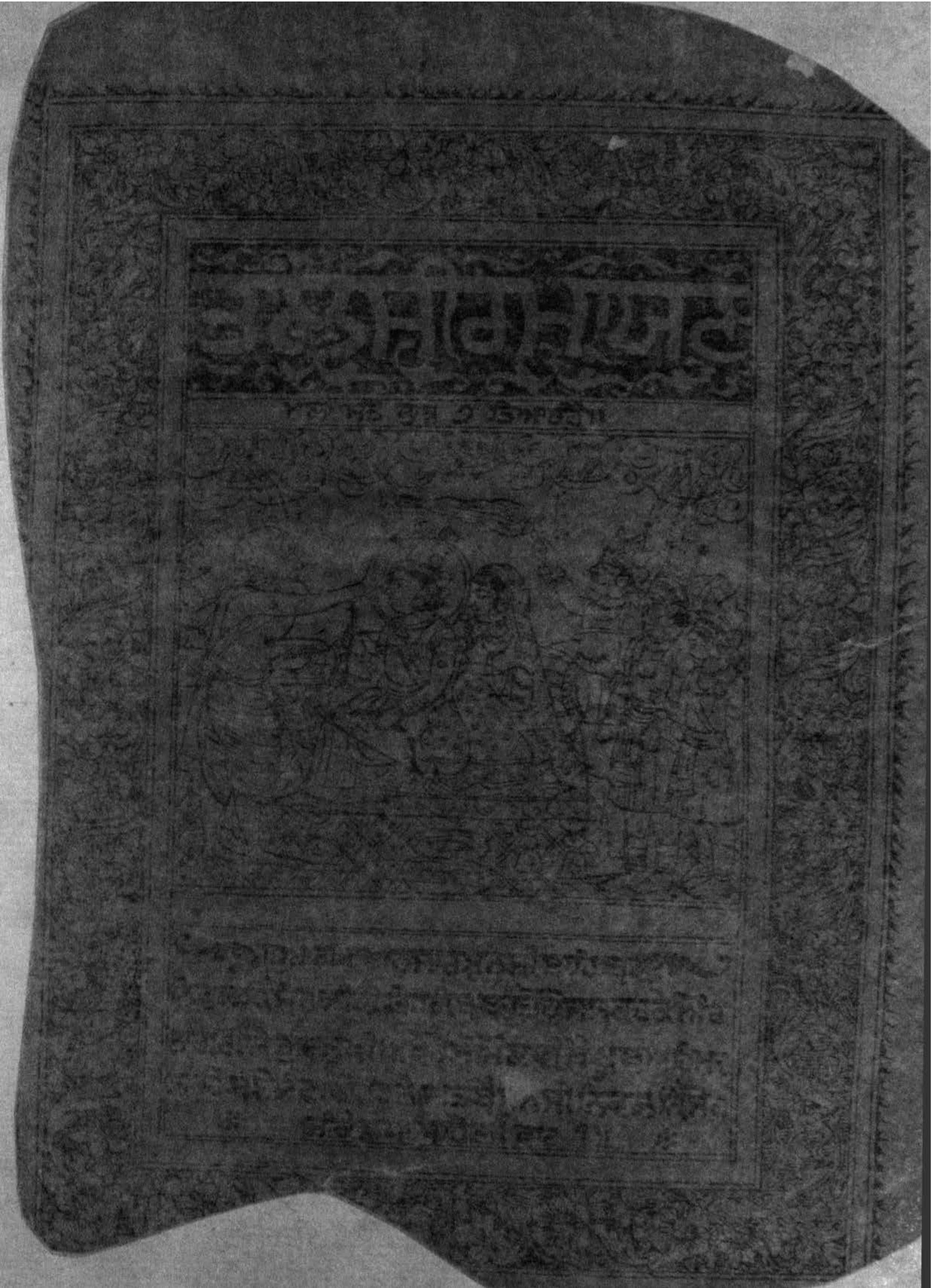

NATIONAL LIBRARY
No. 594
Date 11.3.57
CALCUTTA

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

॥ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਤ॥

॥ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸਾਯ ਨਮਃ ॥ਸਲੋਕ॥ ॥ਵਰਣਾਨਾਂ ਮਰਥ ਸੰਘਾਨਾਂ ਰਸਾਨਾਂ
ਛੰਦਸਾਮਪਿ॥ ਮੰਗਲਾਨਾਂ ਚ ਕਰਤਾਰੌ ਬੰਦੇ ਬਾਣੀ ਵਿਨਾਯਕੌ॥ ੧॥ਭਵਾਨੀ ਸ਼ੰਕਰੌ
ਬੰਦੇ ਸ਼੍ਰਧਾ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਰੂਪਿਣੌ॥ ਯਾਭ੍ਯਾਂ ਬਿਨਾ ਨ ਪਸ਼੍ਯੰਤਿ ਸਿਧਾਃ ਸ੍ਵਾਂਤਸ੍ਥ
ਮੀਸ਼੍ਵਰੰ॥ ੨॥ਬੰਦੇ ਬੋਧਮਯੰ ਨਿਤ੍ਯੰ ਗੁਰੰ ਸ਼ੰਕਰ ਰੂਪਿਣੰ॥ਯਮਾਸ਼੍ਰਿਤੋ ਹਿ
ਵਕ੍ਰੋਪਿ ਚੰਦ੍ਰਃ ਸਰਵਤ੍ਰ ਬੰਦ੍ਯਤੇ॥ ੩॥ਸੀਤਾਰਾਮ ਗੁਣਗ੍ਰਾਮ ਪੁਨ੍ਯਾਰਣ੍ਯ
ਵਿਹਾਰਿਣੌ॥ ਬੰਦੇ ਵਿਸ਼ੁੱਧ ਵਿਗ੍ਯਾਨੌ ਕਵੀਸ਼੍ਵਰ ਕਪੀਸ਼੍ਵਰੌ॥ ੪॥ਉਦਭਵ
ਸ੍ਥਿਤਿ ਸੰਘਾਰ ਕਾਰਿਣੀਂ ਕਲੇਸ਼ ਹਾਰਿਣੀਂ॥ਸਰਬ ਸ਼੍ਰੇਯਸਕਰੀਂ ਸੀਤਾਂ ਨਤੋਹੰ
ਰਾਮ ਵੱਲਭਾਂ॥ ੫॥ਯਨ ਮਾਯਾ ਵਸ਼ਵਰਤਿ ਵਿਸ਼੍ਵ ਮਖਿਲੰ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਦੇਵਾ
ਸੁਰਾਃ॥ਯਤ ਸਤ੍ਵਾਦ ਮ੍ਰਿਖੈਵ ਭਾਤਿ ਸਕਲੰ ਰੱਜੌ ਯਥਾਹੇ ਭ੍ਰਮਃ॥ ਯਤ ਪਾਦ
ਪਲਵ ਮੇਵ ਭਾਤਿ ਹਿ ਭਵਾਂ ਭੋਧੇਸ੍ਤਿਤੀਰਖਾ ਵਤਾਂ॥ਬੰਦੇਹੰ ਤਮਸ਼ੇਖ ਕਾਰਣ ਪ
ਰੰ ਰਾਮਾਖ੍ਯ ਮੀਸ਼ੰ ਹਰੀਂ॥ ੬॥ਨਾਨਾ ਪੁਰਾਣ ਨਿਗਮਾਗਮ ਸੰਮਤੰ ਯਦ੍ਰਾਮਾ
ਯਣੇ ਨਿਗਦਿਤੰ ਕ੍ਵਚਿਦਨ੍ਯਤੋਪਿ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਃ ਸੁਖਾਯ ਤੁਲਸੀ ਰਘੁਨਾਥ ਗਾਥਾ
॥ਭਾਖਾ ਨਿਬੰਧ ਮਤਿ ਮੰਜੁਲ ਮਾਤਨੋਤਿ॥ ੭॥ ॥

॥ਅਗੋਂ ਸੋਰਠਾ ਭਾਖਾ ਚਲੀ॥

॥ਸੋਰਠਾ॥

॥ਜਿਹ ਸੁਮਿਰਤ ਸਿਧਿ ਹੋਇ ਗਣਨਾਯਕ ਕਰਿਬਰ ਬਦਨ॥
ਕਰੋ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਸੋਇ ਬੁਧਿਰਾਸਿ ਸੁਭ ਗੁਣ ਸਦਨ ॥੧॥
॥ਮੂਕ ਹੋਇ ਬਾਚਾਲ ਪੰਗੁ ਚਢੈ ਗਿਰਿਬਰ ਗਹਨ॥
॥ਜਾਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਦਯਾਲ ਦ੍ਰਵੈ ਸਕਲ ਕਲਿਮਲ ਦਹਨ॥
॥ਨੀਲ ਸਰੋਰੁਹ ਸ੍ਯਾਮ ਤਰੁਣ ਅਰੁਣ ਬਾਰਿਜ ਨਯਨ॥
॥ਕਰਉ ਸੋ ਮਮ ਉਰ ਧਾਮ ਸਦਾ ਖੀਰ ਸਾਗਰ ਸਯਨ॥
॥ਕੁੰਦ ਇੰਦੁ ਸਮ ਦੇਹ ਉਮਾ ਰਮਣ ਕਰੁਣਾ ਅਯਨ॥
॥ਜਾਹਿ ਦੀਨ ਪਰ ਨੇਹ ਕਰਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਰਦਨ ਮਯਨ॥
॥ਬੰਦਉ ਗੁਰੁ ਪਦ ਕੰਜ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਨਰ ਰੂਪ ਹਰਿ॥
॥ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਤਮ ਪੁੰਜ ਜਾਸੁ ਬਚਨ ਰਵਿ ਕਰ ਨਿਕਰ॥

॥ਚੌਪਈ॥

॥ਬੰਦਉ ਗੁਰੁ ਪਦ ਪਦਮ ਪਰਾਗਾ॥ ॥ਸੁਰੁਚਿ ਸੁਬਾਸ ਸਰਸ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
॥ਅਮਿਯ ਮੂਰਿਮਯ ਚੂਰਣ ਚਾਰੂ॥ ॥ਸਮਨ ਸਕਲ ਭਵਰੁਜ ਪਰਿਵਾਰੂ॥
॥ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਭੁ ਤਨ ਬਿਮਲ ਬਿਭੂਤੀ॥ ॥ਮੰਜੁਲ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਪ੍ਰਸੂਤੀ॥
॥ਜਨ ਮਨ ਮੰਜੁ ਮੁਕੁਰ ਮਲ ਹਰਨੀ॥ ॥ਕਿਯੇ ਤਿਲਕ ਗੁਣ ਗਣ ਬਸ ਕਰਨੀ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਪਦ ਨਖ ਮਣਿ ਗਣ ਜੋਤੀ॥ ॥ਸੁਮਿਰਤ ਦਿਬ੍ਯ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਹਿਯੇ ਹੋਤੀ॥
॥ਦਲਨ ਮੋਹ ਤਮ ਸੋ ਸਪ੍ਰਕਾਸੂ॥ ॥ਬਡੇ ਭਾਗ ਉਰ ਆਵਹਿ ਜਾਸੂ॥
॥ਉਘਰਹਿੰ ਬਿਮਲ ਬਿਲੋਚਨ ਹੀ ਕੇ॥ ॥ਮਿਟਹਿੰ ਦੋਖ ਦੁਖ ਭਵ ਰਜਨੀ ਕੇ॥
॥ਸੂਝਹਿ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਣਿ ਮਾਣਿਕ॥ ॥ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਜਹਿ ਜੋ ਜਿਹ ਖਾਨਿਕ॥

ਦੋਹਾ

॥ਜਥਾ ਸੁਅੰਜਨ ਅੰਜਿ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਸੁਜਾਨ॥
॥ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਹਿ ਸੈਲ ਬਨ ਭੂਤਲ ਭੂਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥੧॥

॥ਗੁਰੁ ਪਦ ਰਜ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁਲ ਅੰਜਨ॥ ਨਯਨ ਅਮਿਅ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਖ ਬਿਭੰਜਨ॥
॥ਤਿਹ ਕਰਿ ਬਿਮਲ ਬਿਵੇਕ ਬਿਲੋਚਨ॥ ਬਰਣੌਂ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਭਵ ਮੋਚਨ॥
॥ਬੰਦੌਂ ਪ੍ਰਥਮ ਮਹੀਸੁਰ ਚਰਣਾ॥ ਮੋਹ ਜਨਿਤ ਸੰਸਯ ਸਬ ਹਰਣਾ॥
॥ਸੁਜਨ ਸਮਾਜ ਸਕਲ ਗੁਣ ਖਾਨੀ॥ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੁਬਾਨੀ॥
॥ਸਾਧੁ ਚਰਿਤ ਸੁਭ ਸਰਿਸ ਕਪਾਸੂ॥ ਨਿਰਸ ਬਿਸਦ ਗੁਣ ਮਯ ਫਲ ਜਾਸੂ॥
ਜੋ ਸਹਿ ਦੁਖ ਪਰ ਛਿਦ੍ਰ ਦੁਰਾਵਾ॥ ਬੰਦਨੀਯ ਜਿਹ ਜਗ ਜਸ ਪਾਵਾ॥
॥ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮਯ ਸੰਤ ਸਮਾਜੂ॥ ਜੋ ਜਗ ਜੰਗਮ ਤੀਰਥ ਰਾਜੂ॥
॥ਰਾਮ ਭਕ੍ਤਿ ਜਹਁ ਸੁਰਸਰਿ ਧਾਰਾ॥ ਸਰਸੁਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਾ॥
॥ਬਿਧਿ ਨਿਖੇਧ ਮਯ ਕਲਿ ਮਲ ਹਰਨੀ॥ ਕਰਮ ਕਥਾ ਰਵਿ ਨੰਦਨ ਬਰਨੀ॥
॥ਹਰਿ ਹਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਜਤਿ ਬੇਨੀ॥ ਸੁਨਤ ਸਕਲ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਦੇਨੀ॥
॥ਬਟ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਅਚਲ ਨਿਜ ਧਰਮਾ॥ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁਕਰਮਾ॥
॥ਸਬਹਿ ਸੁਲਭ ਸਬ ਦਿਨ ਸਬ ਦੇਸਾ॥ ਸੇਵਤ ਸਾਦਰ ਸਮਨ ਕਲੇਸਾ॥
॥ਅਕਥ ਅਲੌਕਿਕ ਤੀਰਥ ਰਾਊ॥ ਦੇਇ ਸਦ੍ਯ ਫਲ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਸਮੁਝਹਿੰ ਜਨ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਮੱਜਹਿੰ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ॥
॥ਲਹਹਿੰ ਚਾਰਿ ਫਲ ਅਛਤ ਤਨੁ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਯਾਗ॥੨॥

॥ਮੱਜਨ ਫਲ ਦੇਖਿਅ ਤਤਕਾਲਾ॥ ਕਾਕ ਹੋਹਿੰ ਪਿਕ ਬਕਊ ਮਰਾਲਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਅਚਰਜ ਕਰੈ ਜਨਿ ਕੋਈ॥ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿਮਾ ਨਹਿੰ ਗੋਈ॥
॥ਬਾਲਮੀਕ ਨਾਰਦ ਘਟ ਜੋਨੀ॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮੁਖਨਿ ਕਹੀ ਨਿਜ ਹੋਨੀ॥
॥ਜਲਚਰ ਥਲਚਰ ਨਭਚਰ ਨਾਨਾ॥ ਜੇ ਜੜ ਚੇਤਨ ਜੀਵ ਜਹਾਨਾ॥
॥ਮਤਿ ਕੀਰਤਿ ਗਤਿ ਭੂਤਿ ਭਲਾਈ॥ ਜਬ ਜਿਹ ਜਤਨ ਜਹਾਂ ਜਿਹ ਪਾਈ॥
॥ਸੋ ਜਾਨਬ ਸਤਸੰਗ ਪ੍ਰਭਾਊ॥ ਲੋਕਹੁ ਬੇਦ ਨ ਆਨ ਉਪਾਊ॥
॥ਬਿਨ ਸਤਸੰਗ ਬਿਵੇਕ ਨ ਹੋਈ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨ ਸੁਲਭ ਨ ਸੋਈ॥
॥ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥ ਸੋਈ ਫਲ ਸਿਧਿ ਸਬ ਸਾਧਨ ਫੂਲਾ॥
॥ਸਠ ਸੁਧਰਹਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਪਾਈ॥ ਪਾਰਸ ਪਰਸਿ ਕੁਧਾਤੁ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਬਿਧਿ ਬਸ ਸੁਜਨ ਕੁਸੰਗਤਿ ਪਰਹੀਂ॥ ਫਣਿ ਮਣਿ ਸਮ ਨਿਜ ਗੁਣ ਅਨੁਸਰਹੀਂ॥

ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਬਾਨੀ। ਕਹਤ ਸਾਧੁ ਮਹਿਮਾ ਸਕੁਚਾਨੀ॥
ਸੋ ਮੋ ਸਨ ਕਹਿ ਜਾਤ ਨ ਕੈਸੇਂ। ਸਾਕ ਬਨਿਕ ਮਨਿ ਗਨ ਗੁਨ ਜੈਸੇਂ॥

ਦੋ: ਬੰਦੌਂ ਸੰਤ ਸਮਾਨ ਚਿਤ ਹਿਤ ਅਨਹਿਤ ਨਹਿ ਕੋਇ।
ਅੰਜੁਲਿ ਗਤ ਸੁਭ ਸੁਮਨ ਜਿਮ ਸਮ ਸੁਗੰਧ ਕਰ ਦੋਇ॥ ੩॥
ਸੰਤ ਸਰਲ ਚਿਤ ਜਗਤ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਸੁਭਾਉ ਸਨੇਹੁ।
ਬਾਲ ਬਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤਿ ਦੇਹੁ॥ ੪॥

ਬਹੁਰਿ ਬੰਦਿ ਖਲ ਗਣ ਸਤਿ ਭਾਏ। ਜੇ ਬਿਨੁ ਕਾਜ ਦਾਹਿਨੇਹੁ ਬਾਏ॥
ਪਰ ਹਿਤ ਹਾਨਿ ਲਾਭ ਜਿਨ ਕੇਰੇ। ਉਜਰੇ ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਬਸੇਰੇ॥
ਹਰਿ ਹਰ ਜਸ ਰਾਕੇਸ ਰਾਹੁ ਸੇ। ਪਰ ਅਕਾਜ ਭਟ ਸਹਸ ਬਾਹੁ ਸੇ॥
ਜੇ ਪਰ ਦੋਖ ਲਖਹਿੰ ਸਹ ਸਾਖੀ। ਪਰ ਹਿਤ ਘ੍ਰਿਤ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮਾਖੀ॥
ਤੇਜ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ ਰੋਖ ਮਹਿ ਖੇਸਾ। ਅਘ ਅਵਗੁਣ ਧਨ ਧਨੀ ਧਨੇਸਾ॥
ਉਦਯ ਕੇਤੁ ਸਮ ਹਿਤ ਸਬਹੀ ਕੇ। ਕੁੰਭਕਰਣ ਸਮ ਸੋਵਤ ਨੀਕੇ॥
ਪਰ ਅਕਾਜ ਲਗਿ ਤਨੁ ਪਰਿਹਰਹੀਂ। ਜਿਮ ਹਿਮ ਉਪਲ ਕ੍ਰਿਖੀ ਦਲਿ ਗਰਹੀਂ॥
ਬੰਦੌਂ ਖਲ ਜਸ ਸ਼ੇਖ ਸਰੋਖਾ। ਸਹਸ ਬਦਨ ਬਰਣੈ ਪਰ ਦੋਖਾ॥
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਣਵੌਂ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਸਮਾਨਾ। ਪਰ ਅਘ ਸੁਨੈਂ ਸਹਸ ਦਸ ਕਾਨਾ॥
ਬਹੁਰਿ ਸਕ੍ਰ ਸਮ ਬਿਨਵੌਂ ਤੇਹੀ। ਸੰਤਤ ਸੁਰਾ ਨੀਕ ਹਿਤ ਜੇਹੀ॥
ਬਚਨ ਬਜ੍ਰ ਜਿਹ ਸਦਾ ਪਿਆਰਾ। ਸਹਸ ਨਯਨ ਪਰ ਦੋਖ ਨਿਹਾਰਾ॥

ਦੋ: ਉਦਾਸੀਨ ਅਰਿ ਮੀਤ ਹਿਤ ਸੁਨਤ ਜਰਹਿੰ ਖਲ ਰੀਤਿ॥
ਜਾਨਿ ਪਾਨਿ ਜੁਗ ਜੋਰਿ ਜਨ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ਸਪ੍ਰੀਤਿ॥ ੫॥

ਮੈਂ ਆਪਨ ਦਿਸ ਕੀਨ ਨਿਹੋਰਾ। ਤਿਨ ਨਿਜ ਓਰ ਨ ਲਾਉਬ ਭੋਰਾ॥
ਬਾਯਸ ਪਾਲਿਯਹਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ। ਹੋਹਿੰ ਨਿਰਾਮਿਖ ਕਬਹੂੰ ਕਿ ਕਾਗਾ॥
ਬੰਦੌਂ ਸੰਤ ਅਸੱਜਨ ਚਰਣਾ। ਦੁਖਪ੍ਰਦ ਉਭੈ ਬੀਚ ਕਛੁ ਬਰਣਾਂ॥
ਬਿਛੁਰਤ ਏਕ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰਿ ਲੇਹੀਂ। ਮਿਲਤ ਏਕ ਦਾਰੁਣ ਦੁਖ ਦੇਹੀਂ॥
ਉਪਜਹਿੰ ਏਕ ਸੰਗ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਜਲਜ ਜੋਂਕ ਜਿਮਿ ਗੁਣ ਬਿਲਗਾਹੀਂ॥
ਸੁਧਾ ਸੁਰਾ ਸਮ ਸਾਧੁ ਅਸਾਧੂ। ਜਨਕ ਏਕ ਜਗ ਜਲਧਿ ਅਗਾਧੂ॥

[illegible]

ਦੋ: ॥ ਭੁਲੇ ਹੁ ਲਾਹੀ ਪੀ ਲਹਹਿ ਲਹਹਿ [illegible] ॥
॥ ਸੁਧ [illegible] ॥ ੮ ॥

[illegible]

ਦੋ: ॥ [illegible] ॥
॥ [illegible] ॥ ੭ ॥

[illegible]

੬

ਜਾਨ੍ਹੋ ਅਖਯੁ ਸਦਨ ਸੂਕ ਸਾਥੀ [illegible]
ਪੂਰਨ ਸੁਮੇਰਾਦਿ ਗਾਇ ਬਖ ਤੇਈ [illegible]
[illegible] ਧਾਰਾ

ਸੁ ਮਰਹਿ ਕਾਮ ਦੇਹਿੰ ਜਨ ਗਾਰੀ
ਕਿਖਯ ਪੁਰਾਣ ਮੰਤ੍ਰ ਸਮੀਪੇਈ
[illegible] ਧਾਰਾ

ਦੋਹ:
ਆਗ ਤੁਖਜ ਜਲ ਪਵਨ ਪਦ ਪਾਇ ਕੁਯੋਗ ਸੁਯੋਗ ।
ਹੋਇ ਦੁਖਸੁ ਸੁਖਸੁ ਜਗ [illegible] ਲੋਗ ॥ ੮ ॥
ਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਮ ਪਾਖੰਡ ਨਾਮ ਭੇਦ ਵਿਧਿ ਕੀਨ ।
ਸਾਜਿ ਪੇਖਕ [illegible] ਦੀਨ ॥ ੯ ॥
ਜੜ੍ਹ ਚੇਤਨ ਜਗ ਜੀਵ ਜੋ ਸਕਲ ਕਾਮ ਮਯ ਜਾਨਿ ।
[illegible] ਪਾਨਿ ॥ ੧੦ ॥
ਏਕ ਅਨੂਪ ਨਰ ਨਾਨਾ [illegible] ।
[illegible] ॥ ੧੧ ॥

[illegible]

[illegible]

ਭਾਗ ਛੋਟ ਅਭਿਲਾਖ ਬਡ ਕਰੌਂ ਏਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ।
ਪੈਹਹਿ ਸੁਖ ਸੁਨਿ ਸੁਜਨ ਜਨ ਖਲ ਕਰਿਹੈਂ ਉਪਹਾਸ ॥੮॥

ਖਲ ਪਰਿਹਾਸ ਹੋਇ ਹਿਤ ਮੋਰਾ । ਕਾਕ ਕਹਹਿਂ ਕਲਕੰਠ ਕਠੋਰਾ ।
ਹੰਸਹਿ ਬਕ ਦਾਦੁਰ ਚਾਤਕ ਹੀ । ਹਸਹਿ ਮਲਿਨ ਖਲ ਬਿਮਲ ਬਤਕਹੀ ।
ਕਬਿਤ ਰਸਿਕ ਨ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹੂ । ਤਿਨ ਕਹੰ ਸੁਖਦ ਹਾਸ ਰਸ ਏਹੂ ।
ਭਾਖਾ ਭਨਿਤ ਮੋਰ ਮਤਿ ਭੋਰੀ । ਹਸਿਬੇ ਜੋਗ ਹਸੇ ਨਹਿ ਖੋਰੀ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਸਾਮੁਝਿ ਨੀਕੀ । ਤਿਨਹਿੰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲਾਗਿਹ ਫੀਕੀ ।
ਹਰਿ ਹਰ ਪਦ ਰਤਿ ਮਤਿ ਨ ਕੁਤਰਕੀ । ਤਿਨ ਕਹੰ ਮਧੁਰ ਕਥਾ ਰਘੁਬਰ ਕੀ ।
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਭੂਖਿਤ ਜਿਯ ਜਾਨੀ । ਸੁਨਿਹਹਿੰ ਸੁਜਨ ਸਰਾਹਿ ਸੁਬਾਨੀ ।
ਕਬਿ ਨ ਹੋਉਂ ਨਹਿੰ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ । ਸਕਲ ਕਲਾ ਸਬ ਬਿਦ੍ਯਾ ਹੀਨਾ ।
ਆਖਰ ਅਰਥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਨਾਨਾ । ਛੰਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਨੇਕ ਬਿਧਾਨਾ ।
ਭਾਵ ਭੇਦ ਰਸ ਭੇਦ ਅਪਾਰਾ । ਕਬਿਤ ਦੋਖ ਗੁਨ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ।
ਕਬਿਤ ਬਿਬੇਕ ਏਕ ਨਹਿੰ ਮੋਰੇ । ਸਤ੍ਯ ਕਹੌਂ ਲਿਖਿ ਕਾਗਦ ਕੋਰੇ ।

ਦੋਂ: ਭਨਿਤ ਮੋਰ ਸਬ ਗੁਣ ਰਹਿਤ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਦਤ ਗੁਣ ਏਕ ।
ਸੋ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਨਿਹਹਿੰ ਸੁਮਤਿ ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬਲ ਬਿਬੇਕ ॥੯॥

ਏਹਿ ਮਹਂ ਰਘੁਪਤਿ ਨਾਮ ਉਦਾਰਾ । ਅਤਿ ਪਾਵਨ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਾਰਾ ।
ਮੰਗਲ ਭਵਨ ਅਮੰਗਲ ਹਾਰੀ । ਉਮਾ ਸਹਿਤ ਜਿਹ ਜਪਤ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ।
ਭਨਿਤ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਸੁਕਬਿ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਊ । ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨ ਸੋਹ ਨ ਸੋਊ ।
ਬਿਧੁ ਬਦਨੀ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸਵਾਰੀ । ਸੋਹ ਨ ਬਸਨ ਬਿਨਾ ਬਰ ਨਾਰੀ ।
ਸਬ ਗੁਣ ਰਹਿਤ ਕੁਕਬਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ । ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਸ ਅੰਕਿਤ ਜਾਨੀ ।
ਸਾਦਰ ਕਹਹਿਂ ਸੁਨਹਿ ਬੁਧ ਤਾਹੀ । ਮਧੁਕਰ ਸਰਿਸ ਸੰਤ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਹੀ ।
ਜਦਪਿ ਕਬਿਤ ਰਸ ਏਕਉ ਨਾਹੀਂ । ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਇਹ ਮਾਹੀਂ ।
ਸੋਇ ਭਰੋਸ ਮੋਰ ਮਨ ਆਵਾ । ਕੇਹਿ ਨ ਸੁਸੰਗ ਬਡੱਪਨ ਪਾਵਾ ।
ਧੂਮਉ ਤਜੈ ਸਹਜ ਕਰੁਆਈ । ਅਗਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਗੰਧ ਬਸਾਈ ।
ਭਨਿਤ ਭਦੇਸ ਬਸ੍ਤੁ ਭਲਿ ਬਰਨੀ । ਰਾਮ ਕਥਾ ਜਗ ਮੰਗਲ ਕਰਨੀ ।

੯ ਛੰਦ: ।ਮੰਗਲ ਕਰਨਿ ਕਲਿਮਲ ਹਰਨ ਤੁਲਸੀ ਕਥਾ ਰਘੁਨਾਥ ਕੀ।
।ਗਤਿ ਕੂਰ ਕਵਿਤਾ ਸਰਿਤ ਕੀ ਜੋਂ ਸਰਿਤ ਪਾਵਨ ਪਾਥ ਕੀ।
।ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਜਸ ਸੰਗਤਿ ਭਨਿਤ ਭਲਿ ਹੋਇਹੈ ਸੁਜਨ ਮਨ ਭਾਵਨੀ।
।ਭਵ ਅੰਗ ਭੂਤਿ ਮਸਾਨ ਕੀ ਸੁਮਿਰਤ ਸੁਹਾਵਨਿ ਪਾਵਨੀ।

ਦੋਹਾ: ।ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਹਿ ਅਤਿ ਸਬਹਿ ਮਮ ਭਨਿਤ ਰਾਮ ਜਸ ਸੰਗ।
।ਦਾਰੁ ਬਿਚਾਰ ਕਿ ਕਰਇ ਕੋਉ ਬੰਦਿਯ ਮਲਯ ਪ੍ਰਸੰਗ। ੧੪।
।ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਰਭਿ ਪਯ ਬਿਸਦ ਅਤਿ ਗੁਨਦ ਕਰਹਿ ਸਬ ਪਾਨ।
।ਗਿਰਾ ਗ੍ਰਾਮ੍ਯ ਸਿਯ ਰਾਮ ਜਸ ਗਾਵਹਿ ਸੁਨਹਿ ਸੁਜਾਨ। ੧੫।

।ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਮੁਕਤਾ ਛਬਿ ਜੈਸੀ। ।ਅਹਿ ਗਿਰਿ ਗਜ ਸਿਰ ਸੋਹਤ ਤੈਸੀ।
।ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਰੀਟ ਤਰੁਣੀ ਤਨੁ ਪਾਈ। ।ਲਹਹਿਂ ਸਕਲ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕਾਈ।
।ਤੈਸੇਹਿ ਸੁਕਬਿ ਕਬਿਤ ਬੁਧ ਕਹਹੀਂ। ।ਉਪਜਹਿਂ ਅਨਤ ਅਨਤ ਛਬਿ ਲਹਹੀਂ।
।ਭਗਤਿ ਹੇਤੁ ਬਿਧਿ ਭਵਨ ਬਿਹਾਈ। ।ਸੁਮਿਰਤ ਸਾਰਦ ਆਵਤਿ ਧਾਈ।
।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਰ ਬਿਨੁ ਅਨ੍ਹਵਾਏ। ।ਸੋ ਸ੍ਰਮ ਜਾਇ ਨ ਕੋਟਿ ਉਪਾਏ।
।ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਅਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ। ।ਗਾਵਹਿਂ ਹਰਿ ਗੁਣ ਕਲਿ ਮਲ ਹਾਰੀ।
।ਕੀਨੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਜਨ ਗੁਣ ਗਾਨਾ। ।ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਗਿਰਾ ਲਾਗਿ ਪਛਿਤਾਨਾ।
।ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਿੰਧੁ ਮਤਿ ਸੀਪ ਸਮਾਨਾ। ।ਸ੍ਵਾਤੀ ਸਾਰਦ ਕਹਹਿਂ ਸੁਜਾਨਾ।
।ਜੌਂ ਬਰਸੈ ਬਰ ਬਾਰਿ ਬਿਚਾਰੂ। ।ਹੋਹਿਂ ਕਬਿਤ ਮੁਕਤਾ ਮਨਿ ਚਾਰੂ।

ਦੋਹਾ: ।ਜੁਗੁਤਿ ਬੇਧਿ ਪੁਨਿ ਪੋਹਿਯੇ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਬਰ ਤਾਗ।
।ਪਹਿਰਹਿਂ ਸੱਜਨ ਬਿਮਲ ਉਰ ਸੋਭਾ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ। ੧੬

।ਜੇ ਜਨਮੇ ਕਲਿਕਾਲ ਕਰਾਲਾ। ।ਕਰਤਬ ਬਾਯਸ ਬੇਖ ਮਰਾਲਾ।
।ਚਲਤ ਕੁਪੰਥ ਬੇਦ ਮਗ ਛਾਂਡੇ। ।ਕਪਟ ਕਲੇਵਰ ਕਲਿ ਮਲ ਭਾਂਡੇ।
।ਬੰਚਕ ਭਗਤ ਕਹਾਇ ਰਾਮ ਕੇ। ।ਕਿੰਕਰ ਕੰਚਨ ਕੋਹ ਕਾਮ ਕੇ।
।ਤਿਨ ਮਹਁ ਪ੍ਰਥਮ ਰੇਖ ਜਗ ਮੋਰੀ। ।ਧੀਂਗ ਧਰਮ ਧ੍ਵਜ ਧੰਧਕ ਧੋਰੀ।
।ਜੌ ਅਪਨੇ ਅਵਗੁਣ ਸਬ ਕਹਊਂ। ।ਬਾਢੈ ਕਥਾ ਪਾਰ ਨਹਿ ਲਹਊਂ।
।ਤਾਤੇ ਮੈਂ ਅਤਿ ਅਲਪ ਬਖਾਨੇ। ।ਥੋਰੇ ਮਹਁ ਜਾਨਿਹਹਿਂ ਸਯਾਨੇ।

ਸਮੁਝਿ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਮੋਰੀ ॥ ਕੋਊ ਨ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਦੇਇਹਿ ਖੋਰੀ ॥
ਏਤੇਹੁ ਪਰ ਕਰਿਹਹਿ ਜੇ ਸੰਕਾ ॥ ਮੁਹਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤੇ ਜੜ ਮਤਿ ਰੰਕਾ ॥
ਕਬਿ ਨ ਹੋਉਂ ਨਹਿ ਚਤੁਰ ਕਹਾਊਂ ॥ ਮਤਿ ਅਨੁਰੂਪ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਊਂ ॥
ਕਹੰ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਹਾਂ ਮਤਿ ਮੋਰਿ ਨਿਰਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥
ਜਿਹ ਮਾਰੁਤ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਉਡਾਹੀਂ ॥ ਕਹਹੁ ਤੂਲ ਕਿਹ ਲੇਖੇ ਮਾਹੀਂ ॥
ਸਮੁਝਤ ਅਮਿਤ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਕਰਤ ਕਥਾ ਮਨ ਅਤਿ ਕਦਰਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਸਾਰਦ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਬਿਧਿ ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪੁਰਾਨ ॥
॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਹਿ ਜਾਸੁ ਗੁਨ ਕਰਹਿ ਨਿਰੰਤਰ ਗਾਨ ॥੧੨॥

ਸਬ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਸੋਈ ॥ ਤਦਪਿ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥
ਤਹਾਂ ਬੇਦ ਅਸ ਕਾਰਨ ਰਾਖਾ ॥ ਭਜਨ ਪ੍ਰਭਾਉ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁ ਭਾਖਾ ॥
ਏਕ ਅਨੀਹ ਅਰੂਪ ਅਨਾਮਾ ॥ ਅਜ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰ ਧਾਮਾ ॥
ਬ੍ਯਾਪਕ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਧਰਿ ਦੇਹ ਚਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਨਾਨਾ ॥
ਸੋ ਕੇਵਲ ਭਗਤਨ ਹਿਤ ਲਾਗੀ ॥ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਪ੍ਰਨਤ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥
ਜਿਹ ਜਨ ਪਰ ਮਮਤਾ ਅਤਿ ਛੋਹੂ ॥ ਜਿਹ ਕਰੁਨਾ ਕਰਿ ਕੀਨ ਨ ਕੋਹੂ ॥
ਗਈ ਬਹੋਰ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੂ ॥ ਸਰਲ ਸਬਲ ਸਾਹਿਬ ਰਘੁਰਾਜੂ ॥
ਬੁਧ ਬਰਨਹਿ ਹਰਿ ਜਸ ਅਸ ਜਾਨੀ ॥ ਕਰਹਿ ਪੁਨੀਤ ਸੁਫਲ ਨਿਜ ਬਾਨੀ ॥
ਤਿਹ ਬਲ ਮੈਂ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਗਾਥਾ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਨਾਇ ਰਾਮ ਪਦ ਮਾਥਾ ॥
ਮੁਨਿਨ ਪ੍ਰਥਮ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਗਾਈ ॥ ਤਿਹ ਮਗ ਚਲਤ ਸੁਗਮ ਮੁਹਿ ਭਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਅਤਿ ਅਪਾਰ ਜੇ ਸਰਿਤ ਬਰ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਤੁ ਕਰਾਹਿ ॥
॥ ਚੜਿ ਪਿਪੀਲਿਕਉ ਪਰਮ ਲਘੁ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਪਾਰਹਿ ਜਾਹਿ ॥੧੩॥

ਏਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਲ ਮਨਹਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕਰਿਹੌਂ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ ॥
ਬ੍ਯਾਸ ਆਦਿ ਕਬਿ ਪੁੰਗਵ ਨਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਸਾਦਰ ਹਰਿ ਸੁਜਸ ਬਖਾਨਾ ॥
ਚਰਨ ਕਮਲ ਬੰਦੌਂ ਤਿਨ ਕੇਰੇ ॥ ਪੁਰਵਹੁ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ ਮੇਰੇ ॥
ਕਲਿ ਕੇ ਕਬਿਨ ਕਰੌਂ ਪਰਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਬਰਨੇ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮਾ ॥
ਜੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਕਬਿ ਪਰਮ ਸਯਾਨੇ ॥ ਭਾਖਾ ਜਿਨ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥

5

੧੦

ਭਏ ਜੇ ਅਹਹਿਂ ਜੇ ਹੁਇਹੈਂ ਆਗੇ। ਪ੍ਰਨਵੌਂ ਸਬਹਿਂ ਕਪਟ ਛਲ ਤਿਆਗੇ।
ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਹੁ ਬਰ ਦਾਨੂ। ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਭਨਿਤਿ ਸਨਮਾਨੂ।
ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੁਧ ਨਹਿਂ ਆਦਰਹੀਂ। ਸੋ ਸ੍ਰਮ ਬਾਦਿ ਬਾਲ ਕਬਿ ਕਰਹੀਂ।
ਕੀਰਤਿ ਭਨਿਤਿ ਭੂਤਿ ਭਲਿ ਸੋਈ। ਸੁਰਸਰਿ ਸਮ ਸਬ ਕਹ ਹਿਤ ਹੋਈ।
ਰਾਮ ਸੁਕੀਰਤਿ ਭਨਿਤਿ ਭਦੇਸਾ। ਅਸਮੰਜਸ ਅਸ ਮੋਹਿ ਅੰਦੇਸਾ।
ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਲਭ ਸੋਊ ਮੋਰੇ। ਸਿਅਨਿ ਸੁਹਾਵਨਿ ਟਾਟ ਪਟੋਰੇ।
ਕਰਹੁ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨੀ। ਬਿਮਲ ਜਸਹਿਂ ਅਨੁਹਰੈ ਸੁਬਾਨੀ।

ਦੋ: ਸਰਲ ਕਬਿਤ ਕੀਰਤਿ ਬਿਮਲ ਸੋਇ ਆਦਰਹਿਂ ਸੁਜਾਨ।
ਸਹਜ ਬੈਰ ਬਿਸਰਾਇ ਰਿਪੁ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕਰਹਿਂ ਬਖਾਨ।
ਸੋ ਨ ਹੋਇ ਬਿਨੁ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ਮੋਹਿ ਮਤਿ ਬਲ ਅਤਿ ਥੋਰ।
ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਰਿ ਜਸ ਕਹੌਂ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਉਂ ਨਿਹੋਰ।
ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਰਘੁਬਰ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਮੰਜੁ ਮਰਾਲ।
ਬਾਲ ਬਿਨਯ ਸੁਨਿ ਸੁਰੁਚਿ ਲਖਿ ਮੋਪਰ ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ। ੧੪

ਸੋ: ਬੰਦੌਂ ਮੁਨਿ ਪਦ ਕੰਜ ਰਾਮਾਯਣ ਜਿਨ ਨਿਰਮਯੋ।
ਸਖਰ ਸੁਕੋਮਲ ਮੰਜੁ ਦੋਖ ਰਹਿਤ ਦੂਖਣ ਸਹਿਤ।
ਬੰਦੌਂ ਚਾਰਿਉ ਬੇਦ ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਬੋਹਿਤ ਸਰਸ।
ਜਿਨਹਿਂ ਨ ਸੁਪਨੇਹੁ ਖੇਦ ਬਰਨਤ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਸਦ ਜਸ।
ਬੰਦੌਂ ਬਿਧਿ ਪਦ ਰੇਨੁ ਭਵ ਸਾਗਰ ਜਿਨ ਕੀਨ ਜਹਾਂ।
ਸੰਤ ਸੁਧਾ ਸਸਿ ਧੇਨੁ ਪ੍ਰਗਟੇ ਖਲ ਬਿਖ ਬਾਰੁਣੀ।

ਦੋ: ਬਿਬੁਧ ਬਿਪ੍ਰ ਬੁਧ ਗ੍ਰਹ ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਕਹੌਂ ਕਰ ਜੋਰਿ।
ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪੁਰਵਹੁ ਸਕਲ ਮੰਜੁ ਮਨੋਰਥ ਮੋਰਿ। ੧੪।

ਪੁਨਿ ਬੰਦੌਂ ਸਾਰਦ ਸੁਰ ਸਰਿਤਾ। ਜੁਗਲ ਪੁਨੀਤ ਮਨੋਹਰ ਚਰਿਤਾ।
ਮੱਜਨ ਪਾਨ ਪਾਪ ਹਰ ਏਕਾ। ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਇਕ ਹਰ ਅਬਿਬੇਕਾ।
ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਮਹੇਸ ਭਵਾਨੀ। ਪ੍ਰਨਵੌਂ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਿਨ ਦਾਨੀ।
ਸੇਵਕ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਖਾ ਸਿਯ ਪੀ ਕੇ। ਹਿਤ ਨਿਰੁਪਧਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਤੁਲਸੀ ਕੇ।

ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਜਾਨ ਸਿਵ ਨੀਕੋ ॥ ਕਾਲਕੂਟ ਫਲ ਦੀਂਨ ਅਮੀ ਕੋ ॥

ਦੋ: ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਤੁਲਸੀ ਸਾਲਿ ਸੁਦਾਸ ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਰ ਬਰਣ ਜੁਗ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮਾਸ ॥ ੨੩ ॥

ਆਖਰ ਮਧੁਰ ਮਨੋਹਰ ਦੋਊ ॥ ਬਰਣ ਬਿਲੋਚਨ ਜਨ ਜੀਅ ਜੋਊ ॥
ਸੁਮਿਰਤ ਸੁਲਭ ਸੁਖਦ ਸਭ ਕਾਹੂ ॥ ਲੋਕ ਲਾਹੁ ਪਰਲੋਕ ਨਿਬਾਹੂ ॥
ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਸੁਮਿਰਤ ਸੁਠਿ ਨੀਕੇ ॥ ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਮ ਪ੍ਰਿਯ ਤੁਲਸੀ ਕੇ ॥
ਬਰਣਤ ਬਰਣ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਲਗਾਤੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਵ ਸਮ ਸਹਜ ਸੰਘਾਤੀ ॥
ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਸਰਿਸ ਸੁਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਜਗ ਪਾਲਕ ਬਿਸੇਖ ਜਨ ਤ੍ਰਾਤਾ ॥
ਭਗਤਿ ਸੁਤਿਯ ਕਲ ਕਰਨ ਬਿਭੂਖਨ ॥ ਜਗ ਹਿਤ ਹੇਤੁ ਬਿਮਲ ਬਿਧੁ ਪੂਖਨ ॥
ਸ੍ਵਾਦ ਤੋਖ ਸਮ ਸੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਕੇ ॥ ਕਮਠ ਸੇਖ ਸਮ ਧਰ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ॥
ਜਨ ਮਨ ਮੰਜੁ ਕੰਜ ਮਧੁਕਰ ਸੇ ॥ ਜੀਹ ਜਸੋਮਤਿ ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਸੇ ॥

ਦੋ: ਏਕ ਛਤ੍ਰ ਇਕ ਮੁਕਟ ਮਣਿ ਸਭ ਬਰਣਨ ਪਰ ਜੋਊ ॥
ਤੁਲਸੀ ਰਘੁਬਰ ਨਾਮ ਕੇ ਬਰਣ ਬਿਰਾਜਤ ਦੋਊ ॥ ੨੪ ॥

ਸਮੁਝਤ ਸਰਿਸ ਨਾਮ ਅਰੁ ਨਾਮੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਗਾਮੀ ॥
ਨਾਮ ਰੂਪ ਦੋਇ ਈਸ ਉਪਾਧੀ ॥ ਅਕਥ ਅਨਾਦਿ ਸੁਸਾਮੁਝਿ ਸਾਧੀ ॥
ਕੋ ਬਡ ਛੋਟ ਕਹਤ ਅਪਰਾਧੂ ॥ ਸੁਨਿ ਗੁਣ ਭੇਦ ਸਮੁਝਿਹੈਂ ਸਾਧੂ ॥
ਦੇਖੀਅਹਿ ਰੂਪ ਨਾਮ ਆਧੀਨਾ ॥ ਰੂਪ ਗਿਆਨ ਨਹਿੰ ਨਾਮ ਬਿਹੀਨਾ ॥
ਰੂਪ ਬਿਸੇਖ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਜਾਨੇ ॥ ਕਰਤਲ ਗਤ ਨ ਪਰਹਿੰ ਪਹਿਚਾਨੈਂ ॥
ਸੁਮਿਰਿਅ ਨਾਮ ਰੂਪ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ॥ ਆਵਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਨੇਹ ਬਿਸੇਖੇ ॥
ਨਾਮ ਰੂਪ ਗਤਿ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਸਮੁਝਤ ਸੁਖਦ ਨ ਪਰਤ ਬਖਾਨੀ ॥
ਅਗੁਣ ਸਗੁਣ ਬਿਚ ਨਾਮ ਸੁਸਾਖੀ ॥ ਉਭਯ ਪ੍ਰਬੋਧ ਚਤੁਰ ਦੁਭਾਖੀ ॥

ਦੋ: ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਣਿ ਦੀਪ ਧਰੁ ਜੀਹ ਦੇਹੁਰੀ ਦ੍ਵਾਰ ॥
ਤੁਲਸੀ ਭੀਤਰ ਬਾਹਿਰੈ ਜੌ ਚਾਹਸਿ ਉਜਿਆਰ ॥ ੨੫ ॥

ਨਾਮ ਜੀਹ ਜਪਿ ਜਾਗਹਿ ਜੋਗੀ ॥ ਬਿਰਤਿ ਬਿਰੰਚਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਬਿਯੋਗੀ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖਹਿ ਅਨੁਭਵਹਿੰ ਅਨੂਪਾ ॥ ਅਕਥ ਅਨਾਮਯ ਨਾਮ ਨ ਰੂਪਾ ॥

ਜਾਨਾ ਚਹਹਿਂ ਗੂਢ ਗਤਿ ਜੇਊ ॥ ਨਾਮ ਜੀਹ ਜਪਿ ਜਾਨਹਿ ਤੇਊ ॥
ਸਾਧਕ ਨਾਮ ਜਪਹਿਂ ਲਯ ਲਾਏ ॥ ਹੋਹਿਂ ਸਿਧ ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਪਾਏ ॥
ਜਪਹਿ ਨਾਮ ਜਨ ਆਰਤ ਭਾਰੀ ॥ ਮਿਟਹਿਂ ਕੁਸੰਕਟ ਹੋਹਿ ਸੁਖਾਰੀ ॥
ਰਾਮ ਭਗਤ ਜਗ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਚਾਰਿਉ ਅਨਘ ਉਦਾਰਾ ॥
ਚਹੂੰ ਚਤੁਰਨ ਕਹੁ ਨਾਮ ਅਧਾਰਾ ॥ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਭੁਹਿਂ ਬਿਸੇਖ ਪਿਆਰਾ ॥
ਚਹੁੰ ਜੁਗ ਚਹੁ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਊ ॥ ਕਲਿ ਬਿਸੇਖ ਨਹਿਂ ਆਨ ਉਪਾਊ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਸਕਲ ਕਾਮਨਾ ਹੀਨ ਜੇ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥
॥ ਨਾਮ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯੂਖ ਹ੍ਰਿਦ ਤਿਨਹੁ ਕੀਏ ਮਨ ਮੀਨਾ ॥੨੨॥

ਅਗੁਨ ਸਗੁਨ ਦੁਇ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਕਥ ਅਗਾਧ ਅਨਾਦਿ ਅਨੂਪਾ ॥
ਮੋਰੇ ਮਤ ਬਡ ਨਾਮ ਦੁਹੂੰ ਤੇ ॥ ਕਿਯਾ ਜੇਹ ਜੁਗ ਨਿਜ ਬਸ ਨਿਜ ਬੂਤੇ ॥
ਪ੍ਰੌਢਿ ਸੁਜਨ ਜਨਿ ਜਾਨਹਿ ਜਨ ਕੀ ॥ ਕਹਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੁਚਿ ਮਨ ਕੀ ॥
ਏਕ ਦਾਰੁ ਗਤ ਦੇਖਿਅ ਏਕੂ ॥ ਪਾਵਕ ਜੁਗ ਸਮ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਬੇਕੂ ॥
ਉਭਯ ਅਗਮ ਜੁਗ ਸੁਗਮ ਨਾਮ ਤੇ ॥ ਕਹਉਂ ਨਾਮ ਬਡ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਮ ਤੇ ॥
ਬ੍ਯਾਪਕ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਸਤ ਚੇਤਨ ਘਨ ਆਨੰਦ ਰਾਸੀ ॥
ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਛਤ ਅਬਿਕਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਜੀਵ ਜਗ ਦੀਨ ਦੁਖਾਰੀ ॥
ਨਾਮ ਨਿਰੂਪਣ ਨਾਮ ਜਤਨ ਤੇ ॥ ਸੋਊ ਪ੍ਰਗਟਤ ਜਿਮ ਮੋਲ ਰਤਨ ਤੇਂ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਨਿਰਗੁਣ ਤੇ ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਡ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਪਾਰ ॥
॥ ਕਹਉਂ ਨਾਮ ਬਡ ਰਾਮ ਤੇਂ ਨਿਜ ਬਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ॥੨੩॥

ਰਾਮ ਭਗਤ ਹਿਤ ਨਰ ਤਨੁ ਧਾਰੀ ॥ ਸਹਿ ਸੰਕਟ ਕਿਯ ਸਾਧੁ ਸੁਖਾਰੀ ॥
ਨਾਮ ਸਪ੍ਰੇਮ ਜਪਤ ਅਨਯਾਸਾ ॥ ਭਗਤ ਹੋਹਿਂ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਬਾਸਾ ॥
ਰਾਮ ਏਕ ਤਾਪਸ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਰੀ ॥ ਨਾਮ ਕੋਟਿ ਖਲ ਕੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰੀ ॥
ਰਿਖਿ ਹਿਤ ਰਾਮ ਸੁਕੇਤੁ ਸੁਤਾ ਕੀ ॥ ਸਹਿਤ ਸੈਨ ਸੁਤ ਕੀਨਿ ਬਿਬਾਕੀ ॥
ਸਹਿਤ ਦੋਖ ਦੁਖ ਦਾਸ ਦੁਰਾਸਾ ॥ ਦਲਇ ਨਾਮ ਜਿਮਿ ਰਵਿ ਨਿਸ ਨਾਸਾ ॥
ਭੰਜੇਉ ਰਾਮ ਆਪੁ ਭਵ ਚਾਪੂ ॥ ਭਵ ਭਯ ਭੰਜਨ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥
ਦੰਡਕ ਬਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ ਸੁਹਾਵਨ ॥ ਜਨ ਮਨ ਅਮਿਤ ਨਾਮ ਕਿਯ ਪਾਵਨ ॥

॥ ਕਲਿ ਬਿਲੋਕਿ ਜਗ ਹਿਤ ਹਰ ਗਿਰਿਜਾ ॥ ਸਾਬਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਲ ਜਿਨ ਸਿਰਜਾ ॥
॥ ਅਨਮਿਲ ਆਖਰ ਅਰਥ ਨ ਜਾਪੂ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਉ ਮਹੇਸ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥
॥ ਸੋ ਉਮੇਸ ਮੋਹਿ ਪਰ ਅਨੁਕੂਲਾ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਕਥਾ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ ॥
॥ ਸੁਮਿਰ ਸਿਵਾ ਸਿਵ ਪਾਇ ਪਸਾਊ ॥ ਬਰਨਉਂ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਚਿਤ ਚਾਊ ॥
॥ ਭਨਿਤ ਮੋਰਿ ਸਿਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਭਾਤੀ ॥ ਸਸਿ ਸਮਾਜ ਮਿਲਿ ਮਨਹੁ ਸੁਰਾਤੀ ॥
॥ ਜੇ ਏਹਿ ਕਥਹਿ ਸਨੇਹ ਸਮੇਤਾ ॥ ਕਹਿਹਹਿਂ ਸੁਨਿਹਹਿਂ ਸਮੁਝਿ ਸਚੇਤਾ ॥
॥ ਹੋਇਹਹਿਂ ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਕਲਿ ਮਲ ਰਹਿਤ ਸੁਮੰਗਲ ਭਾਗੀ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੁਪਨੇਹੁ ਸਾਚੇਹੁ ਮੋਹਿ ਪਰ ਜੌਂ ਹਰ ਗੌਰਿ ਪਸਾਉ ॥
॥ ਤੌ ਫੁਰ ਹੋਉ ਜੋ ਕਹਉਂ ਸਭ ਭਾਖਾ ਭਨਿਤਿ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ੧੫ ॥

॥ ਬੰਦਉਂ ਅਵਧਪੁਰੀ ਅਤਿ ਪਾਵਨਿ ॥ ਸਰਜੂ ਸਰਿ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਨਸਾਵਨਿ ॥
॥ ਪ੍ਰਨਵਉਂ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਹੋਰੀ ॥ ਮਮਤਾ ਜਿਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਨ ਥੋਰੀ ॥
॥ ਸਿਯ ਨਿੰਦਕ ਅਘ ਓਘ ਨਸਾਏ ॥ ਲੋਕ ਬਿਸੋਕ ਬਨਾਇ ਬਸਾਏ ॥
॥ ਬੰਦਉਂ ਕੌਸਲਿਆ ਦਿਸਿ ਪ੍ਰਾਚੀ ॥ ਕੀਰਤਿ ਜਾਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਮਾਚੀ ॥
॥ ਪ੍ਰਗਟੇਉ ਜਹਂ ਰਘੁਪਤਿ ਸਸਿ ਚਾਰੂ ॥ ਬਿਸ੍ਵ ਸੁਖਦ ਖਲ ਕਮਲ ਤੁਸਾਰੂ ॥
॥ ਦਸਰਥ ਰਾਉ ਸਹਿਤ ਸਭ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥
॥ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ ॥ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਜਾਨੀ ॥
॥ ਜਿਨਹਿ ਬਿਰਚਿ ਬਡ ਭਯੋ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਵਧਿ ਰਾਮ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥

ਸੋ: ॥ ਬੰਦਉਂ ਅਵਧ ਭੁਆਲ ਸਤ੍ਯ ਪ੍ਰੇਮ ਜੇਹਿ ਰਾਮ ਪਦ ॥
॥ ਬਿਛੁਰਤ ਦੀਨਦਯਾਲ ਪ੍ਰਿਯ ਤਨੁ ਤ੍ਰਿਣ ਇਵ ਪਰਿਹਰੇਉ ॥

॥ ਪ੍ਰਨਵਉਂ ਪਰਿਜਨ ਸਹਿਤ ਬਿਦੇਹੂ ॥ ਜਾਹਿ ਰਾਮ ਪਦ ਗੂਢ ਸਨੇਹੂ ॥
॥ ਜੋਗ ਭੋਗ ਮਹਂ ਰਾਖੇਉ ਗੋਈ ॥ ਰਾਮ ਬਿਲੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟੇਉ ਸੋਈ ॥
॥ ਪ੍ਰਨਵਉਂ ਪ੍ਰਥਮ ਭਰਤ ਕੇ ਚਰਨਾ ॥ ਜਾਸੁ ਨੇਮ ਬ੍ਰਤ ਜਾਇ ਨ ਬਰਨਾ ॥
॥ ਰਾਮ ਚਰਨ ਪੰਕਜ ਮਨ ਜਾਸੂ ॥ ਲੁਬੁਧ ਮਧੁਪ ਇਵ ਤਜੈ ਨ ਪਾਸੂ ॥
॥ ਬੰਦਉਂ ਲਛਮਨ ਪਦ ਜਲਜਾਤਾ ॥ ਸੀਤਲ ਸੁਭਗ ਭਗਤ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥
॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀਰਤਿ ਬਿਮਲ ਪਤਾਕਾ ॥ ਦੰਡ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਜਸ ਜਾਕਾ ॥

ਚੌ: ਸੇਖ ਸਹਸ੍ਰ ਸੀਸ ਜਗ ਕਾਰਨ । ਜੋ ਅਵਤਰੇਉ ਭੂਮਿ ਭਯ ਟਾਰਨ ।
ਸਦਾ ਸੋ ਸਾਨੁਕੂਲ ਰਹ ਮੋ ਪਰ । ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਸੌਮਿਤ੍ਰਿ ਗੁਨਾਕਰ ।
ਰਿਪੁਸੂਦਨ ਪਦ ਕਮਲ ਨਮਾਮੀ । ਸੂਰ ਸੁਸੀਲ ਭਰਤ ਅਨੁਗਾਮੀ ।
ਮਹਾਬੀਰ ਬਿਨਵਉਂ ਹਨੂਮਾਨਾ । ਰਾਮ ਜਾਸੁ ਜਸ ਆਪ ਬਖਾਨਾ ।

ਦੋ: ਪ੍ਰਨਵਉਂ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਖਲ ਬਨ ਪਾਵਕ ਗ੍ਯਾਨ ਘਨ ।
ਜਾਸੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਆਗਾਰ ਬਸਹਿ ਰਾਮ ਸਰ ਚਾਪ ਧਰ ॥੧੭॥

ਕਪਿਪਤਿ ਰੀਛ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜਾ । ਅੰਗਦਾਦਿ ਜੇ ਕੀਸ ਸਮਾਜਾ ।
ਬੰਦਉਂ ਸਬ ਕੇ ਚਰਨ ਸੁਹਾਏ । ਅਧਮ ਸਰੀਰ ਰਾਮ ਜਿਨ ਪਾਏ ।
ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਉਪਾਸਕ ਜੇਤੇ । ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਸਮੇਤੇ ।
ਬੰਦਉਂ ਪਦ ਸਰੋਜ ਸਬ ਕੇਰੇ । ਜੇ ਬਿਨੁ ਕਾਮ ਰਾਮ ਕੇ ਚੇਰੇ ।
ਸੁਕ ਸਨਕਾਦਿ ਭਗਤ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ । ਜੇ ਮੁਨਿਬਰ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਬਿਸਾਰਦ ।
ਪ੍ਰਨਵਉਂ ਸਬਹਿ ਧਰਨਿ ਧਰਿ ਸੀਸਾ । ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਨ ਜਾਨਿ ਮੁਨੀਸਾ ।
ਜਨਕਸੁਤਾ ਜਗ ਜਨਨਿ ਜਾਨਕੀ । ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰਿਯ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਕੀ ।
ਤਾਕੇ ਜੁਗ ਪਦ ਕਮਲ ਮਨਾਵਉਂ । ਜਾਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਪਾਵਉਂ ।
ਪੁਨਿ ਮਨ ਬਚਨ ਕਰਮ ਰਘੁਨਾਯਕ । ਚਰਨ ਕਮਲ ਬੰਦਉਂ ਸਬ ਲਾਯਕ ।
ਰਾਜਿਵਨਯਨ ਧਰੇ ਧਨੁ ਸਾਯਕ । ਭਗਤ ਬਿਪਤਿ ਭੰਜਨ ਸੁਖਦਾਯਕ ।

ਦੋ: ਗਿਰਾ ਅਰਥ ਜਲ ਬੀਚਿ ਸਮ ਕਹਿਅਤ ਭਿੰਨ ਨ ਭਿੰਨ ।
ਬੰਦਉਂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਪਦ ਜਿਨਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਖਿੰਨ ॥੧੮॥

ਬੰਦਉਂ ਨਾਮ ਰਾਮ ਰਘੁਬਰ ਕੋ । ਹੇਤੁ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ ਭਾਨੁ ਹਿਮਕਰ ਕੋ ।
ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰਮਯ ਬੇਦ ਪ੍ਰਾਨ ਸੋ । ਅਗੁਨ ਅਨੂਪਮ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ਸੋ ।
ਮਹਾਮੰਤ੍ਰ ਜੋਇ ਜਪਤ ਮਹੇਸੂ । ਕਾਸੀਂ ਮੁਕੁਤਿ ਹੇਤੁ ਉਪਦੇਸੂ ।
ਮਹਿਮਾ ਜਾਸੁ ਜਾਨ ਗਨਰਾਊ । ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਜਿਅਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਊ ।
ਜਾਨ ਆਦਿਕਬਿ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪੂ । ਭਯਉ ਸੁੱਧ ਕਰਿ ਉਲਟਾ ਜਾਪੂ ।
ਸਹਸ ਨਾਮ ਸਮ ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਬਾਨੀ । ਜਪਿ ਜੇਈ ਪਿਯ ਸੰਗ ਭਵਾਨੀ ।
ਹਰਖੇ ਹੇਤੁ ਹੇਰਿ ਹਰ ਹੀ ਕੋ । ਕਿਯ ਭੂਖਨ ਤਿਯ ਭੂਖਨ ਤੀ ਕੋ ।

॥ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਦਲੇ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ॥ਨਾਮ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਨਿਕੰਦਨ ॥

ਦੋਹ: ॥ਸਬਰੀ ਗੀਧ ਸੁਸੇਵਕਨਿ ਸੁਗਤਿ ਦੀਨ ਰਘੁਨਾਥ ।
॥ਨਾਮ ਉਧਾਰੇ ਅਮਿਤ ਖਲ ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਗੁਣ ਗਾਥ ॥੨੪॥

॥ਰਾਮ ਸੁਕੰਠ ਬਿਭੀਖਣ ਦੋਊ ॥ ॥ਰਾਖੇ ਸਰਣ ਜਾਨ ਸਭ ਕੋਊ ॥
॥ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜੇ ॥ ॥ਲੋਕ ਬੇਦ ਬਰ ਬਿਰਦ ਬਿਰਾਜੇ ॥
॥ਰਾਮ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਟੋਰਾ ॥ ॥ਸੇਤੁ ਹੇਤੁ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨ ਨ ਥੋਰਾ ॥
॥ਨਾਮ ਲੇਤ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਸੁਖਾਹੀਂ ॥ ॥ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰੁ ਸੁਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
॥ਰਾਮ ਸਕੁਲ ਰਣ ਰਾਵਣ ਮਾਰਾ ॥ ॥ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਗ ਧਾਰਾ ॥
॥ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਅਵਧ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ॥ਗਾਵਤ ਗੁਣ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਵਰ ਬਾਨੀ ॥
॥ਸੇਵਕ ਸੁਮਿਰਤ ਨਾਮ ਸਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ॥ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਬਲ ਮੋਹ ਦਲ ਜੀਤੀ ॥
॥ਫਿਰਤ ਸਨੇਹ ਮਗਨ ਸੁਖ ਅਪਨੇ ॥ ॥ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੋਚ ਨਹਿੰ ਸੁਪਨੇ ॥

ਦੋਹ: ॥ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਮ ਤੇ ਨਾਮ ਬਡ ਬਰ ਦਾਯਕ ਬਰ ਦਾਨਿ ।
॥ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਤ ਕੋਟਿ ਮਹਿ ਲਿਯ ਮਹੇਸ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥੨੫॥

॥ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ॥ਸਾਜ ਅਮੰਗਲ ਮੰਗਲ ਰਾਸੀ ॥
॥ਸੁਕ ਸਨਕਾਦਿ ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ ॥ ॥ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖ ਭੋਗੀ ॥
॥ਨਾਰਦ ਜਾਨੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ॥ਜਗ ਪ੍ਰਿਯ ਹਰਿ ਹਰ ਹਰਿ ਪ੍ਰਿਯ ਆਪੂ ॥
॥ਨਾਮ ਜਪਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਸਾਦੂ ॥ ॥ਭਗਤ ਸਿਰੋਮਣਿ ਭੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦੂ ॥
॥ਧ੍ਰੁਵ ਸਗਲਾਨਿ ਜਪੇ ਹਰਿ ਨਾਮੂ ॥ ॥ਪਾਯੋ ਅਚਲ ਅਨੂਪਮ ਠਾਮੂ ॥
॥ਸੁਮਿਰਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮੂ ॥ ॥ਅਪਨੇ ਵਸ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ਰਾਮੂ ॥
॥ਅਪਤ ਅਜਾਮਿਲ ਗਜ ਗਨਿਕਾਊ ॥ ॥ਭਏ ਮੁਕਤਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥
॥ਕਹੌਂ ਕਹਾਂ ਲਗਿ ਨਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ॥ਰਾਮ ਨ ਸਕਹਿੰ ਨਾਮ ਗੁਣ ਗਾਈ ॥

ਦੋਹ: ॥ਨਾਮ ਰਾਮ ਕੋ ਕਲਪ ਤਰੁ ਕਲਿ ਕਲ੍ਯਾਣ ਨਿਵਾਸ ॥
॥ਜੋ ਸੁਮਿਰਤ ਭਯੋ ਭਾਂਗ ਤੇ ਤੁਲਸੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ॥੨੬॥

॥ਚਹੁੰ ਜੁਗ ਤੀਨ ਕਾਲ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕਾ ॥ ॥ਭਏ ਨਾਮ ਜਪਿ ਜੀਵ ਬਿਸੋਕਾ ॥
॥ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸੰਤ ਮਤ ਏਹੂ ॥ ॥ਸਕਲ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਫਲ ਰਾਮ ਸਨੇਹੂ ॥

੧੬

॥ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਥਮ ਜੁਗ ਮਖ ਬਿਧਿ ਦੂਜੇ॥ ॥ਦ੍ਵਾਪਰ ਪਰਿਤੋਖਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਜੇ॥
॥ਕਲਿ ਕੇਵਲ ਮਲ ਮੂਲ ਮਲੀਨਾ॥ ॥ਪਾਪ ਪਯੋਨਿਧਿ ਜਨ ਮਨ ਮੀਨਾ॥
॥ਨਾਮ ਕਾਮਤਰੁ ਕਾਲ ਕਰਾਲਾ॥ ॥ਸੁਮਿਰਤ ਸਮਨ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਲਾ॥
॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਲਿ ਅਭਿਮਤ ਦਾਤਾ॥ ॥ਹਿਤ ਪਰਲੋਕ ਲੋਕ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ॥
॥ਨਹਿੰ ਕਲਿ ਕਰਮ ਨ ਭਗਤਿ ਬਿਬੇਕੂ॥ ॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਅਵਲੰਬਨ ਏਕੂ॥
॥ਕਾਲਨੇਮਿ ਕਲਿ ਕਪਟ ਨਿਧਾਨੂ॥ ॥ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਸਮਰਥ ਹਨੁਮਾਨੂ॥

ਦੋ:॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਰਕੇਸਰੀ ਕਨਕ ਕਸਿਪੁ ਕਲਿ ਕਾਲ॥
॥ਜਾਪਕ ਜਨ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜਿਮਿ ਪਾਲਿਹਿ ਦਲਿ ਸੁਰ ਸਾਲ॥੨੭॥

॥ਭਾਯ ਕੁਭਾਯ ਅਨਖ ਆਲਸ ਹੂੰ॥ ॥ਨਾਮ ਜਪਤ ਮੰਗਲ ਦਿਸਿ ਦਸਹੂੰ॥
॥ਸੁਮਿਰਿ ਸੋ ਨਾਮ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਥਾ॥ ॥ਕਰੌਂ ਨਾਇ ਰਘੁਨਾਥਹਿ ਮਾਥਾ॥
॥ਮੋਰਿ ਸੁਧਾਰਿਹਿ ਸੋ ਸਬ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਜਾਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਘਾਤੀ॥
॥ਰਾਮ ਸੁਸ੍ਵਾਮਿ ਕੁਸੇਵਕ ਮੋ ਸੋ॥ ॥ਨਿਜ ਦਿਸਿ ਦੇਖ ਦਯਾਨਿਧਿ ਪੋਸੋ॥
॥ਲੋਕਹੁ ਬੇਦ ਸੁਸਾਹਬ ਰੀਤੀ॥ ॥ਬਿਨਯ ਸੁਨਤ ਪਹਿਚਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
॥ਗਨੀ ਗਰੀਬ ਗ੍ਰਾਮ ਨਰ ਨਾਗਰ॥ ॥ਪੰਡਿਤ ਮੂੜ੍ਹ ਮਲੀਨ ਉਜਾਗਰ॥
॥ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਨਿਜ ਮਤਿ ਅਨੁਹਾਰੀ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਰਾਹਤ ਸਬ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਸਾਧੁ ਸੁਜਾਨ ਸੁਸੀਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ॥ਈਸ ਅੰਸ ਭਵ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਨਮਾਨਹਿੰ ਸਬਹਿ ਸੁਬਾਨੀ॥ ॥ਭਨਿਤਿ ਭਗਤਿ ਮਤਿ ਗਤਿ ਪਹਿਚਾਨੀ॥
॥ਯਹ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਮਹਿਪਾਲ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਜਾਨ ਸਿਰੋਮਨਿ ਕੋਸਲ ਰਾਊ॥
॥ਰੀਝਤ ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਨਿਸੋਤੇ॥ ॥ਕੋ ਜਗ ਮੰਦ ਮਲਿਨ ਮਤਿ ਮੋਤੇ॥

ਦੋ:॥ਸਠ ਸੇਵਕ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੁਚਿ ਰਖਿਹਹਿੰ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ॥
॥ਉਪਲ ਕਿਯੇ ਜਲ ਜਾਨ ਜਿੰਹ ਸਚਿਵ ਸੁਮਤਿ ਕਪਿ ਭਾਲੁ॥੨੮॥
॥ਹੌਂਹੁ ਕਹਾਵਤ ਸਬ ਕਹਤ ਰਾਮ ਸਹਤ ਉਪਹਾਸ॥
॥ਸਾਹਬ ਸੀਤਾ ਨਾਥ ਸੇ ਸੇਵਕ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ॥੨੯॥

॥ਅਤਿ ਬਡਿ ਮੋਰਿ ਢਿਠਾਈ ਖੋਰੀ॥ ॥ਸੁਨਿ ਅਘ ਨਰਕਹੁ ਨਾਕ ਸਕੋਰੀ॥
॥ਸਮੁਝ ਸਹਮ ਮੁਹਿ ਅਪਡਰ ਅਪਨੇ॥ ॥ਸੋ ਸੁਧਿ ਰਾਮ ਕੀਨ ਨਹਿ ਸੁਪਨੇ॥

ਸੁਨਿ ਅਵਲੋਕਿ ਸੁਚਿਤ ਚਖੁ ਚਾਹੀ ॥ ਭਗਤਿ ਮੋਰਿ ਮਤਿ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਰਾਹੀ ॥
ਕਹਤ ਨਸਾਇ ਹੋਇ ਹਿਯ ਨੀਕੀ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਮ ਜਾਨਿ ਜਨ ਜੀ ਕੀ ॥
ਰਹਤਿ ਨ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤ ਚੂਕ ਕਿਏ ਕੀ ॥ ਕਰਤ ਸੁਰਤਿ ਸੈ ਬਾਰ ਹਿਏ ਕੀ ॥
ਜੇਹਿ ਅਘ ਬਧੇਉ ਬ੍ਯਾਧ ਜਿਮਿ ਬਾਲੀ ॥ ਫਿਰਿ ਸੁਕੰਠ ਸੋਇ ਕੀਨ੍ਹਿ ਕੁਚਾਲੀ ॥
ਸੋਇ ਕਰਤੂਤਿ ਬਿਭੀਖਨ ਕੇਰੀ ॥ ਸੁਪਨੇਹੁ ਸੋ ਨ ਰਾਮ ਹਿਯ ਹੇਰੀ ॥
ਤੇ ਭਰਤਹਿ ਭੇਟਤ ਸਨਮਾਨੇ ॥ ਰਾਜ ਸਭਾ ਰਘੁਬੀਰ ਬਖਾਨੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਤਰੁ ਤਰ ਕਪਿ ਡਾਰ ਪਰ ਤੇ ਕਿਯ ਆਪੁ ਸਮਾਨ ॥
॥ ਤੁਲਸੀ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਮ ਸੇ ਸਾਹਿਬ ਸੀਲ ਨਿਧਾਨ ॥੨੯॥
॥ ਰਾਮ ਨਿਕਾਈ ਰਾਵਰੀ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਨੀਕ ॥
॥ ਜੋ ਯਹਿ ਸਾਂਚੀ ਹੈ ਸਦਾ ਤੌ ਨੀਕੋ ਤੁਲਸੀਕ ॥੨੯॥
॥ ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਨਿਜ ਗੁਨ ਦੋਖ ਕਹਿ ਸਬਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥
॥ ਬਰਨਉਂ ਰਘੁਬਰ ਬਿਸਦ ਜਸੁ ਸੁਨਿ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਨਸਾਇ ॥੨੯॥

ਜਾਗਬਲਿਕ ਜੋ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ ॥ ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਮੁਨਿ ਬਰਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥
ਕਹਿਹਉਂ ਸੋਇ ਸੰਬਾਦ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਕਲ ਸੱਜਨ ਸੁਖ ਮਾਨੀ ॥
ਸੰਭੁ ਕੀਨ ਯਹਿ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਉਮਹਿ ਸੁਨਾਵਾ ॥
ਸੋਇ ਸਿਵ ਕਾਗਭੁਸੁੰਡਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੀਨਾ ॥
ਤੇਹਿ ਸਨ ਜਾਗਬਲਿਕ ਪੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਪ੍ਰਤਿ ਗਾਵਾ ॥
ਤੇ ਸ੍ਰੋਤਾ ਬਕਤਾ ਸਮ ਸੀਲਾ ॥ ਸਮਦਰਸੀ ਜਾਨਹਿ ਹਰਿ ਲੀਲਾ ॥
ਜਾਨਹਿਂ ਤੀਨਿ ਕਾਲ ਨਿਜ ਗ੍ਯਾਨਾ ॥ ਕਰਤਲ ਗਤ ਆਮਲਕ ਸਮਾਨਾ ॥
ਔਰੌ ਜੇ ਹਰਿ ਭਗਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਕਹਹਿਂ ਸੁਨਹਿਂ ਸਮੁਝਹਿਂ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਨਿਜ ਗੁਰ ਸਨ ਸੁਨੀ ਕਥਾ ਸੁ ਸੂਕਰ ਖੇਤ ॥
॥ ਸਮੁਝੀ ਨਹੀ ਤਸਿ ਬਾਲਪਨ ਤਬ ਅਤਿ ਰਹੇਉਂ ਅਚੇਤ ॥੩੦॥
॥ ਸ੍ਰੋਤਾ ਬਕਤਾ ਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਿ ਕਥਾ ਰਾਮ ਕੀ ਗੂਢ ॥
॥ ਕਿਮਿ ਸਮੁਝੈਂ ਮੈਂ ਜੀਵ ਜੜ ਕਲਿ ਮਲ ਗ੍ਰਸਿਤ ਬਿਮੂਢ ॥੩੦॥

ਤਦਪਿ ਕਹੀ ਗੁਰ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ ॥ ਸਮੁਝਿ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥

੧੮

ਭਾਖਾਬੱਧ ਕਰਬ ਮੈਂ ਸੋਈ ॥ ਮੋਰੇਂ ਮਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਿਹਿ ਹੋਈ ॥
ਜਸ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਬਲ ਮੇਰੇਂ ॥ ਤਸ ਕਹਿਹਉਂ ਹਿਯ ਹਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇਂ ॥
ਨਿਜ ਸੰਦੇਹ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਹਰਨੀ ॥ ਕਰਉਂ ਕਥਾ ਭਵ ਸਰਿਤਾ ਤਰਨੀ ॥
ਬੁਧ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਸਕਲ ਜਨ ਰੰਜਨਿ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਬਿਭੰਜਨਿ ॥
ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਲਿ ਪੰਨਗ ਭਰਨੀ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿਬੇਕ ਪਾਵਕ ਕਹੁੰ ਅਰਨੀ ॥
ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਲਿ ਕਾਮਦ ਗਾਈ ॥ ਸੁਜਨ ਸਜੀਵਨਿ ਮੂਰਿ ਸੁਹਾਈ ॥
ਸੋਇ ਬਸੁਧਾ ਤਲ ਸੁਧਾ ਤਰੰਗਿਨਿ ॥ ਭਯ ਭੰਜਨਿ ਭ੍ਰਮ ਭੇਕ ਭੁਅੰਗਿਨਿ ॥
ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਸਮ ਨਰਕ ਨਿਕੰਦਿਨਿ ॥ ਸਾਧੁ ਬਿਬੁਧ ਕੁਲ ਹਿਤ ਗਿਰਿਨੰਦਿਨਿ ॥
ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਪਯੋਧਿ ਰਮਾ ਸੀ ॥ ਬਿਸ੍ਵ ਭਾਰ ਭਰ ਅਚਲ ਛਮਾ ਸੀ ॥
ਜਮ ਗਨ ਮੁਹ ਮਸਿ ਜਗ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹੇਤੁ ਜਨੁ ਕਾਸੀ ॥
ਰਾਮਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਵਨਿ ਤੁਲਸੀ ਸੀ ॥ ਤੁਲਸਿਦਾਸ ਹਿਤ ਹਿਯ ਹੁਲਸੀ ਸੀ ॥
ਸਿਵ ਪ੍ਰਿਯ ਮੇਕਲ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਸੀ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧਿ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਰਾਸੀ ॥
ਸਦਗੁਨ ਸੁਰਗਨ ਅੰਬ ਅਦਿਤਿ ਸੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਮਿਤਿ ਸੀ ॥

ਦੋਹਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਚਿਤ ਚਾਰੁ ॥
ਤੁਲਸੀ ਸੁਭਗ ਸਨੇਹ ਬਨ ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਹਾਰੁ ॥੩੧॥

ਰਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚਿੰਤਾਮਣਿ ਚਾਰੂ ॥ ਸੰਤ ਸੁਮਤਿ ਤਿਯ ਸੁਭਗ ਸਿੰਗਾਰੂ ॥
ਜਗ ਮੰਗਲ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੇ ॥ ਦਾਨਿ ਮੁਕਤਿ ਧਨ ਧਰਮ ਧਾਮ ਕੇ ॥
ਸਦਗੁਰ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਜੋਗ ਕੇ ॥ ਬਿਬੁਧ ਬੈਦ ਭਵ ਭੀਮ ਰੋਗ ਕੇ ॥
ਜਨਨਿ ਜਨਕ ਸਿਯ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ॥ ਬੀਜ ਸਕਲ ਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਨੇਮ ਕੇ ॥
ਸਮਨ ਪਾਪ ਸੰਤਾਪ ਸੋਕ ਕੇ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਲਕ ਪਰਲੋਕ ਲੋਕ ਕੇ ॥
ਸਚਿਵ ਸੁਭਟ ਭੂਪਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕੇ ॥ ਕੁੰਭਜ ਲੋਭ ਉਦਧਿ ਅਪਾਰ ਕੇ ॥
ਕਾਮ ਕੋਹ ਕਲਿਮਲ ਕਰਿਗਨ ਕੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸਾਵਕ ਜਨ ਮਨ ਬਨ ਕੇ ॥
ਅਤਿਥਿ ਪੂਜ੍ਯ ਪ੍ਰਿਯਤਮ ਪੁਰਾਰਿ ਕੇ ॥ ਕਾਮਦ ਘਨ ਦਾਰਿਦ ਦਵਾਰਿ ਕੇ ॥
ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਮਣਿ ਬਿਖਯ ਬ੍ਯਾਲ ਕੇ ॥ ਮੇਟਤ ਕਠਿਨ ਕੁਅੰਕ ਭਾਲ ਕੇ ॥
ਹਰਨ ਮੋਹ ਤਮ ਦਿਨਕਰ ਕਰ ਸੇ ॥ ਸੇਵਕ ਸਾਲਿ ਪਾਲ ਜਲਧਰ ਸੇ ॥

॥ਅਭਿਮਤਿ ਦਾਨਿ ਦੇਵ ਤਰੁਵਰ ਸੇ॥ ॥ਸੇਵਕ ਸੁਲਭ ਸੁਖਦ ਹਰਿ ਹਰ ਸੇ॥
॥ਸੁਕਵਿ ਸਰਦ ਨਭ ਮਨ ਉਡਗਨ ਸੇ॥ ॥ਰਾਮ ਭਗਤ ਜਨ ਜੀਵਨ ਧਨ ਸੇ॥
॥ਸਕਲ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਫਲ ਭੂਰਿ ਭੋਗ ਸੇ॥ ॥ਜਗ ਹਿਤ ਨਿਰੁਪਧਿ ਸਾਧੁ ਲੋਗ ਸੇ॥
॥ਸੇਵਕ ਮਨ ਮਾਨਸ ਮਰਾਲ ਸੇ॥ ॥ਪਾਵਨ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਮਾਲ ਸੇ॥

ਦੋ:
॥ਕੁਪਥ ਕੁਤਰਕ ਕੁਚਾਲਿ ਕਲਿ ਕਪਟ ਦੰਭ ਪਾਖੰਡ॥
॥ਦਹਨ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮ ਜਿਮ ਈਂਧਨ ਅਨਲ ਪ੍ਰਚੰਡ॥੩੨ੳ॥
॥ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਰਾਕੇਸ ਕਰ ਸਰਿਸ ਸੁਖਦ ਸਬ ਕਾਹੁ॥
॥ਸੱਜਨ ਕੁਮੁਦ ਚਕੋਰ ਚਿਤ ਹਿਤ ਵਿਸੇਖ ਬਡ ਲਾਹੁ॥੩੨ਅ॥

॥ਕੀਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਸੰਕਰ ਕਹਾ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਸੋ ਸਬ ਹੇਤੁ ਕਹਬ ਮੈਂ ਗਾਈ॥ ॥ਕਥਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਈ॥
॥ਜਿਹ ਯਹ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਨਹਿ ਹੋਈ॥ ॥ਜਨਿ ਆਚਰਜ ਕਰੈ ਸੁਨਿ ਸੋਈ॥
॥ਕਥਾ ਅਲੌਕਿਕ ਸੁਨਹਿ ਜੋ ਗ੍ਯਾਨੀ॥ ॥ਨਹਿ ਆਚਰਜ ਕਰੈਂ ਅਸ ਜਾਨੀ॥
॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਕੀ ਮਿਤਿ ਜਗ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਅਸ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ॥ ॥ਰਾਮਾਯਣ ਸਤ ਕੋਟਿ ਅਪਾਰਾ॥
॥ਕਲਪ ਭੇਦ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਮੁਨੀਸਨ ਗਾਏ॥
॥ਕਰਿਅ ਨ ਸੰਸੈ ਅਸ ਉਰ ਆਨੀ॥ ॥ਸੁਨਿਅ ਕਥਾ ਸਾਦਰ ਰਤਿ ਮਾਨੀ॥

ਦੋ:
॥ਰਾਮ ਅਨੰਤ ਅਨੰਤ ਗੁਣ ਅਮਿਤ ਕਥਾ ਵਿਸਤਾਰ॥
॥ਸੁਨਿ ਆਚਰਜ ਨ ਮਾਨਿਹਹਿਂ ਜਿਨ ਕੇ ਵਿਮਲ ਵਿਚਾਰ॥੩੩॥

॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਬ ਸੰਸੈ ਕਰਿ ਦੂਰੀ॥ ॥ਸਿਰ ਧਰਿ ਗੁਰੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਧੂਰੀ॥
॥ਪੁਨਿ ਸਬਹੀ ਬਿਨਵੌਂ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਕਰਤ ਕਥਾ ਜਿਹਿਂ ਲਾਗ ਨ ਖੋਰੀ॥
॥ਸਾਦਰ ਸਿਵਹਿਂ ਨਾਇ ਅਬ ਮਾਥਾ॥ ॥ਬਰਨੌਂ ਬਿਸਦ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਥਾ॥
॥ਸੰਬਤ ਸੋਰਹ ਸੈ ਇਕਤੀਸਾ॥ ॥ਕਰੌਂ ਕਥਾ ਹਰਿ ਪਦ ਧਰ ਸੀਸਾ॥
॥ਨੌਮੀ ਭੌਮ ਵਾਰ ਮਧੁ ਮਾਸਾ॥ ॥ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਯਹ ਚਰਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥
॥ਜਿਹਿ ਦਿਨ ਰਾਮ ਜਨਮ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਵਹਿਂ॥ ॥ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵਹਿਂ॥
॥ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਖਗ ਨਰ ਮੁਨਿ ਦੇਵਾ॥ ॥ਆਇ ਕਰਹਿਂ ਰਘੁਨਾਯਕ ਸੇਵਾ॥

੩੦

।।ਜਨਮ ਮਹੋਤਸਵ ਰਚਹਿ ਸੁਜਾਨਾ।। ।।ਕਰਹਿ ਰਾਮ ਕਲ ਕੀਰਤਿ ਗਾਨਾ।।

ਦੋਃ ।।ਮਜਹਿੰ ਸੱਜਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਹੁ ਪਾਵਨ ਸਰਜੂ ਨੀਰ।।
।।ਜਪਹਿੰ ਰਾਮ ਧਰਿ ਧਯਾਨ ਉਰ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸਰੀਰ।।੩੪

।।ਦਰਸ ਪਰਸ ਮੱਜਨ ਅਰੁ ਪਾਨਾ।। ।।ਹਰੈ ਪਾਪ ਕਹਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ।।
।।ਨਦੀ ਪੁਨੀਤ ਅਮਿਤ ਮਹਿਮਾ ਅਤਿ।। ।।ਕਹਿ ਨ ਸਕੈ ਸਾਰਦਾ ਬਿਮਲ ਮਤਿ।।
।।ਰਾਮ ਧਾਮਦਾ ਪੁਰੀ ਸੁਹਾਵਨਿ।। ।।ਲੋਕ ਸਮਸ੍ਤ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਪਾਵਨਿ।।
।।ਚਾਰਿ ਖਾਨਿ ਜਗ ਜੀਵ ਅਪਾਰਾ।। ।।ਅਵਧ ਤਜੇ ਤਨੁ ਨਹਿੰ ਸੰਸਾਰਾ।।
।।ਸਬ ਬਿਧਿ ਪੁਰੀ ਮਨੋਹਰ ਜਾਨੀ।। ।।ਸਕਲ ਸਿੱਧਿ ਪ੍ਰਦ ਮੰਗਲ ਖਾਨੀ।।
।।ਬਿਮਲ ਕਥਾ ਕਰ ਕੀਨ ਅਰੰਭਾ।। ।।ਸੁਨਤ ਨਸਾਹਿੰ ਕਾਮ ਮਦ ਦੰਭਾ।।
।।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਏਹਿ ਨਾਮਾ।। ।।ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਣ ਪਾਇਅ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ।।
।।ਮਨ ਕਰਿ ਬਿਖਯ ਅਨਲ ਬਨ ਜਰਈ।। ।।ਹੋਇ ਸੁਖੀ ਜੋ ਇਹਿ ਸਰ ਪਰਈ।।
।।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਮੁਨਿ ਭਾਵਨ।। ।।ਬਿਰਚੇਉ ਸੰਭੁ ਸੁਹਾਵਨ ਪਾਵਨ।।
।।ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਦੋਖ ਦੁਖ ਦਾਰਿਦ ਦਾਵਨ।। ।।ਕਲਿ ਕੁਚਾਲਿ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਨਸਾਵਨ।।
।।ਰਚਿ ਮਹੇਸ ਨਿਜ ਮਾਨਸ ਰਾਖਾ।। ।।ਪਾਇ ਸੁ ਸਮਯ ਸਿਵਾ ਸਨ ਭਾਖਾ।।
।।ਤਾਂਤੇ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਵਰ।। ।।ਧਰੇਉ ਨਾਮ ਹਿਯ ਹੇਰਿ ਹਰਖਿ ਹਰ।।
।।ਕਹੌਂ ਕਥਾ ਸੋਇ ਸੁਖਦ ਸੁਹਾਈ।। ।।ਸਾਦਰ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਨ ਮਨ ਲਾਈ।।

ਦੋਃ ।।ਜਸ ਮਾਨਸ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਜਗ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਿਹ ਹੇਤੁ।।
।।ਅਬ ਸੋਈ ਕਹੌਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਬ ਸੁਮਿਰਿ ਉਮਾ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੁ।।੩੫।।

।।ਸੰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੁਮਤਿ ਹਿਯ ਹੁਲਸੀ।। ।।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਕਵਿ ਤੁਲਸੀ।।
।।ਕਰੈ ਮਨੋਹਰ ਮਤਿ ਅਨੁਹਾਰੀ।। ।।ਸੁਜਨ ਸੁਚਿਤ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੀ।।
।।ਸੁਮਤਿ ਭੂਮਿ ਥਲ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਗਾਧੂ।। ।।ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਉਦਧਿ ਘਨ ਸਾਧੂ।।
।।ਬਰਖਹਿੰ ਰਾਮ ਸੁਜਸ ਬਰ ਬਾਰੀ।। ।।ਮਧੁਰ ਮਨੋਹਰ ਮੰਗਲ ਕਾਰੀ।।
।।ਲੀਲਾ ਸਗੁਣ ਜੋ ਕਹਹਿ ਬਖਾਨੀ।। ।।ਸੋਇ ਸ੍ਵਛਤਾ ਕਰੈ ਮਲ ਹਾਨੀ।।
।।ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜੋ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ।। ।।ਸੋਇ ਮਧੁਰਤਾ ਸੁ ਸੀਤਲਤਾਈ।।
।।ਸੋ ਜਲ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਾਲਿ ਹਿਤ ਹੋਈ।। ।।ਰਾਮ ਭਗਤ ਜਨ ਜੀਵਨ ਸੋਈ।।

॥ਜੇਠਾ ਸਹਿਤ ਮਿਲ ਸੁ ਪਾਵਨਾ॥ ॥ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਵੰਦਨ ਮਨ ਭਾਵਨ॥
॥ਗੁਰ ਕੇ ਸੁਜਸ ਸੁਨਿਬੋ ਚਿਤ ਲਾਨਾ॥ ॥ਸੁਧ ਕਰਿ ਤੂ ਕਿਤ ਨਿਰਬਾਨਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਸੁਨਿ ਗੁਰ ਸਿਖ ਸੁ ਬਚਨ ਬਿਰਚਨੋ ਸ਼ੁਧਿ ਬਿਚਾਰ॥
॥ਤੇ ਸਹਿ ਪਾਵਨ ਸੁਜਸ ਸਮਾਨ ਮਨੋਹਰ ਭਾਰ॥ ੪੫॥

॥ਧਰਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਜਸ ਜੋ ਪਾਨਾ॥ ॥ਗੁਰ ਮਾਨ ਨੈਨ ਨਿਰਖਤ ਮਨ ਮਾਨਾ॥
॥ਸਭ ਪਾਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ਅਗਾਧ॥ ॥ਸੁਰ ਕਰ ਸੁਇਸ ਬਾਕਿ ਅਗਾਧ॥
॥ਨਾਮ ਸੀਖ ਸਭ ਮਹਿਮਾ ਸੁਧਾ ਸਮ॥ ॥ਰੂਪ ਮਾਂਗੀ ਦਿ ਬਿਲਾਸ ਮਨੋਰਮ॥
॥ਸੁਰ ਬਿਧਿ ਸਧਨ ਚਹੁੰ ਪਾਈ॥ ॥ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਮਹਿਮਾ ਸੀਮ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਛਿਸ ਮਿਲਨ ਸੁਨਿ ਕਰ ਹੇਤਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਸਭ ਗੁਰ ਸਭ ਸੇਤਾ॥
॥ਅਰਥ ਅਨੂਪ ਸੁਬਾਦ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਪਾਵਨ ਮਕਰੰਦ ਸੁਵਾਸਾ॥
॥ਸੁ ਬਿਸ ਪੁੰਜ ਸੁਭ ਅਭਿਰਾਮ॥ ॥ਗਿਆਨ ਵਿਰਾਗ ਬਿਚਾਰ ਸਰਬ॥
॥ਸੁਨਿ ਅਰਬਿੰਦ ਕਰੈ ਗੁਨ ਗਾਈ॥ ॥ਮਨ ਮਨੋਹਰ ਤੈ ਸਭ ਭਾਂਤੀ॥
॥ਅਰਥ ਧਰਮ ਕਾਮ ਸਿਵ ਕਰੀ॥ ॥ਭਗਤ ਗਿਆਨ ਬਿਗਿਆਨ ਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਨਵ ਰਸ ਸਰੂਪ ਜੋਗ ਬਿਚਾਰਾ॥ ॥ਤੈਸ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਰ ਚਤੁਰ ਤਕਰਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਹੀ ਸਾਧਨ ਸੁਰ ਗਾਨਾ॥ ॥ਤੇ ਬਿਬਿਧ ਜਲ ਬਿਗਸ ਸਮਾਨਾ॥
॥ਸਤ ਸਤਿ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਅਸ਼ਟ ਗਤੀ॥ ॥ਸਦਾ ਸਿਧ ਬਦਿਤ ਸਭ ਗਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਿਧ ਪਦ ਵਿਵਿਧ ਵਿਧਾਨਾ॥ ॥ਕਮਸ ਵੰਸ ਦੂਮ ਕਰਤ ਵਿਤਾਨਾ॥
॥ਜੈ ਜਸ ਕਿਸਾ ਸੁਭ ਹਤਭਾਸ॥ ॥ਹਰਿ ਪਦ ਰਸ ਰਸਾਏ ਸਭ ਸਾ॥
॥ਜਹਿ ਭਗਤ ਅਨੇਕ ਸੁਭ ਗਾ॥ ॥ਤੇ ਸੁਰ ਪਿਕ ਸਭ ਸਬਦ ਬਿਕੰਕਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਸੁਜਸ ਬਾਗ ਵਿਚ ਬਾਗ ਬਨ ਸੁਰ ਸੁਬਿਹੰਗ ਬਿਚਾਰੁ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਸੁਧਾ ਸਰ ਜਸ ਪੀਤ ਮਨ ਨਰ ਬਾਗਾ॥ ੪੬॥

॥ਜੇ ਕਰ ਹਿਤ ਹਿ ਸਹਿਤ ਸਿਉ ਲੈ॥ ॥ਤੇ ਜਸ ਚਿਤ ਲਾ ਚਤੁਰ ਕਰ ਪਾਵਹਿ॥
॥ਸੁਨਹਿ ਸਾਦਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਤੇ ਹੀ ਸੁਰ ਬਰ ਭਾਗਨ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
॥ਅਤਿ ਕਰ ਜੇ ਹਿਤ ਸਹੀ ਬਰ ਧਰਾ॥ ॥ਤਿਹਿ ਚਿਤ ਮਹਿ ਜਿਨ ਜਾਨਿ ਅਪਾਰਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਜਿਨ ਸਦਨ ਮਾਨਾ॥ ॥ਤਿਹ ਨ ਕਿਸ ਜਿਸ ਮਿਲ ਸਮਾਨਾ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

੨੪ ੪੯ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਅਤਿ [illegible] ਸ੍ਰੋਤ੍ਰਨਿ [illegible] ॥

॥[illegible] ॥੫੧॥

॥ਆਗਤਿ [illegible] ਦੀਨਤਾ [illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible] ਪ੍ਰੇਮਹਿ [illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
[illegible]	॥[illegible]॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ [illegible]॥

॥[illegible] ॥੫੨॥

॥[illegible]॥

॥[illegible] ॥੫੩॥

॥[illegible]॥

॥[illegible]॥

॥[illegible]॥	॥[illegible] ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥
॥[illegible]॥	॥[illegible]॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥[illegible]॥

॥ਕਹਹਿੰ ਭਗਤਿ ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਸੰਜੁਤ ਗਿਆਨ ਵਿਰਾਗ॥੪੫॥

॥ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਰਿ ਮਕਰ ਨਹਾਹੀਂ॥ ॥ਪੁਨਿ ਸਬ ਨਿਜ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਪ੍ਰਤਿ ਸੰਵਤ ਅਸ ਹੋਇ ਅਨੰਦਾ॥ ॥ਮਕਰ ਮੱਜਿ ਗਵਨਹਿੰ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦਾ॥
॥ਏਕ ਬਾਰ ਭਰਿ ਮਕਰ ਨਹਾਏ॥ ॥ਸਭ ਮੁਨੀਸ ਆਸ੍ਰਮਨਿ ਸਿਧਾਏ॥
॥ਜਾਗਬਲਕ ਮੁਨਿ ਪਰਮ ਬਿਬੇਕੀ॥ ॥ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਰਾਖੇ ਪਦ ਟੇਕੀ॥
॥ਸਾਦਰ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਪਖਾਰੇ॥ ॥ਅਤਿ ਪੁਨੀਤ ਆਸਨ ਬੈਠਾਰੇ॥
॥ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਮੁਨਿ ਸੁਜਸੁ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਅਤਿ ਪੁਨੀਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਨਾਥ ਏਕ ਸੰਸਯ ਬਡ ਮੋਰੇ॥ ॥ਕਰਗਤ ਬੇਦ ਤੱਤ੍ਵ ਸਬ ਤੋਰੇ॥
॥ਕਹਤ ਸੋ ਮੋਹਿ ਲਾਗਤ ਭਯ ਲਾਜਾ॥ ॥ਜੋ ਨ ਕਹੌਂ ਬਡ ਹੋਇ ਅਕਾਜਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੰਤ ਕਹਹਿੰ ਅਸ ਨੀਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਜੋ ਗਾਵਾ॥
॥ਹੋਇ ਨ ਬਿਮਲ ਬਿਬੇਕ ਉਰ ਗੁਰ ਸਨ ਕੀਏ ਦੁਰਾਵਾ॥੪੬॥

॥ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟੋਂ ਨਿਜ ਮੋਹੂ॥ ॥ਹਰਹੁ ਨਾਥ ਕਰਿ ਜਨ ਪਰ ਛੋਹੂ॥
॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਰ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾ॥ ॥ਸੰਤ ਪੁਰਾਣ ਉਪਨਿਖਦ ਗਾਵਾ॥
॥ਸੰਤਤ ਜਪਤ ਸੰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ॥ਸਿਵ ਭਗਵਾਨ ਗਿਆਨ ਗੁਨ ਰਾਸੀ॥
॥ਆਕਰ ਚਾਰ ਜੀਵ ਜਗ ਅਹਹੀਂ॥ ॥ਕਾਸੀ ਮਰਤ ਪਰਮ ਪਦ ਲਹਹੀਂ॥
॥ਸੋਪਿ ਰਾਮ ਮਹਿਮਾ ਮੁਨਿ ਰਾਯਾ॥ ॥ਸਿਵ ਉਪਦੇਸੁ ਕਰਤ ਕਰਿ ਦਾਯਾ॥
॥ਰਾਮ ਕੌਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਛੌਂ ਤੋਹੀਂ॥ ॥ਕਹਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਮੋਹੀਂ॥
॥ਏਕ ਰਾਮ ਅਵਧੇਸ ਕੁਮਾਰਾ॥ ॥ਤਿਨ ਕਰ ਚਰਿਤ ਬਿਦਿਤ ਸੰਸਾਰਾ॥
॥ਨਾਰਿ ਬਿਰਹ ਦੁਖ ਲਹੇਉ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਭਯੋ ਰੋਖ ਰਣ ਰਾਵਣ ਮਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ਰਾਮ ਕਿ ਅਪਰ ਕੋਊ ਜਾਹਿੰ ਜਪਤ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਧਾਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰਿ॥੪੭॥

॥ਜੈਸੇ ਮਿਟੈ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ॥ ॥ਕਹਹੁ ਸੋ ਕਥਾ ਨਾਥ ਬਿਸਤਾਰੀ॥
॥ਜਾਗਬਲਕ ਬੋਲੇ ਮੁਸਕਾਈ॥ ॥ਤੁਮਹਿੰ ਬਿਦਿਤ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਭਗਤ ਤੁਮ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਾਨੀ॥ ॥ਚਤੁਰਾਈ ਤੁਮਾਰਿ ਮੈਂ ਜਾਨੀ॥
॥ਚਾਹਹੁ ਸੁਨੈ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗੂੜਾ॥ ॥ਕੀਨੇ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਮਨਹੁ ਅਤਿ ਮੂੜਾ॥

।ਤਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸਾਦਰ ਮਨ ਲਾਈ। ।ਕਹਉਂ ਰਾਮ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ।
।ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਮਹਿਖੇਸ਼ ਬਿਸਾਲਾ। ।ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰਾਲਾ।
।ਰਾਮ ਕਥਾ ਸਸਿ ਕਿਰਣ ਸਮਾਨਾ। ।ਸੰਤ ਚਕੋਰ ਕਰਹਿਂ ਜਿਹ ਪਾਨਾ।
।ਐਸੇਇ ਸੰਸਯ ਕੀਨ ਭਵਾਨੀ। ।ਮਹਾਂ ਦੇਵ ਤਬ ਕਹਾ ਬਖਾਨੀ।

ਦੋ: ।ਕਹੌਂ ਸੁ ਮਤਿ ਅਨੁਹਾਰਿ ਅਬ ਉਮਾਂ ਸੰਭੂ ਸੰਬਾਦ।
।ਭਯੋ ਸਮਯ ਜਿਹਿਂ ਹੇਤੁ ਜਿਂਹ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਮਿਟਹਿ ਬਿਖਾਦ ੪੭

।ਇਕ ਬਾਰ ਤ੍ਰੇਤਾ ਜੁਗ ਮਾਹੀਂ। ।ਸੰਭੁ ਗਏ ਕੁੰਭਜ ਰਿਖਿ ਪਾਹੀਂ।
।ਸੰਗ ਸਤੀ ਜਗ ਜਨਨਿ ਭਵਾਨੀ। ।ਪੂਜੇ ਰਿਖਿ ਅਖਿਲੇਸ਼ਵਰ ਜਾਨੀ।
।ਰਾਮ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਬਰਜ ਬਖਾਨੀ। ।ਸੁਨੀ ਮਹੇਸ਼ ਪਰਮ ਸੁਖ ਮਾਨੀ।
।ਰਿਖਿ ਪੂਛੀ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁਹਾਈ। ।ਕਹੀ ਸੰਭੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਾਈ।
।ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਣ ਗਾਥਾ। ।ਕਛੁ ਦਿਨ ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਗਿਰਿ ਨਾਥਾ।
।ਮੁਨਿ ਸਨ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ। ।ਚਲੇ ਭਵਨ ਸੰਗ ਦੱਛ ਕੁਮਾਰੀ।
।ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਭੰਜਨ ਮਹਿ ਭਾਰਾ। ।ਹਰਿ ਰਘੁ ਬੰਸ ਲੀਨ ਅਵਤਾਰਾ।
।ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਤਜਿ ਰਾਜ ਉਦਾਸੀ। ।ਦੰਡਕ ਬਨ ਬਿਚਰਤ ਅਬਿਨਾਸੀ।

ਦੋ: ।ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਤ ਜਾਤ ਹਰ ਕਿਹਿ ਬਿਧਿ ਦਰਸਨ ਹੋਇ।
।ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਅਵਤਰੇਉ ਪ੍ਰਭੁ ਗਏ ਜਾਨ ਸਭ ਕੋਇ। ੪੮॥

ਸੋ: ।ਸੰਕਰ ਉਰ ਅਤਿ ਛੋਭੁ ਸਤੀ ਨ ਜਾਨੈ ਮਰਮ ਸੋਇ।
।ਤੁਲਸੀ ਦਰਸਨ ਲੋਭ ਮਨ ਡਰ ਲੋਚਨ ਲਾਲਚੀ। ੫॥

।ਰਾਵਣ ਮਰਣ ਮਨੁਜ ਕਰ ਜਾਚਾ। ।ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਕੀਨ ਚਹੰ ਸਾਚਾ।
।ਜੌ ਨਹਿਂ ਜਾਉਂ ਰਹੈ ਪਛੁਤਾਵਾ। ।ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਨ ਬਨਤ ਬਨਾਵਾ।
।ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਭਯੇ ਸੋਚ ਬਸ ਈਸਾ। ।ਤਾਹੀ ਸਮਯ ਜਾਇ ਦਸ ਸੀਸਾ।
।ਲੀਨ ਨੀਚ ਮਾਰੀਚਹਿਂ ਸੰਗਾ। ।ਭਯੋ ਤੁਰਤ ਸੋਇ ਕਪਟ ਕੁਰੰਗਾ।
।ਕਰਿ ਛਲ ਮੂੜ੍ਹ ਹਰੀ ਬੈਦੇਹੀ। ।ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਬਿਦਤ ਨ ਤੇਹੀ।
।ਮ੍ਰਿਗ ਬਧ ਬੰਧੁ ਸਹਿਤ ਹਰਿ ਆਏ। ।ਆਸ੍ਰਮ ਦੇਖਿ ਨੈਨ ਜਲ ਛਾਏ।
।ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਨਰ ਇਵ ਰਘੁਰਾਈ। ।ਖੋਜਤ ਬਿਪਿਨ ਫਿਰਤ ਦੋਉ ਭਾਈ।

॥ਕਬਹੂੰ ਜੋਗ ਬਿਜੋਗ ਨ ਜਾਕੇ॥ ॥ਦੇਖਾ ਪ੍ਰਗਟ ਬਿਰਹਿ ਦੁਖ ਤਾਕੇ॥

ਦੋਃ ॥ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਜਾਨਹਿੰ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ
॥ਜੇ ਮਤਿ ਮੰਦ ਬਿਮੋਹ ਬਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰਹਿ ਕਛੁ ਆਨ॥੪੯॥

॥ਸੰਭੁ ਸਮਯ ਤਿਹਿੰ ਰਾਮਹਿੰ ਦੇਖਾ॥ ॥ਉਪਜਾ ਹਿਯ ਅਤਿ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖਾ॥
॥ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਛਬਿ ਸਿੰਧੁ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਕੁਸਮਯ ਜਾਨ ਨ ਕੀਨ ਚਿਨ੍ਹਾਰੀ॥
॥ਜਯ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਜਗ ਪਾਵਨ॥ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਚਲੇ ਮਨੋਜ ਨਸਾਵਨ॥
॥ਚਲੇ ਜਾਤ ਸਿਵ ਸਤੀ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੁਲਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਸਤੀ ਸੋ ਦਸਾ ਸੰਭੁ ਕੀ ਦੇਖੀ॥ ॥ਉਰ ਉਪਜਾ ਸੰਦੇਹ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਸੰਕਰ ਜਗਤ ਬੰਦ੍ਯ ਜਗਦੀਸਾ॥ ॥ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਬ ਨਾਵਤ ਸੀਸਾ॥
॥ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿੰ ਕੀਨ ਪਰਣਾਮ॥ ॥ਕਹਿ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਪਰਧਾਮਾ॥
॥ਭਏ ਮਗਨ ਛਬਿ ਤਾਸੁ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਅਜਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਰ ਰਹਤਿ ਨ ਰੋਕੀ॥

ਦੋਃ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਬ੍ਯਾਪਕ ਬਿਰਜ ਅਜ ਅਕਲ ਅਨੀਹ ਅਭੇਦ
॥ਸੋ ਕਿ ਦੇਹ ਧਰਿ ਹੋਇ ਨਰ ਜਾਹਿੰ ਨ ਜਾਨਤ ਬੇਦ॥੫੦॥

॥ਬਿਸ੍ਨੁ ਜੋ ਸੁਰ ਹਿਤ ਨਰ ਤਨੁ ਧਾਰੀ॥ ॥ਸੋ ਸਰਬਗ੍ਯ ਜਥਾ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ॥
॥ਖੋਜਤ ਸੋ ਕਿ ਅਗ੍ਯ ਇਵ ਨਾਰੀ॥ ॥ਗ੍ਯਾਨ ਧਾਮ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਅਸੁਰਾਰੀ॥
॥ਸੰਭੁ ਗਿਰਾ ਪੁਨਿ ਮ੍ਰਿਖਾ ਨ ਹੋਈ॥ ॥ਸਿਵ ਸਰਬਗ੍ਯ ਜਾਨ ਸਬ ਕੋਈ॥
॥ਅਸ ਸੰਸਯ ਮਨ ਭਯੋ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਹੋਇ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪ੍ਰਚਾਰਾ॥
॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹੇ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਹਰ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਸਬ ਜਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਸਤੀ ਤਵ ਨਾਰਿ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਸੰਸਯ ਅਸ ਨ ਧਰਿਅ ਉਰ ਕਾਊ॥
॥ਜਾਸੁ ਕਥਾ ਕੁੰਭਜ ਰਿਖ ਗਾਈ॥ ॥ਭਗਤਿ ਜਾਸੁ ਮੈਂ ਮੁਨਿਹਿੰ ਸੁਨਾਈ॥
॥ਸੋਇ ਮਮ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵ ਰਘੁਬੀਰਾ॥ ॥ਸੇਵਤ ਜਾਹਿੰ ਸਦਾ ਮੁਨਿ ਧੀਰਾ॥

ਛੰਃ ॥ਮੁਨਿ ਧੀਰ ਜੋਗੀ ਸਿੱਧ ਸੰਤਤ ਬਿਮਲ ਮਨ ਜਿਹ ਧ੍ਯਾਵਹੀਂ
॥ਕਹਿ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਪੁਰਾਣ ਆਗਮ ਜਾਸੁ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਹੀਂ॥
॥ਸੋਇ ਰਾਮ ਬ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਭੁਵਨ ਨਿਕਾਯ ਪਤਿ ਮਾਯਾ ਧਨੀ
॥ਅਵਤਰੇ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਹਿਤ ਨਿਜ ਤੰਤ੍ਰ ਨਿਤ ਰਘੁਕੁਲ ਮਨੀ

੨੮

ਸੋ: ॥ਲਾਗ ਨ ਉਰ ਉਪਦੇਸੁ ਜਦਪਿ ਕਹੇਉ ਸਿਵ ਬਾਰ ਬਹੁ॥
॥ਬੋਲੇ ਬਿਹਸਿ ਮਹੇਸੁ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਬਲੁ ਜਾਨਿ ਜੀਯਾ ੫੧॥

॥ਜੌ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਅਤਿ ਸੰਦੇਹੂ॥ ॥ਤੌ ਕਿਨ ਜਾਇ ਪਰੀਛਾ ਲੇਹੂ॥
॥ਤਬ ਲਗਿ ਬੈਠਿ ਰਹੌਂ ਬਟ ਛਾਹੀਂ॥ ॥ਜਬ ਲਗਿ ਤੁਮ ਐਹਹੁ ਮੋਹਿ ਪਾਹੀਂ॥
॥ਜੈਸੇ ਜਾਇ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ॥ ॥ਕਰਹੁ ਸੋ ਜਤਨ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਚਲੀ ਸਤੀ ਸਿਵ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੌਂ ਕਾ ਭਾਈ॥
॥ਇਹਾਂ ਸੰਭੁ ਅਸ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ॥ਦਛਸੁਤਾ ਕਹੁੰ ਨਹਿ ਕਲਯਾਨਾ॥
॥ਮੋਰਿਹੁ ਕਹੇ ਨ ਸੰਸਯ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਬਿਧਿ ਬਿਪਰੀਤ ਭਲਾਈ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਹੋਇਹੈ ਸੋਇ ਜੋ ਰਾਮ ਰਚਿ ਰਾਖਾ॥ ॥ਕੋ ਕਰਿ ਤਰਕ ਬਢਾਵੈ ਸਾਖਾ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਲਗੇ ਜਪਨ ਹਰਿ ਨਾਮਾ॥ ॥ਗਈ ਸਤੀ ਜਹਂ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਧਾਮਾ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ਸੀਤਾ ਕਰ ਰੂਪ॥
॥ਆਗੇ ਹੋਇ ਚਲਿ ਪੰਥ ਤਿਹਿੰ ਜਿਹ ਆਵਤ ਨਰ ਭੂਪ ੫੨॥

॥ਲਛਮਨ ਦੀਖ ਉਮਾਂ ਕ੍ਰਿਤ ਵੇਖਾ॥ ॥ਚਕਿਤ ਭਏ ਭ੍ਰਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਸੇਖਾ॥
॥ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰਾ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਨਤ ਮਤਿ ਧੀਰਾ॥
॥ਸਤੀ ਕਪਟ ਜਾਨੇਉ ਸੁਰ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ॥ਸਮਦਰਸੀ ਸਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
॥ਸੁਮਿਰਤ ਜਾਹਿ ਮਿਟੈ ਅਗਯਾਨਾ॥ ॥ਸੋਇ ਸਰਬਗਯ ਰਾਮ ਭਗਵਾਨਾ॥
॥ਸਤੀ ਕੀਨ ਚਹਿ ਤਹੰਉ ਦੁਰਾਊ॥ ॥ਦੇਖਹੁ ਨਾਰਿ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਭਾਊ॥
॥ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਬਲ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਬਿਹਸਿ ਰਾਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਜੋਰਿ ਪਾਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮੂ॥ ॥ਪਿਤਾ ਸਮੇਤ ਲੀਨ ਨਿਜ ਨਾਮੂ॥
॥ਕਹੇਉ ਬਹੋਰਿ ਕਹਾਂ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੂ॥ ॥ਬਿਪਨ ਅਕੇਲਿ ਫਿਰਹੁ ਕਿਹ ਹੇਤੂ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗੂਢ ਸੁਨਿ ਉਪਜਾ ਅਤਿ ਸੰਕੋਚ॥
॥ਸਤੀ ਸਭੀਤ ਮਹੇਸ ਪਹਿ ਚਲੀ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਡ ਸੋਚ ੫੩॥

॥ਮੈ ਸੰਕਰ ਕਰ ਕਹਾ ਨ ਮਾਨਾ॥ ॥ਨਿਜ ਅਗਯਾਨ ਰਾਮ ਪਹਿ ਆਨਾ॥
॥ਜਾਇ ਉਤਰ ਅਬ ਦੇਹੌਂ ਕਾਹਾ॥ ॥ਉਰ ਉਪਜਾ ਅਤਿ ਦਾਰੁਨ ਦਾਹਾ॥
॥ਜਾਨਾ ਰਾਮ ਸਤੀ ਦੁਖ ਪਾਵਾ॥ ॥ਨਿਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਛੁ ਪ੍ਰਗਟ ਜਨਾਵਾ॥

॥ਸਤੀ ਦੀਖ ਕੌਤਕ ਮਗ ਜਾਤਾ ॥ ॥ਆਗੈ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥
॥ਫਿਰ ਚਿਤਵਾ ਪਾਛੈ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਾ ॥ ॥ਸਹਿਤ ਬੰਧੁ ਸੀਅ ਸੁੰਦਰ ਵੇਖਾ ॥
॥ਜਹਿਂ ਚਿਤਵਹਿ ਤਹਿਂ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸੀਨਾ ॥ ॥ਸੇਵਹਿਂ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥
॥ਦੇਖੇ ਸਿਵ ਬਿਧਿ ਬਿਸ੍ਨੁ ਅਨੇਕਾ ॥ ॥ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਏਕ ਤੈਂ ਏਕਾ ॥
॥ਬੰਦਤ ਚਰਨ ਕਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਾ ॥ ॥ਬਿਬਿਧ ਵੇਖ ਦੇਖੇ ਸਭ ਦੇਵਾ ॥

ਦੋ: ॥ਸਤੀ ਬਿਧਾਤ੍ਰੀ ਇੰਦਰਾ ਦੇਖੀ ਅਮਿਤ ਅਨੂਪ ॥
॥ਜਿਹਿ ਜਿਹਿ ਵੇਖ ਅਜਾਦਿ ਸੁਰ ਤਿਹਿ ਤਿਹਿ ਤਨ ਅਨਰੂਪ ॥੫੪॥

॥ਦੇਖੇ ਜਹਂ ਤਹਿਂ ਰਘੁਪਤਿ ਜੇਤੇ ॥ ॥ਸਕ੍ਤਿਨ ਸਹਿਤ ਸਕਲ ਸੁਰ ਤੇਤੇ ॥
॥ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਜੋ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ॥ਦੇਖੇ ਸਕਲ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥
॥ਪੂਜਹਿਂ ਪ੍ਰਭੁਹਿਂ ਦੇਵ ਬਹੁ ਵੇਖਾ ॥ ॥ਰਾਮ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਨਹਿਂ ਦੇਖਾ ॥
॥ਅਵਿਲੋਕੇ ਰਘੁਪਤਿ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥ ॥ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਸੁ ਵੇਖ ਘਨੇਰੇ ॥
॥ਸੋਇ ਰਘੁਬਰ ਸੋਇ ਲਛਮਨ ਸੀਤਾ ॥ ॥ਦੇਖਿ ਸਤੀ ਅਤਿ ਭਈ ਸਭੀਤਾ ॥
॥ਹ੍ਰਿਦੈ ਕੰਪ ਤਨੁ ਸੁਧਿ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ॥ਨੈਨ ਮੂੰਦਿ ਬੈਠੀ ਮਗ ਮਾਹੀਂ ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਬਿਲੋਕੇ ਨੈਨ ਉਘਾਰੀ ॥ ॥ਕਛੁ ਨ ਦੀਖ ਤਹ ਦਛ ਕੁਮਾਰੀ ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਨਾਇ ਰਾਮ ਪਦ ਸੀਸਾ ॥ ॥ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਜਹਿਂ ਰਹੇਂ ਗਿਰੀਸਾ ॥

ਦੋ: ॥ਗਈ ਸਮੀਪ ਮਹੇਸ ਤਬ ਹਸਿ ਪੂਛੀ ਕੁਸਲਾਤ ॥
॥ਲੀਨ ਪਰੀਛਾ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕਹਹੁ ਸੱਤ ਸਭ ਬਾਤਾ ॥੫੫॥

॥ਸਤੀ ਸਮੁਝ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ॥ਭਯ ਬਸ ਸਿਵ ਸਨ ਕੀਨ ਦੁਰਾਊ ॥
॥ਕਛੁ ਨ ਪਰੀਛਾ ਲੀਨ ਗੁਸਾਈਂ ॥ ॥ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ ਤੁਮਾਰਿਹਿ ਨਾਈਂ ॥
॥ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਾ ਸੁ ਮ੍ਰਿਖਾ ਨ ਹੋਈ ॥ ॥ਮੋਰੇ ਮਨ ਪਰਤੀਤਿ ਅਸ ਹੋਈ ॥
॥ਤਬ ਸੰਕਰ ਦੇਖੇ ਧਰ ਧਿਆਨਾ ॥ ॥ਸਤੀ ਜੋ ਕੀਨ ਚਰਿਤ ਸਭ ਜਾਨਾ ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਮਾਯਹਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥ ॥ਪ੍ਰੇਰਿ ਸਤਿਹਿਂ ਜਿਹਿਂ ਝੂਠ ਕਹਾਵਾ ॥
॥ਹਰਿ ਇੱਛਾ ਭਾਵੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਤ ਸੰਭੁ ਸੁਜਾਨਾ ॥
॥ਸਤੀ ਕੀਨ ਸੀਤਾ ਕਰ ਵੇਖਾ ॥ ॥ਸਿਵ ਉਰ ਭਯੋ ਬਿਖਾਦ ਬਿਸੇਖਾ ॥
॥ਜੌਂ ਅਬ ਕਰੌਂ ਸਤੀ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ॥ਮਿਟੈ ਭਗਤਿ ਪਥ ਹੋਇ ਅਨੀਤੀ ॥

ਦੋਹ: ॥ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਜਾਇ ਤਜਿ ਕੀਏ ਪ੍ਰੇਮ ਬਡ ਪਾਪਾ ॥
॥ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹਤ ਮਹੇਸ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਪ ॥੫੬॥

॥ਤਬਹਿ ਸੰਭੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥ ਸੁਮਿਰਤ ਰਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਸ ਆਵਾ ॥
॥ਇਹ ਤਨੁ ਸਤਿਹਿ ਭੇਟ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਸਿਵ ਸੰਕਲਪ ਕੀਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
॥ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਸੰਕਰ ਮਤਿ ਧੀਰਾ ॥ ਚਲੇ ਭਵਨ ਸੁਮਿਰਤ ਰਘੁਬੀਰਾ ॥
॥ਚਲਤ ਗਗਨ ਭਇ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ ॥ ਜਯ ਮਹੇਸ ਭਲ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ॥
॥ਅਸ ਪਨ ਤੁਮ ਬਿਨ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਾ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤ ਸਮਰਥ ਭਗਵਾਨਾ ॥
॥ਸੁਨਿ ਨਭ ਗਿਰਾ ਸਤੀ ਉਰ ਸੋਚਾ ॥ ਪੂਛਾ ਸਿਵਹਿ ਸਮੇਤ ਸਕੋਚਾ ॥
॥ਕੀਨ ਕਵਨ ਪਨ ਕਹਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਸਤਧਾਮ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲਾ ॥
॥ਜਦਪਿ ਸਤੀ ਪੂਛਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਕਹੇਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਆਰਾਤੀ ॥

ਦੋਹ: ॥ਸਤੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੁਮਾਨ ਕਿਯ ਸਬ ਜਾਨਾ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ॥
॥ਕੀਨ ਕਪਟ ਮੈਂ ਸੰਭੁ ਸਨ ਨਾਰਿ ਸਹਜ ਜੜ ਅਗ੍ਯ ॥੫੭॥
ਸੋਰ: ॥ਜਲ ਪਯ ਸਰਸ ਬਿਕਾਇ ਦੇਖਹੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿ ਰੀਤਿ ਭਲਿ ॥
॥ਬਿਲਗ ਹੋਇ ਰਸ ਜਾਇ ਕਪਟ ਖਟਾਈ ਪਰਤ ਹੀ ॥੫੭॥

॥ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋਚ ਸਮੁਝਤ ਨਿਜ ਕਰਨੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਅਮਿਤ ਜਾਇ ਨਹਿ ਬਰਨੀ ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਸਿਵ ਪਰਮ ਅਗਾਧਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹੇਉ ਮੋਰ ਅਪਰਾਧਾ ॥
॥ਸੰਕਰ ਰੁਖ ਅਵਲੋਕਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਹਿ ਤਜੇਉ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਕੁਲਾਨੀ ॥
॥ਨਿਜ ਅਘ ਸਮੁਝਿ ਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਜਾਈ ॥ ਤਪੈ ਅਵਾ ਇਵ ਉਰ ਅਧਿਕਾਈ ॥
॥ਸਤਿਹਿ ਸਸੋਚ ਜਾਨਿ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੂ ॥ ਕਹੀ ਕਥਾ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖ ਹੇਤੂ ॥
॥ਬਰਨਤ ਪੰਥ ਬਿਬਿਧ ਇਤਿਹਾਸਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਪਹੁਚੇ ਕੈਲਾਸਾ ॥
॥ਤਹ ਪੁਨਿ ਸੰਭੁ ਸਮੁਝਿ ਪਨ ਆਪਨ ॥ ਬੈਠੇ ਬਟ ਤਰ ਕਰਿ ਕਮਲਾਸਨ ॥
॥ਸੰਕਰ ਸਹਜ ਸਰੂਪ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਲਾਗਿ ਸਮਾਧਿ ਅਖੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥

ਦੋਹ: ॥ਸਤੀ ਬਸਹਿ ਕੈਲਾਸ ਤਬ ਅਧਿਕ ਸੋਚ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥
॥ਮਰਮ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨ ਕਛੁ ਜੁਗ ਸਮ ਦਿਵਸ ਸਿਰਾਹਿ ॥੫੮॥

॥ਨਿਤ ਨਵ ਸੋਚ ਸਤੀ ਉਰ ਭਾਰਾ ॥ ਕਬ ਜੈਹੌਂ ਦੁਖ ਸਾਗਰ ਪਾਰਾ ॥

।ਮੈਂ ਜੋ ਕੀਨ ਰਘੁਪਤਿ ਅਪਮਾਨਾ। ।ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਖਾ ਕਰਿ ਜਾਨਾ।
।ਸੋ ਫਲ ਮੋਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ਦੀਨਾ ।। ।ਜੋ ਕਛੁ ਉਚਿਤ ਰਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ।
।ਅਬ ਬਿਧਿ ਅਸ ਬੂਝਿਅ ਨਹਿ ਤੋਹੀ। ।ਸੰਕਰ ਬਿਮੁਖ ਜਿਆਵਹੁ ਮੋਹੀ।
।ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਗਲਾਨੀ। ।ਮਨ ਮਹਿੰ ਰਾਮਹਿੰ ਸੁਮਿਰ ਸਯਾਨੀ।
।ਜੌ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨਦਯਾਲੁ ਕਹਾਵਾ ।। ।ਆਰਤਿ ਹਰਨ ਬੇਦ ਜਸੁ ਗਾਵਾ।
।ਤੌ ਮੈਂ ਬਿਨਯ ਕਰੌਂ ਕਰ ਜੋਰੀ ।। ।ਛੂਟੈ ਬੇਗਿ ਦੇਹ ਅਬ ਮੋਰੀ।
।ਜੌ ਮੋਰੇ ਸਿਵ ਚਰਨ ਸਨੇਹੂ ।। ।ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਸਤਯ ਬ੍ਰਤੁ ਏਹੂ।

ਦੋਹ: ।ਤੌ ਸਮਦਰਸੀ ਸੁਨਿਯ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੌ ਸੋ ਬੇਗਿ ਉਪਾਇ।
।ਹੋਇ ਮਰਨ ਜਿਹ ਬਿਨਹਿੰ ਸ੍ਰਮ ਦੁਸਹਿ ਬਿਪਤਿ ਬਿਹਾਇ।੫੯।

।ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਦੁਖਿਤ ਪ੍ਰਜੇਸਕੁਮਾਰੀ। ।ਅਕਥ ਨੀਯ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖ ਭਾਰੀ।
।ਬੀਤੇ ਸੰਬਤ ਸਹਸ ਸਤਾਸੀ ।। ।ਤਜੀ ਸਮਾਧਿ ਸੰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ।
।ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਿਵ ਸੁਮਰਨ ਲਾਗੇ। ।ਜਾਨੇ ਸਤੀ ਜਗਤ ਪਤਿ ਜਾਗੇ।
।ਜਾਇ ਸੰਭੁ ਪਦ ਬੰਦਨ ਕੀਨਾ ।। ।ਸਨਮੁਖ ਸੰਕਰ ਆਸਨ ਦੀਨਾ।
।ਲਗੇ ਕਹਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਰਸਾਲਾ। ।ਦਛੰ ਪ੍ਰਜੇਸ ਭਏ ਤਿਹ ਕਾਲਾ।
।ਦੇਖਾ ਬਿਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ਸਭ ਲਾਯਕ। ।ਦਛੰਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਨਾਯਕ।
।ਬਡ ਅਧਿਕਾਰ ਦਛ ਜਬ ਪਾਵਾ। ।ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤਬ ਆਵਾ।
।ਨਹਿੰ ਕੋਊ ਅਸ ਜਨਮੋ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ।ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਪਾਇ ਜਾਹਿ ਮਦ ਨਾਹੀਂ।

ਦੋਹ: ।ਦਛ ਲੀਏ ਮੁਨਿ ਬੋਲਿ ਸਬ ਕਰਨ ਲਗੇ ਬਡ ਜਾਗ।
।ਨੇਵਤੇ ਸਾਦਰ ਸਕਲ ਸੁਰ ਜੇ ਪਾਵਤ ਮਖ ਭਾਗ।੬੦।।

।ਕਿੰਨਰ ਨਾਗ ਸਿਧ ਗੰਧਰਬਾ ।। ।ਬਧੁਨ ਸਮੇਤ ਚਲੇ ਸੁਰ ਸਰਬਾ।
।ਬਿਸ੍ਨੁ ਬਿਰੰਚ ਮਹੇਸ ਬਿਹਾਈ ।। ।ਚਲੇ ਸਕਲ ਸੁਰ ਜਾਨ ਬਨਾਈ।
।ਸਤੀ ਬਿਲੋਕੇ ਬ੍ਯੋਮ ਬਿਮਾਨਾ ।। ।ਜਾਤ ਚਲੇ ਸੁੰਦਰ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਾਨਾ ।।
।ਸੁਰ ਸੁੰਦਰੀ ਕਰਹਿੰ ਕਲ ਗਾਨਾ। ।ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਣ ਛੂਟਹਿੰ ਮੁਨਿ ਧ੍ਯਾਨਾ।
।ਪੂਛੇ ਤਬ ਸਿਵ ਕਹੇ ਬਖਾਨੀ ।। ।ਪਿਤਾ ਜਗ੍ਯ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਖਾਨੀ।
।ਜੌ ਮਹੇਸ ਮੁਹਿ ਆਯਸੁ ਦੇਹੀਂ ।। ।ਕਛੁ ਦਿਨ ਜਾਯ ਰਹੌਂ ਮਿਸ ਏਹੀਂ।

ਪਤਿ ਪਰਿਤ੍ਯਾਗ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥ ਕਹੈ ਨ ਨਿਜ ਅਪਰਾਧ ਬਿਚਾਰੀ ॥
ਬੋਲੀ ਸਤੀ ਮਨੋਹਰ ਬਾਨੀ ॥ ਭਯ ਸੰਕੋਚ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨੀ ॥

ਦੋ: ਪਿਤਾ ਭਵਨ ਉਤਸਵ ਪਰਮ ਜੌ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਹੋਇ ॥
ਤੌ ਮੈ ਜਾਉਂ ਕ੍ਰਿਪਾਯਤਨ ਸਾਦਰ ਦੇਖਨ ਸੋਇ ॥੬੧॥

ਕਹੇਹੁ ਨੀਕ ਮੋਰੇ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥ ਯਹ ਅਨੁਚਿਤ ਨਹਿੰ ਨੇਵਤ ਪਠਾਵਾ ॥
ਦਛ ਸਕਲ ਨਿਜ ਸੁਤਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਹਮਰੇ ਬੈਰ ਤੁਮਹੁ ਬਿਸਰਾਈ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਸਭਾ ਹਮ ਸਨ ਦੁਖ ਮਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਜਹੂੰ ਕਰਹਿੰ ਅਪਮਾਨਾ ॥
ਜੌ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਜਾਹੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਰਹੈ ਨ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਨ ਕਾਨੀ ॥
ਜਦਪਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਤੁ ਗੁਰ ਗੇਹਾ ॥ ਜਾਇਅ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇਹੁ ਨ ਸੰਦੇਹਾ ॥
ਤਦਪਿ ਬਿਰੋਧ ਮਾਨ ਜਹਿੰ ਕੋਈ ॥ ਤਹਾਂ ਗਏ ਕਲ੍ਯਾਨ ਨ ਹੋਈ ॥
ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਸੰਭੁ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਭਾਵੀ ਬਸ ਨ ਗ੍ਯਾਨ ਉਰ ਆਵਾ ॥
ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਹੁ ਜੋ ਬਿਨਹਿੰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਨਹਿੰ ਭਲਿ ਬਾਤ ਹਮਾਰੇ ਭਾਏ ॥

ਦੋ: ਕਹਿ ਦੇਖਾ ਹਰ ਜਤਨ ਬਹੁ ਰਹੈ ਨ ਦਛ ਕੁਮਾਰਿ ॥
ਦਿਏ ਮੁਖ੍ਯ ਗਨ ਸੰਗ ਤਬ ਬਿਦਾ ਕੀਏ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ॥੬੨॥

ਪਿਤਾ ਭਵਨ ਜਬ ਗਈ ਭਵਾਨੀ ॥ ਦਛ ਤ੍ਰਾਸ ਕਾਹੁ ਨ ਸਨਮਾਨੀ ॥
ਸਾਦਰ ਭਲੇਹਿ ਮਿਲੀ ਇਕ ਮਾਤਾ ॥ ਭਗਿਨੀ ਮਿਲੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸਕਾਤਾ ॥
ਦਛ ਨ ਕਛੁ ਪੂਛੀ ਕੁਸਲਾਤਾ ॥ ਸਤਿਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਜਰੇ ਸਬ ਗਾਤਾ ॥
ਸਤੀ ਜਾਇ ਦੇਖੇਉ ਤਬ ਜਾਗਾ ॥ ਕਤਹੁੰ ਨ ਦੀਖ ਸੰਭੁ ਕਰ ਭਾਗਾ ॥
ਤਬ ਚਿਤ ਚੜ੍ਹੇਉ ਜੋ ਸੰਕਰ ਕਹਿਊ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਮਾਨ ਸਮੁਝਿ ਉਰ ਦਹਿਊ ॥
ਪਾਛਿਲ ਦੁਖ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਸ ਬ੍ਯਾਪਾ ॥ ਜਸ ਯਹ ਭਯੋ ਮਹਾ ਪਰਿਤਾਪਾ ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਜਗ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖ ਨਾਨਾ ॥ ਸਬ ਤੇ ਕਠਿਨ ਜਾਤਿ ਅਪਮਾਨਾ ॥
ਸਮੁਝਿ ਸੋ ਸਤਿਹਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜਨਨੀ ਕੀਨ ਪ੍ਰਬੋਧਾ ॥

ਦੋ: ਸਿਵ ਅਪਮਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸਹਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥
ਸਕਲ ਸਭਹਿ ਹਠਿ ਹਟਕਿ ਤਬ ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਸਕ੍ਰੋਧ ॥੬੩॥

ਸੁਨਹੁ ਸਭਾਸਦ ਸਕਲ ਮੁਨਿੰਦਾ ॥ ਕਹੀ ਸੁਨੀ ਜਿਨ ਸੰਕਰ ਨਿੰਦਾ ॥

॥ਜੋਣ ਭਤੂਰਤ ਲਹਦ ਸਬਕਾਹੂ॥ ॥ਭੂਲੀ ਸੁਧਿ ਪਛੁਤਾਵ ਪਿਤਾਹੂ॥
॥ਸੰਤ ਸੰਭੂ ਜੀ ਪਤ੍ਰਿਅ ਪਛਾਣਾ॥ ॥ਸੁਨਿਕ ਜਨਾਂ ਨ ਹੋਹਿੰ ਅਸਿ ਮਰਿਯਾਦ॥
॥ਕਿ ਦਿਸਤਾ ਸੁਜੀ ਭਨੁ ਬਸਾਈ॥ ॥ਸਵਣ ਮੁਹਿੰ ਦਿਸਿ ਲਹਿ ਚਲਿਤ ਪਗੀ॥
॥ਜਗਦਾਤਮਾ ਮਹੇਸ਼ ਪੁਕਾਰੀ॥ ॥ਜਗਤ ਸਕਲ ਸਬਕੇ ਪਿਤ ਕਾਰੀ॥
॥ਪਿਤਾ ਮੰਦ ਮਤਿ ਨਿੰਦਤ ਤੇਹੀ॥ ॥ਦੰਭ ਸੁਭਾ ਸੰਭਵ ਕਹਿ ਦੇਹੀ॥
॥ਤਜਿ ਪੈਂ ਤੁਰਤ ਦੇਹ ਨਿੰਹ ਨੇਹੂ॥ ॥ਉਰਧਾਰ ਕੀਦ ਮੋਹਿ ਲਿਖ ਸਨੇਹੂ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨੁ ਜਰਾ॥ ॥ਤੇਜੇ ਸਕਲ ਮਖ ਹਾਹਾਕਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਤੀ ਮਰਣ ਸੁਨਿ ਸੰਭੁ ਗਣ ਲਗੇ ਕਰਨ ਮਖ ਧੀਸਾ॥
॥ਜਗ੍ਯ ਵਿਧੂੰਸ ਬਿਲੋਕਿ ਭ੍ਰਿਗੁ ਰਖ੍ਯ ਕੀਨ ਮੁਨੀਸਾ॥੬੪॥

॥ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਸੰਕਰ ਪਾਏ॥ ॥ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਠਾਏ॥
॥ਜਗ੍ਯ ਵਿਧੂੰਸ ਜਾਇ ਤਿਨ ਕੀਨਾ॥ ॥ਸਕਲ ਸੁਰਨ ਜਥਾ ਫਲ ਦੀਨਾ॥
॥ਭਇ ਜਗ ਵਿਦਿਤ ਦਛ ਗਤਿ ਸੋਈ॥ ॥ਜਸ ਸਕਰ ਗੁਰੁ ਬਿਮੁਖ ਕੀ ਹੋਈ॥
॥ਯਹਿ ਇਤਿਹਾਸ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਾ॥ ॥ਤਾਂਤੇ ਮੈ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਸਤੀ ਮਰਤ ਹਰਿ ਸਨ ਬਰ ਮਾਗਾ॥ ॥ਜਨਮ ਜਨਮ ਸਿਵ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
॥ਤਿਹ ਕਾਰਨ ਹਿਮਗਿਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਈ॥ ॥ਜਨਮੀ ਪਾਰਬਤੀ ਤਨੁ ਪਾਈ॥
॥ਜਬ ਤੇ ਉਮਾ ਸੈਲ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ॥ ॥ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਤਹਿੰ ਛਾਈ॥
॥ਜਹ ਤਹ ਮੁਨਿਨ ਸੁ ਆਸ੍ਰਮ ਕੀਨੇ॥ ॥ਉਚਿਤ ਬਾਸ ਹਿਮ ਭੂਧਰ ਦੀਨੇ॥

ਦੋ: ॥ਸਦਾ ਸੁਮਨ ਫਲ ਸਹਿਤ ਸਬ ਦ੍ਰੁਮ ਨਵ ਨਾਨਾ ਜਾਤਿ॥
॥ਪ੍ਰਗਟੀ ਸੁੰਦਰ ਸੈਲ ਪਰ ਮਨਿ ਆਕਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ॥੬੫॥

॥ਸਰਿਤਾ ਸਬ ਪੁਨੀਤ ਜਲੁ ਬਹਹੀਂ॥ ॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਧੁਪ ਸੁਖੀ ਸਬ ਰਹਹੀਂ॥
॥ਸਹਜ ਬੈਰ ਸਬ ਜੀਵਨ ਤ੍ਯਾਗਾ॥ ॥ਗਿਰਿ ਪਰ ਸਕਲ ਕਰਹਿੰ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
॥ਸੋਹ ਸੈਲ ਗਿਰਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ॥ ॥ਜਿਮਿ ਜਨ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਕੇ ਪਾਏ॥
॥ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਸੂ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਗਾਵਹਿ ਜਸੁ ਜਾਸੂ॥
॥ਨਾਰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਪਾਏ॥ ॥ਕੌਤੁਕ ਹਿਮਗਿਰਿ ਗੇਹ ਸਿਧਾਏ॥
॥ਸੈਲਰਾਜ ਬਡ ਆਦਰ ਕੀਨਾ॥ ॥ਪਦ ਪਖਾਰਿ ਬਰ ਆਸਨ ਦੀਨਾ॥

੩੪

॥ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਮੁਨਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥ਚਰਨ ਸਲਿਲ ਸਭੁ ਭਵਨੁ ਸਿੰਚਾਵਾ
॥ਨਿਜ ਸੌਭਾਗ ਬਹੁਤ ਗਿਰਿ ਬਰਨਾ ॥ਸੁਤਾ ਬੋਲਿ ਮੇਲੀ ਮੁਨਿ ਚਰਨਾ

ਦੋ: ॥ਤ੍ਰਿਕਾਲਗ੍ਯ ਸਰਬਗ੍ਯ ਤੁਮ ਗਤਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਤੁਮਾਰਿ
॥ਕਹਹੁ ਸੁਤਾ ਕੇ ਦੋਖ ਗੁਨ ਮੁਨਿਵਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਿ ॥੬੬॥

॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਬਿਹਸਿ ਗੂੜ੍ਹ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥ਸੁਤਾ ਤੁਮਾਰਿ ਸਕਲ ਗੁਨ ਖਾਨੀ
॥ਸੁੰਦਰਿ ਸਹਜ ਸੁਸੀਲ ਸਯਾਨੀ ॥ਨਾਮ ਉਮਾ ਅੰਬਿਕਾ ਭਵਾਨੀ ॥
॥ਸਬ ਲਛਨ ਸੰਪੰਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥ਹੋਇਹਿ ਸੰਤਤ ਪਿਯਹਿ ਪਿਆਰੀ
॥ਸਦਾ ਅਚਲ ਇਹਿ ਕਰ ਅਹਿਵਾਤਾ ॥ਇਹਿ ਤੇ ਜਸੁ ਪੈਹਹਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ
॥ਹੋਇਹਿ ਪੂਜ੍ਯ ਸਕਲ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ਇਹ ਸੇਵਤ ਕਛੁ ਦੁਰਲਭੁ ਨਾਹੀਂ
॥ਇਹਿ ਕਰ ਨਾਮ ਸੁਮਿਰ ਸੰਸਾਰਾ ॥ਤ੍ਰਿਯ ਚੜ੍ਹਿਹਹਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਅਸਿਧਾਰਾ
॥ਸੈਲ ਸੁਲਛਨਿ ਸੁਤਾ ਤੁਮਾਰੀ ॥ਸੁਨਹੁ ਜੇ ਅਬ ਅਵਗੁਣ ਦੁਇ ਚਾਰੀ
॥ਅਗੁਣ ਅਮਾਨ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਹੀਨਾ ॥ਉਦਾਸੀਨ ਸਬ ਸੰਸਯ ਛੀਨਾ

ਦੋ: ॥ਜੋਗੀ ਜਟਿਲ ਅਕਾਮ ਮਨ ਨਗਨ ਅਮੰਗਲ ਭੇਖ
॥ਅਸ ਸ੍ਵਾਮੀ ਇਹਿ ਕਹੋ ਮਿਲਹਿ ਪਰੀ ਹਸ੍ਤ ਅਸਿ ਰੇਖ ॥੬੭॥

॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਗਿਰਾ ਸਤ੍ਯ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ਦੁਖ ਦੰਪਤਿਹਿ ਉਮਾ ਹਰਖਾਨੀ
॥ਨਾਰਦਹੂੰ ਯਹਿ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ॥ਦਸਾ ਏਕ ਸਮੁਝਤ ਬਿਲਗਾਨਾ
॥ਸਕਲ ਸਖੀ ਗਿਰਜਾ ਗਿਰਿ ਮੈਨਾ ॥ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ਭਰੇ ਜਲ ਨੈਨਾ ॥
॥ਹੋਇ ਨ ਮ੍ਰਿਖਾ ਦੇਵਰਿਖਿ ਭਾਖਾ ॥ਉਮਾ ਸੋ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰਿ ਰਾਖਾ
॥ਉਪਜੇ ਸਿਵ ਪਦ ਕਮਲ ਸਨੇਹੂ ॥ਮਿਲਨ ਕਠਿਨ ਮਨ ਭਯਹਿ ਸੰਦੇਹੂ
॥ਜਾਨਿ ਕੁਅਵਸਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਰਾਈ ॥ਸਖੀ ਉਛੰਗ ਬੈਠਿ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥
॥ਝੂਠਿ ਨ ਹੋਇ ਦੇਵਰਿਖ ਬਾਨੀ ॥ਸੋਚਹਿ ਦੰਪਤਿ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ
॥ਉਰ ਧਰਿ ਧੀਰ ਕਹੇ ਗਿਰਿ ਰਾਊ ॥ਕਹੋ ਨਾਥ ਕਾ ਕਰਿਯ ਉਪਾਊ ॥

ਦੋ: ॥ਕਹ ਮੁਨੀਸ ਹਿਮਵੰਤ ਸੁਨ ਜੋ ਬਿਧਿ ਲਿਖਾ ਲਿਲਾਰ
॥ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਨਰ ਨਾਗ ਮੁਨਿ ਕੋਊ ਨ ਮੇਟਨਹਾਰ ॥੬੮॥

॥ਤਦਪਿ ਏਕ ਮੈ ਕਹੌਂ ਉਪਾਈ ॥ ॥ਹੋਇ ਕਰੈ ਜੇ ਦੈਵ ਸਹਾਈ ॥

॥ਜਸ ਬਰ ਮੈਂ ਬਰਨੇਉ ਤੁਮ ਪਾਹੀਂ॥ ॥ਮਿਲਹਿ ਉਮਹਿ ਤਸ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਜੋ ਜੋ ਬਰ ਕੇ ਦੋਖ ਬਖਾਨੇ॥ ॥ਤੇ ਸਭ ਸਿਵ ਪਹਿ ਮੈਂ ਅਨੁਮਾਨੇ॥
॥ਜੌ ਬਿਵਾਹ ਸੰਕਰ ਸਨ ਹੋਈ॥ ॥ਦੋਖਉ ਗੁਣ ਸਮ ਕਹ ਸਭ ਕੋਈ॥
॥ਜੌ ਅਹਿ ਸੇਜ ਸਯਨ ਹਰਿ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਬੁਧ ਕਛੁ ਤਿਨ ਕਰ ਦੋਖ ਨ ਧਰਹੀਂ॥
॥ਭਾਨੁ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ ਸਰਬ ਰਸ ਖਾਹੀਂ॥ ॥ਤਿਨ ਕਹ ਮੰਦ ਕਹਤ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਭ ਅਰੁ ਅਸੁਭ ਸਲਿਲ ਸਭ ਬਹਈ॥ ॥ਸੁਰਸਰਿ ਕੋਊ ਅਪਾਵਨ ਕਹਈ॥
॥ਸਮਰਥ ਕਹ ਨਹਿ ਦੋਸ ਗੁਸਾਈਂ॥ ॥ਰਵਿ ਪਾਵਕ ਸੁਰਸਰਿ ਕੀ ਨਾਈਂ॥

ਦੋਃ ॥ਜੌ ਅਸ ਹਿਸਿਖਾ ਕਰਹਿ ਨਰ ਜੜ ਵਿਵੇਕ ਅਭਿਮਾਨ॥
॥ਪਰਹਿ ਕਲਪ ਭਰਿ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜੀਵ ਕਿ ਈਸ ਸਮਾਨ॥੬੯॥

॥ਸੁਰ ਸਰਿ ਜਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰੁਣ ਜਾਨਾ॥ ॥ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤ ਕਰਹਿ ਤਿਹ ਪਾਨਾ॥
॥ਸੁਰਸਰਿ ਮਿਲੇ ਸੁ ਪਾਵਨ ਜੈਸੇ॥ ॥ਈਸ ਅਨੀਸਹਿ ਅੰਤਰ ਤੈਸੇ॥
॥ਸੰਭੁ ਸਹਜ ਸਮਰਥ ਭਗਵਾਨਾ॥ ॥ਏਹਿ ਬਿਵਾਹ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕਲਯਾਨਾ॥
॥ਦੁਰਾਰਾਧਯ ਪੈ ਅਹਹਿ ਮਹੇਸੂ॥ ॥ਆਸੁਤੋਖ ਪੁਨਿ ਕਿਯੇ ਕਲੇਸੂ॥
॥ਜੌ ਤਪ ਕਰੈ ਕੁਮਾਰਿ ਤੁਹਾਰੀ॥ ॥ਭਾਵਿਉ ਮੇਟ ਸਕੈਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ॥
॥ਜਦਯਪਿ ਬਰ ਅਨੇਕ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਇਹ ਕਹ ਸਿਵ ਤਜਿ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਬਰ ਦਾਯਕ ਪ੍ਰਣਤਾਰਤ ਭੰਜਨ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਸੇਵਕ ਮਨ ਰੰਜਨ॥
॥ਇਛਿਤ ਫਲ ਬਿਨ ਸਿਵ ਆਰਾਧੇ॥ ॥ਲਹਿਅ ਨ ਕੋਟਿ ਜੋਗ ਜਪ ਸਾਧੇ॥

ਦੋਃ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਸੁਮਿਰਿ ਹਰਿ ਗਿਰਜਹਿ ਦੀਨ ਅਸੀਸ॥
॥ਹੋਇਹਿ ਯਹਿ ਕਲਯਾਣ ਅਬ ਸੰਸ ਤਜਹੁ ਗਿਰੀਸ॥੭੦॥

॥ਕਹਿ ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਭਵਨ ਮੁਨਿ ਗਯਊ॥ ॥ਆਗਿਲ ਚਰਿਤ ਸੁਨਹੁ ਜਸ ਭਯਊ॥
॥ਪਤਿਹਿ ਇਕਾਂਤ ਪਾਇ ਕਹ ਮੈਨਾ॥ ॥ਨਾਥ ਨ ਮੈਂ ਸਮਝੇ ਮੁਨਿ ਬੈਨਾ॥
॥ਜੌ ਘਰ ਬਰ ਕੁਲ ਹੋਇ ਅਨੂਪਾ॥ ॥ਕਰਿਯ ਬਿਵਾਹ ਸੁਤਾ ਅਨੁਰੂਪਾ॥
॥ਨਤੁ ਕੰਨਯਾ ਬਰੁ ਰਹੈ ਕੁਮਾਰੀ॥ ॥ਕੰਤ ਉਮਾ ਮਮ ਪ੍ਰਾਣ ਪਿਆਰੀ॥
॥ਜੌਨ ਮਿਲਹਿ ਬਰ ਗਿਰਜਹਿ ਜੋਗੂ॥ ॥ਗਿਰਿ ਜੜ ਸਹਜ ਕਹਹਿ ਸਭ ਲੋਗੂ॥
॥ਸੋਇ ਬਿਚਾਰਿ ਪਤਿ ਕਰਹੁ ਬਿਵਾਹੂ॥ ॥ਜਿਹ ਨ ਬਹੋਰਿ ਹੋਇ ਉਰ ਦਾਹੂ॥

ਅਸ ਕਹਿ ਪਰੀ ਚਰਨ ਧਰ ਸੀਸਾ। ਬੋਲੇ ਸਹਿਤ ਸਨੇਹ ਗਿਰੀਸਾ॥
ਬਰੁ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਗਟੈ ਸਸਿ ਮਾਹੀਂ। ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਅਨਿਥਾ ਨਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੋਚ ਪਰਹਰਹੁ ਸਭ ਸੁਮਿਰਹੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ।
ਪਾਰਬਤੀ ਜਿਨ ਨਿਰਮਯੋ ਸੋਈ ਕਰਹੈ ਕਲਿਆਨ॥ ੭੧॥

ਅਬ ਜੌ ਤੁਮਹਿ ਸੁਤਾ ਪਰ ਨੇਹੂ॥ ਤੌ ਅਸ ਜਾਇ ਸਿਖਾਵਨ ਦੇਹੂ॥
ਕਰੈ ਸੁ ਤਪ ਜਿਹ ਮਿਲਹਿੰ ਮਹੇਸੂ। ਆਨ ਉਪਾਯ ਨ ਮਿਟਹਿ ਕਲੇਸੂ॥
ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਸਗਰਭ ਸਹੇਤੂ। ਸੁੰਦਰ ਸਭ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੂ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਤੁਮ ਤਜਿ ਸਭ ਸੰਕਾ। ਸਭਹਿੰ ਭਾਂਤਿ ਸੰਕਰ ਅਕਲੰਕਾ॥
ਸੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਹਰਖ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਗਈ ਤੁਰਤ ਉਠਿ ਗਿਰਿਜਾ ਪਾਹੀਂ॥
ਉਮਹਿੰ ਬਿਲੋਕਿ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ। ਸਹਿਤ ਸਨੇਹ ਗੋਦ ਬੈਠਾਰੀ॥
ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰ ਲੇਤ ਉਰ ਲਾਈ। ਗਦ ਗਦ ਕੰਠ ਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਜਾਈ॥
ਜਗਤ ਮਾਤੁ ਸਰਬਗ੍ਯ ਭਵਾਨੀ। ਮਾਤੁ ਸੁਖਦ ਬੋਲੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥

ਦੋ: ਸੁਨਹੁ ਮਾਤੁ ਮੈਂ ਦੀਖ ਅਸ ਸੁਪਨ ਸੁਨਾਊਂ ਤੋਹਿ॥
ਸੁੰਦਰ ਗੌਰ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਬਰ ਅਸ ਉਪਦੇਸ੍ਯੋ ਮੋਹਿ॥ ੭੨॥

ਕਰਹੁ ਜਾਇ ਤਪ ਸੈਲ ਕੁਮਾਰੀ। ਨਾਰਦ ਕਹਾ ਸੋ ਸਤ੍ਯ ਬਿਚਾਰੀ॥
ਮਾਤੁ ਪਿਤਹਿੰ ਪੁਨਿ ਯਹਿ ਮਤ ਭਾਵਾ। ਤਪ ਸੁਖਪ੍ਰਦ ਦੁਖ ਦੋਖ ਨਸਾਵਾ॥
ਤਪ ਬਲ ਰਚੈ ਪ੍ਰਪੰਚ ਬਿਧਾਤਾ। ਤਪ ਬਲ ਬਿਸ੍ਨੁ ਸਕਲ ਜਗ ਤ੍ਰਾਤਾ॥
ਤਪ ਬਲ ਸੰਭੁ ਕਰਹਿੰ ਸੰਘਾਰਾ। ਤਪ ਬਲ ਸੇਖ ਧਰਹਿ ਮਹਿ ਭਾਰਾ॥
ਤਪ ਅਧਾਰ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਭਵਾਨੀ। ਕਰਹੁ ਜਾਇ ਤਪ ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨੀ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬਿਸਮਤ ਮਹਤਾਰੀ। ਸੁਪਨ ਸੁਨਾਯੋ ਗਿਰਿਹਿੰ ਹਕਾਰੀ॥
ਮਾਤੁ ਪਿਤਹਿੰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਈ। ਚਲੀ ਉਮਾ ਤਪ ਹਿਤ ਹਰਖਾਈ॥
ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਤਾ ਅਰੁ ਮਾਤਾ। ਭਏ ਬਿਕਲ ਮੁਖ ਆਵ ਨ ਬਾਤਾ॥

ਦੋ: ਬੇਦ ਸਿਰਾ ਮੁਨਿ ਆਇ ਤਬ ਸਭਹਿੰ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਇ।
ਪਾਰਬਤੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਨਤ ਰਹੇ ਪ੍ਰਬੋਧਹਿੰ ਪਾਇ॥ ੭੩॥

ਉਰ ਧਰਿ ਉਮਾ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਚਰਨਾ। ਜਾਇ ਬਿਪਿਨ ਲਾਗੀ ਤਪ ਕਰਨਾ॥

॥ਅਤਿ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ਨ ਤਨ ਤਪ ਜੋਗੂ॥ ॥ਪਤਿ ਪਦ ਸੁਮਿਰਿ ਤਜੇ ਸਭ ਭੋਗੂ॥
॥ਨਿਤ ਨਵ ਚਰਣ ਉਪਜ ਅਨੁਰਾਗਾ॥ ॥ਬਿਸਰੀ ਦੇਹ ਤਪਹਿ ਮਨ ਲਾਗਾ॥
॥ਸੰਬਤ ਸਹਸ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਏ॥ ॥ਸਾਗ ਖਾਇ ਸਤ ਬਰਖ ਗਵਾਏ॥
॥ਕਛੁ ਦਿਨ ਭੋਜਨ ਬਾਰਿ ਬਤਾਸਾ॥ ॥ਕੀਏ ਕਠਿਨ ਕਛੁ ਦਿਨ ਉਪਵਾਸਾ॥
॥ਬੇਲ ਪਾਤ ਮਹਿ ਪਰੇ ਸੁਖਾਈ॥ ॥ਤੀਨਿ ਸਹਸ ਸੰਬਤ ਸੋ ਖਾਈ॥
॥ਪੁਨਿ ਪਰਿਹਰੇ ਸੁਖਾਨੇ ਪਰਣਾ॥ ॥ਉਮਾ ਨਾਮ ਤਬ ਭਯੋ ਅਪਰਣਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਉਮਾਹਿ ਤਪ ਖੀਨ ਸਰੀਰਾ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਰਾ ਭੈ ਗਗਨ ਗੰਭੀਰਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਭਯੋ ਮਨੋਰਥ ਸਫਲ ਤਵ ਸੁਨੁ ਗਿਰਿਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ॥
॥ਪਰਿਹਰੁ ਦੁਸਹ ਕਲੇਸ ਸਭ ਅਬ ਮਿਲਹਹਿੰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ॥੭੪

॥ਅਸ ਤਪ ਕਾਹੁ ਨ ਕੀਨ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਭਏ ਅਨੇਕ ਧੀਰ ਮੁਨਿ ਗਿਆਨੀ॥
॥ਅਬ ਉਰ ਧਰਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਰ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸਤਿ ਸਦਾ ਸੰਤਤ ਸੁਚਿ ਜਾਨੀ॥
॥ਆਵੈ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਵਨ ਜਬਹੀਂ॥ ॥ਹਠ ਪਰਿਹਰਿ ਘਰ ਜਾਯਹੁ ਤਬਹੀਂ॥
॥ਮਿਲਹਿੰ ਤੁਮਹਿੰ ਜਬ ਸਪਤ ਰਿਖੀਸਾ॥ ॥ਜਾਨਿਹੁ ਤਬ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਾਗੀਸਾ॥
॥ਸੁਨਤ ਗਿਰਾ ਬਿਧਿ ਗਗਨ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਗਿਰਿਜਾ ਹਰਖਾਨੀ॥
॥ਉਮਾ ਚਰਿਤ ਮੈਂ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਾ॥ ॥ਸੁਨਹੁ ਸੰਭੁ ਕਰ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਵਾ॥
॥ਜਬ ਤੇ ਸਤੀ ਜਾਇ ਤਨੁ ਤਿਆਗਾ॥ ॥ਤਬ ਤੇ ਸਿਵ ਮਨ ਭਯੋ ਬਿਰਾਗਾ॥
॥ਜਪਹਿੰ ਸਦਾ ਰਘੁਨਾਇਕ ਨਾਮਾ॥ ॥ਜਹ ਤਹਿੰ ਸੁਨਹਿੰ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੁਖ ਧਾਮ ਸਿਵ ਬਿਗਤ ਮੋਹ ਮਦ ਕਾਮ॥
॥ਬਿਚਰਹਿੰ ਮਹਿ ਧਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਸਕਲ ਲੋਕ ਅਭਿਰਾਮ॥੭੫

॥ਕਤਹੁੰ ਮੁਨਿਨ ਉਪਦੇਸਹਿ ਗਿਆਨਾ॥ ॥ਕਤਹੁ ਰਾਮ ਗੁਣ ਕਰਹਿੰ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਜਦਪਿ ਅਕਾਮ ਤਦਪਿ ਭਗਵਾਨਾ॥ ॥ਭਗਤ ਬਿਰਹ ਦੁਖ ਦੁਖਿਤ ਸੁਜਾਨਾ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਗਯੋ ਕਾਲ ਬਹੁ ਬੀਤੀ॥ ॥ਨਿਤ ਨਵ ਹੋਇ ਰਾਮ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
॥ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਕਰ ਕਰ ਦੇਖਾ॥ ॥ਅਬਿਚਲ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਗਤਿ ਕੀ ਰੇਖਾ॥
॥ਪ੍ਰਗਟੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ॥ਰੂਪ ਸੀਲ ਨਿਧਿ ਤੇਜ ਬਿਸਾਲਾ॥
॥ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਕਰਹਿ ਸਰਾਹਾ॥ ॥ਤੁਮ ਬਿਨ ਅਸ ਬ੍ਰਤ ਕੋ ਨਿਰਬਾਹਾ॥

॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਸਿਵਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ਪਾਰਬਤੀ ਕਰ ਜਨਮ ਸੁਨਾਵਾ॥
॥ਅਤਿ ਪੁਨੀਤ ਗਿਰਜਾ ਕੀ ਕਰਨੀ ॥ਬਿਸਤਰ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਬਰਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਅਬ ਬਿਨਤੀ ਮਮ ਸੁਨਹੁ ਸਿਵ ਜੌਂ ਮੋ ਪਰ ਨਿਜ ਨੇਹੁ॥
॥ਜਾਇ ਬਿਵਾਹਹੁ ਸੈਲਜਹਿ ਯਹ ਮੋਹਿ ਮਾਂਗੇ ਦੇਹੁ॥੭੬॥

॥ਕਹ ਸਿਵ ਜਦਪਿ ਉਚਿਤ ਅਸ ਨਾਹੀਂ ॥ਨਾਥ ਬਚਨ ਪੁਨਿ ਮੇਟਿ ਨ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਸਿਰ ਧਰਿ ਆਯਸੁ ਕਰਿਯ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ॥ਪਰਮ ਧਰਮ ਯਹ ਨਾਥ ਹਮਾਰਾ॥
॥ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ਬਿਨਹਿੰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿਯ ਸੁਭ ਜਾਨੀ॥
॥ਤੁਮ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਪਰਮ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ਆਗਯਾ ਸਿਰ ਪਰ ਨਾਥ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਤੋਖੇ ਸੁਨਿ ਸੰਕਰ ਬਚਨਾ ॥ਭਕ੍ਤਿ ਬਿਬੇਕ ਧਰਮ ਜੁਤ ਰਚਨਾ॥
॥ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ਪਨ ਰਹਿਊ ॥ਅਬ ਉਰ ਰਾਖਿਹੁ ਜੋ ਹਮ ਕਹਿਊ॥
॥ਅੰਤਰਧਾਨ ਭਏ ਅਸ ਭਾਖੀ ॥ਸੰਕਰ ਸੋਇ ਮੂਰਤਿ ਉਰ ਰਾਖੀ॥
॥ਤਬਹਿ ਸਪ੍ਤ ਰਿਖਿ ਸਿਵ ਪਹਿ ਆਏ ॥ਬੋਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਪਾਰਬਤੀ ਪਹਿ ਜਾਇ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰੀਛਾ ਲੇਹੁ॥
॥ਗਿਰਿਹਿ ਪ੍ਰੇਰਿ ਪਠਏਹੁ ਭਵਨ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ ਸੰਦੇਹੁ॥੭੭॥

॥ਰਿਖਿਨ ਗੌਰਿ ਦੇਖੀ ਤਹ ਕੈਸੀ ॥ਮੂਰਤਿਵੰਤ ਤਪਸ੍ਯਾ ਜੈਸੀ॥
॥ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਸੁਨੁ ਸੈਲ ਕੁਮਾਰੀ ॥ਕਰਹੁ ਕਵਨ ਕਾਰਣ ਤਪ ਭਾਰੀ॥
॥ਕਿਹਿ ਆਰਾਧਹੁ ਕਾ ਤੁਮ ਚਹਹੂ ॥ਹਮ ਸਨ ਸਤ੍ਯ ਮਰਮ ਕਿਨ ਕਹਹੂ॥
॥ਸੁਨਤ ਰਿਖਿਨ ਕੇ ਬਚਨ ਭਵਾਨੀ ॥ਬੋਲੀ ਗੂੜ੍ਹ ਮਨੋਹਰ ਬਾਨੀ॥
॥ਕਹਤ ਮਰਮ ਮਨ ਅਤਿ ਸਕੁਚਾਈ ॥ਹਸਿਹਹੁ ਸੁਨਿ ਹਮਾਰਿ ਜੜਤਾਈ॥
॥ਮਨ ਹਠ ਪਰਾ ਨ ਸੁਨੈ ਸਿਖਾਵਾ ॥ਚਹਤ ਬਾਰਿ ਪਰ ਭੀਤਿ ਉਠਾਵਾ॥
॥ਨਾਰਦ ਕਹਾ ਸਤ੍ਯ ਸੋਈ ਜਾਨਾ ॥ਬਿਨ ਪੰਖਨ ਹਮ ਚਾਹਹਿੰ ਉੜਾਨਾ॥
॥ਦੇਖਿਯ ਮੁਨਿ ਅਬਿਬੇਕ ਹਮਾਰਾ ॥ਚਾਹਤ ਪਤਿ ਸੰਕਰ ਅਬਿਕਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬਿਹਸੇ ਰਿਖਯ ਗਿਰਿ ਸੰਭਵ ਤਵ ਦੇਹ॥
॥ਨਾਰਦ ਕਰ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਿ ਕਹਹੁ ਬਸੇ ਕੋ ਗੇਹ॥੭੮॥

॥ਦਛ ਸੁਤਨ ਉਪਦੇਸਨਿ ਜਾਈ ॥ਤਿਨ ਫਿਰ ਭਵਨ ਨ ਦੇਖੇ ਆਈ॥

॥ਚਿਤ੍ਰਕੇਤੁ ਕਰ ਘਰ ਉਨ ਘਾਲਾ॥ ॥ਕਨਿਕ ਕਸਿਪੁ ਕਰ ਪੁਨਿ ਅਸ ਹਾਲਾ॥
॥ਨਾਰਦ ਸਿਖ ਜੇ ਸੁਨਹਿੰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਅਵਸਿ ਭੁਵਨ ਤਜਿ ਹੋਹਿੰ ਭਿਖਾਰੀ॥
॥ਮਨ ਕਪਟੀ ਤਨ ਸਜਨ ਚੀਨਾ॥ ॥ਆਪ ਸਰਿਸ ਸਭ ਹੀ ਚਹ ਕੀਨਾ॥
॥ਤਿਹ ਕੇ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ॥ ॥ਤੁਮ ਚਾਹਹੁ ਪਤਿ ਸਹਜ ਉਦਾਸਾ॥
॥ਨਿਰਗੁਣ ਨਿਲਜ ਕੁਬੇਖ ਕਪਾਲੀ॥ ॥ਅਕੁਲਾ ਅਗੇਹ ਦਿਗੰਬਰ ਬ੍ਯਾਲੀ॥
॥ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਸੁਖ ਅਸ ਬਰ ਪਾਏ॥ ॥ਭਲ ਭੂਲਿਹੁ ਠਗ ਕੇ ਬੌਰਾਏ॥
॥ਪੰਚ ਕਹੇਂ ਸਿਵ ਸਤੀ ਬਿਵਾਹੀ॥ ॥ਪੁਨਿ ਅਵਡੇਰ ਮਰਾਇਨਿ ਤਾਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਅਬ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਸੋਚ ਨਹਿੰ ਭੀਖ ਮਾਂਗ ਭਵ ਖਾਹਿ॥
॥ਸਹਜ ਏਕਾਕਿਨ ਕੇ ਭਵਨ ਕਬਹੁੰ ਕਿ ਨਾਰਿ ਖਟਾਹਿੰ॥੭੯॥

॥ਅਜਹੂੰ ਮਾਨਹੁ ਕਹਾ ਹਮਾਰਾ॥ ॥ਹਮ ਤੁਮ ਕਹੁ ਬਰ ਨੀਕ ਬਿਚਾਰਾ॥
॥ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਚਿ ਸੁਖਦ ਸੁਸੀਲਾ॥ ॥ਗਾਵਹਿੰ ਬੇਦ ਜਾਸੁ ਜਸ ਲੀਲਾ॥
॥ਦੂਖਣ ਰਹਿਤ ਸਕਲ ਗੁਣ ਰਾਸੀ॥ ॥ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪੁਰ ਬੈਕੁੰਠ ਨਿਵਾਸੀ॥
॥ਅਸ ਬਰ ਤੁਮਹਿੰ ਮਿਲਾਉਬ ਆਨੀ॥ ॥ਸੁਨਤ ਬਿਹਸਿ ਕਹ ਬਚਨ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਸੱਤ ਕਹਹੁ ਗਿਰਿ ਭਵ ਤਨ ਏਹਾ॥ ॥ਹਠ ਨ ਛੂਟ ਛੂਟੈ ਬਰੁ ਦੇਹਾ॥
॥ਕਨਕੋ ਪੁਨਿ ਪਖਾਣ ਤੇਂ ਹੋਈ॥ ॥ਜਾਰੇ ਸਹਿਜ ਨ ਪਰਹਰਿ ਸੋਈ॥
॥ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਨ ਮੈਂ ਪਰਿਹਰਊਂ॥ ॥ਬਸੈ ਭੁਵਨ ਉਜਰੈ ਨਹਿੰ ਡਰਊਂ॥
॥ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨ ਜੇਹੀ॥ ॥ਸੁਪਨਿਹੁ ਸੁਗਮ ਨ ਸੁਖ ਸਿਧਿ ਤੇਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਮਹਾਂਦੇਵ ਅਵਗੁਣ ਭਵਨ ਬਿਸ੍ਨੁ ਸਕਲ ਗੁਣ ਧਾਮ॥
॥ਜਿੰਹ ਕਰ ਮਨ ਰਮ ਜਾਹਿ ਸਨ ਤਾਹਿੰ ਤਾਹਿ ਸਨ ਕਾਮ॥੮੦॥

॥ਜੌ ਤੁਮ ਮਿਲਤੇਉ ਪ੍ਰਥਮ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਸੁਨਤੀ ਸਿਖ ਤੁਮਾਰਿ ਧਰਿ ਸੀਸਾ॥
॥ਅਬ ਮੈਂ ਜਨਮ ਸੰਭੁ ਹਿਤ ਹਾਰਾ॥ ॥ਕੋ ਗੁਣ ਦੋਖਹਿੰ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ॥
॥ਜੌ ਤੁਮਰੇ ਹਠ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਸੇਖੀ॥ ॥ਰਹਿ ਨ ਜਾਇ ਬਿਨੁ ਕੀਏ ਬਰੇਖੀ॥
॥ਤੌ ਕੌਤੁਕਿਅਨ ਆਲਸ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਬਰ ਕੰਨਯਾ ਅਨੇਕ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਜਨਮ ਕੋਟਿ ਲਗਿ ਰਗਰ ਹਮਾਰੀ॥ ॥ਬਰੌਂ ਸੰਭੁ ਨਤੁ ਰਹੌਂ ਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਤਜਉਂ ਨ ਨਾਰਦ ਕਰ ਉਪਦੇਸੂ॥ ॥ਆਪੁ ਕਹਹਿੰ ਸਤ ਬਾਰ ਮਹੇਸੂ॥

੪੦ ।ਮੈਂ ਪਾ ਪਰੋਂ ਕਹੈ ਜਗਦੰਬਾ। ।ਤੁਮ ਗ੍ਰਿਹ ਗਵਨਹੁ ਭਯੋ ਬਿਲੰਬ।

।ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ। ।ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਜਗਦੰਬ ਭਵਾਨੀ।।

ਦੋ: ।ਤੁਮ ਮਾਯਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿਵ ਸਕਲ ਜਗਤ ਪਿਤੁ ਮਾਤ।

।ਨਾਇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਮੁਨਿ ਚਲੇ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹਰਖਿਤ ਗਾਤ੍ਰ ੮੧

।ਜਾਇ ਮੁਨਿਨ ਹਿਮਵੰਤ ਪਠਾਏ। ।ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਗਿਰਜਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲ੍ਯਾਏ

।ਬਹੁਰਿ ਸਪ੍ਤ ਰਿਖਿ ਸਿਵ ਪਹਿੰ ਜਾਈ। ।ਕਥਾ ਉਮਾ ਕੀ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ।।

।ਭਏ ਮਗਨ ਸਿਵ ਸੁਨਤ ਸਨੇਹਾ। ।ਹਰਖਿ ਸਪ੍ਤ ਰਿਖਿ ਗਵਨੇ ਗੇਹਾ।

।ਮਨ ਥਿਰ ਕਰਿ ਤਬ ਸੰਭੁ ਸੁਜਾਨਾ। ।ਲਗੇ ਕਰਨ ਰਘੁਨਾਯਕ ਧ੍ਯਾਨਾ।

।ਤਾਰਕ ਅਸੁਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲਾ। ।ਭੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਤੇਜ ਬਿਸਾਲਾ।

।ਤੇਹਿ ਸਬ ਲੋਕ ਲੋਕ ਪਤਿ ਜੀਤੇ। ।ਭਏ ਦੇਵ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਰੀਤੇ।।

।ਅਜਰ ਅਮਰ ਸੋ ਜੀਤਿ ਨ ਜਾਈ। ।ਹਾਰੇ ਸੁਰ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧ ਲਰਾਈ।

।ਤਬ ਬਿਰੰਚਿ ਸਨ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ। ।ਦੇਖੇ ਬਿਧਿ ਸਬ ਦੇਵ ਦੁਖਾਰੇ।।

ਦੋ: ।ਸਬ ਸਨ ਕਹਾ ਬੁਝਾਇ ਬਿਧਿ ਦਨੁਜ ਨਿਧਨ ਤਬ ਹੋਇ।

।ਸੰਭੁ ਸੁਕ੍ਰ ਸੰਭੂਤ ਸੁਤ ਇਹ ਜੀਤੈ ਰਣ ਸੋਇ। ੮੨ ।।

।ਮੋਰ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ। ।ਹੋਇਹਿ ਈਸ੍ਵਰ ਕਰਹਿ ਸਹਾਈ।।

।ਸਤੀ ਜੋ ਤਜੀ ਦਛ ਮਖ ਦੇਹਾ। ।ਜਨਮੀ ਜਾਇ ਹਿਮਾਚਲ ਗੇਹਾ।

।ਤੇਹਿ ਤਪ ਕੀਨ ਸੰਭੁ ਪਤਿ ਲਾਗੀ। ।ਸਿਵ ਸਮਾਧਿ ਬੈਠੇ ਸਬ ਤ੍ਯਾਗੀ।

।ਜਦਪਿ ਅਹੈ ਅਸਮੰਜਸ ਭਾਰੀ। ।ਤਦਪਿ ਬਾਤ ਇਕ ਸੁਨਹੁ ਹਮਾਰੀ।

।ਪਠਵਹੁ ਕਾਮ ਜਾਇ ਸਿਵ ਪਾਹੀਂ। ।ਕਰੈ ਛੋਭੁ ਸੰਕਰ ਮਨ ਮਾਹੀਂ।।

।ਤਬ ਹਮ ਜਾਇ ਸਿਵਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ। ।ਕਰਵਾਉਬ ਬਿਵਾਹ ਬਰਿਆਈ।

।ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਭਲੇਹਿ ਦੇਵ ਹਿਤ ਹੋਈ। ।ਮਤ ਅਤਿ ਨੀਕ ਕਹੀ ਸਬ ਕੋਈ।

।ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਸੁਰਨ ਕੀਨ ਅਤਿ ਹੇਤੂ। ।ਪ੍ਰਗਟੇ ਬਿਖਮ ਬਾਣ ਝਖਕੇਤੂ।

ਦੋ: ।ਸੁਰਨ ਕਹੀ ਨਿਜ ਬਿਪਤਿ ਸਬ ਸੁਨਿ ਮਨ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ।

।ਸੰਭੁ ਬਿਰੋਧ ਨ ਕੁਸਲ ਮੁਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕਹੇ ਅਸ ਮਾਰ ੮੩

।ਤਦਪਿ ਕਰਬ ਮੈਂ ਕਾਜ ਤੁਮਾਰਾ। ।ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਹ ਪਰਮ ਧਰਮ ਉਪਕਾਰਾ।

ਪਰ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਤਜੈ ਜੋ ਦੇਹੀ। ਸੰਤਤ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸੰਸਹਿ ਤੇਹੀ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਚਲ੍ਯੋ ਸਬਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਸੁਮਨ ਧਨੁਖ ਕਰ ਸਹਿਤ ਸਹਾਈ॥
ਚਲਤ ਮਾਰ ਅਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਾ। ਸਿਵ ਬਿਰੋਧ ਧ੍ਰੁਵ ਮਰਣ ਹਮਾਰਾ॥
ਤਬ ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਸਤਾਰਾ। ਨਿਜ ਬਸ ਕੀਨ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ॥
ਕੋਪ੍ਯੋ ਜਬਹਿਂ ਬਾਰਿਚਰਕੇਤੂ। ਛਿਨ ਮਹਿ ਮਿਟੇ ਸਕਲ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੂ॥
ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਬ੍ਰਤ ਸੰਜਮ ਨਾਨਾ। ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ॥
ਸਦਾਚਾਰ ਜਪ ਜੋਗ ਬਿਰਾਗਾ। ਸਭਯ ਬਿਬੇਕ ਕਟਕ ਸਬ ਭਾਗਾ॥

ਛੰ: ਭਾਗੋ ਬਿਬੇਕ ਸਹਾਇ ਸਹਿਤ ਸੋ ਸੁਭਟ ਸੰਜੁਗ ਮਹਿ ਮੁਰੇ।
ਸਦਗ੍ਰੰਥ ਪਰਬਤ ਕੰਦਰਨ ਮਹਿ ਜਾਇ ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਦੁਰੇ।
ਹੋਨਿਹਾਰ ਕਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਰਖਵਾਰ ਜਗ ਖਰਭਰ ਪਰਾ।
ਦੁਇ ਮਾਥ ਕਿਹ ਰਤਿਨਾਥ ਜਿਹ ਕਹਿ ਕੋਪਿ ਧਨ ਸਰ ਕਰ ਧਰਾ॥

ਦੋ: ਜੇ ਸਜੀਵ ਜਗ ਅਚਰ ਚਰ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਅਸ ਨਾਮ।
ਤੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਰਯਾਦ ਤਜਿ ਭਯੇ ਸਕਲ ਬਸ ਕਾਮ।

ਸਬ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਦਨ ਅਭਿਲਾਖਾ। ਲਤਾ ਨਿਹਾਰਿ ਨਵਹਿਂ ਤਰੁ ਸਾਖਾ॥
ਨਦੀ ਉਮਗਿ ਅੰਬੁਧਿ ਕਹਿ ਧਾਈ। ਸੰਗਮ ਕਰਹਿਂ ਤਲਾਵ ਤਲਾਈ॥
ਜਹ ਅਸਿ ਦਸਾ ਜੜਨ ਕੀ ਬਰਣੀ। ਕੋ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸਚੇਤਨ ਕਰਣੀ॥
ਪਸੁ ਪੱਛੀ ਨਭ ਜਲ ਥਲ ਚਾਰੀ। ਭਯੇ ਕਾਮ ਬਸ ਸਮਯ ਬਿਸਾਰੀ॥
ਮਦਨ ਅੰਧ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਸਬ ਲੋਕਾ। ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਹਿਂ ਅਵਲੋਕਹਿਂ ਕੋਕਾ॥
ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਨਰ ਕਿੰਨਰ ਬ੍ਯਾਲਾ। ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲਾ॥
ਇਨ ਕੀ ਦਸਾ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ਬਖਾਨੀ। ਸਦਾ ਕਾਮ ਕੇ ਚੇਰੇ ਜਾਨੀ॥
ਸਿੱਧ ਬਿਰਕ੍ਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ। ਤੇਪਿ ਕਾਮ ਬਸ ਭਯੇ ਬਿਯੋਗੀ॥

ਛੰ: ਭਯੇ ਕਾਮ ਬਸ ਜੋਗੀਸ ਤਾਪਸ ਪਾਮਰਨ ਕੀ ਕੋ ਕਹੈ।
ਦੇਖਹਿਂ ਚਰਾ ਚਰ ਨਾਰਿ ਮਯ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਂ ਦੇਖਤ ਰਹੇ॥
ਅਬਲਾ ਬਿਲੋਕਹਿਂ ਪੁਰਖ ਮਯ ਜਗ ਪੁਰਖ ਸਬ ਅਬਲਾ ਮਯੰ।
ਦੁਇ ਦੰਡ ਭਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਭੀਤਰ ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਤ ਕੌਤਕ ਅਯੰ॥

ਸੋ: ਧਰੀ ਨ ਕਾਹੂ ਧੀਰ ਸਭਕੇ ਮਨ ਮਨਸਿਜ ਹਰੇ ।
ਜੇਹ ਰਾਖੇ ਰਘੁਬੀਰ ਤੇ ਉਬਰੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਹਿ ੮

ਉਭਯ ਘਰੀ ਅਸ ਕੌਤਕ ਭਯਊ । ਜੌ ਲਗ ਕਾਮ ਸੰਭੁ ਪਹਿ ਗਯਊ ।
ਸਿਵਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਸਸੰਕੇਉ ਮਾਰੂ । ਭਯੋ ਜਥਾਥਿਤ ਸਭ ਸੰਸਾਰੂ ।
ਭਯੇ ਤੁਰਤ ਸਭ ਜੀਵ ਸੁਖਾਰੇ । ਜਿਮ ਮਦ ਉਤਰਿ ਗਯੇ ਮਤਵਾਰੇ ।
ਰੁਦ੍ਰਹਿੰ ਦੇਖਿ ਮਦਨ ਭਯ ਮਾਨਾ । ਦੁਰਾਧਰਖ ਦੁਰਗਮ ਭਗਵਾਨਾ ।
ਫਿਰਤ ਲਾਜ ਕਛੁ ਕਰਿ ਨਹਿ ਜਾਈ । ਮਰਣ ਠਾਨਿ ਮਨ ਰਚੇ ਉਪਾਈ ।
ਪ੍ਰਗਟੇਸਿ ਤੁਰਤ ਰੁਚਿਰ ਰਿਤੁਰਾਜਾ । ਕੁਸੁਮਿਤ ਨਵ ਤਰੁ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ।
ਬਨ ਉਪਬਨ ਬਾਪਿਕਾ ਤੜਾਗਾ । ਪਰਮ ਸੁਭਗ ਸਭ ਦਿਸਾ ਬਿਭਾਗਾ ।
ਜਹ ਤਹ ਜਨੁ ਉਮਗਤ ਅਨੁਰਾਗਾ । ਦੇਖਿ ਮੁਏਹੁ ਮਨ ਮਨਸਿਜ ਜਾਗਾ ।

ਛੰ: ਜਾਗੇ ਮਨੋਭਵ ਮੁਯੇ ਮਨ ਬਨ ਸੁਭਗਤਾ ਨ ਪਰੈ ਕਹੀ ।
ਸੀਤਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁਮੰਦ ਮਾਰੁਤ ਮਦਨ ਅਨਲ ਸਖਾ ਸਹੀ ।
ਬਿਕਸੇ ਸਰਨ ਬਹੁ ਕੰਜ ਗੁੰਜਤ ਪੁੰਜ ਮੰਜੁਲ ਮਧੁਕਰਾ ।
ਕਲਹੰਸ ਪਿਕ ਸੁਕ ਸਰਸ ਰਵ ਕਰਿ ਗਾਨ ਨਾਚਹਿਂ ਅਪਸਰਾ ।

ਦੋ: ਸਕਲ ਕਲਾ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇਉ ਸੈਨ ਸਮੇਤ ।
ਚਲੀ ਨ ਅਚਲ ਸਮਾਧਿ ਸਿਵ ਕੋਪੇਉ ਹ੍ਰਿਦਯਨਿਕੇਤ ੮੪

ਦੇਖਿ ਰਸਾਲ ਬਿਟਪ ਬਰ ਸਾਖਾ । ਤਿਹ ਪਰ ਚਢ੍ਯੋ ਮਦਨ ਮਨ ਮਾਖਾ ।
ਸੁਮਨ ਚਾਪ ਨਿਜ ਸਰ ਸੰਧਾਨੇ । ਅਤਿ ਰਿਸ ਤਾਕਿ ਸ੍ਰਵਣ ਲਗ ਤਾਨੇ ।
ਛਾਡੇ ਬਿਖਮ ਬਿਸਿਖ ਉਰ ਲਾਗੇ । ਛੂਟਿ ਸਮਾਧਿ ਸੰਭੁ ਤਬ ਜਾਗੇ ।
ਭਯੋ ਈਸ ਮਨ ਛੋਭੁ ਬਿਸੇਖੀ । ਨਯਨ ਉਘਾਰਿ ਸਕਲ ਦਿਸ ਦੇਖੀ ।
ਸੌਰਭ ਪੱਲਵ ਮਦਨ ਬਿਲੋਕਾ । ਭਯੋ ਕੋਪ ਕੰਪੇ ਤ੍ਰਯ ਲੋਕਾ ।
ਤਬ ਸਿਵ ਤੀਸਰ ਨਯਨ ਉਘਾਰਾ । ਚਿਤਵਤ ਕਾਮ ਭਯੋ ਜਰਿ ਛਾਰਾ ।
ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਗ ਭਾਰੀ । ਡਰਪੇ ਸੁਰ ਭਯੇ ਅਸੁਰ ਸੁਖਾਰੀ ।
ਸਮੁਝਿ ਕਾਮ ਸੁਖ ਸੋਚਹਿਂ ਭੋਗੀ । ਭਯੇ ਅਕੰਟਕ ਸਾਧਕ ਜੋਗੀ ।

ਛੰ: ਜੋਗੀ ਅਕੰਟਕ ਭਯੇ ਪਤਿ ਗਤਿ ਸੁਨਤ ਰਤਿ ਮੂਰਛਿਤ ਭਈ ।

॥ਰਿਦਤਿ ਬਦਤਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰੁਣਾ ਕਰਤ ਸੰਕਰ ਪਹਿ ਗਈ॥
॥ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਜੋਰਿ ਕਰ ਸਨਮੁਖ ਰਹੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਆਸੁਤੋਖ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਿਵ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖਿ ਬੋਲੇ ਸਹੀ॥

ਦੋਃ ॥ਅਬ ਤੇ ਰਤਿ ਤਵ ਨਾਥ ਕਰ ਹੋਇਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਗ॥ ॥
॥ਬਿਨੁ ਬਪੁ ਬ੍ਯਾਪਹਿ ਸਬਹਿ ਪੁਨਿ ਸੁਨੁ ਨਿਜ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਸੰਗ॥

॥ਜਬ ਜਦੁਬੰਸ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰਾ॥ ॥ਹੋਇਹਿ ਹਰਣ ਮਹਾ ਮਹਿ ਭਾਰਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਨਯ ਹੋਇਹਿ ਪਤਿ ਤੋਰਾ॥ ॥ਬਚਨ ਅਨ੍ਯਥਾ ਹੋਇ ਨ ਮੋਰਾ॥
॥ਰਤਿ ਗਵਨੀ ਸੁਨਿ ਸੰਕਰ ਬਾਨੀ॥ ॥ਕਥਾ ਅਪਰ ਅਬ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਦੇਵਨ ਸਮਾਚਾਰ ਸਭ ਪਾਯੇ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਬੈਕੁੰਠ ਸਿਧਾਯੇ॥
॥ਸਭ ਸੁਰ ਬਿਸ੍ਨੁ ਬਿਰੰਚਿ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਗਏ ਜਹਾਂ ਸਿਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਪ੍ਰਿਥਕ ਪ੍ਰਿਥਕ ਤਿਨ ਕੀਨ ਪ੍ਰਸੰਸਾ॥ ॥ਭਯੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤੰਸਾ॥
॥ਬੋਲੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਬ੍ਰਿਖ ਕੇਤੂ॥ ॥ਕਹਹੁ ਅਮਰ ਆਯਹੁ ਕਿਹ ਹੇਤੂ॥
॥ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥ ॥ਤਦਪਿ ਭਗਤਿ ਬਸ ਬਿਨਵੌਂ ਸ੍ਵਾਮੀ॥

ਦੋਃ ॥ਸਕਲ ਸੁਰਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਸ ਸੰਕਰ ਪਰਮ ਉਛਾਹ॥
॥ਨਿਜ ਨਯਨਨ ਦੇਖਾ ਚਹਹਿੰ ਨਾਥ ਤੁਮਾਰ ਬਿਵਾਹ॥੮੮॥

॥ਯਹ ਉਤਸਵ ਦੇਖਿਯ ਭਰਿ ਲੋਚਨ॥ ॥ਸੋਇ ਕਛੁ ਕਰਿਯ ਮਦਨ ਮਦ ਮੋਚਨ॥
॥ਕਾਮ ਜਾਰਿ ਰਤਿ ਕਹ ਬਰ ਦੀਨਾ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਯਹਿ ਅਤਿ ਭਲ ਕੀਨਾ॥
॥ਸਾਸਤਿ ਕਰਿ ਪੁਨਿ ਕਰਹਿ ਪਸਾਊ॥ ॥ਨਾਥ ਪ੍ਰਭੁਨ ਕਰ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ॥
॥ਪਾਰਬਤੀ ਤਪੁ ਕੀਨ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਕਰਹੁ ਤਾਸੁ ਅਬ ਅੰਗੀਕਾਰਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਸਮੁਝਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਐਸੇਇ ਹੋਉ ਕਹਾ ਸੁਖ ਮਾਨੀ॥
॥ਤਬ ਦੇਵਨ ਦੁੰਦੁਭੀ ਬਜਾਈ॥ ॥ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਜਯ ਜਯ ਸੁਰ ਸਾਂਈ॥
॥ਅਵਸਰ ਜਾਨਿ ਸਪ੍ਤ ਰਿਖਿ ਆਏ॥ ॥ਤੁਰਤਹਿ ਬਿਧਿ ਗਿਰਿ ਭਵਨ ਪਠਾਏ॥
॥ਪ੍ਰਥਮ ਗਯੇ ਜਹਂ ਰਹੀ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਮਧੁਰ ਛਲ ਸਾਨੀ॥

ਦੋਃ ॥ਕਹਾ ਹਮਾਰ ਨ ਸੁਨਿਹੁ ਤਬ ਨਾਰਦ ਕਰ ਉਪਦੇਸ॥
॥ਅਬ ਭਾ ਝੂਠ ਤੁਮਾਰ ਪਨ ਜਾਰੇ ਕਾਮ ਮਹੇਸ॥੮੯॥

॥ਸੁਨਿ ਬੋਲੀ ਮੁਸਕਾਇ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਉਚਿਤ ਕਹੇਹੁ ਮੁਨਿ ਬਰ ਬਿਗਯਾਨੀ॥
॥ਤੁਮਰੇ ਜਾਨ ਕਾਮ ਅਬ ਜਾਰਾ॥ ॥ਅਬ ਲਗਿ ਸੰਭੁ ਰਹੇ ਸਬਿਕਾਰਾ॥
॥ਹਮਰੇ ਜਾਨ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੋਗੀ॥ ॥ਅਜ ਅਨਵਦਯ ਅਕਾਮ ਅਭੋਗੀ॥
॥ਜੌਂ ਮੈਂ ਸਿਵ ਸੇਯੇ ਅਸ ਜਾਨੀ॥ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ॥
॥ਤੌ ਹਮਾਰ ਪਨ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਕਰਿਹਹਿਂ ਸਤ੍ਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਈਸਾ॥
॥ਤੁਮ ਜੋ ਕਹਾ ਹਰ ਜਾਰੇਉ ਮਾਰਾ॥ ॥ਸੋਇ ਅਤਿ ਬਡ ਅਬਿਬੇਕ ਤੁਮਾਰਾ॥
॥ਤਾਤ ਅਨਲ ਕਰ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਹਿਮ ਤੇਹਿ ਨਿਕਟ ਜਾਇ ਨਹਿਂ ਕਾਊ॥
॥ਗਏ ਸਮੀਪ ਸੋ ਅਵਸਿ ਨਸਾਈ॥ ॥ਅਸਿ ਮਨਮਥ ਮਹੇਸ ਕੀ ਨਾਈ॥

ਦੋ॥ ॥ਹਿਯ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਵਾਸ॥
॥ਚਲੇ ਭਵਾਨਿਹਿ ਨਾਇ ਸਿਰ ਗਏ ਹਿਮਾਚਲ ਪਾਸ॥੯੯॥

॥ਸਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਗਿਰਿ ਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਵਾ॥ ॥ਮਦਨ ਦਹਨ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵਾ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਕਹੇਉ ਰਤਿ ਕਰ ਬਰਦਾਨਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਹਿਮਵੰਤ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਮਾਨਾ॥
॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਿ ਸੰਭੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥ ॥ਸਾਦਰ ਮੁਨਿ ਬਰ ਲੀਏ ਬੁਲਾਈ॥
॥ਸੁਦਿਨ ਸੁਨਖਤ ਸੁਘਰੀ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਬੇਗਿ ਬੇਦ ਬਿਧਿ ਲਗਨ ਧਰਾਈ॥
॥ਪਤ੍ਰੀ ਸਪ੍ਤ ਰਿਖਿਨ ਸੋਇ ਦੀਨਾ॥ ॥ਗਹਿ ਪਦ ਬਿਨਯ ਹਿਮਾਚਲ ਕੀਨਾ॥
॥ਜਾਇ ਬਿਧਿਹਿ ਤਿਨ ਦੀਨੇ ਸੋ ਪਾਤੀ॥ ॥ਬਾਂਚਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤੀ॥
॥ਲਗਨ ਬਾਂਚਿ ਅਜ ਸਬਹਿ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸਬ ਸੁਰ ਸਮੁਦਾਈ॥
॥ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਨਭ ਬਾਜਨ ਬਾਜੇ॥ ॥ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਦਸਹੁ ਦਿਸਿ ਸਾਜੇ॥

ਦੋ॥ ॥ਲਗੇ ਸਵਾਰਨ ਸਕਲ ਸੁਰ ਬਾਹਨ ਬਿਬਿਧ ਬਿਮਾਨ॥
॥ਹੋਹਿਂ ਸਗੁਨ ਮੰਗਲ ਸੁਭਗ ਕਰਹਿ ਅਪਸਰਾ ਗਾਨ॥੧੦੦॥

॥ਸਿਵਹਿ ਸੰਭੁ ਗਨ ਕਰਹਿ ਸਿੰਗਾਰਾ॥ ॥ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਅਹਿ ਮੌਰ ਸਵਾਰਾ॥
॥ਕੁੰਡਲ ਕੰਕਨ ਪਹਿਰੇ ਬ੍ਯਾਲਾ॥ ॥ਤਨ ਬਿਭੂਤਿ ਪਟ ਕੇਹਰਿ ਛਾਲਾ॥
॥ਸਸਿ ਲਿਲਾਟ ਸੁੰਦਰ ਸਿਰ ਗੰਗਾ॥ ॥ਨਯਨ ਤੀਨਿ ਉਪਬੀਤ ਭੁਜੰਗਾ॥
॥ਗਰਲ ਕੰਠ ਉਰ ਨਰ ਸਿਰ ਮਾਲਾ॥ ॥ਅਸਿਵ ਭੇਖ ਸਿਵ ਧਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਕਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਰੁ ਡਮਰੁ ਬਿਰਾਜਾ॥ ॥ਚਲੇ ਬਸਹ ਚੜਿ ਬਾਜਹਿ ਬਾਜਾ॥

ਚੌ:

॥ਦੇਖਿ ਸਿਵਹਿ ਸੁਰ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਸਕਾਹੀਂ॥ ॥ਵਰ ਲਾਯਕ ਦੁਲਹਿਨਿ ਜਗ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਵਿਸ਼ਨੁ ਵਿਰੰਚਿ ਆਦਿ ਸੁਰ ਬ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਚੜ੍ਹਿ ਚੜ੍ਹਿ ਬਾਹਨ ਚਲੇ ਬਰਾਤਾ॥
॥ਸੁਰ ਸਮਾਜ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਅਨੂਪਾ॥ ॥ਨਹਿਂ ਬਰਾਤ ਦੂਲਹ ਅਨੁਰੂਪਾ॥

ਦੋਹਾ॥ ॥ਵਿਸ਼ਨੁ ਕਹਾ ਅਸ ਬਿਹਸਿ ਤਬ ਬੋਲਿ ਸਕਲ ਦਿਸਿ ਰਾਜ॥
॥ਬਿਲਗ ਬਿਲਗ ਹੁਇ ਚਲਹੁ ਸਬ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ॥

॥ਵਰ ਅਨੁਹਾਰ ਬਰਾਤ ਨ ਭਾਈ॥ ॥ਹਸੀ ਕਰੈਹਹੁ ਪਰ ਪੁਰ ਜਾਈ॥
॥ਵਿਸ਼ਨੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਮੁਸਕਾਨੇ॥ ॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਬਿਲਗਾਨੇ॥
॥ਮਨਹੀਂ ਮਨ ਮਹੇਸ਼ ਮੁਸਕਾਹੀਂ॥ ॥ਹਰਿ ਕੇ ਬਿੰਗ ਬਚਨ ਨਹਿਂ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰਿਯ ਕੇਰੇ॥ ॥ਭ੍ਰਿੰਗੀ ਪ੍ਰੇਰਿ ਸਕਲ ਗਣ ਟੇਰੇ॥
॥ਸਿਵ ਅਨੁਸਾਸਨ ਸੁਨਿ ਸਬ ਆਏ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਜਲਜ ਸੀਸ ਤਿਨ ਨਾਏ॥
॥ਨਾਨਾ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ ਭੇਖਾ॥ ॥ਬਿਹਸੇ ਸਿਵ ਸਮਾਜ ਨਿਜ ਦੇਖਾ॥
॥ਕੋਊ ਮੁਖਹੀਨ ਬਿਪੁਲ ਮੁਖ ਕਾਹੂ॥ ॥ਬਿਨੁ ਪਦ ਕਰ ਕੋਊ ਬਹੁ ਪਦ ਬਾਹੂ॥
॥ਬਿਪੁਲ ਨਯਨ ਕੋਊ ਨਯਨ ਬਿਹੀਨਾ॥ ॥ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਸ਼ਟ ਕੋਊ ਅਤਿ ਤਨ ਖੀਨਾ॥

ਛੰ: ॥ਤਨ ਖੀਨ ਕੋਊ ਅਤਿ ਪੀਨ ਪਾਵਨ ਕੋਊ ਅਪਾਵਨ ਤਨੁ ਧਰੇ॥
॥ਭੂਖਣ ਕਰਾਲ ਕਪਾਲ ਕਰ ਸਬ ਸਦ੍ਯ ਸੋਣਿਤ ਤਨ ਭਰੇ॥
॥ਖਰ ਸ੍ਵਾਨ ਸੁਅਰ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੁਖ ਗਣ ਭੇਖ ਅਗਨਿਤ ਕੋ ਗਨੈ॥
॥ਬਹੁ ਜਿਨਸ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਜੋਗਿ ਜਮਾਤ ਬਰਣਤ ਨਹਿਂ ਬਨੈ॥

ਸੋ: ॥ਨਾਚਹਿਂ ਗਾਵਹਿਂ ਗੀਤ ਪਰਮ ਤਰੰਗੀ ਭੂਤ ਸਬ॥
॥ਦੇਖਤ ਅਤਿ ਬਿਪਰੀਤ ਬੋਲਹਿਂ ਬਚਨ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਧਿ॥

॥ਜਸ ਦੂਲਹ ਤਸਿ ਬਨੀ ਬਰਾਤਾ॥ ॥ਕੌਤੁਕ ਵਿਵਿਧ ਹੋਹਿਂ ਮਗ ਜਾਤਾ॥
॥ਇਹਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਰਚੇਉ ਬਿਤਾਨਾ॥ ॥ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਨਹਿਂ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਸੈਲ ਸਕਲ ਜਹਂ ਲਗਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਲਘੁ ਬਿਸਾਲ ਨਹਿਂ ਬਰਨਿ ਸਿਰਾਹੀਂ॥
॥ਬਨ ਸਾਗਰ ਨਦ ਨਦੀ ਤਲਾਵਾ॥ ॥ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਸਬ ਕਹੁ ਨੇਵਤ ਪਠਾਵਾ॥
॥ਕਾਮਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਤਨੁ ਧਾਰੀ॥ ॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਸਹਿਤ ਬਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਗਏ ਸਕਲ ਹਿਮਾਚਲ ਗੇਹਾ॥ ॥ਗਾਵਹਿਂ ਮੰਗਲ ਸਹਿਤ ਸਨੇਹਾ॥

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਗਿਰਿ ਬਹੁ ਗ੍ਰਹ ਸਵਰਾਏ। ਜਥਾ ਜੋਗੁ ਜਹ ਤਹਿੰ ਸਬ ਛਾਏ।
ਪੁਰ ਸੋਭਾ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁਹਾਈ। ਲਾਗੈ ਲਘੁ ਬਿਰੰਚਿ ਨਿਪੁਨਾਈ।

ਛੰ: ਲਘੁ ਲਾਗ ਬਿਧਿ ਕੀ ਨਿਪੁਣਤਾ ਅਵਿਲੋਕਿ ਪੁਰ ਸੋਭਾ ਸਹੀ।
ਬਨ ਬਾਗ ਕੂਪ ਤੜਾਗ ਸਰਿਤਾ ਸੁਭਗ ਸਭ ਸਕ ਕੋ ਕਹੀ।
ਮੰਗਲ ਬਿਪੁਲ ਤੋਰਣ ਪਤਾਕਾ ਕੇਤੁ ਗ੍ਰਹ ਗ੍ਰਹ ਸੋਹਹੀਂ।
ਬਨਿਤਾ ਪੁਰੁਖ ਸੁੰਦਰ ਚਤੁਰ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹਹੀਂ।

ਦੋ: ਜਗਦੰਬਾ ਜਹ ਅਵਤਰੀ ਸੋ ਪੁਰ ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਇ।
ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਸਕਲ ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਅਧਿਕਾਇ।੯੨

ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਬਰਾਤ ਸੁਨਿ ਆਈ। ਪੁਰ ਖਰਭਰ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕਾਈ।
ਕਰਿ ਬਨਾਵ ਸਜਿ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ। ਚਲੇ ਲੇਨ ਸਾਦਰ ਅਗਵਾਨਾ।
ਹਿਯ ਹਰਖੇ ਸੁਰ ਸੇਨ ਨਿਹਾਰੀ। ਹਰਿਹਿ ਦੇਖਿ ਅਤਿ ਭਏ ਸੁਖਾਰੀ।
ਸਿਵ ਸਮਾਜ ਜਬ ਦੇਖਨ ਲਾਗੇ। ਬਿਡਰਿ ਚਲੇ ਬਾਹਨ ਸਬ ਭਾਗੇ।
ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਤਹ ਰਹੇ ਸਯਾਨੇ। ਬਾਲਕ ਸਬ ਲੈ ਜੀਵ ਪਰਾਨੇ।
ਗਏ ਭਵਨ ਪੂਛਹਿੰ ਪਿਤ ਮਾਤਾ। ਕਹਹਿੰ ਬਚਨ ਭਯ ਕੰਪਿਤ ਗਾਤਾ।
ਕਹਿਯ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ ਬਾਤਾ। ਜਮ ਕਰ ਧਾਰ ਕਿਧੋਂ ਬਰਿਆਤਾ।
ਬਰ ਬੌਰਾਹ ਬਰਦ ਅਸਵਾਰਾ। ਬ੍ਯਾਲ ਕਪਾਲ ਬਿਭੂਖਣ ਛਾਰਾ।

ਛੰ: ਤਨੁ ਛਾਰ ਬ੍ਯਾਲ ਕਪਾਲ ਭੂਖਣ ਨਗਨ ਜਟਿਲ ਭਯੰਕਰਾ।
ਸੰਗ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਜੋਗਿਨਿ ਬਿਕਟ ਮੁਖ ਰਜਨੀ ਚਰਾ।
ਜੋ ਜਿਯਤ ਰਹਹਿਂ ਬਰਾਤ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨ੍ਯ ਬਡੁ ਤਿਹ ਕਰ ਸਹੀ।
ਦੇਖਿਹਿ ਸੋ ਉਮਾ ਬਿਵਾਹ ਘਰ ਘਰ ਬਾਤਿ ਅਸਿ ਲਰਿਕਨ ਕਹੀ।

ਦੋ: ਸਮੁਝਿ ਮਹੇਸ ਸਮਾਜ ਸਬ ਜਨਨਿ ਜਨਕ ਮੁਸਕਾਹਿ।
ਬਾਲ ਬੁਝਾਏ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਨਿਡਰ ਹੋਹੁ ਡਰ ਨਾਹਿੰ।੯੩

ਲੈ ਅਗਵਾਨ ਬਰਾਤਹਿ ਆਏ। ਦਿਯੇ ਸਬਹਿੰ ਜਨਵਾਸ ਸੁਹਾਏ।
ਮੈਨਾ ਸੁਭ ਆਰਤੀ ਸੰਵਾਰੀ। ਸੰਗ ਸੁ ਮੰਗਲ ਗਾਵਹਿੰ ਨਾਰੀ।
ਕੰਚਨ ਥਾਰ ਸੋਹ ਵਰ ਪਾਨੀ। ਪਰਛਨ ਚਲੀ ਹਰਹਿ ਹਰਖਾਨੀ।

ਚੌ:

॥ ਬਿਕਟ ਭੇਖ ਜਬ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਦੇਖਾ॥ ਅਬਲਨਿ ਉਰ ਭਯ ਭਯੋ ਬਿਸੇਖਾ॥
॥ ਭਾਗਿ ਭਵਨ ਪੈਠੀ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸਾ॥ ॥ ਗਏ ਮਹੇਸ ਜਹਾਂ ਜਨਵਾਸਾ॥
॥ ਮਯਨਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰੀ॥ ॥ ਲੀਨੀ ਬੋਲਿ ਗਿਰੀਸ ਕੁਮਾਰੀ॥
॥ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਗੋਦ ਬੈਠਾਰੀ॥ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸਰੋਜ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ॥
॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੁਮਹਿਂ ਰੂਪ ਅਸ ਦੀਨਾ॥ ॥ ਤਿਹ ਜੜ ਬਰ ਬਾਉਰ ਕਸ ਕੀਨਾ॥

ਛੰ:

॥ ਕਸ ਕੀਨ ਬਰ ਬੌਰਾਹ ਬਿਧਿ ਜੇਂਇ ਤੁਮਹਿਂ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਈ॥
॥ ਜੋ ਫਲ ਚਹਿਯ ਸੁਰਤਰਹਿਂ ਸੋ ਬਰਬਸ ਬਬੂਰਹਿਂ ਲਾਗਈ॥
॥ ਤੁਮ ਸਹਿਤ ਗਿਰਿ ਤੇ ਗਿਰੌਂ ਪਾਵਕ ਜਰੌਂ ਜਲਨਿਧਿ ਮਹ ਪਰੌਂ॥
॥ ਘਰ ਜਾਉ ਅਪਜਸ ਹੋਉ ਜਗ ਜੀਵਤ ਬਿਵਾਹ ਨ ਹੌਂ ਕਰੌਂ॥ ੧॥

ਦੋ:

॥ ਭਈ ਬਿਕਲ ਅਬਲਾ ਸਕਲ ਦੁਖਿਤ ਦੇਖਿ ਗਿਰਿਨਾਰਿ॥
॥ ਕਰਿ ਬਿਲਾਪ ਰੋਦਤ ਬਦਤਿ ਸੁਤਾ ਸਨੇਹ ਸੰਭਾਰਿ॥ ੧੦੪॥

॥ ਨਾਰਦ ਕਰ ਮੈਂ ਕਹਾ ਬਿਗਾਰਾ॥ ॥ ਭਵਨ ਮੋਰ ਜਿਨ ਬਸਤ ਉਜਾਰਾ॥
॥ ਅਸ ਉਪਦੇਸ ਉਮਹਿ ਜਿਨ ਦੀਨਾ॥ ॥ ਬੌਰੇ ਬਰਹਿਂ ਲਾਗਿ ਤਪ ਕੀਨਾ॥
॥ ਸਾਚਿਹੁ ਉਨਕੇ ਮੋਹ ਨ ਮਾਯਾ॥ ॥ ਉਦਾਸੀਨ ਧਨ ਧਾਮ ਨ ਜਾਯਾ॥
॥ ਪਰ ਘਰ ਘਾਲਕ ਲਾਜ ਨ ਭੀਰਾ॥ ॥ ਬਾਂਝ ਕਿ ਜਾਨ ਪ੍ਰਸਵ ਕੀ ਪੀਰਾ॥
॥ ਜਨਨਿਹ ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ ਬੋਲੀ ਜੁਤ ਬਿਬੇਕ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਸੋਚੋ ਮਤਿ ਮਾਤਾ॥ ॥ ਸੋ ਨ ਟਰੈ ਜੋ ਰਚੈ ਬਿਧਾਤਾ॥
॥ ਕਰਮ ਲਿਖਾ ਜੋ ਬਾਵਰ ਨਾਹੂ॥ ॥ ਤੌ ਕਤ ਦੋਖ ਲਗਾਇਯ ਕਾਹੂ॥
॥ ਤੁਮ ਸਨ ਮਿਟਹਿਂ ਕਿ ਬਿਧਿ ਕੇ ਅੰਕ॥ ॥ ਮਾਤੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਿ ਲੇਹੁ ਕਲੰਕਾ॥

ਛੰ:

॥ ਜਨਿ ਲੇਹੁ ਮਾਤੁ ਕਲੰਕ ਕਰੁਣਾ ਪਰਿਹਰਹੁ ਅਵਸਰ ਨਹੀਂ॥
॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਜੁ ਲਿਖਾ ਲਿਲਾਰ ਹਮਰੇ ਜਾਬ ਜਹਿਂ ਪਾਉਬ ਤਹੀਂ॥
॥ ਸੁਨਿ ਉਮਾ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਕੋਮਲ ਸਕਲ ਅਬਲਾ ਸੋਚਹੀਂ॥
॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਧਿਹਿਂ ਲਗਾਇ ਦੂਖਨ ਨੈਨ ਬਾਰਿ ਬਿਮੋਚਹੀਂ॥ ੧॥

ਦੋ:

॥ ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਨਾਰਦ ਸਹਿਤ ਅਰੁ ਰਿਖਿ ਸਪ੍ਤ ਸਮੇਤ॥
॥ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਿ ਤੁਹਿਨ ਗਿਰਿ ਗਵਨੇ ਤੁਰਤ ਨਿਕੇਤ॥ ੧੦੫

੪੮ ਚੌ: ਚੌ:

ਤਬ ਨਾਰਦ ਸਬਹੀ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਪੂਰਬ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਵਾ ॥
ਮਯਨਾ ਸਤ੍ਯ ਸੁਨਹੁ ਮਮ ਬਾਨੀ ॥ ਜਗਦੰਬਾ ਤਵ ਸੁਤਾ ਭਵਾਨੀ ॥
ਅਜਾ ਅਨਾਦਿ ਸਕ੍ਤਿ ਅਵਿਨਾਸਨਿ ॥ ਸਦਾ ਸੰਭੁ ਅਰਧੰਗਿ ਨਿਵਾਸਿਨਿ ॥
ਜਗ ਸੰਭਵ ਪਾਲਨ ਲਯ ਕਾਰਿਨਿ ॥ ਨਿਜ ਇੱਛਾ ਲੀਲਾ ਬਪੁ ਧਾਰਿਨਿ ॥
ਜਨਮੀ ਪ੍ਰਥਮ ਦਛ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਈ ॥ ਨਾਮ ਸਤੀ ਸੁੰਦਰ ਤਨੁ ਪਾਈ ॥
ਤਹੰਹੁੰ ਸਤੀ ਸੰਕਰਹਿ ਬਿਵਾਹੀ ॥ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਕਲ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥
ਏਕ ਬਾਰ ਆਵਤਿ ਸਿਵ ਸੰਗਾ ॥ ਦੇਖੇਉ ਰਘੁਕੁਲ ਕਮਲ ਪਤੰਗਾ ॥
ਭਯੋ ਮੋਹ ਸਿਵ ਕਹਾ ਨ ਕੀਨਾ ॥ ਭ੍ਰਮ ਵਸ ਵੇਖ ਸੀਯ ਕਰ ਲੀਨਾ ॥

ਛੰ: ਸਿਯ ਵੇਖ ਸਤੀ ਜੋ ਕੀਨ ਤੇਹਿੰ ਅਪਰਾਧ ਸੰਕਰ ਪਰਹਰੀ ॥
ਹਰ ਬਿਰਹਿੰ ਜਾਇ ਬਹੋਰਿ ਪਿਤੁ ਕੇ ਜਗ੍ਯ ਜੋਗਾਨਲ ਜਰੀ ॥
ਅਬ ਜਨਮਿ ਤੁਮਰੇ ਭਵਨ ਨਿਜ ਪਤਿ ਲਾਗਿ ਦਾਰੁਣ ਤਪ ਕਿਯਾ ॥
ਅਸ ਜਾਨਿ ਸੰਸਯ ਤਜਹੁ ਗਿਰਿਜਾ ਸਰਬਦਾ ਸੰਕਰ ਪ੍ਰਿਯਾ ॥੧॥

ਦੋ: ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਕੇ ਵਚਨ ਤਬ ਸਬ ਕਰ ਮਿਟਾ ਵਿਖਾਦ ॥
ਛਨ ਮਹਿੰ ਬ੍ਯਾਪੇਉ ਸਕਲ ਪੁਰ ਘਰ ਘਰ ਯਹਿ ਸੰਬਾਦ ॥੯੮॥

ਤਬ ਮਯਨਾ ਹਿਮਵੰਤ ਅਨੰਦੇ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਾਰਬਤੀ ਪਦ ਵੰਦੇ ॥
ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸਿਸੁ ਜੁਵਾ ਸਯਾਨੇ ॥ ਨਗਰ ਲੋਗ ਸਬ ਅਤਿ ਹਰਖਾਨੇ ॥
ਲਗੇ ਹੋਨ ਪੁਰ ਮੰਗਲ ਗਾਨਾ ॥ ਸਜੇ ਸਬਹਿੰ ਹਾਟਕ ਘਟ ਨਾਨਾ ॥
ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭਈ ਜੇਵਨਾਰਾ ॥ ਸੂਪ ਸਾਸਤ੍ਰ ਜਸ ਕਛੁ ਬ੍ਯਵਹਾਰਾ ॥
ਸੋ ਜੇਵਨਾਰ ਕਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ ॥ ਬਸਹਿੰ ਭਵਨ ਜਿਹ ਮਾਤੁ ਭਵਾਨੀ ॥
ਸਾਦਰ ਬੋਲੇ ਸਕਲ ਬਰਾਤੀ ॥ ਵਿਸ੍ਨੁ ਵਿਰੰਚਿ ਦੇਵ ਸਬ ਜਾਤੀ ॥
ਵਿਵਿਧ ਪਾਂਤਿ ਬੈਠੀ ਜੇਵਨਾਰਾ ॥ ਲਾਗੇ ਪਰੋਸਨ ਨਿਪੁਣ ਸੁਆਰਾ ॥
ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੁਰ ਜੇਂਵਤ ਜਾਨੀ ॥ ਲਾਗੀ ਦੇਨ ਗਾਰਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥

ਛੰ: ਗਾਰੀ ਮਧੁਰ ਸੁਰ ਦੇਹਿੰ ਸੁੰਦਰਿ ਬ੍ਯੰਗ ਵਚਨ ਸੁਨਾਵਹੀਂ ॥
ਭੋਜਨ ਕਰਹਿੰ ਸੁਰ ਅਤਿ ਬਿਲੰਬ ਬਿਨੋਦ ਸੁਨਿ ਸਚੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥
ਜੇਂਵਤ ਜੋ ਬਢੋ ਅਨੰਦ ਸੋ ਮੁਖ ਕੋਟਿਹੂੰ ਨ ਪਰੈ ਕਹੋ ॥

॥ਅਚਵਾਂਇ ਦੀਨੇ ਪਾਨ ਗਵਨੇ ਬਾਸ ਜਹਁ ਜਾਕੋ ਰਹਯੋ ॥੧੩॥

ਦੋ: ॥ਬਹੁਰਿ ਮੁਨਿਨ ਹਿਮਵੰਤ ਕਹੁ ਲਗਨ ਸੁਨਾਈ ਆਇ॥
॥ਸਮਯ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਬਾਹ ਕਰ ਪਠਏ ਦੇਵ ਬੁਲਾਇ॥੯੭॥

॥ਬੋਲਿ ਸਕਲ ਸੁਰ ਸਾਦਰ ਲੀਨੇ॥ ॥ਸਬਹਿ ਜਥੋਚਿਤ ਆਸਨ ਦੀਨੇ॥
॥ਬੇਦੀ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਸਵਾਰੀ॥ ॥ਸੁਭਗ ਸੁਮੰਗਲ ਗਾਵਹਿਂ ਨਾਰੀ॥
॥ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਤਿ ਦਿਬ੍ਯ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਜਾਇ ਨ ਬਰਨਿ ਬਿਰੰਚਿ ਬਨਾਵਾ॥
॥ਬੈਠੇ ਸਿਵ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੁਮਿਰਿ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਮੁਨੀਸਨ ਉਮਾਂ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਕਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਸਖੀ ਲੈ ਆਈ॥
॥ਦੇਖਤ ਰੂਪ ਸਕਲ ਸੁਰ ਮੋਹੇਂ॥ ॥ਬਰਨੈ ਛਬਿ ਅਸ ਜਗ ਕਬਿ ਕੋ ਹੈ॥
॥ਜਗਦੰਬਿਕਾ ਜਾਨਿ ਭਵ ਭਾਮਾ॥ ॥ਸੁਰਨ ਮਨਹਿਂ ਮਨ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥
॥ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਰਜਾਦ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਜਾਇ ਨ ਕੋਟਿਹੁੰ ਬਦਨ ਬਖਾਨੀ॥

ਛੰ: ॥ਕੋਟਿਹੁੰ ਬਦਨ ਨਹਿਂ ਬਨੈ ਬਰਨਤ ਜਗ ਜਨਨਿ ਸੋਭਾ ਮਹਾ॥
॥ਸਕੁਚਹਿਂ ਕਹਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਖ ਸਾਰਦ ਮੰਦ ਮਤਿ ਤੁਲਸੀ ਕਹਾ॥
॥ਛਬਿਖਾਨਿ ਮਾਤੁ ਭਵਾਨਿ ਗਵਨੀ ਮੱਧ ਮੰਡਪ ਸਿਵ ਜਹਾਂ॥
॥ਅਵਲੋਕਿ ਸਕਹਿਂ ਨ ਸਕੁਚਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਮਲ ਮਨ ਮਧੁਕਰ ਤਹਾਂ॥

ਦੋ: ॥ਮੁਨਿ ਅਨੁਸਾਸਨ ਗਨਪਤਿਹਿ ਪੂਜੇ ਸੰਭੁ ਭਵਾਨਿ॥
॥ਕੋਊ ਸੁਨਿ ਸੰਸਯ ਕਰੈ ਜਨਿ ਸੁਰ ਅਨਾਦਿ ਜਿਯ ਜਾਨਿ॥੯੮॥

॥ਜਸ ਬਿਵਾਹ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਈ॥ ॥ਮਹਾ ਮੁਨਿਨ ਸੋ ਸਬ ਕਰਵਾਈ॥
॥ਗਹਿ ਗਿਰੀਸ ਕੁਸ ਕੰਨਿਆ ਪਾਨੀ॥ ॥ਸਿਵਹਿ ਸਮਰਪੀ ਜਾਨਿ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਪਾਨਿਗ੍ਰਹਨ ਜਬ ਕੀਨ ਮਹੇਸਾ॥ ॥ਹਿਯ ਹਰਖੇ ਤਬ ਸਕਲ ਸੁਰੇਸਾ॥
॥ਬੇਦਮੰਤ੍ਰ ਮੁਨਿਵਰ ਉੱਚਰਹੀਂ॥ ॥ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਸੰਕਰ ਸੁਰ ਕਰਹੀਂ॥
॥ਬਾਜਹਿਂ ਬਾਜਨ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਾਨਾ॥ ॥ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨਭ ਭੈ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥
॥ਹਰ ਗਿਰਜਾ ਕਰ ਭਯੋ ਬਿਵਾਹੂ॥ ॥ਸਕਲ ਭੁਵਨ ਭਰਿ ਰਹਾ ਉਛਾਹੂ॥
॥ਦਾਸੀ ਦਾਸ ਤੁਰਗ ਰਥ ਨਾਗਾ॥ ॥ਧੇਨੁ ਬਸਨ ਮਣਿ ਬਸਤੁ ਬਿਭਾਗਾ॥
॥ਅੰਨ ਕਨਕ ਭਾਜਨ ਭਰਿ ਜਾਨਾ॥ ॥ਦਾਇਜ ਦੀਨ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥

ਛੰਦ:

ਦਾਇਜ ਦੀਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪੁਨ ਕਰਿ ਜੋਰ ਹਿਮ ਭੂਧਰ ਕਹ੍ਯੋ ॥
ਕੀਜੈ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਭਗਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਹਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥
ਸੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਸੁਮਤਿ ਕਰ ਧਾਰਿ ਤੋਖ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਨ ਕਿਯੋ ॥
ਪੁਨਿ ਗਹ੍ਯੋ ਪਦ ਪਾਥੋਜ ਮਗਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗਿ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ॥ ੧੫

ਦੋਹਰਾ

ਨਾਥ ਉਮਾ ਮਮ ਪ੍ਰਾਣ ਸਮ ਗਿਹ ਕਿੰਕਰੀ ਕਰੇਹੁ ॥
ਛਮੀਯਹੁ ਸਕਲ ਅਪਰਾਧ ਸਭ ਤੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਰ ਦੇਹੁ ॥੧੬॥

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੰਭੁ ਸਾਸ ਸਮਝਾਈ ॥ ਗਵਨੀ ਭਵਨ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥
ਜਨਨੀ ਉਮਾ ਬੋਲਿ ਤਬ ਲੀਨੀ ॥ ਲੈ ਉਛੰਗ ਸੁੰਦਰ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥
ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਸ਼ੰਕਰ ਪਦ ਪੂਜਾ ॥ ਨਾਰਿ ਧਰਮ ਪਤਿ ਦੇਵ ਨ ਦੂਜਾ ॥
ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਬਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥
ਕਤ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰਿਜੀ ਨਾਰਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪਰਾਧੀਨ ਸੁਪਨੇਹੁ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ ॥
ਭਈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਕਲ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ਧੀਰਜ ਕੀਨ ਕੁਸਮਯ ਬਿਚਾਰੀ ॥
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮਿਲਤਿ ਪਰਤਿ ਗਹਿ ਚਰਣਾ ॥ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਛੁ ਜਾਇ ਨ ਬਰਣਾ ॥
ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਮਿਲਿ ਭੇਟਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਜਾਇ ਜਨਨਿ ਉਰ ਪੁਨਿ ਲਪਟਾਨੀ ॥

ਛੰਦ:

ਜਨਨਿਹਿੰ ਬਹੁਰ ਮਿਲਿ ਚਲੀ ਉਚਿਤ ਅਸੀਸ ਸਭਹੂੰ ਦਈ ॥
ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਬਿਲੋਕਤਿ ਮਾਤੁ ਤਨ ਤਬ ਸਖੀ ਲੈ ਸਿਵ ਪਹਿ ਗਈ ॥
ਜਾਚਕ ਸਕਲ ਸੰਤੋਖਿ ਸ਼ੰਕਰ ਉਮਾ ਸਹਿਤ ਭਵਨ ਚਲੇ ॥
ਸਭ ਅਮਰ ਹਰਖੇ ਸੁਮਨ ਬਰਖਿ ਨਿਸਾਨ ਨਭ ਬਾਜੇ ਭਲੇ ॥
ਚਲੇ ਸੰਗ ਹਿਮਵੰਤ ਤਬ ਪਹੁੰਚਾਵਨ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ॥
ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਪਰਿਤੋਖ ਕਰਿ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੁ ॥੧੭॥

ਤੁਰਤ ਭਵਨ ਆਏ ਗਿਰਿਰਾਈ ॥ ਸਕਲ ਸੈਲ ਸਰ ਲੀਏ ਬੁਲਾਈ ॥
ਆਦਰ ਦਾਨ ਬਿਨਯ ਬਹੁ ਮਾਨਾ ॥ ਸਭ ਕਰ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਹਿਮਵਾਨਾ ॥
ਜਬਹਿੰ ਸੰਭੁ ਕੈਲਾਸਹਿੰ ਆਏ ॥ ਸੁਰ ਸਭ ਨਿਜ ਨਿਜ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥
ਜਗਤ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਸੰਭੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੇਹਿੰ ਸਿੰਗਾਰ ਨ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ ॥
ਕਰਹਿੰ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਗਣਨ ਸਮੇਤ ਬਸਹਿੰ ਕੈਲਾਸਾ ॥

॥ਹਰ ਗਿਰਿਜਾ ਬਿਹਾਰ ਨਿਤ ਨਯਊ॥ ॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਪੁਲ ਕਾਲ ਚਲਿ ਗਯਊ॥
॥ਤਬ ਜਨਮੇ ਖਟਬਦਨ ਕੁਮਾਰਾ॥ ॥ਤਾਰਕ ਅਸੁਰ ਸਮਰ ਜਿਨ ਮਾਰਾ॥
॥ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੁਰਾਨਾ॥ ॥ਖਟਮੁਖ ਜਨਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਾ॥

ਛੰ: ॥ਜਗ ਜਾਨ ਖਟਮੁਖ ਜਨਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੁਰਖਾਰਥ ਮਹਾ॥
॥ਤਿਹ ਹੇਤੁ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੁ ਸੁਤ ਕਰ ਚਰਿਤ ਸੰਛੇਪਹਿ ਕਹਾ॥
॥ਯਹਿ ਉਮਾ ਸੰਭੁ ਬਿਵਾਹੁ ਜੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਕਹਹਿਂ ਜੇ ਗਾਵਹੀਂ॥
॥ਕਲਯਾਣ ਕਾਜ ਬਿਵਾਹ ਮੰਗਲ ਸਰਬਦਾ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ॥੧੨

ਦੋ: ॥ਚਰਿਤ ਸਿੰਧੁ ਗਿਰਿਜਾ ਰਮਣ ਬੇਦ ਨ ਪਾਵਹਿ ਪਾਰ॥
॥ਬਰਨੈ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਕਿਮ ਅਤਿ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਵਾਰ॥੧੧੧॥

॥ਸੰਭੁ ਚਰਿਤ ਸੁਨਿ ਸਰਸ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥
॥ਬਹੁ ਲਾਲਸਾ ਕਥਾ ਪਰ ਬਾਢੀ॥ ॥ਨੈਨਨ ਨੀਰ ਰੋਮਾਵਲਿ ਠਾਢੀ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਮੁਖ ਆਵ ਨ ਬਾਨੀ॥ ॥ਦਸਾ ਦੇਖਿ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਗਯਾਨੀ॥
॥ਅਹੋ ਧੰਨ੍ਯ ਤਵ ਜਨਮ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਤੁਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮ ਪ੍ਰਿਯ ਗੌਰੀਸਾ॥
॥ਸਿਵ ਪਦ ਕਮਲ ਜਿਨਹਿ ਰਤਿ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮਹਿ ਤੇ ਸੁਪਨੇਹੁ ਨ ਸੁਹਾਹੀਂ॥
॥ਬਿਨ ਛਲ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਪਦ ਨੇਹੂ॥ ॥ਰਾਮ ਭਗਤ ਕਰ ਲਛਣ ਏਹੂ॥
॥ਸਿਵ ਸਮ ਕੋ ਰਘੁਪਤਿ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ॥ ॥ਬਿਨੁ ਅਘ ਤਜੀ ਸਤੀ ਅਸਿ ਨਾਰੀ॥
॥ਪਣ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥ ॥ਕੋ ਸਿਵ ਸਮ ਰਾਮਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੇ ਮੈ ਸਿਵ ਚਰਿਤ ਬੂਝਾ ਮਰਮ ਤੁਮਾਰ॥
॥ਸੁਚਿ ਸੇਵਕ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕੇ ਰਹਿਤ ਸਮਸਤ ਬਿਕਾਰ॥੧੧੨॥

॥ਮੈ ਜਾਨਾ ਤੁਮਾਰ ਗੁਣ ਸੀਲਾ॥ ॥ਕਹੋ ਸੁਨਹੁ ਅਬ ਰਘੁਪਤਿ ਲੀਲਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਆਜ ਸਮਾਗਮ ਤੋਰੇ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਜਸ ਸੁਖ ਮਨ ਮੋਰੇ॥
॥ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਅਤਿ ਅਮਿਤ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਸਤ ਕੋਟਿ ਅਹੀਸਾ॥
॥ਤਦਪਿ ਜਥਾ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਹੋਂ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਸੁਮਿਰ ਗਿਰਾਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਧਨੁਪਾਨੀ॥
॥ਸਾਰਦ ਦਾਰੁ ਨਾਰਿ ਸਮ ਸੁਆਮੀ॥ ॥ਰਾਮ ਸੂਤ੍ਰ ਧਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
॥ਜੇਹ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿਂ ਜਨ ਜਾਨੀ॥ ॥ਕਵਿ ਉਰ ਅਜਿਰ ਨਚਾਵਹਿਂ ਬਾਨੀ॥

ਚੌ:

॥ਪ੍ਰਣਵੌਂ ਸੁਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਰਘੁਨਾਥਾ॥ ॥ਬਰਣੌਂ ਬਿਸਦ ਤਾਸੁ ਗੁਣ ਗਾਥਾ॥
॥ਪਰਮ ਰੰਮ੍ਯ ਗਿਰਿਵਰ ਕੈਲਾਸੂ॥ ॥ਸਦਾ ਜਹਾਂ ਸਿਵ ਉਮਾਂ ਨਿਵਾਸੂ॥

ਦੋ:
॥ਸਿਧ ਤਪੋਧਨ ਜੋਗਿਜਨ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ।
॥ਬਸਹਿੰ ਤਹਾਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਸਕਲ ਸੇਵਹਿੰ ਸਿਵ ਸੁਖਕੰਦ॥੧੩॥

॥ਹਰਿਹਰ ਬਿਮੁਖ ਧਰਮ ਰਤਿ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਤੇ ਨਰ ਤਹਾਂ ਨ ਸੁਪਨਿਹੁ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਤਿਹ ਗਿਰਿ ਪਰ ਬਟ ਬਿਟਪ ਬਿਸਾਲਾ॥ ॥ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਸੁੰਦਰ ਸਭ ਕਾਲਾ॥
॥ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਸਮੀਰ ਸੁਸੀਤਲ ਛਾਯਾ॥ ॥ਸਿਵ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਬਿਟਪ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਯਾ॥
॥ਏਕ ਬਾਰ ਤਿਹਿੰ ਤਰ ਪ੍ਰਭੁ ਗਯਊ॥ ॥ਤਰੁ ਬਿਲੋਕਿ ਉਰ ਅਤਿ ਸੁਖ ਭਯਊ॥
॥ਨਿਜ ਕਰ ਡਾਸਿ ਨਾਗਰਿਪੁ ਛਾਲਾ॥ ॥ਬੈਠੇ ਸਹਜਹਿੰ ਸੰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਕੁੰਦ ਇੰਦੁ ਦਰ ਗੌਰ ਸਰੀਰਾ॥ ॥ਭੁਜ ਪ੍ਰਲੰਬ ਪਰਿਧਨ ਮੁਨਿਚੀਰਾ॥
॥ਤਰੁਣ ਅਰੁਣ ਅੰਬੁਜ ਸਮ ਚਰਣ॥ ॥ਨਖ ਦੁਤਿ ਭਗਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤਮ ਹਰਣ॥
॥ਭੁਜਗ ਭੂਤਿ ਭੂਖਣ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ॥ ॥ਆਨਨ ਸਰਦ ਚੰਦ ਛਬਿ ਹਾਰੀ॥

ਦੋ:
॥ਜਟਾ ਮੁਕੁਟ ਸੁਰਸਰਿਤ ਸਿਰ ਲੋਚਨ ਨਲਿਨ ਬਿਸਾਲ।
॥ਨੀਲਕੰਠ ਲਾਵਨ੍ਯ ਨਿਧਿ ਸੋਹ ਬਾਲ ਬਿਧੁ ਭਾਲ॥੧੪॥

॥ਬੈਠੇ ਸੋਹ ਕਾਮ ਰਿਪੁ ਕੈਸੇ॥ ॥ਧਰੇ ਸਰੀਰ ਸਾਂਤ ਰਸ ਜੈਸੇ॥
॥ਪਾਰਬਤੀ ਭਲ ਅਵਸਰ ਜਾਨੀ॥ ॥ਗਈ ਸੰਭੁ ਪਹਿ ਮਾਤ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਆਦਰ ਅਤਿ ਕੀਨਾ॥ ॥ਬਾਮ ਭਾਗ ਆਸਨ ਹਰ ਦੀਨਾ॥
॥ਬੈਠੀ ਸਿਵ ਸਮੀਪ ਹਰਖਾਈ॥ ॥ਪੂਰਬ ਜਨਮ ਕਥਾ ਚਿਤ ਆਈ॥
॥ਪਤਿ ਹਿਯ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਅਨੁਮਾਨੀ॥ ॥ਬਿਹਸਿ ਉਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ॥
॥ਕਥਾ ਜੋ ਸਕਲ ਲੋਕ ਹਿਤਕਾਰੀ॥ ॥ਸੋਇ ਪੂਛਨ ਚਹਿ ਸੈਲ ਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਮਮ ਨਾਥ ਪੁਰਾਰੀ॥ ॥ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਮਹਿਮਾ ਬਿਦਿਤ ਤੁਮਾਰੀ॥
॥ਚਰ ਅਰੁ ਅਚਰ ਨਾਗ ਨਰ ਦੇਵਾ॥ ॥ਸਕਲ ਕਰਹਿੰ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਵਾ॥

ਦੋ:
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਮਰਥ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ਸਿਵ ਸਕਲ ਕਲਾ ਗੁਣ ਧਾਮ।
॥ਜੋਗ ਗ੍ਯਾਨ ਬੈਰਾਗ੍ਯ ਨਿਧਿ ਪ੍ਰਣਤ ਕਲਪਤਰੁ ਨਾਮ॥੧੫॥

॥ਜੌ ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁਖਰਾਸੀ॥ ॥ਜਾਨਿਯ ਸਤ੍ਯ ਮੋਹਿ ਨਿਜ ਦਾਸੀ॥

ਤੌ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਹੁ ਮੋਰ ਅਗ੍ਯਾਨਾ॥ ਕਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਕਥਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥
ਜਾਸੁ ਭਵਨ ਸੁਰਤਰੁ ਤਰ ਹੋਈ॥ ਸਹਿ ਕਿ ਦਰਿਦ੍ਰ ਜਨਿਤ ਦੁਖੁ ਸੋਈ॥
ਸਸਿਭੂਖਨ ਅਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ॥ ਹਰਹੁ ਨਾਥ ਮਮ ਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਜੇ ਮੁਨਿ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਦੀ॥ ਕਹਹਿੰ ਰਾਮ ਕਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨਾਦੀ॥
ਸੇਖ ਸਾਰਦਾ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ॥ ਸਕਲ ਕਰਹਿੰ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਗਾਨਾ॥
ਤੁਮ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥ ਸਾਦਰ ਜਪਹੁ ਅਨੰਗ ਅਰਾਤੀ॥
ਰਾਮ ਸੋ ਅਵਧ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਸੋਈ॥ ਕੀ ਅਜ ਅਗੁਨ ਅਲਖ ਗਤਿ ਕੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਜੌ ਨ੍ਰਿਪ ਤਨਯ ਤੌ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਮ ਨਾਰਿ ਬਿਰਹਿ ਮਤਿ ਭੋਰਿ॥
॥ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁਨਤ ਭ੍ਰਮਤਿ ਬੁਧਿ ਅਤਿ ਮੋਰਿ॥੬

ਜੋ ਅਨੀਹ ਬ੍ਯਾਪਕ ਬਿਭੁ ਕੋਊ॥ ਕਹਹੁ ਬੁਝਾਇ ਨਾਥ ਮੁਹਿ ਸੋਊ॥
ਅਗ੍ਯ ਜਾਨਿ ਰਿਸ ਜਨਿ ਉਰ ਧਰਹੂ॥ ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਮੋਹ ਮਿਟੈ ਸੋਇ ਕਰਹੂ॥
ਮੈ ਬਨ ਦੀਖ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥ ਅਤਿ ਭਯ ਬਿਕਲ ਨ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਈ॥
ਤਦਪਿ ਮਲਿਨ ਮਨ ਬੋਧ ਨ ਆਵਾ॥ ਸੋ ਫਲ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੈਂ ਪਾਵਾ॥
ਅਜਹੂੰ ਕਛੁ ਸੰਸਯ ਮਨ ਮੋਰੇ॥ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨਵਹੁ ਕਰ ਜੋਰੇ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਤਬ ਮੋਹਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਬੋਧਾ॥ ਨਾਥ ਸੁ ਸਮੁਝਿ ਕਰਹੁ ਜਿਨ ਕ੍ਰੋਧਾ॥
ਤਬ ਕਰ ਅਸ ਬਿਮੋਹ ਅਬ ਨਾਹੀਂ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਪਰ ਰੁਚਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
ਕਹਹੁ ਪੁਨੀਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਥਾ॥ ਭੁਜਗ ਰਾਜ ਭੂਖਣ ਸੁਰ ਨਾਥਾ॥

ਦੋ: ॥ਬੰਦੌ ਪਦ ਧਰਿ ਧਰਣਿ ਸਿਰ ਬਿਨਯ ਕਰੌ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
॥ਬਰਣਹੁ ਰਘੁਬਰ ਬਿਸਦ ਜਸ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿੱਧਾਂਤ ਨਿਚੋਰਿ॥੭

ਜਦਪਿ ਜੋਖਿਤਾ ਨਹਿ ਅਧਿਕਾਰੀ॥ ਦਾਸੀ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਤੁਮਾਰੀ॥
ਗੂੜ੍ਹੌ ਤੱਤ੍ਵ ਨ ਸਾਧ ਦੁਰਾਵਹਿੰ॥ ਆਰਤਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਹਿੰ ਪਾਵਹਿੰ॥
ਅਤਿ ਆਰਤਿ ਪੂਛਹਿ ਸੁਰਰਾਯਾ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਕਹਹੁ ਕਰਿ ਦਾਯਾ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਸੁ ਕਾਰਣ ਕਹਹੁ ਬਿਚਾਰੀ॥ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਸਗੁਣ ਬਪੁ ਧਾਰੀ॥
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਹੁ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਪੁਨਿ ਕਹਹੁ ਉਦਾਰਾ॥
ਕਹਹੁ ਜਥਾ ਜਾਨਕੀ ਬਿਵਾਹਾ॥ ਰਾਜ ਤਜਾ ਸੋ ਦੂਖਣ ਕਾਹਾ॥

ਪ੍ਰ੪ ੫੮ ॥ਬਨ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਜਿਮਿ ਰਾਵਣ ਮਾਰਾ॥
॥ਰਾਜ ਬੈਠਿ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਲੀਲਾ॥ ॥ਸਕਲ ਕਹਹੁ ਸੰਕਰ ਸੁਖ ਸੀਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਹੁਰਿ ਕਹਹੁ ਕਰੁਣਾਯਤਨ ਕੀਨ ਜੁ ਅਚਰਜ ਰਾਮ॥
॥ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਕਿਮਿ ਗਵਨੇ ਨਿਜ ਧਾਮ॥੧੧੦॥

॥ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਹੁ ਸੁ ਤੱਤ੍ਵ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਜਿਹਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਮਗਨ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ॥
॥ਭਗਤਿ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗਾ॥ ॥ਪੁਨਿ ਸਬ ਬਰਨਹੁ ਸਹਿਤ ਬਿਭਾਗਾ॥
॥ਔਰੌ ਰਾਮ ਰਹੱਸ੍ਯ ਅਨੇਕਾ॥ ॥ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਬਿਬੇਕਾ॥
॥ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈਂ ਪੂਛਾ ਨਹਿਂ ਹੋਈ॥ ॥ਸੋਊ ਦਯਾਲੁ ਰਾਖਹੁ ਜਨਿ ਗੋਈ॥
॥ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਗੁਰੁ ਬੇਦ ਬਖਾਨਾ॥ ॥ਆਨ ਜੀਵ ਪਾਮਰ ਕਾ ਜਾਨਾ॥
॥ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਮਾ ਕੀ ਸਹਜ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਛਲ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਮਨ ਭਾਈ॥
॥ਹਰਿ ਹਿਯ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਬ ਆਏ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਲਕ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਰੂਪ ਉਰ ਆਵਾ॥ ॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਅਮਿਤ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਮਗਨ ਧ੍ਯਾਨ ਰਸ ਦੰਡ ਜੁਗ ਪੁਨਿ ਮਨ ਬਾਹਿਰ ਕੀਨ॥
॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਮਹੇਸ਼ ਤਬ ਹਰਖਿਤ ਬਰਨੈ ਲੀਨ॥੧੧੧॥

॥ਝੂਠੇ ਸਤ੍ਯ ਜਾਹਿ ਬਿਨੁ ਜਾਨੇ॥ ॥ਜਿਮਿ ਭੁਜੰਗ ਬਿਨ ਰਜੁ ਪਹਿਚਾਨੇ॥
॥ਜਿਹਿ ਜਾਨੇ ਜਗ ਜਾਇ ਹਿਰਾਈ॥ ॥ਜਾਗੇ ਜਥਾ ਸੁਪਨ ਭ੍ਰਮ ਜਾਈ॥
॥ਬੰਦੌਂ ਬਾਲ ਰੂਪ ਸੋਇ ਰਾਮੂ॥ ॥ਸਬ ਸਿਧਿ ਸੁਲਭ ਜਪਤ ਜਸ ਨਾਮੂ॥
॥ਮੰਗਲ ਭਵਨ ਅਮੰਗਲ ਹਾਰੀ॥ ॥ਦ੍ਰਵੌ ਸੋ ਦਸਰਥ ਅਜਿਰ ਬਿਹਾਰੀ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਮਹਿਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ॥ ॥ਹਰਖਿ ਸੁਧਾ ਸਮ ਗਿਰਾ ਉਚਾਰੀ॥
॥ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਗਿਰਿਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ॥ ॥ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਨਹਿਂ ਕੋ ਉਪਕਾਰੀ॥
॥ਪੂਛਿਹੁ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥ ॥ਸਕਲ ਲੋਕ ਜਗ ਪਾਵਨਿ ਗੰਗਾ॥
॥ਤੁਮ ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ॥ਕੀਨਿਹੁ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਗਤ ਹਿਤ ਲਾਗੀ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਸੁਪਨੇਹੁ ਤਵ ਮਨ ਮਾਹਿਂ॥
॥ਸੋਕ ਮੋਹ ਸੰਦੇਹ ਭ੍ਰਮ ਮਮ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿਂ॥੧੧੨॥

॥ਤਦਪਿ ਅਸੰਕਾ ਕੀਨਿਹੁ ਸੋਈ॥ ॥ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਸਬ ਕਰ ਹਿਤ ਹੋਈ॥

॥ਜਿਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਨਹਿ ਕਾਨਾ॥ ॥ਸ੍ਰਵਨ ਰੰਧ੍ਰ ਅਹਿ ਭਵਨ ਸਮਾਨਾ॥
॥ਨਯਨਨ ਸੰਤ ਦਰਸ ਨਹਿ ਦੇਖਾ॥ ॥ਲੋਚਨ ਮੋਰ ਪੰਖ ਕਰ ਲੇਖਾ॥
॥ਤੇ ਸਿਰ ਕਟੁ ਤੂੰਬਰਿ ਸਮ ਤੂਲਾ॥ ॥ਜੇ ਨ ਨਮਤ ਹਰਿ ਗੁਰ ਪਦ ਮੂਲਾ॥
॥ਜਿਨ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਹਿ ਆਨੀ॥ ॥ਜੀਵਤ ਸਵ ਸਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨੀ॥
॥ਜੋ ਨਹਿ ਕਰਹਿ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਨਾ॥ ॥ਜੀਹ ਸੁ ਦਾਦੁਰ ਜੀਹ ਸਮਾਨਾ॥
॥ਕੁਲਿਸ ਕਠੋਰ ਨਿਠੁਰ ਸੁਇ ਛਾਤੀ॥ ॥ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਨ ਜੋ ਹਰਖਾਤੀ॥
॥ਗਿਰਿਜਾ ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਕੈ ਲੀਲਾ॥ ॥ਸੁਰ ਹਿਤ ਦਨੁਜ ਬਿਮੋਹਨ ਸੀਲਾ॥

ਦੋਹ॥ ॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਸੁਰ ਧੇਨੁ ਸਮ ਸੇਵਤ ਸਭ ਸੁਖ ਦਾਨਿ॥
॥ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਭ ਕੋ ਨ ਸੁਨੈ ਅਸ ਜਾਨਿ॥੧੨੧॥

॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਸੁੰਦਰ ਕਰ ਤਾਰੀ॥ ॥ਸੰਸਯ ਬਿਹਗ ਉਡਾਵਨਿ ਹਾਰੀ॥
॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਲਿ ਬਿਟਪ ਕੁਠਾਰੀ॥ ॥ਸਾਦਰ ਸੁਨੁ ਗਿਰਿਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਗੁਣ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਜਨਮ ਕਰਮ ਅਗਨਿਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਏ॥
॥ਜਥਾ ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਭਗਵਾਨਾ॥ ॥ਤਥਾ ਕਥਾ ਕੀਰਤਿ ਗੁਣ ਨਾਨਾ॥
॥ਤਦਪਿ ਜਥਾ ਸ੍ਰੁਤਿ ਜਸ ਮਤਿ ਮੋਰੀ॥ ॥ਕਹਿਹੌਂ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਤੋਰੀ॥
॥ਉਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਵ ਸਹਜ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸੁਖਦ ਸੰਤ ਸੰਮਤ ਮੁਹਿ ਭਾਈ॥
॥ਏਕ ਬਾਤ ਨਹਿ ਮੋਹਿ ਸੁਹਾਨੀ॥ ॥ਜਦਪਿ ਮੋਹ ਬਸ ਕਹਹੁ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਤੁਮ ਜੋ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕੋਊ ਆਨਾ॥ ॥ਜੇਹਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਵ ਧਰਹਿ ਮੁਨਿ ਧਯਾਨਾ॥

ਦੋਹ॥ ॥ਕਹਹਿ ਸੁਨਹਿ ਅਸ ਅਧਮ ਨਰ ਗ੍ਰਸੇ ਜੋ ਮੋਹ ਪਿਸਾਚ॥
॥ਪਾਖੰਡੀ ਹਰਿ ਪਦ ਬਿਮੁਖ ਜਾਨਹਿ ਝੂਠ ਨ ਸਾਚ॥੧੨੨॥

॥ਅਗ੍ਯ ਅਕੋਬਿਦ ਅੰਧ ਅਭਾਗੀ॥ ॥ਕਾਈ ਬਿਖਯ ਮੁਕੁਰ ਮਨ ਲਾਗੀ॥
॥ਲੰਪਟ ਕਪਟੀ ਕੁਟਿਲ ਬਿਸੇਖੀ॥ ॥ਸੁਪਨੇਹੁੰ ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਹਿ ਦੇਖੀ॥
॥ਕਹਹਿ ਤੇ ਬੇਦ ਅਸੰਮਤ ਬਾਨੀ॥ ॥ਜਿਨ ਕੇ ਸੂਝ ਲਾਭ ਨਹਿ ਹਾਨੀ॥
॥ਮੁਕੁਰ ਮਲਿਨ ਅਰੁ ਨਯਨ ਬਿਹੀਨਾ॥ ॥ਰਾਮ ਰੂਪ ਦੇਖਹਿ ਕਿਮਿ ਦੀਨਾ॥
॥ਜਿਨ ਕੇ ਅਗੁਣ ਨ ਸਗੁਣ ਬਿਬੇਕਾ॥ ॥ਜਲਪਹਿ ਕਲਪਤ ਬਚਨ ਅਨੇਕਾ॥
॥ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਬਸ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮਾਹੀਂ॥ ॥ਤਿਨਹਿ ਕਹਤ ਕਛੁ ਅਘਟਤ ਨਾਹੀਂ॥

ਪਤ੍ਰ ੫੧

॥ਬਾਤੁਲ ਭੂਤ ਬਿਬਸ ਮਤਵਾਰੇ॥ ॥ਤੇ ਨਹਿਂ ਬੋਲਹਿਂ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੇ॥
॥ਜਿਨ ਕ੍ਰਿਤ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਮਦ ਪਾਨਾ॥ ॥ਤਿਨ ਕਰ ਕਹਾ ਕਰਿਅ ਨਹਿਂ ਕਾਨਾ॥

ਸੋ: ॥ਅਸ ਨਿਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ਤਜਿ ਸੰਸਯ ਭਜੁ ਰਾਮ ਪਦ।
॥ਸੁਨ ਗਿਰਿਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਭ੍ਰਮ ਤਮ ਰਵਿ ਕਰ ਬਚਨ ਮਮ॥੧੫॥

॥ਸਗੁਣਹਿਂ ਅਗੁਣਹਿਂ ਨਹਿਂ ਕਛੁ ਭੇਦ। ॥ਗਾਵਹਿਂ ਮੁਨਿ ਪੁਰਾਣ ਬੁਧ ਵੇਦਾ॥
॥ਅਗੁਣ ਅਰੂਪ ਅਲਖ ਅਜ ਜੋਈ॥ ॥ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਸਗੁਣ ਸੋ ਹੋਈ॥
॥ਜੋ ਗੁਣ ਰਹਿਤ ਸਗੁਣ ਸੋਈ ਕੈਸੇ॥ ॥ਜਲ ਹਿਮ ਉਪਲ ਬਿਲਗ ਨਹਿਂ ਜੈਸੇ॥
॥ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਭ੍ਰਮ ਤਿਮਰ ਪਤੰਗਾ॥ ॥ਤੇਹਿ ਕਿਮ ਕਹਿਅ ਬਿਮੋਹ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥
॥ਰਾਮ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਦਿਨੇਸਾ॥ ॥ਨਹਿਂ ਤਹਿਂ ਮੋਹ ਨਿਸਾ ਲਵਲੇਸਾ॥
॥ਸਹਜ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨਾ॥ ॥ਨਹਿਂ ਤਹਿਂ ਪੁਨਿ ਵਿਗਯਾਨ ਬਿਹਾਨਾ॥
॥ਹਰਖ ਵਿਖਾਦ ਗਯਾਨ ਅਗਯਾਨਾ॥ ॥ਜੀਵ ਧਰਮ ਅਹਮਿਤਿ ਅਭਿਮਾਨਾ॥
॥ਰਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਯਾਪਕ ਜਗ ਜਾਨਾ॥ ॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਪਰੇਸ ਪੁਰਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਸਿਧ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਿਧਿ ਪ੍ਰਗਟ ਪਰਾਵਰ ਨਾਥ।
॥ਰਘੁਕੁਲ ਮਣਿ ਮਮ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੋਇ ਕਹਿ ਸਿਵ ਨਾਯੋ ਮਾਥ॥੧੬॥

॥ਨਿਜ ਭ੍ਰਮ ਨਹਿਂ ਸਮੁਝਹਿਂ ਅਗਯਾਨੀ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਮੋਹ ਧਰਹਿ ਜੜ ਪ੍ਰਾਨੀ॥
॥ਜਥਾ ਗਗਨ ਘਨ ਪਟਲ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਝਾਂਪਿਓ ਭਾਨੁ ਕਹਹਿਂ ਕੁਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਚਿਤਵ ਜੋ ਲੋਚਨ ਅੰਗੁਲਿ ਲਾਏ॥ ॥ਪ੍ਰਗਟ ਜੁਗਲ ਸਸਿ ਤਿਹਿ ਕੇ ਭਾਏ॥
॥ਉਮਾ ਰਾਮ ਵਿਖਯਕ ਅਸ ਮੋਹਾ॥ ॥ਨਭ ਤਮ ਧੂਮ ਧੂਰਿ ਜਿਮ ਸੋਹਾ॥
॥ਵਿਖਯ ਕਰਨ ਸੁਰ ਜੀਵ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਸਕਲ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਸਚੇਤਾ॥
॥ਸਭ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਜੋਈ॥ ॥ਰਾਮ ਅਨਾਦਿ ਅਵਧ ਪਤਿ ਸੋਈ॥
॥ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਾਸ੍ਯ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਰਾਮੂ॥ ॥ਮਾਯਾ ਧੀਸ ਗਯਾਨ ਗੁਣ ਧਾਮੂ॥
॥ਜਾਸੁ ਸਤਯਤਾ ਤੇ ਜੜ ਮਾਯਾ॥ ॥ਭਾਸ ਸਤ੍ਯ ਇਵ ਮੋਹ ਸਹਾਯਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਜਤ ਸੀਪ ਮਹਿਂ ਭਾਸ ਜਿਮ ਜਥਾ ਭਾਨੁ ਕਰ ਵਾਰਿ।
॥ਜਦਪਿ ਮ੍ਰਿਖਾ ਤ੍ਰਿਹੁ ਕਾਲ ਸੋਇ ਭ੍ਰਮ ਨ ਸਕੈ ਕੋਉ ਟਾਰਿ॥੧੭॥

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਜਗ ਹਰਿ ਆਸ੍ਰਿਤ ਰਹਈ॥ ॥ਜਦਪਿ ਅਸਤ੍ਯ ਦੇਤ ਦੁਖ ਅਹਈ॥

॥ਜੈਸੇ ਸੁਪਨੇ ਸਿਰ ਕਾਟੈ ਕੋਈ ॥ ॥ਬਿਨੁ ਜਾਗੇ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਨ ਹੋਈ ॥
॥ਜਾਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਸ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟਿ ਜਾਈ ॥ਗਿਰਜਾ ਸੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਰਘੁਰਾਈ
॥ਆਦਿ ਅੰਤੁ ਕੋਊ ਜਾਸੁ ਨ ਪਾਵਾ ॥ਮਤਿ ਅਨੁਮਾਨ ਨਿਗਮ ਅਸ ਗਾਵਾ
॥ਬਿਨੁ ਪਦੁ ਚਲੈ ਸੁਨੈ ਬਿਨੁ ਕਾਨਾ ॥ਕਰ ਬਿਨੁ ਕਰਮ ਕਰੈ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ
॥ਆਨਨ ਰਹਿਤ ਸਕਲ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ਬਿਨੁ ਬਾਣੀ ਵਕਤਾ ਬਡ ਜੋਗੀ ॥
॥ਤਨੁ ਬਿਨੁ ਪਰਸ ਨਯਨ ਬਿਨੁ ਦੇਖਾ ॥ਗ੍ਰਹੈ ਘ੍ਰਾਣ ਬਿਨੁ ਬਾਸ ਅਸੇਖਾ
॥ਅਸ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਅਲੌਕਿਕ ਕਰਣੀ ॥ਮਹਿਮਾਂ ਜਾਸੁ ਜਾਇ ਨਹਿੰ ਬਰਣੀ

ਦੋ:
॥ਜਿਹਿਂ ਇਮਿ ਗਾਵਹਿਂ ਵੇਦ ਬੁਧ ਜਾਹਿਂ ਧਰਹਿਂ ਮੁਨਿ ਧਿਆਨ
॥ਸੋਇ ਦਸਰਥ ਸੁਤ ਭਗਤ ਹਿਤ ਕੋਸਲਪਤਿ ਭਗਵਾਨ ॥੧੨੫॥

॥ਕਾਸੀ ਮਰਤੁ ਜੰਤੁ ਅਵਲੋਕੀ ॥ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਬਲ ਕਰੌਂ ਬਿਸੋਕੀ ॥
॥ਸੋਇ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰ ਚਰਾਚਰ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ਰਘੁਵਰ ਸਭ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ
॥ਬਿਵਸਹੁ ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਨਰ ਕਹਹੀਂ ॥ਜਨਮ ਅਨੇਕ ਸੰਚਿਤ ਅਘ ਦਹਹੀਂ
॥ਸਾਦਰ ਸੁਮਿਰਣ ਜੋ ਨਰ ਕਰਹੀਂ ॥ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਗੋਪਦ ਇਵ ਤਰਹੀਂ
॥ਰਾਮ ਸੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਭਵਾਨੀ ॥ਤਹ ਭ੍ਰਮ ਅਤਿ ਅਵਿਹਿਤ ਤਵ ਬਾਨੀ
॥ਅਸ ਸੰਸੈ ਆਨਤ ਉਰ ਮਾਹੀਂ ॥ਗਿਆਨ ਵਿਰਾਗ ਸਕਲ ਗੁਣ ਜਾਹੀਂ
॥ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਭੰਜਨ ਬਚਨਾ ॥ਮਿਟਿ ਗਈ ਸਭ ਕੁਤਰਕ ਕੀ ਰਚਨਾ
॥ਭਈ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤੀ ॥ਦਾਰੁਣ ਅਸੰਭਾਵਨਾ ਬੀਤੀ ॥

ਦੋ:
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਗਹਿ ਜੋਰ ਪੰਕਰੁਹ ਪਾਨਿ
॥ਬੋਲੀ ਗਿਰਿਜਾ ਬਚਨ ਵਰ ਮਨਹੁਂ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨਿ ॥੧੨੬

॥ਸਸਿ ਕਰ ਸਮ ਸੁਨਿ ਗਿਰਾ ਤੁਮਾਰੀ ॥ਮਿਟਾ ਮੋਹ ਸਰਦਾਤਪ ਭਾਰੀ ॥
॥ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਭ ਸੰਸਯ ਹਰੇਊ ॥ਰਾਮ ਸ੍ਵਰੂਪ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਪਰੇਊ
॥ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਬ ਗਯੋ ਬਿਖਾਦਾ ॥ਸੁਖੀ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਣ ਪ੍ਰਸਾਦਾ
॥ਅਬ ਮੁਹਿ ਆਪਨਿ ਕਿੰਕਰ ਜਾਨੀ ॥ਜਦਪਿ ਸਹਜ ਜੜ ਨਾਰਿ ਅਯਾਨੀ
॥ਪ੍ਰਥਮ ਜੁ ਮੈਂ ਪੂਛਾ ਸੋਇ ਕਹਹੂ ॥ਜੋ ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਅਹਹੂ
॥ਰਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਚਿਨਮਯ ਅਵਿਨਾਸੀ ॥ਸਰਬ ਰਹਿਤ ਸਭ ਉਰ ਪੁਰ ਬਾਸੀ

।।ਨਾਥ ਧਰੇਓ ਨਰ ਤਨੁ ਕਿਹ ਹੇਤੂ।। ।।ਮੁਹਿ ਸਮੁਝਾਇ ਕਹਹੁ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੂ।।
।।ਉਮਾਂ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਪਰਮ ਬਿਨੀਤਾ।। ।।ਰਾਮਕਥਾ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਨੀਤਾ।।

ਦੋ: ।।ਹਿਯ ਹਰਖੇ ਕਾਮਾਰਿ ਤਬ ਸੰਕਰ ਸਹਜ ਸੁਜਾਨਾ।
।।ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਉਮਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸਿ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ।੧੨੭

ਸੋ: ।।ਸੁਨੁ ਸੁਭ ਕਥਾ ਭਵਾਨਿ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਬਿਮਲ।।
।।ਕਹਾ ਭੁਸੁੰਡਿ ਬਖਾਨਿ ਸੁਨਾ ਬਿਹਗ ਨਾਯਕ ਗਰੁੜਾ।।੧
।।ਸੋਈ ਸੰਬਾਦ ਉਦਾਰ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਾ ਆਗੇ ਕਹਬ।।
।।ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਚਰਿਤ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰ ਅਨਘਾ।।੨
।।ਹਰਿ ਗੁਣ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ਕਥਾ ਰੂਪ ਅਗਣਿਤ ਅਮਿਤ।।
।।ਮੈ ਨਿਜ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹੌਂ ਉਮਾਂ ਸਾਦਰ ਸੁਨਹੁੰ।।੩।।

।।ਸੁਨੁ ਗਿਰਜਾ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਏ।। ।।ਬਿਪੁਲ ਬਿਸਦ ਨਿਗਮਾਗਮ ਗਾਏ।।
।।ਹਰਿ ਅਵਤਾਰੁ ਹੇਤੁ ਜਿਹਿੰ ਹੋਈ।। ।।ਇਦਮਿੱਥੰ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ ਸੋਈ।।
।।ਰਾਮ ਅਤਰਕ੍ਯ ਬੁਧਿ ਮਨ ਬਾਨੀ।। ।।ਮਤ ਹਮਾਰ ਅਸ ਸੁਨਹੁ ਭਵਾਨੀ।।
।।ਤਦਪਿ ਸੰਤ ਮੁਨਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ।। ।।ਜਸ ਕਛੁ ਕਹਹਿੰ ਸ੍ਵਮਤਿ ਅਨੁਮਾਨਾ।।
।।ਤਸ ਮੈਂ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਨਾਵਉਂ ਤੋਹੀਂ।। ।।ਸਮੁਝਿ ਪਰੈ ਜਸ ਕਾਰਨ ਮੋਹੀਂ।।
।।ਜਬ ਜਬ ਹੋਇ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨੀ।। ।।ਬਾਢਹਿੰ ਅਸੁਰ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ।।
।।ਕਰਹਿ ਅਨੀਤਿ ਜਾਇ ਨਹਿੰ ਬਰਨੀ।। ।।ਸੀਦਹਿੰ ਬਿਪ੍ਰ ਧੇਨੁ ਸੁਰ ਧਰਨੀ।।
।।ਤਬ ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਧਰਿ ਬਿਬਿਧ ਸਰੀਰਾ।। ।।ਹਰਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਸੱਜਨ ਪੀਰਾ।।

ਦੋ: ।।ਅਸੁਰ ਮਾਰਿ ਥਾਪਹਿੰ ਸੁਰਨ੍ਹ ਰਾਖਹਿ ਨਿਜ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੁ।।
।।ਜਗ ਬਿਸਤਾਰਹਿੰ ਬਿਸਦ ਜਸ ਰਾਮ ਜਨਮ ਕਰ ਹੇਤੁ।।੧੨੮

।।ਸੋ ਜਸ ਗਾਇ ਭਗਤ ਭਵ ਤਰਹੀਂ।। ।।ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਜਨ ਹਿਤ ਤਨੁ ਧਰਹੀਂ।।
।।ਰਾਮ ਜਨਮ ਕੇ ਹੇਤੁ ਅਨੇਕਾ।। ।।ਪਰਮ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਏਕ ਤੇ ਏਕਾ।।
।।ਜਨਮ ਏਕ ਦੁਇ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ।। ।।ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਨੁ ਸੁਮਤਿ ਭਵਾਨੀ।।
।।ਦ੍ਵਾਰਪਾਲ ਹਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਦੋਊ।। ।।ਜਯ ਅਰੁ ਬਿਜਯ ਜਾਨ ਸਭ ਕੋਊ।।
।।ਬਿਪ੍ਰ ਸ੍ਰਾਪ ਤੇ ਦੋਨੌਂ ਭਾਈ।। ।।ਤਾਮਸ ਅਸੁਰ ਦੇਹ ਤਿਨ ਪਾਈ।।

ਕਨਕ ਕਸਪ ਅਰੁ ਹਾਟਕ ਲੋਚਨ ॥ ਜਗਤ ਬਿਦਿਤ ਸੁਰਪਤਿ ਮਦ ਮੋਚਨ ॥
ਬਿਜਈ ਸਮਰ ਬੀਰ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ਧਰਿ ਬਰਾਹ ਬਪੁ ਏਕ ਨਿਪਾਤਾ ॥
ਹੋਇ ਨਰਹਰਿ ਪੁਨਿ ਦੂਸਰ ਮਾਰਾ ॥ ਜਨ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸੁਜਸ ਬਿਸਤਾਰਾ ॥

ਦੋ: ਭਏ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਇ ਤੇ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ॥
ਕੁੰਭਕਰਣ ਰਾਵਣ ਸੁਭਟ ਸੁਰ ਬਿਜਈ ਜਗ ਜਾਨ ॥੧੨੨॥

ਮੁਕਤ ਨ ਭਏ ਹਤੇ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਤੀਨਿ ਜਨਮ ਦ੍ਵਿਜ ਬਚਨ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ॥
ਏਕ ਬਾਰ ਤਿਨਕੇ ਹਿਤ ਲਾਗੀ ॥ ਧਰੇਉ ਸਰੀਰ ਭਗਤ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥
ਕਸ੍ਯਪ ਅਦਿਤਿ ਤਹਾਂ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥ ਦਸਰਥ ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥
ਏਕ ਕਲਪ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਚਰਿਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਿਏ ਸੰਸਾਰਾ ॥
ਏਕ ਕਲਪ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਰੇ ॥ ਸਮਰ ਜਲੰਧਰ ਸਨ ਸਭ ਹਾਰੇ ॥
ਸੰਭੁ ਕੀਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦਨੁਜ ਮਹਾਂ ਬਲ ਮਰੈ ਨ ਮਾਰਾ ॥
ਪਰਮ ਸਤੀ ਅਸੁਰਾਧਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਹਿੰ ਬਲ ਤਾਹਿੰ ਨ ਜੀਤ ਪੁਰਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਛਲ ਕਰਿ ਟਾਰੇਉ ਤਾਸੁ ਬ੍ਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਰ ਕਾਰਜ ਕੀਨ ॥
ਜਬ ਤੇਇ ਜਾਨੇਉ ਮਰਮ ਤਬ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੧੨੩॥

ਤਾਸੁ ਸ੍ਰਾਪ ਹਰਿ ਦੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਕੌਤੁਕ ਨਿਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਗਵਾਨਾ ॥
ਤਹਾਂ ਜਲੰਧਰ ਰਾਵਣ ਭਯਊ ॥ ਰਣ ਹਤਿ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਦ ਦਯਊ ॥
ਏਕ ਜਨਮ ਕਰ ਕਾਰਣ ਏਹਾ ॥ ਜਿਹਿ ਲਗਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਨਰ ਦੇਹਾ ॥
ਪ੍ਰਤਿ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੀ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਰਨੀ ਕਬਿਨ ਘਨੇਰੀ ॥
ਨਾਰਦ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀਨ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਕਲਪ ਏਕ ਤਿਹਿ ਲਗਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥
ਗਿਰਿਜਾ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥ ਨਾਰਦ ਬਿਸ੍ਨੁ ਭਗਤ ਪੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥
ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨਿ ਦੀਨਾ ॥ ਕਾ ਅਪਰਾਧ ਰਮਾਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥
ਯਹਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੁਹਿ ਕਹਹੁ ਪੁਰਾਰੀ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹ ਸੋ ਅਚਰਜ ਭਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਬੋਲੇ ਬਿਹਸ ਮਹੇਸ ਤਬ ਗ੍ਯਾਨੀ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਕੋਇ ॥
ਜਿਹ ਜਸ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰਹਿੰ ਜਬ ਸੋ ਤਸ ਤਿਹ ਛਿਨ ਹੋਇ ॥੧੨੪॥

ਸੋ: ਕਹੌਂ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਥ ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਸਾਦਰ ਸੁਨਹੁ ॥

॥ਭਵ ਭੰਜਨ ਰਘੁਨਾਥ ਭਜੁ ਤੁਲਸੀ ਤਜਿ ਮਾਨ ਮਦ॥੧੨੪॥

ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਗੁਹਾ ਏਕ ਅਤਿ ਪਾਵਨਿ॥ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ਸੁਰ ਸਹਿਤ ਸੁਹਾਵਨਿ॥
ਆਸ੍ਰਮ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਸੁਹਾਵਾ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਮਨ ਅਤਿ ਭਾਵਾ॥
ਨਿਰਖਿ ਸੈਲ ਸਰਿ ਬਿਪਿਨ ਬਿਭਾਗਾ॥ ਭਯੋ ਰਮਾਪਤਿ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
ਸੁਮਿਰਤ ਹਰਿਹਿ ਸ੍ਰਾਪ ਗਤਿ ਬਾਧੀ॥ ਸਹਜ ਬਿਮਲ ਮਨ ਲਾਗਿ ਸਮਾਧੀ॥
ਮੁਨਿ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਸੁਰੇਸ ਡਰਾਨਾ॥ ਕਾਮਹਿ ਬੋਲਿ ਕੀਨ ਸਨਮਾਨਾ॥
ਸਹਿਤ ਸਹਾਯ ਜਾਹੁ ਮਮ ਹੇਤੂ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਹਰਖਿ ਹਿਯ ਜਲਚਰ ਕੇਤੂ॥
ਸੁਨਾਸੀਰ ਮਨ ਮਹਁ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸਾ॥ ਚਹਤ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਮਮ ਪੁਰ ਬਾਸਾ॥
ਜੇ ਕਾਮੀ ਲੋਲੁਪ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ਕੁਟਿਲ ਕਾਕ ਇਵ ਸਬਹਿ ਡਰਾਹੀਂ॥

ਦੋ:॥ਸੁਖ ਹਾਡ ਲੈ ਭਾਗ ਸਠ ਸ੍ਵਾਨ ਨਿਰਖਿ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ॥
॥ਛੀਨਿ ਲੇਇ ਜਨਿ ਜਾਨ ਜੜ ਤਿਮਿ ਸੁਰਪਤਿਹਿ ਨ ਲਾਜ॥੧੨੫॥

ਤੇਹਿ ਆਸ੍ਰਮਹਿੰ ਮਦਨ ਜਬ ਗਯਊ॥ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਬਸੰਤ ਨਿਰਮਯਊ॥
ਕੁਸੁਮਿਤ ਬਿਬਿਧ ਬਿਟਪ ਬਹੁਰੰਗਾ॥ ਕੂਜਹਿੰ ਕੋਕਿਲ ਗੁੰਜਹਿ ਭ੍ਰਿੰਗਾ॥
ਚਲੀ ਸੁਹਾਵਨਿ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਯਾਰੀ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ ਬਢਾਵਨਿ ਹਾਰੀ॥
ਰੰਭਾਦਿਕ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਨਵੀਨਾ॥ ਸਕਲ ਅਸਮਸਰ ਕਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥
ਕਰਹਿੰ ਗਾਨ ਬਹੁ ਤਾਨ ਤਰੰਗਾ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕ੍ਰੀੜਹਿੰ ਪਾਨਿ ਪਤੰਗਾ॥
ਦੇਖਿ ਸਹਾਯ ਮਦਨ ਹਰਖਾਨਾ॥ ਕੀਨਸਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥
ਕਾਮ ਕਲਾ ਕਛੁ ਮੁਨਿਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪੀ॥ ਨਿਜ ਭਯ ਡਰ੍ਯੋ ਮਨੋਭਵ ਪਾਪੀ॥
ਸੀਮ ਕਿ ਚਾਂਪਿ ਸਕੈ ਕੋਊ ਤਾਸੂ॥ ਬਡ ਰਖਵਾਰ ਰਮਾਪਤਿ ਜਾਸੂ॥

ਦੋ:॥ਸਹਿਤ ਸਹਾਯ ਸਭੀਤ ਅਤਿ ਮਾਨਿ ਹਾਰਿ ਮਨ ਮਯਨ॥
॥ਗਹੇਸਿ ਜਾਇ ਮੁਨਿ ਚਰਨ ਤਬ ਕਹਿ ਸੁਠਿ ਆਰਤ ਬਯਨ॥੧੨੬॥

ਭਯੋ ਨ ਨਾਰਦ ਮਨ ਕਛੁ ਰੋਖਾ॥ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਕਾਮ ਪਰਿਤੋਖਾ॥
ਨਾਇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥ ਗਯੋ ਮਦਨ ਤਬ ਸਹਿਤ ਸਹਾਈ॥
ਮੁਨਿ ਸੁਸੀਲਤਾ ਆਪਨਿ ਕਰਨੀ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਸਭਾ ਜਾਇ ਸਬ ਬਰਨੀ॥
ਸੁਨਿ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਅਚਰਜ ਆਵਾ॥ ਮੁਨਿਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸਿ ਹਰਿਹਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥

।।ਤਬ ਨਾਰਦ ਗਵਨੇ ਸਿਵ ਪਾਹੀਂ ।। ।।ਜੀਤ ਕਾਮ ਅਹਮਾਤਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ।।
।।ਮਾਰ ਚਰਿਤ ਸੰਕਰਹਿ ਸੁਨਾਏ ।। ।।ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿ ਮਹੇਸ ਸਿਖਾਏ ।।
।।ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਨਵੌਂ ਮੁਨਿ ਤੋਹੀਂ ।। ।।ਜਿਮ ਯਹ ਕਥਾ ਸੁਨਾਯੋ ਮੋਹੀਂ ।।
।।ਤਿਮਿ ਜਨਿ ਹਰਿਹਿੰ ਸੁਨਾਵਹੁ ਕਬਹੂੰ ।। ।।ਚਲੇਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੁਰਾਯਹੁ ਤਬਹੂੰ ।।

ਦੋ: ।।ਸੰਭੁ ਦੀਨ ਉਪਦੇਸ ਹਿਤ ਨਹਿੰ ਨਾਰਦਹਿੰ ਸੁਹਾਨ ।।
।।ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਕੌਤਕ ਸੁਨਹੁ ਹਰਿ ਇੱਛਾ ਬਲਵਾਨ ।।੧੩੪।।

।।ਰਾਮ ਕੀਨ ਚਾਹੈਂ ਸੋਇ ਹੋਈ ।। ।।ਕਰੈ ਅਨ੍ਯਥਾ ਅਸ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ।।
।।ਸੰਭੁ ਬਚਨ ਮੁਨਿ ਮਨ ਨਹਿੰ ਭਾਏ ।। ।।ਤਬ ਬਿਰੰਚਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ।।
।।ਏਕ ਬਾਰ ਕਰਤਲ ਬਰ ਬੀਨਾ ।। ।।ਗਾਵਤ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ।।
।।ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਗਵਨੇ ਮੁਨਿ ਨਾਥਾ ।। ।।ਜਹਂ ਬਸ ਸ੍ਰੀ ਨਿਵਾਸ ਸ੍ਰੁਤਿ ਮਾਥਾ ।।
।।ਹਰਖਿ ਮਿਲੇ ਉਠਿ ਰਮਾ ਨਿਕੇਤਾ ।। ।।ਬੈਠੇ ਆਸਨ ਰਿਖਿਹਿੰ ਸਮੇਤਾ ।।
।।ਬੋਲੇ ਬਿਹਸਿ ਚਰਾਚਰ ਰਾਯਾ ।। ।।ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਕੀਨੀ ਮੁਨਿ ਦਾਯਾ ।।
।।ਕਾਮ ਚਰਿਤ ਨਾਰਦ ਸਬ ਭਾਖੇ ।। ।।ਜਦ੍ਯਪਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਰਜਿ ਸਿਵ ਰਾਖੇ ।।
।।ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਮਾਯਾ ।। ।।ਜਿਹ ਨ ਮੋਹ ਅਸ ਕੋ ਜਗ ਜਾਯਾ ।।

ਦੋ: ।।ਰੂਖ ਬਦਨ ਕਰਿ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ।
।।ਤੁਮਰੇ ਸੁਮਿਰਨ ਤੇ ਮਿਟਹਿੰ ਮੋਹ ਮਾਰ ਮਦ ਮਾਨ ।।੧੩੫

।।ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹ ਹੋਇ ਮਨ ਤਾਕੇ ।। ।।ਗਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਹਿੰ ਜਾਕੇ ।।
।।ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਜ ਬ੍ਰਤ ਰਤ ਮਤਿ ਧੀਰਾ ।। ।।ਤੁਮਹਿੰ ਕਿ ਕਰੈ ਮਨੋਭਵ ਪੀਰਾ ।।
।।ਨਾਰਦ ਕਹੇ ਸਹਿਤ ਅਭਿਮਾਨਾ ।। ।।ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰਿ ਸਕਲ ਭਗਵਾਨਾ ।।
।।ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਮਨ ਦੀਖ ਬਿਚਾਰੀ ।। ।।ਉਰ ਅੰਕੁਰੇ ਗਰਬ ਤਰੁ ਭਾਰੀ ।।
।।ਬੇਗਿ ਸੋ ਮੈ ਡਾਰਿਹੋਂ ਉਪਾਰੀ ।। ।।ਪ੍ਰਨ ਹਮਾਰ ਸੇਵਕ ਹਿਤਕਾਰੀ ।।
।।ਮੁਨਿ ਕਰ ਹਿਤ ਮਮ ਕੌਤੁਕ ਹੋਈ ।। ।।ਅਵਸਿ ਉਪਾਯ ਕਰਬ ਮੈਂ ਸੋਈ ।।
।।ਤਬ ਨਾਰਦ ਹਰਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ ।। ।।ਚਲੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਹਮਿਤਿ ਅਧਿਕਾਈ ।।
।।ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਤਬ ਪ੍ਰੇਰੀ ।। ।।ਸੁਨਹੁ ਕਠਿਨ ਕਰਨੀ ਤਿਹਿ ਕੇਰੀ ।।

ਦੋ: ।।ਬਿਰਚੇ ਮਗ ਮਹਂ ਨਗਰ ਤਿਹਿੰ ਸਤ ਜੋਜਨ ਬਿਸਤਾਰ

੬੨

॥ਸ੍ਰੀ ਨਿਵਾਸ ਪੁਰ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰਚਨਾ ਬਿਬਿਧ ਪਕਾਰ॥੧੩੬

॥ਬਸਹਿ ਨਗਰ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਜਨੁ ਬਹੁ ਮਨਸਿਜ ਰਤਿ ਤਨੁ ਧਾਰੀ॥
॥ਤੇਹਿ ਪੁਰ ਬਸੈ ਸੀਲ ਨਿਧਿ ਰਾਜਾ॥ ॥ਅਗਣਤ ਹਯ ਗਜ ਸੈਨ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਸਤ ਸੁਰੇਸ ਸਮ ਬਿਭਵ ਬਿਲਾਸਾ॥ ॥ਰੂਪ ਤੇਜ ਬਲ ਨੀਤਿ ਨਿਵਾਸਾ॥
॥ਬਿਸ੍ਵ ਮੋਹਨੀ ਤਾਸੁ ਕੁਮਾਰੀ॥ ॥ਸ੍ਰੀ ਬਿਮੋਹ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਸੋਇ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਸਭ ਗੁਣ ਖਾਨੀ॥ ॥ਸੋਭਾ ਤਾਸੁ ਕਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਕਰੈ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲਾ॥ ॥ਆਏ ਤਹਾਂ ਅਗਣਿਤ ਮਹਿਪਾਲਾ॥
॥ਮੁਨਿ ਕੌਤੁਕੀ ਨਗਰ ਤਿਹਿ ਗਯਊ॥ ॥ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸਭ ਪੂਛਤ ਭਯਊ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਭ ਚਰਿਤ ਭੂਪ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ॥ ॥ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਨਿ ਬੈਠਾਏ॥

ਦੋਹ:
॥ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ ਨਾਰਦਹਿ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ॥
॥ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਗੁਣ ਦੋਖ ਸਭ ਏਹਿ ਕੇ ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਿ॥੧੩੭

॥ਦੇਖਿ ਰੂਪ ਮੁਨਿ ਬਿਰਤਿ ਬਿਸਾਰੀ॥ ॥ਬਡੀ ਬਾਰ ਲਗ ਰਹੇ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਲਛਣ ਤਾਸੁ ਬਿਲੋਕਿ ਭੁਲਾਨੇ॥ ॥ਹਿਰਦੈ ਹਰਖ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੇ॥
॥ਜੋ ਇਹਿ ਬਰੈ ਅਮਰ ਸੋ ਹੋਈ॥ ॥ਸਮਰ ਭੂਮਿ ਤਿਹਿ ਜੀਤ ਨ ਕੋਈ॥
॥ਸੇਵਹਿ ਸਕਲ ਚਰਾਚਰ ਤਾਹੀ॥ ॥ਬਰੈ ਸੀਲ ਨਿਧਿ ਕੰਨਯਾ ਜਾਹੀ॥
॥ਲਛਣ ਸਭ ਬਿਚਾਰਿ ਉਰ ਰਾਖੇ॥ ॥ਕਛੁਕ ਬਨਾਇ ਭੂਪ ਸਨ ਭਾਖੇ॥
॥ਸੁਤਾ ਸੁਲਛਣਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਹੀ॥ ॥ਨਾਰਦ ਚਲੇ ਸੋਚ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਕਰਹੁ ਜਾਇ ਸੋਇ ਜਤਨ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਜਿਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਹਿ ਬਰੈ ਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਜਪ ਤਪ ਕਛੁ ਨ ਹੋਇ ਤਿਹ ਕਾਲਾ॥ ॥ਹੇ ਬਿਧਿ ਮਿਲੈ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਾਲਾ॥

ਦੋਹ:
॥ਇਹਿ ਅਵਸਰ ਚਾਹਿਯ ਪਰਮ ਸੋਭਾ ਰੂਪ ਬਿਸਾਲ॥
॥ਜੋ ਬਿਲੋਕਿ ਰੀਝੈ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਮੇਲੈ ਜਯ ਮਾਲ॥੧੩੮॥

॥ਹਰਿ ਸਨ ਮਾਗੌਂ ਸੁੰਦਰਤਾਈ॥ ॥ਹੋਇਹਿ ਜਾਤ ਗਹਰੁ ਅਤਿ ਭਾਈ॥
॥ਮੋਰੇ ਹਿਤ ਹਰਿ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਊ॥ ॥ਇਹਿ ਅਵਸਰ ਸਹਾਇ ਸੋ ਹੋਊ॥
॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਨਯ ਕੀਨ ਤਿਹਿ ਕਾਲਾ॥ ॥ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਕੌਤੁਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਮੁਨਿ ਨਯਨ ਜੁੜਾਨੇ॥ ॥ਹੋਇਹਿ ਕਾਜ ਹੀਏ ਹਰਖਾਨੇ॥

॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਗਤਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ॥ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ ॥
॥ ਅਪਨ ਰੂਪ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹੀ ॥ ॥ ਆਨ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਨਾਹਿੰ ਪਾਵੈਂ ਓਹੀ ॥
॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਥ ਹੋਇ ਹਿਤ ਮੋਰਾ ॥ ਕਰੌ ਸੋ ਬੇਗਿ ਦਾਸ ਮੈਂ ਤੋਰਾ ॥
॥ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਬਲ ਦੇਖਿ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ॥ ਹਿਯ ਹਸਿ ਬੋਲੇ ਦੀਨਦਯਾਲਾ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਹੋਇਹਿ ਪਰਮ ਹਿਤ ਨਾਰਦ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮਾਰ ॥
॥ ਸੋਇ ਹਮ ਕਰਬ ਨ ਆਨ ਕਛੁ ਬਚਨ ਨ ਮ੍ਰਿਖਾ ਹਮਾਰ ॥੧੩੯

॥ ਕੁਪਥ ਮਾਂਗ ਰੁਜ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਰੋਗੀ ॥ ॥ ਬੈਦ ਨ ਦੇਇ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨਿ ਜੋਗੀ ॥
॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਹਿਤ ਤੁਮਾਰ ਮੈਂ ਠਯਊ ॥ ॥ ਕਹਿ ਅਸ ਅੰਤਰ ਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਭਯਊ ॥
॥ ਮਾਯਾ ਬਿਬਸ ਭਏ ਮੁਨਿ ਮੂੜ੍ਹਾ ॥ ॥ ਸਮੁਝੀ ਨਾਹਿੰ ਹਰਿ ਗਿਰਾ ਨਿਗੂੜ੍ਹਾ ॥
॥ ਗਵਨੇ ਤੁਰਤ ਤਹਾਂ ਰਿਖਿ ਰਾਈ ॥ ॥ ਜਹਾਂ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਭੂਮਿ ਬਨਾਈ ॥
॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਆਸਨ ਬੈਠੇ ਰਾਜਾ ॥ ॥ ਬਹੁ ਬਨਾਵ ਕਰਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ ॥
॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਹਰਖ ਰੂਪ ਅਤਿ ਮੋਰੇ ॥ ॥ ਮੁਹਿ ਤਜਿ ਆਨ ਬਰਹਿ ਨਹਿੰ ਭੋਰੇ ॥
॥ ਮੁਨਿ ਹਿਤ ਕਾਰਣ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ ॥ ਦੀਨ ਕੁਰੂਪ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ ॥
॥ ਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕਾਹੂ ਨ ਪਾਵਾ ॥ ॥ ਨਾਰਦ ਜਾਨਿ ਸਬਹਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਦੁਇ ਰੁਦ੍ਰ ਗਣ ਤੇ ਜਾਨਹਿ ਸਭ ਭੇਊ ॥
॥ ਬਿਪ੍ਰ ਭੇਖ ਦੇਖਤ ਫਿਰਹਿ ਪਰਮ ਕੌਤੁਕੀ ਤੇਊ ॥੧੪੦॥

॥ ਜਿਹਿ ਸਮਾਜ ਬੈਠੇ ਮੁਨਿ ਜਾਈ ॥ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰੂਪ ਅਹਮਿਤਿ ਅਧਿਕਾਈ ॥
॥ ਤਹ ਬੈਠੇ ਮਹੇਸ ਗਣ ਦੋਊ ॥ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਭੇਖ ਗਤਿ ਲਖੈ ਨ ਕੋਊ ॥
॥ ਕਰਹਿੰ ਕੂਟ ਨਾਰਦਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ॥ ਨੀਕਿ ਦੀਨ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ॥
॥ ਰੀਝਹਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਛਬਿ ਦੇਖੀ ॥ ॥ ਇਨਹਿੰ ਬਰਹਿੰ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਬਿਸੇਖੀ ॥
॥ ਮੁਨਿਹਿੰ ਮੋਹ ਮਨ ਹਾਥ ਪਰਾਏ ॥ ॥ ਹਸਹਿੰ ਸੰਭੁ ਗਣ ਅਤਿ ਸਚੁ ਪਾਏ ॥
॥ ਜਦਪਿ ਸੁਨਹਿੰ ਮੁਨਿ ਅਟਪਟ ਬਾਨੀ ॥ ॥ ਸਮੁਝਿ ਨ ਪਰੈ ਬੁਧਿ ਭ੍ਰਮ ਸਾਨੀ ॥
॥ ਕਾਹੂ ਨ ਲਖਾ ਸੋ ਚਰਿਤ ਬਿਸੇਖੀ ॥ ਸੋ ਸਰੂਪ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਨ੍ਯਾ ਦੇਖੀ ॥
॥ ਮਰਕਟ ਬਦਨ ਭਯੰਕਰ ਦੇਹੀ ॥ ॥ ਦੇਖਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕ੍ਰੋਧ ਭਾ ਤੇਹੀ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਸਖੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਚਲਿ ਜਨੁ ਰਾਜ ਮਰਾਲ ॥

॥ ਵਿਚਰਤ ਫਿਰੇ ਮਹੀਪ ਸਭ ਕਰ ਸਰੋਜ ਜਯਮਾਲਾ ॥੧੪੧

॥ ਜੇਹਿ ਦਿਸ ਬੈਠੇ ਨਾਰਦ ਫੂਲੀ ॥ ਸੋ ਦਿਸ ਤੇਇ ਨ ਬਿਲੋਕੀ ਭੂਲੀ ॥
॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮੁਨਿ ਉਕਸਹਿ ਅਕੁਲਾਹੀ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਹਰਿਗਣ ਮੁਸਕਾਹੀਂ ॥
॥ ਧਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤਨੁ ਤਹਿ ਗਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਕੁਅਰਿ ਹਰਖਿ ਮੇਲਿਓ ਜਯਮਾਲਾ ॥
॥ ਦੁਲਹਨਿ ਲੈ ਗੇ ਲਛਮੀ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਾਜ ਸਭ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸਾ ॥
॥ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਬਿਕਲ ਮੋਹ ਮਤਿ ਨਾਠੀ ॥ ਮਣਿ ਗਿਰਿ ਗਈ ਛੂਟਿ ਜਨ ਗਾਂਠੀ ॥
॥ ਤਬ ਹਰਗਣ ਬੋਲੇ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਨਿਜ ਮੁਖ ਮੁਕੁਰ ਬਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥
॥ ਅਸ ਕਹਿ ਦੋਉ ਭਾਗੇ ਭਯ ਭਾਰੀ ॥ ਬਦਨ ਦੀਖ ਮੁਨਿ ਬਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥
॥ ਭੇਖ ਬਿਲੋਕਿ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਬਾਢਾ ॥ ਤਿਨਹਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀਨਾ ਅਤਿ ਗਾਢਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਹੋਹੁ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਇ ਤੁਮ ਕਪਟੀ ਪਾਪੀ ਦੋਊ ॥
॥ ਹੰਸਿਹੁ ਹਮਹਿ ਸੋ ਲੇਹੁ ਫਲ ਬਹੁਰ ਹਸੇਹੁ ਮੁਨਿ ਕੋਊ ॥੧੪੨

॥ ਪੁਨਿ ਜਲ ਦੀਖ ਰੂਪ ਨਿਜ ਪਾਵਾ ॥ ਤਦਪਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੰਤੋਖ ਨ ਆਵਾ ॥
॥ ਫਰਕਤ ਅਧਰ ਕੋਪ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਸਪਦਿ ਚਲੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਪਾਹੀਂ ॥
॥ ਦੇਹੌਂ ਸ੍ਰਾਪ ਕਿ ਮਰਿਹੌਂ ਜਾਈ ॥ ਜਗਤ ਮੋਰਿ ਉਪਹਾਸ ਕਰਾਈ ॥
॥ ਬੀਚਹਿ ਪੰਥ ਮਿਲੇ ਦਨੁਜਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਰਮਾ ਸੁਇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥
॥ ਬੋਲੇ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਸੁਰਸਾਈਂ ॥ ਮੁਨਿ ਕਹਂ ਚਲੇ ਬਿਕਲ ਕੀ ਨਾਈਂ ॥
॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਪਜਾ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਮਾਯਾ ਬਸ ਨ ਰਹਾ ਮਨ ਬੋਧਾ ॥
॥ ਪਰ ਸੰਪਦਾ ਸਕਹੁ ਨਹਿੰ ਦੇਖੀ ॥ ਤੁਮਰੇ ਈਰਖਾ ਕਪਟ ਬਿਸੇਖੀ ॥
॥ ਮਥਤ ਸਿੰਧੁ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਬੌਰਾਯਹੁ ॥ ਸੁਰਨ ਪ੍ਰੇਰਿ ਬਿਖ ਪਾਨ ਕਰਾਯਹੁ ॥

ਦੋ: ॥ ਅਸੁਰ ਸੁਰਾ ਬਿਖ ਸੰਕਰਹਿ ਆਪੁ ਰਮਾ ਮਣਿ ਚਾਰੁ ॥
॥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਸਾਧਕ ਕੁਟਿਲ ਤੁਮ ਸਦਾ ਕਪਟ ਬ੍ਯਵਹਾਰੁ ॥੧੪੩

॥ ਪਰਮ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਨ ਸਿਰ ਪਰ ਕੋਈ ॥ ਭਾਵਹਿ ਮਨਹਿ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਸੋਈ ॥
॥ ਭਲੇਹਿ ਮੰਦ ਮੰਦਹਿ ਭਲ ਕਰਹੂ ॥ ਬਿਸਮਯ ਹਰਖ ਨ ਹਿਯ ਕਛੁ ਧਰਹੂ ॥
॥ ਡਹਕਿ ਡਹਕਿ ਪਰਚੇਹੁ ਸਭ ਕਾਹੂ ॥ ਅਤਿ ਅਸੰਕ ਮਨ ਸਦਾ ਉਛਾਹੂ ॥
॥ ਕਰਮ ਸੁਭਾਸੁਭ ਤੁਮਹਿ ਨ ਬਾਧਾ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਤੁਮਹਿ ਨ ਕਾਹੂ ਸਾਧਾ ॥

॥ ਭਲੇ ਭਵਨ ਅਬ ਬਾਯਨ ਦੀਨਾ ॥ ਪਾਵਹੁਗੇ ਫਲ ਆਪਨ ਕੀਨਾ ॥
॥ ਬੰਚਿਹੁ ਮੋਹਿ ਜਵਨ ਧਰਿ ਦੇਹਾ ॥ ਸੋਈ ਤਨ ਧਰਹੁ ਸਾਪ ਮਮ ਏਹਾ ॥
॥ ਕਪਿ ਆਕ੍ਰਿਤਿ ਤੁਮ ਕੀਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਕਰਿਹਹਿਂ ਕੀਸ ਸਹਾਇ ਤੁਮਾਰੀ ॥
॥ ਮਮ ਅਪਕਾਰ ਕੀਨ ਤੁਮ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਰਿ ਬਿਰਹ ਤੁਮ ਹੋਬ ਦੁਖਾਰੀ ॥

ਦੋ: ॥ ਸਾਪ ਸੀਸ ਧਰਿ ਹਰਖਿ ਹਿਯ ਪ੍ਰਭੁ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ।
॥ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਕਰਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਲੀਨ ॥੧੩੭॥

॥ ਜਬ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਦੂਰਿ ਨਿਵਾਰੀ ॥ ਨਹਿਂ ਤਹਂ ਰਮਾ ਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ॥
॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਸਭੀਤ ਹਰਿ ਚਰਨਾ ॥ ਗਹੇ ਪਾਹਿ ਪ੍ਰਨਤਾਰਤਿ ਹਰਨਾ ॥
॥ ਮ੍ਰਿਖਾ ਹੋਉ ਮਮ ਸਾਪ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਮਮ ਇੱਛਾ ਕਹ ਦੀਨ ਦਯਾਲਾ ॥
॥ ਮੈਂ ਦੁਰਬਚਨ ਕਹੇ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥ ਕਹ ਮੁਨਿ ਪਾਪ ਮਿਟਹਿਂ ਕਿਮਿ ਮੇਰੇ ॥
॥ ਜਪਹੁ ਜਾਇ ਸੰਕਰ ਸਤ ਨਾਮਾ ॥ ਹੋਇਹਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤੁਰਤ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ ॥
॥ ਕੋਉ ਨਹਿਂ ਸਿਵ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਰੇ ॥ ਅਸ ਪਰਤੀਤਿ ਤਜਹੁ ਜਨਿ ਭੋਰੇ ॥
॥ ਜੇਹਿ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨ ਕਰਹਿਂ ਪੁਰਾਰੀ ॥ ਸੋ ਨ ਪਾਵ ਮੁਨਿ ਭਗਤਿ ਹਮਾਰੀ ॥
॥ ਅਸ ਉਰ ਧਰਿ ਮਹਿ ਬਿਚਰਹੁ ਜਾਈ ॥ ਅਬ ਨ ਤੁਮਹਿਂ ਮਾਯਾ ਨਿਅਰਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮੁਨਿਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਬ ਭਏ ਅੰਤਰਧਾਨ ।
॥ ਸਤ੍ਯਲੋਕ ਨਾਰਦ ਚਲੇ ਕਰਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਨਾ ॥੧੩੮॥

॥ ਹਰ ਗਨ ਮੁਨਿਹਿ ਜਾਤ ਪਥ ਦੇਖੀ ॥ ਬਿਗਤ ਮੋਹ ਮਨ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ ॥
॥ ਅਤਿ ਸਭੀਤ ਨਾਰਦ ਪਹ ਆਏ ॥ ਗਹਿ ਪਦ ਆਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥
॥ ਹਰ ਗਨ ਹਮ ਨ ਬਿਪ੍ਰ ਮੁਨਿਰਾਯਾ ॥ ਬਡ ਅਪਰਾਧ ਕੀਨ ਫਲ ਪਾਯਾ ॥
॥ ਸ੍ਰਾਪ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਬੋਲੇ ਨਾਰਦ ਦੀਨ ਦਯਾਲਾ ॥
॥ ਨਿਸਿਚਰ ਜਾਇ ਹੋਹੁ ਤੁਮ ਦੋਊ ॥ ਬੈਭਵ ਬਿਪੁਲ ਤੇਜ ਬਲ ਹੋਊ ॥
॥ ਭੁਜ ਬਲ ਬਿਸ੍ਵ ਜਿਤਬ ਤੁਮ ਜਹਿਆ ॥ ਧਰਿਹਹਿਂ ਬਿਸ੍ਨੁ ਮਨੁਜ ਤਨੁ ਤਹਿਆ ॥
॥ ਸਮਰ ਮਰਨ ਹਰਿ ਹਾਥ ਤੁਮਾਰਾ ॥ ਹੋਇਹਹੁ ਮੁਕੁਤ ਨ ਪੁਨਿ ਸੰਸਾਰਾ ॥
॥ ਚਲੇ ਜੁਗਲ ਮੁਨਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥ ਭਏ ਨਿਸਾਚਰ ਕਾਲਹਿ ਪਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਏਕ ਕਲਪ ਏਹਿ ਹੇਤੁ ਪ੍ਰਭੁ ਲੀਨ ਮਨੁਜ ਅਵਤਾਰ ॥

੬੬ ੫੫ ॥ਸੁਰ ਰੰਜਨ ਸੱਜਨ ਸੁਖਦ ਹਰਿ ਭੰਜਨ ਭੁਬਿ ਭਾਰ ॥੧੪੬॥

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਕਰਮ ਹਰਿ ਕੇਰੇ ॥ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਘਨੇਰੇ ॥

॥ਕਲਪ ਕਲਪ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਤਰਹੀਂ ॥ਚਾਰੁ ਚਰਿਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਰਹੀਂ ॥

॥ਤਬ ਤਬ ਕਥਾ ਮੁਨੀਸਨ ਗਾਈ ॥ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਨਾਈ ॥

॥ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਨੂਪ ਬਖਾਨੇ ॥ਕਰਹਿਂ ਨ ਸੁਨਿ ਆਚਰਜੁ ਸਯਾਨੇ ॥

॥ਹਰਿ ਅਨੰਤ ਹਰਿ ਕਥਾ ਅਨੰਤਾ ॥ਕਹਹਿਂ ਸੁਨਹਿਂ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਬ ਸੰਤ ॥

॥ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਏ ॥ਕਲਪ ਕੋਟਿ ਲਗਿ ਜਾਹਿਂ ਨ ਗਾਏ ॥

॥ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਕਹਾ ਭਵਾਨੀ ॥ਹਰਿ ਮਾਯਾਂ ਮੋਹਹਿਂ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥

॥ਪ੍ਰਭੁ ਕੌਤੁਕੀ ਪ੍ਰਨਤ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ਸੇਵਤ ਸੁਲਭ ਸਕਲ ਦੁਖ ਹਾਰੀ ॥

॥ਸੋ: ॥ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਕੋਉ ਨਾਹਿਂ ਜੇਹਿ ਨ ਮੋਹ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਬਲ ॥

॥ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹਿਂ ਭਜਿਅ ਮਹਾ ਮਾਯਾ ਪਤਿਹਿ ॥੧੫॥

॥ਅਪਰ ਹੇਤੁ ਸੁਨੁ ਸੈਲ ਕੁਮਾਰੀ ॥ਕਹੌਂ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ਬਿਸਤਾਰੀ ॥

॥ਜੇਹਿ ਕਾਰਨ ਅਜ ਅਗੁਨ ਅਰੂਪਾ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਭਯਉ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਭੂਪਾ ॥

॥ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਪਿਨ ਫਿਰਤ ਤੁਮ ਦੇਖਾ ॥ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ ਧਰੇ ਮੁਨਿ ਬੇਖਾ ॥

॥ਜਾਸੁ ਚਰਿਤ ਅਵਲੋਕਿ ਭਵਾਨੀ ॥ਸਤੀ ਸਰੀਰ ਰਹਿਹੁ ਬੌਰਾਨੀ ॥

॥ਅਜਹੁੰ ਨ ਛਾਯਾ ਮਿਟਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥ਤਾਸੁ ਚਰਿਤ ਸੁਨੁ ਭ੍ਰਮ ਰੁਜ ਹਾਰੀ ॥

॥ਲੀਲਾ ਕੀਨਿ ਜੋ ਤੇਹਿਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ਸੋ ਸਬ ਕਹਿਹੌਂ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥

॥ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਸੁਨਿ ਸੰਕਰ ਬਾਨੀ ॥ਸਕੁਚਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਉਮਾ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥

॥ਲਗੇ ਬਹੁਰਿ ਬਰਨੈ ਬ੍ਰਿਖਕੇਤੂ ॥ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਜੇਹਿਂ ਹੇਤੂ ॥

॥ਦੋ: ॥ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸਨ ਕਹੌ ਸਬ ਸੁਨੁ ਮੁਨੀਸ ਮਨ ਲਾਇ ॥

॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਕਲਿ ਮਲ ਹਰਨਿ ਮੰਗਲ ਕਰਨਿ ਸੁਹਾਇ ॥੧੪੦॥

॥ਸ੍ਵਾਯੰਭੂ ਮਨੁ ਅਰੁ ਸਤਰੂਪਾ ॥ਜਿਨ ਤੇ ਭੈ ਨਰ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਅਨੂਪਾ ॥

॥ਦੰਪਤਿ ਧਰਮ ਆਚਰਨ ਨੀਕਾ ॥ਅਜਹੁੰ ਗਾਵ ਸ੍ਰੁਤਿ ਜਿਨ ਕੀ ਲੀਕਾ ॥

॥ਨ੍ਰਿਪ ਉੱਤਾਨਪਾਦ ਸੁਤ ਤਾਸੂ ॥ਧ੍ਰੁਵ ਹਰਿ ਭਗਤ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜਾਸੂ ॥

॥ਲਘੁ ਸੁਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਯਬ੍ਰਤ ਤਾਹੀ ॥ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਸੰਸਤ ਜਾਹੀਂ ॥

॥ਦੇਵਹੂਤੀ ਪੁਨਿ ਤਾਸੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ॥ਜੋ ਮੁਨਿ ਕਰਦਮ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਰੀ ॥

॥ਆਦਿ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲਾ ॥ ॥ਜਠਰ ਧਰਓ ਜੇਹਿ ਕਪਿਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥

॥ਸਾਂਖ੍ਯ ਸਾਸਤ੍ਰ ਜਿਨ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨਾ ॥ ॥ਤੱਤ੍ਵ ਬਿਚਾਰ ਨਿਪੁਣ ਭਗਵਾਨਾ ॥

॥ਤੇਹਿ ਮਨੁ ਰਾਜ ਕੀਨ ਬਹੁ ਕਾਲਾ ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਸਬ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥

ਸੋ: ॥ਹੋਇ ਨ ਬਿਖਯ ਬਿਰਾਗ ਭਵਨ ਬਸਤ ਭਾ ਚੌਥ ਪਨਾ ॥
॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਲਾਗ ਜਨਮ ਗਯਓ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਿਨੁ ॥

॥ਬਰਬਸ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਤਬ ਦੀਨਾ ॥ ॥ਨਾਰਿ ਸਮੇਤ ਗਵਨ ਬਨ ਕੀਨਾ ॥

॥ਤੀਰਥ ਬਰ ਨੈਮਿਖ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥ ॥ਅਤਿ ਪੁਨੀਤ ਸਾਧਕ ਸਿਧਿ ਦਾਤਾ ॥

॥ਬਸਹਿਂ ਤਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਸਮਾਜਾ ॥ ॥ਤਹਿਂ ਹਿਯ ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥

॥ਪੰਥ ਜਾਤ ਸੋਹਹਿਂ ਮਤਿ ਧੀਰਾ ॥ ॥ਗ੍ਯਾਨ ਭਗਤਿ ਜਨੁ ਧਰੇ ਸਰੀਰਾ ॥

॥ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਇ ਧੇਨੁ ਮਤਿ ਤੀਰਾ ॥ ॥ਹਰਖਿ ਨਹਾਨੇ ਨਿਰਮਲ ਨੀਰਾ ॥

॥ਆਏ ਮਿਲਨ ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥ ॥ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਿਖਿ ਜਾਨੀ ॥

॥ਜਹਂ ਜਹਂ ਤੀਰਥ ਰਹੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ॥ਮੁਨਿਨ ਸਕਲ ਸਾਦਰ ਕਰਵਾਏ ॥

॥ਕ੍ਰਿਸ ਸਰੀਰ ਮੁਨਿ ਪਟ ਪਰਿਧਾਨਾ ॥ ॥ਸਤ ਸਮਾਜ ਨਿਤ ਸੁਨਹਿਂ ਪੁਰਾਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ਦ੍ਵਾਦਸ ਅੱਛਰ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਜਪਹਿਂ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗ ॥
॥ਬਾਸੁਦੇਵ ਪਦ ਪੰਕਰੁਹ ਦੰਪਤਿ ਮਨ ਅਤਿ ਲਾਗ ॥

॥ਕਰਹਿਂ ਅਹਾਰ ਸਾਕ ਫਲ ਕੰਦਾ ॥ ॥ਸੁਮਿਰਹਿਂ ਬ੍ਰਹਮ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦਾ ॥

॥ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਹੇਤੁ ਕਰਨ ਤਪ ਲਾਗੇ ॥ ॥ਬਾਰਿ ਅਧਾਰ ਮੂਲ ਫਲ ਤ੍ਯਾਗੇ ॥

॥ਉਰ ਅਭਿਲਾਖ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਈ ॥ ॥ਦੇਖਿਅ ਨਯਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥

॥ਅਗੁਣ ਅਖੰਡ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦੀ ॥ ॥ਜੇਹਿ ਚਿੰਤਹਿਂ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਦੀ ॥

॥ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਜੇਹਿ ਬੇਦ ਨਿਰੂਪਾ ॥ ॥ਨਿਜਾਨੰਦ ਨਿਰੁਪਾਧਿ ਅਨੂਪਾ ॥

॥ਸੰਭੁ ਬਿਰੰਚਿ ਬਿਸ਼ਨੁ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ॥ਉਪਜਹਿਂ ਜਾਸੁ ਅੰਸ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥

॥ਐਸੇਉ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕ ਬਸ ਅਹਈ ॥ ॥ਭਗਤ ਹੇਤੁ ਲੀਲਾ ਤਨੁ ਗਹਈ ॥

॥ਜੌ ਯਹ ਬਚਨ ਸਤ੍ਯ ਸ੍ਰੁਤਿ ਭਾਖਾ ॥ ॥ਤੌ ਹਮਾਰ ਪੂਜਹਿ ਅਭਿਲਾਖਾ ॥

ਦੋ: ॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਬੀਤੇ ਬਰਖ ਖਟ ਸਹਸ ਬਾਰਿ ਆਹਾਰ ॥

॥ਸੰਬਤ ਸਪਤ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪੁਨਿ ਰਹੇ ਸਮੀਰ ਅਧਾਰ॥ ੧੪੯॥

॥ਬਰਖ ਸਹਸ ਦਸ ਤਿਆਗੇ ਸੋਊ॥ ॥ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਏਕ ਪਗ ਦੋਊ॥
॥ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਤਪ ਦੇਖਿ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਮਨੁ ਸਮੀਪ ਆਏ ਬਹੁ ਬਾਰਾ॥
॥ਮਾਂਗਹੁ ਬਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਲੁਭਾਏ॥ ॥ਪਰਮ ਧੀਰ ਨਹਿਂ ਚਲਹਿਂ ਚਲਾਏ॥
॥ਅਸਥਿ ਮਾਤ੍ਰ ਹੋਇ ਰਹੇ ਸਰੀਰਾ॥ ॥ਤਦਪਿ ਮਨਾਗ ਮਨਹਿਂ ਨਹਿਂ ਪੀਰਾ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ਦਾਸ ਨਿਜ ਜਾਨੀ॥ ॥ਗਤਿ ਅਨੰਨ੍ਯ ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ॥
॥ਮਾਂਗੁ ਮਾਂਗੁ ਬਰ ਭਾਇ ਨਭ ਬਾਨੀ॥ ॥ਪਰਮ ਗੰਭੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਮ੍ਰਿਤ ਸਾਨੀ॥
॥ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਆਵਨਿ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸ੍ਰਵਣ ਰੰਧ੍ਰ ਹੁਇ ਉਰ ਜਬ ਆਈ॥
॥ਹ੍ਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਤਨ ਭਏ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਮਾਨਹੁੰ ਅਬਹਿਂ ਭਵਨ ਤੇ ਆਏ॥

ਦੋ:॥ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਧਾ ਸਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਗਾਤ॥
॥ਬੋਲੇ ਮਨੁ ਕਰਿ ਦੰਡਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤ॥ ੧੫੦॥

॥ਸੁਨੁ ਸੇਵਕ ਸੁਰਤਰੁ ਸੁਰ ਧੇਨੂ॥ ॥ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਬੰਦਿਤ ਪਦ ਰੇਨੂ॥
॥ਸੇਵਤ ਸੁਲਭ ਸਕਲ ਸੁਖ ਦਾਯਕ॥ ॥ਪ੍ਰਨਤ ਪਾਲ ਸਚਰਾਚਰ ਨਾਯਕ॥
॥ਜੌ ਅਨਾਥ ਹਿਤ ਹਮ ਪਰ ਨੇਹੂ॥ ॥ਤੌ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇ ਯਹਿ ਬਰ ਦੇਹੂ॥
॥ਜੋ ਸਰੂਪ ਬਸ ਸਿਵ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਜਿਹ ਕਾਰਣ ਮੁਨਿ ਜਤਨ ਕਰਾਹੀਂ॥
॥ਜੋ ਭੁਸੁੰਡਿ ਮਨ ਮਾਨਸ ਹੰਸਾ॥ ॥ਸਗੁਣ ਅਗੁਣ ਜਿਹਿਂ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸੰਸਾ॥
॥ਦੇਖਹਿਂ ਹਮ ਸੋ ਰੂਪ ਭਰਿ ਲੋਚਨ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਨਤਾਰਤਿ ਮੋਚਨ॥
॥ਦੰਪਤਿ ਬਚਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੇ॥ ॥ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਬਿਨੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਪਾਗੇ॥
॥ਭਗਤ ਬਛਲ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਬਿਸ੍ਵ ਬਾਸ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨਾ॥

ਦੋ:॥ਨੀਲ ਸਰੋਰੁਹ ਨੀਲ ਮਣਿ ਨੀਲ ਨੀਰ ਧਰ ਸ੍ਯਾਮ॥
॥ਲਾਜਹਿਂ ਤਨ ਸੋਭਾ ਨਿਰਖਿ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਸਤ ਕਾਮ॥ ੧੫੧॥

॥ਸਰਦ ਮਯੰਕ ਬਦਨ ਛਬਿ ਸੀਵਾ॥ ॥ਚਾਰੁ ਕਪੋਲ ਚਿਬੁਕ ਦਰ ਗ੍ਰੀਵਾ॥
॥ਅਧਰ ਅਰੁਣ ਰਦ ਸੁੰਦਰ ਨਾਸਾ॥ ॥ਬਿਧੁ ਕਰ ਨਿਕਰ ਬਿਨਿੰਦਕ ਹਾਸਾ॥
॥ਨਵ ਅੰਬੁਜ ਅੰਬਕ ਛਬਿ ਨੀਕੀ॥ ॥ਚਿਤਵਨਿ ਲਲਿਤ ਭਾਵਤੀ ਜੀ ਕੀ॥
॥ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਮਨੋਜ ਚਾਪ ਛਬਿ ਹਾਰੀ॥ ॥ਤਿਲਕ ਲਲਾਟ ਪਟਲ ਦੁਤਿ ਕਾਰੀ॥

॥ਕੁੰਡਲ ਮਕਰ ਮੁਕੁਟ ਸਿਰ ਭ੍ਰਾਜਾ॥ ॥ਕੁਟਿਲ ਕੇਸ ਜਨੁ ਮਧੁਪ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਉਰ ਸ੍ਰੀਬਤ ਰੁਚਿਰ ਬਨਮਾਲਾ॥ ॥ਪਦਿਕ ਹਾਰ ਭੂਖਣ ਮਣਿ ਜਾਲਾ॥
॥ਕੇਹਰਿ ਕੰਧਰ ਚਾਰੁ ਜਨੇਊ॥ ॥ਬਾਹੁ ਬਿਭੂਖਣ ਸੁੰਦਰ ਤੇਊ॥੨॥
॥ਕਰਿ ਕਰ ਸਰਿ ਸੁਭਗ ਭੁਜਦੰਡਾ॥ ॥ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਕਰ ਸਰ ਕੋਦੰਡਾ॥੩॥

ਦੋ: ॥ਤੜਿਤ ਬਿਨਿੰਦਕ ਪੀਤ ਪਟ ਉਦਰ ਰੇਖ ਬਰ ਤੀਨਿ॥
॥ਨਾਭਿ ਮਨੋਹਰ ਲੇਤਿ ਜਨੁ ਜਮੁਨ ਭਵਰ ਛਬਿ ਛੀਨਿ॥੧੪੭

॥ਪਦ ਰਾਜੀਵ ਬਰਨਿ ਨਹਿ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਧੁਪ ਬਸਹਿ ਜਿਹ ਮਾਹੀ
॥ਬਾਮ ਭਾਗ ਸੋਭਤਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ॥ਆਦਿ ਸਕਤਿ ਛਬਿ ਨਿਧਿ ਜਗਮੂਲ
॥ਜਾਸੁ ਅੰਸ ਉਪਜਹਿ ਗੁਨ ਖਾਨੀ॥ ॥ਅਗਨਿਤ ਲਛਿ ਉਮਾ ਬ੍ਰਹਮਾਨੀ॥
॥ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲਾਸ ਜਾਸੁ ਜਗ ਹੋਈ॥ ॥ਰਾਮ ਬਾਮ ਦਿਸਿ ਸੀਤਾ ਸੋਈ॥੨॥
॥ਛਬਿ ਸਮੁਦ੍ਰ ਹਰਿ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਏਕ ਟਕ ਰਹੇ ਨਯਨ ਪਟ ਰੋਕੀ॥
॥ਚਿਤਵਹਿਂ ਸਾਦਰ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ॥ ॥ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਮਾਨਹਿਂ ਮਨੁ ਸਤਰੂਪਾ
॥ਹਰਖ ਬਿਬਸ ਤਨ ਦਸਾ ਭੁਲਾਨੀ॥ ॥ਪਰੇ ਦੰਡ ਇਵ ਗਹਿ ਪਦ ਪਾਨੀ॥
॥ਸਿਰ ਪਰਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਜ ਕਰ ਕੰਜਾ॥ ॥ਤੁਰਤ ਉਠਾਏ ਕਰੁਣਾ ਪੁੰਜਾ॥੪॥

ਦੋ: ॥ਬੋਲੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਪੁਨਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨਿ।
॥ਮਾਂਗਹੁ ਬਰ ਜੁਇ ਭਾਵ ਮਨ ਮਹਾਂ ਦਾਨਿ ਅਨੁਮਾਨਿ॥੧੪੮

॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਜੋਰਿ ਜੁਗ ਪਾਨੀ॥ ॥ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਨਾਥ ਦੇਖਿ ਪਦ ਕਮਲ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਅਬ ਪੂਰੇ ਸਬ ਕਾਮ ਹਮਾਰੇ॥੧॥
॥ਏਕ ਲਾਲਸਾ ਬਡਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਸੁਗਮ ਅਗਮ ਕਹਿ ਜਾਤ ਸੋ ਨਾਹੀ
॥ਤੁਮਹਿ ਦੇਤ ਅਤਿ ਸੁਗਮ ਗੁਸਾਈ॥ ॥ਅਗਮ ਲਾਗ ਮੁਹਿ ਨਿਜ ਕ੍ਰਿਪਣਾਈ
॥ਜਥਾ ਦਰਿਦ੍ਰ ਬਿਬੁਧ ਤਰੁ ਪਾਈ॥ ॥ਬਹੁ ਸੰਪਤਿ ਮਾਂਗਤ ਸਕੁਚਾਈ॥
॥ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਭਾਉ ਨ ਜਾਨੈ ਸੋਈ॥੨॥ ॥ਤਥਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਮ ਸੰਸਯ ਹੋਈ॥
॥ਸੋ ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥ ॥ਪੁਰਵਹੁ ਮੋਰ ਮਨੋਰਥ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
॥ਸਕੁਚ ਬਿਹਾਇ ਮਾਂਗੁ ਨ੍ਰਿਪ ਮੋਹੀ॥ ॥ਮੋਰੇ ਨਹਿ ਅਦੇਯ ਕਛੁ ਤੋਹੀ॥੪॥

ਦੋ: ॥ਦਾਨਿ ਸਿਰੋਮਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਨਾਥ ਕਹਉਂ ਸਤਭਾਵਾ॥

੭੦ ॥ਚਾਹਉਂ ਤੁਮਹਿ ਸਮਾਨ ਸੁਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨ ਕਵਨ ਦੁਰਾਉ ॥੧੪੯॥

॥ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਮੋਲੇ। ॥ਏਵਮਸ੍ਤੁ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਬੋਲੇ॥
॥ਆਪੁ ਸਰਿਸ ਖੋਜੌਂ ਕਹਂ ਜਾਈ। ॥ਨ੍ਰਿਪ ਤਵ ਤਨਯ ਹੋਬ ਮੈਂ ਆਈ॥
॥ਸਤਰੂਪਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਕਰ ਜੋਰੇ। ॥ਦੇਬਿ ਮਾਗੁ ਬਰੁ ਜੋ ਰੁਚਿ ਤੋਰੇ॥
॥ਜੋ ਬਰੁ ਨਾਥ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਂਗਾ। ॥ਸੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੁਹਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਾ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਰੰਤੁ ਸੁਠਿ ਹੋਤਿ ਢਿਠਾਈ। ॥ਜਦਪਿ ਭਗਤ ਹਿਤ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਤੁਮ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਜਨਕ ਜਗ ਸ੍ਵਾਮੀ। ॥ਬ੍ਰਹਮ ਸਕਲ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
॥ਅਸ ਸਮੁਝਤ ਮਨ ਸੰਸਯ ਹੋਈ। ॥ਕਹਾ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਵਾਣ ਪੁਨਿ ਸੋਈ॥
॥ਜੇ ਨਿਜ ਭਗਤ ਨਾਥ ਤਵ ਅਹਹੀਂ। ॥ਜੋ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਜੋ ਗਤਿ ਲਹਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਸੋਇ ਸੁਖ ਸੋਇ ਗਤਿ ਸੋਇ ਭਗਤਿ ਸੋਇ ਨਿਜ ਚਰਨ ਸਨੇਹੁ
॥ਸੋਇ ਬਿਬੇਕ ਸੋਇ ਰਹਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥੧੫੦॥

॥ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗੂੜ੍ਹ ਰੁਚਿਰ ਬਰ ਰਚਨਾ। ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨਾ॥
॥ਜੋ ਕਛੁ ਰੁਚਿ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ॥ਮੈਂ ਸੋ ਦੀਨ ਸਬ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਮਾਤੁ ਬਿਬੇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਤੋਰੇ। ॥ਕਬਹੂ ਨ ਮਿਟਹਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਮੋਰੇ॥
॥ਬੰਦਿ ਚਰਨ ਮਨੁ ਕਹੇਉ ਬਹੋਰੀ। ॥ਅਵਰ ਏਕ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰੀ॥
॥ਸੁਤ ਬਿਖਯਕ ਤਵ ਪਦ ਰਤਿ ਹੋਊ। ॥ਮੋਹਿ ਬਡ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੈ ਕਿਨ ਕੋਊ॥
॥ਮਨਿ ਬਿਨੁ ਫਨਿ ਜਿਮਿ ਜਲ ਬਿਨੁ ਮੀਨਾ। ॥ਮਮ ਜੀਵਨ ਤਿਮਿ ਤੁਮਹਿ ਅਧੀਨਾ॥
॥ਅਸ ਬਰੁ ਮਾਂਗਿ ਚਰਨ ਗਹਿ ਰਹੇਊ। ॥ਏਵਮਸ੍ਤੁ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਕਹੇਊ॥
॥ਅਬ ਤੁਮ ਮਮ ਅਨੁਸਾਸਨ ਮਾਨੀ। ॥ਬਸਹੁ ਜਾਇ ਸੁਰਪਤਿ ਰਜਧਾਨੀ॥

ਸੋ: ॥ਤਹਂ ਕਰਿ ਭੋਗ ਬਿਸਾਲ ਤਾਤ ਗਏ ਕਛੁ ਕਾਲ ਪੁਨਿ ॥
॥ਹੋਇਹਹੁ ਅਵਧ ਭੁਆਲ ਤਬ ਮੈਂ ਹੋਬ ਤੁਮਾਰ ਸੁਤ ॥੧੫੧॥

॥ਇੱਛਾਮਯ ਨਰਬੇਖ ਸਵਾਰੇ। ॥ਹੋਇਹਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਿਕੇਤ ਤੁਮਾਰੇ॥
॥ਅੰਸਨ ਸਹਿਤ ਦੇਹ ਧਰਿ ਤਾਤਾ। ॥ਕਰਿਹੌਂ ਚਰਿਤ ਭਗਤ ਸੁਖ ਦਾਤਾ॥
॥ਜੇ ਸੁਨਿ ਸਾਦਰ ਨਰ ਬਡਭਾਗੀ। ॥ਭਵ ਤਰਿਹਹਿਂ ਮਮਤਾ ਮਦ ਤ੍ਯਾਗੀ॥
॥ਆਦਿ ਸਕ੍ਤਿ ਜਿਹਿਂ ਜਗ ਉਪਜਾਯਾ। ॥ਸੋਊ ਅਵਤਰਿਹਿ ਮੋਰਿ ਯਹ ਮਾਯਾ॥

॥ਪੁਰਬ ਉਤ੍ਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜਸ ਖਤ੍ਰਾ ਮਾਝਾ॥ ॥ਸਤ੍ਰ ਨਸਤ੍ਰ ਅਨੁਜ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰਾ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮਸਤਕਿ ਨਿਵਿ ਪਾਲਿਧਾਰਾ॥ ॥ਅੰਤਰ ਧਮਨ ਭਏ ਤੁਰਕਾਨਾ॥
॥ਦੀਪਕ ਉਰ ਧਰਿ ਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ॥ਤਿਹਿ ਆਸ੍ਰਮ ਨਿ ਬਸੇ ਬਹੁ ਕਾਲਾ॥
॥ਸ੍ਰਮ ਸਾਏ ਭਨੁ ਤਾਂ ਸੋ ਅਨਿ ਸ੍ਰਾ॥ ॥ਜਾਇ ਕੀਨ ਆਸ੍ਰਮ ਕਹਿ ਵਾਸਾ॥

ਦੋ: ॥ਜਿਹ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਨੀਤ ਅਤਿ ਸੁਨਹਿ ਕਹੈ ਜੋ ਸਿਖ ਕੇਤੁ॥
॥ਕਰ ਦੂਨ ਪੁਨਿ ਅਪਰ ਪੁਨਿ ਸਮਸਨ ਮਾਰਗ ਹੇਤੁ॥੧੫੬॥

॥ਸੁਨ ਸੁਨਿ ਕਥਾ ਪੁਨੀਤ ਪੁਰਾਨੀ॥ ॥ਜੋ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਪਾਤਿ ਸੰਕੁਚ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਦੇਖਹੁ ਦੇਵਿਨ ਸਿਖ ਲੋਕਯ ਦੇਸੂ॥ ॥ਸਤ੍ਰਨ ਹੇਤੁ ਤਉ ਬਸੀ ਨਰੇਸੂ॥
॥ਧਰਮ ਪੂਰਬ ਪਰ ਨੀਤਿ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੀਲ ਬਲਵਾਨਾ॥
॥ਤਿਹਿ ਕੇ ਹੁਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਤ ਬੀਰਾ॥ ॥ਸਭ ਗੁਣ ਧਾਮ ਮਹਾਂ ਰਣ ਧੀਰਾ॥
॥ਕਰਮ ਧਨੀ ਜੇਠੇ ਸੁਤ ਆਹੀ॥ ॥ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਤਾਨ ਅਸਤਾਹੀ॥
॥ਅਪਰ ਸੁਤਾਨਿ ਅਧਿਮ ਰਦਨਾ॥ ॥ਭੁਜ ਬਲ ਅਤੁਲ ਅਭਲ ਸਿਕਾਮਾ॥
॥ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ॥ ॥ਸਕਲ ਦੇਸ ਜਲ ਬਲ ਜਿਤ ਕੀਤੀ॥
॥ਜੇਠੇ ਸੁਤ ਕਉ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਨਾ॥ ॥ਹਰਿ ਚਿਤ ਆਪੁ ਗਵਨ ਬਨ ਕੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਜਸੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ਦਿਪ ਦਿਸੀ ਦੂਨਾ ਹੀ ਦੇਸ॥
॥ਪਰਜਾ ਪਾਲ ਅਤਿ ਦੇਵ ਇਮਿ ਕਰਤੂੰ ਨਹੀ ਅਪਾਲੇਸ॥੧੫੭॥

॥ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਾਲ ਸਹਿਤ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਨਾਮ ਧਰਮ ਭੂਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਾਨਾ॥
॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਨ ਸੰਤ੍ਰ ਬਲ ਬੀਰਾ॥ ॥ਆਪੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਪੁਨਿ ਰਣ ਧੀਰਾ॥
॥ਜੇਨ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਅਮਿਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸਤ੍ਰ ਸਮਰ ਜੁਝਾਰਾ॥
॥ਜੈਨ ਸਬਦ ਲੈ ਕਾਤੁ ਹਰਖਾਨਾ॥ ॥ਅਤੁ ਬਾਜੇ ਗਾਵਰਾਜੇ ਨਿਸਾਨਾ॥
॥ਦਿਗ ਬਿਜੈ ਹੇਤੁ ਚਰ ਜਾਇ ਬਨਾਈ॥ ॥ਸੁ ਦਿਨ ਸਾਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਲੇ ਬਜਾਈ॥
॥ਜਰ ਕਹ ਪਰੀ ਅਨੇਕ ਲਰਾਈ॥ ॥ਜੀਤਿ ਸਕਲ ਭੂਪ ਬਸਿ ਆਈ॥
॥ਸਭੁ ਦੀਪ ਭੁਜ ਬਲ ਬਸ ਕੀਨਾ॥ ॥ਲੀ ਲੀ ਦੰਡ ਹਾਥਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਨਾ॥
॥ਸਕਲ ਅਵਨਿ ਮੰਡਲ ਤਿਹਿ ਕਾਲਾ॥ ॥ਏਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਾਨੁ ਸਤਿ ਪਾਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਦਰਸ ਦਿਜ ਕਰਿ ਬਾਹੁ ਬਲ ਨਿਜ ਪੁਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ॥

।ਅਰਥ ਧਰਮ ਕਾਮਾਦਿ ਸੁਖ ਸੇਵਹਿ ਸਮਯੈਂ ਨਿਰੇਸ਼ ।।੧੫੩।।

।।ਭੂਪ ਪ੍ਰਤਾਪਭਾਨੁ ਬਲ ਪਾਈ ।।	।।ਕਾਮਧੇਨੁ ਭਇ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਈ ।।
।।ਸਭ ਦੁਖ ਬਰਜਿਤ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਖਾਰੀ	।।ਧਰਮਸੀਲ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ।।
।।ਸਚਿਵ ਧਰਮ ਰੁਚਿ ਹਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤੀ	।।ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਤ ਹੇਤੁ ਸਿਖਵ ਨਿਤ ਨੀਤੀ ।।
।।ਗੁਰ ਸੁਰ ਸੰਤ ਪਿਤਰ ਮਹਿਦੇਵਾ ।।	।।ਕਰੈ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭ ਕੀ ਸੇਵਾ ।।
।।ਭੂਪ ਧਰਮ ਜੇ ਬੇਦ ਬਖਾਨੇ ।।	।।ਸਕਲ ਕਰੈ ਸਾਦਰ ਸੁਖ ਮਾਨੇ ।।
।।ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਦੇਇ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਦਾਨਾ	।।ਸੁਨੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ।।
।।ਨਾਨਾ ਬਾਪੀ ਕੂਪ ਤੜਾਗਾ ।। ੪	।।ਸੁਮਨ ਬਾਟਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਾਗਾ ।।
।।ਬਿਪ੍ਰ ਭਵਨ ਸੁਰ ਭਵਨ ਸੁਹਾਏ	।।ਸਭ ਤੀਰਥਨਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ

।।ਦੋਹਾ ।।ਜਹ ਲਗਿ ਕਹੇ ਪੁਰਾਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਏਕ ਏਕ ਸਭ ਜਾਗ ।
।।ਬਾਰ ਸਹਸ ਸਹਸ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਏ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗ ।।੧੫੪।।

।।ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਕਛੁ ਫਲ ਅਨੁਸੰਧਾਨਾ ।।	।।ਭੂਪ ਬਿਬੇਕੀ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨਾ ।।
।।ਕਰੈ ਜੋ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ ।।	।।ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰਪਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਯਾਨੀ ।।
।।ਚੜ੍ਹਿ ਬਰ ਬਾਜਿ ਬਾਰ ਇਕ ਰਾਜਾ ।।	।।ਮ੍ਰਿਗਯਾ ਕਰ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜਾ ।।
।।ਬਿੰਧ੍ਯਾਚਲ ਗੰਭੀਰ ਬਨ ਗਯਊ ।।	।।ਮ੍ਰਿਗ ਪੁਨੀਤ ਬਹੁ ਮਾਰਤ ਭਯਊ ।।
।।ਫਿਰਤ ਬਿਪਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਖ ਬਰਾਹੂ ।।	।।ਜਨੁ ਬਨ ਦੁਰੌ ਸਸਿਹਿ ਗ੍ਰਸਿ ਰਾਹੂ ।।
।।ਬਡ ਬਿਧੁ ਨਹਿੰ ਸਮਾਤ ਮੁਖ ਮਾਹੀਂ ।।	।।ਮਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਬਸ ਉਗਿਲਤ ਨਾਹੀਂ ।।
।।ਕੋਲ ਕਰਾਲ ਦਸਨ ਛਬਿ ਗਾਈ ।।	।।ਤਨੁ ਬਿਸਾਲ ਪੀਵਰ ਅਧਿਕਾਈ ।।
।।ਘੁਰਘੁਰਾਤ ਹਯ ਆਰਵ ਪਾਏ ।।	।।ਚਕਿਤ ਬਿਲੋਕਤ ਕਾਨ ਉਠਾਏ ।।

।।ਦੋਹਾ ।।ਨੀਲ ਮਹੀਧਰ ਸਿਖਰ ਸਮ ਦੇਖਿ ਬਿਸਾਲ ਬਰਾਹੁ ।।
।।ਚਪਰਿ ਚਲੇਉ ਹਯ ਸੁਟੁਕਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਂਕਿ ਨ ਹੋਇ ਨਿਬਾਹੁ ।।੧੫੫।।

।।ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਅਧਿਕ ਰਵ ਬਾਜੀ ।।	।।ਚਲਾ ਬਰਾਹ ਮਰੁਤ ਗਤਿ ਭਾਜੀ ।।
।।ਤੁਰਤ ਕੀਨ੍ਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰ ਸੰਧਾਨਾ ।।	।।ਮਹਿ ਮਿਲਿ ਗਯੋ ਬਿਲੋਕਤ ਬਾਨਾ ।।
।।ਤਕਿ ਤਕਿ ਤੀਰ ਮਹੀਸ ਚਲਾਵਾ ।।	।।ਕਰਿ ਛਲ ਸੁਅਰ ਸਰੀਰ ਬਚਾਵਾ ।।
।।ਪ੍ਰਗਟਤ ਦੁਰਤ ਜਾਇ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾਗਾ ।।	।।ਰਿਸ ਬਸ ਭੂਪ ਚਲੋ ਸੰਗ ਲਾਗਾ ।।

॥ਗਯੋ ਦੂਰਿ ਘਨ ਗਹਨ ਬਰਾਹੂ॥ ॥ਜਹ ਨਾਹੀ ਗਜ ਬਾਜਿ ਨਿਬਾਹੂ॥
॥ਅਤਿ ਅਕੇਲ ਬਨ ਬਿਪੁਲ ਕਲੇਸੂ॥ ॥ਤਦਪਿ ਨ ਮ੍ਰਿਗ ਮਗ ਤਜੇ ਨਰੇਸੂ॥
॥ਕੋਲ ਬਿਲੋਕ ਭੂਪ ਬਡ ਧੀਰਾ॥ ॥ਭਾਗਿ ਪੈਠਿ ਗਿਰਿ ਗੁਹਾ ਗੰਭੀਰਾ॥
॥ਅਗਮ ਦੇਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪਛੁਤਾਈ॥ ॥ਫਿਰਯੋ ਮਹਾ ਬਨ ਪਰ੍ਯੋ ਭੁਲਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਖੇਦ ਖਿੰਨਿ ਤਿ ਛੁਧਿਤ ਤ੍ਰਿਖਿਤ ਰਾਜਾ ਬਾਜਿ ਸਮੇਤ।
॥ਖੋਜਤ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਸਰਿਤ ਸਰ ਜਲ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਅਚੇਤ॥੧੫੭॥

॥ਫਿਰਤ ਬਿਪਿਨ ਆਸ੍ਰਮ ਇਕ ਦੇਖਾ॥ ॥ਤਹ ਬਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਪਟ ਮੁਨਿ ਭੇਖਾ॥
॥ਜਾਸੁ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨ ਛੁਡਾਈ॥ ॥ਸਮਰ ਸੇਨ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪਰਾਈ॥
॥ਸਮਯ ਪ੍ਰਤਾਪਭਾਨੁ ਕਰ ਜਾਨੀ॥ ॥ਆਪਨ ਅਤਿ ਅਸਮਯ ਅਨੁਮਾਨੀ॥
॥ਗਯੋ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਮਨ ਬਹੁਤ ਗਲਾਨੀ॥ ॥ਮਿਲਾ ਨ ਰਾਜਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਭਿਮਾਨੀ॥
॥ਰਿਸ ਉਰ ਮਾਰਿ ਰੰਕ ਜਿਮਿ ਰਾਜਾ॥ ॥ਬਿਪਿਨ ਬਸੈ ਤਾਪਸ ਕੇ ਸਾਜਾ॥
॥ਤਾਸੁ ਸਮੀਪ ਗਵਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨਾ॥ ॥ਯਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਵਿ ਤੇ ਤਬ ਚੀਨਾ॥
॥ਰਾਉ ਤ੍ਰਿਖਿਤ ਨਹਿ ਸੋ ਪਹਿਚਾਨਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਸੁਭੇਖ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਜਾਨਾ॥
॥ਉਤਰਿ ਤੁਰੰਗ ਤੇ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮਾ॥ ॥ਪਰਮ ਚਤੁਰ ਨ ਕਹੇ ਨਿਜ ਨਾਮਾ॥

ਦੋ: ॥ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਿਖਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਤੇਹਿ ਸਰਵਰ ਦੀਨ ਦਿਖਾਇ।
॥ਮੱਜਨ ਪਾਨ ਸਮੇਤ ਹਯ ਕੀਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਇ॥੧੫੮॥

॥ਗਾ ਸ੍ਰਮ ਸਕਲ ਸੁਖੀ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੂ॥ ॥ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਤਾਪਸ ਲੈ ਗਯੂ॥
॥ਆਸਨ ਦੀਨ ਅਸ੍ਤ ਰਵਿ ਜਾਨੀ॥ ॥ਪੁਨਿ ਤਾਪਸ ਬੋਲਾ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਕੋ ਤੁਮ ਕਸ ਬਨ ਫਿਰਹੁ ਅਕੇਲੇ॥ ॥ਸੁੰਦਰ ਜੁਬਾ ਜੀਵ ਪਰਹੇਲੇ॥
॥ਚੱਕ੍ਰਵਰਤਿ ਕੇ ਲੱਛਣ ਤੋਰੇ॥ ॥ਦੇਖਤ ਦਯਾ ਲਾਗਿ ਅਤਿ ਮੋਰੇ॥
॥ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪਭਾਨੁ ਅਵਨੀਸਾ॥ ॥ਤਾਸੁ ਸਚਿਵ ਮੈ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨੀਸਾ॥
॥ਫਿਰਤ ਅਹੇਰਹਿ ਪਰੇ ਭੁਲਾਈ॥ ॥ਬਡੇ ਭਾਗ ਦੇਖੇ ਪਦ ਆਈ॥
॥ਹਮ ਕਹ ਦੁਰਲਭ ਦਰਸ ਤੁਮਾਰਾ॥ ॥ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਕਛੁ ਭਲ ਹੋਨਿਹਾਰਾ॥
॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਤਾਤ ਭਯੋ ਅੰਧਿਆਰਾ॥ ॥ਜੋਜਨ ਸੱਤਰਿ ਨਗਰ ਤੁਮਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਸਾ ਘੋਰ ਗੰਭੀਰ ਬਨ ਪੰਥ ਨ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ।

॥ਬਿਸਰਹੁ ਆਜੁ ਅਸ ਜਾਨਿ ਤੁਮ ਜਾਈਹਿ ਹੋਤ ਬਿਹਾਨ॥੧੬੩
॥ਤੁਲਸੀ ਜਸਿ ਭਵਿਤਬ੍ਯਤਾ ਤੈਸੀ ਮਿਲੈ ਸਹਾਇ।
॥ਆਪੁਨ ਆਵੈ ਤਾਹਿ ਪੈਂ ਤਾਹਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਜਾਇ॥੧੬੪

॥ਭਲੇਹਿ ਨਾਥ ਆਇਸੁ ਧਰਿ ਸੀਸਾ॥ ॥ਬਾਂਧਿ ਤੁਰੰਗ ਤਰੁ ਬੈਠ ਮਹੀਸਾ॥
॥ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਸੰਸੇ ਤਾਹੀ॥ ॥ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਨਿਜ ਭਾਗ ਸਰਾਹੀ॥
॥ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਜਾਨਿ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੌਂ ਢਿਠਾਈ॥
॥ਮੋਹਿ ਮੁਨੀਸ ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਜਾਨੀ॥ ॥ਨਾਥ ਨਾਮ ਨਿਜ ਕਹਹੁ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਤੇਹਿ ਨ ਜਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੋ ਜਾਨਾ॥ ॥ਭੂਪ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸੋ ਕਪਟ ਸਯਾਨਾ॥
॥ਬੈਰੀ ਪੁਨਿ ਛਤ੍ਰੀ ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ॥ ॥ਛਲ ਬਲ ਕੀਨ ਚਹੈ ਨਿਜ ਕਾਜਾ॥
॥ਸਮੁਝਿ ਰਾਜ ਸੁਖ ਦੁਖਿਤ ਅਰਾਤੀ॥ ॥ਅਵਾਂ ਅਨਲ ਇਵ ਸੁਲਗੈ ਛਾਤੀ॥
॥ਸਰਲ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ॥ ॥ਬੈਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਕਪਟ ਬੋਰਿ ਬਾਨੀ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਬੋਲੇ ਜੁਗੁਤਿ ਸਮੇਤ॥ ।
॥ਨਾਮ ਹਮਾਰ ਭਿਖਾਰਿ ਅਬ ਨਿਰਧਨ ਰਹਿਤ ਨਿਕੇਤ॥੧੬੫

॥ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਜੇ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਤੁਮ ਸਾਰਿਖੇ ਗਲਿਤ ਅਭਿਮਾਨਾ॥
॥ਸਦਾ ਅਪਨਪੌ ਰਹਹਿ ਦੁਰਾਏ॥ ॥ਸਬ ਬਿਧਿ ਕੁਸਲ ਕੁਬੇਖ ਬਨਾਏ॥
॥ਤਿਹ ਤੇ ਕਹਹਿਂ ਸੰਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਟੇਰੇ॥ ॥ਪਰਮ ਅਕਿੰਚਨ ਪ੍ਰਿਯ ਹਰਿ ਕੇਰੇ॥
॥ਤੁਮ ਸਮ ਅਧਨ ਭਿਖਾਰਿ ਅਗੇਹਾ॥ ॥ਹੋਤ ਬਿਰੰਚਿ ਸਿਵਹਿ ਸੰਦੇਹਾ॥
॥ਜੋਸਿ ਸੋਸਿ ਤਵ ਚਰਣ ਨਮਾਮੀ॥ ॥ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਯ ਅਬ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
॥ਸਹਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੇਖੀ॥ ॥ਆਪ ਬਿਖੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਜਹਿਂ ਅਪਨਾਈ॥ ॥ਬੋਲੇ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਜਨਾਈ॥
॥ਸੁਨੁ ਸਤਿਭਾਵ ਕਹੌਂ ਮਹਿਪਾਲਾ॥ ॥ਇਹਾਂ ਬਸਤ ਬੀਤੇ ਬਹੁ ਕਾਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਅਬ ਲਗਿ ਮੋਹਿ ਨ ਮਿਲੇ ਕੋਊ ਮੈਂ ਨ ਜਨਾਵੋਂ ਕਾਹੁ॥
॥ਲੋਕ ਮਾਨ੍ਯਤਾ ਅਨਲ ਸਮ ਕਰ ਤਪ ਕਾਨਨ ਦਾਹੁ॥੧੬੬॥

ਸੋ: ॥ਤੁਲਸੀ ਦੇਖਿ ਸੁਬੇਖ ਭੂਲਹਿਂ ਮੂਢ ਨ ਚਤੁਰ ਨਰ॥
॥ਸੁੰਦਰ ਕੇਕਿਹਿ ਪੇਖ ਬਚਨ ਸੁਧਾ ਸਮ ਅਸਨ ਅਹਿ॥੧੬੭

ਤਾਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਭ ਤਹੈਂ ਨ ਕਾਮਾਂ ।
ਹਰਿ ਰਾਜਿ ਕਿਮ ਅਧਿਪ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਾਂਹੀ
ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਤ ਸਭ ਬਿਨ ਹਿ ਜਨਾਏ
ਹਰ ਕ੍ਰਮ ਨਿਧਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਏ
ਤੁਮ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹੇ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜੋਇ ਧਰੋ ਤੇ ਰੋ ।
ਆਏ ਭੁਵ ਪਰ ਕਰੈ ਹੈ ਜੋਹੀ ।
ਕਰੁਣਾ ਦੇਖ ਧਰੈ ਅਤਿ ਮੋਹੀ ।
ਜੋ ਮਿ ਨਿਮਿਤ ਧਾਮ ਕਥਹਿ ਉਦਾਸ ॰
ਤ੍ਰਿਮਿਤ ਮਿਨ੍ਹ ਪਾਠ ਹੋਇ ਦਿਲਾਸ ॰
ਦੇਖਲੂ ਕਰਮ ਕਰਮ ਮਨ ਧਾਨੀ ।
ਤ੍ਰਿਬ ਭੇਕ ਤਾਪਸ ਬਕ ਧਾਨੀ ।
ਲਾਮ ਧਾਮ ਟੇਕ ਤਨੁ ਭ੍ਰਾਈ ।
ਜਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲੇ ਪੁਨਿ ਬਾਨੀ
ਕਰਹੁ ਨਾਮ ਨਰ ਅਰਥ ਬਖਾਨੀ ।
ਜੋ ਹਿ ਸੇਵ ਕਾਜ ਆਪ ਨ ਜਾਨੀ

ਦੋ: ॥ ਆਦਿ ਮਿਨਿ ਉਪਜੀ ਜਗਹਿ ਤਨ ਉਤਪਤਿ ਭ੍ਰਾਇ ਮੋਹਿ
ਨਾਮ ਏਕ ਤਨੁ ਧੇਤ੍ਰ ਤਿ ਦਿਵੋਹ ਨਯਰੀ ਬੋਹੋਇ ॥ ੧੬੦ ॥

ਜਾਨਿ ਆਸ਼ਰਮ ਕਰ ਤੁਮ ਜਾਨੀ
ਸੁਤ ਭੂਪਤੇ ਦੂਰ ਕਰ ਕਹੂ ਨਾਹੀਂ ।
ਨ੍ਰਿਪ ਭਲਤੇ ਜਗ ਮਿਲੈ ਵਿਧਾਤਾ ।
ਤ੍ਰਿਪ ਬਲ ਦਿਲ ਭੂਪੇ ਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ।
ਤਪ ਬਲ ਸੰਭੂ ਕਰਹਿ ਸੰਘਾਰਾ ।
ਭੂਪਤੇ ਅਕਾਮ ਨ ਕਹੂ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਭੂਪੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॰
ਕਥਾ ਪੁਰਾਤਨ ਕਹੈ ਸੋ ਲਾਗਾ ।
ਕਰਮ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੇਕਾ ।
ਕਹੈ ਨਿਰੂਪਣ ਦਿਕ ਤਿ ਦਿਵੇਕਾ ।
ਉਪਜਵ ਪਾਲਨ ਪ੍ਰਲਯ ਕਹਾਨੀ ।
ਕਹੈ ਸਿਆ ਅਮਿਤ ਆਸ਼ਰਮ ਬਖਾਨੀ
ਸੁਨਿ ਮਹੀਸ ਤਾਪਸ ਬਸ ਹੋਇ ਗਤ੍ਰੀ ।
ਆਪਨ ਨਾਮ ਕਹਨ ਤਬ ਲਾਗਤ੍ਰੀ ।
ਕਹ ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੈ ਤੋਹੀ ।
ਕੀਨਿਉ ਕਪਟ ਲਾਗ ਭਲ ਮੋਹੀ ।

ਸੋ: ॥ ਸੁਨ ਮਹੀਸ ਅਸ ਨੀਤਿ ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਾਮ ਨ ਕਹਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ।
ਮੋਹਿ ਤੋਹਿ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਰਮ ਚਤੁਰਤਾ ਨਿਰਖਿਤ ਬ੍ਰਾਇ ॥

ਨਾਮ ਤੁਮਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਨੇਸਾ ।
ਸਤਕੇਤੁ ਤਵ ਪਿਤਾ ਨਰੇਸਾ ।
ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭ ਜਾਨਿਯ ਰਾਜਾ ।
ਕਹਿਯ ਨ ਆਪਨਹਿਂ ਜਾਨਿ ਅਕਾਜਾ ।
ਦੇਖਿ ਤਾਤ ਤਵ ਸਹਜ ਸੁਧਾਈ ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨੀਤਿ ਨਿਪੁਣਾਈ ।
ਉਪਜਿ ਪਰੀ ਮਮਤਾ ਮਨ ਮੋਰੇ ।
ਕਹਉਂ ਕਥਾ ਨਿਜ ਪੂਛੇ ਤੋਰੇ ।
ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੈਂ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀਂ ।
ਮਾਂਗੁ ਜੋ ਭੂਪ ਭਾਵ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ।

॥ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਭੂਪ ਹਿਤ ਹਰਖਾਨਾ॥ ॥ਗਹਿ ਪਦ ਬਿਨਯ ਕੀਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਮੁਨਿ ਦਰਸਨ ਤੋਰੇ॥ ॥ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਕਰਤਲ ਮੋਰੇ॥
॥ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਤਥਾਪਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਮਾਂਗਿ ਅਗਮ ਬਰ ਹੋਉਂ ਅਸੋਕੀ॥

ਦੋ: ॥ਜਰਾ ਮਰਨ ਦੁਖ ਰਹਿਤ ਤਨੁ ਸਮਰ ਜਿਤੈ ਜਨਿ ਕੋਊ।
॥ਏਕਛਤ੍ਰ ਰਿਪੁ ਹੀਨ ਮਹਿ ਰਾਜ ਕਲਪ ਸਤ ਹੋਊ ॥੧੬੮॥

॥ਕਹ ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਹੋਊ॥ ॥ਕਾਰਨ ਏਕ ਕਠਿਨ ਸੁਨ ਸੋਊ॥
॥ਕਾਲਹੁ ਤਵ ਪਦ ਨਾਇਹਿ ਸੀਸਾ॥ ॥ਏਕ ਵਿਪ੍ਰਕੁਲ ਛਾਡਿ ਮਹੀਸਾ॥
॥ਤਪਬਲ ਬਿਪ੍ਰ ਸਦਾ ਬਰਿਆਰਾ॥ ॥ਤਿਨ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਕੋ ਰਖਵਾਰਾ॥
॥ਜੌ ਵਿਪ੍ਰਨ ਬਸ ਕਰਹੁ ਨਰੇਸਾ॥ ॥ਤੌ ਤਵ ਬਸ ਬਿਧਿ ਵਿਸ੍ਨੁ ਮਹੇਸਾ॥
॥ਚਲ ਨ ਬ੍ਰਹਮਕੁਲ ਮੈਂ ਬਰਿਆਈ॥ ॥ਸਤ੍ਯ ਕਹੌਂ ਦੋਊ ਭੁਜਾ ਉਠਾਈ॥
॥ਵਿਪ੍ਰ ਸ੍ਰਾਪ ਬਿਨੁ ਸੁਨੁ ਮਹਿਪਾਲਾ॥ ॥ਤੋਰ ਨਾਸ ਨਹਿੰ ਕਵਨਿਹੁ ਕਾਲਾ॥
॥ਹਰਖੇ ਰਾਉ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਤਾਸੂ॥ ॥ਨਾਥ ਨ ਹੋਇ ਮੋਰ ਅਬ ਨਾਸੂ॥
॥ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਮੋਕਹੁੰ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਲ੍ਯਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਏਵਮਸਤੁ ਕਹਿ ਕਪਟ ਮੁਨਿ ਬੋਲਾ ਕੁਟਿਲ ਬਹੋਰਿ॥
॥ਮਿਲਬ ਹਮਾਰ ਭੁਲਾਵ ਨਿਜ ਕਹਹੁ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਖੋਰਿ ॥੧੬੯॥

॥ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਿ ਵਰਜੌਂ ਰਾਜਾ॥ ॥ਕਹੇ ਕਥਾ ਤਵ ਪਰਮ ਅਕਾਜਾ॥
॥ਛਠੇ ਸ੍ਰਵਣ ਯਹਿ ਪਰਤ ਕਹਾਨੀ॥ ॥ਨਾਸ ਤੁਮਾਰ ਸਤ੍ਯ ਮਮ ਬਾਨੀ॥
॥ਯਹ ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਥਵਾ ਦ੍ਵਿਜ ਸ੍ਰਾਪਾ॥ ॥ਨਾਸ ਤੋਰ ਸੁਨੁ ਭਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪਾ॥
॥ਆਨ ਉਪਾਯ ਨਿਧਨ ਤਵ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਜੌ ਹਰਿ ਹਰ ਕੋਪਹਿਂ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਨਾਥ ਪਦ ਗਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਾ॥ ॥ਦ੍ਵਿਜ ਗੁਰ ਕੋਪ ਕਹਹੁ ਕੋ ਰਾਖਾ॥
॥ਰਾਖੈ ਗੁਰੁ ਜੌ ਕੋਪ ਵਿਧਾਤਾ॥ ॥ਗੁਰੁ ਵਿਰੋਧ ਨਹਿਂ ਕੋਊ ਜਗ ਤ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਜੌ ਨ ਚਲਬ ਹਮ ਕਹੇ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਹੋਇ ਬਿਨਾਸ ਨਹਿਂ ਸੋਚ ਹਮਾਰੇ॥
॥ਏਕਹਿ ਡਰ ਡਰਪਤ ਮਨ ਮੋਰਾ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਮਹਿਦੇਵ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਘੋਰਾ॥

॥ਹੋਹਿਂ ਵਿਪ੍ਰ ਬਸ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕਹਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸੋਊ॥
॥ਤੁਮ ਤਜਿ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਨਿਜ ਹਿਤੂ ਨ ਦੇਖੌਂ ਕੋਊ ॥੧੭੦॥

।।ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬਿਧ ਜਤਨ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ।।ਕਸ਼ਟ ਸਾਧ੍ਯ ਪੁਨਿ ਹੋਹਿੰ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ।।
।।ਅਹੈ ਏਕ ਅਤਿ ਸੁਗਮ ਉਪਾਈ ।।ਤਹਾਂ ਪਰੰਤੁ ਏਕ ਕਠਿਨਾਈ ।।
।।ਮਮ ਆਧੀਨ ਜੁਗਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਈ ।।ਮੋਰ ਜਾਬ ਤਵ ਨਗਰ ਨ ਹੋਈ ।।
।।ਆਜੁ ਲਗੇ ਅਰੁ ਜਬ ਤੇ ਭਯਊਂ ।।ਕਾਹੂ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਾਮ ਨ ਗਯਊਂ ।।
।।ਜੌ ਨ ਜਾਬ ਤਵ ਹੋਇ ਅਕਾਜੂ ।।ਬਨਾ ਆਇ ਅਸਮੰਜਸ ਆਜੂ ।।
।।ਸੁਨਿ ਮਹੀਪ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ।।ਨਾਥ ਨਿਗਮ ਅਸ ਨੀਤਿ ਬਖਾਨੀ ।।
।।ਬਡੇ ਸਨੇਹ ਲਘੁਨ ਪਰ ਕਰਹੀਂ ।।ਗਿਰਿ ਨਿਜ ਸਿਰਨ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਣ ਧਰਹੀਂ ।।
।।ਜਲਧਿ ਅਗਾਧ ਮੌਲਿ ਬਹ ਫੇਨੂ ।।ਸੰਤਤ ਧਰਣਿ ਧਰਤ ਸਿਰ ਰੇਨੂ ।।

ਦੋਹ: ।।ਅਸ ਕਹਿ ਗਹੇ ਨਰੇਸ ਪਦ ਸ੍ਵਾਮੀ ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ।
।।ਮੋਹਿ ਲਾਗਿ ਦੁਖ ਸਹਿਯ ਪ੍ਰਭੁ ਸੱਜਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲੁ ।।੧੬੭

।।ਜਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਆਪਨ ਆਧੀਨਾ ।।ਬੋਲਾ ਤਾਪਸ ਕਪਟ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ।।
।।ਸਤ੍ਯ ਕਹੌਂ ਭੂਪਤਿ ਸੁਨੁ ਤੋਹੀਂ ।।ਜਗ ਨਾਹਿਨ ਦੁਰਲਭ ਕਛੁ ਮੋਹੀਂ ।।
।।ਅਵਸਿ ਕਾਜ ਮੈਂ ਕਰਿਹੌਂ ਤੋਰਾ ।।ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਭਗਤ ਤੈਂ ਮੋਰਾ ।।
।।ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾਊ ।।ਫਲੈ ਤਬਹਿੰ ਜਬ ਕਰਿਯ ਦੁਰਾਊ ।।
।।ਜੌ ਨਰੇਸ ਮੈਂ ਕਰਊਂ ਰਸੋਈ ।।ਤੁਮ ਪਰਸਹੁ ਮੋਹਿ ਜਾਨ ਨ ਕੋਈ ।।
।।ਅੰਨ ਸੋ ਜੋਇ ਜੋਇ ਭੋਜਨ ਕਰਈ ।।ਸੋਇ ਸੋਇ ਤਵ ਆਯਸੁ ਅਨੁਸਰਈ ।।
।।ਪੁਨਿ ਤਿਨਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜੇਵੈਂ ਜੋਊ ।।ਤਵ ਬਸ ਹੋਇ ਭੂਪ ਸੁਨੁ ਸੋਊ ।।
।।ਜਾਇ ਉਪਾਯ ਰਚਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਏਹੂ ।।ਸੰਬਤ ਭਰਿ ਸੰਕਲਪ ਕਰੇਹੂ ।।

।।ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਦ੍ਵਿਜ ਸਹਸ ਸਤ ਬਰੇਹੁ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ।।
।।ਮੈਂ ਤੁਮਰੇ ਸੰਕਲਪ ਲਗਿ ।।ਦਿਨਹਿੰ ਕਰਬ ਜੇਵਨਾਰ ।।੧੬੮

।।ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਕਸ਼ਟ ਅਤਿ ਥੋਰੇ ।।ਹੋਇਹਹਿੰ ਸਕਲ ਬਿਪ੍ਰ ਬਸ ਤੋਰੇ ।।
।।ਕਰਿਹਹਿੰ ਬਿਪ੍ਰ ਹੋਮ ਮਖ ਸੇਵਾ ।।ਤੇਹਿੰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਜਹਿੰ ਬਸ ਦੇਵਾ ।।
।।ਔਰ ਏਕ ਤੋਹਿ ਕਹੌਂ ਲਖਾਊ ।।ਮੈਂ ਏਹਿ ਬੇਖ ਨ ਆਉਬ ਕਾਊ ।।
।।ਤੁਮਰੇ ਉਪਰੋਹਿਤ ਕਹੁੰ ਰਾਯਾ ।।ਹਰਿ ਆਨਬ ਮੈਂ ਕਰਿ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ।।
।।ਤਪਬਲ ਤੇਹਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਸਮਾਨਾ ।।ਰਖਿਹੌਂ ਇਹਾਂ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ।।

॥ਮੈਂ ਧਰਿ ਤਾਸੁ ਬੇਖ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਤੋਰ ਸਵਾਰਬ ਕਾਜਾ॥
॥ਗੈ ਨਿਸਿ ਬਹੁਤ ਸਯਨ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਭੂਪ ਭੇਟ ਦਿਨ ਤੀਜੈ॥
॥ਮੈਂ ਤਪ ਬਲ ਤੁਹਿ ਤੁਰੰਗ ਸਮੇਤਾ ॥ ਪਹੁੰਚੈਹੌਂ ਸੋਵਤਹਿਂ ਨਿਕੇਤਾ॥

॥ਦੋ:॥ ॥ਮੈਂ ਆਉਬ ਸੁਇ ਬੇਖ ਧਰਿ ਪਹਿਚਾਨੇਹੁ ਤਬ ਮੋਹਿ ।
॥ਜਬ ਏਕਾਂਤ ਬੁਲਾਇ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ਤੋਹਿ ॥੧੭੩॥

॥ਸਯਨ ਕੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯਸ ਮਾਨੀ ॥ ਆਸਨ ਜਾਇ ਬੈਠ ਛਲ ਗ੍ਯਾਨੀ॥
॥ਸ੍ਰਮਿਤ ਭੂਪ ਨਿਦ੍ਰਾ ਅਤਿ ਆਈ ॥ ਸੋ ਕਿਮਿ ਸੋਵ ਸੋਚ ਅਧਿਕਾਈ॥
॥ਕਾਲਕੇਤੁ ਨਿਸਿਚਰ ਤਹ ਆਵਾ ॥ ਜਿਹ ਸੂਕਰ ਹੁਇ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਭੁਲਾਵਾ॥
॥ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਰਾ ॥ ਜਾਨੈ ਸੋ ਅਤਿ ਕਪਟ ਘਨੇਰਾ॥
॥ਤਿਹ ਕੇ ਸਤ ਸੁਤ ਅਰੁ ਦਸ ਭ੍ਰਾਈ ॥ ਖਲ ਅਤਿ ਅਜਯ ਦੇਵ ਦੁਖਦਾਈ॥
॥ਪ੍ਰਥਮਹਿਂ ਭੂਪ ਸਮਰ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਸੰਤ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਰੇ॥
॥ਤਿਹਿਂ ਖਲ ਪਾਛਿਲ ਬੈਰ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ॥
॥ਜਿਹਿਂ ਰਿਪੁ ਛਯ ਸੁਇ ਰਚਿਸਿ ਉਪਾਊ ॥ ਭਾਵੀ ਬਸ ਨ ਜਾਨ ਕਛੁ ਰਾਊ॥

॥ਦੋ:॥ ॥ਰਿਪੁ ਤੇਜਸੀ ਅਕੇਲ ਅਪਿ ਲਘੁ ਕਰਿ ਗਨਿਯ ਨ ਤਾਹੁ॥
॥ਅਜਹੂੰ ਦੇਤ ਦੁਖ ਰਵਿ ਸਸਿਹਿਂ ਸਿਰ ਅਵਸੇਖਿਤ ਰਾਹੁ॥੧੭੪

॥ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਜ ਸਖਹਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਹਰਖਿ ਮਿਲ੍ਯੋ ਉਠਿ ਭਯੋ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਕਹਿ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਾਤੁਧਾਨ ਬੋਲਾ ਸੁਖ ਪਾਈ॥
॥ਅਬ ਸਾਧੌਂ ਰਿਪੁ ਸੁਨਹੁ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜੌ ਤੁਮ ਕੀਨ ਮੋਰ ਉਪਦੇਸਾ॥
॥ਪਰਿਹਰਿ ਸੋਚ ਰਹਹੁ ਤੁਮ ਸੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਔਖਧ ਬਿਆਧਿ ਬਿਧਿ ਖੋਈ॥
॥ਕੁਲ ਸਮੇਤ ਰਿਪੁ ਮੂਲ ਬਹਾਈ ॥ ਚੌਥੇ ਦਿਵਸ ਮਿਲਬ ਮੈਂ ਆਈ॥
॥ਤਾਪਸ ਨ੍ਰਿਪਹਿਂ ਬਹੁਤ ਪਰਿਤੋਖੀ ॥ ਚਲਾ ਮਹਾਂ ਕਪਟੀ ਅਤਿ ਰੋਖੀ॥
॥ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਤਾਪਹਿ ਬਾਜਿ ਸਮੇਤਾ ॥ ਪਹੁਚਾਇਸਿ ਸੋਵਤਹਿ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਾਰਿ ਪਹ ਸਯਨ ਕਰਾਈ ॥ ਹਯ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਂਧਿਸਿ ਬਾਜਿ ਬਨਾਈ॥

॥ਦੋ:॥ ॥ਰਾਜਾ ਕੇ ਉਪਰੋਹਿਤਹਿਂ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯਉ ਬਹੋਰਿ॥
॥ਲੈ ਰਾਖਿਸਿ ਗਿਰਿ ਖੋਹ ਮਹਿ ਮਾਯਾ ਕਰਿ ਮਤਿ ਭੋਰਿ॥੧੭੫

॥ਆਪੁ ਬਿਰਚਿ ਉਪਰੋਹਿਤ ਰੂਪਾ॥ ॥ਪਰਾ ਜਾਇ ਤਿਹਿ ਸੇਜ ਅਨੂਪਾ॥
॥ਜਾਗੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਨਭਏਉ ਬਿਹਾਨਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਭਵਨ ਅਤਿ ਅਚਰਜ ਮਾਨਾ॥
॥ਮੁਨਿ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮਹਿ ਅਨੁਮਾਨੀ॥ ॥ਉਠੇ ਗਵਾਹਿੰ ਜਿਹ ਜਾਨ ਨ ਰਾਨੀ॥
॥ਕਾਨਨ ਗਯੋ ਬਾਜਿ ਚੜ੍ਹਿ ਤੇਹੀ॥ ॥ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨ ਜਾਨੇ ਕੇਹੀ॥
॥ਗਯੇ ਜਾਮ ਜੁਗ ਭੂਪਤਿ ਆਵਾ॥ ॥ਘਰ ਘਰ ਉਤਸਵ ਬਾਜੁ ਬਧਾਵਾ॥
॥ਉਪਰੋਹਿਤਹਿੰ ਦੀਖ ਜਬ ਰਾਜਾ॥ ॥ਚਕਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਮਿਰਿ ਸੁਇ ਕਾਜਾ॥
॥ਜੁਗ ਸਮ ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਗਯੇ ਦਿਨ ਤੀਨੀ॥ ॥ਕਪਟੀ ਮੁਨਿ ਪਦ ਰਹਿ ਮਤਿ ਲੀਨੀ॥
॥ਸਮਯ ਜਾਨ ਉਪਰੋਹਿਤ ਆਵਾ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਮਤੇ ਸਭ ਕਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਖੇ ਪਹਿਚਾਨਿ ਗੁਰੁ ਭ੍ਰਮ ਬਸ ਰਹਾ ਨ ਚੇਤ॥
॥ਬਰੇ ਤੁਰਤ ਸਤ ਸਹਸ ਬਰ ਬਿਪ੍ਰ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ॥੧੭੨॥

॥ਉਪਰੋਹਿਤ ਜੇਵਨਾਰ ਬਨਾਈ॥ ॥ਛਰਸ ਚਾਰਿ ਬਿਧਿ ਜਸ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਈ॥
॥ਮਾਯਾਮਯ ਤੇਇੰ ਕੀਨ ਰਸੋਈ॥ ॥ਬਿੰਜਨ ਬਹੁ ਗਨਿ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ॥
॥ਬਿਬਿਧ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਰ ਆਮਿਖ ਰਾਂਧਾ॥ ॥ਤੇਹਿ ਮਹੰ ਬਿਪ੍ਰ ਮਾਸ ਖਲ ਸਾਂਧਾ॥
॥ਭੋਜਨ ਕਹੁ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਬੁਲਾਯੇ॥ ॥ਪਦ ਪਖਾਰਿ ਸਾਦਰ ਬੈਠਾਯੇ॥
॥ਪਰੁਸਨ ਜਬਹਿੰ ਲਾਗ ਮਹਿਪਾਲਾ॥ ॥ਭੈ ਅਕਾਸ ਬਾਨੀ ਤਿਹ ਕਾਲਾ॥
॥ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਉਠਿ ਉਠਿ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੂ॥ ॥ਹੈ ਬੜਿ ਹਾਨਿ ਅੰਨ ਜਨਿ ਖਾਹੂ॥
॥ਭਯੋ ਰਸੋਈ ਭੂਸੁਰ ਮਾਂਸੂ॥ ॥ਸਭ ਦ੍ਵਿਜ ਉਠੇ ਮਾਨਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸੂ॥
॥ਭੂਪ ਬਿਕਲ ਮਤਿ ਮੋਹ ਭੁਲਾਨੀ॥ ॥ਭਾਵੀ ਬਸ ਨ ਆਵ ਮੁਖ ਬਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਬੋਲੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਕੋਪ ਤਬ ਨਹਿ ਕਛੁ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ॥
॥ਜਾਇ ਨਿਸਾਚਰ ਹੋਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੜ੍ਹ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ॥੧੭੩॥

॥ਛਤ੍ਰ ਬੰਧੁ ਤੈਂ ਬਿਪ੍ਰ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਘਾਲੈ ਲਿਯੇ ਸਹਿਤ ਸਮੁਦਾਈ॥
॥ਈਸ੍ਵਰ ਰਾਖਾ ਧਰਮ ਹਮਾਰਾ॥ ॥ਜੈਹਸਿ ਤੈਂ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਾ॥
॥ਸੰਬਤ ਮਧ੍ਯ ਨਾਸ ਤਵ ਹੋਊ॥ ॥ਜਲਦਾਤਾ ਨ ਰਹਹਿ ਕੁਲ ਕੋਊ॥
॥ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਾਪ ਬਿਕਲ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸਾ॥ ॥ਭਈ ਬਹੁਰਿ ਬਰ ਗਿਰਾ ਅਕਾਸਾ॥
॥ਬਿਪ੍ਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ਬਿਚਾਰ ਨ ਦੀਨਾ॥ ॥ਨਹਿ ਅਪਰਾਧ ਭੂਪ ਕਛੁ ਕੀਨਾ॥

ਚਕਿਤ ਬਿਪ੍ਰ ਸਭ ਸੁਨਿ ਨਭ ਬਾਨੀ । ਭੂਪ ਗਯੋ ਜਹਂ ਭੋਜਨ ਖਾਨੀ ॥
ਤਹ ਨ ਅਸਨ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਆਰਾ । ਫਿਰੇਉ ਰਾਉ ਮਨ ਸੋਚ ਅਪਾਰਾ ॥
ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮਹਿਸੁਰਨ ਸੁਨਾਈ । ਤ੍ਰਸਿਤ ਪਰੇਉ ਅਵਨੀ ਅਕੁਲਾਈ ॥

ਦੋ: ਭੂਪਤਿ ਭਾਵੀ ਮਿਟੈ ਨਹਿ ਜਦਪਿ ਨ ਦੂਖਣ ਤੋਰ ।
ਕੀਯੇ ਅਨ੍ਯਥਾ ਹੋਇ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਘੋਰ ॥੧੭੮

ਅਸ ਕਹਿ ਸਭ ਮਹਿਦੇਵ ਸਿਧਾਏ । ਸਮਾਂਚਾਰ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਪਾਏ ॥
ਸੋਚਹਿੰ ਦੂਖਣ ਦੈਵਹਿੰ ਦੇਹੀਂ । ਬਿਚਰਤ ਹੰਸ ਕਾਗ ਕੀਯੇ ਜੇਹੀਂ ॥
ਉਪਰੋਹਿਤਹਿੰ ਭਵਨ ਪਹੁਚਾਈ । ਅਸੁਰ ਤਾਪਸਹਿੰ ਖਬਰਿ ਜਨਾਈ ॥
ਤਿਹਿੰ ਖਲ ਜਹਂ ਤਹਂ ਪਤ੍ਰ ਪਠਾਏ । ਸਜਿ ਸਜਿ ਸੈਨ ਭੂਪ ਸਭ ਆਏ ॥
ਘੇਰਹਿੰ ਨਗਰ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਈ । ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਨਿਤ ਹੋਤਿ ਲਰਾਈ ॥
ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਕਰਿ ਕਰਣੀ । ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ ਪਰੇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਣੀ ॥
ਸਤ੍ਯਕੇਤੁ ਕੁਲ ਕੋਇ ਨ ਬਾਚਾ । ਬਿਪ੍ਰ ਸ੍ਰਾਪ ਕਿਮਿ ਹੋਇ ਅਸਾਚਾ ॥
ਰਿਪੁਹਿੰ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਗਰ ਬਸਾਈ । ਨਿਜ ਨਿਜ ਪੁਰ ਗਏ ਜਯ ਜਸ ਪਾਈ ॥

ਦੋ: ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਸੁਨੁ ਜਾਹਿ ਜਬ ਹੋਤ ਬਿਧਾਤਾ ਬਾਮ ।
ਧੂਰਿ ਮੇਰੁ ਸਮ ਜਨਕ ਜਮ ਤਾਹਿ ਬ੍ਯਾਲ ਸਮ ਦਾਮ ॥੧੭੯

ਕਾਲ ਪਾਇ ਮੁਨਿ ਸੁਨੁ ਸੋਇ ਰਾਜਾ । ਭਯੋ ਨਿਸਾਚਰ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ ॥
ਦਸ ਸਿਰ ਤਾਹਿ ਬੀਸ ਭੁਜਦੰਡਾ । ਰਾਵਣ ਨਾਮ ਬੀਰ ਬਰਿਬੰਡਾ ॥
ਭੂਪ ਅਨੁਜ ਅਰਿ ਮਰਦਨ ਨਾਮਾ । ਭਯੋ ਸੋ ਕੁੰਭਕਰਣ ਬਲਧਾਮਾ ॥
ਸਚਿਵ ਜੋ ਰਹਾ ਧਰਮ ਰੁਚਿ ਜਾਸੂ । ਭਯੋ ਬਿਮਾਤ੍ਰ ਬੰਧੁ ਲਘੁ ਤਾਸੂ ॥
ਨਾਮ ਬਿਭੀਖਣ ਜੇਹਿ ਜਗ ਜਾਨਾ । ਬਿਸ੍ਨੁ ਭਗਤਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਾਨਾ ॥
ਰਹੇ ਜੇ ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇਰੇ । ਭਏ ਨਿਸਾਚਰ ਘੋਰ ਘਨੇਰੇ ॥
ਕਾਮਰੂਪ ਖਲ ਜਿਨਸ ਅਨੇਕਾ । ਕੁਟਿਲ ਭਯੰਕਰ ਬਿਗਤ ਬਿਬੇਕਾ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਹਿਤ ਹਿੰਸਕ ਸਭ ਪਾਪੀ । ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਬਿਸ੍ਵ ਪਰਿਤਾਪੀ ॥

ਦੋ: ਉਪਜੇ ਜਦਪਿ ਪੁਲਸ੍ਤ੍ਯ ਕੁਲ ਪਾਵਨ ਅਮਲ ਅਨੂਪ ।
ਤਦਪਿ ਮਹੀਸੁਰ ਸ੍ਰਾਪ ਬਸ ਭਏ ਸਕਲ ਅਘਰੂਪ ॥੧੮੦

ਕੀਸ ਖਿੰਦ ਰਤਪਤੀ ਨਿੰਉਤੁ ਭਈਆ ॥ ਪਗਸ ਉਭੈ ਸੋ ਕਤੇ ਨਿਕਸੀ ॥
ਗਾਵਹਿ ਨਿਰਤ ਭੂਪ ਦੈਖਿ ਦਿਖਤੁ ॥ ਆਂਗਨ ਦਰ ਪੁਨਿ ਸੌ ਤਾਵਾ ॥
ਕਰੈ ਖਿਨਤੀ ਪਦ ਗਹਿ ਅਸੀਸ ॥ ਸ੍ਰਿਹਿ ਸਬਨ ਸੁਨਤੁ ਜਾਗੀ ॥
ਹਮ ਕਛੁ ਕਰ ਮਹਿ ਨਮਾਰੋ ॥ ਖ਼ਾਨਰ ਮਨੁ ਮਾਤ ਭ੍ਰਿਤ ਵਰੈ ॥
ਇਹ ਮਨੁ ਤ੍ਰਮ ਕਤੁ ਤਪਤੀਨਾ ॥ ਸ੍ਰਿਸਾ ਮਿਲਿ ਤਿੰ ਸ਼ਬਦੀਨ ॥
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰੋਤ ਕਰ ਦੈਪਨ ਗਹਿਛੂ ॥ ਤਿਹਿ ਸ੍ਰਿਨੋਕ ਮਨ ਇਸ ਮਨ ਭੁਲਈ ॥
ਜੈ ਪਹਿ ਸਭ ਮਿਲਕਰ ਬਾਮਹਿਰਾ ॥ ਹੋਈ ਹਿ ਸਭ ਉਜਾਰ ਸੰਸਾਰਾ ॥
ਜਾਤਰ ਪੇਰਿ ਤਾਨੂ ਮਤਿ ਫੈਰੀ ॥ ਆਂਗਿਨਿ ਸਿਨਿਵਾਸ ਪਰਲੋਈ ॥

ਦੋਹ: ਗੌਰੀ ਰਿਤ੍ਰੀ ਬਿਧ ਪਾਸ ਤਤ੍ਰ ਕਰਾ ਉਤਰ ਦਰ ਮਾਗ੍ਰਾ ॥
ਗ੍ਰੀਹੈ ਮਾਗੀ ਨੇਹੁ ਰਾਵੈ ਤੁ ਪਦ ਕਮਲ ਲਾਗਾ ਮਨ ਲਾਨੁਰਾਗਾ ॥੧੯॥

ਗਰਿਸਹਿ ਵੈਦਰ ਕ੍ਰਮਾ ਸਿਧਰੋ ॥ ਹਰਿ ਬਿਬਤੋ ਆਪਨੇ ਬਿਰਕਾਮੋ ॥
ਮਰਹੁ ਨ੍ਰਪਾ ਮਹਿਰੈ ਨਮਾਮਾ ॥ ਪਰਮ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਹਿ ਲਖਾਮਾ ॥
ਸੁਇ ਮਰ ਦੀਨ ਰਦ ਭਾਹਿਆਨੀ ॥ ਭਈ ਜੈ ਸਭ ਪਾਪ ਪਤਿ ਕਾਨੀ ॥
ਹਰਖਿਤ ਭਏ ਨਾਰਿ ਭਾਲ ਪਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਦੈਭੂ ਸੌਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਗਾਈ ॥
ਗੌਰਿ ਤਿਭੁਦ ਇਹ ਸੀਤ੍ਰ ਸਭਲੀ ॥ ਜੋਇ ਨਿਰਖਿ ਦੁਰਗਾ ਅਤਿ ਭਲੀ ॥
ਜੋਇ ਮਨ ਦਾਨਦ ਭ੍ਰਪਹਿ ਦਿਵਾ ॥ ਕਰਣ ਕੀਰਤ ਮਹਿ ਭੁਵਨ ਅਪਾਰ ॥
ਭ੍ਰਿਸਟੀ ਜਾਸ ਮਹਿ ਕੁਲ ਭਾਸਾ ॥ ਅਮਰ ਦਤਿ ਤਨ ਸਕੁ ਨਿਵਾਸਾ ॥
ਤ੍ਰਿਨਤੇ ਆਦਿਸ ਭੈਆ ਅਤਿ ਪੈਰਾ ॥ ਜਗ ਖ੍ਰਿਆਤ ਨਾਮ ਤ੍ਰਹ ਤੈਰਾ ॥

ਦੋਹ: ਖੁਸੀ ਸਿਧੁ ਸੌਹਰਿ ਅਤਿ ਚਾਰਹੁ ਦਿਸਿ ਫੈਨਾਅਦਾ ॥
ਲਖੈ ਬੇਦ ਮਹਿਮਾ ਤਿਤ ਪ੍ਰਿਤਦਰ ਕਿੰਨ ਗਾਇ ਸੁਨਦਾ ॥੨੦॥
ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਧ ਕਲਪ ਜੋਇ ਧਾਤੁ ਪਨ ਪਤਿ ਹੋਯਾ ॥
ਸੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਮਨ ਕੁਲ ਕਲ ਸਾਮੇਤ ਸਬ ਸੇਵਾ ॥੨੧॥

ਦੇਤ੍ਰ ਤਾਂ ਸਿਸ ਭਰ ਭਰ ਗ੍ਰਾਰੋ ॥ ਤੇ ਸਭ ਸੁਰਨ ਸਮਾਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥
ਅਸਤ੍ਰ ਰਾਹਿ ਸਕੁਨੇ ਪ੍ਰੇਰੋ ॥ ਅਸ ਕਰ ਕੈਹਿ ਸੰਗ ਆਗੇ ਕੇਰੋ ॥
[illegible] ॥ [illegible] ॥

੮੨
੫੮

॥ਦੇਖਿ ਬਿਸ਼ੇਖ ਰੂਪ ਬਾਤੁ ਕਰਈ ॥ ॥ਜਾਂਕੇ ਜੀਵ ਕੋ ਗਤਿ ਪਰਈ ॥
॥ਦਿਸਿ ਸਭ ਨਗਰ ਦਰ ਜਾਨ ਦੇਖਾ ॥ ॥ਤਾਪਤਿ ਸੋਕ ਦੁਖ ਕੋ ਦਿ ਸੇਖਾ ॥
॥ਸੁੰਦਰ ਜਹਿ ਜਸ ਗਾਮ ਅਨੂਪ ਸਭੀ ॥ ॥ਕੀਨ ਤਤ ਭੇਦ ਕਰ ਜਧਾਨੀ ॥
॥ਜੀਵਿ ਜਸ ਬੋਧ ਨਾਦਿ ਗਿਰਵੀ ॥ ॥ਸੁਖੀ ਸਤਕਰ ਸਭ ਨੀਰਕ ਕੋ ॥
॥ਏਕ ਬਾਰ ਰੂਬੋਰ ਪਹਿ ਧਾਵਾ ॥ ॥ਪ੍ਰਥਿਸਰ ਧਾਨ ਜੀਤ ਕੈ ਆਵਾ ॥

ਦੋਹ: ॥ਕੈ ਹੁਕਰੀ ਕੈ ਸਭ ਪੁਨਿ ਬੀਨਿ ਜਿ ਜਾਏ ਉਤਾਇ ॥
॥ਅਨਹੂੰ ਤੋਨਿ ਭੂਰ ਬਾਹੂ ਬਲ ਰਣ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੬੪

॥ਸੁਖ ਸੈ ਪਾਤਿ ਸੁਤ ਸੰਗ ਸਹਾਈ ॥ ॥ਜਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਬੁਧਿ ਬਡਾਈ ॥
॥ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਸਭ ਬਾਢਤ ਜਾਈ ॥ ॥ਜੀਅ ਪਾਤਿ ਲਾਭੁ ਕੇਤਾ ਅਧਿਕਾਈ ॥
॥ਅੰਤਿ ਬਾਸ ਦੁਖ ਕਰਦਿਆ ਸਭੁ ਤਾ ॥ ॥ਨਿਧਿ ਕਰ ਨਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਰ ਨਰਾਤਾ ॥
॥ਕਰਿ ਮਦ ਪਾਨ ਸੋਵ ਬਧਾਸਾ ॥ ॥ਜਾਗਤੁ ਹੋਇ ਤਿਹੁੰ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥
॥ਜੋ ਦਿਨ ਪਤਿ ਆਪ ਸੁਕਰ ਸੋਈ ॥ ॥ਰਿਸੁ ਬੋਗਿ ਸਭ ਚੰਪਰ ਹੋਈ ॥
॥ਸਮਰ ਧੀਰ ਨਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ ॥ ॥ਤਿਹਿ ਸਮ ਅਧਿਕ ਨਹੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥
॥ਦਰਦਨਾਦ ਜੋਰ ਸੁਤ ਤਾਸੂ ॥ ॥ਭੂਰ ਮਹਾ ਪ੍ਰਬਲ ਬੀਰ ਜਾਸੂ ॥
॥ਜਿਹਿ ਨ ਹੋਇ ਰਣ ਸੈ ਮੁਖ ਕੋਈ ॥ ॥ਸੂਰ ਪ੍ਰਬਲ ਜਿਹ ਪਾਵਨ ਹੋਈ ॥

ਦੋਹ: ॥ਮਧੁ ਅਰਪਨ ਤੁ ਜਿਸ ਕਰ ਪ੍ਰਭ ਕੇਤੁ ਅਤਿ ਜਾਸਾ ॥
॥ਏਕ ਏਕ ਨਾਮ ਕੀਤਿ ਸਭ ਐਸੇ ਸੂਰ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੬੫॥

॥ਕੰਸ ਭੂਪ ਜਨਹਿ ਸਭ ਮਾਨਾ ॥ ॥ਭੂਪ ਸਿਰੋ ਜਿਨਕੇ ਧਨ ਮਨ ਦਾਨਾ ॥
॥ਦਸ ਮੁਖ ਕੈਨ ਸਭ ਹਿਤ ਬਾਨਾ ॥ ॥ਦੇਖਿ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਪਾਵਿਕਾਰਾ ॥
॥ਸੁਤ ਸਮੂਹ ਜਨ ਪਾਵਿ ਜਨ ਜਾਤੀ ॥ ॥ਬਾਨੈ ਕੈ ਪਾਰ ਨਿ ਸਾਚਰ ਜਾਤੀ ॥
॥ਜੋਨ ਸ਼ੈ ਕਿ ਸਰਨਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ॥ਦੇਖਿ ਬਲ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਮਾਨੀ ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਸਭ ਕਰਨੀ ਰਣ ਬਹੁ ਬਾ ॥ ॥ਸਾਡੇ ਦੈਵੀ ਦਿ ਰੂਪ ਦਰੂਬਾ ॥
॥ਤੇ ਸੈ ਮੁਖ ਨਬਿ ਕਰਹਿ ਲਰਾਈ ॥ ॥ਦੇਖਿ ਸਭ ਕਿ ਪ੍ਰਜਾਹਿ ਪਰਾਈ ॥
॥ਤਿਸ ਕਰ ਮਨ ਭੈ ਕਿ ਕੀਧਿ ਕੋਈ ॥ ॥ਕੋਇ ਭੂਰਾਇ ਸੁਨਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥
॥ਦੂ ਜੇ ਕੈ ਜਨ ਮਖ ਜੋਸ ਸਦਾ ॥ ॥ਸਭ ਬਲ ਤੇ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਬਾਧਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਅਨੁਪਾਅ ਹੀਣ ਬਲ ਹੀਨ ਸੁਰ ਸਹਜਹਿ ਮਿਲਿ ਤਹਿ ਆਇ ॥
ਤਬ ਮਾਰਿ ਤੇਹਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਤਿਹ ਆਪਨਾਇਓ ॥੮੬॥

॥ਐਸੇ ਧਨ ਬਲ ਹਿ ਪੁਨਿ ਹਰਖਾਵਾ॥	॥ਦੀਨ ਸੀਖ ਬਲ ਬੀਰ ਬਢਾਵਾ॥
॥ਜੇ ਸੁਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਧੀਰ ਬਲਵਾਨਾ॥	॥ਜਿਨ ਕੇ ਛਾਇ ਬੇਰੇ ਅਭਿਮਾਨਾ॥
॥ਤਿਨ ਹਿ ਜੀਤਿ ਫਣ ਆਨਿ ਸੁ ਬਾਂਧੀ॥	॥ਭੂਰਿ ਸੁਤ ਪਿਤ੍ਰ ਅਨੁਸਾਸਨ ਸਾਧੀ॥
॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਹੀ ਆਧੀਨ॥	॥ਆਪਨ ਚਲੇ ਗਾਢ ਕਰ ਲੀਨਾ॥
॥ਤਬ ਲਗ ਦਸਾਨਨ ਬੋਲਤ ਅਵਨੀ॥	॥ਗਰਜਤ ਗਾਰਬ੍ਰ ਸੁਵਤ ਸੁਰਵਨੀ॥
॥ਰਾਵਣ ਆਵਤ ਸੁਨੇ ਸਕੋਹਾ॥	॥ਦੇਵਨ ਤਕੇ ਨੇ ਸੇਰੁ ਗਿਰਿ ਖੋਹਾ॥
॥ਦਿਗਪਾਲਨ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ॥	॥ਸੂਨੇ ਸਕਲ ਦਸਾਨਨ ਪਾਏ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਿੰਘਨਾਦ ਕਰਿ ਭਾਰੀ॥	॥ਦੇਇ ਦੇਵਤਾਹਿ ਗਾਰ ਪੁਕਾਰੀ॥
॥ਰਾਵਣ ਮਦ ਮੱਤ ਫਿਰੈ ਜਗ ਧਾਵਾ॥	॥ਪ੍ਰਤਿਭਟ ਖੋਜਤ ਕਤਹੁੰ ਨ ਪਾਵਾ॥

॥ਤਹਾਂ ਸੈਂ ਖਏ ਪਰਹੋ॥

॥ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਕਹਿ ਮੁਸਕਾਈ॥	॥ਦੇਵ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ॥
॥ਸੁਨਤ ਆਨੰਦ ਨਾਰਦ ਹਿ ਨ ਭਾਵਾ॥	॥ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਪ ਤਿਹਿ ਤੁਰਤ ਪਠਾਵਾ॥
॥ਸਾਗਰ ਉਤਰਿ ਪਾਰ ਸੋ ਗਯੋ॥	॥ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਤਹਿ ਦੇਖਤ ਭਯੋ॥
॥ਤਿਨ ਸਨ ਕਹਾ ਪਤਿਨ੍ਹ ਪਠਾਵਹੁ॥	॥ਕਹੋ ਕਿ ਆਵਹਿ ਸਾਥ ਕਰਾਵਹੁ॥
॥ਤਬ ਮੈ ਤਿਨਹਿ ਜੀਤਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ॥	॥ਲੈ ਜੈ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕਹੁ ਨਿਜ ਧਾਮਾ॥
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਕ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਨੀ॥	॥ਧਾਇ ਚਰਣ ਗਹਿ ਗਗਨ ਉਡਾਨੀ॥
॥ਗਈ ਦੂਰਿ ਧਰਿ ਧਾਰਿ ਫਰਕੇਤਾ॥	॥ਡਾਰਿਸਿ ਸਿੰਧੁ ਮਧ੍ਯ ਅਤਿ ਜੇਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਬੋਰੇ ਪਤਾਲ ਅਤੇਤ੍ਰ ਵੀ ਮਹੀ ਨਾਵਿਪ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਾ॥ ॥
॥ਜਲ ਚਰ ਪਾਨ ਭੂਮਿ ਗਰਜ ਪੁਨਿ ਹਿਜੇ ਨ ਹਰਖ ਵਿਖਾਦਾ॥੮੭॥

॥ਤੇਹਿ ਮਿਸ ਨਾਰਿ ਨਗਰ ਸਭ ਫੂਲੀ॥	॥ਗਏ ਬਤੀਰ ਬਲਿ ਲੋਕ ਸੁਰਾਰੀ॥
॥ਬਾਮਨ ਰਾਵਣ ਆਵਤ ਜਾਨਾ॥	॥ਕੀਨੋ ਦੇਵ ਰਿਧਿ ਸਨ ਅਪਮਾਨਾ॥
॥ਖੇਲਤ ਬਾਲਕ ਨਗਰ ਸਿਸੁ ਨਾਨਾ॥	॥ਨਿਜ ਬਲ ਤ੍ਰਿਨ ਹਿ ਦੀਨ ਭੁਲਾਨਾ॥
॥ਧਾਇ ਧਰਾ ਤਿਨ ਪੁਰਹਿ ਆਏ॥	॥ਗਾਵਤ ਨਾਰਿ ਨਰ ਦੇਖਨ ਧਾਏ॥

ਚੌਪਈ

ਬੀਸ ਬਾਹੁ ਦਸਕੰਧਰ ਭਾਈ ॥ ਵਿਧਿ ਜਾਹਿ ਗਤਿ ਨਿਕਾਰੀ ਆਈ ॥
ਸ਼ਾਸਿਨ ਬਾਂਧਿ ਖਿਸਾਵਹਿ ਭ੍ਰਾਤੀ ॥ ਲਾਮਨ ਕਹੇ ਸਹੇ ਬਹੁ ਮਾਰੀ ॥
ਬਾਮਨ ਦੀਖ ਬਹੁਤ ਮਤੁ ਵਾਨਾ ॥ ਤਬ ਛੁਡਾਇ ਵਿਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ ॥
ਕੁਲ ਸਤ੍ਰੁ ਦੈਤ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਹਾ ॥ ਲਾਜ ਸਿਕਖ ਛੁ ਨਹਿ ਮਨਾਹਾ ॥

ਦੋ:

ਅਤਿ ਨਿਰਲੱਜ ਦਯਾ ਰਹਿਤ ਹਿੰਸਾ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥
ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਦਸਕੰਧ ਸਠ ਤਾ ਪਰ ਚਾਹਤ ਜੀਤਿ ॥੧੮੮॥
ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਸੁਨੁ ਜਾਹਿ ਜਬ ਹੋਇ ਬਿਧਾਤਾ ਬਾਮ ॥
ਆਣਿ ਹੂੰ ਕਾਂਚ ਹੋਇ ਜਾਇ ਤਬ ਫਲ ਹੈ ਨੌਕਰੀ ਦਾਮ ॥੧੮੯॥

ਜਹਂ ਕਹਾਂ ਫਿਰਤ ਦੇਵ ਦ੍ਵਿਜ ਪਾਵੈ ॥ ਦੇਸੁ ਲੋਇ ਬਹੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਵੈ ॥
ਇਹ ਆਚਰਨ ਨਾ ਹੋਵੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮਲਿਨ ਮਨ ਖਲ ਉਤਪਾਤੀ ॥
ਬਹੁਰਿ ਕੁਬੇਰ ਪਧਾ ਪੁਰ ਆਵਾ ॥ ਬਾਲਿ ਨਾਮ ਕਪਿ ਪਤਿ ਜਿਹਿ ਨਾਂਵਾ ॥
ਅਦ੍ਵੈਤੀ ਸੈਂਨਿਹਿ ਕ ਸਰਦਲੈ ਸਿਤਾ ॥ ਜਿਹਿ ਮਨ ਲਹਂ ਮੁਨਿ ਨ ਕਦੇ ਲੇਤਾ ॥
ਤਹਾਂ ਕਪੀਸ ਕਹੈ ਨਿਜ ਧਾਨਾ ॥ ਦਸਕੰਧਰਹਿਂ ਦੇਖਿ ਮੁਸਕਾਨਾ ॥
ਤਬ ਸ਼ਾਦਵ ਖੇਲ ਕਰਿ ਬਿਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਬਕ ਪਾਨੀ ਕਪਿ ਸਠ ਬਿਨ ਬੋਧਾ ॥
ਨਾਮ ਤੋਰ ਸੁਨਿ ਆਯਊਂ ਧਾਈ ॥ ਦੇ ਕਪਿ ਜੁਧ ਕਾਢਿ ਕਦਰਾਈ ॥

ਦੋ:

ਮੁਹਿ ਜੀਤੇ ਬਿਨੁ ਸਮਰ ਸੁਨੁ ਬਿਬਾਧ ਜਾਨੁ ਤੂ ਕੀਸ ॥
ਚਰਨ ਗਹਾਇ ਕੈਹ ਰਜ ਨਿਚਰ ਬਦਨ ਤੀਸਿ ਸੈ ਕੀਸ ॥੧੯੦॥

ਬਾਲਿ ਕਹਾ ਹਹਿ ਕਰਿ ਨਿਸਚਰਾਈ ॥ ਦਸਕੰਧਰ ਧਰ ਜਾਹੁ ਵਿਕਾਰੀ ॥
ਖਲ ਤੁਮਾਰੇ ਜੋਇ ਹੈ ਤ੍ਰਾਈ ॥ ਅਜਹੁ ਰਾਧਿ ਦੀਸਥੇ ਸੁਨਿ ਪਰੀ ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਾਲਿ ਬਹੁਤ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਅਦਨਿਸੁ ਕਾਂਤਿ ਬੋਧ ਨਹਿ ਆਵਾ ॥
ਤਬ ਸਕੋਪ ਉਠਿ ਕਪਿ ਕਪੀਸਾ ॥ ਅਹੂਕ ਗਹਿ ਕਾਂਖ ਦਾਪਿ ਦਸਸੀਸਾ ॥
ਬਾਲਿ ਹਿ ਕਿਸਰਿ ਗਈ ਸੁਧਿ ਤਨੁ ॥ ਅਹੂ ਬਾਂਧਿ ਬਿਤਾਤ ਭਯੇ ਮਾਨੁ ॥
ਇਕ ਦਿਵਸ ਗਹਿ ਅੰਗੁਲ ਸਾਨਾ ॥ ਕਾਂਖ ਤੇ ਨਿਸਰਿ ਦਸਾਨਨ ਰਾਜਾ ॥
ਨਿਰਲਜ ਅਤਿ ਆਏ ਪੁਨਿ ਤਹਂ ॥ ਚਰਨ ਨਕੈ ਕਿਲ ਸਮ ਸਕੁਲ ਜਹਾਂ ॥

ਦੋ:

ਖੋਲ ਤਜੇ ਸਕਲ ਕੁਲ ਬੀਸ ਭੁਜ ਸੁਤ ਕਰੀ ਸਮਾਜਾ ।

॥ਜਸ ਬਾਤੁ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਨ ਪ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਮ ਆਨਿ ਕੈ ਆਗਾ ॥੯੧॥

॥ਜਾਹਿ ਦੀਖ ਰਥ ਕਾਢਣ ਤਾਗਾ॥	॥ਜਾਨ ਸਿ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਮ ਬਲ ਸਹਸ॥
॥ਜਾਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮਹਾਂ ਬਲ ਭਾਗੀ॥	॥ਜਿਹ ਨੈਨ ਕਲਾ ਧਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਗੀ॥
॥ਜਿਨ ਕੋ ਦਰਸਿ ਅਘ ਨਾਸਿ ਹੁਇ ਜਾਈ॥	॥ਜੁ ਸਿਰ ਬਲ ਕੋ ਜਿਨ ਬਲ ਸਾਥਾ॥
॥ਜਉਂ ਸੋਭ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨ ਨਰਹਾਈ॥	॥ਜਹਿ ਸਰੂਪ ਮਾਨਿ ਕਰ ਬਹੁ ਸਾਈ॥
॥ਜਨਕ ਆਹਿ ਦੇਖਹਿ ਨਰ ਨਾਰੀ॥	॥ਮਾਨਹਿ ਕਾਤ ਹਮੈਂ ਦੇ ਗਾ ਰੀ॥
॥ਜਾਮਨ ਕਰੈ ਤਹਿ ਸਕਲ ਤਮਾ॥	॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਿਪਤਿ ਸੁਜਾਨ॥
॥ਜਿਤ ਮਨ ਕੈ ਕੈਤਾ ਦੇਕ ਨਾਰੀ॥	॥ਦਾਸ ਮਾਤ੍ਰ ਦਾਸ ਦੀਖ ਕਾਰੀ॥
॥ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭ ਬਹੁ ਕਰ ਜਾਹਿ ਬੁਝਾਵਾ॥	॥ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਖ ਆਗਾ ਤਿ ਪਾਵਾ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਅਨੁਬਲ ਜਾਤੀ ਦੀਖ ਜਾਤਿ ਅਨੁਪਮ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ।
॥ਦਿਕ ਨਿਪੁਨ ਪਤੈ ਕਰ ਪ੍ਰਭ ਨਿਜ ਪ੍ਰਿਯ ਭਾਗੀ॥੯੨॥

॥ਜੋਸਿ ਉਰ ਬਸੀ ਮਨ ਸਭ ਭਾਨੀ॥	॥ਤਬ ਭ੍ਰਮ ਕਢਣ ਦੇਸਾ ਸਿਦ੍ਰ ਬਾਨੀ॥
॥ਜੋ ਭ੍ਰਮ ਨਾਰੈ ਕਾਮ ਨਕਰ ਕੀਨਾ॥	॥ਜਉਂ ਆਪ ਸਤਿ ਕ ਉਤਰ ਨ ਦੀਨਾ॥
॥ਮਨ ਮਦ ਅੰਤੁ ਜਿਕ ਭ ਨਕਰੈ ਤ੍ਰਿ॥	॥ਧਨ ਧਨਿ ਪ੍ਰਭ ਬਹੁ ਕਰ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿ॥
॥ਹੀ ਸਿਤ੍ਰ ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਭਿ ਜੈਕਾ ਆਈ॥	॥ਪਾਇ ਕੈ ਕਾਮ ਕੀਨੋ ਪਹੁਚਾਈ॥
॥ਮਨ ਪਾਹਿ ਜਾਹਿ ਸੇਵ ਉਰ ਭ੍ਰਮ ਤ੍ਰਿ॥	॥ਜੀ ਕੈ ਸਹੁ ਰਲੀਆ ਕਰ ਕਾਮ ਤ੍ਰਿ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਬਲ ਉਰ ਬਸੀ ਜਾਨ ਕਹਿ ਆਈ॥	॥ਨ ਭਲੋ ਕਰ ਸਨ ਬਾਤ ਨਾਹੀ॥
॥ਦੀਨ ਸੁਖ ਤਿਨ ਕੋਉ ਅਪਾਰਾ॥	॥ਜਾਣੈ ਸ੍ਰੀ ਸੋਦੇ ਤ੍ਰਿਪਜਸਕਾਰਾ॥
॥ਰਹੀ ਸੁਖ ਕੈਕਾ ਕਹਿ ਆਈ॥	॥ਸਮ ਕੈ ਪਦ ਸੋਹ ਜਾਇ ਰਹੀ॥
॥ਆਰੋ ਆਪੁ ਨਾਹਿ ਤ੍ਰਿਪੁ ਸੁਖ॥	॥ਜਿਨਕੀ ਖਦ ਸਨਨ ਅਤਿ ਭ੍ਰਮ ਕੀਂ ਪਾ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਸੁਖ ਪਾਹਿ ਅਨੀਲ ਕਰਿ ਮਨ ਆਪਿ ਕੀਨੇ ਬਿਚਾਰਾ॥
॥ਦੇਹੁ ਬਿਧਿ ਪਨ ਸੇ ਲੀਨ ਸਹਿ ਦੇਖੋ ਲੈਕ ਭ੍ਰਮ ਆਗਾ॥੯੩॥

॥ਹੂਤ ਚਾਰਿ ਪਹਿਲੇ ਰਿਖਿ ਆਸ੍ਰਮ॥	॥ਜਿਨ ਰਿਖਿ ਸਿਮਰੇ ਪ੍ਰਭ ਆਤਮ॥
॥ਤਿਨ ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਪ੍ਰਭ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਬਾਲ॥	॥ਕਰਤ ਪ੍ਰਭ ਸਬ ਕੀ ਸਾਭੁ ਆਲਾ॥
॥ਭ੍ਰਮ ਕਤਾ ਸੁ ਜਹਿ ਸੁਨ ਪ੍ਰਭ ਸਿਖ॥	॥ਕਰ ਭ੍ਰਮ ਸਨ ਧਾਵਤ ਦਸ ਸੀਮਾ॥

॥ਸੁਨਿ ਸੋ ਵਚਨ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਈ॥ ॥ਕਹਹਿ ਤੇ ਰਾਰ ਵਿਦਿਤ ਬਿਸਰਈ॥
॥ਜੀਹਿ ਦਰਬਾਰ ਨੀਤਿ ਨਾਪੰ ਗ੍ਰਾਈ॥ ॥ਸਬ ਮੰਤ੍ਰਿਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹਿੰ ਆਈ॥
॥ਕਛੂ ਭਿੰਨੁ ਵਿਸੇ ਨਹੀ ਗਾਤੇ ਅੰਛੀ॥ ॥ਧਾਵ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਿਪਿਰਾ ਵਿਚੈ ਤਨ ਪਛੀ॥
॥ਦੂਤਨ ਸੋ ਪਿ ਧਰਾ ਮ੍ਰਨਿ ਭਆਨੀ॥ ॥ਭ੍ਰਪਾਰੈ ਕਹੈ ਆਈ ਜਾਹੈ ਬਾਨੀ॥

ਦੋ॥ ॥ਧਾਵ ਉਪਧਰਤ ਖ੍ਰਾ ਪੰਦੇ ਇਹਾ ਸਹਿਤ ਸਕਲ ਪਰਵਾਰ॥
॥ਤੁਰਤ ਧਾਵ ਲੇ ਗਏ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਦਰਬਾਰ॥੧੮੪॥

॥ਰਾਵਣ ਧਾਵ ਲਖਿ ਪਰਮ ਹੁਲਾਸਾ॥ ॥ਤਬ ਦੂਤਨ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਾਪ ਉਪਜ ਉਰ ਦਾਹੂ॥ ॥ਲੈ ਲਾ ਧਾਵ ਲਖਿ ਉਤੰਰ ਕਾਹੂ॥
॥ਸਤਨ ਸਮੇਤ ਪਰਨਿ ਪਰਿ ਏਹੂ॥ ॥ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਵ ਬਾਤ ਸਠ ਏਹੂ॥
॥ਲੈ ਧਾਵ ਜਨਕ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ॥ ॥ਗਾਡਤ ਖੇਤ੍ਰ ਅਧੰ ਮਹਿ ਭਏ॥
॥ਜਨਕ ਜਗ ਕਰਨ ਭੂਮਿ ਖਨੂੰ॥ ॥ਭਾਮਿਕ ਕਰ ਹਲ ਕਰਖਤ ਭੂਮੂ॥
॥ਧ੍ਰਿਤ ਅਵਨਿ ਤੇ ਇਖਤ ਕੁਮਾਰੀ॥ ॥ਕੀਨਾ ਰਹਿ ਲੀਨੀ ਉਰ ਧਾਰੀ॥
॥ਨਾਮ ਜਾਨਕੀ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤਾ॥ ॥ਨਾਰਦ ਆਇ ਕਹਾ ਪੁਨਿ ਸੀਤਾ॥
॥ਕਹਿ ਸੁ ਕਥਾ ਰਿਖਿ ਰਾਉ ਸਿਧਾਏ॥ ॥ਬਹੁਰਿ ਦੂਤ ਲੰਕਾ ਪੁਰ ਆਏ॥
॥ਭਾਗਿ ਰਾਵ ਧਾਵਾ ਲੰਕੇਸਾ॥ ॥ਏਵ ਨੰਦ ਪਹੁ ਦੇਤ ਕਲੇਸਾ॥

॥ਅਹਾਂਤ੍ਰਕ ਕੌ ਪ੍ਰਸੰਗ॥

॥ਗਾਵਹਿ ਸਾਸ ਪਦ ਨ ਗ੍ਰਭ ਜਨੁ ਧਰੀ॥ ॥ਅਤਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਸ ਸਭ ਅਧਿਕਰੀ॥
॥ਕੀਨਾ ਸਿੰਧੁ ਮਨੁਜ ਸੁਰ ਨਾਨਾ॥ ॥ਰਨ ਸਭ ਜੀਤੇ ਪੀਵਹਿੰ ਜਾਨਾ॥
॥ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਸੁ ਜਰ ਛਾਜਿਨੁ ਧਰੀ॥ ॥ਦਸ ਮੁਖ ਦਸ ਕਰਤੀ ਨਰ ਨਰੀ॥
॥ਅਜਸੁ ਕਰਹਿੰ ਸਕਲ ਜਗ ਭੀਤਾ॥ ॥ਨਵਹਿੰ ਆਇ ਨਿਤ ਚਰਨ ਬਿਨੀਤਾ॥

ਦੋ॥ ॥ਕੁਲ ਬਲ ਵਿਸ੍ਰਵ ਕਰ ਗਾਧਿ ਸਿਰੰ ਤੁਨ ਸੂਤੰਤ੍ਰ॥
॥ਅੰਤ੍ਰਲੀਕ ਮਹਿ ਰਾਵਣ ਗਾਜ ਕਰੈ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰ॥੧੮੫॥
॥ਦੇਵ ਜਖ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਰ ਕਿੰਨਰ ਨਾਗ ਕੁਮਾਰ॥
॥ਜੀਤਿ ਬਰੀ ਨਿਜ ਬਾਹੁ ਬਲ ਸੁੰਦਰਿ ਵਰ ਨਾਰਿ॥੧੮੬॥

॥ਇਹ ਰੀਤ ਸਨੇ ਕਛੂ ਕਹੋ ਤੂ॥ ॥ਸੋ ਸਭ ਜਨੁ ਪਾਪ ਲੋਕ ਕਰ ਦੀਤੂ॥

ਚੌ:

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਜਿਨ ਕਹੁੰ ਆਯਸੁ ਦੀਨ੍ਹਾ । ਤਿਨ ਕਰ ਚਰਿਤ ਸੁਨਹੁ ਜੋ ਕੀਨ੍ਹਾ ।

ਦੇਖਤ ਭੀਮ ਰੂਪ ਸਭ ਪਾਪੀ । ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਦੇਵ ਪਰਿਤਾਪੀ ।

ਕਰਹਿੰ ਉਪਦ੍ਰਵ ਅਸੁਰ ਨਿਕਾਯਾ । ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਧਰਹਿੰ ਕਰਿ ਮਾਯਾ ।

ਜੇਹਿੰ ਬਿਧਿ ਹੋਇ ਧਰਮ ਨਿਰਮੂਲਾ । ਸੋ ਸਭ ਕਰਹਿੰ ਬੇਦ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ ।

ਜੇਹਿ ਜੇਹਿੰ ਦੇਸ ਧੇਨੁ ਦ੍ਵਿਜ ਪਾਵਹਿੰ । ਨਗਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੁਰ ਆਗਿ ਲਗਾਵਹਿੰ ।

ਸੁਭ ਆਚਰਣ ਕਤਹੁੰ ਨਹਿੰ ਹੋਈ । ਦੇਵ ਵਿਪ੍ਰ ਗੁਰੁ ਮਾਨ ਨ ਕੋਈ ।

ਨਹਿੰ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਯਗ੍ਯ ਜਪ ਗ੍ਯਾਨਾ । ਸੁਪਨੇਹੁ ਸੁਨਿਯ ਨ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ।

ਛੰ: ਜਪ ਜੋਗ ਬਿਰਾਗਾ ਤਪ ਮਖ ਭਾਗਾ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨੈ ਦਸ ਸੀਸਾ ।
ਆਪੁਨ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ਰਹੈ ਨ ਪਾਵੈ ਧਰਿ ਸਭ ਘਾਲੈ ਖੀਸਾ ।
ਅਸ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਅਚਾਰਾ ਭਾ ਸੰਸਾਰਾ ਧਰਮ ਸੁਨਿਯ ਨਹਿੰ ਕਾਨਾ ।
ਤੇਹਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤ੍ਰਾਸੈ ਦੇਸ ਨਿਕਾਸੈ ਜੋ ਕਹ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ । ੧ ।

ਸੋ: ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਅਨੀਤਿ ਘੋਰ ਨਿਸਾਚਰ ਜੋ ਕਰਹਿੰ ।
ਹਿੰਸਾ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਪਹਿ ਕੌਨ ਮਿਤਿ । ੨੧ ।

ਬਾਢੇ ਬਹੁ ਖਲ ਚੋਰ ਜੁਆਰੀ । ਜੇ ਲੰਪਟ ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਨਾਰੀ ।

ਮਾਨਹਿੰ ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਨਹਿੰ ਦੇਵਾ । ਸਾਧੁਨ ਸੋਂ ਕਰਵਾਵਹਿੰ ਸੇਵਾ ।

ਜਿਨ ਕੇ ਯਹਿ ਆਚਰਣ ਭਵਾਨੀ । ਤੇ ਜਾਨਹੁ ਨਿਸਚਰ ਸਮ ਪ੍ਰਾਨੀ ।

ਅਤਿਸਯ ਦੇਖਿ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨੀ । ਪਰਮ ਸਭੀਤ ਧਰਾ ਅਕੁਲਾਨੀ ।

ਗਿਰਿ ਸਰਿ ਸਿੰਧੁ ਭਾਰੁ ਨਹਿੰ ਮੋਹੀਂ । ਜਸ ਮੋਹਿ ਗਰੂਅ ਏਕ ਪਰਦ੍ਰੋਹੀ ।

ਸਕਲ ਧਰਮ ਦੇਖਹਿੰ ਬਿਪਰੀਤਾ । ਕਹਿ ਨ ਸਕੈ ਰਾਵਣ ਭਯ ਭੀਤਾ ।

ਧੇਨੁ ਰੂਪ ਧਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ । ਗਈ ਤਹਾਂ ਜਹਿੰ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਝਾਰੀ ।

ਨਿਜ ਸੰਤਾਪ ਸੁਨਾਯਸਿ ਰੋਈ । ਕਾਹੂ ਤੇ ਕਛੁ ਕਾਜ ਨ ਹੋਈ । ੧ ।

ਛੰ: ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬਾ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਸਰਬਾ ਗਏ ਬਿਰੰਚਿ ਕੇ ਲੋਕਾ ।
ਸੰਗ ਗੋ ਤਨੁ ਧਾਰੀ ਭੂਮਿ ਬਿਚਾਰੀ ਪਰਮ ਬਿਕਲ ਭਯ ਸੋਕਾ ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਭ ਜਾਨਾ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ ਮੋਰ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਈ ।
ਜਾ ਕਰਿ ਤੈਂ ਦਾਸੀ ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹਮਰੇਉ ਤੋਰ ਸਹਾਈ । ੧੮ ।

੯੯ ਸੋ: ॥ਧਰਨਿ ਧਰਹੁ ਮਨ ਧੀਰ ਕਹ ਬਿਰੰਚਿ ਹਰਿਪਦ ਸੁਮਿਰਿ॥
॥ਜਾਨਤ ਜਨ ਕੀ ਪੀਰ ਪ੍ਰਭੁ ਭੰਜਹਿਂ ਦਾਰੁਣ ਬਿਪਤਿ॥੨੨॥

॥ਬੈਠੇ ਸੁਰ ਸਬ ਕਰਹਿਂ ਬਿਚਾਰਾ। ॥ਕਹ ਪਾਇਅ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਿਅ ਪੁਕਾਰਾ॥
॥ਪੁਰ ਬੈਕੁੰਠ ਜਾਨ ਕਹ ਕੋਈ। ॥ਕੋਉ ਕਹ ਪਯਨਿਧਿ ਮਹੁ ਬਸੁ ਸੋਈ॥
॥ਜਾਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਭਗਤਿ ਜਸ ਪ੍ਰੀਤੀ। ॥ਪ੍ਰਭੁ ਤਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸਦਾ ਤੇਹਿ ਰੀਤੀ॥
॥ਤੇਹਿ ਸਮਾਜ ਗਿਰਿਜਾ ਮੈਂ ਰਹਿਊਂ। ॥ਅਵਸਰ ਪਾਯ ਬਚਨ ਇਕ ਕਹਿਊਂ॥
॥ਹਰਿ ਬ੍ਯਾਪਕ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਮਾਨਾ। ॥ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਹਿਂ ਮੈਂ ਜਾਨਾ॥
॥ਦੇਸ ਕਾਲ ਦਿਸਿ ਬਿਦਿਸਿਹੁ ਮਾਹੀਂ। ॥ਕਹਹੁ ਸੋ ਕਹਾਂ ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਅਗ ਜਗਮਯ ਸਬ ਰਹਿਤ ਬਿਰਾਗੀ। ॥ਪਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਹਿਂ ਜਿਮਿ ਆਗੀ॥
॥ਮੋਰ ਬਚਨ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮਾਨਾ। ॥ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਕਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਬਿਰੰਚਿ ਮਨ ਹਰਖ ਤਨ ਪੁਲਕਿ ਨਯਨ ਬਹ ਨੀਰਾ
॥ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰਿ ਅਜ ਜੋਰਿ ਕਰ ਸਾਵਧਾਨ ਮਤਿ ਧੀਰਾ॥੧੮॥

ਛੰ: ॥ਜਯ ਜਯ ਸੁਰਨਾਯਕ ਜਨ ਸੁਖਦਾਯਕ ਪ੍ਰਣਤਪਾਲ ਭਗਵੰਤਾ ੦
॥ਗੋ ਦ੍ਵਿਜ ਹਿਤਕਾਰੀ ਜਯ ਅਸੁਰਾਰੀ ਸਿੰਧੁਸੁਤਾ ਪ੍ਰਿਯ ਕੰਤਾ॥
॥ਪਾਲਨ ਸੁਰ ਧਰਣੀ ਅਦਭੁਤ ਕਰਣੀ ਮਰਮ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਈ
॥ਜੋ ਸਹਜ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਦੀਨਦਯਾਲਾ ਕਰੌ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਸੋਈ॥ ੨੦
॥ਜਯ ਜਯ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਬ ਘਟ ਬਾਸੀ ਬ੍ਯਾਪਕ ਪਰਮਾਨੰਦਾ॥
॥ਅਬਿਗਤ ਗੋਤੀਤੰ ਚਰਿਤ ਪੁਨੀਤੰ ਮਾਯਾ ਰਹਿਤ ਮੁਕੰਦਾ॥
॥ਜਿਹਿਂ ਲਾਗਿ ਬਿਰਾਗੀ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੀ ਬਿਗਤ ਮੋਹ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ੦
॥ਨਿਸਿ ਬਾਸਰ ਧ੍ਯਾਵਹਿਂ ਗੁਣਗਣ ਗਾਵਹਿਂ ਜਯਤਿ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ੦੨॥
॥ਜੇਹਿ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਉਪਾਈ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਨਾਈ ਸੰਗ ਸਹਾਯ ਨ ਦੂਜਾ॥
॥ਸੋ ਕਰਹੁ ਅਘਾਰੀ ਚਿੰਤ ਹਮਾਰੀ ਜਾਨਿਯ ਭਗਤਿ ਨ ਪੂਜਾ॥
॥ਜੋ ਭਵ ਭਯ ਭੰਜਨ ਮੁਨਿ ਮਨ ਰੰਜਨ ਗੰਜਨ ਬਿਪਤਿ ਬਰੂਥਾ॥
॥ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਬਾਨੀ ਛਾਡਿ ਸਯਾਨੀ ਸਰਣ ਸਕਲ ਸੁਰ ਜੂਥਾ॥ ੨੨
॥ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਸਾ ਰਿਖਯ ਅਸੇਸਾ ਜਾ ਕਹੁ ਕੋਉ ਨਹਿ ਜਾਨਾ॥

॥ਜਿਹਿ ਦੀਨ ਪਿਆਰੇ ਵੇਦ ਪੁਕਾਰੇ ਦ੍ਰਵਉ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨਾ ॥
॥ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਮੰਦਰ ਸਭ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗੁਣ ਮੰਦਿਰ ਸੁਖ ਪੁੰਜਾ ॥
॥ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਸਕਲ ਸੁਰ ਪਰਮ ਭਯਾਤੁਰ ਨਮਤ ਨਾਥ ਪਦ ਕੰਜਾ ॥ ੨੩

ਦੋ: ॥ਜਾਨਿ ਸਭਯ ਸੁਰ ਭੂਮਿ ਸੁਨ ਵਚਨ ਸਮੇਤ ਸਨੇਹ ॥
॥ਗਗਨ ਗਿਰਾ ਗੰਭੀਰ ਭਇ ਹਰਣਿ ਸੋਕ ਸੰਦੇਹ ॥ ੧੮੮

॥ਜਨਿ ਡਰਪਹੁ ਮੁਨਿ ਸਿੱਧ ਸੁਰੇਸਾ ॥ ਤੁਮਹਿੰ ਲਾਗਿ ਧਰਿਹੌਂ ਨਰ ਭੇਸਾ ॥
॥ਅੰਸਨ ਸਹਿਤ ਮਨੁਜ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਲੈਹੌਂ ਦਿਨਕਰ ਬੰਸ ਉਦਾਰਾ ॥
॥ਕਸ੍ਯਪ ਅਦਿਤਿ ਮਹਾਂ ਤਪ ਕੀਨ੍ਹਾ ॥ ਤਿਨ ਕਹੁ ਮੈਂ ਪੂਰਬ ਬਰ ਦੀਨਾ ॥
॥ਤੇ ਦਸਰਥ ਕੌਸਲਯਾ ਰੂਪਾ ॥ ਕੋਸਲਪੁਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਰ ਭੂਪਾ ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਵਤਰਿਹੌਂ ਜਾਈ ॥ ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਸੋ ਚਾਰਿਉ ਭਾਈ ॥
॥ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਸਤ੍ਯ ਸਭ ਕਰਿਹੌਂ ॥ ਪਰਮ ਸਕਤਿ ਸਮੇਤ ਅਵਤਰਿਹੌਂ ॥
॥ਹਰਿਹੌਂ ਸਕਲ ਭੂਮਿ ਗਰੁਆਈ ॥ ਨਿਰਭਯ ਹੋਹੁ ਦੇਵ ਸਮੁਦਾਈ ॥
॥ਗਗਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਣੀ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥ ਤੁਰਤ ਫਿਰੇ ਸੁਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਜੁੜਾਨਾ ॥
॥ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਧਰਣਿਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਅਭਯ ਭਈ ਭਰੋਸ ਜਿਯ ਆਵਾ ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਜ ਲੋਕਹਿ ਬਿਰੰਚਿ ਗੇ ਦੇਵਨ ਇਹੈ ਸਿਖਾਇ ॥
॥ਬਾਨਰ ਤਨੁ ਧਰਿ ਧਰਿ ਮਹਿ ਹਰਿ ਪਦ ਸੇਵਹੁ ਜਾਇ ॥ ੧੮੯

॥ਗਏ ਦੇਵ ਸਭ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਾਮਾ ॥ ਭੂਮਿ ਸਹਿਤ ਪਾਯੋ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ ॥
॥ਜੋ ਕਛੁ ਆਯਸੁ ਬ੍ਰਹਮੇ ਦੀਨਾ ॥ ਹਰਖੇ ਦੇਵ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਨਾ ॥
॥ਬਨਚਰ ਦੇਹ ਧਰੀ ਛਿਤਿ ਮਾਹੀਂ ॥ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਨ ਪਾਹੀਂ ॥
॥ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਨਖ ਆਯੁਧ ਸਭ ਬੀਰ ॥ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਚਿਤਵਹਿੰ ਮਤਿ ਧੀਰ ॥
॥ਗਿਰਿ ਕਾਨਨ ਜਹਂ ਤਹਂ ਭਰਿ ਪੂਰੀ ॥ ਰਹੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਅਨੀਕ ਰਚਿ ਰੂਰੀ ॥
॥ਯਹ ਸਭ ਰੁਚਿਰ ਚਰਿਤ ਮੈਂ ਭਾਖਾ ॥ ਅਬ ਸੋ ਸੁਨਹੁ ਜੋ ਬੀਚਹਿ ਰਾਖਾ ॥
॥ਅਵਧਪੁਰੀ ਰਘੁਕੁਲ ਮਣਿ ਰਾਊ ॥ ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਤਿਹਿ ਦਸਰਥ ਨਾਊਂ ॥
॥ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਗਯਾਨੀ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਭਗਤਿ ਮਤਿ ਸਾਰਂਗਪਾਨੀ ॥

ਦੋ: ॥ਕੌਸਲਯਾਦਿ ਨਾਰਿ ਪ੍ਰਿਯ ਸਭ ਆਚਰਣ ਪੁਨੀਤ ॥

॥ਪਤਿ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰੇਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹਰਿ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਨੀਤ ॥੧੮੮॥

॥ਏਕ ਬਾਰ ਭੂਪਤਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ॥ਭਇ ਗਲਾਨਿ ਮੋਰੇ ਸੁਤ ਨਾਹੀਂ ॥
॥ਗੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਤੁਰਤ ਮਹਿਪਾਲ ॥ ॥ਚਰਣ ਲਾਗਿ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਬਿਸਾਲ ॥
॥ਨਿਜ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਬ ਗੁਰਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ॥ਕਹਿ ਬਸਿਸ੍ਟ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥
॥ਧਰਹੁ ਧੀਰ ਹੋਇਹੈਂ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ॥ ॥ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਬਿਦਿਤ ਭਗਤ ਭਯ ਹਾਰੀ ॥
॥ਸ੍ਰਿੰਗੀ ਰਿਖਿਹਿ ਬਸਿਸ੍ਟ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ॥ਪੁਤ੍ਰ ਕਾਮ ਸੁਭ ਜਗ੍ਯ ਕਰਾਵਾ ॥
॥ਭਗਤਿ ਸਹਿਤ ਮੁਨਿ ਆਹੁਤਿ ਦੀਨੇ ॥ ॥ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਗਨਿ ਚਰੂ ਕਰ ਲੀਨੇ ॥
॥ਬੋਲੇ ਅਨਲ ਪ੍ਰੇਮ ਯੁਤ ਬਾਨੀ ॥ ॥ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹਿ ਪਰੈ ਬਖਾਨੀ ॥
॥ਜੋ ਬਸਿਸ੍ਟ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ॥ਸਕਲ ਕਾਜ ਭਾ ਸਿੱਧ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ॥
॥ਯਹ ਹਬਿ ਬਾਂਟਿ ਦੇਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਈ ॥ ॥ਜਥਾ ਜੋਗ ਜੇਹਿ ਭਾਗ ਬਨਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਅਦ੍ਰਿਸ਼੍ਯ ਪਾਵਕ ਭਯੇ ਸਕਲ ਸਭਹਿ ਸਮੁਝਾਯ ॥
॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਖ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਯ ॥

॥ਤਬਹਿੰ ਰਾਇ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ॥ਕੌਸਲ੍ਯਾਦਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥
॥ਅਰਧ ਭਾਗ ਕੌਸਲ੍ਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ॥ਉਭਯ ਭਾਗ ਆਧੇ ਕਰਿ ਕੀਨਾ ॥
॥ਕੈਕਯਿ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਦਯਊ ॥ ॥ਰਹ੍ਯੋ ਸੋ ਉਭਯ ਭਾਗ ਪੁਨਿ ਭਯਊ ॥
॥ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਕੈਕਯੀ ਹਾਥ ਧਰਿ ॥ ॥ਦੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਹਿ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਿ ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਗਰਭ ਸਹਿਤ ਸਬ ਨਾਰੀ ॥ ॥ਭਈ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖਿਤ ਸੁਖ ਭਾਰੀ ॥
॥ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਰਿ ਗਰਭਹਿ ਆਏ ॥ ॥ਸਕਲ ਲੋਕ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਛਾਏ ॥
॥ਮੰਦਿਰ ਮਹੰ ਸਬ ਰਾਜਹਿੰ ਰਾਨੀ ॥ ॥ਸੋਭਾ ਸੀਲ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨੀ ॥
॥ਸੁਖ ਜੁਤ ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਚਲਿ ਗਯਊ ॥ ॥ਜੇਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁ ਅਵਸਰ ਭਯਊ ॥

ਦੋ: ॥ਜੋਗ ਲਗਨ ਗ੍ਰਹ ਬਾਰ ਤਿਥਿ ਸਕਲ ਭਏ ਅਨੁਕੂਲ ॥
॥ਚਰ ਅਰੁ ਅਚਰ ਹਰਖ ਜੁਤ ਰਾਮ ਜਨਮ ਸੁਖ ਮੂਲ ॥੧੯੦॥

॥ਨੌਮੀ ਤਿਥਿ ਮਧੁ ਮਾਸ ਪੁਨੀਤਾ ॥ ॥ਸੁਕਲ ਪਛ ਅਭਿਜਿਤ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥
॥ਮਧ੍ਯ ਦਿਵਸ ਅਤਿ ਸੀਤ ਨ ਘਾਮਾ ॥ ॥ਪਾਵਨ ਕਾਲ ਲੋਕ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ ॥
॥ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਰਭਿ ਬਹੈ ਬਾਊ ॥ ॥ਹਰਖਿਤ ਸੁਰ ਸੰਤਨ ਮਨ ਚਾਊ ॥

ਬਨ ਕੁਸੁਮਿਤ ਗਿਰਿਗਨ ਮਨਿਆਰਾ। ਸ੍ਰਵਹਿਂ ਸਕਲ ਸਰਿਤਾਂਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰਾ।
ਸੋ ਅਵਸਰ ਬਿਰੰਚਿ ਜਬ ਜਾਨਾ। ਚਲੇ ਸਕਲ ਸੁਰ ਸਾਜਿ ਬਿਮਾਨਾ।
ਗਗਨ ਬਿਮਲ ਸੰਕੁਲ ਸੁਰ ਜੂਥਾ। ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਗੰਧਰਬ ਬਰੂਥਾ।
ਬਰਖਹਿਂ ਸੁਮਨ ਸੁਅੰਜੁਲਿ ਸਾਜੀ। ਗਹਗਹ ਗਗਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਾਜੀ।
ਅਸਤੁਤਿ ਕਰਹਿਂ ਨਾਗ ਮੁਨਿ ਦੇਵਾ। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਾਵਹਿਂ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸੇਵਾ।

ਦੋ: ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਹੁੰਚੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਾਮ।
ਜਗ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਖਿਲ ਲੋਕ ਬਿਸ੍ਰਾਮ।।੨੦੩

ਛੰ: ਭਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਦੀਨ ਦਯਾਲਾ ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਹਿਤਕਾਰੀ।
ਹਰਖਿਤ ਮਹਤਾਰੀ ਮੁਨਿ ਮਨ ਹਾਰੀ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ।
ਲੋਚਨ ਅਭਿਰਾਮਾ ਤਨੁ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮਾ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਭੁਜ ਚਾਰੀ।
ਭੂਖਣ ਬਨ ਮਾਲਾ ਨਯਨ ਬਿਸਾਲਾ ਸੋਭਾ ਸਿੰਧੁ ਖਰਾਰੀ।। ੨੪
ਕਹ ਦੁਇ ਕਰ ਜੋਰੀ ਅਸਤੁਤਿ ਤੋਰੀ ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰੌਂ ਅਨੰਤਾ।
ਮਾਯਾ ਗੁਣ ਗ੍ਯਾਨਾਤੀਤ ਅਮਾਨਾ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਭਨੰਤਾ।
ਕਰੁਣਾ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸਬ ਗੁਣ ਆਗਰ ਜੇਹਿ ਗਾਵਹਿਂ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਤਾ।
ਸੋ ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗੀ ਜਨ ਅਨੁਰਾਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੇ ਸ੍ਰੀਕੰਤਾ।। ੨੫
ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਨਿਕਾਯਾ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਯਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਪ੍ਰਤਿ ਬੇਦ ਕਹੈ।
ਮਮ ਉਰ ਸੁ ਇਹ ਬਾਸੀ ਯਹ ਉਪਹਾਸੀ ਸੁਨਤ ਧੀਰ ਮਤਿ ਥਿਰ ਨ ਰਹੈ।
ਉਪਜਾ ਜਬ ਗ੍ਯਾਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਸਕਾਨਾ ਚਰਿਤ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਚਹੈ।
ਕਹਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ ਮਾਤੁ ਬੁਝਾਈ ਜੇਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਲਹੈ।। ੨੬
ਮਾਤਾ ਪੁਨਿ ਬੋਲੀ ਸੋ ਮਤਿ ਡੋਲੀ ਤਜਹੁ ਤਾਤ ਯਹ ਰੂਪਾ।
ਕੀਜੈ ਸਿਸੁ ਲੀਲਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਸੀਲਾ ਯਹ ਸੁਖ ਪਰਮ ਅਨੂਪਾ।
ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਸੁਜਾਨਾ ਰੋਦਨ ਠਾਨਾ ਹੁਇ ਬਾਲਕ ਸੁਰ ਭੂਪਾ।
ਯਹ ਚਰਿਤ ਜੇ ਗਾਵਹਿਂ ਹਰਿ ਪਦ ਪਾਵਹਿਂ ਤੇ ਨ ਪਰਹਿਂ ਭਵ ਕੂਪਾ।। ੨੭

ਦੋ: ਬਿਪ੍ਰ ਧੇਨੁ ਸੁਰ ਸੰਤ ਹਿਤ ਲੀਨ ਮਨੁਜ ਅਵਤਾਰ।
ਨਿਜ ਇੱਛਾ ਨਿਰਮਿਤ ਤਨੁ ਮਾਯਾ ਗੁਣ ਗੋ ਪਾਰ।।੨੦੪

ਪਤ੍ਰ ੧੮

।।ਸੁਨਿ ਸਿਸੁ ਰੁਦਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ ।।ਸੰਭ੍ਰਮ ਚਲਿ ਆਈ ਸਭ ਰਾਨੀ।।
।।ਹਰਖਿਤ ਜਹੰ ਤਹਂ ਧਾਈ ਦਾਸੀ ।।ਆਨੰਦ ਮਗਨ ਸਕਲ ਪੁਰ ਬਾਸੀ।।
।।ਦਸਰਥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ ।।ਮਾਨਹੁੰ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਮਾਨਾ ।।
।।ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ ।।ਚਾਹਤ ਉਠਨ ਕਰਤ ਮਤਿ ਧੀਰਾ।।
।।ਜਾਕਰ ਨਾਮ ਸੁਨਤ ਸੁਭ ਹੋਈ ।।ਮੋਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ।।
।।ਪਰਮਾਨੰਦ ਪੂਰਿ ਮਨ ਰਾਜਾ ।।ਕਹਾ ਬੁਲਾਇ ਬਜਾਵਹੁ ਬਾਜਾ।।
।।ਗੁਰੁ ਬਸਿਸ੍ਟ ਕਹੁ ਗਯੋ ਹਕਾਰਾ ।।ਆਯੋ ਦ੍ਵਿਜਨ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਆਰਾ।।
।।ਅਨੁਪਮ ਬਾਲਕ ਦੇਖਿਨ ਜਾਈ ।।ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਗੁਣ ਕਹਿ ਨ ਸਿਰਾਈ।।

ਦੋ: ।।ਤਬ ਨਾਂਦੀਮੁਖ ਸ੍ਰਾਧ ਕਰਿ ਜਾਤ ਕਰਮ ਸਭ ਕੀਨ ।
।।ਹਾਟਕ ਧੇਨੁ ਬਸਨ ਮਣਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹਂ ਦੀਨ।।੧੯੩।।

।।ਧ੍ਵਜ ਪਤਾਕ ਤੋਰਣ ਪੁਰ ਛਾਵਾ ।।ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਵਾ।।
।।ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਆਕਾਸ ਤੇ ਹੋਈ ।।ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮਗਨ ਸਭ ਲੋਈ।।
।।ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦ ਮਿਲਿ ਚਲੀ ਲੁਗਾਈ ।।ਸਹਜ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੇ ਉਠਿ ਧਾਂਈ।।
।।ਕਨਕ ਕਲਸ ਮੰਗਲ ਭਰਿ ਥਾਰਾ ।।ਗਾਵਤ ਪੈਠਹਿੰ ਭੂਪ ਦੁਆਰਾ ।।
।।ਕਰ ਆਰਤੀ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਹੀਂ ।।ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਿਸ ਚਰਣਨ ਪਰਹੀਂ।।
।।ਮਾਗਧ ਸੂਤ ਬੰਦੀ ਗਣ ਗਾਯਕ ।।ਪਾਵਨ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿੰ ਰਘੁਨਾਯਕ।।
।।ਸਰਬਸ ਦਾਨ ਦੀਨ ਸਭ ਕਾਹੂ ।।ਜਿਨਿ ਪਾਵਾ ਰਾਖਾ ਨਹਿ ਤਾਹੂ ।।
।।ਮ੍ਰਿਗ ਮਦ ਚੰਦਨ ਕੁੰਕਮ ਕੀਚਾ ।।ਮਚੀ ਸਕਲ ਬੀਥਿਨ ਬਿਚ ਬੀਚਾ।।

ਦੋ: ।।ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਜ ਬਧਾਇ ਸੁਭ ਪ੍ਰਗਟ ਭੁਯੋ ਸੁਖਕੰਦ।।
।।ਹਰਖਵੰਤ ਸਭ ਜਹੰ ਤਹੰ ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਬ੍ਰਿੰਦ।।੧੯੪।।

।।ਕੈਕਯ ਸੁਤਾ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਦੋਊ ।। ।।ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਜਨਮਤ ਭਈ ਓਊ।।
।।ਵਹਿ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਸਮਯ ਸਮਾਜਾ ।।ਕਹਿ ਨ ਸਕੈ ਸਾਰਦ ਅਹਿਰਾਜਾ।।
।।ਅਵਧਪੁਰੀ ਸੋਹੈ ਇਹਿ ਭਾਂਤੀ ।।ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਮਿਲਨ ਆਈ ਜਨੁ ਰਾਤੀ।।
।।ਦੇਖਿ ਭਾਨੁ ਜਨੁ ਮਨ ਸਕੁਚਾਨੀ ।।ਤਦਪਿ ਬਨੀ ਸੰਧਿਆ ਅਨੁਮਾਨੀ।।
।।ਅਗਰ ਧੂਪ ਜਨੁ ਬਹੁ ਅੰਧਿਯਾਰੀ ।।ਉਡੈ ਅਬੀਰ ਮਨਹੁ ਅਰੁਣਾਰੀ।।

॥ਮੰਦਰ ਮਣਿ ਸਮੂਹ ਜਨੁ ਤਾਰਾ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਕਲਸ ਸੋ ਇੰਦੁ ਉਦਾਰਾ॥
॥ਭਵਨ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਅਤਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਜਨੁ ਖਗ ਮੁਖਰ ਸਮਯ ਜਨੁ ਸਾਨੀ॥
॥ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਿ ਪਤੰਗ ਭੁਲਾਨਾ॥ ॥ਏਕ ਮਾਸ ਤਿਹਿਂ ਜਾਨ ਨ ਜਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਮਾਸ ਦਿਵਸ ਕਾ ਦਿਵਸ ਭਾ ਮਰਮ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ।
॥ਰਥ ਸਮੇਤ ਰਵਿ ਥਾਕਿਓ ਨਿਸਾ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਹੋਇ॥੨੦੭

॥ਯਹ ਰਹਸ੍ਯ ਕਾਹੂ ਨਹਿ ਜਾਨਾ॥ ॥ਦਿਨਮਣਿ ਚਲੇ ਕਰਤ ਗੁਣਗਾਨਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਮਹੋਤਸਵ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗਾ॥ ॥ਚਲੇ ਭਵਨ ਬਰਣਤ ਨਿਜ ਭਾਗਾ॥
॥ਔਰੌ ਏਕ ਕਹੌਂ ਨਿਜ ਚੋਰੀ॥ ॥ਸੁਨਿ ਗਿਰਿਜਾ ਅਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਮਤਿ ਤੋਰੀ॥
॥ਕਾਕਭੁਸੁੰਡਿ ਸੰਗ ਹਮ ਦੋਊ॥ ॥ਮਨੁਜ ਰੂਪ ਜਾਨੈ ਨਹਿਂ ਕੋਊ॥
॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖ ਫੂਲੇ॥ ॥ਬੀਥਿਨਿ ਫਿਰਹਿਂ ਮਗਨ ਮਨ ਭੂਲੇ॥
॥ਯਹ ਸੁਭ ਚਰਿਤ ਜਾਨ ਪੈ ਸੋਈ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਕੀ ਜਾਪਰ ਹੋਈ॥
॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਜੋ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਆਵਾ॥ ॥ਦੀਨ ਭੂਪ ਜੋ ਜੇਹ ਮਨ ਭਾਵਾ॥
॥ਗਜ ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਹੇਮ ਗੋ ਹੀਰਾ॥ ॥ਦੀਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਚੀਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਮਨ ਸੰਤੋਖ ਸਬਨਿ ਕੇ ਜਹਂ ਤਹਂ ਦੇਹਿਂ ਅਸੀਸ।
॥ਸਕਲ ਤਨਯ ਚਿਰਜੀਵਹੂ ਤੁਲਸਿਦਾਸ ਕੇ ਈਸ॥੨੦੮

॥ਕਛੁਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਜਾਤ ਨ ਜਾਨਹਿਂ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰਾਤੀ॥
॥ਨਾਮਕਰਣ ਕਰ ਅਵਸਰ ਜਾਨੀ॥ ॥ਭੂਪ ਬੋਲਿ ਪਠਯੇ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ॥
॥ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਭੂਪਤਿ ਅਸ ਭਾਖਾ॥ ॥ਧਰਿਯ ਨਾਮ ਜੋ ਮੁਨਿ ਗੁਨਿ ਰਾਖਾ॥
॥ਇਨ੍ਹ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੂਪਾ॥ ॥ਮੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਬ ਸ੍ਵਮਤਿ ਅਨੁਰੂਪਾ॥
॥ਜੋ ਆਨੰਦ ਸਿੰਧੁ ਸੁਖ ਰਾਸੀ॥ ॥ਸੀਕਰ ਤੇ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਸੁਪਾਸੀ॥
॥ਸੋ ਸੁਖਧਾਮ ਰਾਮ ਅਸ ਨਾਮਾ॥ ॥ਅਖਿਲ ਲੋਕ ਦਾਯਕ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ॥
॥ਬਿਸ੍ਵ ਭਰਣ ਪੋਖਣ ਕਰ ਜੋਈ॥ ॥ਤਾਕਰ ਨਾਮ ਭਰਤ ਅਸ ਹੋਈ॥
॥ਜਾਕੇ ਸੁਮਿਰਣ ਤੇ ਰਿਪੁ ਨਾਸਾ॥ ॥ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਨ ਬੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥

ਦੋ: ॥ਲਛਮਣ ਧਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸਕਲ ਜਗਤ ਆਧਾਰ।
॥ਗੁਰੁ ਬਸਿਸ੍ਟ ਤਿਹ ਰਾਖਿਯੋ ਲਛਮਣ ਨਾਮ ਉਦਾਰ॥੨੦੯

ਚੌਪਈ

ਧਰੇ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਚਿਤਧਾਰੀ ॥ ਬੇਦ ਤਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤਵ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ॥
ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਨ ਸਰਬਸ ਸਿਵ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬਾਲ ਕੇਲਿ ਰਸ ਤਿਹਿ ਸੁਖ ਮਾਨਾ ॥
ਬਾਰੇਹਿ ਤੇ ਨਿਜ ਹਿਤ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥
ਭਰਤ ਸਤ੍ਰੂਘਨ ਦੋਨੋਂ ਭਾਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕ ਜਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਡਾਈ ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ਜੋਰੀ ॥ ਨਿਰਖਹਿੰ ਛਬਿ ਜਨਨੀ ਤ੍ਰਿਣ ਤੋਰੀ ॥
ਚਾਰੇਊ ਸੀਲ ਰੂਪ ਗੁਣ ਧਾਮਾ ॥ ਤਦਪਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਰਾਮਾ ॥
ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਇੰਦੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਸੂਚਿਤ ਕਿਰਣ ਮਨੋਹਰ ਹਾਸਾ ॥
ਕਬਹੂੰ ਉਛੰਗ ਕਬਹੂੰ ਵਰ ਪਾਲਨ ॥ ਮਾਤੁ ਦੁਲਾਰੈ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਲਨ ॥

ਦੋਹਾ ॥
ਬ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰਗੁਣ ਬਿਗਤ ਬਿਨੋਦ ॥
ਸੋ ਅਜ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਬਸ ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਕੀ ਗੋਦ ॥ ੨੧੦ ॥

ਕਾਮ ਕੋਟਿ ਛਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਰੀਰਾ ॥ ਨੀਲ ਕੰਜ ਬਾਰਿਦ ਗੰਭੀਰਾ ॥
ਅਰੁਣ ਚਰਣ ਪੰਕਜ ਨਖ ਜੋਤੀ ॥ ਕਮਲ ਦਲਨ ਬੈਠੇ ਜਨੁ ਮੋਤੀ ॥
ਰੇਖ ਕੁਲਿਸ ਧ੍ਵਜ ਅੰਕੁਸ ਸੋਹੈਂ ॥ ਨੂਪੁਰ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥
ਕਟਿ ਕਿੰਕਿਣਿ ਉਦਰ ਤ੍ਰੈ ਰੇਖਾ ॥ ਨਾਭਿ ਗੰਭੀਰ ਜਾਨ ਜਿਨ ਦੇਖਾ ॥
ਭੁਜ ਬਿਸਾਲ ਭੂਖਣ ਜੁਤ ਭੂਰੀ ॥ ਹਿਯ ਹਰਿ ਨਖ ਸੋਭਾ ਅਤਿ ਰੂਰੀ ॥
ਉਰ ਮਣਿ ਹਾਰ ਪਦਿਕ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਚਰਣ ਦੇਖਤ ਮਨ ਲੋਭਾ ॥
ਕੰਬੁ ਕੰਠ ਅਤਿ ਚਿਬੁਕ ਸੁਹਾਈ ॥ ਆਨਨ ਅਮਿਤ ਮਦਨ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥
ਦੁਇ ਦੁਇ ਦਸਨ ਅਧਰ ਅਰੁਣਾਰੇ ॥ ਨਾਸਾ ਤਿਲਕ ਕੋ ਬਰਨੈ ਪਾਰੇ ॥
ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਚਾਰੁ ਕਪੋਲਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਮਧੁਰ ਤੋਤਰੇ ਬੋਲਾ ॥
ਨੀਲ ਕਮਲ ਦੋਊ ਨਯਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਨਿਕਟ ਤਿਲਕ ਬਰ ਭਾਲਾ ॥
ਚਿਕਨ ਕਚ ਕੁੰਚਿਤ ਗਭੁਆਰੇ ॥ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਚਿ ਮਾਤੁ ਸੰਵਾਰੇ ॥
ਪੀਤ ਝਗੁਲੀਆ ਤਨ ਪਹਿਰਾਈ ॥ ਜਾਨੁ ਪਾਨਿ ਬਿਚਰਤ ਮਨਿ ਭਾਈ ॥
ਰੂਪ ਸਕਹਿੰ ਨਹਿੰ ਕਹਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਖਾ ॥ ਸੋ ਜਾਨੈ ਸੁਪਨੇਹੂ ਜਿਨ ਦੇਖਾ ॥

ਦੋਹਾ ॥
ਸੁਖ ਸੰਦੋਹ ਮੋਹ ਪਰ ਗ੍ਯਾਨ ਗਿਰਾ ਗੋਤੀਤ ॥
ਦੰਪਤਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਕਰ ਸਿਸੁ ਚਰਿਤ ਪੁਨੀਤ ॥ ੨੧੧ ॥

ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਜਗਤ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥ ਕੋਸਲਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੁਖਦਾਤਾ ॥ ੯੫
ਜਿਨ ਰਘੁਨਾਥ ਚਰਨ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਯਹ ਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਵਾਨੀ ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਮੁਖ ਜਤਨ ਕਰ ਕੋਰੀ ॥ ਕਵਨ ਸਕੈ ਭਵ ਬੰਧਨ ਛੋਰੀ ॥
ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਬਸ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ॥ ਸੋ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਭਯ ਭਾਖੇ ॥
ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲਾਸ ਨਚਾਵੈ ਤਾਹੀ ॥ ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਛਾਡਿ ਭਜਿਯ ਕਹੁ ਕਾਹੀ ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਛਾਡਿ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਭਜਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਹੈਂ ਰਘੁਰਾਈ ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਿਸੁ ਬਿਨੋਦ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਾ ॥ ਸਕਲ ਨਗਰ ਬਾਸਿਨ ਸੁਖ ਦੀਨਾ ॥
ਲੈ ਉਛੰਗ ਕਬਹੁੰਕ ਹਲਰਾਵੈਂ ॥ ਕਬਹੁੰ ਪਾਲਨੇ ਘਾਲਿ ਝੁਲਾਵੈਂ ॥

ਦੋ: ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਾਤ ਨ ਜਾਨ ।
ਸੁਤ ਸਨੇਹ ਬਸ ਮਾਤਾ ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਕਰ ਗਾਨ ॥੨੦੨॥

ਏਕ ਬਾਰ ਜਨਨੀ ਅਨ੍ਹਵਾਏ ॥ ਕਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਪਲਨਾ ਪੌਢਾਏ ॥
ਨਿਜ ਕੁਲ ਇਸ਼ਟ ਦੇਵ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਪੂਜਾ ਹੇਤੁ ਕੀਨ ਅਸਨਾਨਾ ॥
ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਨੈਵੇਦ੍ਯ ਚਢਾਵਾ ॥ ਆਪੁ ਗਈ ਜਹੰ ਪਾਕ ਬਨਾਵਾ ॥
ਬਹੁਰਿ ਮਾਤੁ ਤਹਵਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਭੋਜਨ ਕਰਤ ਦੇਖ ਸੁਤ ਜਾਈ ॥
ਗਈ ਜਨਨੀ ਸਿਸੁ ਪਹਿ ਭਯਭੀਤਾ ॥ ਦੇਖਾ ਬਾਲ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਸੂਤਾ ॥
ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਦੇਖਾ ਸੁਤ ਸੋਈ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕੰਪ ਮਨ ਧੀਰ ਨ ਹੋਈ ॥
ਇਹਾਂ ਉਹਾਂ ਦੁਇ ਬਾਲਕ ਦੇਖਾ ॥ ਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਮੋਰਿ ਕਿ ਆਨ ਬਿਸੇਖਾ ॥
ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਜਨਨੀ ਅਕੁਲਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਹਸਿ ਦੀਨ ਮਧੁਰ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥

ਦੋ: ਦੇਖਰਾਵਾ ਮਾਤਹਿ ਨਿਜ ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਅਖੰਡ ॥
ਰੋਮ ਰੋਮ ਪ੍ਰਤਿ ਰਾਜਹਿੰ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥੨੦੩॥

ਅਗਨਿਤ ਰਵਿ ਸਸਿ ਸਿਵ ਚਤੁਰਾਨਨ ॥ ਬਹੁ ਗਿਰਿ ਸਰਿਤ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਕਾਨਨ ॥
ਕਾਲ ਕਰਮ ਗੁਣ ਗ੍ਯਾਨ ਸੁਭਾਊ ॥ ਸੋ ਦੇਖਾ ਜੋ ਸੁਨਾ ਨ ਕਾਊ ॥
ਦੇਖੀ ਮਾਯਾ ਸਬ ਬਿਧਿ ਗਾਢੀ ॥ ਅਤਿ ਸਭੀਤ ਜੋਰੇ ਕਰ ਠਾਢੀ ॥
ਦੇਖਾ ਜੀਵ ਨਚਾਵੈ ਜਾਹੀ ॥ ਦੇਖੀ ਭਗਤਿ ਜੋ ਛੋਰੈ ਤਾਹੀ ॥
ਤਨੁ ਪੁਲਕਿਤ ਮੁਖ ਬਚਨ ਨ ਆਵਾ ॥ ਨੈਨ ਮੂੰਦਿ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥

ਬਿਸਮਯਵੰਤ ਦੇਖਿ ਮਹਤਾਰੀ। ਭਏ ਬਹੁਰਿ ਸਿਸੁ ਰੂਪ ਖਰਾਰੀ॥
ਅਸਤੁਤਿ ਕਰਿ ਨ ਜਾਇ ਭਯ ਮਾਨਾ। ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਸੁਤ ਕਰਿ ਜਾਨਾ॥
ਹਰਿ ਜਨਨੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਈ। ਯਹ ਜਨਿ ਕਤਹੁੰ ਕਹਸਿ ਸੁਨੁ ਮਾਈ॥

ਦੋ: ਬਾਰ ਬਾਰ ਕੌਸਲਿਆ ਬਿਨਯ ਕਰੈ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
ਅਬ ਜਨਿ ਕਬਹੂੰ ਬ੍ਯਾਪੈ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹਿ ਮਾਯਾ ਤੋਰਿ॥੨੦੪

ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਹਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ। ਅਤਿ ਅਨੰਦ ਦਾਸਨ ਕਹ ਦੀਨਾ॥
ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਬੀਤੇ ਸਬ ਭਾਈ। ਬਡੇ ਭਏ ਪਰਿਜਨ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਚੂੜਾਕਰਣ ਕੀਨ ਗੁਰੁ ਆਈ। ਬਿਪ੍ਰ ਦਛਿਣਾ ਪੁਨਿ ਬਹੁ ਪਾਈ॥
ਪਰਮ ਮਨੋਹਰ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ। ਕਰਤ ਫਿਰਤ ਚਾਰਿਉ ਸੁਕੁਮਾਰਾ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਅਗੋਚਰ ਜੋਈ। ਦਸਰਥ ਅਜਿਰ ਬਿਚਰ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ॥
ਭੋਜਨ ਕਰਤ ਬੁਲਾਵਤ ਰਾਜਾ। ਨਹਿੰ ਆਵਹਿੰ ਤਜਿ ਬਾਲ ਸਮਾਜਾ॥
ਕੌਸਲਿਆ ਜਬ ਬੋਲਨ ਜਾਈ। ਠੁਮਕਿ ਠੁਮਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲਹਿੰ ਪਰਾਈ॥
ਨਿਗਮ ਨੇਤਿ ਸਿਵ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵਾ। ਤਾਹਿ ਧਰੈ ਜਨਨੀ ਹਠਿ ਧਾਵਾ॥
ਧੂਸਰ ਧੂਰ ਭਰੇ ਤਨ ਆਏ। ਭੂਪਤਿ ਬਿਹਸਿ ਗੋਦ ਬੈਠਾਏ॥

ਦੋ: ਭੋਜਨ ਕਰਤ ਚਪਲ ਚਿਤ ਇਤ ਉਤ ਅਵਸਰ ਪਾਇ॥
ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਲਕਤ ਬਦਨ ਦਧਿ ਓਦਨ ਲਪਟਾਇ॥੨੦੫

ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਅਤਿ ਸਰਲ ਸੁਹਾਏ। ਸਾਰਦ ਸੇਖ ਸੰਭੁ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਏ॥
ਜਿਨ ਕਰ ਮਨ ਇਨ ਸਨ ਨਹਿੰ ਰਾਤਾ। ਤੇ ਜਨ ਬੰਚਿਤ ਕਿਏ ਬਿਧਾਤਾ॥
ਭਏ ਕੁਮਾਰ ਜਬਹਿੰ ਸਬ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਦੀਨ ਜਨੇਊ ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ॥
ਗੁਰੁ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਪਢਨ ਰਘੁਰਾਈ। ਅਲਪ ਕਾਲ ਬਿਦ੍ਯਾ ਸਬ ਪਾਈ॥
ਜਾਕੀ ਸਹਜ ਸ੍ਵਾਸ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰੀ। ਸੋ ਹਰਿ ਪਢ ਯਹ ਕੌਤੁਕ ਭਾਰੀ॥
ਬਿਦ੍ਯਾ ਬਿਨਯ ਨਿਪੁਨ ਗੁਨ ਸੀਲਾ। ਖੇਲਹਿੰ ਖੇਲ ਸਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਲਾ॥
ਕਰਤਲ ਬਾਣ ਧਨੁਖ ਅਤਿ ਸੋਹਾ। ਦੇਖਤ ਰੂਪ ਚਰਾਚਰ ਮੋਹਾ॥
ਜਿਨ ਬੀਥਿਨ ਬਿਹਰਹਿੰ ਸਬ ਭਾਈ। ਥਕਿਤ ਹੋਹਿੰ ਸਬ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈ॥

ਦੋ: ਕੋਸਲਪੁਰ ਬਾਸੀ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਿਧ ਅਰੁ ਬਾਲ॥

॥ਪ੍ਰਾਨਹੁ ਤੇ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਤ ਸਭ ਕਹੁ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨੦੪॥

॥ਬੰਧੁ ਸਖਾ ਸੰਗ ਲੇਹਿੰ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਬਨ ਮ੍ਰਿਗਯਾ ਨਿਤ ਖੇਲਹਿੰ ਜਾਈ॥
॥ਪਾਵਨ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਹਿੰ ਜੀਅ ਜਾਨੀ॥ ॥ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਦਿਖਾਵਹਿੰ ਆਨੀ॥
॥ਜੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਮ ਬਾਣ ਕੇ ਮਾਰੇ॥ ॥ਤੇ ਤਨੁ ਤਜਿ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ॥
॥ਅਨੁਜ ਸਖਾ ਸੰਗ ਭੋਜਨ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਆਗ੍ਯਾ ਅਨੁਸਰਹੀਂ॥
॥ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਸੁਖੀ ਹੋਹਿੰ ਪੁਰ ਲੋਗਾ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੋਇ ਸੰਜੋਗਾ॥
॥ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸੁਨਹਿੰ ਮਨ ਲਾਈ॥ ॥ਆਪੁ ਕਹਹਿੰ ਅਨੁਜਨਹਿੰ ਸਮੁਝਾਈ॥
॥ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਉਠਿ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥਾ॥ ॥ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਨਾਵਹਿੰ ਮਾਥਾ॥
॥ਆਯਸੁ ਮਾਂਗਿ ਕਰਹਿੰ ਪੁਰ ਕਾਜਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਖਹਿੰ ਮਨ ਰਾਜਾ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਯਾਪਕ ਅਕਲ ਅਨੀਹ ਅਜ ਨਿਰਗੁਣ ਨਾਮ ਨ ਰੂਪ॥
॥ਭਗਤ ਹੇਤੁ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਨੂਪ॥੨੦੫॥

॥ਯਹ ਸਭ ਚਰਿਤ ਕਹਾ ਮੈਂ ਗਾਈ॥ ॥ਆਗਿਲ ਕਥਾ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਈ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ॥ ॥ਬਸਹਿ ਬਿਪਿਨ ਸੁਭ ਆਸ੍ਰਮ ਜਾਨੀ॥
॥ਜਹਂ ਜਪ ਜਗ੍ਯ ਜੋਗ ਮੁਨਿ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਅਤਿ ਮਾਰੀਚ ਸੁਬਾਹੁਹਿ ਡਰਹੀਂ॥
॥ਦੇਖਤ ਜਗ੍ਯ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਵਹਿੰ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਉਪਦ੍ਰਵ ਮੁਨਿ ਦੁਖ ਪਾਵਹਿੰ॥
॥ਗਾਧਿ ਤਨਯ ਮਨ ਚਿੰਤਾ ਬ੍ਯਾਪੀ॥ ॥ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਮਰਹਿੰ ਨ ਨਿਸਿਚਰ ਪਾਪੀ॥
॥ਤਬ ਮੁਨਿਬਰ ਮਨ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰਾ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਤਰੇਉ ਹਰਨ ਮਹਿ ਭਾਰਾ॥
॥ਏਹੂ ਮਿਸੁ ਦੇਖੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਜਾਈ॥ ॥ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਆਨੌਂ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਸਕਲ ਗੁਣ ਐਨਾ॥ ॥ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈਂ ਦੇਖਬ ਭਰਿ ਨਯਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਮਨੋਰਥ ਜਾਤ ਨ ਲਾਗੀ ਬਾਰ॥
॥ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਸਰਜੂ ਜਲਿ ਗਏ ਭੂਪ ਦਰਬਾਰ॥੨੦੬॥

॥ਮੁਨਿ ਆਗਮਨ ਸੁਨਾ ਜਬ ਰਾਜਾ॥ ॥ਮਿਲਨ ਗਯੋ ਲੈ ਬਿਪ੍ਰ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਕਰਿ ਦੰਡੌਤ ਮੁਨਿਹਿੰ ਸਨਮਾਨੀ॥ ॥ਨਿਜ ਆਸਨ ਬੈਠਾਰਿਸਿ ਆਨੀ॥
॥ਚਰਨ ਪਖਾਰਿ ਕੀਨ ਅਤਿ ਪੂਜਾ॥ ॥ਮੋ ਸਮ ਆਜੁ ਧੰਨ੍ਯ ਨਹਿੰ ਦੂਜਾ॥
॥ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨ ਕਰਵਾਵਾ॥ ॥ਮੁਨਿਵਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖ ਅਤਿ ਪਾਵਾ॥ ੧

੯੮
੧੮

ਪੁਨਿ ਚਰਨਨ ਮੇਲੇ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਦੇਖਿ ਮੁਨਿ ਬਿਰਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥
ਭਏ ਮਗਨ ਦੇਖਤ ਮੁਖ ਸੋਭਾ ॥ ਜਨੁ ਚਕੋਰ ਪੂਰਨ ਸਸਿ ਲੋਭਾ ॥
ਤਬ ਮਨ ਹਰਖਿ ਬਚਨ ਕਹ ਰਾਊ ॥ ਮੁਨਿ ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨ ਨਹਿੰ ਕਾਊ ॥
ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਆਗਮਨ ਤੁਮਾਰਾ ॥ ਕਹਹੁ ਸੋ ਕਰਤ ਨ ਲਾਵਉਂ ਬਾਰਾ ॥
ਅਸੁਰ ਸਮੂਹ ਸਤਾਵਹਿੰ ਮੋਹੀਂ ॥ ਮੈਂ ਜਾਚਨ ਆਇਓ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੀਂ ॥
ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਦੇਹੁ ਰਘੁਨਾਥਾ ॥ ਨਿਸਿਚਰ ਬਧ ਮੈਂ ਹੋਬ ਸਨਾਥਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਦੇਹੁ ਭੂਪ ਮਨ ਹਰਖਿ ਸੁਤ ਤਜਹੁ ਮੋਹ ਅਗਿਆਨ ॥
॥ ਧਰਮ ਸੁਜਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਮ ਕਹੁੰ ਇਨ ਕਹੰ ਅਤਿ ਕਲਿਆਨ ॥ ੨੦੭ ॥

ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਅਪ੍ਰਿਅ ਬਾਨੀ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕੰਪ ਮੁਖ ਦੁਤਿ ਕੁਮਲਾਨੀ ॥
ਚੌਥੇ ਪਨ ਪਾਯਉਂ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਬਚਨ ਨਹਿੰ ਕਹਿਹੁ ਬਿਚਾਰੀ ॥
ਮਾਗਹੁ ਭੂਮਿ ਧੇਨੁ ਧਨੁ ਕੋਸਾ ॥ ਸਰਬਸ ਦੇਉਂ ਆਜੁ ਸਹਰੋਸਾ ॥
ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਿਅ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ਸੋਊ ਮੁਨਿ ਦੇਉਂ ਨਿਮਿਖ ਇਕ ਮਾਹੀਂ ॥
ਸਭ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿ ਨਾਈਂ ॥ ਰਾਮ ਦੇਤ ਨਹਿੰ ਬਨੈ ਗੁਸਾਈਂ ॥
ਕਹ ਨਿਸਿਚਰ ਅਤਿ ਘੋਰ ਕਠੋਰਾ ॥ ਕਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਪਰਮ ਕਿਸੋਰਾ ॥
ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਿਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨੀ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖ ਮਾਨਾ ਮੁਨਿ ਗਿਆਨੀ ॥
ਤਬ ਬਸਿਸਟ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਦੇਹ ਨਾਸ ਕਹ ਪਾਵਾ ॥
ਅਤਿ ਆਦਰ ਦੋਊ ਤਨਯ ਬੁਲਾਏ ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਾਇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਏ ॥
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੁਤ ਦੋਊ ॥ ਤੁਮ ਮੁਨਿ ਪਿਤਾ ਆਨ ਨਹਿੰ ਕੋਊ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੌਂਪੇ ਭੂਪ ਰਿਖਿਹਿੰ ਸੁਤ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੇਇ ਅਸੀਸ ॥
॥ ਜਨਨੀ ਭਵਨ ਗਏ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲੇ ਨਾਇ ਪਦ ਸੀਸ ॥ ੨੦੮ ॥

ਸੋ: ॥ ਪੁਰਖ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਬੀਰ ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਮੁਨਿ ਭਯ ਹਰਨ ॥
॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਮਤਿ ਧੀਰ ਅਖਿਲ ਬਿਸ੍ਵ ਕਾਰਨ ਕਰਨ ॥

ਅਰੁਨ ਨਯਨ ਉਰ ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਨੀਲ ਜਲਜ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ ਤਮਾਲਾ ॥
ਕਟਿ ਪਟ ਪੀਤ ਕਸੇ ਬਰ ਭਾਥਾ ॥ ਰੁਚਿਰ ਚਾਪ ਸਾਯਕ ਦੁਹੁ ਹਾਥਾ ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ਭਾਈ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਮਹਾ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਬ੍ਰਮੰਨਜ ਦੇਵ ਮੈਂ ਜਾਨਾ । ਮੁਹਿ ਨਿਤੁ ਪਿਤਾ ਤਜੇਉ ਭਗਵਾਨਾ ॥
ਚਲੇ ਜਾਤ ਮੁਨਿ ਦੀਨ ਦਿਖਾਈ । ਸੁਨਿ ਤਾੜਕਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਧਾਈ ॥
ਏਕਹਿ ਬਾਣ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰਿ ਲੀਨਾ । ਦੀਨ ਜਾਨ ਤਿਹਿ ਨਿਜ ਪਦ ਦੀਨਾ ॥
ਤਬ ਰਿਖਿ ਨਿਜ ਨਾਥਹਿੰ ਜਿਯ ਚੀਨਾ । ਬਿਦ੍ਯਾ ਨਿਧਿ ਕਹੁ ਬਿਦ੍ਯਾ ਦੀਨਾ ॥
ਜਾਤੇ ਲਾਗ ਨ ਛੁਧਾ ਪਿਆਸਾ । ਅਤੁਲਿਤ ਬਲ ਤਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

ਦੋ: ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸਮਰਪਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਆਨਿ ।
ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਭੋਜਨ ਦਿਯੋ ਭਗਤਿ ਹਿਤ ਜਾਨਾ । ੨੨੧ ॥

ਪ੍ਰਾਤ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਸਨ ਰਘੁਰਾਈ । ਨਿਰਭਯ ਜਗ੍ਯ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥
ਹੋਮ ਕਰਨ ਲਾਗੇ ਮੁਨਿ ਝਾਰੀ । ਆਪੁ ਰਹੇ ਮਖ ਕੀ ਰਖਵਾਰੀ ॥
ਸੁਨਿ ਮਾਰੀਚ ਨਿਸਾਚਰ ਕ੍ਰੋਹੀ । ਲੈ ਸਹਾਯ ਧਾਵਾ ਮੁਨਿ ਦ੍ਰੋਹੀ ॥
ਬਿਨ ਫਰ ਬਾਣ ਰਾਮ ਤਿਹ ਮਾਰਾ । ਸਤ ਜੋਜਨ ਗਾ ਸਾਗਰ ਪਾਰਾ ॥
ਪਾਵਕ ਸਰ ਸੁਬਾਹੁ ਪੁਨਿ ਮਾਰਾ । ਅਨੁਜ ਨਿਸਾਚਰ ਕਟਕ ਸੰਘਾਰਾ ॥
ਮਾਰਿ ਅਸੁਰ ਦ੍ਵਿਜ ਨਿਰਭੈ ਕਾਰੀ । ਅਸਤੁਤਿ ਕਰਹਿ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਝਾਰੀ ॥
ਤਹ ਪੁਨਿ ਕਛੁਕ ਦਿਵਸ ਰਘੁਰਾਯਾ । ਰਹੇ ਕੀਨ ਬਿਪ੍ਰਨ ਪਰ ਦਾਯਾ ॥
ਭਗਤਿ ਹੇਤੁ ਬਹੁ ਕਥਾ ਪੁਰਾਨਾ । ਕਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਜਦ੍ਯਪਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਾ ॥
ਤਬ ਮੁਨਿ ਸਾਦਰ ਕਹਾ ਬੁਝਾਈ । ਚਰਿਤ ਏਕ ਦੇਖਿਯ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਈ ॥
ਧਨੁਖ ਜਗ੍ਯ ਸੁਨਿ ਰਘੁਕੁਲ ਨਾਥ । ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਮੁਨਿਵਰ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥
ਆਸ੍ਰਮ ਏਕ ਦੀਖ ਮਗ ਮਾਹੀਂ । ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੀਵ ਜੰਤੁ ਤਹ ਨਾਹੀਂ ॥
ਪੂਛਾ ਮੁਨਿਹਿ ਸਿਲਾ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖੀ । ਸਕਲ ਕਥਾ ਰਿਖਿ ਕਹੀ ਵਿਸੇਖੀ ॥

ਦੋ: ਗੌਤਮ ਨਾਰਿ ਸ੍ਰਾਪ ਬਸ ਉਪਲ ਦੇਹ ਧਰਿ ਧੀਰ ।
ਚਰਣ ਕਮਲ ਰਜ ਚਾਹਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਰਘੁਬੀਰ । ੨੨੨

ਛੰ: ਪਰਸਤ ਪਦ ਪਾਵਨ ਸੋਕ ਨਸਾਵਨ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਤਪ ਪੁੰਜ ਸਹੀ ।
ਦੇਖਤ ਰਘੁਨਾਯਕ ਜਨ ਸੁਖ ਦਾਯਕ ਸਨਮੁਖ ਹੁਇ ਕਰ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ।
ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਅਧੀਰਾ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ ਮੁਖ ਨਹਿੰ ਆਵੈ ਬਚਨ ਕਹੀ ।
ਅਤਿਸਯ ਬਡਭਾਗੀ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ਜੁਗਲ ਨੈਨ ਜਲ ਧਾਰ ਬਹੀ ।

੧੦੦ ।ਧੀਰਜ ਮਨ ਕੀਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹੰ ਚੀਨਾ ਰਘੁਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਗਤਿ ਪਾਈ।
।ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਠਾਨੀ ਗਿਆਨ ਗਮ੍ਯ ਜਯ ਰਘੁਰਾਈ।
।ਮੈਂ ਨਾਰਿ ਅਪਾਵਨ ਪ੍ਰਭੁ ਜਗ ਪਾਵਨ ਰਾਵਣ ਰਿਪੁ ਜਨ ਸੁਖਦਾਈ।
।ਰਾਜੀਵ ਬਿਲੋਚਨ ਭਵ ਭਯ ਮੋਚਨ ਪਾਹਿ ਪਾਹਿ ਸਰਣਹਿ ਆਈ। ੨੯
।ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਾਪ ਜੋ ਦੀਨਾ ਅਤਿ ਭਲ ਕੀਨਾ ਪਰਮ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਮੈਂ ਮਾਨਾ।
।ਦੇਖੇਉਂ ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਹਰਿ ਭਵ ਮੋਚਨ ਇਹੈ ਲਾਭ ਸੰਕਰ ਜਾਨਾ।
।ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰੀ ਮੈਂ ਮਤਿ ਭੋਰੀ ਨਾਥ ਨ ਵਰ ਮਾਂਗਉਂ ਆਨਾ।
।ਪਦ ਕਮਲ ਪਰਾਗਾ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਾ ਮਮ ਮਨ ਮਧੁਪ ਕਰੈ ਪਾਨਾ। ੩੦
।ਜਿਹਿ ਪਦ ਸੁਰ ਸਰਿਤਾ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਸਿਵ ਸੀਸ ਧਰੀ।
।ਸੋਇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਜਿਹਿ ਪੂਜਤ ਅਜ ਮਮ ਸਿਰ ਧਰੇਉ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਰੀ।
।ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਧਾਰੀ ਗੌਤਮ ਨਾਰੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹਰਿ ਚਰਣ ਪਰੀ।
।ਜੋ ਅਤਿ ਮਨ ਭਾਵਾ ਸੋ ਵਰ ਪਾਵਾ ਗਈ ਪਤਿ ਲੋਕ ਅਨੰਦ ਭਰੀ। ੩੧

ਦੋ: ।ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਹਰਿ ਕਾਰਣ ਰਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ।
।ਤੁਲਸਿਦਾਸ ਸਠ ਤਾਹਿ ਭਜੁ ਛਾਡਿ ਕਪਟ ਜੰਜਾਲ।੨੨੬

।ਚਲੇ ਰਾਮ ਲਛਮਣ ਮੁਨਿ ਸੰਗਾ। ।ਗਏ ਜਹਾਂ ਜਗ ਪਾਵਨਿ ਗੰਗਾ।
।ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮਾ। ।ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਖ ਪਾਯਉ ਰਾਮਾ।

।ਅਥ ਖ੍ਯੇਪਕ।

।ਪੁਨਿ ਸੁਰ ਸਰਿ ਉਤਪਤਿ ਰਘੁਰਾਈ। ।ਕੌਸਿਕ ਸਨ ਪੂਛਾ ਸਿਰ ਨਾਈ।
।ਕਹ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਵ ਕੁਲ ਇਕ ਰਾਜ। ।ਨਾਮ ਸਗਰ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕ ਬਿਰਾਜਾ।
।ਤਿਹਿ ਕੇ ਯੁਗਲ ਭਾਮਿਨਿ ਸੁਕੁਮਾਰੀ। ।ਪ੍ਰਥਮ ਕੇਸਨੀ ਸੁ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ।
।ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਪਤਿ ਸੁਰ ਭ੍ਰਾਜਾ। ।ਸੁਤ ਵਿਹੀਨ ਮਨ ਵਿਸਮਉ ਰਾਜਾ।
।ਇਕ ਸਮਯ ਭਾਮਿਨਿ ਦੋਊ ਸਾਥਾ। ।ਗਏ ਬਨ ਤਪ ਹੇਤੁ ਰਘੁਨਾਥਾ।
।ਸਘਨ ਸਫਲ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਨਾਨਾ। ।ਤਹਾਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਮੁਨਿ ਤਪ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨਾ।

ਦੋ: ।ਸਹਿਤ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਭਏ ਬਰਖ ਸਤ ਏਕ।
।ਕੀਨੇ ਤਪ ਬਲ ਦੇਖਿ ਭ੍ਰਿਗੁ ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕੀਨ ਅਨੇਕ। ।।

ਕਰੈ ਲਿਖ ਸੁਖ ਪਾਵਾ। ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਸ ॥ ਭਈ ਅਸੀ ਸਤਵ ਮੁਨਿ ਦਰ ਦੀਨਾ॥
ਸੀਮ ਜਤੀ ਜਨ ਮੁਨਿ ਅਸ ਭਾਖਾ॥ ਤੇਹੂ ਧਸਰ ਜੋ ਜਿਹ ਅਭਿਲਾਖਾ॥
ਤੁਰਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਸੀਸ ਤੇਸ ਧਾਵਾ॥ ਦਿਹੁ ਨਾਬ ਜੇ ਆਤਿ ਮਨ ਭਾਵਾ॥
ਸੋਕਾਰੀ ਲਖੌ ਏਕ ਸੁਤ ਹੋਤਾ॥ ਭੂਸਰਿ ਜਾਨ ਸਹਸ ਗੁਣ ਕੀਨਾ॥
ਦਸਿਅਹੁ ਭੈ ਸੁਤ ਕਾ ਫਲ ਪਾਈ॥ ਪਾਇ ਜੋ ਰਿ ਭਰਤਨ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਅਦਧਪੁਰਿ ਆਏ॥ ਹਰਖ ਸਹਿਤ ਕਛੁ ਦਿਵਸ ਗਵਾਏ॥
ਜਾਨਿ ਸੁਧਰੈ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦਾਈ॥ ਨਾਮ ਕੈਸਿਅਸ ਮਹਿਸ ਜਾਈ॥
ਸੁਮਤ੍ਰ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਤੂੰ ਸਭ ਸੇਈ॥ ਭਏ ਸੁਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹੇ ਮੁਨਿ ਜੇਈ॥
ਨਿਰਖੇ ਸੁਤ ਹਰਖਿਤ ਸਭ ਹੋਈ॥ ਮੰਗਲ ਚਾਰ ਕਿਯੇ ਸਭ ਕੋਈ॥
ਹਰਖ ਸਮਿਲਤ ਦੇਖ ਦਾਨ ਨਰੇਸਾ॥ ਪ੍ਰਜਿ ਦਿਪ੍ਰ ਗੁਰੂ ਗੌਰਿ ਗਣੇਸਾ॥
ਭਿਗ ਧਾਰ ਸੁੰਦਰ ਵਿਵਿਧ ਅਮੋਲੇ ॥ ਤੇ ਸਭ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਅਨੁਨਾਏ ॥

ਦੋਹਰਾ: ਜਾਹਿ ਦਿਹਿ ਭੂਪਭੂ ਸਕਲ ਸੁਤ ਪੂਜੇ ਸਭ ਮਨਕਾਮ।
ਜਾਹਿ ਦਿਵਸ ਨਿਸਿ ਹਰਖ ਬਸ ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਧਨ ਧਾਮ॥

ਪੁਰ ਜਨ ਸਭ ਧਰ ਧਰਹਿ ਨਰੇਸੂ॥ ਅਤਿ ਅਨੰਦ ਤਨ ਮਿਦ ਅੰਦੇਸੂ॥
ਲੋਕ ਲਖਹੁ ਜੇ ਕੁਮਾਰਾ॥ ਲੀਲਾ ਕਰੈਂ ਅਗਾਧ ਸੰਸਾਰਾ॥
ਦੇਹਿ ਸੋਕ ਸਕਲ ਮਨਚੀਤੇ॥ ਜਾਹਿ ਸੁਖ ਸਹਿਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਬੀਤੇ॥
ਬਾਲਕੁ ਸਦੀ ਅਦੁਧਧੇ ਅਨਹਈ॥ ਅਸਮੰਜਸ ਜਲਕਹੁੰ ਤਟ ਜਾਈ॥
ਪੂਜਾ ਲੋਕਕੇ ਬਾਲਕ ਨਾਨਾ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕੁਵਾ ਕਰੈ ਇਸਨਾਨਾ॥
ਅਸਮੰਜਸ ਤੁਰ ਤਰਣੀ ਆਨੀ॥ ਤਿਨ ਹਿੰ ਰਵਾਇ ਬੋਰਿ ਨਿਜ ਪਾਨੀ॥
ਭਏ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਪਰਮ ਦੁਖਾਰੀ॥ ਬਾਲਕ ਬਧ ਸੁਨਿ ਸੁਨਹੁ ਖਰਾਰੀ॥
ਸਕਲ ਕਹੇ ਜੋਰਿ ਦੋਉ ਪਾਨੀ॥ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਨਾਥ ਪਦ ਲਾਗਾ॥
ਤੁਮ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ॥ ਸੁਤ ਕੁਮਾਰਤਾ ਸਭ ਕਰ ਕਾਲਾ॥
ਤਜ ਬਵੇਸ ਸਭ ਸੁਨਹੁ ਨਰੇਸਾ॥ ਬਿਨ ਤਜੇ ਨਾਹਿ ਮਿਟੈ ਕਲੇਸਾ॥

ਦੋਹਰਾ: ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਕੀ ਕਿਹੁ ਪਾਪ ਬਹੁ ਮਾਰੈ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿੰਦ।
ਤੁਮ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਸਮਾਨ ਜਹਿ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਨ ਕਹੋਂ ਮੰਦ।

੧੦੨ 1·2

ਪੂਜਾ ਕਿਯਾ ਮੁਨਿ ਧੀਰਜ ਦੀਨਾ । ਸੁਤ ਹਿਤ ਦੇਸ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਨਾ ।
ਭਾਸੁਤ ਨਰ ਜਗ ਹਿਤ ਪਸੁ ਛੂਟਾ । ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਅਸ੍ਵ ਮਾਨ ਹ੍ਰਿਤ ਲੂਟਾ ।
ਬਸਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੈ ਕੈਸੇ । ਭੁਗਿ ਮਨ ਮਧਿ ਸਹਿਤ ਲੈ ਜੈਸੇ ।
ਗਏ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਾਮਾ । ਭੂਪੇ ਵਿਲੋਕ ਮਨ ਕੁਣ ਵਿਸ੍ਰਾਮਾ ।
ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਕੀਨ ਵਿਚਾਰਾ । ਆਯਜ ਕਰੌ ਪੁਨ ਜੈਬ ਧਮਾਰਾ ।
ਹਿਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਗੁਰ ਸੁਤਹੁ ਬੁਲਾਯੋ । ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਬਿੰਧ ਮਧ ਤਸ ਆਯੋ ।
ਰੁਚਿਰ ਬੇਦਿਕਾ ਏਕ ਬਨਾਈ । ਦੇਖਤ ਬਨੈ ਕਹਤ ਨਹਿੰ ਜਾਈ ।
ਮਖ ਅਹਿਤ ਛਾਡੋ ਤਬ ਤੁਰੰਗਾ । ਕੇਗ ਸੁਨਤ ਜਿਮਿ ਦੇਖਤ ਉਤੰਗਾ ।

ਦੋ:
ਸੁਰਪਤਿ ਸੁਨਿ ਭਯ ਵਾਤੁ ਕਹਿ ਮਨ ਮਹ ਕਰਿ ਅਨੁਮਾਨ ।
ਆਨਿ ਤੁਰੰਗ ਤਬ ਲੀਨਿਓ ਮਰਮ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨ । ੧੧

ਰਾਖਿਓ ਆਨਿ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਪਾਹੀ । ਕੋਊ ਨ ਜਾਨ ਕਾਹੂ ਹਿੰ ਗਮਨਾਹੀਂ ।
ਜੁਗ ਪਤਿ ਰਚੇ ਜੇ ਸੁਭਟ ਸਜਾਨੇ । ਹੇਰਤ ਤੁਰੰਗ ਨਹਿ ਕਿਨਹੂ ਨ ਜਾਨੇ ।
ਤਿਨ ਸਭ ਆਨਿ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਹੀ । ਮਹਾਰਾਜ ਹਮ ਕਹਤ ਡਰਾਹੀਂ ।
ਖੋਜਿ ਨ ਤੁਰੰਗ ਕੋਈ ਜਾਨ ਨ ਕੋਊ । ਕਹਾ ਕਰਿਯ ਸੋ ਆਯਸੁ ਹੋਊ ।
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਵਿਸਮਯ ਪਾਯੋ । ਸਕਲ ਸੁਤ ਨਰਪ ਤੁਰਤ ਬੁਲਾਯੋ ।
ਜਾਹੁ ਤੁਰੰਗ ਤੁਮ ਹੇਰਹੁ ਜਾਈ । ਸਕਲ ਚਲੇ ਰਣ ਧਨਿ ਸਿਰ ਨਾਈ ।
ਸੁਰਪਤਿ ਸਮ ਦੇਖਿਯ ਸਭ ਬੀਰ । ਸਕਲ ਧਨੁਰਧਰ ਅਤਿ ਰਣਧੀਰ । ੦
ਤਿਨਹਿੰ ਚਲਤ ਧਰਣੀ ਅਕੁਲਾਈ । ਖਗ ਪਸੁ ਜੀਵ ਡਰੇ ਸਭ ਆਈ ।
ਸੁਮਨ ਬਾਟਿਕਾ ਉਪਬਨ ਬਾਗਾ । ਸਰਿਤ ਕੂਪ ਵਾਪਿਕਾ ਤੜਾਗਾ ।
ਨਗਰ ਗਾਂਵ ਮੁਨੀਸ ਥਲ ਨਾਨਾ । ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ ਕਾਨਨ ਅਸਥਾਨਾ ।

ਦੋ:
ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਖੋਜਿਓ ਤੁਰੰਗ ਤਿਨ ਆਯੋ ਭੂਪਤਿ ਪਾਹਿ ।
ਚਰਣ ਨਮਾਯ ਬਿਨਾਇ ਕਹਿ ਖੋਜ ਅਸ੍ਵ ਕਹਿ ਨਾਹਿ ।

ਖੋਦਹੁ ਮਹਿ ਸੁਤ ਕਹਿ ਪਠਾਯੋ । ਚਲੇ ਸਕਲ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਆਯੋ ।
ਤਿਨ ਕੇ ਕਰਜਿ ਸਿਸੁ ਬਿਸਮਾਨਾ । ਜੋਜਨ ਭਰਿ ਖੋਦਹਿੰ ਬਲਵਾਨਾ ।
ਦੇਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ਦੇਵ ਡਰਾਨੇ । ਨਰਹ ਨਾਹ ਵਿਰੰਚਿ ਸਨਮਾਨੇ ।

ਸੋਧਤ ਮਹੀ ਪਤਾਲ ਸਬ ਆਯੋ । ਦਿੱਗਜ ਦੇਖਿ ਏਕ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ।
ਤਿਨ ਪੂਛਾ ਸਬ ਕਥਾ ਸੁਨਾਯੋ । ਬਹੁਰਿ ਸਕਲ ਦਖ੍ਯਾਣ ਦਿਸਿ ਆਯੋ ।
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਪੁਨਿ ਦੂਸਰ ਗਜ ਦੇਖ । ਅਤਿ ਉਤੰਗ ਗਜ ਵਿਮਲ ਵਿਸੇਖ ।
ਤਾਹੂ ਬਹੁ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿਨ ਕੀਨੋ । ਚਲੇ ਸੁਨਤ ਪਸਚਿਮ ਚਿਤ ਦੀਨੋ ।
ਤੀਸਰ ਦੇਖਿ ਪਦਖ੍ਯਣ ਕੀਨੀ । ਪੁਨਿ ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਸੋਧਹਿ ਲੀਨੀ ।
ਦਿੱਗਜ ਸ੍ਵੇਤ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ । ਸਕਲ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਪਹ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ।
ਖੋਜਤ ਨਦੀ ਪਰ ਨਾਹਿੰ ਪਾਵਾ । ਸੋਭਾ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਜਲਧਿ ਸੁਹਾਵਾ ।

ਦੋ: ਦੇਖਿਨ ਆਪ ਤੁਰੰਗ ਤਬ ਬਾਧਾ ਮੁਨਿ ਬਰ ਪਾਸਾ ।
ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਸਕੋਪ ਕਰਿ ਵਿਭੁ ਚਹ ਸਬ ਕਰ ਨਾਸਾ ।

ਚੋਰ ਮਾਹਿ ਹਮ ਜਾਨਿਉ ਕੋਧਾ । ਐਰੇ ਭੂਸੁਰ ਬਹੁਤ ਬੁਧਿ ਸੋਧਾ ।
ਕੋਊ ਕਹੇ ਚੋਰ ਦੀਖ ਬਹੁ ਹੋਈ । ਅਹ ਸਮ ਛਲੀ ਅਵਰ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ।
ਪਰਧਨ ਲੈ ਪਤਾਲ ਪੁਨਿ ਆਯੋ । ਤਪ ਕਰ ਮੁਨਿ ਬਰ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ।
ਕੋਊ ਕਹੇ ਯਹ ਮੁਨਿੰਦਰ ਨਾਹੀਂ । ਸਮਾਧਿ ਦੇਖਿ ਲਖ੍ਯਣ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ।
ਕੋਊ ਕਹ ਬਕ ਤਪ ਕੀਨ ਅਪਾਰਾ । ਅਹੋ ਦੁਸਟ ਲੈ ਤੁਰੰਗ ਹਮਾਰਾ ।
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੁਨਿ ਚਿਤਵ ਜਬਹੀ । ਭਏ ਭਸਮ ਸਬ ਖਣ ਮੇਂ ਤਬਹੀਂ ।
ਉਮਾ ਬਚਨ ਜੇਹਿ ਸਮੁਝਿਨ ਬੋਲਾ । ਸੁਧਾ ਹੋਇ ਬਿਖ ਤਿਕੁ ਨ ਓਲਾ ।
ਪਾਵਕ ਜਾਨਿ ਧਰਹਿ ਕਰ ਪ੍ਰਾਨੀ । ਜਰਹਿੰ ਕਾਹਿ ਨਹਿ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ।
ਜਾਨਿ ਗਰਲ ਜੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਹੀਂ । ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਤੇ ਕਾਹਿ ਨ ਮਰਹੀਂ ।
ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਨ ਬਿਨ ਕਿਯੇ ਵਿਚਾਰਾ । ਭਏ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਹਿੰ ਤੇ ਜਾਰਿ ਛਾਰਾ ।
ਇਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਸੁਮਾਨ ਬੁਲਾਯੋ । ਨਹਿੰ ਆਏ ਜਬ ਤਿਨਹਿੰ ਪਠਾਯੋ ।

ਦੋ: ਦੀਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਸੀਸ ਤਬ ਅਤਿ ਹਿਤ ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰ ।
ਖੋਜੀ ਫਿਰੋਂ ਲੇ ਤੁਰੰਗ ਸੁਤ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰ ।।

ਚਲੇ ਨਾਇ ਪਦ ਸੀਸ ਕੁਮਾਰਾ । ਦੇਖਿ ਭਸਮ ਹਿਤ [illegible]
ਤਹ ਤਹੰ ਨਿਰਖਿ ਮੁਨਿਨ ਕੇ ਧਾਮਾ । ਪੂਛਿ ਖਬਰ ਕਹਿ ਦੈਤ੍ਰ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ।
ਦਿਗਗਜ ਨਾਗ ਸਨ ਪਾਇ ਅਸੀਸਾ । ਚਹੂੰ ਦਿਗਗਜ ਕਹੁ ਨਾਵਨ ਸੀਸਾ ।

੧੦੪

ਜਹਿ ਬਿਧਿ ਸੰਪਤ ਮਗ ਮਹ ਜਾਤਾ ॥ ਮਿਲੇ ਗਰੁੜ ਸੁਮਤੀ ਕਰ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥
ਚਰਨ ਪਰਤ ਤਬ ਆਸਿਖ ਦਯਊ ॥ ਜਰੇ ਸਕਲ ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਸੋ ਕਹਿਊ ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸੋਚ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥ ਤਿਸੇ ਖਗੇਸ ਦਿਖਾਯ ਸਲਦਾਰੀ ॥
ਅੰਸੁਮਾਨ ਤਹ ਮਜਨ ਕੀਨਾ ॥ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਸਭਹਿ ਜਲਾਂਜਲਿ ਦੀਨਾ ॥
ਬਹੁਰਿ ਗਰੁੜ ਬੋਲੇ ਸੁਨੁ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਇਨ੍ਹਹਿ ਕੇਹੋਂ ਕਰਿਹਿ ਇਕ ਬਾਤਾ ॥

ਸੋ: ॥ ਕਰ ਸੁਤ ਸੋਇ ਉਪਾਯ ਗੰਗਾ ਆਵਹਿ ਅਵਨਿ ਮਹਿ ॥
॥ ਦਰਸਨ ਤੇ ਅਘ ਜਾਯ ਮਜੰਨ ਕੀਨੇ ਪਰਮ ਸੁਖ ॥

ਖਸ੍ਟਿ ਸਹੰਸ ਤਰਿ ਹੈ ਇਹੀ ਵਿਧਿ ॥ ਗੰਗਾ ਪਾਯ ਪਰਮ ਪਾਵਨ ਨਿਧਿ ॥
ਸੁਨਿ ਅਸ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਸਹਿਤ ਗਰੁੜ ਮੁਨਿ ਢਿਗ ਪਹ ਆਯੋ ॥
ਤਬ ਖਗੇਸ ਮੁਨਿ ਚਰਨਨ ਆਯੋ ॥ ਪੂਰਬ ਕਥਾ ਸਕਲ ਮੁਨਿ ਗਾਯੋ ॥
ਆਯਸੁ ਦੇਇ ਤੁਰੰਗ ਮੁਨਿ ਦੀਨਾ ॥ ਹਰਖਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਿਜ ਅੱਸੂ ਲੇ ਲੀਨਾ ॥
ਨਗਰ ਸਮੀਪ ਗਰੁੜ ਪਹੁਚਾਈ ॥ ਗਯੋ ਭਵਨ ਨਿਜ ਤਬ ਖਗ ਰਾਈ ॥
ਇਹਾਂ ਤੁਰੰਗ ਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥ ਖਟ ਸਹੰਸ ਮੁਨਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥
ਵਿਸਮਯ ਹਰਖ ਬਿਬਸ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯਊ ॥ ਕੀਨਾ ਜਗ੍ਯ ਦਾਨ ਬਹੁ ਦਯਊ ॥
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਾਜ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਕਹ ਅਤਿ ਸੁਖ ਦੀਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਅੰਸੁਮਾਨ ਹਿਤ ਰਾਜ ਦੈ ਨਿਜ ਮਨ ਧਾਰਿ ਪਦ ਲਾਗ ॥
॥ ਗਯਉ ਸੁ ਸਗਰ ਤਪ ਕਰਨ ਬਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਧਿਕ ਅਨੁਰਾਗ ॥

ਤਾ ਸੁਤ ਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯਊ ॥ ਅਨ ਤਪ ਹੇਤੁ ਉਤਰ ਗਿਰਿ ਗਯਊ ॥
ਤਿਹਾਂ ਅਗਮ ਤਪ ਕੀਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਭਯੋ ਕਾਲ ਬਸ ਕੀਨ ਬਹੁ ਕਾਲਾ ॥
ਬਹੁਰ ਭਵਨ ਦਿਲੀਪ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਸੇਵੈ ਸਕਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿੰਹਿ ਆਈ ॥
ਗੰਗ ਹੇਤ ਜਿਨਿ ਨਿਤ ਸੁਤ ਪਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਆਹਿ ਅਗ੍ਯ ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਦ੍ਰਿਪ ਨਾਹੀਂ ॥
ਭਗੀਰਥ ਅਸ ਸੁਤ ਭਯੋ ਜਾਸੂ ॥ ਪਿਤੁ ਸਮ ਨੀਤਿ ਅਧਿਕ ਉਰ ਜਾਸੂ ॥
ਤਿਨਹਿ ਬੋਲਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਨ ਨਿਜ ਰਾਜੂ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਪ ਕੇ ਕਾਜੂ ॥
ਮਨ ਮਹ ਕਰਤ ਪਿਤਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸੁਰਸਰਿ ਆਵਤ ਜਤਨ ਕਤੁ ਪਾਨਾ ॥
ਨਿਜ ਮਨ ਤਨ ਦੀਨੋ ਤਿਨਿ ਅਰੇ ਭੂਾਂ ॥ ਗੰਗਹਿ ਨਿਜ ਨ ਕਾਰਕੇ ਨਾਮ ਨ ਕੋ ਭੂਾਂ ॥

੧੦੫

ਸੋ: ਜਹਿ ਬ੍ਰਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਤਪ ਪ੍ਰਬਲ ਤਬ
ਬੀਤੇ ਕਛੁ ਅਬ ਕਾਲ ਦੇਹ ਤਜੀ ਕੋਊ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾਹਿ ॥

ਜੈਹਿੰ ਸੁਰਸਰਿ ਲਾਗਿ ਤਜਿਤ ਨ ਕੂਪ ॥	ਸੋ ਤਾਜੇ ਮੂਢ ਪਿਯਾਹਿ ਜਲ ਕੂਪਾ ॥
ਇਹਾਂ ਭਗੀਰਥ ਅਸ ਮਨ ਭਯਊ ॥	ਪਿਤੁ ਨ ਆਵ ਬਹੁ ਦਿਨ ਚਲਿ ਗਯਊ
ਕਾਹੂ ਸ੍ਵਨ ਨਾ ਅਤਨ ਯਾਇਕ ਰਹਿਹੂ ॥	ਦੀਨ ਰਾਜਨੀਤਿ ਬਹੁ ਕਹਿਹੂ ॥
ਕਹੇ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕਥਾ ਸੁਤ ਪਾਹੀਂ ॥	ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਚਲੇ ਨਰ ਨਾਹੀਂ ॥
ਜਿਹ ਮਤ ਨ ਕਾਰ ਸਗੁਨ ਭਲ ਪਾਏ	ਅਤਿਹਿ ਨਿਬੜ ਬਨ ਜਹਿੰ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ
ਦੇਖਿ ਭਗੀਰਥ ਬਨ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥	ਸੁਰਸਰਿ ਹਿਤ ਤਪ ਕਰਨ ਮਨ ਭਾਵਾ
ਇਕ ਚਰਨ ਟੇਕੂ ਭੁਜਾ ਉਠਾਯੋ ॥	ਰਵਿ ਸੰਮੁਖ ਚਿਤਵਹਿੰ ਮਨ ਲਾਯੋ
ਬਰਖ ਸਹਸ ਬੀਤਿ ਯਹਿ ਭਾਂਤੀ ॥	ਜਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰਾਤੀ ॥
ਦੇਖਿ ਉਗ੍ਰ ਤਪ ਅਜ ਚਲਿ ਆਯੋ	ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥
ਕਹਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੋ ਲੇਵਹੁ ਦਾਨਾ	ਬੋਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਅਜਹਿੰ ਪ੍ਰਨਾਮਾ
ਜੋ ਮਾਂਗੋਂ ਸੋ ਜਾਨਤ ਅਹਹੂ ॥	ਸੋ ਮਨ ਮਾਂਗਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਮ ਕਹਹੂ ॥

ਦੋ: ਤਦ ਪਿਤਰੋਂ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਹੁ ਵਰ ਸਬ ਸੰਤਨ ਕਹੰ ਬਿਧਾ ॥
ਦੂਸਰ ਮਾਂਗੌਂ ਜੋਰਿ ਕਰ ਗੰਗਾ ਆਵਹਿੰ ਨਿੰਧਾ ।

ਏਵਮਸਤੁ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਵਿਧਿ ਭਣਹੀ	ਸੁਰਸਰਿ ਦੇਹੁੰ ਰਾਖਿ ਕੋ ਸਕਹੀ
ਛੂਟ ਜਾਹਿ ਪੁਨਿ ਭੂਤਲ ਰਸਾਤਲਾ	ਫਿਰਹਿੰ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁਰਿ ਸੁਨ ਭੂਤਲ
ਤਿਹ ਤੇ ਕਰੋ ਏਕ ਤੁਮਹਿ ਪਾਹੀਂ ॥	ਅਤਿ ਦਯਾਲ ਸੰਕਰ ਮਨ ਮਾਹੀਂ
ਸੁਨਿ ਸੰਕਰ ਰਖਿ ਦੇਵ ਸਰ ਆਨੂ	ਉਨਹਿੰ ਜਪੇ ਤਵ ਹੋਇ ਹੈ ਕਾਜੂ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਅੰਤਰ ਹਿਤ ਭਯੇ	ਬਹੁਰਿ ਭਗੀਰਥ ਸਿਵ ਪਹ ਗਯੇ
ਵ੍ਰਿਸ਼ਪ ਦਰਸ਼ ਅਗ੍ਯਾਸੁ ਅਧਾਰਾ	ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਿਵ ਨਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥
ਸਿਵ ਦਯਾਲ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਆਈ	ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਈ
ਮੈਂ ਰਾਖਬ ਸੁਰਸਰਿ ਕਹ ਈਸਾ ॥	ਬਹੁਰਿ ਰਮਾ ਪਤਿ ਧਿਆਨ ਕਰੀਸਾ

ਦੋ: ਉਹਾਂ ਦੇਵ ਸਰਿ ਸਿਵ ਬਚਨ ਸੁਨ ਮਨ ਕੀਨ ਵਿਚਾਰਾ ।
ਜਾਉਂ ਰਸਾਤਲ ਸਿਵ ਸਹਿਤ ਜਾਤ ਨ ਲਾਵੌਂ ਬਾਰਾ ॥

੧੦੬
105

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਜਿਦਹਿੰ ਉਪਾਈ ॥ ਨਿਜ ਸਿਰ ਜਟਾ ਮੈ ਅਗਮ ਬਨਾਈ ॥
ਇਹਾਂ ਭਗੀਰਥ ਅਸਤੁਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਗੰਗਾ ਛਾਡਿ ਦਿਧਿ ਦੀਨੀ ॥
ਹੂਏ ਸੋਰ ਭਯੋ ਜਗ ਭਾਰੀ ॥੧॥ ਚਕਿਤ ਦੇਵ ਆਦਿ ਦਿੰਗਜ ਚਾਰੀ ॥
ਸੁਰਸਰਿ ਪੁਨਿ ਹਰ ਜਟਾ ਸਮਾਨੀ ॥ ਬਰਖ ਏਕ ਤਹ ਰਹੀ ਭੁਲਾਨੀ ॥
ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਸਕਲ ਸੁਰ ਹਰਖੇ ॥ ਕਰ ਜਯ ਜਯਤਿ ਸੁਮਨ ਬਹੁ ਬਰਖੇ ॥
ਬਹੁਰਿ ਭਗੀਰਥ ਸੁਮਰਣ ਕੀਨ ॥੦ ਝਾਰਿ ਜਟਾ ਸਿਵ ਬੂੰਦਕ ਦੀਨਾ ॥
ਤਿਹ ਤੇ ਭਈ ਤੀਨਿ ਪੁਨਿ ਧਾਰਾ ॥ ਇਕ ਗਈ ਨਭ ਏਕ ਪਤਾਰਾ ॥
ਗਈ ਨਭ ਸੋਇ ਕਿ ਆਧਨਾਮਿਨੀ ॥ ਦੇਵਨ ਧਰਾ ਨਾਮ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ॥

ਦੋ:
ਦੂਸਰ ਗਈ ਪਤਾਲ ਮੈਂ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵਤਿ ਹਰਣ ਦੁਖਾ ।
ਤੀਸਰ ਭਈ ਗੰਗਾ ਜੋਈ ਸਬ ਸੰਤਨ ਕੋ ਕਰਨ ਸੁਖਾ ।
ਸਲਿਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਰ ਅਤਿ ਭਯੋ ਅਨੰਦ ।
ਜੈਸੇ ਉਮੰਡਤ ਸਿੰਧੁ ਤਬ ਪੂਰਣ ਕਲਾ ਲਖ ਚੰਦ ।

ਆਗ ਭਗੀਰਥ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ॥ ਬੋਲੇ ਸੁਰਸਰਿ ਬਚਨ ਸੁਹਾਯੋ ॥
ਬੇਗਵੰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਰਥ ਲੈ ਆਨੂ ॥ ਭਰਤ ਤੁਰੰਗ ਮੁਝ ਗਤਿ ਜਿਮਿ ਭਾਨੂ ॥
ਤਿਹਿ ਰਥ ਚਾੜਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਲੁ ਆਗੇ ॥ ਚਲਿਹੋਂ ਮੈਂ ਤਵ ਪਾਛੇ ਲਾਗੇ ॥
ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਨ੍ਹੇ ਤੁਰੰਗ ਰਥ ਆਨ ॥੦ ਚਲੇ ਹਿਰਦਯ ਸੁਮਿਰਤ ਭਗਵਾਨਾ ॥
ਚਲੀ ਅਗ੍ਰ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੁਰਸੁਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਮੁਦਿਤ ਸੁਮਨ ਝੜ ਕਰੀ ॥
ਚਲਤ ਤੇਜ ਕਛੁ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਦਰਹਿੰ ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਸੈਲ ਸੁਹਾਈ ॥
ਕਰੈ ਕੁਲਾਹਲ ਵਿਧਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ॥ ਗਮਨ ਨਕ੍ਰ ਭਖ ਵਾਲ ਜੋ ਸਾਥੀ ॥
ਮਜਨ ਕਰਹਿੰ ਦੇਵ ਤਹ ਆਈ ॥ ਸੁਨ ਗਤਿ ਸਿੱਧ ਰਹੇ ਸਬ ਛਾਈ ॥

ਸੋ:
ਤਰਪਣ ਕਰ ਮਨ ਲਾਇ ਹਰਖ ਪ੍ਰਿਵਸ ਨਹਿੰ ਜਬ ਕਹਿ
ਦਰਸਨ ਤੇ ਅਘ ਜਾਯ ਤਰੈ ਸਕਲ ਮੁਨਿਜਨ ਕਹੈਂ ।
ਮੱਜਨ ਕਰ ਹਰਖਾਇ ਸੁਰ ਅਜਾਦਿ ਸਨਕਾਦਿ ਰਿਖਿ
ਧ੍ਯਾਨ ਕਰਤ ਅਘ ਜਾਯ ਆਸ ਮਨ ਸਬ ਕੋਊ ਕਹਾਹਿੰ ।

ਕਰ ਜੋ ਮੱਜਨ ਜਪ ਮਨ ਲਾਈ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਹਿ ਨ ਸਿਰਾਈ ॥

॥ਟਰ ਪਰਜਾਤ ਸੋਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ॥
॥ਗਾਧਿਤ ਸੈਲ ਸੁਹਾਵਨ ਦੇਸਾ॥
॥ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਸਮੀਪ ਤੁਰਤ ਆਯੋ॥
॥ਤੀਰਥ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਭਯੋ ਸੁਖਭਾਰੀ॥
॥ਤੁਹ ਮੱਜਨ ਕੀਨੋ ਭੂਪ ਜਾਈ॥
॥ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਸਹਜ ਸੁਖਦਾਈ॥
॥ਅਯੁਧ ਤੀਰਥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਜਾਨੀ॥
॥ਮਜਲੋਕਨ ਕਰ ਕਰਤ ਮਨ ਭਾ॥

॥ਤੇਜ ਵੰਤ ਗਾਦਿ ਦੇਖਿਯ ਜੈਸੋ॥
॥ਪਾਛੇ ਸੁਰਸਰਿ ਆਗੇ ਨਰੇਸਾ॥
॥ਤੀਰਥ ਦੇਖ ਸੁਰਸਰਿ ਮਨ ਭਾਯੋ॥
॥ਆਦਿ ਪ੍ਰਯਾਗ ਪਹੁੰਚੇ ਅਘਹਾਰੀ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਦੇਵ ਸਰਿ ਕਾਸੀ ਆਈ॥
॥ਵਰਣਿ ਨ ਜਾਇ ਮਨੋਹਰਤਾਈ॥
॥ਗਾਈ ਤਹਾਂ ਕਿ ਮਿਕਰੋ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਘੁਨਾਥ॥

ਦੋ: ॥ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਪੁਨਿ ਉਦਧਿ ਮਹ ਉਦਧਿ ਪ੍ਰਵਿਸ ਸੁਖਮਾਨਾ॥
॥ਲਤੋ ਕਹਨ ਭੂਪਤਿ ਕਥੀ ਤੁਮ ਸਮ ਧਨਯ ਨ ਆਨਾ।

॥ਕੀਨੇ ਅਸਨੇ ਕਰਹਿ ਨ ਕੋਈ॥
॥ਸਕਲ ਸੁਤਨ ਜਭੇ ਤਤ ਕਾਲਾ॥
॥ਅਬ ਨੀ ਕਰੇ ਹੇ ਭੂਲ ਮਨਿ ਕੋਊ॥
॥ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਅਵਰ ਨ ਭਯਊ॥
॥ਸਕਲ ਸੁਰਨ ਤਪ ਕੀਨ ਵਿਧਾਤਾ॥
॥ਪੀਤ ਭੂਮੀਰਥ ਜਾਸ ਜਗ ਜਯਊ॥
॥ਅਪਨੀ ਸਤ ਆ ਪਤਿ ਲਯਾ ਕਿਯਊ॥
॥ਕਾ ਸਗਰ ਸਬ ਕੋਊ ਕਹਹੀਂ॥
॥ਭਾਗੀਰਥੀ ਨਾਮ ਅਬ ਕਹਹੀਂ॥
॥ਆਸ ਹੇਇਯ ਕਹ ਨਿਜ ਲੋਕਹਿ ਆਏ॥

॥ਤੁਮ ਪਾਹਿਅੰ ਕਰਤ ਕਸ ਨ ਹੋਈ॥
॥ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਭਯੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬੇ ਅਬ ਸੋਊ॥
॥ਜਗ ਦੇਖਤ ਅਚਲ ਜਸ ਲਯਊ॥
॥ਨ੍ਰਿਪ ਸਨ ਆਯ ਕਹੀ ਸਬ ਬਾਤਾ॥
॥ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਨ ਭਯਊ॥
॥ਸਿਮਤ ਦੇਵ ਜਨਨ ਸੁਖ ਦਯਊ॥
॥ਅਘ ਉਲੂਕ ਦੇਖਤ ਰਵਿ ਦੁਰਹੀਂ॥
॥ਸੁਨ ਸੁਰ ਸਿੰਧ ਨਾਗ ਜਸ ਕਰਹੀਂ॥
॥ਜਹਾਂ ਭਗੀਰਥ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ॥

ਛੰ: ॥ਪਾਯੋ ਅਮਿਤ ਸੁਖ ਬਹੁਰਿ ਪੂਜਾ ਸੁਰਸਰਿਹਿੰ ਮਨ ਲਾਇ ਕੈ॥
॥ਤਬ ਦੀਨ ਆਸਿਖ ਮੁਦਿਤ ਗੰਗਾ ਨ੍ਰਿਪ ਭੁਵਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ॥
॥ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨ ਗੰਗਾ ਕਥਾ ਤਬ ਰਾਮ ਹ੍ਰਿਦਿ ਚਰਣਨ ਨਯੋ॥
॥ਕਹ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਲਖਣਹਿ ਜਹਾਂ ਮੁਨਿ ਆਸਿਖ ਦਯੋ॥

ਦੋ: ਗੰਗਿ ਸਿਰ ਆਸਿਖ ਅਮਿਤ ਸਮ ਪਾਯ ਹਰਖ ਰਘੁਰਾਜਾ।

੧੦੮

॥ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਸਯ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਮਿਟਾਈ ਭਵ ਨਿਰਤ੍ਯ ਸੀਅ ਸ੍ਵਾਮਾ॥
॥ਅਮਿਯ ਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਹੈਂ ਮੁਨਿ ਸੋਂ ਜਾ ਕਹਿਯਤ ਮੁਨਿ ਨਾਥਾ॥

॥ਰਾਮ ਨਾਮ ਤੇ ਸੰਸਯ ਜਾਈ॥ ॥ਚੇਰ ਧਰੇ ਕਰ ਜਾਤ ਫਲ ਪਾਈ॥

॥ਅਹਿਲ੍ਯਾ॥

॥ਗਾਧਿ ਸੁਵਨ ਸਬ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਜੇਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਰ ਸਰਿ ਮਹਿ ਆਈ॥
॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਰਿਖਿਨ ਸਮੇਤ ਅਨ੍ਹਾਈ॥ ॥ਬਿਬਿਧ ਦਾਨ ਮਹਿ ਦੇਵਨ ਪਾਏ॥
॥ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸਹਾਯਾ॥ ॥ਬੇਗਿ ਬਿਦੇਹ ਨਗਰ ਨਿਅਰਾਯਾ॥
॥ਪੁਰ ਰੰਮਤਾ ਰਾਮ ਜਬ ਦੇਖੀ॥ ॥ਹਰਖੇ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਬਾਪੀ ਕੂਪ ਸਰਿਤ ਸਰ ਨਾਨਾ॥ ॥ਸਲਿਲ ਸੁਧਾ ਸਮ ਮਨਿ ਸੋਪਾਨਾ॥
॥ਗੁੰਜਤ ਮੰਜੁ ਮੱਤ ਰਸ ਭ੍ਰਿੰਗਾ॥ ॥ਕੂਜਤ ਕਲ ਬਹੁ ਬਰਨ ਬਿਹੰਗਾ॥
॥ਬਰਨ ਬਰਨ ਬਿਕਸੇ ਜਲ ਜਾਤਾ॥ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਸਮੀਰ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਮਨ ਬਾਟਿਕਾ ਬਾਗ ਬਨ ਬਿਪੁਲ ਬਿਹੰਗ ਨਿਵਾਸ॥
॥ਫੂਲਤ ਫਲਤ ਸੁਪੱਲਵਤ ਸੋਹਤ ਪੁਰ ਚਹੁੰ ਪਾਸ॥੨੧੪॥

॥ਬਨੈ ਨ ਬਰਨਤ ਨਗਰ ਨਿਕਾਈ॥ ॥ਜਹਾਂ ਜਾਇ ਮਨ ਤਹਾਂ ਲੁਭਾਈ॥
॥ਚਾਰੁ ਬਜਾਰ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਅਟਾਰੀ॥ ॥ਮਨਿ ਮਯ ਬਿਧਿ ਜਨੁ ਸ੍ਵਕਰ ਸੰਵਾਰੀ॥
॥ਧਨਿਕ ਬਨਿਕ ਬਰ ਧਨਦ ਸਮਾਨਾ॥ ॥ਬੈਠੇ ਸਕਲ ਬਸਤੁ ਲੈ ਨਾਨਾ॥
॥ਚੌਹਟ ਸੁੰਦਰ ਗਲੀ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸੰਤਤ ਰਹਹਿੰ ਸੁਗੰਧ ਸਿੰਚਾਈ॥
॥ਮੰਗਲ ਮਯ ਮੰਦਿਰ ਸਬ ਕੇਰੇ॥ ॥ਚਿਤ੍ਰਿਤ ਜਨੁ ਰਤਿ ਨਾਥ ਚਿਤੇਰੇ॥
॥ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸੁਭਗ ਸੁਚਿ ਸੰਤਾ॥ ॥ਧਰਮ ਸੀਲ ਗ੍ਯਾਨੀ ਗੁਨਵੰਤਾ॥
॥ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਜਹ ਜਨਕ ਨਿਵਾਸੂ॥ ॥ਬਿਥਕਹਿੰ ਬਿਬੁਧ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਲਾਸੂ॥
॥ਹੋਤ ਚਕਿਤ ਚਿਤ ਕੋਟ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਸਕਲ ਭੁਵਨ ਸੋਭਾ ਜਨੁ ਰੋਕੀ॥

ਦੋ:
॥ਧਵਲ ਧਾਮ ਮਨਿ ਪੁਰਟ ਪਟ ਸੁਘਟਿਤ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ॥
॥ਸਿਯ ਨਿਵਾਸ ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਸੋਭਾ ਕਿਮਿ ਕਹਿ ਜਾਤਿ॥੨੧੫॥

॥ਸੁਭਗ ਦ੍ਵਾਰ ਸਬ ਕੁਲਿਸ ਕਪਾਟਾ॥ ॥ਭੂਪ ਭੀਰ ਨਟ ਮਾਗਧ ਭਾਟਾ॥

੧੦੯
109

॥ਬਨੀ ਬਿਸਾਲ ਬਾਜਿ ਗਜ ਸਾਲਾ॥ ॥ਹਯ ਗਯ ਰਥ ਸੰਕੁਲ ਸਬ ਕਾਲਾ॥
॥ਸੂਰ ਸਚਿਵ ਸੇਨਪ ਬਹੁਤੇਰੇ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਸਰਿਸ ਸਦਨ ਸਬ ਕੇਰੇ॥
॥ਪੁਰ ਬਾਹਿਰ ਸਰ ਸਰਿਤ ਸਮੀਪਾ॥ ॥ਉਤਰੇ ਜਹਂ ਤਹਂ ਬਿਪੁਲ ਮਹੀਪਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਅਨੂਪ ਏਕ ਅੰਵਰਾਈ॥ ॥ਸਬ ਸੁਪਾਸ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਕੌਸਿਕ ਕਹਿਉ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਨਾ॥ ॥ਇਹਾਂ ਰਹਿਅ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਜਾਨਾ॥
॥ਭਲੇਹਿ ਨਾਥ ਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ॥ ॥ਉਤਰੇ ਤਹਂ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸਮੇਤਾ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਆਏ॥ ॥ਸਮਾਚਾਰ ਮਿਥਿਲਾ ਪਤਿ ਪਾਏ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਸੰਗ ਸਚਿਵ ਸੁਚਿ ਭੂਰਿ ਭਟ ਭੂਸੁਰ ਬਰ ਗੁਰ ਗ੍ਯਾਤਿ॥
॥ਚਲੇ ਮਿਲਨ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕਹਿਂ ਮੁਦਿਤ ਰਾਉ ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ॥੨੧੪॥

॥ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ ਚਰਨ ਧਰਿ ਮਾਥਾ॥ ॥ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿ ਨਾਥਾ॥
॥ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸਬ ਸਾਦਰ ਬੰਦੇ॥ ॥ਜਾਨਿ ਭਾਗ੍ਯ ਬਡ ਰਾਉ ਅਨੰਦੇ॥
॥ਕੁਸਲ ਪ੍ਰਸਨ ਕਹਿ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰਾ॥ ॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬੈਠਾਰਾ॥
॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਆਏ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਗਏ ਰਹੇ ਦੇਖਨ ਫੁਲਵਾਈ॥
॥ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਯਸ ਕਿਸੋਰਾ॥ ॥ਲੋਚਨ ਸੁਖਦ ਬਿਸ੍ਵ ਚਿਤ ਚੋਰਾ॥
॥ਉਠੇ ਸਕਲ ਜਬ ਰਘੁਪਤਿ ਆਏ॥ ॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਏ॥
॥ਭਏ ਸਬ ਸੁਖੀ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ ਪੁਲਕਿਤ ਗਾਤਾ॥
॥ਮੂਰਤਿ ਮਧੁਰ ਮਨੋਹਰ ਦੇਖੀ॥ ॥ਭਯਉ ਬਿਦੇਹ ਬਿਦੇਹ ਬਿਸੇਖੀ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮਨ ਜਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਬਿਬੇਕ ਧਰਿ ਧੀਰ॥
॥ਬੋਲਿਓ ਮੁਨਿ ਪਦ ਨਾਇ ਸਿਰ ਗਦਗਦ ਗਿਰਾ ਗੰਭੀਰ॥੨੧੫॥

॥ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ਬਾਲਕ॥ ॥ਮੁਨਿ ਕੁਲ ਤਿਲਕ ਕਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੁਲ ਪਾਲਕ॥
॥ਬ੍ਰਹਮ ਜੋ ਨਿਗਮ ਨੇਤਿ ਕਹਿ ਗਾਵਾ॥ ॥ਉਭਯ ਬੇਖ ਧਰਿ ਕੀ ਸੋਇ ਆਵਾ॥
॥ਸਹਜ ਬਿਰਾਗ ਰੂਪ ਮਨ ਮੋਰਾ॥ ॥ਥਕਿਤ ਹੋਤ ਜਿਮਿ ਚੰਦ ਚਕੋਰਾ॥
॥ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਛਉਂ ਸਤਿ ਭਾਊ॥ ॥ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਜਨਿ ਕਰਹੁ ਦੁਰਾਊ॥
॥ਇਨਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ॥ ॥ਬਰਬਸ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖਹਿ ਮਨ ਤ੍ਯਾਗਾ॥
॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਬਿਹਸਿ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਕਾ॥ ॥ਬਚਨ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ਨ ਹੋਇ ਅਲੀਕਾ॥

११०

॥ਏ ਪ੍ਰਿਯ ਸਬਹਿ ਜਹਾਂ ਲਗਿ ਪ੍ਰਾਨੀ ॥ ॥ਮਨ ਮੁਸਕਾਹਿੰ ਰਾਮ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥
॥ਰਘੁਕੁਲ ਮਨਿ ਦਸਰਥ ਕੇ ਜਾਏ ॥ ॥ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸ ਪਠਾਏ ॥

ਦੋ:
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਦੋਊ ਬੰਧੁ ਬਰ ਰੂਪ ਸੀਲ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ।
॥ਮਖ ਰਾਖ੍ਯੋ ਸਬ ਸਾਖਿ ਜਗ ਜੀਤਿ ਅਸੁਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ੨੨੮

॥ਮੁਨਿ ਤਵ ਚਰਣ ਦੇਖਿ ਕਹ ਰਾਊ ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਸਕੌਂ ਨਿਜ ਪੁੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥
॥ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ॥ਆਨੰਦਹੂ ਕੇ ਆਨੰਦ ਦਾਤਾ ॥
॥ਇਨਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਰਸਪਰ ਪਾਵਨਿ ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਮਨ ਭਾਵ ਸੁਹਾਵਨਿ ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਕਹ ਮੁਦਿਤ ਬਿਦੇਹੂ ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਵ ਇਵ ਸਹਜ ਸਨੇਹੂ ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਚਿਤਵ ਨਰਨਾਹੂ ॥ ॥ਪੁਲਕ ਗਾਤ੍ਰ ਉਰ ਅਧਿਕ ਉਛਾਹੂ ॥
॥ਮੁਨਿਹਿੰ ਪ੍ਰਸੰਸਿ ਨਾਇ ਪਦ ਸੀਸਾ ॥ ॥ਚਲ੍ਯੋ ਲਿਵਾਇ ਨਗਰ ਅਵਨੀਸਾ ॥
॥ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਸੁਖਦ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥ ॥ਤਹਾਂ ਬਾਸ ਲੈ ਦੀਨ ਭੁਆਲਾ ॥
॥ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੇਵਕਾਈ ॥ ॥ਗਯਉ ਰਾਉ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਦਾ ਕਰਾਈ ॥

ਦੋ:
॥ਰਿਖਿਯ ਸੰਗ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਕਰਿ ਭੋਜਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥ ।
॥ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਹਿਤ ਦਿਵਸ ਰਹਾ ਭਰਿ ਜਾਮ ॥ ੨੨੯॥

॥ਲਖਣ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਾਲਸਾ ਬਿਸੇਖੀ ॥ ॥ਜਾਇ ਜਨਕ ਪੁਰ ਆਇਯ ਦੇਖੀ ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਭਯ ਬਹੁਰਿ ਮੁਨਿਹਿੰ ਸਕੁਚਾਹੀਂ ॥ ॥ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹਹਿੰ ਮਨਹਿੰ ਮੁਸਕਾਹੀਂ ॥
॥ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਮਨ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ॥ਭਗਤ ਬਛਲਤਾ ਹਿਯ ਹੁਲਸਾਨੀ ॥
॥ਪਰਮ ਬਿਨੀਤ ਸਕੁਚਿ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ॥ਬੋਲੇ ਗੁਰੁ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਈ ॥
॥ਨਾਥ ਲਖਣ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਚਹਹੀਂ ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਕੋਚ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹਹੀਂ ॥
॥ਜੌ ਰਾਉਰ ਆਯਸੁ ਮੈਂ ਪਾਊਂ ॥ ॥ਨਗਰ ਦਿਖਾਇ ਤੁਰਤ ਲੈ ਆਊਂ ॥
॥ਸੁਨਿ ਮੁਨੀਸ ਕਹ ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ॥ਕਸ ਨ ਰਾਮ ਰਾਖਹੁ ਤੁਮ ਨੀਤੀ ॥
॥ਧਰਮ ਸੇਤੁ ਪਾਲਕ ਤੁਮ ਤਾਤਾ ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਸੇਵਕ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥

॥ਜਾਇ ਦੇਖਿ ਆਵਹੁ ਨਗਰ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਦੋਊ ਭਾਇ ॥ ।
॥ਕਰਹੁ ਸੁਫਲ ਸਬ ਕੇ ਨਯਨ ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਦਿਖਾਇ ॥ ੨੩੦।

॥ਮੁਨਿ ਪਦ ਕਮਲ ਬੰਦਿ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ॥ਚਲੇ ਲੋਕ ਲੋਚਨ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥

ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦੇਖਿ ਅਤਿ ਸੋਭਾ। ਲਗੇ ਸੰਗ ਲੋਚਨ ਮਨੁ ਲੋਭਾ॥
ਪੀਤ ਬਸਨ ਪਰਿਕਰ ਕਟਿ ਭਾਥਾ। ਚਾਰੁ ਚਾਪ ਸਰ ਸੋਹਤ ਹਾਥਾ॥
ਤਨੁ ਅਨੁਹਰਤ ਸੁਚੰਦਨ ਖੋਰੀ। ਸ੍ਯਾਮਲ ਗੌਰ ਮਨੋਹਰ ਜੋਰੀ॥
ਕੇਹਰਿ ਕੰਧਰ ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲਾ। ਉਰ ਅਤਿ ਰੁਚਿਰ ਨਾਗ ਮਣਿ ਮਾਲ
ਸੁਭਗ ਸੋਣ ਸਰਸੀਰੁਹ ਲੋਚਨ। ਬਦਨ ਮਯੰਕ ਤਾਪ ਤ੍ਰਯ ਮੋਚਨ॥
ਕਾਨਨ ਕਨਕ ਫੂਲ ਛਬਿ ਦੇਹੀਂ। ਚਿਤਵਤ ਚਿਤਹਿੰ ਚੋਰਿ ਜਨੁ ਲੇਹੀਂ॥
ਚਿਤਵਨਿ ਚਾਰੁ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਰ ਬਾਂਕੀ। ਤਿਲਕ ਰੇਖ ਸੋਭਾ ਜਨੁ ਚਾਂਕੀ॥

ਦੋ: ਰੁਚਿਰ ਚੌਤਨੀ ਸੁਭਗ ਸਿਰ ਮੇਚਕ ਕੁੰਚਿਤ ਕੇਸ।
ਨਖ ਸਿਖ ਸੁੰਦਰ ਬੰਧੁ ਦੋਊ ਸੋਭਾ ਸਕਲ ਸੁਦੇਸ॥੨੧੯॥

ਦੇਖਨ ਨਗਰ ਭੂਪ ਸੁਤ ਆਏ। ਸਮਾਚਾਰ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਪਾਏ॥
ਧਾਏ ਧਾਮ ਕਾਮ ਸਬ ਤ੍ਯਾਗੀ। ਮਨਹੁੰ ਰੰਕ ਨਿਧਿ ਲੂਟਨ ਲਾਗੀ॥
ਨਿਰਖਿ ਸਹਜ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ਭਾਈ। ਹੋਹਿੰ ਸੁਖੀ ਲੋਚਨ ਫਲ ਪਾਈ॥
ਜੁਵਤੀ ਭਵਨ ਝਰੋਖਨਿ ਲਾਗੀਂ। ਨਿਰਖਹਿੰ ਰਾਮ ਰੂਪ ਅਨੁਰਾਗੀਂ॥
ਕਹਹਿੰ ਪਰਸਪਰ ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੀਤੀ। ਸਖਿ ਇਨ ਕੋਟਿ ਕਾਮ ਛਬਿ ਜੀਤੀ॥
ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਮੁਨਿ ਮਾਹੀਂ। ਸੋਭਾ ਅਸਿ ਕਹੁੰ ਸੁਨਿਯਤ ਨਾਹੀਂ॥
ਬਿਸ੍ਨੁ ਚਾਰਿ ਭੁਜ ਬਿਧਿ ਮੁਖ ਚਾਰੀ। ਬਿਕਟ ਭੇਖ ਮੁਖ ਪੰਚ ਪੁਰਾਰੀ॥
ਅਪਰ ਦੇਵ ਅਸ ਕੋ ਜਗ ਆਹੀ। ਇਹ ਛਬਿ ਸਖਿ ਪਟਤਰਿਯੇ ਜਾਹੀ॥

ਦੋ: ਬਯ ਕਿਸੋਰ ਸੁਖਮਾ ਸਦਨ ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਸੁਖ ਧਾਮ।
ਅੰਗ ਅੰਗ ਪਰ ਵਾਰਿਯੇ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਸਤ ਕਾਮ॥੨੨੦॥

ਕਹਹੁ ਸਖੀ ਅਸ ਕੋ ਤਨ ਧਾਰੀ। ਜੋ ਨ ਮੋਹ ਯਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ॥
ਕੋਊ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬੋਲੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ। ਜੋ ਮੈਂ ਸੁਨਾ ਸੋ ਸੁਨਹੁ ਸਯਾਨੀ॥
ਏ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਦਸਰਥ ਕੇ ਢੋਟਾ। ਬਾਲ ਮਰਾਲਨਿ ਕੇ ਕਲ ਜੋਟਾ॥
ਮੁਨਿ ਕੌਸਿਕ ਮਖ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ। ਜਿਨ ਰਣ ਅਜਿਰ ਨਿਸਾਚਰ ਮਾਰੇ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਗਾਤ ਕਲ ਕੰਜ ਬਿਲੋਚਨ। ਜੋ ਮਾਰੀਚ ਸੁਭੁਜ ਮਦ ਮੋਚਨ॥
ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਸੁਤ ਸੋ ਸੁਖ ਖਾਨੀ। ਨਾਮ ਰਾਮ ਧਨੁ ਸਾਯਕ ਪਾਨੀ॥

੧੧੨

॥ਗੌਰ ਕਿਸੋਰ ਬੇਖ ਬਰ ਕਾਛੇ॥ ॥ਕਰ ਸਰ ਚਾਪ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਛੇ॥
॥ਲਛਮਨ ਨਾਮ ਰਾਮ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਸੁਨ ਸਖਿ ਤਾਸੁ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਾਤਾ॥

ਦੋਹਃ ॥ਬਿਪ੍ਰਕਾਜ ਕਰਿ ਬੰਧੁ ਦੋਊ ਮਗ ਮੁਨਿ ਬਧੂ ਉਧਾਰਿ।
॥ਆਏ ਦੇਖਨ ਚਾਪ ਮਖ ਸੁਨਿ ਹਰਖੀ ਸਬ ਨਾਰਿ॥੨੨੧॥

॥ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਛਬਿ ਕੋਊ ਇਕ ਕਹਈ॥ ॥ਜੋਗੁ ਜਾਨਕੀ ਯਹ ਬਰ ਅਹਈ॥
॥ਜੌ ਸਖਿ ਇਨਹਿ ਦੇਖਿ ਨਰ ਨਾਹੂ॥ ॥ਪਨ ਪਰਿਹਰਿ ਹਠਿ ਕਰੈ ਬਿਵਾਹੂ॥
॥ਕੋਊ ਕਹ ਇਨ੍ਹ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨੇ॥ ॥ਮੁਨਿ ਸਮੇਤ ਸਾਦਰ ਸਨਮਾਨੇ॥
॥ਸਖਿ ਪਰੰਤੁ ਪਨ ਰਾਉ ਨ ਤਜਈ॥ ॥ਬਿਧਿ ਬਸ ਹਠਿ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਭਜਈ॥
॥ਕੋਊ ਕਹੈ ਜੌ ਭਲ ਅਹੈ ਬਿਧਾਤਾ॥ ॥ਸਬ ਕਹ ਸੁਨਿਅ ਉਚਿਤ ਫਲ ਦਾਤਾ॥
॥ਤੌ ਜਾਨਕਿਹਿ ਮਿਲਿਹਿ ਬਰ ਏਹੂ॥ ॥ਨਾਹਿਨ ਆਲੀ ਇਹਾ ਸੰਦੇਹੂ॥
॥ਜੌ ਬਿਧਿ ਬਸ ਅਸ ਬਨੈ ਸੰਜੋਗੂ॥ ॥ਤੌ ਕ੍ਰਿਤਕ੍ਰਿਤ੍ਯ ਹੋਇ ਸਬ ਲੋਗੂ॥
॥ਸਖਿ ਹਮਰੇ ਆਰਤਿ ਅਤਿ ਤਾਤੇ॥ ॥ਕਬਹੁੰਕ ਏ ਆਵਹਿੰ ਇਹ ਨਾਤੇ॥

ਦੋਹਃ ॥ਨਾਹਿਤ ਹਮ ਕਹੁ ਸੁਨਹੁ ਸਖਿ ਇਨ ਕਰ ਦਰਸਨ ਦੂਰਿ।
॥ਯਹ ਸੰਘਟੁ ਤਬ ਹੋਇ ਜਬ ਪੁਨ੍ਯ ਪੁਰਾਕ੍ਰਿਤ ਭੂਰਿ॥੨੨੨॥

॥ਬੋਲੀ ਅਪਰ ਕਹਿਹੁ ਸਖੀ ਨੀਕਾ॥ ॥ਏਹ ਬਿਵਾਹ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸਬਹੀ ਕਾ॥
॥ਕੋਊ ਕਹ ਸੰਕਰ ਚਾਪ ਕਠੋਰਾ॥ ॥ਏ ਸ੍ਯਾਮਲ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗਾਤ ਕਿਸੋਰਾ॥
॥ਸਬ ਅਸਮੰਜਸ ਅਹੈ ਸਯਾਨੀ॥ ॥ਯਹ ਸੁਨਿ ਅਪਰ ਕਹੈ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਸਖਿ ਇਨ ਕਹੋ ਕੋਊ ਕੋਊ ਅਸ ਕਹਹੀ॥ ॥ਬਡ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਤ ਲਘੁ ਅਹਹੀਂ॥
॥ਪਰਸਿ ਜਾਸੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਧੂਰੀ॥ ॥ਤਰੀ ਅਹਿਲ੍ਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਅਘ ਭੂਰੀ॥
॥ਸੋ ਕਿ ਰਹੈ ਬਿਨ ਸਿਵ ਧਨੁ ਤੋਰੇ॥ ॥ਯਹ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਪਰਿਹਰਿਅ ਨ ਭੋਰੇ॥
॥ਜਿਹਿ ਬਿਰੰਚਿ ਰਚਿ ਸੀਯ ਸਵਾਰੀ॥ ॥ਤੇ ਸ੍ਯਾਮਲ ਬਰ ਰਚੇਉ ਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਬ ਹਰਖਾਨੀ॥ ॥ਐਸਾਈ ਹੋਊ ਕਹਹਿੰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥

ਦੋਹਃ ॥ਹਿਯ ਹਰਖਹਿੰ ਬਰਖਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਲੋਚਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ।
॥ਜਾਹਿੰ ਜਹਾਂ ਜਹ ਬੰਧੁ ਦੋਊ ਤਹ ਤਹ ਪਰਮਾਨੰਦ॥੨੨੩॥

॥ਪੁਰ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਗੇ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਜਹਾਂ ਧਨੁਖ ਮਖ ਭੂਮਿ ਬਨਾਈ॥

॥ਅਤਿ ਬਿਸਤਾਰ ਚਾਰੁ ਗਚ ਢਾਰੀ॥ ॥ਬਿਮਲ ਬੇਦਿਕਾ ਰੁਚਿਰ ਸੰਵਾਰੀ॥
॥ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਕੰਚਨ ਮੰਚ ਬਿਸਾਲਾ॥ ॥ਰਚੇ ਜਹਾਂ ਬੈਠਹਿਂ ਮਹਿਪਾਲਾ॥
॥ਤੇਹਿ ਪਾਛੇ ਸਮੀਪ ਚਹੁੰ ਪਾਸਾ॥ ॥ਅਪਰ ਮੰਚ ਮੰਡਲੀ ਬਿਲਾਸਾ॥
॥ਕਛੁਕ ਊਂਚਿ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਬੈਠਹਿਂ ਨਗਰ ਲੋਗ ਜਹਂ ਆਈ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਬਿਸਾਲ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਧਵਲ ਧਾਮ ਬਹੁ ਬਰਨ ਬਨਾਏ॥
॥ਜਹਿਂ ਬੈਠੀ ਦੇਖਹਿਂ ਸਬ ਨਾਰੀ॥ ॥ਜਥਾ ਜੋਗ ਨਿਜ ਕੁਲ ਅਨੁਹਾਰੀ॥
॥ਪੁਰ ਬਾਲਕ ਕਹਿ ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ॥ ॥ਸਾਦਰ ਪ੍ਰਭੁਹਿਂ ਦੇਖਾਵਹਿਂ ਰਚਨਾ॥

ਦੋਹਾ॥ ॥ਸਬ ਸਿਸੁ ਏਹਿ ਮਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਪਰਸਿ ਮਨੋਹਰ ਗਾਤ।
॥ਤਨੁ ਪੁਲਕਹਿਂ ਅਤਿ ਹਰਖੁ ਹਿਯ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ॥੨੨੪॥

॥ਸਿਸੁ ਸਬ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਜਾਨੇ॥ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ ਨਿਕੇਤ ਬਖਾਨੇ॥
॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਰੁਚਿ ਸਬ ਲੇਹਿਂ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਸਹਿਤ ਸਨੇਹ ਜਾਹਿਂ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਦਿਖਾਵਹਿਂ ਅਨੁਜਹਿ ਰਚਨਾ॥ ॥ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮਧੁਰ ਮਨੋਹਰ ਬਚਨਾ॥
॥ਲਵ ਨਿਮੇਖ ਮਹਂ ਭੁਵਨ ਨਿਕਾਯਾ॥ ॥ਰਚੈ ਜਾਸੁ ਅਨੁਸਾਸਨ ਮਾਯਾ॥
॥ਭਗਤਿ ਹੇਤੁ ਸੋਇ ਦੀਨਦਯਾਲਾ॥ ॥ਚਿਤਵਤ ਚਕਿਤ ਧਨੁਖ ਮਖਸਾਲਾ॥
॥ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਿ ਚਲੇ ਗੁਰੁ ਪਾਹੀਂ॥ ॥ਜਾਨਿ ਬਿਲੰਬੁ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਜਾਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰ ਕਹੁ ਡਰ ਹੋਈ॥ ॥ਭਜਨ ਪ੍ਰਭਾਉ ਦਿਖਾਵਤ ਸੋਈ॥
॥ਕਹਿ ਬਾਤੈਂ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮਧੁਰ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਕੀਏ ਬਿਦਾ ਬਾਲਕ ਬਰਿਆਈ॥

ਦੋਹਾ॥ ॥ਸਭਯ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨੀਤ ਅਤਿ ਸਕੁਚ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਭਾਇ।
॥ਗੁਰ ਪਦ ਪੰਕਜ ਨਾਇ ਸਿਰ ਬੈਠੇ ਆਯਸੁ ਪਾਇ॥੨੨੫॥

॥ਨਿਸਿ ਪ੍ਰਬੇਸ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ॥ ॥ਸਬਹੀ ਸੰਧਯਾ ਬੰਦਨ ਕੀਨਾ॥
॥ਕਹਤ ਕਥਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਨੀ॥ ॥ਰੁਚਿਰ ਰਜਨਿ ਜੁਗ ਜਾਮ ਸਿਰਾਨੀ॥
॥ਮੁਨਿਬਰ ਸਯਨ ਕੀਨ ਤਬ ਜਾਈ॥ ॥ਲਗੇ ਚਰਨ ਚਾਪਨ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਜਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਸਰੋਰੁਹ ਲਾਗੀ॥ ॥ਕਰਤ ਬਿਬਿਧ ਜਪ ਜੋਗ ਬਿਰਾਗੀ॥
॥ਤੇ ਦੋਊ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰੇਮ ਜਨੁ ਜੀਤੇ॥ ॥ਗੁਰ ਪਦ ਕਮਲ ਪਲੋਟਤ ਪ੍ਰੀਤੇ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੁਨਿ ਆਗਯਾ ਦੀਨਾ॥ ॥ਰਘੁਬਰ ਜਾਇ ਸਯਨ ਤਬ ਕੀਨਾ॥

੧੧੪ ॥ਚਾਪਤ ਚਰਨ ਲਖਨ ਉਰ ਲਾਯੇ॥ ॥ਸਭਯ ਸਪ੍ਰੇਮ ਪਰਮ ਸਚੁ ਪਾਯੇ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹ ਸੋਵਹੁ ਤਾਤਾ॥ ॥ਪੌਢੇ ਧਰਿ ਉਰ ਪਦ ਜਲਜਾਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਉਠੇ ਲਖਣ ਨਿਸਿ ਬਿਗਤ ਸੁਨਿ ਅਰੁਣ ਸਿਖਾ ਧੁਨਿ ਕਾਨ॥
॥ਗੁਰ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਗਤਪਤਿ ਜਾਗੇ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ॥੨੨੬॥

॥ਸਕਲ ਸੌਚ ਕਰਿ ਜਾਇ ਨਹਾਯੇ॥ ॥ਨਿਤ ਨਿਬਾਹਿ ਗੁਰਹਿ ਸਿਰ ਨਾਯੇ॥
॥ਸਮਯ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥ ॥ਲੇਨ ਪ੍ਰਸੂਨ ਚਲੇ ਦੋਉ ਭਾਈ॥
॥ਭੂਪ ਬਾਗ ਬਰ ਦੇਖਯੋ ਜਾਈ॥ ॥ਜਹੰ ਬਸੰਤ ਰਿਤੁ ਰਹੀ ਲੁਭਾਈ॥
॥ਲਾਗੇ ਬਿਟਪ ਮਨੋਹਰ ਨਾਨਾ॥ ॥ਬਰਨ ਬਰਨ ਬਰ ਬੇਲਿ ਬਿਤਾਨਾ॥
॥ਨਵ ਪੱਲਵ ਫਲ ਸੁਮਨ ਸੁਹਾਯੇ॥ ॥ਨਿਜ ਸੰਪਤਿ ਸੁਰ ਰੂਖ ਲਜਾਯੇ॥
॥ਚਾਤਕ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਚਕੋਰਾ॥ ॥ਕੂਜਤ ਬਿਹਗ ਨਟਤ ਕਲ ਮੋਰਾ॥
॥ਮੱਧ ਬਾਗ ਸਰ ਸੋਹ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਮਨਿ ਸੋਪਾਨ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਾ॥
॥ਬਿਮਲ ਸਲਿਲ ਸਰਸਿਜ ਬਹੁਰੰਗਾ॥ ॥ਜਲ ਖਗ ਕੂਜਤ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਗ ਤੜਾਗ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਖੇ ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ॥
॥ਪਰਮ ਰਮਯ ਆਰਾਮ ਯਹਿ ਜੋ ਰਾਮਹਿ ਸੁਖ ਦੇਤ॥੨੨੭॥

॥ਚਹੁੰ ਦਿਸਿ ਚਿਤੈ ਪੂਛਿ ਮਾਲੀਗਨ॥ ॥ਲਗੇ ਲੇਨ ਦਲ ਫੂਲ ਮੁਦਿਤ ਮਨ॥
॥ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਸੀਤਾ ਤਹ ਆਈ॥ ॥ਗਿਰਿਜਾ ਪੂਜਨ ਜਨਨਿ ਪਠਾਈ॥
॥ਸੰਗ ਸਖੀ ਸਬ ਸੁਭਗ ਸਯਾਨੀ॥ ॥ਗਾਵਹਿ ਗੀਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਨੀ॥
॥ਸਰ ਸਮੀਪ ਗਿਰਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਹਾ॥ ॥ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਦੇਖਿ ਮਨ ਮੋਹਾ॥
॥ਮੱਜਨ ਕਰਿ ਸਰ ਸਖੀ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਗਈ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਗੌਰਿ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਪੂਜਾ ਕੀਨ ਅਧਿਕ ਅਨੁਰਾਗਾ॥ ॥ਨਿਜ ਅਨੁਰੂਪ ਸੁਭਗ ਬਰੁ ਮਾਗਾ॥
॥ਏਕ ਸਖੀ ਸਿਯ ਸੰਗ ਬਿਹਾਈ॥ ॥ਗਈ ਰਹੀ ਦੇਖਨ ਫੁਲਵਾਈ॥
॥ਤੇਹਿ ਦੋਉ ਬੰਧੁ ਬਿਲੋਕੇ ਜਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਬਸ ਸੀਤਾ ਪਹਿ ਆਈ॥

ਦੋ: ॥ਤਾਸੁ ਦਸਾ ਦੇਖੀ ਸਖਿਨ ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਜਲ ਨੈਨ॥
॥ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਨਿਜ ਹਰਖ ਕਰ ਪੂਛਹਿ ਸਬ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੈਨ॥੨੨੮॥

॥ਦੇਖਨ ਬਾਗੁ ਕੁਅਰ ਦੋਉ ਆਯੇ॥ ॥ਬਯ ਕਿਸੋਰ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਯੇ॥

॥ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਕਿਮ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਗਿਰਾ ਅਨਯਨ ਨਯਨ ਬਿਨੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਹਰਖੀ ਸਬ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ॥ ॥ਸਿਯ ਹਿਯ ਅਤਿ ਉਤਕੰਠਾ ਜਾਨੀ॥
॥ਏਕ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤੇ ਆਲੀ॥ ॥ਸੁਨੇ ਜੇ ਮੁਨਿ ਸੰਗ ਆਏ ਕਾਲੀ॥
॥ਜਿਨ ਨਿਜ ਰੂਪ ਮੋਹਨੀ ਡਾਰੀ॥ ॥ਕੀਨੇ ਸ੍ਵਬਸ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਬਰਨਤ ਛਬਿ ਜਹੰ ਤਹੰ ਸਬ ਲੋਗੂ॥ ॥ਅਵਸਿ ਦੇਖਿਯੇ ਦੇਖਨ ਜੋਗੂ॥
॥ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਅਤਿ ਸਿਯਹਿ ਸੁਹਾਨੇ॥ ॥ਦਰਸ ਲਾਗਿ ਲੋਚਨ ਅਕੁਲਾਨੇ॥
॥ਚਲੀ ਅਗ੍ਰ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਯ ਸਖਿ ਸੋਈ॥ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਮਿਰਿ ਸੀਯ ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਉਪਜੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਨੀਤਿ।
॥ਚਕਿਤ ਬਿਲੋਕਤਿ ਸਕਲ ਦਿਸਿ ਜਨੁ ਸਿਸੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਭੀਤਿ॥ ੨੪੧

॥ਕੰਕਣ ਕਿੰ ਕਿਨਿ ਨੂਪੁਰ ਧੁਨਿ ਸੁਨਿ॥ ॥ਕਹਤ ਲਖਣ ਸਨ ਰਾਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਗੁਨਿ॥
॥ਮਾਨਹੁ ਮਦਨ ਦੁੰਦਭੀ ਦੀਨੀ॥ ॥ਮਨਸਾ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਜਯ ਕਹ ਕੀਨੀ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਚਿਤਏ ਤਿਹਿ ਓਰਾ॥ ॥ਸਿਯ ਮੁਖ ਸਸਿ ਭੇ ਨਯਨ ਚਕੋਰਾ॥
॥ਭਏ ਬਿਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ਅਚੰਚਲ॥ ॥ਮਨਹੁ ਸਕੁਚਿ ਨਿਮਿ ਤਜੇ ਦ੍ਰਿਗੰਚਲ॥
॥ਦੇਖਿ ਸੀਯ ਸੋਭਾ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦੇ ਸਰਾਹਤ ਬਚਨ ਨ ਆਵਾ॥
॥ਜਨੁ ਬਿਰੰਚਿ ਸਬ ਨਿਜ ਨਿਪੁਣਾਈ॥ ॥ਬਿਰਚਿ ਬਿਸ੍ਵ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ॥
॥ਸੁੰਦਰਤਾ ਕਹ ਸੁੰਦਰ ਕਰਈ॥ ॥ਛਬਿ ਗ੍ਰਿਹ ਦੀਪ ਸਿਖਾ ਜਨੁ ਬਰਈ॥
॥ਸਬ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਰਹੇ ਜੁਠਾਰੀ॥ ॥ਕਿਹਿ ਪਟਤਰਯ ਬਿਦੇਹ ਕੁਮਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਯ ਸੋਭਾ ਹਿਯ ਬਰਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਨਿ ਦਸਾ ਬਿਚਾਰਿ।
॥ਬੋਲੇ ਸੁਚਿ ਮਨ ਅਨੁਜ ਸਨ ਬਚਨ ਸਮਯ ਅਨੁਹਾਰਿ॥੨੪੨

॥ਤਾਤ ਜਨਕ ਤਨਯਾ ਯਹਿ ਸੋਈ॥ ॥ਧਨੁਖ ਜਗ੍ਯ ਜਿਹਿਂ ਕਾਰਣ ਹੋਈ॥
॥ਪੂਜਨ ਗੌਰਿ ਸਖੀ ਲੈ ਆਈ॥ ॥ਕਰਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਫਿਰਤਿ ਫੁਲਵਾਈ॥
॥ਜਾਸੁ ਬਿਲੋਕਿ ਅਲੌਕਿਕ ਸੋਭਾ॥ ॥ਸਹਜ ਪੁਨੀਤ ਮੋਰ ਮਨ ਛੋਭਾ॥
॥ਸੋ ਸਬ ਕਾਰਣ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ॥ ॥ਫਰਕਹਿਂ ਸੁਭਦ ਅੰਗ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਰਘੁਬੰਸਿਨ ਕਰ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਮਨ ਕੁਪੰਥ ਪਗ ਧਰੈ ਨ ਕਾਊ॥
॥ਮੁਹਿ ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜੀਯ ਕੇਰੀ॥ ॥ਜਿਹਿਂ ਸੁਪਨੇਹੁ ਪਰ ਨਾਰਿ ਨ ਹੇਰੀ॥

ਜਿਨਕੇ ਲਹਹਿਂ ਨ ਰਿਪੁ ਰਣ ਪੀਠੀ। ਨਹਿਂ ਲਾਵਹਿਂ ਪਰਤਿਅ ਮਨ ਡੀਠੀ॥
ਮੰਗਨ ਲਹਹਿਂ ਨ ਜਿਨਕੇ ਨਾਹੀਂ। ਤੇ ਨਰਵਰ ਥੋਰੇ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ਕਰਤ ਬਤਕਹੀ ਅਨੁਜ ਸਨ ਮਨ ਸਿਯ ਰੂਪ ਲੁਭਾਨ।
ਮੁਖ ਸਰੋਜ ਮਕਰੰਦ ਛਬਿ ਕਰਤ ਮਧੁਪ ਇਵ ਪਾਨ॥੨੪੩

ਚਿਤਵਤਿ ਚਕਿਤ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਸੀਤਾ। ਕਹਂ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਸੋਰ ਮਨ ਚਿੰਤਾ॥
ਜਹਂ ਬਿਲੋਕਿ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਵਕ ਨੈਨੀ। ਜਨੁ ਤਹਂ ਬਰਖਿ ਕਮਲ ਸਿਤ ਸ੍ਰੈਨੀ॥
ਲਤਾ ਓਟ ਤਬ ਸਖਿਨ ਲਖਾਏ। ਸ੍ਯਾਮਲ ਗੌਰ ਕਿਸੋਰ ਸੁਹਾਏ॥
ਦੇਖਿ ਰੂਪ ਲੋਚਨ ਲਲਚਾਨੇ। ਹਰਖੇ ਜਨੁ ਨਿਜ ਨਿਧਿ ਪਹਿਚਾਨੇ॥
ਥਕੇ ਨਯਨ ਰਘੁਪਤਿ ਛਬਿ ਦੇਖੀ। ਪਲਕਨਹੂੰ ਪਰਿਹਰੀ ਨਿਮੇਖੀ॥
ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਦੇਹ ਭਇ ਭੋਰੀ। ਸਰਦ ਸਸਿਹਿ ਜਨੁ ਚਿਤਵ ਚਕੋਰੀ॥
ਲੋਚਨ ਮਗ ਰਾਮਹਿਂ ਉਰ ਆਨੀ। ਦੀਨੇ ਪਲਕ ਕਪਾਟ ਸਯਾਨੀ॥
ਜਬ ਸਿਯ ਸਖਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਜਾਨੀ। ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਕਛੁ ਮਨ ਸਕੁਚਾਨੀ॥

ਦੋ: ਲਤਾਭਵਨ ਤੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਭੇ ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਦੋਉ ਭਾਇ।
ਨਿਕਸੇ ਜਨੁ ਜੁਗ ਬਿਮਲ ਬਿਧੁ ਜਲਦ ਪਟਲ ਬਿਲਗਾਇ॥੨੪੪

ਸੋਭਾ ਸੀਂਵ ਸੁਭਗ ਦੋਊ ਬੀਰਾ। ਨੀਲ ਪੀਤ ਜਲਜਾਭ ਸਰੀਰਾ॥
ਕਾਕ ਪਖਸ਼ ਸਿਰ ਸੋਹਤ ਨੀਕੇ। ਗੁਛਾ ਬਿਚ ਬਿਚ ਕੁਸੁਮ ਕਲੀ ਕੇ॥
ਭਾਲ ਤਿਲਕ ਸ੍ਰਮ ਬਿੰਦੁ ਸੁਹਾਏ। ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਭਗ ਭੂਖਣ ਛਬਿ ਛਾਏ॥
ਬਿਕਟ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਕਚ ਘੂਘੁਰਵਾਰੇ। ਨਵ ਸਰੋਜ ਲੋਚਨ ਰਤਨਾਰੇ॥
ਚਾਰੁ ਚਿਬੁਕ ਨਾਸਿਕਾ ਕਪੋਲਾ। ਹਾਸ ਬਿਲਾਸ ਲੇਤ ਮਨੁ ਮੋਲਾ॥
ਮੁਖ ਛਬਿ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਮੁਹਿ ਪਾਹੀਂ। ਜੋ ਬਿਲੋਕਿ ਬਹੁ ਕਾਮ ਲਜਾਹੀਂ॥
ਉਰ ਮਣਿ ਮਾਲ ਕੰਬੁ ਕਲ ਗੀਵਾ। ਕਾਮ ਕਲਭ ਕਰ ਭੁਜ ਬਲ ਸੀਂਵਾ॥
ਸੁਮਨ ਸਮੇਤ ਬਾਮ ਕਰ ਦੋਨਾ। ਸਾਂਵਰ ਕੁਵਰ ਸਖੀ ਸੁਠਿ ਲੋਨਾ॥

ਦੋ: ਕੇਹਰਿ ਕਟਿ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰ ਸੁਖਮਾ ਸੀਲ ਨਿਧਾਨ।
ਦੇਖਿ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਭੂਖਣਹਿਂ ਬਿਸਰਾ ਸਖਿਨ ਅਪਾਨ॥੨੪੫

ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਇਕ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ। ਸੀਤਾ ਸਨ ਬੋਲੀ ਗਹਿ ਪਾਨੀ॥

ਬਹੁਰਿ ਗੌਰਿ ਕਰ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੇਹੂ ॥ ਭੂਪ ਕਿਸੋਰ ਦੇਖਿ ਕਿਨ ਲੇਹੂ ॥
ਸਕੁਚਿ ਸੀਯ ਤਬ ਨਯਨ ਉਘਾਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੋਊ ਰਘੁਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰੇ ॥
ਨਖ ਸਿਖ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥ ਸੁਮਿਰਿ ਪਿਤਾ ਪਣ ਮਨ ਅਤਿ ਛੋਭਾ ॥
ਪਰਬਸ ਸਖਿਨ ਲਖੀ ਜਬ ਸੀਤਾ ॥ ਭਯੋ ਗਹਰੁ ਸਬ ਕਹਹਿੰ ਸਭੀਤਾ ॥
ਪੁਨਿ ਆਉਬ ਇਹਿ ਬਿਰਿਯਾ ਕਾਲੀ ॥ ਅਸ ਕਹਿ ਮਨ ਬਿਹਸੀ ਇਕ ਆਲੀ ॥
ਗੂਢ ਗਿਰਾ ਸੁਨਿ ਸੀਯ ਸਕੁਚਾਨੀ ॥ ਭਯੋ ਬਿਲੰਬੁ ਮਾਤੁ ਭਯ ਮਾਨੀ ॥
ਧਰਿ ਬਡ਼ਿ ਧੀਰ ਰਾਮ ਉਰ ਆਨੀ ॥ ਫਿਰਿ ਆਪਨ ਪਣ ਪਿਤੁ ਬਸ ਜਾਨੀ ॥

ਦੋ: ॥ ਦੇਖਨ ਮਿਸੁ ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਹਗ ਤਰੁ ਫਿਰੈਂ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰਿ ।
॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਰਘੁਬੀਰ ਛਬਿ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰਿ । ੨੪੬

ਜਾਨਿ ਕਠਿਨ ਸਿਵ ਚਾਪ ਬਿਸੂਰਤਿ ॥ ਚਲੀ ਰਾਖਿ ਉਰ ਸ੍ਯਾਮਲ ਮੂਰਤਿ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਜਬ ਜਾਤ ਜਾਨਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ਸੁਖ ਸਨੇਹ ਸੋਭਾ ਗੁਣ ਖਾਨੀ ॥
ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਮਯ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮਸਿ ਕੀਨੀ ॥ ਚਾਰੁ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰ ਲਿਖਿ ਲੀਨੀ ॥
ਗਈ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਬਹੋਰੀ ॥ ਬੰਦਿ ਚਰਣ ਬੋਲੀ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥
ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਗਿਰਿਰਾਜ ਕਿਸੋਰੀ ॥ ਜਯ ਮਹੇਸ ਮੁਖ ਚੰਦ ਚਕੋਰੀ ॥
ਜਯ ਗਜ ਬਦਨ ਖਡਾਨਨ ਮਾਤਾ ॥ ਜਗਤ ਜਨਨਿ ਦਾਮਿਨਿ ਦੁਤਿ ਗਾਤਾ ॥
ਨਹਿੰ ਤਵ ਆਦਿ ਮਧ੍ਯ ਅਵਸਾਨਾ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੇਦ ਨਹਿੰ ਜਾਨਾ ॥
ਭਵ ਭਵ ਬਿਭਵ ਪਰਾਭਵ ਕਾਰਿਣਿ ॥ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਮੋਹਨਿ ਸ੍ਵਬਸ ਬਿਹਾਰਿਣਿ ॥

ਦੋ: ॥ ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਸੁਤੀਯ ਮਹੁੰ ਮਾਤੁ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵ ਰੇਖ ।
॥ ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਨ ਸਕਹਿ ਕਹਿ ਸਹਸ ਸਾਰਦਾ ਸੇਖ ॥ ੨੪੭

ਸੇਵਤ ਤੋਹਿ ਸੁਲਭ ਫਲ ਚਾਰੀ ॥ ਬਰਦਾਯਿਨਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਪਿਆਰੀ ॥
ਦੇਵਿ ਪੂਜਿ ਪਦ ਕਮਲ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਬ ਹੋਹਿੰ ਸੁਖਾਰੇ ॥
ਮੋਰ ਮਨੋਰਥ ਜਾਨਹੁ ਨੀਕੇ ॥ ਬਸਹੁ ਸਦਾ ਉਰ ਪੁਰ ਸਬਹੀ ਕੇ ॥
ਕੀਨੇਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਾਰਣ ਤੇਹੀ ॥ ਅਸ ਕਹਿ ਚਰਣ ਗਹੇ ਬੈਦੇਹੀ ॥
ਬਿਨਯ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਭਈ ਭਵਾਨੀ ॥ ਖਸੀ ਮਾਲ ਮੂਰਤਿ ਮੁਸੁਕਾਨੀ ॥
ਸਾਦਰ ਸਿਯ ਪ੍ਰਸਾਦ ਉਰ ਧਰਿਊ ॥ ਬੋਲੀ ਗੌਰਿ ਹਰਖ ਹਿਯ ਭਰਿਊ ॥

੧੧੬ 118

॥ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸਤ੍ਯ ਅਸੀਸ ਹਮਾਰੀ॥ ॥ਪੂਜਿਹਿ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਤੁਮਾਰੀ॥
॥ਨਾਰਦ ਬਚਨ ਸਦਾ ਸੁਚਿ ਸਾਚਾ॥ ॥ਸੋ ਬਰੁ ਮਿਲਿਹਿ ਜਾਹਿ ਮਨੁ ਰਾਚਾ॥

ਛੰ: ॥ਮਨ ਜਾਹਿ ਰਾਚੇਉ ਮਿਲਹਿ ਸੋ ਬਰ ਸਹਜ ਸੁੰਦਰ ਸਾਂਵਰੋ॥
॥ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਜਾਨਤ ਰਾਵਰੋ॥
॥ਏਹਿ ਭਾਂਤਿ ਗੌਰਿ ਅਸੀਸ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਹਿਯ ਹਰਖੀ ਅਲੀ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਭਵਾਨਿਹਿ ਪੂਜਿ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਮੰਦਿਰ ਚਲੀ॥

ਸੋ: ॥ਜਾਨਿ ਗੌਰਿ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿਯ ਹਿਯ ਹਰਖੁ ਨ ਜਾਇ ਕਹਿ॥
॥ਮੰਜੁਲ ਮੰਗਲ ਮੂਲ ਬਾਮ ਅੰਗ ਫਰਕਨ ਲਗੇ॥੨੩੬॥

॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਰਾਹਤ ਸੀਯ ਲੁਨਾਈ॥ ॥ਗੁਰ ਸਮੀਪ ਗਵਨੇ ਦੋਉ ਭਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਕਹਾ ਸਬੁ ਕੌਸਿਕ ਪਾਹੀ॥ ॥ਸਰਲ ਸੁਭਾਉ ਛੁਅਤ ਛਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਮਨ ਪਾਇ ਮੁਨਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ॥ ॥ਪੁਨਿ ਅਸੀਸ ਦੋਉ ਭਾਇਨ ਦੀਨੀ॥
॥ਸੁਫਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਹਿੰ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਰਾਮ ਲਖਨ ਸੁਨਿ ਭਏ ਸੁਖਾਰੇ॥
॥ਕਰਿ ਭੋਜਨ ਮੁਨਿਬਰ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ॥ ॥ਲਗੇ ਕਹਨ ਕਛੁ ਕਥਾ ਪੁਰਾਨੀ॥
॥ਬਿਗਤ ਦਿਵਸ ਮੁਨਿ ਆਯਸ ਪਾਈ॥ ॥ਸੰਧ੍ਯਾ ਕਰਨ ਚਲੇ ਦੋਉ ਭਾਈ॥
॥ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਸਸਿ ਉਯਉ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਸਿਯ ਮੁਖ ਸਰਿਸ ਦੇਖਿ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕੀਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਸੀਯ ਬਦਨ ਸਮ ਹਿਮਕਰ ਨਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਜਨਮ ਸਿੰਧੁ ਪੁਨਿ ਬੰਧੁ ਬਿਖ ਦਿਨ ਮਲੀਨ ਸਕਲੰਕ॥
॥ਸਿਯ ਮੁਖ ਸਮਤਾ ਪਾਵ ਕਿਮਿ ਚੰਦੁ ਬਾਪੁਰੋ ਰੰਕ॥੨੩੭॥

॥ਘਟੈ ਬਢੈ ਬਿਰਹਿਨਿ ਦੁਖਦਾਈ॥ ॥ਗ੍ਰਸੈ ਰਾਹੁ ਨਿਜ ਸੰਧਿਹਿ ਪਾਈ॥
॥ਕੋਕ ਸੋਕ ਪ੍ਰਦ ਪੰਕਜ ਦ੍ਰੋਹੀ॥ ॥ਅਵਗੁਣ ਬਹੁਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੋਹੀ॥
॥ਬੈਦੇਹੀ ਮੁਖ ਪਟਤਰ ਦੀਨੇ॥ ॥ਹੋਇ ਦੋਖ ਬਡ ਅਨੁਚਿਤ ਕੀਨੇ॥
॥ਸਿਯ ਮੁਖ ਛਬਿ ਬਿਧੁ ਬ੍ਯਾਜ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਗੁਰ ਪਹ ਚਲੇ ਨਿਸਾ ਬੜਿ ਜਾਨੀ॥
॥ਕਰਿ ਮੁਨਿ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ॥ਆਯਸੁ ਪਾਇ ਕੀਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ॥
॥ਬਿਗਤ ਨਿਸਾ ਰਘੁਨਾਯਕ ਜਾਗੇ॥ ॥ਬੰਧੁ ਬਿਲੋਕਿ ਕਹਨ ਅਸ ਲਾਗੇ॥
॥ਉਯੋ ਅਰੁਣ ਅਵਲੋਕਹੁ ਤਾਤਾ॥ ॥ਪੰਕਜ ਕੋਕ ਲੋਕ ਸੁਖਦਾਤਾ॥

॥ਐਸੇ [illegible] ਸੁਰ ਪਾਨੀ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁਨਿ [illegible] ਬਾਨੀ॥

ਦੋ॥ ॥[illegible] ਸਕੈ [illegible] [illegible] ਜੀਤਾ॥
॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible] ਹੀਨਾ॥੨੪੯॥

॥[illegible] ਸੁਭਿ ਅਸੀ॥ ॥[illegible] ਸਕਹਿ [illegible]॥
॥[illegible] ਅਨੁਸਾਨਾ॥ ॥[illegible] ਅਤਿ ਸਾਨਾ॥
॥[illegible] ਪ੍ਰਭੁ [illegible]॥ ॥[illegible] ਸੁਖਾਰੋ॥
॥[illegible] ਨਾਮਾ॥ ॥[illegible] ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸਾ॥
॥[illegible]॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਭ [illegible]॥
॥[illegible] ਉਰ [illegible]॥ ॥ਪ੍ਰਗਟ [illegible] ਧਾਰਿ ਧਰੀ॥
॥[illegible] ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ [illegible]॥ ॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible] ਅਨੂਨੇ॥
॥[illegible] ਗੁਰੂ [illegible]॥ ॥[illegible] ਸੁਤ [illegible]॥
॥[illegible] ਸੁਤ [illegible]॥ ॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible] ਪਠਾਏ॥
॥[illegible] ਸੁਨਤ [illegible]॥ ॥[illegible] ਭਾਈ॥

ਦੋ॥ ॥[illegible] ਪ੍ਰਭੁ [illegible] ਸਾਹਿਬ॥
॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible]॥੨੫੦॥

॥[illegible]॥ ॥[illegible] ਬਤਾਈ॥
॥[illegible] ਲੇਈ॥ ॥[illegible] ਲੇਈ॥
॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible]॥ ॥[illegible] ਸੁਖਮਨੀ॥
॥[illegible] ਸੁਨਿ [illegible]॥ ॥[illegible] ਮਾਲਾ॥
॥[illegible] ਭਾਈ॥ ॥[illegible] ਸਭ [illegible] ਪਾਈ॥
॥[illegible] ਸਾਚੀ॥ ॥[illegible] ਰਾਚੀ॥
॥[illegible] ਰਾਹੀ॥ ॥[illegible]॥
॥[illegible] ਸਾਨੂ॥ ॥[illegible] ਸਭ [illegible]॥

ਦੋ॥ ॥[illegible]॥
॥[illegible]॥੨੫੧॥

॥ਵਾਸਨੁ ਅਰ ਤ੍ਰਿਨਾ ਅਰ ਸਰ ਆਸੇ ॥ ॥ਅਨਹੂ ਮਨਿ ਖਰਤਾ ਕਰਿ ਰਾਖੇ ॥

॥ਭੂਤ ਆਗਤ ਨਾਗਰ ਦਰ ਕੀਨਾ ॥ ॥ਸੁੰਦਰ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਰਿ ਸਕੀਨਾ ॥

॥ਵਾਜ ਸਮਾਜ ਵਿਸਾਲ ਤ ਹੂਵੈ ॥ ॥ਉਤ੍ਰ ਗਾਤ ਸਰ ਜਨੁ ਭੂਗਾ ਵਿਧੁ ਮੁੰਡੇ

॥ਜੀਨ ਜੜੇ ਰਚੀ ਤ੍ਰਾਣਾ ਕੈ ਸੀ ॥ ॥ਮਨੁ ਭੂਖਨ ਤਿਵੇਖੀ ਤਿਨ ਕੈਸੀ ॥

॥ਵਿਖਾਵਿੰ ਰੂਪ ਸਨਾਂ ਰਣ ਧੀਰਾ ॥ ॥ਅਨਹੂੰ ਬੀਰ ਰਸ ਧਰੇ ਸਰੀਰਾ ॥

॥ਜ੍ਹੋ ਭੂਰਿ ਲਨੂਪ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿੰਨਿ ਲੀਨੀ ॥ ॥ਅਨਹੂ ਰਜਨ ਮੂਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥

॥ਵਹੇ ਆਸੁਰ ਛੁਟੇ ਨਿਪ ਬੇਖਾ ॥ ॥ਤਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਜਾ ਨਾਲ ਸਮੇਤ ਦੇਖਾ ॥

॥ਪੂਰਨ ਥਾਨਿ ਵੇਖੇ ਦੇਊ ਤ੍ਰਾਹੀ ॥ ॥ਨਰ ਭੂਖਣ ਲੋਕਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਜਾਤਿ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਨਹਿੰ ਹਰ ਧਰਿ ਤਿਨ ਹਿਨ ਹੈ ਰਾਗੁ ਦਿਖਾਨਹੁ ਰੂਪ

॥ਜਨੁ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿ ਸੀਆ ਦਧਿ ਪੂਰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸਮ ਅਨੂਪ ॥੨੫॥

॥ਇਹੁ ਭੂਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਦਿਖਾਵ ਸਮਦੀਆ ॥ ॥ਸਭੁ ਮੁਖ ਕਰ ਪਰ ਨੀ ਕਨ ਸੀਸਾ ॥

॥ਜਨਕ ਜਾਨਿ ਅਨੂਠੇ ਕਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ॥ਅਜਨ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਹਿੰ ਐਸੇ ॥

॥ਸਹਿਤ ਦਿਵੇਹ ਬਿਲੋਕਹਿ ਨਾਰੀ ॥ ॥ਸਿਸੁ ਸਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥

॥ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤਤੁ ਸਮ ਭਾਸਾ ॥ ॥ਸਾਂਤ ਰੂਪ ਮਨ ਸਹਜ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

॥ਹਰਿ ਭਗਤਨ ਦੇਖੇ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ॥ਇਸਟ ਦੇਵ ਇਵ ਸਭ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ॥

॥ਭਾਉ ਜਿਹ ਚਿਤਵਹਿ ਜਿਹਿ ਜੈਸੇ ॥ ॥ਜੋ ਸਨੇਹ ਸੁਖ ਨਹਿੰ ਕਥਨੀ ਆ ॥

॥ਉਰ ਅਨੁਭਵ ਬਚਨ ਰਹਿ ਸਕੋਊ ॥ ॥ਏਹਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੀ ਕਹਿ ਕੋਊ ॥

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਰਹਾ ਜਾਹਿ ਜਸ ਭਾਉ ॥ ॥ਤਿਹਿੰ ਤਸ ਦੇਖੇਉ ਕੋਸਲ ਰਾਊ ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮਹਿ ਕੋਸਲ ਰਾਜ ਕਿਸੋਰ ॥

॥ਸੁੰਦਰ ਸਾਮਲ ਗੌਰ ਤਨੁ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਲੋਚਨ ਚੋਰ ॥੨੬॥

॥ਸਹਜ ਮਨੋਹਰ ਮੂਰਤਿ ਦੋਊ ॥ ॥ਕੋਟਿ ਕਾਮ ਉਪਮਾ ਲਘੁ ਸੋਊ ॥

॥ਸਰਦ ਚੰਦ ਨਿੰਦਕ ਮੁਖ ਨੀਕੇ ॥ ॥ਨੀਰਜ ਨਯਨ ਭਾਵਤੇ ਜੀ ਕੇ ॥

॥ਚਿਤਵਨਿ ਚਾਰੁ ਮਾਰ ਮਦ ਹਰਨੀ ॥ ॥ਭਾਵਤਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਜਾਤ ਨਹਿੰ ਬਰਨੀ ॥

॥ਕਲ ਕਪੋਲ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕੁੰਡਲ ਲੋਲਾ ॥ ॥ਚਿਬੁਕ ਅਧਰ ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੋਲਾ ॥

॥ਕੁਮੁਦ ਬੰਧੁ ਕਰ ਨਿੰਦਕ ਹਾਸਾ ॥ ॥[illegible] ਬਿਕਟ ਮਨੋਹਰ ਨਾਸਾ ॥

॥ਭਾਲ ਵਿਸਾਲ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਕਾਹੀਂ॥ ॥ਕ[illegible] ਵਿਲੋਕਿ ਅਲਿ ਅਵਲਿ ਲਜਾਹੀਂ॥
॥ਪੀਤ ਚੌਤਨੀ ਸਿਰਨ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਬੂ[illegible] ਮਕਲੀ ਬਿਚ ਸੀਸ ਬਨਾਈ॥
॥ਰੇਖਾ ਰੁਚਿਰ ਕੰਬੁ ਕਲ ਗੀਵਾ॥ ॥ਜ[illegible]ਨੁ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਸੁਖਮਾ ਕੀ ਸੀਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਕੁੰਜਰ ਮਣਿ ਕੰਠਾ ਕਲਿਤ ਉ[illegible] ਤੁਲਸੀ ਕੀ ਮਾਲਾ।
॥ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਕੇਹਰਿ ਠਵਨਿ [illegible] ਨਿਧਿ ਬਾਹੁ ਵਿਸਾਲਾ। ੨੫੪

॥ਕਟਿ ਤੂਣੀਰ ਪੀਤ ਪਟ ਬਾਂਧੇ॥ ॥[illegible]ਰ ਸਰ ਧਨੁਖ ਬਾਮ ਬਰ ਕਾਂਧੇ॥
॥ਪੀਤ ਜਗ੍ਯ ਉਪਵੀਤ ਸੁਹਾਈ॥ ॥[illegible]ਖ ਸਿਖ ਮੰਜੁ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਛਾਈ॥
॥ਦੇਖਿ ਲੋਗ ਸਬ ਭਏ ਸੁਖਾਰੇ॥ ॥ਏਕ ਟਕ ਲੋਚਨ ਟਰਹਿੰ ਨ ਟਾਰੇ॥
॥ਹਰਖੇ ਜਨਕ ਦੇਖਿ ਦੋਉ ਭਾਈ॥ ॥ਮੁਨਿ ਪਦ ਕਮਲ ਗਹੇ ਤਬ ਜਾਈ॥
॥ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਨਿਜ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਰੰਗਿ ਅਵਨਿ ਸਬ ਮੁਨਿਹਿ ਦਿਖਾਈ॥
॥ਜਹੰ ਜਹੰ ਜਾਹਿੰ ਕੁਅਰ ਵਰ ਦੋਊ॥ ॥ਤਹੰ ਤਹੰ ਚਕਿਤ ਚਿਤਵ ਸਬ ਕੋਊ॥
॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਰੁਖਿ ਰਾਮਹਿ ਸਬ ਦੇਖਾ॥ ॥ਕੋਉ ਨ ਜਾਨ ਕਛੁ ਮਰਮ ਵਿਸੇਖਾ॥
॥ਭਲਿ ਰਚਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸਨਿ ਮੁਨਿ ਕਹੇਊ॥ ॥ਰਾਜਾ ਮੁਦਿਤ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਲਹੇਊ॥

ਦੋ: ॥ਸਬ ਮੰਚਨ ਤੇ ਮੰਚ ਇ[illegible] ਸੁੰਦਰ ਵਿਸਦ ਵਿਸਾਲਾ॥
॥ਮੁਨਿ ਸਮੇਤ ਦੋਉ ਬੰਧੁ [illegible] ਬੈਠਾਰੇ ਮਹਿਪਾਲਾ॥੨੫੫

॥ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਦੇਖਿ ਸਬ ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਯ ਹਾ[illegible]॥ ॥ਜਨੁ ਰਾਕੇਸ ਉਦਯ ਭਏ ਤਾਰੇ॥
॥ਅਸ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਚਾਪ ਤੋਰਬ ਸਕ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਬਿਨੁ ਭੰਜੇਹੁ ਭਵ ਧਨੁਖ ਵਿਸਾਲਾ॥ ॥ਮੇਲਿਹਿ ਸੀਯ ਰਾਮ ਉਰ ਮਾਲਾ॥
॥ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਗਵਨਹੁ ਘਰ ਭ[illegible]॥ ॥ਜਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਤੇਜ ਗਵਾਂਈ॥
॥ਬਿਹਸੇ ਅਪਰ ਭੂਪ ਸੁਨਿ ਬਾ[illegible]॥ ॥ਜੇ ਅਵਿਵੇਕ ਅੰਧ ਅਭਿਮਾਨੀ॥
॥ਤੋਰਿਹੁੰ ਧਨੁਖ ਬ੍ਯਾਹ ਅਵਗਾ[illegible]॥ ॥ਬਿਨੁ ਤੋਰੇ ਕੋ ਕੁਅਰਿ ਬਿਆਹਾ॥
॥ਏਕ ਬਾਰ ਕਾਲਹੁ ਕਿਨ ਹੋਈ॥ ॥ਸਿਯ ਹਿਤ ਸਮਰ ਜਿਤਬ ਹਮ ਸੋਈ॥
॥ਯਹਿ ਸੁਨਿ ਅਪਰ ਭੂਪ ਮੁਸ[illegible]॥ ॥ਧਰਮ ਸੀਲ ਹਰਿ ਭਗਤ ਸਯਾਨੇ॥

ਸੋ: ॥ਸੀਯ ਬਿਆਹਬ ਰ[illegible] ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕਹਾ।
॥ਜੀਤਿ ਕੋ ਸਕ ਸੰ[illegible]ਬ ਕੇ ਰਣ ਬਾਂਕੁਰੇ॥ ੨੫॥

ਬ੍ਰਿਥਾ ਮਰਹੁ ਜਨਿ ਗਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਮਨ ਮੋਦਕ ਨਹਿੰ ਭੂਖ ਬੁਝਾਈ ॥
ਸਿਖ ਹਮਾਰਿ ਸੁਨਹੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤਾ ॥ ਜਗਦੰਬਾ ਜਾਨਹੁ ਜਿਯ ਸੀਤਾ ॥
ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਵਿਚਾਰੀ ॥ ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਛਬਿ ਲੇਹੁ ਨਿਹਾਰੀ ॥
ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦ ਸਕਲ ਗੁਣ ਰਾਸੀ ॥ ਏ ਦੋਊ ਬੰਧੁ ਸੰਭੁ ਉਰ ਵਾਸੀ ॥
ਸੁਧਾ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸਮੀਪ ਵਿਹਾਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਲ ਨਿਰਖਿ ਮਰਹੁ ਕਤ ਧਾਈ ॥
ਕਰਹੁ ਜਾਇ ਜਾ ਕਹੰ ਜੋਇ ਭਾਵਾ ॥ ਹਮ ਤੌ ਆਜੁ ਜਨਮ ਫਲ ਪਾਵਾ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਭਲੇ ਭੂਪ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਨ ਲਾਗੇ ॥
ਦੇਖਹਿੰ ਸੁਰ ਨਭ ਚਢੇ ਵਿਮਾਨਾ ॥ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਕਰਹਿੰ ਕਲ ਗਾਨ ॥

ਦੋ: ਜਾਨਿ ਸੁਅਵਸਰ ਸੀਯ ਤਬ ਪਠਈ ਜਨਕ ਬੁਲਾਇ ॥
ਚਤੁਰ ਸਖੀ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਸਾਦਰ ਚਲੀਂ ਲਿਵਾਇ ॥੨੪੬॥

ਸਿਯ ਸੋਭਾ ਨਹਿੰ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਗਦੰਬਿਕਾ ਰੂਪ ਗੁਣ ਖਾਨੀ ॥
ਉਪਮਾ ਸਕਲ ਮੋਹਿ ਲਘੁ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਨਾਰਿ ਅੰਗ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥
ਸੀਯ ਵਰਣਿ ਤਿਹਿ ਉਪਮਾ ਦੇਈ ॥ ਕੁਕਵਿ ਕਹੇ ਅਯਸ ਕੋ ਲੇਈ ॥
ਜੌ ਪਟਤਰਿਯ ਤੀਯ ਸਮ ਸੀਯਾ ॥ ਜਗ ਅਸ ਜੁਵਤਿ ਕਹਾਂ ਕਮਨੀਯਾ ॥
ਗਿਰਾ ਮੁਖਰ ਤਨੁ ਅਰਧ ਭਵਾਨੀ ॥ ਰਤਿ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਅਤਨੁ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥
ਵਿਖ ਵਾਰੁਣੀ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਿਯ ਜੇਹੀ ॥ ਕਹਿਯ ਰਮਾ ਸਮ ਕਿਮਿ ਬੈਦੇਹੀ ॥
ਜੌ ਛਬਿ ਸੁਧਾ ਪਯੋਨਿਧਿ ਹੋਈ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪਮਯ ਕਛਪ ਸੋਈ ॥
ਸੋਭਾ ਰਜੁ ਮੰਦਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰੂ ॥ ਮਥੈ ਪਾਣਿ ਪੰਕਜ ਨਿਜ ਮਾਰੂ ॥

ਦੋ: ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਉਪਜੈ ਲਛਿ ਜਬ ਸੁੰਦਰਤਾ ਸੁਖ ਮੂਲ ॥
ਤਦਪਿ ਸਕੋਚ ਸਮੇਤ ਕਵਿ ਕਹਹਿੰ ਸੀਯ ਸਮ ਤੂਲ ॥੨੪੭॥

ਚਲੀ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਨੀ ॥
ਸੋਹ ਨਵਲ ਤਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਰੀ ॥ ਜਗਤ ਜਨਨਿ ਅਤੁਲਿਤ ਛਬਿ ਭਾਰੀ ॥
ਭੂਖਣ ਸਕਲ ਸੁਦੇਸ ਸੁਹਾਯੇ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚਿ ਸਖਿਨ ਬਨਾਯੇ ॥
ਰੰਗਭੂਮਿ ਜਬ ਸੀਯ ਪਗੁ ਧਾਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਰੂਪ ਮੋਹੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥
ਹਰਖਿ ਸੁਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥ ਬਰਖਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਅਪਸਰਾ ਗਾਈ ॥

॥ ਪਾਨਿ ਸਰੋਜ ਸੋਹ ਜਯਮਾਲਾ ॥ ਔਚਟ ਚਿਤਏ ਸਕਲ ਮਹਿਪਾਲਾ ॥
॥ ਸੀਯ ਚਕਿਤ ਚਿਤੁ ਰਾਮਹਿ ਚਾਹਾ ॥ ਭਏ ਮੋਹ ਬਸ ਸਬ ਨਰਨਾਹਾ ॥
॥ ਮੁਨਿ ਸਮੀਪ ਦੇਖੇ ਦੋਉ ਭਾਈ ॥ ਲਗੇ ਲਲਕਿ ਲੋਚਨ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਗੁਰੁ ਜਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਬੜਿ ਦੇਖਿ ਸੀਯ ਸਕੁਚਾਨਿ ॥
॥ ਲਗੀ ਬਿਲੋਕਨ ਸਖਿਨ ਤਨ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਉਰ ਆਨਿ ॥ ੨੫੮

॥ ਰਾਮ ਰੂਪੁ ਅਰੁ ਸੀਯ ਛਬਿ ਦੇਖੀ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਪਰਿਹਰੀ ਨਿਮੇਖੀ ॥
॥ ਸੋਚਹਿ ਸਕਲ ਕਹਤ ਸਕੁਚਾਹੀਂ ॥ ਬਿਧਿ ਸਨ ਬਿਨਯ ਕਰਹਿਂ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
॥ ਹਰੁ ਬਿਧਿ ਬੇਗਿ ਜਨਕ ਜੜਤਾਈ ॥ ਮਤਿ ਹਮਾਰਿ ਅਸ ਦੇਹੁ ਸੁਹਾਈ ॥
॥ ਬਿਨੁ ਬਿਚਾਰ ਪਣੁ ਤਜਿ ਨਰਨਾਹੂ ॥ ਸੀਯ ਰਾਮ ਕਰ ਕਰੈਂ ਬਿਵਾਹੂ ॥
॥ ਜਗ ਭਲ ਕਹਹਿਂ ਭਾਵ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥ ਹਠ ਕੀਨੇ ਅੰਤਹੁ ਉਰ ਦਾਹੂ ॥
॥ ਯਹ ਲਾਲਸਾ ਮਗਨ ਸਬ ਲੋਗੂ ॥ ਬਰ ਸਾਂਵਰੋ ਜਾਨਕੀ ਜੋਗੂ ॥
॥ ਤਬ ਬੰਦੀ ਜਨ ਜਨਕ ਬੁਲਾਏ ॥ ਬਿਰਦਾਵਲੀ ਕਹਤ ਚਲਿ ਆਏ ॥
॥ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਕਹਹੁ ਪਣ ਮੋਰਾ ॥ ਚਲੇ ਭਾਟ ਹਿਯ ਹਰਖੁ ਨ ਥੋਰਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਬੋਲੇ ਬੰਦੀ ਬਚਨ ਬਰ ਸੁਨਹੁ ਸਕਲ ਮਹਿਪਾਲ ॥
॥ ਪਣ ਬਿਦੇਹ ਕਰ ਕਹਹਿਂ ਹਮ ਭੁਜਾ ਉਠਾਇ ਬਿਸਾਲ ॥ ੨੫੯

॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੁਜ ਬਲ ਬਿਧੁ ਸਿਵ ਧਨੁ ਰਾਹੂ ॥ ਗਰੁ ਅਕਠੋਰ ਬਿਦਿਤ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥
॥ ਰਾਵਣ ਬਾਣ ਮਹਾਂ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਸਰਾਸਨ ਗਵਹਿਂ ਸਿਧਾਰੇ ॥
॥ ਸੋਇ ਪੁਰਾਰਿ ਕੋਦੰਡ ਕਠੋਰਾ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਆਜ ਜੋਇ ਤੋਰਾ ॥
॥ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਜਯ ਸਮੇਤ ਬੈਦੇਹੀ ॥ ਬਿਨਹਿਂ ਬਿਚਾਰ ਬਰੈ ਹਠਿ ਤੇਹੀ ॥
॥ ਸੁਨਿ ਪਣ ਸਕਲ ਭੂਪ ਅਭਿਲਾਖੇ ॥ ਭਟ ਮਾਨੀ ਅਤਿ ਸਯ ਮਨ ਮਾਖੇ ॥
॥ ਪਰਿਕਰ ਬਾਂਧਿ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਚਲੇ ਇਸ੍ਟ ਦੇਵਨ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥
॥ ਤਮਕਿ ਤਾਕਿ ਤਕ ਸਿਵ ਧਨੁ ਧਰਹੀਂ ॥ ਉਠਇ ਨ ਕੋਟਿ ਭਾਂਤਿ ਬਲ ਕਰਹੀਂ ॥
॥ ਜਿਨਕੇ ਕਛੁ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਚਾਪ ਸਮੀਪ ਮਹੀਪ ਨ ਜਾਹੀਂ ॥

ਦੋ: ॥ ਤਮਕਿ ਧਰਹਿਂ ਧਨੁ ਮੂਢ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਇ ਨ ਚਲਹਿਂ ਲਜਾਇ ॥
॥ ਮਨਹੁੰ ਪਾਇ ਭਟ ਬਾਹੁ ਬਲ ਅਧਿਕ ਅਧਿਕ ਗਰੁਆਇ ॥ ੨੬੦

ਪ੍ਰੰ ੨੪ ॥

॥ਭੂਪ ਸਹਸ ਦਸ ਏਕਹਿ ਬਾਰਾ॥ ॥ਲਗੇ ਉਠਾਵਨ ਟਰਇ ਨ ਟਾਰਾ॥
॥ਡਗੈ ਨ ਸੰਭੁ ਸਰਾਸਨ ਕੈਸੇ॥ ॥ਕਾਮੀ ਬਚਨ ਸਤੀ ਮਨ ਜੈਸੇ॥
॥ਸਬ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਜੋਗ ਉਪਹਾਸੀ॥ ॥ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਬਿਰਾਗ ਸੰਨਿਆਸੀ॥
॥ਕੀਰਤਿ ਬਿਜਯ ਬੀਰਤਾ ਭਾਰੀ॥ ॥ਚਲੇ ਚਾਪ ਕਰ ਬਰਬਸ ਹਾਰੀ॥
॥ਸ੍ਰੀਹਤ ਭਏ ਹਾਰਿ ਹਿਯ ਰਾਜਾ॥ ॥ਬੈਠੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਜਾਇ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਨ੍ਰਿਪਨ ਬਿਲੋਕਿ ਜਨਕ ਅਕੁਲਾਨੇ॥ ॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਰੋਖ ਜਨੁ ਸਾਨੇ॥
॥ਦ੍ਵੀਪ ਦ੍ਵੀਪ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਨਾਨਾ॥ ॥ਆਏ ਸੁਨਿ ਹਮ ਜੋ ਪਣ ਠਾਨਾ॥
॥ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਧਰਿ ਮਨੁਜ ਸਰੀਰਾ॥ ॥ਬਿਪੁਲ ਬੀਰ ਆਏ ਰਣਧੀਰਾ॥

ਦੋਹਂ ॥ਕੁਅੰਰਿ ਮਨੋਹਰਿ ਬਿਜਯ ਬੜਿ ਕੀਰਤਿ ਅਤਿ ਕਮਨੀਯ॥
॥ਪਾਵਨਹਾਰ ਬਿਰੰਚਿ ਜਨੁ ਰਚੇਉ ਨ ਧਨੁ ਦਮਨੀਯ॥੨੫੧॥

॥ਕਹਹੁ ਕਾਹਿ ਯਹਿ ਲਾਭ ਨ ਭਾਵਾ॥ ॥ਕਾਹੁ ਨ ਸੰਕਰ ਚਾਪ ਚੜ੍ਹਾਵਾ॥
॥ਰਹਾ ਚੜ੍ਹਾਉਬ ਤੋਰਬ ਭਾਈ॥ ॥ਤਿਲ ਭਰਿ ਭੂਮਿ ਨ ਸਕੇ ਛੁਡਾਈ॥
॥ਅਬ ਜਨਿ ਕੋਊ ਮਾਖੈ ਭਟ ਮਾਨੀ॥ ॥ਬੀਰ ਬਿਹੀਨ ਮਹੀ ਮੈਂ ਜਾਨੀ॥
॥ਤਜਹੁ ਆਸ ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੂ॥ ॥ਲਿਖਾ ਨ ਬਿਧਿ ਬੈਦੇਹਿ ਬਿਵਾਹੂ॥
॥ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਾਇ ਜੌ ਪਣ ਪਰਿਹਰਊਂ॥ ॥ਕੁਅਰਿ ਕੁਆਰਿ ਰਹੈ ਕਾ ਕਰਊਂ॥
॥ਜੌ ਜਨਤੇਉਂ ਬਿਨੁ ਭਟ ਭੁਇ ਭਾਈ॥ ॥ਤੌ ਪਣ ਕਰਿ ਹੋਤੇਉਂ ਨ ਹਸਾਈ॥
॥ਜਨਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਬ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਦੇਖਿ ਜਾਨਕਿਹਿ ਭਏ ਦੁਖਾਰੀ॥
॥ਮਾਖੇ ਲਖਣ ਕੁਟਿਲ ਭਇ ਭੌਹੈਂ॥ ॥ਰਦਪੁਟ ਫਰਕਤ ਨਯਨ ਰਿਸੌਹੈਂ॥

ਦੋਹ ॥ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਰਘੁਬੀਰ ਡਰ ਲਗੇ ਬਚਨ ਜਨੁ ਬਾਣ॥
॥ਨਾਇ ਰਾਮ ਪਦ ਕਮਲ ਸਿਰ ਬੋਲੇ ਗਿਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ॥੨੫੨॥

॥ਰਘੁਬੰਸਿਨ ਮਹ ਜਹ ਕੋਊ ਹੋਈ॥ ॥ਤਿਹ ਸਮਾਜ ਅਸ ਕਹਇ ਨ ਕੋਈ॥
॥ਕਹੀ ਜਨਕ ਜਸ ਅਨੁਚਿਤ ਬਾਨੀ॥ ॥ਬਿਦ੍ਯਮਾਨ ਰਘੁਕੁਲ ਮਨਿ ਜਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਭਾਨੁਕੁਲ ਪੰਕਜ ਭਾਨੂ॥ ॥ਕਹੌਂ ਸੁਭਾਵ ਨ ਕਛੂ ਅਭਿਮਾਨੂ॥
॥ਜੌ ਤੁਮਰ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਊਂ॥ ॥ਕੰਦੁਕ ਇਵ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਉਠਾਊਂ॥
॥ਕਾਚੇ ਘਟ ਜਿਮਿ ਡਾਰੌਂ ਫੋਰੀ॥ ॥ਸਕੌਂ ਮੇਰੁ ਮੂਲਕ ਇਵ ਤੋਰੀ॥

ਥ: ਰ:

॥ਤਬ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਹਿਮਾ ਭਗਵਾਨਾ। ॥ਕੋ ਬਾਪੁਰੇ ਪਿਨਾਕ ਪੁਰਾਨਾ॥
॥ਨਾਥ ਜਾਨਿ ਅਸ ਆਯਸੁ ਹੋਊ। ॥ਕੌਤੁਕ ਕਰੌਂ ਬਿਲੋਕਿਯ ਸੋਊ॥
॥ਕਮਲ ਨਾਲ ਜਿਮਿ ਚਾਂਪ ਚਢਾਵੌਂ। ॥ਸਤ ਜੋਜਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲੈ ਧਾਵੌਂ॥

ਦੋ: ॥ਤੋਰੌਂ ਛਤ੍ਰਕ ਦੰਡ ਜਿਮਿ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਨਾਥ। ॥
॥ਜੌਂ ਨ ਕਰੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਪਥ ਪੁਨਿ ਨ ਧਰੌਂ ਧਨੁ ਹਾਥ॥੨੫੩॥

॥ਲਖਣ ਸਕੋਪ ਬਚਨ ਜਬ ਬੋਲੇ। ॥ਡਗਮਗਾਨਿ ਮਹਿ ਦਿੱਗਜ ਡੋਲੇ॥
॥ਸਕਲ ਲੋਕ ਸਬ ਭੂਪ ਡਰਾਨੇ। ॥ਸਿਯ ਹਿਯ ਹਰਖ ਜਨਕ ਸਕੁਚਾਨੇ॥
॥ਗੁਰੁ ਰਘੁਪਤਿ ਸਬ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ॥ਮੁਦਿਤ ਭਯੇ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੁਲਕਾਹੀਂ॥
॥ਸੈਨਹਿੰ ਰਘੁਪਤਿ ਲਖਣ ਨਿਵਾਰੇ। ॥ਪ੍ਰੇਮ ਸਮੇਤ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਰੇ॥
॥ਵਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਸਮਯ ਸੁਭ ਜਾਨੀ। ॥ਬੋਲੇ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਮਯ ਬਾਨੀ॥
॥ਉਠਹੁ ਰਾਮ ਭੰਜਹੁ ਭਵ ਚਾਪਾ। ॥ਮੇਟਹੁ ਤਾਤ ਜਨਕ ਪਰਿਤਾਪਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਗੁਰੁ ਬਚਨ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ॥ਹਰਖ ਵਿਖਾਦ ਨ ਕਛੁ ਉਰ ਆਵਾ॥
॥ਠਾਢੇ ਭਯੇ ਉਠਿ ਸਹਜ ਸੁਭਾਯੇ। ॥ਠਵਨਿ ਜੁਵਾ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਲਜਾਯੇ॥

ਦੋ: ॥ਉਦਿਤ ਉਦਯ ਗਿਰਿ ਮੰਚ ਪਰ ਰਘੁਵਰ ਬਾਲ ਪਤੰਗ।
॥ਬਿਕਸੇ ਸੰਤ ਸਰੋਜ ਸਬ ਹਰਖੇ ਲੋਚਨ ਭ੍ਰਿੰਗ॥੨੫੪॥

॥ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇਰਿ ਆਸਾ ਨਿਸਿ ਨਾਸੀ। ॥ਬਚਨ ਨਖਤ ਅਵਲੀ ਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ॥
॥ਮਾਨੀ ਮਹਿਪ ਕੁਮੁਦ ਸਕੁਚਾਨੇ। ॥ਕਪਟੀ ਭੂਪ ਉਲੂਕ ਲੁਕਾਨੇ॥
॥ਭਯੇ ਵਿਸੋਕ ਕੋਕ ਮੁਨਿ ਦੇਵਾ। ॥ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਜਨਾਵਹਿੰ ਸੇਵਾ॥
॥ਗੁਰੁ ਪਦ ਬੰਦਿ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਾ। ॥ਰਾਮ ਮੁਨਿਨ ਸਨ ਆਯਸੁ ਮਾਂਗਾ॥
॥ਸਹਜਹਿੰ ਚਲੇ ਸਕਲ ਜਗ ਸ੍ਵਾਮੀ। ॥ਮੱਤ ਮੰਜੁ ਕੁੰਜਰ ਵਰ ਗਾਮੀ॥
॥ਚਲਤ ਰਾਮ ਸਬ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ। ॥ਪੁਲਕ ਪੂਰਿ ਤਨੁ ਭਯੇ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਬੰਦਿ ਪਿਤਰ ਸੁਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੰਭਾਰੇ। ਜੌਂ ਕਛੁ ਪੁੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਮਾਰੇ॥
॥ਤੌ ਸਿਵ ਧਨੁ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਕੀ ਨਾਈਂ। ॥ਤੋਰਹਿੰ ਰਾਮ ਗਣੇਸ ਗੁਸਾਈਂ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮਹਿੰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਮੇਤ ਲਖਿ ਸਖਿਨ ਸਮੀਪ ਬੁਲਾਇ। ਤਮ
॥ਸੀਤਾ ਮਾਤੁ ਸਨੇਹ ਬਸ ਬਚਨ ਕਹੈ ਬਿਲਖਾਇ॥੨੫੫॥

੨੫੬
੧੨੫

॥ਸਖਿ ਸਬ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨਹਾਰੇ॥ ਜੇਊ ਕਹਾਵਤ ਹਿਤੂ ਹਮਾਰੇ॥
॥ਕੋਊ ਨ ਬੁਝਾਇ ਕਹਇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਹੀਂ॥ ਏ ਬਾਲਕ ਅਸਿ ਹਠ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਰਾਵਣ ਬਾਣ ਛੂਆ ਨਹਿੰ ਚਾਪਾ॥ ਹਾਰੇ ਸਕਲ ਭੂਪ ਕਰਿ ਦਾਪਾ॥
॥ਸੋ ਧਨੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਰ ਦੇਹੀਂ॥ ਬਾਲ ਮਰਾਲ ਕਿ ਮੰਦਰ ਲੇਹੀਂ॥
॥ਭੂਪ ਸਯਾਨਪ ਸਕਲ ਸਿਰਾਨੀ॥ ਸਖਿ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕਛੁ ਜਾਇ ਨ ਜਾਨੀ॥
॥ਬੋਲੀ ਚਤੁਰ ਸਖੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥ ਤੇਜਵੰਤ ਲਘੁ ਗਨਿਯ ਨ ਰਾਨੀ॥
॥ਕਹੰ ਕੁੰਭਜ ਕਹ ਸਿੰਧੁ ਅਪਾਰਾ॥ ਸੋਖੇਉ ਸੁਜਸ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ॥
॥ਰਬਿ ਮੰਡਲ ਦੇਖਤ ਲਘੁ ਲਾਗਾ॥ ਉਦਯ ਤਾਸੁ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਤਮ ਭਾਗਾ॥

ਦੋ॰ ॥ਮੰਤ੍ਰ ਪਰਮ ਲਘੁ ਜਾਸੁ ਬਸ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਰ ਸਰਬ॥
॥ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਗਜ ਰਾਜ ਕਹੁ ਬਸ ਕਰ ਅੰਕੁਸ ਖਰਬ॥੨੫੬॥

॥ਕਾਮ ਕੁਸੁਮ ਧਨੁ ਸਾਯਕ ਲੀਨੇ॥ ਸਕਲ ਭੁਵਨ ਆਪਨੇ ਬਸ ਕੀਨੇ॥
॥ਦੇਵਿ ਤਜਿਅ ਸੰਸਯ ਅਸ ਜਾਨੀ॥ ਭੰਜਬ ਧਨੁਖ ਰਾਮ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ॥
॥ਸਖੀ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭਇ ਪਰਤੀਤੀ॥ ਮਿਟਾ ਬਿਖਾਦ ਬਢੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
॥ਤਬ ਰਾਮਹਿੰ ਬਿਲੋਕਿ ਬੈਦੇਹੀ॥ ਸਭਯ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਨਵਤਿ ਜਿਹਿ ਤੇਹੀ॥
॥ਮਨਹੀਂ ਮਨ ਮਨਾਯ ਅਕੁਲਾਨੀ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹੇਸ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਕਰਹੁ ਸਫਲ ਆਪਨਿ ਸੇਵਕਾਈ॥ ਕਰਿ ਹਿਤੁ ਹਰਹੁ ਚਾਪ ਗਰੁਆਈ॥
॥ਗਣਨਾਯਕ ਬਰਦਾਯਕ ਦੇਵਾ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਕੀਨੀ ਤਬ ਸੇਵਾ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਮੋਰੀ॥ ਕਰਹੁ ਚਾਪ ਗੁਰੁਤਾ ਅਤਿ ਥੋਰੀ॥

ਦੋ॰ ॥ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰ ਤਨੁ ਸੁਰ ਮਨਾਵ ਧਰਿ ਧੀਰ॥
॥ਭਰੇ ਬਿਲੋਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਪੁਲਕਾਵਲੀ ਸਰੀਰ॥੨੫੭॥

॥ਨੀਕੇ ਨਿਰਖਿ ਨਯਨ ਭਰਿ ਸੋਭਾ॥ ਪਿਤੁ ਪਣ ਸੁਮਿਰਿ ਬਹੁਰਿ ਮਨ ਛੋਭਾ॥
॥ਅਹਹ ਤਾਤ ਦਾਰੁਣ ਹਠ ਠਾਨੀ॥ ਸਮੁਝਤ ਨਹਿੰ ਕਛੁ ਲਾਭ ਨ ਹਾਨੀ॥
॥ਸਚਿਵ ਸਭਯ ਸਿਖ ਦੇਇ ਨ ਕੋਈ॥ ਬੁਧ ਸਮਾਜ ਬਡ ਅਨੁਚਿਤ ਹੋਈ॥
॥ਕਹ ਧਨੁ ਕੁਲਿਸਹੁ ਚਾਹਿ ਕਠੋਰਾ॥ ਕਹੰ ਸਯਾਮਲ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗਾਤ ਕਿਸੋਰਾ॥
॥ਬਿਧਿ ਕੇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਧਰੌਂ ਉਰ ਧੀਰਾ॥ ਸਿਰਸ ਸੁਮਨ ਕਿਮਿ ਬੇਧਿਯ ਹੀਰਾ॥

॥ਸਕਲ ਸਭਾ ਕੀ ਮਤਿ ਭਇ ਭੋਰੀ॥ ॥ਅਬ ਮੋਹਿ ਸੰਭੁ ਚਾਪ ਗਤਿ ਤੋਰੀ॥
॥ਨਿਜ ਜੜਤਾ ਲੋਗਨ ਪਰ ਡਾਰੀ॥ ॥ਹੋਹੁ ਹਰੁਅ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਅਤਿ ਪਰਤਾਪ ਸੀਯ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਲਵ ਨਿਮੇਖ ਜੁਗ ਸਮ ਚਲਿ ਜਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਚਿਤੈ ਪੁਨਿ ਚਿਤੈ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਲੋਚਨ ਲੋਲ॥
॥ਖੇਲਤ ਮਨਸਿਜ ਮੀਨ ਜੁਗ ਜਨੁ ਬਿਧੁ ਮੰਡਲ ਡੋਲ॥੨੫੮॥

॥ਗਿਰਾ ਅਲਿਨਿ ਮੁਖ ਪੰਕਜ ਰੋਕੀ॥ ॥ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਲਾਜ ਨਿਸਾ ਅਵਲੋਕੀ॥
॥ਲੋਚਨ ਜਲ ਰਹੁ ਲੋਚਨ ਕੋਨਾ॥ ॥ਜੈਸੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਨ ਕਰ ਸੋਨਾ॥
॥ਸਕੁਚੀ ਬ੍ਯਾਕੁਲਤਾ ਬੜਿ ਜਾਨੀ॥ ॥ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਉਰ ਆਨੀ॥
॥ਤਨ ਮਨ ਬਚਨ ਮੋਰ ਪਨ ਸਾਚਾ॥ ॥ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਸਰੋਜ ਮਨ ਰਾਚਾ॥
॥ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਸਕਲ ਉਰ ਬਾਸੀ॥ ॥ਕਰਿਹਹਿਂ ਮੋਹਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਦਾਸੀ॥
॥ਜਿਹ ਕਰ ਜਿਹਿ ਪਰ ਸਤ੍ਯ ਸਨੇਹੂ॥ ॥ਸੋ ਤਿਹਿ ਮਿਲਤ ਨ ਕਛੁ ਸੰਦੇਹੂ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਤਨ ਚਿਤੈ ਪ੍ਰੇਮ ਪਨ ਠਾਨਾ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਰਾਮ ਸਬ ਜਾਨਾ॥
॥ਸਿਯਹਿਂ ਬਿਲੋਕਿ ਤਕੇਉ ਧਨੁ ਕੈਸੇ॥ ॥ਚਿਤਵ ਗਰੁੜ ਲਘੁ ਬ੍ਯਾਲਹਿਂ ਜੈਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਲਖਨ ਲਖੇਉ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਤਾਕੇਉ ਹਰ ਕੋਦੰਡ॥
॥ਪੁਲਕਿ ਗਾਤ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਚਰਣ ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ॥੨੫੯॥

॥ਦਿਸਿ ਕੁੰਜਰਹੁ ਕਮਠ ਅਹਿ ਕੋਲਾ॥ ॥ਧਰਹੁ ਧਰਣਿ ਧਰਿ ਧੀਰ ਨ ਡੋਲਾ॥
॥ਰਾਮ ਚਹਹਿਂ ਸੰਕਰ ਧਨੁ ਤੋਰਾ॥ ॥ਹੋਹੁ ਸਜਗ ਸੁਨਿ ਆਯਸੁ ਮੋਰਾ॥
॥ਚਾਪ ਸਮੀਪ ਰਾਮ ਜਬ ਆਏ॥ ॥ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਸੁਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਨਾਏ॥
॥ਸਬ ਕਰ ਸੰਸਯ ਅਰੁ ਅਗ੍ਯਾਨੂ॥ ॥ਮੰਦ ਮਹੀਪਨ ਕਰ ਅਭਿਮਾਨੂ॥
॥ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਕੇਰਿ ਗਰਬ ਗਰੂਆਈ॥ ॥ਸੁਰ ਮੁਨਿਵਰਨ ਕੇਰਿ ਕਦਰਾਈ॥
॥ਸਿਯ ਕਰ ਸੋਚ ਜਨਕ ਪਛੁਤਾਵਾ॥ ॥ਰਾਨਿਨ ਕਰ ਦਾਰੁਣ ਦੁਖ ਦਾਵਾ॥
॥ਸੰਭੁ ਚਾਪ ਬੜ ਬੋਹਿਤ ਪਾਈ॥ ॥ਚਢੇ ਜਾਇ ਸਬ ਸੰਗ ਬਨਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਬਾਹੁ ਬਲ ਸਿੰਧੁ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਚਹਤ ਪਾਰ ਨਹਿਂ ਕੋਉ ਕਨਹਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਬਿਲੋਕੇ ਲੋਗ ਸਬ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੇ ਸੇ ਦੇਖਿ॥
॥ਚਿਤਈ ਸੀਯ ਕ੍ਰਿਪਾਯਤਨ ਜਾਨੀ ਬਿਕਲ ਬਿਸੇਖਿ॥੨੬੦॥

੧੬੮

ਚੌ:

ਦੇਖੀ ਬਿਪੁਲ ਬਿਕਲ ਬੈਦੇਹੀ ॥ ਨਿਮਿਖ ਬਿਹਾਤ ਕਲਪ ਸਮ ਤੇਹੀ ॥
ਤ੍ਰਿਖਿਤ ਬਾਰਿ ਬਿਨੁ ਜੋ ਤਨੁ ਤਯਾਗਾ ॥ ਮੁਏਂ ਕਰੈ ਕਾ ਸੁਧਾ ਤੜਾਗਾ ॥
ਕਾ ਬਰਖਾ ਜਬ ਕ੍ਰਿਖੀ ਸੁਖਾਨੇ ॥ ਸਮਯ ਚੂਕ ਪੁਨਿ ਕਾ ਪਛੁਤਾਨੇ ॥
ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਜਾਨਕੀ ਦੇਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਲਕੇ ਲਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸੇਖੀ ॥
ਗੁਰੂਹਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਮਨਹਿੰ ਮਨ ਕੀਨ ॥ ਅਤਿ ਲਾਘਵ ਉਠਾਇ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥
ਦਮਕੋ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਮਿ ਜਬ ਲਯਊ ॥ ਪੁਨਿ ਧਨੁ ਨਭ ਮੰਡਲ ਸਮ ਭਯਊ ॥
ਲੇਤ ਚਢਾਵਤ ਖੈਂਚਤ ਗਾਢੇ ॥ ਕਾਹੁ ਨ ਲਖਾ ਦੇਖ ਸਬ ਠਾਢੇ ॥
ਤੇਹਿ ਛਿਨ ਮਧ੍ਯ ਰਾਮ ਧਨੁ ਤੋਰਾ ॥ ਭਰੇ ਭੁਵਨ ਧੁਨਿ ਘੋਰ ਕਠੋਰਾ ॥

ਛੰ:
ਭਰੇ ਭੁਵਨ ਘੋਰ ਕਠੋਰ ਰਵ ਰਵਿ ਬਾਜਿ ਤਜਿ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ॥
ਚਿੱਕਰਹਿ ਦਿ ਗਜ ਡੋਲ ਮਹਿ ਅਹਿ ਕੋਲ ਕੂਰਮ ਕਲਮਲੇ ॥
ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਮੁਨਿ ਕਰ ਕਾਨ ਦੀਨੇ ਸਕਲ ਬਿਕਲ ਬਿਚਾਰਹੀਂ ॥
ਕੋਦੰਡ ਖੰਡੇਓ ਰਾਮ ਤੁਲਸੀ ਜਯਤਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰਹੀਂ ॥ ੨੨ ॥

ਸੋ:
ਸੰਕਰ ਚਾਪ ਜਹਾਜ ਸਾਗਰ ਰਘੁਬਰ ਬਾਹੁ ਬਲ ॥
ਬੂਡੇ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਚਢੇ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਮੋਹ ਬਸ ॥ ੨੬ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਦੋਊ ਖੰਡ ਚਾਪ ਮਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਲੋਗ ਸਬ ਭਯੇ ਸੁਖਾਰੇ ॥
ਕੌਸਿਕ ਰੂਪ ਪਯੋਨਿਧਿ ਪਾਵਨ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਰਿ ਅਵਗਾਹ ਸੁਹਾਵਨ ॥
ਰਾਮ ਰੂਪ ਰਾਕੇਸ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਢੀ ਬੀਚਿ ਪੁਲਕਾਵਲਿ ਭਾਰੀ ॥
ਬਾਜੇ ਨਭ ਗਹਗਹੇ ਨਿਸਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਨਾਚਹਿੰ ਕਰਿ ਗਾਨਾ ॥
ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੁਰ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸਹਿੰ ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸਾ ॥
ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਰੰਗ ਬਹੁ ਮਾਲਾ ॥ ਗਾਵਹਿ ਕਿੰਨਰ ਗੀਤ ਰਸਾਲਾ ॥
ਰਹੀ ਭੁਵਨ ਭਰਿ ਜਯ ਜਯ ਬਾਨੀ ॥ ਧਨੁਖ ਭੰਗ ਧੁਨਿ ਜਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥
ਮੁਦਿਤ ਕਹਹਿੰ ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਭੰਜੇਹੁ ਰਾਮ ਸੰਭੁ ਧਨੁ ਭਾਰੀ ॥

ਦੋ:
ਬੰਦੀ ਮਾਗਧ ਸੂਤ ਗਣ ਬਿਰਦ ਬਦਹਿੰ ਮਤਿ ਧੀਰ ॥
ਕਰਹਿ ਨਿਛਾਵਰਿ ਲੋਗ ਸਬ ਹਯ ਗਜ ਧਨ ਮਣਿ ਚੀਰ ॥ ੨੭ ॥

ਝਾਂਝ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੰਖ ਸਹਨਾਈ ॥ ਭੇਰਿ ਢੋਲ ਦੁੰਦੁਭੀ ਸੁਹਾਈ ॥

ਚੌ:

॥ਬਾਜਹਿ ਬਹੁ ਬਾਜਨੇ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਜਹੰਤਹ ਯੁਵਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ॥
॥ਸਖਿਨ ਸਹਿਤ ਹਰਖਿਤ ਅਤਿ ਰਾਨੀ॥ ॥ਸੂਖਤ ਧਾਨ ਪਰਾ ਜਨੁ ਪਾਨੀ॥
॥ਜਨਕ ਲਹਿਓ ਸੁਖ ਸੋਚ ਬਿਹਾਈ॥ ॥ਪੈਰਤ ਥਕੇ ਥਾਹ ਜਨੁ ਪਾਈ॥
॥ਸ੍ਰੀਹਤ ਭਏ ਭੂਪ ਧਨੁ ਟੂਟੇ॥ ॥ਜੈਸੇ ਦਿਵਸ ਦੀਪ ਛਬਿ ਛੂਟੇ॥
॥ਸੀਯ ਸੁਖਹਿ ਬਰਣਿਅ ਕਿਹ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਜਨੁ ਚਾਤਕੀ ਪਾਇ ਜਲ ਸ੍ਵਾਤੀ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਲਖਨ ਬਿਲੋਕਤ ਕੈਸੇ॥ ॥ਸਸਹਿ ਚਕੋਰ ਕਿਸੋਰਕ ਜੈਸੇ॥
॥ਸਤਾਨੰਦ ਤਬ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ॥ ॥ਸੀਤਾ ਗਵਨ ਰਾਮ ਪਹਿ ਕੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੰਗ ਸਖੀ ਸੁੰਦਰ ਚਤੁਰ ਗਾਵਹਿ ਮੰਗਲਚਾਰ॥
॥ਗਵਨੀ ਬਾਲ ਮਰਾਲ ਗਤਿ ਸੁਖਮਾ ਅੰਗ ਅਪਾਰ॥੨੬੩॥

॥ਸਖਿਨ ਮਧ੍ਯ ਸੀਯ ਸੋਹਤਿ ਕੈਸੀ॥ ॥ਛਬਿਗਣ ਮਧ੍ਯ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਜੈਸੀ॥
॥ਕਰ ਸਰੋਜ ਜਯਮਾਲ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਜਯ ਸੋਭਾ ਜਨੁ ਛਾਈ॥
॥ਤਨੁ ਸਕੋਚ ਮਨ ਪਰਮ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਗੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰੇਮ ਲਖਿ ਪਰੈ ਨ ਕਾਹੂ॥
॥ਜਾਇ ਸਮੀਪ ਰਾਮ ਛਬਿ ਦੇਖੀ॥ ॥ਰਹਿ ਜਨੁ ਕੁਅੰਰ ਚਿਤ੍ਰ ਅਵਰੇਖੀ॥
॥ਚਤੁਰ ਸਖੀ ਲਖਿ ਕਹਾ ਬੁਝਾਈ॥ ॥ਪਹਿਰਾਵਹੁ ਜਯਮਾਲ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਸੁਨਤ ਯੁਗਲ ਕਰ ਮਾਲ ਉਠਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਬਸ ਪਹਿਰਾਇ ਨ ਜਾਈ॥
॥ਸੋਹਤ ਜਨੁ ਯੁਗ ਜਲਜ ਸਨਾਲਾ॥ ॥ਸਸਿਹਿ ਸਭੀਤ ਦੇਤ ਜਯਮਾਲਾ॥
॥ਗਾਵਹਿੰ ਛਬਿ ਅਵਲੋਕਿ ਸਹੇਲੀ॥ ॥ਸਿਯ ਜਯਮਾਲ ਰਾਮ ਉਰ ਮੇਲੀ॥

ਸੋ: ॥ਰਘੁਵਰ ਉਰ ਜਯਮਾਲ ਦੇਖਿ ਦੇਵ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ॥
॥ਸਕੁਚੇ ਸਕਲ ਭੁਆਲ ਜਨੁ ਬਿਲੋਕਿ ਰਵਿ ਕੁਮੁਦਗਨ॥੨੬੪॥

॥ਪੁਰ ਅਰੁ ਬ੍ਯੋਮ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜੇ॥ ॥ਖਲ ਭਏ ਮਲਿਨ ਸਾਧੁ ਸਭ ਰਾਜੇ॥
॥ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਨਰ ਨਾਗ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਜਯ ਜਯ ਸਭ ਕਹਿ ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸਾ॥
॥ਨਾਚਹਿ ਗਾਵਹਿੰ ਬਿਬੁਧ ਬਧੂਟੀ॥ ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਕੁਸੁਮਾਂਜਲਿ ਛੂਟੀ॥
॥ਜਹੰਤਹੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦਧੁਨਿ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਬੰਦੀ ਬਿਰਦਾਵਲਿ ਉੱਚਰਹੀਂ॥
॥ਮਹਿ ਪਾਤਾਲ ਨਾਕ ਜਸ ਬ੍ਯਾਪਾ॥ ॥ਰਾਮ ਵਰੀ ਸਿਯ ਭੰਜੇ ਚਾਪਾ॥
॥ਕਰਹਿੰ ਆਰਤੀ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਦੇਹਿੰ ਨਿਛਾਵਰ ਵਿੱਤ ਬਿਸਾਰੀ॥

ਚੌ:

॥ ਸੋਹਤਿ ਸੀਯ ਰਾਮ ਕੀ ਜੋਰੀ ॥ ॥ ਛਬਿ ਸਿੰਗਾਰ ਮਨਹੁ ਇਕ ਠੋਰੀ ॥
॥ ਸਖੀ ਕਹਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਗਹੁ ਸੀਤਾ ॥ ॥ ਕਰਤਿ ਨ ਚਰਨ ਪਰਸ ਅਤਿ ਭੀਤਾ ॥

ਦੋ:

॥ ਗੌਤਮ ਤ੍ਰਿਯ ਗਤਿ ਸੁਰਤਿ ਕਰਿ ਨਹਿੰ ਪਰਸਤਿ ਪਦ ਪਾਨਿ ॥
॥ ਮਨ ਬਿਹਸੇ ਰਘੁਬੰਸਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਲੌਕਿਕ ਜਾਨਿ ॥ ੨੬੫ ॥

॥ ਤਬ ਸਿਯ ਦੇਖਿ ਭੂਪ ਅਭਿਲਾਖੇ ॥ ॥ ਕੂਰ ਕਪੂਤ ਮੂਢ ਮਨ ਮਾਖੇ ॥
॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਪਹਿਰਿ ਸਨਾਹ ਅਭਾਗੇ ॥ ॥ ਜਹੰ ਤਹੰ ਗਾਲ ਬਜਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥
॥ ਲੇਹੁ ਛਡਾਇ ਸੀਯ ਕਹ ਕੋਊ ॥ ॥ ਧਰਿ ਬਾਂਧਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲਕ ਦੋਊ ॥
॥ ਤੋਰੇ ਧਨੁਖ ਕਾਜ ਨਹਿੰ ਸਰਈ ॥ ॥ ਜੀਵਤ ਹਮਹਿੰ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬਰਈ ॥
॥ ਜੋ ਬਿਦੇਹ ਕਛੁ ਕਰੈ ਸਹਾਈ ॥ ॥ ਜੀਤਹੁ ਸਮਰ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਭਾਈ ॥
॥ ਸਾਧੁ ਭੂਪ ਬੋਲੇ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜਹਿ ਲਾਜ ਲਜਾਨੀ ॥
॥ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੀਰਤਾ ਬਡਾਈ ॥ ॥ ਨਾਕ ਪਿਨਾਕਹਿ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥
॥ ਸੋਇ ਸੂਰਤਾ ਕਿ ਅਬ ਕਹੁ ਪਾਈ ॥ ॥ ਅਸ ਬੁਧਿ ਤੌ ਬਿਧਿ ਮੁਹ ਮਸਿ ਲਾਈ ॥

ਦੋ:

॥ ਦੇਖਹੁ ਰਾਮਹਿ ਨਯਨ ਭਰਿ ਤਜਿ ਇਰਖਾ ਮਦ ਕੋਹੁ ॥
॥ ਲਖਨ ਰੋਖ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਬਲ ਜਾਨਿ ਸਲਭ ਜਨਿ ਹੋਹੁ ॥ ੨੬੬ ॥

॥ ਬੈਨਤੇਯ ਬਲਿ ਜਿਮ ਚਹ ਕਾਗੂ ॥ ॥ ਜਿਮਿ ਸਸੁ ਚਹਹਿੰ ਨਾਗ ਅਰਿ ਭਾਗੂ ॥
॥ ਜਿਮਿ ਚਹ ਕੁਸਲ ਅਕਾਰਨ ਕੋਹੀ ॥ ॥ ਸਬ ਸੰਪਦਾ ਚਹਹਿੰ ਸਿਵਦ੍ਰੋਹੀ ॥
॥ ਲੋਭੀ ਲੋਲੁਪ ਕੀਰਤਿ ਚਹਈ ॥ ॥ ਅਕਲੰਕਤਾ ਕਿ ਕਾਮੀ ਲਹਈ ॥
॥ ਹਰਿ ਪਦ ਬਿਮੁਖ ਪਰਮ ਗਤਿ ਚਾਹ ॥ ॥ ਤਸ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ਲਾਲਚ ਨਰ ਨਾਹਾ ॥
॥ ਕੋਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸੀਯ ਸਕਾਨੀ ॥ ॥ ਸਖੀ ਲਿਵਾਇ ਗਈਂ ਜਹ ਰਾਨੀ ॥
॥ ਰਾਮ ਸੁਭਾਯ ਚਲੇ ਗੁਰੁ ਪਾਹੀਂ ॥ ॥ ਸਿਯ ਸਨੇਹ ਬਰਨਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
॥ ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਸੋਚ ਬਸ ਸੀਯਾ ॥ ॥ ਅਬ ਧੌਂ ਬਿਧਿਹਿ ਕਹਾ ਕਰਨੀਯਾ ॥
॥ ਭੂਪ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਇਤ ਉਤ ਤਕਹੀਂ ॥ ॥ ਲਖਨ ਰਾਮ ਡਰ ਬੋਲਿ ਨ ਸਕਹੀਂ ॥

ਦੋ:

॥ ਅਰੁਨ ਨਯਨ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੁਟਿਲ ਚਿਤਵਤ ਨ੍ਰਿਪਨ ਸਕੋਪ ॥
॥ ਮਨਹੁੰ ਮੱਤ ਗਜਗਨ ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਘ ਕਿਸੋਰਹਿ ਚੋਪ ॥ ੨੬੭ ॥

॥ ਖਰਭਰ ਦੇਖਿ ਬਿਕਲ ਪੁਰ ਨਾਰੀ ॥ ॥ ਸਬ ਮਿਲਿ ਦੇਹਿੰ ਮਹੀਪਨ ਗਾਰੀ ॥

॥ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਧਨੁ ਭੰਗਾ॥ ॥ਆਯੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੁਲ ਕਮਲ ਪਤੰਗਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਮਹੀਪ ਸਕਲ ਸਕੁਚਾਨੇ॥ ॥ਬਾਜ ਝਪਟ ਜਨੁ ਲਵਾ ਲੁਕਾਨੇ॥
॥ਗੌਰ ਸਰੀਰ ਭੂਤਿ ਭਲਿ ਭ੍ਰਾਜਾ॥ ॥ਭਾਲ ਬਿਸਾਲ ਤ੍ਰਿਪੁੰਡ ਬਿਰਾਜਾ॥
॥ਸੀਸ ਜਟਾ ਸਸਿ ਬਦਨ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਰਿਸ ਬਸ ਕਛੁਕ ਅਰੁਣ ਹੈ ਆਵਾ॥
॥ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਕੁਟਿਲ ਨਯਨ ਰਿਸ ਰਾਤੇ॥ ॥ਸਹਿਜਹਿਂ ਚਿਤਵਤ ਮਨਹੁ ਰਿਸਾਤੇ॥
॥ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਉਰ ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲਾ॥ ॥ਚਾਰੁ ਜਨੇਊ ਮਾਲ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ॥
॥ਕਟਿ ਮੁਨਿ ਬਸਨ ਤੂਣ ਦੁਇ ਬਾਂਧੇ॥ ॥ਧਨੁ ਸਰ ਕਰ ਕੁਠਾਰ ਕਲ ਕਾਂਧੇ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਂਤ ਭੇਖ ਕਰਣੀ ਕਠਿਨ ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਇ ਸਰੂਪਾ॥
॥ਧਰਿ ਮੁਨਿ ਤਨੁ ਜਨੁ ਬੀਰ ਰਸ ਆਯੋ ਜਹ ਸਬ ਭੂਪਾ॥੨੭੬॥

॥ਦੇਖਤ ਭ੍ਰਿਗੁ ਪਤਿ ਭੇਖ ਕਰਾਲਾ॥ ॥ਉਠੇ ਸਕਲ ਭਯ ਬਿਕਲ ਭੁਆਲਾ॥
॥ਪਿਤੁ ਸਮੇਤ ਕਹਿ ਕਹਿ ਨਿਜ ਨਾਮਾ॥ ॥ਲਗੇ ਕਰਨ ਸਬ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਮਾ॥
॥ਜੇਹਿ ਸੁਭਾਇ ਚਿਤਵਹਿ ਹਿਤ ਜਾਨੀ॥ ॥ਸੋ ਜਾਨੈ ਜਨੁ ਆਯੁ ਖੁਟਾਨੀ॥
॥ਜਨਕ ਬਹੋਰਿ ਆਇ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥ ॥ਸੀਯ ਬੁਲਾਯ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਾਵਾ॥
॥ਆਸਿਖ ਦੀਨ ਸਖੀ ਹਰਖਾਨੀ॥ ॥ਨਿਜ ਸਮਾਜ ਲੈ ਗਈ ਸਯਾਨੀ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਮਿਲੇ ਪੁਨਿ ਆਈ॥ ॥ਪਦ ਸਰੋਜ ਮੇਲੇ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਦਸਰਥ ਕੇ ਢੋਟਾ॥ ॥ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਜਾਨਿ ਭਲ ਜੋਟਾ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਚਿਤਯ ਰਹੇ ਥਕਿ ਲੋਚਨ॥ ॥ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਮਾਰ ਮਦ ਮੋਚਨ॥

ਦੋ: ॥ਬਹੁਰਿ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਦੇਹ ਸਨ ਕਹਹੁ ਕਹਾ ਅਤਿ ਭੀਰ॥
॥ਪੂਛਤ ਜਾਨਿ ਅਜਾਨ ਜਿਮਿ ਬ੍ਯਾਪ੍ਯੋ ਕੋਪ ਸਰੀਰ॥੨੭੭॥

॥ਸਮਾਚਾਰ ਕਹਿ ਜਨਕ ਸੁਨਾਏ॥ ॥ਜੇਹਿ ਕਾਰਣ ਮਹੀਪ ਸਬ ਆਏ॥
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਫਿਰਿ ਅਨਤ ਨਿਹਾਰੇ॥ ॥ਦੇਖੇ ਚਾਂਪ ਖੰਡ ਮਹਿ ਡਾਰੇ॥
॥ਅਤਿ ਰਿਸ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ॥ ॥ਕਹੁ ਜੜ ਜਨਕ ਧਨੁਖ ਕੇਇ ਤੋਰਾ॥
॥ਬੇਗਿ ਦਿਖਾਉ ਮੂੜ੍ਹ ਨਤੁ ਆਜੂ॥ ॥ਉਲਟੌਂ ਮਹਿ ਜਹਂ ਲਗਿ ਤਵ ਰਾਜੂ॥
॥ਅਤਿ ਡਰ ਉਤਰ ਦੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਕੁਟਿਲ ਭੂਪ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਸੋਚਹਿਂ ਸਕਲ ਤ੍ਰਾਸ ਉਰ ਭਾਰੀ॥

ਚੌ: ਚੌ:

ਮਨ ਪਛਿਤਾਤਿ ਸੀਯ ਮਹਤਾਰੀ । ਬਿਧਿ ਸਵਾਰਿ ਸਬ ਬਾਤ ਬਿਗਾਰੀ ॥
ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਕਰ ਸੁਭਾਵ ਸੁਨਿ ਸੀਤਾ । ਅਰਧ ਨਿਮੇਖ ਕਲਪ ਸਮ ਬੀਤਾ ॥

ਦੋ: ਸਭਯ ਬਿਲੋਕੇ ਲੋਗ ਸਬ ਜਾਨਿ ਜਾਨਕੀ ਭੀਰ ।
ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਕਛੁ ਬੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ॥੨੭੮

ਨਾਥ ਸੰਭੁ ਧਨੁ ਭੰਜਨ ਹਾਰਾ । ਹੋਇਹਿ ਕੋਉ ਇਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰਾ ॥
ਆਯਸੁ ਕਹਾ ਕਹਿਯ ਕਿਨ ਮੋਹੀ । ਸੁਨਿ ਰਿਸਾਯ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਕੋਹੀ ॥
ਸੇਵਕ ਸੋਇ ਜੋ ਕਰੈ ਸੇਵਕਾਈ । ਅਰਿ ਕਰਣੀ ਕਰਿ ਕਰਿਯ ਲਰਾਈ ॥
ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਜੇਹਿ ਸਿਵਧਨੁ ਤੋਰਾ । ਸਹਸਬਾਹੁ ਸਮ ਸੋ ਰਿਪੁ ਮੋਰਾ ॥
ਸੋ ਬਿਲਗਾਉ ਬਿਹਾਇ ਸਮਾਜਾ । ਨਤੁ ਮਾਰੇ ਜੈਹੈਂ ਸਬ ਰਾਜਾ ॥
ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਲਖਣ ਮੁਸਕਾਨੇ । ਬੋਲੇ ਪਰਸ ਧਰਹਿ ਅਪਮਾਨੇ ॥
ਬਹੁ ਧਨੁਹੀਂ ਤੋਰਿਉਂ ਲਰਕਾਈਂ । ਕਬਹੁ ਨ ਅਸ ਰਿਸ ਕੀਨ ਗੁਸਾਈਂ ॥
ਏਹ ਧਨੁ ਪਰ ਮਮਤਾ ਕਿਹ ਹੇਤੂ । ਸੁਨਿ ਰਿਸਾਯ ਕਹ ਭ੍ਰਿਗੁਕੁਲਕੇਤੂ ॥

ਦੋ: ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲਕ ਕਾਲਵਸ ਬੋਲਤ ਤੋਹਿ ਨ ਸੰਭਾਰ ।
ਧਨੁਹੀ ਸਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਧਨੁ ਬਿਦਿਤ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ ॥੨੭੯

ਲਖਣ ਕਹਾ ਹਸਿ ਹਮਰੇ ਜਾਨਾ । ਸੁਨਹੁ ਦੇਵ ਸਬ ਧਨੁਖ ਸਮਾਨਾ ॥
ਕਾ ਛਿਤਿ ਲਾਭੁ ਜੀਰਣ ਧਨੁ ਤੋਰੇ । ਦੇਖਾ ਰਾਮ ਨਯੇ ਕੇ ਭੋਰੇ ॥
ਛੁਵਤ ਟੂਟ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਨ ਦੋਸੂ । ਮੁਨਿ ਬਿਨੁ ਕਾਜ ਕਰਿਯ ਕਤ ਰੋਸੂ ॥
ਬੋਲੇ ਚਿਤਇ ਪਰਸੁ ਕੀ ਓਰਾ । ਰੇ ਸਠ ਸੁਨਿਸਿ ਸੁਭਾਵ ਨ ਮੋਰਾ ॥
ਬਾਲਕ ਬੋਲਿ ਬਧਉਂ ਨਹਿ ਤੋਹੀਂ । ਕੇਵਲ ਮੁਨਿ ਜੜ ਜਾਨਿਸਿ ਮੋਹੀਂ ॥
ਬਾਲ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਅਤਿ ਕੋਹੀ । ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਦਿਤ ਛਤ੍ਰੀ ਕੁਲ ਦ੍ਰੋਹੀ ॥
ਭੁਜਬਲ ਭੂਮਿ ਭੂਪ ਬਿਨੁ ਕੀਨੀ । ਬਿਪੁਲ ਬਾਰ ਮਹਿਦੇਵਨ ਦੀਨੀ ॥
ਸਹਸ ਬਾਹੁ ਭੁਜ ਛੇਦਨ ਹਾਰਾ । ਪਰਸੁ ਬਿਲੋਕੁ ਮਹੀਪ ਕੁਮਾਰਾ ॥

ਦੋ: ਮਾਤੁ ਪਿਤਹਿ ਜਨਿ ਸੋਚਬਸ ਕਰਸਿ ਮਹੀਪਕਿਸੋਰ ।
ਗਰਭਨ ਕੇ ਅਰਭਕ ਦਲਨ ਪਰਸੁ ਮੋਰ ਅਤਿ ਘੋਰ ॥੨੮੦

ਬਿਹਸਿ ਲਖਨ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ । ਅਹੋ ਮੁਨੀਸ ਮਹਾਭਟ ਮਾਨੀ ॥

॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਦੇਖਾਵ ਕੁਠਾਰਾ॥ ॥ਚਹਤ ਉੜਾਵਨ ਫੂਕਿ ਪਹਾਰਾ॥

॥ਇਹਾਂ ਕੁਮ੍ਹੜ ਬਤਿਆ ਕੋਉ ਨਾਹੀਂ॥ ਜੋ ਤਰਜਨੀ ਦੇਖਤ ਮਰਿ ਜਾਹੀਂ॥

॥ਦੇਖਿ ਕੁਠਾਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨਾ॥ ॥ਮੈਂ ਕਛੁ ਕਹਾ ਸਹਿਤ ਅਭਿਮਾਨਾ॥

॥ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੁਲ ਸਮੁਝਿ ਜਨੇਊ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਹੁ ਸਹੌਂ ਰਿਸ ਰੋਕੀ॥

॥ਸੁਰ ਮਹਿਸੁਰ ਹਰਿਜਨ ਅਰੁ ਗਾਈ॥ ॥ਹਮਰੇ ਕੁਲ ਇਨ ਪਰ ਨ ਸੁਰਾਈ॥

॥ਬਧੇ ਪਾਪ ਅਪਕੀਰਤਿ ਹਾਰੇ॥ ॥ਮਾਰਤਹੂ ਪਾ ਪਰਿਅ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ॥

॥ਕੋਟਿ ਕੁਲਿਸ ਸਮ ਬਚਨ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ॥ ॥ਬ੍ਯਰਥ ਧਰਹੁ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕੁਠਾਰਾ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਜੋ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੁਚਿਤ ਕਹੇਉਂ ਛਮਹੁ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਧੀਰ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਰੋਸ ਭ੍ਰਿਗੁ ਬੰਸ ਮਨਿ ਬੋਲੇ ਗਿਰਾ ਗੰਭੀਰ॥੨੬੧॥

॥ਕੌਸਿਕ ਸੁਨਹੁ ਮੰਦ ਯਹਿ ਬਾਲਕ॥ ॥ਕੁਟਿਲ ਕਾਲਬਸ ਨਿਜ ਕੁਲ ਘਾਲਕ॥

॥ਭਾਨੁ ਬੰਸ ਰਾਕੇਸ ਕਲੰਕੂ॥ ॥ਨਿਪਟ ਨਿਰੰਕੁਸ ਅਬੁਧ ਅਸੰਕੂ॥

॥ਕਾਲ ਕਵਲੁ ਹੋਇਹਿ ਛਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਕਹੌਂ ਪੁਕਾਰਿ ਖੋਰਿ ਮੋਹਿ ਨਾਹੀਂ॥

॥ਤੁਮ੍ਹ ਹਟਕਹੁ ਜੌ ਚਹਹੁ ਉਬਾਰਾ॥ ॥ਕਹਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲੁ ਰੋਖ ਹਮਾਰਾ॥

॥ਲਖਨ ਕਹੇਉ ਮੁਨਿ ਸੁਜਸੁ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ॥ ॥ਤੁਮ੍ਹਹਿ ਅਛਤ ਕੋ ਬਰਨੈ ਪਾਰਾ॥

॥ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੁਮ੍ਹ ਆਪਨਿ ਕਰਨੀ॥ ॥ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁ ਬਰਨੀ॥

॥ਨਹਿੰ ਸੰਤੋਖੁ ਤ ਪੁਨਿ ਕਛੁ ਕਹਹੂ॥ ॥ਜਨਿ ਰਿਸ ਰੋਕਿ ਦੁਸਹ ਦੁਖ ਸਹਹੂ॥

॥ਬੀਰਬ੍ਰਤੀ ਤੁਮ੍ਹ ਧੀਰ ਅਛੋਭਾ॥ ॥ਗਾਰੀ ਦੇਤ ਨ ਪਾਵਹੁ ਸੋਭਾ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਸੂਰ ਸਮਰ ਕਰਨੀ ਕਰਹਿਂ ਕਹਿ ਨ ਜਨਾਵਹਿਂ ਆਪੁ॥
॥ਬਿਦ੍ਯਮਾਨ ਰਨ ਪਾਇ ਰਿਪੁ ਕਾਯਰ ਕਥਹਿਂ ਪ੍ਰਤਾਪੁ॥੨੬੨॥

॥ਤੁਮ੍ਹ ਤੌ ਕਾਲੁ ਹਾਂਕ ਜਨੁ ਲਾਵਾ॥ ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੋਹਿ ਲਾਗਿ ਬੁਲਾਵਾ॥

॥ਸੁਨਤ ਲਖਨ ਕੇ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ॥ ॥ਪਰਸੁ ਸੁਧਾਰਿ ਧਰੇਉ ਕਰ ਘੋਰਾ॥

॥ਅਬ ਜਨਿ ਦੇਇ ਦੋਸੁ ਮੋਹਿ ਲੋਗੂ॥ ॥ਕਟੁਬਾਦੀ ਬਾਲਕ ਬਧ ਜੋਗੂ॥

॥ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਬਹੁਤ ਮੈਂ ਬਾਚਾ॥ ॥ਅਬ ਯਹ ਮਰਨਹਾਰ ਭਾ ਸਾਚਾ॥

॥ਕੌਸਿਕ ਕਹਾ ਛਮਿਅ ਅਪਰਾਧੂ॥ ॥ਬਾਲ ਦੋਖ ਗੁਨ ਗਨਹਿ ਨ ਸਾਧੂ॥

॥ਖਰ ਕੁਠਾਰ ਮੈਂ ਅਕਰੁਨ ਕੋਹੀ॥ ॥ਆਗੇ ਅਪਰਾਧੀ ਗੁਰੁਦ੍ਰੋਹੀ॥

੧੩੪

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ਦੋਹ:

[illegible]

[illegible] ॥੮੨॥

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ਦੋਹ:

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

ਦੋਹ:

[illegible]

[illegible] ॥੮੫॥

[illegible]	[illegible]

੧੩੫ 128

॥ਦੂਰ ਤਾਪ ਨਹਿ ਜੁਰੈ ਰਿਸਾਨੇ ॥ ॥ਕ੍ਰੋਧਿ ਸੋ ਹੋਇ ਹਹਿ ਪਾਪ ਪਿਠਾਨੇ॥
॥ਜਿਆਤੇ ਪ੍ਰਿਜ ਤੈ ਕਾਰਿਜ ਉਪਾਈ॥ ॥ਜੋਰਿ ਜੋਊ ਸਤ ਗੁਣੀ ਸੁਭਾਈ॥
॥ਬਿਲਸਤ ਲਛਮਣਹਿ ਜਨਕ ਸੁਤਾਹੀਂ॥ ॥ਅਸੁ ਕਰਹੁ ਅਨੁਚਿਤ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪਹਿ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਕ੍ਰੋਧ ਕੁਮਾਰ ਖੇਦ ਅਤਿ ਭਾਰੀ॥
॥ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਨਿਰਭੈ ਬਾਨੀ॥ ॥ਤਰਿਸ ਤਨੁ ਜਰੈ ਹਾਇ ਬਲ ਹਾਨੀ॥
॥ਬੋਲੇ ਰਾਮਹਿ ਦੇਇ ਨਿਹੋਰਾ॥ ॥ਬੋਲੈਂ ਬਿਚਾਰਿ ਬੰਧੁ ਲਘੁ ਤੋਰਾ॥
॥ਮਨ ਮਲੀਨ ਤਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੈਸੇ॥ ॥ਬਿਖ ਰਸ ਭਰਾ ਕਨਕ ਘਟ ਜੈਸੇ॥

ਦੋ:

॥ਸੁਨਿ ਲਛਮਨ ਬਿਹਸੇ ਬਹੁਰਿ ਨਯਨ ਤਰੇਰੇ ਰਾਮ॥
॥ਗੁਰ ਸਮੀਪ ਗਵਨੇ ਸਕੁਚਿ ਪਰਿਹਰਿ ਬਾਨੀ ਬਾਮ॥੨੭੮॥

॥ਅਤਿ ਬਿਨੀਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਸੀਤਲ ਬਾਨੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਰਾਮ ਜੋਰਿ ਜੁਗ ਪਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਤੁਮ੍ਹ ਸਹਜ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਬਾਲਕ ਬਚਨੁ ਕਰਿਅ ਨਹਿੰ ਕਾਨਾ॥
॥ਬਰਰੈ ਬਾਲਕ ਏਕੁ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਇਨ੍ਹਹਿ ਨ ਸੰਤ ਬਿਦੂਖਹਿੰ ਕਾਊ॥
॥ਤੇਹਿ ਨਾਹੀਂ ਕਛੁ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰਾ॥ ॥ਅਪਰਾਧੀ ਮੈਂ ਨਾਥ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੋਪੁ ਬਧੁ ਬੰਧੁ ਗੁਸਾਈਂ॥ ॥ਮੋ ਪਰ ਕਰਿਅ ਦਾਸ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
॥ਕਹਿਅ ਬੇਗਿ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਿਸ ਜਾਈ॥ ॥ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਸੋਇ ਕਰਿਅ ਉਪਾਈ॥
॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਰਾਮ ਜਾਇ ਰਿਸ ਕੈਸੇ॥ ॥ਅਜਹੁੰ ਅਨੁਜ ਤਵ ਚਿਤਵ ਅਨੈਸੇ॥
॥ਏਹਿ ਕੇ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰੁ ਨ ਦੀਨਾ॥ ॥ਤੌ ਮੈਂ ਕਹਾ ਕੋਪੁ ਕਰਿ ਕੀਨਾ॥

ਦੋ:

॥ਗਰਭ ਸ੍ਰਵਹਿ ਅਵਨਿਪ ਰਵਨਿ ਸੁਨਿ ਕੁਠਾਰ ਗਤਿ ਘੋਰ॥
॥ਪਰਸੁ ਅਛਤ ਦੇਖੌਂ ਜਿਅਤ ਬੈਰੀ ਭੂਪਕਿਸੋਰ॥੨੭੯॥

॥ਬਹੈ ਨ ਹਾਥੁ ਦਹੈ ਰਿਸ ਛਾਤੀ॥ ॥ਭਾ ਕੁਠਾਰੁ ਕੁੰਠਿਤ ਨ੍ਰਿਪਘਾਤੀ॥
॥ਭਯਉ ਬਾਮ ਬਿਧਿ ਫਿਰੇਉ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਸਿ ਕਾਊ॥
॥ਆਜੁ ਦਇਅ ਦੁਖ ਦੁਸਹ ਸਹਾਵਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਸੌਮਿਤ੍ਰਿ ਬਿਹਸਿ ਸਿਰੁ ਨਾਵਾ॥
॥ਬਾਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੂਰਤਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ॥ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਝਰਤ ਜਨੁ ਫੂਲਾ॥
॥ਜੌ ਪੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਰਿਹਿ ਮੁਨਿ ਗਾਤਾ॥ ॥ਕ੍ਰੋਧ ਭਏਂ ਤਨੁ ਰਾਖੁ ਬਿਧਾਤਾ॥
॥ਦੇਖੁ ਜਨਕ ਹਠਿ ਬਾਲਕ ਏਹੂ॥ ॥ਕੀਨ੍ਹ ਚਹਤ ਜੜ ਜਮਪੁਰ ਗੇਹੂ॥

ਬੇਗਿ ਕਰਹੁ ਕਿਨ ਆਖਿਨ ਓਟਾ । ਦੇਖਤ ਛੋਟ ਖੋਟ ਨ੍ਰਿਪ ਢੋਟਾ ।।
ਬਿਹਸੇ ਲਖਨ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਪਾਹੀਂ । ਮੂੰਦੇ ਆਂਖਿ ਕਤਹੁੰ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ।।

ਦੋ: ਪਰਸੁਰਾਮ ਤਬ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲੇ ਉਰ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ।
ਸੰਭੁ ਸਰਾਸਨ ਤੋਰਿ ਸਠ ਕਰਸਿ ਹਮਾਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ।੨੮੦।।

ਬੰਧੁ ਕਹੈ ਕਟੁ ਸੰਮਤ ਤੋਰੇ । ਤੂ ਛਲ ਬਿਨਯ ਕਰਸਿ ਕਰ ਜੋਰੇ ।।
ਕਰੁ ਪਰਿਤੋਖ ਮੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ । ਨਾਹਿੰ ਤ ਛਾਡੁ ਕਹਾਉਬ ਰਾਮਾ ।।
ਛਲ ਤਜਿ ਕਰਹੁ ਸਮਰ ਸਿਵਦ੍ਰੋਹੀ । ਬੰਧੁ ਸਹਿਤ ਨਤੁ ਮਾਰੌਂ ਤੋਹੀ ।।
ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਬਕਹਿ ਕੁਠਾਰ ਉਠਾਏ । ਮਨ ਮੁਸਕਾਹਿੰ ਰਾਮ ਸਿਰ ਨਾਏ ।।
ਗੁਨਹੁ ਲਖਨ ਕਰ ਹਮ ਪਰ ਰੋਖੂ । ਕਤਹੁੰ ਸੁਧਾਇਹੁ ਤੇ ਬਡ ਦੋਖੂ ।।
ਟੇਢ ਜਾਨਿ ਸੰਕਾ ਸਬ ਕਾਹੂ । ਬਕ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਮਹਿੰ ਗ੍ਰਸੈ ਨ ਰਾਹੂ ।।
ਰਾਮ ਕਹੇਉ ਰਿਸ ਤਜਿਯ ਮੁਨੀਸਾ । ਕਰ ਕੁਠਾਰ ਆਗੇ ਯਹ ਸੀਸਾ ।।
ਜੇਹਿੰ ਰਿਸ ਜਾਯ ਕਰਿਯ ਸੋਇ ਸ੍ਵਾਮੀ । ਮੋਹਿੰ ਜਾਨਿ ਆਪਨ ਅਨੁਗਾਮੀ ।।

ਦੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕਹਿ ਸਮਰ ਕਸ ਤਜਹੁ ਬਿਪ੍ਰਵਰ ਰੋਖ ।
ਭੇਖ ਬਿਲੋਕਿ ਕਹੇਸਿ ਕਛੁ ਬਾਲਕਹੂ ਨਹਿੰ ਦੋਖ ।੨੮੧।।

ਦੇਖਿ ਕੁਠਾਰ ਬਾਣ ਧਨੁ ਧਾਰੀ । ਭੈ ਲਰਿਕਹਿੰ ਰਿਸ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰੀ ।।
ਨਾਮ ਜਾਨ ਪੈ ਤੁਮਹਿੰ ਨ ਚੀਨਾ । ਬੰਸ ਸੁਭਾਵ ਉਤਰ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ।।
ਜੌ ਤੁਮ ਅਵਤਿਹੁ ਮੁਨਿ ਕੀ ਨਾਈਂ । ਪਦ ਰਜ ਸਿਰ ਸਿਸੁ ਧਰਤ ਗੁਸਾਈਂ ।।
ਛਮਹੁ ਚੂਕ ਅਨਜਾਨਤ ਕੇਰੀ । ਚਹਿਯ ਬਿਪ੍ਰ ਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਘਨੇਰੀ ।।
ਹਮਹਿੰ ਤੁਮਹਿੰ ਸਰਵਰ ਕਸ ਨਾਥਾ । ਕਹਹੁ ਤ ਕਹਾਂ ਚਰਣ ਕਹ ਮਾਥਾ ।।
ਰਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਲਘੁ ਨਾਮ ਹਮਾਰਾ । ਪਰਸੁ ਸਹਿਤ ਬਡੁ ਨਾਮ ਤੁਮਾਰਾ ।।
ਦੇਵ ਏਕ ਗੁਣ ਧਨੁਖ ਹਮਾਰੇ । ਨਵ ਗੁਣ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਤੁਮਾਰੇ ।।
ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਮ ਤੁਮ ਸਨ ਹਾਰੇ । ਛਮਹੁ ਬਿਪ੍ਰ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੇ ।।

ਦੋ: ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੁਨਿ ਬਿਪ੍ਰਵਰ ਕਹਾ ਰਾਮ ਸਨ ਰਾਮ ।।
ਬੋਲੇ ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਸਰੁਖ ਹੈ ਤਿਹੂੰ ਬੰਧੁ ਸਮ ਬਾਮ ।੨੮੨

ਨਿਪਟਹਿੰ ਦ੍ਵਿਜ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ਮੋਹੀਂ । ਮੈਂ ਜਸ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਨਾਊਂ ਤੋਹੀਂ ।।

।। ਚਾਂਪ ਸ੍ਰੁਵਾ ਸਰ ਆਹੁਤੀ ਜਾਨੂ ।। ।। ਕੋਪ ਮੋਰ ਅਤਿ ਘੋਰ ਕ੍ਰਿਸਾਨੂ ।।
।। ਸਮਿਧ ਸੇਨ ਚਤੁਰੰਗ ਸੁਹਾਈ ।। ।। ਮਹਾਂ ਮਹੀਪ ਭਯੇ ਪਸੁ ਆਈ ।।
।। ਮੈ ਇਹ ਪਰਸੁ ਕਾਟਿ ਬਲਿ ਦੀਨਾ ।। ।। ਸਮਰ ਜਗਯ ਜਪ ਕੋਟਿਨ ਕੀਨਾ ।।
।। ਮੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਦਿਤ ਨਹਿੰ ਤੋਰੇ ।। ।। ਬੋਲਸਿ ਨਿਦਰਿ ਬਿਪ੍ਰ ਕੈ ਭੋਰੇ ।।
।। ਭੰਜੇਉ ਚਾਪ ਦਾਪ ਬਡ ਬਾਢਾ ।। ।। ਅਹਮਿਤਿ ਮਨਹੁੰ ਜੀਤਿ ਜਗ ਠਾਢ਼ ।
।। ਰਾਮ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਕਹਹੁ ਬਿਚਾਰੀ ।। ।। ਰਿਸ ਅਤਿ ਬਡਿ ਲਘੁ ਚੂਕ ਹਮਾਰੀ
।। ਛੁਅਤਹਿ ਟੂਟ ਪਿਨਾਕ ਪੁਰਾਨਾ ।। ।। ਮੈਂ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ਕਰੌਂ ਅਭਿਮਾਨਾ ।।

ਦੋ: ।। ਜੌਂ ਹਮ ਨਿਦਰਹਿੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬਦਿ ਸਤ੍ਯ ਸੁਨਹੁ ਭ੍ਰਿਗੁਨਾਥ
।। ਤੌ ਅਸ ਕੋ ਜਗ ਸੁਭਟ ਜਿਹ ਭਯ ਬਸ ਨਾਵਹਿ ਮਾਥ ।।੨੮੧

।। ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਭੂਪਤਿ ਭਟ ਨਾਨਾ ।। ।। ਸਮ ਬਲ ਅਧਿਕ ਹੋਉ ਬਲਵਾਨ ।
।। ਜੌਂ ਰਣ ਹਮਹਿ ਪਚਾਰੈ ਕੋਊ ।। ।। ਲਰਹਿੰ ਸੁਖੇਨ ਕਾਲ ਕਿਨ ਹੋਊ ।।
।। ਛਤ੍ਰਿਯ ਤਨੁ ਧਰਿ ਸਮਰ ਸਕਾਨਾ ।। ।। ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਤਿਹਿ ਪਾਮਰ ਜਾਨਾ ।।
।। ਕਹੌਂ ਸੁਭਾਵ ਨ ਕੁਲਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸੀ ।। ।। ਕਾਲਹੁ ਡਰਹਿੰ ਨ ਰਣ ਰਘੁਬੰਸੀ ।।
।। ਬਿਪ੍ਰ ਬੰਸ ਕੀ ਅਸਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ।। ।। ਅਭਯ ਹੋਇ ਜੋ ਤੁਮਹਿੰ ਡਰਾਈ ।।
।। ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗੂਢ ਬਚਨ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ।। ।। ਉਘਰੇ ਪਟਲ ਪਰਸੁਧਰ ਮਤਿ ਕੇ ।।
।। ਰਾਮ ਰਮਾਪਤਿ ਕਰ ਧਨੁ ਲੇਹੂ ।। ।। ਖੈਂਚਹੁ ਚਾਪ ਮਿਟੈ ਸੰਦੇਹੂ ।।
।। ਦੇਤ ਚਾਪ ਆਪੁਹਿ ਚਲਿ ਗਯਊ ।। ।। ਪਰਸੁਰਾਮ ਮਨ ਬਿਸਮਯ ਭਯਊ ।।

ਦੋ: ।। ਜਾਨਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਬ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਗਾਤ ।
।। ਜੋਰਿ ਪਾਣਿ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤ ।।੨੮੨

।। ਜਯ ਰਘੁਬੰਸ ਬਨਜ ਬਨ ਭਾਨੂ ।। ।। ਗਹਨ ਦਨੁਜ ਕੁਲ ਦਹਨ ਕ੍ਰਿਸਾਨੂ ।।
।। ਜਯ ਸੁਰ ਬਿਪ੍ਰ ਧੇਨੁ ਹਿਤਕਾਰੀ ।। ।। ਜਯ ਮਦ ਮੋਹ ਕੋਹ ਭ੍ਰਮ ਹਾਰੀ ।।
।। ਬਿਨਯ ਸੀਲ ਕਰੁਣਾ ਗੁਣ ਸਾਗਰ ।। ।। ਜਯਤਿ ਬਚਨ ਰਚਨਾ ਅਤਿ ਨਾਗਰ
।। ਸੇਵਕ ਸੁਖਦ ਸੁਭਗ ਸਭ ਅੰਗਾ ।। ।। ਜਯ ਸਰੀਰ ਛਬਿ ਕੋਟਿ ਅਨੰਗਾ ।।
।। ਕਰੌਂ ਕਹਾਂ ਮੁਖ ਏਕ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ।। ।। ਜਯ ਮਹੇਸ ਮਨ ਮਾਨਸ ਹੰਸਾ ।।
।। ਅਨੁਚਿਤ ਬਹੁਤ ਕਹੇਉ ਅਗ੍ਯਾਤਾ ।। ।। ਛਮਹੁ ਛਮਾ ਮੰਦਿਰ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ।।

॥ਕਹਿ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਰਘੁਕੁਲਕੇਤੂ॥ ॥ਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿ ਗਯੇ ਬਨਹਿਂ ਤਪ ਹੇਤੂ॥
॥ਅਪ ਭੁਯ ਕੁਟਿਲ ਮਹੀਪ ਡਰਾਨੇ॥ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਕਾਯਰ ਗਵਹਿਂ ਪਰਾਨੇ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਵਨ ਦੀਨੀ ਦੁੰਦਭੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਬਰਖਹਿਂ ਫੂਲ॥
॥ਹਰਖੇ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਬ ਮਿਟੀ ਮੋਹਮਯ ਸੂਲ॥੨੮੩॥

॥ਅਤਿ ਗਹਗਹੇ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜੇ॥ ॥ਸਬਹਿ ਮਨੋਹਰ ਮੰਗਲ ਸਾਜੇ॥
ਜੂਥ ਜੂਥ ਮਿਲਿ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਨਯਨੀ॥ ॥ਕਰਹਿਂ ਗਾਨ ਕਲ ਕੋਕਿਲ ਬਯਨੀ॥
॥ਸੁਖ ਬਿਦੇਹ ਕਰ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ॥ ॥ਜਨਮਦਰਿਦ੍ਰ ਮਨਹੁ ਨਿਧਿ ਪਾਈ॥
॥ਗਤ ਤ੍ਰਾਸ ਭਇ ਸੀਯ ਸੁਖਾਰੀ॥ ॥ਜਨੁ ਬਿਧੁ ਉਦਯ ਚਕੋਰਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਜਨਕ ਕੀਨ ਕੌਸਿਕਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਧਨੁ ਭੰਜੇਉ ਰਾਮਾ॥
॥ਮੋਹਿ ਕ੍ਰਿਤਕ੍ਰਿਤ ਕੀਨ ਦੁਹੁੰ ਭਾਈ॥ ॥ਅਬ ਜੋ ਉਚਿਤ ਸੋ ਕਹਿਯ ਗੁਸਾਂਈ॥
॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਸੁਨੁ ਨਰਨਾਹ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥ ॥ਰਹਾ ਬਿਵਾਹ ਚਾਪ ਆਧੀਨਾ॥
॥ਟੂਟਤਹੀਂ ਧਨੁ ਭਯੋ ਬਿਵਾਹੂ॥ ॥ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਬਿਦਿਤ ਸਬ ਕਾਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਤਦਪਿ ਜਾਇ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਅਬ ਜਥਾ ਬੰਸ ਬ੍ਯਵਹਾਰ॥
॥ਬੂਝਿ ਬਿਪ੍ਰ ਕੁਲ ਬ੍ਰਿਧ ਗੁਰੁ ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਆਚਾਰ॥੨੮੪॥

॥ਦੂਤ ਅਵਧ ਪੁਰ ਪਠਵਹੁ ਜਾਈ॥ ॥ਆਨਹਿਂ ਨ੍ਰਿਪ ਦਸਰਥਹਿ ਬੁਲਾਈ॥
॥ਮੁਦਿਤ ਰਾਉ ਕਹਿ ਭਲੇਹਿਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ॥ਪਠਯੇ ਦੂਤ ਅਵਧ ਤੇਹਿ ਕਾਲਾ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਮਹਾਜਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਯੇ॥ ॥ਆਇ ਸਬਨਿ ਸਾਦਰ ਸਿਰ ਨਾਯੇ॥
॥ਹਾਟ ਬਾਟ ਮੰਦਿਰ ਸੁਰ ਬਾਸਾ॥ ॥ਨਗਰ ਸਵਾਰਹੁ ਚਾਰਿਹੁ ਪਾਸਾ॥
॥ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੇ॥ ॥ਪੁਨਿ ਪਰਿਚਾਰਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੇ॥
॥ਰਚਹੁ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਤਾਨ ਬਨਾਈ॥ ॥ਸਿਰ ਧਰਿ ਬਚਨ ਚਲੇ ਸਚੁ ਪਾਈ॥
॥ਪਠਯੇ ਬੋਲਿ ਗੁਨੀ ਤਿਨ ਨਾਨਾ॥ ॥ਜੇ ਬਿਤਾਨ ਬਿਧਿ ਕੁਸਲ ਸੁਜਾਨਾ॥
॥ਬਿਧਿਹਿ ਬੰਦਿ ਤਿਨ ਕੀਨ ਅਰੰਭਾ॥ ॥ਬਿਰਚੇ ਕਨਕ ਕਦਲੀ ਖੰਭਾ॥

ਦੋ: ॥ਹਰਿਤ ਮਨਿਨ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਫਲ ਪਦਮਰਾਗ ਕੇ ਫੂਲ॥
॥ਰਚਨਾ ਦੇਖਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਰੰਚਿ ਕੇ ਭੂਲ॥੨੮੫॥

॥ਬੇਨੁ ਹਰਿਤ ਮਨਿਮਯ ਸਬ ਕੀਨੇ॥ ॥ਸਰਲ ਸਪਰਬ ਪਰਹਿਂ ਨਹਿ ਚੀਨੇ॥

॥ਕਨਕ ਕਲਿਤ ਅਹਿ ਬੇਲਿ ਬਨਾਈ ॥ ਲਖਿ ਨਹਿੰ ਪਰੈ ਸਪਰਨ ਸੁਹਾਈ ॥
॥ਤਿਹ ਕੇ ਰਚਿ ਪਚਿ ਬੰਧ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬਿਚ ਬਿਚ ਮੁਕਤਾ ਦਾਮ ਸੁਹਾਯੋ ॥
॥ਮਾਣਿਕ ਮਰਕਤ ਕੁਲਿਸ ਪਰੋਜਾ ॥ ਚੀਰਿ ਕੋਰਿ ਪਚਿ ਰਚੇ ਸਰੋਜਾ ॥
॥ਕੀਏ ਭ੍ਰਿੰਗ ਬਹੁ ਰੰਗ ਬਿਹੰਗਾ ॥ ਗੁੰਜਹਿੰ ਕੂਜਹਿੰ ਪਵਨ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥
॥ਸੁਰ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਖੰਭਨ ਗੜ੍ਹਿ ਕਾਢੀ ॥ ਮੰਗਲ ਦ੍ਰਬ ਲੀਏ ਸਭ ਠਾਢੀ ॥
॥ਚੌਕੇ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਪੁਰਾਈ ॥ ਸਿੰਧੁਰ ਮਣਿ ਮਯ ਸਹਿਜ ਸੁਹਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ਸੌਰਭ ਪਲਵ ਸੁਭਗ ਸੁਠਿ ਕੀਏ ਨੀਲ ਮਣਿ ਕੋਰਿ ॥
॥ਹੇਮ ਬੌਰ ਮਰਕਤ ਘਵਰਿ ਲਸਤ ਪਾਟ ਮਯ ਡੋਰਿ ॥੨੮੮॥

॥ਰਚੇ ਰੁਚਿਰ ਬਰ ਬੰਦਨ ਵਾਰੇ ॥ ਮਨਹੁੰ ਮਨੋਭਵ ਫੰਦ ਸਵਾਰੇ ॥
॥ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਅਨੇਕ ਬਨਾਯੋ ॥ ਧੁਜ ਪਤਾਕ ਪਟ ਚਮਰ ਸੁਹਾਯੋ ॥
॥ਦੀਪ ਮਨੋਹਰ ਮਣਿ ਮਯ ਨਾਨਾ ॥ ਜਾਇ ਨ ਬਰਨਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਤਾਨਾ ॥
॥ਜੇਹਿੰ ਮੰਡਪ ਦੁਲਹਿਨਿ ਬੈਦੇਹੀ ॥ ਸੋ ਬਰਣੈ ਅਸਿ ਮਤਿ ਕਬਿ ਕੇਹੀ ॥
॥ਦੂਲਹੁ ਰਾਮ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸਾਗਰ ॥ ਸੋ ਬਿਤਾਨ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕ ਉਜਾਗਰ ॥
॥ਜਨਕ ਭਵਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ਜੈਸੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਪੁਰ ਦੇਖਤ ਤੈਸੀ ॥
॥ਜੇਹਿ ਤਿਰਹੁਤਿ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਤਿਹ ਲਘੁ ਲਗੇ ਭੁਵਨ ਦਸ ਚਾਰੀ ॥
॥ਜੋ ਸੰਪਦਾ ਨੀਚ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਹਾ ॥ ਸੋ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਰਨਾਯਕ ਮੋਹਾ ॥

ਦੋ: ॥ਬਸੈ ਨਗਰ ਜਿਹਿੰ ਲੱਛਿ ਕਰਿ ਕਪਟ ਨਾਰਿ ਬਰ ਬੇਖ ॥
॥ਤਿਹ ਪੁਰ ਕੀ ਸੋਭਾ ਕਹਤ ਸਕੁਚਹਿੰ ਸਾਰਦ ਸੇਖ ॥੨੮੯॥

॥ਪਹੁੰਚੇ ਦੂਤ ਰਾਮ ਪੁਰ ਪਾਵਨ ॥ ਹਰਖੇ ਨਗਰ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਹਾਵਨ ॥
॥ਭੂਪ ਦੁਆਰ ਤਿਨ ਖਬਰ ਜਨਾਈ ॥ ਦਸਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਲੀਏ ਬੁਲਾਈ ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਤਿਨ ਪਾਤੀ ਦੀਨੀ ॥ ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਪ ਆਪ ਉਠਿ ਲੀਨੀ ॥
॥ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਂਚਤ ਪਾਤੀ ॥ ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਆਈ ਭਰਿ ਛਾਤੀ ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਉਰ ਕਰ ਬਰ ਚੀਠੀ ॥ ਰਹਿ ਗਏ ਕਹਤ ਨ ਖਾਟੀ ਮੀਠੀ ॥
॥ਪੁਨਿ ਧਰਿ ਧੀਰ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਾਂਚੀ ॥ ਹਰਖੀ ਸਭਾ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਸਾਂਚੀ ॥
॥ਖੇਲਤ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਆਏ ਭਰਤ ਸਹਿਤ ਹਿਤ ਭਾਈ ॥

॥ਪੂਛਤ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਸਕੁਚਾਈ॥ ॥ਤਾਤ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਤੀ ਆਈ॥

ਦੋ:
॥ਕੁਸਲ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਬੰਧੁ ਦੋਊ ਅਹਹਿਂ ਕਹਹੁ ਕਿਹ ਦੇਸ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਨੇਹ ਸਾਨੇ ਬਚਨ ਬਾਂਚੀ ਬਹੁਰਿ ਨਰੇਸ॥੨੯੮॥

॥ਸੁਨਿ ਪਾਤੀ ਪੁਲਕੇ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਸਮਾਤ ਨ ਗਾਤਾ॥
॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਨੀਤ ਭਰਤ ਕੀ ਦੇਖੀ॥ ॥ਸਕਲ ਸਭਾ ਸੁਖ ਲਹਿਉ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦੂਤ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਰੇ॥ ॥ਮਧੁਰ ਮਨੋਹਰ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
॥ਭੈਯਾ ਕਹਹੁ ਕੁਸਲ ਦੋਊ ਬਾਰੇ॥ ॥ਤੁਮ ਨੀਕੇ ਨਿਜ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ॥
॥ਸ੍ਯਾਮਲ ਗੌਰ ਧਰੇ ਧਨੁ ਭਾਥਾ॥ ॥ਬਯ ਕਿਸੋਰ ਕੌਸਿਕ ਮੁਨਿ ਸਾਥਾ॥
॥ਪਹਿਚਾਨਹੁ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਬਸ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹ ਰਾਊ॥
॥ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮੁਨਿ ਗਏ ਲਿਵਾਈ॥ ॥ਤਬ ਤੇ ਆਜੁ ਸਾਂਚਿ ਸੁਧਿ ਪਾਈ॥
॥ਕਹਹੁ ਬਿਦੇਹ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਜਾਨੇ॥ ॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਦੂਤ ਮੁਸਕਾਨੇ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਨਹੁ ਮਹੀਪਤਿ ਮੁਕਟ ਮਣਿ ਤੁਮ ਸਮ ਧੰਨ੍ਯ ਨ ਕੋਊ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨਯ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਭੂਖਣ ਦੋਊ॥੨੯੯

॥ਪੂਛਨ ਜੋਗ ਨ ਤਨਯ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਪੁਰਖ ਸਿੰਘ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਉਜਿਆਰੇ॥
॥ਜਿਨ ਕੇ ਜਸ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਆਗੇ॥ ॥ਸਸਿ ਮਲੀਨ ਰਵਿ ਸੀਤਲ ਲਾਗੇ॥
॥ਤਿਨ ਕਹ ਕਹਿਯ ਨਾਥ ਕਿਮ ਚੀਨੇ॥ ॥ਦੇਖਿਯ ਰਵਿ ਕਿ ਦੀਪ ਕਰ ਲੀਨੇ॥
॥ਸੀਯ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਭੂਪ ਅਨੇਕਾ॥ ॥ਸਿਮਿਟੇ ਸੁਭਟ ਏਕ ਤੇ ਏਕਾ॥
॥ਸੰਭੁ ਸਰਾਸਨ ਕਾਹੂ ਨ ਟਾਰਾ॥ ॥ਹਾਰੇ ਸਕਲ ਭੂਪ ਬਰਿਆਰਾ॥
॥ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਹ ਜੇ ਭਟ ਮਾਨੀ॥ ॥ਸਭ ਕੀ ਸਕਤਿ ਸੰਭੁ ਧਨੁ ਭਾਨੀ॥
॥ਸਕੈ ਉਠਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਮੇਰੂ॥ ॥ਸੋਊ ਹਿਯ ਹਾਰਿ ਗਯੋ ਕਰ ਫੇਰੂ॥
॥ਜਿਹ ਕੌਤਕ ਸਿਵ ਸੈਲ ਉਠਾਵਾ॥ ॥ਸੋਊ ਤਿਹ ਸਭਾ ਪਰਾਭਵ ਪਾਵਾ॥

ਦੋ:
॥ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਸੁਨਿਯ ਮਹਾਂ ਮਹਿ ਪਾਲਾ॥
॥ਭੰਜੇਓ ਚਾਪ ਪ੍ਰਯਾਸ ਬਿਨੁ ਜਿਮ ਗਜ ਪੰਕਜ ਨਾਲਾ॥੩੦੦

॥ਸੁਨਿ ਸਰੋਖ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨਾਇਕ ਆਏ॥ ॥ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਆਂਖਿ ਦਿਖਾਏ॥
॥ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਬਲ ਨਿਜ ਧਨੁ ਦੀਨਾ॥ ॥ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਨਯ ਗਵਨ ਬਨ ਕੀਨ॥ ੦

॥ਰਾਜਤ ਰਾਮ ਅਤੁਲ ਬਲ ਜੈਸੇ॥ ॥ਤੇਜ ਨਿਧਾਨ ਲਖਣ ਪੁਨਿ ਤੈਸੇ॥
॥ਕੰਪਹਿੰ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਜਾਕੇ॥ ॥ਜਿਮਿ ਗਜ ਹਰਿ ਕਿਸੋਰ ਕੇ ਤਾਕੇ॥
॥ਦੇਵ ਦੇਖਿ ਤਵ ਬਾਲਕ ਦੋਊ॥ ॥ਅਬ ਨ ਆਂਖਿ ਤਰ ਆਵਤ ਕੋਊ॥
॥ਦੂਤ ਬਚਨ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੀ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੀਰ ਰਸ ਪਾਗੀ॥
॥ਸਭਾ ਸਮੇਤ ਰਾਉ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਦੂਤਨਹਿੰ ਦੇਨ ਨਿਛਾਵਰ ਲਾਗੇ॥
॥ਕਹਿ ਅਨੀਤਿ ਤੇ ਮੂੰਦਹਿੰ ਕਾਨਾ॥ ॥ਧਰਮ ਬਿਚਾਰਿ ਸਬਹਿੰ ਸੁਖ ਮਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਉਠਿ ਭੂਪ ਬਸਿਸ਼ਟ ਕਹੁੰ ਦੀਨ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾਇ॥
॥ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ਗੁਰੁਹਿ ਸਬ ਸਾਦਰ ਦੂਤ ਬੁਲਾਇ॥੩੦੧॥

॥ਸੁਨਿ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਈ॥ ॥ਪੁੰਨ੍ਯ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਮਹਿ ਸੁਖ ਛਾਈ॥
॥ਜਿਮਿ ਸਰਿਤਾ ਸਾਗਰ ਮਹ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਤਾਹਿ ਕਾਮਨਾ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਤਿਮਿ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਬਿਨਹਿੰ ਬੁਲਾਏ॥ ॥ਧਰਮ ਸੀਲ ਪਹ ਜਾਹਿ ਸੁਭਾਏ॥
॥ਤੁਮ ਗੁਰ ਬਿਪ੍ਰ ਧੇਨੁ ਸੁਰ ਸੇਵੀ॥ ॥ਤਸ ਪੁਨੀਤ ਕੌਸੱਲਿਆ ਦੇਵੀ॥
॥ਸੁਕ੍ਰਿਤਿ ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਭਯੋ ਨ ਹੈ ਕੋਊ ਹੋਨਿਉਂ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਤੁਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਪੁਨ੍ਯ ਬਡ ਕਾਕੇ॥ ॥ਰਾਜਨ ਰਾਮ ਸਰਿਸ ਸੁਤ ਜਾਕੇ॥
॥ਬੀਰ ਬਿਨੀਤ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ॥ ॥ਗੁਣ ਸਾਗਰ ਬਾਲਕ ਬਰ ਚਾਰੀ॥
॥ਤੁਮ ਕਹ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਲਿਆਨਾ॥ ॥ਸਜਹੁ ਬਰਾਤ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਚਲਹੁ ਬੇਗਿ ਸੁਨਿ ਗੁਰ ਬਚਨ ਭਲੇਹਿ ਨਾਥ ਸਿਰ ਨਾਇ॥
॥ਭੂਪਤਿ ਗਵਨੇ ਭਵਨ ਤਬ ਦੂਤਹਿੰ ਬਾਸ ਦਿਵਾਇ॥੩੦੨॥

॥ਰਾਜਾ ਸਬ ਰਨਿਵਾਸ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਜਨਕ ਪਤ੍ਰਿਕਾ ਬਾਂਚਿ ਸੁਨਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੰਦੇਸ ਸਕਲ ਹਰਖਾਨੀ॥ ॥ਅਪਰ ਕਥਾ ਸਬ ਭੂਪ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ॥ ॥ਮਨਹੁੰ ਸਿਖਿਨ ਸੁਨਿ ਬਾਰਿਦ ਬਾਨੀ॥
॥ਮੁਦਿਤ ਅਸੀਸ ਦੇਹਿੰ ਗੁਰੁ ਨਾਰੀ॥ ॥ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਮਗਨ ਮਹਤਾਰੀ॥
॥ਲੇਹਿੰ ਪਰਸਪਰਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਤੀ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਇ ਜੁੜਾਵਹਿ ਛਾਤੀ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਕਰਣੀ॥ ॥ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰ ਭੂਪ ਬਰ ਬਰਣੀ॥
॥ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਹਿ ਦ੍ਵਾਰ ਸਿਧਾਏ॥ ॥ਰਾਨਿਨ ਤਬ ਮਹਿਦੇਵ ਬੁਲਾਏ॥

੧੪੨

ਦਿਏ ਦਾਨ ਆਨੰਦ ਸਮੇਤਾ ।। ਚਲੇ ਬਿਪ੍ਰ ਬਰ ਆਸਿਖ ਦੇਤਾ ।।

ਸੋਰ: ਜਾਚਕ ਲੀਏ ਹਕਾਰਿ ਦੀਨ ਨਿਛਾਵਰ ਕੋਟਿ ਬਿਧਿ ।
ਚਿਰਜੀਵਹੁ ਸੁਤ ਚਾਰਿ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤਿ ਦਸਰਥ ਕੇ ।।੩੦੨

ਕਹਤ ਚਲੇ ਪਹਿਰੇ ਪਟ ਨਾਨਾ ।। ਹਰਖਿ ਹਨੇ ਗਹ ਗਹੇ ਨਿਸਾਨਾ ।।
ਸਮਾਚਾਰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਪਾਏ ।। ਲਾਗੇ ਘਰ ਘਰ ਹੋਨ ਬਧਾਏ ।।
ਭੁਵਨ ਚਾਰਿ ਦਸ ਭਰਉ ਉਛਾਹੂ ।। ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਵਾਹੂ ।।
ਸੁਨਿ ਸੁਭ ਕਥਾ ਲੋਗ ਅਨੁਰਾਗੇ ।। ਮਗ ਗ੍ਰਿਹ ਗਲੀ ਸਵਾਂਰਨ ਲਾਗੇ ।।
ਜਦ੍ਯਪਿ ਅਵਧ ਸਦੈਵ ਸੁਹਾਵਨਿ ।। ਰਾਮ ਪੁਰੀ ਮੰਗਲ ਮਯ ਪਾਵਨਿ ।।
ਤਦਪਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੁਹਾਈ ।। ਮੰਗਲ ਰਚਨਾ ਰਚੀ ਬਨਾਈ ।।
ਧ੍ਵਜ ਪਤਾਕ ਪਟ ਚਾਮਰ ਚਾਰੂ ।। ਛਾਵਾ ਪਰਮ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਜਾਰੂ ।।
ਕਨਕ ਕਲਸ ਤੋਰਨ ਮਨਿ ਜਾਲਾ ।। ਹਰਦ ਦੂਬ ਦਧਿ ਅੱਛਤ ਮਾਲਾ ।।

ਦੋ: ਮੰਗਲ ਮਯ ਨਿਜ ਨਿਜ ਭਵਨ ਲੋਗਨ ਰਚੇ ਬਨਾਇ ।।
ਬੀਥੀ ਸੀਂਚੀ ਚਤੁਰ ਸਮ ਚੌਕੇ ਚਾਰੁ ਪੁਰਾਇ ।।੩੦੩ ।।

ਜਹੰ ਤਹੰ ਜੂਥ ਜੂਥ ਮਿਲਿ ਭਾਮਨਿ ।। ਸਜਿ ਨਵ ਸਪ੍ਤ ਸਕਲ ਦੁਤਿ ਦਾਮਨਿ ।।
ਬਿਧੁ ਬਦਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਵਕ ਲੋਚਨਿ ।। ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਰਤਿ ਮਾਨ ਬਿਮੋਚਨਿ ।।
ਗਾਵਹਿੰ ਮੰਗਲ ਮੰਜੁਲ ਬਾਨੀ ।। ਸੁਨਿ ਕਲ ਰਵ ਕਲਕੰਠ ਲਜਾਨੀ ।।
ਭੂਪ ਭਵਨ ਕਿਮਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ ।। ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਮੋਹਨ ਰਚੇਉ ਬਿਤਾਨਾ ।।
ਮੰਗਲ ਦ੍ਰਵ੍ਯ ਮਨੋਹਰ ਨਾਨਾ ।। ਰਾਜਤ ਬਾਜਤ ਬਿਪੁਲ ਨਿਸਾਨਾ ।।
ਕਤਹੁ ਬਿਰਦ ਬੰਦੀ ਉਚਰਹੀਂ ।। ਕਤਹੂ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਭੂਸੁਰ ਕਰਹੀਂ ।।
ਗਾਵਹਿੰ ਸੁੰਦਰਿ ਮੰਗਲ ਗੀਤਾ ।। ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਰਾਮ ਅਰੁ ਸੀਤਾ ।।
ਬਹੁਤ ਉਛਾਹ ਭਵਨ ਅਤਿ ਥੋਰਾ ।। ਮਾਨਹੁੰ ਉਮਗਿ ਚਲਾ ਚਹੁੰ ਓਰਾ ।।

ਦੋ: ਸੋਭਾ ਦਸਰਥ ਭਵਨ ਕੀ ਕੋ ਕਵਿ ਬਰਨੈ ਪਾਰ ।।
ਜਹਾਂ ਸਕਲ ਸੁਰ ਸੀਸ ਮਨਿ ਰਾਮ ਲੀਨ ਅਵਤਾਰ ।।੩੦੪

ਭੂਪ ਭਰਤ ਪੁਨਿ ਲੀਏ ਬੁਲਾਈ ।। ਹਯ ਗਜ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸਾਜਹੁ ਜਾਈ ।।
ਚਲਹੁ ਬੇਗਿ ਰਘੁਬੀਰ ਬਰਾਤਾ ।। ਸੁਨਤ ਪੁਲਕ ਪੂਰੇ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ।।

।।ਭੂਰਤ ਸਕਲ ਸਾਹਨੀ ਬੁਲਾਯੋ। ।।ਆਯਸੁ ਦੀਨ ਮੁਦਿਤ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
।।ਰਚਿ ਰੁਚਿ ਜੀਨ ਤੁਰੰਗਨ ਸਾਜੇ। ।।ਬਰਨ ਬਰਨ ਬਰ ਬਾਨੀ ਬਿਰਾਜੇ।
।।ਸੁਭਗ ਸਕਲ ਸੁਭਿ ਰੰਗਨ ਕਰੀ। ।।ਅਜਾਨਿ ਜਨਤ ਧਰਤ ਪਗ ਧਰਨੀ।
।।ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਨਚਾਵਹਿਂ ਬਖਾਨੇ। ।। ।।ਨਿਦਰਹਿ ਪਵਨ ਮਨੁ ਚਹਤ ਉਡਾਨੇ।
।।ਤਿਨ ਸਬ ਫੂਲ ਲਗੁਯੋ ਅਸਵਾਰਾ।। ।।ਭੂਰਤ ਸਰਿਸ ਸਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ।।
।।ਸਬ ਸੁੰਦਰ ਸਬ ਭੂਖਣ ਧਾਰੀ।। ।।ਰਣ ਸਰ ਚਾਪ ਤੂਣ ਕਰਿ ਭਾਰੀ।।

ਦੋ: ।।ਛਰੇ ਛਬੀਲੇ ਛੈਲ ਸਬ ਸੂਰ ਸੁਜਾਨ ਨਵੀਨ। ।।
।।ਯੁਗ ਪਦਚਰ ਅਸਵਾਰ ਪ੍ਰਤਿ ਜੋ ਆਗਿਕਲਾਪ ਪ੍ਰਬੀਨ।।੨੦੫

।।ਬਾਧੇ ਵਿਰਦ ਬੀਰ ਰਣ ਗਾਢੇ।। ।।ਨਿਕਸਿ ਭਯੋ ਪੁਰ ਬਾਹਿਰ ਠਾਢੇ।।
।।ਫੇਰਹਿਂ ਚਤੁਰ ਤੁਰੰਗ ਗਤਿ ਨਾਨਾ।। ।।ਹਰਖਾਹਿਂ ਪੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪਵਨ ਨਿਸਾਨਾ।
।।ਰਥ ਸਾਰਥਿਨ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ। ।।ਧੁਜ ਪਤਾਕ ਮਣਿ ਭੂਖਣ ਛਾਯੋ।।
।।ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਕਿੰਕਿਣੀ ਧੁਨਿ ਕਰਹੀਂ। ।।ਜਨੁ ਘਨ ਸੋਭਾ ਅਪਹਰਹੀਂ। ।।
।।ਸ੍ਯਾਮਕਰਣ ਆਗਿਆ ਚਿਤ੍ਰ ਰਸੋਤੇ। ।।ਤੇ ਤਿਨ ਰਥਨ ਸਾਰਥਿਨ ਜੋਤੇ।।
।।ਸੁੰਦਰ ਸਕਲ ਅਲੀ ਕ੍ਰਿਤ ਸੋਹੈਂ।। ।।ਜਿਨਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੈਂ।
।।ਜੇ ਜਲ ਚਲਹਿਂ ਚਲਾਵਹਿਂ ਕੀਨਾਈਂ। ।।ਏਪਨ ਭੂਰ ਬੇਗ ਅਧਿਕਾਈ।।
।।ਅਸ੍ਰ ਸਸ੍ਰ ਸਬ ਸਾਜ ਸਜਾਈ।। ।।ਰਥੀ ਸਾਰਥਿਨ ਲਿਯੇ ਬੁਲਾਈ।

ਦੋ: ।।ਚਢੇ ਚਢਿ ਰਥ ਬਾਹਿਰ ਨਗਰ ਲਾਗੀ ਜੁਰਨ ਬਰਾਤ।
।।ਦੇਤ ਸਗੁਨ ਸੁੰਦਰ ਸਬਹਿ ਜੋ ਜਿਹਿਂ ਕਾਰਜ ਜਾਤ।।੨੦੬।।

।।ਕਲਿਤ ਕਰਿਵਰਨ ਪਰੀ ਅੰਬਾਰੀ। ।ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹਿਂ ਭਾਂਤਿ ਸਵਾਰੀ
।।ਚਲੇ ਮੱਤ ਗਜ ਘਟਿ ਵਿਰਾਜੇ।। ।।ਮਨਹੁਂ ਸੁਭਗ ਸਾਵਨ ਘਨ ਗਾਜੇ
।।ਬਾਹਨ ਅਪਰ ਅਨੇਕ ਵਿਧਾਨਾ।। ।।ਸਿਬਿਕਾ ਸੁਭਗ ਸੁਖਾਸਨ ਯਾਨਾ
।।ਤਿਨ ਚਢਿ ਚਲੇ ਵਿਪ੍ਰ ਬਰ ਬ੍ਰਿੰਦਾ।। ।।ਜਨੁ ਤਨੁ ਧਰੇ ਸਕਲ ਸ੍ਰੁਤਿ ਛੰਦਾ।।
।।ਮਾਗਧ ਸੂਤ ਬੰਦਿ ਗੁਣ ਗਾਯਕ। ।।ਚਲੇ ਜਾਨ ਚਢਿ ਜੋ ਜਿਹ ਲਾਯਕ।
।।ਬੇਸਰ ਊਂਟ ਬ੍ਰਿਖਭ ਬਹੁ ਜਾਤੀ।। ।।ਚਲੇ ਬਸਤੁ ਭਰਿ ਅਗਣਿਤ ਭਾਂਤੀ।
।।ਕੋਟਿਨ ਕਾਂਵਰਿ ਚਲੇ ਕਹਾਰਾ।। ।।ਬਿਬਿਧ ਬਸਤੁ ਕੋ ਬਰਨੈ ਪਾਰਾ।।

ਚਲੇ ਸਕਲ ਸੇਵਕ ਸਮੁਦਾਈ॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਸਭਕੇ ਉਰ ਨਿਰਭਰ ਹਰਖ ਪੂਰਿਤ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ॥
॥ਕਬਹਿੰ ਦੇਖਿ ਹੈਂ ਨੈਨ ਭਰਿ ਰਾਮ ਲਖਨ ਦੋਊ ਬੀਰ॥੩੦੭

ਗਰਜਹਿੰ ਗਜ ਘੰਟ ਧੁਨਿ ਘੋਰਾ॥ ਰਥ ਰਵ ਬਾਜਿ ਹੀਂਸ ਚਹੁ ਓਰਾ॥
ਨਿਦਰਿ ਘਨਹਿੰ ਘੁਮਰਹਿੰ ਨਿਸਾਨਾ॥ ਨਿਜ ਪਰਾਯ ਕਛੁ ਸੁਨਿਯ ਨ ਕਾਨਾ॥
ਮਹਾਂ ਭੀਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰੇ॥ ਰਜ ਹੁਇ ਜਾਇ ਪਖਾਣ ਪਵਾਰੇ॥
ਚੜ੍ਹੀ ਅਟਾਰਿਨ ਦੇਖਹਿੰ ਨਾਰੀ॥ ਲੀਯੇ ਆਰਤੀ ਮੰਗਲ ਥਾਰੀ॥
ਗਾਵਹਿੰ ਗੀਤ ਮਨੋਹਰ ਨਾਨਾ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਨਹਿੰ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥
ਤਬ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਦੁਇ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸਾਜੀ॥ ਜੋਤੇ ਰਵਿ ਹਯ ਨਿੰਦਕ ਬਾਜੀ॥
ਦੋਊ ਰਥ ਰੁਚਿਰ ਭੂਪ ਪਹਿ ਆਨੇ॥ ਨਹਿੰ ਸਾਰਦ ਪਹਿੰ ਜਾਹਿ ਬਖਾਨੇ॥
ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਏਕ ਰਥ ਸਾਜਾ॥ ਦੂਸਰ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਅਤਿ ਰਾਜਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਿਹਿੰ ਰਥ ਰੁਚਿਰ ਵਸਿਸਟ ਕਹ ਹਰਖਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ਨਰੇਸ॥
॥ਆਪ ਚੜ੍ਹੇ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸੁਮਿਰਿ ਹਰ ਗੁਰੁ ਗੌਰਿ ਗਣੇਸ॥੩੦੮

ਸਹਿਤ ਵਸਿਸਟ ਸੋਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈਸੇ॥ ਸੁਰ ਗੁਰੁ ਸੰਗ ਪੁਰੰਦਰ ਜੈਸੇ॥
ਕਰਿ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਵੇਦ ਵਿਧਿ ਰਾਊ॥ ਦੇਖਿ ਸਬਹਿੰ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਊ॥
ਸੁਮਿਰਿ ਰਾਮ ਗੁਰੁ ਆਯਸ ਪਾਈ॥ ਚਲੇ ਮਹੀਪਤਿ ਸੰਖ ਬਜਾਈ॥
ਹਰਖੇ ਬਿਬੁਧ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰਾਤਾ॥ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਸੁਮੰਗਲ ਦਾਤਾ॥
ਭਯਉ ਕੁਲਾਹਲ ਹਯ ਗਯ ਗਾਜੇ॥ ਬ੍ਯੋਮ ਬਰਾਤ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜੇ॥
ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਮੰਗਲ ਗਾਈ॥ ਸਰਸ ਰਾਗ ਬਾਜਹਿੰ ਸਹਨਾਈ॥
ਘੰਟ ਘੰਟਿ ਧੁਨਿ ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਈ॥ ਸਰੈਂ ਕਰੈਂ ਪਾਯਕ ਫਹਰਾਈ॥
ਕਰਹਿੰ ਵਿਦੂਖਕ ਕੌਤੁਕ ਨਾਨਾ॥ ਹਾਸ ਕੁਸਲ ਕਲ ਗਾਨ ਸੁਜਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰ ਕੁਵਰ ਵਰ ਅੰਕਨਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਿਸਾਨ॥
॥ਨਾਗਰ ਨਟ ਚਿਤਵਹਿੰ ਚਕਿਤ ਡਿਗਹਿੰ ਨ ਤਾਲ ਵਿਧਾਨ॥

ਬਨੈ ਨ ਵਰਣਤ ਬਨੀ ਬਰਾਤਾ॥ ਹੋਇ ਸਗੁਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਭ ਦਾਤਾ॥
ਚਾਰਾ ਚਾਖੁ ਬਾਮ ਦਿਸਿ ਲੇਈ॥ ਮਨਹੁ ਸਕਲ ਮੰਗਲ ਕਹਿ ਦੇਈ॥

॥ਦਾਹਿਨ ਕਾਗ ਸੁਖੇਤ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਨਕੁਲ ਦਰਸ ਸਬ ਕਾਹੂੰ ਪਾਵਾ॥
॥ਸਾਨੁਕੂਲ ਬਹੈ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਯਾਰੀ॥ ॥ਸਘਟ ਸਬਾਲ ਆਵ ਬਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਲੋਵਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵਾ॥ ॥ਸੁਰਭੀ ਸਨਮੁਖ ਸਿਸੁਹਿੰ ਪਿਆਵਾ॥
॥ਮ੍ਰਿਗਮਾਲਾ ਦਾਹਿਨ ਦਿਸਿ ਆਈ॥ ॥ਮੰਗਲ ਗਣ ਜਨੁ ਦੀਨ੍ਹ ਦਿਖਾਈ॥
॥ਛੇਮਕਰੀ ਕਹ ਛੇਮ ਬਿਸੇਖੀ॥ ॥ਸ੍ਯਾਮਾ ਬਾਮ ਸੁਤਰੁ ਪਰ ਦੇਖੀ॥
॥ਸਨਮੁਖ ਆਯਉ ਦਧਿ ਅਰੁ ਮੀਨਾ॥ ॥ਕਰ ਪੁਸਤਕ ਦੁਇ ਬਿਪ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਮੰਗਲਮਯ ਕਲਿਆਣਮਯ ਅਭਿਮਤ ਫਲ ਦਾਤਾਰ।
॥ਜਨੁ ਸਬ ਸਾਂਚੇ ਹੋਨ ਹਿਤ ਭਯੇ ਸਗੁਨ ਇਕ ਬਾਰ॥੩੧੦॥

॥ਮੰਗਲ ਸਗੁਨ ਸੁਗਮ ਸਬ ਤਾਕੇ॥ ॥ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਜਾਕੇ॥
॥ਰਾਮ ਸਰਿਸ ਬਰ ਦੁਲਹਿਨਿ ਸੀਤਾ॥ ॥ਸਮਧੀ ਦਸਰਥ ਜਨਕ ਪੁਨੀਤਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਅਸ ਬ੍ਯਾਹ ਸਗੁਨ ਸਬ ਨਾਚੇ॥ ॥ਅਬ ਕੀਨੇ ਬਿਰੰਚਿ ਹਮ ਸਾਂਚੇ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਬਰਾਤ ਪਯਾਨਾ॥ ॥ਹਯ ਗਜ ਗਾਜਹਿੰ ਹਨਹਿੰ ਨਿਸਾਨਾ॥
॥ਆਵਤ ਜਾਨਿ ਭਾਨੁਕੁਲ ਕੇਤੂ॥ ॥ਸਰਿਤਨ ਜਨਕ ਬਧਾਯਉ ਸੇਤੂ॥
॥ਬੀਚ ਬੀਚ ਬਰ ਬਾਸ ਬਨਾਯੇ॥ ॥ਸੁਰਪੁਰ ਸਰਿਸ ਸੰਪਦਾ ਛਾਯੇ॥
॥ਅਸਨ ਸਯਨ ਬਰ ਬਸਨ ਸੁਹਾਯੇ॥ ॥ਪਾਵਹਿੰ ਸਬ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਨ ਭਾਯੇ॥
॥ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਸੁਖ ਲਖਿ ਅਨੁਕੂਲੇ॥ ॥ਸਕਲ ਬਰਾਤਿਨ ਮੰਦਿਰ ਭੂਲੇ॥

ਦੋ: ॥ਆਵਤ ਜਾਨਿ ਬਰਾਤ ਬਰ ਸੁਨਿ ਗਹ ਗਹੇ ਨਿਸਾਨ।
॥ਸਜਿ ਗਜ ਰਥ ਪਦਚਰ ਤੁਰੰਗ ਲੇਨ ਚਲੇ ਅਗਵਾਨ॥੩੧੧॥

॥ਕਨਕ ਕਲਸ ਭਰਿ ਕੋਪਰ ਥਾਰਾ॥ ॥ਭਾਜਨ ਲਲਿਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ॥
॥ਭਰੇ ਸੁਧਾ ਸਮ ਸਬ ਪਕਵਾਨਾ॥ ॥ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨਹਿੰ ਜਾਹਿੰ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਫਲ ਅਨੇਕ ਬਰ ਬਸਤੁ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਹਰਖਿ ਭੇਂਟ ਹਿਤ ਭੂਪ ਪਠਾਈ॥
॥ਭੂਖਣ ਬਸਨ ਮਹਾ ਮਣਿ ਨਾਨਾ॥ ॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਹਯ ਗਜ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜਾਨਾ॥
॥ਮੰਗਲ ਸਗੁਨ ਸੁਗੰਧ ਸੁਹਾਯੇ॥ ॥ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਮਹਿਪਾਲ ਪਠਾਯੇ॥
॥ਦਧਿ ਚਿਉਰਾ ਉਪਹਾਰ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਭਰਿ ਭਰਿ ਕਾਂਵਰਿ ਚਲੇ ਕਹਾਰਾ॥
॥ਅਗਵਾਨਿਨ ਜਬ ਦੀਖ ਬਰਾਤਾ॥ ॥ਉਰ ਆਨੰਦ ਪੁਲਕ ਭਰ ਗਾਤਾ॥

੧੪੬ ੧੫੧

॥ਦੀਖ ਬਨਾਵ ਸਹਿਤ ਅਗਵਾਨਾ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਬਰਾਤਿਨ ਹਨੇ ਨਿਸਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਹਰਖਿ ਪਰਸਪਰ ਮਿਲਨ ਹਿਤ ਕਛੁਕ ਚਲੇ ਬਗ ਮੇਲ
॥ਜਨੁ ਆਨੰਦ ਸਮੁਦ੍ਰ ਦੁਇ ਮਿਲਤ ਬਿਹਾਇ ਸੁਬੇਲਾ॥੩੦੫॥

॥ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰਿ ਗਾਵਹਿ ॥ਮੁਦਿਤ ਦੇਵ ਦੁੰਦੁਭੀ ਬਜਾਵਹਿ॥
॥ਬਸਤੁ ਸਕਲ ਰਾਖੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ॥ ॥ਬਿਨਯ ਕੀਨ ਤਿਨ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਸਮੇਤ ਰਾਉ ਸਬ ਲੀਨਾ॥ ॥ਭੈ ਬਕਸੀਸ ਜਾਚਕਨ ਦੀਨਾ॥
॥ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਬਹੁ ਮਾਨ ਬਡਾਈ॥ ॥ਜਨਵਾਸੇ ਕਹ ਚਲੇ ਲਵਾਈ॥
॥ਬਸਨ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਪਾਵੜੇ ਪਰਹੀਂ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪ ਦਸਰਥ ਤਾ ਪਰ ਪਗ ਧਰਹੀਂ॥
॥ਦੇਖਿ ਧਨਦ ਧਨ ਮਦ ਪਰਿਹਰਹੀਂ॥ ॥ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਜੈ ਜੈ ਕਰਹੀਂ॥
॥ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ਜਨਵਾਸਾ॥ ॥ਜਹਾਂ ਸਬ ਕਹ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਪਾਸਾ॥
॥ਜਾਨੀ ਸੀਯ ਬਰਾਤ ਪੁਰ ਆਈ॥ ॥ਕਛੁ ਨਿਜ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਨਾਈ॥
॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੁਮਿਰਿ ਸਬ ਸਿਧਿ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਭੂਪ ਪਹੁਨਈ ਕਰਨ ਪਠਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਯ ਆਯਸੁ ਸਿਰ ਸਿਧਿ ਧਰਿ ਗਈ ਜਹਾਂ ਜਨਵਾਸ।
॥ਲਿਯੇ ਸੰਪਦਾ ਸਕਲ ਸੁਖ ਸੁਰ ਪੁਰ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸ॥੩੦੬॥

॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਬਾਸ ਬਿਲੋਕ ਬਰਾਤੀ॥ ॥ਸੁਰ ਸੁਖ ਸਕਲ ਸੁਲਭ ਸਬ ਭਾਂਤੀ॥
॥ਬਿਭਵ ਭੇਦ ਕਛੁ ਕਾਹੁ ਨ ਜਾਨਾ॥ ॥ਸਕਲ ਜਨਕ ਕਰ ਕਰਹਿਂ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਸਿਯ ਮਹਿਮਾ ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਾਨੀ॥ ॥ਹਰਖੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹੇਤੁ ਪਹਿਚਾਨੀ॥
॥ਪਿਤੁ ਆਗਮਨ ਸੁਨਤ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯਨ ਅਤਿ ਅਨੰਦ ਸਮਾਈ॥
॥ਸਕੁਚਨ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਗੁਰੁ ਪਾਹੀਂ॥ ॥ਪਿਤੁ ਦਰਸਨ ਲਾਲਸ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨਯ ਬੜਿ ਦੇਖੀ॥ ॥ਉਪਜਾ ਉਰ ਸੰਤੋਖ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਹਰਖਿ ਬੰਧੁ ਦੋਊ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਏ॥ ॥ਪੁਲਕ ਅੰਗ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ॥
॥ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਦਸਰਥ ਜਨਵਾਸੇ॥ ॥ਮਨਹੁੰ ਸਰੋਵਰ ਤਕੇ ਪਿਆਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਭੂਪ ਬਿਲੋਕੇ ਜਬਹਿ ਮੁਨਿ ਆਵਤ ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ॥ ।
॥ਉਠੇ ਹਰਖਿ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਮਹ ਚਲੇ ਥਾਹ ਸੀ ਲੇਤ॥੩੦੭॥

॥ਮੁਨਿਹਿ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ਮਹੀਸਾ॥ ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਰਜ ਧਰਿ ਸੀਸਾ॥

ਕੌਸਿਕ ਰਾਉ ਲਿਏ ਉਰ ਲਾਈ। ਕਹਿ ਅਸੀਖ ਪੂਛੀ ਕੁਸਲਾਈ।
ਪੁਨਿ ਦੰਡਵਤ ਕਰਤ ਦੋਉ ਭਾਈ। ਦੇਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਰ ਸੁਖ ਨ ਸਮਾਈ।
ਸੁਤ ਹਿਯ ਲਾਇ ਦੁਸਹ ਦੁਖ ਮੇਟੇ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਾਨ ਜਨੁ ਭੇਟੇ।
ਪੁਨਿ ਵਸਿਸ਼ਟ ਪਦ ਸਿਰ ਤਿਨ ਨਾਏ। ਪ੍ਰੇਮ ਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿ ਵਰ ਉਰ ਲਾਏ।
ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬੰਦੇ ਦੁਹੂੰ ਭਾਈ। ਮਨ ਭਾਵਤਿ ਅਸੀਖ ਤਿਨ ਪਾਈ।
ਭਰਤ ਸਹਾਨੁਜ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ। ਲਿਯੇ ਉਠਾਇ ਲਾਇ ਉਰ ਰਾਮਾ।
ਹਰਖੇ ਲਖਣ ਦੇਖਿ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿ ਪੂਰਤਿ ਗਾਤਾ।

ਦੋ: ਪੁਰ ਜਨ ਪਰਿਜਨ ਜਾਤਿਜਨ ਜਾਚਿਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੀਤ।
ਮਿਲੇ ਜਥਾ ਬਿਧਿ ਸਬਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਬਿਨੀਤ। ੩੧੫

ਰਾਮਹਿੰ ਦੇਖਿ ਬਰਾਤ ਜੁੜਾਨੀ। ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ।
ਨ੍ਰਿਪ ਸਮੀਪ ਸੋਹਹਿੰ ਸੁਤ ਚਾਰੀ। ਜਨੁ ਧਨ ਧਰਮਾਦਿਕ ਤਨੁ ਧਾਰੀ।
ਸੁਤਨ ਸਹਿਤ ਦਸਰਥਹਿ ਦੇਖੀ। ਮੁਦਿਤ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਸੇਖੀ।
ਸੁਮਨ ਬਰਖਿ ਸੁਰ ਹਨਹਿੰ ਨਿਸਾਨ। ਨਾਕ ਨਟੀ ਨਾਚਹਿੰ ਕਰਿ ਗਾਨਾ।
ਸਤਾਨੰਦ ਅਰੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸਚਿਵ ਗਨ। ਮਾਗਧ ਸੂਤ ਬਿਦੁਖ ਬੰਦੀ ਜਨ।
ਸਹਿਤ ਬਰਾਤ ਰਾਉ ਸਨਮਾਨਾ। ਆਯਸੁ ਮਾਂਗਿ ਫਿਰੇ ਅਗਵਾਨਾ।
ਪ੍ਰਥਮ ਬਰਾਤ ਲਗਨ ਤੇ ਆਈ। ਤਾਤੇ ਪੁਰ ਪ੍ਰਮੋਦ ਅਧਿਕਾਈ।
ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਲੋਗ ਸਬ ਲਹਹੀਂ। ਬਢਹੁ ਦਿਵਸ ਨਿਸਿ ਬਿਧਿ ਸਨ ਕਹਹੀਂ।

ਦੋ: ਰਾਮ ਸੀਯ ਸੋਭਾ ਅਵਧਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਅਵਧਿ ਦੋਊ ਰਾਜ।
ਜਹੰ ਤਹੰ ਪੁਰਜਨ ਕਹਹਿੰ ਅਸ ਮਿਲਿ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਮਾਜ। ੩੧੬

ਜਨਕ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੂਰਤਿ ਵੈਦੇਹੀ। ਦਸਰਥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਧਰਿ ਦੇਹੀ।
ਇਨ ਸਮ ਕਾਹੁ ਨ ਸਿਵ ਅਵਰਾਧੇ। ਕਾਹੁ ਨ ਇਨ ਸਮਾਨ ਫਲ ਸਾਧੇ।
ਇਨ ਸਮ ਕੋਊ ਨ ਭਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਹੈ ਨਹਿੰ ਕਤਹੂੰ ਹੋਨੋ ਨਾਹੀਂ।
ਹਮ ਸਬ ਸਕਲ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਰਾਸੀ। ਭਯੇ ਜਗ ਜਨਮ ਜਨਕ ਪੁਰ ਬਾਸੀ।
ਜਿਨ ਜਾਨਕੀ ਰਾਮ ਛਬਿ ਦੇਖੀ। ਕੋ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਹਮ ਸਰਿਸ ਬਿਸੇਖੀ।
ਪੁਨਿ ਦੇਖਬ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਆਹੂ। ਲੇਬ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ।

ਚੌ: ਚੌ:

੧੪੮ ॥ਕਹਹਿਂ ਪਰਸਪਰ ਕੋਕਿਲ ਬਯਨੀ ॥ਏਹਿ ਬਿਆਹ ਬਡ ਲਾਭੁ ਸੁਨਯਨੀ॥
॥ਬਡੇ ਭਾਗ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ॥ ॥ਨਯਨ ਅਤਿਥਿ ਹੋਇਹਹਿਂ ਦੋਉ ਭਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਸਨੇਹ ਬਸ ਜਨਕ ਬੁਲਾਉਬ ਸੀਯ॥ ।
॥ਲੇਨ ਆਇਹਹਿਂ ਬੰਧੁ ਦੋਉ ਕੋਟਿ ਕਾਮ ਕਮਨੀਯ॥ ੧੦॥

॥ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਹੋਇਹਿ ਪਹੁਨਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯ ਨ ਕਾਹਿ ਅਸ ਸਾਸੁਰ ਮਾਈ॥
॥ਤਬ ਤਬ ਰਾਮ ਲਖਨਹਿ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਹੋਇਹਹਿਂ ਸਬ ਪੁਰ ਲੋਗ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਸਖਿ ਜਸ ਰਾਮ ਲਖਨ ਕਰ ਜੋਟਾ॥ ॥ਤੈਸੇਇ ਭੂਪ ਸੰਗ ਦੁਇ ਢੋਟਾ॥
॥ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਸਬ ਅੰਗ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਤੇ ਸਬ ਕਹਹਿਂ ਦੇਖਿ ਜੇ ਆਏ॥
॥ਕਹਾ ਏਕ ਮੈਂ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰੇ॥ ॥ਜਨੁ ਬਿਰੰਚਿ ਨਿਜ ਹਾਥ ਸੰਵਾਰੇ॥
॥ਭਰਤ ਰਾਮ ਹੀ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰੀ॥ ॥ਸਹਸਾ ਲਖਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਲਖਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸੂਦਨ ਏਕ ਰੂਪਾ॥ ॥ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਸਬ ਅੰਗ ਅਨੂਪਾ॥
॥ਮਨ ਭਾਵਹਿਂ ਮੁਖ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਕੋਉ ਨਾਹੀਂ॥

ਛੰ: ॥ਉਪਮਾ ਨ ਕੋਉ ਕਹ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਕਤਹੁੰ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਕਹੈਂ॥
॥ਬਲ ਬਿਨਯ ਬਿਦ੍ਯਾ ਸੀਲ ਸੋਭਾ ਸਿੰਧੁ ਇਨ ਸਮ ਏ ਅਹੈਂ॥
॥ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਕਲ ਪਸਾਰਿ ਅੰਚਲ ਬਿਧਿਹਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਹੀਂ॥
॥ਬ੍ਯਾਹਿਯਹੁ ਚਾਰਿਉ ਭਾਈ ਇਹ ਪੁਰ ਹਮ ਸੁਮੰਗਲ ਗਾਵਹੀਂ॥

ਸੋ: ॥ਕਹਹਿਂ ਪਰਸਪਰ ਨਾਰਿ ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ ਪੁਲਕ ਤਨੁ॥
॥ਸਖਿ ਸਬੁ ਕਰਬ ਪੁਰਾਰਿ ਪੁਨ੍ਯ ਪਯੋਨਿਧਿ ਭੂਪ ਦੋਉ॥ ੨੯

॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਆਨੰਦ ਉਮਗਿ ਉਮਗਿ ਉਰ ਭਰਹੀਂ॥
॥ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਯ ਸ੍ਵਯੰਬਰ ਆਏ॥ ॥ਦੇਖਿ ਬੰਧੁ ਸਬ ਤਿਨ ਸੁਖ ਪਾਏ॥
॥ਕਹਤ ਰਾਮ ਜਸ ਬਿਸਦ ਬਿਸਾਲਾ॥ ॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਭਵਨ ਗਏ ਮਹਿਪਾਲਾ॥
॥ਗਏ ਬੀਤਿ ਕਛੁ ਦਿਨ ਇਹਿ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਪੁਰਜਨ ਸਕਲ ਬਰਾਤੀ॥
॥ਮੰਗਲ ਮੂਲ ਲਗਨ ਦਿਨ ਆਵਾ॥ ॥ਹਿਮ ਰਿਤੁ ਅਗਹਨ ਮਾਸ ਸੁਹਾਵਾ॥
॥ਗ੍ਰਹ ਤਿਥਿ ਨਖਤ ਜੋਗ ਬਰ ਬਾਰੂ॥ ॥ਲਗਨ ਸੋਧਿ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰੂ॥
॥ਪਠੈ ਦੀਨ ਨਾਰਦ ਸਨ ਸੋਈ॥ ॥ਗਨੀ ਜਨਕ ਕੇ ਗਨਕਨ ਜੋਈ॥

॥ਸੁਨੀ ਸਕਲ ਲੋਗਨ ਯਹਿ ਬਾਤਾ॥ ॥ਕਹਹਿਂ ਜੋਤਿਸ਼ੀ ਅਹਹਿਂ ਬਿਧਾਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਧੇਨੁ ਧੂਰਿ ਬੇਲਾ ਬਿਮਲ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲ॥
॥ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹੇਉ ਬਿਦੇਹ ਸਨ ਜਾਨਿ ਸਗੁਨ ਅਨੁਕੂਲ॥੩੧੮

॥ਉਪਰੋਹਿਤਹਿਂ ਕਹੇਉ ਨਰਨਾਹਾ॥ ॥ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਕਰ ਕਾਰਨ ਕਾਹਾ॥
॥ਸਤਾਨੰਦ ਤਬ ਸਚਿਵ ਬੁਲਾਏ॥ ॥ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਸਾਜਿ ਸਬ ਲਾਏ॥
॥ਸੰਖ ਨਿਸਾਨ ਪਣਵ ਬਹੁ ਬਾਜੇ॥ ॥ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਸਗੁਨ ਸੁਭ ਸਾਜੇ॥
॥ਸੁਭਗ ਸੁਆਸਨਿ ਗਾਵਹਿ ਗੀਤਾ॥ ॥ਕਰਹਿਂ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਬਿਪ੍ਰ ਪੁਨੀਤਾ॥
॥ਲੇਨ ਚਲੇ ਸਾਦਰ ਇਹਿ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਗਏ ਜਹਾਂ ਜਨਵਾਸ ਬਰਾਤੀ॥
॥ਕੋਸਲਪਤਿ ਕਰ ਦੇਖ ਸਮਾਜੂ॥ ॥ਅਤਿ ਲਘੁ ਲਗੀ ਤਿਨਹਿ ਸੁਰਰਾਜੂ॥
॥ਭਯਉ ਸਮਉ ਅਬ ਧਾਰਿਅ ਪਾਊ॥ ॥ਯਹ ਸੁਨਿ ਪਰਾ ਨਿਸਾਨਨ ਘਾਊ॥
॥ਗੁਰਹਿਂ ਪੂਛਿ ਕਰਿ ਕੁਲ ਬਿਧਿ ਰਾਜਾ॥ ॥ਚਲੇ ਸੰਗ ਮੁਨਿ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜਾ॥

ਦੋ: ॥ਭਾਗ੍ਯ ਬਿਭਵ ਅਵਧੇਸ ਕਰ ਦੇਖਿ ਦੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ॥
॥ਲਗੇ ਸਰਾਹਨ ਸਹਸ ਮੁਖ ਜਾਨਿ ਜਨਮ ਨਿਜ ਬਾਦਿ॥੩੧੯

॥ਸੁਰਨ ਸੁਮੰਗਲ ਅਵਸਰ ਜਾਨਾ॥ ॥ਬਰਖਹਿਂ ਸੁਮਨ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਾ॥
॥ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਬਿਬੁਧ ਬਰੂਥਾ॥ ॥ਚਢੇ ਬਿਮਾਨਨ ਨਾਨਾ ਜੂਥਾ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਲਕ ਤਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਚਲੇ ਬਿਲੋਕਨ ਰਾਮ ਬਿਆਹੂ॥
॥ਦੇਖਿ ਜਨਕ ਪੁਰ ਸੁਰ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਲੋਕ ਸਬਹਿਂ ਲਘੁ ਲਾਗੇ॥
॥ਚਿਤਵਹਿਂ ਚਕਿਤ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਤਾਨਾ॥ ॥ਰਚਨਾ ਸਕਲ ਅਲੌਕਿਕ ਨਾਨਾ॥
॥ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਰੂਪ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਸੁਘਰ ਸੁਧਰਮ ਸੁਸੀਲ ਸੁਜਾਨਾ॥
॥ਤਿਨਹਿਂ ਦੇਖਿ ਸਬ ਸੁਰ ਸੁਰਨਾਰੀ॥ ॥ਭਏ ਨਖਤ ਜਨੁ ਬਿਧੁ ਉਜਿਆਰੀ॥
॥ਬਿਧਿਹਿਂ ਭਯੋ ਆਚਰਜ ਬਿਸੇਖੀ॥ ॥ਨਿਜ ਕਰਨੀ ਕਛੁ ਕਤਹੁਂ ਨ ਦੇਖੀ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਵ ਸਮੁਝਾਏ ਦੇਵ ਸਬ ਜਨਿ ਆਚਰਜ ਭੁਲਾਹੁ॥
॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਹੁ ਧੀਰ ਧਰਿ ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਆਹੁ॥ ੩੨੦

॥ਜਿਨ ਕਰ ਨਾਮ ਲੇਤ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਸਕਲ ਅਮੰਗਲ ਮੂਲ ਨਸਾਹੀਂ॥
॥ਕਰਤਲ ਹੋਹਿਂ ਪਦਾਰਥ ਚਾਰੀ॥ ॥ਤੇ ਸਿਯ ਰਾਮ ਕਹੇਉ ਕਾਮਾਰੀ॥

੧੫੦
੧੮੦

ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸੰਭੁ ਸੁਰਨ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਪੁਨਿ ਆਗੇ ਬਰ ਬਸਹ ਚਲਾਵਾ ॥
ਦੇਵਨ ਦੇਖੇ ਦਸਰਥ ਜਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਮਨ ਪੁਲਕਿਤ ਗਾਤਾ ॥
ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਸੰਗ ਮਹਿ ਦੇਵਾ ॥ ਜਨੁ ਤਨੁ ਧਰੇ ਕਰਹਿਂ ਸੁਖ ਸੇਵਾ ॥
ਸੋਹਤ ਸਾਥ ਸੁਭਗ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ॥ ਜਨ ਅਪਬਰਗ ਸਕਲ ਤਨੁ ਧਾਰੀ ॥
ਮਰਕਤ ਕਨਕ ਬਰਣ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਸੁਰਨ ਭੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰੀ ॥
ਪੁਨਿ ਰਾਮਹਿ ਬਿਲੋਕ ਹਿਯ ਹਰਖੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਰਾਹਿ ਸੁਮਨ ਤਿਨ ਬਰਖੇ ॥

ਦੋਹਾ ॥ ਰਾਮ ਰੂਪ ਨਖ ਸਿਖ ਸੁਭਗ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ॥
ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਉਮਾਂ ਸਮੇਤ ਪੁਰਾਰਿ ॥੩੨੧॥

ਕੇਕੀ ਕੰਠ ਦ੍ਯੁਤਿ ਸ੍ਯਾਮਲ ਅੰਗਾ ॥ ਤੜਿਤ ਬਿਨਿੰਦਕ ਬਸਨ ਸੁਰੰਗਾ ॥
ਬ੍ਯਾਹ ਬਿਭੂਖਣ ਬਿਬਿਧ ਬਨਾਏ ॥ ਮੰਗਲ ਮਯ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਏ ॥
ਸਰਦ ਬਿਮਲ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਸੁਹਾਵਨ ॥ ਨਯਨ ਨਵਲ ਰਾਜੀਵ ਲਜਾਵਨ ॥
ਸਕਲ ਅਲੌਕਿਕ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ॥ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਮਨਹੀ ਮਨ ਭਾਈ ॥
ਬੰਧੁ ਮਨੋਹਰ ਸੋਹਹਿਂ ਸੰਗਾ ॥ ਜਾਤ ਨਚਾਵਤ ਚਪਲ ਤੁਰੰਗਾ ॥
ਰਾਜਕੁਅਰ ਬਰ ਬਾਜਿ ਨਚਾਵਹਿਂ ॥ ਬੰਸ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਬਿਰਦ ਸੁਨਾਵਹਿਂ ॥
ਜੇਹਂ ਤੁਰੰਗ ਪਰ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਗਤਿ ਬਿਲੋਕਿ ਖਗ ਨਾਯਕ ਲਾਜੇ ॥
ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ਬਾਜਿ ਬੇਖ ਜਨੁ ਕਾਮ ਬਨਾਵਾ ॥

ਛੰਦ ॥ ਜਨੁ ਬਾਜਿ ਬੇਖ ਬਨਾਇ ਮਨਸਿਜ ਰਾਮ ਹਿਤ ਅਤਿ ਸੋਹਈ ॥
ਆਪਨੇ ਬਲ ਰੂਪ ਗੁਣ ਗਤਿ ਸਕਲ ਭੁਵਨ ਬਿਮੋਹਈ ॥
ਜਗਮਗਤ ਜੀਨ ਜੜਾਵ ਜੋਤਿ ਸੁਮੋਤਿ ਮਾਣਿਕ ਮਣਿ ਲਗੇ ॥
ਕਿੰਕਿਣਿ ਲਲਾਮ ਲਗਾਮ ਲਲਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਠਗੇ ॥

ਦੋਹਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਸਹਿਂ ਲਯਲੀਨ ਮਨ ਚਲਤ ਬਾਜਿ ਛਬਿ ਪਾਵ ॥
ਭੂਖਿਤ ਉਡੁਗਣ ਤੜਿਤ ਘਨ ਜਨੁ ਬਰ ਬਰਹਿਂ ਨਚਾਵ ॥੩੨੨॥

ਜੇਹਿ ਬਰ ਬਾਜਿ ਰਾਮ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਤੇਹਿਂ ਸਾਰਦਉ ਨ ਬਰਣੈ ਪਾਰਾ ॥
ਸੰਕਰ ਰਾਮ ਰੂਪ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਨਯਨ ਪੰਚ ਦਸ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੇ ॥
ਹਰਿ ਹਿਤ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਜਬ ਜੋਹੇ ॥ ਰਮਾ ਸਮੇਤ ਰਮਾਪਤਿ ਮੋਹੇ ॥

॥ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਛਬਿ ਬਿਧਿ ਹਰਖਾਨੇ॥ ॥ਆਠੋ ਨਯਨ ਜਾਨਿ ਪਛੁਤਾਨੇ॥
॥ਸੁਰ ਸੇਨਪ ਉਰ ਬਹੁਤ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਬਿਧਿ ਤੇ ਡੇਵਢੇ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਚਿਤਵ ਸੁਰੇਸ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਗੌਤਮ ਸ੍ਰਾਪ ਪਰਮ ਹਿਤ ਮਾਨਾ॥
॥ਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁਰਪਤਿਹਿੰ ਸਿਹਾਹੀਂ॥ ॥ਆਜੁ ਪੁਰੰਦਰ ਸਮ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਮੁਦਿਤ ਦੇਵਗਣ ਰਾਮਹਿੰ ਦੇਖੀ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਾਜ ਦੁਹੂੰ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ॥

ਛੰ: ॥ਅਤਿ ਹਰਖ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਦੁੰਦਭੀ ਬਾਜਹਿ ਘਨੀ॥
॥ਬਰਖਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਹਰਖਿ ਕਹਿ ਜਯ ਜਯਤਿ ਜਯ ਰਘੁਕੁਲਮਨੀ॥
॥ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਜਾਨਿ ਬਰਾਤ ਆਵਤ ਬਾਜਨੇ ਬਹੁ ਬਾਜਹੀਂ॥
॥ਰਾਨੀ ਸੁਆਸਿਨਿ ਬੋਲਿ ਪਰਿਛਨ ਹੇਤੁ ਮੰਗਲ ਸਾਜਹੀਂ॥ ੩੨

ਦੋ: ॥ਸਜਿ ਆਰਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਮੰਗਲ ਸਕਲ ਸਵਾਰਿ॥
॥ਚਲੀ ਮੁਦਿਤ ਪਰਿਛਨ ਕਰਨ ਗਜਗਾਮਿਨਿ ਬਰ ਨਾਰਿ॥ ੩੨੩

॥ਬਿਧੁ ਬਦਨੀ ਮ੍ਰਿਗਸਾਵਕ ਲੋਚਨਿ॥ ॥ਸਬ ਨਿਜ ਤਨੁ ਛਬਿ ਰਤਿ ਮਦ ਮੋਚਨਿ॥
॥ਪਹਿਰੇ ਬਰਣ ਬਰਣ ਬਰ ਚੀਰਾ॥ ॥ਸਕਲ ਬਿਭੂਖਣ ਸਜੇ ਸਰੀਰਾ॥
॥ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਅੰਗ ਬਨਾਯੇ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਗਾਨ ਕਲਕੰਠ ਲਜਾਯੇ॥
॥ਕੰਕਣ ਕਿੰਕਿਨਿ ਨੂਪੁਰ ਬਾਜਹਿੰ॥ ॥ਚਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਕਾਮ ਗਜ ਲਾਜਹਿੰ॥
॥ਬਾਜਹਿੰ ਬਾਜਨ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ॥ ॥ਨਭ ਅਰੁ ਨਗਰ ਸੁਮੰਗਲ ਚਾਰਾ॥
॥ਸਚੀ ਸਾਰਦਾ ਰਮਾ ਭਵਾਨੀ॥ ॥ਜੇ ਸੁਰ ਤਿਯ ਸੁਚਿ ਸਹਜ ਸਯਾਨੀ॥
॥ਕਪਟ ਨਾਰਿ ਬਰ ਭੇਖ ਬਨਾਈ॥ ॥ਮਿਲੀ ਸਕਲ ਰਨਵਾਸਹਿੰ ਆਈ॥
॥ਕਰਹਿੰ ਗਾਨ ਕਲ ਮੰਗਲ ਬਾਨੀ॥ ॥ਹਰਖ ਬਿਵਸ ਸਬ ਕਾਹੁ ਨ ਜਾਨੀ॥

ਛੰ: ॥ਕੋ ਜਾਨ ਕੇਹਿ ਆਨੰਦ ਬਸ ਸਬ ਬ੍ਰਹਮ ਬਰ ਪਰਿਛਨ ਚਲੀ॥
॥ਕਲ ਗਾਨ ਮਧੁਰ ਨਿਸਾਨ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਸੋਭਾ ਭਲੀ॥
॥ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਬਿਲੋਕਿ ਦੂਲਹ ਸਕਲ ਹਿਯ ਹਰਖਿਤ ਭਈਂ॥
॥ਅੰਭੋਜ ਅੰਬਕ ਅੰਬੁ ਉਮਗਿ ਸੁਅੰਗ ਪੁਲਕਾਵਲਿ ਛਈਂ॥ ੩੦

ਦੋ: ॥ਜੋ ਸੁਖ ਭਾ ਸਿਯ ਮਾਤੁ ਮਨ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਬਰ ਭੇਖ॥
॥ਸੋ ਨ ਸਕਹਿੰ ਕਹਿ ਕਲਪ ਸਤ ਸਹਸ ਸਾਰਦਾ ਸੇਖ॥

੧੫੨
੧੫੪

ਚੌ: ਚੌ:

॥ ਨਯਨ ਨੀਰ ਹਟਿ ਮੰਗਲ ਜਾਨੀ ॥ ਪਰਿਛਨ ਕਰਹਿੰ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਰਾਨੀ ॥
॥ ਬੇਦ ਬਿਹਿਤ ਅਰੁ ਕੁਲ ਆਚਾਰੂ ॥ ਕੀਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਬ ਬਿਵਹਾਰੂ ॥
॥ ਪੰਚ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ਗਾਨਾ ॥ ਪਟ ਪਾਂਵੜੇ ਪਰਹਿੰ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥
॥ ਕਰਿ ਆਰਤੀ ਅਰਘ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਮ ਗਵਨ ਮੰਡਪ ਤਬ ਕੀਨਾ ॥
॥ ਦਸਰਥ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਬਿਭਵ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕਪਤਿ ਲਾਜੇ ॥
॥ ਸਮਯ ਸਮਯ ਸੁਰ ਬਰਖਹਿ ਫੂਲਾ ॥ ਸਾਂਤਿ ਪੜਹਿੰ ਮਹਿਸੁਰ ਅਨੁਕੂਲਾ ॥
॥ ਨਭ ਅਰੁ ਨਗਰ ਕੁਲਾਹਲ ਹੋਈ ॥ ਆਪਨ ਪਰ ਕਛੁ ਸੁਨੈ ਨ ਕੋਈ ॥
॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮੰਡਪਹਿ ਆਏ ॥ ਅਰਘ ਦੇਇ ਆਸਨ ਬੈਠਾਏ ॥

ਛੰ: ॥ ਬੈਠਾਰਿ ਆਸਨ ਆਰਤੀ ਕਰਿ ਨਿਰਖਿ ਬਰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ ॥
॥ ਮਨਿ ਬਸਨ ਭੂਖਨ ਭੂਰਿ ਵਾਰਹਿੰ ਨਾਰਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵਹੀਂ ॥
॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸੁਰਬਰ ਬਿਪ੍ਰ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ਕੌਤਕ ਦੇਖਹੀਂ ॥ ॥
॥ ਅਵਲੋਕਿ ਰਘੁਕੁਲ ਕਮਲ ਰਵਿ ਛਬਿ ਸੁਫਲ ਜੀਵਨ ਲੇਖਹੀਂ ॥ ੩੮

ਦੋ: ॥ ਨਾਊ ਬਾਰੀ ਭਾਟ ਨਟ ਰਾਮ ਨਿਛਾਵਰਿ ਪਾਇ ॥ ॥
॥ ਮੁਦਿਤ ਅਸੀਸਹਿ ਨਾਇ ਸਿਰ ਹਰਖ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਇ ॥ ੩੨੫

॥ ਮਿਲੇ ਜਨਕ ਦਸਰਥ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਕਰਿ ਬੈਦਿਕ ਲੌਕਿਕ ਸਬ ਰੀਤੀ ॥
॥ ਮਿਲਤ ਮਹਾ ਦੋਉ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਉਪਮਾ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਕਬਿ ਲਾਜੇ ॥
॥ ਲਹੀ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹਾਰਿ ਹਿਯ ਮਾਨੀ ॥ ਇਨ ਸਮ ਏ ਉਪਮਾ ਉਰ ਆਨੀ ॥
॥ ਸਮਧੀ ਦੇਖਿ ਦੇਵ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਸੁਮਨ ਬਰਖਿ ਜਸ ਗਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥
॥ ਜਗ ਬਿਰੰਚਿ ਉਪਜਾਵਾ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦੇਖੇ ਸੁਨੇ ਬਯਾਹ ਬਹੁ ਤਬ ਤੇ ॥
॥ ਸਕਲ ਭਾਂਤਿ ਸਮ ਸਾਜ ਸਮਾਜੂ ॥ ਸਮ ਸਮਧੀ ਦੇਖੇ ਹਮ ਆਜੂ ॥
॥ ਦੇਵ ਗਿਰਾ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ਸਾਂਚੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਲੌਕਿਕ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਮਾਚੀ ॥
॥ ਦੇਤ ਪਾਂਵੜੇ ਅਰਘ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਾਦਰ ਜਨਕ ਮੰਡਪਹਿੰ ਲਯਾਏ ॥

ਛੰ: ॥ ਮੰਡਪ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਰਚਨਾ ਰੁਚਿਰਤਾ ਮੁਨਿ ਮਨ ਹਰੇ ॥
॥ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਜਨਕ ਸੁਜਾਨ ਸਬ ਕਹ ਆਨਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਧਰੇ ॥
॥ ਕੁਲ ਇਸ਼ਟ ਸਰਿਸ ਬਸਿਸ਼ਟ ਪੂਜੇ ਬਿਨਯ ਕਰਿ ਆਸਿਖ ਲਹੀ ॥

੧੫੩

॥ਕੌਸਿਕਹਿ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿ ਰੀਤਿ ਤੌ ਨ ਪਰੈ ਕਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਮਦੇਵ ਆਦਿਕ ਰਿਖਯ ਪੂਜੇ ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਸ॥
॥ਦਿਯੇ ਦਿਵ੍ਯ ਆਸਨ ਸਬਹਿੰ ਸਬ ਸਨ ਲਹੀ ਅਸੀਸ॥ ੩੨੬

॥ਬਹੁਰਿ ਕੀਨ ਕੋਸਲਪਤਿ ਪੂਜਾ॥ ॥ਜਾਨਿ ਈਸ ਸਮ ਭਾਵ ਨ ਦੂਜਾ॥
॥ਕੀਨ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਿਨਯ ਬਡਾਈ॥ ॥ਕਹਿ ਨਿਜ ਭਾਗ੍ਯ ਬਿਭਵ ਬਹੁਤਾਈ॥
॥ਪੂਜੇ ਭੂਪਤਿ ਸਕਲ ਬਰਾਤੀ॥ ॥ਸਮਧੀ ਸਮ ਸਾਦਰ ਸਬ ਭਾਂਤੀ॥
॥ਆਸਨ ਉਚਿਤ ਦਿਯੇ ਸਬ ਕਾਹੂ॥ ॥ਕਹੌਂ ਕਹਾਂ ਮੁਖ ਏਕ ਉਛਾਹੂ॥
॥ਸਕਲ ਬਰਾਤ ਜਨਕ ਸਨਮਾਨੀ॥ ॥ਦਾਨ ਮਾਨ ਬਿਨਤੀ ਬਰ ਬਾਨੀ॥
॥ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਦਿਸਿਪਤਿ ਦਿਨਰਾਊ॥ ॥ਜੇ ਜਾਨਹਿੰ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਭਾਊ॥
॥ਕਪਟ ਬਿਪ੍ਰ ਬਰ ਭੇਖ ਬਨਾਯੇ॥ ॥ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਹਿ ਅਤਿ ਸਚੁ ਪਾਯੇ॥
॥ਪੂਜੇ ਜਨਕ ਦੇਵ ਸਮ ਜਾਨੇ॥ ॥ਦਿਯੇ ਸੁਆਸਨ ਬਿਨ ਪਹਿਚਾਨੇ॥

ਛੰ: ॥ਪਹਿਚਾਨ ਕੋ ਕਿਹ ਜਾਨ ਸਬਹਿ ਅਪਾਨ ਸੁਧਿ ਭੋਰੀ ਭਈ॥
॥ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਬਿਲੋਕਿ ਦੂਲਹ ਉਭੈ ਦਿਸਿ ਆਨੰਦ ਮਈ॥
॥ਸੁਰ ਲਖੇ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ ਪੂਜੇ ਮਾਨਸਿਕ ਆਸਨ ਦਯੇ॥
॥ਅਵਲੋਕਿ ਸੀਲ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਬਿਬੁਧ ਮਨ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਭਯੇ॥ ੪੦

ਦੋ: ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰ ਛਬਿ ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ॥
॥ਕਰਤ ਪਾਨ ਸਾਦਰ ਸਕਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਨ ਥੋਰ॥੩੨੭॥

॥ਸਮਯ ਬਿਲੋਕਿ ਬਸਿਸ਼ਟ ਬੁਲਾਯੇ॥ ॥ਸਾਦਰ ਸਤਾਨੰਦ ਸੁਨਿ ਆਯੇ॥
॥ਬੇਗਿ ਕੁਅੰਰਿ ਅਬ ਆਨਹੁ ਜਾਈ॥ ॥ਚਲੇ ਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥
॥ਰਾਨੀ ਸੁਨਿ ਉਪਰੋਹਿਤ ਬਾਨੀ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸਖਿਨ ਸਮੇਤ ਸਯਾਨੀ॥
॥ਬਿਪ੍ਰ ਬਧੂ ਕੁਲ ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਕਰਿ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਸੁ ਮੰਗਲ ਗਾਈ॥
॥ਨਾਰਿ ਭੇਖ ਜੇ ਸੁਰ ਬਰ ਬਾਮਾ॥ ॥ਸਕਲ ਸੁਭਾਯ ਸੁੰਦਰੀ ਸ੍ਯਾਮਾ॥
॥ਤਿਨਹਿੰ ਦੇਖਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਨਾਰੀ॥ ॥ਬਿਨੁ ਪਹਿਚਾਨ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਪ੍ਯਾਰੀ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਨਮਾਨਹਿ ਰਾਨੀ॥ ॥ਉਮਾ ਰਮਾ ਸਾਰਦ ਸਮ ਜਾਨੀ॥
॥ਸੀਯ ਸੰਵਾਰਿ ਸਮਾਜ ਬਨਾਈ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਮੰਡਪਹਿੰ ਚਲੀ ਲਵਾਈ॥

੧੫੪ ਛੰ: ॥ਕਰਿਓ ਸਜਾਇ ਸੀਤਹਿ ਸਖੀ ਸਾਦਰ ਸਾਜਿ ਸੁਮੰਗਲ ਭਾਮਿਨੀ
॥ਫਲ ਮਧੁ ਸਾਜੇ ਸੁੰਦਰੀ ਸਭ ਮੱਤ ਕੁੰਜਰ ਗਾਮਿਨੀ॥ ,, ॥
॥ਕਲ ਗਾਨ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਧਯਾਨ ਤਜਿ ਗਾਵਹਿੰ ਕਾਮ ਕੋਕਿਲ ਲਾਜਹੀ
॥ਮੰਜੀਰ ਨੂਪੁਰ ਕਿੰਕਿਣੀ ਕੰਕਣ ਰਾਗ ਗਤਿ ਵਰ ਬਾਜਹੀ॥ ੪੧॥

ਦੋਹ: ॥ਸੋਹਤਿ ਬਨਿਤਾ ਬ੍ਰਿੰਦ ਮਹਿ ਸਹਜ ਸੁਹਾਵਨਿ ਸੀਅ॥
॥ਛਬਿ ਲਲਨਾ ਗਨ ਮੰਡਨਾ ਜਨੁ ਸੁਖਮਾ ਤਿਯ ਕਮਨੀਅ॥ ੨੨੮

॥ਜਿਹ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ॥ ॥ਲਘੁ ਮਤਿ ਬਹੁਤ ਮਨੋਹਰਤਾਈ॥
॥ਆਵਤਿ ਦੇਖਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਸੀਤਾ॥ ॥ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਪੁਨੀਤਾ॥
॥ਸਭਹਿ ਮਨਾਹਿੰ ਮਨ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਭਏ ਪੂਰਣ ਕਾਮਾ॥
॥ਦੇਖੇ ਦਸਰਥ ਸੁਤਨ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਉਰ ਆਨੰਦ ਜੇਤਾ॥
॥ਸੁਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਿ ਵਰ ਪਾਹਿ ਫੂਲਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਅਸੀਸ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥
॥ਗਾਨ ਨਿਸਾਨ ਕੋਲਾਹਲ ਭਾਰੀ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸੀਅ ਮੰਡਪਹਿ ਆਈ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸਾਂਤਿ ਪੜਹਿੰ ਮੁਨਿਰਾਈ॥
॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਕਰ ਬਿਧਿ ਬਿਵਹਾਰੂ॥ ॥ਦੁਹੁੰ ਕੁਲ ਗੁਰੁ ਸਭ ਕੀਨ ਅਚਾਰੂ॥

ਛੰ: ॥ਆਚਾਰ ਕਰਿ ਗੁਰੁ ਗੌਰਿ ਗਨਪਤਿ ਮੁਦਿਤ ਬਿਪ੍ਰ ਪੁਜਾਵਹੀਂ॥
॥ਸੁਰ ਪ੍ਰਗਟਿ ਪੂਜਾ ਲੇਹਿੰ ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸ ਸੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ॥
॥ਮਧੁਪਰਕ ਮੰਗਲ ਦ੍ਰਬ ਜੋ ਜੇਹਿ ਸਮਯ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹ ਚਹੈਂ॥
॥ਭਰੇ ਕਨਕ ਕੋਪਰ ਕਲਸ ਸੋ ਸਬ ਲੀਏ ਪਰਿਚਾਰਕ ਰਹੈਂ॥ ੪੨
॥ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ ਰਵਿ ਕਹਿ ਦੇਤ ਸਭੁ ਸਾਦਰ ਕੀਓ॥
॥ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਦੇਵ ਪੁਜਾਇ ਸੀਤਹਿੰ ਸੁਭਗ ਸਿੰਘਾਸਨ ਦੀਓ॥
॥ਸਿਯ ਰਾਮ ਅਵਲੋਕਨਿ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾਹੁ ਨ ਲਖਿ ਪਰੈ॥
॥ਮਨ ਬੁਧਿ ਬਰ ਬਾਨੀ ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਵਿ ਕੈਸੇ ਕਰੈ॥ ੪੩॥

ਦੋ: ॥ਹੋਮ ਸਮਯ ਤਨੁ ਧਰਿ ਅਨਲ ਅਤਿ ਹਿਤ ਆਹੁਤਿ ਲੇਹਿੰ
॥ਬਿਪ੍ਰ ਭੇਖ ਧਰਿ ਵੇਦ ਸਭ ਕਹਿ ਬਿਵਾਹ ਬਿਧਿ ਦੇਹਿੰ॥ ੨੨੯

॥ਜਨਕ ਪਾਟ ਮਹਿਖੀ ਜਗ ਜਾਨੀ॥ ॥ਸੀਯ ਮਾਤੁ ਕਿਮਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ॥

॥ਸੁਜਨ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਖ ਸੁੰਦਰਤਾਈ॥
॥ਮਲਯਜ ਜਾਨਿ ਦੁਤਿ ਵਿਕਸਨ ਸੁਲਈ॥
॥ਜਾਨਕ ਵੰਸ਼ ਦੀਸਿ ਜਿਹ ਸੁਨ ਜਨ॥
॥ਬਨਕ ਕਲਸ ਮਾਲੋ ਪਰ ਤੂਟੇ॥
॥ਨਿਜ ਕਰ ਮੁਦਿਤ ਰਾਉ ਅਰੁ ਰਾਨੀ॥
॥ਪਹਰਹਿ ਵੇਦ ਸ਼ੁਨਿ ਮੰਗਲ ਬਾਨੀ॥
॥ਵਰ ਤ੍ਰਿਲੋਕਿ ਦੰਪਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
॥ਸਬ ਸਮੇਟਿ ਦੀਪਿ ਕਰੀ ਬਨਾਈ॥
॥ਸੁਨਤ ਸੁਆਦਿ ਜਿਨ ਜਾਦਰ ਲਾਈ॥
॥ਹਿਮਅਚਲਿ ਸੈਲ ਬਨੀ ਜਨੁ ਸਜਨ॥
॥ਸੁਖਿ ਸੁਗੰਧ ਮਹਿਲ ਜਲ ਪੂਰੇ॥
॥ਪੂਰੇ ਰਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਆਨੀ॥ ॥
॥ਗਾਨ ਸੁਮਨ ਝਰਿ ਅਵਸਰ ਜਾਨੀ॥
॥ਪਾਯ ਪੁਨੀਤ ਪਖਾਰਨ ਲਾਗੇ॥

ਛੰਦ॥ ॥ਲਾਗੇ ਪਖਾਰਨ ਪਾਇ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨੁ ਪੁਲਕਾਵਲੀ॥ ॥
॥ਨਭ ਨਗਰ ਗਾਨ ਨਿਸਾਨ ਜਯ ਧੁਨਿ ਉਮਗਿ ਜਨੁ ਚਹੁੰ ਦਿਸਿ ਚਲੀ॥
॥ਜੇ ਪਦ ਸਰੋਜ ਮਨੋਜ ਅਰਿ ਉਰ ਸਰ ਸਦੈਵ ਬਿਰਾਜ ਹੀਂ॥
॥ਜੇ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਮਿਰਤ ਬਿਮਲਤਾ ਮਨ ਸਕਲ ਕਲਿਮਲ ਭਾਜਹੀਂ॥ ੪੪
॥ਜੇ ਪਰਸਿ ਮੁਨਿ ਬਨਿਤਾ ਲਹੀ ਗਤਿ ਰਹੀ ਜੋ ਪਾਤਕ ਮਈ॥ ॥
॥ਮਕਰੰਦ ਜਿਨਕੋ ਸੰਭੁ ਸਿਰ ਸੁਚਿਤਾ ਅਵਧਿ ਸੁਰ ਬਰਨਈ॥
॥ਕਰਿ ਮਧੁਪ ਮੁਨਿ ਮਨ ਜੋਗਿ ਜਨ ਜੇ ਸੇਇ ਅਭਿਮਤ ਗਤਿ ਲਹੈਂ॥
॥ਤੇ ਪਦ ਪਖਾਰਤ ਭਾਗ ਭਾਜਨ ਜਨਕ ਜਯ ਜਯ ਸਬ ਕਹੈਂ॥ ੪੫
॥ਬਰ ਕੁਅਰਿ ਕਰਤਲ ਜੋਰਿ ਸਾਖੋਚਾਰ ਦੋਉ ਕੁਲ ਗੁਰੂ ਕਰੈਂ॥
॥ਭਯੋ ਪਾਨਿ ਗਹਨ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਧਿ ਸੁਰ ਮਨੁਜ ਮੁਨਿ ਆਨੰਦ ਭਰੈਂ॥
॥ਸੁਖ ਮੂਲ ਦੂਲਹ ਦੇਖਿ ਦੰਪਤਿ ਪੁਲਕ ਤਨ ਹੁਲਸੈਂ ਹਿਯੋ॥ ॥
॥ਕਰਿ ਲੋਕ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਕੰਨਯਾ ਦਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਭੂਖਨ ਕਿਯੋ॥ ੪੬॥
॥ਹਿਮਵੰਤ ਜਿਮਿ ਗਿਰਿਜਾ ਮਹੇਸਹਿ ਹਰਿਹਿ ਸ੍ਰੀ ਸਾਗਰ ਦਈ॥
॥ਤਿਮਿ ਜਨਕ ਰਾਮਹਿ ਸਿਯ ਸਮਰਪੀ ਬਿਸ੍ਵ ਕਲ ਕੀਰਤਿ ਨਈ॥ ॥
॥ਕਯੋਂ ਕਰੈ ਬਿਨਯ ਬਿਦੇਹ ਕਿਯੋ ਬਿਦੇਹ ਮੂਰਤਿ ਸਾਂਵਰੀ॥ ॥
॥ਕਰਿ ਹੋਮ ਬਿਧਿਵਤ ਗਾਂਠਿ ਜੋਰੀ ਹੋਨ ਲਾਗੀ ਭਾਂਵਰੀ॥ ੪੭॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਜਯ ਧੁਨਿ ਬੰਦੀ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ਗਾਨ ਨਿਸਾਨ॥ ॥
॥ਸੁਨਿ ਹਰਖਹਿੰ ਬਰਖਹਿੰ ਬਿਬੁਧ ਸੁਰਤਰੁ ਸੁਮਨ ਸੁਜਾਨ॥ ੩੩੦

ਕੁਅਰਿ ਕੁਅੰਰ ਕਲ ਭਾਵਰਿ ਦੇਹੀਂ ॥ ਨਯਨ ਲਾਭੁ ਸਬ ਸਾਦਰ ਲੇਹੀਂ ॥
ਜਾਇ ਨ ਬਰਨਿ ਮਨੋਹਰ ਜੋਰੀ ॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਕਛੁ ਕਹਿਯ ਸੁ ਥੋਰੀ ॥
ਰਾਮ ਸੀਯ ਸੁੰਦਰ ਪਰਿਛਾਹੀਂ ॥ ਜਗਮਗਾਹਿੰ ਮਣਿ ਖੰਭਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਮਨਹੁ ਮਦਨ ਰਤਿ ਧਰਿ ਬਹੁ ਰੂਪਾ ॥ ਦੇਖਹਿੰ ਰਾਮ ਬਿਵਾਹ ਅਨੂਪਾ ॥
ਦਰਸ ਲਾਲਸਾ ਸਕੁਚ ਨ ਥੋਰੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟਤ ਦੁਰਤ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰੀ ॥
ਭਏ ਮਗਨ ਸਬ ਦੇਖਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜਨਕ ਸਮਾਨ ਅਪਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥
ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿਨ ਭਾਵਰੀ ਫੇਰੀ ॥ ਨੇਗ ਸਹਿਤ ਸਬ ਰੀਤਿ ਨਿਬੇਰੀ ॥
ਰਾਮ ਸੀਯ ਸਿਰ ਸਿੰਦੂਰ ਦੇਹੀਂ ॥ ਸੋਭਾ ਕਹਿ ਨ ਜਾਤ ਬਿਧਿ ਕੇਹੀਂ ॥
ਅਰੁਣ ਪਰਾਗ ਜਲਜ ਭਰਿ ਨੀਕੇ ॥ ਸਸਿਹਿੰ ਭੂਖ ਅਹਿ ਲੋਭ ਅਮੀ ਕੇ ॥
ਬਹੁਰਿ ਬਸਿਸ਼ਟ ਦੀਨ ਅਨੁਸਾਸਨਾ ॥ ਬਰ ਦੁਲਹਿਨਿ ਬੈਠੇ ਇਕ ਆਸਨਾ ॥

ਛੰ:
ਬੈਠੇ ਬਰਾਸਨ ਰਾਮ ਜਾਨਕਿ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਦਸਰਥ ਭਏ ॥
ਤਨ ਪੁਲਕ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਦੇਖਿ ਅਪਨੇ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਰਤਰੁ ਫਲ ਨਏ ॥
ਭਰਿ ਭੁਵਨ ਰਹਾ ਉਛਾਹ ਰਾਮ ਬਿਵਾਹ ਭਾ ਸਬਹੀ ਕਹਾ ॥
ਕਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਰਣਿ ਸਿਰਾਤ ਰਸਨਾ ਏਕ ਯਹੁ ਮੰਗਲ ਮਹਾਂ ॥੪੮
ਤਬ ਜਨਕ ਪਾਇ ਬਸਿਸ਼ਟ ਆਯਸੁ ਬ੍ਯਾਹ ਸਾਜ ਸਵਾਰਿ ਕੈ ॥
ਮਾਂਡਵੀ ਸ਼੍ਰੁਤਿਕੀਰਤਿ ਉਰਮਿਲਾ ਕੁਅਰਿ ਲਈ ਹਕਾਰ ਕੈ ॥
ਕੁਸਕੇਤੁ ਕੰਨਿਆ ਪ੍ਰਥਮ ਜੋ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸੁਖ ਸੋਭਾ ਮਈ ॥
ਸਬ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ ਕਰਿ ਸੋ ਬ੍ਯਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਭਰਤਹਿੰ ਦਈ ॥ ੪੯
ਜਾਨਕੀ ਲਘੁ ਭਗਨਿ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਿਰੋਮਣਿ ਜਾਨ ਕੈ ॥
ਸੋ ਜਨਕ ਦੀਨੀ ਬ੍ਯਾਹਿ ਲਖਣਹਿੰ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ॥
ਜੇਹਿ ਨਾਮ ਸ਼੍ਰੁਤਿਕੀਰਤਿ ਸੁਲੋਚਨਿ ਸੁਮੁਖਿ ਸਬ ਗੁਣ ਆਗਰੀ ॥
ਸੋ ਦਈ ਰਿਪੁਸੂਦਨਹਿੰ ਭੂਪਤਿ ਰੂਪ ਸੀਲ ਉਜਾਗਰੀ ॥ ੫੦ ॥
ਅਨੁਰੂਪ ਬਰ ਦੁਲਹਨਿ ਪਰਸਪਰ ਲਖਿ ਸਕੁਚ ਹਿਯ ਹਰਖਹੀ ॥
ਸਬ ਮੁਦਤ ਸੁੰਦਰਤਾ ਸਰਾਹਹਿੰ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਗਣ ਬਰਖਹੀਂ ॥
ਸੁੰਦਰੀ ਸੁੰਦਰ ਬਰਨ ਸਹ ਸਬ ਏਕ ਮੰਡਪ ਰਾਜਹੀਂ ॥

੫੧ ਦੋ: ਜਨੁ ਜੀਵ ਉਰ ਚਾਰਉ ਅਵਸਥਾ ਬਿਭੁਨ ਸਹਿਤ ਬਿਰਾਜਹੀਂ ॥
ਮੁਦਿਤ ਅਵਧਪਤਿ ਸਕਲ ਸੁਤ ਬਧੁਨ ਸਮੇਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥
ਜਨੁ ਪਾਏ ਮਹਿਪਾਲ ਮਨਿ ਕ੍ਰਿਯਨ ਸਹਿਤ ਫਲ ਚਾਰਿ ॥੩੨੧॥

ਜਸ ਰਘੁਬੀਰ ਬ੍ਯਾਹ ਬਿਧਿ ਬਰਨੀ ॥ ਸਕਲ ਕੁਅੰਰ ਬ੍ਯਾਹੇ ਤੇਹਿ ਕਰਨੀ ॥
ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਕਛੁ ਦਾਇਜ ਭੂਰੀ ॥ ਰਹਾ ਕਨਕ ਮਨਿ ਮੰਡਪ ਪੂਰੀ ॥
ਕੰਬਲ ਬਸਨ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਪਟੋਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁ ਮੋਲ ਨ ਥੋਰੇ ॥
ਗਜ ਰਥ ਤੁਰਗ ਦਾਸ ਅਰੁ ਦਾਸੀ ॥ ਧੇਨੁ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਕਾਮਦੁਹਾ ਸੀ ॥
ਬਸ੍ਤੁ ਅਨੇਕ ਕਰਿਯ ਕਿਮ ਲੇਖਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਜਾਨਹਿੰ ਜਿਨ ਦੇਖਾ ॥
ਲੋਕਪਾਲ ਅਵਲੋਕਿ ਸਿਹਾਨੇ ॥ ਲੀਨ ਅਵਧਪਤਿ ਸਬੁ ਸੁਖੁ ਮਾਨੇ ॥
ਦੀਨ ਜਾਚਕਨ ਜੋ ਜੇਹਿ ਭਾਵਾ ॥ ਉਬਰਾ ਸੋ ਜਨਵਾਸਹਿੰ ਆਵਾ ॥
ਤਬ ਕਰ ਜੋਰਿ ਜਨਕ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥ ਬੋਲੇ ਸਬ ਬਰਾਤ ਸਨਮਾਨੀ ॥

ਛੰ: ਸਨਮਾਨਿ ਸਕਲ ਬਰਾਤ ਸਾਦਰ ਦਾਨ ਬਿਨਯ ਬਡਾਇ ਕੈ ॥
ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬੰਦੇ ਪੂਜਿ ਪ੍ਰੇਮ ਲਡਾਇ ਕੈ ॥
ਸਿਰ ਨਾਇ ਦੇਵ ਮਨਾਇ ਸਬ ਸਨ ਕਹਤ ਕਰ ਸੰਪੁਟ ਕਿਯੇ ॥
ਸੁਰ ਸਾਧ ਚਾਹਤ ਭਾਵ ਸਿੰਧੁ ਕਿ ਤੋਖ ਜਲ ਅੰਜੁਲਿ ਦਿਯੇ ॥
ਕਰ ਜੋਰਿ ਜਨਕ ਬਹੋਰਿ ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ ਕੋਸਲ ਰਾਇ ਸੋਂ ॥
ਬੋਲੇ ਮਨੋਹਰ ਬਚਨ ਸਾਨਿ ਸਨੇਹ ਸੀਲ ਸੁਭਾਯ ਸੋਂ ॥
ਸੰਬੰਧ ਰਾਜਨ ਰਾਵਰੇ ਹਮ ਬਡੇ ਅਬ ਸਬ ਬਿਧਿ ਭਯੇ ॥
ਏਹਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿਬੀ ਬਿਨੁ ਗਥ ਲਯੇ ॥ ੫੨
ਏ ਦਾਰਿਕਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ ਕਰਿ ਪਾਲਬੀ ਕਰੁਨਾ ਮਈ ॥
ਅਪਰਾਧ ਛਮਿਬੋ ਬੋਲਿ ਪਠਯੇ ਬਹੁਤ ਹੌਂ ਢੀਠੀ ਕਈ ॥
ਪੁਨਿ ਭਾਨੁਕੁਲ ਭੂਖਣ ਸਕਲ ਸਨਮਾਨ ਨਿਧਿ ਸਮਧੀ ਕਿਯੇ ॥
ਕਹਿ ਜਾਤ ਨਹਿੰ ਬਿਨਤੀ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿ ਪੂਰਣ ਹਿਯੇ ॥੫੪॥
ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਕਾ ਗਣ ਸੁਮਨ ਬਰਖਹਿੰ ਰਾਉ ਜਨਵਾਸਹਿੰ ਚਲੇ ॥
ਦੁੰਦੁਭੀ ਅਰੁ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਨਭ ਨਗਰ ਕੌਤੂਹਲ ਭਲੇ ॥

ਸਬ ਸਖੀ ਮੰਗਲ ਗਾਨ ਕਰਤਿ ਮੁਨੀਸ ਆਯਸੁ ਪਾਇ ਕੈ ।
ਦੂਲਹ ਦੁਲਹਨਿ ਸਹਿਤ ਸੁੰਦਰਿ ਚਲੀ ਕੁਹਬਰ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ । ੫੫

ਦੋ: ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਰਾਮਹਿ ਚਿਤਵ ਸਿਯ ਸਕੁਚਤਿ ਮਨ ਸਕੁਚੈ ਨ ।
ਹਰਤ ਮਨੋਹਰ ਮੀਨ ਛਬਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਸੇ ਨਯਨ । ੩੨੭ ।

ਸ੍ਯਾਮ ਸਰੀਰ ਸੁਭਾਯ ਸੁਹਾਵਨ । ਸੋਭਾ ਕੋਟਿ ਮਨੋਜ ਲਜਾਵਨ ।
ਜਾਵਕ ਜੁਤ ਪਦ ਕਮਲ ਸੁਹਾਏ । ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਧੁਪ ਰਹਤ ਜਿਹ ਛਾਏ ।
ਪੀਤ ਪੁਨੀਤ ਮਨੋਹਰ ਧੋਤੀ । ਹਰਤ ਬਾਲ ਰਵਿ ਦਾਮਿਨਿ ਜੋਤੀ ।
ਕਲ ਕਿੰਕਿਣਿ ਕਟਿ ਸੂਤ੍ਰ ਮਨੋਹਰ । ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲ ਬਿਭੂਖਣ ਸੁੰਦਰ ।
ਪੀਤ ਜਨੇਊ ਮਹਾ ਛਬਿ ਦੇਈ । ਕਰ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਚੋਰਿ ਚਿਤ ਲੇਈ ।
ਸੋਹਤ ਬ੍ਯਾਹ ਸਾਜ ਸਬ ਸਾਜੇ । ਉਰ ਆਯਤ ਉਰ ਭੂਖਣ ਰਾਜੇ ।
ਪੀਤ ਉਪਰਨਾ ਕਾਂਖਾ ਸੋਤੀ । ਦੁਹੂੰ ਆਚਰਨ ਲਗੇ ਮਣਿ ਮੋਤੀ ।
ਨਯਨ ਕਮਲ ਕਲ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਾ । ਬਦਨ ਸਕਲ ਸੌਂਦਰਜ ਨਿਧਾਨਾ ।
ਸੁੰਦਰ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਮਨੋਹਰ ਨਾਸਾ । ਭਾਲ ਤਿਲਕ ਰੁਚਿਰਤਾ ਨਿਵਾਸ ।
ਸੋਹਤ ਮੌਰ ਮਨੋਹਰ ਮਾਥੇ । ਮੰਗਲ ਮਯ ਮੁਕਤਾ ਮਣਿ ਗਾਥੇ ।

ਛੰ: ਗਾਥੇ ਮਹਾਂ ਮਣਿ ਮੌਰ ਮੰਜੁਲ ਅੰਗ ਸਬ ਚਿਤ ਚੋਰਹੀਂ ।
ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਬਿਲੋਕ ਸੌਂਨਿ ਰਾਖਿ ਛਬਿ ਤ੍ਰਿਣ ਤੋਰਹੀਂ ।
ਮਣਿ ਬਸਨ ਭੂਖਣ ਵਾਰਿ ਆਰਤਿ ਕਰਹਿੰ ਮੰਗਲ ਗਾਵਹੀਂ ।
ਸੁਰ ਸੁਮਨ ਬਰਖਹਿੰ ਸੂਤ ਮਾਗਧ ਬੰਦਿ ਸੁਜਸ ਸੁਨਾਵਹੀਂ । ੫੬
ਕੁਹਬਰਹਿੰ ਆਨੇ ਕੁੰਅਰ ਕੁੰਅਰਿ ਸੁਆਸਿਨਿ ਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ।
ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੌਕਿਕ ਰੀਤਿ ਲਾਗੀਂ ਕਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਇ ਕੈ ।
ਲਹਕੌਰਿ ਗੌਰਿ ਸਿਖਾਵ ਰਾਮਹਿ ਸੀਯ ਸਨ ਸਾਰਦ ਕਹੈਂ ।
ਰਨਿਵਾਸ ਹਾਸ ਬਿਲਾਸ ਰਸ ਬਸ ਜਨਮ ਕੋ ਫਲ ਸਬ ਲਹੈਂ । ੫੭
ਨਿਜ ਪਾਣਿ ਮਣਿ ਮਹਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਿ ਮੂਰਤਿ ਸਰੂਪ ਨਿਧਾਨ ਕੀ ।
ਚਾਲਤਿ ਨ ਭੁਜ ਬੱਲੀ ਬਿਲੋਕਨਿ ਬਿਰਹ ਭਯ ਬਸ ਜਾਨਕੀ ।
ਕੌਤੁਕ ਬਿਨੋਦ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਜਾਇ ਕਹਿ ਜਾਨਹਿੰ ਅਲੀ ।

ਵਰ ਕੁੰਵਰਿ ਸੁੰਦਰ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਲਿਵਾਇ ਜਨਵਾਸਹਿ ਚਲੀਂ ॥ ਪ੮
ਹੋਹਿ ਸਮਯ ਸੁਨਿਯ ਅਸੀਖ ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਗਰ ਨਭ ਆਨੰਦ ਮਹਾਂ ॥ ੦
ਚਿਰ ਜੀਵਹੁ ਜੋਰੀ ਚਾਰੁ ਚਾਰੋ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਸਬਹੀਂ ਕਹਾ ॥
ਜੋਗੀਂਦ੍ਰ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਦੁੰਦਭਿ ਹਨੀ ॥
ਚਲੇ ਹਰਖਿ ਬਰਖਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਨਿਜ ਨਿਜ ਲੋਕ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਭਨੀ ॥ ਪ੯

ਦੋਹ: ਸਹਿਤ ਬਧੂਟਿਨ ਕੁੰਵਰ ਸਬ ਤਬ ਆਏ ਪਿਤੁ ਪਾਸ ॥
ਸੋਭਾ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਭਰਿ ਉਮਗੇ ਜਨੁ ਜਨਵਾਸਾ ॥ ੩੨੩ ॥

ਪੁਨਿ ਜੇਵਨਾਰ ਭਈ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ॥ ਪਠਏ ਜਨਕ ਬੁਲਾਯ ਬਰਾਤੀ ॥
ਪਰਤ ਪਾਂਵੜੇ ਬਸਨ ਅਨੂਪਾ ॥ ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ ਗਮਨ ਕਿਯ ਭੂਪਾ ॥
ਸਾਦਰ ਸਬਕੇ ਪਾਂਵ ਪਖਾਰੇ ॥ ਜਥਾਜੋਗ ਪੀੜ੍ਹਨ ਬੈਠਾਰੇ ॥
ਧੋਏ ਜਨਕ ਅਵਧ ਪਤਿ ਚਰਣਾ ॥ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਜਾਯ ਨਹਿਂ ਬਰਣਾ ॥
ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਪਦ ਪੰਕਜ ਧੋਏ ॥ ਜੇ ਹਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਮਲ ਮਹਂ ਗੋਏ ॥
ਤੀਨਹੁ ਭ੍ਰਾਇ ਰਾਮ ਸਮ ਜਾਨੀ ॥ ਧੋਏ ਚਰਣ ਜਨਕ ਨਿਜ ਪਾਨੀ ॥
ਆਸਨ ਉਚਿਤ ਸਬਹਿਂ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਨੇ ॥ ਬੋਲਿ ਸੂਪਕਾਰੀ ਸਬ ਲੀਨੇ ॥
ਸਾਦਰ ਲਗੇ ਪਰਨ ਪਨਵਾਰੇ ॥ ਕਨਕ ਕੀਲ ਮਣਿ ਪਰਨ ਸੰਵਾਰੇ ॥

ਦੋਹ: ਸੂਪੋਦਨ ਸੁਰਭੀ ਸਰਪਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਵਾਦ ਪੁਨੀਤ ॥
ਛਿਨ ਮਹ ਸਬਕੇ ਪਰੁਸਿ ਗੇ ਚਤੁਰ ਸੁਆਰ ਬਿਨੀਤ ॥ ੩੨੪

ਪੰਚ ਕੌਰ ਕਰਿ ਜੇਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਗਾਰਿ ਗਾਨ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥
ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਪਰੇ ਪਕਵਾਨਾ ॥ ਸੁਧਾ ਸਰਿਸ ਨਹਿਂ ਜਾਹਿਂ ਬਖਾਨਾ ॥
ਪਰੁਸਨ ਲਗੇ ਸੁਆਰ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਬਿੰਜਨ ਬਿਬਿਧ ਨਾਮ ਕੋ ਜਾਨਾ ॥
ਚਾਰਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨ ਬਿਧਿ ਗਾਈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬਿਧਿ ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਈ ॥
ਛਰਸ ਰੁਚਿਰ ਬਿੰਜਨ ਬਹੁ ਜਾਤੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਰਸ ਅਗਣਿਤ ਭਾਂਤੀ ॥
ਜੇਵਂਤ ਦੇਹਿਂ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਰੀ ॥ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਨਾਰੀ ॥
ਸਮਯ ਸੁਹਾਵਨਿ ਗਾਰਿ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਹਸਤ ਰਾਉ ਸੁਨਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਬਹੀਂ ਭੋਜਨ ਕੀਨਾ ॥ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਆਚਮਨ ਲੀਨਾ ॥

ਦੋ: ਦੇਇ ਪਾਨ ਪੂਜੇ ਜਨਕ ਦਸਰਥ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ॥
ਜਨਵਾਸੇ ਗਵਨੇ ਮੁਦਿਤ ਸਕਲ ਭੂਪ ਸਿਰਤਾਜ ॥੩੨੫॥

ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਮੰਗਲ ਪੁਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਨਿਮਿਖ ਸਰਿਸ ਦਿਨ ਜਾਮਿਨਿ ਜਾਹੀਂ ॥
ਬਡੇ ਭੋਰ ਭੂਪਤਿ ਮਣਿ ਜਾਗੇ ॥ ਜਾਚਕ ਗੁਣ ਗਣ ਗਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥
ਦੇਖਿ ਕੁੰਅਰ ਵਰ ਬਧੁਨ ਸਮੇਤਾ ॥ ਕਿਮਿ ਕਹਿ ਜਾਤ ਮੋਦ ਮਨ ਜੇਤਾ ॥
ਪ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਗੇ ਗੁਰ ਪਾਹੀਂ ॥ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪੂਜਾ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥ ਬੋਲੇ ਗਿਰਾ ਅਮਿਯ ਜਨੁ ਬੋਰੀ ॥
ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਨਿਯ ਮੁਨਿਰਾਜਾ ॥ ਭਯੋ ਆਜੁ ਮਮ ਪੂਰਣ ਕਾਜਾ ॥
ਅਬ ਸਬ ਵਿਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਗੁਸਾਈਂ ॥ ਦੇਹੁ ਧੇਨੁ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥
ਸੁਨਿ ਗੁਰੁ ਕਰਿ ਮਹਿਪਾਲ ਬਡਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਪਠਏ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬੁਲਾਈ ॥

ਦੋ: ਬਾਮਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਰਿਖਿ ਬਾਲਮੀਕਿ ਜਾਬਾਲਿ ॥
ਆਏ ਮੁਨਿਵਰ ਨਿਕਰ ਤਬ ਕੌਸਿਕਾਦਿ ਤਪਸਾਲਿ ॥੩੨੬॥

ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਬਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨਾ ॥ ਪੂਜਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਵਰਾਸਨ ਦੀਨਾ ॥
ਚਾਰਿ ਲੱਛ ਵਰ ਧੇਨੁ ਮੰਗਾਈ ॥ ਕਾਮ ਸੁਰਭਿ ਸਮ ਸੀਲ ਸੁਹਾਈ ॥
ਸਬ ਵਿਧਿ ਸਕਲ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਕੀਨੀ ॥ ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਪ ਮਹਿਦੇਵਨ ਦੀਨੀ ॥
ਕਰਤ ਬਿਨਯ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨਰਨਾਹੂ ॥ ਲਹੇਉਂ ਆਜੁ ਜਗ ਜੀਵਨ ਲਾਹੂ ॥
ਪਾਇ ਅਸੀਸ ਮਹੀਸ ਅਨੰਦਾ ॥ ਲਿਯੇ ਬੋਲਿ ਪੁਨਿ ਜਾਚਕ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ॥
ਕਨਕ ਬਸਨ ਮਣਿ ਹਯ ਗਜ ਸ੍ਯੰਦਨ ॥ ਦਿਏ ਬੂਝਿ ਰੁਚਿ ਰਵਿਕੁਲ ਨੰਦਨ ॥
ਚਲੇ ਪਢਤ ਗਾਵਤ ਗੁਣ ਗਾਥਾ ॥ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਨਾਥਾ ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਬਿਆਹ ਉਛਾਹੂ ॥ ਸਕੈ ਨ ਬਰਨਿ ਸਹਸ ਮੁਖ ਜਾਹੂ ॥

ਦੋ: ਬਾਰ ਬਾਰ ਕੌਸਿਕ ਚਰਣ ਸੀਸ ਨਾਇ ਕਹ ਰਾਉ ॥
ਯਹ ਸਬ ਸੁਖ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖ੍ਯ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥੩੨੭॥

ਜਨਕ ਸਨੇਹ ਸੀਲ ਕਰਤੂਤੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸਰਾਹ ਬਿਭੂਤੀ ॥
ਦਿਨ ਉਠਿ ਬਿਦਾ ਅਵਧਪਤਿ ਮਾਂਗਾ ॥ ਰਾਖਹਿ ਸਹਿਤ ਜਨਕ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥
ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਆਦਰ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਸਹਸ ਭਾਂਤਿ ਪਹੁਨਾਈ ॥

॥ਨਿਤ ਨਵ ਨਗਰ ਅਨੰਦ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਦਸਰਥ ਗਵਨ ਸੁਹਾਇ ਨ ਕਾਹੂ॥
॥ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਇਹਿ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਜਨੁ ਸਨੇਹ ਰਜੁ ਬੰਧੇ ਬਰਾਤੀ॥
॥ਕੌਸਿਕ ਸਤਾਨੰਦ ਤਬ ਜਾਈ॥ ॥ਕਹੀ ਬਿਦੇਹ ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਸਮੁਝਾਈ॥
॥ਅਬ ਦਸਰਥ ਕਹੰ ਆਯਸੁ ਦੇਹੂ॥ ॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਛਾਡਿ ਨ ਸਕਹੁ ਸਨੇਹੂ॥
॥ਭਲੇਹਿ ਨਾਥ ਕਹਿ ਸਚਿਵ ਬੁਲਾਏ॥ ॥ਕਹਿ ਜਯ ਜੀਵ ਸੀਸ ਤਿਨ ਨਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਅਵਧ ਨਾਥ ਚਾਹਤ ਚਲਨ ਭੀਤਰ ਕਰਹੁ ਜਨਾਵ।
॥ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਸਚਿਵ ਸੁਨਿ ਬਿਪ੍ਰ ਸਭਾਸਦ ਰਾਵ॥੩੩੨॥

॥ਪੁਰਬਾਸੀ ਸੁਨਿ ਚਲੀ ਬਰਾਤਾ॥ ॥ਬੂਝਤ ਬਿਕਲ ਪਰਸਪਰ ਬਾਤਾ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਗਵਨ ਸੁਨਿ ਸਬ ਬਿਲਖਾਨੇ॥ ॥ਮਨਹੁ ਸਾਂਝ ਸਰਸਿਜ ਸਕੁਚਾਨੇ॥
॥ਜਹੰ ਜਹੰ ਆਵਤ ਬਸੇ ਬਰਾਤੀ॥ ॥ਤਹੰ ਤਹੰ ਸਿਧ ਚਲੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ॥
॥ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਮੇਵਾ ਪਕਵਾਨਾ॥ ॥ਭੋਜਨ ਸਾਜ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਭਰਿ ਭਰਿ ਬਸਨ ਅਪਾਰ ਕਹਾਰਾ॥ ॥ਪਠਏ ਜਨਕ ਅਨੇਕ ਸੁਸਾਰਾ॥
॥ਤੁਰੰਗ ਲਾਖ ਰਥ ਸਹਸ ਪਚੀਸਾ॥ ॥ਸਕਲ ਸਵਾਰੇ ਨਖ ਅਰੁ ਸੀਸਾ॥
੫ ॥ਮੱਤ ਸਹਸ ਦਸ ਸਿੰਧੁਰ ਸਾਜੇ॥ ॥ਜਿਨਹਿੰ ਦੇਖਿ ਦਿਸਿਕੁੰਜਰ ਲਾਜੇ॥
॥ਕਨਕ ਬਸਨ ਮਣਿ ਭਰਿ ਭਰਿ ਜਾਨਾ॥ ॥ਮਹਿਖੀ ਧੇਨੁ ਬਸਤੁ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਦਾਇਜ ਅਮਿਤ ਨ ਸਕਿਅ ਕਹਿ ਦੀਨ ਬਿਦੇਹ ਬਹੋਰਿ।
॥ਜੋ ਅਵਲੋਕਤ ਲੋਕਪਤਿ ਲੋਕ ਸੰਪਦਾ ਥੋਰਿ॥੩੩੩॥

॥ਸਬ ਸਮਾਜ ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ॥ ॥ਜਨਕ ਅਵਧਪੁਰ ਦੀਨ ਪਠਾਈ॥
॥ਚਲਿਹਿੰ ਬਰਾਤ ਸੁਨਤ ਸਬ ਰਾਨੀ॥ ॥ਬਿਕਲ ਮੀਨ ਗਣ ਜਨੁ ਲਘੁ ਪਾਨੀ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸੀਯ ਗੋਦ ਕਰਿ ਲੇਹੀਂ॥ ॥ਦੇਇ ਅਸੀਸ ਸਿਖਾਵਨ ਦੇਹੀਂ॥
॥ਹੋਇਹੁ ਸੰਤਤ ਪਿਯਹਿ ਪਿਆਰੀ॥ ॥ਚਿਰ ਅਹਿਵਾਤ ਅਸੀਸ ਹਮਾਰੀ॥
॥ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਗੁਰੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇਹੂ॥ ॥ਪਤਿ ਰੁਖ ਲਖਿ ਆਯਸੁ ਅਨੁਸਰੇਹੂ॥
॥ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਬਸ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ॥ ॥ਨਾਰਿ ਧਰਮ ਸਿਖਵਹਿੰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਸਾਦਰ ਸਕਲ ਕੁਅਰਿ ਸਮੁਝਾਈ॥ ॥ਰਾਨਿਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਰ ਲਾਈ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਭੇਟਹਿ ਮਹਤਾਰੀ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਬਿਰੰਚਿ ਰਚੀ ਕਤ ਨਾਰੀ॥

ਦੋ: ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਕੇਤੁ ।
ਚਲੇ ਜਨਕ ਮੰਦਿਰ ਮੁਦਿਤ ਬਿਦਾ ਕਰਾਵਨ ਹੇਤੁ ॥੩੩੪॥

ਚਾਰਿਉ ਭਾਇ ਸੁਭਾਇ ਸੁਹਾਏ । ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ।
ਕੋਊ ਕਹ ਚਲਨ ਚਹਤ ਹਹਿਂ ਆਜੂ । ਕੀਨ ਬਿਦੇਹ ਬਿਦਾ ਕਰ ਸਾਜੂ ।
ਲੇਹੁ ਨਯਨ ਭਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ । ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਹੁਨੇ ਭੂਪ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ।
ਕੋ ਜਾਨੈ ਕਿਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਯਾਨੀ । ਨਯਨ ਅਤਿਥਿ ਕੀਨੇ ਬਿਧਿ ਆਨੀ ।
ਮਰਨ ਸੀਲ ਜਿਮਿ ਪਾਵ ਪਿਯੂਖਾ । ਸੁਰਤਰੁ ਲਹੈ ਜਨਮ ਕਰ ਭੂਖਾ ।
ਪਾਵ ਨਰਕੀ ਹਰਿ ਪਦ ਜੈਸੇ । ਇਨ ਕਰ ਦਰਸਨ ਹਮ ਕਹ ਤੈਸੇ ।
ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਸੋਭਾ ਉਰ ਧਰਹੂ । ਨਿਜ ਮਨ ਫਨਿ ਮੂਰਤਿ ਮਨਿ ਕਰਹੂ ।
ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸਬਹਿ ਨਯਨ ਫਲ ਦੇਤਾ ॥੦॥ ਗਏ ਕੁਅੰਰ ਸਬ ਰਾਜ ਨਿਕੇਤਾ ।

ਦੋ: ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਸਬ ਬੰਧੁ ਲਖਿ ਹਰਖਿ ਉਠੈ ਰਨਿਵਾਸੁ ।
ਕਰਹਿ ਨਿਛਾਵਰਿ ਆਰਤੀ ਮਹਾ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਸਾਸੁ ॥੩੩੫॥

ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਛਬਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੀ । ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਲਾਗੀ ।
ਰਹੀ ਨ ਲਾਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਰ ਛਾਈ । ਸਹਜ ਸਨੇਹ ਬਰਨਿ ਕਿਮਿ ਜਾਈ ।
ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਉਬਟਿ ਅਨ੍ਹਵਾਏ । ਛਰਸ ਅਸਨ ਅਤਿ ਹੇਤੁ ਜਿਵਾਏ ।
ਬੋਲੇ ਰਾਮ ਸੁਅਵਸਰ ਜਾਨੀ । ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਕੁਚ ਮਯ ਬਾਨੀ ।
ਰਾਉ ਅਵਧ ਪੁਰ ਚਹਤ ਸਿਧਾਏ । ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਹਮ ਇਹਾਂ ਪਠਾਏ ।
ਮਾਤੁ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਆਯਸੁ ਦੇਹੂ । ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਕਰਬ ਨਿਤ ਨੇਹੂ ।
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬਿਲਖਿਓ ਰਨਿਵਾਸਾ । ਬੋਲਿ ਨ ਸਕਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਸਾਸੂ ।
ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਇ ਕੁਅੰਰਿ ਸਬ ਲੀਨੀ । ਪਤਿਨ ਸੌਂਪਿ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ ।

ਛੰ: ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਸਿਯ ਰਾਮਹਿ ਸਮਰਪੀ ਜੋਰਿ ਕਰ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹੈ ।
ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਤਾਤ ਸੁਜਾਨ ਤੁਮ ਕਹੁ ਬਿਦਿਤ ਗਤਿ ਸਬ ਕੀ ਅਹੈ ।
ਪਰਿਵਾਰ ਪੁਰਜਨ ਮੋਹਿ ਰਾਜਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਸਿਯ ਜਾਨਬੀ ।
ਤੁਲਸੀਸ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਲਖਿ ਨਿਜ ਕਿੰਕਰੀ ਕਰਿ ਮਾਨਬੀ ॥੯੦॥

ਸੋ: ਤੁਮ ਪਰਿਪੂਰਨ ਕਾਮ ਜਾਨ ਸਿਰੋਮਨਿ ਭਾਵ ਪ੍ਰਿਯ ।

।।ਜਨ ਗੁਣ ਗਾਹਕ ਰਾਮ ਦੋਖ ਦਲਨ ਕਰੁਣਾਯਤਨਾ।੩੦।।

।।ਅਸ ਕਹਿ ਰਹੀ ਚਰਣ ਗਹਿ ਰਾਣੀ। ।।ਪ੍ਰੇਮ ਪੰਕ ਜਨੁ ਗਿਰਾ ਸਮਾਨੀ।।
।।ਸੁਨਿ ਸਨੇਹ ਸਾਨੀ ਬਰ ਬਾਨੀ।। ।।ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਸਾਸੁ ਸਨਮਾਨੀ।।
।।ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗਤ ਕਰ ਜੋਰੀ।। ।।ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰੀ।।
।।ਪਾਇ ਅਸੀਸ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰ ਨਾਈ। ।।ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਚਲੇ ਰਘੁਰਾਈ।।
।।ਮੰਜੁ ਮਧੁਰ ਮੂਰਤਿ ਉਰ ਆਨੀ।। ।।ਭਈ ਸਨੇਹ ਸਿਥਿਲ ਸਬ ਰਾਨੀ।।
।।ਪੁਨਿ ਧੀਰਜ ਧਰਿ ਕੁੰਵਰਿ ਹਕਾਰੀ। ।।ਬਾਰ ਬਾਰ ਭੇਟਹਿਂ ਮਹਿਤਾਰੀ।।
।।ਪਹੁਚਾਵਹਿਂ ਫਿਰਿ ਮਿਲਹਿਂ ਬਹੋਰੀ। ।।ਬਢੀ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰੀ।।
।।ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮਿਲਤ ਸਖਿਨ ਬਿਲਗਾਈ। ।।ਬਾਲ ਬਛ ਜਿਮਿ ਧੇਨੁ ਲਵਾਈ।।

ਦੋ:
।।ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਬ ਸਖਿਨ ਸਹਿਤ ਰਨਿਵਾਸ।।
।।ਮਾਨਹੁੰ ਕੀਨ ਬਿਦੇਹ ਪੁਰ ਕਰੁਣਾ ਬਿਰਹ ਨਿਵਾਸ।।੩੪੨।।

।।ਸੁਕ ਸਾਰਿਕ ਜਾਨਕੀ ਜਿਆਏ।। ।।ਕਨਕ ਪਿੰਜਰਨ ਰਾਖਿ ਪਢਾਏ।।
।।ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਕਹਹਿਂ ਕਹਾਂ ਬੈਦੇਹੀ।। ।।ਸੁਨਿ ਧੀਰਜ ਪਰਿਹਰੈ ਨ ਕੇਹੀ।।
।।ਭਏ ਬਿਕਲ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਇਹ ਭਾਂਤੀ। ।।ਮਨੁਜ ਦਸਾ ਕੈਸੇ ਕਹਿ ਜਾਤੀ।। ।।
।।ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ ਜਨਕ ਤਬ ਆਏ।। ।।ਪ੍ਰੇਮ ਉਮਗਿ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ।।
।।ਸੀਅ ਬਿਲੋਕਿ ਧੀਰਤਾ ਭਾਗੀ।। ।।ਰਹੇ ਕਹਾਵਤ ਪਰਮ ਬਿਰਾਗੀ।।
।।ਲੀਨ ਰਾਇ ਉਰ ਲਾਇ ਜਾਨਕੀ।। ।।ਮਿਟੀ ਮਹਾ ਮਰਜਾਦ ਗਿਆਨ ਕੀ।।
।।ਸਮੁਝਾਵਤ ਸਬ ਸਚਿਵ ਸਯਾਨੇ।। ।।ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਅਨਵਸਰ ਜਾਨੇ।।
।।ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰ ਸੁਤਾ ਉਰ ਲਾਈ।। ।।ਸਜਿ ਸੁੰਦਰ ਪਾਲਕੀ ਮੰਗਾਈ।।

ਦੋ:
।।ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਵਸ ਪਰਿਵਾਰ ਸਬ ਜਾਨਿ ਸੁਲਗਨ ਨਰੇਸ।।
।।ਕੁੰਵਰਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ਪਾਲਕੀ ਸੁਮਿਰੇ ਸਿੱਧਿ ਗਨੇਸ।।੩੪੩।।

।।ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਸਮੁਝਾਈ।। ।।ਨਾਰਿ ਧਰਮ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਸਿਖਾਈ।।
।।ਦਾਸੀ ਦਾਸ ਦੀਏ ਬਹੁਤੇਰੇ।। ।।ਸੁਚਿ ਸੇਵਕ ਜੇ ਪ੍ਰਿਯ ਸਿਯ ਕੇਰੇ।।
।।ਸੀਅ ਚਲਤ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਪੁਰ ਬਾਸੀ।। ।।ਹੋਹਿਂ ਸਗੁਨ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਰਾਸੀ।।
।।ਭੂਸੁਰ ਸਚਿਵ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜਾ।। ।।ਸੰਗ ਚਲੇ ਪਹੁਚਾਵਨ ਰਾਜਾ।। ।।

ਚੌ:

ਰਥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਬਰਾਤਿਨ ਸਾਜੇ। ਸੁਨਿ ਗਹਗਹੇ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜੇ।।
ਦਸਰਥ ਬਿਪ੍ਰ ਬੋਲਿ ਸਬ ਲੀਨੇ। ਦਾਨ ਮਾਨ ਪਰਿ ਪੂਰਣ ਕੀਨੇ।।
ਚਰਣ ਸਰੋਜ ਧੂਰਿ ਧਰਿ ਸੀਸਾ। ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਪਤਿ ਪਾਇ ਅਸੀਸਾ।।
ਸੁਮਰਿ ਗਜਾਨਨ ਕੀਨ ਪਯਾਨਾ। ਮੰਗਲ ਮੂਲ ਸਗੁਨ ਭਯੇ ਨਾਨਾ।।

ਦੋ: ਸੁਰ ਪ੍ਰਸੂਨ ਬਰਖਹਿਂ ਹਰਖਿ ਕਰਹਿਂ ਅਪਸਰਾ ਗਾਨ।
ਚਲੇ ਅਵਧਪਤਿ ਅਵਧਪੁਰ ਮੁਦਿਤ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨ। ੩੪੪

ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਮਹਾਜਨ ਫੇਰੇ। ਸਾਦਰ ਸਕਲ ਮਾਂਗਨੇ ਟੇਰੇ।।
ਭੂਖਣ ਬਸਨ ਬਾਜਿ ਗਜ ਦੀਨੇ। ਪ੍ਰੇਮ ਪੋਖਿ ਠਾਢੇ ਸਬ ਕੀਨੇ।।
ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਰਦਾਵਲਿ ਭਾਖੀ। ਫਿਰੇ ਸਕਲ ਰਾਮਹਿਂ ਉਰ ਰਾਖੀ।।
ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਕੋਸਲਪਤਿ ਕਹਹੀਂ। ਜਨਕ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਫਿਰਨ ਨ ਚਹਹੀਂ।।
ਪੁਨਿ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ। ਫਿਰਿਯ ਮਹੀਪ ਦੂਰਿ ਬੜਿ ਆਏ।।
ਰਾਉ ਬਹੋਰਿ ਉਤਰਿ ਭਯੇ ਠਾਢੇ। ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਢੇ।।
ਤਬ ਬਿਦੇਹ ਬੋਲੇ ਕਰ ਜੋਰੀ। ਬਚਨ ਸਨੇਹ ਸੁਧਾ ਜਨ ਬੋਰੀ।।
ਕਰੌਂ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਿਨਯ ਬਨਾਈ। ਮਹਾਰਾਜ ਮੁਹਿ ਦੀਨ ਬਡਾਈ।।

ਦੋ: ਕੋਸਲਪਤਿ ਸਮਧੀ ਸਜਨ ਸਨਮਾਨੇ ਸਬ ਭਾਂਤਿ।
ਮਿਲਨ ਪਰਸਪਰ ਬਿਨਯ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤਿ। ੩੪੫

ਮੁਨਿ ਮੰਡਲੀ ਜਨਕ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ਆਸਿਰਵਾਦ ਸਬਹਿ ਸਨ ਪਾਵਾ।।
ਸਾਦਰ ਪੁਨਿ ਭੇਟੇ ਜਾਮਾਤਾ। ਰੂਪ ਸੀਲ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਸਬ ਭ੍ਰਾਤਾ।।
ਜੋਰਿ ਪੰਕਰੁਹ ਪਾਣਿ ਸੁਹਾਏ। ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਨੁ ਜਾਏ।।
ਰਾਮ ਕਰੌਂ ਕੇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਸੰਸਾ। ਮੁਨਿ ਮਹੇਸ ਮਾਨਸ ਮਨ ਹੰਸਾ।।
ਕਰਹਿਂ ਜੋਗ ਜੋਗੀ ਜਿਹਿਂ ਲਾਗੀ। ਕੋਹ ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਮਦ ਤ੍ਯਾਗੀ।।
ਬ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਅਲਖ ਅਬਿਨਾਸੀ। ਚਿਦਾਨੰਦ ਨਿਰਗੁਣ ਗੁਣ ਰਾਸੀ।।
ਮਨ ਸਮੇਤ ਜਿਹਿਂ ਜਾਨ ਨ ਬਾਨੀ। ਤਰਕਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਸਕਲ ਅਨੁਮਾਨੀ।।
ਮਹਿਮਾ ਨਿਗਮ ਨੇਤਿ ਕਹਿ ਕਹਹੀ। ਜੋ ਤਿਹੁਂ ਕਾਲ ਏਕ ਰਸ ਰਹਹੀ।।

ਦੋ: ਨਯਨ ਬਿਖਯ ਮੋ ਕਹੁਂ ਭਯੋ ਸੋ ਸਮਸ੍ਤ ਸੁਖ ਮੂਲ।

॥ਸਬਹਿ ਸੁਲਭ ਜਗ ਜੀਵ ਕਹ ਭਏ ਈਸ ਅਨੁਕੂਲ॥ ੩੦੬

॥ਸਬਹਿ ਭਾਂਤਿ ਮੁਹਿ ਦੀਨ ਬਡਾਈ॥ ॥ਨਿਜ ਜਨ ਜਾਨਿ ਲੀਨ ਅਪਨਾਈ॥
॥ਹੋਹਿ ਸਹਸ ਦਸ ਸਾਰਦ ਸੇਖਾ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਕਲਪ ਕੋਟਿਕ ਭਰਿ ਲੇਖਾ॥
॥ਮੋਰ ਭਾਗ ਰਾਉਰ ਗੁਣ ਗਾਥਾ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਸਰਾਹਿੰ ਸੁਨਿਅ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
॥ਮੈਂ ਕਛੁ ਕਹੌਂ ਏਕ ਬਲ ਮੋਰੇ॥ ॥ਤੁਮ ਰੀਝਹੁ ਸਨੇਹ ਸੁਠਿ ਥੋਰੇ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਾਂਗੌ ਕਰ ਜੋਰੇ॥ ॥ਮਨ ਪਰਿਹਰੈ ਚਰਣ ਜਨਿ ਭੋਰੇ॥
॥ਸੁਨਿ ਬਰ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਨੁ ਪੋਖੇ॥ ॥ਪੂਰਣ ਕਾਮ ਰਾਮ ਪਰਿਤੋਖੇ॥
॥ਕਰਿ ਬਰ ਬਿਨਯ ਸਸੁਰ ਸਨਮਾਨੇ॥ ॥ਪਿਤੁ ਕੌਸਿਕ ਬਸਿਸ਼ਟ ਸਮ ਜਾਨੇ॥
॥ਬਿਨਤੀ ਬਹੁਰਿ ਭਰਤ ਸਨ ਕੀਨੀ॥ ॥ਮਿਲਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਪੁਨਿ ਆਸਿਖ ਦੀਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਮਿਲੇ ਲਖਣ ਰਿਪੁਸੂਦਨਹਿ ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਮਹੀਸ॥
॥ਭਏ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਨਾਵਹਿੰ ਸੀਸ॥ ੩੦੭

॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਬਡਾਈ॥ ॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਲੇ ਸੰਗ ਸਬ ਭਾਈ॥
॥ਜਨਕ ਗਹੇ ਕੌਸਿਕ ਪਦ ਜਾਈ॥ ॥ਚਰਣ ਰੇਣੁ ਸਿਰ ਨਯਨਨ ਲਾਈ॥
॥ਸੁਨ ਮੁਨੀਸ ਬਰ ਦਰਸਨ ਤੋਰੇ॥ ॥ਅਗਮ ਨ ਕਛੁ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਮਨ ਮੋਰੇ॥
॥ਜੋ ਸੁਖ ਸੁਜਸ ਲੋਕਪਤਿ ਚਹਹੀਂ॥ ॥ਕਰਤ ਮਨੋਰਥ ਸਕੁਚਤ ਅਹਹੀਂ॥
॥ਸੋ ਸੁਖ ਸੁਜਸ ਸੁਲਭ ਮੁਹਿ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ॥ਸਬ ਸਿਧਿ ਤਵ ਦਰਸਨ ਅਨੁਗਾਮੀ॥
॥ਕੀਨ ਬਿਨਯ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ॥ਫਿਰੇ ਮਹੀਪਤਿ ਆਸਿਖ ਪਾਈ॥
॥ਚਲੀ ਬਰਾਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਈ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਛੋਟ ਬਡ ਸਬ ਸਮੁਦਾਈ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਨਿਰਖਿ ਗ੍ਰਾਮ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਪਾਇ ਨਯਨ ਫਲ ਹੋਹਿੰ ਸੁਖਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਬੀਚ ਬੀਚ ਬਰ ਬਾਸ ਕਰਿ ਮਗ ਲੋਗਨ ਸੁਖ ਦੇਤ॥
॥ਅਵਧ ਸਮੀਪ ਪੁਨੀਤ ਦਿਨ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ਜਨੇਤ॥ ੩੦੮

॥ਹਨੇ ਨਿਸਾਨ ਪਣਵ ਬਰ ਬਾਜੇ॥ ॥ਭੇਰਿ ਸੰਖ ਧੁਨਿ ਹਯ ਗਜ ਗਾਜੇ॥
॥ਝਾਂਝ ਬਿਰਵ ਡਿੰਡਮੀ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸਰਸ ਰਾਗ ਬਾਜੈ ਸਹਨਾਈ॥
॥ਪੁਰ ਜਨ ਆਵਤ ਅਕਨਿ ਬਰਾਤਾ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਸਕਲ ਪੁਲਕਾਵਲਿ ਗਾਤਾ॥
॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਸਵਾਰੇ॥ ॥ਹਾਟ ਬਾਟ ਚੌਹਟ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰੇ॥

ਗਲੀ ਸਕਲ ਅਰਗਜਾ ਸਿੰਚਾਈ। ਜਹਂ ਤਹਂ ਚੌਕੇਂ ਚਾਰੁ ਪੁਰਾਈ॥
ਬਨਾ ਬਜਾਰੁ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨਾ। ਤੋਰਣ ਕੇਤੁ ਪਤਾਕ ਬਿਤਾਨਾ॥
ਸੁਫਲ ਪੂਗਿਫਲ ਕਦਲਿ ਰਸਾਲ। ਰੋਪੇ ਬਕੁਲ ਕਦੰਬ ਤਮਾਲਾ॥
ਲਗੇ ਸੁਭਗ ਤਰੁ ਪਰਸਤ ਧਰਣੀ। ਮਣਿਮਯ ਆਲਬਾਲ ਕਲ ਕਰਣੀ॥

ਦੋ: ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਰਚੇ ਸਵਾਰਿ।
ਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਿਹਾਹੈਂ ਸਬ ਰਘੁਬਰ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰਿ॥ ੩੪੪

ਭੂਪ ਭਵਨ ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਸੋਹਾ। ਰਚਨਾ ਦੇਖਿ ਮਦਨ ਮਨ ਮੋਹਾ॥
ਮੰਗਲ ਸਗੁਣ ਮਨੋਹਰਤਾਈ। ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਸੁਹਾਈ॥
ਜਨੁ ਉਛਾਹ ਸਬ ਸਹਜ ਸੁਹਾਏ। ਤਨੁ ਧਰਿ ਧਰਿ ਦਸਰਥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ॥
ਦੇਖਨ ਹੇਤੁ ਰਾਮ ਬੈਦੇਹੀ। ਕਹਹੁ ਲਾਲਸਾ ਹੋਹਿ ਨ ਕੇਹੀ॥
ਜੂਥ ਜੂਥ ਮਿਲਿ ਚਲੀਂ ਸੁਆਸਨਿ। ਨਿਜ ਛਬਿ ਨਿਦਰਹਿੰ ਮਦਨ ਬਿਲਾਸਿਨਿ॥
ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਸਜੀ ਆਰਤੀ। ਗਾਵਹਿੰ ਜਨੁ ਬਹੁ ਬੇਖ ਭਾਰਤੀ॥
ਭੂਪਤਿ ਭਵਨ ਕੁਲਾਹਲੁ ਹੋਈ। ਜਾਇ ਨ ਬਰਣਿ ਸਮਯ ਸੁਖ ਸੋਈ॥
ਕੌਸੱਲਾਦਿ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਬਸ ਤਨੁ ਦਸਾ ਬਿਸਾਰੀ॥

ਦੋ: ਦਿਏ ਦਾਨ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬਿਪੁਲ ਪੂਜਿ ਗਣੇਸ ਪੁਰਾਰਿ।
ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਪਰਮ ਦਰਿਦ੍ਰ ਜਨੁ ਪਾਇ ਪਦਾਰਥ ਚਾਰਿ॥ ੩੪੫

ਮੋਦ ਪ੍ਰਮੋਦ ਬਿਬਸ ਸਬ ਮਾਤਾ। ਚਲਹਿੰ ਨ ਚਰਣ ਸਿਥਿਲ ਸਬ ਗਾਤਾ॥
ਰਾਮ ਦਰਸ ਹਿਤ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੀ। ਪਰਿਛਨਿ ਸਾਜ ਸਜਨ ਸਬ ਲਾਗੀ॥
ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਾਨ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜੇ। ਮੰਗਲ ਮੁਦਿਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਸਾਜੇ॥
ਹਰਦ ਦੂਬ ਦਧਿ ਪੱਲਵ ਫੂਲਾ। ਪਾਨ ਪੂਗਿਫਲ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥
ਅਛਤ ਅੰਕੁਰ ਰੋਚਨ ਲਾਜਾ। ਮੰਜੁਲ ਮੰਜਰਿ ਤੁਲਸਿ ਬਿਰਾਜਾ॥
ਛੁਹੇ ਪੁਰਟ ਘਟ ਸਹਜ ਸੁਹਾਏ। ਮਦਨ ਸਕੁਨਿ ਜਨੁ ਨੀਡ ਬਨਾਏ॥
ਸਗੁਨ ਸੁਗੰਧ ਨ ਜਾਹਿੰ ਬਖਾਨੀ। ਮੰਗਲ ਸਕਲ ਸਜਹਿੰ ਸਬ ਰਾਨੀ॥
ਰਚੀ ਆਰਤੀ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਾਨਾ। ਮੁਦਿਤ ਕਰਹਿੰ ਕਲ ਮੰਗਲ ਗਾਨਾ॥

ਦੋ: ਕਨਕ ਥਾਰ ਭਰਿ ਮੰਗਲਨਿ ਕਮਲ ਕਰਨਿ ਲਿਯੇ ਮਾਤ

।ਚਲੀ ਮੁਦਿਤ ਪਰਿਵਿਨ ਜਨਨ ਪ੍ਰਭ ਪੰਡਿਤ ਗਾਤਾ ੩੫੧

।ਧੂਪ ਧੂਮ ਸਭ ਮੋਚਕ ਭੁਯਊ । ।ਸਾਦਰ ਪਾਨ ਪਾਤ੍ਰ ਜਨੁ ਛਯਊ ।
।ਸੁਰਤਰੁ ਸੁਮਨ ਮਾਲ ਸੁਰ ਦਰਖਾਹੀਂ ।ਅਨਹੂੰ ਬਲਕਾਰ ਅਵਨਿ ਮਨ ਕਰਖਾਹੀਂ
।ਮੰਜੁਲ ਮਣਿ ਮਯ ਬੰਦਨਵਾਰਾ । ।ਮਨਹੁ ਪਾਵਕ ਵਿਪ੍ਰ ਕਾਂਪ ਸਦਾਰਾ ।
।ਮਣਿ ਭਾਵੰਤ ਦੁਆਰੈਂ ਅਟਨ ਪਰਭ੍ਰਮਿ ।ਚਾਰੁ ਰੂਪ ਛਜਨੁ ਅਵਰਿੰ ਜਮਿ
।ਦੁੰਦੁਭੀ ਧੁਨਿ ਪਾਨ ਗਰਜਹਿਂ ਘੋਰਾ ।ਬਦ ਬਕ ਗਾਤ੍ਰਿ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਾ ।
।ਸੁਚਿ ਸੁਵੀਪ ਬਸੁ ਦਰ ਪਾਵੈਂ ਬਰੀ ।ਸੁਖੀ ਸਕਲ ਸਭਿ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ।
।ਸਮ ਪਜਾਰਿ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਆਜ ਸੁਦਿਨਾ ।ਪੁਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ਰਘੁ ਕੁਲ ਮਣਿ ਕੀਨਾ
।ਸੁਮਿਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹ ਰਾਜਾ ।ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਪਤਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ

ਦੋਹ: ।ਜਿਹਿ ਬਸੁਨ ਦਰਖਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਦੁੰਦੁਭੀ ਬਜਾਇ।
ਪਦਿਵਿਧ ਬਧੂ ਨਚਹਿਂ ਮੁਦਿਤ ਮੰਜੁਲ ਮੰਗਲ ਗਾਇ ।। ੩੫੨

।ਮਗਧ ਸੂਤ ਬੰਦਿ ਨਟ ਨਾਗਰਾ ।ਗਾਵਹਿਂ ਜਸ ਤ੍ਰਿਭੁ ਲੋਕ ਉਜਾਗਰ
।ਜਯ ਧੁਨਿ ਵਿਮਲ ਵੇਦ ਕੀ ਬਾਨੀ ।ਦਸ ਦਿਸ ਸੁਨਿਅਤ ਸੁ ਮੰਗਲ ਸਾਨੀ
।ਵਿਪੁਲ ਬਾਜਨੇ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ।ਨਭ ਸੁਰ ਨਗਰ ਲੋਗ ਅਨੁਰਾਗੇ
।ਬਨੇ ਬਰਾਤੀ ਦਰਨਿ ਨ ਜਾਹੀਂ ।ਮਹਾਂ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਸੁਖਨ ਸਮਾਹੀਂ
।ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਤਬ ਰਾਉ ਜੁਹਾਰੇ ।ਦੇਖਤ ਰਾਮਹਿਂ ਭਏ ਸੁਖਾਰੇ ।
।ਕਰਹਿ ਨਿਛਾਵਰਿ ਮਣਿ ਗਣ ਚੀਰਾ ।ਬਾਰਿ ਵਿਲੋਚਨ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ
।ਆਰਤਿ ਕਰਹਿਂ ਮੁਦਿਤ ਪੁਰ ਨਾਰੀ ।ਹਰਖਹਿ ਨਿਰਖਿ ਕੁੰਵਰ ਬਰ ਚਾਰੀ
।ਸਿਬਿਕਾ ਸੁਭਗ ਓਹਾਰ ਉਘਾਰੀ ।ਦੇਖਿ ਦੁਲਹਨਿਨਿ ਹੋਹਿਂ ਸੁਖਾਰੀ

ਦੋਹ: ।ਏਹਿ ਵਿਧਿ ਸਬਹੀ ਦੇਤ ਸੁਖ ਆਏ ਰਾਜ ਦੁਆਰ ।
।ਮੁਦਿਤ ਮਾਤੁ ਪਰਛਨਿ ਕਰਹਿਂ ਬਧੁਨ ਸਮੇਤ ਕੁਮਾਰ ।੩੫੩

।ਕਰਹਿ ਆਰਤੀ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰਾ ।ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕਹੈ ਕੋ ਪਾਰਾ ।
।ਭੂਖਨ ਮਣਿ ਪਟ ਨਾਨਾ ਜਾਤੀ ।ਕਰਹਿਂ ਨਿਛਾਵਰਿ ਅਗਨਿਤ ਭਾਂਤੀ
।ਬਧੂਨ ਸਮੇਤ ਦੇਖਿ ਸੁਤ ਚਾਰੀ ।ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਗਨ ਮਹਤਾਰੀ ।
।ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਮ ਛਬਿ ਦੇਖੀ ।ਮੁਦਿਤ ਸੁਫਲ ਜਗ ਜੀਵਨ ਲੇਖੀ

੧੬੯
੧੭੮

॥ਸਖੀ ਸੀਲ ਸੁਖ ਪੁਨਿ ਗੁਨ ਵਾਰੀ॥ ॥ਬਾਲ ਕਰਹਿਂ ਨਿਜ ਰੂਪ ਸਵਾਰੀ॥
॥ਚਰਨ ਧਰਹਿਂ ਸੁਮਨ ਧਰਹਿ ਅਗੇਰੇ॥ ॥ਨਾਚਹਿਂ ਗਾਵਹਿਂ ਲਾਵਹਿਂ ਸੇਵਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਮਨੋਹਰ ਭਾਵਿਤ ਨੈਨੀ॥ ॥ਸਾਰਦ ਉਪਮਾ ਸਕਤ ਨ ਕੈਨੀ॥
॥ਦੇਤਨ ਕਰਹਿਂ ਨਿਧਰ ਗਾਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ॥ਇਕ ਟਕ ਰਹੀ ਰੂਪ ਅਨੁਰਾਗੀ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਰਭਾਸ ਨੀਤਿ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਕਰ ਅਬਾਧ ਪਾਦੌਦੇਕ॥
॥ਸ੍ਰਪੁਰ ਸਹਿਤ ਸੁਭ ਪਹਿਰਿ ਸਬ ਰਲੀ ਇਕ ਵਾਰ ਸਿਰੇਕ॥ ੩੫੪

॥ਚਾਰਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਹਜ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਜਨੁ ਮਨੋਜ ਨਿਜ ਹਾਥ ਬਨਾਏ॥
॥ਤਿਨ ਪਰ ਕੁੰਵਰਿ ਕੁੰਵਰ ਬੈਠਾਰੇ॥ ॥ਸਾਦਰ ਪਾਯ ਪੁਨੀਤ ਪਖਾਰੇ॥
॥ਧੂਪ ਦੀਪ ਨੈਵੇਦ ਬੇਦ ਬਿਧਿ॥ ॥ਪੂਜੇ ਵਰ ਦੁਲਹਿਨਿ ਮੰਗਲ ਨਿਧਿ॥
॥ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰ ਆਰਤੀ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਬਿਅਜਨ ਚਾਰੁ ਚਾਮਰ ਸਿਰ ਢਰਹੀਂ॥
॥ਬਸਤੂ ਅਨੇਕ ਨਿਛਾਵਰਿ ਹੋਹੀਂ॥ ॥ਭਰੀ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਾਤੁ ਸਬ ਸੋਹੀਂ॥
॥ਪਾਵਾ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵ ਜਨੁ ਜੋਗੀ॥ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਹੇਉ ਜਨੁ ਸੰਤਤ ਰੋਗੀ॥
॥ਜਨਮ ਰੰਕ ਜਨੁ ਪਾਰਸ ਪਾਵਾ॥ ॥ਅੰਧਹਿ ਲੋਚਨ ਲਾਭ ਸੁਹਾਵਾ॥
॥ਮੂਕ ਬਦਨ ਜਨੁ ਸਾਰਦ ਛਾਈ॥ ॥ਮਾਨਹੁ ਸਮਰ ਸੂਰ ਜਯ ਪਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਏਹ ਸੁਖ ਤੇ ਸਤ ਕੋਟਿ ਗੁਣ ਪਾਵਹਿਂ ਮਾਤੁ ਅਨੰਦ॥
॥ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਬਿਆਹਿ ਘਰ ਆਏ ਰਘੁਕੁਲ ਚੰਦ॥ ੩੫੫
॥ਲੋਕ ਰੀਤਿ ਜਨਨੀ ਕਰਹਿਂ ਬਰ ਦੁਲਹਿਨਿ ਸਕੁਚਾਹਿਂ॥
॥ਮੋਦ ਬਿਨੋਦ ਬਿਲੋਕਿ ਬਡ ਰਾਮ ਮਨਹਿ ਮੁਸਕਾਹਿਂ॥ ੩੫੬

॥ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਪੂਜੇ ਬਿਧਿ ਨੀਕੀ॥ ॥ਪੂਜੀ ਸਕਲ ਬਾਸਨਾ ਜੀ ਕੀ॥
॥ਸਬਹਿਂ ਬੰਦਿ ਮਾਂਗਹਿਂ ਬਰਦਾਨਾ॥ ॥ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਕਲਿਆਨਾ॥
॥ਅੰਤਰ ਹਿਤ ਸੁਰ ਆਸਿਖ ਦੇਹੀਂ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਮਾਤੁ ਅੰਚਲ ਭਰਿ ਲੇਹੀਂ॥
॥ਭੂਪਤਿ ਬੋਲਿ ਬਰਾਤਿਨ ਲੀਨੇ॥ ॥ਜਾਨ ਬਸਨ ਮਨਿ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ॥
॥ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਰਾਖਿ ਉਰ ਰਾਮਹਿਂ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਗਏ ਸਬ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਾਮਹਿਂ॥
॥ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਕਲ ਪਹਿਰਾਏ॥ ॥ਘਰ ਘਰ ਬਾਜਹਿਂ ਆਨੰਦ ਬਧਾਏ॥
॥ਜਾਚਕ ਜਨ ਜਾਚਹਿਂ ਜੁਇ ਜੋਈ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਰਾਉ ਦੇਹਿਂ ਸੋਈ ਸੋਈ॥

॥ਸੇਵਕ ਸਕਲ ਬਜਨਿਯਾ ਨਾਨਾ॥ ॥ਪੂਰਣ ਕਿਯੇ ਦਾਨ ਸਨਮਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸ ਜੁਹਾਰਿ ਸਭ ਗਾਵਹਿੰ ਗੁਣ ਗਣ ਗਾਥ॥
॥ਤਬ ਗੁਰ ਭੂਸੁਰ ਸਹਿਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗਮਨ ਕੀਨ ਨਰਨਾਥ॥ ੩੫੧

॥ਜੋ ਬਸਿਸਟ ਅਨੁਸਾਸਨ ਦੀਨਾ॥ ॥ਲੋਕ ਵੇਦ ਬਿਧਿ ਸਾਦਰ ਕੀਨਾ॥
॥ਭੂਸੁਰ ਭੀਰ ਦੇਖਿ ਸਭ ਰਾਨੀ॥ ॥ਸਾਦਰ ਉਠੀਂ ਭਾਗ ਬਡ ਜਾਨੀ॥
॥ਪਾਂਇ ਪਖਾਰਿ ਸਕਲ ਅਨੁਹਵਾਏ॥ ॥ਪੂਜਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਜਿਵਾਏ॥
॥ਆਦਰ ਦਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿਪੋਖੇ॥ ॥ਦੇਤ ਅਸੀਸ ਚਲੇ ਮਨ ਤੋਖੇ॥
॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਗਾਧਿ ਸੁਤ ਪੂਜਾ॥ ॥ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਸਮ ਧੰਨ ਨ ਦੂਜਾ॥
॥ਕੀਨ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਭੂਪਤਿ ਭੂਰੀ॥ ॥ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨ ਪਗ ਧੂਰੀ॥
॥ਭੀਤਰ ਭਵਨ ਦੀਨ ਬਰ ਬਾਸੂ॥ ॥ਮਨ ਜੁਗਵਤ ਰਹ ਨ੍ਰਿਪ ਰਨਿਵਾਸੂ॥
॥ਪੂਜੇ ਗੁਰ ਪਦ ਕਮਲ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਕੀਨ ਬਿਨੈ ਉਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਬਧੁਨ ਸਮੇਤ ਕੁਮਾਰ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਮਹੀਸ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਬੰਦਤ ਗੁਰ ਚਰਨ ਦੇਤ ਅਸੀਸ ਮੁਨੀਸ॥ ੩੫੨

॥ਬਿਨੈ ਕੀਨ ਉਰ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਸੁਤ ਸੰਪਦਾ ਰਾਖਿ ਸਭ ਆਗੇ॥
॥ਨੇਗ ਮਾਂਗਿ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਲੀਨਾ॥ ॥ਆਸਿਰਬਾਦ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨਾ॥
॥ਉਰ ਧਰਿ ਰਾਮਹਿ ਸੀਯ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਹਰਖਿ ਕੀਨ ਗੁਰ ਗਵਨ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਬਿਪ੍ਰ ਬਧੂ ਸਭ ਭੂਪ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਚੈਲ ਚਾਰੁ ਭੂਖਨ ਪਹਿਰਾਈ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇ ਸੁਆਸਿਨਿ ਲੀਨੀ॥ ॥ਰੁਚਿ ਬਿਚਾਰਿ ਪਹਿਰਾਵਨ ਦੀਨੀ॥
॥ਨੇਗੀ ਨੇਗ ਜੋਗ ਸਭ ਲੇਹੀਂ॥ ॥ਰੁਚਿ ਅਨੁਰੂਪ ਭੂਪ ਮਣਿ ਦੇਹੀਂ॥
॥ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਹੁਨੇ ਪੂਜ੍ਯ ਜੇ ਜਾਨੇ॥ ॥ਭੂਪਤਿ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸਨਮਾਨੇ॥
॥ਦੇਵ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਵਾਹੂ॥ ॥ਬਰਖਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਪ੍ਰਸੰਸਿ ਉਛਾਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਚਲੇ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਸੁਰ ਨਿਜ ਨਿਜ ਪੁਰ ਸੁਖ ਪਾਇ॥
॥ਕਹਤ ਪਰਸਪਰ ਰਾਮ ਜਸ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਮਾਇ॥ ੩੫੩

॥ਸਭ ਬਿਧਿ ਸਬਹਿ ਸਮਦਿ ਨਰਨਾਹੂ॥ ॥ਰਹਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਰਿ ਪੂਰਿ ਉਛਾਹੂ॥
॥ਜਹਂ ਰਨਿਵਾਸ ਤਹਾਂ ਪਗ ਧਾਰੇ॥ ॥ਸਹਿਤ ਬਹੂਟਿਨ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰੇ॥

ਲਿਏ ਗੋਦ ਕਰਿ ਮੋਦ ਸਮੇਤਾ ॥ ਕੋ ਕਹਿ ਸਕੈ ਭਯੋ ਸੁਖ ਜੇਤਾ ॥
ਬਧੂ ਸਪ੍ਰੇਮ ਗੋਦ ਬੈਠਾਰੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹਿਯ ਹਰਖ ਦੁਲਾਰੀ ॥
ਦੇਖਿ ਸਮਾਜ ਮੁਦਿਤ ਰਨਵਾਸੂ ॥ ਸਬ ਕੇ ਉਰ ਅਨੰਦ ਕੀਓ ਬਾਸੂ ॥
ਕਹੇਉ ਭੂਪ ਜਿਮਿ ਭਯੋ ਬਿਵਾਹੂ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨ ਹਰਖ ਹੋਤ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥
ਜਨਕ ਰਾਜ ਗੁਣ ਸੀਲ ਬਡਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਸੰਪਦਾ ਸੁਹਾਈ ॥
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਭਾਟ ਜਿਮਿ ਬਰਨੀ ॥ ਰਾਨੀ ਸਬ ਪ੍ਰਮੁਦਤ ਸੁਨਿ ਕਰਨੀ ॥

ਦੋ: ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ ਨਹਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਗੁਰ ਗਿਆਤਿ ॥
ਭੋਜਨ ਕੀਨ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਘਰੀ ਪਾਂਚ ਗਇ ਰਾਤਿ ॥੩੬॥

ਮੰਗਲ ਗਾਨ ਕਰਹਿ ਬਰ ਭਾਮਿਨਿ ॥ ਭੈ ਸੁਖ ਮੂਲ ਮਨੋਹਰ ਜਾਮਿਨਿ ॥
ਅਚੈ ਪਾਨ ਸਬ ਕਾਹੂ ਪਾਏ ॥ ਸ੍ਰਗ ਸੁਗੰਧ ਭੂਖਿਤ ਛਬਿ ਛਾਏ ॥
ਰਾਮਹਿ ਦੇਖਿ ਰਜਾਇਸੁ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਭਵਨ ਚਲੇ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਬਿਨੋਦ ਬਡਾਈ ॥ ਸਮਯ ਸਮਾਜ ਮਨੋਹਰਤਾਈ ॥
ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿੰ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਾਰਦ ਸੇਖੂ ॥ ਬੇਦ ਬਿਰੰਚਿ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸੂ ॥
ਸੋ ਮੈਂ ਕਹੌਂ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਰਨੀ ॥ ਭੂਮਿ ਨਾਗ ਸਿਰ ਧਰੈ ਕਿ ਧਰਨੀ ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸਬਹਿ ਸਨਮਾਨੀ ॥ ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਬੁਲਾਈ ਰਾਨੀ ॥
ਬਧੂ ਲਰਕਿਨੀ ਪਰ ਘਰ ਆਈਂ ॥ ਰਾਖਿਹੁ ਨਯਨ ਪਲਕ ਕੀ ਨਾਈਂ ॥

ਦੋ: ਲਰਿਕਾ ਸ੍ਰਮਿਤ ਉਨੀਂਦ ਬਸ ਸਯਨ ਕਰਾਵਹੁ ਜਾਇ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਗੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਮ ਚਰਣ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥੩੭॥

ਭੂਪ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਹਜ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਰਿਤ ਕਨਕ ਮਨਿ ਪਲੰਘ ਡਸਾਏ ॥
ਸੁਭਗ ਸੁਰਭਿ ਪਯ ਫੇਨ ਸਮਾਨਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕਲਿਤ ਸੁਪੇਤੀ ਨਾਨਾ ॥
ਉਪਬਰਹਣ ਬਰ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਹੀਂ ॥ ਸ੍ਰਗ ਸੁਗੰਧ ਮਨਿ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹੀਂ ॥
ਰਤਨ ਦੀਪ ਸੁਠਿ ਚਾਰੁ ਚੰਦੋਆ ॥ ਕਹਤ ਨ ਬਨੈ ਜਾਨ ਜਿਹਿ ਜੋਵਾ ॥
ਸੇਜ ਰੁਚਿਰ ਰਚਿ ਰਾਮ ਉਠਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸਮੇਤ ਪਲੰਘ ਪੌਢਾਏ ॥
ਆਗਿਆ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਭਾਇਨ ਦੀਨੀ ॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸੇਜ ਸਯਨ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥
ਦੇਖਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁਲ ਗਾਤਾ ॥ ਕਹਹਿੰ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬਚਨ ਸਬ ਮਾਤਾ ॥

ਮਾਰਗ ਜਾਤ ਭਯਾਵਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਤਾਤ ਤਾੜਕਾ ਮਾਰੀ ॥

ਦੋਹਾ: ਘੋਰ ਨਿਸਾਚਰ ਬਿਕਟ ਭਟ ਸਮਰ ਗਨਹਿ ਨਹਿ ਕਾਹੁ ॥
ਮਾਰੇ ਸਹਿਤ ਸਹਾਯ ਕਿਮਿ ਖਲ ਮਾਰੀਚ ਸੁਬਾਹੁ ॥ ੩੬੨

ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਲਿ ਤਾਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਈਸ ਅਨੇਕ ਕਰਵਰੈ ਟਾਰੀ ॥
ਮਖ ਰਖਵਾਰੀ ਕਰਿ ਦੁਹੁੰ ਭਾਈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਬ ਬਿਦਯਾ ਪਾਈ ॥
ਮੁਨਿ ਤਿਯ ਤਰੀ ਲਗਤ ਪਗ ਧੂਰੀ ॥ ਕੀਰਤਿ ਰਹੀ ਭੁਵਨ ਭਰਿ ਪੂਰੀ ॥
ਕਮਠ ਪੀਠ ਪਬਿ ਕੂਟ ਕਠੋਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਾਜ ਮਹਿ ਸਿਵ ਧਨੁ ਤੋਰਾ ॥
ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਜਯ ਜਸੁ ਜਾਨਕਿ ਪਾਈ ॥ ਆਏ ਭਵਨ ਬ੍ਯਾਹਿ ਸਬ ਭਾਈ ॥
ਸਕਲ ਅਮਾਨੁਖ ਕਰਮ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਕੇਵਲ ਕੌਸਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਧਾਰੇ ॥
ਆਜੁ ਸੁਫਲ ਜਗ ਜਨਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਤਾਤ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਤੁਮਾਰੇ ॥
ਜੇ ਦਿਨ ਗਏ ਤੁਮਹਿ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ॥ ਤੇ ਬਿਰੰਚਿ ਜਨਿ ਪਾਰਹਿ ਲੇਖੇ ॥

ਦੋਹਾ: ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੋਖੀ ਮਾਤੁ ਸਬ ਕਹਿ ਬਿਨੀਤ ਬਰ ਬੈਨ ॥
ਸੁਮਿਰਿ ਸੰਭੁ ਗੁਰ ਬਿਪ੍ਰ ਪਦ ਕੀਏ ਨੀਦ ਬਸ ਨੈਨ ॥ ੩੬੩

ਨੀਦਹੁ ਬਦਨ ਸੋਹ ਸੁਠਿ ਲੋਨਾ ॥ ਮਨਹੁ ਸਾਂਝ ਸਰਸੀਰੁਹ ਸੋਨਾ ॥
ਘਰ ਘਰ ਕਰਹਿ ਜਾਗਰਨ ਨਾਰੀ ॥ ਦੇਹਿ ਪਰਸਪਰ ਮੰਗਲ ਗਾਰੀ ॥
ਪੁਰੀ ਬਿਰਾਜਤਿ ਰਾਜਤਿ ਰਜਨੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕਹਹਿ ਬਿਲੋਕਹੁ ਸਜਨੀ ॥
ਸੁੰਦਰ ਬਧੁਨ ਸਾਸੁ ਲੈ ਸੋਈ ॥ ਫਨਿਕਨ ਜਨੁ ਸਿਰਮਨਿ ਉਰ ਗੋਈ ॥
ਪ੍ਰਾਤ ਪੁਨੀਤ ਕਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਗੇ ॥ ਅਰੁਨ ਚੂੜ ਬਰ ਬੋਲਨ ਲਾਗੇ ॥
ਬੰਦੀ ਮਾਗਧ ਗੁਨ ਗਨ ਗਾਏ ॥ ਪੁਰ ਜਨ ਦ੍ਵਾਰ ਜੁਹਾਰਨ ਆਏ ॥
ਬੰਦਿ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਰ ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥ ਪਾਇ ਅਸੀਸ ਮੁਦਿਤ ਸਬ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥
ਜਨਨਿਨਿ ਸਾਦਰ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਦ੍ਵਾਰ ਪਗੁ ਧਾਰੇ ॥

ਦੋਹਾ: ਕੀਨਿ ਸੌਚ ਸਬ ਸਹਜ ਸੁਚਿ ਸਰਿਤ ਪੁਨੀਤ ਨਹਾਇ ॥
ਪ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਤਾਤ ਪਹਿ ਆਏ ਚਾਰਿਉ ਭਾਇ ॥

ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਲੀਏ ਉਰ ਲਾਈ ॥ ਬੈਠੇ ਹਰਖਿ ਰਜਾਯਸੁ ਪਾਈ ॥
ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਸਬ ਸਭਾ ਜੁੜਾਨੀ ॥ ਲੋਚਨ ਲਾਭ ਅਵਧਿ ਅਨੁਮਾਨੀ ॥

੧੭੨
੧੮੨

॥ਪੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਮੁਨਿ ਕੌਸਿਕ ਆਯੋ ॥ ॥ਸੁਭਗ ਆਸਨਨ ਮੁਨਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥
॥ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ ਪੂਜਿ ਪਦ ਲਾਗੋ ॥ ॥ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਦੋਉ ਗੁਰ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥
॥ਕਹਹਿਂ ਬਸਿਸਟ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸਾ ॥ ॥ਸੁਨਹਿਂ ਮਹੀਪ ਸਹਿਤ ਰਨਿਵਾਸਾ ॥
॥ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਗਮ ਗਾਧਿ ਸੁਤ ਕਰਣੀ ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਬਸਿਸਟ ਬਿਪੁਲ ਬਿਧਿ ਬਰਣੀ ॥
॥ਬੋਲੇ ਬਾਮਦੇਵ ਸਬ ਸਾਂਚੀ ॥ ॥ਕੀਰਤਿ ਕਲਿਤ ਲੋਕ ਤਿਹੁੰ ਮਾਂਚੀ ॥
॥ਸੁਨਿ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥ ॥ਰਾਮ ਲਖਨ ਉਰ ਅਧਿਕ ਉਛਾਹੂ ॥

ਦੋ: ॥ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਉਛਾਹ ਨਿਤ ਜਾਹਿਂ ਦਿਵਸ ਇਹਿ ਭਾਂਤਿ ॥
॥ਉਮਗੀ ਅਵਧ ਅਨੰਦ ਭਰਿ ਅਧਿਕ ਅਧਿਕ ਅਧਿਕਾਤਿ ॥੩੬੫

॥ਸੁਦਿਨ ਸੋਧਿ ਕਲ ਕੰਕਣ ਛੋਰੇ ॥ ॥ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਬਿਨੋਦ ਨ ਥੋਰੇ ॥
॥ਨਿਤ ਨਵ ਸੁਖ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਸਿਹਾਹੀਂ ॥ ॥ਅਵਧ ਜਨਮ ਜਾਚਹਿਂ ਬਿਧਿ ਪਾਹੀਂ ॥
॥ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਚਲਨ ਨਿਤ ਚਹਹੀਂ ॥ ॥ਰਾਮ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਯ ਬਸ ਰਹਹੀਂ ॥
॥ਦਿਨ ਦਿਨ ਸਯ ਗੁਣ ਭੂਪਤਿ ਭਾਊ ॥ ॥ਦੇਖਿ ਸਰਾਹ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਰਾਊ ॥
॥ਮਾਂਗਤ ਬਿਦਾ ਰਾਉ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ॥ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ ਠਾਢ ਭਯੇ ਆਗੇ ॥
॥ਨਾਥ ਸਕਲ ਸੰਪਦਾ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ॥ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਸਮੇਤ ਸੁਤ ਨਾਰੀ ॥
॥ਕਰਬ ਸਦਾ ਲਰਿਕਨ ਪਰ ਛੋਹੂ ॥ ॥ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਰਹਬ ਮੁਨਿ ਮੋਹੂ ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਰਾਉ ਸਹਿਤ ਸੁਤ ਰਾਨੀ ॥ ॥ਪਰੇਉ ਚਰਣ ਮੁਖ ਆਵ ਨ ਬਾਨੀ ॥
॥ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਬਿਪ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ॥ ॥ਚਲੇ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਕਹਿ ਜਾਤੀ ॥
॥ਰਾਮ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੰਗ ਸਬ ਭਾਈ ॥ ॥ਆਯਸੁ ਪਾਇ ਫਿਰੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਰੂਪ ਭੂਪਤਿ ਭਗਤਿ ਬ੍ਯਾਹ ਉਛਾਹ ਅਨੰਦ ॥
॥ਜਾਤ ਸਰਾਹਤ ਮਨਹਿ ਮਨ ਮੁਦਿਤ ਗਾਧਿ ਕੁਲ ਚੰਦ ॥੩੬੬

॥ਬਾਮਦੇਵ ਰਘੁਕੁਲ ਗੁਰ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥ ॥ਬਹੁਰਿ ਗਾਧਿ ਸੁਤ ਕਥਾ ਬਖਾਨੀ ॥
॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਸੁਜਸ ਮਨਹਿ ਮਨ ਰਾਊ ॥ ॥ਬਰਣਤ ਆਪਨ ਪੁੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥
॥ਬਹੁਰੇ ਲੋਗ ਰਜਾਯਸੁ ਭਯਊ ॥ ॥ਸੁਤਨ ਸਮੇਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯਊ ॥
॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਰਾਮ ਬ੍ਯਾਹ ਸਬ ਗਾਵਾ ॥ ॥ਸੁਜਸ ਪੁਨੀਤ ਲੋਕ ਤਿਹੁੰ ਛਾਵਾ ॥
॥ਆਯੇ ਬ੍ਯਾਹਿ ਰਾਮ ਘਰ ਜਬ ਤੇ ॥ ॥ਬਸੈ ਅਨੰਦ ਅਵਧ ਸਬ ਤਬ ਤੇ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਵਾਹ ਜਸ ਭਯਉ ਉਛਾਹਾ।	ਸਕਹਿਂ ਨ ਬਰਨਿ ਗਿਰਾ ਅਹਿਨਾਹਾ।
ਕਬਿ ਕੁਲ ਜੀਵਨ ਪਾਵਨ ਜਾਨੀ।	ਰਾਮ ਸੀਯ ਜਸ ਮੰਗਲ ਖਾਨੀ।
ਤੇਹਿਂ ਤੇ ਮੈਂ ਕਛੁ ਕਹਾ ਬਖਾਨੀ।	ਕਰਨ ਪੁਨੀਤ ਹੇਤੁ ਨਿਜ ਬਾਨੀ।

ਛੰ: ਨਿਜ ਗਿਰਾ ਪਾਵਨ ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਰਾਮ ਜਸ ਤੁਲਸੀ ਕਹਯੋ।
ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰ ਬਾਰਿਧਿ ਪਾਰ ਕਬਿ ਕੌਨੇ ਲਹਯੋ।
ਉਪਬੀਤ ਬ੍ਯਾਹ ਉਛਾਹ ਮੰਗਲ ਸੁਨਿ ਜੇ ਸਾਦਰ ਗਾਵਹੀਂ।
ਬੈਦੇਹਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਜਨੁ ਸਰਬਦਾ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ।੬੧।
ਸੁਨਿ ਗਾਵਹੀਂ ਗਿਰੀਸ ਕੰਨਿਆ ਧੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹੀ।
ਨਿਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੂਤਨ ਸੁਨਤ ਹਰਿ ਗੁਣ ਭਗਤਿ ਅਨੁਪਮ ਤੇ ਲਹੀ।
ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗ ਜਲ ਲੈ ਤਾਕੀ ਬੇਗਿ ਬੁਝਾਵਹੀ।
ਜਸ ਜਨ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੀ।੬੨।

ਦੋ: ਕਲਿ ਮਲ ਗ੍ਰਸਿਤ ਤਨੁ ਸਾਧਨ ਕਛੂ ਕਨੇ ਹੋਇ।
ਸਰ ਦ੍ਰਿਢਾਇ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰਿ ਹਰਿ ਸੁਮਿਰੈ ਬੁਧ ਸੋਇ।੬੩।

ਸੋ: ਨਰ ਹਰਿ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗ ਕਰਹੁ ਤਿਆਗਿ ਨਿਹਕਪਟ।
ਮਹਾ ਮੋਹ ਨਿਸਿ ਜਾਗ ਮੇਟਨ ਕਲਿ ਕਾਲ ਬਲ।੩੧।
ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਵਾਹ ਜੇ ਸਪ੍ਰੇਮ ਗਾਵਹਿ ਸੁਨਾਹਿਂ।
ਤਿਨ ਕਹ ਸਦਾ ਉਛਾਹ ਮੰਗਲਾਯਤਨ ਰਾਮ ਜਸਾ।੩੬੨।

ਨੀਲਾਂਬੁਜੰ ਸਯਾਮਲ ਕੋਮਲਾਂਗੰ ਸੀਤਾ ਸਮਾਰੋਪਿਤ ਵਾਮਭਾਗੰ ।ਪਾਣੌ ਮਹਾ
ਸਾਯਕ ਚਾਰੁ ਚਾਪੰ ਨ ਮਾਮਿ ਰਾਮੰ ਰਘੁਵੰਸ ਨਾਥੰ ॥੧॥ਯਸਯਾਂਕੇ ਚ ਵਿਭਾ
ਤਿ ਭੂਧਰ ਸੁਤਾ ਦੇਵਾਪਗਾ ਮਸਤਕੇ॥ ਭਾਲੇ ਬਾਲ ਵਿਧੁਰ ਗਲੇ ਚ ਗਰਲੰ
ਯਸਯੋਰਸਿ ਵ੍ਯਾਲ ਰਾਟ॥ ਸੋ ਯੰ ਭੂਤਿ ਵਿਭੂਖਣ: ਸੁਰਵਰ: ਸਰਬਾਧਿਪ:
ਸਰਬਦਾ: ਸਰਬ: ਸਰਬਗਤ: ਸਿਵ: ਸਸਿਨਿਭ: ਸ੍ਰੀ ਸੰਕਰ: ਪਾਤੁ ਮਾਮ
॥੨॥ਪ੍ਰਸੰਨਤਾਂ ਯਾ ਨ ਗਤਾ ਭਿਖੇਕਤ: ਸਤ ਥਾ ਨ ਮੰਲੇ ਬਨਬਾਸ ਦੁਖਤ:
ਮੁਖਾਂਬੁਜੰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨਸਯ ਮੇ ਸਦਾਸਤੁ ਸਾ ਮੰਜੁਲ ਮੰਗਲ ਪ੍ਰਦਾ॥

(ਦੋਹਰਾ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਚਰਣ ਸਰੋਜ ਰਜ ਨਿਜ ਮਨੁ ਮੁਕਰ ਸੁਧਾਰ
ਬਰਨੌਂ ਰਘੁਬਰ ਬਿਮਲ ਜਸ ਜੋ ਦਾਯਕ ਫਲ ਚਾਰ।

(ਚੌਪਈ।)

ਜਬ ਤੇ ਰਾਮ ਬਿਆਹਿ ਘਰ ਆਏ ਨਿਤ ਨਵ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਬਧਾਏ
ਭੁਵਨ ਚਾਰ ਦਸ ਭੂਧਰ ਭਾਰੀ। ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੇਘ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਖ ਬਾਰੀ।

॥ ਤੀਰਥ ਸਿਧ ਸੰਪਤਿ ਸਦੀ ਸੁਜਾਨੀ ॥ ਉਪਜਿ ਜਾਸ ਅਦਪ ਅਭਿਧਿ ਕਹਾਈ ॥
॥ ਜਾਹਿ ਕਾਟ ਪ੍ਰਭ ਸਭ ਸਾਲਿ ਸੁਜਾਤੀ ॥ ਸੁਨਿ [illegible] ਸੁੰਦਰ ਸਭ ਭਾਂਤੀ ॥
॥ ਜਿਹ ਨ ਜਾਣਤ ਨ ਜਗਤ ਬਿਭੂਤੀ ॥ ਕਨੁ ਜਿਤਨੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਬਿਭੂਤੀ ॥
॥ ਸਦ ਦਿਧਿ ਸਭ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸੁਖਦੀ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥
॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਤ ਸਭ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ॥ ਫਲਿਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਿ ਸਨੇਹ ਬੇਲੀ ॥
॥ ਜਾਸ ਕੂਪ ਸ਼ੁਭ ਸਦਨ ਸੁਭਾਉ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਹਿੰ ਦੇਖਿ ਮੁਨਿ ਰਾਉ ॥

ਦੋ: ॥ ਜਿਸ ਕੈ ਉਰ ਅਭਿਲਾਖ ਜਸ ਕਹਹਿ ਮਨਹਿ ਸਨੇਹ ॥
॥ ਆਪ ਅਭਿਤ੍ਰ ਸੁਦਰਸ ਪਦ ਕਮਲਹਿ ਦੇ ਸਿਰ ਨੇਹ ॥ ੨੧ ॥

॥ ਤਬ ਸ੍ਵਾਮ ਸਭ ਸਤਿਗੁਰ ਸਮਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਸਭ ਸੁਪ੍ਰਭਾਸ ਦਿਵਸਾ ॥
॥ ਸਕਲ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸਭ ਨਾਉ ॥ ਜਸ ਸੁਜਸ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਉਛਾਉ ॥
॥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਸਭ ਕਰਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਭਿਲਾਖੇ ॥ ਲੋਕ ਪਰਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਖ ਰਾਖੇ ॥
॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਤੀ ਨਿਕਟ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ਤੂੰ ਜਿਤ ਕਾਮ ਦਰਸ਼ਨ ਸਮ ਨਾਹੀਂ ॥
॥ ਸਕਲ ਸੁਖ ਕਾਮ ਸੁਰ ਜਾਸੂ ॥ ਸੀਸ ਕਮਲ [illegible] ਸਭ ਤਾਸੂ ॥
॥ ਕਉ ਸੁਜਾਦ ਸੁਖ ਕਰਤ ਲੀਨਾ ॥ ਦਰਸ਼ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਸਮ ਕੀਨਾ ॥
॥ ਸਕਲ ਸਭ ਪਰਮ ਤਿਸ ਕੇ ਜਾ ॥ ਸਰਲ ਹੋਵਤ ਧਨ ਆਸ ਉਪਾਵੇ ਜਾ ॥
॥ ਨਿਧਿ ਸੁਦਰਸ ਤਾ ਅਰਧ ਦੇਉ ॥ ਜੀਵਨ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਕਰਿ ਲੇਉ ॥

ਦੋ: ॥ ਅਸ ਦਿਵਸਨਿ ਉਰ ਜਾਨਿ ਕਿ ਸਿਖ ਸੁਦਿਨ ਸੁਅਵਸਰ ਪਾਇ ॥
॥ ਤਨੁ ਮਨ ਧਨ [illegible] ਅਭਿਗੁਰ [illegible] ਜਾਇ ॥ ੨੨ ॥

॥ ਕੋਇ ਤੀਰਥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਨਗਰ ॥ ਤਜਿ ਸਭ ਸਬਦਿ ਧਿ ਸਭ ਜਗਰ ॥
॥ ਸਿਖ ਅਨਿਕ ਸਭ ਪੁਰ ਆਸੀ ॥ ਕੋ ਤਮਾਰ ਆਵਿ ਮਿਲੁ ਉਦਾਸੀ ॥
॥ ਸਭਹਿੰ ਕਾਮ ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਸੇਵੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਸੀਸ ਨਹੁ ਤਨੁ ਧਰਿ ਸੇਵੀ ॥
॥ ਦਿਪ੍ਰ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਗੁਸਾਈ ॥ ਕਰੈਂ ਸੇਵ ਸਭ ਕੈ ਕੋਇ ਨਾਹੀਂ ॥
॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨ ਸੇਵ ਸਿਖ ਧਰਹੀਂ ॥ ਤਿ ਜਨ ਸਕਲ ਦੇਹ ਦਰਸ ਕਰਹੀਂ ॥
॥ ਸੁਖਿ ਸਮਾਨ ਅਨੁ ਕੋਇ ਨ ਦੂਜੋ ॥ ਸਭ ਧਾਰੇਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਪੂਜੋ ॥
॥ ਅਸ ਅਭਿਲਾਖ ਉਰ ਮਨ ਜੋ ॥ ਪੂਜਹਿੰ ਸਭ ਅਨੁਰਾਗ ਤੇਰੋ ॥

ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਲਖਿ ਸਹਜ ਸਨੇਹੂ ॥ ਕਹਿਓ ਨਰੇਸ ਰਜਾਇਸੁ ਦੇਹੂ ॥

ਦੋਹ: ਰਾਜਨ ਰਾਉਰ ਨਾਮ ਜਸ ਸਭ ਅਭਿਮਤ ਦਾਤਾਰ ॥
ਫਲ ਅਨੁਗਾਮੀ ਮਹਿਪ ਮਨਿ ਮਨ ਅਭਿਲਾਖ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ॥੪॥

ਸਭ ਬਿਧਿ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਿਅ ਜਾਨੀ ॥ ਬੋਲੇਉ ਰਾਉ ਰਹਸਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥
ਨਾਥ ਰਾਮ ਕਰਿਅਹਿ ਜੁਬਰਾਜੂ ॥ ਕਹਿਅ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕਰਿਅ ਸਮਾਜੂ ॥
ਮੋਹਿ ਅਛਤ ਯਹੁ ਹੋਇ ਉਛਾਹੂ ॥ ਲਹਹਿ ਲੋਗ ਸਭ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਵ ਸਬਇ ਨਿਬਾਹੀਂ ॥ ਯਹ ਲਾਲਸਾ ਏਕ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਪੁਨਿ ਨ ਸੋਚ ਤਨੁ ਰਹਉ ਕਿ ਜਾਊ ॥ ਜੇਹਿ ਨ ਹੋਇ ਪਾਛੇ ਪਛਿਤਾਊ ॥
ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਦਸਰਥ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ ॥ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਮੂਲ ਮਨ ਭਾਏ ॥
ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਸੁ ਬਿਮੁਖ ਪਛਿਤਾਹੀਂ ॥ ਜਾਸੁ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਜਰਨਿ ਨ ਜਾਹੀਂ ॥
ਭਯਉ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ਤਨਯ ਸੋਇ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਰਾਮ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਅਨੁਗਾਮੀ ॥

ਦੋਹ: ਬੇਗਿ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰਿਅ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਜਿਅ ਸਬੈ ਸਮਾਜ ॥
ਸੁਦਿਨ ਸੁਮੰਗਲ ਤਬਹਿ ਜਬ ਰਾਮ ਹੋਹਿ ਜੁਬਰਾਜ ॥੫॥

ਮੁਦਿਤ ਮਹੀਪਤਿ ਮੰਦਿਰ ਆਏ ॥ ਸੇਵਕ ਸਚਿਵ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥
ਕਹਿ ਜਯ ਜੀਵ ਸੀਸ ਤਿਨ ਨਾਏ ॥ ਭੂਪ ਸੁਮੰਗਲ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥
ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮੋਹਿ ਕਹਿਓ ਗੁਰ ਆਜੂ ॥ ਰਾਮਹਿ ਰਾਇ ਦੇਹੁ ਜੁਬਰਾਜੂ ॥
ਜੌ ਪਾਂਚਹਿ ਮਤ ਲਾਗੈ ਨੀਕਾ ॥ ਕਰਹੁ ਹਰਖਿ ਹਿਯ ਰਾਮਹਿ ਟੀਕਾ ॥
ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੁਦਿਤ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ ॥ ਅਭਿਮਤ ਬਿਰਵ ਪਰੇਉ ਜਨੁ ਪਾਨੀ ॥
ਬਿਨਤੀ ਸਚਿਵ ਕਰਹਿ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥ ਜਿਅਹੁ ਜਗਤਪਤਿ ਬਰਿਸ ਕਰੋਰੀ ॥
ਜਗ ਮੰਗਲ ਭਲ ਕਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬੇਗਿਅ ਨਾਥ ਨ ਲਾਇਅ ਬਾਰਾ ॥
ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮੋਦ ਸੁਨਿ ਸਚਿਵ ਸੁਭਾਖਾ ॥ ਬਢਤ ਬੌਂਡ ਜਨੁ ਲਹੀ ਸੁਸਾਖਾ ॥

ਦੋਹ: ਕਹਿਓ ਭੂਪ ਮੁਨਿਰਾਜ ਕਰ ਜੋ ਜੋ ਆਯਸੁ ਹੋਇ ॥
ਰਾਮ ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਕ ਹਿਤ ਬੇਗਿ ਕਰਹੁ ਸੋਇ ਸੋਇ ॥੬॥

ਹਰਖਿ ਮੁਨੀਸ ਕਹਿਓ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥ ਆਨਹੁ ਸਕਲ ਸੁਤੀਰਥ ਪਾਨੀ ॥
ਔਖਧ ਮੂਲ ਫੂਲ ਫਲ ਪਾਨਾ ॥ ਕਹੇ ਨਾਮ ਗਨਿ ਮੰਗਲ ਨਾਨਾ ॥

।।ਚਾਮਰ ਚਰਮ ਬਸਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ।। ।।ਰੋਮ ਪਾਟ ਪਟ ਅਗਨਿਤ ਜਾਤੀ।।
।।ਮਨਿ ਗਨ ਮੰਗਲ ਬਸਤੁ ਅਨੇਕਾ।। ।।ਜੋ ਜਗ ਜੋਗੁ ਭੂਪ ਅਭਿਖੇਕਾ।।
।।ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਕਹਿ ਸਕਲ ਬਿਧਾਨਾ।। ।।ਕਹੇਉ ਰਚਹੁ ਪੁਰ ਬਿਬਿਧ ਬਿਤਾਨਾ।।
।।ਸਫਲ ਰਸਾਲ ਪੂਗਿ ਫਲ ਕੇਰਾ।। ।।ਰੋਪਹੁ ਬੀਥਿਨ ਪੁਰ ਚਹੁੰ ਫੇਰਾ।।
।।ਰਚਹੁ ਮੰਜੁ ਮਨਿ ਚੌਕੇਂ ਚਾਰੂ।। ।।ਕਹਹੁ ਬਨਾਵਨ ਬੇਗਿ ਬਜਾਰੂ।।
।।ਪੂਜਹੁ ਗਨਪਤਿ ਗੁਰੁ ਕੁਲਦੇਵਾ।। ।।ਸਬ ਬਿਧਿ ਕਰਹੁ ਭੂਮਿ ਸੁਰ ਸੇਵਾ।।

ਦੋ: ।।ਧੁਜ ਪਤਾਕ ਤੋਰਨ ਕਲਸ ਸਜਹੁ ਤੁਰੰਗ ਰਥ ਨਾਗ।।
।।ਸਿਰ ਧਰਿ ਮੁਨਿਬਰ ਬਚਨ ਸਬੁ ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਾਜਹਿ ਲਾਗ।।

।।ਜੇਹਿ ਮੁਨੀਸ ਜੋ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ।। ।।ਸੋ ਜਨੁ ਕਾਜ ਪ੍ਰਥਮ ਤੇਹਿ ਕੀਨਾ।।
।।ਬਿਪ੍ਰ ਸਾਧੁ ਸੁਰ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ।। ।।ਕਰਤ ਰਾਮ ਹਿਤ ਮੰਗਲ ਕਾਜਾ।।
।।ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਅਭਿਖੇਕ ਸੁਹਾਵਾ।। ।।ਬਾਜ ਗਹਾਗਹ ਅਵਧ ਬਧਾਵਾ।।
।।ਰਾਮ ਸੀਯ ਤਨੁ ਸਗੁਨ ਜਨਾਏ।। ।।ਫਰਕਹਿੰ ਮੰਗਲ ਅੰਗ ਸੁਹਾਏ।।
।।ਪੁਲਕਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਪਰਸਪਰ ਕਹਹੀਂ।। ।।ਭਰਤ ਆਗਮਨ ਸੂਚਕ ਅਹਹੀਂ।।
।।ਭਏ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਅਤਿ ਅਵਸੇਰੀ।। ।।ਸਗੁਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਭੇਂਟ ਪ੍ਰਿਯ ਕੇਰੀ।।
।।ਭਰਤ ਸਰਸ ਪ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜਗ ਮਾਹੀਂ।। ।।ਇਹਇ ਸਗੁਨ ਫਲੁ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀਂ।।
।।ਰਾਮਹਿ ਬੰਧੁ ਸੋਚ ਦਿਨ ਰਾਤੀ।। ।।ਅੰਡਨ ਕਮਠ ਹ੍ਰਿਦਉ ਜੇਹਿ ਭਾਂਤੀ।।

ਦੋ: ।।ਏਹਿ ਅਵਸਰ ਮੰਗਲ ਪਰਮ ਸੁਨਿ ਰਹਸੇਉ ਰਨਿਵਾਸ।।
।।ਸੋਭਤ ਲਖਿ ਬਿਧੁ ਬਢਤ ਜਨੁ ਬਾਰਿਧਿ ਬੀਚਿ ਬਿਲਾਸ।।

।।ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਇ ਜਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ।। ।।ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਭੂਰਿ ਤਿਨ ਪਾਏ।।
।।ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਲਕ ਤਨੁ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗੀਂ।। ।।ਮੰਗਲ ਕਲਸ ਸਜਨ ਸਬ ਲਾਗੀਂ।।
।।ਚੌਕੇਂ ਚਾਰੁ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾਂ ਪੂਰੀ।। ।।ਮਨਿਮਯ ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਅਤਿ ਰੂਰੀ।।
।।ਆਨੰਦ ਮਗਨ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ।। ।।ਦੀਏ ਦਾਨ ਬਹੁ ਬਿਪ੍ਰ ਹਕਾਰੀ।।
।।ਪੂਜੇ ਗ੍ਰਾਮ ਦੇਵ ਸੁਰ ਨਾਗਾ।। ।।ਕਹੇਉ ਬਹੋਰਿ ਦੇਨ ਬਲਿਭਾਗਾ।।
।।ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਹੋਇ ਰਾਮ ਕਲਯਾਨਾ।। ।।ਦੇਹੁ ਦਯਾ ਕਰਿ ਸੋ ਬਰਦਾਨਾ।।
।।ਗਾਵਹਿੰ ਮੰਗਲ ਕੋਕਿਲ ਬਯਨੀ।। ।।ਬਿਧੁ ਬਦਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਵਕ ਨਯਨੀ।।

੧੮੦ 180

ਦੋਹਾ॥ ਸਭਯ ਰਾਨਿ ਕਹੰ ਕਹਸਿ ਕਿਨ ਕੁਸਲ ਰਾਮ ਮਹਿਪਾਲ॥
ਭਰਤ ਲਖਣ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸੁਨਿ ਭਾ ਕੁਬਰੀ ਉਰ ਸਾਲ॥੧੩॥

ਕਤ ਸਿਖ ਦੇਇ ਹਮਹਿ ਕੋਊ ਮਾਈ॥ ਗਾਲ ਕਰਬ ਕਿਹ ਕਰ ਬਲ ਪਾਈ॥
ਰਾਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੁਸਲ ਕਿਹ ਆਜੂ॥ ਜਾਹਿ ਜਨੇਸ ਦੇਤ ਜੁਬਰਾਜੂ॥
ਭਯੋ ਕੌਸੱਲਹਿ ਬਿਧਿ ਅਤਿ ਦਾਹਿਨ॥ ਦੇਖਤ ਗਰਬ ਰਹਤ ਉਰ ਨਾਹਿਨ॥
ਦੇਖਹੁ ਕਸ ਨ ਜਾਇ ਸਬ ਸੋਭਾ॥ ਜੋ ਅਵਲੋਕਿ ਮੋਰ ਮਨ ਛੋਭਾ॥
ਪੂਤ ਬਿਦੇਸ ਨ ਸੋਚ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੌ ਬਸ ਨਾਹ ਹਮਾਰੇ॥
ਨੀਂਦ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਿਯ ਸੇਜ ਤੁਰਾਈ॥ ਲਖਹੁ ਨ ਭੂਪ ਕਪਟ ਚਤੁਰਾਈ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਮਲਿਨ ਮਨ ਜਾਨੀ॥ ਝੁਕੀ ਰਾਨਿ ਅਬ ਰਹੁ ਅਰਗਾਨੀ॥
ਪੁਨਿ ਅਸ ਕਬਹੁੰ ਕਹਸਿ ਘਰਫੋਰੀ॥ ਤੌ ਧਰਿ ਜੀਭ ਕਢਾਵੌਂ ਤੋਰੀ॥

ਦੋਹਾ॥ ਕਾਨੇ ਖੋਰੇ ਕੂਬਰੇ ਕੁਟਿਲ ਕੁਚਾਲੀ ਜਾਨਿ॥
ਤਿਯ ਬਿਸੇਖ ਪੁਨਿ ਚੇਰਿ ਕਹਿ ਭਰਤ ਮਾਤ ਮੁਸਕਾਨਿ॥੧੪॥

ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਦਿਨਿ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ਤੋਹੀ॥ ਸੁਪਨੇਹੂੰ ਤੋ ਪਰ ਕੋਪ ਨ ਮੋਹੀ॥
ਸੁਦਿਨ ਸੁਮੰਗਲ ਦਾਯਕ ਸੋਈ॥ ਤੋਰ ਕਹਾ ਫੁਰ ਜਾ ਦਿਨ ਹੋਈ॥
ਜੇਠ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੇਵਕ ਲਘੁ ਭਾਈ॥ ਯਹ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਸੁਹਾਈ॥
ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਜੌ ਸਾਚਿਹੁ ਕਾਲੀ॥ ਦੇਉ ਮਾਂਗੁ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਲੀ॥
ਕੌਸਲਯਾ ਸਮ ਸਬ ਮਹਤਾਰੀ॥ ਰਾਮਹਿ ਸਹਜ ਸੁਭਾਯ ਪਿਆਰੀ॥
ਮੋ ਪਰ ਕਰਹਿ ਸਨੇਹ ਬਿਸੇਖੀ॥ ਮੈਂ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਰੀਛਾ ਦੇਖੀ॥
ਜੌ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਦੇਇ ਕਰ ਛੋਹੂ॥ ਹੋਹਿੰ ਰਾਮ ਸਿਯ ਪੂਤ ਪਤੋਹੂ॥
ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਰੇ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਲਕ ਛੋਭ ਕਸ ਤੋਰੇ॥

ਦੋਹਾ॥ ਭਰਤ ਸਪਥ ਤੁਹਿ ਸਤ ਕਹੁ ਪਰਿਹਰਿ ਕਪਟ ਦੁਰਾਵ॥
ਹਰਖ ਸਮਯ ਬਿਸਮਯ ਕਰਸਿ ਕਾਰਣ ਮੋਹਿ ਸੁਨਾਵ॥੧੫॥

ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਆਸ ਸਭ ਪੂਜੀ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਕਹਬ ਜੀਭ ਕਰਿ ਦੂਜੀ॥
ਫੋਰੈ ਜੋਗ ਕਪਾਰ ਅਭਾਗਾ॥ ਭਲੇਉ ਕਹਤ ਦੁਖ ਰਉਰਹਿ ਲਾਗਾ॥
ਕਹਹਿ ਝੂਠ ਫੁਰ ਬਾਤ ਬਨਾਈ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਕਰੁਇ ਮੈਂ ਮਾਈ॥

ਹਮਹੁ ਕਹਬ ਅਬ ਠਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ ॥ ਨਾਹਿਂ ਤ ਮੌਨ ਰਹਬ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥
ਕਰਿ ਕੁਰੂਪ ਬਿਧਿ ਪਰਬਸ ਕੀਨਾ ॥ ਬ੍ਵਾ ਸੋ ਲੁਨਿਅ ਲਹਿਅ ਜੋ ਦੀਨਾ ॥
ਕੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਹੋਉ ਹਮੈਂ ਕਾ ਹਾਨੀ ॥ ਚੇਰਿ ਛਾਡ਼ਿ ਅਬ ਹੋਬ ਕਿ ਰਾਨੀ ॥
ਜਾਰੈ ਜੋਗੁ ਸੁਭਾਵ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਨਭਲ ਦੇਖਿ ਨ ਜਾਇ ਤੁਮਾਰਾ ॥
ਤਾਂਤੇ ਕਛੁਕ ਬਾਤ ਅਨੁਸਾਰੀ ॥ ਛਮਅ ਦੇਬਿ ਬਡਿ ਚੂਕ ਹਮਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਗੂਢ ਕਪਟ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਤੀਯ ਅਧਰ ਬੁਧਿ ਰਾਨਿ ॥
ਸੁਰ ਮਾਯਾ ਬਸ ਬੈਰਿਨਿਹਿਂ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਜਾਨਿ ਪਤਿਆਨਿ ॥ ੧੭

ਸਾਦਰ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੂਛਤਿ ਓਹੀ ॥ ਸਬਰੀ ਗਾਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਨੁ ਮੋਹੀ ॥
ਤਸਿ ਮਤਿ ਫਿਰੀ ਅਹੈ ਜਸ ਭਾਵੀ ॥ ਰਹਸੀ ਚੇਰਿ ਘਾਤ ਜਨੁ ਫਾਬੀ ॥
ਤੁਮ ਪੂਛਹੁ ਮੈਂ ਕਹਤ ਡਰਾਊਂ ॥ ਧਰੇਹੁ ਮੋਰ ਘਰ ਫੋਰੀ ਨਾਊਂ ॥
ਸਜਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਢਿ ਛੋਲੀ ॥ ਅਵਧ ਸਾਢ ਸਾਤੀ ਜਨੁ ਬੋਲੀ ॥
ਪ੍ਰਿਯ ਸੀਯ ਰਾਮ ਕਹਾ ਤੁਮ ਰਾਨੀ ॥ ਰਾਮਹਿ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸੋ ਫੁਰ ਬਾਨੀ ॥
ਰਹੇ ਪ੍ਰਥਮ ਅਬ ਤੇ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ॥ ਸਮਯ ਪਾਇ ਰਿਪੁ ਹੋਹਿਂ ਪਿਰੀਤੇ ॥
ਭਾਨੁ ਕਮਲ ਕੁਲ ਪੋਖਨਿਹਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਜਲ ਜਾਰਿ ਕਰੈ ਸੁਇ ਛਾਰਾ ॥
ਜਰ ਤੁਮਾਰਿ ਚਹ ਸਵਤਿ ਉਪਾਰੀ ॥ ਰੂੰਧਹੁ ਕਰਿ ਉਪਾਯ ਵਰ ਵਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਤੁਮਹਿਂ ਨ ਸੋਚ ਸੁਹਾਗ ਬਲ ਨਿਜ ਵਸ ਜਾਨਿਹੁ ਰਾਵ ॥
ਮਨ ਮਲੀਨ ਮੁੰਹ ਮੀਠ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਵਰ ਸਰਲ ਸੁਭਾਵ ॥ ੧੮

ਚਤੁਰ ਗੰਭੀਰ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ਬੀਚ ਪਾਇ ਨਿਜ ਬਾਤ ਸਵਾਰੀ ॥
ਪਠਏ ਭਰਤ ਭੂਪ ਨਨਿਔਰੇ ॥ ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਮਤ ਜਾਨਬ ਰੌਰੇ ॥
ਸੇਵਹਿਂ ਸਕਲ ਸਵਤਿ ਮੋਹਿਂ ਨੀਕੇ ॥ ਗਰਬਿਤ ਭਰਤ ਮਾਤੁ ਬਲ ਪੀਕੇ ॥
ਸਾਲ ਤੁਮਾਰ ਕੌਸਲਹਿ ਮਾਈ ॥ ਚਤੁਰ ਕਪਟ ਨਹਿਂ ਪਰਤ ਜਨਾਈ ॥
ਰਾਜਹਿਂ ਤੁਮ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸੇਖੀ ॥ ਸਵਤਿ ਸੁਭਾਵ ਸਕੈ ਨਹਿਂ ਦੇਖੀ ॥
ਰਚਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਭੂਪਹਿਂ ਅਪਨਾਈ ॥ ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਹਿਤ ਲਗਨ ਧਰਾਈ ॥
ਯਹ ਕੁਲ ਉਚਿਤ ਰਾਮ ਕਹ ਟੀਕਾ ॥ ਸਬਹਿ ਸੁਹਾਇ ਮੋਹਿਂ ਸੁਠਿ ਨੀਕਾ ॥
ਆਗਿਲਿ ਬਾਤ ਸਮੁਝਿ ਡਰ ਮੋਹੀ ॥ ਦੇਉ ਦੈਵ ਫਿਰ ਸੋ ਫਲ ਓਹੀ ॥

੧੮੩ 183

ਦੋ: ਰਚਿ ਪਚਿ ਕੋਟਿਕ ਕੁਟਿਲਪਨ ਕੀਨਿਸਿ ਕਪਟ ਪ੍ਰਬੋਧ॥
ਕਹਿਸਿ ਕਥਾ ਸਤ ਸਵਤਿ ਕਰ ਜਾਤੇ ਬਢੈ ਬਿਰੋਧ॥੧੯॥

ਭਾਵੀ ਬਸ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਉਰ ਆਈ॥ ਪੂਛਿ ਰਾਨਿ ਪੁਨਿ ਸਪਥ ਦਿਵਾਈ॥
ਕਾ ਪੂਛਹੁ ਤੁਮ ਅਜਹੂੰ ਨ ਜਾਨਾ॥ ਨਿਜ ਹਿਤ ਅਨਹਿਤ ਪਸੁ ਪਹਿਚਾਨਾ॥
ਭਯੋ ਪਾਖੁ ਦਿਨ ਸਜਤ ਸਮਾਜੂ॥ ਤੁਮ ਪਾਈ ਸੁਧਿ ਮੋ ਸਨ ਆਜੂ॥
ਖਾਇਅ ਪਹਿਰਿਅ ਰਾਜ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਸਤ ਕਹੇ ਨਾਹਿਂ ਦੋਖ ਹਮਾਰੇ॥
ਜੌ ਅਸਤ੍ਯ ਕਛੁ ਕਹਬ ਬਨਾਈ॥ ਤੌ ਬਿਧਿ ਦੇਇਹਿ ਮੋਹਿ ਸਜਾਈ॥
ਰਾਮਹਿ ਤਿਲਕ ਕਾਲਿ ਜੌ ਭਯਊ॥ ਤੁਮ ਕਹੁ ਬਿਪਤਿ ਬੀਜ ਬਿਧਿ ਬਯਊ॥
ਰੇਖ ਖੈਂਚਿ ਕਹੌਂ ਬਲ ਭਾਖੀ॥ ਭਾਮਿਨਿ ਭਇਹੁ ਦੂਧ ਕੀ ਮਾਖੀ॥
ਜੌ ਸੁਤ ਸਹਿਤ ਕਰਹੁ ਸੇਵਕਾਈ॥ ਤੌ ਘਰ ਰਹਹੁ ਨ ਆਨ ਉਪਾਈ॥

ਦੋ: ਕਦ੍ਰੂ ਬਿਨਤਹਿ ਦੀਨ ਦੁਖ ਤੁਮਹਿ ਕੌਸਲਾ ਦੇਵ।
ਭਰਤ ਬੰਦਿਗ੍ਰਿਹ ਸੇਇਹੈਂ ਲਖਨ ਰਾਮ ਕੇ ਨੇਵ॥੨੦॥

ਕੈਕਯ ਸੁਤਾ ਸੁਨਤ ਕਟੁ ਬਾਨੀ॥ ਕਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਸਹਮਿ ਸੁਖਾਨੀ॥
ਤਨੁ ਪਸੇਵ ਕਦਲੀ ਜਿਮਿ ਕਾਂਪੀ॥ ਕੁਬਰੀ ਦਸਨ ਜੀਭ ਤਬ ਚਾਂਪੀ॥
ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਕਪਟ ਕਹਾਨੀ॥ ਧੀਰਜ ਧਰਹੁ ਪ੍ਰਬੋਧਿਸਿ ਰਾਨੀ॥
ਕੀਨਿਸਿ ਕਠਿਨ ਪਢਾਇ ਕੁਪਾਠੂ॥ ਜਿਮਿ ਨ ਨਵੈ ਫਿਰਿ ਉਕਠਿ ਕੁਕਾਠੂ॥
ਫਿਰਾ ਕਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਿ ਕੁਚਾਲੀ॥ ਬਕਿਹਿ ਸਰਾਹਤਿ ਮਾਨਹੁ ਮਰਾਲੀ॥
ਸੁਨੁ ਮੰਥਰਾ ਬਾਤ ਫੁਰ ਤੋਰੀ॥ ਦਹਿਨਿ ਆਂਖਿ ਨਿਤ ਫਰਕਤ ਮੋਰੀ॥
ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਦੇਖੌਂ ਰਾਤਿ ਕੁਸੁਪਨਾ॥ ਕਹੌਂ ਨ ਤੋਹਿ ਮੋਹ ਬਸ ਅਪਨਾ॥
ਕਾਹ ਕਰੌਂ ਸਖੀ ਸੂਧ ਸੁਭਾਊ॥ ਦਾਹਿਨ ਬਾਮ ਜਾਨਹਿਂ ਨਹਿਂ ਕਾਊ॥

ਦੋ: ਅਪਨੇ ਚਲਤ ਨ ਆਜੁ ਲਗਿ ਅਨਭਲ ਕਾਹੁਕ ਕੀਨ।
ਕਿਹ ਅਘ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਮੁਹਿ ਦੈਵ ਦੁਸਹ ਦੁਖ ਦੀਨ॥੨੧॥

ਨੈਹਰ ਜਨਮ ਭਰਬ ਬਰੁ ਜਾਈ॥ ਜੀਅਤ ਨ ਕਰਬ ਸਵਤਿ ਸੇਵਕਾਈ॥
ਅਰਿ ਬਸ ਦੈਵ ਜਿਆਵੈ ਜਾਹੀ॥ ਮਰਣ ਨੀਕ ਤਿਹ ਜੀਵਨ ਚਾਹੀ॥
ਦੀਨ ਬਚਨ ਕਹ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ॥ ਸੁਨਿ ਕੁਬਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਯਾ ਠਾਨੀ॥

॥ਅਸ ਕਹਿ ਮਨ ਕਰ੍ਹਾ ਮਾਨਿ ਮਨਭੂਨਾ॥ ॥ਸੁ ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਤੁਮ ਕਰੰ ਹਿਨ ਦੂਨਾ॥
॥ਤੀ ਰਾਉਰ ਅਸ ਅਨਭੁ ਕਰਾਵਾ॥ ॥ਲੋ ਪਾਇਹ ਫਲ ਕਰ ਧਰਿ ਪਾਵਾ॥
॥ਕਸ ਧਰੇ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਨ ਮੈਂ ਮਾਨਿ॥ ॥ਭੂਖਨ ਕਾ ਸਰ ਲੀਦ ਨ ਜਾਨਿ॥
॥ਸੂਕਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਨ ਦੇਖਹਿਂ ਨ ਖਾਂਈ॥ ॥ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹੋ ਕਸ ਜਾਇ ਖਾਂਈ॥
॥ਭਾਮਿਨਿ ਕਰ ਤੇ ਕਹੈਂ ਉਪਾਊ॥ ॥ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਸੇਵਾ ਕਸ ਕਾਊ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਪੈਹੈ ਭੂਪ ਤੁਰ ਬਚਨ ਲਹਿ ਸੋਹੈ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕਰਾਂਗਿ॥
॥ਕਾਸਿ ਮੋਰ ਦਰ ਦੋਖ ਦੁਤਰ ਨਰ ਕਹਾਹਿਤ ਲਾਗਿ॥ ੨੨

॥ਤੁਮਰੀ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਂਨਿ ਕੈਕੇਈ॥ ॥ਕਪਟ ਕਰੀ ਉਰ ਪਾਵਕ ਦੇਈ॥
॥ਲਖੈ ਨ ਜਾਨਿ ਨਿਕਟ ਦੁਖ ਕੈਸੇ॥ ॥ਰਹੈ ਪਰਿਭੂਖਿਤ ਬਾਲ ਪਸ਼ੁ ਜੈਸੇ॥
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮਿਦੁ ਅਤਿ ਕੋਮਲ ਕੀ॥ ॥ਰੈਭੁ ਮਨਹੁ ਮਧੁ ਮਾਹੁਰ ਧੋਰੀ॥
॥ਕਹੈ ਤੇਰਿ ਸੁਧਿ ਅਹੈ ਕਿ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਸ੍ਵਾਮਿਨਿ ਕਹੋ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਪਾਹੀ॥
॥ਦੁਇ ਬਰਦਾਨ ਭੂਪ ਸਨ ਥਾਤੀ॥ ॥ਮਾਗਹੁ ਆਜੁ ਜੁੜਾਵਹੁ ਛਾਤੀ॥
॥ਸੁਤਹਿ ਰਾਜ ਰਾਮਹਿ ਬਨ ਬਾਸੂ॥ ॥ਦੇਹੁ ਲੇਹੁ ਸਬ ਸਵਤਿ ਹੁਲਾਸੂ॥
॥ਭੂਪਤਿ ਰਾਮ ਸਪਥ ਜਬ ਕਰਈ॥ ॥ਤਬ ਮਾਗੇਹੁ ਜੇਹਿ ਬਚਨ ਨ ਟਰਈ॥
॥ਹੋਇ ਅਕਾਜੁ ਆਜੁ ਨਿਸਿ ਬੀਤੇ॥ ॥ਬਚਨੁ ਮੋਰ ਪ੍ਰਿਯ ਮਾਨਹੁ ਜੀ ਤੇ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਬਡ ਕੁਘਾਤੁ ਕਰਿ ਪਾਤਕਿਨਿ ਕਹੇਸਿ ਕੋਪ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੁ॥
॥ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੇਹੁ ਸਜਗ ਸਬੁ ਸਹਸਾ ਜਨਿ ਪਤਿਆਹੁ॥ ੨੩

॥ਕੁਬਰਿਹਿ ਰਾਨਿ ਪ੍ਰਾਨਪ੍ਰਿਯ ਜਾਨੀ॥ ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੜਿ ਬੁਧਿ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਤੋਹਿ ਸਮ ਹਿਤ ਨ ਮੋਰ ਸੰਸਾਰਾ॥ ॥ਬਹੇ ਜਾਤ ਕਈ ਭਇਸਿ ਅਧਾਰਾ॥
॥ਜੌਂ ਬਿਧਿ ਪੁਰਬ ਮਨੋਰਥੁ ਕਾਲੀ॥ ॥ਕਰੌਂ ਤੋਹਿ ਚਖ ਪੂਤਰਿ ਆਲੀ॥
॥ਬਹੁਬਿਧਿ ਚੇਰਿਹਿ ਆਦਰੁ ਦੇਈ॥ ॥ਕੋਪਭਵਨ ਗਵਨੀ ਕੈਕੇਈ॥
॥ਬਿਪਤਿ ਬੀਜੁ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਚੇਰੀ॥ ॥ਭੁਇਂ ਭਇ ਕੁਮਤਿ ਕੈਕਈ ਕੇਰੀ॥
॥ਪਾਇ ਕਪਟ ਜਲੁ ਅੰਕੁਰ ਜਾਮਾ॥ ॥ਬਰ ਦੋਉ ਦਲ ਦੁਖ ਫਲ ਪਰਿਨਾਮਾ॥
॥ਕੋਪ ਸਮਾਜੁ ਸਾਜਿ ਸਬੁ ਸੋਈ॥ ॥ਰਾਜੁ ਕਰਤ ਨਿਜ ਕੁਮਤਿ ਬਿਗੋਈ॥
॥ਰਾਉਰ ਨਗਰ ਕੋਲਾਹਲੁ ਹੋਈ॥ ॥ਯਹ ਕੁਚਾਲਿ ਕਛੁ ਜਾਨ ਨ ਕੋਈ॥

੧੮੪

ਦੋ: ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸੁਮੰਗਲਚਾਰ।
ਇਕ ਪ੍ਰਬਿਸਹਿੰ ਇਕ ਨਿਗਮਹਿੰ ਭੀਰ ਭੂਪ ਦਰਬਾਰ। ੨੪

ਬਾਲ ਸਖਾ ਸੁਨਿ ਹਿਯ ਹਰਖਾਹੀਂ। ਮਿਲਿ ਦਸ ਪਾਂਚ ਰਾਮ ਪਹਿ ਜਾਹੀਂ।
ਪ੍ਰਭੁ ਆਦਰਹਿੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਹਿਚਾਨੀ। ਪੂਛਹਿੰ ਕੁਸਲ ਖੇਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ।
ਫਿਰਹਿੰ ਭਵਨ ਪ੍ਰਿਯ ਆਯਸੁ ਪਾਈ। ਕਰਤ ਪਰਸਪਰ ਰਾਮ ਬਡਾਈ।
ਕੋ ਰਘੁਬੀਰ ਸਰਿਸ ਸੰਸਾਰਾ। ਸੀਲੁ ਸਨੇਹ ਨਿਬਾਹਨਹਾਰਾ।
ਜੇਹਿ ਜੇਹਿ ਜੋਨਿ ਕਰਮ ਬਸ ਭ੍ਰਮਹੀਂ। ਤਹਿ ਤਹਿ ਈਸੁ ਦੇਹੁ ਯਹ ਹਮਹੀਂ।
ਸੇਵਕ ਹਮ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਿਯ ਨਾਹੂ। ਹੋਉ ਨਾਤ ਯਹਿ ਓਰ ਨਿਬਾਹੂ।
ਅਸ ਅਭਿਲਾਖ ਨਗਰ ਸਭ ਕਾਹੂ। ਕੈਕਯ ਸੁਤਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਤਿ ਦਾਹੂ।
ਕੋ ਨ ਕੁਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਨਸਾਈ। ਰਹੈ ਨ ਨੀਚ ਮਤੇ ਚਤੁਰਾਈ।

ਦੋ: ਸਾਂਝ ਸਮਯ ਸਾਨੰਦ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਕੈਕਈ ਗੇਹ। ॥
ਗਵਨੁ ਨਿਠੁਰਤਾ ਨਿਕਟ ਕਿਯ ਜਨੁ ਧਰਿ ਦੇਹ ਸਨੇਹ। ੨੫

ਕੋਪ ਭਵਨ ਸੁਨਿ ਸਕੁਚੇ ਰਾਊ। ਭਯ ਬਸ ਅਗੁ ਮਗੁ ਪਰੈ ਨ ਪਾਊ।
ਸੁਰਪਤਿ ਬਸੈ ਬਾਹੁ ਬਲ ਜਾਕੇ। ਨਰਪਤਿ ਰਹਹਿੰ ਸਕਲ ਰੁਖ ਤਾਕੇ।
ਸੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਿਸ ਗਯੋ ਸੁਖਾਈ। ਦੇਖਹੁ ਕਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਡਾਈ।
ਸੂਲ ਕੁਲਿਸ ਅਸਿ ਅੰਗਵਨਹਾਰੇ। ਤੇ ਰਤਿਨਾਥ ਸੁਮਨ ਸਰ ਮਾਰੇ।
ਸਭਯ ਨਰੇਸ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿ ਗਯਊ। ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਦੁਖ ਦਾਰੁਨ ਭਯਊ।
ਭੂਮਿ ਸਯਨ ਪਟ ਮੋਟ ਪੁਰਾਨਾ। ਦਿਯੇ ਡਾਰਿ ਤਨ ਭੂਖਨ ਨਾਨਾ।
ਕੁਮਤਿਹਿੰ ਕਸਿ ਕੁਬੇਖਤਾ ਫਾਬੀ। ਅਨ ਅਹਿਵਾਤ ਸੂਚ ਜਨੁ ਭਾਵੀ।
ਜਾਇ ਨਿਕਟ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ। ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੇਹਿ ਹੇਤੁ ਰਿਸਾਨੀ।

ਛੰ: ਕੇਹਿ ਹੇਤੁ ਰਾਨਿ ਰਿਸਾਨਿ ਪਰਸਤ ਪਾਨਿ ਪਤਿਹਿੰ ਨਿਵਾਰਈ।
ਮਾਨਹੁ ਸਰੋਖ ਭੁਅੰਗ ਭਾਮਿਨਿ ਬਿਖਮ ਭਾਂਤਿ ਨਿਹਾਰਈ।
ਦੋਉ ਬਾਸਨਾ ਰਸਨਾ ਦਸਨ ਬਰ ਮਰਮ ਠਾਹਰ ਦੇਖਈ। ॥
ਤੁਲਸੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਵਿਤਬ੍ਯਤਾ ਬਸ ਕਾਮ ਕੌਤੁਕ ਲੇਖਈ। ੧

ਸੋ: ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹ ਰਾਵ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਲੋਚਨਿ ਪਿਕਬਚਨਿ।

ਕਾਰਣ ਮੋਹਿਂ ਸੁਨਾਵ ਗਜਗਾਮਿਨਿ ਨਿਜ ਕੋਪ ਕਰ। ੧

ਅਨਹਿਤ ਤੋਰ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੇਹਿ ਕੀਨਾ। ਕੇਹਿ ਦੁਇ ਸਿਰ ਕੇਹਿ ਜਮ ਚਹ ਲੀਨਾ।
ਕਹੁ ਕੇਹਿ ਰੰਕਹਿ ਕਰੌਂ ਨਰੇਸੂ। ਕਹੁ ਕੇਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਕਾਸੌਂ ਦੇਸੂ।
ਸਕੌਂ ਤੋਰ ਅਰਿ ਅਮਰਹੁ ਮਾਰੀ। ਕਹਾ ਕੀਟ ਬਪੁਰੇ ਨਰ ਨਾਰੀ।
ਜਾਨਸਿ ਮੋਰ ਸੁਭਾਵ ਬਰੋਰੂ। ਤਵ ਮੁਖ ਮਮ ਦ੍ਰਿਗ ਚੰਦ ਚਕੋਰੂ।
ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਾਣ ਸੁਤ ਸਰਬਸ ਮੋਰੇ। ਪਰਿਜਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਕਲ ਬਸ ਤੋਰੇ।
ਜੌ ਕਛੁ ਕਹੌਂ ਕਪਟ ਕਰਿ ਤੋਹੀ। ਭਾਮਿਨਿ ਰਾਮ ਸਪਥ ਸਤ ਮੋਹੀ।
ਬਿਹਸਿ ਮਾਂਗੁ ਮਨ ਭਾਵਤਿ ਬਾਤਾ। ਭੂਖਣ ਸਾਜੁ ਮਨੋਹਰ ਗਾਤਾ।
ਘਰੀ ਕੁਘਰੀ ਸਮੁਝਿ ਜਿਯ ਦੇਖੂ। ਬੇਗਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਹੁ ਕੁਬੇਖੂ।

ਦੋ: ਅਸ ਸੁਨਿ ਮਨ ਗੁਨਿ ਸਪਥ ਬਡ਼ਿ ਬਿਹਸਿ ਉਠੀ ਮਤਿਮੰਦ।
ਭੂਖਣ ਸਜਤਿ ਬਿਲੋਕਿ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨਹੁੰ ਕਿਰਾਤਿਨਿ ਫੰਦ ॥੨੮॥

ਪੁਨਿ ਕਹ ਰਾਉ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਜਿਯ ਜਾਨੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਲਕਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁਲ ਬਾਨੀ।
ਭਾਮਿਨਿ ਭਯਉ ਤੋਰ ਮਨ ਭਾਵਾ। ਘਰ ਘਰ ਨਗਰ ਅਨੰਦ ਬਧਾਵ।
ਰਾਮਹਿ ਦੇਉਂ ਕਾਲਿ ਜੁਵਰਾਜੂ। ਸਜਹੁ ਸੁਲੋਚਨਿ ਮੰਗਲ ਸਾਜੂ।
ਦਲਕਿ ਉਠੀ ਸੁਨਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਠੋਰਾ। ਜਨੁ ਛੁਇ ਗਯਉ ਪਾਕ ਬਰਤੋਰਾ।
ਐਸੀ ਪੀਰ ਬਿਹਸਿ ਉਨ ਗੋਈ। ਚੋਰ ਨਾਰਿ ਜਿਮਿ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਰੋਈ।
ਲਖੀ ਨ ਭੂਪ ਕਪਟ ਚਤੁਰਾਈ। ਕੋਟਿ ਕੁਟਿਲ ਮਨਿ ਗੁਰੂ ਪਢ਼ਾਈ।
ਜਦਪਿ ਨੀਤਿ ਨਿਪੁਣ ਨਰਨਾਹੂ। ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ ਜਲਨਿਧਿ ਅਵਗਾਹੂ।
ਕਪਟ ਸਨੇਹ ਬਢ਼ਾਇ ਬਹੋਰੀ। ਬੋਲੀ ਬਿਹਸਿ ਨਯਨ ਮੁਖ ਮੋਰੀ।

ਦੋ: ਮਾਂਗੁ ਮਾਂਗੁ ਪੈ ਕਹਹੁ ਪਿਯ ਕਬਹੁੰ ਦੇਹੁ ਨ ਲੇਹੁ।
ਦੇਨ ਕਹੇਹੁ ਬਰਦਾਨ ਦੁਇ ਤੇਊ ਪਾਵਤ ਸੰਦੇਹੁ ॥੨੯॥

ਜਾਨੇ ਮਰਮ ਰਾਉ ਹਸਿ ਕਹਈ। ਤੁਮਹਿ ਕੋਹਾਬ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਅਹਈ।
ਥਾਤੀ ਰਾਖਿ ਨ ਮਾਂਗੇ ਕਾਊ। ਬਿਸਰਿ ਗਯੋ ਮਮ ਭੋਰ ਸੁਭਾਊ।
ਝੂਠੇਹੁ ਦੋਖ ਹਮਹਿ ਜਨਿ ਦੇਹੂ। ਦੁਇ ਕੇ ਚਾਰਿ ਮਾਂਗਿ ਕਿਨ ਲੇਹੂ।
ਰਘੁਕੁਲ ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਚਲਿ ਆਈ। ਪ੍ਰਾਣ ਜਾਹੁ ਬਰੁ ਬਚਨ ਨ ਜਾਈ।

੧੮੬ ॥ਨਹਿਂ ਅਸਤ੍ਯ ਸਮ ਪਾਤਕ ਪੁੰਜਾ॥ ॥ਗਿਰਿ ਸਮ ਹੋਹਿਂ ਕਿ ਕੋਟਿਕ ਗੁੰਜਾ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਮੂਲ ਸਭ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਵਿਦਿਤ ਮੁਨਿ ਗਾਈ॥
॥ਤੇਹਿ ਪਰ ਰਾਮ ਸਪਥ ਕਰਿ ਆਈ॥ ॥ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਨੇਹ ਅਵਧਿ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਬਾਤ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਕੁਮਤਿ ਹਸਿ ਬੋਲੀ॥ ॥ਕੁਮਤਿ ਕੁਬਿਹੰਗ ਕੁਲਹ ਜਨੁ ਖੋਲੀ॥

ਦੋਹਾ॥ ॥ਭੂਪ ਮਨੋਰਥ ਸੁਭਗ ਬਨ ਸੁਖ ਸੁ ਵਿਹੰਗ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਭਿੱਲਨਿ ਜਿਮਿ ਛਾਡਨ ਚਹਤਿ ਬਚਨ ਭਯੰਕਰ ਬਾਜ॥ ੨੮

॥ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਯ ਭਾਵਤ ਜੀ ਕਾ॥ ॥ਦੇਹੁ ਏਕ ਬਰ ਭਰਤਹਿ ਟੀਕਾ॥
॥ਦੂਸਰ ਬਰ ਮਾਂਗੌਂ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਨਾਥ ਮਨੋਰਥ ਪੁਰਵਹੁ ਮੋਰੀ॥
॥ਤਾਪਸ ਭੇਖ ਵਿਸੇਖ ਉਦਾਸੀ॥ ॥ਚੌਦਹ ਬਰਖ ਰਾਮ ਬਨ ਬਾਸੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਭੂਪ ਹੀਅ ਸੋਕੂ॥ ॥ਸਸਿ ਕਰ ਛੁਵਤ ਬਿਕਲ ਜਿਮਿ ਕੋਕੂ॥
॥ਗਯੋ ਸਹਮਿ ਕਛੁ ਕਹਿ ਨਹਿਂ ਆਵਾ॥ ॥ਜਨੁ ਸਚਾਨ ਬਨ ਝਪਟੇਉ ਲਾਵਾ॥
॥ਵਿਵਰਣ ਭਯੋ ਨਿਪਟ ਨਰਪਾਲੂ॥ ॥ਦਾਮਿਨਿ ਹਨੇਉ ਮਨਹੁ ਤਰੁ ਤਾਲੂ॥
॥ਮਾਥੇ ਹਾਥ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਲੋਚਨ॥ ॥ਤਨੁ ਧਰਿ ਸੋਚ ਲਾਗ ਜਨੁ ਸੋਚਨ॥
॥ਮੋਰ ਮਨੋਰਥ ਸੁਰ ਤਰੁ ਫੂਲਾ॥ ॥ਫਰਤ ਕਰਿਣਿ ਜਨੁ ਹਨੇਉ ਸਮੂਲਾ॥
॥ਅਵਧ ਉਜਾਰ ਕੀਨ ਕੈਕੇਈ॥ ॥ਦੀਨਿਸਿ ਅਚਲ ਬਿਪਤਿ ਕੈ ਨੇਈ॥

ਦੋਹਾ॥ ॥ਕਵਨੇ ਅਵਸਰ ਕਾ ਭਯੋ ਗਯੋ ਨਾਰਿ ਵਿਸ੍ਵਾਸਾ॥
॥ਜੋਗ ਸਿੱਧਿ ਫਲ ਸਮਯ ਜਿਮਿ ਜਤਿਹਿ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨਾਸਾ॥ ੨੯

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਉ ਮਨਹਿ ਮਨ ਝਾਂਖੀ॥ ॥ਦੇਖਿ ਕੁਭਾਂਤਿ ਕੁਮਤਿ ਅਸ ਕਹਈ॥
॥ਭਰਤੁ ਕਿ ਰਾਉਰ ਪੂਤ ਨ ਹੋਹੀਂ॥ ॥ਆਨੇ ਮੋਲ ਬਿਸਾਹਿ ਕਿ ਮੋਹੀਂ॥
॥ਜੋ ਸੁਨਿ ਸਰ ਸਮ ਲਾਗ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਕਾਹਿ ਨ ਬੋਲਿਹੁ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰੇ॥
॥ਦੇਹੁ ਉਤਰ ਅਸ ਕਰਹੁ ਕਿ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਸਤ੍ਯ ਸਿੰਧੁ ਤੁਮ ਰਘੁਕੁਲ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਦੇਨ ਕਹਿਹੁ ਬਰ ਅਬ ਜਨਿ ਦੇਹੂ॥ ॥ਤਜਹੁ ਸਤ੍ਯ ਜਗ ਅਪਜਸ ਲੇਹੂ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਸਰਾਹਿ ਕਹੇਹੁ ਬਰ ਦੇਨਾ॥ ॥ਜਾਨਹੁ ਲੇਇਹਿ ਮਾਂਗਿ ਚਬੇਨਾ॥
॥ਸਿਵਿ ਦਧੀਚਿ ਬਲਿ ਜੋ ਕਛੁ ਭਾਖਾ॥ ॥ਤਨੁ ਧਨੁ ਤਜੇ ਬਚਨ ਪਨ ਰਾਖਾ॥
॥ਅਤਿ ਕਟੁ ਬਚਨ ਕਹਤਿ ਕੈਕੇਈ॥ ॥ਮਾਨਹੁ ਲੋਨ ਜਰੇ ਪਰ ਦੇਈ॥

ਦੋ: ॥ਪਰਮ ਪੁਰੰਦਰ ਧੀਰ ਧਰਿ ਨੈਨਨ ਉਘਾਰੇ ਰਾਉ॥
॥ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਲੀਨ ਉਸਾਸ ਅਤਿ ਮਾਰਸਿ ਮੋਹਿ ਕੁਠਾਉਂ॥੩੦

॥ਆਗੇ ਦੇਖਿ ਜਰਤਿ ਰਿਸ ਭਾਰੀ॥ ॥ਮਨਹੁ ਰੋਖ ਤਰਵਾਰਿ ਉਘਾਰੀ॥
॥ਮੂਠ ਕੁਬੁੱਧਿ ਧਾਰ ਨਿਠੁਰਾਈ॥ ॥ਧਰਿ ਕੁਬਰੀ ਜਨੁ ਸਾਨ ਬਨਾਈ॥
॥ਲਖੀ ਮਹੀਪ ਕਰਾਲ ਕਠੋਰਾ॥ ॥ਸੱਤਯ ਕਿ ਜੀਵਨ ਲੇਇਹਿ ਮੋਰਾ॥
॥ਬੋਲੇ ਰਾਉ ਕਠਿਨ ਕਰਿ ਛਾਤੀ॥ ॥ਬਾਨੀ ਬਿਨਯ ਨ ਤਾਹਿ ਸੁਹਾਤੀ॥
॥ਮੋਰੇ ਭਰਤ ਰਾਮ ਦੋਊ ਆਖੀ॥ ॥ਸੱਤ ਕਹੋਂ ਕਰ ਸੰਕਰ ਸਾਖੀ॥
॥ਪ੍ਰਿਯਾ ਬਚਨ ਕਸ ਕਹਸਿ ਕੁਭਾਂਤੀ॥ ॥ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਘਾਤੀ॥
॥ਅਵਸਿ ਦੂਤ ਮੈਂ ਪਠਉਬ ਪ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਐਹੈਂ ਬੇਗਿ ਸੁਨਤ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਸੁਦਿਨ ਸਾਧਿ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜਾਈ॥ ॥ਦੇਹੋਂ ਭਰਤਹਿ ਰਾਜ ਬਜਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਲੋਭੁ ਨ ਰਾਮਹਿ ਰਾਜ ਕਰ ਬਹੁਤ ਭਰਤ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ॥
॥ਮੈਂ ਬਡ ਛੋਟ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ਕਰਤ ਰਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਤਿ॥੩੧

॥ਰਾਮ ਸਪਥ ਸਤ ਕਹੋਂ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਰਾਮ ਮਾਤ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਕਾਊ॥
॥ਮੈਂ ਸਭ ਕੀਨ ਤੋਹਿ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ॥ ॥ਤਾਂਤੇ ਪਰਯੋ ਮਨੋਰਥ ਛੂਛੇ॥
॥ਰਿਸ ਪਰਿਹਰਿ ਅਬ ਮੰਗਲ ਸਾਜੂ॥ ॥ਕਛੁ ਦਿਨ ਗਯੇ ਭਰਥ ਜੁਵਰਾਜੂ॥
॥ਏਕਹਿ ਬਾਤ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਲਾਗਾ॥ ॥ਵਰ ਦੂਸਰ ਅਸਮੰਜਸ ਮਾਂਗਾ॥
॥ਅਜਹੂੰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦਹਤ ਤਿਹਿ ਆਂਚਾ॥ ॥ਰਿਸ ਪਰਿਹਾਸ ਕਿ ਸਾਂਚਹੁ ਸਾਂਚਾ॥
॥ਕਹੁ ਤਜਿ ਰੋਖ ਰਾਮ ਅਪਰਾਧੂ॥ ॥ਸਭ ਕੋਊ ਕਹਤ ਰਾਮ ਸੁਠਿ ਸਾਧੂ॥
॥ਤੂਹੂੰ ਸਰਾਹਸਿ ਕਰਸਿ ਸਨੇਹੂ॥ ॥ਅਬ ਸੁਨਿ ਮੋਹਿ ਭਯਉ ਸੰਦੇਹੂ॥
॥ਜਾਸੁ ਸੁਭਾਵ ਅਰਿਹੁ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ॥ਸੋ ਕਿਮਿ ਕਰਹਿਂ ਮਾਤੁ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਿਯਾ ਹਾਸ ਰਿਸ ਪਰਹਰਹੁ ਮਾਗੁ ਬਿਚਾਰਿ ਬਿਵੇਕ॥
॥ਜਿਹਿ ਦੇਖੋਂ ਅਬ ਨਯਨ ਭਰਿ ਭਰਤ ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਕ॥੩੨

॥ਜੀਐ ਮੀਨ ਬਰ ਬਾਰਿ ਬਿਹੀਨਾ॥ ॥ਮਨਿ ਬਿਨੁ ਫਨਿਕ ਜੀਐ ਦੁਖ ਦੀਨਾ॥
॥ਕਹੋਂ ਸੁਭਾਵ ਨ ਛਲ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਜੀਵਨ ਮੋਰ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸਮੁਝਿ ਦੇਖੁ ਜੀਯ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥ ॥ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦਰਸ ਆਧੀਨਾ॥

ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਵਚਨ ਕੁਮਤਿ ਅਤਿ ਜਰਈ। ਮਨਹੁ ਅਨਲ ਆਹੁਤਿ ਘ੍ਰਿਤ ਪਰਈ॥
ਕਹਹੁ ਕਰਹੁ ਕਿਨ ਕੋਟਿ ਉਪਾਯਾ। ਇਹਾਂ ਨ ਲਾਗਹਿੰ ਰਾਉਰਿ ਮਾਯਾ॥
ਦੇਹੁ ਕਿ ਲੇਹੁ ਅਜਸੁ ਕਰਿ ਨਾਹੀਂ। ਮੋਹਿ ਨ ਬਹੁ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸੁਹਾਹੀਂ॥
ਰਾਮ ਸਾਧੁ ਤੁਮ ਸਾਧੁ ਸੁਜਾਨਾ। ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਭਲਿ ਤੁਮ ਪਹਿਚਾਨਾ॥
ਜਸ ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਮੋਰ ਭਲ ਤਾਕਾ। ਤਸ ਫਲ ਦੇਊਂ ਉਨ੍ਹੈਂ ਕਰਿ ਸਾਕਾ॥

ਦੋਹਾ: ਹੋਤ ਪ੍ਰਾਤ ਮੁਨਿ ਬੇਖ ਧਰਿ ਜੌਂ ਨ ਰਾਮ ਬਨ ਜਾਹਿੰ।
ਮੋਰ ਮਰਣ ਰਾਉਰ ਅਜਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿੰ॥ ੩੨

ਅਸ ਕਹਿ ਕੁਟਿਲ ਭਈ ਉਠਿ ਠਾਢ਼ੀ। ਮਾਨਹੁੰ ਰੋਖ ਤਰੰਗਿਨਿ ਬਾਢ਼ੀ॥
ਪਾਪ ਪਹਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਭਇ ਸੋਈ। ਭਰੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜਲ ਜਾਇ ਨ ਜੋਈ॥
ਦੋਊ ਵਰ ਕੂਲ ਕਠਿਨ ਹਠ ਧਾਰਾ। ਭੰਵਰ ਕੂਬਰੀ ਵਚਨ ਪ੍ਰਚਾਰਾ॥
ਢਾਹਤਿ ਭੂਪ ਰੂਪ ਤਰੁ ਮੂਲਾ। ਚਲੀ ਬਿਪਤਿ ਬਾਰਿਧਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
ਲਖੀ ਨਰੇਸ ਬਾਤ ਸਬ ਸਾਚੀ। ਤਿਯ ਮਿਸੁ ਮੀਚ ਸੀਸ ਪਰ ਨਾਚੀ॥
ਗਹਿ ਪਦ ਵਿਨਯ ਕੀਨ ਬੈਠਾਰੀ। ਜਨਿ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਹੋਸਿ ਕੁਠਾਰੀ॥
ਮਾਂਗੁ ਮਾਥ ਅਬਹੀਂ ਦੇਊਂ ਤੋਹੀਂ। ਰਾਮ ਬਿਰਹ ਜਨਿ ਮਾਰਸਿ ਮੋਹੀਂ॥
ਰਾਖੁ ਰਾਮ ਕਹ ਜੇਹਿ ਤੇਹਿ ਭਾਂਤੀ। ਨਾਹਿੰ ਤ ਜਰਿਹਿ ਜਨਮ ਭਰਿ ਛਾਤੀ॥

ਦੋਹਾ: ਦੇਖੀ ਬ੍ਯਾਧਿ ਅਸਾਧ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰਿਓ ਧਰਣਿ ਧੁਨਿ ਮਾਥ।
ਕਹਤ ਪਰਮ ਆਰਤ ਵਚਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਘੁਨਾਥ॥ ੩੪

ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਰਾਉ ਸਿਥਿਲ ਸਬ ਗਾਤਾ। ਕਰਿਣਿ ਕਲਪ ਤਰੁ ਮਨਹੁ ਨਿਪਾਤਾ॥
ਕੰਠ ਸੂਖ ਮੁਖ ਆਵ ਨ ਬਾਨੀ। ਜਨੁ ਪਾਠੀਨ ਦੀਨ ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ॥
ਪੁਨਿ ਕਹ ਕਟੁ ਕਠੋਰ ਕੈਕੇਈ। ਮਨਹੁ ਘਾਇ ਮਹਿ ਮਾਹੁਰ ਦੇਈ॥
ਜੌਂ ਅੰਤਹੁ ਅਸ ਕਰਤਬ ਰਹੇਊ। ਮਾਂਗੁ ਮਾਂਗੁ ਕਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕਹੇਊ॥
ਦੁਇ ਕਿ ਹੋਇ ਇਕ ਸਮਯ ਭੁਆਲਾ। ਹਸਬ ਠਠਾਇ ਫੁਲਾਉਬ ਗਾਲਾ॥
ਦਾਨਿ ਕਹਾਉਬ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਪਣਾਈ। ਹੋਇ ਕਿ ਖੇਮ ਕੁਸਲ ਰੌਤਾਈ॥
ਛਾਡਹੁ ਵਚਨ ਕਿ ਧੀਰਜ ਧਰਹੂ। ਜਨਿ ਅਬਲਾ ਜਿਮਿ ਕਰੁਣਾ ਕਰਹੂ॥
ਤਨੁ ਤਿਯ ਤਨਯ ਧਾਮ ਧਨ ਧਰਣੀ। ਸਤ੍ਯਸੰਧ ਕਹ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਵਰਣੀ॥

ਦੋਹਾ:
॥ਮਰਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਾਉ ਕਹ ਕਛੁ ਕਛੁ ਦੋਖ ਨਾਹਿੰ ਤੋਰਾ।
॥ਲਾਗੇਓ ਤੋਹਿ ਪਿਸਾਚ ਜਨੁ ਕਾਲ ਕਹਾਵਤ ਮੋਰਾ॥੩੫॥

॥ਚਹਤ ਨ ਭਰਤ ਭੂਪ ਪਦ ਭੋਰੇਂ॥ ॥ਬਿਧਿ ਬਸ ਕੁਮਤਿ ਬਸੀ ਜਿਅ ਤੋਰੇਂ॥
॥ਸੋ ਸਬ ਮੋਰ ਪਾਪ ਪਰਿਣਾਮੂ॥ ॥ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ਭਯੋ ਬਿਧਿ ਬਾਮੂ॥
॥ਸੁਬਸ ਬਸਿਹਿ ਫਿਰ ਅਵਧ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸਬ ਗੁਣ ਧਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
॥ਕਰਿਹੈ ਭਾਇ ਸਕਲ ਸੇਵਕਾਈ॥ ॥ਹੋਇਹੈ ਤਿਹੁੰ ਪੁਰ ਰਾਮ ਬਡਾਈ॥
॥ਤੋਰ ਕਲੰਕ ਮੋਰ ਪਛਿਤਾਊ॥ ॥ਮੁਏਹੁ ਨ ਮਿਟਹਿ ਨ ਜਾਇਹਿ ਕਾਊ॥
॥ਅਬ ਤੁਹਿ ਨੀਕ ਲਾਗ ਕਰੁ ਸੋਈ॥ ॥ਲੋਚਨ ਓਟ ਬੈਠੁ ਮੁਖ ਗੋਈ॥
॥ਜਬ ਲੌ ਜੀਓਂ ਕਹੋਂ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਤੌ ਲੌ ਜਨਿ ਕਛੁ ਕਹਸਿ ਬਹੋਰੀ॥
॥ਫਿਰਿ ਪਛਤੈਹਸਿ ਅੰਤ ਅਭਾਗੀ॥ ॥ਮਾਰਸਿ ਗਾਯ ਨਹਾਰੂ ਲਾਗੀ॥

ਦੋਹਾ:
॥ਪਰੇਓ ਰਾਉ ਕਹਿ ਕੋਟਿ ਬਿਧਿ ਕਾਹੇ ਕਰਸਿ ਨਿਦਾਨਾ।
॥ਕਪਟ ਸਯਾਨਿ ਨ ਕਹਤਿ ਕਛੁ ਜਾਗਤਿ ਮਨਹੁੰ ਮਸਾਨਾ॥੩੬॥

॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਟਿ ਬਿਕਲ ਭੁਆਲੂ॥ ॥ਜਨੁ ਬਿਨੁ ਪੰਖ ਬਿਹੰਗ ਬਿਹਾਲੂ॥
॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਨਾਵ ਭੋਰ ਜਨਿ ਹੋਈ॥ ॥ਰਾਮਹਿ ਜਾਇ ਕਹੈ ਜਨਿ ਕੋਈ॥
॥ਉਦਯ ਕਰਹੁ ਜਨਿ ਰਵਿ ਰਘੁਕੁਲ ਗੁਰ॥ ॥ਅਵਧ ਬਿਲੋਕਿ ਸੂਲ ਹੁਇ ਉਰ॥
॥ਭੂਪ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈਕਯਿ ਕਠਿਨਾਈ॥ ॥ਉਭਯ ਅਵਧਿ ਬਿਧਿ ਰਚੀ ਬਨਾਈ॥
॥ਬਿਲਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਭਯੋ ਭਿਨੁਸਾਰਾ॥ ॥ਬੀਨਾ ਬੇਣੁ ਸੰਖ ਧੁਨਿ ਦ੍ਵਾਰਾ॥
॥ਪਢਹਿੰ ਭਾਟ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿੰ ਗਾਯਕ॥ ॥ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿੰ ਲਾਗਹਿੰ ਜਨੁ ਸਾਯਕ॥
॥ਮੰਗਲ ਸਕਲ ਸੁਹਾਯ ਨ ਕੈਸੇ॥ ॥ਸਹਗਾਮਿਨੀ ਬਿਭੂਖਣ ਜੈਸੇ॥
॥ਤਿਹਿ ਨਿਸਿ ਨੀਂਦ ਪਰੀ ਨਹਿ ਕਾਹੂ॥ ॥ਰਾਮ ਦਰਸ ਲਾਲਸਾ ਉਛਾਹੂ॥

ਦੋਹਾ:
॥ਦ੍ਵਾਰ ਭੀਰ ਸੇਵਕ ਸਚਿਵ ਕਹਹਿੰ ਉਦਯ ਰਵਿ ਦੇਖਿ।
॥ਜਾਗੇਓ ਅਜਹੁੰ ਨ ਅਵਧ ਪਤਿ ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਬਿਸੇਖਿ॥ ੩੭

॥ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਭੂਪ ਨਿਤ ਜਾਗਾ॥ ॥ਆਜੁ ਹਮਹਿ ਬਡ ਅਚਰਜ ਲਾਗਾ॥
॥ਜਾਹੁ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਜਗਾਵਹੁ ਜਾਈ॥ ॥ਕੀਜਿਅ ਕਾਜ ਰਜਾਯਸੁ ਪਾਈ॥
॥ਗੇ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦਿਰ ਪਾਹੀਂ॥ ॥ਦੇਖਿ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਡਰਾਹੀਂ॥

॥ਧਾਇ ਖਾਇ ਜਨੁ ਜਾਤ ਨ ਹੇਰਾ॥ ॥ਮਾਨਹੁੰ ਬਿਪਤਿ ਬਿਖਾਦ ਬਸੇਰਾ॥
॥ਪੂਛਤ ਕੋਊ ਨ ਉਤਰ ਕਛੁ ਦੇਈ॥ ॥ਗੇ ਜਹਿੰ ਭਵਨ ਭੂਪ ਕੈਕੇਈ॥
॥ਕਹਿ ਜਯ ਜੀਵ ਬੈਠ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ॥ਦੇਖਿ ਭੂਪ ਗਤਿ ਗਯਉ ਸੁਖਾਈ॥
॥ਸੋਚ ਬਿਕਲ ਬਿਬਰਣ ਮਹਿ ਪਰੇਊ॥ ॥ਮਾਨਹੁ ਕਮਲ ਮੂਲ ਪਰਿਹਰੇਊ॥
॥ਸਚਿਵ ਸਭੀਤ ਸਕੈ ਨਹਿੰ ਪੂਛੀ॥ ॥ਬੋਲੀ ਅਸੁਭ ਭਰੀ ਸੁਭ ਛੂਛੀ॥

ਦੋ॰ ॥ਪਰੀ ਨ ਰਾਜਹਿ ਨੀਂਦ ਨਿਸਿ ਮਰਮ ਜਾਨੁ ਜਗਦੀਸ॥
॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਟਿ ਭੋਰ ਕਿਯ ਹੇਤੁ ਨ ਕਹਯੋ ਮਹੀਸ॥ ੩੮॥

॥ਆਨਹੁ ਰਾਮਹਿ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਈ॥ ॥ਸਮਾਚਾਰ ਤਬ ਪੂਛਹੁ ਆਈ॥
॥ਚਲੇ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਰਾਉ ਰੁਖ ਜਾਨੀ॥ ॥ਲਖੀ ਕੁਚਾਲ ਕੀਨ ਕਛੁ ਰਾਨੀ॥
॥ਸੋਚ ਬਿਕਲ ਮਗ ਪਰੈ ਨ ਪਾਊ॥ ॥ਰਾਮਹਿ ਬੋਲਿ ਕਹਹਿਗਾ ਰਾਊ॥
॥ਉਰ ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਗਯੋ ਦੁਆਰੇ॥ ॥ਪੂਛਹਿੰ ਸਕਲ ਦੇਖਿ ਮਨ ਮਾਰੇ॥
॥ਸਮਾਧਾਨ ਮਨ ਕਰਿ ਸਭ ਹੀ ਕਾ॥ ॥ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਟੀਕਾ॥
॥ਰਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰਹਿ ਆਵਤ ਦੇਖਾ॥ ॥ਆਦਰ ਕੀਨ ਪਿਤਾ ਸਮ ਲੇਖਾ॥
॥ਨਿਰਖਿ ਬਦਨ ਕਹਿ ਭੂਪ ਰਜਾਈ॥ ॥ਰਘੁਕੁਲ ਦੀਪਹਿੰ ਚਲੇ ਲਿਵਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਕੁਭਾਂਤਿ ਸਚਿਵ ਸੰਗ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਦੇਖਿ ਲੋਗ ਜਹਂ ਤਹਂ ਬਿਲਖਾਹੀਂ॥

ਦੋ॰ ॥ਜਾਇ ਦੀਖ ਰਘੁਬੰਸਮਣਿ ਨਰਪਤਿ ਨਿਪਟ ਕੁਸਾਜ॥
॥ਸਹਮਿ ਪਰਯੋ ਲਖਿ ਸਿੰਘਨਿਹਿੰ ਮਨਹੁੰ ਬ੍ਰਿਧ ਗਜ ਰਾਜ॥ ੩੯

॥ਸੂਖੇ ਅਧਰ ਜਰੈ ਸਭ ਅੰਗਾ॥ ॥ਮਨਹੁ ਦੀਨ ਮਣਿਹੀਨ ਭੁਅੰਗਾ॥
॥ਸਰੁਖ ਸਮੀਪ ਦੇਖਿ ਕੈਕੇਈ॥ ॥ਮਾਨਹੁੰ ਮਿਤ੍ਰੁ ਘਰੀ ਗਨਿ ਲੇਈ॥
॥ਕਰੁਣਾਮਯ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਪ੍ਰਥਮ ਦੀਖ ਦੁਖ ਸੁਨਾ ਨ ਕਾਊ॥
॥ਤਦਪਿ ਧੀਰ ਧਰਿ ਸਮਯ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਪੂਛੀ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਮਹਤਾਰੀ॥
॥ਮੁਹਿ ਕਹੁ ਮਾਤੁ ਤਾਤ ਦੁਖ ਕਾਰਣ॥ ॥ਕਰਿਯ ਜਤਨ ਜਿਹ ਹੋਇ ਨਿਵਾਰਣ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਸਭ ਕਾਰਣ ਏਹੂ॥ ॥ਰਾਜਹਿੰ ਤੁਮ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹੂ॥
॥ਦੇਨ ਕਹਯੋ ਮੁਹਿੰ ਦੁਇ ਬਰਦਾਨਾ॥ ॥ਮਾਂਗਯੋ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਸੁਹਾਨਾ॥
॥ਸੋ ਸੁਨਿ ਭਯੋ ਭੂਪ ਉਰ ਸੋਚੂ॥ ॥ਛਾਡਿ ਨ ਸਕਹਿ ਤੁਮਾਰ ਸਕੋਚੂ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਤ ਸਨੇਹ ਇਤ ਬਚਨ ਉਤ ਸੰਕਟ ਪਰੇਉ ਨਰੇਸ॥ ।
॥ਸਕਹੁ ਤ ਆਯਸੁ ਸੀਸ ਧਰਿ ਮੇਟਹੁ ਕਠਿਨ ਕਲੇਸ॥੪੦॥

॥ਨਿਧਰਕ ਬੈਠਿ ਕਹਤਿ ਕਟੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸੁਨਤ ਕਠਿਨਤਾ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਨੀ॥
॥ਜੀਭ ਕਮਾਨ ਬਚਨ ਸਰ ਨਾਨਾ॥ ॥ਮਨਹੁ ਮਹਿਪ ਮ੍ਰਿਦੁ ਲੱਛ ਸਮਾਨਾ॥
॥ਜਨੁ ਕਠੋਰਪਨ ਧਰੇ ਸਰੀਰਾ॥ ॥ਸਿਖ ਧਨੁਖ ਬਿਦਯਾ ਬਰ ਬੀਰਾ॥
॥ਸਬੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਬੈਠੀ ਜਨੁ ਤਨ ਧਰੁ ਨਿਠੁਰਾਈ॥
॥ਮਨ ਮੁਸਕਾਹਿੰ ਭਾਨੁਕੁਲ ਭਾਨੂ॥ ॥ਰਾਮ ਸਹਜ ਆਨੰਦ ਨਿਧਾਨੂ॥
॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਬਿਗਤ ਸਬ ਦੂਖਨ॥ ॥ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁਲ ਜਨੁ ਬਾਗ ਬਿਭੂਖਣ॥
॥ਸੁਨੁ ਜਨਨੀ ਸੋਇ ਸੁਤ ਬਡਭਾਗੀ॥ ॥ਜੋ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਬਚਨ ਅਨੁਰਾਗੀ॥
॥ਤਨਯ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਪੋਖਨਿਹਾਰਾ॥ ॥ਦੁਰਲਭ ਜਨਨੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਮੁਨਿ ਗਣ ਮਿਲਨ ਬਿਸੇਖ ਬਨ ਸਬਹਿੰ ਭਾਂਤਿ ਹਿਤ ਮੋਰ॥
॥ਤਿਹਿ ਮਹ ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਬਹੁਰਿ ਸੰਮਤ ਜਨਨੀ ਤੋਰ॥੪੧॥

॥ਭਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਵਹਿੰ ਰਾਜੂ॥ ॥ਬਿਧਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਸੰਮੁਖ ਆਜੂ॥
॥ਜੌ ਨ ਜਾਉ ਬਨ ਐਸਿਹੁ ਕਾਜਾ॥ ॥ਪ੍ਰਥਮ ਗਨਿਯ ਮੁਹਿ ਮੂਢ ਸਮਾਜਾ॥
॥ਸੇਵ ਅਰੰਡੁ ਕਲਪਤਰੁ ਤ੍ਯਾਗੀ॥ ॥ਪਰਿਹਰਿ ਅਮਿਯ ਲੇਹਿੰ ਬਿਖ ਮਾਂਗੀ॥
॥ਤੇਉ ਨ ਪਾਇ ਅਸ ਸਮਯ ਚੁਕਾਹੀਂ॥ ॥ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰਿ ਮਾਤੁ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਅੰਬ ਏਕ ਦੁਖ ਮੋਹਿ ਬਿਸੇਖੀ॥ ॥ਨਿਪਟ ਬਿਕਲ ਨਰ ਨਾਯਕ ਦੇਖੀ॥
॥ਥੋਰਹਿੰ ਬਾਤ ਪਿਤਹਿ ਦੁਖ ਭਾਰੀ॥ ॥ਹੋਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨ ਮੋਹਿ ਮਹਤਾਰੀ॥
॥ਰਾਉ ਧੀਰ ਗੁਨ ਉਦਧਿ ਅਗਾਧੂ॥ ॥ਭਾ ਮੋਤੇ ਕਛੁ ਬਡ ਅਪਰਾਧੂ॥
॥ਜਾਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਕਹਤ ਕਛੁ ਰਾਊ॥ ॥ਮੋਰ ਸਪਥ ਤੁਹਿ ਕਹੁ ਸਤਿਭਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਸਹਜ ਸਰਲ ਰਘੁਬਰ ਬਚਨ ਕੁਮਤਿ ਕੁਟਿਲ ਕਰਿ ਜਾਨ॥
॥ਚਲੈ ਜੋਂਕ ਜਿਮਿ ਬਕ੍ਰ ਗਤਿ ਜਦਪਿ ਸਲਿਲ ਸਮਾਨ॥੪੨॥

॥ਰਹਸੀ ਰਾਨਿ ਰਾਮ ਰੁਖ ਪਾਈ॥ ॥ਬੋਲੀ ਕਪਟ ਸਨੇਹ ਜਨਾਈ॥
॥ਸਪਥ ਤੁਮਾਰ ਭਰਤ ਕੈ ਆਨਾ॥ ॥ਹੇਤੁ ਨ ਦੂਸਰ ਮੈਂ ਕਛੁ ਜਾਨਾ॥
॥ਤੁਮ ਅਪਰਾਧ ਜੋਗ ਨਹਿ ਤਾਤਾ॥ ॥ਜਨਨੀ ਜਨਕ ਬੰਧੁ ਸੁਖ ਦਾਤਾ॥

॥ਰਾਮ ਸਤਅ ਤੁਮ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਹੂ॥ ॥ਤੁਮ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਬਚਨ ਰਤ ਅਹਹੂ॥
॥ਪਿਤਹਿ ਬੁਝਾਇ ਕਹੋ ਬਲਿ ਸੋਈ॥ ॥ਚੌਥੇ ਪਨ ਅਪ ਅਜਸ ਨ ਹੋਈ॥
॥ਤੁਮ ਸਮ ਸੁਅਨ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਿੰਹ ਦੀਨੇ॥ ॥ਉਚਿਤ ਨ ਤਾਸੁ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਨੇ॥
॥ਲਾਗਹਿ ਕੁਮੁਖ ਬਚਨ ਸੁਭ ਕੈਸੇ॥ ॥ਮਗਹ ਗਯਾਦਿਕ ਤੀਰਥ ਜੈਸੇ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਮਾਤੁ ਬਚਨ ਸਬ ਭਾਏ॥ ॥ਜਿਮਿ ਸੁਰਸਰਿ ਗਤਿ ਸਲਿਲ ਸੁਹਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਗੀ ਮੁਰਛਾ ਰਾਮਹਿ ਸੁਮਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਫਿਰਿ ਕਰਵਟ ਲੀਨ॥
॥ਸਚਿਵ ਰਾਮ ਆਗਮਨ ਕਹਿ ਬਿਨਯ ਸਮਯ ਸਮ ਕੀਨ॥੪੩॥

॥ਅਵਨਿਪ ਅਕਨਿ ਰਾਮ ਪਗੁ ਧਾਰੇ॥ ॥ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਤਬ ਨਯਨ ਉਘਾਰੇ॥
॥ਸਚਿਵ ਸੰਭਾਰਿ ਰਾਉ ਬੈਠਾਰੇ॥ ॥ਚਰਣ ਪਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਮ ਨਿਹਾਰੇ॥
॥ਲਿਯੇ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਉਰ ਲਾਈ॥ ॥ਗੈ ਮਨਿ ਮਨਹੁ ਫਨਿਕ ਫਿਰਿ ਪਾਈ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਚਿਤੈ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਹੂ॥ ॥ਚਲਾ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਰਿ ਪ੍ਰਵਾਹੂ॥
॥ਸੋਕ ਬਿਵਸ ਕਛੁ ਕਹੈ ਨ ਪਾਰਾ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਵਤ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ॥
॥ਬਿਧਿਹਿ ਮਨਾਉ ਰਾਉ ਮਨ ਮਾਹੀ॥ ॥ਜੇਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਨ ਕਾਨਨ ਜਾਹੀ॥
॥ਸੁਮਿਰਿ ਮਹੇਸਹਿ ਕਹਹਿ ਨਿਹੋਰੀ॥ ॥ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਹੁ ਸਦਾਸਿਵ ਮੋਰੀ॥
॥ਆਸੁਤੋਖ ਤੁਮ ਔਢਰ ਦਾਨੀ॥ ॥ਆਰਤਿ ਹਰਹੁ ਦੀਨ ਜਨ ਜਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸਬ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੋ ਮਤਿ ਰਾਮਹਿ ਦੇਹੁ॥
॥ਬਚਨ ਮੋਰ ਤਜਿ ਰਹਹਿ ਘਰ ਪਰਿਹਰਿ ਸੀਲ ਸਨੇਹੁ॥੪੪॥

॥ਅਜਸ ਹੋਉ ਜਗ ਸੁਜਸ ਨਸਾਊ॥ ॥ਨਰਕ ਪਰੌਂ ਬਰੁ ਸੁਰ ਪੁਰ ਜਾਊ॥
॥ਸਬ ਦੁਖ ਦੁਸਹ ਸਹਾਵਹੁ ਮੋਹੀ॥ ॥ਲੋਚਨ ਓਟ ਰਾਮ ਜਨਿ ਹੋਹੀ॥
॥ਅਸ ਮਨ ਗੁਣਤ ਰਾਉ ਨਹਿ ਬੋਲਾ॥ ॥ਪੀਪਰ ਪਾਤ ਸਰਸ ਮਨ ਡੋਲਾ॥
॥ਰਘੁਪਤਿ ਪਿਤਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਜਾਨੀ॥ ॥ਪੁਨਿ ਕਛੁ ਕਹੈ ਮਾਤੁ ਅਨੁਮਾਨੀ॥
॥ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਵਸਰ ਅਨੁਸਾਰੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਤਾਤ ਕਹੌਂ ਕਛੁ ਕਰੌਂ ਢਿਠਾਈ॥ ॥ਅਨੁਚਿਤ ਛਿਮਬ ਜਾਨਿ ਲਰਿਕਾਈ॥
॥ਅਤਿ ਲਘੁ ਬਾਤ ਲਾਗਿ ਦੁਖ ਪਾਵਾ॥ ॥ਕਾਹਿ ਨ ਮੋਹਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਜਨਾਵਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਗੁਸਾਂਈਹਿ ਪੂਛਿਓ ਮਾਤਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਸੰਗੁ ਭੇ ਸੀਤਲ ਗਾਤਾ॥

ਕਹੌਂ ਜਾਨ ਬਨ ਤੌ ਬੜਿ ਹਾਨੀ। ਸੰਕਟ ਸੋਚ ਬਿਬਸ ਭਇ ਰਾਨੀ॥
ਬਹੁਰਿ ਸਮੁਝਿ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਮ ਸਯਾਨੀ। ਰਾਮ ਭਰਤ ਦੋਉ ਸੁਤ ਸਮ ਜਾਨੀ॥
ਸਰਲ ਸੁਭਾਵ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ। ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਧੀਰ ਧਰਿ ਭਾਰੀ॥
ਤਾਤ ਜਾਉਂ ਬਲਿ ਕੀਨੇਹੁ ਨੀਕਾ। ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਸਭ ਧਰਮਕ ਟੀਕਾ॥

ਦੋ: ਰਾਜ ਦੇਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ਬਨ ਮੋਹਿ ਨ ਸੋ ਦੁਖ ਲੇਸ। ।
ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਭਰਤਹਿ ਭੂਪਤਿਹਿ ਪ੍ਰਜਹਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਲੇਸ॥੫੪

ਜੌਂ ਕੇਵਲ ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਤਾਤਾ। ਤੌ ਜਨਿ ਜਾਹੁ ਜਾਨਿ ਬੜਿ ਮਾਤਾ॥
ਜੌਂ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਕਹੇ ਬਨ ਜਾਨਾ। ਤੌ ਕਾਨਨ ਸਤ ਅਵਧ ਸਮਾਨਾ॥
ਪਿਤੁ ਬਨਦੇਵ ਮਾਤੁ ਬਨਦੇਵੀ। ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਣ ਸਰੋਰੁਹ ਸੇਵੀ॥
ਅੰਤਹੁ ਉਚਿਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਬਾਸੂ। ਬਯ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯ ਹੋਤ ਹਰਾਸੂ॥
ਬੜਭਾਗੀ ਬਨ ਅਵਧ ਅਭਾਗੀ। ਜੋ ਰਘੁਬੰਸ ਤਿਲਕ ਤੁਮ ਤ੍ਯਾਗੀ॥
ਜੌਂ ਸੁਤ ਕਹੌਂ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਲੇਹੂ। ਤੁਮਰੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹੋਇ ਸੰਦੇਹੂ॥
ਪੂਤ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਸਬਹੀ ਕੇ। ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਾਣ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜੀ ਕੇ॥
ਤੇ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਮਾਤੁ ਬਨ ਜਾਊਂ। ਮੈਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਬੈਠਿ ਪਛੁਤਾਊਂ॥

ਦੋ: ਯਹ ਬਿਚਾਰਿ ਨਹਿ ਕਰਉਂ ਹਠ ਝੂਠ ਸਨੇਹ ਬਢਾਇ।
ਮਾਨਿ ਮਾਤੁ ਕੋ ਨਾਤ ਬਲਿ ਸੁਰਤਿ ਬਿਸਰਿ ਜਨਿ ਜਾਇ॥੫੫

ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਸਬ ਤੁਮਹਿ ਗੁਸਾਂਈ। ਰਾਖਹੁ ਪਲਕ ਨਯਨ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਅਵਧਿ ਅੰਬੁ ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਜਨ ਮੀਨਾ। ਤੁਮ ਕਰੁਣਾਕਰ ਧਰਮ ਧੁਰੀਨਾ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸੋਇ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ। ਸਬਹਿ ਜਿਅਤ ਜੇਹਿ ਭੇਟਹੁ ਆਈ॥
ਜਾਹੁ ਸੁਖੇਨ ਬਨਹਿ ਬਲਿ ਜਾਊਂ। ਕਰਿ ਅਨਾਥ ਜਨ ਪਰਿਜਨ ਗਾਊਂ॥
ਸਬ ਕਰ ਆਜੁ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਫਲ ਬੀਤਾ। ਭਯੋ ਕਰਾਲ ਕਾਲ ਬਿਪਰੀਤਾ॥
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਲਪਿ ਚਰਣ ਲਪਟਾਨੀ। ਪਰਮ ਅਭਾਗਿਨਿ ਆਪੁਹਿ ਜਾਨੀ॥
ਦਾਰੁਣ ਦੁਸਹ ਦਾਹ ਉਰ ਬ੍ਯਾਪਾ। ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਹਿ ਬਿਲਾਪ ਕਲਾਪਾ॥
ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਮਾਤੁ ਉਰ ਲਾਈ। ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਬਹੁਰਿ ਸਮੁਝਾਈ॥

ਦੋ: ਸਮਾਚਾਰ ਤੇਹਿ ਸਮਯ ਸੁਨਿ ਸੀਯ ਉਠੀ ਅਕੁਲਾਇ

।।ਜਾਇ ਸਾਸੁ ਪਗ ਕਮਲ ਜੁਗ ਬੰਦਿ ਬੈਠਿ ਸਿਰੁ ਨਾਇ ।। ੫੬

।।ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਸਾਸੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ।। ।।ਅਤਿ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ਦੇਖਿ ਅਕੁਲਾਨੀ।।
।।ਬੈਠਿ ਨਮਿਤ ਮੁਖ ਸੋਚਤਿ ਸੀਤਾ।। ।।ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਪਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਨੀਤਾ।।
।।ਚਲਨ ਚਹਤ ਬਨ ਜੀਵਨ ਨਾਥੂ।। ।।ਕੇਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਸਨ ਹੋਇਹਿ ਸਾਥੂ।।
।।ਕੀ ਤਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਾਨਾ।। ।।ਬਿਧਿ ਕਰਤਬੁ ਕਛੁ ਜਾਇ ਨ ਜਾਨਾ।।
।।ਚਾਰੁ ਚਰਨ ਨਖ ਲੇਖਤਿ ਧਰਨੀ।। ।।ਨੂਪੁਰ ਮੁਖਰ ਮਧੁਰ ਕਬਿ ਬਰਨੀ।।
।।ਮਨਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਬਿਨਤੀ ਕਰਹੀਂ।। ।।ਹਮਹਿ ਸੀਯ ਪਦ ਜਨਿ ਪਰਿਹਰਹੀਂ।।
।।ਮੰਜੁ ਬਿਲੋਚਨ ਮੋਚਤਿ ਬਾਰੀ।। ।।ਬੋਲੀ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ।।
।।ਤਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸਿਯ ਅਤਿ ਸੁਕੁਮਾਰੀ।। ।।ਸਾਸ ਸਸੁਰ ਪਰਿਜਨਹਿ ਪਿਆਰੀ।।

ਦੋ:
।।ਪਿਤਾ ਜਨਕ ਭੂਪਾਲ ਮਨਿ ਸਸੁਰ ਭਾਨੁਕੁਲ ਭਾਨੁ।।
।।ਪਤਿ ਰਬਿਕੁਲ ਕੈਰਵ ਬਿਪਿਨ ਬਿਧੁ ਗੁਨ ਰੂਪ ਨਿਧਾਨੁ।। ੫੭

।।ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਪ੍ਰਿਯ ਪਾਈ।। ।।ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਗੁਨ ਸੀਲ ਸੁਹਾਈ।।
।।ਨਯਨ ਪੁਤਰਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਈ।। ।।ਰਾਖੇਉ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨਕਿਹਿ ਲਾਈ।।
।।ਕਲਪ ਬੇਲਿ ਜਿਮਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਾਲੀ।। ।।ਸੀਂਚਿ ਸਨੇਹ ਸਲਿਲ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ।।
।।ਫੂਲਤ ਫਲਤ ਭਯੋ ਬਿਧਿ ਬਾਮਾ।। ।।ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਇ ਕਾਹ ਪਰਿਨਾਮਾ।।
।।ਪਲੰਗ ਪੀਠ ਤਜਿ ਗੋਦ ਹਿੰਡੋਰਾ।। ।।ਸਿਯ ਨ ਦੀਨ ਪਗੁ ਅਵਨਿ ਕਠੋਰਾ।।
।।ਜਿਅਨ ਮੂਰਿ ਜਿਮਿ ਜੁਗਵਤਿ ਰਹਊਂ।। ।।ਦੀਪ ਬਾਤਿ ਨਹਿਂ ਟਾਰਨ ਕਹਊਂ।।
।।ਸੋਇ ਸਿਯ ਚਲਨ ਚਹਤਿ ਬਨ ਸਾਥਾ।। ।।ਆਯਸੁ ਕਾਹ ਹੋਇ ਰਘੁਨਾਥਾ।।
।।ਚੰਦ ਕਿਰਨ ਰਸ ਰਸਿਕ ਚਕੋਰੀ।। ।।ਰਬਿ ਰੁਖ ਨਯਨ ਸਕੈ ਕਿਮਿ ਜੋਰੀ।।

ਦੋ:
।।ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਸਿਚਰ ਚਰਹਿਂ ਦੁਸ਼ਟ ਜੰਤੁ ਬਨ ਭੂਰਿ।।
।।ਬਿਖ ਬਾਟਿਕਾ ਕਿ ਸੋਹ ਸੁਤ ਸੁਭਗ ਸਜੀਵਨ ਮੂਰਿ।। ੫੮

।।ਬਨ ਹਿਤ ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਕਿਸੋਰੀ।। ।।ਰਚੀ ਬਿਰੰਚਿ ਬਿਖਯ ਸੁਖ ਭੋਰੀ।।
।।ਪਾਹਨ ਕ੍ਰਿਮਿ ਜਿਮਿ ਕਠਿਨ ਸੁਭਾਊ।। ।।ਤਿਨਹਿਂ ਕਲੇਸ ਨ ਕਾਨਨ ਕਾਊ।।
।।ਕੈ ਤਾਪਸ ਤਿਯ ਕਾਨਨ ਜੋਗੂ।। ।।ਜਿਨ ਤਪ ਹੇਤੁ ਤਜਾ ਸਬ ਭੋਗੂ।।
।।ਸਿਯ ਬਨ ਬਸਿਹਿ ਤਾਤ ਕੇਹਿ ਭਾਂਤੀ।। ।।ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖਿਤ ਕਪਿ ਦੇਖਿ ਡੇਰਾਤੀ।।

।ਸੁਰਸਰ ਸੁਭਗ ਬਨਜ ਬਨ ਚਾਰੀ। ।ਡਾਬਰ ਜੋਗ ਕਿ ਹੰਸ ਕੁਮਾਰੀ।
।ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਜਸ ਆਯਸੁ ਹੋਈ। ।ਮੈਂ ਸਿਖ ਦੇਉਂ ਜਾਨਕਿਹਿ ਸੋਈ।
।ਜੌ ਸਿਯ ਭਵਨ ਰਹੈ ਕਹ ਅੰਬਾ। ।ਮੋ ਕਹ ਹੋਇ ਬਹੁਤ ਅਵਲੰਬਾ।
।ਸੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਮਾਤੁ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ। ।ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸੁਧਾ ਜਨੁ ਸਾਨੀ।

ਦੋ: ।ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਬਿਬੇਕਮਯ ਕੀਨ ਮਾਤੁ ਪਰਿਤੋਖ।
।ਲਗੇ ਪ੍ਰਬੋਧਨ ਜਾਨਕਿਹਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਬਿਪਿਨ ਗੁਨ ਦੋਖ। ੫੯

।ਮਾਤੁ ਸਮੀਪ ਕਹਤ ਸਕੁਚਾਹੀਂ। ।ਬੋਲੇ ਸਮਉ ਸਮੁਝਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ।
।ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਸਿਖਾਵਨ ਸੁਨਹੂ। ।ਆਨ ਭਾਂਤਿ ਜਿਯ ਜਨਿ ਕਛੁ ਗੁਨਹੂ।
।ਆਪਨ ਮੋਰ ਨੀਕ ਜੌ ਚਹਹੂ। ।ਬਚਨ ਹਮਾਰ ਮਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਹੂ।
।ਆਯਸੁ ਮੋਰ ਸਾਸੁ ਸੇਵਕਾਈ। ।ਸਬ ਬਿਧਿ ਭਾਮਿਨਿ ਭਵਨ ਭਲਾਈ।
।ਏਹਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਧਰਮ ਨਹਿ ਦੂਜਾ। ।ਸਾਦਰ ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਪਦ ਪੂਜਾ।
।ਜਬ ਜਬ ਮਾਤੁ ਕਰਿਹਿ ਸੁਧਿ ਮੋਰੀ। ।ਹੋਇਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਕਲ ਮਤਿ ਭੋਰੀ।
।ਤਬ ਤਬ ਤੁਮ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪੁਰਾਨੀ। ।ਸੁੰਦਰਿ ਸਮੁਝਾਏਹੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ।
।ਕਹੌਂ ਸੁਭਾਇ ਸਪਥ ਸਤ ਮੋਹੀ। ।ਸੁਮੁਖਿ ਮਾਤੁ ਹਿਤ ਰਾਖੌਂ ਤੋਹੀਂ।

ਦੋ: ।ਗੁਰੁ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਮਤ ਧਰਮ ਫਲ ਪਾਇਅ ਬਿਨਹਿ ਕਲੇਸ।
।ਹਠ ਬਸ ਸਬ ਸੰਕਟ ਸਹੇ ਗਾਲਵ ਨਹੁਖ ਨਰੇਸ। ੬੦॥

।ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਵਾਨ ਪਿਤੁ ਬਾਨੀ। ।ਬੇਗਿ ਫਿਰਬ ਸੁਨੁ ਸੁਮੁਖਿ ਸਯਾਨੀ।
।ਦਿਵਸ ਜਾਤ ਨਹਿ ਲਾਗਿਹਿ ਬਾਰਾ। ।ਸੁੰਦਰਿ ਸਿਖਵਨ ਸੁਨਹੁ ਹਮਾਰਾ।
।ਜੌ ਹਠ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਬਾਮਾ। ।ਤੌ ਤੁਮ ਦੁਖ ਪਾਉਬ ਪਰਿਨਾਮਾ।
।ਕਾਨਨ ਕਠਿਨ ਭਯੰਕਰ ਭਾਰੀ। ।ਘੋਰ ਘਾਮ ਹਿਮ ਬਾਰਿ ਬਯਾਰੀ।
।ਕੁਸ ਕੰਟਕ ਮਗ ਕਾਂਕਰ ਨਾਨਾ। ।ਚਲਬ ਪਯਾਦੇਹਿ ਬਿਨੁ ਪਦਤ੍ਰਾਨਾ।
।ਚਰਨ ਕਮਲ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁ ਤੁਮਾਰੇ। ।ਮਾਰਗ ਅਗਮ ਭੂਮਿਧਰ ਭਾਰੇ।
।ਕੰਦਰ ਖੋਹ ਨਦੀ ਨਦ ਨਾਰੇ। ।ਅਗਮ ਅਗਾਧ ਨ ਜਾਹਿੰ ਨਿਹਾਰੇ।
।ਭਾਲੁ ਬਾਘ ਬ੍ਰਿਕ ਕੇਹਰਿ ਨਾਗਾ। ।ਕਰਹਿ ਨਾਦ ਸੁਨਿ ਧੀਰਜ ਭਾਗਾ। ਧੀ

ਦੋ: ।ਭੂਮਿ ਸਯਨ ਬਲਕਲ ਬਸਨ ਅਸਨ ਕੰਦ ਫਲ ਮੂਲ।

ਤੇ ਕਿ ਸਦਾ ਸਬ ਦਿਨ ਮਿਲਹਿਂ ਸਬ ਸਮਯ ਅਨੁਕੂਲ ॥ ੬੧

ਨਰ ਅਹਾਰ ਰਜਨੀਚਰ ਚਰਹੀਂ । ਕਪਟ ਬੇਖ ਬਿਧਿ ਕੋਟਿਕ ਕਰਹੀਂ ॥
ਲਾਗੈ ਅਤਿ ਪਹਾਰ ਕਰ ਪਾਨੀ । ਬਿਪਿਨ ਬਿਪਤਿ ਨਹਿਂ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥
ਬ੍ਯਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਹੰਗ ਬਨ ਘੋਰਾ । ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਚੋਰਾ ॥
ਡਰਪਹਿਂ ਧੀਰ ਗਹਨ ਸੁਧਿ ਆਏ । ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨਿ ਤੁਮ ਭੀਰ ਸੁਭਾਏ ॥
ਹੰਸਗਵਨਿ ਤੁਮ ਨਾਹਿਂ ਬਨ ਜੋਗੂ । ਸੁਨਿ ਅਪਜਸ ਦੇਹਹਿਂ ਮੋਹਿ ਲੋਗੂ ॥
ਮਾਨਸ ਸਲਿਲ ਸੁਧਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ । ਜੀਐ ਕਿ ਲਵਣ ਪਯੋਧਿ ਮਰਾਲੀ ॥
ਨਵ ਰਸਾਲ ਬਨ ਬਿਹਰਨ ਸੀਲਾ । ਸੋਹ ਕਿ ਕੋਕਿਲ ਬਿਪਿਨ ਕਰੀਲ ॥
ਰਹਹੁ ਭਵਨ ਅਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ । ਚੰਦ੍ਰਬਦਨਿ ਦੁਖ ਕਾਨਨ ਭਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਸਹਜ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਗੁਰ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਿਖ ਜੋ ਨ ਕਰੈ ਸਿਰ ਮਾਨਿ ।
ਸੋ ਪਛਿਤਾਇ ਅਘਾਇ ਉਰ ਅਵਸਿ ਹੋਇ ਹਿਤ ਹਾਨਿ ॥ ੬੨

ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਮਨੋਹਰ ਪੀ ਕੇ । ਲੋਚਨ ਨਲਿਨ ਭਰੇ ਜਲ ਸੀ ਕੇ ॥
ਸੀਤਲ ਸਿਖ ਦਾਹਕ ਭਈ ਕੈਸੇ । ਚਕਈਹਿ ਸਰਦ ਚਾਂਦਨੀ ਜੈਸੇ ॥
ਉਤਰ ਨ ਆਵ ਬਿਕਲ ਬੈਦੇਹੀ । ਤਜਨ ਚਹਤ ਮੋਹਿਂ ਪਰਮ ਸਨੇਹੀ ॥
ਬਰਬਸ ਰੋਕਿ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਰੀ । ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਉਰ ਅਵਨਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥
ਲਾਗਿ ਸਾਸੁ ਪਦ ਕਹ ਕਰ ਜੋਰੀ । ਛਮਿਅ ਦੇਵਿ ਬੜਿ ਅਵਿਨਯ ਮੋਰੀ ॥
ਦੀਨ ਪ੍ਰਾਣਪਤਿ ਮੋਹਿਂ ਸਿਖ ਸੋਈ । ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੋਰ ਪਰਮ ਹਿਤ ਹੋਈ ॥
ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਸਮੁਝਿ ਦੀਖ ਮਨ ਮਾਹੀਂ । ਪਿਯ ਬਿਯੋਗ ਸਮ ਦੁਖ ਜਗ ਨਾਹੀਂ ॥

ਦੋ: ਪ੍ਰਾਣਨਾਥ ਕਰੁਣਾਯਤਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦ ਸੁਜਾਨ ।
ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਰਘੁਕੁਲ ਕੁਮੁਦ ਬਿਧੁ ਸੁਰਪੁਰ ਨਰਕ ਸਮਾਨ ॥ ੬੩

ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਭਗਿਨੀ ਪ੍ਰਿਯ ਭਾਈ । ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸਮੁਦਾਈ ॥
ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਗੁਰ ਸੁਜਨ ਸਹਾਈ । ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੁਸੀਲ ਸੁਖਦਾਈ ॥
ਜਹਂ ਲਗਿ ਨਾਥ ਨੇਹ ਅਰੁ ਨਾਤੇ । ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਤਿਯਹਿ ਤਰਣਿ ਤੇ ਤਾਤੇ ॥
ਤਨ ਧਨ ਧਾਮ ਧਰਣਿ ਪੁਰ ਰਾਜੂ । ਪਤਿ ਬਿਹੀਨ ਸਬ ਸੋਕ ਸਮਾਜੂ ॥
ਭੋਗ ਰੋਗ ਸਮ ਭੂਖਣ ਭਾਰੂ । ਜਮ ਜਾਤਨਾ ਸਰਿਸ ਸੰਸਾਰੂ ॥

ਦੋਹ: ॥ਮਿਲਿ ਸਭ ਸਮ ਸਨੇਹ ਸਭ ਸਿਖ ਪਰਵਾਰ ਜਿਤ ਤਾਤ ॥
॥ਆਨੰਦ ਪੂਰ ਦੇਖਿਆ ਨਦਨ ਹਿਤ ਪਗ ਲਾਗੈ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਤ ॥ ੪੫

॥ਕਿਨ ਸਿਖ ਸਭ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਤਾਸੂ॥ ॥ਪਿਤ ਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਦਰਸਿ ਸੁਨਿ ਆਸੂ॥
॥ਗਾਰੇ ਪਦ ਕਰਤ ਨਵ ਤੁਲ ਬੁਧਿ॥ ॥ਪ੍ਰਸਪਰ ਮਾਤ ਪਾਵ ਸਮਝਾਏ॥
॥ਅਜਸੁ ਪਾਲਿ ਸਨਨ ਦਸਪਾਈ॥ ॥ਐਸੇ ਬੋਲਿਹਿ ਕੇਹੁ ਭਲਾਈ॥
॥ਬਿਦਾ ਸਭੁ ਮਨ ਆਏ ਅਧਿਸ॥ ॥ਤਬਿ ਕੇ ਬਨਿ ਹਿ ਬਹੁਰਿ ਪਰਕਾਸੀ॥
॥ਅਸਕਹਿ ਰਾਮ ਬਾਦਨ ਬਰਸਾਨਾ॥ ॥ਰੂਪ ਨੇਕ ਬਸ ਉਤਰ ਨ ਦੀਨਾ॥
॥ਚਰਬਾਰ ਫੁਲਾਏ ਸਹਿ ਬ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰਗ॥ ॥ਸੁਅ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਸਮਝਨਹੁ ਚੀਨੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਨੇ ਦਿਤਨ ਸਕਲ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਬੋਲਿ ਬਿਦ੍ਯ ਕਹੁ ਤਾਕਿ ਸਹਾਰੀ॥
॥ਕੇ ਸੀਸ ਸੁਨੈ ਪ੍ਰਨੈ ਸਿਰ ਮੇਲਾ॥ ॥ਪੁਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵਨ ਲੇ ਧੀਰਜ ਦੀਨੀ॥

ਦੋਹ: ॥ਸੁਖ ਸੁਨ ਕੈ ਲੋਚਨ ਸਦਾ ਕੈ ਲੇਰ ਨ ਪ੍ਰਿਤਮ ਸਮਾਇ
॥ਅਨੰਦ ਪੂਰ ਬਰ ਤਾ ਸਮ ਤਰ ਕਿ ਉਤਰਕਾ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰ ਬਸਾਇਓ ॥੪੬

॥ਤਾਲਿ ਬੁਲਾਇ ਦਿਪਿ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਅੰਗ ਤੁਰ ਬੋਲਿ ਕੇ ਹਰਿ ਸਿਖਾਰੀ॥
॥ਇਹ ਬਿਧ ਪਿਨਿ ਸੁਨਿ ਕਹ ਪਹਿਲੂ॥ ॥ਛਾਜ ਤੁਰ ਨ ਸਰ ਪਾਦਰ ਬਿਹੂ॥
॥ਜਿਸ ਜਲ ਨਸ ਕਰ ਦਲ ਕੈ ਦੀਖਾ॥ ॥ਬਾਕ ਸੁਧਾ ਸਿਖ ਗਾਰ ਕੀਆ॥
॥ਦਿਲ ਕੋਰ ਤੁਰਾਏ ਅਗਾਰੀ॥ ॥ਭਾਈ ਨਪੁ ਸੰਗ ਬੋਲੁ ਬਨ ॥ਕੀ
॥ਪਹੁੰਚ ਸ੍ਰੈਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਹਿਨਿ ਸਿਤਾਰਾ॥ ॥ਸੁਖ ਮਹਿ ਸੋਸ ਤਰ ਉਠਿ ਨ ਦਾਨਾ॥
॥ਸਭ ਸਮਝਾਏ ਪੂਰਨ ਸਮਨਾ॥ ॥ਕਰ ਕਰ ਤੁਰਿਤ ਪਨ ਤਨਾ॥
॥ਸਤ ਬਨਹਿ ਕਹਿ ਲਾਏ ਸੁਤ ਕੀ॥ ॥ਸਾਕ ਹ੍ਰਿਦਿ ਅਗਮ ਅਤਿ ਸ੍ਰਵਾਹੁ॥
॥ਜਿਸ ਪਹਿ ਜਿਤ ਸੁਕੁਰ ਥਹਿਆਲੀ॥ ॥ਜਾਹਿ ਨਵਾਇ ਨਾਠਿ ਬਾਤਿ ਗੁਹੀ॥

ਦੋਹ: ॥ਕਾ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਗਿ ਸਕੈ ਕਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭ ਸਮਾਇਓ ॥
॥ਕਾ ਨ ਕਰੈ ਅਬ ਕਪ ਪ੍ਰਭ ਨਿਤਿ ਜਗ ਕਾਲ ਨ ਪਾਇਓ ॥੪੭

॥ਕਾ ਸੁਨਾਏ ਹਿਪਕਾਰ ਸੁਨਾਵਾ॥ ॥ਤਰਿ ਪਾਏ ਤੁਰੈ ਕਹਾਏ ਬਾਹਾ॥
॥ਇਕ ਰਹੈ ਸੁ ਸਰੂਪ ਨ ਕੀਨਾ॥ ॥ਬਰ ਦਿਰਾਜਿ ਨ ਪਿੰਗ ਤ੍ਰਿਹਿ ਦੀਨਾ॥
॥ਜੈ ਹਰਿ ਕੈ [illegible] ਬਕ ਰੂਪ ਤਾਜਨਾ॥ ॥ਪਹਾ ਜਿਸ ਸਮ ਨ ਗੁਰ ਕਾਜਾ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ਕਬਿੱਤ: ॥ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਭਤ ਨਛੱਤ੍ਰ ਜਾਮਨੀ ਪਾਸ ਤਾਰਕਨ ਪਤਿ
॥ਹਾਟਕ ਹੈ ਰਾਮਾ ਮਾਹਿ ਜਾਤ ਬਨ ਜਨਮਤ ਭੂਸਨਿ ਰਾਜਤ ਭਾ
॥ਜਿਮ ਮਿਤ੍ਰਨ ਬਿਨ [illegible] ਪ੍ਰਾਣ ਬਿਨ ਤਨ [illegible] ਬਿਨ ਸ੍ਰੀ ਮਿਸ ਜਾਮਿਨੀ
॥ਤ੍ਰਿਅ ਦੇਵ ਪਤਿ ਭਗਤੀ ਦਾਸ ਪ੍ਰਭੂ ਬਿਨ ਸਭਾਗ੍ਰਿ ਪੰਭਨ ਭਾਮਿਨੀ ॥੨

ਦੋਹਰਾ: ॥ਰਾਖਨ ਜਿਸ ਧਾਵਨ ਚੀਰ ਸੁਨਤ ਮਧੁਰ ਧਰਿ ਹਿਤ ਚਿਤ
॥ਚੀਤਿ ਰਿਦ ਭੂਰ ਗਨ ਬਸਿ ਕਰਿ ਲਏ ਤੋਈ ਭੂਸਨੀਆ ॥੩॥

ਚੌਪਈ:
॥ਉਤਰ ਨ ਦੇਇ ਭੂ ਜਾਹਿ ਦੁਖ ਭੂਰੀਆ ॥ਜਿਮ ਗਿਹਿ ਚਿਤਵ ਜਨੁ ਬ੍ਰਾਧਿ ਸੁਖੀ
॥[illegible] ਜਿਆ ਪੇ ਜਾਨਤ ਤਨ ਤਜਾਨੀ ॥ਤਤ੍ਰੀ ਹਿ ਰਹਤਿ ਮਾਤ੍ਰ ਮੰਦ ਭਾਗੀ
॥ਤਾਜ ਕਰਤਿ ਹੀ ਰਿਦੈ ਬਿਗੋਈ ॥ਗੀਨ ਨਿਜ ਆਸਨ ਸਕਲੈ ਜੋਈ
॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਲਪਤਿ ਦੁਖਤ ਨਰਲੀ ॥ਦੇਖਿ ਭੂਰਾਨਿ ਹਿਤੋ ਏਕ ਬਾਰੀ
॥ਜਾਰਹਿ ਦ੍ਰਿਗ ਮਾਤ੍ਰ ਹੋਹਿ ਉਦਾਸ ॥ਕਦਨ ਤਾਮ ਬਿਨੁ ਜੀਵਨ ਆਸ
॥ਬੈਠ ਤਾ ਪੈ ਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਅਰੂਨ ਨੀ ॥ਜਿਮ ਜਲ ਚਰ ਗਨ ਸੁਖ ਤਪਕੀ
॥ਅਤਿ ਬਿਖਾਦ ਸਬ ਤੈਗ ਲੁਗਾਈ ॥ਗਏ ਮਾਤੁ ਪਾਹ ਕਾਮ ਗੁਸਾਂਈ
॥ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿਤ ਤੇਗ ਜਾਉ ॥ਜਹ ਹੈ ਸੋਚ ਜਾਨਿ ਬਾਧਹਿ ਤਾਊ ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਨਦ ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭੁ ਬੈਸ ਮਾਹਿ ਰਾਜਮਲਾਨ ਸਮਾਨ ॥
॥ਦੂਰ ਜਾਨਿ ਬਨ ਗਵਨ ਸੁਨਿ ਉਰ ਆਨੰਦ ਅਧਿਕਾਨ ॥੫॥

॥ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰ ਤਿਲਕ ਗੋਬਿੰਦ ਹਾਥ ॥ਸੁਨਿ ਮਾਤੁ ਪਦਨ ਗਹੁ ਮਾਥਾ
॥ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨੋ ॥ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਨਿਛਾਵਰ ਕੀਨੋ
॥ਸੁਤ ਸ਼ੁਭ ਪ੍ਰਭੁ ਪੇ ਭੂ ਮਾਤ੍ਰਿ ਆਤਾ ॥ਨਜਨ ਨੇਹ ਜਲ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਤਾ
॥ਗੋਦ ਬਿਠਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਿਹ ਲਗਾਈ ॥ਸੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਪਰਸ ਸੁਹਾਈ
॥ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਨਦ ਕੋ ਜਾਈ ॥ਜਨ ਧਨ ਪਦਵੀ ਜਨੁ ਪਾਈ
॥ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ਅਲੀ ਅਭੁਤ ਦਰਸਨ ਮਹਤਾਰੀ
॥ਤਨ ਜਨਨੀ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ਬਹਿ ਲਗਾਨ ਸੁਦ ਮੰਗਲਕਾਰੀ
॥ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਬੋਲ ਸੁਖ ਸੀਰ ਸੁਹਾਈ ॥ਜਨਮ ਲਾਭ ਲਹਿ ਅਦਭੁਤ ਪਾਈ

ਦੋਹਰਾ: ॥ਗੋਬਿੰਦ ਪਤਿ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਭ ਆਤਿ ਆਨੰਦ ਹਿਤਿ ਚਿਤਿ

੧੯੬
੧੫੫

॥ਜਿਮਿ ਚਾਤਕ ਚਾਤਕਿ ਤ੍ਰਿਖਿਤ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਸਰਦ ਰਿਤੁ ਸ੍ਵਾਤਿ ॥ ੫੧

॥ਤਾਤ ਜਾਂਉ ਬਲਿ ਬੇਗਿ ਨਹਾਹੂ ॥ ਜੋ ਮਨ ਭਾਵ ਮਧੁਰ ਕਛੁ ਖਾਹੂ ॥
॥ਪਿਤੁ ਸਮੀਪ ਤਬ ਜਾਏਹੁ ਭੈਆ ॥ ਭਈ ਬਡਿ ਬਾਰ ਜਾਇ ਬਲਿ ਮੈਆ ॥
॥ਮਾਤੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਅਨੁਕੂਲਾ ॥ ਜਨੁ ਸਨੇਹ ਸੁਰਤਰੁ ਕੇ ਫੂਲਾ ॥
॥ਸੁਖ ਮਕਰੰਦ ਭਰੇ ਸ੍ਰੀ ਮੂਲਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਮਨ ਭਵਰ ਨ ਭੂਲਾ ॥
॥ਧਰਮ ਧੁਰੀਣ ਧਰਮ ਗਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਕਹੇਉ ਮਾਤੁ ਸਨ ਅਤਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥
॥ਪਿਤਾ ਦੀਨ ਮੋਹਿ ਕਾਨਨ ਰਾਜੂ ॥ ਜਹ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਮੋਰ ਬਡ ਕਾਜੂ ॥
॥ਆਯਸੁ ਦੇਹੁ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਮਾਤਾ ॥ ਜਿਹਿੰ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਕਾਨਨ ਜਾਤਾ ॥
॥ਜਨਿ ਸਨੇਹ ਬਸ ਡਰਪਸਿ ਭੋਰੇਂ ॥ ਆਨੰਦ ਮਾਤੁ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤੋਰੇਂ ॥

ਦੋ: ॥ਬਰਖ ਚਾਰਿ ਦਸ ਬਿਪਨ ਬਸਿ ਕਰਿ ਪਿਤੁ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥
॥ਆਇ ਪਾਂਇ ਪੁਨਿ ਦੇਖਿਹੌਂ ਮਨ ਜਨਿ ਕਰਸਿ ਮਲਾਨ ॥੫੨

॥ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਮਧੁਰ ਰਘੁਬਰ ਕੇ ॥ ਸਰ ਸਮ ਲਗੇ ਮਾਤੁ ਉਰ ਕਰਕੇ ॥
॥ਸਹਮਿ ਸੂਖਿ ਸੁਨਿ ਸੀਤਲ ਬਾਨੀ ॥ ਜਿਮਿ ਜਵਾਸ ਪਰ ਪਾਵਸ ਪਾਨੀ ॥
॥ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਖਾਦੂ ॥ ਜਨੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸੁਨਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਦੂ ॥
॥ਨਯਨ ਸਜਲ ਤਨੁ ਥਰ ਥਰ ਕਾਂਪੀ ॥ ਮਾਂਜਾ ਮਨਹੁ ਮੀਨ ਕਹ ਬਯਾਪੀ ॥
॥ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਸੁਤ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਗਦ ਗਦ ਬਚਨ ਕਹਤਿ ਮਹਤਾਰੀ ॥
॥ਤਾਤ ਪਿਤਹਿ ਤੁਮ ਪ੍ਰਾਣ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਮੁਦਿਤ ਨਿਤ ਚਰਿਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥
॥ਰਾਜ ਦੇਨ ਕਹ ਸੁਭ ਦਿਨ ਸਾਧਾ ॥ ਕਹੇਉ ਜਾਨ ਬਨ ਕਿਹਿ ਅਪਰਾਧਾ ॥
॥ਤਾਤ ਸੁਨਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਨਿਦਾਨੂ ॥ ਕੋ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਾਨੂ ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਰੁਖ ਸਚਿਵ ਸੁਤ ਕਾਰਨ ਕਹੇਉ ਬੁਝਾਇ ॥
॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਰਹਿ ਮੂਕ ਜਿਮਿ ਦਸਾ ਬਰਨਿ ਨਹਿੰ ਜਾਇ ॥ ੫੩

॥ਰਾਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਨ ਕਹਿ ਸਕ ਜਾਹੂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਭਾਂਤਿ ਉਰ ਦਾਰੁਣ ਦਾਹੂ ॥
॥ਲਿਖਤ ਸੁਧਾਕਰ ਗਾ ਲਿਖਿ ਰਾਹੂ ॥ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਬਾਮ ਸਦਾ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥
॥ਧਰਮ ਸਨੇਹ ਉਭਯ ਮਤਿ ਘੇਰੀ ॥ ਭਈ ਗਤਿ ਸਾਂਪ ਛਛੂੰਦਰਿ ਕੇਰੀ ॥
॥ਰਾਖਹੁ ਸੁਤਹਿ ਹੋਇ ਅਨੁਰੋਧੂ ॥ ਧਰਮ ਜਾਇ ਅਰੁ ਬੰਧੁ ਬਿਰੋਧੂ ॥

॥ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਮੋ ਕਹੁੰ ਸੁਖਦ ਕਤਹੁੰ ਕੋ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਜੀਅ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਨਦੀ ਬਿਨੁ ਬਾਰੀ॥ ॥ਤੈਸੇਹਿ ਨਾਥ ਪੁਰਖ ਬਿਨੁ ਨਾਰੀ॥
॥ਨਾਥ ਸਕਲ ਸੁਖ ਸਾਥ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਸਰਦ ਬਿਮਲ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰੇ॥

ਦੋ: ॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਪਰਿਜਨ ਨਗਰ ਬਨ ਬਲਕਲ ਬਿਮਲ ਦੁਕੂਲ॥
॥ਨਾਥ ਸਾਥ ਸੁਰ ਸਦਨ ਸਮ ਪਰਣ ਸਾਲ ਸੁਖ ਮੂਲ॥੬੪॥

॥ਬਨ ਦੇਵੀ ਬਨ ਦੇਵ ਉਦਾਰਾ॥ ॥ਕਰਿਹੈਂ ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਸਮ ਸਾਰਾ॥
॥ਕੁਸ ਕਿਸਲਯ ਸਾਥਰੀ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਮੰਜੁ ਮਨੋਜ ਤੁਰਾਈ॥
॥ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਅਮਿਅ ਅਹਾਰੂ॥ ॥ਅਵਧ ਸੌਧ ਸਤ ਸਰਿਸ ਪਹਾਰੂ॥
॥ਛਿਨ ਛਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਰਹਿਹੌਂ ਮੁਦਿਤ ਦਿਵਸ ਜਿਮਿ ਕੋਕੀ॥
॥ਬਨ ਦੁਖ ਨਾਥ ਕਹੇ ਬਹੁਤੇਰੇ॥ ॥ਭਯ ਬਿਖਾਦ ਪਰਿਤਾਪ ਘਨੇਰੇ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਯੋਗ ਲਵਲੇਸ ਸਮਾਨਾ॥ ॥ਸਬ ਮਿਲਿ ਹੋਹਿਂ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ॥
॥ਅਸ ਜੀਯ ਜਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਸਿਰੋਮਨਿ॥ ॥ਲੇਇਅ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਛਾਡਿਅ ਜਨਿ॥
॥ਬਿਨਤੀ ਬਹੁਤ ਕਰੌਂ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ॥ਕਰੁਣਾਮਯ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਖਿਅ ਅਵਧ ਜੋ ਅਵਧਿ ਲਗਿ ਰਹਤ ਨ ਜਾਨਿਅ ਪ੍ਰਾਨ॥
॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਨਿਧਾਨ॥੬੫॥

॥ਮੋਹਿ ਮਗ ਚਲਤ ਨ ਹੋਇਹਿ ਹਾਰੀ॥ ॥ਛਿਨ ਛਿਨ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਸਬਹਿ ਭਾਂਤਿ ਪਿਯ ਸੇਵਾ ਕਰਿਹੌਂ॥ ॥ਮਾਰਗ ਜਨਿਤ ਸਕਲ ਸ੍ਰਮ ਹਰਿਹੌਂ॥
॥ਪਾਂਇ ਪਖਾਰਿ ਬੈਠਿ ਤਰੁ ਛਾਹੀਂ॥ ॥ਕਰਿਹੌਂ ਬਾਉ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਸ੍ਰਮ ਕਨ ਸਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਤਨੁ ਦੇਖੇ॥ ॥ਕਹ ਦੁਖ ਸਮਯ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਪੇਖੇ॥
॥ਸਮ ਮਹਿ ਤ੍ਰਿਨ ਤਰੁ ਪੱਲਵ ਡਾਸੀ॥ ॥ਪਾਂਯ ਪਲੋਟਿਹਿ ਸਬ ਨਿਸਿ ਦਾਸੀ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੂਰਤਿ ਜੋਹੀ॥ ॥ਲਾਗਿਹਿ ਤਾਤ ਬਯਾਰਿ ਨ ਮੋਹੀ॥
॥ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਮੋਹਿ ਚਿਤਵਨਿਹਾਰਾ॥ ॥ਸਿੰਘ ਬਧੂਹਿ ਜਿਮਿ ਸਸਕ ਸਿਆਰਾ॥
॥ਮੈਂ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ਨਾਥ ਬਨ ਜੋਗੂ॥ ॥ਤੁਮਹਿ ਉਚਿਤ ਤਪ ਮੋ ਕਹੁੰ ਭੋਗੂ॥

ਦੋ: ॥ਐਸੇਉ ਬਚਨ ਕਠੋਰ ਸੁਨਿ ਜੌ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਲਗਾਨ॥
॥ਤੌ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਖਮ ਬਿਯੋਗ ਦੁਖ ਸਹਿਹੈਂ ਪਾਂਵਰ ਪ੍ਰਾਨ॥੬੬॥

ਅਸ ਕਹਿ ਸੀਯ ਬਿਕਲ ਭਇ ਭਾਰੀ। ਬਚਨ ਬਿਯੋਗ ਨ ਸਕੀ ਸੰਭਾਰੀ।
ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਰਘੁਪਤਿ ਜਿਯ ਜਾਨਾ। ਹਠਿ ਰਾਖੇ ਨਹਿ ਰਾਖਿਹਿ ਪ੍ਰਾਨਾ।
ਕਹੇਉ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਾਨੁਕੁਲ ਨਾਥਾ। ਪਰਿਹਰਿ ਸੋਚੁ ਚਲਹੁ ਬਨ ਸਾਥਾ।
ਨਹਿੰ ਬਿਖਾਦ ਕਰ ਅਵਸਰ ਆਜੂ। ਬੇਗਿ ਕਰਹੁ ਬਨ ਗਵਨ ਸਮਾਜੂ।
ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸਮੁਝਾਈ। ਲਗੇ ਮਾਤੁ ਪਦ ਆਸਿਖ ਪਾਈ।
ਬੇਗਿ ਪ੍ਰਜਾ ਦੁਖ ਮੇਟਬ ਆਈ। ਜਨਨੀ ਨਿਠੁਰ ਬਿਸਰਿ ਜਨਿ ਜਾਈ।
ਫਿਰਿਹਿ ਦਸਾ ਬਿਧਿ ਬਹੁਰਿ ਕਿ ਮੋਰੀ। ਦੇਖਿਹੌਂ ਨਯਨ ਮਨੋਹਰ ਜੋਰੀ।
ਸੁਦਿਨ ਸੁਘਰੀ ਤਾਤ ਕਬ ਹੋਇਹਿ। ਜਨਨੀ ਜਿਅਤ ਬਦਨ ਬਿਧੁ ਜੋਇਹਿ।

ਦੋ: ਬਹੁਰਿ ਬੱਛ ਕਹਿ ਲਾਲ ਕਹਿ ਰਘੁਪਤਿ ਰਘੁਬਰ ਤਾਤ।
ਕਬਹਿੰ ਬੁਲਾਇ ਲਗਾਇ ਉਰ ਹਰਖਿ ਨਿਰਖਿਹੌਂ ਗਾਤ। ੬੭

ਲਖਿ ਸਨੇਹ ਕਾਤਰਿ ਮਹਤਾਰੀ। ਬਚਨ ਨ ਆਵ ਬਿਕਲ ਭਇ ਭਾਰੀ।
ਰਾਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੀਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਸਮਯ ਸਨੇਹ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ।
ਤਬ ਜਾਨਕੀ ਸਾਸੁ ਪਗ ਲਾਗੀ। ਸੁਨਿਯ ਮਾਯ ਮੈਂ ਪਰਮ ਅਭਾਗੀ।
ਸੇਵਾ ਸਮਯ ਦੈਵ ਬਨ ਦੀਨਾ। ਮੋਰ ਮਨੋਰਥ ਸੁਫਲ ਨ ਕੀਨਾ।
ਤਜਬ ਛੋਭ ਜਨਿ ਛਾਡਿਯ ਛੋਹੂ। ਕਰਮ ਕਠਿਨ ਕਛੁ ਦੋਖ ਨ ਮੋਹੂ।
ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਬਚਨ ਸਾਸੁ ਅਕੁਲਾਨੀ। ਦਸਾ ਕਵਨਿ ਬਿਧਿ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ।
ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨੀ। ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਸਿਖ ਆਸਿਖ ਦੀਨੀ।
ਅਚਲ ਹੋਉ ਅਹਿਵਾਤ ਤੁਮਾਰਾ। ਜਬ ਲਗਿ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਜਲ ਧਾਰਾ।

ਦੋ: ਸੀਤਹਿੰ ਸਾਸੁ ਅਸੀਸ ਸਿਖ ਦੀਨ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ।
ਚਲੀ ਨਾਇ ਪਦ ਪਦਮ ਸਿਰ ਅਤਿ ਹਿਤ ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰ। ੬੮

ਸਮਾਚਾਰ ਜਬ ਲਛਮਨ ਪਾਏ। ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਉਠਿ ਧਾਏ।
ਕੰਪ ਪੁਲਕ ਤਨੁ ਨਯਨ ਸਨੀਰਾ। ਗਹੇ ਚਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਅਧੀਰਾ।
ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਚਿਤਵਤ ਠਾਢੇ। ਮੀਨ ਦੀਨ ਜਨੁ ਜਲ ਤੇ ਕਾਢੇ।
ਸੋਚ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਧਿ ਕਾ ਹੋਨਿਹਾਰਾ। ਸਬ ਸੁਖ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਿਰਾਨ ਹਮਾਰਾ।
ਮੋ ਕਹੁ ਕਹਾ ਕਹਬ ਰਘੁਨਾਥਾ। ਰਖਿਹਹਿੰ ਭਵਨ ਕਿ ਲੇਹਹਿੰ ਸਾਥਾ।

॥ਰਾਮੁ ਬਿਲੋਕਿ ਬੰਧੁ ਕਰ ਜੋਰੇ॥ ॥ਦੇਹ ਗੇਹ ਸਬ ਸਨ ਤ੍ਰਿਣ ਤੋਰੇ॥
॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਰਾਮ ਨਯ ਨਾਗਰ॥ ॥ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਰਲ ਸੁਖ ਸਾਗਰ॥
॥ਤਾਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਜਨਿ ਕਦਰਾਹੂ॥ ॥ਸਮੁਝਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਰਿਣਾਮ ਉਛਾਹੂ॥

ਦੋਹ: ॥ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਿਖ ਸਿਰ ਧਰਿ ਕਰਹਿ ਸੁਭਾਇ॥
॥ਲਹੇਉ ਲਾਭੁ ਤਿਨ ਜਨਮ ਕੇ ਨਤਰੁ ਜਨਮੁ ਜਗ ਜਾਇ॥ ੬੯

॥ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਸੁਨਹੁ ਸਿਖ ਭਾਈ॥ ॥ਕਰੋ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਪਦ ਸੇਵਕਾਈ॥
॥ਭਵਨ ਭਰਤੁ ਰਿਪੁਸੂਦਨ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਉ ਬ੍ਰਿਧ ਮਮ ਦੁਖੁ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਮੈਂ ਬਨ ਜਾਉਂ ਤੁਮਹਿ ਲੈ ਸਾਥਾ॥ ॥ਹੋਇ ਸਬਹਿ ਬਿਧਿ ਅਵਧ ਅਨਾਥਾ॥
॥ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਪ੍ਰਜਾ ਪਰਿਵਾਰੂ॥ ॥ਸਬ ਕਹੰ ਪਰੈ ਦੁਸਹ ਦੁਖ ਭਾਰੂ॥
॥ਰਹਹੁ ਕਰਹੁ ਸਬ ਕਰ ਪਰਿਤੋਖੂ॥ ॥ਨਤਰੁ ਤਾਤ ਹੋਇਹਿ ਬਡ ਦੋਖੂ॥
॥ਜਾਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਜਾ ਦੁਖਾਰੀ॥ ॥ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਅਵਸਿ ਨਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
॥ਰਹਹੁ ਤਾਤ ਅਸ ਨੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਸੁਨਤ ਲਖਣੁ ਭਏ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਾਰੀ॥
॥ਸਿਅਰੇ ਬਚਨ ਸੂਖਿ ਗੇ ਕੈਸੇ॥ ॥ਪਰਸਤ ਤੁਹਿਨ ਤਾਮਰਸ ਜੈਸੇ॥

ਦੋਹ: ॥ਉਤਰੁ ਨ ਆਵਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਗਹੇ ਚਰਣ ਅਕੁਲਾਇ॥
॥ਨਾਥ ਦਾਸੁ ਮੈਂ ਸ੍ਵਾਮਿ ਤੁਮ ਤਜਹੁ ਤ ਕਾਹ ਬਸਾਇ॥ ੭੦॥

॥ਦੀਨ ਮੋਹਿ ਸਿਖ ਨੀਕਿ ਗੁਸਾਈਂ॥ ॥ਲਾਗਿ ਅਗਮ ਅਪਨੀ ਕਦਰਾਈ॥
॥ਨਰਬਰ ਧੀਰ ਧਰਮ ਧੁਰ ਧਾਰੀ॥ ॥ਨਿਗਮ ਨੀਤਿ ਕੋ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
॥ਮੈਂ ਸਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨੇਹ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ॥ ॥ਮੰਦਰੁ ਮੇਰੁ ਕਿ ਲੇਹਿ ਮਰਾਲਾ॥
॥ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਨ ਜਾਨਉਂ ਕਾਹੂ॥ ॥ਕਹੋਂ ਸੁਭਾਉ ਨਾਥ ਪਤਿਆਹੂ॥
॥ਜਹ ਲਗਿ ਜਗਤ ਸਨੇਹ ਸਗਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਨਿਗਮ ਨਿਜੁ ਗਾਈ॥
॥ਮੋਰੇ ਸਬੈ ਏਕ ਤੁਮ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
॥ਧਰਮ ਨੀਤਿ ਉਪਦੇਸਿਅ ਤਾਹੀ॥ ॥ਕੀਰਤਿ ਭੂਤਿ ਸੁਗਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਹੀ॥
॥ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਰਣ ਰਤ ਹੋਈ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਪਰਿਹਰਿਅ ਕਿ ਸੋਈ॥

ਦੋਹ: ॥ਕਰੁਣਾਸਿੰਧੁ ਸੁ ਬੰਧੁ ਕੇ ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ॥
॥ਸਮੁਝਾਏ ਉਰ ਲਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਿ ਸਨੇਹ ਸਭੀਤ॥ ੭੧

ਅੰਗਾਤੁ ਉਚਿਤ ਮਨੁ ਸਨ ਸਾਈਂ ਆਵਤੁ ਬੈਗਿ ਜਨੁ ਬਰ ਤਾਈਂ
ਸੁਤੋਤ੍ਰ ਭੂਮੇ ਸੁਨਿ ਰਘੁਵਰ ਬਾਨੀ ਭੂਲੋ ਹਾਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਮਿਟੀ ਗਲਾਨੀ
ਤਹ ਭਿਤਾ ਹਿਏ ਦਸ ਮਾਤ੍ਰ ਪੁਨ ਆਏ ਅਨੰਤ ਅੰਗਾ ਕੈਕਿ ਲੋਚਨ ਪਾਈ
ਸਨਾਧ ਸਨਨਿ ਪਗਨਾ ਸਤੈ ਮਾਥਾ ਅਨ ਰਘੁ ਨੈਂਦਨ ਜਾਨਕਿ ਸਾਥਾ
ਸੁਹੁਤੋ ਮਾਤੁ ਸਭਿਨ ਮਨ ਦੇਖੀ ਭਏ ਸਕਲੋ ਸਬ ਕਲਾ ਬਿਸੇਖੀ
ਗਾਈ ਸਗਮ ਸੁਨਿ ਭੂਖਨ ਕੋਰਾ ਸਿਗੀ ਦੇਖਿਸ ਨੁ ਵਰ ਚਪੁ ਓਰਾ
ਲਛ ਲਛਮਨੋਤ੍ਰ ਅਨਰਘ ਆਤ੍ਰ ਇਨ ਅਨੇਕ ਬ੍ਰਮ ਕਰਬ ਅਕਾਤ੍ਰ
ਅੰਗਾਤ ਕਿਦਾ ਸਭਪ ਸਮੁਦਾਈ ਜਾਨ ਸੇਗ ਦੈ ਪਿਕਗਹਿ ਭਿਲਾਹੀਂ

ਦੋਹ: ਸਮੁਝਿ ਭੁਮਿਅੰਕ ਗਾਅਸਿਖ ਕ੍ਰਪ ਸੁ ਸੀਲ ਸੁਭਾਵ ॥
ਸਿੰਧੁ ਸਨੇਹ ਸੁਧਾ ਭੁਲੇ ਜਿਹ ਪਾਇਨਿ ਕੀਨ ਕ੍ਰਦਾਵ ॥੧੨॥

ਪੀਕਗ ਪਠੋ ਨੁ ਅਢਾਰ ਜਾਗੀ ਸਾਤਿ ਸਕ੍ਰ ਚੁਵੈ ਪੀਕੀ ਸਿਭ੍ਰ ਕਾਨੀ
ਭਤ੍ਰ ਤ੍ਰਮਾਰਿ — ਮਾਤ੍ਰ ਦੈਵੈ ਜੀ ਪਿਭ੍ਰਾ ਕਾਮ ਸਬ ਹਾਤਿ ਸਨੇਹੀ
ਅਰ ਪਤਨੰ ਸਰ ਕਾਮ ਨਿਵਾਸ੍ਰ ਤਨੰ ਇਹ ਸਕੇ ਹਾਤ੍ਰ ਪੁਕਾਸ੍ਰ
ਜੈ ਪੈ ਸਜਿ ਕਾਮ ਬਨ ਜਾਹੀਂ ਅਦਪ ਭੂਆਡ ਕਾਜ ਕਹੂ ਨਾਹੀਂ
ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸੰਗ੍ਰ ਸੁਨ ਸਾਈਂ ਸੋਇਹ ਸਕਲ ਪ੍ਰਾਣ ਕੀਨਾਈਂ
ਕਾਮ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਯ ਜੀਵਨ ਜੀਕੋ ਸੂਕਬ ਕਾਹੇਤ ਸਦਾ ਸਬ ਹੀਕੋ
ਸੂਨਜੀਜ ਪ੍ਰਿਅ ਪਰਮਤਨੰ ਤੋ ਜਾਨਿਕ ਸਭਹਿ ਕਾਮ ਕੈਨ ਤ੍ਰੋ
ਅਸ ਜਿਹ ਜਾਨਿ ਸੰਗ ਬਨ ਜਾਤ੍ਰ ਹੋਤ੍ਰ ਤਤ ਨ ਕੀ ਜੀਵਨ ਜਾਤ੍ਰ

ਦੋਹ: ਭੂਮਿਤ੍ਰ ਕਾਤ੍ਰ ਸਨ ਭੂਮੇ ਪੁਲੇ ਸਮੇਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੇ ਨਾਹੁੰ ॥
ਜੈ ਭੁਮਾਰਮਨ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਛਲ ਕੀਨ ਕਾਮ ਪਦ ਨਾਹੁੰ ॥੭੩॥

ਪੂਤ੍ਰ ਦੇਵੀ ਭੂਰਡੀ ਜਗੇ ਸੈਈ ਕਾਪੁ ਕਤ ਭਲੁ ਜਾਤ੍ਰ ਮੂਡ ਸੋਈ
ਸਤ੍ਰਤ੍ਰ ਬੰਸ ਭਲਿ ਭ੍ਰਾਇ ਬਿਗਸੈ ਤਾਮ ਬਿਭ੍ਰ ਖ ਸੂਤ ਤੈ ਕਿਤ ਜਾਹੀਂ
ਭੂਮਕਾਨੇ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਕਾਮ ਬ੍ਰਜਗਾਹੀ ਭੂਮਤਿ ਕੇਤ੍ਰ ਤਾਤ ਕਹੂ ਨਾਹੀਂ
ਸਕਲ ਸ੍ਰਾਕ੍ਰਤ ਕਰ ਜਲ ਸੁਤ ਕੇਤ੍ਰ ਕਾਮ ਸੀਜ ਪਦ ਸਜਲ ਸਨੇਹੂ
ਰਾਗ ਰੋਖ ਇਰਖਾ ਮਦ ਮੋਹੂ ਜਾਨਿ ਸੁਪਨਿਹੁ ਇਨਕੇ ਕੋਹੂ

[illegible]

ਪਉ: [illegible]

[illegible] ੩

ਸਲੋ: [illegible]

[illegible] ੨

[illegible]

ਸਲੋ: [illegible]

[illegible] ੨੪

[illegible]

॥ਸੁਭ ਅਰੁ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਅਨੁਹਾਰੀ॥ ॥ਈਸ ਦੇਇ ਫਲੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ॥
॥ਕਰੈ ਜੋ ਕਰਮ ਪਾਵ ਫਲ ਸੋਈ॥ ॥ਨਿਗਮ ਨੀਤਿ ਅਸਿ ਕਹ ਸਬੁ ਕੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਔਰ ਕਰੈ ਅਪਰਾਧੁ ਕੋਇ ਔਰ ਪਾਵ ਫਲ ਭੋਗੁ॥
॥ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਭਗਵੰਤ ਗਤਿ ਕੋ ਜਗ ਜਾਨੈ ਜੋਗੁ॥ ੭੫॥

॥ਰਾਯ ਰਾਮ ਰਾਖਨ ਹਿਤ ਲਾਗੀ॥ ॥ਬਹੁਤ ਉਪਾਯ ਕੀਨ ਛਲ ਤ੍ਯਾਗੀ॥
॥ਲਖੀ ਰਾਮ ਰੁਖ ਰਹਤ ਨ ਜਾਨੇ॥ ॥ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਧੀਰ ਸਯਾਨੇ॥
॥ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਯ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨੀ॥ ॥ਅਤਿ ਹਿਤ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖ ਦੀਨੀ॥
॥ਕਹਿ ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੁਸਹ ਸੁਨਾਏ॥ ॥ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਪਿਤੁ ਸੁਖ ਸਮੁਝਾਏ॥
॥ਸਿਯ ਮਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਅਨੁਰਾਗਾ॥ ॥ਘਰ ਨ ਸੁਗਮ ਬਨ ਬਿਖਮ ਨ ਲਾਗਾ॥
॥ਔਰੈਂ ਸਬਹਿ ਸੀਯ ਸਮੁਝਾਈ॥ ॥ਕਹਿ ਕਹਿ ਬਿਪਿਨ ਬਿਪਤਿ ਅਧਿਕਾਈ॥
॥ਸਚਿਵ ਨਾਰਿ ਗੁਰੁ ਨਾਰਿ ਸਯਾਨੀ॥ ॥ਸਹਿਤ ਸਨੇਹ ਕਹਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਤੁਮ ਕਹੁੰ ਤੌ ਨ ਦੀਨ ਬਨਬਾਸੂ॥ ॥ਕਰਹੁ ਜੋ ਕਹਹਿ ਸਸੁਰ ਗੁਰੁ ਸਾਸੂ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਖ ਸੀਤਲ ਹਿਤ ਮਧੁਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਸੁਨਿ ਸੀਤਹਿ ਨ ਸੁਹਾਨਿ॥
॥ਸਰਦ ਚੰਦ ਚੰਦਨਿ ਲਗਤ ਜਨੁ ਚਕਈ ਅਕੁਲਾਨਿ॥ ੭੬॥

॥ਸੀਯ ਸਕੁਚ ਬਸ ਉਤਰ ਨ ਦੇਈ॥ ॥ਸੋ ਸੁਨਿ ਤਮਕਿ ਉਠੀ ਕੈਕੇਈ॥
॥ਮੁਨਿ ਪਟ ਭੂਖਣ ਭਾਜਨ ਆਨੀ॥ ॥ਆਗੇ ਧਰਿ ਬੋਲੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਰਘੁਬੀਰਾ॥ ॥ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਨ ਛਾਡਹਿ ਭੀਰਾ॥
॥ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਜਸ ਪਰਲੋਕ ਨਸਾਊ॥ ॥ਤੁਮਹਿ ਜਾਨ ਬਨ ਕਹਹਿ ਨ ਕਾਊ॥
॥ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਇ ਕਰੌ ਜੁ ਭਾਵਾ॥ ॥ਰਾਮ ਜਨਨਿ ਸਿਖ ਸੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥
॥ਭੂਪਹਿ ਬਚਨ ਬਾਣ ਸਮ ਲਾਗੇ॥ ॥ਕਰਹਿ ਨ ਪ੍ਰਾਣ ਪਯਾਨ ਅਭਾਗੇ॥
॥ਲੋਗ ਬਿਕਲ ਮੂਰਛਿਤ ਨਰਨਾਹੂ॥ ॥ਕਾਹ ਕਰਿਯ ਕਛੁ ਸੂਝ ਨ ਕਾਹੂ॥
॥ਰਾਮ ਤੁਰਤ ਮੁਨਿ ਭੇਖ ਬਨਾਈ॥ ॥ਚਲੇ ਜਨਕ ਜਨਨੀ ਸਿਰ ਨਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਸਜਿ ਬਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਸਬ ਬਨਿਤਾ ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ॥
॥ਬੰਦਿ ਬਿਪ੍ਰ ਗੁਰੁ ਚਰਣ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲੇ ਕਰਿ ਸਬਹਿ ਅਚੇਤ॥ ੭੭

॥ਨਿਕਸਿ ਬਸਿਸ੍ਟ ਦ੍ਵਾਰ ਭਏ ਠਾਢੇ॥ ॥ਦੇਖੇ ਲੋਗ ਬਿਰਹ ਦਵ ਦਾਢੇ॥

ਸ: ਰਾ:

ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਿਥ ਸੁਰਨ ਸਹਿਤ ਸਮੁਦਾਯੋ । ਦੈਤ੍ਯ ਬ੍ਰਿੰਦ ਰਘੁਬੀਰ ਬੁਲਾਯੋ ।
ਗੁਰੂ ਸਨਕਾਦਿ ਵਰ ਆਸਨ ਦੀਨੋ । ਆਦਰ ਦਾਨ ਦ੍ਵਿਜ ਬਹੁ ਕੀਨੋ ।
ਜਾਚਕ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸੰਤੋਖੇ । ਮੀਤ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿ ਪੇਖੇ ।
ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਸਭ ਬੁਲਾਇ ਬਹੋਰੀ । ਗੁਰੁ ਪਹਿ ਸੌਂਪਿ ਬੋਲੇ ਕਰ ਜੋਰੀ ।
[illegible] ਸਾਈਂ । ਕਰ [illegible] ਜਨਨੀ ਕੀ ਨਾਈਂ ।
[illegible] ਪਾਨੀ । ਕਰਤ ਕਾਮ ਸਭ ਸਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ।
[illegible] ਸਭ ਭਾਂਤਿ [illegible] । ਜਿਹ ਤੇ ਰਹ ਨਰ ਨਾਰ ਸੁਖਾਰੀ ।

ਦੋਹ: ਮਾਤੁ ਸਕਲ [illegible] ਦੁਖ ਦੀਨ ।
ਜਿਹ [illegible] ਪ੍ਰਬੀਨ । ੧੮

[illegible] ਸਮੁਦਾਇ । ਗੁਰੂ ਪਦ ਪਦਮ [illegible] ਸਿਰ ਨਾਇ ।
[illegible] ਗੌਰਿ [illegible] ਸੀਸ ਮਨਾਈ । ਹਰਖੇ ਆਸੀਖ ਪਾਇ ਰਘੁਰਾਈ ।
ਰਾਮ ਲਖਨ [illegible] । ਮੁਨਿ [illegible] ਪ੍ਰਭ [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।

ਦੋਹ: [illegible] ।
[illegible] । ੧੯

[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।
[illegible] । [illegible] ।

੨੦੮

॥ਨਾਹਿਂ ਤੌ ਮੋਰ ਮਰਨ ਪਰਿਣਾਮਾ॥ ॥ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ਭਏ ਬਿਧਿ ਬਾਮਾ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਮੂਰਛਿਤ ਪਰੇ ਮਹਿ ਰਾਊ॥ ॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਅ ਆਨਿ ਦੇਖਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਪਾਯ ਰਜਾਯਸੁ ਨਾਇ ਸਿਰ ਰਥ ਅਤਿ ਬੇਗਿ ਬਨਾਇ॥
॥ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਬਾਹਰ ਨਗਰ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਭਾਇ॥੮੧॥

॥ਤਬ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ॥ ॥ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਰਥ ਰਾਮ ਚਢਾਏ॥
॥ਚਢਿ ਰਥ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਚਲੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਵਧਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
॥ਚਲਤ ਰਾਮ ਲਖਿ ਅਵਧ ਅਨਾਥਾ॥ ॥ਬਿਕਲ ਲੋਗ ਸਬ ਲਾਗੇ ਸਾਥਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਵਹਿਂ॥ ॥ਫਿਰਹਿਂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਪੁਨਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿਂ॥
॥ਲਾਗਤਿ ਅਵਧ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ॥ ॥ਮਾਨਹੁਂ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰਿ ਅੰਧਿਆਰੀ॥
॥ਘੋਰ ਜੰਤੁ ਸਮ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਡਰਪਹਿਂ ਏਕਹਿਂ ਏਕ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਘਰ ਮਸਾਨ ਪਰਿਜਨ ਜਨੁ ਭੂਤਾ॥ ॥ਸੁਤ ਹਿਤ ਮੀਤ ਮਨਹੁਂ ਜਮਦੂਤਾ॥
॥ਬਾਗਨਿ ਬਿਟਪ ਬੇਲ ਕੁਮਲਾਹੀਂ॥ ॥ਸਰਿਤ ਸਰੋਵਰ ਦੇਖਿ ਨ ਜਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਹਯ ਗਜ ਕੋਟਿਨ ਕੇਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਪੁਰ ਪਸੁ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ॥
॥ਪਿਕ ਰਥਾਂਗ ਸੁਕ ਸਾਰਿਕਾ ਸਾਰਸ ਹੰਸ ਚਕੋਰ॥੮੨॥

॥ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਕਲ ਸਬ ਠਾਢੇ॥ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਮਨਹੁਂ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖਿ ਕਾਢੇ॥
॥ਨਗਰ ਸਫਲ ਬਨ ਗਹਬਰ ਭਾਰੀ॥ ॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਪੁਲ ਸਕਲ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਬਿਧਿ ਕੈਕਈ ਕਿਰਾਤਿਨਿ ਕੀਨੀ॥ ॥ਜੇਹਿ ਦਵ ਦੁਸਹ ਦਸਹੁਂ ਦਿਸਿ ਦੀਨੀ॥
॥ਸਹਿ ਨ ਸਕੇ ਰਘੁਬਰ ਬਿਰਹਾਗੀ॥ ॥ਚਲੇ ਲੋਗ ਸਬ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਾਗੀ॥
॥ਸਬਹਿਂ ਬਿਚਾਰ ਕੀਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਬਿਨੁ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਤਹਂ ਸਕਲ ਸਮਾਜੂ॥ ॥ਬਿਨੁ ਰਘੁਬੀਰ ਅਵਧ ਨਹਿਂ ਕਾਜੂ॥
॥ਚਲੇ ਸਾਥ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥ ॥ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਸੁਖ ਸਦਨ ਬਿਹਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਚਰਣ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰਿਯ ਜਿਨਹੀਂ॥ ॥ਬਿਖ੍ਯ ਭੋਗ ਬਸ ਕਰੈਂ ਕਿ ਤਿਨਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧ ਬਿਹਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਲਗੇ ਲੋਗ ਸਬ ਸਾਥ॥
॥ਤਮਸਾ ਤੀਰ ਨਿਵਾਸ ਕਿਯ ਪ੍ਰਥਮ ਦਿਵਸ ਰਘੁਨਾਥ॥੮੩॥

॥ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਦੇਖੀ॥ ॥ਸਦਯ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦੁਖ ਭਯਉ ਬਿਸੇਖੀ॥

॥ਕਰੁਨਾ ਮਯ ਰਘੁਨਾਥ ਗੁਸਾਈਂ॥ ॥ਬੇਗਿ ਪਾਇਅਹਿ ਪੀਰ ਪਰਾਈ॥
॥ਕਹਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਲੋਗ ਸਮੁਝਾਏ॥
॥ਕਿਏ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ ਘਨੇਰੇ॥ ॥ਲੋਗ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਫਿਰਹਿਂ ਨ ਫੇਰੇ॥
॥ਸੀਲੁ ਸਨੇਹ ਛਾਡਿ ਨਹਿਂ ਜਾਈ॥ ॥ਅਸਮੰਜਸ ਬਸ ਭੇ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਲੋਗ ਸੋਗ ਸ੍ਰਮ ਬਸ ਗਏ ਸੋਈ॥ ॥ਕਛੁਕ ਦੇਵ ਮਾਯਾ ਮਤਿ ਮੋਈ॥
॥ਜਬਹਿਂ ਜਾਮ ਜੁਗ ਜਾਮਿਨਿ ਬੀਤੀ॥ ॥ਰਾਮ ਸਚਿਵ ਸਨ ਕਹੇਉ ਸਪ੍ਰੀਤੀ॥
॥ਖੋਜ ਮਾਰਿ ਰਥ ਹਾਂਕਹੁ ਤਾਤਾ॥ ॥ਆਨ ਉਪਾਯ ਬਨਿਹਿ ਨਹਿਂ ਬਾਤਾ॥

ਦੋ:॥ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਿਯ ਜਾਨ ਚੜਿ ਸੰਭੁ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਇ॥
॥ਸਚਿਵ ਚਲਾਯਉ ਤੁਰਤ ਰਥ ਇਤ ਉਤ ਖੋਜ ਦੁਰਾਇ॥ ੮੩

॥ਜਾਗੇ ਸਕਲ ਲੋਗ ਭਏ ਭੋਰੂ॥ ॥ਗਏ ਰਘੁਬੀਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਸੋਰੂ॥
॥ਰਥ ਕਰ ਖੋਜ ਕਤਹੁੰ ਨਹਿਂ ਪਾਵਹਿਂ॥ ॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਧਾਵਹਿਂ॥
॥ਮਨਹੁ ਬਾਰਿਨਿਧਿ ਬੂਡ ਜਹਾਜੂ॥ ॥ਭਯਉ ਬਿਕਲ ਬਡ ਬਨਿਕ ਸਮਾਜੂ॥
॥ਏਕਹਿਂ ਏਕ ਦੇਹਿਂ ਉਪਦੇਸੂ॥ ॥ਤਜੇ ਰਾਮ ਹਮ ਜਾਨਿ ਕਲੇਸੂ॥
॥ਨਿੰਦਹਿਂ ਆਪੁ ਸਰਾਹਹਿਂ ਮੀਨਾ॥ ॥ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਹੀਨਾ॥
॥ਜੌਂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਯੋਗ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ॥ ॥ਤੌ ਕਸ ਮਰਨ ਨ ਮਾਂਗੇ ਦੀਨਾ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਲਾਪ ਕਲਾਪਾ॥ ॥ਆਏ ਅਵਧ ਭਰੇ ਪਰਿਤਾਪਾ॥
॥ਬਿਖਮ ਬਿਯੋਗ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥ ॥ਅਵਧਿ ਆਸ ਸਬ ਰਾਖਹਿਂ ਪ੍ਰਾਨਾ॥

ਦੋ:॥ਰਾਮ ਦਰਸ ਹਿਤ ਨੇਮ ਬ੍ਰਤ ਲਗੇ ਕਰਨ ਨਰ ਨਾਰਿ॥
॥ਮਨਹੁ ਕੋਕ ਕੋਕੀ ਕਮਲ ਦੀਨ ਬਿਹੀਨ ਤਮਾਰਿ॥੮੪॥

॥ਸੀਤਾ ਸਚਿਵ ਸਹਿਤ ਦੋਉ ਭਾਈ॥ ॥ਸ੍ਰਿੰਗਬੇਰ ਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਈ॥
॥ਉਤਰੇ ਰਾਮ ਦੇਵਸਰਿ ਦੇਖੀ॥ ॥ਕੀਨ ਦੰਡਵਤ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਲਖਨ ਸਚਿਵ ਸਿਯ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ॥ਸਬਹਿਂ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਯਉ ਰਾਮਾ॥
॥ਗੰਗ ਸਕਲ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥ ॥ਸਬ ਸੁਖ ਕਰਨਿ ਹਰਨਿ ਸਬ ਸੂਲਾ॥
॥ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥ ॥ਰਾਮ ਬਿਲੋਕਹਿਂ ਗੰਗ ਤਰੰਗਾ॥
॥ਸਚਿਵਹਿ ਅਨੁਜਹਿ ਪ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਬਿਬੁਧ ਨਦੀ ਮਹਿਮਾ ਅਧਿਕਾਈ॥

੨੧੦

॥ਮੱਜਨ ਕੀਨ ਪੰਥ ਸ੍ਰਮ ਗਯਊ॥ ॥ਸੁਚਿ ਜਲ ਪਿਅਤ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਭਯਊ॥
॥ਸੁਮਿਰਤ ਜਾਹਿੰ ਮਿਟਹਿੰ ਸ੍ਰਮ ਭਾਰੂ॥ ॥ਤੇਹਿ ਸ੍ਰਮ ਯਹ ਲੌਕਿਕ ਬਿਵਹਾਰੂ॥

ਦੋ: ॥ਸੁੱਧ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਮਯ ਕੰਦ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਕੇਤੁ॥
॥ਚਰਿਤ ਕਰਤ ਨਰ ਅਨੁਹਰਤ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਸਾਗਰ ਸੇਤੁ॥੮੫

॥ਯਹ ਸੁਧਿ ਗੁਹ ਨਿਖਾਦ ਜਬ ਪਾਈ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਲਿਏ ਪ੍ਰਿਯ ਬੰਧੁ ਬੁਲਾਈ॥
॥ਲੀਏ ਫਲ ਮੂਲ ਭੇਂਟ ਭਰਿ ਭਾਰਾ॥ ॥ਮਿਲਨ ਚਲੇ ਹਿਯ ਹਰਖ ਅਪਾਰਾ॥
॥ਕਰਿ ਦੰਡਵਤ ਭੇਂਟ ਧਰਿ ਆਗੇ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਬਿਲੋਕਤ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
॥ਸਹਜ ਸਨੇਹ ਬਿਬਸ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਪੂਛੀ ਕੁਸਲ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਈ॥
॥ਨਾਥ ਕੁਸਲ ਪਦ ਪੰਕਜ ਦੇਖੇ॥ ॥ਭਯਉਂ ਭਾਗ ਭਾਜਨ ਜਨ ਲੇਖੇ॥
॥ਦੇਵ ਧਰਨਿ ਧਨ ਧਾਮ ਤੁਮਾਰਾ॥ ॥ਮੈਂ ਜਨ ਨੀਚ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਅ ਪੁਰ ਧਾਰਿਅ ਪਾਊ॥ ॥ਥਾਪਿਯ ਜਨ ਸਬ ਲੋਗ ਸਿਹਾਊ॥
॥ਕਹੇਹੁ ਸਤ੍ਯ ਸਬ ਸਖਾ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਆਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਰਖ ਚਾਰਿ ਦਸ ਬਾਸ ਬਨ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਤ ਬੇਖ ਅਹਾਰ॥
॥ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸ ਨਹਿੰ ਉਚਿਤ ਸੁਨਿ ਗੁਹਹਿੰ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰ॥ ੮੬

॥ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਿਯ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਸਪ੍ਰੇਮ ਗ੍ਰਾਮ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਤੇ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਕਹਹੁ ਸਖਿ ਕੈਸੇ॥ ॥ਜਿਨ ਪਠਏ ਬਨ ਬਾਲਕ ਐਸੇ॥
॥ਏਕ ਕਹੈਂ ਭੂਪਤਿ ਭਲ ਕੀਨ੍ਹਾ॥ ॥ਲੋਚਨ ਲਾਹੁ ਹਮਹਿੰ ਜਿਨ ਦੀਨਾ॥
॥ਤਬ ਨਿਖਾਦ ਪਤਿ ਉਰ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ॥ਤਰੁ ਸਿੰਸਪਾ ਮਨੋਹਰ ਜਾਨਾ॥
॥ਲੈ ਰਘੁਨਾਥਹਿੰ ਠਾਉਂ ਦਿਖਾਵਾ॥ ॥ਕਹੇਉ ਰਾਮ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਵਾ॥
॥ਪੁਰਜਨ ਕਰਿ ਜੁਹਾਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ॥ ॥ਰਘੁਬਰ ਸੰਧ੍ਯਾ ਕਰਨ ਸਿਧਾਏ॥
॥ਗੁਹ ਸਵਾਂਰਿ ਸਾਥਰੀ ਬਨਾਈ॥ ॥ਕੁਸ ਕਿਸਲਯ ਮ੍ਰਿਦੁ ਪਰਮ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਸੁਚਿ ਫਲ ਮੂਲ ਮਧੁਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਜਾਨੀ॥ ॥ਦੋਨਾ ਭਰਿ ਭਰਿ ਰਾਖਿਸਿ ਆਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਯ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਹਿਤ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਇ॥
॥ਸਯਨ ਕੀਨ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਪਾਂਯ ਪਲੋਟਤ ਭਾਇ॥੮੭

॥ਉਠੇ ਲਖਨ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਵਤ ਜਾਨੀ॥ ॥ਕਹਿ ਸਚਿਵਹਿੰ ਸੋਵਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥

[illegible] ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ [illegible]

[illegible]

ਦੋਹ: [illegible] ੮੮

[illegible]

ਦੋਹ: [illegible] ੮੯

[illegible]

ਪਰਾਹਿ ਧਾਮ ਧਨ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵੈ ਨਾਹੂ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਸਹਿਤ ਉਤਸਾਹੂ ॥
ਹੋਹਿ ਸੁਖਿ ਸੁਨਿ ਜਗੁ ਵਿਸਮਾਹੀ ॥ ਜੋ ਜਾਨੂ ਪਰਮਾਰਥ ਨਾਹੀ ॥੩੯॥

ਦੋ: ਜਿਮ ਪਨੇ ਹੋਇ ਤੁਮਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਚਿ ਨਰ ਪਤਿ ਜੋਇ ॥
ਤਿਮ ਗੋ ਭਗਤ ਨ ਜਾਨਿ ਕਛੁ ਤ੍ਰਿਸਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਜਗ ਜੋਇ ॥ ੪੦

ਮਸਮ ਇਹ ਜਾਨੈ ਨਹਿੰ ਗਨਿ ਭੇਉ ॥ ਸ੍ਵਪਨ ਬਿਕਾਰ ਨਹਿ ਦੀਸਤ ਜੇਉ ॥
ਜੋਰ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭ ਮੇਟਹਿ ਕਾਰਾ ॥ ਦੇਖਹਿੰ ਸ੍ਵਪਨ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥
ਕਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਿ ਨਿ ਜਾਵਹਿ ਜੋਈ ॥ ਪਰਮਾਰਥ ਪਾਵਹਿ ਪਰਾਹਿ ਸੋਈ ॥
ਜਾਨਹਿ ਜਤ ਸ੍ਰਪਨੈ ਜੀਦ ਜਗਤ ਜਾਗਾ ॥ ਸਭ ਸਭ ਦਿਖਾਵਤ ਦਿਖਾ ਸਹਿਤਾ ॥
ਹੋਇ ਸੁਬਿਬੇਕ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗਾ ॥ ਤਬ ਗੁਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਰਨ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥
ਸ੍ਵਪਨ ਜਗ ਪਰਮਾਰਥ ਭੇਊ ॥ ਮਨ ਭ੍ਰਮ ਦਰਸਨ ਧਾਮ ਪਦ ਨੇਊ ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਪਰਮਾਰਥ ਰੂਪਾ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਮਧ ਅਨਾਦਿ ਅਨੂਪ ॥
ਜਲ ਤਰੰਗ ਬਿਕਾਰ ਗਹਿਤ ਸਤ ਤੇਵਾ ॥ ਗਹਿ ਨਿਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਰੂਪਹਿੰ ਦੇਵਾ ॥

ਦੋ: ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਸੁਗਤਿ ਸੁਰ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁਪਾਲਾ ॥
ਭਗਤ ਬਚਨ ਪਾਠ ਸਤ ਮਤ ਸੁਨਤ ਮਿਟੈ ਜਗ ਜਾਲਾ ॥ ੪੧

ਸਭ ਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਭ ਇਹ ਆਸ ਪਾਵਹਿ ਸੋਊ ॥ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਚਨ ਕਰਤ ਦੇਊ ॥
ਬਰਨ ਧਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਾਵਾ ॥ ਜਾਵੈ ਜਗ ਮੰਗਲ ਦਾਤਾ ॥
ਸਕਲ ਜੀਵ ਕਹਿ ਕਾਮ ਅਨੁਯੋਗ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਜਾਨ ਦਟ ਧੀਰ ਮਹਾਈ ॥
ਅਨੁਜ ਸਾਹਿਬ ਸਿਖ ਸਟ ਬਾਨ ਜੋ ॥ ਦੇਖਿ ਸੁਮਤਿ ਨਮਨ ਸਭ ਕਾਜੇ ॥
ਬ੍ਰਿਧ ਸਦਾ ਆਤਿ ਬਚਨ ਸਹਿਤਾ ॥ ਤਕ ਕਰੋ ਜਿ ਬਚਨ ਆਤਿ ਦੀਨਾ ॥
ਧਾਮ ਕਰੋ ਅਸੰਕ ਸਭ ਨਾਥਾ ॥ ਭੀ ਰਚ ਜਾਉ ਧਾਮ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥
ਸਨ ਦਿਖਾਇ ਸੁਰ ਸਾਰਿ ਅਨੁਵਾਦੇ ॥ ਅਸਹਿ ਬੋਲਿ ਹੋਹਿ ਦੇਉ ਭਾਈ ॥
ਬਚਨ ਧਾਮ ਸਿਖ ਆਨਿਹੁ ਦੇਤੀ ॥ ਸੁਜ ਸਭ ਸੰਗੋਚ ਨਿਦੇਤੀ ॥

ਦੋ: ਸ੍ਰਿਅ ਅਸ ਕਰੋ ਗੁਸਾਂਈ ਜਸ ਗੁਨ ਗਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸੋਇ ॥
ਕਰੇ ਬਿਨਤੀ ਪਾਵਨ ਪੜੋ ਦੀਨ ਬਚਨ ਕੀ ਸੋਇ ॥ ੪੨

ਸਤ ਗੁਰ ਪਾਵਨ ਕੀਨੀ ਸੋਈ ॥ ਜਾਤ ਅਦਪ ਅਨਾਥਨ ਦੇਈ ॥

॥[illegible] ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਪ੍ਰਬੋਧਾ॥ ॥ਤਾਤ ਧਰਮ ਮਤੁ ਤੁਮ ਸਬੁ ਸੋਧਾ॥
॥ਸਿਬਿ ਦਧੀਚ ਹਰਿਚੰਦ ਨਰੇਸਾ॥ ॥ਸਹੇ ਧਰਮ ਹਿਤ ਕੋਟਿ ਕਲੇਸਾ॥
॥ਰੰਤਿਦੇਵ ਬਲਿ ਭੂਪ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਧਰਮੁ ਧਰੇਉ ਸਹਿ ਸੰਕਟ ਨਾਨਾ॥
॥ਧਰਮੁ ਨ ਦੂਸਰ ਸਤ੍ਯ ਸਮਾਨਾ॥ ॥ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਮੈ ਸੋਇ ਧਰਮੁ ਸੁਲਭ ਕਰਿ ਪਾਵਾ॥ • ॥ਤਜੇਂ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਅਪਜਸੁ ਛਾਵਾ॥ •
॥ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਹੁ ਅਪਜਸ ਲਾਹੂ॥ ॥ਮਰਨ ਕੋਟਿ ਸਮ ਦਾਰੁਨ ਦਾਹੂ॥
॥ਤੁਮ ਸਨ ਤਾਤ ਬਹੁਤ ਕਾ ਕਹਊਂ॥ ॥ਦਿਏਂ ਉਤਰੁ ਫਿਰਿ ਪਾਤਕੁ ਲਹਊਂ॥

ਦੋ: ॥ਪਿਤੁ ਪਦ ਗਹਿ ਕਹਿ ਕੋਟਿ ਨਤਿ ਬਿਨਯ ਕਰਬ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
॥ਚਿੰਤਾ ਕਵਨਿਹੁ ਬਾਤ ਕੈ ਤਾਤ ਕਰਿਅ ਜਨਿ ਮੋਰਿ॥੯੫॥

॥ਤੁਮ ਪੁਨਿ ਪਿਤੁ ਸਮ ਅਤਿ ਹਿਤ ਮੋਰੇ॥ ॥ਬਿਨਤੀ ਕਰਉਂ ਤਾਤ ਕਰ ਜੋਰੇ॥
॥ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੋਇ ਕਰਤਬ੍ਯ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ॥ ॥ਦੁਖ ਨ ਪਾਵ ਪਿਤੁ ਸੋਚ ਹਮਾਰੇ॥ •
॥ਸੁਨਿ ਰਘੁਨਾਥ ਸਚਿਵ ਸੰਬਾਦੂ॥ ॥ਭਯਉ ਸਪਰਿਜਨ ਬਿਕਲ ਬਿਖਾਦੂ॥
॥ਪੁਨਿ ਕਛੁ ਲਖਨ ਕਹੀ ਕਟੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਰਜੇ ਬਡ ਅਨੁਚਿਤ ਜਾਨੀ॥
॥ਸਕੁਚਿ ਰਾਮ ਨਿਜ ਸਪਥ ਦਿਵਾਈ॥ ॥ਲਖਨ ਸੰਦੇਸੁ ਕਹਿਅ ਜਨਿ ਜਾਈ॥
॥ਕਹ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੰਦੇਸੂ॥ ॥ਸਹਿ ਨ ਸਕਿਹਿ ਸਿਯ ਬਿਪਿਨ ਕਲੇਸੂ॥
॥ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਅਵਧ ਆਵ ਫਿਰਿ ਸੀਯਾ॥ • ॥ਸੋਇ ਰਘੁਬਰਹਿ ਤੁਮ੍ਹਹਿ ਕਰਨੀਯਾ॥ •
॥ਨਤਰੁ ਨਿਪਟ ਅਵਲੰਬ ਬਿਹੀਨਾ॥ ॥ਮੈਂ ਨ ਜਿਅਬ ਜਿਮਿ ਜਲ ਬਿਨੁ ਮੀਨਾ॥ •

ਦੋ: ॥ਮਇਕੇਂ ਸਸੁਰੇਂ ਸਕਲ ਸੁਖ ਜਬਹਿੰ ਜਹਾਂ ਮਨੁ ਮਾਨ॥
॥ਤਹਂ ਤਬ ਰਹਿਹਿ ਸੁਖੇਨ ਸਿਯ ਜਬ ਲਗਿ ਬਿਪਤਿ ਬਿਹਾਨ॥ ੯੬

॥ਬਿਨਤੀ ਭੂਪ ਕੀਨ੍ਹ ਜੇਹਿ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਆਰਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਸੋ ਕਹਿ ਜਾਤੀ॥
॥ਪਿਤੁ ਸੰਦੇਸੁ ਸੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਸਿਯਹਿ ਦੀਨ੍ਹ ਸਿਖ ਕੋਟਿ ਬਿਧਾਨਾ॥
॥ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰੂ॥ ॥ਫਿਰਹੁ ਤ ਸਬ ਕਰ ਮਿਟੈ ਖਭਾਰੂ॥
॥ਸੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਕਹਤਿ ਬੈਦੇਹੀ॥ ॥ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਪਰਮ ਸਨੇਹੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੁਨਾਮਯ ਪਰਮ ਬਿਬੇਕੀ॥ ॥ਤਨੁ ਤਜਿ ਰਹਤਿ ਛਾਂਹ ਕਿਮਿ ਛੇਂਕੀ॥
॥ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਇ ਕਹ ਭਾਨੁ ਬਿਹਾਈ॥ ॥ਕਹਂ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਚੰਦੁ ਤਜਿ ਜਾਈ॥

ਪਤਿਹਿਂ ਪ੍ਰੇਮਮਯ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਈ। ਕਹਤਿ ਸਚਿਵ ਸਨ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ॥
ਤੁਮ੍ਹ ਪਿਤੁ ਸਸੁਰ ਸਰਿਸ ਹਿਤਕਾਰੀ। ਉਤਰੁ ਦੇਉਂ ਫਿਰਿ ਅਨੁਚਿਤ ਭਾਰੀ॥

ਦੋ: ਆਰਤ ਬਸ ਸਨਮੁਖ ਭਇਉਂ ਬਿਲਗੁ ਨ ਮਾਨਬ ਤਾਤ।
ਆਰਜਸੁਤ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਨੁ ਬਾਦਿ ਜਹਾਂ ਲਗਿ ਨਾਤ॥ ੯੭

ਪਿਤੁ ਬੈਭਵ ਬਿਲਾਸ ਮੈਂ ਡੀਠਾ। ਨ੍ਰਿਪ ਮਨਿ ਮੁਕੁਟ ਮਿਲਿਤ ਪਦ ਪੀਠਾ॥
ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਅਸ ਪਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋਰੇ। ਪਿਯ ਬਿਹੀਨ ਮਨ ਭਾਵ ਨ ਭੋਰੇ॥
ਸਸੁਰ ਚੱਕਵੈ ਕੋਸਲ ਰਾਊ। ਭੁਵਨ ਚਾਰਿ ਦਸ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਊ॥
ਆਗੇ ਹੋਇ ਜਿਹਿ ਸੁਰਪਤਿ ਲੇਈ। ਅਰਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਆਸਨ ਦੇਈ॥
ਸਸੁਰ ਏਤਾਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਵਧ ਨਿਵਾਸੂ। ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਮਾਤੁ ਸਮ ਸਾਸੂ॥
ਬਿਨੁ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਪਦਮ ਪਰਾਗਾ। ਮੋਹਿ ਕੇਉ ਸਪਨੇਹੁ ਸੁਖਦ ਨ ਲਾਗਾ॥
ਅਗਮ ਪੰਥ ਬਨ ਭੂਮਿ ਪਹਾਰਾ। ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਸਰ ਸਰਿਤ ਅਪਾਰਾ॥
ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਕੁਰੰਗ ਬਿਹੰਗਾ। ਮੋਹਿ ਸਬ ਸੁਖਦ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਸੰਗਾ॥

ਦੋ: ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਸਨ ਮੋਰਿ ਹੁੰਤਿ ਬਿਨਯ ਕਰਬ ਪਰਿ ਪਾਂਯ।
ਮੋਰ ਸੋਚ ਜਨਿ ਕਰਿਅ ਕਛੁ ਮੈਂ ਬਨ ਸੁਖੀ ਸੁਭਾਯ॥ ੯੮

ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਪ੍ਰਿਯ ਦੇਵਰ ਸਾਥਾ। ਬੀਰ ਧੁਰੀਣ ਧਰੇ ਧਨੁ ਭਾਥਾ॥
ਨਹਿਂ ਮਗ ਸ੍ਰਮੁ ਭ੍ਰਮੁ ਦੁਖ ਮਨ ਮੋਰੇ। ਮੋਹਿ ਲਗਿ ਸੋਚ ਕਰਿਅ ਜਨਿ ਭੋਰੇ॥
ਸੁਨਿ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਸਿਯ ਸੀਤਲ ਬਾਨੀ। ਭਯਉ ਬਿਕਲ ਜਨੁ ਫਨਿ ਮਨਿ ਹਾਨੀ॥
ਨਯਨ ਨ ਸੂਝ ਸੁਨੈ ਨਹਿਂ ਕਾਨਾ। ਕਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਨਾ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੀਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ। ਤਦਪਿ ਹੋਤਿ ਨਹਿਂ ਸੀਤਲ ਛਾਤੀ॥
ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਸਾਥ ਹਿਤ ਕੀਨਾ। ਉਚਿਤ ਉਤਰ ਰਘੁਨੰਦਨ ਦੀਨਾ॥
ਮੇਟਿ ਜਾਇ ਨਹਿਂ ਰਾਮ ਰਜਾਈ। ਕਠਿਨ ਕਰਮ ਗਤਿ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਈ॥
ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਿਯ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਫਿਰੇਉ ਬਨਿਕ ਜਿਮਿ ਮੂਰ ਗਵਾਈ॥

ਦੋ: ਰਥ ਹਾਂਕੇਉ ਹਯ ਰਾਮ ਤਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਹਿਹਿਨਾਹਿਂ।
ਦੇਖਿ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਿਸ਼ਾਦ ਬਸ ਧੁਨਹਿਂ ਸੀਸ ਪਛਿਤਾਹਿਂ॥ ੯੯

ਜਾਸੁ ਬਿਯੋਗ ਬਿਕਲ ਪਸੁ ਐਸੇ। ਪ੍ਰਜਾ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਜੀਹਹਿਂ ਕੈਸੇ॥

॥ ਬਰਬਸ ਰਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਪਠਾਏ ॥ ॥ ਸੁਰਸਰਿ ਤੀਰ ਆਪੁ ਤਬ ਆਏ ॥
॥ ਮਾਂਗੀ ਨਾਵ ਨ ਕੇਵਟ ਆਨਾ ॥ ॥ ਕਹੈ ਤੁਮਾਰ ਮਰਮ ਮੈਂ ਜਾਨਾ ॥
॥ ਚਰਣ ਕਮਲ ਰਜ ਕਹ ਸਬ ਕਹਈ ॥ ॥ ਮਾਨੁਖ ਕਰਣਿ ਮੂਰਿ ਕਛੁ ਅਹਈ ॥
॥ ਛੁਅਤ ਸਿਲਾ ਭਈ ਨਾਰਿ ਸੁਹਾਈ ॥ ॥ ਪਾਹਨ ਤੇ ਨ ਕਾਠ ਕਠਿਨਾਈ ॥
॥ ਤਰਣਿਉਂ ਮੁਨਿ ਘਰਣੀ ਹੁਇ ਜਾਈ ॥ ॥ ਬਾਟ ਪਰੈ ਮੋਰਿ ਨਾਵ ਉਡਾਈ ॥
॥ ਏਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੌ ਸਬ ਪਰਿਵਾਰੂ ॥ ॥ ਨਾਹਿਂ ਜਾਨੌ ਕਛੁ ਔਰ ਕਬਾਰੂ ॥
॥ ਜੌ ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਸਿ ਪਾਰ ਗਾ ਚਹਹੂ ॥ ॥ ਮੋਹਿ ਪਦ ਪਦਮ ਪਖਾਰਨ ਕਹਹੂ ॥

ਛੰ: ॥ ਪਦ ਪਦਮ ਧੋਇ ਚਢਾਇ ਨਾਵ ਨ ਨਾਥ ਉਤਰਾਈ ਚਹੌਂ ॥
॥ ਮੋਹਿ ਰਾਮ ਰਾਉਰਿ ਆਨਿ ਦਸਰਥ ਸਪਥ ਸਬ ਸਾਚੀ ਕਹੌਂ ॥
॥ ਬਰੁ ਤੀਰ ਮਾਰਹਿਂ ਲਖਣ ਪੈ ਜਬ ਲਗਿ ਨ ਪਾਂਯ ਪਖਾਰਿਹੌਂ ॥
॥ ਤਬ ਲਗਿ ਨ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਪਾਰ ਉਤਾਰਿਹੌਂ ॥ ੪

ਸੋ: ॥ ਸੁਨਿ ਕੇਵਟ ਕੇ ਬੈਨ ਪ੍ਰੇਮ ਲਪੇਟੇ ਅਟਪਟੇ ॥ ੧
॥ ਬਿਹਸੇ ਕਰੁਣਾ ਐਨ ਚਿਤੈ ਜਾਨਕੀ ਲਖਣ ਤਨ ॥ ੪

॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਬੋਲੇ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ॥ ਸੋਇ ਕਰਹੁ ਜੇਹਿ ਨਾਵ ਨ ਜਾਈ ॥
॥ ਬੇਗਿ ਆਨ ਜਲ ਪਾਯ ਪਖਾਰੂ ॥ ॥ ਹੋਤ ਬਿਲੰਬ ਉਤਾਰਹੁ ਪਾਰੂ ॥
॥ ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਸੁਮਿਰਤ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ॥ ਉਤਰਹਿਂ ਨਰ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਅਪਾਰਾ ॥
॥ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕੇਵਟਹਿਂ ਨਿਹੋਰਾ ॥ ॥ ਜੋ ਕਿਯ ਜਗ ਤਿਹੁ ਪਗਹੁੰ ਤੇ ਥੋਰਾ ॥
॥ ਪਦ ਨਖ ਨਿਰਖਿ ਦੇਵ ਸਰਿ ਹਰਖੀ ॥ ॥ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਮੋਹ ਮਤਿ ਕਰਖੀ ॥
॥ ਕੇਵਟ ਰਾਮ ਰਜਾਯਸੁ ਪਾਵਾ ॥ ॥ ਪਾਨਿ ਕਠਵਤਾ ਭਰਿ ਲੈ ਆਵਾ ॥
॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਉਮਗਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ॥ ਚਰਣ ਸਰੋਜ ਪਖਾਰਨ ਲਾਗਾ ॥
॥ ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਸਕਲ ਸਿਹਾਹੀਂ ॥ ॥ ਏਹਿ ਸਮ ਪੁੰਨ ਪੁੰਜ ਕੋਉ ਨਾਹੀਂ ॥

ਦੋ: ॥ ਪਦ ਪਖਾਰਿ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਆਪੁ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ॥
॥ ਪਿਤਰ ਪਾਰ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿਂ ਪੁਨਿ ਮੁਦਿਤ ਗਯਉ ਲੈ ਪਾਰ ॥ ੯੮

॥ ਉਤਰਿ ਠਾਢ ਭਏ ਸੁਰਸਰਿ ਰੇਤਾ ॥ ॥ ਸੀਯ ਰਾਮ ਗੁਹ ਲਖਣ ਸਮੇਤਾ ॥
॥ ਕੇਵਟ ਉਤਰਿ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨਾ ॥ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸਕੁਚੇ ਇਹਿ ਕਛੁ ਨਹਿਂ ਦੀਨਾ ॥

॥ਪ੍ਰਿਯ ਹਿਯ ਕੀ ਸਿਯ ਜਾਨਨ ਹਾਰੀ॥ ॥ਮਣਿ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨ ਮੁਦਿਤ ਉਤਾਰੀ॥
॥ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਲੇਹੁ ਉਤਰਾਈ॥ ॥ਕੇਵਟ ਚਰਣ ਗਹੇ ਅਕੁਲਾਈ॥
॥ਨਾਥ ਆਜੁ ਮੈਂ ਕਾਹ ਨ ਪਾਵਾ॥ ॥ਮਿਟੇ ਦੋਖ ਦੁਖ ਦਾਰਿਦ ਦਾਵਾ॥
॥ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਮੈਂ ਕੀਨ ਮਜੂਰੀ॥ ॥ਆਜੁ ਦੀਨ ਬਿਧਿ ਬਨਿ ਭਲਿ ਭੂਰੀ॥
॥ਅਬ ਕਛੁ ਨਾਥ ਨ ਚਾਹਿਯ ਮੋਰੇ॥ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤੋਰੇ॥
॥ਫਿਰਤੀ ਬਾਰ ਮੋਹਿ ਜੋ ਦੇਵਾ॥ ॥ਸੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੈਂ ਸਿਰ ਧਰਿ ਲੇਵਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਬਹੁਤ ਕੀਨ ਹਠ ਲਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਨਹਿੰ ਕਛੁ ਕੇਵਟ ਲੇਇ॥
॥ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਕਰੁਣਾਯਤਨ ਭਗਤਿ ਬਿਮਲ ਬਰ ਦੇਇ॥ ੯੯

॥ਤਬ ਮੱਜਨ ਕਰਿ ਰਘੁਕੁਲਨਾਥ॥ ॥ਪੂਜਿ ਪਾਰਥੀ ਨਾਯਉ ਮਾਥਾ॥
॥ਸਿਯ ਸੁਰਸਰਿਹਿੰ ਕਹਾ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਮਾਤੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਵਹੁ ਮੋਰੀ॥
॥ਪਤਿ ਦੇਵਰ ਸੰਗ ਕੁਸਲ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਆਇ ਕਰੌਂ ਜੇਹਿ ਪੂਜਾ ਤੋਰੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਬਿਨਯ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨੀ॥ ॥ਭਈ ਤਬ ਬਿਮਲ ਬਾਰਿ ਬਰ ਬਾਨੀ॥
॥ਸੁਨ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਿਯਾ ਵੈਦੇਹੀ॥ ॥ਤਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਗ ਬਿਦਤ ਨ ਕੇਹੀ॥
॥ਲੋਕਪ ਹੋਹਿੰ ਬਿਲੋਕਤ ਤੋਰੇ॥ ॥ਤੁਮਹਿ ਸੇਵਹਿੰ ਸਬ ਸਿਧਿ ਕਰ ਜੋਰੇ॥
॥ਤੁਮ ਜੋ ਹਮਹਿ ਬੜਿ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨਿ ਮੁਹਿ ਦੀਨ ਬਡਾਈ॥
॥ਤਦਪਿ ਦੇਵਿ ਮੈਂ ਦੇਵ ਅਸੀਸਾ॥ ॥ਸੁਫਲ ਹੋਨ ਹਿਤ ਨਿਜ ਬਾਗੀਸਾ॥

ਦੋਹ: ॥ਪ੍ਰਾਣਨਾਥ ਦੇਵਰ ਸਹਿਤ ਕੁਸਲ ਕੋਸਲਾ ਆਇ॥
॥ਪੂਰਿਹੈ ਸਬ ਮਨਕਾਮਨਾ ਸੁਜਸ ਰਹਹਿੰ ਜਗ ਛਾਇ॥ ੧੦੦

॥ਗੰਗ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਸੀਯ ਸੁਰਸਰਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਹਹਿੰ ਕਹਾ ਘਰ ਜਾਹੂ॥ ॥ਸੁਨਤ ਸੂਖ ਮੁਖ ਭਾ ਉਰ ਦਾਹੂ॥
॥ਦੀਨ ਬਚਨ ਗੁਹ ਕਹ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਬਿਨਯ ਸੁਨਿਯ ਰਘੁਕੁਲਮਣਿ ਮੋਰੀ॥
॥ਨਾਥ ਸਾਥ ਰਹਿ ਪੰਥ ਦਿਖਾਈ॥ ॥ਕਰਿ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਚਰਣ ਸੇਵਕਾਈ॥
॥ਜੇਹਿ ਬਨ ਜਾਇ ਰਹਬ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਪਰਨਕੁਟੀ ਮੈਂ ਕਰਬ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਤਬ ਮੋਹਿ ਕਹ ਜਸ ਦੇਬ ਰਜਾਈ॥ ॥ਸੋ ਕਰਿਹੌਂ ਰਘੁਬੀਰ ਦੁਹਾਈ॥
॥ਸਹਜ ਸਨੇਹ ਰਾਮ ਲਖਿ ਤਾਸੂ॥ ॥ਸੰਗ ਲੀਨ ਗੁਹ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹੁਲਾਸੂ॥

ਪੁਨਿ ਗੁਹ ਗਯਾਤਿ ਬੋਲਿ ਸਬ ਲੀਨੇ ॥ ਕਰਿ ਪਰਿਤੋਖੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਕੀਨੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਤਬ ਗਣਪਤਿ ਸਿਵ ਸੁਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਇ ਸੁਰਸਰਿਹਿ ਮਾਥ ॥
ਸਖਾ ਅਨੁਜ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਬਨ ਗਵਨੁ ਕੀਨ ਰਘੁਨਾਥ ॥ ੧੦੧

ਤੇਹਿ ਦਿਨ ਭਯਉ ਬਿਟਪ ਤਰ ਬਾਸੂ ॥ ਲਖਨ ਸਖਾ ਸਬ ਕੀਨ ਸੁਪਾਸੂ ॥
ਪ੍ਰਾਤ ਪ੍ਰਾਤਕ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਤੀਰਥਰਾਜ ਦੀਖ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਈ ॥
ਸਚਿਵ ਸਤਯ ਸ੍ਰਧਾ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਰੀ ॥ ਮਾਧਵ ਸਰਿਸ ਮੀਤੁ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਭਰਾ ਭੰਡਾਰੂ ॥ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੇਸ ਅਤਿ ਚਾਰੂ ॥
ਛੇਤ੍ਰ ਅਗਮ ਗੜ੍ਹੁ ਗਾਢ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ਸੁਪਨਿਹੁ ਜਿਨ ਪ੍ਰਤਿਪਛਨ ਪਾਵਾ ॥
ਸੇਨ ਸਕਲ ਤੀਰਥ ਬਰ ਬੀਰਾ ॥ ਕਲੁਖ ਅਨੀਕ ਦਲਨ ਰਣਧੀਰਾ ॥
ਸੰਗਮ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸੁਠਿ ਸੋਹਾ ॥ ਛਤ੍ਰ ਅਖਯਬਟ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹਾ ॥
ਚਵੰਰ ਜਮੁਨ ਅਰੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗਾ ॥ ਦੇਖਿ ਹੋਹਿੰ ਦੁਖ ਦਾਰਿਦ ਭੰਗਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੇਵਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਾਧੁ ਸੁਚਿ ਪਾਵਹਿ ਸਬ ਮਨਕਾਮ ॥
ਬੰਦੀ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਗਣ ਕਹਹਿੰ ਬਿਮਲ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮ ॥ ੧੦੨

ਕੋ ਕਹਿ ਸਕੈ ਪ੍ਰਯਾਗ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ਕਲੁਖ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਮ੍ਰਿਗਰਾਊ ॥
ਅਸ ਤੀਰਥਪਤਿ ਦੇਖਿ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਰਘੁਬਰ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥
ਕਹਿ ਸਿਯ ਲਖਨਹਿ ਸਖਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀਮੁਖ ਤੀਰਥਰਾਜ ਬਡਾਈ ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਦੇਖਤ ਬਨ ਬਾਗਾ ॥ ਕਹਤ ਮਹਾਤਮ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥
ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਆਇ ਬਿਲੋਕੀ ਬੇਣੀ ॥ ਸੁਮਿਰਤ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਦੇਣੀ ॥
ਮੁਦਿਤ ਨਹਾਇ ਕੀਨਿ ਸਿਵ ਸੇਵਾ ॥ ਪੂਜਿ ਜਥਾਬਿਧਿ ਤੀਰਥ ਦੇਵਾ ॥
ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਕਰਤ ਦੰਡਵਤ ਮੁਨਿ ਉਰ ਲਾਏ ॥
ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਦ ਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਜਾਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਰਾਸਿ ਜਨੁ ਪਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਦੀਨਿ ਅਸੀਸ ਮੁਨੀਸ ਉਰ ਅਤਿ ਅਨੰਦ ਅਸ ਜਾਨਿ ॥
ਲੋਚਨ ਗੋਚਰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਫਲ ਮਨਹੁੰ ਕਿਯੇ ਬਿਧਿ ਆਨਿ ॥ ੧੦੩

ਕੁਸਲ ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਿ ਆਸਨ ਦੀਨੇ ॥ ਪੂਜਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿਪੂਰਨ ਕੀਨੇ ॥
ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਅੰਕੁਰ ਨੀਕੇ ॥ ਦੀਏ ਆਨਿ ਮੁਨਿ ਮਨਹੁ ਅਮੀ ਕੇ ॥

ਚੌ:

॥ਸੀਅ ਲਛਮਨ ਜਨ ਸਹਿਤ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਰਾਮ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਏ॥
॥ਭਏ ਬਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਰਾਮ ਸੁਖਾਰੇ॥ ॥ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
॥ਆਜੁ ਸੁਫਲ ਤਪ ਤੀਰਥ ਤ੍ਯਾਗੂ॥ ॥ਆਜੁ ਸੁਫਲ ਜਪ ਜੋਗ ਬਿਰਾਗੂ॥
॥ਸੁਫਲ ਸਕਲ ਸੁਭ ਸਾਧਨ ਸਾਜੂ॥ ॥ਰਾਮ ਤੁਮਹਿ ਅਵਲੋਕਤ ਆਜੂ॥
॥ਅਬ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇਹੁ ਬਰ ਏਹੂ॥ ॥ਨਿਜ ਪਦ ਸਰਸਿਜ ਸਹਜ ਸਨੇਹੂ॥
॥ਲਾਭ ਅਵਧਿ ਸੁਖ ਅਵਧਿ ਨ ਦੂਜੀ॥ ॥ਤੁਮਰੇ ਦਰਸ ਆਸ ਸਭ ਪੂਜੀ॥

ਦੋ: ॥ਕਰਮ ਬਚਨ ਮਨ ਛਾਡਿ ਛਲ ਜਬ ਲਗਿ ਜਨ ਨ ਤੁਮਾਰ॥
॥ਤਬ ਲਗਿ ਸੁਖ ਸਪਨਿਹੁੰ ਨਹੀਂ ਕਿਐ ਕੋਟਿ ਉਪਚਾਰ॥ ੧੦੪

॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਰਾਮ ਸਕੁਚਾਨੇ॥ ॥ਭਾਵ ਭਗਤਿ ਆਨੰਦ ਅਘਾਨੇ॥ ੫
॥ਤਬ ਰਘੁਬਰ ਮੁਨਿ ਸੁਜਸ ਸੁਹਾਵਾ॥ ॥ਕੋਟਿ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿ ਸਭਹਿੰ ਸੁਨਾਵਾ॥
॥ਸੋ ਬਡ ਸੋ ਸਭ ਗੁਨ ਗਨ ਗੇਹੂ॥ ॥ਜਿਹ ਮੁਨੀਸ ਤੁਮ ਆਦਰ ਦੇਹੂ॥
॥ਮੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਪਰਸਪਰ ਨਵਹੀਂ॥ ॥ਬਚਨ ਅਗੋਚਰ ਸੁਖ ਅਨੁਭਵਹੀਂ॥
॥ਜਹ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਪ੍ਰਯਾਗ ਨਿਵਾਸੀ॥ ॥ਬਟੁ ਤਾਪਸ ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਉਦਾਸੀ॥
॥ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਆਸ੍ਰਮ ਸਭ ਆਏ॥ ॥ਦੇਖਨ ਦਸਰਥ ਸੁਵਨ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਰਾਮ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕੀਨ ਸਭ ਕਾਹੂ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਭਏ ਲਹਿ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ॥
॥ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਈ॥ ॥ਫਿਰੇ ਸਰਾਹਤ ਸੁੰਦਰਤਾਈ॥ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਕੀਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਨਿਸਿ ਪ੍ਰਾਤ ਪ੍ਰਯਾਗ ਅਨ੍ਹਾਇ॥
॥ਚਲੇ ਸਹਿਤ ਸਿਯ ਲਛਮਨ ਜਨ ਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿਹਿੰ ਸਿਰ ਨਾਇ॥ ੧੦੫

॥ਰਾਮ ਸਪ੍ਰੇਮ ਕਹੇਉ ਮੁਨਿ ਪਾਹੀਂ॥ ॥ਨਾਥ ਕਹਿਅ ਹਮ ਕਿਹਿ ਮਗ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਬਿਹਸਿ ਰਾਮ ਸਨ ਕਹਹੀਂ॥ ॥ਸੁਗਮ ਸਕਲ ਮਗ ਤੁਮ ਕਹਿ ਅਹਹੀਂ॥
॥ਸਾਥ ਲਾਗਿ ਮੁਨਿ ਸਿਖ੍ਯ ਬੁਲਾਏ॥ ॥ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੁਦਿਤ ਪਚਾਸਕ ਆਏ॥
॥ਸਭਨਿ ਰਾਮ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਸਕਲ ਕਹਹਿੰ ਮਗੁ ਦੀਖ ਹਮਾਰਾ॥
॥ਮੁਨਿ ਬਟੁ ਚਾਰਿ ਸੰਗ ਤਬ ਦੀਨੇ॥ ॥ਜਿਨ ਬਹੁ ਜਨਮ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਭ ਕੀਨੇ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਰਿਸਿ ਆਇਸੁ ਪਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਚਲੇ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਗ੍ਰਾਮ ਨਿਕਟ ਜਬ ਨਿਕਸਹਿੰ ਜਾਈ॥ ॥ਦੇਖਹਿੰ ਦਰਸ ਨਾਰਿ ਨਰ ਧਾਈ॥

॥ਹੋਹਿ ਸਨਾਥ ਜਨਮ ਫਲ ਪਾਈ॥ ॥ਫਿਰਹਿੰ ਦੁਖਿਤ ਮਨ ਸੰਗ ਪਠਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਬਟੁ ਬਿਨਯ ਕਰਿ ਫਿਰੇ ਪਾਇ ਮਨ ਕਾਮ॥
॥ਉਤਰਿ ਅਨ੍ਹਾਨੇ ਜਮੁਨ ਜਲ ਜੋ ਸਰੀਰ ਸਮ ਸ੍ਯਾਮ॥ ੧੦੬

॥ਸੁਨਤ ਤੀਰ ਬਾਸੀ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਧਾਏ ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੀ॥
॥ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਸੁੰਦਰਤਾਈ॥ ॥ਦੇਖਿ ਕਰਹਿੰ ਨਿਜ ਭਾਗ੍ਯ ਬਡਾਈ॥
॥ਅਤਿ ਲਾਲਸਾ ਬਸਹਿੰ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਨਾਮ ਗਾਂਵ ਬੂਝਤ ਸਕੁਚਾਹੀਂ॥
॥ਜੇ ਤਿਨ ਮਹਿ ਬਯਬ੍ਰਿਧ ਸਯਾਨੇ॥ ॥ਤਿਨ ਕਰਿ ਜੁਗਤਿ ਰਾਮ ਪਹਿਚਾਨੇ॥
॥ਸਕਲ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਿਨਹਿ ਸੁਨਾਈ॥ ॥ਬਨਹਿ ਚਲੇ ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁ ਬਿਖਾਦ ਸਕਲ ਪਛਿਤਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਨੀ ਰਾਇ ਕੀਨ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਸੋਚ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
॥ਤੇ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਕਹੌ ਸਖਿ ਕੈਸੇ॥ ॥ਜਿਨ ਪਠਏ ਬਨ ਬਾਲਕ ਐਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਸਖਹਿ ਸਿਖਾਵਨ ਦੀਨ॥
॥ਰਾਮ ਰਜਾਯਸੁ ਸੀਸ ਧਰਿ ਭਵਨ ਗਵਨ ਤਿਨ ਕੀਨ॥ ੧੦੭

॥ਪੁਨਿ ਸਿਯ ਰਾਮ ਲਖਣ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਜਮੁਨਹਿੰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ਬਹੋਰੀ॥
॥ਚਲੇ ਸਸੀਯ ਮੁਦਿਤ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਰਬਿਤਨੁਜਾ ਕਰਿ ਕਰਤ ਬਡਾਈ॥
॥ਪਥਿਕ ਅਨੇਕ ਮਿਲਹਿੰ ਮਗ ਜਾਤਾ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਦੇਖ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਰਾਜ ਲਖਣ ਸਬ ਅੰਗ ਤੁਮਾਰੇ॥ ॥ਦੇਖਿ ਸੋਚ ਹਿਯ ਹੋਤ ਹਮਾਰੇ॥
॥ਮਾਰਗ ਚਲਹੁ ਪਯਾਦੇਹਿ ਪਾਏ॥ ॥ਜ੍ਯੋਤਿਖ ਝੂਠ ਹਮਾਰੇ ਭਾਏ॥
॥ਅਗਮ ਪੰਥ ਗਿਰਿ ਕਾਨਨ ਭਾਰੀ॥ ॥ਤਿਹਿ ਮਹਿ ਸਾਥ ਨਾਰਿ ਸੁਕੁਮਾਰੀ॥
॥ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਬਨ ਜਾਇ ਨ ਜੋਈ॥ ॥ਹਮ ਸੰਗ ਚਲਹਿ ਜੋ ਆਯਸੁ ਹੋਈ॥
॥ਜਾਬ ਜਹਾਂ ਲਗਿ ਤਹਂ ਪਹੁਚਾਈ॥ ॥ਫਿਰਬ ਬਹੋਰ ਤੁਮਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਪੂਛਹਿੰ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸਿ ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਜਲ ਨੈਨ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਫੇਰਹਿੰ ਤਿਨਹਿੰ ਕਹਿ ਬਿਨਤੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੈਨ॥ ੧੦੮

॥ਜੇ ਪੁਰ ਗਾਮ ਬਸਹਿ ਮਗ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਤਿਨਹਿ ਨਾਗ ਸੁਰ ਨਗਰ ਸਿਹਾਹੀਂ॥
॥ਕੇਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਹਿ ਘਰੀ ਬਸਾਏ॥ ॥ਧੰਨ੍ਯ ਪੁੰਨ੍ਯ ਮਯ ਪਰਮ ਸੁਹਾਏ॥

ਜਹਂ ਜਹਂ ਰਾਮ ਚਰਣ ਚਲਿ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨਹਿੰ ਸਮਾਨ ਅਮਰਾਵਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥
ਪੁਨਯ ਪੁੰਜ ਮਗੁ ਨਿਕਟ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਤਿਨਹਿੰ ਸਰਾਹਹਿੰ ਸੁਰ ਪੁਰਬਾਸੀ ॥
ਜੇ ਭਰਿ ਨਯਨ ਬਿਲੋਕਹਿ ਰਾਮਹਿ ॥ ਸੀਤਾ ਲਖਣ ਸਹਿਤ ਘਨਸ੍ਯਾਮਹਿ ॥
ਜੇਹਿ ਸਰ ਸਰਿਤ ਰਾਮ ਅਵਗਾਹਹਿ ॥ ਤਿਨਹਿ ਦੇਵ ਸਰਿ ਸਰਿਤ ਸਰਾਹਹਿ ॥
ਜੇਹਿ ਤਰੁ ਤਰ ਪ੍ਰਭੁ ਬੈਠਹਿੰ ਜਾਈ ॥ ਕਰਹਿੰ ਕਲਪਤਰੁ ਤਾਸੁ ਬਡਾਈ ॥
ਪਰਸਿ ਰਾਮ ਪਦ ਪਦਮ ਪਰਾਗਾ ॥ ਮਾਨਤਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਨਿਜ ਭਾਗਾ ॥

ਦੋ: ਛਾਂਹ ਕਰੈ ਘਨ ਬਿਬੁਧ ਗਣ ਬਰਖਹਿ ਸੁਮਨ ਸਿਹਾਹਿ ॥
ਦੇਖਤ ਗਿਰਿ ਬਨ ਬਿਹਗ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਮ ਚਲੇ ਮਗੁ ਜਾਹਿੰ ॥ ੧੦੯

ਸੀਤਾ ਲਖਣ ਸਹਿਤ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗਾਂਵ ਨਿਕਟ ਜਬ ਨਿਕਸਹਿ ਜਾਈ ॥
ਸੁਨਿ ਸਬ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚਲਹਿ ਤੁਰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੀ ॥
ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਨਯਨ ਫਲੁ ਹੋਹਿੰ ਸੁਖਾਰੀ ॥
ਸਜਲ ਨਯਨ ਅਤਿ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ ॥ ਸਬ ਭਏ ਮਗਨ ਦੇਖਿ ਦੋਉ ਬੀਰਾ ॥
ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਇ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੇਰੀ ॥ ਲਹੀ ਰੰਕ ਜਨੁ ਸੁਰਮਣਿ ਢੇਰੀ ॥
ਏਕਨਹਿ ਏਕ ਬੋਲਿ ਸਿਖ ਦੇਹੀਂ ॥ ਲੋਚਨ ਲਾਹੁ ਲੇਹੁ ਛਨ ਏਹੀਂ ॥
ਰਾਮਹਿੰ ਦੇਖਿ ਏਕ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਚਿਤਵਤ ਚਲੇ ਜਾਤ ਸੰਗ ਲਾਗੇ ॥
ਏਕ ਨਯਨ ਮਗੁ ਛਬਿ ਉਰ ਆਨੀ ॥ ਹੋਹਿੰ ਸਿਥਿਲ ਤਨ ਮਨ ਬਰ ਬਾਨੀ ॥

ਦੋ: ਏਕ ਦੇਖਿ ਬਟ ਛਾਂਹ ਭਲਿ ਡਾਸਿ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਤ੍ਰਿਣ ਪਾਤ ॥
ਕਹਹਿੰ ਗਵਾਂਇਅ ਛਿਨਕ ਸ੍ਰਮ ਗਵਨਬ ਅਬਹਿੰ ਕਿ ਪ੍ਰਾਤ ॥ ੧੧੦

ਏਕ ਕਲਸ ਭਰਿ ਆਨਹਿੰ ਪਾਨੀ ॥ ਅਚਵਇਅ ਨਾਥ ਕਹਹਿੰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਦੇਖੀ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸੁਸੀਲ ਬਿਸੇਖੀ ॥
ਜਾਨੀ ਸੀਯ ਸ੍ਰਮਿਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਘਰਿਕ ਬਿਲੰਬੁ ਕੀਨ ਬਟ ਛਾਹੀਂ ॥
ਮੁਦਿਤ ਨਾਰਿ ਨਰ ਦੇਖਹਿ ਸੋਭਾ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਦੇਖਿ ਮਨ ਲੋਭਾ ॥
ਇਕਟਕ ਸਬ ਸੋਹਹਿੰ ਚਹੁੰ ਓਰਾ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖ ਚੰਦ ਚਕੋਰਾ ॥
ਤਰੁਣ ਤਮਾਲ ਬਰਣ ਤਨ ਸੋਹਾ ॥ ਦੇਖਤ ਕਾਮ ਕੋਟਿ ਮਨ ਮੋਹਾ ॥
ਦਾਮਿਨਿ ਬਰਣ ਲਖਣ ਸੁਠਿ ਨੀਕੇ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਸੁਭਗ ਭਾਵਤੇ ਜੀ ਕੇ ॥

॥ਮੁਨਿ ਪਟ ਕਟਿਨ ਕਸੇ ਤੂਨੀਰਾ॥ ॥ਸੋਹਹਿ ਕਰ ਕਮਲਨ ਧਨੁ ਤੀਰਾ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਸੀਸਨ ਸੁਭਗ ਉਰ ਭੁਜ ਨਯਨ ਬਿਸਾਲ॥
॥ਸਰਦ ਪਰਬ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਬਰ ਲਸਤ ਸ੍ਵੇਦ ਕਨ ਜਾਲ॥ ॥੧੧੫॥

॥ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਮਨੋਹਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਸੋਭਾ ਬਹੁਤ ਥੋਰਿ ਮਤਿ ਮੋਰੀ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਿਯ ਸੁੰਦਰਤਾਈ॥ ॥ਸਬ ਚਿਤਵਹਿੰ ਚਿਤ ਮਨ ਮਤਿ ਲਾਈ॥
॥ਥਕੇ ਨਾਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਸੇ॥ ॥ਮਨਹੁੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਦਿਆ ਸੇ॥
॥ਸੀਯ ਸਮੀਪ ਗ੍ਰਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਪੂਛਤ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਸਕੁਚਾਹੀਂ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਭ ਲਾਗਹਿ ਪਾਏ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਸਰਲ ਸੁਭਾਏ॥
॥ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਬਿਨਯ ਹਮ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਭਾਵ ਕਛੁ ਪੂਛਤ ਡਰਹੀਂ॥
॥ਸ੍ਵਾਮਿਨਿ ਅਬਿਨਯ ਛਮਬ ਹਮਾਰੀ॥ ॥ਬਿਲਗੁ ਨ ਮਾਨਬ ਜਾਨਿ ਗਵਾਰੀ॥
॥ਰਾਜ ਕੁਅੰਰ ਦੋਊ ਸਹਜ ਸਲੋਨੇ॥ ॥ਇਨ ਤੇ ਲਹੀ ਦੁਤਿ ਮਰਕਤ ਸੋਨੇ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਸ੍ਯਾਮਲ ਗੌਰ ਕਿਸੋਰ ਬਰ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਮਾ ਐਨ॥
॥ਸਰਦ ਸਰਬਰੀ ਨਾਥ ਮੁਖ ਸਰਦ ਸਰੋਰੁਹ ਨੈਨ॥ ॥੧੧੬॥

॥ਕੋਟਿ ਮਨੋਜ ਲਜਾਵਨਿਹਾਰੇ॥ ॥ਸੁਮੁਖਿ ਕਹਹੁ ਕੋ ਆਹਿ ਤੁਮਾਰੇ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਨੇਹ ਮਯ ਮੰਜੁਲ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸਕੁਚੀ ਸੀਯ ਮਨ ਮਹਿ ਮੁਸਕਾਨੀ॥
॥ਤਿਨਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਲੋਕਤਿ ਧਰਨੀ॥ ॥ਦੁਹੂੰ ਸਕੋਚ ਸਕੁਚਤਿ ਬਰ ਬਰਨੀ॥
॥ਸਕੁਚਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬਾਲ ਮ੍ਰਿਗ ਨਯਨੀ॥ ॥ਬੋਲੀ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਪਿਕ ਬਯਨੀ॥
॥ਸਹਜ ਸੁਭਾਵ ਸੁਭਗ ਤਨ ਗੋਰੇ॥ ॥ਨਾਮ ਲਖਨ ਲਘੁ ਦੇਵਰ ਮੋਰੇ॥
॥ਸ਼ਾਮ ਬਰਨ ਜਿਸ ਕਮਲ ਨਯਨਾ॥ ॥ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਬੋਲਤਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਯਨਾ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਬਦਨ ਬਿਧੁ ਅੰਚਲ ਢਾਂਕੀ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯ ਤਨ ਚਿਤੈ ਭੌਂਹ ਕਰਿ ਬਾਂਕੀ॥
॥ਖੰਜਨ ਮੰਜੁ ਤਿਰੀਛਨ ਨਯਨੀ॥ ॥ਨਿਜ ਪਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਨਹਿ ਸਿਯ ਸਯਨੀ॥
॥ਭਈ ਮੁਦਿਤ ਸਭ ਗ੍ਰਾਮ ਬਧੂਟੀ॥ ॥ਰੰਕਨ ਰਤਨ ਰਾਸਿ ਜਨੁ ਲੂਟੀ॥

ਦੋਹਰਾ: ॥ਅਤਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸਿਯ ਪਾਂਯ ਪਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸ॥
॥ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਿਨਿ ਹੋਹੁ ਤੁਮ ਜਬ ਲਗਿ ਮਹਿ ਅਹਿ ਸੀਸ॥ ॥੧੧੭॥

॥ਪਾਰਬਤੀ ਸਮ ਪਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਹੂ॥ ॥ਦੇਬਿ ਨ ਹਮ ਪਰ ਛਾਡਬ ਛੋਹੂ॥

੩੨੨
੨੨੪

॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਬਿਨਯ ਕਰਹਿ ਕਰ ਜੋਰੀ। ॥ਜੌਂ ਏਹ ਮਾਰਗ ਫਿਰਯ ਬਹੋਰੀ।
॥ਦਰਸਨ ਦੇਬ ਜਾਨਿ ਨਿਜ ਦਾਸੀ॥ ॥ਲਖੀਂ ਸੀਯ ਸਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਯਾਸੀ॥
॥ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਕਹਿ ਕਹਿ ਪਰਿਤੋਖੀਂ। ॥ਜਨੁ ਕੁਮੁਦਿਨੀ ਕੌਮੁਦੀ ਪੋਖੀ॥
॥ਤਬਹਿੰ ਲਖਨ ਰਘੁਬਰ ਰੁਖ ਜਾਨੀ। ॥ਪੂਛੇਉ ਮਗੁ ਲੋਗਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਤ ਨਾਰਿ ਨਰ ਭਏ ਦੁਖਾਰੀ। ॥ਪੁਲਕਿਤ ਗਾਤ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਰੀ॥
॥ਮਿਟਾ ਮੋਦ ਮਨ ਭਏ ਮਲੀਨੇ। ॥ਬਿਧਿ ਨਿਧਿ ਦੀਨ੍ਹ ਲੇਤ ਜਨੁ ਛੀਨੇ॥
॥ਸਮੁਝਿ ਕਰਮ ਗਤਿ ਧੀਰਜ ਕੀਨਾ। ॥ਸੋਧਿ ਸੁਗਮ ਮਗੁ ਤਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਲਖਨ ਜਾਨਕੀ ਸਹਿਤ ਤਬ ਗਵਨੁ ਕੀਨ ਰਘੁਨਾਥ।
॥ਫੇਰੇ ਸਬ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਕਹਿ ਲੀਏ ਲਾਇ ਮਨ ਸਾਥ॥ ੧੧੪

॥ਫਿਰਤ ਨਾਰਿ ਨਰ ਅਤਿ ਪਛਿਤਾਹੀਂ ॥ਦੈਵਹਿ ਦੋਖ ਦੇਹਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਸਹਿਤ ਬਿਖਾਦ ਪਰਸਪਰ ਕਹਹੀਂ ॥ਬਿਧਿ ਕਰਤਬ ਸਬ ਉਲਟੇ ਅਹਹੀਂ
॥ਨਿਪਟ ਨਿਰੰਕੁਸ ਨਿਠੁਰ ਨਿਸੰਕੂ ॥ਜਿਹਿੰ ਸਸਿ ਕੀਨ ਸਰੁਜ ਸਕਲੰਕੂ॥
॥ਰੂਖ ਕਲਪਤਰੁ ਸਾਗਰ ਖਾਰਾ॥ ॥ਤੇਹਿੰ ਪਠਏ ਬਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ
॥ਜੌਂ ਪੈ ਇਨਹਿੰ ਦੀਨ ਬਨਬਾਸੂ॥ ॥ਕੀਨ ਬਾਦਿ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸੂ॥
॥ਏ ਬਿਚਰਹਿ ਮਗੁ ਬਿਨੁ ਪਦਤ੍ਰਾਨ ॥ਰਚੇ ਬਾਦਿ ਬਿਧਿ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ॥
॥ਏ ਮਹਿ ਪਰਹਿੰ ਡਾਸਿ ਕੁਸ ਪਾਤਾ ॥ਸੁਭਗ ਸੇਜ ਕਤ ਕੀਨ ਬਿਧਾਤਾ॥
॥ਤਰੁਬਰ ਬਾਸ ਇਨਹਿ ਬਿਧਿ ਦੀਨਾ ॥ਧਵਲ ਧਾਮ ਰਚਿ ਰਚਿ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਜੌਂ ਏ ਮੁਨਿ ਪਟ ਧਰ ਜਟਿਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਠਿ ਸੁਕੁਮਾਰ।
॥ਬਿਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਾਦਿ ਕਿਯੇ ਕਰਤਾਰ॥ ੧੧੫

॥ਜੌਂ ਏ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਹੀਂ। ॥ਬਾਦਿ ਸੁਧਾਦਿ ਅਸਨ ਜਗ ਮਾਹੀਂ
॥ਏਕ ਕਹਹਿੰ ਏ ਸਹਜ ਸੁਹਾਏ। ॥ਆਪੁ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਏ
॥ਜਹਾਂ ਲਗੀ ਬੇਦ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਕਰਨੀ ॥ਸ੍ਰਵਨ ਨਯਨ ਮਨ ਗੋਚਰ ਬਰਨੀ
॥ਦੇਖਹੁ ਖੋਜਿ ਭੁਵਨ ਦਸ ਚਾਰੀ। ॥ਕਹਂ ਅਸ ਪੁਰਖ ਕਹਾਂ ਅਸਿ ਨਾਰੀ॥
॥ਇਨਹਿ ਦੇਖਿ ਬਿਧਿ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗਾ। ॥ਪਟਤਰ ਜੋਗ ਬਨਾਵਨ ਲਾਗਾ।
॥ਕੀਨ ਬਹੁਤ ਸ੍ਰਮ ਏਕ ਨ ਆਏ। ॥ਤਿਹਿੰ ਈਰਖਾ ਬਨ ਆਨ ਦੁਰਾਏ॥

॥ਏਕ ਕਹਹਿਂ ਹਮ ਬਹੁਤ ਨ ਜਾਨਹਿਂ। ॥ਆਪੁਹਿ ਪਰਮ ਧਨ੍ਯ ਕਰਿ ਮਾਨਹਿ
॥ਤੇ ਪੁਨਿ ਪੁਨ੍ਯ ਪੁੰਜ ਹਮ ਲੇਖੇ। ॥ਜੇ ਦੇਖਹਿ ਦੇਖਹਹਿਂ ਜਿਨ ਦੇਖੇ॥

ਦੋ: ॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਹਿ ਕਹਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਿਯ ਲੇਹਿਂ ਨਯਨ ਭਰਿ ਨੀਰ
॥ਕਿਮਿ ਚਲਿਹੈਂ ਮਾਰਗ ਅਗਮ ਸੁਠਿ ਸੁਕੁਮਾਰ ਸਰੀਰ॥ ੧੧੬

॥ਨਾਰਿ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਸਬ ਹੋਹੀਂ। ॥ਚਕਈ ਸਾਂਝ ਸਮਯ ਜਿਮ ਸੋਹੀਂ
॥ਮ੍ਰਿਦੁ ਪਦ ਕਮਲ ਕਠਿਨ ਮਗ ਜਾਨੀ ॥ਗਹਬਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਹਹਿਂ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ
॥ਪਰਸਤ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਚਰਣ ਅਰੁਣਾਰੇ। ॥ਸਕੁਚਤਿ ਮਹਿ ਜਿਮਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਮਾਰੇ
॥ਜੌ ਜਗਦੀਸ ਇਨਹਿਂ ਬਨ ਦੀਨਾ ॥ਕਸ ਨ ਸੁਮਨਮਯ ਮਾਰਗ ਕੀਨਾ
॥ਜੌ ਮਾਂਗੇ ਪਾਇਅ ਬਿਧਿ ਪਾਹੀਂ ॥ਰਖਿਯ ਸਖਿ ਇਨ ਆਖਿਨ ਮਾਂਹੀ
॥ਜੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨ ਅਵਸਰ ਆਯੇ। ॥ਤਿਸਿ ਸਿਯ ਰਾਮ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੇ।
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰੂਪ ਬੂਝਹਿਂ ਅਕੁਲਾਈ ॥ਅਬ ਲਗਿ ਗਯੇ ਕਹਾਂ ਲਗਿ ਭਾਈ
॥ਸਮਰਥ ਧਾਇ ਬਿਲੋਕਹਿਂ ਜਾਈ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਫਿਰਹਿਂ ਜਨਮ ਫਲ ਪਾਈ

ਦੋ: ॥ਅਬਲਾ ਬਾਲਕ ਬ੍ਰਿਧ ਜਨ ਕਰ ਮੀਜਹਿਂ ਪਛਿਤਾਹਿਂ।
॥ਹੋਹਿਂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਲੋਗ ਇਮਿ ਰਾਮ ਜਹਾਂ ਜਹਂ ਜਾਹਿਂ। ੧੧੭

॥ਗਾਂਵ ਗਾਂਵ ਅਸ ਹੋਇ ਅਨੰਦੂ। ॥ਦੇਖਿ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਕੈਰਵ ਚੰਦੂ॥ *
॥ਜੇ ਕਛੁ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਿ ਪਾਵਹਿਂ। ॥ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨਿਹਿ ਦੋਖੁ ਲਗਾਵਹਿਂ।
॥ਕਹਹਿਂ ਏਕ ਅਤਿ ਭਲ ਨਰਨਾਹੂ ॥ਦੀਨ ਹਮਹਿਂ ਜਿਨ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ
॥ਕਹਹਿਂ ਪਰਸਪਰ ਲੋਗ ਲੁਗਾਈਂ ॥ਬਾਤੈਂ ਸਰਲ ਸਨੇਹ ਸੁਹਾਈਂ।
॥ਤੇ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਧੰਨ ਜਿਨ ਜਾਯੇ। ॥ਧੰਨ ਸੁ ਨਗਰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਆਯੇ।
॥ਧੰਨ ਸੁ ਸੈਲ ਦੇਸ ਬਨ ਗਾਊਂ। ॥ਜਹਂ ਜਹਂ ਜਾਹਿਂ ਧੰਨ ਸੋ ਠਾਊਂ।
॥ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਬਿਰੰਚਿ ਰਚਿ ਤੇਹੀ। ॥ਜੋ ਇਨਕੇ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਸਨੇਹੀ।
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਪਥ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ। ॥ਰਹੀ ਸਕਲ ਮਗ ਕਾਨਨ ਛਾਈ।

ਦੋ: ॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਘੁਕੁਲ ਕਮਲ ਰਵਿ ਮਗ ਲੋਗਨ ਸੁਖ ਦੇਤ।
॥ਜਾਹਿਂ ਚਲੇ ਦੇਖਤ ਬਿਪਿਨ ਸਿਯ ਸੌਮਿਤ੍ਰ ਸਮੇਤ॥ ੧੧੮

॥ਆਗੇ ਰਾਮ ਲਖਣ ਬਨਿ ਪਾਛੇ। ॥ਤਾਪਸ ਵੇਸ ਵਿਰਾਜਤ ਕਾਛੇ।

॥ ਉਭਯ ਬੀਚ ਸਿਯ ਸੋਹਤਿ ਕੈਸੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਵ ਬਿਚ ਮਾਯਾ ਜੈਸੀ ॥
॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੌ ਛਬਿ ਜਸ ਮਨ ਬਸਈ ॥ ਜਨੁ ਮਧੁ ਮਦਨ ਮਧ੍ਯ ਰਤਿ ਲਸਈ ॥
॥ ਉਪਮਾ ਬਹੁਰਿ ਕਹੌ ਜਿਯ ਜੋਹੀ ॥ ਜਨੁ ਬੁਧ ਬਿਧੁ ਬਿਚ ਰੋਹਿਣਿ ਸੋਹੀ ॥
॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਰੇਖ ਬੀਚ ਬਿਚ ਸੀਤਾ ॥ ਧਰਤਿ ਚਰਣ ਮਗੁ ਚਲਤਿ ਸਭੀਤਾ ॥
॥ ਸੀਯ ਰਾਮ ਪਦ ਅੰਕ ਬਰਾਏਂ ॥ ਲਖਣ ਚਲਹਿਂ ਮਗੁ ਦਾਹਿਨ ਲਾਏਂ ॥
॥ ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਚਨ ਅਗੋਚਰ ਕਿਮਿ ਕਹਿ ਜਾਈ ॥
॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਗਨ ਦੇਖਿ ਛਬਿ ਹੋਹੀਂ ॥ ਲੀਏ ਚੋਰਿ ਚਿਤ ਰਾਮ ਬਟੋਹੀਂ ॥

ਦੋ: ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਦੇਖੇ ਪਥਿਕ ਪ੍ਰਿਯ ਸੀਯ ਸਮੇਤ ਦੋਊ ਭਾਇ ॥
॥ ਭਵ ਮਗ ਅਗਮ ਅਨੰਦ ਤੇ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਰਹੇ ਸਿਰਾਇ ॥ ੧੧੯

॥ ਅਜਹੁ ਜਾਸੁ ਉਰ ਸੁਪਨੇਹੁ ਕਾਊ ॥ ਬਸਹਿਂ ਰਾਮ ਸਿਯ ਲਖਣ ਬਟਾਊ ॥
॥ ਰਾਮ ਧਾਮ ਪਥ ਪਾਇਹਿ ਸੋਈ ॥ ਜੋ ਪਥ ਪਾਵ ਕਬਹੁ ਮੁਨਿ ਕੋਈ ॥
॥ ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਸ੍ਰਮਿਤ ਸਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਖਿ ਨਿਕਟ ਬਟ ਸੀਤਲ ਪਾਨੀ ॥
॥ ਤਹਂ ਬਸਿ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਨਹਾਇ ਚਲੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥
॥ ਦੇਖਤ ਬਨ ਸਰ ਸੈਲ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਾਲਮੀਕਿ ਆਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਆਏ ॥
॥ ਰਾਮ ਦੇਖ ਮੁਨਿ ਬਾਸ ਸੁਹਾਵਨ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗਿਰਿ ਕਾਨਨ ਜਲ ਪਾਵਨ ॥
॥ ਸਰਨਿ ਸਰੋਜ ਬਿਟਪ ਬਨ ਫੂਲੇ ॥ ਗੁੰਜਤ ਮੰਜੁ ਮਧੁਪ ਰਸ ਭੂਲੇ ॥
॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਪੁਲ ਕੁਲਾਹਲ ਕਰਹੀਂ ॥ ਬਿਰਹਿਤ ਬੈਰ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਚਰਹੀਂ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੁਚਿ ਸੁੰਦਰ ਆਸ੍ਰਮ ਨਿਰਖਿ ਹਰਖੇ ਰਾਜਿਵ ਨਯਨ ॥
॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਬਰ ਆਗਮਨ ਮੁਨਿ ਆਗੇ ਆਯੋ ਲੇਨ ॥ ੧੨੦

॥ ਮੁਨਿ ਕਹੁ ਰਾਮ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨਾ ॥ ਆਸਿਰਬਾਦ ਬਿਪ੍ਰਬਰ ਦੀਨਾ ॥
॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਛਬਿ ਨਯਨ ਜੁੜਾਨੇ ॥ ਕਰਿ ਸਨਮਾਨ ਆਸ੍ਰਮਹਿ ਆਨੇ ॥
॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਸਨ ਦੀਏ ਸੁਹਾਏ ॥ ਮੁਨਿਬਰ ਅਤਿਥਿ ਪ੍ਰਾਨਪ੍ਰਿਯ ਪਾਏ ॥
॥ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਮਧੁਰ ਮੰਗਾਏ ॥ ਸਿਯ ਸੌਮਿਤ੍ਰਿ ਰਾਮ ਫਲ ਖਾਏ ॥
॥ ਬਾਲਮੀਕਿ ਮਨ ਆਨੰਦ ਭਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਮੂਰਤਿ ਨਯਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥
॥ ਤਬ ਕਰ ਕਮਲ ਜੋਰਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਖਦਾਈ ॥

ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਦਰਸੀ ਮੁਨਿ ਨਾਥਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵ ਬਦਰ ਜਿਮਿ ਤੁਮਰੇ ਹਾਥਾ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਕਥਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੇਹਿ ਜੇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨ ਬਨ ਰਾਨੀ ॥

ਦੋ: ਤਾਤ ਬਚਨ ਪੁਨਿ ਮਾਤੁ ਹਿਤ ਭਾਇ ਭਰਤ ਅਸ ਰਾਉ ॥
ਮੋ ਕਹੁ ਦਰਸ ਤੁਮਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਮਮ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥੧॥

ਦੇਖਿ ਪਾਯ ਮੁਨਿ ਰਾਯ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਭਏ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਭ ਸੁਫਲ ਹਮਾਰੇ ॥
ਅਬ ਜਹ ਰਾਉਰ ਆਯਸੁ ਹੋਈ ॥ ਮੁਨਿ ਉਦੇਗ ਨ ਪਾਵਹਿ ਕੋਈ ॥
ਮੁਨਿ ਤਾਪਸ ਜਿਨ ਤੇ ਦੁਖ ਲਹਹੀਂ ॥ ਤੇ ਨਰੇਸ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਦਹਹੀਂ ॥
ਮੰਗਲ ਮੂਲ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਿਤੋਖੂ ॥ ਦਹੈ ਕੋਟਿ ਕੁਲ ਭੂਸੁਰ ਰੋਖੂ ॥
ਅਸ ਜੀਯ ਜਾਨਿ ਕਹਿਯ ਸੋਈ ਠਾਊਂ ॥ ਸਿਯ ਸੌਮਿਤ੍ਰਿ ਸਹਿਤ ਜਹ ਜਾਊਂ ॥
ਤਹ ਰਚਿ ਰੁਚਿਰ ਪਰਨ ਤ੍ਰਿਣ ਸਾਲਾ ॥ ਬਾਸ ਕਰੌਂ ਕਛੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥
ਸਹਜ ਸਰਲ ਸੁਨਿ ਰਘੁਬਰ ਬਾਨੀ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥
ਕਸ ਨ ਕਹਹੁ ਅਸ ਰਘੁਕੁਲ ਕੇਤੂ ॥ ਤੁਮ ਪਾਲਕ ਸੰਤਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੂ ॥

ਛੰ: ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੁ ਪਾਲਕ ਰਾਮ ਤੁਮ ਜਗਦੀਸ ਮਾਯਾ ਜਾਨਕੀ ॥
ਜੋ ਸ੍ਰਿਜਤਿ ਜਗ ਪਾਲਤਿ ਹਰਤਿ ਰੁਖ ਪਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਕੀ ॥
ਜੋ ਸਹਸ ਸੀਸ ਅਹੀਸ ਮਹਿ ਧਰ ਲਖਣ ਸਚਰਾਚਰ ਧਨੀ ॥
ਸੁਰ ਕਾਜ ਧਰਿ ਨਰ ਰਾਜ ਤਨੁ ਚਲੇ ਦਲਨ ਖਲ ਨਿਸਿਚਰ ਅਨੀ ॥ ੪

ਸੋ: ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਤੁਮਾਰ ਬਚਨ ਅਗੋਚਰ ਬੁਧਿ ਪਰ ॥
ਅਬਿਗਤ ਅਕਥ ਅਪਾਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਤ ਨਿਗਮ ਕਹਿ ॥ ੬

ਜਗ ਪੇਖਨ ਤੁਮ ਦੇਖਨ ਹਾਰੇ ॥ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਸੰਭੁ ਨਚਾਵਨ ਹਾਰੇ ॥
ਤੇਊ ਨ ਜਾਨਹਿਂ ਮਰਮ ਤੁਮਾਰਾ ॥ ਔਰ ਤੁਮਹਿਂ ਕੋ ਜਾਨਨਿ ਹਾਰਾ ॥
ਸੋਈ ਜਾਨੈ ਜੇਹਿ ਦੇਹੁ ਜਨਾਈ ॥ ਜਾਨਤ ਤੁਮਹਿ ਤੁਮਹਿ ਹੋ ਜਾਈ ॥
ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਹਿ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਾਨਤ ਭਗਤ ਭਗਤ ਉਰ ਚੰਦਨ ॥
ਚਿਦਾਨੰਦਮਯ ਦੇਹ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਬਿਗਤ ਬਿਕਾਰ ਜਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥
ਨਰ ਤਨ ਧਰਿਹੁ ਸੰਤ ਸੁਰ ਕਾਜਾ ॥ ਕਹਹੁ ਕਰਹੁ ਜਸ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜਾ ॥
ਰਾਮ ਦੇਖਿ ਸੁਨਿ ਚਰਿਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਜੜ ਮੋਹਹਿਂ ਬੁਧ ਹੋਹਿਂ ਸੁਖਾਰੇ ॥

ਚ: ਅ:

॥ਤੁਮ ਜੋ ਕਹਹੁ ਕਰਹੁ ਸਬੁ ਸਾਂਚਾ॥ ॥ਜਸ ਕਾਛਿਅ ਤਸ ਚਾਹਿਅ ਨਾਚਾ॥

ਦੋ: ॥ਪੂਛਿਹੁ ਮੋਹਿ ਕਿ ਰਹੌਂ ਕਹਂ ਮੈਂ ਪੂਛਤ ਸਕੁਚਾਉਂ॥ ॥
॥ਜਹ ਨ ਹੋਹੁ ਤਹ ਦੇਹੁ ਕਹਿ ਤੁਮਹਿ ਦਿਖਾਵੌਂ ਠਾਉਂ॥ ੧੨੨

॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨੇ॥ ॥ਸਕੁਚਿ ਰਾਮ ਮਨ ਮਹ ਮੁਸਕਾਨੇ॥
॥ਬਾਲਮੀਕਿ ਹਸਿ ਕਹਹਿਂ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਬਾਨੀ ਮਧੁਰ ਅਮਿਅ ਰਸ ਬੋਰੀ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਅਬ ਕਹੌਂ ਨਿਕੇਤਾ॥ ॥ਬਸਹੁ ਜਹਾਂ ਸਿਅ ਲਖਨ ਸਮੇਤਾ॥
॥ਜਿਨ ਕੇ ਸ੍ਰਵਣ ਸਮੁਦ੍ਰ ਸਮਾਨਾ॥ ॥ਕਥਾ ਤੁਮਾਰਿ ਸੁਭਗ ਸਰਿ ਨਾਨਾ॥
॥ਭਰਹਿਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਹਿਂ ਨ ਪੂਰੇ॥ ॥ਤਿਨ ਕੇ ਹੀਏ ਸਦਨ ਤਵ ਰੂਰੇ॥
॥ਲੋਚਨ ਚਾਤਕ ਜਿਨ ਕਰਿ ਰਾਖੇ॥ ॥ਰਹਹਿਂ ਦਰਸ ਜਲਧਰ ਅਭਿਲਾਖੇ॥
॥ਨਿਦਰਹਿਂ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿਤ ਸਰ ਭਾਰੀ॥ ॥ਰੂਪ ਬਿੰਦੁ ਜਲ ਹੋਹਿਂ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਦਨ ਸੁਖਦਾਯਕ॥ ॥ਬਸਹੁ ਲਖਣ ਸਿਅ ਸਹ ਰਘੁਨਾਯਕ

ਦੋ: ॥ਜਸ ਤੁਮਾਰ ਮਾਨਸ ਬਿਮਲ ਹੰਸਨਿ ਜੀਹਾ ਜਾਸੁ॥ ।
॥ਮੁਕਤਾਹਲ ਗੁਣ ਗਣ ਚੁਗਹਿਂ ਬਸਹੁ ਰਾਮ ਹਿਯ ਤਾਸੁ॥ ੧੨੩

॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੁਚਿ ਸੁਭਗ ਸੁਬਾਸਾ॥ ॥ਸਾਦਰ ਜਾਸੁ ਲਹੈ ਨਿਤ ਨਾਸਾ॥
॥ਤੁਮਹਿ ਨਿਵੇਦਿਤ ਭੋਜਨ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਟ ਭੂਖਣ ਧਰਹੀਂ॥
॥ਸੀਸ ਨਵਾਹਿਂ ਸੁਰ ਗੁਰੁ ਦ੍ਵਿਜ ਦੇਖੀ॥ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਕਰ ਨਿਤ ਕਰਹਿਂ ਰਾਮ ਪਦ ਪੂਜਾ॥ ॥ਰਾਮ ਭਰੋਸ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਹਿਂ ਦੂਜਾ॥
॥ਚਰਣ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਚਲਿ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਬਸਹੁ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜ ਨਿਤ ਜਪਹਿਂ ਤੁਮਾਰਾ॥ ॥ਪੂਜਹਿ ਤੁਮਹਿ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾ॥
॥ਤਰਪਣ ਹੋਮ ਕਰਹਿਂ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥ ॥ਬਿਪ੍ਰ ਜਿਵਾਂਇ ਦੇਹਿਂ ਬਹੁ ਦਾਨਾ॥
॥ਤੁਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਗੁਰਹਿ ਜੀਯ ਜਾਨੀ॥ ॥ਸਕਲ ਭਾਵ ਸੇਵਹਿਂ ਸਨਮਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਸਭੁ ਕਰਿ ਮਾਂਗਹਿ ਏਕ ਫਲ ਰਾਮ ਚਰਨ ਰਤਿ ਹੋਉ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੰਦਿਰ ਬਸਹੁ ਸਿਯ ਰਘੁਨੰਦਨ ਦੋਉ॥ । ੧੨੪

॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਮਾਨ ਨ ਮੋਹਾ॥ ॥ਲੋਭ ਨ ਛੋਭ ਨ ਰਾਗ ਨ ਦ੍ਰੋਹਾ॥
॥ਜਿਨ ਕੇ ਕਪਟ ਦੰਭ ਨਹਿ ਮਾਯਾ॥ ॥ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸਹੁ ਰਘੁਰਾਯਾ॥

॥ਸਬਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਸਬਕੇ ਹਿਤਕਾਰੀ॥ ॥ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਰਿਸ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਗਾਰੀ॥
॥ਕਹਹਿੰ ਸਤ੍ਯ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਜਾਗਤ ਸੋਵਤ ਸਰਣ ਤੁਮਾਰੀ॥
॥ਤੁਮਹਿੰ ਛਾਡਿ ਗਤਿ ਦੂਸਰਿ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਬਸਹੁ ਤਿਨ ਕੇ ਉਰ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਜਨਨੀ ਸਮ ਜਾਨਹਿੰ ਪਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਧਨ ਪਰਾਯ ਬਿਖ ਤੇ ਬਿਖ ਭਾਰੀ॥
॥ਜੇ ਹਰਖਹਿੰ ਪਰ ਸੰਪਤਿ ਦੇਖੀ॥ ॥ਦੁਖਿਤ ਹੋਹਿੰ ਪਰ ਬਿਪਤਿ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਜਿਨਹਿੰ ਰਾਮ ਤੁਮ ਪ੍ਰਾਣ ਪਯਾਰੇ॥ ॥ਤਿਨਕੇ ਉਰ ਸੁਭ ਸਦਨ ਤੁਮਾਰੇ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਖਾ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਗੁਰੁ ॥ਜਿਨਕੇ ਸਬ ਤੁਮ ਤਾਤ॥
॥ਤਿਨਕੇ ਮਨ ਮੰਦਿਰ ਬਸਹੁ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ॥ ੧੨੫

॥ਅਵਗੁਣ ਤਜਿ ਸਬਕੇ ਗੁਣ ਗਹਹੀਂ॥ ॥ਬਿਪ੍ਰ ਧੇਨੁ ਹਿਤ ਸੰਕਟ ਸਹਹੀਂ॥
॥ਨੀਤਿ ਨਿਪੁਣ ਜਿਨਕੀ ਜਗ ਲੀਕਾ॥ ॥ਘਰ ਤੁਮਾਰ ਤਿਨਕੇ ਮਨ ਨੀਕਾ॥
॥ਗੁਣ ਤੁਮਾਰ ਸਮੁਝਹਿ ਨਿਜ ਦੋਸਾ॥ ॥ਜੇਹਿ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਤੁਮਾਰ ਭਰੋਸਾ॥
॥ਰਾਮ ਭਗਤ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਹਿ ਜੇਹੀ॥ ॥ਤੇਹਿ ਉਰ ਬਸਹੁ ਸਹਿਤ ਬੈਦੇਹੀ॥
॥ਜਾਤਿ ਪਾਂਤਿ ਧਨ ਧਰਮ ਬਡਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਸਦਨ ਸੁਖਦਾਈ॥
॥ਸਬ ਤਜਿ ਤੁਮਹਿੰ ਰਹੈ ਉਰ ਲਾਈ॥ ॥ਤਾਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸਹੁ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਸ੍ਵਰਗ ਨਰਕ ਅਪਬਰਗ ਸਮਾਨਾ॥ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਦੇਖ ਧਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨਾ॥
॥ਕਰਮ ਬਚਨ ਮਨ ਰਾਉਰ ਚੇਰਾ॥ ॥ਰਾਮ ਕਰਹੁ ਤਾਂਕੇ ਉਰ ਡੇਰਾ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਜਾਹਿੰ ਨ ਚਾਹੀਏ ਕਬਹੁੰ ਕਛੁ ਤੁਮ ਸਨ ਸਹਜ ਸਨੇਹ॥
॥ਬਸਹੁ ਨਿਰੰਤਰ ਤਾਸੁ ਉਰ ਸੋ ਰਾਉਰ ਨਿਜ ਗੇਹ॥ ੧੨੬॥

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਮੁਨਿਵਰ ਭਵਨ ਦਿਖਾਏ॥ ॥ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਮਨ ਭਾਏ॥
॥ਕਹ ਮੁਨਿ ਸੁਨਹੁ ਭਾਨੁਕੁਲਨਾਯਕ॥ ॥ਆਸ੍ਰਮ ਕਹੌਂ ਸਮਯ ਸੁਖਦਾਯਕ॥
॥ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਗਿਰਿ ਕਰਹੁ ਨਿਵਾਸੂ॥ ॥ਤਹ ਤੁਮਾਰ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਸੁਪਾਸੂ॥
॥ਸੈਲ ਸੁਹਾਵਨ ਕਾਨਨ ਚਾਰੂ॥ ॥ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਹਗ ਬਿਹਾਰੂ॥
॥ਨਦੀ ਪੁਨੀਤ ਪੁਰਾਣ ਬਖਾਨੀ॥ ॥ਅਤ੍ਰਿ ਤੀਯ ਨਿਜ ਤਪ ਬਲ ਆਨੀ॥
॥ਸੁਰਸਰਿ ਧਾਰ ਨਾਮ ਮੰਦਾਕਿਨਿ॥ ॥ਜੋ ਸਬ ਪਾਤਕ ਪੋਤਕ ਡਾਕਿਨਿ॥
॥ਅਤ੍ਰਿ ਆਦਿ ਮੁਨਿਵਰ ਤਹ ਬਸਹੀਂ॥ ॥ਕਰਹਿੰ ਜੋਗ ਜਪ ਤਪ ਤਨ ਕਸਹੀਂ॥

ਚਲਹੁ ਸਫਲ ਸ੍ਰਮ ਸਭ ਕਰ ਕਰਹੂ ॥ ਰਾਮ ਦੇਹੁ ਗੌਰਵ ਗਿਰਿ ਬਰਹੂ ॥

ਦੋ: ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਕਹੀ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ ॥
ਆਇ ਅਨ੍ਹਾਏ ਸਰਿਤਬਰ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਉ ਭਾਇ ॥੧੨੭॥

ਰਘੁਬਰ ਕਹਿਉ ਲਖਨ ਭਲ ਘਾਟੂ ॥ ਕਰਹੁ ਕਤਹੁ ਅਬ ਠਾਹਰ ਠਾਟੂ ॥
ਲਖਨ ਦੀਖ ਪਯ ਉਤਰ ਕਰਾਰਾ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਫਿਰੇਉ ਧਨੁਖ ਜਿਮਿ ਨਾਰਾ ॥
ਨਦੀ ਪਨਚ ਸਰ ਸਮ ਦਮ ਦਾਨਾ ॥ ਸਕਲ ਕਲੁਖ ਕਲਿ ਸਾਉਜ ਨਾਨਾ ॥
ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਜਨੁ ਅਚਲ ਅਹੇਰੀ ॥ ਚੂਕਨ ਘਾਤ ਮਾਰ ਮੁਠਭੇਰੀ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਲਖਨ ਠਾਉ ਦਿਖਰਾਵਾ ॥ ਥਲੁ ਬਿਲੋਕਿ ਰਘੁਬਰ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥
ਰਮੇਉ ਰਾਮ ਮਨ ਦੇਵਨ ਜਾਨਾ ॥ ਚਲੇ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਥਪਤਿ ਪਰਧਾਨਾ ॥
ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਭੇਖ ਸਭ ਆਏ ॥ ਰਚੇ ਪਰਨ ਤ੍ਰਿਣ ਸਦਨ ਸੁਹਾਏ ॥
ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਮੰਜੁ ਦੁਇ ਸਾਲਾ ॥ ਏਕ ਲਲਿਤ ਲਘੁ ਏਕ ਬਿਸਾਲਾ ॥

ਦੋ: ਲਖਨ ਜਾਨਕੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਜਤ ਰੁਚਿਰ ਨਿਕੇਤ ॥
ਸੋਹਿ ਮਦਨ ਮੁਨਿ ਭੇਖ ਜਨੁ ਰਤਿ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੇਤ ॥੧੨੮॥

ਅਮਰ ਨਾਗ ਕਿੰਨਰ ਦਿਗਪਾਲਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਆਏ ਤਿਹਿ ਕਾਲਾ ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਨ ਸਭ ਕਾਹੂ ॥ ਮੁਦਿਤ ਦੇਵ ਲਹਿ ਲੋਚਨ ਲਾਹੂ ॥
ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਕਹ ਦੇਵ ਸਮਾਜੂ ॥ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਭਏ ਹਮ ਆਜੂ ॥
ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਦੁਖ ਦੁਸਹ ਸੁਨਾਏ ॥ ਹਰਖਿਤ ਨਿਜ ਨਿਜ ਸਦਨ ਸਿਧਾਏ ॥
ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਰਘੁਨੰਦਨ ਛਾਏ ॥ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਮੁਦਿਤ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ॥ ਕੀਨ ਦੰਡਵਤ ਰਘੁਕੁਲ ਚੰਦਾ ॥
ਮੁਨਿ ਰਘੁਬਰਹਿੰ ਲਾਇ ਉਰ ਲੇਹੀਂ ॥ ਸੁਫਲ ਹੋਨ ਹਿਤ ਆਸਿਖ ਦੇਹੀਂ ॥
ਸਿਯ ਸੌਮਿਤ੍ਰਿ ਰਾਮ ਛਬਿ ਦੇਖਹਿੰ ॥ ਸਾਧਨ ਸਕਲ ਸੁਫਲ ਕਰਿ ਲੇਖਹਿੰ ॥

ਦੋ: ਜਥਾਜੋਗ ਸਨਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਦਾ ਕੀਏ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ॥
ਕਰਹਿੰ ਜੋਗ ਜਪ ਜਗ ਤਪ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮਨ ਸੁਛੰਦ ॥੧੨੯॥

ਯਹ ਸੁਧਿ ਕੋਲ ਕਿਰਾਤਨ ਪਾਈ ॥ ਹਰਖੇ ਜਨੁ ਨਵ ਨਿਧਿ ਘਰ ਆਈ ॥
ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਭਰਿ ਭਰਿ ਦੋਨਾ ॥ ਚਲੇ ਰੰਕ ਜਨੁ ਲੂਟਨ ਸੋਨਾ ॥

ਤਿਨ ਸਬ ਜਿਨ ਦੇਖੇ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਔਰ ਤਿਨਾਹਿੰ ਪੂਛਹਿੰ ਮਗੁ ਜਾਤਾ॥
ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਕਾਈ। ਆਇ ਸਬਨ ਦੇਖੇ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਕਰਹਿੰ ਜੁਹਾਰ ਭੇਂਟ ਧਰ ਆਗੇ। ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਬਿਲੋਕਤ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੇ ਜਨੁ ਜਹ ਤਹ ਠਾਢੇ। ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ਨਯਨ ਜਲ ਬਾਢੇ॥
ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਮਗਨ ਸਬ ਜਾਨੇ। ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸਕਲ ਸਨਮਾਨੇ॥
ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਜੁਹਾਰਿ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰੀ। ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਕਹਹਿੰ ਕਰ ਜੋਰੀ॥

ਦੋ: ਅਬ ਹਮ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਸਬ ਭਯੇ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯ।
ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ਆਗਮਨ ਰਾਉਰ ਕੋਸਲ ਰਾਯ॥੧੩੫॥

ਧੰਨ੍ਯ ਭੂਮਿ ਬਨ ਪੰਥ ਪਹਾਰਾ। ਜਹਂ ਜਹਂ ਨਾਥ ਪਾਂਵ ਤੁਮ ਧਾਰਾ॥
ਧੰਨ੍ਯ ਬਿਹਗ ਮ੍ਰਿਗ ਕਾਨਨਚਾਰੀ। ਸੁਫਲ ਜਨਮ ਭਯੇ ਤੁਮਹਿੰ ਨਿਹਾਰੀ॥
ਹਮ ਸਬ ਧੰਨ੍ਯ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾ। ਦੇਖਿ ਨਯਨ ਭਰਿ ਦਰਸ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ॥
ਕੀਨ ਬਾਸ ਭਲ ਠਾਉ ਬਿਚਾਰੀ। ਇਹਾਂ ਸਕਲ ਰਿਤੁ ਰਹਬ ਸੁਖਾਰੀ॥
ਹਮ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਕਰਬ ਸੇਵਕਾਈ। ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਅਹਿ ਬਾਘ ਬਰਾਈ॥
ਬਨ ਬੀਹੜ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ ਖੋਹਾ। ਸਬ ਹਮਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਗ ਪਗ ਜੋਹਾ॥
ਤਹ ਤਹ ਤੁਮਹਿੰ ਅਹੇਰ ਖਿਲਾਉਬ। ਸਰ ਨਿਰਝਰ ਸਬ ਠਾਮ ਦਿਖਾਉਬ॥
ਹਮ ਸੇਵਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤਾ। ਨਾਥ ਨ ਸਕੁਚਬ ਆਯਸੁ ਦੇਤਾ॥

ਦੋ: ਬੇਦ ਬਚਨ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਗਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੁਣਾ ਐਨ।
ਬਚਨ ਕਿਰਾਤਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਜਿਮਿ ਪਿਤੁ ਬਾਲਕ ਬੈਨ॥੧੩੬॥

ਰਾਮਹਿੰ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਾ। ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਜੋ ਜਾਨਨਿਹਾਰਾ॥
ਰਾਮ ਸਕਲ ਬਨਚਰ ਤਬ ਤੋਖੇ। ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿਪੋਖੇ॥
ਬਿਦਾ ਕਿਯੇ ਸਿਰ ਨਾਇ ਸਿਧਾਯੇ। ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਨ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਘਰ ਆਯੇ॥
ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਉ ਭਾਈ। ਬਸਹਿ ਬਿਪਿਨ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਜਬ ਤੇ ਆਯ ਰਹੇ ਰਘੁਨਾਯਕ। ਤਬ ਤੇ ਭਯਉ ਬਨ ਮੰਗਲਦਾਯਕ॥
ਫੂਲਹਿ ਫਲਹਿੰ ਬਿਟਪ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਮੰਜੁ ਬਲਿਤ ਬਰ ਬੇਲਿ ਬਿਤਾਨਾ॥
ਸੁਰਤਰੁ ਸਰਿਸ ਸੁਭਾਵ ਸੁਹਾਯੇ। ਮਨਹੁੰ ਬਿਬੁਧ ਬਨ ਪਰਿਹਰਿ ਆਯੇ॥

ਗੁੰਜਤ ਮੰਜੁਲ ਮਧੁਕਰ ਸ੍ਰੇਨੀ। ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਬਯਾਰਿ ਬਹੈ ਸੁਖਦੇਨੀ॥

ਦੋ: ਨੀਲਕੰਠ ਕਲਕੰਠ ਸੁਕ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਚਕ੍ਰ ਚਕੋਰ।
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਹਿਂ ਬਿਹਗ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਖਦ ਚਿਤਚੋਰ॥ ੧੩੨

ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕਪਿ ਕੋਲ ਕੁਰੰਗਾ। ਬਿਗਤ ਬਯਰ ਬਿਚਰਹਿਂ ਸਬ ਸੰਗਾ॥
ਫਿਰਤ ਅਹੇਰ ਰਾਮ ਛਬਿ ਦੇਖੀ। ਹੋਹਿਂ ਮੁਦਿਤ ਮ੍ਰਿਗ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਬਿਬੁਧ ਬਿਪਿਨ ਜਹੰ ਲਗਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਬਨ ਸਕਲ ਸਿਹਾਹੀਂ॥
ਸੁਰਸਰਿ ਸਰ ਸਾਇ ਦਿਨਕਰ ਕੰਨਿਆ। ਮੇਕਲ ਸੁਤਾ ਗੋਦਾਵਰਿ ਧੰਨਿਆ॥
ਸਬ ਸਰਿ ਸਿੰਧੁ ਨਦੀ ਨਦ ਨਾਨਾ। ਮੰਦਾਕਿਨਿ ਕਰ ਕਰਹਿਂ ਬਖਾਨਾ॥
ਉਦਯ ਅਸ੍ਤ ਗਿਰਿ ਅਰੁ ਕੈਲਾਸੂ। ਮੰਦਰ ਮੇਰੁ ਸਕਲ ਸੁਰ ਬਾਸੂ॥
ਸੈਲ ਹਿਮਾਚਲ ਆਦਿਕ ਜੇਤੇ। ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਜਸ ਗਾਵਹਿਂ ਤੇਤੇ॥
ਬਿੰਧ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਸੁਖ ਨ ਸਮਾਈ। ਸ੍ਰਮ ਬਿਨੁ ਬਿਪੁਲ ਬਡਾਈ ਪਾਈ॥

ਦੋ: ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਕੇ ਬਿਹਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬੇਲਿ ਬਿਟਪ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਤਿ।
ਪੁੰਨ੍ਯ ਪੁੰਜ ਸਬ ਧੰਨ੍ਯ ਅਸ ਕਹੈਂ ਦੇਵ ਦਿਨ ਰਾਤਿ॥ ੧੩੩

ਨਯਨਵੰਤ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਬਿਲੋਕੀ। ਪਾਇ ਜਨਮ ਫਲ ਹੋਹਿਂ ਬਿਸੋਕੀ॥
ਪਰਸਿ ਚਰਣ ਰਜ ਅਚਰ ਸੁਖਾਰੀ। ਭਏ ਪਰਮ ਪਦ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
ਸੋ ਬਨ ਸੈਲ ਸੁਭਾਯ ਸੁਹਾਵਨ। ਮੰਗਲਮਯ ਅਤਿ ਪਾਵਨ ਪਾਵਨ॥
ਮਹਿਮਾ ਕਹੌਂ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਤਾਸੂ। ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਜਹੰ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸੂ॥
ਪਯ ਪਯੋਧਿ ਤਜਿ ਅਵਧ ਬਿਹਾਈ। ਜਹੰ ਸਿਯ ਰਾਮ ਲਖਣ ਰਹੇ ਆਈ॥
ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਸੁਖਮਾ ਜਸ ਕਾਨਨ। ਜੋ ਸਤ ਸਹਸ ਹੋਹਿ ਸਹਸਾਨਨ॥
ਸੋ ਮੈਂ ਬਰਣਿ ਕਹੌਂ ਬਿਧਿ ਕੇਹੀਂ। ਡਾਬਰ ਕਮਠ ਕਿ ਮੰਦਰ ਲੇਹੀਂ॥
ਸੇਵਹਿਂ ਲਖਣ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ। ਜਾਇ ਨ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਬਖਾਨੀ॥

ਦੋ: ਛਿਨ ਛਿਨ ਲਖਿ ਸਿਯ ਰਾਮ ਪਦ ਜਾਨਿ ਆਪੁ ਪਰ ਨੇਹ।
ਕਰਤ ਲਖਣ ਸੁਪਨੇ ਨ ਚਿਤ ਬੰਧੁ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਗੇਹ॥ ੧੩੪

ਰਾਮ ਸੰਗ ਸਿਯ ਰਹਤਿ ਸੁਖਾਰੀ। ਪੁਰ ਪਰਿਜਨ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਰਤਿ ਬਿਸਾਰੀ॥
ਛਿਨ ਛਿਨ ਪਿਯ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰੀ। ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨਹੁ ਚਕੋਰ ਕੁਮਾਰੀ॥

॥ਨਾਥ ਨੇਹ ਨਿਤ ਬਢਤ ਬਿਲੋਕੀ ॥ ॥ਹਰਖਿਤ ਰਹਤਿ ਦਿਵਸ ਜਿਮਿ ਕੋਕੀ ॥

॥ਸਿਯ ਮਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ॥ਅਵਧ ਸਹਸ ਸਮ ਬਨ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗਾ ॥

॥ਪਰਣਕੁਟੀ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੰਗਾ ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਕੁਰੰਗ ਬਿਹੰਗਾ ॥

॥ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਸਮ ਮੁਨਿ ਤਿਯ ਮੁਨਿਵਰ ॥ ॥ਅਸਨ ਅਮਿਯ ਸਮ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਰ ॥

॥ਨਾਥ ਸਾਥ ਸਾਥਰੀ ਸੁਹਾਈ ॥ ॥ਮਯਨ ਸਯਨ ਸਤ ਸਮ ਸੁਖਦਾਈ ॥

॥ਲੋਕਪ ਹੋਹਿਂ ਬਿਲੋਕਤ ਜਾਸੂ ॥ ॥ਤੇਹਿ ਕਿ ਮੋਹ ਸਕ ਬਿਖਯ ਬਿਲਾਸੂ ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਮਿਰਤ ਰਾਮਹਿ ਤਜਹਿ ਜਨ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਬਿਖਯ ਬਿਲਾਸੁ ॥
॥ਰਾਮਪ੍ਰਿਯਾ ਜਗ ਜਨਨਿ ਸਿਯ ਕਛੁ ਨ ਆਚਰਜ ਤਾਸੁ ॥੧੪੫॥

॥ਸੀਯ ਲਖਣ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਸੁਖ ਲਹਹੀਂ ॥ ॥ਸੋਇ ਰਘੁਨਾਥ ਕਰੈਂ ਸੋਇ ਕਹਹੀਂ ॥

॥ਕਹਹਿਂ ਪੁਰਾਤਨਿ ਕਥਾ ਕਹਾਨੀ ॥ ॥ਸੁਨਹਿਂ ਲਖਣ ਸਿਯ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਾਨੀ ॥

॥ਜਬ ਜਬ ਰਾਮ ਅਵਧ ਸੁਧਿ ਕਰਹੀਂ ॥ ॥ਤਬ ਤਬ ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ ਭਰਹੀਂ ॥

॥ਸੁਮਿਰਿ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਪਰਿਜਨ ਭਾਈ ॥ ॥ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਸੀਲ ਸੇਵਕਾਈ ॥

॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਹਿਂ ਦੁਖਾਰੀ ॥ ॥ਧੀਰਜ ਧਰਹਿਂ ਕੁਸਮਯ ਬਿਚਾਰੀ ॥

॥ਲਖਿ ਸਿਯ ਲਖਣ ਬਿਕਲ ਹੋਇ ਜਾਹੀਂ ॥ ॥ਜਿਮਿ ਪੁਰਖਹਿ ਅਨੁਸਰ ਪਰਿਛਾਹੀਂ ॥

॥ਪ੍ਰਿਯਾ ਬੰਧੁ ਗਤਿ ਲਖਿ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ॥ਧੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਭਗਤ ਉਰ ਚੰਦਨ ॥

॥ਲਗੇ ਕਹਨ ਕਛੁ ਕਥਾ ਪੁਨੀਤਾ ॥ ॥ਸੁਨਿ ਸੁਖ ਲਹਹਿਂ ਲਖਣ ਅਰੁ ਸੀਤਾ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਸੋਹਤ ਪਰਣ ਨਿਕੇਤ ॥
॥ਜਿਮਿ ਬਾਸਵ ਬਸ ਅਮਰਪੁਰ ਸਚੀ ਜਯੰਤ ਸਮੇਤ ॥੧੪੬॥

॥ਜੁਗਵਹਿਂ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਯ ਲਖਣਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ॥ਪਲਕ ਬਿਲੋਚਨ ਗੋਲਕ ਜੈਸੇ ॥

॥ਸੇਵਹਿਂ ਲਖਣ ਸੀਯ ਰਘੁਬੀਰਹਿਂ ॥ ॥ਜਿਮਿ ਅਬਿਬੇਕੀ ਪੁਰਖ ਸਰੀਰਹਿ ॥

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਨ ਬਸਹਿਂ ਸੁਖਾਰੀ ॥ ॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਸੁਰ ਤਾਪਸ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥

॥ਕਹੇਉਂ ਰਾਮ ਬਨ ਗਵਨ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ॥ਸੁਨਹੁ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਅਵਧ ਜਿਮਿ ਆਵਾ ॥

॥ਫਿਰੇਉ ਨਿਖਾਦ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਪਹੁਚਾਈ ॥ ॥ਸਚਿਵ ਸਹਿਤ ਰਥ ਦੇਖੇਸਿ ਆਈ ॥

॥ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਨਿਖਾਦੂ ॥ ॥ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਜਸ ਭਯਉ ਬਿਖਾਦੂ ॥

॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਿਯ ਲਖਣ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ॥ਪਰੇਉ ਧਰਣਿ ਤਲ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਾਰੀ ॥

ਦੇਖਿ ਦਖਿਨ ਦਿਸਿ ਹਯ ਹਿਹਿਨਾਹੀਂ। ਜਨੁ ਬਿਨੁ ਪੰਖ ਬਿਹਗ ਅਕੁਲਾਹੀਂ।

ਦੋ: ਨਹਿੰ ਤ੍ਰਿਣ ਚਰਹਿੰ ਨ ਪਿਅਹਿੰ ਜਲ ਮੋਚਤ ਲੋਚਨ ਬਾਰਿ।
ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਏ ਨਿਖਾਦ ਗਣ ਰਘੁਬਰ ਬਾਜਿ ਨਿਹਾਰਿ। ੧੪੨

ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਤਬ ਕਹਹਿੰ ਨਿਖਾਦੂ। ਅਬ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਪਰਿਹਰਹੁ ਬਿਖਾਦੂ।
ਤੁਮ ਪੰਡਿਤ ਪਰਮਾਰਥ ਗ੍ਯਾਤਾ। ਧਰਹੁ ਧੀਰ ਲਖਿ ਬਿਮੁਖ ਬਿਧਾਤਾ।
ਬਿਬਿਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ। ਰਥ ਬੈਠਾਰੇਉ ਬਰਬਸ ਆਨੀ।
ਸੋਕ ਸਿਥਿਲ ਰਥ ਸਕਹਿੰ ਨ ਹਾਂਕੀ। ਰਘੁਬਰ ਬਿਰਹ ਪੀਰ ਉਰ ਬਾਂਕੀ।
ਚਰਫਰਾਹਿੰ ਮਗ ਚਲਹਿੰ ਨ ਘੋਰੇ। ਬਨ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨਹੁੰ ਆਨਿ ਰਥ ਜੋਰੇ।
ਅਢੁਕਿ ਪਰਹਿੰ ਫਿਰਿ ਹੇਰਹਿੰ ਪੀਛੇ। ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਕਲ ਦੁਖ ਤੀਛੇ।
ਜੋ ਕਹ ਰਾਮ ਲਖਣ ਬੈਦੇਹੀ। ਹਿੰਕਰਿ ਹਿੰਕਰਿ ਹਿਤ ਹੇਰਹਿੰ ਤੇਹੀ।
ਬਾਜਿ ਬਿਰਹ ਗਤਿ ਕਹਿ ਕਿਮਿ ਜਾਤੀ। ਬਿਨੁ ਮਣਿ ਫਣਿਕ ਬਿਕਲ ਜੇਹਿ ਭਾਂਤੀ।

ਦੋ: ਭਯੋ ਨਿਖਾਦ ਬਿਖਾਦ ਬਸ ਦੇਖਤ ਸਚਿਵ ਤੁਰੰਗ।
ਬੋਲਿ ਸੁਸੇਵਕ ਚਾਰਿ ਤਬ ਦੀਏ ਸਾਰਥੀ ਸੰਗ। ੧੪੩

ਗੁਹ ਸਾਰਥਿਹਿ ਫਿਰੇਉ ਪਹੁੰਚਾਈ। ਬਿਰਹ ਬਿਖਾਦ ਬਰਨਿ ਨਹਿੰ ਜਾਈ।
ਚਲੇ ਅਵਧ ਲੈ ਰਥਹਿੰ ਨਿਖਾਦਾ। ਹੋਹਿੰ ਛਣਹਿੰ ਛਣ ਮਗਨ ਬਿਖਾਦਾ।
ਸੋਚ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਕਲ ਦੁਖ ਦੀਨਾ। ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਹੀਨਾ।
ਰਹਿਹਿ ਨ ਅੰਤਹੁ ਅਧਮ ਸਰੀਰੂ। ਜਸੁ ਨ ਲਹੇਉ ਬਿਛੁਰਤ ਰਘੁਬੀਰੂ।
ਭਏ ਅਜਸ ਅਘ ਭਾਜਨ ਪ੍ਰਾਨਾ। ਕਵਨ ਹੇਤੁ ਨਹਿੰ ਕਰਤ ਪਯਾਨਾ।
ਅਹਹ ਮੰਦ ਮਨ ਅਵਸਰ ਚੂਕਾ। ਅਜਹੁੰ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹੋਤ ਦੁਇ ਟੂਕਾ।
ਮੀਜਿ ਹਾਥ ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਪਛਿਤਾਈ। ਮਨਹੁੰ ਕ੍ਰਿਪਣ ਧਨ ਰਾਸਿ ਗਵਾਈ।
ਬਿਰਦ ਬਾਂਧਿ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਈ। ਚਲੇ ਸਮਰ ਜਨੁ ਸੁਭਟ ਪਰਾਈ।

ਦੋ: ਬਿਪ੍ਰ ਬਿਬੇਕੀ ਬੇਦਬਿਦ ਸੰਮਤ ਸਾਧੁ ਸੁਜਾਤਿ।
ਜਿਮਿ ਧੋਖੇ ਮਦਪਾਨ ਕਰਿ ਸਚਿਵ ਸੋਚ ਤਿਹਿ ਭਾਂਤਿ। ੧੪੪

ਜਿਮਿ ਕੁਲੀਨ ਤਿਯ ਸਾਧੁ ਸਯਾਨੀ। ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ।
ਰਹੈ ਕਰਮ ਬਸ ਪਰਿਹਰਿ ਨਾਹੂ। ਸਚਿਵ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਮਿ ਦਾਰੁਣ ਦਾਹੂ।

ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਡੀਠਿ ਭਇ ਥੋਰੀ ॥ ਸੁਨੈ ਨ ਸ੍ਰਵਣ ਬਿਕਲ ਮਤਿ ਭੋਰੀ ॥
ਸੂਖਹਿ ਅਧਰ ਲਾਗਿ ਮੁਹ ਲਾਟੀ ॥ ਜੀਯ ਨ ਜਾਇ ਉਰ ਅਵਧਿ ਕਪਾਟੀ ॥
ਬਿਬਰਨ ਭਯਉ ਨ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਮਾਰੇਸਿ ਮਨਹੁੰ ਪਿਤਾ ਮਹਤਾਰੀ ॥
ਹਾਨਿ ਗਲਾਨਿ ਬਿਪੁਲ ਮਨ ਬ੍ਯਾਪੀ ॥ ਜਮਪੁਰ ਪੰਥ ਸੋਚਿ ਜਿਮਿ ਪਾਪੀ ॥
ਬਚਨ ਨ ਆਵ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪਛਿਤਾਈ ॥ ਅਵਧ ਕਾਹ ਮੈਂ ਦੇਖਬ ਜਾਈ ॥
ਰਾਮ ਰਹਿਤ ਰਥ ਦੇਖਹਿ ਜੋਈ ॥ ਸਕੁਚਹਿ ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਸੋਈ ॥

ਦੋ: ਧਾਇ ਪੂਛਿਹਹਿ ਮੋਹਿ ਜਬ ਬਿਕਲ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥
ਉਤਰ ਦੇਬ ਮੈਂ ਸਬਹਿ ਤਬ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਜ੍ਰ ਬੈਠਾਰਿ ॥੧੪੬॥

ਪੂਛਿਹਹਿ ਦੀਨ ਦੁਖਿਤ ਸਬ ਮਾਤਾ ॥ ਕਹਬ ਕਾਹ ਮੈਂ ਤਿਨਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ॥
ਪੂਛਿਹਿ ਜਬਹਿ ਲਖਨ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ਕਹਿਹਉਂ ਕਵਨ ਸੰਦੇਸ ਸੁਖਾਰੀ ॥
ਰਾਮ ਜਨਨਿ ਜਬ ਆਇਹਿ ਧਾਈ ॥ ਸੁਮਿਰਿ ਬਛ੍ਹ ਜਿਮਿ ਧੇਨੁ ਲਵਾਈ ॥
ਪੂਛਤ ਉਤਰ ਦੇਬ ਮੈਂ ਤੇਹੀ ॥ ਗੇ ਬਨ ਰਾਮ ਲਖਣ ਬੈਦੇਹੀ ॥
ਜੋਇ ਪੂਛਿਹਿ ਤੇਹਿ ਊਤਰ ਦੇਬਾ ॥ ਜਾਇ ਅਵਧ ਅਬ ਯਹ ਸੁਖ ਲੇਬਾ ॥
ਪੂਛਿਹਿ ਜਬਹਿ ਰਾਉ ਦੁਖ ਦੀਨਾ ॥ ਜੀਵਨ ਜਾਸੁ ਰਾਮ ਆਧੀਨਾ ॥
ਦੇਹਉਂ ਉਤਰ ਕਵਨ ਮੁਹ ਲਾਈ ॥ ਆਯਉ ਕੁਸਲ ਕੁਅਰ ਪਹੁਚਾਈ ॥
ਸੁਨਤ ਲਖਨ ਸਿਯ ਰਾਮ ਸੰਦੇਸੂ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਜਿਮਿ ਤਨ ਪਰਿਹਰਹਿ ਨਰੇਸੂ ॥

ਦੋ: ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਬਿਦਰੇਉ ਪੰਕ ਜਿਮਿ ਬਿਛੁਰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੀਰ ॥
ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਬਿਧਿ ਯਹ ਜਾਤਨਾ ਸਰੀਰ ॥੧੪੭॥

ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਪੰਥ ਪਛਿਤਾਵਾ ॥ ਤਮਸਾ ਤੀਰ ਤੁਰਤ ਰਥ ਆਵਾ ॥
ਬਿਦਾ ਕੀਏ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਨਿਖਾਦਾ ॥ ਫਿਰੇ ਪਾਂਯ ਪਰਿ ਬਿਕਲ ਬਿਖਾਦਾ ॥
ਪੈਠਤ ਨਗਰ ਸਚਿਵ ਸਕੁਚਾਈ ॥ ਜਨੁ ਮਾਰੇਸਿ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਮਣ ਗਾਈ ॥
ਬੈਠਿ ਬਿਟਪ ਤਰ ਦਿਵਸ ਗਵਾਂਵਾ ॥ ਸਾਂਝ ਸਮਯ ਤਬ ਅਵਸਰ ਪਾਵਾ ॥
ਅਵਧ ਪ੍ਰਬੇਸ ਕੀਨ ਅੰਧਿਆਰੇ ॥ ਪੈਠ ਭਵਨ ਰਥ ਰਾਖਿ ਦੁਆਰੇ ॥
ਜਿਨ ਜਿਨ ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਭੂਪ ਦ੍ਵਾਰ ਰਥ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥
ਰਥ ਪਹਿਚਾਨਿ ਬਿਕਲ ਲਖਿ ਘੋਰੇ ॥ ਗਰਹਿ ਗਾਤ ਜਿਮਿ ਆਤਪ ਓਰੇ ॥

੨੨੪

॥ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਸੂਝ ਨ ਬੂਝਤ ਜੈਸੇ॥ ॥ਇਮ ਪ੍ਰਭੁ ਨੀਰ ਮੀਨ ਗਤਿ ਜੈਸੇ॥

ਦੋਹ:॥ ਜਾਗ ਉਠੇ ਆਗਮਨ ਸੁਨਤ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਮ ਲਗਿਓ ਗੋਬਿੰਦ
॥ਸੁਭ ਦਰਸਨ ਕਰ ਜਨ ਭਏ ਚਿੰਤਮਾਨ ਹੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਵਾਸ॥੧੪੨

॥ਆਤੁਰ ਆਵਤ ਸਭ ਪ੍ਰਭੁ ਫਿਰ ਕੈ ਗਨੀ॥ ॥ਤ੍ਰਿਤਰ ਨਾ ਆਵ ਤ੍ਰਿਸਲਾ ਭਾਈ ਪਾਨੀ॥
॥ਸੁਨੈ ਨ ਸਵਣ ਨ ਮਨ ਨਹਿ ਸੂਝਾ॥ ॥ਭਏ ਤੁ ਕਹਾਂ ਲੈ ਪਾਨੀ ਹਿਤ ਤਿਨ ਬੂਝ॥
॥ਦੀਸਤ ਦੀਖ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਿਤ ਲਾਈ॥ ॥ਜੈਸੇ ਸਭ ਆ ਪ੍ਰਿਤ ਗਈ ਉਦਾਈ॥
॥ਜਾਇ ਸੁਮਤਿ ਦੀਖਤ ਜਬ ਜਾਨਾ॥ ॥ਅਨਿ ਸਕਲ ਜਨ ਹਿਤ ਉਰ ਦਿਵਾਨਾ॥
॥ਆਸਨ ਨ ਸਯਨ ਨ ਹਿਤੂ ਜਨ ਜੀਆ॥ ॥ਪਹੁੰਚੇ ਸੁ ਮਿਤ ਲਿਪਟ ਮਲੀਆ॥
॥ਲੋਇ ਉਦਾਸ ਸੇਵ ਤਿਨ ਭਤੀ॥ ॥ਕਰ ਪਰ ਤੇ ਜਨੁ ਖ ਸਮੇ ਬਨਾਤੀ॥
॥ਜੇਤੇ ਸੇਵਕ ਫਿਰ ਧਾਵਤ ਪਾਵਤ ਛਾਤੀ॥ ॥ਜਨੁ ਜਾਰਿ ਪੰਖ ਪਤੰਗ ਸੰਪਾਤੀ॥
॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ॥ ॥ਪੁਨਿ ਕਹ ਰਾਮ ਸਬਦ ਦੈ ਦੇਹੀ॥

ਦੋਹ:॥ ਦੇਖਿ ਸਾਹਿਬ ਜਨ ਜੀਵਨ ਕੀਨੀ ਸਿਵ ਦੀਨੁ ਪ੍ਰਭਾਆ
॥ਸੁਨਤ ਉਠੇ ਬੂਝਨ ਲਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੁ ਸੁਮਤਿ ਕਹ ਗਾਇ॥ ॥੧੪੩

॥ਭੂਪ ਸੁਮੰਤ ਹੀਨ ਉਰ ਲਾਈ॥ ॥ਸੁਨਤ ਕਹੁ ਅਪਾਰ ਮਨ ਪਾਈ॥
॥ਸਹਿਤ ਸਨੇਹ ਨਿਰਖ ਲੋਚਨ ਭੀਨੀ॥ ॥ਪੂਛਤ ਰਾਉ ਨਯਨ ਭਰਿ ਆਈ॥
॥ਰਾਮ ਕੁਸਲ ਕਹੁ ਸਖਾ ਸਨੇਹੀ॥ ॥ਕਹੰ ਰਘੁਨਾਥ ਲਖਣ ਦੈ ਦੇਹੀ॥
॥ਆਨੇ ਫੇਰ ਕਿ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਏ॥ ॥ਸੁਨਤ ਸਚਿਵ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ॥
॥ਸੋਕ ਬਿਕਲ ਪੁਨਿ ਪੂਛ ਨਰੇਸੂ॥ ॥ਕਹੁ ਸੀਅ ਰਾਮ ਲਖਣ ਸੰਦੇਸੂ॥
॥ਰਾਮ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਸੁਮਿਰਿ ਸੁਮਿਰਿ ਉਰ ਸੋਚਤ ਰਾਊ॥
॥ਰਾਜ ਸੁਨਾਇ ਦੀਨ ਬਨ ਬਾਸੂ॥ ॥ਸੁਨਿ ਮਨ ਭਯਉ ਨ ਹਰਖ ਹਰਾਸੂ॥
॥ਸੋ ਸੁਤ ਬਿਛੁਰਤ ਗਏ ਨ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ॥ਕੋ ਪਾਪੀ ਬਡ ਮੋਹਿ ਸਮਾਨਾ॥

ਦੋਹ:॥ ਸਖਾ ਰਾਮ ਸਿਯ ਲਖਣ ਜਹ ਤਹਾਂ ਮੋਹਿ ਪਹੁਚਾਉ॥
॥ਨਾਹਿ ਤ ਚਾਹਿਤ ਚਲਨ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹਉ ਸਤਿਭਾਉ॥੧੪੪

॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੂਛਤ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਰਾਊ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯਤਮ ਸੁਅਨ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਊ॥
॥ਕਰਹੁ ਸਖਾ ਸੋਇ ਬੇਗਿ ਉਪਾਊ॥ ॥ਰਾਮੁ ਲਖਨੁ ਸਿਯ ਨਯਨ ਦਿਖਾਊ॥

।।ਸਚਿਵ ਧੀਰ ਧਰਿ ਕਹ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ	।।ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਮ ਪੰਡਿਤ ਗਯਾਨੀ।।
।।ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਧੁਰੰਧਰ ਦੇਵਾ।।	।।ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਸਦਾ ਤੁਮ ਸੇਵਾ।।
।।ਜਨਮ ਮਰਣ ਸਬ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭੋਗਾ।।	।।ਹਾਨਿ ਲਾਭੁ ਪ੍ਰਿਯ ਮਿਲਨ ਬਿਯੋਗਾ
।।ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਸ ਹੋਹਿੰ ਗੁਸਾਈਂ।।	।।ਬਰਬਸ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਕੀ ਨਾਈਂ।।
।।ਸੁਖ ਹਰਖਹਿੰ ਜੜ ਦੁਖ ਬਿਲਖਾਹੀਂ	।।ਦੋਊ ਸਮ ਧੀਰ ਧਰਹਿੰ ਮਨ ਮਾਹੀਂ।।
।।ਧੀਰਜ ਧਰਹੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ।।	।।ਛਾਡਿਯ ਸੋਚ ਸਕਲ ਹਿਤਕਾਰੀ।।

ਦੋ: ।।ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਸ ਤਮਸਾ ਭਯਉ ਦੂਸਰ ਸੁਰਸਰਿ ਤੀਰ।।
।।ਨ੍ਹਾਇ ਰਹੇ ਜਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਸਿਯ ਸਮੇਤ ਦੋਊ ਬੀਰ।। ੧੪੫

।।ਕੇਵਟ ਕੀਨ ਬਹੁਤ ਸੇਵਕਾਈ।।	।।ਸੋ ਜਾਮਿਨਿ ਸਿੰਗਰੌਰ ਗਵਾਈ।।
।।ਹੋਤ ਪ੍ਰਾਤ ਬਟ ਛੀਰ ਮੰਗਾਵਾ।।	।।ਜਟਾ ਮੁਕੁਟ ਨਿਜ ਸੀਸ ਬਨਾਵਾ।।
।।ਰਾਮ ਸਖਾ ਤਬ ਨਾਵ ਮੰਗਾਈ।।	।।ਪ੍ਰਿਯਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ਚੜ੍ਹੇ ਰਘੁਰਾਈ
।।ਲਖਣ ਧਰੇ ਧਨੁ ਬਾਣ ਬਨਾਈ।।	।।ਆਪ ਚੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਪਾਈ।।
।।ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਮੋਹਿ ਰਘੁਬੀਰ	।।ਬੋਲੇ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਧਰਿ ਧੀਰਾ
।।ਤਾਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਤਾਤ ਸਨ ਕਹੇਹੂ।।	।।ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਪੰਕਜ ਗਹੇਹੂ।।
।।ਕਰਬਿ ਪਾਂਯ ਪਰਿ ਬਿਨਯ ਬਹੋਰੀ	।।ਤਾਤ ਕਰਿਯ ਜਨਿ ਚਿੰਤਾ ਮੋਰੀ।।
।।ਬਨ ਮਗ ਮੰਗਲ ਕੁਸਲ ਹਮਾਰੇ।।	।।ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਪੁੰਨ ਤੁਮਾਰੇ।।

ਛੰ: ।।ਤੁਮਰੇ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤਾਤ ਕਾਨਨ ਜਾਤ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਇਹੌਂ।।
।।ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਿ ਆਯਸੁ ਕੁਸਲ ਦੇਖਨ ਪਾਂਯ ਪੁਨਿ ਫਿਰਿ ਆਇਹੌਂ।।
।।ਜਨਨੀ ਸਕਲ ਪਰਿਤੋਖਿ ਪਰਿ ਪਰਿ ਪਾਂਯ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਘਨੀ
।।ਤੁਲਸੀ ਕਰੇਹੁ ਸੁਇ ਜਤਨ ਜੇਹਿੰ ਕੁਸਲੀ ਰਹਹਿੰ ਕੋਸਲ ਧਨੀ।। ੫

ਸੋ: ।।ਗੁਰੁ ਸਨ ਕਹਬ ਸੰਦੇਸ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਪਦਮ ਗਹਿ।।
।।ਕਰਬ ਸੋਇ ਉਪਦੇਸ ਜਿਹਿੰ ਨ ਸੋਚ ਮੋਹਿ ਅਵਧ ਪਤੀ।। ੫

।।ਪੁਰਜਨ ਪਰਿਜਨ ਸਕਲ ਨਿਹੋਰੀ।।	।।ਤਾਤ ਸੁਨਾਯਹੁ ਬਿਨਤੀ ਮੋਰੀ।।
।।ਸੋਈ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਮੋਰ ਹਿਤਕਾਰੀ।।	।।ਜਾਤੇ ਰਹ ਨਰ ਨਾਹ ਸੁਖਾਰੀ।।
।।ਕਹਬ ਸੰਦੇਸ ਭਰਤ ਕੇ ਆਏ।।	।।ਨੀਤਿ ਨ ਤਜਬ ਰਾਜ ਪਦ ਪਾਏ।।

੨੩੬ ੧੮੫

ਪਾਲਹੁ ਪ੍ਰਜਹਿ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ। ਸੇਏਹੁ ਮਾਤੁ ਸਕਲ ਸਮ ਜਾਨੀ॥
ਓਰ ਨਿਬਾਹੇਹੁ ਭਾਯਪ ਭਾਈ। ਕਰਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸੁਜਨ ਸੇਵਕਾਈ॥
ਤਾਤ ਭਾਂਤਿ ਤੇਹਿ ਰਾਖਬ ਰਾਊ। ਸੋਚ ਮੋਰ ਜੇਹਿ ਕਰੈ ਨ ਕਾਊ॥
ਲਖਨ ਕਹੇ ਕਛੁ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ। ਬਰਜਿ ਰਾਮ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਨਿਹੋਰਾ॥
ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਿਜ ਸਪਥ ਦਿਵਾਈ। ਕਹਬਿ ਨ ਤਾਤ ਲਖਨ ਲਰਿਕਾਈ॥

ਦੋ: ਕਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਕਛੁ ਕਹਨ ਲਿਯ ਸਿਯ ਭਇ ਸਿਥਿਲ ਸਨੇਹ।
ਥਕਿਤ ਬਚਨ ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਪੁਲਕ ਪੱਲਵਿਤ ਦੇਹ॥੧੪੬॥

ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਰਘੁਬਰ ਰੁਖ ਪਾਈ। ਕੇਵਟ ਪਾਰਹਿ ਨਾਵ ਚਲਾਈ॥
ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਚਲੇ ਏਹਿ ਭਾਂਤੀ। ਦੇਖਉਂ ਠਾਢ ਕੁਲਿਸ ਧਰਿ ਛਾਤੀ॥
ਮੈਂ ਆਪਨ ਕਿਮਿ ਕਹਉਂ ਕਲੇਸੂ। ਜਿਅਤ ਫਿਰੇਉਂ ਲੈ ਰਾਮ ਸੰਦੇਸੂ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਸਚਿਵ ਬਚਨ ਰਹਿ ਗਯਊ। ਹਾਨਿ ਗਲਾਨਿ ਸੋਚ ਬਸ ਭਯਊ॥
ਸੂਤ ਬਚਨ ਸੁਨਤਹਿ ਨਰਨਾਹੂ। ਪਰੇਉ ਧਰਨਿ ਉਰ ਦਾਰੁਨ ਦਾਹੂ॥
ਤਲਫਤ ਬਿਖਮ ਮੋਹ ਮਨ ਮਾਪਾ। ਮਾਂਜਾ ਮਨਹੁ ਮੀਨ ਕਹੁ ਬ੍ਯਾਪਾ॥
ਕਰਿ ਬਿਲਾਪ ਸਬ ਰੋਵਹਿ ਰਾਨੀ। ਮਹਾਂ ਬਿਪਤਿ ਕਿਮਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ॥
ਸੁਨਿ ਬਿਲਾਪ ਦੁਖਹੂ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ। ਧੀਰਜਹੂੰ ਕਰ ਧੀਰਜੁ ਭਾਗਾ॥

ਦੋ: ਭਯਉ ਕੋਲਾਹਲੁ ਅਵਧ ਅਤਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਉਰ ਸੋਰੁ।
ਬਿਪੁਲ ਬਿਹਗ ਬਨ ਪਰੇਉ ਨਿਸਿ ਮਾਨਹੁੰ ਕੁਲਿਸ ਕਠੋਰੁ॥੧੪੭॥

ਪ੍ਰਾਨ ਕੰਠਗਤ ਭਯਉ ਭੁਆਲੂ। ਮਨਿ ਬਿਹੀਨ ਜਿਮਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਬ੍ਯਾਲੂ॥
ਇੰਦ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬਿਕਲ ਭਈ ਭਾਰੀ। ਜਨੁ ਸਰ ਸਰਸਿਜ ਬਨੁ ਬਿਨੁ ਬਾਰੀ॥
ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਖ ਮਲੀਨਾ। ਰਬਿਕੁਲ ਰਬਿ ਅਥਏ ਜਿਯ ਜਾਨਾ॥
ਉਰ ਧਰਿ ਧੀਰ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ। ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਸਮਯ ਅਨੁਸਾਰੀ॥
ਨਾਥ ਸਮੁਝਿ ਮਨ ਕਰਿਅ ਬਿਚਾਰੂ। ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਪਯੋਧਿ ਅਪਾਰੂ॥
ਕਰਨਧਾਰ ਤੁਮ ਅਵਧ ਜਹਾਜੂ। ਚਢੇਉ ਸਕਲ ਪ੍ਰਿਯ ਪਥਿਕ ਸਮਾਜੂ॥
ਧੀਰਜ ਧਰਿਅ ਤ ਪਾਇਅ ਪਾਰੂ। ਨਾਹਿੰ ਤ ਬੂਡਹਿ ਸਬ ਪਰਿਵਾਰੂ॥
ਜੌ ਜਿਯ ਧਰਿਅ ਬਿਨਯ ਪਿਯ ਮੋਰੀ। ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਿਯ ਮਿਲਹਿ ਬਹੋਰੀ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਪ੍ਰਿਅ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤਯਉ ਆਂਖਿ ਉਘਾਰਿ ॥
ਤਲਫਤ ਮੀਨ ਮਲੀਨ ਜਨੁ ਸੀਂਚਤ ਸੀਤਲ ਬਾਰਿ ॥੧੪੮॥

॥ਧਰਿ ਧੀਰਜੁ ਉਠਿ ਬੈਠ ਭੁਆਲੂ ॥ ॥ਕਹੁ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਕਹਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ ॥
॥ਕਹਾਂ ਲਖਨੁ ਕਹਂ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ ॥ ॥ਕਹਂ ਪ੍ਰਿਅ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬੈਦੇਹੀ ॥
॥ਬਿਲਪਤ ਰਾਉ ਬਿਕਲ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ ॥ ॥ਭਇ ਜੁਗ ਸਰਿਸ ਸਿਰਾਤਿ ਨ ਰਾਤੀ ॥
॥ਤਾਪਸ ਅੰਧ ਸਾਪ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ॥ਕੌਸਲਯਹਿ ਸਬ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥
॥ਭਯਉ ਬਿਕਲ ਬਰਨਤ ਇਤਿਹਾਸਾ ॥ ॥ਰਾਮ ਰਹਿਤ ਧਿਗ ਜੀਵਨ ਆਸਾ ॥
॥ਸੋ ਤਨੁ ਰਾਖਿ ਕਰਬ ਮੈਂ ਕਾਹਾ ॥ ॥ਜੇਹਿਂ ਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪਨ ਮੋਰ ਨਿਬਾਹਾ ॥
॥ਹਾ ਰਘੁਨੰਦਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਰੀਤੇ ॥ ॥ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਜਿਅਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਬੀਤੇ ॥
॥ਹਾ ਜਾਨਕੀ ਲਖਨ ਹਾ ਰਘੁਬਰ ॥ ॥ਹਾ ਪਿਤੁ ਹਿਤ ਚਿਤ ਚਾਤਕ ਜਲਧਰ ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰਾਮ ॥
॥ਤਨੁ ਪਰਿਹਰਿ ਰਘੁਬਰ ਬਿਰਹ ਰਾਉ ਗਯੋ ਸੁਰਧਾਮ ॥ ੧੪੯

॥ਜੀਅਨ ਮਰਨ ਫਲੁ ਦਸਰਥ ਪਾਵਾ ॥ ॥ਅੰਡ ਅਨੇਕ ਅਮਲ ਜਸ ਛਾਵਾ ॥
॥ਜੀਅਤ ਰਾਮ ਬਿਧੁ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ॥ਰਾਮ ਬਿਰਹ ਕਰਿ ਮਰਣ ਸੰਵਾਰਾ ॥
॥ਸੋਕ ਬਿਕਲ ਸਬ ਰੋਵਹਿਂ ਰਾਨੀ ॥ ॥ਰੂਪ ਸੀਲੁ ਬਲੁ ਤੇਜ. ਬਖਾਨੀ ॥
॥ਕਰਹਿਂ ਬਿਲਾਪ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ॥ਪਰਹਿਂ ਭੂਮਿ ਤਲ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰਾ ॥
॥ਬਿਲਪਹਿਂ ਬਿਕਲ ਦਾਸ ਅਰੁ ਦਾਸੀ ॥ ॥ਘਰ ਘਰ ਰੁਦਨ ਕਰਹਿਂ ਪੁਰਬਾਸੀ ॥
॥ਅਥਯੋ ਆਜੁ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਭਾਨੂ ॥ ॥ਧਰਮ ਅਵਧਿ ਗੁਣ ਰੂਪ ਨਿਧਾਨੂ ॥
॥ਗਾਰੀ ਸਕਲ ਕੈਕਯਹਿ ਦੇਹੀਂ ॥ ॥ਨਯਨ ਬਿਹੀਨ ਕੀਨ ਜਗ ਜੇਹੀਂ ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਬਿਲਪਤ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ॥ਆਏ ਸਕਲ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਤਬ ਬਸਿਸ਼ਟ ਮੁਨਿ ਸਮਯ ਸਮ ਕਹਿ ਅਨੇਕ ਇਤਿਹਾਸ ॥
॥ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇਉ ਸਬਹਿ ਕਰ ਨਿਜ ਬਿਗਯਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੫੦॥

॥ਤੇਲ ਨਾਵ ਭਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤਨੁ ਰਾਖਾ ॥ ॥ਦੂਤ ਬੁਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਅਸ ਭਾਖਾ ॥
॥ਧਾਵਹੁ ਬੇਗਿ ਭਰਤ ਪਹ ਜਾਹੂ ॥ ॥ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਧਿ ਕਤਹੁਂ ਕਹਹੁ ਜਨਿ ਕਾਹੂ ॥
॥ਏਤਨੇਇ ਕਹੇਹੁ ਭਰਤ ਸਨ ਜਾਈ ॥ ॥ਗੁਰ ਬੁਲਾਇ ਪਠਯੋ ਦੋਉ ਭਾਈ ॥

ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਧਾਵਨ ਧਾਏ ॥ ਚਲੇ ਬੇਗਿ ਬਰ ਬਾਜਿ ਲਜਾਏ ॥
ਅਨਰਥ ਅਵਧ ਅਰੰਭੇਉ ਜਬ ਤੇ ॥ ਕੁਸਗੁਨ ਹੋਹਿਂ ਭਰਤ ਕਹੁ ਤਬ ਤੇ ॥
ਦੇਖਹਿਂ ਰਾਤਿ ਭਯਾਨਕ ਸੁਪਨਾ ॥ ਜਾਗਿ ਕਰਹਿਂ ਕਟੁ ਕੋਟਿ ਕਲਪਨਾ ॥
ਬਿਪ੍ਰ ਜਿਵਾਂਇ ਦੇਹਿਂ ਦਿਨ ਦਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਅਭਿਖੇਕ ਕਰਹਿਂ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥
ਮਾਂਗਹਿਂ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਹੇਸ ਮਨਾਈ ॥ ਕੁਸਲ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਪਰਿਜਨ ਭਾਈ ॥

ਦੋ: ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸੋਚਤ ਭਰਤ ਮਨ ਧਾਵਨ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥
ਗੁਰੁ ਅਨੁਸਾਸਨ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਿ ਚਲੇ ਗਣੇਸ ਮਨਾਇ ॥ ੧੫੭

ਚਲੇ ਸਮੀਰ ਬੇਗਿ ਹਯ ਹਾਂਕੇ ॥ ਨਾਘਤ ਸਰਿਤ ਸੈਲ ਬਨ ਬਾਂਕੇ ॥
ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੋਚ ਬਡ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ ਅਸ ਜਾਨਹਿਂ ਜੀਯ ਜਾਉਂ ਉਡਾਈ ॥
ਏਕ ਨਿਮੇਖ ਬਰਖ ਸਮ ਜਾਈ ॥ ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਭਰਤ ਨਗਰ ਨਿਅਰਾਈ ॥
ਅਸਗੁਨ ਹੋਹਿਂ ਨਗਰ ਪੈਠਾਰਾ ॥ ਰਟਹਿਂ ਕੁਭਾਂਤਿ ਕੁਖੇਤ ਕਰਾਰਾ ॥
ਖਰ ਸਿਆਲ ਬੋਲਹਿਂ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਹੋਹਿ ਭਰਤ ਉਰ ਸੂਲਾ ॥
ਸ੍ਰੀਹਤ ਸਰ ਸਰਿਤਾ ਬਨ ਬਾਗਾ ॥ ਨਗਰ ਬਿਸੇਖ ਭਯਾਵਨ ਲਾਗਾ ॥
ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਹਯ ਗਜ ਜਾਹਿਂ ਨ ਜੋਏ ॥ ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਕੁਰੋਗ ਬਿਗੋਏ ॥
ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਨਿਪਟ ਦੁਖਾਰੀ ॥ ਮਨਹੁ ਸਬਨਿ ਸਬ ਸੰਪਤਿ ਹਾਰੀ ॥

ਦੋ: ਪੁਰਜਨ ਮਿਲਹਿਂ ਨ ਕਹਹਿਂ ਕਛੁ ਗਵਹਿਂ ਜੋਹਾਰਹਿਂ ਜਾਹਿਂ ॥
ਭਰਤ ਕੁਸਲ ਪੂਛਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਭਯ ਬਿਖਾਦ ਮਨ ਮਾਹਿਂ ॥ ੧੫੮

ਹਾਟ ਬਾਟ ਨਹਿਂ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਪੁਰ ਦਸ ਦਿਸਿ ਲਾਗਿ ਦਵਾਰੀ ॥
ਆਵਤ ਸੁਤ ਸੁਨਿ ਕੈਕਯ ਨੰਦਿਨਿ ॥ ਹਰਖੀ ਰਬਿਕੁਲ ਜਲਰੁਹ ਚੰਦਿਨਿ ॥
ਸਜਿ ਆਰਤੀ ਮੁਦਿਤ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰਹਿਂ ਭੇਟਿ ਭਵਨ ਲੈ ਆਈ ॥
ਭਰਤ ਦੁਖਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤੁਹਿਨ ਬਨਜ ਬਨ ਮਾਰਾ ॥
ਕੈਕੇਈ ਹਰਖਿਤ ਏਹਿ ਭਾਂਤੀ ॥ ਮਨਹੁ ਮੁਦਿਤ ਦਵ ਲਾਇ ਕਿਰਾਤੀ ॥
ਸੁਤਹਿਂ ਸਸੋਚ ਦੇਖਿ ਮਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੂਛਤਿ ਨੈਹਰ ਕੁਸਲ ਹਮਾਰੇ ॥
ਸਕਲ ਕੁਸਲ ਕਹਿ ਭਰਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪੂਛੀ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੁਸਲ ਭਲਾਈ ॥
ਕਹੁ ਕਹ ਤਾਤ ਕਹਾਂ ਸਬ ਮਾਤਾ ॥ ਕਹਂ ਸਿਯ ਰਾਮ ਲਖਣ ਪ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

ਦੋ: ।ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਬਚਨ ਸਨੇਹ ਮਯ ਕਪਟ ਨੀਰ ਭਰਿ ਨੈਨ।
।ਭਰਤ ਸ੍ਰਵਨ ਮਨ ਸੂਲ ਸਮ ਪਾਪਿਨਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ। ।੧੫੩

।ਤਾਤ ਬਾਤ ਮੈਂ ਸਕਲ ਸਵਾਰੀ। ।ਭੈ ਮੰਥਰਾ ਸਹਾਯ ਬਿਚਾਰੀ।
।ਕਛੁਕ ਕਾਜ ਬਿਧਿ ਬੀਚ ਬਿਗਾਰੋ। ।ਭੂਪਤਿ ਸੁਰਪਤਿ ਪੁਰ ਪਗੁ ਧਾਰੋ।
।ਸੁਨਤ ਭਰਤੁ ਭਏ ਬਿਬਸ ਬਿਖਾਦਾ। ।ਜਨੁ ਸਹਮੇਉ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਦਾ।
।ਤਾਤ ਤਾਤ ਹਾ ਤਾਤ ਪੁਕਾਰੀ। ।ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਤਲ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਾਰੀ।
।ਚਲਤ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯਉਂ ਤੋਹੀਂ। ।ਤਾਤ ਨ ਰਾਮਹਿ ਸੌਂਪੇਹੁ ਮੋਹੀਂ।
।ਬਹੁਰਿ ਧੀਰ ਧਰਿ ਉਠੇ ਸੰਭਾਰੀ। ।ਕਹੁ ਪਿਤੁ ਮਰਨ ਹੇਤੁ ਮਹਤਾਰੀ।
।ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਬਚਨ ਕਹਤਿ ਕੈਕੇਈ। ।ਮਰਮੁ ਪਾਛਿ ਜਨੁ ਮਾਹੁਰ ਦੇਈ।
।ਆਦਿਹੁ ਤੇ ਸਬ ਆਪਨਿ ਕਰਨੀ। ।ਕੁਟਿਲ ਕਠੋਰ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਬਰਨੀ।

ਦੋ: ।ਭਰਤਹਿ ਬਿਸਰੇਉ ਪਿਤੁ ਮਰਨ ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਬਨ ਗੌਨ।
।ਹੇਤੁ ਅਪਨਪੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਥਕਿਤ ਰਹੇ ਧਰਿ ਮੌਨ। ।੧੫੪

।ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਤਹਿ ਸਮੁਝਾਵਤਿ। ।ਮਨਹੁ ਜਰੇ ਪਰ ਲੋਨ ਲਗਾਵਤਿ।
।ਤਾਤ ਰਾਉ ਨਹਿ ਸੋਚਨ ਜੋਗੂ। ।ਬਿਢਇ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਸ ਕੀਨੇਉ ਭੋਗੂ।
।ਜੀਵਤ ਸਕਲ ਜਨਮ ਫਲ ਪਾਏ। ।ਅੰਤ ਅਮਰਪਤਿ ਸਦਨ ਸਿਧਾਏ।
।ਅਸ ਅਨੁਮਾਨਿ ਸੋਚ ਪਰਿਹਰਹੂ। ।ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਪੁਰ ਕਰਹੂ।
।ਸੁਨਿ ਸੁਠਿ ਸਹਮੇਉ ਰਾਜਕੁਮਾਰ। ।ਪਾਕੇ ਛਤ ਜਨੁ ਲਾਗ ਅੰਗਾਰ।
।ਧੀਰਜ ਧਰਿ ਭਰਿ ਲੇਹਿੰ ਉਸਾਸਾ। ।ਪਾਪਿਨਿ ਸਬਹਿ ਭਾਂਤਿ ਕੁਲ ਨਾਸਾ।
।ਜੌ ਪੈ ਕੁਰੁਚਿ ਰਹੀ ਅਤਿ ਤੋਹੀਂ। ।ਜਨਮਤ ਕਾਹੇ ਨ ਮਾਰੇਸਿ ਮੋਹੀਂ।
।ਪੇੜ ਕਾਟਿ ਤੈਂ ਪਾਲਉ ਸੀਂਚਾ। ੪ ।ਮੀਨ ਜੀਅਨ ਹਿਤ ਬਾਰਿ ਉਲੀਚਾ। ੦

ਦੋ: ।ਹੰਸਬੰਸ ਦਸਰਥ ਜਨਕ ਰਾਮ ਲਖਨ ਸੇ ਭਾਇ।
।ਜਨਨੀ ਤੂ ਜਨਨੀ ਭਈ ਬਿਧਿ ਸਨ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ। ।੧੫੫

।ਜਬ ਤੈਂ ਕੁਮਤਿ ਕੁਮਤ ਜਿਯ ਠਯਊ। ।ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੁਇ ਹ੍ਰਿਦਉ ਨ ਗਯਊ।
।ਬਰ ਮਾਂਗਤ ਮਨ ਭਈ ਨਹਿੰ ਪੀਰਾ। ।ਗਰਿ ਨ ਜੀਹ ਮੁਹੰ ਪਰੇਉ ਨ ਕੀਰਾ।
।ਭੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਤੋਰਿ ਕਿਮਿ ਕੀਨੀ। ।ਮਰਨ ਕਾਲ ਬਿਧਿ ਮਤਿ ਹਰਿ ਲੀਨੀ।

[illegible]

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੀ [illegible] ਮੋਹਿ॥
॥ਜੋ ਸਮਾਨ ਕੇ ਪਾਤਕੀ [illegible] ਹੋਇ॥੧੫੬॥

[illegible]

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਅਲਨ [illegible]॥
॥[illegible]॥੧੫੭॥

[illegible]

ਦੋ: ।। ਮਾਤੁ ਭਰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਸੁਨਿ ਪੁਨਿ ਉਠੀ ਸੰਭਾਰਿ ।
।। ਲੀਏ ਉਠਾਇ ਲਗਾਇ ਉਰ ਲੋਚਨ ਮੋਚਤਿ ਬਾਰਿ ।। ੧੫੮

।। ਸਰਲ ਸੁਭਾਯ ਮਾਯ ਹਿਯ ਲਾਯੋ ।। ।। ਅਤਿ ਹਿਤ ਮਨਹੁੰ ਰਾਮ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ।।
।। ਭੇਟਿਓ ਬਹੁਰਿ ਲਖਨ ਲਘੁ ਭਾਈ ।। ।। ਸੋਕ ਸਨੇਹ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਈ ।।
।। ਦੇਖਿ ਸੁਭਾਵ ਕਹਤ ਸਭ ਕੋਈ ।। ।। ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਅਸਿ ਕਾਹੇ ਨ ਹੋਈ ।।
।। ਮਾਤਾ ਭਰਤ ਗੋਦ ਬੈਠਾਰੇ ।। ।। ਆਂਸੁ ਪੋਂਛਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ।।
।। ਅਜਹੁੰ ਬਛ ਬਲਿ ਧੀਰਜ ਧਰਹੂ ।। ।। ਕੁਸਮਯ ਸਮੁਝਿ ਸੋਕ ਪਰਿਹਰਹੂ ।।
।। ਜਨਿ ਮਾਨਹੁ ਹਿਯ ਹਾਨਿ ਗਲਾਨੀ ।। ।। ਕਾਲ ਕਰਮ ਗਤਿ ਅਘਟਿਤ ਜਾਨੀ ।।
।। ਕਾਹੁਹਿ ਦੋਖ ਦੇਹੁ ਜਨਿ ਤਾਤਾ ।। ।। ਭਾ ਮੋਹਿ ਸਭ ਬਿਧਿ ਬਾਮ ਬਿਧਾਤਾ ।।
।। ਜੋ ਏਤੇਹੁ ਦੁਖ ਮੋਹਿ ਜਿਆਵਾ ।। ।। ਅਜਹੁੰ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕੋ ਤਿਹ ਭਾਵਾ ।।

ਦੋ: ।। ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਭੂਖਣ ਬਸਨ ਤਾਤ ਤਜੇ ਰਘੁਬੀਰ ।
।। ਬਿਸਮਯ ਹਰਖ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਛੁ ਪਹਿਰੇ ਬਲਕਲ ਚੀਰ ।। ੧੫੯

।। ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਰੰਗ ਨ ਰੋਖੂ ।। ।। ਸਭ ਕਰ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਪਰਿਤੋਖੂ ।।
।। ਚਲੇ ਬਿਪਿਨ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ।। ।। ਰਹੀ ਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਅਨੁਰਾਗੀ ।।
।। ਸੁਨਤ ਲਖਣ ਚਲੇ ਉਠਿ ਸਾਥਾ ।। ।। ਰਹੇ ਨ ਜਤਨ ਕੀਏ ਰਘੁਨਾਥਾ ।।
।। ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਸਬਹੀ ਸਿਰ ਨਾਈ ।। ।। ਚਲੇ ਸੰਗ ਸਿਯ ਅਰੁ ਲਘੁ ਭਾਈ ।।
।। ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਏ ।। ।। ਗਈ ਨ ਸੰਗ ਨ ਪ੍ਰਾਣ ਪਠਾਏ ।।
।। ਯਹਿ ਸਭ ਭਾ ਇਨ ਆਂਖਨ ਆਗੇ ।। ।। ਤਊ ਨ ਤਜਾ ਤਨੁ ਜੀਵ ਅਭਾਗੇ ।।
।। ਮੋਹਿ ਨ ਲਾਜ ਨਿਜ ਨੇਹ ਨਿਹਾਰੀ ।। ।। ਰਾਮ ਸਰਿਸ ਸੁਤ ਮੈਂ ਮਹਤਾਰੀ ।।
।। ਜੀਐ ਮਰੈ ਭਲ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨਾ ।। ।। ਮੋਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਤ ਕੁਲਿਸ ਸਮਾਨਾ ।।

ਦੋ: ।। ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭਰਤ ਸਹਿਤ ਰਨਿਵਾਸ ।
।। ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਬਿਲਪਤ ਰਾਜਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਹੁੰ ਸੋਕ ਨਿਵਾਸ ।। ੧੬੦

।। ਬਿਲਪਹਿ ਬਿਕਲ ਭਰਤ ਦੋਊ ਭਾਈ ।। ।। ਕੌਸਲ੍ਯਾ ਲੀਏ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਈ ।।
।। ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭਰਤ ਸਮੁਝਾਏ ।। ।। ਕਹਿ ਬਿਬੇਕ ਮਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ।।
।। ਭਰਤਹੁ ਮਾਤੁ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਈ ।। ।। ਕਹਿ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ ।।

ਛਲ ਬਿਹੀਨ ਸੁਚਿ ਸਰਲ ਸੁਬਾਨੀ ॥ ਬੋਲੇ ਭਰਤ ਜੋਰਿ ਜੁਗ ਪਾਣੀ ॥
ਜੇ ਅਘ ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਮਾਰੇ ॥ ਗਾਇ ਗੋਠ ਮਹਿ ਸੁਰ ਪੁਰ ਜਾਰੇ ॥
ਜੇ ਅਘ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਲਕ ਬਧ ਕੀਨੇ ॥ ਮੀਤ ਮਹੀਪਤਿ ਮਾਹੁਰ ਦੀਨੇ ॥
ਜੇ ਪਾਤਕ ਉਪਪਾਤਕ ਅਹਹੀਂ ॥ ਕਰਮ ਬਚਨ ਮਨ ਭਵ ਕਬਿ ਕਹਹੀਂ ॥
ਤੇ ਪਾਤਕ ਮੋਹਿ ਹੋਹੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਜੇ ਯਹਿ ਹੋਇ ਮੋਰ ਮਤ ਮਾਤਾ ॥

ਜੇ ਪਰਿਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰ ਚਰਨ ਭਜਹਿਂ ਭੂਤ ਗਣ ਘੋਰ ॥
ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਮੋਹਿ ਦੇਹ ਬਿਧਿ ਜੇ ਜਨਨੀ ਮਤ ਮੋਰ ॥੧੬੭॥

ਬੇਚਹਿ ਬੇਦ ਧਰਮ ਦੁਹਿ ਲੇਹੀਂ ॥ ਪਿਸੁਨ ਪਰਾਏ ਪਾਪ ਕਹਿ ਦੇਹੀਂ ॥
ਕਪਟੀ ਕੁਟਿਲ ਕਲਹ ਪ੍ਰਿਯ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਬੇਦ ਬਿਦੂਖਕ ਬਿਸ੍ਵ ਬਿਰੋਧੀ ॥
ਲੋਭੀ ਲੰਪਟ ਲੋਲ ਲਬਾਰਾ ॥ ਜੇ ਤਾਕਹਿਂ ਪਰ ਧਨ ਪਰ ਦਾਰਾ ॥
ਪਾਵਉਂ ਮੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਘੋਰਾ ॥ ਜੋ ਜਨਨੀ ਯਹਿ ਸੰਮਤ ਮੋਰਾ ॥
ਜੇ ਨਹਿਂ ਸਾਧੁ ਸੰਗ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਪਰਮਾਰਥ ਪਥ ਬਿਮੁਖ ਅਭਾਗੇ ॥
ਜੇ ਨ ਭਜਹਿ ਹਰਿ ਨਰ ਤਨ ਪਾਈ ॥ ਜਿਨਹਿ ਨ ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਜਸ ਸੁਹਾਈ ॥
ਤਜਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੰਥ ਬਾਮ ਪਥ ਚਲਹੀਂ ॥ ਬੰਚਕ ਬਿਰਚਿ ਭੇਖ ਜਗ ਛਲਹੀਂ ॥
ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਮੋਹਿ ਸੰਕਰ ਦੇਊ ॥ ਜਨਨੀ ਜੋ ਜਾਨੋ ਯਹ ਭੇਊ ॥

ਛੰ: ਮਨ ਬਚਨ ਕਰਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਤਨ ਕਰ ਦਾਸ ਮੈ ਸੁਨੁ ਮਾਤੁ ਰੀ ॥
ਅਭਿਰ ਬਸਤ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਛਲ ਚਾਤੁਰੀ ॥
ਆਸ ਕਰਤ ਲੋਚਨ ਬਹਤ ਜਲ ਤਨੁ ਪੁਲਕ ਕਨਖਲ ਖੇਤ ਮਹੀ ॥
ਅਹੋ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਿਯ ਬੈਦੇਹਿ ਜਨਨੀ ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਰਤ ਸਹੀ ॥

ਦੋ: ਮਾਤੁ ਭਰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਾਚੇ ਸਰਲ ਸੁਭਾਯ ॥
ਕਹਤਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਤਾਤ ਤੁਮ ਸਦਾ ਬਚਨ ਮਨ ਕਾਯ ॥੧੬੮॥

ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇਂ ਪ੍ਰਾਣ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਰਘੁ ਪਤਿਹਿ ਪ੍ਰਾਣ ਤੇ ਪਯਾਰੇ ॥
ਬਿਧੁ ਬਿਖ ਚੁਵੈ ਸ੍ਰਵੈ ਹਿਮ ਆਗੀ ॥ ਹੋਇ ਬਾਰਿਚਰ ਬਾਰਿ ਬਿਰਾਗੀ ॥
ਭਏ ਗ੍ਯਾਨ ਬਰੁ ਮਿਟੈ ਨ ਮੋਹੂ ॥ ਤੁਮ ਰਾਮਹਿ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਨ ਹੋਹੂ ॥
ਮਤ ਤੁਮਾਰ ਅਸ ਜੋ ਜਗ ਕਹਹੀਂ ॥ ਸੋ ਸਪਨੇਹੁ ਸੁਖ ਸੁਗਤਿ ਨ ਲਹਹੀਂ ॥

॥ਅਸ ਕਹਿ ਮਾਤੁ ਭਰਤੁ ਹਿਅ ਲਾਏ ॥ਥਨ ਪਯ ਸ੍ਰਵਹਿਂ ਨਯਨ ਜਲ ਛਾਏ॥
॥ਕਰਤ ਬਿਲਾਪ ਬਹੁਤ ਇਹ ਭਾਂਤੀ ॥ਬੈਠੇ ਬੀਤਿ ਗਈ ਸਬ ਰਾਤੀ॥
॥ਬਾਮਦੇਵ ਬਸਿਸ਼ਟ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥ਸਚਿਵ ਮਹਾਜਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ॥
॥ਮੁਨਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਰਤ ਉਪਦੇਸੇ ॥ਕਹਿ ਪਰਮਾਰਥ ਬਚਨ ਸੁਦੇਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਤਾਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧੀਰਜ ਧਰਹੁ ਕਰਹੁ ਜੋ ਅਵਸਰ ਆਜੁ॥
॥ਉਠੇ ਭਰਤ ਗੁਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਰਨ ਕਹਯੋ ਸਬੁ ਸਾਜਾ॥ ੧੬੯

॥ਨ੍ਰਿਪ ਤਨੁ ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਅਨ੍ਹਵਾਵਾ ॥ਪਰਮ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਮਾਨ ਬਨਾਵਾ॥
॥ਗਹਿ ਪਦ ਭਰਤ ਮਾਤੁ ਸਬ ਰਾਖੀ ॥ਰਹੀਂ ਰਾਨਿ ਦਰਸਨ ਅਭਿਲਾਖੀ॥
॥ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਭਾਰ ਬਹੁ ਆਏ ॥ਅਮਿਤ ਅਨੇਕ ਸੁਗੰਧ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਸਰਜੂ ਤੀਰ ਰਚਿ ਚਿਤਾ ਬਨਾਈ ॥ਜਨੁ ਸੁਰਪੁਰ ਸੋਪਾਨ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਦਾਹ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸਬ ਕੀਨੀ ॥ਬਿਧਿਵਤ ਨ੍ਹਾਇ ਤਿਲਾਂਜੁਲਿ ਦੀਨੀ॥
॥ਸੋਧਿ ਸੁਮ੍ਰਿਤਿ ਸਬ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ ॥ਕੀਨ ਭਰਤ ਦਸਗਾਤ ਬਿਧਾਨਾ॥
॥ਜਹਂ ਜਸ ਮੁਨਿਬਰ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ ॥ਤਹਂ ਤਸ ਸਹਸ ਭਾਂਤਿ ਸਬ ਕੀਨਾ॥
॥ਭਏ ਬਿਸੁਧ ਦਿਏ ਸਬ ਦਾਨਾ ॥ਧੇਨੁ ਬਾਜਿ ਗਜ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਿੰਘਾਸਨ ਭੂਖਣ ਬਸਨ ਅੰਨ ਧਰਨਿ ਧਨ ਧਾਮ॥
॥ਦਿਏ ਭਰਤ ਲਹਿ ਭੂਮਿਸੁਰ ਭੇ ਪਰਿਪੂਰਨ ਕਾਮ॥ ੧੭੦

॥ਪਿਤੁ ਹਿਤ ਭਰਤ ਕੀਨਿ ਜਸਿ ਕਰਨੀ ॥ਸੋ ਮੁਖ ਲਾਖ ਜਾਇ ਨਹਿਂ ਬਰਨੀ॥
॥ਸੁਦਿਨ ਸੋਧਿ ਮੁਨਿਬਰ ਤਬ ਆਏ ॥ਸਚਿਵ ਮਹਾਜਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ॥
॥ਬੈਠੇ ਰਾਜ ਸਭਾਂ ਸਬ ਜਾਈ ॥ਪਠਏ ਬੋਲਿ ਭਰਤ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਭਰਤ ਬਸਿਸ਼ਟ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਰੇ ॥ਨੀਤਿ ਧਰਮਮਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
॥ਪ੍ਰਥਮ ਕਥਾ ਸਬ ਮੁਨਿਬਰ ਬਰਨੀ ॥ਕੈਕਯਿ ਕੁਟਿਲ ਕੀਨਿ ਜਸ ਕਰਨੀ॥
॥ਭੂਪ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤੁ ਸਤ੍ਯ ਸਰਾਹਾ ॥ਜੇਹਿ ਤਨੁ ਪਰਿਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਬਾਹਾ॥
॥ਕਹਤ ਰਾਮ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ ॥ਸਜਲ ਨਯਨ ਪੁਲਕੇ ਮੁਨਿਰਾਊ॥
॥ਬਹੁਰਿ ਲਖਣ ਸਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ਸੋਕ ਸਨੇਹ ਮਗਨ ਮੁਨਿ ਗਯਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਹੁ ਭਰਤ ਭਾਵੀ ਪ੍ਰਬਲ ਬਿਲਖਿ ਕਹਯੋ ਮੁਨਿ ਨਾਥ॥

॥ ਹਾਨਿ ਲਾਭੁ ਜੀਵਨ ਮਰਣ ਜਸ ਅਪਜਸ ਬਿਧਿ ਹਾਥ ॥ ੧੬੫

॥ ਅਸ ਬੀਚਾਰਿ ਕਿਹਿ ਦੀਜਿਯ ਦੋਸੂ ॥ ਬ੍ਯਰਥ ਕਾਹਿ ਪਰ ਕੀਜਿਯ ਰੋਸੂ ॥
॥ ਤਾਤ ਬਿਚਾਰ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਸੋਚ ਜੋਗ ਦਸਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਹੀਂ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਬਿਪ੍ਰ ਜੋ ਬੇਦ ਬਿਹੀਨਾ ॥ ਤਜਿ ਨਿਜ ਧਰਮ ਬਿਖਯ ਲਯ ਲੀਨਾ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੋ ਨੀਤਿ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਜਿਹ ਨ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਣ ਸਮਾਨਾ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਬੈਸ ਕ੍ਰਿਪਣ ਧਨਵਾਨੂ ॥ ਜੋ ਨ ਅਤਿਥਿ ਸਿਵ ਭਗਤਿ ਸੁਜਾਨੂ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਸੂਦ੍ਰ ਬਿਪ੍ਰ ਅਪਮਾਨੀ ॥ ਮੁਖਰ ਮਾਨਪ੍ਰਿਯ ਗਆਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਪੁਨ ਪਤਿ ਬੰਚਕ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁਟਿਲ ਕਲਹ ਪ੍ਰਿਯ ਇੱਛਾਚਾਰੀ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਬਟੁ ਨਿਜ ਬ੍ਰਤ ਪਰਿਹਰਈ ॥ ਜੋ ਨਹਿੰ ਗੁਰੁ ਆਯਸੁ ਅਨੁਸਰਈ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਸੋਚਿਯ ਗ੍ਰਿਹੀ ਜੋ ਮੋਹ ਬਸ ਕਰੈ ਧਰਮ ਪਥ ਤ੍ਯਾਗ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਜਤੀ ਪ੍ਰਪੰਚ ਰਤ ਬਿਗਤ ਬਿਬੇਕ ਬਿਰਾਗ ॥ ੧੬੬

॥ ਬੈਖਾਨਸ ਸੋਈ ਸੋਚਨ ਜੋਗੂ ॥ ਤਪ ਬਿਹਾਇ ਜਿਹ ਭਾਵੈ ਭੋਗੂ ॥
॥ ਸੋਚਿਯ ਪਿਸੁਨ ਅਕਾਰਣ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਜਨਨਿ ਜਨਕ ਗੁਰ ਬੰਧੁ ਬਿਰੋਧੀ ॥
॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਸੋਚਿਯ ਪਰ ਅਪਕਾਰੀ ॥ ਨਿਜ ਤਨ ਪੋਖਕ ਨਿਰਦਯ ਭਾਰੀ ॥
॥ ਸੋਚਨੀਯ ਸਭਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋਈ ॥ ਜੋ ਨ ਛਾਡਿ ਛਲ ਹਰਿ ਜਨ ਹੋਈ ॥
॥ ਸੋਚਨੀਯ ਨਹਿੰ ਕੋਸਲ ਰਾਊ ॥ ਭੁਵਨ ਚਾਰਿਦਸ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥
॥ ਭਯਉ ਨ ਅਹੈ ਨ ਅਬ ਹੋਨਿਹਾਰਾ ॥ ਭੂਪ ਭਰਤ ਜਸ ਪਿਤਾ ਤੁਮਾਰਾ ॥
॥ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਰਪਤਿ ਦਿਸਿਨਾਥਾ ॥ ਬਰਣਹਿੰ ਸਭ ਦਸਰਥ ਗੁਣ ਗਾਥਾ ॥

ਦੋਹ: ॥ ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਕਿਹਿ ਭਾਂਤਿ ਕੋਊ ਕਰਿਹਿ ਬਡਾਈ ਤਾਸੁ ॥
॥ ਰਾਮ ਲਖਣ ਤੁਮ ਸਤ੍ਰੁਹਨ ਸਰਿਸ ਸੁਅਨ ਸੁਚਿ ਜਾਸੁ ॥ ੧੬੭

॥ ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੂਪਤਿ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਬਾਦਿ ਬਿਖਾਦ ਕਰਿਯ ਤਿਹਿ ਲਾਗੀ ॥
॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਸਮੁਝਿ ਸੋਚ ਪਰਿਹਰਹੂ ॥ ਸਿਰ ਧਰਿ ਰਾਜ ਰਜਾਯਸੁ ਕਰਹੂ ॥
॥ ਰਾਯ ਰਾਜਪਦ ਤੁਮ ਕਹੁ ਦੀਨਾ ॥ ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਫੁਰ ਚਾਹਿਯ ਕੀਨਾ ॥
॥ ਤਜੇ ਰਾਮ ਜਿਹਿ ਬਚਨਹਿ ਲਾਗੀ ॥ ਤਨੁ ਪਰਿਹਰਯੋ ਰਾਮ ਬਿਰਹਾਗੀ ॥
॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਿਯ ਨਹਿੰ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਣ ॥ ਕਰਹੁ ਤਾਤ ਪਿਤੁ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਣਾ ॥

॥ਕਰਹੁ ਸੀਸ ਧਰਿ ਭੂਪ ਰਜਾਈ॥ ॥ਹੈ ਤੁਮ ਕਹੰ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਭਲਾਈ॥
॥ਪਰਸੁਰਾਮ ਪਿਤੁ ਆਗਿਆ ਰਾਖੀ॥ ॥ਮਾਰੀ ਮਾਤੁ ਲੋਕ ਸਭ ਸਾਖੀ॥
॥ਤਨਯ ਜਜਾਤਿਹਿ ਜੌਬਨ ਦਯਊ॥ ॥ਪਿਤੁ ਆਗਿਆ ਅਘ ਅਜਸ ਨ ਭਯਊ॥

ਦੋ: ॥ਅਨੁਚਿਤ ਉਚਿਤ ਬਿਚਾਰ ਤਜਿ ਜੇ ਪਾਲਹਿ ਪਿਤੁ ਬੈਨ
।ਤੇ ਭਾਜਨ ਸੁਖ ਸੁਜਸ ਕੇ ਬਸਹਿਂ ਅਮਰਪਤਿ ਐਨ॥੧੬੮

॥ਅਵਸਿ ਨਰੇਸ ਬਚਨ ਫੁਰ ਕਰਹੂ॥ ॥ਪਾਲਹੁ ਪ੍ਰਜਾ ਸੋਕ ਪਰਿਹਰਹੂ॥
॥ਸੁਰਪੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਹਿ ਪਰਿਤੋਖੂ॥ ॥ਤੁਮ ਕਹੁ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਜਸ ਨਹਿਂ ਦੋਖੂ॥
॥ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਸੰਮਤ ਸਭਹੀ ਕਾ॥ ॥ਜੇਹਿ ਪਿਤੁ ਦੇਇ ਸੋ ਪਾਵੈ ਟੀਕਾ॥
॥ਕਰਹੁ ਰਾਜ ਪਰਿਹਰਹੁ ਗਲਾਨੀ॥ ॥ਮਾਨਹੁ ਮੋਰ ਬਚਨ ਹਿਤ ਜਾਨੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਖ ਲਹਬ ਰਾਮ ਬੈਦੇਹੀਂ॥ ॥ਅਨੁਚਿਤ ਕਹਬ ਨ ਪੰਡਿਤ ਕੇਹੀਂ॥
॥ਕੌਸਲਿਆਦਿ ਸਕਲ ਮਹਤਾਰੀ॥ ॥ਤੇਊ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਖ ਹੋਹਿਂ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਪਰਮ ਤੁਮਾਰ ਰਾਮ ਕਰ ਜਾਨਹਿ॥ ॥ਸੋ ਸਭ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਸਨ ਭਲ ਮਾਨਹਿ॥
॥ਸੌਂਪਿਹੁ ਰਾਜ ਰਾਮ ਕੇ ਆਏ॥ ॥ਸੇਵਾ ਕਰੇਹੁ ਸਨੇਹ ਸੁਹਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਕੀਜਿਅ ਗੁਰ ਆਯਸੁ ਅਵਸਿ ਕਹਹਿ ਸਚਿਵ ਕਰ ਜੋਰਿ
॥ਰਘੁਪਤਿ ਆਏ ਉਚਿਤ ਜਸ ਤਸ ਤਬ ਕਰਬ ਬਹੋਰਿ। ।੧੬੯

॥ਕੌਸਲਿਆ ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਕਹਈ॥ ॥ਪੂਤ ਪਥ੍ਯ ਗੁਰ ਆਯਸ ਅਹਈ॥
॥ਸੋ ਆਦਰਿਯ ਕਰਿਯ ਹਿਤ ਮਾਨੀ॥ ॥ਤਜਿਯ ਬਿਖਾਦ ਕਾਲ ਗਤਿ ਜਾਨੀ॥
॥ਬਨ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਰਪੁਰ ਨਰਨਾਹੂ॥ ॥ਤੁਮ ਏਹਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਤ ਕਦਰਾਹੂ॥
॥ਪਰਿਜਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਚਿਵ ਸਭ ਅੰਬਾ॥ ॥ਤੁਮਹੀ ਸੁਤ ਸਭ ਕਹ ਅਵਲੰਬਾ॥
॥ਲਖਿ ਬਿਧਿ ਬਾਮ ਕਾਲ ਕਠਿਨਾਈ॥ ॥ਧੀਰਜ ਧਰਹੁ ਮਾਤੁ ਬਲਿ ਜਾਈ॥
॥ਸਿਰ ਧਰਿ ਗੁਰ ਆਯਸੁ ਅਨੁਸਰਹੂ॥ ॥ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਲਿ ਪਰਿਜਨ ਦੁਖ ਹਰਹੂ॥
॥ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸਚਿਵ ਅਭਿਨੰਦਨ॥ ॥ਸੁਨਤ ਭਰਤ ਹਿਯ ਹਿਤ ਜਨੁ ਚੰਦਨ॥
॥ਸੁਨੀ ਬਹੋਰਿ ਮਾਤੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਰਲ ਰਸ ਸਾਨੀ॥

ਛੰ: ॥ਸਾਨੀ ਸਰਲ ਰਸ ਮਾਤੁ ਬਾਨੀ ਸੁਨਿ ਭਰਤ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਏ॥
॥ਲੋਚਨ ਸਰੋਰੁਹ ਸ੍ਰਵਤ ਸੀਂਚਤ। ਬਿਰਹ ਉਰ ਅੰਕੁਰ ਨਏ॥

ਚ: ਅ:

॥ਸੋ ਦਸਾ ਦੇਖਤ ਸਮਯ ਤੇਹਿਂ ਬਿਸਰੀ ਸਬਹਿ ਸੁਧਿ ਦੇਹ ਕੀ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਸਰਾਹਤ ਸਕਲ ਸਾਦਰ ਸੀਵ ਸਹਜ ਸਨੇਹ ਕੀ॥੭॥

ਸੋ: ॥ਭਰਤ ਕਮਲ ਕਰ ਜੋਰਿ ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਧੀਰ ਧਰਿ॥
॥ਬਚਨ ਅਮਿਯ ਜਨੁ ਬੋਰਿ ਦੇਤ ਉਚਿਤ ਉੱਤਰ ਸਬਹਿ॥ ੬

॥ਮੋਹਿ ਉਪਦੇਸ ਦੀਨ ਗੁਰੁ ਨੀਕਾ॥ ॥ਪ੍ਰਜਾ ਸਚਿਵ ਸੰਮਤ ਸਬਹੀ ਕਾ॥
॥ਮਾਤੁ ਉਚਿਤ ਪੁਨਿ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ॥ ॥ਅਵਸਿ ਸੀਸ ਧਰਿ ਚਾਹਿਯ ਕੀਨਾ॥
॥ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸ੍ਵਾਮਿ ਹਿਤ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੁਦਿਤ ਕਰਿਯ ਭਲ ਜਾਨੀ॥
॥ਉਚਿਤ ਕਿ ਅਨੁਚਿਤ ਕਿਯੇ ਬਿਚਾਰੂ॥ ॥ਧਰਮ ਜਾਇ ਸਿਰ ਪਾਤਕ ਭਾਰੂ॥
॥ਤੁਮ ਤੌ ਦੇਹੁ ਸਰਲ ਸਿਖ ਸੋਈ॥ ॥ਜੋ ਆਚਰਤ ਮੋਰ ਹਿਤ ਹੋਈ॥
॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਯਹਿ ਸਮੁਝਤ ਹੌਂ ਨੀਕੇ॥ ॥ਤਦਪਿ ਹੋਤ ਪਰਿਤੋਖ ਨ ਜੀ ਕੇ॥
॥ਅਬ ਤੁਮ ਬਿਨਯ ਮੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੂ॥ ॥ਮੋਹਿ ਅਨੁਹਰਤ ਸਿਖਾਵਨ ਦੇਹੂ॥
॥ਉਤਰ ਦੇਉਂ ਛਮਬ ਅਪਰਾਧੂ॥ ॥ਦੁਖਿਤ ਦੋਖ ਗੁਨ ਗਨਹਿਂ ਨ ਸਾਧੂ॥

ਦੋਹਾ: ॥ਪਿਤੁ ਸੁਰਪੁਰ ਸਿਯ ਰਾਮ ਬਨ ਕਰਨ ਕਹਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਜ॥
॥ਏਹਿ ਤੇ ਜਾਨਹੁ ਮੋਰ ਹਿਤ ਕੈ ਆਪਨ ਬਡ ਕਾਜ॥੧੭੦

॥ਹਿਤ ਹਮਾਰ ਸਿਯਪਤਿ ਸੇਵਕਾਈ॥ ॥ਸੋ ਹਰਿ ਲੀਨ ਮਾਤੁ ਕੁਟਿਲਾਈ॥
॥ਮੈਂ ਅਨੁਮਾਨਿ ਦੀਖ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਆਨ ਉਪਾਯ ਮੋਰ ਹਿਤ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸੋਕ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਕਿਹਿ ਲੇਖੇ॥ ॥ਲਖਣ ਰਾਮ ਸਿਯ ਪਦ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ॥
॥ਬਾਦਿ ਬਸਨ ਬਿਨੁ ਭੂਖਣ ਭਾਰੂ॥ ॥ਬਾਦਿ ਬਿਰਤਿ ਬਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰੂ॥
॥ਸਰੁਜ ਸਰੀਰ ਬਾਦਿ ਬਹੁ ਭੋਗਾ॥ ॥ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਜਾਯ ਜਪ ਜੋਗਾ॥
॥ਜਾਯ ਜੀਵ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਬਾਦਿ ਮੋਰ ਸਬ ਬਿਨ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਜਾਉਂ ਰਾਮ ਪਹਿ ਆਯਸੁ ਦੇਹੂ॥ ॥ਏਕਹਿਂ ਆਂਕ ਮੋਰ ਹਿਤ ਏਹੂ॥
॥ਮੋਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਭਲ ਆਪਨ ਚਹਹੂ॥ ॥ਸੋ ਸਨੇਹ ਜੜਤਾ ਬਸ ਕਹਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਕੈਕੇਈ ਸੁਤ ਕੁਟਿਲ ਮਤਿ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਗਤ ਲਾਜ॥
॥ਤੁਮ ਚਾਹਤ ਸੁਖ ਮੋਹ ਬਸ ਮੋਹਿ ਸੇ ਅਧਮ ਕੇ ਰਾਜ॥ ੧੭੧

॥ਕਹੌਂ ਸਾਂਚ ਸਬ ਸੁਨਿ ਪਤਿਆਹੂ॥ ॥ਚਾਹਿਯ ਧਰਮਸੀਲ ਨਰਨਾਹੂ॥

ਮੋਹਿ ਰਾਜ ਹਠਿ ਦੇਵਹੁ ਜਬਹੀਂ ॥ ਰਸਾ ਰਸਾਤਲ ਜਾਇਹਿ ਤਬਹੀਂ ॥
ਮੋਹਿ ਸਮਾਨ ਕੋ ਪਾਪ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਜੇਹਿ ਲਗਿ ਸੀਯ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸੀ ॥
ਰਾਇ ਰਾਮ ਕਹੁ ਕਾਨਨ ਦੀਨਾ ॥ ਬਿਛੁਰਤ ਗਵਨ ਅਮਰਪੁਰ ਕੀਨਾ ॥
ਮੈਂ ਸਠ ਸਬ ਅਨਰਥ ਕਰ ਹੇਤੂ ॥ ਬੈਠਿ ਬਾਤ ਸਬ ਸੁਨਉ ਸਚੇਤੂ ॥
ਬਿਨੁ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਲੋਕਿ ਅਬਾਸੂ ॥ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸਹਿ ਜਗ ਉਪਹਾਸੂ ॥
ਰਾਮ ਪੁਨੀਤ ਬਿਖਯ ਰਸ ਰੂਖੇ ॥ ਲੋਲੁਪ ਭੂਮਿ ਭੋਗ ਕੇ ਭੂਖੇ ॥
ਕਹੰ ਲਗਿ ਕਹਉ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਠਨਾਈ ॥ ਨਿਦਰਿ ਕੁਲਿਸ ਜੇਹਿ ਲਹੀ ਬਡਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਕਾਰਣ ਤੇ ਕਾਰਜ ਕਠਿਨ ਹੋਇ ਦੋਖ ਨਹਿ ਮੋਰ ॥
॥ ਕੁਲਿਸ ਅਸਥਿ ਤੇ ਉਪਲ ਤੇ ਲੋਹ ਕਰਾਲ ਕਠੋਰ ॥ ੧੭੨

ਕੈਕੇਈ ਭਵ ਤਨੁ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਪਾਮਰ ਪ੍ਰਾਨ ਅਘਾਇ ਅਭਾਗੇ ॥
ਜੌ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਰਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੇ ॥ ਦੇਖਬ ਸੁਨਬ ਬਹੁਤ ਅਬ ਆਗੇ ॥
ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਕਹੁ ਬਨ ਦੀਨਾ ॥ ਪਠੈ ਅਮਰਪੁਰ ਪਤਿ ਹਿਤ ਕੀਨਾ ॥
ਲੀਨ ਬਿਧਵਪਨ ਅਪਜਸ ਆਪੂ ॥ ਦੀਨੇਉ ਪ੍ਰਜਹਿ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪੂ ॥
ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਸੁਖ ਸੁਜਸ ਸੁਰਾਜੂ ॥ ਕੀਨ ਕੈਕਈ ਸਬ ਕਰ ਕਾਜੂ ॥
ਏਹਿ ਤੇ ਮੋਰ ਕਾਹ ਅਬ ਨੀਕਾ ॥ ਤੇਹਿ ਪਰ ਦੇਨ ਕਹਹੁ ਤੁਮ ਟੀਕਾ ॥
ਕੈਕਇ ਜਠਰ ਜਨਮਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ਯਹ ਮੁਹਿ ਕਹੰ ਕਛੁ ਅਨੁਚਿਤ ਨਾਹੀਂ ॥
ਮੋਰਿ ਬਾਤ ਸਬ ਬਿਧਿਹਿ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਂਚ ਕਤ ਕਰਹੁ ਸਹਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਗ੍ਰਹ ਗ੍ਰਹੀਤ ਪੁਨਿ ਬਾਤ ਬਸ ਤਿਹਿ ਪੁਨਿ ਬੀਛੀ ਮਾਰ
॥ ਤਾਹਿ ਪਿਆਇਅ ਬਾਰੁਣੀ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਉਪਚਾਰ ॥ ੧੭੩

ਕੈਕਇ ਸੁਅਨ ਜੋਗ ਜਗ ਜੋਈ ॥ ਚਤੁਰ ਬਿਰੰਚਿ ਦੀਨ ਮੋਹਿ ਸੋਈ ॥
ਦਸਰਥ ਤਨਯ ਰਾਮ ਲਘੁ ਭਾਈ ॥ ਦੀਨਿ ਮੋਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਦਿ ਬਡਾਈ ॥
ਤੁਮ ਸਬ ਕਹਹੁ ਕਢਾਵਨ ਟੀਕਾ ॥ ਰਾਇ ਰਜਾਇਸ ਸਬ ਕਹੰ ਨੀਕਾ ॥
ਉਤਰ ਦੇਉਂ ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਕੇਹਿ ਕੇਹੀ ॥ ਕਹਹੁ ਸੁਖੇਨ ਜਥਾ ਰੁਚਿ ਜੇਹੀ ॥
ਮੋਹਿ ਕੁਮਾਤੁ ਸਮੇਤ ਬਿਹਾਈ ॥ ਕਹਹੁ ਕਹਹਿ ਕੇ ਕੀਨ ਭਲਾਈ ॥
ਮੋ ਬਿਨੁ ਕੋ ਸਚਰਾਚਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਜੇਹਿ ਸਿਯ ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਹੀਂ ॥

੨੪੯ ਪਰਮ ਹਾਨਿ ਸਬ ਕਹਂ ਬਡ ਲਾਹੂ ॥ ਅਦਿਨ ਮੋਰ ਨਹਿਂ ਦੂਖਨ ਕਾਹੂ ॥
ਸੰਸਯ ਸੀਲ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਅਹਹੂ ॥ ਸਬੈ ਉਚਿਤ ਸਭ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਹੂ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਸੁਠਿ ਸਰਲ ਚਿਤ ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਸੇਖਿ ।
॥ਕਹਹਿ ਸੁਭਾਇ ਸਨੇਹ ਬਸ ਮੋਰਿ ਦੀਨਤਾ ਦੇਖਿ ॥੧੭੪

ਗੁਰੁ ਬਿਬੇਕ ਸਾਗਰ ਜਗ ਜਾਨਾ ॥ ਜਿਨਹਿਂ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰ ਬਦਰਿ ਸਮਾਨਾ ॥
ਮੋ ਕਹਂ ਤਿਲਕ ਸਾਜ ਸਜ ਸੋਊ ॥ ਭਏ ਬਿਧਿ ਬਿਮੁਖ ਬਿਮੁਖ ਸਬ ਕੋਊ ॥
ਪਰਿਹਰਿ ਰਾਮ ਸੀਯ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕੋਉ ਨ ਕਹਹਿ ਮੋਰ ਮਤ ਨਾਹੀਂ ॥
ਸੋ ਮੈਂ ਸੁਨਬ ਸਹਬ ਸੁਖ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਹੁ ਕੀਚ ਤਹਾਂ ਜਹ ਪਾਨੀ ॥
ਡਰੁ ਨ ਮੋਹਿ ਜਗ ਕਹਹਿ ਕਿ ਪੋਚੂ ॥ ਪਰਲੋਕਹੁ ਕਰ ਨਾਹਿਨ ਸੋਚੂ ॥
ਏਕੈ ਉਰ ਬਸ ਦੁਸਹ ਦਵਾਰੀ ॥ ਮੋਹਿ ਲਗਿ ਭੇ ਸਿਯ ਰਾਮ ਦੁਖਾਰੀ ॥
ਜੀਵਨ ਲਾਹੁ ਲਖਨ ਭਲ ਪਾਵਾ ॥ ਸਬ ਤਜਿ ਰਾਮ ਚਰਨ ਮਨ ਲਾਵਾ ॥
ਮੋਰ ਜਨਮ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਲਾਗੀ ॥ ਝੂਠ ਕਾਹ ਪਛਿਤਾਉਂ ਅਭਾਗੀ ॥

ਦੋ: ॥ਆਪਨਿ ਦਾਰੁਣ ਦੀਨਤਾ ਕਹਉਂ ਸਬਹਿ ਸਿਰੁ ਨਾਇ ।
॥ਦੇਖੇ ਬਿਨੁ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਜਿਯ ਕੀ ਜਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ॥ ੧੭੫

ਆਨ ਉਪਾਉ ਮੋਹਿ ਨਹਿ ਸੂਝਾ ॥ ਕੋ ਜਿਯ ਕੀ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਬੂਝਾ ॥
ਏਕਹਿ ਆਂਕ ਇਹੈ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਚਲਿਹੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹੀਂ ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਮੈਂ ਅਨਭਲ ਅਪਰਾਧੀ ॥ ਭੈ ਮੋਹਿ ਕਾਰਣ ਸਕਲ ਉਪਾਧੀ ॥
ਤਦਪਿ ਸਰਣ ਸਨਮੁਖ ਮੋਹਿ ਦੇਖੀ ॥ ਛਮਿ ਸਬ ਕਰਿਹਹਿਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਸੇਖੀ ॥
ਸੀਲ ਸਕੁਚ ਸੁਠਿ ਸਰਲ ਸੁਭਾਊ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਨੇਹ ਸਦਨ ਰਘੁਰਾਊ ॥
ਅਰਿਹੁਕ ਅਨਭਲ ਕੀਨ ਨ ਰਾਮਾ ॥ ਮੈਂ ਸਿਸੁ ਸੇਵਕ ਜਦ੍ਯਪਿ ਬਾਮਾ ॥
ਤੁਮ ਪੈ ਪਾਂਚ ਮੋਰ ਭਲ ਮਾਨੀ ॥ ਆਯਸੁ ਆਸਿਖ ਦੇਹੁ ਸੁਬਾਨੀ ॥
ਜੇਹਿ ਸੁਨਿ ਬਿਨਯ ਮੋਹਿ ਜਨ ਜਾਨੀ ॥ ਆਵਹਿਂ ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਰਜਧਾਨੀ ॥

ਦੋ: ॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਜਨਮ ਕੁਮਾਤੁ ਤੇ ਮੈਂ ਸਠ ਸਦਾ ਸਦੋਸ ।
॥ਆਪਨ ਜਾਨਿ ਨ ਤ੍ਯਾਗਿਹੈਂ ਮੋਹਿ ਰਘੁਬੀਰ ਭਰੋਸ ॥ ੧੭੬

ਭਰਤ ਬਚਨ ਸਬ ਕਹਂ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਸੁਧਾ ਜਨੁ ਪਾਗੇ ॥

ਲੋਗ ਬਿਯੋਗ ਬਿਖਮ ਬਿਖ ਦਾਗੇ। ਮੰਤ੍ਰ ਸਬੀਜ ਸੁਨਤ ਜਨੁ ਜਾਗੇ॥
ਮਾਤੁ ਸਚਿਵ ਗੁਰ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ। ਸਕਲ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਭਏ ਭਾਰੀ॥
ਭਰਤਹਿ ਕਹਹਿਂ ਸਰਾਹਿ ਸਰਾਹੀ। ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਮੂਰਤਿ ਤਨੁ ਆਹੀ॥
ਤਾਤ ਭਰਤ ਅਸ ਕਾਹੇ ਨ ਕਹਹੂ। ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਾਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਅਹਹੂ॥
ਜੋ ਪਾਮਰ ਆਪਨਿ ਜੜਤਾਈ। ਤੁਮਹਿ ਸੁਗਾਇ ਮਾਤੁ ਕੁਟਿਲਾਈ॥
ਸੋ ਸਠ ਕੋਟਿਕ ਪੁਰਖ ਸਮੇਤਾ। ਬਸਹਿ ਕਲਪ ਸਤ ਨਰਕ ਨਿਕੇਤਾ॥
ਅਹਿ ਅਘ ਅਵਗੁਨ ਨਹਿ ਮਨਿ ਗਹਈ। ਹਰੈ ਗਰਲ ਦੁਖ ਦਾਰਿਦ ਦਹਈ॥

ਦੋ: ਅਵਸਿ ਚਲਿਅ ਬਨ ਰਾਮ ਪਹਿ ਭਰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਭਲ ਕੀਨ॥
ਸੋਕ ਸਿੰਧੁ ਬੂਡਤ ਸਬਹਿ ਤੁਮ ਅਵਲੰਬਨ ਦੀਨਾ॥੧੨੭

ਭਾ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਨ ਥੋਰਾ। ਜਨੁ ਘਨ ਧੁਨਿ ਸੁਨ ਚਾਤਕ ਮੋਰਾ॥
ਚਲਤ ਪ੍ਰਾਤ ਲਖਿ ਨਿਰਨਯ ਨੀਕੇ। ਭਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਭੇ ਸਬਹੀ ਕੇ॥
ਮੁਨਿਹਿ ਬੰਦਿ ਭਰਤਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਚਲੇ ਸਕਲ ਘਰ ਬਿਦਾ ਕਰਾਈ॥
ਧੰਨਿ ਭਰਤ ਜੀਵਨ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਰਾਹਤ ਜਾਹੀਂ॥
ਕਹਹਿਂ ਪਰਸਪਰ ਭਾ ਬਡ ਕਾਜੂ। ਸਕਲ ਚਲੈ ਕਰ ਸਾਜਹਿਂ ਸਾਜੂ॥
ਜਿਹਿ ਰਾਖਹਿਂ ਰਹੁ ਘਰ ਰਖਵਾਰੀ। ਸੋ ਜਾਨੈ ਜਨੁ ਗਰਦਨਿ ਮਾਰੀ॥
ਕੋਉ ਕਹ ਰਹਨ ਕਹਿਅ ਨਹਿ ਕਾਹੂ। ਕੋ ਨ ਚਹੈ ਜਗ ਜੀਵਨ ਲਾਹੂ॥

ਦੋ: ਜਰੈ ਸੁ ਸੰਪਤਿ ਸਦਨ ਸੁਖ ਸੁਹ੍ਰਦ ਮਾਤੁ ਪਿਤੁ ਭਾਇ॥
ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਜੁ ਰਾਮ ਪਦ ਕਰੈ ਨ ਸਹਜ ਸਹਾਇ॥ ੧੨੮

ਘਰ ਘਰ ਬਾਹਨ ਸਾਜਹਿਂ ਨਾਨਾ। ਹਰਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਰਭਾਤ ਪਯਾਨਾ॥
ਭਰਤ ਜਾਇ ਘਰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰੂ। ਨਗਰ ਬਾਜਿ ਗਜ ਭਵਨ ਭੰਡਾਰੂ॥
ਸੰਪਤਿ ਸਬ ਰਘੁਪਤਿ ਕੈ ਆਹੀ। ਜੌ ਬਿਨੁ ਜਤਨ ਚਲੌਂ ਤਜਿ ਤਾਹੀ॥
ਤੌ ਪਰਿਨਾਮ ਨ ਮੋਰਿ ਭਲਾਈ। ਪਾਪ ਸਿਰੋਮਨਿ ਸਾਂਇ ਦੁਹਾਈ॥
ਕਰਹਿ ਸ੍ਵਾਮਿ ਹਿਤ ਸੇਵਕ ਸੋਈ। ਦੂਖਨ ਕੋਟਿ ਦੇਇ ਕਿਨ ਕੋਈ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਚਿ ਸੇਵਕ ਬੋਲੇ। ਜੇ ਸਪਨੇਹੁ ਨਿਜ ਧਰਮ ਨ ਡੋਲੇ॥
ਕਹਿ ਸਬ ਮਰਮ ਧਰਮ ਸਬ ਭਾਖਾ। ਜੋ ਜਿਹ ਲਾਯਕ ਸੋ ਤਿਹ ਰਾਖਾ॥

੨੫੦ ੧੮

ਕਰਿ ਸਬ ਜਤਨ ਰਾਖਿ ਰਖਵਾਰੇ। ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਪਹਿ ਭਰਤ ਸਿਧਾਰੇ॥

ਦੋਹ: ਆਰਤ ਜਨਨੀ ਜਾਨਿ ਸਬ ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਸੁਜਾਨ।
ਕਹੇਉ ਸਜਾਵਨ ਪਾਲਕੀ ਸੁਖਦ ਸੁਖਾਸਨ ਜਾਨ॥ ੧੮੯

ਚਕ ਚਕਈ ਜਿਮਿ ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰੀ। ਚਹਤ ਪ੍ਰਾਤ ਉਰ ਆਰਤ ਭਾਰੀ॥
ਜਾਗਤ ਸਬ ਨਿਸਿ ਭਯਉ ਬਿਹਾਨਾ। ਭਰਤ ਬੁਲਾਏ ਸਚਿਵ ਸੁਜਾਨਾ॥
ਕਹੇਉ ਲੇਹੁ ਸਬ ਤਿਲਕ ਸਮਾਜੂ। ਬਨਹਿ ਦੇਬ ਮੁਨਿ ਰਾਮਹਿ ਰਾਜੂ॥
ਬੇਗਿ ਚਲਹੁ ਸੁਨਿ ਸਚਿਵ ਜੁਹਾਰੇ। ਤੁਰਤ ਤੁਰੰਗ ਰਥ ਨਾਗ ਸਵਾਰੇ॥
ਅਰੁੰਧਤੀ ਅਰੁ ਅਗਨਿ ਸਮਾਊ। ਰਥ ਚੜਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਥਮ ਮੁਨਿ ਰਾਊ॥
ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਚੜ੍ਹਿ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ। ਚਲੇ ਸਕਲ ਤਪ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨਾ॥
ਨਗਰ ਲੋਗ ਸਬ ਸਜਿ ਸਜਿ ਜਾਨਾ। ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਕਹ ਕੀਨ੍ਹ ਪਯਾਨਾ॥
ਸਿਬਿਕਾ ਸੁਭਗ ਨ ਜਾਹਿ ਬਖਾਨੀ। ਚੜ੍ਹਿ ਚੜ੍ਹਿ ਚਲਤ ਭਈ ਸਬ ਰਾਨੀ॥

ਦੋਹ: ਸੌਂਪਿ ਨਗਰ ਸੁਚਿ ਸੇਵਕਨ ਸਾਦਰ ਸਬਹਿ ਚਲਾਇ।
ਸੁਮਿਰਿ ਰਾਮ ਸਿਯ ਚਰਨ ਤਬ ਚਲੇ ਭਰਤ ਦੋਉ ਭਾਇ॥ ੧੯੦

ਰਾਮ ਦਰਸ ਹਿਤ ਸਬ ਨਰ ਨਾਰੀ। ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਰਿਨਿ ਚਲੇ ਤਕਿ ਬਾਰੀ॥
ਬਨ ਸਿਯ ਰਾਮ ਸਮੁਝਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਸਾਨੁਜ ਭਰਤ ਪਯਾਦੇ ਹੀਂ ਜਾਹੀਂ॥
ਦੇਖਿ ਸਨੇਹ ਲੋਗ ਅਨੁਰਾਗੇ। ਉਤਰਿ ਚਲੇ ਹਯ ਗਜ ਰਥ ਤ੍ਯਾਗੇ॥
ਜਾਇ ਸਮੀਪ ਰਾਖਿ ਨਿਜ ਡੋਲੀ। ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ਬੋਲੀ॥
ਤਾਤ ਚੜ੍ਹਹੁ ਰਥ ਬਲਿ ਮਹਤਾਰੀ। ਹੋਇਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਖਾਰੀ॥
ਤੁਮਰੇ ਚਲਤ ਚਲਹਿ ਸਬ ਲੋਗੂ। ਸਕਲ ਸੋਕ ਕ੍ਰਿਸ ਨਹਿ ਮਗ ਜੋਗੂ॥
ਸਿਰ ਧਰਿ ਬਚਨ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਰਥ ਚੜ੍ਹਿ ਚਲਤ ਭਏ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
ਤਮਸਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦਿਵਸ ਕਰਿ ਬਾਸੂ। ਦੂਸਰ ਗੋਮਤਿ ਤੀਰ ਨਿਵਾਸੂ॥

ਦੋਹ: ਪਯ ਅਹਾਰ ਫਲ ਅਸਨ ਇਕ ਨਿਸਿ ਭੋਜਨ ਇਕ ਲੋਗ।
ਕਰਤ ਰਾਮ ਹਿਤ ਨੇਮ ਬ੍ਰਤ ਪਰਿਹਰਿ ਭੂਖਨ ਭੋਗ॥ ੧੯੧

ਸਈ ਤੀਰ ਬਸਿ ਚਲੇ ਬਿਹਾਨੇ। ਸ੍ਰਿੰਗਬੇਰ ਪੁਰ ਸਬ ਨਿਯਰਾਨੇ॥
ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਸੁਨੇ ਨਿਖਾਦਾ। ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ਸਬਿਖਾਦਾ॥

॥ਕਬ ਤਕ ਬਦਨ ਨਿਹਰਤ ਮਨ ਜਾਹੀਂ ॥ ਹਿ ਕਹੂੰ ਕਪਟ ਭਾਵ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਜੋ ਜਿਸ ਨ ਹੋਤਿ ਕ੍ਰਿਤਲਾਈ ॥ ਤਿਸ ਤੀਨਿ ਸਿਰ ਕਰਵਾਈ ॥
॥ਜਾਨਹਿਂ ਮਾਨੁਖ ਗਾਹਿ ਮਾਹੀ ॥ ਕਰੈ ਅਕਿਟ ਕਰ ਅਸੁਖਾਹੀ ॥
॥ਕ੍ਰਿਤ ਨ ਜਾਨ ਨੀਤ ਰੁਚ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਸ਼ ਕਲਿ ਕਿ ਅਬ ਜੀਵਨ ਹਾਨੀ ॥
॥ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੁਖ ਗੁਰ ਹਿਂ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਆਹਿਂ ਜਮਰ ਨ ਜਿਤ ਨ ਹਾਰਾ ॥
॥ਆਪਹੁ ਤਉ ਕ੍ਰਿਤ ਤਾਸ ਕਹੀ ॥ ਨਾਹਿਂ ਦਿਖ ਦੇਹਿ ਅਮਿਯ ਫਲ ਸ੍ਰਵਹੀ ॥

ਦੋ:॥ ॥ਨਸਦਿ ਵਾਦਿ ਗੁਰ ਕੀ ਜਾਤਿ ਮਨ ਕਰਿ ਮਸਗਾ ਸਥੋਹ ॥
॥ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਸਰ ਖੇਦ ਤੁਕਾਣਿ ਕੀ ਨਿਜ ਧਾਰਾ ਰੋਹੁ ॥੧੫॥

॥ਹੋਇ ਸਜੋਇ ਕਰੈ ਕਰ ਧਾਰਾ ॥ ਠਾਕੁਰ ਸਕਲ ਮਾਰ ਟਕੈ ਠਾਰਾ ॥
॥ਜਨ ਮੁਖ ਲੇਕ ਕ੍ਰਿਤ ਸਨ ਲੇਹੂ ॥ ਜਿਮ ਤਨ ਮੁਰਸਾਵਿ ਉਤਰਨ ਦੇਹੂ ॥
॥ਸਮਰ ਸਟਨ ਪ੍ਰਾਨਿ ਮੁਕਲਾਵੈ ਰੀਰ ॥ ਕਾਮ ਕਾਜ ਧਾਨ ਭੈਗ ਸਟੀਰ ॥
॥ਕ੍ਰਿਤਤ੍ਰਾਇ ਸਿਧ ਪ੍ਰੇਮ ਜਨ ਨੀਚੂ ॥ ਛੁਟੈ ਭਾਗ ਅਬਿ ਪਾਇਸ ਮੀਚੂ ॥
॥ਸੁਮਿਰ ਨਾਮ ਬਾਵਿ ਦੇਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜਸ ਲਭ ਧਨ ਲੁਕਨ ਚਾਰੀ ॥
॥ਕਾਹੂ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ਕਰ ਸਿਵੇਰੋ ॥ ਦੂਈ ਗਾਨ ਸੁਰ ਸੇਵਕ ਸੇਰੋ ॥
॥ਕਾਜੂ ਸਮਾਜ ਨ ਜਰਕਰ ਲੇਖਾ ॥ ਮਭੂ ਕੂ ਮਹਿ ਕਾਮੁ ਨ ਦੇਖਾ ॥
॥ਕਾਜ ਜਿ ਜਤ ਜਗ ਸੇ ਮਹਿ ਭ੍ਰਾਤੂ ॥ ਜਨ ਨੀ ਜੀਵਨ ਸ੍ਰਿਟ ਧਨ ਭ੍ਰਾਤੂ ॥

ਦੋ:॥ ॥ਵਿਗਤ੍ਰ ਦਿਵਾਦ ਨਿਖਾਦ ਪਾਤ੍ਰ ਸਥਹਿਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉ ॥
॥ਮਾਰਿਕਾਮ ਮਾਂਗੋ ਕ੍ਰਿਤ ਤੁਰਕ ਸਪਨ ਧ ਸਨਾਤਾ ॥੧੬॥

॥ਤੇਜਿ ਜਾਹਿ ਕ੍ਰਾਇ ਸਜਾਹੁ ਸਜੋਰੂ ॥ ॥ਸੁਨਿ ਕਲਾਜ ਕਰਵਾਜ ਨਕੋ ਰੂ ॥
॥ਭਲੇ ਨਾਦ ਸਬ ਕਹਹਿਂ ਸਾਰਖਾ ॥ ਏਕਹਿ ਏਕ ਸਬਦਾਵਹਿ ਕਰਖਾ ॥
॥ਕਲੇ ਨਿਖਾਦ ਕੁਲਾਲਿ ਕੁਤਾਰੀ ॥ ਸੁਰ ਮਤਲਬ ਕਨਭੂਰੈ ਸੁਤਾਰੀ ॥
॥ਸੁਮਿ ਬਿਰਾਮ ਪਦ ਪਰਿਕਲ ਪਨਹੀ ॥ ਲਾਗ ਬਧਿ ਦਵਾਵਹਿਂ ਧਨੁ ਹੀਂ ॥
॥ਆਵਾਰਿ ਪਾਰਿਕ ਕ੍ਰਾਇ ਸਿਰ ਧਰੀ ॥ ਫਰਸਾ ਖਾਂਗ ਖੇਤ ਸਮਰ ਕਰੀਂ ॥
ਏਕ ਮਸਾਲਜੋਕ ਕਰ ਖਾਂਡੋ ॥ ॥ਕੁਲਾਹਿ ਕਠਾਨ ਸਾਹੁ ਧਾਤੁ ਕੋਰੈ ॥
॥ਨਿਜ ਸਾਸ ਸਮਾਜ ਬਨਾਈ ॥ ॥ਕਹਿ ਤਬਿਤਾਹਿਂ ਕੁਹਾਰੇ ਜਾਹੀ ॥

॥ਦੇਖਿ ਸੁਭਾਵ ਸਬ ਲਾਯਕ ਜਾਨੇ ॥ ॥ਲੀਨੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਬੁਨ ਆਨੇ ॥

ਦੋਹ:
॥ਭਾਈ ਹੁਲਾਦੇ ਪੇਖ ਕੇ ਨਿ ਆਨੰਦੁ ਜਾਨ ਬਹੁ ਮੇਰੁ ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੇਵੇ ਅਵੇਲੇ ਸੁਭਾਵ ਸੀਰ ਮਾਯੀ ਕਲੇ ਧੇਰੁ ॥੧੪

॥ਭਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਥ ਬਲ ਤੇ ਕੇ ॥ ॥ਕਰਹਿ ਕਰ ਕੋਊ ਨ ਭੁਰਾਥ ਧੇਰੇ
॥ਜਿਸ ਤ ਪਾਂਵ ਨਹਿ ਪਾਛੇ ਧਰਹੀਂ ॥ ॥ਭੂੰਡ ਮੁੰਡ ਮਗ ਮੇਲਿ ਕਰਹੀਂ ॥
॥ਦੀਖਾਨਿ ਖਾਦ ਨਾਥ ਬਲ ਦੇਨੂ ॥ ॥ਕਰੋਂ ਸੁਜਾਉ ਨੁ ਸਾਕੂ ਤੇ ਲੂਾ ॥
॥ਏਤਨ ਕਰਤ ਫੀਕ ਲਈ ਬਾਂਜੇ ॥ ॥ਕਰੇ ਸਕੂਨਿ ਆਨ ਖੇਤ੍ਰ ਮੁਗ ਸੇ
॥ਬੂਰ ਦੇਕ ਕਹ ਸਭੁਨ ਖੋਤਾਥੀ ॥ ॥ਭੁਕਤਾਹਿ ਮਿਲ ਅਨੇ ਏਹੀ ਗਈ
॥ਰਮਹਿ ਭੁਰਤ ਮਨਾਦਨ ਜਾਹੀਂ ॥ ॥ਸਭੂਨ ਕਰੇ ਅਸ ਬਿਕਾਰਨ ਜਾਹੀਂ ॥
॥ਸੁਨਿ ਭੁਹ ਕਰੇ ਨੀਕ ਜਾਹਿ ਬੂਢਾ ॥ ॥ਸੁਹਮਾ ਕਰਿ ਪਾਛਿ ਤਾਹਿ ਦਿਸੂਦਾ ॥
॥ਭੁਰਤ ਸੁਭਾਵ ਸੀਲਾ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਾਏ ॥ ॥ਬਾਨੀ ਏਤਰਾਹਿ ਜਾਨਿ ਬਿਨੁ ਤੇ ॥

ਦੋਹ:
॥ਗਾਹਹੁ ਧਾਰਤ ਵਸਿ ਸੰਗ ਸਬ ਲੋਹੁ ਸਰਮ ਸਹਿਤ ਜਾਰ
॥ਭੁਵਿ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰਿ ਸਮ ਗਾਤਿ ਤਬ ਨਾਕ ਰਿਸ਼ ਉਪਜਾ ॥੧੫

॥ਲਖ ਸਨੇਹ ਸੁਭਾਵ ਸੁਖਾਜੇ ॥ ॥ਦੇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹਿ ਦੂਰ ਤਦੂਰ ਕਾਜੇ ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਭੁਰ ਸੀਜੇਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ॥ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਮਧਰ ਮਿਲਾਂਗੇ ॥
॥ਸੀਕ ਪੀਨ ਪਾਠੀਨ ਪੁਰਾਨੇ ॥ ॥ ॥ਭੁਰਿ ਭਾਰਿ ਭਾਰ ਕਹ ਕਨ ਆਨੇ ॥
॥ਸਕਲ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਮਿਲਨ ਸਿਧਾਏ ॥ਮੰਗਲ ਮੂਲ ਸਗੁਨ ਸੁਭ ਪਾਏ ॥
॥ਦੇਖਿ ਦੂਰਤੇ ਕਹਿ ਨਿਜ ਨਾਮੂ ॥ ॥ਕੀਨ ਮੁਨੀਸਹਿ ਦੰਡ ਪ੍ਰਨਾਮੂ ॥ ॥
॥ਜਾਨਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਦੀਨ ਅਸੀਸਾ ॥ ॥ਭਰਤਹਿ ਕਹੇ ਬੁਝਾਯ ਮੁਨੀਸਾ ॥
॥ਰਾਮ ਸਖਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤ੍ਯਾਗਾ ॥ ॥ਚਲੇ ਉਤਾਰਿ ਉਮਗਤ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥
॥ਗਾਮ ਜਾਤਿ ਗੁਹ ਨਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ॥ਕੀਨ ਜੁਹਾਰ ਮਾਥ ਮਹਿ ਲਾਈ ॥

ਦੋਹ:
॥ਕਰਤ ਦੰਡਵਤ ਦੇਖਿ ਤਿਹ ਭਰਤ ਲੀਨ ਉਰ ਲਾਇ ॥
॥ਮਨਹੁ ਲਖਨ ਸਨ ਭੇਂਟ ਭਈ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਇ ॥੧੬

॥ਭੇਂਟਤ ਭਰਤ ਤਾਹਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ॥ਲੋਗ ਸਿਹਾਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕੈ ਰੀਤੀ ॥ ॥
॥ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ ॥ ॥ਸੁਰ ਸਰਾਹਿ ਤਿਹਿ ਬਰਸਹਿੰ ਫੂਲਾ

ਲੋਕ ਬੇਦ ਸਬ ਭਾਂਤਿਹਿਂ ਨੀਚਾ। ਜਾਸੁ ਛਾਂਹ ਛੁਇ ਲੇਇਅ ਸੀਂਚਾ॥
ਤਿਹਿਂ ਭਰਿ ਅੰਕ ਰਾਮ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਮਿਲਤ ਪੁਲਕ ਪਰਿਪੂਰਤ ਗਾਤਾ॥
ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਜੇ ਜਮੁਹਾਹੀਂ। ਤਿਨਹਿਂ ਨ ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਸਮੁਹਾਹੀਂ॥
ਇਹ ਤੌ ਰਾਮ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨਾ। ਕੁਲ ਸਮੇਤ ਜਗ ਪਾਵਨ ਕੀਨਾ॥
ਕਰਮਨਾਸ ਜਲ ਸੁਰਸਰਿ ਪਰਈ। ਤਿਹਿ ਕੋ ਕਹਹੁ ਸੀਸ ਨਹਿਂ ਧਰਈ॥
ਉਲਟਾ ਨਾਮ ਜਪਤ ਜਗ ਜਾਨਾ। ਬਾਲਮੀਕਿ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਨਾ॥

ਦੋ: ਸ੍ਵਪਚ ਸਬਰ ਖਸ ਜਮਨ ਜੜ ਪਾਂਵਰ ਕੋਲ ਕਰਾਂਤ।
ਰਾਮ ਕਹਤ ਪਾਵਨ ਪਰਮ ਹੋਤ ਭੁਵਨ ਬਿਖ੍ਯਾਤ॥ ੧੯੭

ਨਹਿਂ ਅਚਰਜ ਜੁਗ ਜੁਗ ਚਲਿ ਆਈ। ਕੇਹਿ ਨ ਦੀਨ ਰਘੁਬੀਰ ਬਡਾਈ॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰ ਕਹਹੀਂ। ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਅਵਧ ਲੋਗ ਸੁਖ ਲਹਹੀਂ॥
ਰਾਮ ਸਖਹਿ ਮਿਲਿ ਭਰਤ ਸਪ੍ਰੇਮਾ। ਪੂਛੀ ਕੁਸਲ ਸੁਮੰਗਲ ਖੇਮਾ॥
ਦੇਖਿ ਭਰਤ ਕਰ ਸੀਲ ਸਨੇਹੂ। ਭਾ ਨਿਖਾਦ ਤਿਹ ਸਮਯ ਬਿਦੇਹੂ॥
ਸਕੁਚ ਸਨੇਹ ਮੋਦ ਮਨ ਬਾਢਾ। ਭਰਤਹਿ ਚਿਤਵਤ ਇਕਟਕ ਠਾਢਾ॥
ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਪਦ ਬੰਦਿ ਬਹੋਰੀ। ਬਿਨਯ ਸਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤ ਕਰ ਜੋਰੀ॥
ਕੁਸਲ ਮੂਲ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪੇਖੀ। ਮੈਂ ਤਿਹੁ ਕਾਲ ਕੁਸਲ ਨਿਜ ਲੇਖੀ॥
ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤੋਰੇ। ਸਹਿਤ ਕੋਟਿ ਕੁਲ ਮੰਗਲ ਮੋਰੇ॥

ਦੋ: ਸਮੁਝਿ ਮੋਰਿ ਕਰਤੂਤਿ ਕੁਲ ਪ੍ਰਭੁ ਮਹਿਮਾ ਜਿਯ ਜੋਇ।
ਜੋ ਨ ਭਜੈ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਜਗ ਬਿਧਿ ਬੰਚਿਤ ਸੋਇ॥ ੧੯੮

ਕਪਟੀ ਕਾਯਰ ਕੁਮਤਿ ਕੁਜਾਤੀ। ਲੋਕ ਬੇਦ ਬਾਹਿਰ ਸਬ ਭਾਂਤੀ॥
ਰਾਮ ਕੀਨ ਆਪਨ ਜਬਹੀ ਤੇ। ਭਯਉਁ ਭੁਵਨ ਭੂਖਣ ਤਬਹੀ ਤੇ॥
ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਨਿ ਬਿਨਯ ਸੁਹਾਈ। ਮਿਲੇ ਬਹੋਰਿ ਲਖਣ ਲਘੁ ਭਾਈ॥
ਕਹਿ ਨਿਖਾਦ ਨਿਜ ਨਾਮ ਸੁਬਾਨੀ। ਸਾਦਰ ਸਕਲ ਜੁਹਾਰੀ ਰਾਨੀ॥
ਜਾਨਿ ਲਖਣ ਸਮ ਦੇਹਿ ਅਸੀਖਾ। ਜੀਅਹੁ ਸੁਖੀ ਸਤ ਲਾਖ ਬਰੀਖਾ॥
ਨਿਰਖਿ ਨਿਖਾਦ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ। ਭਏ ਸੁਖੀ ਜਨੁ ਲਖਣ ਨਿਹਾਰੀ॥
ਕਹਹਿ ਲਹੇ ਇਹ ਜੀਵਨ ਲਾਹੂ। ਭੇਟੇ ਰਾਮ ਭਦ੍ਰ ਭਰਿ ਬਾਹੂ॥

॥ਸੁਨਿ ਨਿਖਾਦ ਨਿਜ ਭਾਗ ਬਡਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਲੈ ਚਲੇਉ ਲਿਵਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਸਨਕਾਰੇ ਸੇਵਕ ਸਕਲ ਚਲੇ ਸ੍ਵਾਮਿ ਰੁਖ ਪਾਇ॥
॥ਘਰ ਤਰੁ ਤਰ ਸਰ ਬਾਗ ਬਨ ਬਾਸ ਬਨਾਯਉ ਜਾਇ॥੧੮੯

॥ਸ੍ਰਿੰਗਬੇਰਪੁਰ ਭਰਤ ਦੀਖ ਜਬ॥ ॥ਭਯੇ ਸਨੇਹ ਸਬ ਅੰਗ ਸਿਥਿਲ ਤਬ॥
॥ਸੋਹਤ ਦਿਯੇ ਨਿਖਾਦਹਿ ਲਾਗੂ॥ ॥ਜਨੁ ਤਨੁ ਧਰੇ ਬਿਨੈ ਅਨੁਰਾਗੂ॥
॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਤ ਸੈਨ ਸਬ ਸੰਗਾ॥ ॥ਦੀਖ ਜਾਇ ਜਗ ਪਾਵਨਿ ਗੰਗਾ॥
॥ਰਾਮਘਾਟ ਕਹੰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ॥ਭਾ ਮਨ ਮਗਨ ਮਿਲੇ ਜਨੁ ਰਾਮਾ॥
॥ਕਰਹਿੰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਬ੍ਰਹਮਮਯ ਬਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ॥
॥ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਮਾਂਗਹਿੰ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰੀ॥
॥ਭਰਤ ਕਹੇ ਸੁਰਸਰਿ ਤਵ ਰੇਨੂ॥ ॥ਸਕਲ ਸੁਖਦ ਸੇਵਕ ਸੁਰਧੇਨੂ॥
॥ਜੋਰਿ ਪਾਨਿ ਵਰ ਮਾਂਗਹੁ ਏਹੂ॥ ॥ਸੀਯ ਰਾਮ ਪਦ ਸਹਜ ਸਨੇਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੱਜਨ ਭਰਤ ਕਰਿ ਗੁਰੂ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਇ॥
॥ਮਾਤੁ ਨਹਾਨੀ ਜਾਨਿ ਸਬ ਡੇਰਾ ਚਲੇ ਲਿਵਾਇ॥੧੯੦

॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਲੋਗਨ ਡੇਰਾ ਕੀਨਾ॥ ॥ਭਰਤ ਸੋਧ ਸਬਹੀ ਕਰ ਲੀਨਾ॥
॥ਗੁਰੂ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ॥ ॥ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਪਹਿ ਗੇ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
॥ਚਰਨ ਚਾਂਪਿ ਕਹਿ ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਜਨਨੀ ਸਕਲ ਭਰਤ ਸਨਮਾਨੀ॥
॥ਭਾਇਹਿ ਸੌਂਪਿ ਮਾਤੁ ਸੇਵਕਾਈ॥ ॥ਆਪੁ ਨਿਖਾਦਹਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਈ॥
॥ਚਲੇ ਸਖਾ ਕਰ ਸੋਂ ਕਰ ਜੋਰੇ॥ ॥ਸਿਥਿਲ ਸਰੀਰ ਸਨੇਹ ਨ ਥੋਰੇ॥
॥ਪੂਛਤ ਸਖਹਿ ਸੋ ਠਾਂਵ ਦਿਖਾਊ॥ ॥ਨੇਕੁ ਨਯਨ ਮਨ ਜਰਨਿ ਜੁੜਾਊ॥
॥ਜਹ ਸਿਯ ਰਾਮ ਲਖਣ ਨਿਸਿ ਸੋਏ॥ ॥ਕਹਤ ਭਰੇ ਜਲ ਲੋਚਨ ਕੋਏ॥
॥ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭਯਉ ਬਿਖਾਦੂ॥ ॥ਤੁਰਤ ਤਹਾਂ ਲੈ ਗਯਉ ਨਿਖਾਦੂ॥

ਦੋ: ॥ਜਹਂ ਸਿੰਸਪਾ ਪੁਨੀਤ ਤਰੁ ਰਘੁਬਰ ਕਿਯ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥
॥ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਸਾਦਰ ਭਰਤ ਕੀਨਿਉ ਦੰਡ ਪ੍ਰਨਾਮ॥੧੯੧

॥ਕੁਸ ਸਾਥਰੀ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਦਛਨ ਲਾਈ॥
॥ਚਰਨ ਰੇਖ ਰਜੁ ਆਂਖਿਨ ਲਾਈ॥ ॥ਬਨੈ ਨ ਕਹਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕਾਈ॥

ਕਨਕ ਬਿੰਦੁ ਦੁਇ ਚਾਰਿਕ ਦੇਖੇ। ਰਾਖੇ ਸੀਸ ਸੀਯ ਸਮ ਲੇਖੇ।
ਸਜਲ ਬਿਲੋਚਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਗਲਾਨੀ। ਕਹਤ ਸਖਾ ਸਨ ਬਚਨ ਸੁਬਾਨੀ।
ਸ੍ਰੀਹਤ ਸੀਯ ਬਿਰਹਿ ਦੁਤਿਹੀਨਾ। ਜਥਾ ਅਵਧ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਲੀਨਾ।
ਪਿਤਾ ਜਨਕ ਦੇਉਂ ਪਟਤਰ ਕੇਹੀ। ਕਰਤਲ ਭੋਗੁ ਜੋਗੁ ਜਗ ਜੇਹੀ।
ਸਸੁਰ ਭਾਨੁਕੁਲ ਭਾਨੁ ਭੁਆਲੂ। ਜੇਹਿ ਸਿਹਾਤ ਅਮਰਾਵਤਿ ਪਾਲੂ।
ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਰਘੁਨਾਥ ਗੁਸਾਈਂ। ਜੋ ਬਡੁ ਹੋਤ ਸੋ ਰਾਮ ਬਡਾਈ।

ਦੋਃ ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਸੁਤੀਯ ਮਨਿ ਸੀਯ ਸਾਥਰੀ ਦੇਖਿ।
ਬਿਹਰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਹਹਰਿ ਹਰ ਪਬਿ ਤੈਂ ਕਠਿਨ ਬਿਸੇਖਿ। ੧੯੨

ਲਾਲਨ ਜੋਗ ਲਖਣ ਲਘੁ ਲੋਨੇ। ਭੇ ਨ ਭਾਇ ਅਸ ਅਹਹਿਂ ਨ ਹੋਨੇ।
ਪੁਰਜਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਦੁਲਾਰੇ। ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ।
ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੂਰਤਿ ਸੁਕੁਮਾਰ ਸੁਭਾਊ। ਤਾਤਿ ਬਾਉ ਤਨ ਲਾਗ ਨ ਕਾਊ।
ਤੇ ਬਨ ਸਹਹਿਂ ਬਿਪਤਿ ਸਬ ਭਾਂਤੀ। ਨਿਦਰੇ ਕੋਟਿ ਕੁਲਿਸ ਯਹਿ ਛਾਤੀ।
ਰਾਮ ਜਨਮਿ ਜਗ ਕੀਨ ਉਜਾਗਰ। ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਖ ਸਬ ਗੁਣ ਸਾਗਰ।
ਪੁਰਜਨ ਪਰਿਜਨ ਗੁਰੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ। ਰਾਮ ਸੁਭਾਉ ਸਬਹਿ ਸੁਖਦਾਤਾ।
ਬੈਰਿਉ ਰਾਮ ਬਡਾਈ ਕਰਹੀਂ। ਬੋਲਨਿ ਮਿਲਨਿ ਬਿਨਯ ਮਨ ਹਰਹੀਂ।
ਸਾਰਦ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸੇਖਾ। ਕਰਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਣ ਗਣ ਲੇਖਾ।

ਦੋਃ ਸੁਖ ਸ੍ਵਰੂਪ ਰਘੁਬੰਸਮਨਿ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਨਿਧਾਨ।
ਤੇ ਸੋਵਤ ਕੁਸ ਡਾਸਿ ਮਹਿ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਅਤਿ ਬਲਵਾਨ। ੧੯੩

ਰਾਮ ਸੁਨਾ ਦੁਖ ਕਾਨ ਨ ਕਾਊ। ਜੀਵਨ ਤਰੁ ਜਿਮਿ ਜੁਗਵਤ ਰਾਊ।
ਪਲਕ ਨਯਨ ਫਨਿ ਮਨਿ ਜਿਹ ਭਾਂਤੀ। ਜੁਗਵਹਿਂ ਜਨਨਿ ਸਕਲ ਦਿਨ ਰਾਤੀ।
ਤੇ ਅਬ ਫਿਰਤ ਬਿਪਿਨ ਪਦਚਾਰੀ। ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਫੂਲ ਅਹਾਰੀ।
ਧਿਗ ਕੈਕੇਈ ਅਮੰਗਲ ਮੂਲਾ। ਭਈਸਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯਤਮ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ।
ਮੈਂ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਅਘ ਉਦਧਿ ਅਭਾਗੀ। ਸਬ ਉਤਪਾਤ ਭਯਉ ਜਿਹ ਲਾਗੀ।
ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਸ੍ਰਿਜਿਉ ਬਿਧਾਤਾ। ਸਾਂਇਦ੍ਰੋਹ ਮੁਹਿ ਕੀਨ ਕੁਮਾਤਾ।
ਸੁਨਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸਮੁਝਾਵ ਨਿਖਾਦੂ। ਨਾਥ ਕਰੀਅ ਕਤ ਬਾਦਿ ਬਿਖਾਦੂ।

ਰਾਮ ਤੁਮਹਿ ਪ੍ਰਿਜ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਅ ਰਾਮਹਿ ।। ਯਹਿ ਨਿਰਜੋਸ ਦੋਖ ਬਿਧਿ ਬਾਮਹਿ ।।

ਛੰ:

ਬਿਧਿ ਬਾਮ ਕੀ ਕਰਨੀ ਕਠਨ ਜੇਹਿ ਮਾਤੁ ਕੀਨੀ ਬਾਵਰੀ ।।
ਤਿਹਿ ਰਾਤਿ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਦਰ ਸਰਹਨ ਰਾਵਰੀ ।।
ਤੁਲਸੀ ਨ ਤੁਮ ਸੋ ਰਾਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹਤੁ ਹੌਂ ਸੌਹੈਂ ਕੀਏ ।।
ਪਰਿਨਾਮ ਮੰਗਲ ਜਾਨਿ ਅਪਨੇ ਆਨੀਐ ਧੀਰਜ ਹੀਏ ।। ੮

ਸੋ:

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਾਮ ਸਕੁਚ ਸਪ੍ਰੇਮ ਕ੍ਰਿਪਾਯਤਨ ।।
ਚਲਿਅ ਕਰਿਅ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਯਹ ਬਿਚਾਰਿ ਦ੍ਰਿੜ ਆਨਿ ਮਨ ।। ੭

ਸਖਾ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਉਰ ਧਰਿ ਧੀਰਾ ।। ਬਾਸ ਚਲੇ ਸੁਮਿਰਤ ਰਘੁਬੀਰਾ ।।
ਯਹ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਨਗਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ।। ਚਲੇ ਬਿਲੋਕਨ ਆਰਤ ਭਾਰੀ ।।
ਪਰਦਖਨਾ ਕਰਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ।। ਦੇਹਿ ਕੈਕੇਇਹਿ ਖੋਰਿ ਨਿਕਾਮਾ ।।
ਭਰਿ ਭਰਿ ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ ਲੇਹੀਂ ।। ਬਾਮ ਬਿਧਾਤਹਿ ਦੂਖਨ ਦੇਹੀਂ ।।
ਏਕ ਸਰਾਹਹਿ ਭਰਤ ਸਨੇਹੂ ।। ਕੋ ਉ ਕਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਬਾਹੇਉ ਨੇਹੂ ।।
ਨਿੰਦਹਿ ਆਪ ਸਰਾਹਿ ਨਿਖਾਦਹਿ ।। ਕੋ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਿਮੋਹ ਬਿਖਾਦਹਿ ।।
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਤਿ ਲੋਗ ਸਭ ਜਾਗਾ ।। ਭਾ ਭਿਨੁਸਾਰ ਗੁਦਾਰਾ ਲਾਗਾ ।।
ਗੁਰਹਿ ਸੁਨਾਵ ਚਢਾਇ ਸੁਹਾਈ ।। ਨਈ ਨਾਵ ਸਭ ਮਾਤੁ ਚਢਾਈ ।।
ਦੰਡ ਚਾਰਿ ਮਹਿ ਭਾ ਸਭ ਪਾਰਾ ।। ਉਤਰਿ ਭਰਤ ਤਬ ਸਭਹਿ ਸੰਭਾਰਾ ।।

ਦੋ:

ਪ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਿ ਮਾਤੁ ਪਦ ਬੰਦਿ ਗੁਰਹਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ।।
ਆਗੇ ਕੀਏ ਨਿਖਾਦ ਗਨ ਦੀਨੇਉ ਕਟਕ ਚਲਾਇ ।। ੧੮੪

ਕੀਯਉ ਨਿਖਾਦ ਨਾਥ ਅਗੁਆਈ ।। ਮਾਤੁ ਪਾਲਕੀ ਸਕਲ ਚਲਾਈ ।।
ਸਾਥ ਬੁਲਾਇ ਭਾਇ ਲਘੁ ਦੀਨਾ ।। ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਗਵਨ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ।।
ਆਪੁ ਸੁਰਸਰਿਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮੂ ।। ਸੁਮਿਰੇ ਲਖਨ ਸਹਿਤ ਸਿਯ ਰਾਮੂ ।।
ਗਵਨੇ ਭਰਤ ਪਯਾਦੇਹਿ ਪਾਏ ।। ਕੋਤਲ ਸੰਗ ਜਾਹਿ ਡੋਰਿਆਏ ।।
ਕਹਹਿ ਸੁਸੇਵਕ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ ।। ਹੋਇਅ ਨਾਥ ਅਸ੍ਵ ਅਸਵਾਰਾ ।।
ਰਾਮ ਪਯਾਦੇਹਿ ਪਾਂਇ ਸਿਧਾਏ ।। ਹਮ ਕਹ ਰਥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਬਨਾਏ ।।
ਸਿਰ ਭਰ ਜਾਉਂ ਉਚਿਤ ਅਸ ਮੋਰਾ ।। ਸਭ ਤੇ ਸੇਵਕ ਧਰਮ ਕਠੋਰਾ ।।

॥ਦੇਖਿ ਭਰਤ ਗਤਿ ਸੁਨਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥ ॥ਸਬ ਸੇਵਕ ਗਨ ਕਰਹਿੰ ਗਲਾਨੀ॥

ਦੋ੍ਹ
॥ਭਰਤ ਤੀਸਰੇ ਪਹਰ ਕਹਿੰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਪ੍ਰਯਾਗ॥
॥ਕਹਤ ਰਾਮ ਸਿਯ ਰਾਮ ਸਿਯ ਉਮਗਿ ਉਮਗਿ ਅਨੁਰਾਗ॥ ੧੯੫

॥ਝਲਕਾ ਝਲਕਤ ਪਾਇਨ ਕੈਸੇ॥ ॥ਪੰਕਜ ਕੋਸ ਓਸ ਕਨ ਜੈਸੇ॥
॥ਭਰਤ ਪਯਾਦੇਹਿ ਆਏ ਆਜੂ॥ ॥ਭਯੋ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਿ ਸਕਲ ਸਮਾਜੂ॥
॥ਖਬਰਿ ਲੀਨ ਸਬ ਲੋਗ ਨਹਾਏ॥ ॥ਕੀਨ੍ਹ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤ੍ਰਿਬੇਨਿਹਿੰ ਆਏ॥
॥ਸਬਿਧਿ ਸਿਤਾਸਿਤ ਨੀਰ ਨਹਾਨੇ॥ ॥ਦੀਏ ਦਾਨ ਮਹਿਸੁਰ ਸਨਮਾਨੇ॥
॥ਦੇਖਤ ਸਯਾਮਲ ਧਵਲ ਹਲੋਰੇ॥ ॥ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ਭਰਤ ਕਰ ਜੋਰੇ॥
॥ਸਕਲ ਕਾਮ ਪ੍ਰਦ ਤੀਰਥ ਰਾਊ॥ ॥ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਊ॥
॥ਮਾਗਉਂ ਭੀਖ ਤਯਾਗਿ ਨਿਜ ਧਰਮੂ॥ ॥ਆਰਤ ਕਾਹ ਨ ਕਰੈ ਕੁਕਰਮੂ॥
॥ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਸੁਦਾਨੀ॥ ॥ਸਫਲ ਕਰੈ ਜਗ ਜਾਚਕ ਬਾਨੀ॥

ਦੋ੍ਹ
॥ਅਰਥ ਨ ਧਰਮ ਨ ਕਾਮ ਰੁਚਿ ਗਤਿ ਨ ਚਹਉਂ ਨਿਰਬਾਨ॥
॥ਜਨਮ ਜਨਮ ਰਤਿ ਰਾਮ ਪਦ ਯਹ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਆਨ॥ ੧੯੬

॥ਜਾਨਹਿੰ ਰਾਮ ਕੁਟਿਲ ਕਰਿ ਮੋਹੀ॥ ॥ਲੋਗ ਕਹੌ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦ੍ਰੋਹੀ॥
॥ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਚਰਨ ਰਤਿ ਮੋਰੇ॥ ॥ਅਨੁਦਿਨ ਬਢੈ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਤੋਰੇ॥
॥ਜਲਦੁ ਜਨਮ ਭਰਿ ਸੁਰਤਿ ਬਿਸਾਰੇ॥ ॥ਜਾਚਤ ਜਲੁ ਪਬਿ ਪਾਹਨ ਡਾਰੇ॥
॥ਚਾਤਕ ਰਟਨਿ ਘਟੇਂ ਘਟਿ ਜਾਈ॥ ॥ਬਢੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਭਲਾਈ॥
॥ਕਨਕਹਿ ਬਾਨ ਚਢੈ ਜਿਮਿ ਦਾਹੇ॥ ॥ਤਿਮਿ ਪ੍ਰਿਯਤਮ ਪਦ ਨੇਮ ਨਿਬਾਹੇ॥
॥ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮਾਝ ਤ੍ਰਿਬੇਨੀ॥ ॥ਭਈ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨਿ ਸੁਮੰਗਲ ਦੇਨੀ॥
॥ਤਾਤ ਭਰਤ ਤੁਮ ਸਬ ਬਿਧਿ ਸਾਧੂ॥ ॥ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗ ਅਗਾਧੂ॥
॥ਬਾਦਿ ਗਲਾਨਿ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ॥ ॥ਤੁਮ ਸਮ ਰਾਮਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਕਊ ਨਾਹੀ॥

ਦੋ੍ਹ
॥ਤਨੁ ਪੁਲਕੇਉ ਹਿਯ ਹਰਖੁ ਸੁਨਿ ਬੇਨਿ ਬਚਨ ਅਨੁਕੂਲ॥
॥ਭਰਤ ਧੰਨ ਕਹਿ ਧੰਨ ਸੁਰ ਹਰਖਿਤ ਬਰਖਹਿੰ ਫੂਲ॥ ੧੯੭

॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਤੀਰਥ ਰਾਜ ਨਿਵਾਸੀ॥ ॥ਬੈਖਾਨਸ ਬਟੁ ਗ੍ਰਿਹੀ ਉਦਾਸੀ॥
॥ਕਹਹਿੰ ਪਰਸਪਰ ਮਿਲਿ ਦਸ ਪਾਂਚ॥ ॥ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਸੀਲੁ ਸੁਚਿ ਸਾਂਚਾ॥

ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸੁਹਾਏ। ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਮੁਨਿ ਵਰ ਪਹਿ ਆਏ।
ਦੰਡ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਤ ਮੁਨਿ ਦੇਖੇ। ਮੂਰਤਿਵੰਤ ਭਾਗ ਨਿਜ ਲੇਖੇ।
ਧਾਇ ਉਠਾਇ ਲਾਇ ਉਰ ਲੀਨੇ। ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਨੇ।
ਆਸਨ ਦੀਨ ਨਾਇ ਸਿਰ ਬੈਠੇ। ਚਹਤ ਸਕੁਚ ਗ੍ਰਿਹ ਜਨੁ ਭਜਿ ਪੈਠੇ।
ਮੁਨਿ ਪੂਛਬ ਕਛੁ ਯਹ ਬਡ ਸੋਚੂ। ਬੋਲੇ ਰਿਖਿ ਲਖਿ ਸੀਲ ਸਕੋਚੂ।
ਸੁਨਹੁ ਭਰਤ ਹਮ ਸਬ ਸੁਧਿ ਪਾਈ। ਬਿਧਿ ਕਰਤਬ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਈ।

ਦੋ: ਤੁਮ ਗਲਾਨਿ ਜਿਯ ਜਨਿ ਕਰਹੁ ਸਮੁਝਿ ਮਾਤੁ ਕਰਤੂਤਿ
ਤਾਤ ਕੈਕਈਹਿ ਦੋਖ ਨਹਿੰ ਗਈ ਗਿਰਾ ਮਤਿ ਧੂਤਿ॥ ੧੯੪

ਇਹਉ ਕਹਤ ਭਲ ਕਹਹਿ ਨ ਕੋਊ। ਲੋਕ ਬੇਦ ਬੁਧ ਸੰਮਤ ਦੋਊ।
ਤਾਤ ਤੁਮਾਰ ਬਿਮਲ ਜਸ ਗਾਈ। ਪਾਇਹਿ ਲੋਕਉ ਬੇਦ ਬਡਾਈ।
ਲੋਕ ਬੇਦ ਸੰਮਤ ਸਬ ਕਹਈ। ਜੇਹਿ ਪਿਤੁ ਰਾਜ ਦੇਇ ਸੋ ਲਹਈ।
ਰਾਉ ਸਤ੍ਯ ਬ੍ਰਤ ਤੁਮਹਿੰ ਬੁਲਾਈ। ਦੇਤ ਰਾਜ ਸੁਖ ਧਰਮ ਬਡਾਈ।
ਰਾਮ ਗਵਨ ਬਨ ਅਨਰਥ ਮੂਲਾ। ਜੋ ਸੁਨਿ ਸਕਲ ਬਿਸ੍ਵ ਭਇ ਸੂਲਾ।
ਸੋ ਭਾਵੀ ਬਸ ਰਾਨਿ ਅਯਾਨੀ। ਕਰਿ ਕੁਚਾਲਿ ਅੰਤਹੁ ਪਛਿਤਾਨੀ।
ਤਹਉ ਤੁਮਾਰ ਅਲਪ ਅਪਰਾਧੂ। ਕਹੈ ਸੋ ਅਧਮ ਅਯਾਨ ਅਸਾਧੂ।
ਕਰਤੇਹੁ ਰਾਜ ਤੁਮਹਿੰ ਨਹਿੰ ਦੋਖੂ। ਰਾਮਹਿ ਹੋਤ ਸੁਨਤ ਸੰਤੋਖੂ।

ਦੋ: ਅਬ ਅਤਿ ਕੀਨਿਹੁ ਭਰਤ ਭਲ ਤੁਮਹਿ ਉਚਿਤ ਮਤ ਏਹੁ
ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲ ਜਗ ਰਘੁਬਰ ਚਰਨ ਸਨੇਹੁ। ੧੯੫

ਸੋ ਤੁਮਾਰ ਧਨ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਾਨਾ। ਭੂਰਿ ਭਾਗ ਕੋ ਤੁਮਹਿ ਸਮਾਨਾ।
ਯਹ ਤੁਮਾਰ ਆਚਰਜ ਨ ਤਾਤਾ। ਦਸਰਥ ਸੁਅਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤਾ।
ਸੁਨਹੁ ਭਰਤ ਰਘੁਪਤਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਤ੍ਰ ਤੁਮ ਸਮ ਕੋਉ ਨਾਹੀਂ।
ਲਖਨ ਰਾਮ ਸੀਤਾਹਿੰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ। ਨਿਸਿ ਸਬ ਤੁਮਹਿੰ ਸਰਾਹਤ ਬੀਤੀ।
ਜਾਨਾ ਮਰਮ ਅਨਾਤ ਪ੍ਰਯਾਗਾ। ਮਗਨ ਹੋਹਿੰ ਤੁਮਰੇ ਅਨੁਰਾਗਾ।
ਤੁਮ ਪਰ ਅਸ ਸਨੇਹ ਰਘੁਬਰ ਕੇ। ਸੁਖ ਜੀਵਨ ਜਗ ਜਸ ਜੜ ਨਰ ਕੇ।
ਯਹ ਨ ਅਧਿਕ ਰਘੁਬੀਰ ਬਡਾਈ। ਪ੍ਰਨਤ ਕੁਟੰਬ ਪਾਲ ਰਘੁਰਾਈ।

ਤੁਮ ਤੋ ਭਰਤ ਮੋਰ ਮਤ ਏਹੂ ॥ ਧਰੇ ਦੇਹ ਜਨੁ ਰਾਮ ਸਨੇਹੂ ॥

ਦੋ: ਤੁਮ ਕਹ ਭਰਤ ਕਲੰਕ ਯਹ ਹਮ ਸਬ ਕਹਂ ਉਪਦੇਸ ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਰਸ ਸਿਧਿ ਹਿਤ ਭਾ ਯਹ ਸਮਉ ਗਨੇਸ ॥ ੨੦੦

ਨਵ ਬਿਧੁ ਬਿਮਲ ਤਾਤ ਜਸ ਤੋਰਾ ॥ ਰਘੁਬਰ ਕਿੰਕਰ ਕੁਮੁਦ ਚਕੋਰਾ ॥
ਉਦਿਤ ਸਦਾ ਅਥਇਹਿ ਕਬਹੂ ਨਾ ॥ ਘਟਿਹਿ ਨ ਜਗ ਨਭ ਦਿਨ ਦਿਨ ਦੂਨਾ ॥
ਕੋਕ ਤਿਲੋਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਕਰਹੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਬਿ ਛਬਿਹਿ ਨ ਹਰਹੀ ॥
ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸੁਖਦ ਸਦਾ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥ ਗ੍ਰਸਿਹਿ ਨ ਕੈਕਇ ਕਰਤਬ ਰਾਹੂ ॥
ਪੂਰਨ ਰਾਮ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯੂਖਾ ॥ ਗੁਰ ਅਪਮਾਨ ਦੋਖ ਨਹਿ ਦੂਖਾ ॥
ਰਾਮ ਭਗਤ ਅਬ ਅਮਿਅ ਅਘਾਹੂ ॥ ਕੀਨਿਹੁ ਸੁਲਭ ਸੁਧਾ ਬਸੁਧਾਹੂ ॥
ਭੂਪ ਭਗੀਰਥ ਸੁਰਸਰਿ ਆਨੀ ॥ ਸੁਮਿਰਤ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਖਾਨੀ ॥
ਦਸਰਥ ਗੁਨ ਗਨ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਹੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕਹਾਂ ਜਿਹ ਸਮ ਜਗ ਨਾਹੀ ॥

ਦੋ: ਜਾਸੁ ਸਨੇਹ ਸਕੋਚ ਬਸ ਰਾਮ ਪ੍ਰਗਟ ਭੇ ਆਇ ॥
ਜੇ ਹਰ ਹਿਯ ਨਯਨਨ ਕਬਹੁ ਨਿਰਖੇ ਨਾਹਿ ਅਘਾਇ ॥ ੨੦੧

ਕੀਰਤਿ ਬਿਧੁ ਤੁਮ ਕੀਨ ਅਨੂਪਾ ॥ ਜਹਂ ਬਸ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪਾ ॥
ਤਾਤ ਗਲਾਨਿ ਕਰਹੁ ਜਿਯ ਜਾਏ ॥ ਡਰਹੁ ਦਰਿਦ੍ਰਹਿ ਪਾਰਸ ਪਾਏ ॥
ਸੁਨਹੁ ਭਰਤ ਹਮ ਝੂਠ ਨ ਕਹਹੀ ॥ ਉਦਾਸੀਨ ਤਾਪਸ ਬਨ ਰਹਹੀ ॥
ਸਬ ਸਾਧਨ ਕਰ ਸੁਫਲ ਸੁਹਾਵਾ ॥ ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਦਰਸਨ ਪਾਵਾ ॥
ਤੇਹਿ ਫਲ ਕਰ ਫਲ ਦਰਸ ਤੁਮਾਰਾ ॥ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਯਾਗ ਸੁਭਾਗ ਹਮਾਰਾ ॥
ਭਰਤ ਧੰਨ ਤੁਮ ਜਗ ਜਸ ਜਯਊ ॥ ਕਹਿ ਅਸ ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੁਨਿ ਭਯਊ ॥
ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਸਭਾਸਦ ਹਰਖੇ ॥ ਸਾਧੁ ਸਰਾਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਬਰਖੇ ॥
ਧੰਨ ਧੰਨ ਧੁਨਿ ਗਗਨ ਪ੍ਰਯਾਗਾ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਭਰਤ ਮਗਨ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥

ਦੋ: ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਹਿਯ ਰਾਮ ਸਿਯ ਸਜਲ ਸਰੋਰੁਹ ਨੈਨ ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਮੁਨਿ ਮੰਡਲਿਹਿ ਬੋਲੇ ਗਦਗਦ ਬੈਨ ॥ ੨੦੨

ਮੁਨਿ ਸਮਾਜ ਅਰੁ ਤੀਰਥ ਰਾਜੂ ॥ ਸਾਂਚਿਹੁ ਸਪਥ ਅਘਾਇ ਅਕਾਜੂ ॥
ਏਹਿ ਥਲ ਜੌ ਕਛੁ ਕਹੀਅ ਬਨਾਈ ॥ ਏਹਿ ਸਮ ਅਧਿਕ ਨ ਅਘ ਅਧਮਾਈ ॥

॥ਤੁਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਕਹੌਂ ਸਤਿਭਾਊ॥ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਘੁਰਾਊ॥
॥ਮੋਹਿ ਨ ਮਾਤੁ ਕਰਤਬ ਕਰ ਸੋਚੂ॥ ਨਹਿ ਦੁਖ ਜਿਯ ਜਗ ਜਾਨਹਿ ਪੋਚੂ॥
॥ਨਾਹਿਨ ਡਰ ਬਿਗਰਿਹਿ ਪਰਲੋਕੂ॥ ਪਿਤਹੁ ਮਰਨ ਕਰ ਨਾਹਿਨ ਸੋਕੂ॥
॥ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਜਸ ਭਰਿ ਭੁਵਨ ਸੁਹਾਏ॥ ਲਛਮਣ ਰਾਮ ਸਰਿਸ ਸੁਤ ਪਾਏ॥
॥ਰਾਮ ਬਿਰਹ ਤਜਿ ਤਨ ਛਨਭੰਗੂ॥ ਭੂਪ ਸੋਚ ਕਰ ਕਵਨ ਪ੍ਰਸੰਗੂ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਮਣ ਸਿਯ ਬਿਨੁ ਪਗ ਪਨਹੀਂ॥ ਕਰਿ ਮੁਨਿ ਬੇਖ ਫਿਰਹਿ ਬਨ ਬਨਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਅਜਿਨ ਬਸਨ ਫਲ ਅਸਨ ਮਹਿ ਸਯਨ ਡਾਸਿ ਕੁਸ ਪਾਤ॥
॥ਬਸਿ ਤਰੁ ਤਰ ਨਿਤ ਸਹਤ ਹਿਮ ਆਤਪ ਬਰਖਾ ਬਾਤ॥ ੨੦੩

॥ਏਹਿ ਦੁਖ ਦਾਹ ਦਹੈ ਨਿਤ ਛਾਤੀ॥ ਭੂਖ ਨ ਬਾਸਰ ਨੀਂਦ ਨ ਰਾਤੀ॥
॥ਏਹਿ ਕੁਰੋਗ ਕਰ ਔਖਧ ਨਾਹੀਂ॥ ਸੋਧਿਉ ਸਕਲ ਬਿਸ੍ਵ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਮਾਤੁ ਕੁਮਤ ਬਢਈ ਅਘ ਮੂਲਾ॥ ਤਿਹਿ ਹਮਾਰ ਹਿਤ ਕੀਨ ਬਸੂਲਾ॥
॥ਕਲਿ ਕੁਕਾਠ ਕਰ ਕੀਨ ਕੁਜੰਤ੍ਰਾ॥ ਗਾਡਿ ਅਵਧਿ ਪਢਿ ਕਠਿਨ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾ॥
॥ਮੋਹਿ ਲਗਿ ਯਹ ਕੁਠਾਟ ਤਿਹਿ ਠਾਟਾ॥ ਘਾਲਿਸਿ ਸਭ ਜਗ ਬਾਰਹ ਬਾਟਾ॥
॥ਮਿਟੈ ਕੁਜੋਗ ਰਾਮ ਫਿਰਿ ਆਏ॥ ਬਸੈ ਅਵਧ ਨਹਿ ਆਨ ਉਪਾਏ॥
॥ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਈ॥ ਸਭਹਿ ਕੀਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ॥
॥ਤਾਤ ਕਰਹੁ ਜਨਿ ਸੋਚ ਬਿਸੇਖੀ॥ ਸਭ ਦੁਖ ਮਿਟਿਹਿ ਰਾਮ ਪਦ ਦੇਖੀ॥

ਦੋ: ॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਮੁਨਿਬਰ ਕਹ੍ਯੋ ਅਤਿਥਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਹੁ॥
॥ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਫੂਲ ਹਮ ਦੇਹਿ ਲੇਹੁ ਕਰਿ ਛੋਹੁ॥ ੨੦੪

॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਭਰਤ ਹਿਯ ਸੋਚੂ॥ ਭਯਉ ਕੁਅਵਸਰ ਕਠਿਨ ਸਕੋਚੂ॥
॥ਜਾਨਿ ਗਰੂਆ ਗੁਰ ਗਿਰਾ ਬਹੋਰੀ॥ ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਬੋਲੇ ਕਰ ਜੋਰੀ॥
॥ਸਿਰ ਧਰਿ ਆਯਸੁ ਕਰਿਯ ਤੁਮਾਰਾ॥ ਪਰਮ ਧਰਮ ਯਹ ਨਾਥ ਹਮਾਰਾ॥
॥ਭਰਤ ਬਚਨ ਮੁਨਿਬਰ ਮਨ ਭਾਏ॥ ਸੁਚਿ ਸੇਵਕ ਸਿਖ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਏ॥
॥ਚਾਹਿਯ ਕੀਨ ਭਰਤ ਪਹੁਨਾਈ॥ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਆਨਹੁ ਜਾਈ॥
॥ਭਲੇ ਨਾਥ ਕਹਿ ਤਿਨ ਸਿਰ ਨਾਏ॥ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਾਜ ਸਿਧਾਏ॥
॥ਮੁਨਿਹਿ ਸੋਚ ਪਾਹੁਨ ਬਡ ਨੇਵਤਾ॥ ਤਸ ਪੂਜਾ ਚਾਹਿਯ ਜਸ ਦੇਵਤਾ॥

ਅ: ਤ: ੩੬੧

॥ਸੁਨਿ ਤਿਨਿ ਸਿਧਿ ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਆਈ ॥ ॥ਆਯ ਸੁ ਜੋਰਿ ਸੋ ਕਰੈ ਬੁ ਸਾਈ ॥

ਦੋ: ॥[illegible] ਮਨੁਜ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥
॥[illegible] ਪੂਰਨ ਕਰੇ ਸਾਹਿਬ ਮਨਿ ਰਾਜ ॥ ੨੦੫

॥[illegible] ਸਿਧਿ [illegible] ਪੁਨਿ [illegible] ॥
॥[illegible] ਪਰਮ ਪਦ [illegible] ਸੁ [illegible] ॥
॥ਸੁਨਿ [illegible] ਕਹਿ [illegible] ਆਪੁ ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ਕਰਿ [illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥

॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ਸੁਖ [illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ਸੁਖ [illegible] ਸੁਰ [illegible] ॥
॥[illegible] ਸੁਖਦ [illegible] ॥

ਦੋ: ॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥ ੨੦੬

॥ਸੁਨਿ [illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥

॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ਸਤੁ [illegible] ਨਮੀ ਸੋ ॥
॥[illegible] ਸੁਰੇਸ [illegible] ॥
॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥

ਦੋ: ॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥ ੨੦੭॥

॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥

॥[illegible] ॥
॥[illegible] ॥

ਚੌਪਈ ੫੪

ਪਸੁ ਗਤਿ ਤੁ ਮਲ ਸਾਧਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭੋਰਿ ਰਿਤ ਭੂਖਨਿ ਚਿਤ ਦੀਨੇ ॥
ਰਾਮ ਸਧਾ ਕਰਦਨਿ ਲਾਗੂ ॥ ਤਨ ਤੁ ਦੇਹ ਧਾਰੇ ਜਨੁ ਅਨੁਰਾਗੂ ॥
ਨਹਿ ਪਦ ਤਰ ਸੀਸ ਨਾਵੈਂ ਫੂਲਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਅਖਾਰਾ ॥
ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਪਿਖ ਗਾਨੀ ॥ ਪੂਛਤ ਸਖਾ ਹੋਰ ਤੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥
ਰਾਮ ਬਨ ਬਾਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਲੋਕੋ ॥ ਉਤ ਅਨੁਰਾਗ ਰਤ ਤਨ ਲੋਕੋ ॥
ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਸੁਰ ਭਰ ਧਾਵੈਂ ਫੂਲਾ ॥ ਭਾਇ ਸਿਵ ਮਹਿਮ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨੁਕੂਲਾ ॥

ਦੋਹਰਾ
ਕਰਿ ਕੇ ਜਾਹਿ ਭਲਾ ਜਲਦ ਸੁਮਦ ਕਰੇ ਸੁਰ ਬ੍ਰਾਤਾ ॥
ਤਿਸੁ ਮਹੁ ਭਰਤ ਨ ਰਾਮ ਕਹਨ ਸਹਾ ਗੁਰ ਤ੍ਰੈਜਾਤਾ ॥ ੨੦੯

ਜੜ ਚੇਤਨ ਜਗ ਜੀਵ ਘਨੇਰੇ ॥ ਜੋ ਚਿਤਏ ਪ੍ਰਭੁ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਹੇਰੇ ॥
ਤੇ ਸਭ ਭਏ ਪਰਮ ਪਦ ਜੋਗੂ ॥ ਭਰਤ ਦਰਸ ਮੇਟਾ ਭਵ ਰੋਗੂ ॥
ਯਹ ਬੜਿ ਬਾਤ ਭਰਤ ਕੈ ਨਾਹੀਂ ॥ ਸੁਮਿਰਤ ਜਿਨਹਿ ਰਾਮੁ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਬਾਰਕ ਰਾਮ ਕਹਤ ਜਗ ਜੇਊ ॥ ਹੋਤ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਨਰ ਤੇਊ ॥
ਭਰਤੁ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਪੁਨਿ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਸ ਨ ਹੋਇ ਮਗੁ ਮੰਗਲ ਦਾਤਾ ॥
ਸਿਧ ਸਾਧੁ ਮੁਨਿਬਰ ਅਸ ਕਹਹੀਂ ॥ ਭਰਤਹਿ ਨਿਰਖਿ ਹਰਖੁ ਹਿਯ ਲਹਹੀਂ ॥
ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸੁਰੇਸਹਿ ਸੋਚੂ ॥ ਜਗੁ ਭਲ ਭਲੇਹਿ ਪੋਚ ਕਹੁ ਪੋਚੂ ॥
ਗੁਰ ਸਨ ਕਹੇਉ ਕਰਿਅ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥ ਰਾਮਹਿ ਭਰਤਹਿ ਭੇਂਟ ਨ ਹੋਈ ॥

ਦੋਹਰਾ
ਰਾਮੁ ਸਕੋਚੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਭਰਤ ਸਪ੍ਰੇਮ ਪਯੋਧਿ ॥
ਬਨੀ ਬਾਤ ਬੇਗਰਨ ਚਹਤਿ ਕਰਿਅ ਜਤਨੁ ਛਲੁ ਸੋਧਿ ॥ ੨੧੦

ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰਗੁਰੁ ਮੁਸੁਕਾਨੇ ॥ ਸਹਸਨਯਨ ਬਿਨੁ ਲੋਚਨ ਜਾਨੇ ॥
ਮਾਯਾਪਤਿ ਸੇਵਕ ਸਨ ਮਾਯਾ ॥ ਕਰਇ ਤ ਉਲਟਿ ਪਰਇ ਸੁਰਰਾਯਾ ॥
ਤਬ ਕਛੁ ਕੀਨ ਰਾਮ ਰੁਖ ਜਾਨੀ ॥ ਅਬ ਕੁਚਾਲਿ ਕਰਿ ਹੋਇਹਿ ਹਾਨੀ ॥
ਸੁਨੁ ਸੁਰੇਸ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਭਾਊ ॥ ਨਿਜ ਅਪਰਾਧ ਰਿਸਾਹਿੰ ਨ ਕਾਊ ॥
ਜੋ ਅਪਰਾਧੁ ਭਗਤ ਕਰ ਕਰਈ ॥ ਰਾਮ ਰੋਖ ਪਾਵਕ ਸੋ ਜਰਈ ॥
ਲੋਕਹੁੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਤ ਇਤਿਹਾਸਾ ॥ ਯਹ ਮਹਿਮਾ ਜਾਨਹਿੰ ਦੁਰਬਾਸਾ ॥

॥ਭਰਤ ਸਰਿਸ ਕੋ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ॥ ॥ਜਗੁ ਜਪ ਰਾਮ ਰਾਮ ਜਪੁ ਜੇਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਮਨਹੁ ਨ ਆਨਿਅ ਅਮਰਪਤਿ ਰਘੁਬਰ ਭਗਤ ਅਕਾਜ॥
॥ਅਜਸ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਦੁਖ ਦਿਨ ਦਿਨ ਸੋਕ ਸਮਾਜ॥ ੨੧੦

॥ਸੁਨੁ ਸੁਰੇਸ ਉਪਦੇਸ ਹਮਾਰਾ॥ ॥ਰਾਮਹਿ ਸੇਵਕ ਪਰਮ ਪਿਆਰਾ॥
॥ਮਾਨਤ ਸੁਖ ਸੇਵਕ ਸੇਵਕਾਈ॥ ॥ਸੇਵਕ ਬੈਰ ਬੈਰ ਅਧਿਕਾਈ॥
॥ਜਦਪਿ ਸਮ ਨਾਹਿੰ ਰਾਗ ਨ ਰੋਖੂ॥ ॥ਗਹਹਿੰ ਨ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਗੁਣ ਦੋਖੂ॥
॥ਕਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰਿ ਰਾਖਾ॥ ॥ਜੋ ਜਸ ਕਰੈ ਸੋ ਤਸ ਫਲ ਚਾਖਾ॥
॥ਤਦਪਿ ਕਰਹਿੰ ਸਮ ਬਿਖਮ ਬਿਹਾਰ॥ ॥ਭਗਤ ਅਭਗਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਨੁਸਾਰਾ॥
॥ਅਗੁਣ ਅਲੇਪ ਅਮਾਨ ਏਕਰਸ॥ ॥ਰਾਮ ਸਗੁਣ ਭਏ ਭਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ॥
॥ਰਾਮ ਸਦਾ ਸੇਵਕ ਰੁਚਿ ਰਾਖੀ॥ ॥ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸਾਧੁ ਸੁਰ ਸਾਖੀ॥
॥ਅਸ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਤਜਹੁ ਕੁਟਿਲਾਈ॥ ॥ਕਰਹੁ ਭਰਤ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਭਗਤ ਪਰ ਹਿਤ ਨਿਰਤ ਪਰ ਦੁਖ ਦੁਖੀ ਦਯਾਲ॥
॥ਭਗਤ ਸਿਰੋਮਣਿ ਭਰਤ ਤੇਂ ਜਨਿ ਡਰਪਹੁ ਸੁਰਪਾਲ॥ ੨੧੧

॥ਸਤ੍ਯ ਸੰਧ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਰ ਹਿਤਕਾਰੀ॥ ॥ਭਰਤ ਰਾਮ ਆਇਸ ਅਨੁਸਾਰੀ॥
॥ਸ੍ਵਾਰਥ ਬਿਬਸ ਬਿਕਲ ਤੁਮ ਹੋਹੂ॥ ॥ਭਰਤ ਦੋਖ ਨਾਹਿੰ ਰਾਉਰ ਮੋਹੂ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਬਰ ਸੁਰਗੁਰ ਬਰ ਬਾਨੀ॥ ॥ਭਾ ਪ੍ਰਮੋਦ ਮਨ ਮਿਟੀ ਗਲਾਨੀ॥
॥ਬਰਖਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਹਰਖਿ ਸੁਰਰਾਊ॥ ॥ਲਗੇ ਸਰਾਹਨ ਭਰਤ ਸੁਭਾਊ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਭਰਤ ਚਲੇ ਮਗ ਜਾਹੀਂ॥ ॥ਦਸਾ ਦੇਖਿ ਮੁਨਿ ਸਿੱਧ ਸਿਹਾਹੀਂ॥
॥ਜਬਹਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਲੇਹਿੰ ਉਸਾਸਾ॥ ॥ਉਮਗਤ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨਹੁੰ ਚਹੁੰ ਪਾਸਾ॥
॥ਦ੍ਰਵਹਿੰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕੁਲਿਸ ਪਖਾਨਾ॥ ॥ਪੁਰਜਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਬੀਚ ਬਾਸ ਕਰਿ ਜਮੁਨਹਿੰ ਆਏ॥ ॥ਨਿਰਖਿ ਨੀਰ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਰਘੁਬਰ ਬਰਨ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ਬਾਰਿ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜ॥
॥ਹੋਤ ਮਗਨ ਬਾਰਿਧਿ ਬਿਰਹ ਚਢੇ ਬਿਬੇਕ ਜਹਾਜ॥ ੨੧੨

॥ਜਮੁਨ ਤੀਰ ਤਿਹ ਦਿਨ ਕਰਿ ਬਾਸੂ॥ ॥ਭਯਉ ਸਮਯ ਸਮ ਸਬਹਿ ਸੁਪਾਸੂ॥
॥ਰਾਤਿਹਿੰ ਘਾਟ ਘਾਟ ਕੀ ਤਰਨੀ॥ ॥ਆਈਂ ਅਗਣਿਤ ਜਾਹਿੰ ਨ ਬਰਨੀ॥

੨੬੪
੮੫

ਘਾਤੁ ਪਾਰਤੇ ਏਕਹਿੰ ਕੀਦਾ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਕਾਮ ਸਖਾਨ ਕੇ ਸੇਵਕ ॥
ਕਰੇ ਤਿਅ ਨ੍ਹਾਇ ਨਵੇਹਿ ਸਿਰ ਨਈ ॥ ਲਾਭ ਨਿਧਾਨ ਲਾਭ ਲਖ੍ਯੁ ਭਾਈ ॥
ਆਗੇ ਮੁਨਿਵਰ ਬਾਹਨ ਆਛੇ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਜਾਈ ਸਬ ਪਾਛੇ ॥
ਤਿਨ੍ਹਹਿ ਪਾਛੇ ਦੋਉ ਬੰਧੁ ਪਯਾਦੇ ॥ ਭੂਖਣ ਬਸਨ ਵੇਖ ਸੁਠਿ ਸਾਦੇ ॥
ਸੇਵਕ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸਚਿਵ ਸੁਤ ਸਾਥਾ ॥ ਸੁਮਿਰਤੁ ਲਖਣ ਸੀਯ ਰਘੁਨਾਥਾ ॥
ਜਹ ਜਹ ਰਾਮ ਬਾਸ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ ॥ ਤਹ ਤਹ ਕਰਹਿ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਣਾਮਾ ॥

ਦੋ: ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸੁਨਿ ਧਾਮ ਕਾਮ ਤਜਿ ਧਾਇਆ ॥
ਦੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਨੇਹ ਬਸ ਮੁਦਿਤ ਜਨਮ ਫਲ ਪਾਇਆ ॥ ੨੧੩

ਕਹਹਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਏਕ ਇਕ ਪਾਹੀਂ ॥ ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਖਿ ਹੋਹਿ ਕਿ ਨਾਹੀਂ ॥
ਬਯ ਬਪੁ ਬਰਣ ਰੂਪ ਸੋਇ ਆਲੀ ॥ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਰਿਸ ਸਮ ਚਾਲੀ ॥
ਬੇਖ ਨ ਸੋ ਸਖਿ ਸੀਯ ਨ ਸੰਗਾ ॥ ਆਗੇ ਅਨੀ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥
ਨਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਮਾਨਸ ਖੇਦਾ ॥ ਸਖਿ ਸੰਦੇਹ ਹੋਤ ਇਹ ਭੇਦਾ ॥
ਤਾਸੁ ਤਰਕ ਤ੍ਰਿਯਗਣ ਮਨ ਮਾਨੀ ॥ ਕਹਹਿ ਸਕਲ ਤੁਹਿ ਸਮ ਨ ਸਯਾਨੀ ॥
ਤਿਹਿ ਸਰਾਹਿ ਬਾਨੀ ਫੁਰ ਪੂਜੀ ॥ ਬੋਲੀ ਅਪਰ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੂਜੀ ॥
ਕਹਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸਬ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗੂ ॥ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਰਾਜ ਰਸ ਭੰਗੂ ॥
ਭਰਤਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗੀ ॥ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸੁਭਾਇ ਸੁਭਾਗੀ ॥

ਦੋ: ਚਲਤ ਪਯਾਦੇ ਖਾਤ ਫਲ ਪਿਤਾ ਦੀਨ ਤਜਿ ਰਾਜਾ ॥
ਜਾਤ ਮਨਾਵਨ ਰਘੁਬਰਹਿੰ ਭਰਤ ਸਰਿਸ ਕੋ ਆਜਾ ॥ ੨੧੪

ਭਾਯਪ ਭਗਤਿ ਭਰਤ ਆਚਰਣੂ ॥ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਦੁਖ ਦੂਖਣ ਹਰਣੂ ॥
ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਿਯ ਥੋਰ ਸਖਿ ਸੋਈ ॥ ਰਾਮ ਬੰਧੁ ਅਸ ਕਾਹਿ ਨ ਹੋਈ ॥
ਹਮ ਸਬ ਸਾਨੁਜ ਭਰਤਹਿ ਦੇਖੇ ॥ ਭਈ ਧੰਨ ਜੁਬਤੀ ਜਨ ਲੇਖੇ ॥
ਸੁਨਿ ਗੁਣ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਪਛਿਤਾਹੀਂ ॥ ਕੈਕਇ ਜਨਨਿ ਜੋਗ ਸੁਤ ਨਾਹੀਂ ॥
ਕੋਉ ਕਹ ਦੂਖਣ ਰਾਨਿਹੁ ਨਾਹਿਨ ॥ ਬਿਧਿ ਸਭ ਕੀਨ੍ਹ ਹਮਹਿ ਜੋ ਦਾਹਿਨ ॥
ਕਹੰ ਹਮ ਲੋਕ ਵੇਦ ਵਿਧਿ ਹੀਨਾ ॥ ਲਘੁ ਕੁਲ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤੂਤਿ ਮਲੀਨਾ ॥
ਬਸਹਿੰ ਕੁਦੇਸ ਕੁਗਾਂਵ ਕੁਠਾਮਾ ॥ ਕਹੰ ਯਹ ਦਰਸ ਪੁੰਨ੍ਯ ਪਰਿਣਾਮਾ ॥

॥ਆਸ੍ਰਮ ਅਨੰਦ ਅਚਰਜ ਪਰਿਗਾਮਾ ॥ ੦ ॥ਜਨੁ ਮਰੁ ਭੂਮਿ ਕਲਪਤਰੁ ਜਾਮਾ॥

ਦੋ: ॥ਭਰਤ ਦਰਸ ਦੇਖਤ ਖੁਲੇਉ ਮਗ ਲੋਗਨ ਕਰ ਭਾਗ॥
॥ਜਨੁ ਸਿੰਘਲ ਬਾਸਿਨ ਭਯਉ ਬਿਧਿ ਬਸ ਸੁਲਭ ਪ੍ਰਯਾਗ॥ ੨੧੫

॥ਨਿਜ ਗੁਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਥਾ॥ ॥ਸੁਨਤ ਜਾਹਿ ਸੁਮਿਰਤ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
॥ਤੀਰਥ ਮੁਨਿ ਆਸ੍ਰਮ ਸੁਰ ਧਾਮਾ॥ ॥ਨਿਰਖਿ ਨਿਮਜਹਿੰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ੦
॥ਮਨਹੀ ਮਨ ਮਾਂਗਹਿ ਬਰ ਏਹੂ॥ ॥ਸੀਯ ਰਾਮ ਪਦ ਪਦਮ ਸਨੇਹੂ॥
॥ਮਿਲਹਿੰ ਕਿਰਾਤ ਕੋਲ ਬਨਬਾਸੀ॥ ॥ਬੈਖਾਨਸ ਬਟੁ ਜਤੀ ਉਦਾਸੀ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪੂਛਹਿੰ ਜਿਹ ਤੇਹੀ॥ ॥ਕਿਹਿ ਬਨ ਲਖਨ ਰਾਮ ਬੈਦੇਹੀ॥
॥ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਕਹਹੀਂ॥ ॥ਭਰਤਹਿੰ ਦੇਖਿ ਜਨਮ ਫਲ ਲਹਹੀਂ॥
॥ਜੇ ਜਨ ਕਹਹਿੰ ਕੁਸਲ ਹਮ ਦੇਖੇ॥ ॥ਤੇ ਪ੍ਰਿਯ ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਮ ਲੇਖੇ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਬੂਝਤ ਸਬਹਿ ਸੁਬਾਨੀ॥ ॥ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਕਹਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਤਿਹਿ ਬਾਸਰ ਬਸਿ ਪ੍ਰਾਤਹੀ ਚਲੇ ਸੁਮਿਰਿ ਰਘੁਨਾਥ॥
॥ਰਾਮ ਦਰਸ ਕੀ ਲਾਲਸਾ ਭਰਤ ਸਰਿਸ ਸਬ ਸਾਥ॥ ੨੧੬

॥ਮੰਗਲ ਸਗੁਨ ਹੋਹਿੰ ਸਬ ਕਾਹੂ॥ ॥ਫਰਕਹਿੰ ਸੁਖਦ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਹੂ॥
॥ਭਰਤਹਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਮਿਲਿਹਹਿੰ ਰਾਮ ਮਿਟਹਿੰ ਦੁਖ ਦਾਹੂ॥
॥ਕਰਤ ਮਨੋਰਥ ਜਸ ਜੀਯ ਜਾਂਕੇ॥ ॥ਜਾਹਿੰ ਸਨੇਹ ਸੁਰਾ ਸਬ ਛਾਕੇ॥
॥ਸਿਥਿਲ ਅੰਗ ਮਗ ਪਗ ਡਗਿ ਡੋਲਹਿ॥ ॥ਬਿਹਬਲ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਬੋਲਹਿ॥
॥ਰਾਮ ਸਖਾ ਤਿਹਿ ਸਮਯ ਦਿਖਾਵਾ॥ ॥ਸੈਲ ਸਿਰੋਮਣਿ ਸਹਜ ਸੁਹਾਵਾ॥
॥ਜਾਸੁ ਸਮੀਪ ਸਰਿਤ ਪਯ ਤੀਰਾ॥ ॥ਸੀਯ ਸਮੇਤ ਬਸਹਿੰ ਦੋਊ ਬੀਰਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਕਰਹਿੰ ਸਬ ਦੰਡ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ॥ਕਹਿ ਜਯ ਜਾਨਕਿ ਜੀਵਨ ਰਾਮਾ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਅਸ ਰਾਜ ਸਮਾਜੂ॥ ॥ਜਨੁ ਫਿਰਿ ਅਵਧ ਚਲੇ ਰਘੁਰਾਜੂ॥

ਦੋ: ॥ਭਰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਤਿਹਿ ਸਮਯ ਜਸ ਤਸ ਕਹਿ ਸਕੈ ਨ ਸੇਖ॥
॥ਕਬਿਹਿੰ ਅਗਮ ਜਿਮਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖ ਅਹ ਮਮ ਮਲਿਨ ਜਨੇਖ॥ ੨੧੭

॥ਸਕਲ ਸਨੇਹ ਸਿਥਿਲ ਰਘੁਬਰ ਕੇ॥ ॥ਗਏ ਕੋਸ ਦੁਇ ਦਿਨਕਰ ਢਰਕੇ॥
॥ਜਲ ਥਲ ਦੇਖਿ ਬਸੇ ਨਿਸ ਬੀਤੇ॥ ॥ਕੀਨ ਗਵਨ ਰਘੁਨਾਥ ਪਿਰੀਤੇ॥

। ਉਹਾਂ ਰਾਮ ਰਜਨੀ ਅਵਸੇਖਾ । ਜਾਗੇ ਸੀਯ ਸੁਪਨ ਅਸ ਦੇਖਾ ।।
। ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਭਰਤ ਜਨੁ ਆਏ । ਨਾਥ ਵਿਯੋਗ ਤਾਪ ਤਨੁ ਤਾਏ ।।
। ਸਕਲ ਮਲਿਨ ਮਨ ਦੀਨ ਦੁਖਾਰੀ । ਦੇਖੀ ਸਾਸ ਆਨ ਅਨੁਹਾਰੀ ।।
। ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸਪਨ ਭਰੇ ਜਲ ਲੋਚਨ । ਭਏ ਸੋਚ ਬਸ ਸੋਚ ਵਿਮੋਚਨ ।।
। ਲਖਣ ਸੁਪਨ ਯਹਿ ਨੀਕ ਨ ਹੋਈ । ਕਠਿਨ ਕੁਚਾਹ ਸੁਨਾਇਹਿ ਕੋਈ ।।
। ਅਸ ਕਹਿ ਬੰਧੁ ਸਮੇਤ ਅਨ੍ਹਾਨੇ । ਪੂਜਿ ਪੁਰਾਰਿ ਸਾਧੁ ਸਨਮਾਨੇ ।।

ਛੰ: । ਸਨਮਾਨਿ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਿ ਬੈਠੇ ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਦੇਖਤ ਭਏ ।।
। ਨਭ ਧੂਰਿ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਰਿ ਭਾਗੇ ਬਿਕਲ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸ੍ਰਮ ਗਏ
ਤੁਲਸੀ ਉਠੇ ਅਵਲੋਕਿ ਕਾਰਣ ਕਾਹ ਚਿਤ ਸਚਕਿਤ ਰਹੇ । ।
। ਸਬ ਸਮਾਚਾਰ ਕਿਰਾਤ ਕੋਲਨ ਆਇ ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਕਹੇ ।। ੪

ਸੋ: । ਸੁਨਤ ਸੁਮੰਗਲ ਬੈਨ ਮਨ ਪ੍ਰਮੋਦ ਤਨੁ ਪੁਲਕ ਭਰ
। ਸਰਦ ਸਰੋਰੁਹ ਨੈਨ ਤੁਲਸੀ ਭਰੇ ਸਨੇਹ ਜਲ ।੮।

। ਬਹੁਰਿ ਸੋਚ ਬਸ ਭੇ ਸਿਯ ਰਮਨੂ । ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਭਰਤ ਆਗਮਨੂ ।।
। ਏਕ ਆਇ ਅਸ ਕਹਾ ਬਹੋਰੀ । ਸੇਨ ਸੰਗ ਚਤੁਰੰਗ ਨ ਥੋਰੀ ।।
। ਸੋ ਸੁਨਿ ਰਾਮਹਿੰ ਭਾ ਅਤਿ ਸੋਚੂ । ਇਤ ਪਿਤੁ ਬਚ ਉਤ ਬੰਧੁ ਸੰਕੋਚੂ ।।
। ਭਰਤ ਸੁਭਾਵ ਸਮੁਝਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ । ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤ ਹਿਤ ਥਿਤਿ ਪਾਵਤ ਨਾਹੀਂ
। ਸਮਾਧਾਨ ਤਬ ਭਾ ਯਹ ਜਾਨੇ । ਭਰਤ ਕਹੇ ਮਹਿੰ ਸਾਧੁ ਸਯਾਨੇ ।।
। ਲਖਣ ਲਖਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਖਭਾਰੂ । ਕਹਤ ਸਮਯ ਸਮ ਨੀਤਿ ਵਿਚਾਰੂ
। ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਕਛੁ ਕਹਉਂ ਗੁਸਾਈਂ । ਸੇਵਕ ਸਮਯ ਨ ਢੀਠ ਢਿਠਾਈ ।।
। ਤੁਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਸਿਰੋਮਣਿ ਸ੍ਵਾਮੀ । ਆਪਨਿ ਸਮੁਝਿ ਕਹੌਂ ਅਨੁਗਾਮੀ ।

ਦੋ: । ਨਾਥ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸੁਠਿ ਸਰਲ ਚਿਤ ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਨਿਧਾਨ ।
। ਸਬ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜੀਯ ਜਾਨਿਯ ਆਪੁ ਸਮਾਨ । ੨੧੮

। ਵਿਖਈ ਜੀਵ ਪਾਇ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ । ਮੂੜ੍ਹ ਮੋਹ ਬਸ ਹੋਹਿ ਜਨਾਈ । ।
। ਭਰਤ ਨੀਤਿ ਰਤ ਸਾਧੁ ਸੁਜਾਨਾ । ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਾ ।
ਤੇਊ ਆਜ ਰਾਜ ਪਦ ਪਾਈ । । ਚਲੇ ਧਰਮ ਮਰਜਾਦ ਮਿਟਾਈ ।

[illegible]

ਦੋ: [illegible] ॥੨੧੪

[illegible]

ਦੋ: [illegible]

[illegible]

੨੬੯ ੨੫੫

ਦੋ: ॥ਅਤਿ ਸਰੋਖ ਮਾਖੇ ਲਖਨ ਲਖਿ ਸੁਨਿ ਸਪਥ ਪ੍ਰਵਾਨ॥
॥ਸਭਯ ਲੋਕ ਸਭ ਲੋਕਪਤਿ ਚਾਹਤ ਭਭਰਿ ਭਗਾਨ॥ ੨੩੧

॥ਜਗ ਭਯ ਮਗਨ ਗਗਨ ਭਇ ਬਾਨੀ॥ ॥ਲਖਨ ਬਾਹੁ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਬਖਾਨੀ॥
॥ਤਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੁਮਾਰਾ॥ ॥ਕੋ ਕਹਿ ਸਕਹਿ ਕੋ ਜਾਨਨਿਹਾਰਾ॥
॥ਅਨੁਚਿਤ ਉਚਿਤ ਕਾਜੁ ਕਛੁ ਹੋਈ॥ ॥ਸਮੁਝਿ ਕਰਿਅ ਭਲ ਕਹ ਸਭ ਕੋਈ॥
॥ਸਹਸਾ ਕਰਿ ਪਾਛੇ ਪਛਿਤਾਹੀਂ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਬੇਦ ਬੁਧ ਤੇ ਬੁਧ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਬਚਨ ਲਖਨ ਸਕੁਚਾਨੇ॥ ॥ਰਾਮ ਸੀਯ ਸਾਦਰ ਸਨਮਾਨੇ॥
॥ਕਹੀ ਤਾਤ ਤੁਮ ਨੀਤਿ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਸਭ ਤੇਂ ਕਠਿਨ ਰਾਜ ਮਦ ਭਾਈ॥
॥ਜੋ ਅਚਵਤ ਮਾਤਹਿੰ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇਈ॥ ॥ਨਾਹਿਨ ਸਾਧੁ ਸਭਾ ਜਿਨ ਸੇਈ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਲਖਨ ਭਲ ਭਰਤ ਸਰੀਖਾ॥ ॥ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਹਂ ਸੁਨਾ ਨ ਦੀਖਾ॥

ਦੋ: ॥ਭਰਤਹਿ ਹੋਇ ਨ ਰਾਜ ਮਦ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਪਦ ਪਾਇ॥
॥ਕਬਹੁੰ ਕਿ ਕਾਂਜੀ ਸੀਕਰਨਿ ਖੀਰ ਸਿੰਧੁ ਬਿਨਸਾਇ॥ ੨੩੨

॥ਤਿਮਿਰ ਤਰੁਨ ਤਰਨਿਹਿੰ ਮਕੁ ਗਿਲਈ॥ ॥ਗਗਨ ਮਗਨ ਮਕੁ ਮੇਘਹਿੰ ਮਿਲਈ॥
॥ਗੋਪਦ ਜਲ ਬੂਡਹਿੰ ਘਟਜੋਨੀ॥ ॥ਸਹਜ ਛਮਾ ਬਰੁ ਛਾਡਹਿੰ ਛੋਨੀ॥
॥ਮਸਕ ਫੂਕ ਮਕੁ ਮੇਰੁ ਉਡਾਈ॥ ॥ਹੋਇ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦ ਭਰਤਹਿੰ ਭਾਈ॥
॥ਲਖਨ ਤੁਮਾਰ ਸਪਥ ਪਿਤੁ ਆਨਾ॥ ॥ਸੁਚਿ ਸੁਬੰਧੁ ਨਹਿ ਭਰਤ ਸਮਾਨਾ॥
॥ਸਗੁਣ ਖੀਰ ਅਵਗੁਣ ਜਲ ਤਾਤਾ॥ ॥ਮਿਲੈ ਰਚੈ ਪਰਪੰਚ ਬਿਧਾਤਾ॥
॥ਭਰਤ ਹੰਸ ਰਵਿਬੰਸ ਤੜਾਗਾ॥ ॥ਜਨਮਿ ਕੀਨ ਗੁਣ ਦੋਖ ਬਿਭਾਗਾ॥
॥ਗਹਿ ਗੁਣ ਪਯ ਤਜਿ ਅਵਗੁਣ ਬਾਰੀ॥ ॥ਨਿਜ ਜਸ ਜਗਤ ਕੀਨ ਉਜਿਆਰੀ॥
॥ਕਹਤ ਭਰਤ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਪਯੋਧਿ ਮਗਨ ਰਘੁਰਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਰਘੁਬਰ ਬਾਨੀ ਬਿਬੁਧ ਦੇਖਿ ਭਰਤ ਪਰ ਹੇਤੁ॥
॥ਸਕਲ ਸਰਾਹਤ ਰਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤੁ॥੨੩੩

॥ਜੌ ਨ ਹੋਤ ਜਗ ਜਨਮ ਭਰਤ ਕੋ॥ ॥ਸਕਲ ਧਰਮ ਧੁਰ ਧਰਨਿ ਧਰਤ ਕੋ॥
॥ਕਵਿ ਕੁਲ ਅਗਮ ਭਰਤ ਗੁਣ ਗਾਥਾ॥ ॥ਕੋ ਜਾਨੈ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
॥ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਬਾਨੀ॥ ॥ਅਤਿ ਸੁਖ ਲਹੇਉ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ॥

॥ਇਹਾਂ ਭਰਤ ਸਬ ਸਹਿਤ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਮੰਦਾਕਿਨੀਂ ਪੁਨੀਤ ਅਨ੍ਹਾਏ॥
॥ਸਰਿਤ ਸਮੀਪ ਰਾਖਿ ਸਬ ਲੋਗਾ॥ ॥ਮਾਂਗਿ ਮਾਤੁ ਗੁਰੁ ਸਚਿਵ ਨਿਯੋਗਾ॥
॥ਚਲੇ ਭਰਤ ਜਹਿਂ ਸਿਯ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਸਾਥ ਨਿਖਾਦ ਨਾਥ ਲਘੁ ਭਾਈ॥
॥ਸਮੁਝਿ ਮਾਤੁ ਕਰਤਬ ਸਕੁਚਾਹੀਂ॥ ॥ਕਰਤ ਕੁਤਰਕ ਕੋਟਿ ਮਨ ਮਾਂਹੀ॥
॥ਰਾਮ ਲਖਣ ਸਿਯ ਸੁਨਿ ਮਮ ਨਾਊਂ॥ ॥ਉਠਿ ਜਨਿ ਅਨਤ ਜਾਹਿਂ ਤਜਿ ਠਾਊਂ॥

ਦੋ: ॥ਮਾਤੁ ਮਤੇ ਮਹ ਜਾਨਿ ਮੋਹਿ ਜੋ ਕਛੁ ਕਰਹਿ ਸੁ ਥੋਰ॥
॥ਅਘ ਅਵਗੁਣ ਛਮਿ ਆਦਰਹਿ ਸਮੁਝਿ ਆਪਨੀ ਓਰ ੨੨੪

॥ਜੌ ਪਰਿਹਰਹਿ ਮਲਿਨ ਮਨ ਜਾਨੀ॥ ॥ਜੌ ਸਨਮਾਨਹਿ ਸੇਵਕ ਮਾਨੀ॥
॥ਮੋਰੇ ਸਰਣ ਰਾਮ ਕੀ ਪਨਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਸ੍ਵਾਮਿ ਦੋਖ ਸਬ ਜਨਹੀਂ॥
॥ਜਗ ਜਸ ਭਾਜਨ ਚਾਤਕ ਮੀਨਾ॥ ॥ਨੇਮ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਜ ਨਿਪੁਣ ਨਵੀਨਾ॥
॥ਅਸ ਮਨ ਗੁਣਤ ਚਲੇ ਮਗੁ ਜਾਤਾ॥ ॥ਸਕੁਚ ਸਨੇਹ ਸਿਥਿਲ ਸਬ ਗਾਤਾ॥
॥ਫੇਰਤਿ ਮਨਹੁ ਮਾਤੁ ਕ੍ਰਿਤ ਖੋਰੀ॥ ॥ਚਲਤ ਭਗਤਿ ਬਲ ਧੀਰਜ ਧੋਰੀ॥
॥ਜਬ ਸਮੁਝਹਿਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਤਬ ਪਥ ਪਰਤ ਉਤਾਇਲ ਪਾਊਂ॥
॥ਭਰਤ ਦਸਾ ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਕੈਸੀ॥ ॥ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜਲ ਅਲਿ ਗਤਿ ਜੈਸੀ॥
॥ਦੇਖਿ ਭਰਤ ਕਰ ਸੋਚ ਸਨੇਹੂ॥ ॥ਭਾ ਨਿਖਾਦ ਤਿਹ ਸਮਯ ਵਿਦੇਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਲਗੇ ਹੋਨ ਮੰਗਲ ਸਗੁਨ ਸੁਨਿ ਗੁਣਿ ਕਹਤ ਨਿਖਾਦ॥
॥ਮਿਟਿਹਿ ਸੋਚ ਹੋਇਹਿ ਹਰਖ ਪੁਨਿ ਪਰਿਣਾਮ ਵਿਖਾਦ ੨੨੫

॥ਸੇਵਕ ਬਚਨ ਸਤ੍ਯ ਸਬ ਜਾਨੇ॥ ॥ਆਸ੍ਰਮ ਨਿਕਟ ਜਾਇ ਨਿਯਰਾਨੇ॥
॥ਭਰਤ ਦੀਖ ਬਨ ਸੈਲ ਸਮਾਜੂ॥ ॥ਮੁਦਿਤ ਛੁਧਿਤ ਜਨੁ ਪਾਇ ਸੁਨਾਜੂ॥
॥ਈਤਿ ਭੀਤਿ ਜਨੁ ਪ੍ਰਜਾ ਦੁਖਾਰੀ॥ ॥ਤ੍ਰਿਵਿਧਿ ਤਾਪ ਪੀੜਿਤ ਗ੍ਰਹ ਮਾਰੀ॥
॥ਜਾਇ ਸੁਰਾਜ ਸੁਦੇਸ ਸੁਖਾਰੀ॥ ॥ਹੋਈ ਭਰਤ ਗਤਿ ਤਿਹਿ ਅਨੁਹਾਰੀ॥
॥ਰਾਮ ਬਾਸ ਬਨ ਸੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਜਾ॥ ॥ਸੁਖੀ ਪ੍ਰਜਾ ਜਨੁ ਪਾਇ ਸੁਰਾਜਾ॥
॥ਸਚਿਵ ਵਿਰਾਗ ਬਿਬੇਕ ਨਰੇਸੂ॥ ॥ਵਿਪਿਨ ਸੁਹਾਵਨ ਪਾਵਨ ਦੇਸੂ॥
॥ਭਟ ਜਮ ਨਿਯਮ ਸੈਲ ਰਜਧਾਨੀ॥ ॥ਸਾਂਤਿ ਸੁਮਤਿ ਸੁਚਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਨੀ॥
॥ਸਕਲ ਅੰਗ ਸੰਪਨ ਸੁਰਾਊ॥ ॥ਰਾਮ ਚਰਣ ਆਸ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਚਾਊ॥

੨੭੦ ਦੋ:
॥ਜੀਤਿ ਮੋਹ ਮਹਿਪਾਲ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਿਬੇਕ ਭੂਆਲ॥
॥ਕਰਤ ਅਕੰਟਕ ਰਾਜ ਪੁਰ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਸੁਕਾਲ॥੨੩੬॥

॥ਬਨ ਪ੍ਰਦੇਸ ਮੁਨਿ ਬਾਸ ਘਨੇਰੇ॥ ॥ਜਨੁ ਪੁਰ ਨਗਰ ਗਾਉਂ ਗਨ ਖੇਰੇ॥
॥ਬਿਪੁਲ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਹੰਗ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਨਾ॥ ॥ਪ੍ਰਜਾ ਸਮਾਜ ਨ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ॥
॥ਖਗਹਾ ਕਰਿ ਹਰਿ ਬਾਘ ਬਰਾਹਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਮਹਿਖ ਬ੍ਰਿਖ ਸਾਜ ਸਰਾਹਾ॥
॥ਬੈਰ ਬਿਹਾਇ ਚਰਹਿਂ ਇਕ ਸੰਗਾ॥ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਮਨਹੁਂ ਸੇਨ ਚਤੁਰੰਗਾ॥
॥ਝਰਨਾ ਝਰਹਿਂ ਮੱਤ ਗਜ ਗਾਜਹਿਂ॥ ॥ਮਨਹੁਂ ਨਿਸਾਨ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਬਾਜਹਿਂ॥
॥ਚਕ ਚਕੋਰ ਚਾਤਕ ਸੁਕ ਪਿਕ ਗਨਾ॥ ॥ਕੂਜਤ ਮੰਜੁ ਮਰਾਲ ਮੁਦਿਤ ਮਨਾ॥
॥ਅਲਿਗਨ ਗਾਵਤ ਨਾਚਤ ਮੋਰਾ॥ ॥ਜਨੁ ਸੁਰਾਜ ਮੰਗਲ ਚਹੁਂ ਓਰਾ॥
॥ਬੇਲਿ ਬਿਟਪ ਤ੍ਰਿਨ ਸਫਲ ਸਫੂਲਾ॥ ॥ਸਬ ਸਮਾਜ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥

ਦੋ:
॥ਰਾਮ ਸੈਲ ਸੋਭਾ ਨਿਰਖਿ ਭਰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ॥
॥ਤਾਪਸ ਤਪ ਫਲ ਪਾਇ ਜਿਮਿ ਸੁਖੀ ਸਿਰਾਨੇ ਨੇਮ॥੨੩੭॥

॥ਤਬ ਕੇਵਟ ਊਂਚੇ ਚਢਿ ਧਾਈ॥ ॥ਕਹਾ ਭਰਤ ਸਨ ਭੁਜਾ ਉਠਾਈ॥
॥ਨਾਥ ਦੇਖੀਅਹਿ ਬਿਟਪ ਬਿਸਾਲਾ॥ ॥ਪਾਕਰਿ ਜੰਬੁ ਰਸਾਲ ਤਮਾਲਾ॥
॥ਤਿਨ੍ਹ ਤਰੁ ਬਰਨ੍ਹ ਮੱਧ ਬਟ ਸੋਹਾ॥ ॥ਮੰਜੁ ਬਿਸਾਲ ਦੇਖਿ ਮਨ ਮੋਹਾ॥
॥ਨੀਲ ਸਘਨ ਪੱਲਵ ਫਲ ਲਾਲਾ॥ ॥ਅਬਿਰਲ ਛਾਹ ਸੁਖਦ ਸਬ ਕਾਲਾ॥
॥ਮਾਨਹੁ ਤਿਮਿਰ ਅਰੁਨ ਮਯ ਰਾਸੀ॥ ॥ਬਿਰਚੀ ਬਿਧਿ ਸਕੇਲਿ ਸੁਖਮਾ ਸੀ॥
॥ਏ ਤਰੁ ਸਰਿਤ ਸਮੀਪ ਗੁਸਾਂਈ॥ ॥ਰਘੁਬਰ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ਜਹਂ ਛਾਈ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਤਰੁ ਬਰ ਬਿਬਿਧ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਕਹੁਂ ਸਿਯ ਕਹੁਂ ਲਖਨ ਲਗਾਏ॥
॥ਬਟ ਛਾਯਾ ਬੇਦਿਕਾ ਬਨਾਈ॥ ॥ਸਿਯ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਸਰੋਜ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ:
॥ਜਹਂ ਬੈਠੇ ਮੁਨਿ ਗਨ ਸਹਿਤ ਨਿਤ ਸਿਯ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ॥
॥ਸੁਨਹਿਂ ਕਥਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਬ ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪੁਰਾਨ॥੨੩੮

॥ਸਖਾ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਿਟਪ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਉਮਗੇ ਭਰਤ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਰੀ॥
॥ਕਰਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਦੋਉ ਭਾਈ॥ ॥ਕਹਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਾਰਦ ਸਕੁਚਾਈ॥
॥ਹਰਖਹਿਂ ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਪਦ ਅੰਕਾ॥ ॥ਮਾਨਹੁਂ ਪਾਰਸ ਪਾਯਉ ਰੰਕਾ॥

॥ਰਜ ਸਿਰ ਧਰਿ ਹਿਯ ਨੈਨਨਿ ਲਾਵਹਿਂ ॥ਰਘੁਬਰ ਮਿਲਨ ਸਰਿਸ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿਂ॥
॥ਦੇਖਿ ਭਰਤ ਗਤਿ ਅਕਥ ਅਤੀਵਾ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮ੍ਰਿਗ ਖਗ ਜੜ੍ਹ ਜੀਵਾ॥
॥ਸਖਹਿਂ ਸਨੇਹ ਬਿਵਸ ਮਗ ਭੂਲਾ ॥ਕਹਿ ਸੁਪੰਥ ਸੁਰ ਬਰਖਹਿਂ ਫੂਲਾ॥
॥ਨਿਰਖਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧਕ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ਸਹਜ ਸਨੇਹ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗੇ॥
॥ਹੋਤ ਨ ਭੂਤਲ ਭਾਵ ਭਰਤ ਕੋ ॥ਅਚਰ ਸਚਰ ਚਰ ਅਚਰ ਕਰਤ ਕੋ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰੇਮ ਅਮਿਅ ਮੰਦਰ ਬਿਰਹ ਭਰਤ ਪਯੋਧਿ ਗੰਭੀਰ॥
॥ਮਥਿ ਪ੍ਰਗਟੇ ਸਰ ਸਾਧੁ ਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਰਘੁਬੀਰ॥ ੨੨੯

॥ਸਖਾ ਸਮੇਤ ਮਨੋਹਰ ਜੋਟਾ ॥ਲਖਉ ਨ ਲਖਣ ਸਘਨ ਬਨ ਓਟਾ॥
॥ਭਰਤ ਦੀਖ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸ੍ਰਮ ਪਾਵਨ ॥ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਸਦਨ ਸੁਹਾਵਨ॥
॥ਕਰਤ ਪ੍ਰਵੇਸ ਮਿਟਾ ਦੁਖ ਦਾਵਾ ॥ਜਨੁ ਜੋਗੀ ਪਰਮਾਰਥ ਪਾਵਾ॥
॥ਦੇਖੇ ਭਰਤ ਲਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗੇ ॥ਪੂਛਤ ਬਚਨ ਕਹਤ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
॥ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਟਿ ਮੁਨਿ ਪਟ ਬਾਂਧੇ ॥ਤੂਨ ਕਸੇ ਕਰ ਸਰ ਧਨੁ ਕਾਂਧੇ॥
॥ਬੇਦੀ ਪਰ ਮੁਨਿ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜੂ ॥ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਰਾਜਤ ਰਘੁਰਾਜੂ॥
॥ਬਲਕਲ ਬਸਨ ਜਟਿਲ ਤਨੁ ਸ੍ਯਾਮਾ ॥ਜਨੁ ਮੁਨਿ ਬੇਖ ਕੀਨ ਰਤਿ ਕਾਮਾ॥
॥ਕਰ ਕਮਲਨਿ ਧਨੁ ਸਾਯਕ ਫੇਰਤ ॥ਜੀ ਕੀ ਜਰਨਿ ਹਰਤ ਹਸਿ ਹੇਰਤ॥

ਦੋ: ॥ਲਸਤ ਮੰਜੁ ਮੁਨਿ ਮੰਡਲੀ ਮਧ੍ਯ ਸੀਯ ਰਘੁਨੰਦ॥
॥ਗ੍ਯਾਨ ਸਭਾ ਜਨੁ ਤਨੁ ਧਰੇ ਭਗਤਿ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ॥੨੩੦॥

॥ਸਾਨੁਜ ਸਖਾ ਸਮੇਤ ਮਗਨ ਮਨਾ ॥ਬਿਸਰੇ ਹਰਖ ਸੋਕ ਸੁਖ ਦੁਖ ਗਨਾ॥
॥ਪਾਹਿ ਨਾਥ ਕਹਿ ਪਾਹਿ ਗੁਸਾਈਂ ॥ਭੂਤਲ ਪਰੇ ਲਕੁਟ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
॥ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੇਮ ਲਖਣ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ਕਰਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਭਰਤ ਜਿਯ ਜਾਨੇ॥
॥ਬੰਧੁ ਸਨੇਹ ਸਰਸ ਇਹ ਓਰਾ ॥ਉਤ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ ਬਰ ਜੋਰਾ॥
॥ਮਿਲਿ ਨ ਜਾਇ ਨਹਿਂ ਗੁਦਰਤ ਬਨਈ ॥ਸੁਕਬਿ ਲਖਣ ਮਨ ਕੀ ਗਤਿ ਭਨਈ॥
॥ਰਹੇ ਰਾਖਿ ਸੇਵਾ ਪਰ ਭਾਰੂ ॥ਚਢੀ ਚੰਗ ਜਨੁ ਖੈਂਚ ਖਿਲਾਰੂ॥
॥ਕਹਤ ਸਪ੍ਰੇਮ ਨਾਇ ਮਹਿ ਮਾਥਾ ॥ਭਰਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਤ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
॥ਉਠੇ ਰਾਮ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਅਧੀਰਾ ॥ਕਹੂੰ ਪਟ ਕਹੂੰ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁ ਤੀਰਾ॥

੨੭੨
੫੮੪

ਦੋ: ॥ਬਰ ਬਸ ਲਿਯੇ ਉਠਾਇ ਉਰ ਲਾਯੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ॥
॥ਭਰਤ ਰਾਮ ਕੀ ਮਿਲਨਿ ਲਖਿ ਬਿਸਰੇ ਸਬਹਿ ਅਪਨ ੨੩੧

ਮਿਲਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿਮਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੀ ॥ ਕਬਿਕੁਲ ਅਗਮ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ ॥
ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਨ ਦੋਉ ਭਾਈ ॥ ਮਨ ਬੁਧਿ ਚਿਤ ਅਹਮਿਤਿ ਬਿਸਰਾਈ ॥
ਕਹਹੁ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕੋ ਕਰਈ ॥ ਕੇਹਿ ਛਾਯਾ ਕਬਿ ਮਤਿ ਅਨੁਸਰਈ ॥
ਕਬਹਿ ਅਰਥ ਆਖਰ ਬਲ ਸਾਚਾ ॥ ਅਨੁਹਰਿ ਤਾਲ ਗਤਿਹਿ ਨਟ ਨਾਚਾ ॥
ਅਗਮ ਸਨੇਹ ਭਰਤ ਰਘੁਬਰ ਕੋ ॥ ਜਹੰ ਨ ਜਾਇ ਮਨ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਕੋ ॥
ਸੋ ਮੈਂ ਕੁਮਤਿ ਕਹੌਂ ਕਿਹਿ ਭਾਂਤੀ ॥ ਬਾਜੁ ਸੁਰਾਗ ਕਿ ਗਾਡਰ ਤਾਂਤੀ ॥
ਮਿਲਨਿ ਬਿਲੋਕਿ ਭਰਤ ਰਘੁਬਰ ਕੀ ॥ ਸੁਰਗਨ ਸਭਯ ਧਕਧਕੀ ਧਰਕੀ ॥
ਸਮੁਝਾਯੇ ਸੁਰ ਗੁਰੁ ਜੜ ਜਾਗੇ ॥ ਬਰਖਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਪ੍ਰਸੰਸਨ ਲਾਗੇ ॥

ਦੋ: ॥ਮਿਲਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਰਿਪੁ ਸੂਦਨਹਿ ਕੇਵਟ ਭੇਂਟਯੋ ਰਾਮ ॥
॥ਭੂਰਿ ਭਾਇ ਭੇਂਟੇ ਭਰਤ ਲਛਮਣ ਕਰਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ॥ ੨੩੨

ਭੇਂਟਯੋ ਲਖਣ ਲਲਕਿ ਲਘੁ ਭਾਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਿਖਾਦ ਲੀਨ ਉਰ ਲਾਈ ॥
ਪੁਨਿ ਮੁਨਿਗਣ ਦੋਉ ਭਾਇਨਿ ਬੰਦੇ ॥ ਅਭਿਮਤ ਆਸਿਖ ਪਾਇ ਅਨੰਦੇ ॥
ਸਾਨੁਜ ਭਰਤ ਉਮਗਿ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਧਰਿ ਸਿਰ ਸਿਯ ਪਦ ਪਦਮ ਪਰਾਗਾ ॥
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਉਠਾਯੇ ॥ ਸਿਰ ਕਰ ਕਮਲ ਪਰਸਿ ਬੈਠਾਯੇ ॥
ਸੀਯ ਅਸੀਸ ਦੀਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਮਗਨ ਸਨੇਹ ਦੇਹ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥
ਸਬ ਬਿਧਿ ਸਾਨੁਕੂਲ ਲਖਿ ਸੀਤਾ ॥ ਭੇ ਅਸੋਚ ਉਰ ਅਪਡਰ ਬੀਤਾ ॥
ਕੋਉ ਕਛੁ ਕਹੈ ਨ ਕੋਉ ਕਛੁ ਪੂੰਛਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਾ ਮਨ ਨਿਜ ਗਤਿ ਛੂੰਛਾ ॥
ਤਿਹਿਂ ਅਵਸਰ ਕੇਵਟ ਧੀਰਜ ਧਰਿ ॥ ਜੋਰਿ ਪਾਣਿ ਬਿਨਵਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਿ ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਥ ਸਾਥ ਮੁਨਿਨਾਥ ਕੇ ਮਾਤੁ ਸਕਲ ਪੁਰ ਲੋਗ ॥
॥ਸੇਵਕ ਸੇਨਪ ਸਚਿਵ ਸਬ ਆਯੇ ਬਿਕਲ ਬਿਯੋਗ ॥ ੨੩੩

ਸੀਲ ਸਿੰਧੁ ਸੁਨਿ ਗੁਰ ਆਗਮਨੂ ॥ ਸੀਯ ਸਮੀਪ ਰਾਖਿ ਰਿਪੁਦਵਨੂ ॥
ਚਲੇ ਸਬੇਗ ਰਾਮ ਤਿਹਿਂ ਕਾਲਾ ॥ ਧੀਰ ਧਰਮ ਧੁਰ ਦੀਨਦਯਾਲਾ ॥
ਗੁਰੁਹਿ ਦੇਖਿ ਸਾਨੁਜ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਲਾਗੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਦੇਵ ਪਾਇ ਸਿਖ ਉਤਕਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਉਮਾਗਿ ਭੇਟ ਦੇ ਭਾਈ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੇਰਿ ਕਰਿ ਨਾਮੂ ॥ ਕੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਉਤਮ ਪੁਣਾਮੂ ॥
ਕਾਮ ਸਪਾਰਥਿ ਸ੍ਰਵ ਸਮਾਏ ॥ ਜਨੁ ਮਾਹਿ ਗੁਰਤ ਸਨੇਹ ਸਮੋਏ ॥
ਰਘੁ ਪਤਿ ਭ੍ਰਿਗੁ ਮਿਲਨ ਮੁਲਾ ॥ ਜਨੁ ਮਤਾਰਿ ਸੁਣ ਬਰ ਪਹਿ ਤੁਲਾ ॥
ਸ਼ਹਿਰ ਸਮਨਿ ਪਰ ਜੀਵ ਕੇ ਨਾਹੀ ॥ ਬਹੁ ਦਿਸ ਸਮਤੇ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥

ਦੋਹਰਾ: ਗਨੀ ਦਿਵ ਕਿਰ ਚਨੁ ਤੇ ਆਦਿਕ ਮਿਲੇ ਗੁਰ ਦ੍ਰਿਸ ਮੁਨਿ ਗਉ ॥
ਜੈਸੀ ਭਾ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪ੍ਰਗਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥੨੩॥

ਆਵਤ ਲੋਕ ਕਾਮ ਸਬ ਜਾਨਾ ॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਸੁਜਾਨ ਭਗਵਾਨਾ ॥
ਜੋ ਜਿਹਿੰ ਭਾਂਤਿ ਕਰਤ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥ ਤਿਹ ਤਿਹ ਕੀ ਤੈਸੀ ਰੁਚਿ ਰਾਖੀ ॥
ਸਨ ਜਨ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰਭ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥ ਕੀਨ ਦੂਰ ਦੁਖ ਦਾਰੁਣ ਦਾਹੂ ॥
ਜਾਏ ਬਾਹਿ ਜਰ ਕਾਮ ਕੈ ਨਾਹੀਂ ॥ ਕਿਮ ਧਰਿ ਕੋਟਿ ਏਕ ਰਹਿ ਜਾਹੀਂ ॥
ਅਸਿ ਬੇਦ ਰਾਖਿ ਉਮਾਹੀ ਅਨੰਦ ॥ ਪੁਰ ਜਨ ਸਕਲ ਸਦਾ ਹਰਿ ਭਾਵਾ ॥
ਏਹੀ ਕਾਮ ਉਚਕ ਸਦਾ ਹੀ ॥ ਜਨੁ ਸੁਖੇਲਿ ਅਕਲੀ ਦਿਸਮਾਹੀ ॥
ਪ੍ਰਭ ਅਕਾਮ ਭੇਟੇ ਕੈ ਤੇ ਈ ॥ ਸਰਲ ਸੁਭਾਵ ਭਾਉ ਅਤਿ ਤੇਈ ॥
ਪ੍ਰਕਾਪ ਕਿ ਲੀਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੁਭੇ ਕੀ ॥ ਕਰ ਕਰ ਆਈ ਦਿਪਸਿਰ ਧਾਰਿ ਖੇਵੀ ॥

ਦੋਹਰਾ: ਭੇਟੀ ਕਪੁਰ ਜਰ ਮਤ ਸਬ ਕਰਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪਾਰਿਤੋਖਾ ॥
ਜਨੁ ਦੀਜ ਸਾਧੀਨ ਸਦਾ ਗੁਰ ਕੋ ਇਛ ਕੇ ਖਾ ॥੨੪॥

ਭ੍ਰਾਤ ਭੇਜ ਪੁਰ ਕੇ ਦੇ ਰੂ ਭਾਈ ॥ ਜਿਹ ਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਜੋ ਸੇਵਾ ਆਈ ॥
ਗਾਬੀ ਭਿ ਮਮ ਸਬ ਮਨਮਾਨੀ ॥ ਕੇ ਹਿੰ ਆਸੀਸ ਪ੍ਰਰਿਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥
ਆਏ ਪ੍ਰਭੁ ਤੀ ਸੁਮਿਲ ਅਤਿਆ ॥ ਜਨੁ ਭੇਟੀ ਸਿਧਾਤਿ ਆਤਿ ਕੀਆ ॥
ਪੁਨਿ ਜਨਨੀ ਦੁਖ ਦੇਖੇ ਉਕ੍ਰਿਤਾ ॥ ਪਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਨੁਕੂਲ ਸਕਲ ਗਾਤਾ ॥
ਅਤਿ ਸਨੁ ਕਰਿ ਅਨੁ ਉਰ ਲਾਏ ॥ ਜਨ ਸਨੇਹ ਸਲਿਲ ਅਨਵਾਏ ॥
ਭੇਟਿ ਅਨਨਤ ਰਹ ਰਹ ਪਹਿ ਆਪੂ ॥ ਕਿਮਿ ਬਾਦ ਕਹੀ ਮੁਖ ਸਿਸ ਜਾਪੂ ॥
ਸਾਕਲ ਮਨਿ ਜਨ ਸਨੁ ਬਪੁ ਭਾਉ ॥ ਗੁਰ ਮਨ ਕਿ ਪੂੰ ਕਿਪਾ ਕਿਆ ਪਾਉ ॥
ਪੁਰ ਮਨ ਸਾਏ ਮੁਨਿ ਸਿਖ ਨਿਸਕੂ ॥ ਫਲ ਬਲ ਭ੍ਰਿਤ ਕਰਿ ਉਤਰੇ ਲੋਭੂ ॥

ਦੋਹਾ: ਮਹਿਸੁਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਾਤੁ ਗੁਰ ਗਨੇ ਲੋਗ ਲਿਏ ਸਾਥ।
ਪਾਵਨ ਆਸ੍ਰਮ ਗਵਨੁ ਕਿਯ ਭਰਤ ਲਖਨ ਰਘੁਨਾਥ॥੨੩੬॥

ਸੀਯ ਆਇ ਮੁਨਿ ਬਰ ਪਗ ਲਾਗੀ। ਉਚਿਤ ਅਸੀਸ ਲਹੀ ਮਨ ਮਾਗੀ॥
ਗੁਰੁ ਪਤਨਿਹਿ ਮੁਨਿ ਤਿਅਨ ਸਮੇਤਾ। ਮਿਲੀ ਸਪ੍ਰੇਮ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ ਜੇਤਾ॥
ਬੰਦਿ ਬੰਦਿ ਪਗ ਸਿਯ ਸਬਹੀ ਕੇ। ਆਸਿਰਬਚਨ ਲਹੇ ਪ੍ਰਿਯ ਜੀ ਕੇ॥
ਸਾਸੁ ਸਕਲ ਜਬ ਸੀਯ ਨਿਹਾਰੀ। ਮੂੰਦੇ ਨਯਨ ਸਹਮਿ ਸੁਕੁਮਾਰੀ॥
ਪਰੀ ਬਧਿਕ ਬਸ ਮਨਹੁ ਮਰਾਲੀ। ਕਾਹ ਕੀਨ ਕਰਤਾਰ ਕੁਚਾਲੀ॥
ਤਿਨਿ ਸਿਯ ਨਿਰਖਿ ਨਿਪਟ ਦੁਖੁ ਪਾਵਾ। ਸੋ ਸਬੁ ਸਹਿਅ ਜੋ ਦੈਵ ਸਹਾਵਾ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਤਬ ਉਰ ਧਰਿ ਧੀਰਾ। ਨੀਲ ਨਲਿਨ ਲੋਯਨ ਭਰਿ ਨੀਰਾ॥
ਮਿਲੀ ਸਕਲ ਸਾਸੁਨ ਸਿਯ ਜਾਈ। ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਕਰੁਨਾ ਮਹਿ ਛਾਈ॥

ਦੋਹਾ: ਲਾਗਿ ਲਾਗਿ ਪਗ ਸਬਨਿ ਸਿਯ ਭੇਟਤਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ।
ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਸੀਸਹਿੰ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਰਹਿਅਹੁ ਭਰੀ ਸੋਹਾਗ॥੨੩੭॥

ਬਿਕਲ ਸਨੇਹ ਸੀਯ ਸਬ ਰਾਨੀ। ਬੈਠਨ ਸਬਹਿ ਕਹੇਉ ਗੁਰ ਗਯਾਨੀ॥
ਕਹਿ ਜਗ ਗਤਿ ਮਾਯਿਕ ਮੁਨਿ ਨਾਥਾ। ਕਹੇ ਕਛੁਕ ਪਰਮਾਰਥ ਗਾਥਾ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਸੁਰਪੁਰ ਗਵਨੁ ਸੁਨਾਵਾ। ਸੁਨਿ ਰਘੁਨਾਥ ਦੁਸਹ ਦੁਖੁ ਪਾਵਾ॥
ਮਰਨ ਹੇਤੁ ਨਿਜ ਨੇਹੁ ਬਿਚਾਰੀ। ਭੇ ਅਤਿ ਬਿਕਲ ਧੀਰ ਧੁਰ ਧਾਰੀ॥
ਕੁਲਿਸ ਕਠੋਰ ਸੁਨਤ ਕਟੁ ਬਾਨੀ। ਬਿਲਪਤ ਲਖਨ ਸੀਯ ਸਬ ਰਾਨੀ॥
ਸੋਕ ਬਿਕਲ ਅਤਿ ਸਕਲ ਸਮਾਜੂ। ਮਾਨਹੁ ਰਾਜੁ ਅਕਾਜੇਉ ਆਜੂ॥
ਮੁਨਿ ਬਰ ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਸਮੁਝਾਏ। ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਸੁਸਰਿਤ ਨਹਾਏ॥
ਬ੍ਰਤੁ ਨਿਰੰਬੁ ਤੇਹਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਾ। ਮੁਨਿਹੁ ਕਹੇ ਜਲੁ ਕਾਹੁ ਨ ਲੀਨਾ॥

ਦੋਹਾ: ਭੋਰ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨਹਿ ਜੋ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਦੀਨ।
ਸ਼੍ਰਧਾ ਭਗਤਿ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਸਬੁ ਸਾਦਰ ਕੀਨ॥੨੩੮॥

ਕਰਿ ਪਿਤੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬੇਦ ਜਸਿ ਬਰਨੀ। ਭੇ ਪੁਨੀਤ ਪਾਤਕ ਤਮ ਤਰਨੀ॥
ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਪਾਵਕ ਅਘ ਤੂਲਾ। ਸੁਮਿਰਤ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥
ਸੁੱਧ ਸੋ ਭਯੋ ਸਾਧੁ ਸੰਮਤ ਅਸਾ। ਤੀਰਥ ਆਵਾਹਨ ਸੁਰਸਰਿ ਜਸਾ॥

ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਹਰਖਿ ਸਬ ਧੀਰੇ। ਬੋਲੇ ਗੁਰੁ ਮਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੇ॥
ਨਾਥ ਲੋਗ ਸਬ ਨਿਪਟ ਦੁਖਾਰੀ। ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਅੰਬੁ ਅਹਾਰੀ॥
ਸਾਨੁਜ ਭਰਤੁ ਸਚਿਵ ਸਬ ਮਾਤਾ। ਦੇਖਿ ਮੋਹਿ ਪਲ ਜਿਮਿ ਜੁਗ ਜਾਤਾ॥
ਸਬ ਸਮੇਤ ਪੁਰ ਧਾਰਿਅ ਪਾਊ। ਆਪੁ ਇਹਾਂ ਅਮਰਾਵਤਿ ਰਾਊ॥
ਬਹੁਤ ਕਹੇਉਂ ਸਬ ਕਿਯਉਂ ਢਿਠਾਈ। ਉਚਿਤ ਹੋਇ ਤਸ ਕਰਿਅ ਗੋਸਾਂਈਂ॥

ਦੋ: ਧਰਮ ਸੇਤੁ ਕਰੁਣਾਯਤਨ ਕਸ ਨ ਕਹਹੁ ਅਸ ਰਾਮ।
ਲੋਗ ਦੁਖਿਤ ਦਿਨ ਦੁਇ ਦਰਸ ਦੇਖਿ ਲਹਹਿੰ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥ ੨੪੯

ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਭਯ ਸਮਾਜੂ। ਜਨੁ ਜਲਨਿਧਿ ਮਹੁੰ ਬਿਕਲ ਜਹਾਜੂ॥
ਸੁਨਿ ਗੁਰ ਗਿਰਾ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲਾ। ਭਯਉ ਮਨਹੁੰ ਮਾਰੁਤ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
ਪਾਵਨ ਪਯ ਤਿਹੁੰ ਕਾਲ ਨਹਾਹੀਂ। ਜੋ ਬਿਲੋਕਿ ਅਘ ਓਘ ਨਸਾਹੀਂ॥
ਮੰਗਲ ਮੂਰਤਿ ਲੋਚਨ ਭਰਿ ਭਰਿ। ਨਿਰਖਹਿੰ ਹਰਖਿ ਦੰਡਵਤ ਕਰਿ ਕਰਿ॥
ਰਾਮ ਸੈਲ ਬਨ ਦੇਖਨ ਜਾਹੀਂ। ਜਹੰ ਸੁਖ ਸਕਲ ਸਕਲ ਦੁਖ ਨਾਹੀਂ॥
ਝਰਨਾ ਝਰਹਿੰ ਸੁਧਾਸਮ ਬਾਰੀ। ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਤਾਪਹਰ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਯਾਰੀ॥
ਬਿਟਪ ਬੇਲਿ ਤ੍ਰਿਨ ਅਗਨਿਤ ਜਾਤੀ। ਫਲ ਪ੍ਰਸੂਨ ਪੱਲਵ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ॥
ਸੁੰਦਰ ਸਿਲਾ ਸੁਖਦ ਤਰੁ ਛਾਹੀਂ। ਜਾਇ ਬਰਨਿ ਬਨ ਛਬਿ ਕੇਹਿ ਪਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ਸਰਨਿ ਸਰੋਰੁਹ ਜਲ ਬਿਹਗ ਕੂਜਤ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ।
ਬੈਰ ਬਿਗਤ ਬਿਹਰਤ ਬਿਪਿਨ ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਹੰਗ ਬਹੁ ਰੰਗ॥ ੨੫੦

ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਭਿੱਲ ਬਨ ਬਾਸੀ। ਮਧੁ ਸੁਚਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਵਾਦੁ ਸੁਧਾ ਸੀ॥
ਭਰਿ ਭਰਿ ਪਰਨ ਪੁਟੀਂ ਰਚਿ ਰੂਰੀ। ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਅੰਕੁਰ ਜੂਰੀ॥
ਸਬਹਿ ਦੇਹਿੰ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਪ੍ਰਣਾਮਾ। ਕਹਿ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਦੁ ਭੇਦ ਗੁਣ ਨਾਮਾ॥
ਦੇਹਿੰ ਲੋਗ ਬਹੁ ਮੋਲ ਨ ਲੇਹੀਂ। ਫੇਰਤ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ਦੇਹੀਂ॥
ਕਹਹਿੰ ਸਨੇਹ ਮਗਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ। ਮਾਨਤ ਸਾਧੁ ਪ੍ਰੇਮ ਪਹਿਚਾਨੀ॥
ਤੁਮ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਹਮ ਨੀਚ ਨਿਖਾਦਾ। ਪਾਵਾ ਦਰਸਨੁ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦਾ॥
ਹਮਹਿ ਅਗਮ ਅਤਿ ਦਰਸੁ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ। ਜਸ ਮਰੁ ਧਰਨਿ ਦੇਵਧੁਨਿ ਧਾਰਾ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨਿਖਾਦ ਨਿਵਾਜਾ। ਪਰਿਜਨ ਪ੍ਰਜਉ ਚਹਿਅ ਜਸ ਰਾਜਾ॥

੨੭੬

ਦੋ: ਪਾਹਨ ਦੀਯ ਸਾਗਰ ਮੰਗੋਰ ਤਜਿ ਕਰਿ ਸਕੈ ਨ ਸੁਖ ਮੈ ਜੋਇ ॥
ਹਮ ਸਮ ਕੌ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਬਡਭਾਗੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥੨੪॥

ਚੌ: ਤੁਮ ਸਮ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹੁਨ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਸੇਵ ਜੋਗ ਨ ਭਾਗ ਹਮਾਰੋ ॥
ਏਕ ਬਹੁਰ ਹਮ ਤੁਮ ਸਹਿਂ ਭੁਲਾਨੀ ॥ ਈਖ ਪਰਸਨ ਬਿਰਤ ਮਰਾਈ ॥
ਸਤ ਸਮਾਨ੍ਹ ਆਤਿ ਬਡਿ ਸੇਵਕਾਈ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾ ਮਨ ਬਚਨ ਹੁਲਾਈ ॥
ਰਾਮ ਜੋਹ ਸੀ ਵਸੀ ਰੇਖ ਆਈ ॥ ਤੁ ਦਿਲ ਦ੍ਰਿਬਾਰੀ ਭੁਮਤਿ ਭੁਲਾਈ ॥
ਪਰਸ ਤਰਤ ਜਿਸ ਆਸਬ ਕਾਈ ॥ ਸਹਿਂ ਪਵ ਕਰਿ ਨਹਿਂ ਪੈਰ ਸਾਧਾਈ ॥
ਸੁ ਪਨਿਹੁ ਧਰਮ ਸ੍ਰੁਧਿ ਸੁਮਕਾਈ ॥ ਜਪ ਕਛੁ ਨਿਰਨ ਵਰਸ ਪਭਾਊ ॥
ਬਡਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪਦਮ ਨਿਆਰੋ ॥ ਸੀਂਦ ਹੁਸਾਰਿ ਦੁਖੁ ਦੈ ਪਰਸਾਰੋ ॥
ਹਨ ਸੁਨਤ ਪੁਰਜਨ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਭਾਗ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗੋ ॥

ਛੰ: ਲਗੇ ਸਰਾਹਨ ਭਾਗ ਸਕਲ ਅਨੁਰਾਗ ਵਚਨ ਸੁਨਾਵਹੀਂ ॥
ਬਡਭਾਗ ਸਿਖ ਨਿ ਸਿਮਰ ਅਹਨਿਸ ਨੈਨ ਭਰਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ ॥
ਨਰ ਨਾਰਿ ਜਿਹ ਕਰਿ ਹੈਂ ਜਿ ਸੁਨਿ ਕੋ ਭਾਗ ਤਿਨ ਕੀ ਕੋ ਕਹਾ ॥
ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਾਰੇ ਕੀ ਲੋਚਨ ਨੈਂ ਜਾਤ ਕਹਾ ॥

ਸੋ: ਰਹਿ ਕਹੈਂ ਸਮ ਰਹੁ ਦਰ ਪ੍ਰਭੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਤ ਜੋ ਸਕ ॥
ਜੋਗ ਜੋਵਤ ਭਲੈ ਬਡਭੋ ਪਨਿ ਪਾਵਸ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸਾ ॥

ਪੁਰਜਨ ਕਰ ਨਾਰਿ ਮਗਨ ਆਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਬਸਰ ਨਾਰੈਂ ਪਾਲਕ ਸਮ ਬੀਤੀ ॥
ਸੀਜ ਸਾਸੁ ਪ੍ਰਭਿ ਦੇਖ ਬਿਲਖੀ ॥ ਸਾਦਰ ਕਰ ਤੈਂ ਸਤਿਸ ਸੇਵਕਾਈ ॥
ਭਖਿਨ ਸਰ ਸਰਸ ਅਤਿ ਨੁ ਕਾਹੂ ॥ ਸਾਸ ਸਬ ਜਿਸ ਆਸਾ ਨਾਹੂ ॥
ਜਿਸ ਸਾਸੁ ਸੇਵਾ ਬਸ ਕੀਨੀ ॥ ਲਹਿਨ ਲਾਗਿ ਸੁਖ ਸਿਖ ਆਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥
ਲਖਿ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਸਰਲ ਦੋਉ ਭਾਈ ॥ ਕੁਟਿਲ ਰਾਨਿ ਪਛਿਤਾਇ ਅਘਾਈ ॥
ਆਪਨੀ ਜਸਹਿ ਜਾਚਤਿ ਕੈਕੇਈ ॥ ਮਹਿ ਨ ਬੀਚ ਦਿਧਿ ਮੀਚੁ ਨ ਦੇਈ ॥
ਤੇਵਹੁ ਵੇਦ ਬਿਦਿਤ ਕਹਿ ਕਰਹੀਂ ॥ ਤਾਸ ਬਿਮੁਖ ਮਨ ਕਰਨ ਲਹਹੀਂ ॥
ਜਤ ਜੀਸਮ ਮਧੁਰੇ ਮਨ ਆਹੀਂ ॥ ਸਮ ਆਦਰ ਦਿਧਿ ਆਦਰ ਕੀਨਹੀਂ ॥

ਦੋ: ਨਿਸਿ ਨ ਨੀਂਦ ਨਹਿ ਭੂਖ ਦਿਨ ਭਰਤ ਬਿਕਲ ਸੁਚਿ ਸੋਚ ॥

ਚੌ:

ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਚਿਤ੍ਰ ਸਮਾਨ ਜਨ ਸਮੀਪ ਰਹਿੰ ਸਹਿਤ ਸਮੇਤ ੨੫੨

ਕੀਨ੍ਹਿ ਮਾਤੁ ਮਿਸੁ ਕਾਲ ਕੁਚਾਲੀ ॥ ਈਤਿ ਭੀਤਿ ਜਸ ਪਾਕਤ ਸਾਲੀ ॥
ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਹੋਇ ਰਾਜ ਅਭਿਸ਼ੇਕੂ ॥ ਸੂਝਿ ਸਬ ਕਰਤ ਉਪਾਯ ਨ ਏਕੂ ॥
ਅਵਸਿ ਫਿਰਹਿੰ ਗੁਰ ਆਯਸੁ ਮਾਨੀ ॥ ਮੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹਬ ਰਾਮ ਰੁਚਿ ਜਾਨੀ ॥
ਮਾਤੁ ਕਹੇ ਬਹੁਰਹਿੰ ਰਘੁਰਾਊ ॥ ਰਾਮ ਜਨਨਿ ਹਠ ਕਰਬ ਕਿ ਕਾਊ ॥
ਮੋਹਿ ਅਨੁਚਰ ਕਰ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤਾ ॥ ਤੇਹਿ ਮਹਿ ਕੁਸਮਯ ਬਾਮ ਬਿਧਾਤਾ ॥
ਜੋ ਹਠ ਕਰੌਂ ਤੌ ਨਿਪਟ ਕੁਕਰਮੂ ॥ ਹਰਗਿਰਿ ਤੇ ਗੁਰੁ ਸੇਵਕ ਧਰਮੂ ॥
ਏਕੌ ਜੁਗੁਤਿ ਨ ਮਨ ਠਹਰਾਨੀ ॥ ਸੋਚਤ ਭਰਤਹਿ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥
ਪ੍ਰਾਤ ਨਹਾਇ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥ ਬੈਠਤ ਪਠਏ ਰਿਖਯ ਬੁਲਾਈ ॥

ਦੋ: ਗੁਰ ਪਦ ਕਮਲ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਿ ਬੈਠੇ ਆਯਸੁ ਪਾਇ ॥
ਬਿਪ੍ਰ ਮਹਾਜਨ ਸਚਿਵ ਸਬ ਜੁਰੇ ਸਭਾਸਦ ਆਇ ॥ ੨੫੩

ਬੋਲੇ ਮੁਨਿਬਰ ਸਮਯ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਭਾਸਦ ਭਰਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥
ਧਰਮ ਧੁਰੀਣ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਭਾਨੂ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸ੍ਵਬਸ ਭਗਵਾਨੂ ॥
ਸਤ੍ਯਸੰਧ ਪਾਲਕ ਸ਼੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੂ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮ ਜਗ ਮੰਗਲ ਹੇਤੂ ॥
ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰੀ ॥ ਖਲ ਦਲ ਦਲਨ ਦੇਵ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
ਨੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਵਾਰਥ ॥ ਕੋਉ ਨ ਰਾਮ ਸਮ ਜਾਨ ਜਥਾਰਥ ॥
ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਸਸਿ ਰਬਿ ਦਿਸਿਪਾਲਾ ॥ ਮਾਯਾ ਜੀਵ ਕਰਮ ਕੁਲਿ ਕਾਲਾ ॥
ਅਹਿਪ ਮਹਿਪ ਜਹਂ ਲਗਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਜੋਗ ਸਿੱਧਿ ਨਿਗਮਾਗਮ ਗਾਈ ॥
ਕਰਿ ਬਿਚਾਰ ਜਿਯ ਦੇਖਹੁ ਨੀਕੇ ॥ ਰਾਮ ਰਜਾਯ ਸੀਸ ਸਬਹੀ ਕੇ ॥

ਦੋ: ਰਾਖੇ ਰਾਮ ਰਜਾਯ ਰੁਖ ਹਮ ਸਬ ਕਰ ਹਿਤ ਹੋਇ ॥
ਸਮੁਝਿ ਸਯਾਨੇ ਕਰਹੁ ਅਬ ਸਬ ਮਿਲਿ ਸੰਮਤ ਸੋਇ ॥ ੨੫੪

ਸਬ ਕਹ ਸੁਖਦ ਰਾਮ ਅਭਿਸ਼ੇਕੂ ॥ ਮੰਗਲ ਮੋਦ ਮੂਲ ਮਗ ਏਕੂ ॥
ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਅਵਧ ਚਲਹਿੰ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਕਹਹੁ ਸਮੁਝਿ ਸੋਇ ਕਰਿਯ ਉਪਾਈ ॥
ਸਬ ਸਾਦਰ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿਬਰ ਬਾਨੀ ॥ ਨਯ ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਸਾਨੀ ॥
ਉਤਰ ਨ ਆਵ ਲੋਗ ਭਏ ਭੋਰੇ ॥ ਤਬ ਸਿਰ ਨਾਇ ਭਰਤ ਕਰ ਜੋਰੇ ॥

॥ਭਾਨੁ ਬੰਸ ਭੇ ਭੂਪ ਘਨੇਰੇ॥ ॥ਅਧਿਕ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਬਡੇਰੇ॥
॥ਜਨਮ ਹੇਤੁ ਸਬ ਕਹ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ॥ ॥ਕਰਮ ਸੁਭਾਸੁਭ ਦੇਇ ਬਿਧਾਤਾ॥
॥ਦਲਿ ਦੁਖ ਸਜੈ ਸਕਲ ਕਲਿਆਨਾ॥ ॥ਅਸਿ ਅਸੀਸ ਰਾਉਰਿ ਜਗੁ ਜਾਨਾ॥
॥ਸੋ ਗੁਸਾਂਈ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਜੇਹਿ ਛੇਂਕੀ॥ ॥ਸਕੈ ਕੋ ਟਾਰਿ ਟੇਕ ਜੋ ਟੇਕੀ॥

ਦੋ: ॥ਬੂਝਿਐ ਮੋਹਿ ਉਪਾਉ ਅਬ ਸੋ ਸਬ ਮੋਰ ਅਭਾਗ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਨੇਹਮਯ ਬਚਨ ਗੁਰੁ ਉਰ ਉਮਗਾ ਅਨੁਰਾਗ॥ ੨੫੫

॥ਤਾਤ ਬਾਤ ਫੁਰਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਹੀਂ॥ ॥ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸਿਧਿ ਸਪਨਿਹੁ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸਕੁਚੌਂ ਤਾਤ ਕਹਤ ਏਕ ਬਾਤਾ॥ ॥ਅਰਧ ਤਜਹਿੰ ਬੁਧ ਸਰਬਸ ਜਾਤਾ॥
॥ਤੁਮ ਕਾਨਨ ਗਵਨਹੁ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਫੇਰਿਅਹਿੰ ਲਖਨ ਸੀਯ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਬਚਨ ਹਰਖੇ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਭੇ ਪ੍ਰਮੋਦ ਪਰਿਪੂਰਨ ਗਾਤਾ॥
॥ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਨ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜਾ॥ ॥ਜਨੁ ਜਿਯ ਰਾਉ ਰਾਮ ਭੇ ਰਾਜਾ॥
॥ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਲੋਗਨ ਲਘੁ ਹਾਨੀ॥ ॥ਸਮ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਬ ਰੋਵਹਿੰ ਰਾਨੀ॥
॥ਕਹਹਿੰ ਭਰਤ ਮੁਨਿ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨੇ॥ ॥ਫਲ ਜਗ ਜੀਵਨ ਅਭਿਮਤ ਦੀਨੇ॥
॥ਕਾਨਨ ਕਰਉਂ ਜਨਮ ਭਰਿ ਬਾਸੂ॥ ॥ਏਹਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨ ਮੋਰ ਸੁਪਾਸੂ॥

ਦੋ: ॥ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਾਮ ਸਿਯ ਤੁਮ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ਸੁਜਾਨ॥
॥ਜੌਂ ਫੁਰ ਕਹਹੁ ਤੋ ਨਾਥ ਨਿਜ ਕੀਜਿਅ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ॥ ੨੫੬

॥ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਦੇਖਿ ਸਨੇਹੂ॥ ॥ਸਭਾ ਸਹਿਤ ਮੁਨਿ ਭਏ ਬਿਦੇਹੂ॥
॥ਭਰਤ ਮਹਾ ਮਹਿਮਾ ਜਲਰਾਸੀ॥ ॥ਮੁਨਿ ਮਤਿ ਠਾਢਿ ਤੀਰ ਅਬਲਾ ਸੀ॥
॥ਗਾ ਚਹ ਪਾਰ ਜਤਨ ਹਿਯ ਹੇਰਾ॥ ॥ਪਾਵਤਿ ਨਾਵ ਨ ਬੋਹਿਤ ਬੇਰਾ॥
॥ਔਰ ਕਰਹਿ ਕੋ ਭਰਤ ਬਡਾਈ॥ ॥ਸਰਸੀ ਸੀਪ ਕਿ ਸਿੰਧੁ ਸਮਾਈ॥
॥ਭਰਤ ਮੁਨਿਹਿ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਏ॥ ॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਰਾਮ ਪਹ ਆਏ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿ ਦੀਨ ਸੁਆਸਨ॥ ॥ਬੈਠੇ ਸਬ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਅਨੁਸਾਸਨ॥
॥ਬੋਲੇ ਮੁਨਿਬਰ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੀ॥ ॥ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਵਸਰ ਅਨੁਹਾਰੀ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਧਰਮ ਨੀਤਿ ਗੁਨ ਗਿਆਨ ਨਿਧਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਬ ਕੇ ਉਰ ਅੰਤਰ ਬਸਹੁ ਜਾਨਹੁ ਭਾਉ ਕੁਭਾਉ॥

ਸ੍ਰੀ: ਸ੍ਰੀ:

॥ਸੁਨਤ ਜਨਨ ਜਨਨੀ ਸੁਖ ਪਾਏ ਹਿਤ ਹੋਇ ਸੋ ਕਰਿਯ ਉਪਾਏ॥ ੪੭੭

॥ਆਤੁਰ ਬਨਹਿ ਬਿਛੁਰਨ ਕਾਰੂ॥ ॥ਸੁਤ ਕਹੁ ਮਾਨਹਿ ਸਿਂ ਆਪਨ ਚਾਰੂ॥
॥ਸੁਨਿ ਮਾਨਿ ਬਚਨ ਕਰਤ ਅਪੁਰਬੂ॥ ॥ਨਾਚ ਤ੍ਰਮਾਨਹਿ ਗਾਥ ਉਪਾਰੂ॥
॥ਸਭ ਬਨਾਇਤ੍ਰ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਜਾਈ॥ ॥ਆ ਅਸ ਜਾਨਿਕ ਮੁਦਿਤ ਭੁਲਾਵੇ॥
॥ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਧਕ ਸੁ ਸੇਵ ਹੋਈ॥ ॥ਮਾਨੇ ਮਾਨਿ ਕਰੇ ਜਿਮ ਕੋਈ॥
॥ਪੂਨਿ ਜਿਹਿ ਕਹ ਜਾਨੇ ਸੁਤ ਕਾਈ॥ ॥ਸਮ ਸਮਾਤ ਕਰਹਿ ਸੇਵ ਕਾਈ॥
॥ਜਬ ਸੁਨਿ ਤਾਸ ਸਤ ਅਕ੍ਰੋਧ ਭਯਾ॥ ॥ਸੁਤਕ ਸਨੇਹ ਵਿਚਾਰਨ ਕਰਯਾ॥
॥ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਕੋਈ ਸੁਹੇਲਿ ਸੁਹੇਲੀ॥ ॥ਸੁਕਰ ਕੁਰਾਤਿ ਤੇ ਸਮ ਮਾਤਿ ਤੇਵੀ॥
॥ਜਿਤੇ ਜਾਨ ਸੁਤਕ੍ਰਤ ਕਹਿ ਤਾਹੀ॥ ॥ਕਿ ਕੀਨਿ ਦਸੋ ਸੁਤ ਜਿਹ ਜਾਥੀ॥

ਦੋਹ:
॥ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਕ ਸੁਨਿ ਜਨਨਿ ਦਿਆਲ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਿ
॥ਜਨਕ ਸਾਧੁ ਸਤ ਛੋਰ ਸਤ ਨਿਪੁਨ ਦਸਿਆ ਹਿਤ ਰੀਤਿ ੪੭੮

॥ਸੁਤ ਅਨੁਰਾਗ ਬਤ ਪਰ ਏਖੀ॥ ॥ਤਾਸ ਪ੍ਰਿਯ ਆਸਿਖ ਦਿਸੇਖੀ॥
॥ਸੁਤ ਬਾਂਧਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਨੀ॥ ॥ਲਿਯ ਸੇਵ ਕਤ੍ਰ ਮਾਨਸ ਬਾਨੀ॥
॥ਏਹੋ ਸੁਤ ਆਗ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ॥ਸੁਤਨ ਮੰਜੁ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ॥
॥ਲਖ ਸਪਤ ਧਿਤ੍ਰ ਤਕ ਕਹੁ ਹਾਈ॥ ॥ਸੁਤਹੁ ਨ ਸੁਦਨ ਸੁਤਤ ਸਮਤਾਈ॥
॥ਕੇ ਸੁਤ ਪਰ ਅੰਕੁਰ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ॥ਤੇ ਲੈ ਬਹੁ ਦੇਵਹੁ ਬਡ ਭਾਗੀ॥
॥ਕਾਰਿਨ ਜਪਕ ਮਨ ਅਨੁਕਰਿਆ॥ ॥ਨਿ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੁਤਤ ਕਰਤ੍ਰਾ॥
॥ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਪ੍ਰ ਸ਼੍ਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਿ ਸਕੁਚਾਈ॥ ॥ਕਰਤ ਬਚਨ ਪਰ ਸੁਤਤ ਸਹਾਈ॥
॥ਸੁਤਤ ਕਰਹਿ ਸੋ ਹਿਤੇ ਤੁਲਾਈ॥ ॥ਆਸ ਕਬਿਰਾਮ ਕਹੇ ਅਕਰਾਈ॥

ਦੋਹ:
॥ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਨਿ ਕਹਿ ਸੁਤਤ ਮਨ ਸਬ ਸਕਿ ਤਜਿ ਤਤਾ॥
॥ਦਿਯ ਸਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਿਯ ਸੁਧ ਮਨ ਰਹਹੁ ਪ੍ਰਿਯ ਜਨ ਕੀ ਬਾਤਾ॥ ੪੭੯

॥ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਤਾਸ ਸੁਖ ਪਾਈ॥ ॥ਸੁਤ ਸਾਧਿਤ੍ਰ ਅਨੁਕੂਲ ਆਪਾਈ॥
॥ਸ਼ਿ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਸਬ ਕਰਤ੍ਰਾ॥ ॥ਤਨਿ ਸਕਹਿਂ ਬਹੁ ਕਰੈ ਦਿਵ ਸੁਭਾ॥
॥ਸੁਜਨ ਸਹਿਤ ਸਕੁਤੇ ਨਾਏ॥ ॥ਨੀਕਨ ਸਪਨ ਲੋਚਨ ਸਾਏ॥
॥ਕਬਹੁ ਸੋਇ ਸੁਨਿ ਜਾਗ ਕਿਯਾ॥ ॥ਹਿਤੇ ਆਧਿਕ ਕਰੈ ਸੋ ਕਾਜਾ॥

ਮੋਹਿ ਲੋਕਨਿ ਨਿਜ ਨਾਥ ਸੁਨਾਯੋ ।੧੪। ਅਪ ਕਾਰਜ ਹਿਤ ਪਰ ਲੋਕ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ।
ਸੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਨੇਹ ਹਿਤੈ ਧੀਆ । ਖੇਲਤ ਭ੍ਰਮਤ ਸਭ ਸੁਨ ਸਹਿੰ ਦੇਖੀਆ ।
ਜਿਮ ਰੂਪ ਕਤ ਤੇ ਪ੍ਰਭਿ ਜਾਨੋ ਨ ਸੀਖ੍ਯੋ । ਸਭ ਕੋ ਨਹਿ ਮੋਰ ਮਨ ਭੀਖ੍ਯੋ ।
ਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨੀ ਸਿਖ ਨੀਕੀ । ਜਾਨ ਹਿਤ ਖੇਲ ਲਿਤ ਕਰਹਿ ਮੋ ਹੀ ।

ਦੋਹ: ਮਨ ਸਨੇਹ ਸਿਕਰ ਬੁਧ ਸਭ ਪ੍ਰਭ ਕਹੋ ਨ ਬੁਝਾਨ ।
ਕਰ ਸਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਆਜ ਲਗਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਗਾ ਮਨ ਜਾਨ । ੨੫।

ਹਿਤ ਪਿਨ ਲਗਨ ਮੋਰ ਦੁਖ ਭਾਗਾ । ਨੀਰ ਭੀਜਤ ਨਹੀ ਸਿਖ ਪਾਗਾ ।
ਜਹਿ ਤੋ ਕਰਤ ਮੋਹਿ ਆਜੁ ਨ ਸੋਗਾ । ਆਪ੍ਰਨ ਸਮ੍ਰਥ ਸਾਧ ਸੁਖਿ ਭੋਗਾ ।
ਆਤ੍ਰ ਮਦਿ ਮੈਂ ਬਾਤੁ ਸੁਨਾਈ । ਤ੍ਰਿਣ ਅਸ ਆਨ ਕਰੋ ਦਿਨੁ ਰਾਈ ।
ਨਰੈ ਕਿ ਕੇਦਕ ਜਾਨਿ ਸੁਨਾਈ । ਮੁਕਤਾ ਸਬੈ ਕਿ ਸੰਭੁਕ ਭਾਈ ।
ਜਪਨਿ ਤੁ ਦੇਖ ਕਲੇਸ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ । ਸਿਰ ਅਜਾ ਮੁਦਿਤ ਪਿਆਰ ਕਰਾਨ੍ਯੋ ।
ਬਿਨ ਸਮ੍ਰਥ ਲਿਤ ਆਪ ਪਰਿਪਾਨ੍ਯੋ । ਜਾਨੈ ਨਾਥ ਜਨਹਿ ਕਰ ਜਾਨ੍ਯੋ ।
ਪਿਯ ਜਸ ਪੈ ਰਿ ਰਹੇ ਸਭ ਚਿਨਾ । ਏਕ ਪਿੰ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਭ੍ਰਮਾਏ ਕੁਲ ਸੋਨਾ ।
ਕੁਰ ਗੁਸਾਂਈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਖ ਮਾਨ੍ਯੋ । ਲਖਤ ਮੋਹਿ ਸੀਸ ਪਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ।

ਦੋਹ: ਸ੍ਰਪ੍ਰਸੰਗ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰੂ ਨਿਕਟ ਕਹੋ ਮੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨਾਇ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਿ ਕਿਤੂ ਤਿਸ ਨਸਹਿ ਮਨਿ ਕਰ ਪਰਨਾਇ । ੨੬।

ਸੁਨ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪਗ ਜਾਨੀ । ਜਨਨੀ ਕੁਮਾਰਿ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ।
ਦੀਖ ਨਸਹਿ ਤ੍ਰਿਕਲ ਮਾਤ ਕੀ । ਜਬ ਹਿੰ ਕ੍ਰਸੰ ਦੂਰ ਭ੍ਰਮਨ ਕਰੀ ।
ਕਹੀ ਸਕਲ ਅਨਕ ਬਹਰ ਮੁਖਾ । ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਮੁਝਿ ਸਭੋ ਸਭ ਸੁਖਾ ।
ਸੁਨਿ ਬਨ ਬਾਦ ਨ ਕੀਨ ਨ ਬ੍ਰਨਾਬਾ । ਕਹਿ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੇਸ ਕਾਜ ਸਿਖ ਸਾਬਾ ।
ਬਿਨ ਪਨਹੀ ਅਰੁ ਪਾਣਹਿ ਪਾਂਓ । ਜਿਤ ਸਾਧ ਕਹੋ ਇਸਿ ਯਾ ਕੋ ।
ਸ੍ਰੁਤਿ ਨਿਕਾਟ ਨਿਖਾਦ ਸਨੇਹੂ । ਬ੍ਰਿਜ ਸਕਿਨ ਉਰ ਕ੍ਰਧ ਨ ਦੇਹੂ ।
ਜਬ ਸਭ ਆਂਖਿਨ ਦੇਖੋ ਆਈ । ਜੀਵਤ ਜੀਵ ਨਹੁ ਸਬੈ ਸਹਾਈ ।
ਸਿਮਰਿ ਸਿਰੰਜਿਤ ਜਾਂਪ ਹਿਤ ਹੀ । ਤ੍ਰਨਾਹਿ ਦਿਯਾ ਦਿਖ ਤਾਮ ਕਹੀ ਹੋ ।

ਦੋਹ: ਕੀਏ ਸਪ੍ਰਸੰਗ ਕਲ ਮਨ ਸਿਰ ਅਨਹਿਤ ਲਖੀ ਜਾਹਾ ।

ਚੌ: ਤਾਸੁ ਤਨਯ ਤਜਿ ਦੁਸਹ ਦੁਖ ਦੈਵ ਸਹਾਵੈ ਕਾਹਿ ॥੨੫੨॥

ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਬਿਕਲ ਭਰਤ ਬਰ ਬਾਨੀ ॥ ਆਰਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਨਯ ਨਯ ਸਾਨੀ ॥
ਸੋਕ ਮਗਨ ਸਬ ਸਭਾ ਖਭਾਰੂ ॥ ਮਨਹੁੰ ਕਮਲ ਬਨ ਪਰੇਉ ਤੁਸਾਰੂ ॥
ਕਹਿ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਕਥਾ ਪੁਰਾਨੀ ॥ ਭਰਤ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੀਨ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥
ਬੋਲੇ ਉਚਿਤ ਬਚਨ ਰਘੁਨੰਦੂ ॥ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਕੈਰਵ ਬਨ ਚੰਦੂ ॥
ਤਾਤ ਜਾਯ ਜਿਯ ਕਰਹੁ ਗਲਾਨੀ ॥ ਈਸ ਅਧੀਨ ਜੀਵ ਗਤਿ ਜਾਨੀ ॥
ਤੀਨਿ ਕਾਲ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਮਤ ਮੋਰੇ ॥ ਪੁਨ੍ਯ ਸਲੋਕ ਤਾਤ ਤਰ ਤੋਰੇ ॥
ਉਰ ਆਨਤ ਤੁਮ ਪਰ ਕੁਟਿਲਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਨਸਾਈ ॥
ਦੋਸ਼ ਦੇਹਿੰ ਜਨਨਿਹਿ ਜੜ ਤੇਈ ॥ ਜਿਨ ਗੁਰ ਸਾਧੁ ਸਭਾ ਨਹਿ ਸੇਈ ॥

ਦੋ: ॥ਮਿਟਿਹਹਿ ਪਾਪ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਬ ਅਖਿਲ ਅਮੰਗਲ ਭਾਰ
॥ਲੋਕ ਸੁਜਸ ਪਰਲੋਕ ਸੁਖ ਸਿਮਰਤ ਨਾਮ ਤੁਮਾਰ ॥ ੨੫੩

ਕਹੌਂ ਸੁਭਾਵ ਸਤ੍ਯ ਸਿਵ ਸਾਖੀ ॥ ਭਰਤ ਭੂਮਿ ਰਹ ਰਾਉਰਿ ਰਾਖੀ ॥
ਤਾਤ ਕੁਤਰਕ ਕਰਹੁ ਜਨਿ ਜਾਏ ॥ ਬੈਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹਿ ਦੁਰੈ ਦੁਰਾਏ ॥
ਮੁਨਿ ਗਣ ਨਿਕਟ ਬਿਹਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਹੀਂ ॥ ਬਾਧਕ ਬਧਿਕ ਬਿਲੋਕਿ ਪਰਾਹੀਂ ॥
ਹਿਤ ਅਨਹਿਤ ਪਸੁ ਪਛਿਉ ਜਾਨਾ ॥ ਮਾਨੁਖ ਤਨੁ ਗੁਣ ਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਾਨਾ ॥
ਤਾਤ ਤੁਮਹਿ ਮੈਂ ਜਾਨੌਂ ਨੀਕੇ ॥ ਕਰੌਂ ਕਹਾਂ ਅਸਮੰਜਸ ਜੀਕੇ ॥
ਰਾਖੇਉ ਰਾਉ ਸਤ੍ਯ ਮੋਹਿ ਤ੍ਯਾਗੀ ॥ ਤਨੁ ਪਰਿਹਰੇਉ ਪ੍ਰੇਮ ਪਣ ਲਾਗੀ ॥
ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਮੇਟਤ ਮਨ ਸੋਚੂ ॥ ਤਿਹਿ ਤੇਂ ਅਧਿਕ ਤੁਮਾਰ ਸਕੋਚੂ ॥
ਤਾ ਪਰ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਆਯਸੁ ਦੀਨਾ ॥ ਅਵਸਿ ਜੋ ਕਹਹੁ ਚਹੈਂ ਸੋਈ ਕੀਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਿ ਸੁਕਚ ਤਜਿ ਕਹਹੁ ਕਰੌਂ ਸੋ ਆਜੁ ॥
॥ਸਤ੍ਯ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਬਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭਾ ਸੁਖੀ ਸਮਾਜੁ ॥ ੨੫੪

ਸੁਰ ਗਣ ਸਹਿਤ ਸਭਯ ਸੁਰਰਾਜੂ ॥ ਸੋਚਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋਨ ਅਕਾਜੂ ॥
ਕਰਤ ਉਪਾਯ ਬਨਤ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ਰਾਮ ਸਰਣ ਸਬ ਗੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਬਹੁਰਿ ਬਿਚਾਰ ਪਰਸਪਰ ਕਹਹੀਂ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤ ਭਗਤਿ ਬਸ ਅਹਹੀਂ ॥
ਸੁਧਿ ਕਰਿ ਅੰਬਰੀਖ ਦੁਰਬਾਸਾ ॥ ਭੇ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਨਿਪਟ ਨਿਰਾਸਾ ॥

ਚੌ:

॥ਸਹੇਂ ਸੁਰਨ ਬਹੁ ਕਾਲ ਵਿਖਾਦਾ॥ ॥ਨਰਹਰਿ ਕਿਯੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਹਲਾਦਾ॥
॥ਲਗਿ ਲਗਿ ਕਾਨ ਕਹਹਿ ਧੁਨਿ ਮਾਥਾ॥ ॥ਅਬ ਸੁਰ ਕਾਜ ਭਰਤ ਕੇ ਹਾਥਾ॥
॥ਆਨ ਉਪਾਯ ਨ ਦੇਖਿਯ ਦੇਵਾ॥ ॥ਮਾਨਤ ਰਾਮ ਸੁਸੇਵਕ ਸੇਵਾ॥
॥ਹਿਯ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਿਰਹੁ ਸਬ ਭਰਤਹਿੰ॥ ॥ਨਿਜ ਗੁਣ ਸੀਲ ਰਾਮ ਬਸ ਕਰਤਹਿੰ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਮਤ ਸੁਰ ਗੁਰ ਕਹੇਉ ਭਲਿ ਤੁਮਾਰ ਬਡ ਭਾਗ॥
॥ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲ ਜਗ ਭਰਤ ਚਰਣ ਅਨੁਰਾਗ॥ ੨੬੫

॥ਸੀਤਾਪਤਿ ਸੇਵਕ ਸੇਵਕਾਈ॥ ॥ਕਾਮਧੇਨੁ ਸਤ ਸਰਿਸ ਸੁਹਾਈ॥
॥ਭਰਤ ਭਗਤਿ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਈ॥ ॥ਤਜਹੁ ਸੋਚ ਵਿਧਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ॥
॥ਦੇਖ ਦੇਵ ਪਤਿ ਭਰਤ ਪ੍ਰਭਾਊ॥ ॥ਸਹਜ ਸੁਭਾਵ ਵਿਵਸ ਰਘੁਰਾਊ॥
॥ਮਨ ਥਿਰ ਕਰਹੁ ਦੇਵ ਡਰ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਭਰਤਹਿ ਜਾਨਿ ਰਾਮ ਪਰਿਛਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਗੁਰ ਸੁਰ ਸਮਮਤ ਸੋਚੂ॥ ॥ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪ੍ਰਭੁਹੁ ਸਕੋਚੂ॥
॥ਨਿਜ ਸਿਰ ਭਾਰ ਭਰਤ ਜਿਯ ਜਾਨਾ॥ ॥ਕਰਤ ਕੋਟਿ ਵਿਧਿ ਉਰ ਅਨੁਮਾਨਾ॥
॥ਕਰਿ ਵਿਚਾਰ ਮਨ ਦੀਨ੍ਹੰ ਠੀਕਾ॥ ॥ਰਾਮ ਰਜਾਯਸੁ ਆਪਨ ਨੀਕਾ॥
॥ਨਿਜ ਪਨ ਤਜਿ ਰਾਖੇਉ ਪਨ ਮੋਰਾ॥ ॥ਛੋਭ ਸਨੇਹ ਕੀਨ੍ਹ ਨਹਿੰ ਥੋਰਾ॥

ਦੋ:
॥ਕੀਨ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਅਮਿਤ ਅਤਿ ਸਬ ਵਿਧਿ ਸੀਤਾਨਾਥ॥
॥ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਬੋਲੇ ਭਰਤ ਜੋਰਿ ਜਲਜ ਜੁਗ ਹਾਥ॥ ੨੬੬

॥ਕਹਉਂ ਕਹਾਵਉਂ ਕਾ ਅਬ ਸੁਆਮੀ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਮਿਤ ਨਿਧਿ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
॥ਗੁਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ॥ਮਿਟੀ ਮਲਨ ਮਨ ਕਲਪਿਤ ਸੂਲਾ॥
॥ਅਪਡਰ ਡਰਉਂ ਨ ਸੋਚ ਸਮੂਲੇ॥ ॥ਰਵਹਿ ਨ ਦੋਖ ਦੇਵ ਦਿਸਿ ਭੂਲੇ॥
॥ਮੋਰ ਅਭਾਗ ਮਾਤੁ ਕੁਟਿਲਾਈ॥ ॥ਵਿਧਿ ਗਤਿ ਵਿਖਮ ਕਾਲ ਕਠਿਨਾਈ॥
॥ਪਾਦ ਰੋਪਿ ਸਬ ਮਿਲਿ ਮੋਹਿ ਘਾਲਾ॥ ॥ਪ੍ਰਣਤਪਾਲ ਪਨ ਆਪਨ ਪਾਲਾ॥
॥ਯਹ ਨਈ ਰੀਤਿ ਨ ਰਾਉਰਿ ਹੋਈ॥ ॥ਲੋਕਹੁੰ ਵੇਦ ਵਿਦਿਤ ਨਹਿੰ ਗੋਈ॥
॥ਜਗ ਅਨਭਲ ਭਲ ਏਕ ਗੁਸਾਈ॥ ॥ਕਹਿਯ ਹੋਇ ਭਲ ਕਾਸੁ ਭਲਾਈ॥
॥ਦੇਵ ਦੇਵਤਰੁ ਸਰਿਸ ਸੁਭਾਊ॥ ॥ਸਨਮੁਖ ਬਿਮੁਖ ਨ ਕਾਹੁਹਿ ਕਾਊ॥

ਦੋ:
॥ਜਾਇ ਨਿਕਟ ਪਹਿਚਾਨਿ ਤਰੁ ਛਾਂਹ ਸਮਨ ਸਬ ਸੋਚ॥

॥ਮਿਟਿਗ੍ਰਾਤ੍ਰ ਆਤਿਮਤ ਪ੍ਰਾਦ ਫਲ ਰਾਉ ਰੰਕ ਭੂਲੋ ਪੋਚਾ॥ ੨੫੭

ਲਖਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਗੁਰ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਨੇਹੂ ॥ ਮਿਟੇਉ ਛੋਭੁ ਨਹਿਂ ਮਨ ਸੰਦੇਹੂ ॥
ਅਬ ਕਰੁਣਾਕਰ ਕੀਜਿਅ ਸੋਈ ॥ ਜਨ ਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤ ਛੋਭੁ ਨ ਹੋਈ ॥
ਜੋ ਸੇਵਕ ਸਾਹਿਬਹਿ ਸੰਕੋਚੀ ॥ ਨਿਜ ਹਿਤ ਚਹੈ ਤਾਸੁ ਮਤਿ ਪੋਚੀ ॥
ਸੇਵਕ ਹਿਤ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਕਾਈ ॥ ਕਰੈ ਸਕਲ ਸੁਖ ਲੋਭ ਬਿਹਾਈ ॥
ਸ੍ਵਾਰਥੁ ਨਾਥ ਫਿਰੇ ਸਬਹੀ ਕਾ ॥ ਕਿਏ ਰਜਾਇ ਕੋਟਿ ਬਿਧਿ ਨੀਕਾ ॥
ਯਹ ਸ੍ਵਾਰਥ ਪਰਮਾਰਥ ਸਾਰੂ ॥ ਸਕਲ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਫਲ ਸੁਗਤਿ ਸਿੰਗਾਰੂ ॥
ਦੇਵ ਏਕ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਮੋਰੀ ॥ ਉਚਿਤ ਹੋਇ ਤਸ ਕਰਬ ਬਹੋਰੀ ॥
ਤਿਲਕ ਸਮਾਜ ਸਾਜਿ ਸਬ ਆਨਾ ॥ ਕਰਿਅ ਸੁਫਲ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਨੁਜ ਪਠੀਐ ਮੋਹਿ ਬਨ ਕੀਜਿਅ ਸਬਹਿ ਸਨਾਥ॥
ਨਤਰੁ ਫੇਰਿਅ ਬੰਧੁ ਦੋਉ ਨਾਥ ਚਲੌਂ ਮੈਂ ਸਾਥ॥ ੨੫੮

ਨਤਰੁ ਜਾਹਿਂ ਬਨ ਤੀਨਿਉ ਭਾਈ ॥ ਬਹੁਰਿਅ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਰਘੁਰਾਈ ॥
ਜਿਹਿਂ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਹੋਈ ॥ ਕਰੁਣਾ ਸਾਗਰ ਕੀਜਿਅ ਸੋਈ ॥
ਦੇਵ ਦੀਨ੍ਹ ਸਬ ਮੋਹਿ ਅਭਾਰੂ ॥ ਮੋਰੇ ਨੀਤਿ ਨ ਧਰਮ ਬਿਚਾਰੂ ॥
ਕਹੌਂ ਬਚਨ ਸਬ ਸ੍ਵਾਰਥ ਹੇਤੂ ॥ ਰਹਤ ਨ ਆਰਤ ਕੇ ਚਿਤ ਚੇਤੂ ॥
ਉਤਰ ਦੇਇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਵਾਮਿ ਰਜਾਈ ॥ ਸੋ ਸੇਵਕ ਲਖਿ ਲਾਜ ਲਜਾਈ ॥
ਅਸ ਮੈਂ ਅਵਗੁਣ ਉਦਧਿ ਅਗਾਧੂ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਨੇਹ ਸਰਾਹਤ ਸਾਧੂ ॥
ਅਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਭਾਵਾ ॥ ਸਕੁਚ ਸ੍ਵਾਮਿ ਮਨ ਜਾਇ ਨ ਪਾਵਾ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਪਥ ਕਹੌਂ ਸਤਿ ਭਾਊ ॥ ਜਗ ਮੰਗਲ ਹਿਤ ਏਕ ਉਪਾਊ ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਸਕੁਚ ਤਜਿ ਜੋ ਜਿਹਿ ਆਯਸੁ ਦੇਬ॥
ਸੋ ਸਿਰ ਧਰਿ ਧਰਿ ਕਰਹਿ ਸਬ ਮਿਟਿਹਿ ਅਨਟ ਅਵਰੇਬ॥ ੨੫੯

ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਚਿ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਹਰਖੇ ॥ ਸਾਧੁ ਸਰਾਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਬਰਖੇ ॥
ਅਸਮੰਜਸ ਬਸ ਅਵਧ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਤਾਪਸ ਬਨਬਾਸੀ ॥
ਚੁਪਹਿ ਰਹੇ ਰਘੁਨਾਥ ਸੰਕੋਚੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਸਬ ਸੋਚੀ ॥
ਜਨਕ ਦੂਤ ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਆਏ ॥ ਮੁਨਿ ਬਸਿਸ਼ਟ ਸੁਨਿ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਏ ॥

੨੮੪
੪੧੯

॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿਨ੍ਹ ਰਾਮ ਨਿਹਾਰੇ। ॥ਬੇਖੁ ਦੇਖਿ ਭੈ ਨਿਪਟ ਦੁਖਾਰੇ॥
ਦੂਤਨ੍ਹ ਮੁਨਿਬਰ ਬੂਝੀ ਬਾਤਾ। ॥ਕਹਹੁ ਬਿਦੇਹ ਭੂਪ ਕੁਸਲਾਤਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਸਕੁਚਾਇ ਨਾਇ ਮਹਿ ਮਾਥਾ। ॥ਬੋਲੇ ਚਰ ਬਰ ਜੋਰੇ ਹਾਥਾ॥
ਬੂਝਬ ਰਾਉਰ ਸਾਦਰ ਸਾਂਈ। ॥ਕੁਸਲ ਹੇਤੁ ਸੋ ਭਯਉ ਗੁਸਾਂਈ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਹਿ ਤ ਕੋਸਲਨਾਥ ਕੇ ਸਾਥ ਕੁਸਲ ਗਇ ਨਾਥ।
॥ਮਿਥਿਲਾ ਅਵਧ ਬਿਸੇਖ ਤੇ ਜਗ ਸਬ ਭਯਉ ਅਨਾਥ॥

॥ਕੋਸਲਪਤਿ ਗਤਿ ਸੁਨਿ ਜਨਕੌਰਾ। ॥ਭੇ ਸਬ ਲੋਗ ਸੋਕ ਬਸ ਬੌਰਾ॥
॥ਜੇਹਿੰ ਦੇਖੇ ਤੇਹਿ ਸਮਯ ਬਿਦੇਹੂ। ॥ਨਾਮ ਸਤਯ ਅਸ ਲਾਗ ਨ ਕੇਹੂ॥
॥ਰਾਨਿ ਕੁਚਾਲਿ ਸੁਨਤ ਨਰਪਾਲਹਿ। ਸੂਝ ਨ ਕਛੁ ਜਸ ਮਨਿ ਬਿਨੁ ਬਯਾਲਹਿ॥
॥ਭਰਤ ਰਾਜ ਰਘੁਬਰ ਬਨਬਾਸੂ। ॥ਭਾ ਮਿਥਿਲੇਸਹਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਾਸੂ॥
॥ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝੇ ਬੁਧ ਸਚਿਵ ਸਮਾਜੂ। ॥ਕਹਹੁ ਬਿਚਾਰਿ ਉਚਿਤ ਕਾ ਆਜੂ॥
॥ਸਮੁਝਿ ਅਵਧ ਅਸਮੰਜਸ ਦੋਊ। ॥ਚਲਿਅ ਕਿ ਰਹਿਅ ਨ ਕਹ ਕਛੁ ਕੋਊ॥
ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਧੀਰ ਧਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ। ॥ਪਠਏ ਅਵਧ ਚਤੁਰ ਚਰ ਚਾਰੀ॥
॥ਬੂਝਿ ਭਰਤ ਸਤਿ ਭਾਉ ਕੁਭਾਊ। ॥ਆਏਹੁ ਬੇਗਿ ਨ ਹੋਇ ਲਖਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਗਏ ਅਵਧ ਚਰ ਭਰਤ ਗਤਿ ਬੂਝਿ ਦੇਖਿ ਕਰਤੂਤਿ।
॥ਚਲੇ ਚਿਤ੍ਰਕੂਟਹਿ ਭਰਤ ਚਾਰ ਚਲੇ ਤਿਰਹੂਤਿ॥ ੨੭੨

॥ਦੂਤਨ ਆਇ ਭਰਤ ਕੀ ਕਰਨੀ। ॥ਜਨਕ ਸਮਾਜ ਜਥਾਮਤਿ ਬਰਨੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਗੁਰ ਪੁਰਜਨ ਸਚਿਵ ਮਹੀਪਤਿ। ॥ਭੇ ਸਬ ਸੋਚ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਅਤਿ॥
॥ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਕਰਿ ਭਰਤ ਬਡਾਈ। ॥ਲਿਯੇ ਸੁਭਟ ਸਾਹਨੀ ਬੁਲਾਈ॥
॥ਘਰ ਪੁਰ ਦੇਸ ਰਾਖਿ ਰਖਵਾਰੇ। ॥ਹਯ ਗਜ ਰਥ ਬਹੁ ਜਾਨ ਸੰਵਾਰੇ॥
॥ਦੁਘਰੀ ਸਾਧਿ ਚਲੇ ਤਤਕਾਲਾ। ॥ਕਿਯੇ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਨ ਮਗ ਮਹਿਪਾਲਾ॥
॥ਭੋਰਹਿੰ ਆਜੁ ਨਹਾਇ ਪ੍ਰਯਾਗਾ। ॥ਚਲੇ ਜਮੁਨ ਉਤਰਨ ਸਬੁ ਲਾਗਾ॥
॥ਖਬਰਿ ਲੇਨ ਹਮ ਪਠਏ ਨਾਥਾ। ॥ਤਿਨ੍ਹ ਕਹਿ ਅਸ ਮਹਿ ਨਾਯਉ ਮਾਥਾ॥
॥ਸਾਥ ਕਿਰਾਤ ਛ ਸਾਤਕ ਦੀਨ੍ਹੇ। ॥ਮੁਨਿਬਰ ਤੁਰਤ ਬਿਦਾ ਚਰ ਕੀਨ੍ਹੇ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਤ ਜਨਕ ਆਗਮਨੁ ਸਬ ਹਰਖੇਉ ਅਵਧ ਸਮਾਜ॥

॥ਰਘੁਨੰਦਨਹਿ ਸੰਕੋਚ ਬਡ ਸੋਚ ਬਿਬਸ ਸੁਰਰਾਜਾ॥ ॥ ੨੬੨

॥ਗਰਇ ਗਲਾਨਿ ਕੁਟਿਲ ਕੈਕੇਈ॥ ॥ਕਾਹਿ ਕਹੈ ਕੇਹਿੰ ਦੂਖਨ ਦੇਈ॥

॥ਅਸ ਮਨ ਆਨਿ ਮੁਦਿਤ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਭਯਉ ਬਹੋਰਿ ਰਹਬ ਦਿਨ ਚਾਰੀ॥

॥ਇਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਤ ਬਾਸਰ ਸੋਊ॥ ॥ਪ੍ਰਾਤ ਨਹਾਨ ਲਗੇ ਸਭ ਕੋਊ॥

॥ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਪੂਜਹਿੰ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਗਣ ਪਤਿ ਗੌਰਿ ਪੁਰਾਰਿ ਤਮਾਰੀ॥

॥ਰਮਾ ਰਮਣ ਪਦ ਬੰਦਿ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਬਿਨਵਹਿੰ ਅੰਜਲਿ ਅੰਚਲ ਜੋਰੀ॥

॥ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਜਾਨਕੀ ਰਾਨੀ॥ ॥ਆਨੰਦ ਅਵਧਿ ਅਵਧ ਰਜਧਾਨੀ॥

॥ਸੁਬਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ॥ ॥ਭਰਤਹਿੰ ਰਾਮ ਕਰਹਿੰ ਜੁਬਰਾਜਾ॥

॥ਏਹਿ ਸੁਖ ਸੁਧਾ ਸੀਂਚਿ ਸਭ ਕਾਹੂ॥ ॥ਦੇਵ ਦੇਹਿੰ ਜਗ ਜੀਵਨ ਲਾਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਗੁਰ ਸਮਾਜ ਭਾਇਨ੍ਹ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਰਾਜ ਪੁਰ ਹੋਊ॥ ॥
॥ਅਛਤ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ਅਵਧ ਮਰਿਅ ਮਾਂਗ ਸਭ ਕੋਊ॥ ॥ ੨੬੩

॥ਸੁਨਿ ਸਨੇਹ ਮਯ ਪੁਰਜਨ ਬਾਨੀ॥ ॥ਨਿੰਦਹਿ ਜੋਗ ਬਿਰਤਿ ਮੁਨਿ ਗਿਆਨੀ॥

॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਨਿਤਯ ਕਰਮ ਕਰਿ ਪੁਰਜਨ॥ ॥ਰਾਮਹਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪੁਲਕਿ ਤਨ॥

॥ਊਚ ਨੀਚ ਮੱਧਯਮ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਲਹਹਿੰ ਦਰਸ ਨਿਜ ਨਿਜ ਅਨੁਹਾਰੀ॥

॥ਸਾਵਧਾਨ ਸਭਹੀ ਸਨਮਾਨਹਿੰ॥ ॥ਸਕਲ ਸਰਾਹਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਹਿੰ॥

॥ਲਰਿਕਾਈ ਤੇਂ ਰਘੁਬਰ ਬਾਨੀ॥ ॥ਪਾਲਤ ਨੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਹਿਚਾਨੀ॥

॥ਸੀਲ ਸੰਕੋਚ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਰਾਊ॥ ॥ਸੁਮੁਖ ਸੁਲੋਚਨ ਸਰਲ ਸੁਭਾਊ॥

॥ਕਹਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਨ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਸਭ ਨਿਜ ਭਾਗ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗੇ॥

॥ਹਮ ਸਮ ਪੁੰਨਯ ਪੁੰਜ ਜਗ ਥੋਰੇ॥ ॥ਜਿਨ ਹਿੰ ਰਾਮ ਜਾਨਤ ਕਰਿ ਮੋਰੇ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਤਹਿੰ ਸਮਯ ਸਭ ਸੁਨਿ ਆਵਤ ਮਿਥਿਲੇਸ॥
॥ਸਹਿਤ ਸਭਾ ਸੰਭ੍ਰਮ ਉਠੇ ਰਵਿ ਕੁਲ ਕਮਲ ਦਿਨੇਸ॥ ੨੬੪

॥ਆਗੇ ਗਵਨ ਕੀਨ ਰਘੁਨਾਥਾ॥ ॥ਭਾਇ ਸਚਿਵ ਗੁਰ ਪੁਰਜਨ ਸਾਥਾ॥

॥ਗਿਰਿ ਬਰ ਦੀਖ ਜਨਕਪਤਿ ਜਬਹੀ॥ ॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿਆਗਾ ਰਥ ਤਬਹੀ॥

॥ਰਾਮ ਦਰਸ ਲਾਲਸਾ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਪਥ ਸ੍ਰਮ ਲੇਸ ਕਲੇਸ ਨ ਕਾਹੂ॥

॥ਮਨ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਰਘੁਬਰ ਬੈਦੇਹੀ॥ ॥ਬਿਨੁ ਮਨ ਤਨ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸੁਧਿ ਕੇਹੀ॥

੨੮੬
੨੮੫

॥ਆਵਤ ਜਨਕ ਚਲੇ ਇਹਿ ਭਾਤੀ॥ ॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰੇਮ ਮਤਿ ਮਾਤੀ॥
॥ਆਏ ਨਿਕਟ ਦੇਖ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਸਾਦਰ ਮਿਲਨ ਪਰਸਪਰ ਲਾਗੇ॥
॥ਲਗੇ ਜਨਕ ਮੁਨਿਜਨ ਪਦ ਬੰਦਨ॥ ॥ਰਿਸਿਅਨ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਨ ਰਘੁਨੰਦਨ॥
॥ਭਾਇਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਮਿਲਿ ਰਾਜਹਿ॥ ॥ਚਲੇ ਲਵਾਇ ਸਮੇਤ ਸਮਾਜਹਿ॥

ਦੋ: ॥ਆਸ੍ਰਮ ਸਾਗਰ ਸਾਂਤ ਰਸ ਪੂਰਨ ਪਾਵਨ ਪਾਥੁ॥
॥ਸੇਨ ਮਨਹੁਁ ਕਰੁਣਾ ਸਰਿਤ ਲਿਯੇ ਜਾਤ ਰਘੁਨਾਥੁ॥ ੨੭੫

॥ਬੋਰਤਿ ਗਿਆਨ ਬਿਰਾਗ ਕਰਾਰੇ॥ ॥ਬਚਨ ਸਸੋਕ ਮਿਲਤ ਨਦ ਨਾਰੇ॥
॥ਸੋਚ ਉਸਾਸ ਸਮੀਰ ਤਰੰਗਾ ॥ਧੀਰਜ ਤਟ ਤਰ ਬਰ ਕਰ ਭੰਗਾ
॥ਬਿਖਮ ਬਿਖਾਦ ਤੁਰਾਵਤ ਧਾਰਾ ॥ਭੈ ਭ੍ਰਮ ਭਵਰ ਅਵਰਤ ਅਪਾਰ
॥ਕੇਵਟ ਬੁਧ ਬਿਦਿਆ ਬਡਿ ਨਾਵਾ ॥ਸਕਹਿ ਨ ਖੇਇ ਏਕ ਨਹਿ ਆਵਾ॥
॥ਬਨਚਰ ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਬਿਚਾਰੇ॥ ॥ਥਕੇ ਬਿਲੋਕ ਪਥਿਕ ਹਿਯ ਹਾਰੇ॥
॥ਆਸ੍ਰਮ ਉਦਧਿ ਮਿਲੀ ਜਬ ਜਾਈ ॥ਮਨਹੁਁ ਉਠੇਉ ਅੰਬੁਧਿ ਅਕੁਲਾਈ
॥ਸੋਕ ਬਿਕਲ ਦੋਊ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ ॥ਰਹਾ ਨ ਗਿਆਨ ਨ ਧੀਰਜ ਲਾਜਾ॥
॥ਭੂਪ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸਰਾਹੀ॥ ॥ਰੋਵਹਿ ਸੋਕ ਸਿੰਧੁ ਅਵਗਾਹੀ॥

ਛੰਦ ॥ਅਵਗਾਹਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ ਸੋਚਹਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਮਹਾ॥
ਦੈ ਦੋਖ ਸਕਲ ਸਰੋਖ ਬੋਲਹਿ ਬਾਮ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ਕਹਾ॥
॥ਸੁਰ ਸਿਧ ਤਾਪਸ ਜੋਗਿ ਜਨ ਮੁਨਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਬਿਦੇਹ ਕੀ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਨ ਸਮਰਥ ਕੋਊ ਜੋ ਤਰਿ ਸਕੈ ਸਰਿਤ ਸਨੇਹ ਕੀ

ਸੋ: ॥ਕਿਯੇ ਅਮਿਤ ਉਪਦੇਸ ਜਹਂ ਤਹਂ ਲੋਗਨ ਮੁਨਿ ਬਰਨ॥
॥ਧੀਰਜ ਧਰਿਯ ਨਰੇਸ ਕਹੋ ਬਸਿਸ਼ਟ ਬਿਦੇਹ ਸਨ॥ ੧੦

॥ਜਾਸੁ ਗਿਆਨ ਰਵਿ ਭਵ ਨਿਸਿ ਨਾਸਾ॥ ॥ਬਚਨ ਕਿਰਣ ਮੁਨਿ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸ
॥ਤਿਹਿ ਕਿ ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਨਿਯਰਾਈ ॥ਯਹਿ ਸਿਯਾ ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਬਡਾਈ
॥ਬਿਖਈ ਸਾਧਕ ਸਿਧ ਸਯਾਨੇ॥ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਜੀਵ ਜਗ ਬੇਦ ਬਖਾਨੇ॥
॥ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਸਰਸ ਮਨ ਜਾਸੂ॥ ॥ਸਾਧੁ ਸਭਾ ਬਡ ਆਦਰ ਤਾਸੂ॥
॥ਸੋਹ ਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨ ਗਿਆਨਾ ॥ਕਰਣ ਧਾਰ ਬਿਨੁ ਜਿਮਿ ਜਲਜਾਨ

॥ਮੁਨਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਦੇਹ ਸਮੁਝਾਏ ॥ਰਾਮ ਘਾਟ ਸਬ ਲੋਗ ਅਨ੍ਹਾਏ॥
॥ਸਕਲ ਸੋਕ ਸੰਕੁਲ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ॥ਸੋ ਬਾਸਰ ਬੀਤੇਉ ਬਿਨੁ ਬਾਰੀ॥
॥ਪਸੁ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗਨ ਨ ਕੀਨ ਅਹਾਰ ॥ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਜਨ ਕਰ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ

ਦੋ: ॥ਦ੍ਵਿਉ ਸਮਾਜ ਨਿਮਿ ਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਨਹਾਨੇ ਪ੍ਰਾਤ॥
॥ਬੈਠੇ ਸਬ ਬਟ ਬਿਟਪ ਤਰ ਮਨ ਮਲੀਨ ਕ੍ਰਿਸ ਗਾਤ॥ ੨੭੬

॥ਜੇ ਮਹਿ ਸੁਰ ਦਸਰਥ ਪੁਰ ਬਾਸੀ॥ ॥ਜੇ ਮਿਥਲਾ ਪਤਿ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀ॥
॥ਹੰਸ ਬੰਸ ਗੁਰ ਜਨਕ ਪੁਰੋਧਾ॥ ॥ਜਿਨ ਜਗ ਮਗੁ ਪਰਮਾਰਥ ਸੋਧਾ॥
॥ਲਗੇ ਕਹਨ ਉਪਦੇਸ ਅਨੇਕਾ॥ ॥ਸਹਿਤ ਧਰਮ ਨਯ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕਾ॥
॥ਕੌਸਿਕ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪੁਰਾਨੀ॥ ॥ਸਮੁਝਾਈ ਸਬ ਸਭਾ ਸੁਬਾਨੀ॥
॥ਤਬ ਰਘੁਨਾਥ ਕੌਸਿਕਹਿ ਕਹੇਊ॥ ॥ਨਾਥ ਕਾਲ੍ਹਿ ਜਲ ਬਿਨ ਸਭ ਰਹੇਊ॥
॥ਮੁਨਿ ਕਹਿ ਉਚਿਤ ਕਹਤ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਗਯਉ ਬੀਤਿ ਦਿਨ ਪਹਰ ਅਢਾਈ॥
॥ਰਿਖਿ ਰੁਖ ਲਖਿ ਕਹ ਤਿਰਹੁਤਿ ਰਾਜੂ॥ ॥ਇਹਾਂ ਉਚਿਤ ਨਹਿ ਅਸਨ ਅਨਾਜੂ॥
॥ਕਹਾ ਭੂਪ ਭਲ ਸਬਹਿ ਸੁਹਾਨਾ॥ ॥ਪਾਇ ਰਜਾਯਸ ਚਲੇ ਨਹਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਫਲ ਫੂਲ ਦਲ ਮੂਲ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ॥
॥ਲੈ ਆਏ ਬਨਚਰ ਬਿਪੁਲ ਭਰਿ ਭਰਿ ਕਾਵਰਿ ਭਾਰ॥

॥ਕਾਮਦ ਭੇ ਗਿਰਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦਾ ॥ਅਵਲੋਕਤ ਅਪਹਰਤ ਬਿਖਾਦਾ॥
॥ਸਰ ਸਰਿਤਾ ਬਨ ਭੂਮਿ ਬਿਭਾਗਾ॥ ॥ਜਨੁ ਉਮਗਤ ਆਨੰਦ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
॥ਬੇਲਿ ਬਿਟਪ ਸਭ ਸਫਲ ਸਫੂਲਾ ॥ਬੋਲਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਅਲਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਬਨ ਅਧਿਕ ਉਛਾਹੂ॥ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਸਮੀਰ ਸੁਖਦ ਸਬ ਕਾਹੂ॥
॥ਜਾਇ ਨ ਬਰਨਿ ਮਨੋਹਰਤਾਈ॥ ॥ਜਨੁ ਮਹਿ ਕਰਤਿ ਜਨਕ ਪਹੁਨਾਈ॥
॥ਤਬ ਸਬ ਲੋਗ ਨਹਾਇ ਨਹਾਈ॥ ॥ਰਾਮ ਜਨਕ ਮੁਨਿ ਆਯਸ ਪਾਈ॥
॥ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਤਰੁਬਰ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਪੁਰਜਨ ਉਤਰਨ ਲਾਗੇ॥
॥ਦਲ ਫਲ ਮੂਲ ਕੰਦ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ਪਾਵਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਧਾ ਸਮਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਦਰ ਸਬ ਕਹਂ ਰਾਮ ਗੁਰ ਪਠਯੇ ਭਰਿ ਭਰਿ ਭਾਰ॥
॥ਪੂਜਿ ਪਿਤਰ ਸੁਰ ਅਤਿਥਿ ਗੁਰ ਲਗੇ ਕਰਨ ਫਲਹਾਰ॥ ੨੭੮

੨੮੭
੫੮੮

੨੮੮
੧੮੯

ਚੌ:

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਸਰ ਬੀਤੇ ਚਾਰੀ॥ ॥ਰਾਮ ਨਿਰਖਿ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਦੁਹੂੰ ਸਮਾਜ ਅਸਿ ਰੁਚਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਬਿਨੁ ਸਿਅ ਰਾਮ ਫਿਰਬ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਸੰਗ ਬਨ ਬਾਸੂ॥ ॥ਕੋਟਿ ਅਮਰ ਪੁਰ ਸਰਿਸ ਸੁਪਾਸੂ॥
॥ਪਰਿਹਰਿ ਲਖਣ ਰਾਮ ਬੈਦੇਹੀ॥ ॥ਜੇਹਿ ਘਰ ਭਾਵ ਬਾਮ ਬਿਧਿ ਤੇਹੀ॥
॥ਦਾਹਿਨ ਦੈਵ ਹੋਇ ਜਬ ਸਬਹੀ॥ ॥ਰਾਮ ਸਮੀਪ ਬਸਿਅ ਬਨ ਤਬਹੀ॥
॥ਮੰਦਾਕਿਨਿ ਮੱਜਨ ਤਿਹੰ ਕਾਲਾ॥ ॥ਰਾਮ ਦਰਸ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਮਾਲਾ॥
॥ਅਟਨ ਰਾਮ ਗਿਰ ਬਨ ਤਾਪਸ ਥਲ॥ ॥ਅਸਨ ਅਮਿਅ ਸਮ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ॥
॥ਸੁਖ ਸਮੇਤ ਸੰਬਤ ਦੁਇ ਸਾਤਾ॥ ॥ਪਲ ਸਮ ਹੋਹਿੰ ਨ ਜਨਿਅਹਿ ਜਾਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਏਹਿ ਸੁਖ ਜੋਗ ਨ ਲੋਗ ਸਬ ਕਹਹਿੰ ਕਹਾਂ ਅਸਿ ਭਾਗ॥
॥ਸਹਜ ਸੁਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੁਹੂੰ ਰਾਮ ਚਰਣ ਅਨੁਰਾਗ॥ ੨੭੯

॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੁਨਤ ਮਨ ਹਰਹੀਂ॥
॥ਸੀਅ ਮਾਤੁ ਤੇਹਿ ਸਮਯ ਪਠਾਈ॥ ॥ਦਾਸੀ ਦੇਖਿ ਸੁਅਵਸਰ ਆਈ॥
॥ਸਾਵਕਾਸ ਸੁਨਿ ਸਬ ਸਿਯ ਸਾਸੂ॥ ॥ਆਇਉ ਜਨਕ ਰਾਜ ਰਨਿਵਾਸੂ॥
॥ਕੌਸੱਲਯਾ ਸਾਦਰ ਸਨਮਾਨੀ॥ ॥ਆਸਨ ਦੀਨ੍ਹ ਸਮਯ ਸਮ ਆਨੀ॥
॥ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸਕਲ ਦੁਹੂੰ ਓਰਾ॥ ॥ਦ੍ਰਵਹਿੰ ਦੇਖਿ ਸੁਨਿ ਕੁਲਿਸ ਕਠੋਰਾ॥
॥ਪੁਲਕ ਸਿਥਿਲ ਤਨੁ ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਚਨ॥ ॥ਮਹਿ ਨਖ ਲਿਖਨ ਲਗੀਂ ਸਬ ਸੋਚਨ॥
॥ਸਬ ਸਿਅ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ॥ ॥ਜਨੁ ਕਰੁਣਾ ਬਹੁ ਭੇਖ ਬਿਸੂਰਤਿ॥
॥ਸੀਅ ਮਾਤੁ ਕਹ ਬਿਧਿ ਬੁਧਿ ਬਾਂਕੀ॥ ॥ਜਿਨਿ ਪੈ ਫੇਨੁ ਫੋਰ ਪਾਵਿ ਟਾਂਕੀ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿਅ ਸੁਧਾ ਦੇਖਿਅ ਗਰਲ ਸਬ ਕਰਤੂਤਿ ਕਰਾਲ॥
॥ਜਹਿੰ ਤਹਿੰ ਕਾਕ ਉਲੂਕ ਬਕ ਮਾਨਸ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਰਾਲ॥ ੨੮੦

॥ਸੁਨਿ ਸਸੋਚ ਕਹ ਦੇਵਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ॥ ॥ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਅਤਿ ਬਿਪਰੀਤ ਬਿਚਿਤ੍ਰ॥
॥ਜੋ ਸਜਿ ਪਾਲੈ ਹਰੈ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਬਾਲ ਕੇਲਿ ਸਮ ਬਿਧਿ ਮਤਿ ਭੋਰੀ॥
॥ਕੌਸਲਯਾ ਕਹ ਦੋਖ ਨ ਕਾਹੂ॥ ॥ਕਰਮ ਬਿਵਸ ਦੁਖ ਸੁਖ ਛਤਿ ਲਾਹੂ॥
॥ਕਠਿਨ ਕਰਮ ਗਤਿ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ॥ ॥ਜੋ ਸੁਭ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਫਲ ਦਾਤਾ॥
॥ਈਸ ਰਜਾਇ ਸੀਸ ਸਬਹੀ ਕੇ॥ ॥ਉਤਪਤਿ ਥਿਤਿ ਲਯ ਬਿਖੋ ਅਮੀ ਕੇ॥

॥ਦੇਖਿ ਮੋਹ ਬਸ ਜੋਇਜ ਬਾਦੀ॥ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਅਸ ਅਚਲ ਅਨਾਦੀ
ਭੂਪਤਿ ਜਿਅਬ ਮਰਬ ਉਰ ਆਨੀ॥ ਸੋਚਿਅ ਸਖਿ ਲਖਿ ਨਿਜ ਹਿਤ ਹਾਨੀ
॥ਸੀਅ ਮਾਤੁ ਕਹੁ ਸਤ ਸੁਬਾਨੀ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੀ ਅਵਧਿ ਅਵਧ ਪਤਿ ਰਾਨੀ

ਦੋ: ॥ਲਖਣ ਰਾਮ ਸਿਯ ਜਾਹਿ ਬਨ ਭਲ ਪਰਿਣਾਮ ਨ ਪੋਚ॥
॥ਗਹਬਰਿ ਹਿਅ ਕਹ ਕੌਸਲਿਆ ਮੋਹਿ ਭਰਤ ਕਰ ਸੋਚ॥ ੨੭੧

॥ਈਸ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਸੀਸ ਤੁਮਾਰੀ॥ ਸੁਤ ਸੁਤ ਬਧੂ ਦੇਵ ਸਰਿ ਬਾਰੀ
॥ਰਾਮ ਸਪਥ ਮੈ ਕੀਨ ਨ ਕਾਊ॥ ਸੋ ਕਰਿ ਸਖੀ ਕਹੈਂ ਸਤ ਭਾਊ॥
ਭਰਤ ਸੀਲ ਗੁਨ ਬਿਨਯ ਬਡਾਈ॥ ਭਾਯਪ ਭਗਤਿ ਭਰੋਸ ਭਲਾਈ॥
॥ਕਹਤ ਸਾਰਦਹੁ ਕੈ ਮਤਿ ਹੀਚੇ॥ ਸਾਗਰ ਸੀਪ ਕਿ ਜਾਹਿ ਉਲੀਚੇ॥
॥ਜਾਨੌ ਸਦਾ ਭਰਤ ਕੁਲ ਦੀਪਾ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੁਹਿ ਕਹਿਉ ਮਹੀਪਾ॥
॥ਕਸੇ ਕਨਕ ਮਣਿ ਪਾਰਖਿ ਪਾਏ॥ ਪੁਰਖ ਪਰਿਖਿਅਜੇ ਸਮਯ ਸੁਭਾਏ॥
॥ਅਨੁਚਿਤ ਆਜੁ ਕਹਬ ਅਸ ਮੋਰਾ॥ ਸੋਕ ਸਨੇਹ ਸਯਾਨਪ ਥੋਰਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਰਸਰਿ ਸਮ ਪਾਵਨ ਬਾਨੀ॥ ਭਈ ਸਨੇਹ ਬਿਕਲ ਸਭ ਰਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਕੌਸਲਿਆ ਕਹ ਧੀਰ ਧਰਿ ਸੁਨਹੁ ਦੇਵਿ ਮਿਥਿਲੇਸ॥
॥ਕੋ ਬਿਬੇਕ ਨਿਧਿ ਵੱਲਭਹਿ ਤੁਮਹਿ ਸਕੈ ਉਪਦੇਸ॥ ੨੭੨

॥ਰਾਨਿ ਰਾਯ ਸਨ ਅਵਸਰ ਪਾਈ॥ ਅਪਨੀ ਭਾਤਿ ਕਹਬ ਸਮਝਾਈ॥
॥ਰਖਿਅਹਿ ਲਖਣ ਭਰਤ ਗਵਨਹਿ ਬਨ॥ ਜੋ ਯਹ ਮਤ ਮਾਨੈ ਮਹੀਪ ਮਨ॥
॥ਤੌ ਭਲ ਜਤਨ ਕਰਬ ਸੁਬਿਚਾਰੀ॥ ਮੋਰੇ ਸੋਚ ਭਰਤ ਕਰ ਭਾਰੀ॥
॥ਗੂਢ ਸਨੇਹ ਭਰਤ ਮਨ ਮਾਹੀ॥ ਰਹੇਂ ਨੀਕ ਮੋਹਿ ਲਾਗਤ ਨਾਹੀ॥
॥ਲਖਿ ਸੁਭਾਵ ਸੁਨਿ ਸਰਲ ਸੁਬਾਨੀ॥ ਸਭ ਭਈ ਮਗਨ ਕਰੁਣ ਰਸ ਰਾਨੀ॥
॥ਨਭ ਪ੍ਰਸੂਨ ਝਰਿ ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਧੁਨਿ॥ ਸਿਥਿਲ ਸਨੇਹ ਸਿੱਧ ਜੋਗੀ ਮੁਨਿ॥
॥ਸਭ ਰਨਿਵਾਸ ਬਿਥਕਿ ਲਖਿ ਰਹੇਊ॥ ਤਬ ਧਰਿ ਧੀਰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕਹੇਊ॥
॥ਦੇਵਿ ਦੰਡ ਜੁਗ ਜਾਮਿਨ ਬੀਤੀ॥ ਰਾਮ ਮਾਤੁ ਸੁਨਿ ਉਠੀ ਸਪ੍ਰੀਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਬੇਗਿ ਪਾਉ ਧਾਰਿਅ ਥਲਹਿ ਕਹ ਸਨੇਹ ਸਤਭਾਯ॥
॥ਹਮਰੇ ਤੌ ਅਬ ਈਸ ਗਤਿ ਕੈ ਮਿਥਿਲੇਸ ਸਹਾਯ॥ ੨੭੩

੨੯੦
੨੧੦

ਲਖਿ ਸਨੇਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤਾ। ਜਨਕ ਪ੍ਰਿਯਾ ਗਹਿ ਪਾਦ ਪੁਨੀਤਾ।
ਦੇਵਿ ਉਚਿਤ ਅਸ ਬਿਨਯ ਤੁਮਾਰੀ। ਦਸਰਥ ਘਰਨਿ ਰਾਮ ਮਹਤਾਰੀ।
ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੇ ਨੀਚਹੰ ਆਦਰਹੀਂ। ਅਗਨਿ ਧੂਮ ਗਿਰਿ ਸਿਰ ਤ੍ਰਿਣ ਧਰਹੀਂ।
ਸੇਵਕ ਰਾਉ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ। ਸਦਾ ਸਹਾਯ ਮਹੇਸ ਭਵਾਨੀ।
ਰਉਰੇ ਅੰਗ ਜੋਗ ਜਗ ਕੋ ਹੈ। ਦੀਪ ਸਹਾਇ ਕਿ ਦਿਨਕਰ ਸੋਹੈ।
ਰਾਮ ਜਾਇ ਬਨ ਕਰਿ ਸੁਰ ਕਾਜੂ। ਅਚਲ ਅਵਧਪੁਰ ਕਰਿਹਹਿ ਰਾਜੂ।
ਅਮਰ ਨਾਗ ਨਰ ਰਾਮ ਬਾਹ ਬਲ। ਸੁਖ ਬਸਿਹਹਿ ਅਪਨ ਅਪਨੇ ਥਲ।
ਯਹ ਸਭ ਜਾਗਯਵਲਕ ਕਹਿ ਰਾਖਾ। ਦੇਵਿ ਨ ਹੋਇ ਮੁਧਾ ਮੁਨਿ ਭਾਖਾ॥

ਦੋ: ॥ਅਸ ਕਹਿ ਪਗ ਪਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਸਿਯ ਹਿਤ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਇ
॥ਸਿਯ ਸਮੇਤ ਸਿਯ ਮਾਤੁ ਤਬ ਚਲੀ ਸੁ ਆਯਸੁ ਪਾਇ। ੨੭੪

ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਜਨਹਿੰ ਮਿਲੀ ਬੈਦੇਹੀ। ਜੋ ਜੇਹਿ ਜੋਗ ਭਾਂਤਿ ਤਸ ਤੇਹੀਂ।
ਤਾਪਸ ਭੇਖ ਜਾਨਕਿਹਿ ਦੇਖੀ। ਭੋ ਸਭ ਬਿਕਲ ਬਿਖਾਦ ਬਿਸੇਖੀ।
ਜਨਕ ਰਾਮ ਗੁਰ ਆਯਸ ਪਾਈ। ਚਲੇ ਥਲਹਿ ਸਿਯ ਦੇਖੀ ਆਈ।
ਲੀਨ੍ਹ ਲਾਇ ਉਰ ਜਨਕ ਜਾਨਕੀ। ਪਾਹੁਨ ਪਾਵਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਾਣ ਕੀ।
ਉਰ ਉਮਗੇਅ ਅੰਬੁਧਿ ਅਨੁਰਾਗੂ। ਭਯਉ ਭੂਪ ਮਨ ਮਨਹੁ ਪ੍ਰਯਾਗੂ।
ਸਿਯ ਸਨੇਹ ਬਟ ਬਾਢਤ ਜੋਹਾ। ਤਾ ਪਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਸੁ ਸੋਹਾ।
ਚਿਰੰਜੀਵ ਮੁਨਿ ਗਯਾਨ ਬਿਕਲ ਜਨੁ। ਬੂਡਤ ਲਹਉ ਬਾਲ ਅਵਲੰਬਨੁ।
ਮੋਹ ਮਗਨ ਮਤਿ ਨਹਿ ਬਿਦੇਹ ਕੀ। ਮਹਿਮਾ ਸਿਯ ਰਘੁਵਰ ਸਨੇਹ ਕੀ।

ਦੋ: ॥ਸਿਯ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸਨੇਹ ਬਸ ਬਿਕਲ ਨ ਸਕੀ ਸੰਭਾਰਿ।
॥ਧਰਨਿ ਸੁਤਾ ਧੀਰਜ ਧਰਉ ਸਮਯ ਸੁ ਧਰਮ ਬਿਚਾਰਿ। ੨੭੫

ਤਾਪਸ ਭੇਖ ਜਨਕ ਸਿਯ ਦੇਖੀ। ਭਯਉ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਿਤੋਖ ਬਿਸੇਖੀ।
ਪੁਤ੍ਰਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਿਯੇ ਕੁਲ ਦੋਊ। ਸੁਜਸ ਧਵਲ ਜਗ ਕਹ ਸਭ ਕੋਊ।
ਜਿਤਿ ਸੁਰਸਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਰਿ ਤੋਰੀ। ਗਵਨ ਕੀਨ ਬਿਧਿ ਅੰਡ ਕਰੋਰੀ।
ਗੰਗ ਅਵਨਿ ਥਲ ਤੀਨਿ ਬਡੇਰੇ। ਇਹਿ ਕਿਯ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਘਨੇਰੇ।
ਪਿਤ ਕਹਿ ਸਤਿ ਸਨੇਹ ਸੁਬਾਨੀ। ਸੀਯ ਸਕੁਚਿ ਮਨ ਮਾਹਿੰ ਸਮਾਨੀ।

।ਪੁਨਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਲੀਨ ਉਰ ਲਾਈ। ।ਸਿਖ ਆਸਿਖ ਹਿਤ ਦੀਨ ਸੁਹਾਈ॥
।ਕਹਤਿ ਨ ਸੀਅ ਸਕੁਚਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਇਹਾਂ ਬਸਬ ਰਜਨੀ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
।ਲਖਿ ਰੁਖ ਰਾਨਿ ਜਨਾਯਉ ਰਾਊ। ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਰਾਹਤ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ॥

ਦੋ: ।ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਿਲਿ ਭੇਂਟਿ ਸਿਯ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਸਨਮਾਨਿ।
।ਕਹੀ ਸਮਯ ਸਿਰ ਭਰਤ ਗਤਿ ਰਾਨਿ ਸੁਬਾਨਿ ਸਯਾਨਿ॥ ੨੭੬

।ਸੁਨਿ ਭੂਪਾਲ ਭਰਤ ਬ੍ਯਵਹਾਰੂ। ਸੋਨ ਸੁਗੰਧ ਸੁਧਾ ਸਸਿ ਸਾਰੂ॥
ਮੂੰਦੇ ਸਜਲ ਨਯਨ ਪੁਲਕੇ ਤਨ। ।ਸੁਜਸੁ ਸਰਾਹਨ ਲਗੇ ਮੁਦਿਤ ਮਨ॥
।ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਨੁ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਲੋਚਨਿ। ਭਰਤ ਕਥਾ ਭਵ ਬੰਧ ਬਿਮੋਚਨਿ॥
।ਧਰਮ ਰਾਜ ਨਯ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰੂ। ਇਹਾਂ ਜਥਾ ਮਤਿ ਮੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰੂ॥
।ਸੋ ਮਤਿ ਮੋਰਿ ਭਰਤ ਮਹਿਮਾਹੀ। ।ਕਹੈ ਕਾਹ ਛਲਿ ਛੁਅਤਿ ਨ ਛਾਂਹੀ॥
ਬਿਧਿ ਗਨਪਤਿ ਅਹਿਪਤਿ ਸਿਵ ਸਾਰਦ। ।ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਬੁਧ ਬੁਧਿ ਬਿਸਾਰਦ॥
।ਭਰਤ ਚਰਿਤ ਕੀਰਤਿ ਕਰਤੂਤੀ। ।ਧਰਮ ਸੀਲ ਗੁਨ ਬਿਮਲ ਬਿਭੂਤੀ॥
ਸਮੁਝਤ ਸੁਨਤ ਸੁਖਦ ਸਬ ਕਾਹੂ। ।ਸੁਚਿ ਸੁਰਸਰਿ ਰੁਚਿ ਨਿਦਰਿ ਸੁਧਾਹੂ॥

ਦੋ: ।ਨਿਰਵਧਿ ਗੁਨ ਨਿਰੁਪਮ ਪੁਰਖ ਭਰਤ ਭਰਤ ਸਮ ਜਾਨਿ।
।ਕਹੀ ਸੁਮੇਰ ਕਿ ਸੇਰ ਸਮ ਕਬਿ ਕੁਲ ਮਤਿ ਸਕੁਚਾਨਿ॥ ੨੭੭

।ਅਗਮ ਸਬਹਿ ਬਰਨਤ ਬਰਬਰਨੀ। ।ਜਿਮਿ ਜਲਹੀਨ ਮੀਨ ਗਮ ਧਰਨੀ॥
ਭਰਤ ਅਮਿਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ। ।ਜਾਨਹਿ ਰਾਮ ਨ ਸਕਹਿ ਬਖਾਨੀ॥
ਬਰਨਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਭਰਤ ਅਨੁਭਾਊ। ਤਿਯ ਜਿਯ ਕੀ ਰੁਚਿ ਲਖਿ ਕਹ ਰਾਊ॥
।ਬਹੁਰਹਿ ਲਖਨ ਭਰਤ ਬਨ ਜਾਹੀਂ। ।ਸਬ ਕਰ ਭਲ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
ਦੇਬਿ ਪਰੰਤੁ ਭਰਤ ਰਘੁਬਰ ਕੀ। ।ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਜਾਇ ਨਹਿ ਤਰਕੀ॥
ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਅਵਧਿ ਮਮਤਾ ਕੀ। ।ਜਦ੍ਯਪਿ ਰਾਮ ਸੀਮ ਸਮ ਤਾ ਕੀ॥
।ਪਰਮਾਰਥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਸੁਖ ਸਾਰੇ। ।ਭਰਤ ਨ ਸਪਨੇਹੁੰ ਮਨਹੁ ਨਿਹਾਰੇ॥
।ਸਾਧਨ ਸਿਧਿ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹੂ। ਮੋਹਿ ਲਖਿ ਪਰਤ ਭਰਤ ਮਤ ਏਹੂ॥

ਦੋ: ।ਭੋਰੇਹੁੰ ਭਰਤ ਨ ਪੇਲਿਹਹਿ ਮਨਸਹੁ ਰਾਮ ਰਜਾਇ।
।ਕਰਿਅ ਨ ਸੋਚ ਸਨੇਹ ਬਸ ਕਹਉ ਭੂਪ ਬਿਲਖਾਇ॥ ੨੭੮

॥ਰਾਮ ਭਰਤ ਗੁਨ ਗਨਤ ਸਪ੍ਰੀਤੀ॥ ॥ਨਿਸ ਦੰਪਤਿਹਿ ਪਲਕ ਸਮ ਬੀਤੀ॥
॥ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਾਤ ਜੁਗ ਜਾਗੇ॥ ॥ਨ੍ਹਾਇ ਨ੍ਹਾਇ ਸੁਰ ਪੂਜਨ ਲਾਗੇ॥
॥ਗੇ ਨਹਾਇ ਗੁਰ ਪਹਿ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਬੰਦਿ ਚਰਨ ਬੋਲੇ ਰੁਖ ਪਾਈ॥
॥ਨਾਥ ਭਰਤ ਪੁਰਜਨ ਮਹਤਾਰੀ॥ ॥ਸੋਕ ਬਿਕਲ ਬਨ ਬਾਸ ਦੁਖਾਰੀ॥
॥ਸਹਤ ਸਮਾਜ ਰਾਉ ਮਿਥਲੇਸੂ॥ ॥ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਭੇ ਸਹਤ ਕਲੇਸੂ॥
॥ਉਚਿਤ ਹੋਇ ਸੋ ਕੀਜਿਅ ਨਾਥਾ॥ ॥ਹਿਤ ਸਬਹੀ ਕਰ ਰੌਰੇ ਹਾਥਾ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਅਤਿ ਸਕੁਚੇ ਰਘੁਰਾਊ॥ ॥ਮੁਨਿ ਪੁਲਕੇ ਲਖਿ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ॥
॥ਤੁਮ ਬਿਨ ਰਾਮ ਸਕਲ ਸੁਖ ਸਾਜਾ॥ ॥ਨਰਕ ਸਰਿਸ ਦੁਹੁ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਜੀਵ ਕੇ ਜਿਅ ਸੁਖ ਕੇ ਸੁਖ ਰਾਮ॥
॥ਤੁਮ ਤਜਿ ਤਾਤ ਸੁਹਾਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਿਨਹਿ ਤਿਨਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਮ॥ ੨੮੯

॥ਸੋ ਸੁਖ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਰਿ ਜਾਊ॥ ॥ਜਹਾਂ ਨ ਰਾਮ ਪਦ ਪੰਕਜ ਭਾਊ॥
॥ਜੋਗ ਕੁਜੋਗ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨੂ॥ ॥ਜਹਾਂ ਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰਧਾਨੂ॥
॥ਤੁਮ ਬਿਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਤੁਮ ਤੇਹੀਂ॥ ॥ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ ਜਿਅ ਜੋ ਜਿਹ ਕੇਹੀਂ॥
॥ਰਾਉਰ ਆਯਸੁ ਸਿਰ ਸਬਹੀ ਕੇ॥ ॥ਬਿਦਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਗਤਿ ਸਬ ਨੀਕੇ॥
॥ਆਪ ਆਸ੍ਰਮਹਿ ਧਾਰਿਅ ਪਾਊ॥ ॥ਭਯੋ ਸਨੇਹ ਸਿਥਿਲ ਮੁਨਿਰਾਊ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬ ਰਾਮ ਸਿਧਾਏ॥ ॥ਰਿਖਿ ਧਰਿ ਧੀਰ ਜਨਕ ਪਹਿ ਆਏ॥
॥ਰਾਮ ਬਚਨ ਗੁਰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੁਨਾਏ॥ ॥ਸੀਲ ਸਨੇਹ ਸੁਭਾਇ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਮਹਾਰਾਜ ਅਬ ਕੀਜਿਅ ਸੋਈ॥ ॥ਸਬ ਕਰ ਧਰਮ ਸਹਤ ਹਿਤ ਹੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਗਿਆਨ ਨਿਧਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਚਿ ਧਰਮ ਧੀਰ ਨਰਪਾਲ॥
॥ਤੁਮ ਬਿਨ ਅਸਮੰਜਸ ਸਮਨ ਕੋ ਸਮਰਥ ਇਹ ਕਾਲ॥ ੨੯੦

॥ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਜਨਕ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ॥ਲਖਿ ਗਤਿ ਗਿਆਨ ਬਿਰਾਗ ਬਿਰਾਗੇ॥
॥ਸਿਥਿਲ ਸਨੇਹ ਗੁਨਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ॥ਆਏ ਇਹਾਂ ਕੀਨ ਭਲ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਰਾਮਹਿ ਰਾਇ ਕਹੇਉ ਬਨ ਜਾਨਾ॥ ॥ਕੀਨ ਆਪ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਮਾਨਾ॥
॥ਹਮ ਅਬ ਬਨ ਤੇ ਬਨਹਿ ਪਠਾਈ॥ ॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਫਿਰਬ ਬਿਬੇਕ ਬਡਾਈ॥
॥ਤਾਪਸ ਮੁਨਿ ਮਹਿਸੁਰ ਗਤਿ ਦੇਖੀ॥ ॥ਭਏ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਬਿਕਲ ਬਿਸੇਖੀ॥

॥ਸਮਅ ਸਮੁਝਿ ਧਾਰਿ ਧੀਰਜ ਰਾਜਾ॥ ॥ਚਲੇ ਭਰਤ ਪਹ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ॥
ਭਰਤ ਆਇ ਆਗੇ ਹੋਇ ਲੀਨ੍ਹੇ ॥ਅਵਸਰ ਸਰਿਸ ਸੁਆਸਨ ਦੀਨ੍ਹੇ॥
ਤਾਤ ਭਰਤ ਕਹ ਤੇਰਹੁਤਿ ਰਾਊ॥ ਤੁਮਹਿ ਬਿਦਿਤ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਭਾਊ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਸਤਅ ਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਰਤ ਸਬ ਕਰ ਸੀਲੁ ਸਨੇਹ॥
॥ਸੰਕਟ ਸਹਤ ਸੰਕੋਚ ਬਸ ਕਹਿਅ ਜੋ ਆਇਸੁ ਦੇਹ॥ ੨੮੧

ਸੁਨਿ ਤਨ ਪੁਲਕਿ ਨਯਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ, ॥ਬੋਲੇ ਭਰਤ ਧੀਰ ਧਰਿ ਭਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਿਯ ਪੂਜ੍ਯ ਪਿਤਾ ਸਮ ਆਪੂ ॥ਕੁਲਗੁਰ ਸਮ ਹਿਤ ਮਾਇ ਨ ਬਾਪੂ॥
ਕੌਸਿਕਾਦਿ ਮੁਨਿ ਸਚਿਵ ਸਮਾਜੂ॥ ॥ਗ੍ਯਾਨ ਅੰਬੁਨਿਧਿ ਆਪੁਨ ਆਜੂ॥
॥ਸਿਸੁ ਸੇਵਕ ਆਇਸੁ ਅਨੁਗਾਮੀ॥ ਜਾਨਿ ਮੋਹਿ ਸਿਖ ਦੇਇਅ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
॥ਏਹਿ ਸਮਾਜ ਥਲ ਬੂਝਬ ਰਾਉਰ ॥ਮੌਨ ਮਲੀਨ ਮੈਂ ਬੋਲਬ ਬਾਉਰ
ਛੋਟੇ ਬਦਨ ਕਹੌਂ ਬੜਿ ਬਾਤਾ॥ ॥ਛਿਮਬ ਤਾਤ ਲਖਿ ਬਾਮ ਬਿਧਾਤਾ
॥ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਰਾਨਾ ॥ਸੇਵਾ ਧਰਮ ਕਠਿਨ ਜਗ ਜਾਨਾ॥
॥ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮ ਸ੍ਵਾਰਥਹਿ ਬਿਰੋਧੂ॥ ॥ਬੈਰ ਅੰਧ ਪ੍ਰੇਮਹਿ ਨ ਪ੍ਰਬੋਧੂ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਖਿ ਰਾਮ ਰੁਖ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤ ਪਰਾਧੀਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨਿ॥
॥ਸਬ ਕੇ ਸੰਮਤ ਸਰਬ ਹਿਤ ਕਰਿਅ ਪ੍ਰੇਮ ਪਹਿਚਾਨਿ ੨੮੨

ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਦੇਖਿ ਸੁਭਾਊ ॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਸਰਾਹਤ ਰਾਊ॥
ਸੁਗਮ ਅਗਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਜੁ ਕਠੋਰੇ ॥ਅਰਥ ਅਮਿਤ ਅਤਿ ਆਖਰ ਥੋਰੇ॥
ਜ੍ਯੋਂ ਮੁਖ ਮੁਕਰ ਮੁਕਰ ਨਿਜ ਪਾਨੀ ॥ਗਹਿ ਨ ਜਾਇ ਅਸ ਅਦ੍ਭੁਤ ਬਾਨੀ॥
॥ਭੂਪ ਭਰਤ ਮੁਨਿ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜੂ॥ ਗੇ ਜਹਿੰ ਬਿਬੁਧ ਕੁਮੁਦ ਦ੍ਵਿਜਰਾਜੂ॥
ਸੁਨਿ ਸੁਧਿ ਸੋਚ ਬਿਕਲ ਸਬ ਲੋਗਾ ਮਨਹੁੰ ਮੀਨ ਗਣ ਨਵ ਜਲ ਜੋਗਾ॥
ਦੇਵ ਪ੍ਰਥਮ ਕੁਲ ਗੁਰ ਗਤਿ ਦੇਖੀ ॥ਨਿਰਖਿ ਬਿਦੇਹ ਸਨੇਹ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਮਯ ਭਰਤ ਨਿਹਾਰੇ॥ ॥ਸੁਰ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਹਹਰਿ ਹਿਯ ਹਾਰੇ॥
ਸਬ ਕੋਉ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਮਯ ਪੇਖਾ ॥ਭਯੋ ਅਲੇਖ ਸੋਚ ਬਸ ਲੇਖਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਸੰਕੋਚ ਬਸ ਕਹ ਸੰਕੋਚ ਸੁਰ ਰਾਜ॥
॥ਰਚਹੁ ਪ੍ਰਪੰਚਹਿ ਪੰਚ ਮਿਲਿ ਨਾਹਿਤ ਭਯੋ ਅਕਾਜ॥ ੨੮੩

ਸੁਰਨ ਸੁਮਿਰਿ ਸਾਰਦਾ ਸਰਾਹੀ। ਦੇਵਿ ਦੇਵ ਸਰਣਾਗਤ ਪਾਹੀ।
ਫੇਰਿ ਭਰਤ ਮਤਿ ਕਰਿ ਨਿਜ ਮਾਯਾ। ਪਾਲੁ ਬਿਬੁਧ ਕੁਲ ਕਰਿ ਛਲ ਛਾਯਾ।
ਬਿਬੁਧ ਬਿਨਯ ਸੁਨਿ ਦੇਵਿ ਸਯਾਨੀ। ਬੋਲੀ ਸੁਰ ਸ੍ਵਾਰਥ ਜੜ ਜਾਨੀ।
ਮੋ ਸਨ ਕਹਹੁ ਭਰਤ ਮਤਿ ਫੇਰੂ। ਲੋਚਨ ਸਹਸ ਨ ਸੂਝ ਸੁਮੇਰੂ।
ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਹਰ ਮਾਯਾ ਬੜਿ ਭਾਰੀ। ਸੋਉ ਨ ਭਰਤ ਮਤਿ ਸਕੈ ਨਿਹਾਰੀ।
ਸੋ ਮਤਿ ਮੋਹਿ ਕਹਤ ਕਰੁ ਭੋਰੀ। ਚੰਦਿਨਿ ਕਰ ਕਿ ਚੰਡਕਰ ਚੋਰੀ।
ਭਰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਿਯ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸੂ। ਤਹਿਂ ਕਿ ਤਿਮਿਰ ਜਹਂ ਤਰਣਿ ਪ੍ਰਕਾਸੂ।
ਅਸ ਕਹਿ ਸਾਰਦ ਗਇ ਬਿਧਿ ਲੋਕਾ। ਬਿਬੁਧ ਬਿਕਲ ਨਿਸਿ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਾ।

ਦੋ: ॥ਸੁਰ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਮਲੀਨ ਮਨ ਕੀਨ੍ਹ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਕੁਠਾਟੁ॥
॥ਰਚਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਬਲ ਭਯ ਭ੍ਰਮ ਅਰਤਿ ਉਚਾਟੁ॥ ੨੮੪

ਕਰਿ ਕੁਚਾਲਿ ਸੋਚਤ ਸੁਰ ਰਾਜੂ। ਭਰਤ ਹਾਥ ਸਭੁ ਕਾਜੁ ਅਕਾਜੂ।
ਗਏ ਜਨਕੁ ਰਘੁਨਾਥ ਸਮੀਪਾ। ਸਨਮਾਨੇ ਸਭ ਰਵਿਕੁਲ ਦੀਪਾ।
ਸਮਯ ਸਮਾਜ ਧਰਮ ਅਵਿਰੋਧਾ। ਬੋਲੇ ਤਬ ਰਘੁਬੰਸ ਪੁਰੋਧਾ।
ਜਨਕ ਭਰਤ ਸੰਬਾਦੁ ਸੁਨਾਈ। ਭਰਤ ਕਹਾਉਤਿ ਕਹੀ ਸੁਹਾਈ।
ਤਾਤ ਰਾਮ ਜਸ ਆਯਸੁ ਦੇਹੂ। ਸੋ ਸਭੁ ਕਰੈ ਮੋਰ ਮਤ ਏਹੂ।
ਸੁਨਿ ਰਘੁਨਾਥ ਜੋਰਿ ਜੁਗ ਪਾਨੀ। ਬੋਲੇ ਸਤ ਸਰਲ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ।
ਬਿਦ੍ਯਮਾਨ ਆਪੁਨਿ ਮਿਥਿਲੇਸੂ। ਮੋਰ ਕਹਬ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਭਦੇਸੂ।
ਰਾਉਰ ਰਾਯ ਰਜਾਯਸੁ ਹੋਈ। ਰਾਉਰਿ ਸਪਥ ਸਹੀ ਸਿਰ ਸੋਈ।

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਸਪਥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਜਨਕੁ ਸਕੁਚੇ ਸਭਾ ਸਮੇਤ॥
॥ਸਕਲ ਬਿਲੋਕਹਿ ਭਰਤ ਮੁਖ ਬਨੈ ਨ ਉਤਰ ਦੇਤ॥ ੨੮੫

ਸਭਾ ਸਕੁਚ ਬਸ ਭਰਤ ਨਿਹਾਰੀ। ਰਾਮ ਬੰਧੁ ਧਰਿ ਧੀਰਜੁ ਭਾਰੀ।
ਕੁਸਮਉ ਦੇਖਿ ਸਨੇਹ ਸੰਭਾਰਾ। ਬਢਤ ਬਿੰਧ ਜਿਮਿ ਘਟਜ ਨਿਵਾਰਾ।
ਸੋਕ ਕਨਕਲੋਚਨ ਮਤਿ ਛੋਨੀ। ਹਰੀ ਬਿਮਲ ਗੁਣ ਗਣ ਜਗਜੋਨੀ।
ਭਰਤ ਬਿਬੇਕ ਬਰਾਹ ਬਿਸਾਲਾ। ਅਨਾਯਾਸ ਉਧਰੀ ਤਿਹਿ ਕਾਲਾ।
ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਸਭ ਕਹਿ ਕਰ ਜੋਰੇ। ਰਾਮ ਰਾਉ ਗੁਰ ਸਾਧੁ ਨਿਹੋਰੇ।

॥ਦੰਭ ਨਿਆਜ ਅਤਿ ਅਨੁਚਿਤ ਮੋਰਾ। ॥ਕਹਉ ਬਦਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ॥
॥ਹਿਯ ਸਿਮਰੀ ਸਾਰਦਾ ਸੁਹਾਈ। ਮਾਨਸ ਤੇ ਮੁਖ ਪੰਕਜ ਆਈ॥
ਬਿਮਲ ਬਿਵੇਕ ਧਰਮ ਨਯ ਸਾਲੀ। ਭਰਤ ਭਾਰਤੀ ਮੰਜੁ ਮਰਾਲੀ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਰਖਿ ਬਿਵੇਕ ਬਿਲੋਚਨਨ ਸਿਥਲ ਸਨੇਹ ਸਮਾਜ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਬੋਲੇ ਭਰਤ ਸਿਮਰ ਸੀਯ ਰਘੁਰਾਜ॥ ੨੯੬

ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਗੁਰ ਸ੍ਵਾਮੀ। ॥ਪੂਜ੍ਯ ਪਰਮ ਹਿਤ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
ਸਰਲ ਸੁਸਾਹਿਬ ਸੀਲ ਨਿਧਾਨੂ। ਪ੍ਰਣਤਪਾਲ ਸਰਬਗ੍ਯ ਸੁਜਾਨੂ॥
ਸਮਰਥ ਸਰਣਾਗਤ ਹਿਤਕਾਰੀ। ਗੁਣ ਗਾਹਕ ਅਵਗੁਣ ਅਘ ਹਾਰੀ॥
ਸ੍ਵਾਮਿ ਗੁਸਾਇਹਿ ਸਰਿਸ ਗੁਸਾਈਂ। ਮੋਹਿ ਸਮਾਨ ਮੈਂ ਸਾਇ ਦੁਹਾਈ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਤੁ ਬਚਨ ਮੋਹ ਬਸ ਪੇਲੀ। ॥ਆਯਉ ਇਹਾਂ ਸਮਾਜ ਸਕੇਲੀ॥
ਜਗ ਭਲ ਪੋਚ ਊਚ ਅਰ ਨੀਚੂ। ॥ਅਮੀ ਅਮਰਪਦ ਮਾਹੁਰ ਮੀਚੂ॥
ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਮੇਟਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਦੇਖਾ ਸੁਨਾ ਕਤਹੂੰ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ॥
ਸੋ ਮੈਂ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕੀਨਿ ਢਿਠਾਈ। ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨੀ ਸਨੇਹ ਸੇਵਕਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਲਾਈ ਆਪਨੀ ਨਾਥ ਕੀਨਿ ਭਲ ਮੋਰ॥
॥ਦੂਖਨ ਭੇ ਭੂਖਨ ਸਰਿਸ ਸੁਜਸ ਚਾਰੁ ਚਹੁ ਓਰ॥ ੨੯੭

॥ਰਾਉਰਿ ਰੀਤਿ ਸੁਬਾਨਿ ਬਡਾਈ॥ ਜਗਤ ਬਿਦਿਤ ਨਿਗਮਾਗਮ ਗਾਈ॥
ਕੂਰ ਕੁਟਿਲ ਖਲ ਕੁਮਤਿ ਕਲੰਕੀ। ਨੀਚ ਨਿਸੀਲ ਨਿਰੀਸ ਨਿਸੰਕੀ॥
ਤੇਉ ਸੁਨਿ ਸਰਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ। ਸਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਿਯੇ ਅਪਨਾਏ॥
ਦੇਖਿ ਦੋਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਉਰ ਆਨੇ। ਸੁਨਿ ਗੁਣ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਬਖਾਨੇ॥
ਕੋ ਸਾਹਿਬ ਸੇਵਕਹਿ ਨਿਵਾਜੀ। ਆਪ ਸਮਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਸਾਜੀ॥
ਨਿਜ ਕਰਤੂਤਿ ਨ ਸਮਝਿਯ ਸਪਨੇ। ਸੇਵਕ ਸਕੁਚ ਸੋਚ ਉਰ ਅਪਨੇ॥
ਸੋ ਗੁਸਾਈਂ ਨਹਿ ਦੂਸਰ ਕੋਪੀ। ਭੁਜਾ ਉਠਾਇ ਕਹੌਂ ਪਨ ਰੋਪੀ॥
ਪਸੁ ਨਾਚਤ ਸੁਕ ਪਾਠ ਪ੍ਰਬੀਨਾ। ਗੁਣ ਗਤਿ ਨਟ ਪਾਠਕ ਆਧੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਯੋਂ ਸੁਧਾਰ ਸਨਮਾਨਿ ਜਨ ਕਿਯੇ ਸਾਧ ਸਿਰਮੌਰ॥
ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਬਿਨ ਪਾਲਿਹੈ ਬਿਰਦਾਵਲਿ ਬਰਜੋਰ॥ ੨੯੮

੨੯੬

ਚੌ: ਸੋਕ ਸਨੇਹ ਕਿ ਬਾਲ ਸੁਭਾਏਂ। ਆਯਉਂ ਲਾਇ ਰਜਾਯਸੁ ਬਾਏਂ॥
ਤਬਹੁੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਹੇਰਿ ਨਿਜ ਓਰਾ। ਸਬਹਿ ਭਾਂਤਿ ਭਲ ਮਾਨੇਉ ਮੋਰਾ॥
ਦੇਖੇਉਂ ਪਾਯ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲਾ। ਜਾਨੇਉਂ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਹਜ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
ਬਡ਼ੇ ਸਮਾਜ ਬਿਲੋਕੇਉਂ ਭਾਗੂ। ਬਡ਼ੀ ਚੂਕ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਰਾਗੂ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਅੰਗੁ ਅਘਾਈ। ਕੀਨ੍ਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਬ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਰਾਖਾ ਮੋਰ ਦੁਲਾਰ ਗੁਸਾਂਈਂ। ਅਪਨੇ ਸੀਲ ਸੁਭਾਵ ਭਲਾਈਂ॥
ਨਾਥ ਨਿਪਟ ਮੈਂ ਕੀਨ੍ਹਿ ਢਿਠਾਈ। ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਮਾਜ ਸੰਕੋਚ ਬਿਹਾਈ॥
ਅਬਿਨਯ ਬਿਨਯ ਜਥਾਰੁਚਿ ਬਾਨੀ। ਛਮਿਹਿ ਦੇਉ ਅਤਿ ਆਰਤ ਜਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਸੁਜਾਨ ਸੁਸਾਹਿਬਹਿ ਬਹੁਤ ਕਹਬ ਬਡ਼ਿ ਖੋਰਿ॥
॥ਆਯਸੁ ਦੇਇਅ ਦੇਵ ਅਬ ਸਬਇ ਸੁਧਾਰੀ ਮੋਰਿ॥ ੨੯੯

ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪਦੁਮ ਪਰਾਗ ਦੁਹਾਈ। ਸਤ੍ਯ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਖ ਸੀਂਵ ਸੁਹਾਈ॥
ਸੋ ਕਰਿ ਕਹੌਂ ਹਿਯੇ ਅਪਨੇ ਕੀ॥ ਰੁਚਿ ਜਾਗਤ ਸੋਵਤ ਸਪਨੇ ਕੀ॥
ਸਹਿਜ ਸਨੇਹ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੇਵਕਾਈ। ਸ੍ਵਾਰਥ ਛਲ ਫਲ ਚਾਰਿ ਬਿਹਾਈ॥
ਆਗ੍ਯਾ ਸਮ ਨ ਸੁਸਾਹਿਬ ਸੇਵਾ। ਸੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਨ ਪਾਵੈ ਦੇਵਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਬਸ ਭਏ ਭਾਰੀ। ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ਬਿਲੋਚਨ ਬਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਗਹੇ ਅਕੁਲਾਈ। ਸਮਉ ਸਨੇਹ ਨ ਸੋ ਕਹਿ ਜਾਈ॥
ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਸਨਮਾਨਿ ਸੁਬਾਨੀ। ਬੈਠਾਏ ਸਮੀਪ ਗਹਿ ਪਾਨੀ॥
ਭਰਤ ਬਿਨਯ ਸੁਨਿ ਦੇਖਿ ਸੁਭਾਊ। ਸਿਥਿਲ ਸਨੇਹ ਸਭਾ ਰਘੁਰਾਊ॥

ਛੰਦ ਰਘੁਰਾਉ ਸਿਥਿਲ ਸਨੇਹ ਸਾਧੁ ਸਮਾਜ ਮੁਨਿ ਮਿਥਿਲਾ ਧਨੀ।
॥ਮਨ ਮਹਿ ਸਰਾਹਤ ਭਰਤ ਭਾਯਪ ਭਗਤਿ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਘਨੀ॥
॥ਭਰਤਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸਤ ਬਿਬੁਧ ਬਰਖਤ ਸੁਮਨ ਮਾਨਸ ਮਲਿਨ ਸੇ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਬਿਕਲ ਸਬ ਲੋਗ ਸੁਨਿ ਸਕੁਚੇ ਨਿਸਾਗਮ ਨਲਿਨ ਸੇ॥ ੧੨

ਸੋ: ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਰੀ ਦੀਨ ਦੁਹੁੰ ਸਮਾਜ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਬ॥
॥ਮਘਵਾ ਮਹਾ ਮਲੀਨ ਮੁਏ ਮਾਰਿ ਮੰਗਲ ਚਹਤ॥ ੧੧

ਕਪਟ ਕੁਚਾਲ ਸੀਂਵ ਸੁਰਰਾਜੂ। ਪਰ ਅਕਾਜ ਪ੍ਰਿਯ ਆਪਨ ਕਾਜੂ॥

ਕਾਕ ਸਮਾਨ ਪਾਕਰਿਪੁ ਰੀਤੀ। ਛਲੀ ਮਲੀਨ ਕਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਤੀਤੀ।

ਪ੍ਰਥਮ ਕੁਮਤਿ ਕਰਿ ਕਪਟੁ ਸਕੇਲਾ। ਸੋ ਉਚਾਟੁ ਸਬ ਕੇ ਸਿਰ ਮੇਲਾ।

ਸੁਰ ਮਾਯਾ ਸਬ ਲੋਗ ਬਿਮੋਹੇ। ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਸਯਨ ਬਿਛੋਹੇ।

ਭਯੇ ਉਚਾਟ ਬਸ ਮਨ ਥਿਰ ਨਾਹੀ। ਛਨ ਬਨ ਰੁਚਿ ਛਨ ਸਦਨ ਸੁਹਾਹੀ।

ਦੁਬਿਧ ਮਨੋਗਤਿ ਪ੍ਰਜਾ ਦੁਖਾਰੀ। ਸਰਿਤ ਸਿੰਧੁ ਸੰਗਮ ਜਨੁ ਬਾਰੀ।

ਦੁਚਿਤ ਕਤਹੂੰ ਪਰਿਤੋਖੁ ਨ ਲਹਹੀਂ। ਏਕ ਏਕ ਸਨ ਮਰਮੁ ਨ ਕਹਹੀਂ।

ਲਖਿ ਹਿਯ ਹਸਿ ਕਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨੂ। ਸਰਿਸ ਸ੍ਵਾਨ ਮਘਵਾਨ ਜੁਬਾਨੂ।

ਦੋ: ॥ਭਰਤ ਜਨਕ ਮੁਨਿ ਗਣ ਸਚਿਵ ਸਾਧੁ ਸਚੇਤ ਬਿਹਾਇ॥
॥ਲਾਗੀ ਦੇਵ ਮਾਯਾ ਸਬਹਿ ਜਥਾ ਜੋਗ ਜਨ ਪਾਇ॥ ੨੮੦

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਲਖਿ ਲੋਗ ਦੁਖਾਰੇ। ਨਿਜ ਸਨੇਹ ਸੁਰਪਤਿ ਛਲ ਭਾਰੇ।

ਸਭਾ ਰਾਉ ਗੁਰ ਮਹਿ ਸੁਰ ਮੰਤ੍ਰੀ। ਭਰਤ ਭਗਤਿ ਸਬ ਕੀ ਮਤਿ ਜੰਤ੍ਰੀ।

ਰਾਮਹਿ ਚਿਤਵਤ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੇ ਸੇ। ਸਕੁਚਤ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਸਿਖੇ ਸੇ।

ਭਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਤਿ ਬਿਨਯ ਬਡਾਈ। ਸੁਨਤ ਸੁਖਦ ਬਰਨਤ ਕਠਿਨਾਈ।

ਜਾਸੁ ਬਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਲਵਲੇਸੂ। ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੁਨਿ ਗਣ ਮਿਥਿਲੇਸੂ।

ਮਹਿਮਾ ਤਾਸੁ ਕਹੈ ਕਿਮਿ ਤੁਲਸੀ। ਭਗਤਿ ਸੁਭਾਵ ਸੁਮਤਿ ਹਿਯ ਹੁਲਸੀ।

ਆਪੁ ਛੋਟਿ ਮਹਿਮਾ ਬਡਿ ਜਾਨੀ। ਕਬਿ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਮਾਨਿ ਸਕੁਚਾਨੀ।

ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਗੁਣ ਰੁਚਿ ਅਧਿਕਾਈ। ਮਤਿ ਗਤਿ ਬਾਲ ਬਚਨ ਕੀ ਨਾਈ।

ਦੋ: ॥ਭਰਤ ਬਿਮਲ ਜਸ ਬਿਮਲ ਬਿਧੁ ਸੁਮਤਿ ਚਕੋਰ ਕੁਮਾਰਿ
॥ਉਦਿਤ ਬਿਮਲ ਜਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਭ ਇਕਟਕ ਰਹੀ ਨਿਹਾਰਿ। ੨੮੧

ਭਰਤ ਸੁਭਾਉ ਨ ਸੁਗਮ ਨਿਗਮਹੂ। ਲਘੁ ਮਤਿ ਚਾਪਲਤਾ ਕਬਿ ਛਮਹੂ।

ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਸਤਿ ਭਾਵ ਭਰਤ ਕੋ। ਸੀਯ ਰਾਮ ਪਦ ਹੋਇ ਨ ਰਤ ਕੋ।

ਸੁਮਿਰਤ ਭਰਤਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਕੋ। ਜੇਹਿ ਨ ਸੁਲਭ ਤੇਹਿ ਸਰਿਸ ਬਾਮ ਕੋ।

ਦੇਖਿ ਦਯਾਲ ਦਸਾ ਸਬਹੀ ਕੀ। ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ ਜਾਨਿ ਜਨ ਜੀ ਕੀ।

ਧਰਮ ਧੁਰੀਣ ਧੀਰ ਨਯ ਨਾਗਰ। ਸਤ੍ਯ ਸਨੇਹ ਸੀਲ ਸੁਖ ਸਾਗਰ।

ਦੇਸ ਕਾਲ ਲਖਿ ਸਮਉ ਸਮਾਜੂ। ਨੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਾਲਕ ਰਘੁਰਾਜੂ।

॥ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਬਾਣਿ ਸਰਬਸ ਸੇ। ਹਿਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁਨਤ ਸਸਿ ਰਸ ਸੇ॥
॥ਤਾਤ ਭਰਤ ਤੁਮ ਧਰਮ ਧੁਰੀਣਾ। ਲੋਕ ਬੇਦ ਬਿਦਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਬੀਣਾ॥

ਦੋ: ॥ਕਰਮ ਬਚਨ ਮਾਨਸ ਬਿਮਲ ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਤੁਮ ਤਾਤ॥
॥ਗੁਰ ਸਮਾਜ ਲਘੁ ਬੰਧੁ ਗੁਨ ਕੁਸਮਯ ਕਿਮਿ ਕਹਿ ਜਾਤ ੨੫੭

॥ਜਾਨਹੁ ਤਾਤ ਤਰਨਿ ਕੁਲ ਰੀਤੀ। ਸਤ੍ਯ ਸਿੰਧ ਪਿਤ ਕੀਰਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
॥ਸਮਉ ਸਮਾਜ ਲਾਜ ਗੁਰਜਨ ਕੀ। ਉਦਾਸੀਨ ਹਿਤ ਅਨਹਿਤ ਮਨ ਕੀ॥
॥ਤੁਮਹਿ ਬਿਦਿਤ ਸਬਹੀ ਕਰ ਕਰਮੂ। ਆਪਨ ਮੋਰ ਪਰਮ ਹਿਤ ਧਰਮੂ॥
॥ਮੋਹਿ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਭਰੋਸ ਤੁਮਾਰਾ। ਤਦਪਿ ਕਹੌਂ ਅਵਸਰ ਅਨੁਸਾਰਾ॥
॥ਤਾਤ ਤਾਤ ਬਿਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ। ਕੇਵਲ ਗੁਰ ਕੁਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੰਭਾਰੀ॥
॥ਨਤਰ ਪ੍ਰਜਾ ਪਰਿਜਨ ਪਰਿਵਾਰੂ। ਹਮਹਿ ਸਹਿਤ ਸਬ ਹੋਤ ਖੁਆਰੂ॥
॥ਜੌ ਬਿਨੁ ਅਵਸਰ ਅਥਵੈ ਦਿਨੇਸੂ। ਜਗ ਕੇਹਿ ਕਹਹੁ ਨ ਹੋਇ ਕਲੇਸੂ॥
॥ਤਸ ਉਤਪਾਤ ਤਾਤ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ। ਮੁਨਿ ਮਿਥਿਲੇਸ ਰਾਖਿ ਸਬ ਲੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਬ ਲਾਜ ਪਤਿ ਧਰਮ ਧਰਨਿ ਧਨ ਧਾਮ॥
॥ਗੁਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਲਹਿ ਸਬਹਿ ਭਲ ਹੋਇਹਿ ਪਰਿਨਾਮ॥

॥ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਤੁਮਾਰ ਹਮਾਰਾ। ਘਰ ਬਨ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਖਵਾਰਾ॥
॥ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਗੁਰ ਸ੍ਵਾਮਿ ਨਿਦੇਸੂ। ਸਕਲ ਧਰਮ ਧਰਨੀ ਧਰ ਸੇਸੂ॥
॥ਸੋ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਕਰਾਵਹੁ ਮੋਹੂ। ਤਾਤ ਤਰਨਿ ਕੁਲ ਪਾਲਕ ਹੋਹੂ॥
॥ਸਾਧਨ ਏਕ ਸਕਲ ਸਿਧਿ ਦੇਨੀ। ਕੀਰਤਿ ਸੁਗਤਿ ਭੂਤਿ ਮਯ ਬੇਨੀ॥
॥ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਸਹਿ ਸੰਕਟ ਭਾਰੀ। ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਬਾਂਟਿ ਬਿਪਤਿ ਸਬਹੀ ਮੁਹਿ ਭਾਈ। ਤੁਮਹਿ ਅਵਧਿ ਭਰਿ ਅਤਿ ਕਠਿਨਾਈ॥
॥ਜਾਨਿ ਤੁਮਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਕਹੌਂ ਕਠੋਰਾ। ਕੁਸਮਯ ਤਾਤ ਨ ਅਨੁਚਿਤ ਮੋਰਾ॥
॥ਹੋਹਿੰ ਕੁਠਾਂਵ ਸੁਬੰਧੁ ਸਹਾਏ। ਓੜਿਅਹਿ ਹਾਥ ਅਸਨਿਹੁ ਕੇ ਘਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਸੇਵਕ ਕਰ ਪਦ ਨਯਨ ਸੇ ਮੁਖ ਸੋ ਸਾਹਿਬ ਹੋਇ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਿ ਰੀਤਿ ਸੁਨਿ ਸੁਕਬਿ ਸਰਾਹਹਿੰ ਸੋਇ ੨੫੮

॥ਸਭਾ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਰਘੁਬਰ ਬਾਨੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਪਯੋਧਿ ਅਮਿਅ ਜਨੁ ਸਾਨੀ॥

ਸਿਖ ਜਨ ਸਮਸਰ ਸਨੇਹ ਸਮਾਧੀ ॥ ਦੇਹਿ ਦਸਾ ਤੁਮ ਸਾਰਦ ਸਾਧੀ ॥
ਬ੍ਰਤਨਿ ਭੁਜਨੀ ਪ੍ਰਸਮ ਸੰਤੋਖੂ ॥ ਜਨ ਮੁਖ ਸੁਨਿ ਬਿਮੁਖ ਭੁਜ ਦੋਖੂ ॥
ਸੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਨਿੰਦਾ ਵਿਸ਼ਾਦੂ ॥ ਗੁਨਨ ਭੁਲਾਨਿ ਗਿਰਾ ਪ੍ਰਸਾਦੂ ॥
ਬੀਨ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਸ ਬਧੈਰੀ ॥ ਖੋਲੇ ਪ੍ਰਾਨਿ ਪੰਕਜ ਹਰ ਕੈਰੀ ॥
ਨਾਥ ਭ੍ਰਤ ਸੁਮ ਸਾਬਕਰੈ ਕੈ ॥ ਲਹਹਿ ਲਾਭੁ ਸਗ ਜਨਮ ਭਏ ਕੈ ॥
ਅਬ ਬ੍ਰਿਪ੍ਰਾਨ ਜਾਸ ਆਜਸੁ ਦੇਈ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੀਸ ਧਰਿ ਸਾਦਰ ਸੇਈ ॥
ਸੋ ਅਵਲੰਬ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ਦੇਈ ॥ ਅਵਧਿ ਪਾਰ ਪਾਵਉਂ ਜਿਹ ਸੇਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਦੇਵ ਦੇਵ ਆਭਿਸੇਕ ਹਿਤ ਗੁਰ ਅਨੁਸਾਸਨੁ ਪਾਇ ॥
॥ ਆਨੇਉਂ ਸਭ ਤੀਰਥ ਸਲਿਲ ਤਿਹ ਕਹੰ ਕਹਿਅ ਕਾਹਿ ॥ ੨੯੫

ਏਕੁ ਮਨੋਰਥ ਬਡ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸਭਯ ਸਕੋਚ ਜਾਤ ਕਹਿ ਨਾਹੀ ॥
ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇਸੁ ਪਾਈ ॥ ਬੋਲੇ ਬਾਨਿ ਸਨੇਹ ਸੁਹਾਈ ॥
ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਸੁਚਿ ਥਲ ਤੀਰਥ ਬਨ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਸਰਿ ਸਰ ਨਿਰਝਰ ਗਿਰਿਗਨ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਅੰਕਿਤ ਅਵਨਿ ਬਿਸੇਖੀ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤ ਆਵੌਂ ਦੇਖੀ ॥
ਅਵਸਿ ਅਤ੍ਰਿ ਆਇਸੁ ਸਿਰ ਧਰਹੂ ॥ ਤਾਤ ਬਿਗਤ ਭਯ ਕਾਨਨ ਚਰਹੂ ॥
ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨ ਮੰਗਲ ਦਾਤਾ ॥ ਪਾਵਨ ਪਰਮ ਸੁਹਾਵਨ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥
ਰਿਖਿ ਨਾਯਕ ਜਹੰ ਆਯਸੁ ਦੇਹੀ ॥ ਰਾਖੇਹੁ ਤੀਰਥ ਜਲੁ ਥਲ ਤੇਹੀ ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਭਰਤ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥ ਮੁਨਿ ਪਦ ਕਮਲ ਮੁਦਿਤ ਸਿਰੁ ਨਾਵਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਭਰਤ ਰਾਮ ਸੰਬਾਦੁ ਸੁਨਿ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਲ ॥
॥ ਸੁਰ ਸ੍ਵਾਰਥੀ ਸਰਾਹਿ ਕੁਲ ਬਰਖਤ ਸੁਰਤਰੁ ਫੂਲ ॥ ੨੯੬

ਧੰਨਿ ਭਰਤ ਜੈ ਰਾਮ ਗੁਸਾਈਂ ॥ ਕਹਤ ਦੇਵ ਹਰਖਤ ਬਰਿਆਈਂ ॥
ਮੁਨਿ ਮਿਥਿਲੇਸ ਸਭਾਂ ਸਬ ਕਾਹੂ ॥ ਭਰਤ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭਯਉ ਉਛਾਹੂ ॥
ਭਰਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸਨੇਹੂ ॥ ਪੁਲਕਿ ਪ੍ਰਸੰਸਤ ਰਾਉ ਬਿਦੇਹੂ ॥
ਸੇਵਕ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੁਭਾਉ ਸੁਹਾਵਨ ॥ ਨੇਮੁ ਪ੍ਰੇਮੁ ਅਤਿ ਪਾਵਨ ਪਾਵਨ ॥
ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਚਿਵ ਸਭਾਸਦ ਸਭ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥
ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਭਰਤ ਸੰਬਾਦੂ ॥ ਦੁਹੁ ਸਮਾਜ ਹਿਯੰ ਹਰਖੁ ਬਿਖਾਦੂ ॥

ਕਾਮ ਸਕ੍ਰ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਜਾਨੀ ॥ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਾਹਜ ਦੋਖ ਪ੍ਰਵੇਸੀ ਕਾਨੀ ॥
ਤੈਕੁ ਕਰਹਿ ਕਥਾ ਬਿਨ ਬਾਣੀ ॥ ਤਿਹ ਸਾਚਾਤ ਭਗਤ ਭਗਵਾਨੀ ॥

ਦੋ: ॥ਅਸਿ ਕਹਿ ਤਬ ਭਗਤ ਮਨ ਮੈਲ ਸਾਗਿ ਸਰੂਪ॥
॥ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰਥ ਤੇਜ ਤਹਿ ਪਾਵਨ ਅਮਲ ਅਨੂਪ॥ ੨੯

ਭਗਤ ਅਰੁ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਈ ॥ ਜਲ ਭਾਜਨ ਸਭ ਦਿਹੁ ਜੋਰ ਜਾਈ ॥
ਜਾਨਤ ਆਪ ਅਰੁ ਪਗ ਸਾਥੂ ॥ ਸਹਿਤ ਕਾਜੇ ਕਹੰ ਰੂਪ ਅਗਾਧੂ ॥
ਪਾਵਨ ਪਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਬਖਾਨੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਅਨ ਭ੍ਰਮਾਨੇ ॥
ਤਾਤ ਅਨਾਦਿ ਜਿਸ ਭਗ ਭੇਦੂ ॥ ਉਤਪਤਿ ਕਾਲ ਦਿਖਿਤ ਨਹਿ ਕੇਤੂ ॥
ਤਬ ਸਿਰ ਧਰਨ ਸਕਲ ਧਰ ਰੇਖ ॥ ਕੀਨ ਸੁਜਸ ਤਿਤ ਰੂਪ ਵਿਸੇਖ ॥
ਦਿਵਿ ਦ੍ਰਿਸ ਭਗਤ ਦਿਸ ਰੂਪਿ ਕਰੂ ॥ ਸੁਭ ਅਸਨਾਨ ਅਤਿ ਮੁਦ ਹਿਰਦੂ ॥
ਭਗਤ ਰੂਪ ਅਬ ਕਹਿਹੁ ਤੇ ਲੋਕਾ ॥ ਅਤਿ ਪਾਵਨ ਤੀਰਥ ਸਾਰ ਲੋਕਾ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਸਨੇਹ ਨਿਸੰਸਤ ਪਾਈ ॥ ਤੇਹਿ ਦਿਅਲ ਕਰ ਮਹਿਮਾ ॥

ਦੋ: ॥ਕਹਿਤ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਸਹਿਤ ਕਹੀ ਜਨ ਕਥਾ ਭਾਉ॥
॥ਅਸਿ ਸੁਨਿ ਜਉ ਕਥਾ ਕਰਹਿ ਤੀਰਥ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਭਾਉ॥

ਕਰਤ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸੁਨਹੁ ਭ੍ਰਮ ਨਿਸਮੈ ਸੁਖ ਬੀਤੀ ॥
ਨਿਤ ਕਿਸ ਨਿਸ ਭਗਤ ਦੇਉ ਭਈ ॥ ਰਾਮ ਅਰੁ ਗਾਵ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥
ਸਹਿਤ ਸਾਜ ਸਮ ਨਭ ਜਾਨੇ ॥ ਕਹੇ ਰਾਮ ਸਨ ਅਧਨ ਪ੍ਰਸਾਦੇ ॥
ਕਿਸਲ ਭਗਤ ਚਲਤ ਬਿਨ ਪੂਜਾ ॥ ਗ੍ਰਹਿ ਭੂਮਿ ਸਕਲ ਮਨ ਅਨਜਾ ॥
ਭੂਸ ਕਰਤ ਰਾਵਰੀ ਭੂਮਾਈ ॥ ਕਹਰ ਕਰਤ ਰਾਮ ਦੁਰਾਈ ॥
ਅਤਿ ਵਿਸਾਲ ਅਰਪ ਕੀਨੇ ॥ ਭਗਤ ਸਮੀਰ ਬ੍ਰਿਖ ਮਨ ਲੀਨੇ ॥
ਗਮਨ ਸੁਖ ਤਬ ਅਨੁ ਕਰਿਓ ॥ ਸਿਰ ਧਰ ਰੂਪ ਦਰਸ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਰਾਂ ॥
ਜਿਸ ਬਿਲੋਕ ਦਰਸ਼ੇ ਮਨ ਹਾਨੀ ॥ ਸਿਧਿ ਸਕਲ ਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨੀ ॥

ਦੋ: ॥ਜਲਤ ਸਿੰਧੁ ਸਭ ਪ੍ਰਭ ਰਾਮ ਕਹਤ ਮਹਾਤਾ॥
॥ਰਾਮ ਪ੍ਰਭ ਸਿਧ ਭਗਤ ਕਹੰ ਜਾਨੇ ਤਹਿ ਸਭਿ ਸਾਤਾ॥ ੨੯੮

ਕੀਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭਗਤ ਦਿਸ ਕਰਨਾਈ ॥ ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਿ ਨਿਸ ਹਰਤਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭਾਗ ਜਲ ਥਲ ਭੂਮਿ ਵਿਭਾਗਾ। ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਤਰੁ ਤ੍ਰਿਨ ਗਿਰਿ ਬਨ ਬਾਗਾ ॥
ਚਾਰੁ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਵਿਸੇਖੀ। ਬੂਝਤ ਭਰਤ ਦਿਬ੍ਯ ਸਬ ਦੇਖੀ॥
ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੁਦਿਤ ਕਹਤ ਰਿਖਰਾਊ। ਹੇਤੁ ਨਾਮ ਗੁਨ ਪੁੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਭਾਊ॥
ਕਤਹੁੰ ਨਿਮਜਨ ਕਤਹੁੰ ਪ੍ਰਨਾਮਾ। ਕਤਹੁੰ ਬਿਲੋਕਤ ਮਨ ਅਭਿਰਾਮਾ॥
ਕਤਹੁੰ ਬੈਠਿ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ। ਸਿਮਰਤ ਸੀਯ ਸਹਿਤ ਦੋਉ ਭਾਈ॥
ਦੇਖਿ ਸੁਭਾਉ ਸਨੇਹ ਸੁ ਸੇਵਾ। ਦੇਂਹਿ ਅਸੀਸ ਮੁਦਿਤ ਬਨਦੇਵਾ॥
ਫਿਰਹਿ ਗਏ ਦਿਨ ਪਹਰ ਅਢਾਈ। ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਲੋਕਹਿ ਆਈ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਖੇ ਥਲ ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਭਰਤ ਪਾਂਚ ਦਿਨ ਮਾਂਝ॥
॥ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਹਰਿ ਹਰ ਸੁਜਸੁ ਗਯਉ ਦਿਵਸੁ ਭਇ ਸਾਂਝ॥ ੩੦੦

ਭੋਰ ਨਹਾਇ ਸਬੁ ਜੁਰਾ ਸਮਾਜੂ। ਭਰਤ ਭੂਮਿਸੁਰ ਤਿਰਹੁਤਿ ਰਾਜੂ॥
ਭਲ ਦਿਨ ਆਜੁ ਜਾਨਿ ਮਨ ਮਾਹੀ। ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਹਤ ਸਕੁਚਾਹੀ॥
ਗੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਭਰਤ ਸਭਾ ਅਵਿਲੋਕੀ। ਸਕੁਚਿ ਰਾਮ ਫਿਰਿ ਅਵਨਿ ਵਿਲੋਕੀ॥
ਸੀਲ ਸਰਾਹਿ ਸਭਾ ਸਭ ਸੋਚੀ। ਕਹੁੰ ਨ ਰਾਮ ਸਮ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੰਕੋਚੀ॥
ਭਰਤ ਸੁਜਾਨ ਰਾਮ ਰੁਖ ਦੇਖੀ। ਉਠਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਧਰਿ ਧੀਰ ਵਿਸੇਖੀ॥
ਕਰਿ ਦੰਡਵਤ ਕਹਤ ਕਰ ਜੋਰੀ। ਰਾਖੀ ਨਾਥ ਸਕਲ ਰੁਚਿ ਮੋਰੀ॥
ਮੋਹਿ ਲਗਿ ਸਬਹਿ ਸਹੇਉ ਸੰਤਾਪੂ। ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵਾ ਆਪੂ॥
ਅਬ ਗੁਸਾਂਇ ਮੋਹਿ ਦੇਉ ਰਜਾਈ। ਸੇਵੌਂ ਅਵਧ ਅਵਧਿ ਲਗਿ ਜਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਜਿਹਿ ਉਪਾਯ ਪੁਨਿ ਪਾਯ ਜਨ ਦੇਖਿਯ ਦੀਨਦਯਾਲ॥
॥ਸੋ ਸਿਖ ਦੇਇਯ ਅਵਧਿ ਲਗਿ ਕੋਸਲਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ ੩੦੧

ਪੁਰਜਨ ਪਰਿਜਨ ਪ੍ਰਜਾ ਗੁਸਾਂਈ। ਸਬ ਸੁਚਿ ਸਰਸ ਸਨੇਹ ਸਗਾਈ॥
ਰਾਉਰ ਬਦਿ ਭਲਿ ਭਵ ਦੁਖ ਦਾਹੂ। ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਨ ਬਾਦਿ ਪਰਮ ਪਦ ਲਾਹੂ॥
ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੁਜਾਨ ਜਾਨ ਸਬਹੀ ਕੀ। ਰੁਚਿ ਲਾਲਸਾ ਰਹਨਿ ਜਨ ਜੀ ਕੀ॥
ਪ੍ਰਨਤਪਾਲ ਪਾਲਹਿ ਸਬ ਕਾਹੂ। ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਓਰ ਨਿਬਾਹੂ॥
ਅਸ ਮੋਹਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਭੂਰਿ ਭਰੋਸੋ। ਕਿਯੇ ਬਿਚਾਰ ਨ ਸੋਚ ਖਰੋ ਸੋ॥
ਆਰਤਿ ਮੋਰ ਨਾਥ ਕਰ ਛੋਹੂ। ਦੁਹੂ ਮਿਲਿ ਕੀਨ ਢੀਠ ਹਠਿ ਮੋਹੂ॥

੩੦੨
३०४

ਜਾਗ ਬਡ ਦੇਖਿ ਭੂਤਿ ਕਰਿ ਸ੍ਵਾਮੀ। ਤਜਿ ਸੰਕੋਚ ਸਿਖ ਦੇਇ ਅਨੁਰਾਗੀ।
ਭਰਤ ਬਿਨਯ ਸੁਨਿ ਸਬਹਿਂ ਪ੍ਰਸੰਸੀ। ਖੀਰ ਨੀਰ ਬਿਵਰਨ ਗਤਿ ਹੰਸੀ।

ਦੋ: ॥ਦੀਨਬੰਧੁ ਸੁਨਿ ਬੰਧੁ ਕੇ ਬਚਨ ਦੀਨ ਛਲਹੀਨ।
॥ਦੇਸ ਕਾਲ ਅਵਸਰ ਸੁਰਿਸ ਬੋਲੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ ੩੦੨

ਤਾਤ ਤੁਮ੍ਹਾਰਿ ਮੋਰਿ ਪਰਿਜਨ ਕੀ। ਚਿੰਤਾ ਗੁਰਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਘਰ ਬਨ ਕੀ।
ਮਾਥੇ ਪਰ ਗੁਰ ਮੁਨਿ ਮਿਥਿਲੇਸੂ। ਹਮਹਿ ਤੁਮਹਿ ਸਪਨੇਹੁ ਨ ਕਲੇਸੂ।
ਮੋਰ ਤੁਮਾਰ ਪਰਮ ਪੁਰਖਾਰਥ। ਸ੍ਵਾਰਥ ਸੁਜਸ ਧਰਮ ਪਰਮਾਰਥ।
ਪਿਤੁ ਆਯਸੁ ਪਾਲਿ ਦੁਹ ਭਾਈ। ਲੋਕ ਬੇਦ ਭਲ ਭੂਪ ਭਲਾਈ।
ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਿਖ ਪਾਲੈਂ। ਚਲਤ ਕੁਮਗ ਪਗ ਪਰਤ ਨ ਖਾਲੈਂ।
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਸਬ ਸੋਚ ਬਿਹਾਈ। ਪਾਲੈਂ ਅਵਧ ਅਵਧਿ ਭਰਿ ਜਾਈ।
ਦੇਸ ਕੋਸ ਪਰਿਜਨ ਪਰਿਵਾਰੂ। ਗੁਰ ਪਦ ਰਜਹਿਂ ਲਾਗ ਛਰੁਭਾਰੂ।
ਤੁਮ ਮੁਨਿ ਮਾਤੁ ਸਚਿਵ ਸਿਖ ਮਾਨੀ। ਪਾਲਹੁ ਪੁਹਮਿ ਪ੍ਰਜਾ ਰਜਧਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਮੁਖਿਆ ਮੁਖ ਸੋਂ ਚਾਹਿਯੇ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੋ ਏਕ।
॥ਪਾਲੈ ਪੋਖੈ ਸਕਲ ਅੰਗ ਤੁਲਸੀ ਸਹਿਤ ਬਿਬੇਕ॥ ੩੦੩

ਰਾਜ ਧਰਮ ਸਰਬਸੁ ਇਤਨੋਈ। ਜਿਮ ਮਨ ਮਾਂਹ ਮਨੋਰਥ ਗੋਈ।
ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੀਨ੍ਹ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ। ਬਿਨ ਅਧਾਰ ਮਨ ਤੋਖ ਨ ਸਾਂਤੀ।
ਭਰਤ ਸੀਲ ਗੁਰ ਸਚਿਵ ਸਮਾਜੂ। ਸਕੁਚ ਸਨੇਹ ਬਿਵਸ ਰਘੁਰਾਜੂ।
ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਾਂਵਰੀ ਦੀਨੀ। ਸਾਦਰ ਭਰਤ ਸੀਸ ਧਰਿ ਲੀਨੀ।
ਚਰਨ ਪੀਠ ਕਰੁਣਾਨਿਧਾਨ ਕੇ। ਜਨੁ ਜੁਗ ਜਾਮਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ।
ਸੰਪੁਟ ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਰਤਨ ਕੇ। ਆਖਰ ਜੁਗ ਜਨੁ ਜੀਵ ਜਤਨ ਕੇ।
ਕੁਲ ਕਪਾਟ ਕਰਿ ਕੁਸਲ ਕਰਮ ਕੇ। ਬਿਮਲ ਨਯਨ ਸੇਵਾ ਸੁਧਰਮ ਕੇ।
ਭਰਤ ਮੁਦਿਤ ਅਵਲੰਬ ਲਹੇ ਤੇਂ। ਅਸ ਸੁਖ ਜਸ ਸਿਯ ਰਾਮ ਰਹੇ ਤੇਂ॥

ਦੋ: ॥ਮਾਂਗੇਉ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿ ਰਾਮ ਲਿਯੇ ਉਰ ਲਾਇ।
॥ਲੋਗ ਉਚਾਟੇ ਅਮਰਪਤਿ ਕੁਟਿਲ ਕੁਅਵਸਰ ਪਾਇ॥ ੩੦੪

ਸੋ ਕੁਚਾਲਿ ਸਬ ਕਹੇਂ ਭਇ ਨੀਕੀ। ਅਵਧਿ ਆਸ ਸਮ ਜੀਵਨ ਜੀ ਕੀ।

ਨਤਰੁ ਲਖਨ ਸਿਅ ਰਾਮ ਬਿਓਗਾ। ਘਹਰਿ ਮਰਤ ਸਭ ਲੋਗ ਕੁਰੋਗਾ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਵਰੇਬ ਸੁਧਾਰੀ। ਬਿਬੁਧ ਧਾਰਿ ਭਈ ਗੁਨਦ ਗੁਹਾਰੀ॥
ਭੇਂਟਤ ਭੁਜ ਭਰਿ ਭਾਈ ਭਰਤ ਸੋ। ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸੁ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਸੋ॥
ਤਨ ਮਨ ਬਚਨ ਉਮਗ ਅਨੁਰਾਗਾ। ਧੀਰ ਧੁਰੰਧਰ ਧੀਰਜ ਤਿਆਗਾ॥
ਬਾਰਿਜ ਲੋਚਨ ਮੋਚਨ ਬਾਰੀ। ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਸੁਰ ਸਭਾ ਦੁਖਾਰੀ॥
ਮੁਨਿਗਨ ਗੁਰ ਧੁਰ ਧੀਰ ਜਨਕ ਸੇ। ਗਿਆਨ ਅਨਲ ਮਨ ਕਸੇਂ ਕਨਕ ਸੇ॥
ਜੇ ਬਿਰੰਚਿ ਨਿਰਲੇਪ ਉਪਾਏ। ਪਦਮ ਪਤ੍ਰ ਜਿਮਿ ਜਗ ਜਲ ਜਾਏ॥

ਦੋ: ਤੇਉ ਬਿਲੋਕਿ ਰਘੁਬਰ ਭਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਨੂਪ ਅਪਾਰ।
ਭਏ ਮਗਨ ਮਨ ਤਨ ਬਚਨ ਸਹਿਤ ਬਿਰਾਗ ਬਿਚਾਰ॥ ੩੦੫

ਜਹਾਂ ਜਨਕ ਗੁਰ ਗਤਿ ਮਤਿ ਭੋਰੀ। ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਤ ਬੜਿ ਖੋਰੀ॥
ਬਰਨਤ ਰਘੁਬਰ ਭਰਤ ਬਿਓਗੂ। ਸੁਨਿ ਕਠੋਰ ਕਬਿ ਜਾਨਹਿ ਲੋਗੂ॥
ਸੋ ਸਕੋਚ ਰਸੁ ਅਕਥ ਸੁਬਾਨੀ। ਸਮਉ ਸਨੇਹ ਸਿਮਰਿ ਸਕੁਚਾਨੀ॥
ਭੇਂਟਿ ਭਰਤ ਰਘੁਬਰ ਸਮੁਝਾਏ। ਪੁਨਿ ਰਿਪੁਦਵਨ ਹਰਖਿ ਹਿਯ ਲਾਏ॥
ਸੇਵਕ ਸਚਿਵ ਭਰਤ ਰੁਖ ਪਾਈ। ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਾਜ ਲਗੇ ਸਭ ਜਾਈ॥
ਸੁਨਿ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖ ਦੁਹੂੰ ਸਮਾਜਾ। ਲਗੇ ਚਲਨ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਜਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪਦਮ ਬੰਦਿ ਦੋਊ ਭਾਈ। ਚਲੇ ਸੀਸ ਧਰਿ ਰਾਮ ਰਜਾਈ॥
ਮੁਨਿ ਤਾਪਸ ਬਨ ਦੇਵ ਨਿਹੋਰੀ। ਸਭ ਸਨਮਾਨਿ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰੀ॥

ਦੋ: ਲਖਨਹਿ ਭੇਂਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਿ ਸਿਰ ਧਰਿ ਸਿਯ ਪਦ ਧੂਰਿ।
ਚਲੇ ਸਪ੍ਰੇਮ ਅਸੀਸ ਸੁਨਿ ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਮੂਰਿ॥ ੩੦੬

ਸਾਨੁਜ ਰਾਮ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਕੀਨ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਬਿਨਯ ਬਡਾਈ॥
ਦੇਵ ਦਯਾ ਬਸ ਬਡ ਦੁਖ ਪਾਯਉ। ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਕਾਨਨਹਿ ਆਯਉ॥
ਪੁਰ ਪਗੁ ਧਾਰਿਅ ਦੇਇ ਅਸੀਸਾ। ਕੀਨ ਧੀਰ ਧਰਿ ਗਵਨ ਮਹੀਸਾ॥
ਮੁਨਿ ਮਹਿਦੇਵ ਸਾਧੁ ਸਨਮਾਨੇ। ਬਿਦਾ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹਰ ਸਮ ਜਾਨੇ॥
ਸਾਸੁ ਸਮੀਪ ਗਏ ਦੋਊ ਭਾਈ। ਫਿਰੇ ਬੰਦਿ ਪਦ ਆਸਿਖ ਪਾਈ॥
ਕੌਸਿਕ ਬਾਮਦੇਵ ਜਾਬਾਲੀ। ਪੁਰਜਨ ਪਰਿਜਨ ਸਚਿਵ ਸੁਚਾਲੀ॥

।ਜਥਾ ਜੋਗ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਪ੍ਰਣਾਮੂ। ।ਬਿਦਾ ਕਿਏ ਸਬ ਸਾਨੁਜ ਰਾਮੂ।
।ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਲਘੁ ਮਧ੍ਯ ਬਡੇਰੇ। ਸਬ ਸਨਮਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਫੇਰੇ।

ਦੋ: ।ਭਰਤ ਮਾਤੁ ਪਦ ਬੰਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਚਿ ਸਨੇਹ ਮਿਲਿ ਭੇਟਿ।
ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਸਜਿ ਪਾਲਕੀ ਸਕੁਚ ਸੋਚ ਸਬ ਮੇਟਿ। ੩੦੭

।ਪੁਰਿ ਜਨ ਮਾਤੁ ਪਿਤਹਿ ਮਿਲਿ ਸੀਤ • ।ਫਿਰੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਨੀਤਾ।
।ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਭੇਟੀ ਸਬ ਸਾਸੂ। ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਿਤ ਕਬਿ ਹਿਯ ਨ ਹੁਲਾਸੂ।
।ਸੁਨਿ ਸਿਖ ਅਭਿਮਤ ਆਸਿਖ ਪਾਈ। ।ਰਹੀ ਸੀਯ ਦੁਹੁੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮਾਈ।
।ਰਘੁਪਤਿ ਪਟੁ ਪਾਲਕੀ ਮੰਗਾਈ। ।ਕਰਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸਬ ਮਾਤ ਚਢਾਈ।
।ਬਾਰ ਬਾਰ ਹਿਲ ਮਿਲ ਦੋਊ ਭਾਈ। ।ਸਮ ਸਨੇਹ ਜਨਨੀ ਪਹੁਚਾਈ।
।ਸਾਜ ਬਾਜ ਗਜ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ। ।ਭੂਪ ਭਰਤ ਦਲ ਕੀਨ੍ਹ ਪਯਾਨਾ।
।ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਮ ਸਿਯ ਲਖਣ ਸਮੇਤ • ।ਚਲੇ ਜਾਂਹਿ ਸਬ ਲੋਕ ਅਚੇਤਾ।
।ਬਸਹ ਬਾਜਿ ਗਜ ਪਸੁ ਹਿਯ ਹਾਰੇ। ਚਲੇ ਜਾਂਹਿ ਪਰਬਸ ਮਨ ਮਾਰੇ।

ਦੋ: ।ਗੁਰ ਗੁਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਦ ਬੰਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੀਤਾ ਲਖਣ ਸਮੇਤ।
।ਫਿਰੇ ਹਰਖ ਬਿਸਮਯ ਸਹਿਤ ਆਏ ਪਰਣ ਨਿਕੇਤ। ੩੦੮

।ਬਿਦਾ ਕੀਨ ਸਨਮਾਨ ਨਿਖਾਦੂ। ਚਲੇਉ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਡ ਬਿਰਹ ਬਿਖਾਦੂ।
।ਕੋਲ ਕਿਰਾਤ ਭਿੱਲ ਬਨ ਚਾਰੀ। ਫੇਰੇ ਫਿਰੇ ਜੁਹਾਰਿ ਜੁਹਾਰੀ। ॥
।ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਯ ਲਖਣ ਬੈਠ ਬਟ ਛਾਹੀਂ। ।ਪ੍ਰਿਯ ਪਰਿਜਨ ਬਿਯੋਗ ਬਿਲਖਾਹੀ।
।ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਸੁਭਾਵ ਸੁਬਾਨੀ। ।ਪ੍ਰਿਯਾ ਅਨੁਜ ਸਨ ਕਹਿਤ ਬਖਾਨੀ।
।ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਬਚਨ ਮਨ ਕਰਨੀ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਬਰਨੀ।
।ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜਲ ਮੀਨ • ।ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਚਰ ਅਚਰ ਮਲੀਨਾ।
।ਬਿਬੁਧ ਬਿਲੋਕ ਦਸਾ ਰਘੁਬਰ ਕੀ। ।ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਕਹਿ ਗਤਿ ਘਰ ਘਰ ਕੀ।
।ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਿ ਦੀਨ ਭਰੋਸੋ। ਚਲੇ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ਡਰ ਨ ਖਰੋਸੋ।

ਦੋ: ।ਸਾਨੁਜ ਸੀਯ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਜਤ ਪਰਣ ਕੁਟੀਰ।
।ਭਗਤਿ ਗ੍ਯਾਨ ਬੈਰਾਗ ਜਨੁ ਸੋਹਤ ਧਰੇ ਸਰੀਰ। ॥ ੩੦੯

ਮੁਨਿ ਮਹਿਸੁਰ ਗੁਰ ਭਰਤ ਭੁਆਲੂ। ।ਰਾਮ ਬਿਰਹ ਸਬ ਸਾਜ ਬਿਹਾਲੂ

ਪ੍ਰਥਮ ਚਲਾਵਨਿ [illegible] ਮਨ ਮਾਂਹੀ॥ ਸਨਦ ਭੂਪ ਚਾਹਤ ਤਹਿ ਅਬ ਨਾਂਹੀ॥
[illegible] ਉਤਰ ਪਾਰ ਸਭ ਭੂਪ॥ ਸਿਖ ਸੰਗ ਬਿਨ [illegible]॥
ਉਤਰਿ ਦੇਵਸਰ ਉਪਸਰ ਪਾਸੂ॥ ਰਾਮ ਸੰਗਤ ਸਭ ਚਲੇ ਸੁਪਾਸੂ॥
ਸਾਥੀ ਉਤਰਿ ਗੋਮਤੀ ਨ੍ਹਾਏ॥ ਹੋਤੇ ਦਿਵਸ ਅਵਧਪੁਰ ਆਏ॥
ਜਾਨਕੀ ਲੋਏ ਪੁਰ ਬਾਸਰ ਚਾਰੀ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਭ ਸਾਜ ਸੰਭਾਰੀ॥
ਸ੍ਰੀ ਮਿਸ ਸਿਖ ਪੂਰਬ ਭਰਤਹਿ ਰਾਜੂ॥ ਤਿਹ ਤ ਚਲੇ ਸਾਜ ਸਭ ਸਾਜੂ॥
ਸਭ ਨਾਲ ਸਿੰਗ ਤਾਰ ਸਿਖਆਨੋ॥ ਬਸੇ ਸੁਖੇਣ ਰਾਮ ਰਜਧਾਨੀ॥

ਦੋ॥ ਰਾਮ ਦਰਸ ਲਖਿ ਲੋਕ ਸਭ ਕਰਤ ਨੇਮ ਉਪਵਾਸ॥
ਗਹਿ ਗਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੋਗ ਸੁਖ ਜਿਮ ਅਤ ਅਵਧ ਪ੍ਰਿਥੀ ਆਸ॥ ੩੧੦

ਸਾਹਿਬ ਲੁਕੋਵਤ ਭਰਤ ਪ੍ਰਬੋਧੋ॥ ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਾਮ ਪਾਈ ਸਿਖ ਸੋਧੋ॥
ਪੁਨਿ ਸਿਖ ਦੀਨ ਬੋਲਿ ਸਭ ਪ੍ਰਭ ਪਾਈ॥ ਸਿੰਘੀ ਸਕਲ ਅਤੁ ਸਿਦਕਾਈ॥
ਸੁਨਤ ਬੋਲਿ ਭਰਤ ਕਰ ਜੋਰੇ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਚਾਹਿ ਦਿਨ ਨਿਹੋਰੇ॥
ਉਚ ਨੀਚ ਕਾਰਜ ਭਲ ਮੋਚੂ॥ ਆਗਯਾ ਦੇਵਨ ਕਰਤ ਸੰਕੋਚੂ॥
ਸਿਰਿ ਜਨ ਪੁਰ ਜਨ ਪੂਜਾ ਲਾਵੈ॥ ਜਿਮ ਧਾਨ ਗਹਿ ਸੁਖ ਬਸਾਵੈ॥
ਸਜਨ ਤੇ ਕਛੁ ਰੋਗ ਬਢੇਰੀ॥ ਕਰਿ ਭਾਵ ਕਰਤ ਨਵੇਰੀ॥
ਅਨਗ ਹੋਇ ਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁਨੇਮਾ॥ ਬੋਲੇ ਸੁਨਿ ਤਨ ਪੁਲਕਿ ਸੁਪ੍ਰੇਮਾ॥
ਮਿਮ ਬਚ ਕਾਜ ਕਰਬ ਤੁਮ ਸੋਈ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਾਡ ਜਗ ਹੋਇ ਜੋਈ॥

ਦੋ॥ ਸੁਨਿ ਸਿਖ ਪਾਇ ਅਸੀਸ ਬਹੁ [illegible] ਬੋਲਿ ਦਿਨਸਾਧ॥
[illegible] ਜਿਹ ਸਭ [illegible] ਮੋਰੀ ਜਿਮ ਪਾਧ॥ ੩੧੧

ਤਾਮ ਸਤ ਗੁਰ ਪਾਛਿਰ ਨਾਈ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪੀਠ ਕਸਕ ਪਾਈ॥
ਨੈਰ ਰਾਮ ਕਰਿ ਪਰਤ ਨਵੀਨਾ॥ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਭਮ ਪੁਰ ਬੀਤਾ॥
ਸਰਜਾਰ ਸਿਰ ਸੁਨਿ ਪਰ ਧਾਰੀ॥ ਅਠਿ ਪਹਿਰ ਭੂਮ ਧਾਰੀ ਸਦਾਰੀ॥
ਸਿਲ [illegible] ਆਸਨ ਕ੍ਰਤ ਨੇਮ॥ ਕਰਤ ਰਹਿਨ ਸਿਖ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੇਮ॥
ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਭੋਗ ਸੁਖ ਭੂਰੀ॥ ਮਨ ਤਨ ਬਚ ਤਜੇ ਦਿਕ ਦੂਰੀ॥
ਸਿਰ ਬਸਨ ਸੁਰ ਰਾਜ ਸਿਰਾਂਗੀ॥ ਧਨ ਕਰ ਧਨ ਲਖਿ ਧਨਦ ਲਜਾਂਗੀ॥

ਤੇਹਿ ਪੁਰ ਬਸਤ ਭਰਤ ਬਿਨੁ ਰਾਗਾ। ਚੰਚਰੀਕ ਜਿਮਿ ਚੰਪਕ ਬਾਗਾ॥
ਰਮਾ ਬਿਲਾਸੁ ਰਾਮ ਅਨੁਰਾਗੀ। ਤਜਤ ਬਮਨ ਜਿਮਿ ਜਨ ਬੜਭਾਗੀ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਜਨ ਭਰਤੁ ਬੜੇ ਨ ਏਹਿ ਕਰਤੂਤਿ॥
ਚਾਤ੍ਰਕ ਹੰਸ ਸਰਾਹਿਯਤ ਟੇਕ ਬਿਬੇਕ ਬਿਭੂਤਿ॥ ॥ ੩੨੪

ਦੇਹ ਦਿਨਹੁ ਦਿਨ ਦੂਬਰਿ ਹੋਈ। ਘਟਇ ਤੇਜ ਬਲੁ ਮੁਖ ਛਬਿ ਸੋਈ॥
ਨਿਤ ਨਵ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪਨ ਪੀਨਾ। ਬਢਤ ਧਰਮ ਦਲੁ ਮਨੁ ਨ ਮਲੀਨਾ॥
ਜਿਮਿ ਜਲ ਨਿਘਟਤ ਸਰਦ ਪ੍ਰਕਾਸੇ। ਬਿਲਸਤ ਬੇਤਸ ਬਨਜ ਬਿਕਾਸੇ॥
ਸਮ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਉਪਾਸਾ। ਨਖਤ ਭਰਤ ਹਿਯ ਬਿਮਲ ਅਕਾਸਾ॥
ਧ੍ਰੁਵ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਅਵਧਿ ਰਾਕਾ ਸੀ। ਸ੍ਵਾਮਿ ਸੁਰਤਿ ਸੁਰ ਬੀਥਿ ਬਿਕਾਸੀ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਧੁ ਅਚਲ ਅਦੋਖਾ। ਸਹਿਤ ਸਮਾਜ ਸੋਹ ਨਿਤ ਚੋਖਾ॥
ਭਰਤ ਰਹਨਿ ਸਮੁਝਨਿ ਕਰਤੂਤੀ। ਭਗਤਿ ਬਿਰਤਿ ਗੁਨ ਬਿਮਲ ਬਿਭੂਤੀ॥
ਬਰਨਤ ਸਕਲ ਸੁਕਬਿ ਸਕੁਚਾਹੀਂ। ਸੇਸ ਗਨੇਸ ਗਿਰਾ ਗਮ ਨਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਤ ਪੂਜਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਂਵਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤਿ॥
ਮਾਗਿ ਮਾਗਿ ਆਯਸੁ ਕਰਤ ਰਾਜ ਕਾਜ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ॥ ੩੨੫

ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਹਿਯ ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰੂ। ਜੀਹ ਨਾਮ ਜਪੁ ਲੋਚਨ ਨੀਰੂ॥
ਲਖਨ ਰਾਮ ਸਿਯ ਕਾਨਨ ਬਸਹੀਂ। ਭਰਤ ਭਵਨ ਬਸਿ ਤਪ ਤਨੁ ਕਸਹੀਂ॥
ਦੋਉ ਦਿਸਿ ਸਮੁਝਿ ਕਹਤ ਸਬ ਲੋਗੂ। ਸਬ ਬਿਧਿ ਭਰਤ ਸਰਾਹਨ ਜੋਗੂ॥
ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮ ਸਾਧੁ ਸਕੁਚਾਹੀਂ। ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਲਜਾਹੀਂ॥
ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਭਰਤ ਆਚਰਨੂ। ਮਧੁਰ ਮੰਜੁ ਮੁਦ ਮੰਗਲ ਕਰਨੂ॥
ਹਰਨ ਕਠਿਨ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਕਲੇਸੂ। ਮਹਾ ਮੋਹ ਨਿਸਿ ਦਲਨ ਦਿਨੇਸੂ॥
ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜੂ। ਸਮਨ ਸਕਲ ਸੰਤਾਪ ਸਮਾਜੂ॥
ਜਨ ਰੰਜਨ ਭੰਜਨ ਭਵ ਭਾਰੂ। ਰਾਮ ਸਨੇਹ ਸੁਧਾ ਕਰ ਸਾਰੂ॥

ਛੰਦ: ॥ਸਿਯ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯੂਖ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਜਨਮ ਨ ਭਰਤ ਕੋ। ॥
॥ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਗਮ ਜਮ ਨਿਯਮ ਸਮ ਦਮ ਬਿਖਮ ਬ੍ਰਤ ਆਚਰਤ ਕੋ।
॥ਦੁਖ ਦਾਹ ਦਾਰਿਦ ਦੰਭ ਦੂਖਨ ਸੁਜਸ ਮਿਸ ਅਪਹਰਤ ਕੋ। ॥

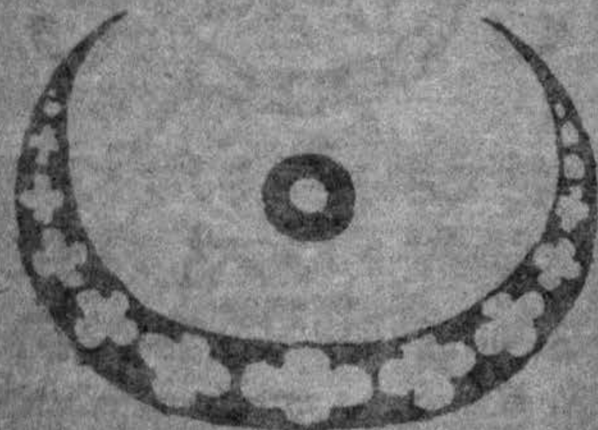
154

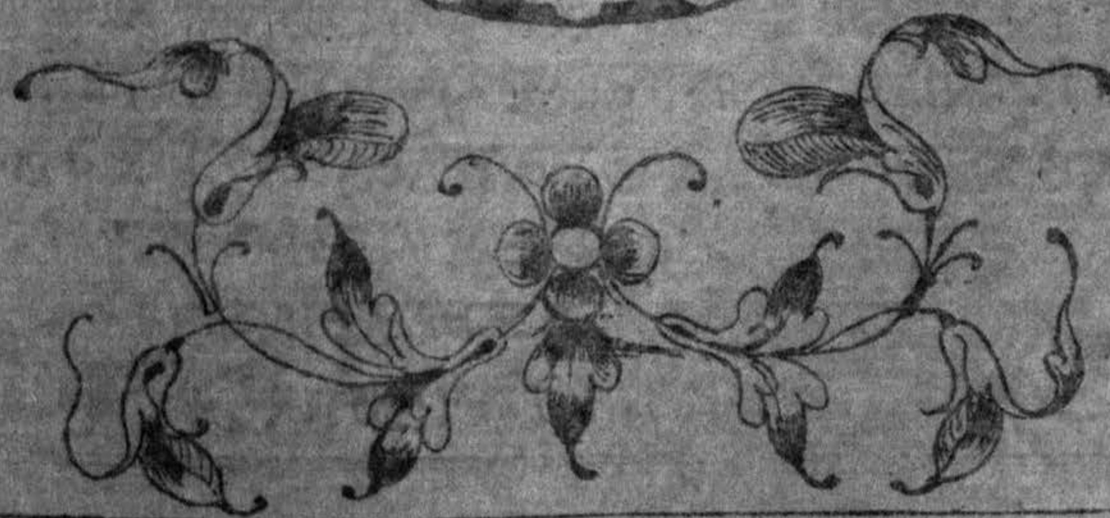
॥ਕਲਿਕਾਲ ਤੁਲਸੀ ਸੇ ਸਠਨਿ ਹਠਿ ਰਾਮ ਸਨਮੁਖ ਕਰਤ ਕੋ॥ ੧੩

ਸੋ: ॥ਭਰਤ ਚਰਿਤ ਕਰਿ ਨੇਮ ਤੁਲਸੀ ਜੇ ਸਾਦਰ ਸੁਨਹਿ॥
॥ਸੀਅ ਰਾਮ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਅਵਸਿ ਹੋਇ ਭਵ ਰਸ ਬਿਰਤਿ॥ ੧੨

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕ
ਲੁਖ ਵਿਧੰਸਨੇ ਵਿਮਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਰਾਗ
ਸੰਪਾਦਨੇ ਨਾਮ ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਤ ਅਯੁ
ਧਿਆ ਕਾਂਡ ਦੁਤੀਯ ਸੋਪਾਨ
ਸਮਾਪਤਾ ॥
॥

੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਅਥ ਆਰਣ੍ਯਕਾਂਡ

ਸਲੋਕ

॥ਮੂਲੰ ਧਰਮ ਤਰੋਰ ਵਿਵੇਕ
ਜਲਧੇ ਪੂਰਣੇਂਦੁ ਮਾ ਨੰਦਦੰ । ਵੈਰਾਗ੍ਯਾਂਬੁਜ
ਭਾਸਕ੍ਰੰ ਹ੍ਯਘਘਨੰ ਧ੍ਵਾਂਤਾ ਪਹੰ ਤਾਪਹੰ॥ ਮੋਹਾਂਭੋਧਰ ਪੂਗ ਪਾਟਨ ਵਿਧੌ
ਸ੍ਵਸੰਭਵੰ ਸੰਕਰੰ॥ ਵੰਦੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਲੰ ਕਲੰਕ ਸ਼ਮਨੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
ਭੂਪ ਪ੍ਰਿਯੰ॥ (੧) ॥ਸਾਂਦ੍ਰਾ ਨੰਦ ਪਯੋਦ ਸੌਭਗ ਤਨੁੰ ਪੀ
ਤਾਂਬਰੰ ਸੁੰਦਰੰ॥ ਪਾਣੌ ਬਾਣ ਸਰਾਸਨੰ ਕਟਿਲ ਸਤੂਣੀਰ ਭਾਰੰ
ਵਰੰ ॥ਰਾਜੀਵਾਯਤ ਲੋਚਨੰ ਧ੍ਰਿਤ ਜਟਾ ਜੂਟੇਨ
ਸੰਸ਼ੋਭਿਤੰ । ਸੀਤਾ ਲਛਮਣ ਸੰਯੁਤੰ
ਪਥਿ ਗਤੰ ਰਾਮਾਭਿ ਰਾਮੰ ਭਜੇ॥ ੨

ਚੌ:

ਦੋ: ...ਸ੍ਰਿਮਾਤਾਮ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਵ [illegible] ਪਾਵਨੀ ਦਿਤ॥
॥ਪਾਵਨਿ ਸੋਤ [illegible] ਜੇਤ ਬਿਮੁਖ ਨ ਪਰਸ ਜਾਤਿ॥ ੧

ਚੌਪਈ

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਭਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਾਣੀ। ਮਤਿ ਅਨੂਪ ਅਨੂਪ ਬਖਾਣੀ॥
[illegible] ਮਾਤਿ ਪਾਵਨ। [illegible]
[illegible] ਸੁਭਾਏ। [illegible]
[illegible] ਪਰਸਾਏ। [illegible] ਧਰਾ॥
[illegible] ਪਾਵਨ ਦੇਖ। ਸਤਿ [illegible] ਪਾਤਿ ਬਸੇਖ॥
[illegible] ਸਾਗਰ [illegible]। [illegible] ਪਾਵਨ [illegible]॥
[illegible] ਪਾਤਿ [illegible]॥ [illegible] ਸਾਤਿ [illegible]॥
[illegible] ਸਾਗਰ। [illegible] ਜੀ ਧਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਤਿ [illegible] ਸਦਾ [illegible]॥
॥ਤ [illegible] ਸੁਖ [illegible]॥ ੨

[illegible] ਧਾਰਾ॥ [illegible] ਧਾਰਾ॥
[illegible] ਪਰਧਾਰੀ। [illegible] ਨਾਹੀ॥
[illegible] ਮਨ [illegible]। [illegible] ਸਾਜਾ॥
[illegible]। [illegible] ਜਨੋਦਾ
[illegible] ਨ [illegible]ਜੀ॥ [illegible] ਸਕੈ [illegible] ਜੀ॥
[illegible]। [illegible] ਜਾਨਾ॥
[illegible] ਬਖਨੀ॥ [illegible] ਨਹੀ [illegible]ਬਖਨੀ॥
[illegible]। [illegible] ਬਿਮੁਖ [illegible]॥
[illegible] ਜਗੀਤਾ॥ [illegible] ਸੰਤਾ॥
[illegible] ਤਾਹੀ॥ [illegible] ਮਾਂਹੀ॥
[illegible] ਪਰਜਾਈ। [illegible] ਰਾਈ॥
[illegible] ਪਰਜਾਈ। [illegible] ਪਾਈ॥
[illegible] ਬਖਾਨਿ [illegible]। [illegible]

[illegible]

[illegible] ॥

ਦੋ: [illegible] ॥
[illegible] ॥ ੨

[illegible]

ਦੋ: [illegible] ॥
[illegible] ॥ ੩

ਛੰਦ

॥ਨਮਾਮਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾਲੀ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਧ ਬੈਸਨਹੀ॥
ਤ੍ਰਸਾਮਿ ਤੇ ਪਰੈ ਪ੍ਰਭੀ॥ ਅਕਾਮਿਨੰ ਸੁਸਾਮਿਣੰ॥
ਨਿਕਾਮ ਸਮਾਮ ਸੁੰਦਰੀ॥ ਭਵੰਤ ਤ੍ਰ ਨਾਥ ਅੰਬਰੀ॥
ਮ੍ਰਿਕੰਡ ਬੀਰ ਬੈਰਣੀ ਅਪਾਰ ਦੋਖ ਖੰਡਣੀ॥
ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਾਹੁ ਵਿਕ੍ਰਮੀ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪ੍ਰਜਾ ਸੈ ਕ੍ਰਮੀ॥
ਨਿਖੰਡ ਚੰਡ ਖੰਡਣੀ ਸਤ੍ਰੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਨਾਇਕੀ॥
ਦਿਨੇਸ ਤੇਜ ਜੋਤਕੀ॥ ਮਹੇਸ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਤਕੀ॥
ਅੰਭੰਦ ਭੇਤ ਬੇਦਨੀ॥ ਸੁਭਾਗ ਰੂਪ ਭੇਦਨੀ॥
ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਧਾਰਣੀ ਅਪਾਰ ਦੇਵ ਸੇਵਿਣੀ॥
ਵਿਕ੍ਰਮ ਭੇਦ ਵਿਕ੍ਰਮੀ॥ ਸਰਬ ਸ੍ਰੂਪ ਧਰੀ॥
ਨਮਾਮਿ ਸਿੰਘ ਵਾਹਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਾਨ ਭਾਸਕੀ॥
ਤ੍ਰਲੋਕ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਣੀ॥ ਸਦੀ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਰੂਪਣੀ॥

ਸ੍ਰੀ ੧੧ ੩॥

ਤ੍ਵਦੰਘ੍ਰਿ ਮੂਲ ਜੇ ਨਰਾ॥ ਭਜੰਤਿ ਹੀਨ ਮਤਸਰਾ॥
ਪਤੰਤਿ ਨੋ ਭਵਾਰਣਵੇ॥ ਵਿਤਰਕ ਵੀਚਿ ਸੰਕੁਲੇ॥
ਵਿਵਿਕ੍ਤ ਵਾਸਿਨ ਸਦਾ॥ ਭਜੰਤਿ ਮੁਕ੍ਤਯੇ ਮੁਦਾ॥
ਨਿਰਸ੍ਯ ਇੰਦ੍ਰਿਯਾਦਿਕੰ॥ ਪ੍ਰਯਾਂਤਿ ਤੇ ਗਤਿੰ ਸ੍ਵਕੰ॥
ਤਮੇਕ ਮਦਭੁਤੰ ਪ੍ਰਭੁੰ॥ ਨਿਰੀਹ ਮੀਸ੍ਵਰੰ ਵਿਭੁੰ॥
ਜਗਦਗੁਰੁੰ ਚ ਸਾਸ੍ਵਤੰ॥ ਤੁਰੀਅ ਮੇਵ ਕੇਵਲੰ॥
ਭਜਾਮਿ ਭਾਵ ਵੱਲਭੰ॥ ਕੁਜੋਗਿਨਾਂ ਸੁਦੁਰਲਭੰ॥
ਸ੍ਵਭਕ੍ਤ ਕਲਪ ਪਾਦਪੰ॥ ਸਮੰ ਸੁਸੇਵ੍ਯ ਮਨ੍ਵਹੰ॥
ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭੂਪਤਿੰ॥ ਨਤੋਹ ਮੁਰਵਿਜਾ ਪਤਿੰ॥
ਪ੍ਰਸੀਦ ਮੇ ਨਮਾਮਿ ਤੇ॥ ਪਦਾਬ੍ਜ ਭਕ੍ਤਿ ਦੇਹਿ ਮੇ॥
ਪਠੰਤਿ ਜੇ ਸ੍ਤਵੰ ਇਦੰ॥ ਨਰਾ ਦਰੇਣ ਤੇ ਪਦੰ॥
ਵ੍ਰਜੰਤਿ ਨਾਤ੍ਰ ਸੰਸਯੰ॥੪॥ ਤ੍ਵਦੀਅ ਭਕ੍ਤਿ ਸੰਜੁਤਾ॥੪॥ ੧

ਦੋ: ॥ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਮੁਨਿ ਨਾਇ ਸਿਰੁ ਕਹ ਕਰ ਜੋਰਿ ਬਹੋਰਿ॥
ਚਰਨ ਸਰੋਰੁਹ ਨਾਥ ਜਨਿ ਕਬਹੁੰ ਤਜੈ ਮਤਿ ਮੋਰਿ॥ ੨

ਅਨੁਸੂਯਾ ਕੇ ਪਦ ਗਹਿ ਸੀਤਾ ਮਿਲੀ ਬਹੋਰਿ ਸੁਸੀਲ ਬਿਨੀਤਾ
ਰਿਖਿ ਪਤਿਨੀ ਮਨ ਸੁਖ ਅਧਿਕਾਈ ਆਸਿਖ ਦੇਇ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਈ॥ ।
ਦਿਬ੍ਯ ਬਸਨ ਭੂਖਨ ਪਹਿਰਾਏ ਜੇ ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਅਮਲ ਸੁਹਾਏ॥ ।
ਕਹਿ ਰਿਖਿ ਬਧੂ ਸਰਸ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ਨਾਰਿ ਧਰਮ ਕਛੁ ਬ੍ਯਾਜ ਬਖਾਨੀ
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਾਤਾ ਹਿਤਕਾਰੀ॥ ॥ ਮਿਤ ਪ੍ਰਦ ਸਬ ਸੁਨੁ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ
ਅਮਿਤ ਦਾਨਿ ਭਰਤਾ ਬੈਦੇਹੀ॥ ॥ ਅਧਮ ਸੋ ਨਾਰਿ ਜੋ ਸੇਵ ਨ ਤੇਹੀ॥ ।
ਧੀਰਜ ਧਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਅਰੁ ਨਾਰੀ ਆਪਦ ਕਾਲ ਪਰਖਿਅਹਿ ਚਾਰੀ
ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੋਗ ਬਸ ਜੜ ਧਨ ਹੀਨਾ॥ ਅੰਧ ਬਧਿਰ ਕ੍ਰੋਧੀ ਅਤਿ ਦੀਨਾ॥ ॥
ਐਸੇਹੁ ਪਤਿ ਕਰਿ ਕਿਯੇ ਅਪਮਾਨਾ ਨਾਰਿ ਪਾਵ ਜਮ ਪੁਰ ਦੁਖ ਨਾਨਾ
ਏਕੈ ਧਰਮ ਏਕ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮਾ ॥ ਕਾਯ ਬਚਨ ਮਨ ਪਤਿ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮਾ॥
ਜਗ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਚਾਰਿ ਬਿਧਿ ਅਹਹੀਂ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸੰਤ ਸਬ ਕਹਹੀਂ॥

ਉਤਮ ਕੈ ਅਸ ਬਸ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥ ਸੁਪਨੇ ਆਨ ਪੁਰਖ ਜਗ ਨਾਹੀਂ॥
ਮਧ੍ਯਮ ਪਰ ਪਤਿ ਦੇਖੈ ਕੈਸੇ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਨਿਜ ਜੈਸੇ॥
ਧਰਮ ਬਿਚਾਰਿ ਸਮੁਝਿ ਕੁਲ ਰਹਈ॥ ਸੋ ਨਿਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰੁਤਿ ਅਸ ਕਹਈ॥
ਬਿਨ ਅਵਸਰ ਭੈ ਤੇ ਰਹ ਜੋਈ॥ ਜਾਨੇਹੁ ਅਧਮ ਨਾਰਿ ਜਗ ਸੋਈ॥
ਪਤਿ ਬੰਚਕ ਪਰ ਪਤਿ ਰਤਿ ਕਰਈ॥ ਰੌਰਵ ਨਰਕ ਕਲਪ ਸਤ ਪਰਈ॥
ਛਿਨ ਸੁਖ ਲਾਗਿ ਜਨਮ ਸਤ ਕੋਟੀ॥ ਦੁਖ ਨ ਸਮੁਝ ਤੇਹਿ ਸਮ ਕੋ ਖੋਟੀ॥
ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਨਾਰਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਲਹਈ॥ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਛਲ ਗਹਈ॥
ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ ਜਨਮ ਜਹੰ ਜਾਈ॥ ਬਿਧਵਾ ਹੋਇ ਪਾਇ ਤਰੁਣਾਈ॥ ॥

ਸੋ:
॥ਸਹਜ ਅਪਾਵਨਿ ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਸੇਵਤ ਸੁਭ ਗਤਿ ਲਹੈ॥
॥ਜਸ ਗਾਵਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰਿ ਅਜਹੁੰ ਤੁਲਸਿਕਾ ਹਰਿਹਿ ਪ੍ਰਿਯ॥
॥ਸੁਨੁ ਸੀਤਾ ਤਵ ਨਾਮ ਸੁਮਿਰਿ ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਕਰਹਿੰ॥
॥ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਰਾਮ ਕਹਉਂ ਕਥਾ ਸੰਸਾਰ ਹਿਤ॥ ੪

ਸੁਨਿ ਜਾਨਕੀ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥ ਸਾਦਰ ਤਾਸੁ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥
ਤਬ ਮੁਨਿ ਸਨ ਕਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ॥ ਆਯਸੁ ਹੋਇ ਜਾਉਂ ਬਨ ਆਨਾ॥
ਸੰਤਤ ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਹੂ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਤਜੇਹੁ ਜਨਿ ਨੇਹੂ॥
ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਬਾਨੀ॥ ਸੁਨਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ॥
ਜਾਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਜ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦੀ॥ ਚਹਤ ਸਕਲ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਦੀ॥
ਤੇ ਤੁਮ ਰਾਮ ਅਕਾਮ ਪਿਆਰੇ॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
ਅਬ ਜਾਨੀ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਚਤੁਰਾਈ॥ ਭਜੀ ਤੁਮਹਿ ਸਬ ਦੇਵ ਬਿਹਾਈ॥
ਜੇਹਿ ਸਮਾਨ ਅਤਿਸਯ ਨਹਿ ਕੋਈ॥ ਤਾ ਕਰ ਸੀਲ ਕਸ ਨ ਅਸ ਹੋਈ॥
ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਹੌਂ ਜਾਹੁ ਅਬ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਤੁਮ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਮੁਨਿ ਧੀਰਾ॥ ਲੋਚਨ ਜਲ ਬਹੁ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ॥

ਛੰਦ:
ਤਨੁ ਪੁਲਕ ਨਿਰਭਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪੂਰਨ ਨਯਨ ਮੁਖ ਪੰਕਜ ਦਿਏ॥
ਮਨ ਗ੍ਯਾਨ ਗੁਨ ਗੋਤੀਤ ਪ੍ਰਭੁ ਮੈਂ ਦੀਖ ਜਪ ਤਪ ਕਾ ਕਿਏ॥
ਜਪ ਜੋਗ ਧਰਮ ਸਮੂਹ ਤੇ ਨਰ ਭਗਤਿ ਅਨੁਪਮ ਪਾਵਈ॥

	ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਿਤ ਪੁਨੀਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਗਾਵਈ।	
ਦੋ:	।ਕਲਿਮਲ ਸਮਨ ਦਮਨ ਮਨ ਰਾਮ ਸੁਜਸ ਸੁਖ ਮੂਲ।	
	।ਸਾਦਰ ਸੁਨਹਿ ਜੇ ਤਿਨ੍ਹ ਪਰ ਰਾਮ ਰਹਹਿੰ ਅਨੁਕੂਲ।।	੩
ਸੋ:	।ਕਠਿਨ ਕਲਿਮਲ ਕੋਸ਼ ਧਰਮ ਨ ਗਿਆਨ ਨ ਜੋਗ ਜਪ।	
	।ਪਰਿਹਰਿ ਸਕਲ ਭਰੋਸ ਰਾਮਹਿ ਭਜਹਿੰ ਤੇ ਚਤੁਰ ਨਰ।	੮

ਮੁਨਿ ਪਦ ਕਮਲ ਨਾਇ ਕਰਿ ਸੀਸਾ। ਚਲੇ ਬਨਹਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਈਸਾ
ਆਗੇ ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਪੁਨਿ ਪਾਛੇ।। ਮੁਨਿ ਬਰ ਬੇਖ ਬਨੇ ਅਤਿ ਕਾਛੇ।।
ਉਭਯ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਸੋਹੈ ਕੈਸੀ। ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਵ ਬਿਚ ਮਾਯਾ ਜੈਸੀ।।
ਸਰਿਤਾ ਬਨ ਗਿਰਿ ਅਵਘਟ ਘਾਟ। ।ਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨਿ ਦੇਹਿੰ ਬਰ ਬਾਟਾ।
ਜਹੰ ਜਹੰ ਜਾਹਿ ਦੇਵ ਰਘੁਰਾਯਾ। ਕਰਹਿ ਮੇਘ ਤਹੰ ਤਹੰ ਨਭ ਛਾਯਾ
ਮਿਲਾ ਅਸੁਰ ਬਿਰਾਧ ਮਗ ਜਾਤ। ।ਆਵਤ ਹੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਪਾਤਾ।
ਤੁਰਤਹਿ ਰੁਚਿਰ ਰੂਪ ਤੇਹਿ ਪਾਵਾ ।ਦੇਖਿ ਦੁਖੀ ਨਿਜ ਧਾਮ ਪਠਾਵਾ।
ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹਿੰ ਮੁਨਿ ਸਰਭੰਗਾ। ਸੁੰਦਰ ਅਨੁਜ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗਾ।

ਦੋ:	।ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਮੁਖ ਪੰਕਜ ਮੁਨਿ ਬਰ ਲੋਚਨ ਭ੍ਰਿੰਗ।	
	।ਸਾਦਰ ਪਾਨ ਕਰਤ ਅਤਿ ਧਨ੍ਯ ਜਨਮ ਸਰਭੰਗ।	੭

ਕਹ ਮੁਨਿ ਸੁਨੁ ਰਘੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ।ਸੰਕਰ ਮਾਨਸ ਰਾਜ ਮਰਾਲਾ।।
ਜਾਤ ਰਹੇਉਂ ਬਿਰੰਚਿ ਕੇ ਧਾਮਾ।। ਸੁਨੇਉਂ ਸ੍ਰਵਨ ਬਨ ਐਹਹਿੰ ਰਾਮਾ
ਚਿਤਵਤ ਪੰਥ ਰਹੇਉਂ ਦਿਨ ਰਾਤੀ। ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਿ ਜੁੜਾਨੀ ਛਾਤੀ।
ਨਾਥ ਸਕਲ ਸਾਧਨ ਮੈਂ ਹੀਨਾ। ਕੀਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਜਨ ਦੀਨਾ।
ਸੋ ਕਛੁ ਦੇਵ ਨ ਮੋਹਿ ਨਿਹੋਰਾ। ।ਨਿਜ ਪਨ ਰਾਖੇਉ ਜਨ ਮਨ ਚੋਰਾ
ਤਬ ਲਗਿ ਰਹਹੁ ਦੀਨ ਹਿਤ ਲਾਗੀ। ।ਜਬ ਲਗਿ ਮਿਲੌਂ ਤੁਮਹਿ ਤਨੁ ਤ੍ਯਾਗੀ
ਜੋਗ ਜਗ੍ਯ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਕੀਨਾ। ਪ੍ਰਭੁ ਕਹੰ ਦੇਇ ਭਗਤਿ ਬਰ ਲੀਨਾ।
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਰ ਰਚਿ ਮੁਨਿ ਸਰਭੰਗਾ। ।ਬੈਠੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਛਾਡਿ ਸਬ ਸੰਗਾ।

ਦੋ:	।ਸੀਤਾ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭੁ ਨੀਲ ਜਲਦ ਤਨੁ ਸ੍ਯਾਮ। ।।	
	।ਮਮ ਹਿਯ ਬਸਹੁ ਨਿਰੰਤਰ ਸਗੁਨ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ। ।।	੮

੩੧੪
੩੧੫

।ਅਸ ਕਹਿ ਜੋਗ ਅਗਿਨਿ ਤਨ ਜਾਰਾ ° ।ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਂ ਬੈਕੁੰਠ ਸਿਧਾਰਾ॥ ॥
ਤਾਤੇਂ ਮੁਨਿ ਹਰਿ ਲੀਨ ਨ ਭਯਊ ° ।ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਭੇਦ ਭਗਤਿ ਬਰ ਲਯਊ
ਰਿਖ ਨਿਕਾਯ ਮੁਨਿਵਰ ਗਤਿ ਦੇਖੀ ° ਸੁਖੀ ਭਏ ਨਿਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰਹਿੰ ਸਕਲ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ° ।ਜਯਤਿ ਪ੍ਰਣਤ ਹਿਤ ਕਰੁਣਾ ਕੰਦਾ
ਪੁਨਿ ਰਘੁਨਾਥ ਚਲੇ ਬਨ ਆਗੇ ° ਮੁਨਿਵਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਪੁਲ ਸੰਗ ਲਾਗੇ
ਅਸ੍ਥਿ ਸਮੂਹ ਦੇਖਿ ਰਘੁ ਰਾਯਾ। ° ਪੂਛੀ ਮੁਨਿਨ੍ਹ ਲਾਗਿ ਅਤਿ ਦਾਯਾ
ਜਾਨਤਹੂੰ ਪੂਛਿਅ ਕਸ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ° ਸਮਦਰਸੀ ਤੁਮ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ॥
ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਸਕਲ ਮੁਨਿ ਖਾਏ ° ।ਸੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਨਯਨ ਜਲ ਛਾਏ

ਦੋ: ॥ਨਿਸਿਚਰ ਹੀਨ ਕਰੌਂ ਮਹਿ ਭੁਜ ਉਠਾਇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਨ੍ਹ।
॥ਸਕਲ ਮੁਨਿਨ ਕੇ ਆਸ੍ਰਮੰ ਜਾਇ ਜਾਇ ਸੁਖ ਦੀਨ੍ਹ। ੯

ਮੁਨਿ ਅਗਸ੍ਤਿ ਕਰ ਸਿਖ ਸੁਜਾਨ ° ।ਨਾਮ ਸੁਤੀਛਣ ਰਤ ਭਗਵਾਨਾ।
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਰਾਮ ਪਦ ਸੇਵਕ ਸਪਨੇਹੂੰ ਆਨ ਭਰੋਸ ਨ ਦੇਵਕ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਮਨ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਿ ਪਾਵ ° ।ਕਰਤ ਮਨੋਰਥ ਆਤੁਰ ਧਾਵਾ।
ਹੇ ਬਿਧਿ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਰਘੁ ਰਾਯਾ। ਮੋ ਸੇਂ ਸਠ ਪਰ ਕਰਿਹਹਿ ਦਾਯਾ।
ਸਹਿਤ ਅਨੁਜ ਮੋਹਿ ਰਾਮ ਗੁਸਾਈਂ ।ਮਿਲਿਹਹਿ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਕੀ ਨਾਈਂ
ਮੋਰੇ ਜਿਯ ਭਰੋਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨਾਹੀ। ਭਗਤਿ ਨ ਬਿਰਤਿ ਗਯਾਨ ਮਨ ਮਾਹੀ
ਨਹਿ ਸਤ ਸੰਗ ਜੋਗ ਜਪ ਜਾਗਾ ।ਨਹਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਚਰਣ ਕਮਲ ਅਨੁਰਾਗਾ °
ਏਕ ਬਾਨਿ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕੀ। ਸੋ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਂਕੇ ਗਤਿ ਨ ਆਨ ਕੀ
ਹੁਇ ਹੈਂ ਸੁਫਲ ਆਜ ਮਮ ਲੋਚਨ ਦੇਖਿ ਬਦਨ ਪੰਕਜ ਭਵ ਮੋਚਨ
ਨਿਰਭਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੁਨਿ ਗਯਾਨੀ ।ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਦਸਾ ਭਵਾਨੀ
ਦਿਸਿ ਅਰ ਬਿਦਿਸਿ ਪੰਥ ਨਹਿ ਸੂਝ ° ਕੋ ਮੈਂ ਚਲੇਉਂ ਕਹਾਂ ਨਹਿ ਬੂਝਾ॥
ਕਬਹੂੰਕ ਫਿਰ ਪਾਛੇ ਚਲਿ ਜਾਈ ।ਕਬਹੂੰਕ ਨ੍ਰਿਤ੍ਯ ਕਰੈਂ ਗੁਣ ਗਾਈ
ਅਬਿਰਲ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਮੁਨਿ ਪਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਹਿਂ ਤਰੁ ਓਟ ਲੁਕਾਈ
ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰ ° ਪ੍ਰਗਟੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਣ ਭਵ ਭੀਰਾ
ਮੁਨਿ ਮਗ ਮਾਂਝ ਅਚਲ ਹੋਇ ਬੈਸ ° ।ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ਪਨਸ ਫਲ ਜੈਸਾ

ਤਬ ਰਘੁਨਾਥ ਨਿਕਟ ਚਲਿ ਆਏ। ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਨਿਜ ਜਨ ਮਨ ਭਾਏ॥
ਮੁਨਿਹਿ ਰਾਮ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਜਗਾਵਾ। ਜਾਗ ਨ ਧਿਆਨ ਜਨਿਤ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥
ਭੂਪ ਰੂਪ ਤਬ ਰਾਮ ਦੁਰਾਵਾ। ਹ੍ਰਿਦਯ ਚਤੁਰਭੁਜ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਾ॥
ਮੁਨਿ ਅਕੁਲਾਇ ਉਠਾ ਤਬ ਕੈਸੇ। ਬਿਕਲ ਹੀਨ ਮਨਿ ਫਨਿ ਬਰ ਜੈਸੇ॥
ਆਗੇ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮਾ। ਸੀਤਾ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਧਾਮਾ॥
ਪਰੇਉ ਲਕੁਟ ਇਵ ਚਰਨਨ੍ਹਿ ਲਾਗੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੁਨਿਬਰ ਬਡਭਾਗੀ॥
ਭੁਜ ਬਿਸਾਲ ਗਹਿ ਲਿਏ ਉਠਾਈ। ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਖੇ ਉਰ ਲਾਈ॥
ਮੁਨਿਹਿ ਮਿਲਤ ਅਸ ਸੋਹ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਕਨਕ ਤਰੁਹਿ ਜਨੁ ਭੇਂਟ ਤਮਾਲਾ॥
ਰਾਮ ਬਦਨੁ ਬਿਲੋਕਿ ਮੁਨਿ ਠਾਢਾ। ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਮਾਝ ਲਿਖਿ ਕਾਢਾ॥

ਦੋ: ਤਬ ਮੁਨਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧੀਰ ਧਰਿ ਗਹਿ ਪਦ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ।
ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨਿ ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ॥ ੭

ਕਹ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਨਿ ਬਿਨਤੀ ਮੋਰੀ। ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰੌਂ ਕਵਨਿ ਬਿਧਿ ਤੋਰੀ॥
ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਮੋਰਿ ਮਤਿ ਥੋਰੀ। ਰਬਿ ਸਨਮੁਖ ਖਦ੍ਯੋਤ ਅੰਜੋਰੀ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਤਾਮਰਸ ਦਾਮ ਸਰੀਰੰ। ਜਟਾ ਮੁਕੁਟ ਪਰਿਧਨ ਮੁਨਿ ਚੀਰੰ॥
ਪਾਣਿ ਚਾਪ ਸਰ ਕਟਿ ਤੂਣੀਰੰ। ਨੌਮਿ ਨਿਰੰਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰੰ॥
ਮੋਹ ਬਿਪਿਨ ਘਨ ਦਹਨ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ। ਸੰਤ ਸਰੋਰੁਹ ਕਾਨਨ ਭਾਨੁ॥ ॥
ਨਿਸਿਚਰ ਕਰਿ ਬਰੂਥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ। ਤ੍ਰਾਤੁ ਸਦਾ ਨੋ ਭਵ ਖਗ ਬਾਜ॥
ਅਰੁਣ ਨਯਨ ਰਾਜੀਵ ਸੁਵੇਸੰ। ਸੀਤਾ ਨਯਨ ਚਕੋਰ ਨਿਸੇਸੰ॥
ਹਰ ਹ੍ਰਿਦ ਮਾਨਸ ਬਾਲ ਮਰਾਲੰ। ਨੌਮਿ ਰਾਮ ਉਰ ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲੰ॥
ਸੰਸਯ ਸਰਪ ਗ੍ਰਸਨ ਉਰਗਾਦ। ਸਮਨ ਸੁਕਰਕਸ ਤਰਕ ਬਿਖਾਦ॥
ਭਵ ਭੰਜਨ ਰੰਜਨ ਸੁਰ ਜੂਥ। ਤ੍ਰਾਤੁ ਸਦਾ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰੂਥ॥
ਨਿਰਗੁਣ ਸਗੁਣ ਬਿਖਮ ਸਮ ਰੂਪੰ। ਗ੍ਯਾਨ ਗਿਰਾ ਗੋਤੀਤ ਮਨੂਪੰ॥
ਅਮਲ ਮਖਿਲ ਮਨਵਦ੍ਯ ਮਪਾਰੰ। ਨੌਮਿ ਰਾਮ ਭੰਜਨ ਮਹਿ ਭਾਰੰ॥
ਭਗਤ ਕਲਪ ਪਾਦਪ ਆਰਾਮ। ਤਰਜਨ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮਦ ਕਾਮ॥
ਅਤਿ ਨਾਗਰ ਭਵ ਸਾਗਰ ਸੇਤੁ। ਤ੍ਰਾਤੁ ਸਦਾ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਕੇਤੁ॥

ਅਤੁਲਿਤ ਭੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਧਾਮੰ ਕਲਿ ਮਲ ਬਿਪੁਲ ਬਿਭੰਜਨ ਨਾਮੰ
ਧਰਮ ਬਰਮ ਨਰਮਦ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮੰ ਸੰਤਤ ਸੰ ਤਨੋਤੁ ਮਮ ਰਾਮੰ
ਜਦਪਿ ਬਿਰਜ ਬ੍ਯਾਪਕ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸਭ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਿਰੰਤਰ ਬਾਸੀ॥
ਤਦਪਿ ਅਨੁਜ ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਖਰਾਰੀ ਬਸਤੁ ਮਨਸਿ ਮਮ ਕਾਨਨ ਚਾਰੀ
ਜੇ ਜਾਨਹਿਂ ਤੇ ਜਾਨਹੁ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਸਗੁਨ ਅਗੁਨ ਉਰ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ
ਜੋ ਕੋਸਲ ਪਤਿ ਰਾਜਿਵ ਨਯਨਾ ਕਰਉ ਸੋ ਰਾਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਮ ਅਯਨਾ
ਅਸ ਅਭਿਮਾਨ ਜਾਇ ਜਨਿ ਭੋਰੇ ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਰਘੁਪਤਿ ਪਤਿ ਮੋਰੇ॥
ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਬਚਨ ਰਾਮ ਮਨ ਭਾਏ ਬਹੁਰਿ ਹਰਖਿ ਮੁਨਿਬਰ ਉਰ ਲਾਏ
ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਾਨੁ ਮੁਨਿ ਮੋਹੀ ਜੋ ਬਰ ਮਾਗਹੁ ਦੇਉਂ ਸੋ ਤੋਹੀ॥ ॥
ਮੁਨਿ ਕਹ ਮੈਂ ਬਰ ਕਬਹੁ ਨ ਜਾਚਾ ਸਮੁਝਿ ਨ ਪਰੈ ਝੂਠ ਕਾ ਸਾਚਾ॥
ਤੁਮਹਿ ਨੀਕ ਲਾਗੈ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਸੋ ਮੋਹਿ ਦੇਹੁ ਦਾਸ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਅਬਿਰਲ ਭਗਤਿ ਬਿਰਤਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ ਹੋਹਿ ਸਕਲ ਗੁਨ ਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਾਨਾ
ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਦੀਨ ਸੋ ਬਰ ਮੈਂ ਪਾਵਾ॥ ਅਬ ਸੋ ਦੇਹੁ ਮੋਹਿ ਜੋ ਭਾਵਾ॥ ॥

ਦੋ: ਅਨੁਜ ਜਾਨਕੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਚਾਪ ਬਾਣ ਧਰ ਰਾਮ ॥
ਮਮ ਹਿਯ ਗਗਨ ਇੰਦੁ ਇਵ ਬਸਹੁ ਸਦਾ ਨਿਹਕਾਮ॥ ੮

ਏਵਮਸਤੁ ਕਰਿ ਰਮਾ ਨਿਵਾਸਾ ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਕੁੰਭਜ ਰਿਖਿ ਪਾਸਾ
ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਪਾਏ ਭਏ ਮੋਹਿ ਇਹ ਆਸ੍ਰਮ ਆਏ
ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਜਾਉਂ ਗੁਰ ਪਾਹੀਂ ਤੁਮ ਕਹਿ ਨਾਥ ਨਿਹੋਰਾ ਨਾਹੀਂ॥
ਦੇਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮੁਨਿ ਚਤੁਰਾਈ ਲੀਏ ਸੰਗ ਬਿਹਸੇ ਦ੍ਵੌ ਭਾਈ
ਪੰਥ ਕਹਤ ਨਿਜ ਭਗਤਿ ਅਨੂਪਾ ਮੁਨਿ ਆਸ੍ਰਮ ਪਹੁੰਚੇ ਸੁਰ ਭੂਪਾ
ਤੁਰਤ ਸੁਤੀਛਨ ਗੁਰ ਪਹਿ ਗਯਊ ਕਰਿ ਦੰਡਵਤ ਕਹਤ ਅਸ ਭਯਊ
ਨਾਥ ਕੋਸਲਾਧੀਸ ਕੁਮਾਰਾ॥ ਆਏ ਮਿਲਨ ਜਗਤ ਆਧਾਰਾ
ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਬੈਦੇਹੀ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਦੇਵ ਜਪਤ ਹਹੁ ਜੇਹੀ
ਸੁਨਤ ਅਗਸਤਿ ਤੁਰਤ ਉਠਿ ਧਾਏ ਹਰਿ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਚਨ ਜਲ ਛਾਏ
ਮੁਨਿ ਪਦ ਕਮਲ ਪਰੇ ਦ੍ਵੌ ਭਾਈ ਰਿਖਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲੀਏ ਉਰ ਲਾਈ

ਸਾਦਰ ਕੁਸਲ ਪੂਛਿ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥ ਆਸਨ ਬਰ ਬੈਠਾਰੇ ਆਨੀ॥
ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਜਾ • ॥ਮੋਹਿ ਸਮ ਭਾਗ੍ਯਵੰਤ ਨਹਿ ਦੂਜਾ •
ਜਹਂ ਲਗਿ ਰਹੇ ਅਪਰ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ • ॥ਹਰਖੇ ਸਬ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਖ ਕੰਦਾ॥

ਦੋ: ॥ਮੁਨਿ ਸਮੂਹ ਮਹਿੰ ਬੈਠੇ ਸਨਮੁਖ ਸਬ ਕੀ ਓਰ॥
॥ਸਰਦ ਇੰਦੁ ਤਨ ਚਿਤਵਤ ਮਾਨਹੁ ਨਿਕਰ ਚਕੋਰ॥ ॥ ੯

ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਪਾਹੀਂ॥ ਤੁਮ ਸਨ ਪ੍ਰਭੁ ਦੁਰਾਵ ਕਛੁ ਨਾਹੀ
ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ ਜੇਹਿ ਕਾਰਨ ਆਯਉਂ ਤਾਤੇ ਤਾਤ ਨ ਕਹਿ ਸਮਝਾਯਉਂ॥
ਅਬ ਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹੀ॥ ਜੇਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਰੌਂ ਮੁਨਿ ਦ੍ਰੋਹੀ॥
ਮੁਨਿ ਮੁਸਕਾਨੇ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਨੀ ਪੂਛਿਹੁ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਕਾ ਜਾਨੀ॥
ਤੁਮਹਰੇ ਭਜਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਘਾਰੀ ਜਾਨੌਂ ਮਹਿਮਾ ਕਛੁਕ ਤੁਮਾਰੀ॥
ਊਮਰ ਤਰ ਬਿਸਾਲ ਤਵ ਮਾਯਾ ॥ਫਲ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਅਨੇਕ ਨਿਕਾਯਾ •
ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਜੰਤ ਸਮਾਨਾ॥ ਭੀਤਰ ਬਸਹਿਂ ਨ ਜਾਨਹਿਂ ਆਨ •
ਤੇ ਫਲ ਭਛਕ ਕਠਿਨ ਕਰਾਲ ਤਵ ਭਯ ਡਰਤ ਸਦਾ ਸੋਊ ਕਾਲ •
ਤੇ ਤੁਮ ਸਕਲ ਲੋਕ ਪਤਿ ਸਾਈਂ ਪੂਛਿਹੁ ਮੋਹਿ ਮਨੁਜ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਯਹ ਬਰ ਮਾਗੌਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤਾ॥ ਬਸਹੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸ੍ਰੀ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ •
ਅਬਿਰਲ ਭਗਤਿ ਬਿਰਤਿ ਸਤ ਸੰਗ ॥ਚਰਨ ਸਰੋਰੁਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਭੰਗਾ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਖੰਡ ਅਨੰਤ • ਅਨਭਵ ਗਮ੍ਯ ਭਜਹਿ ਜੇਹਿ ਸੰਤ •
ਅਸ ਤਵ ਰੂਪ ਬਖਾਨੌ ਜਾਨੌ॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰ ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਰਤਿ ਮਾਨੌ
ਸੰਤਤ ਦਾਸਨ ਦੇਹੁ ਬਡਾਈ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੋਹਿ ਪੂਛਿਹੁ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਮਨੋਹਰ ਠਾਊਂ॥ ਪਾਵਨ ਪੰਚਬਟੀ ਤੇਹਿ ਨਾਊਂ॥
ਦੰਡਕ ਬਨ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਹੂ ॥ਉਗ੍ਰ ਸਾਪ ਮੁਨਿਬਰ ਕੈ ਹਰਹੂ॥
ਬਾਸ ਕਰਹੁ ਤਹਂ ਰਘੁਕੁਲ ਰਾਯਾ • ਕੀਜੈ ਸਕਲ ਮੁਨਿਨ ਪਰ ਦਾਯਾ
ਚਲੇ ਰਾਮ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ ॥ਤੁਰਤਹਿ ਪੰਚਬਟੀ ਨਿਯਰਾਈ

ਦੋ: ॥ਗੀਧ ਰਾਜ ਸੈਂ ਭੇਂਟ ਭਯ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ॥
॥ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਿਕਟ ਪ੍ਰਭੁ ਰਹੇ ਪਰਨ ਗ੍ਰਹ ਛਾਇ॥ ੧੦

੩੧੮

ਜਬ ਤੇ ਰਾਮ ਕੀਨ ਤਹਂ ਬਾਸਾ। ਸੁਖੀ ਭੁਏ ਮੁਨਿ ਬੀਤੀ ਤ੍ਰਾਸਾ॥
ਗਿਰਿ ਬਨ ਨਦੀ ਤਾਲ ਛਬਿ ਛਾਏ। ਦਿਨ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਅਤਿ ਹੋਹਿੰ ਸੁਹਾਏ॥
ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬ੍ਰਿੰਦ ਅਨੰਦਿਤ ਰਹਹੀਂ। ਮਧੁਪ ਮਧੁਰ ਗੁੰਜਤ ਛਬਿ ਲਹਹੀਂ॥
ਸੋ ਬਨ ਬਰਨਿ ਨ ਸਕ ਅਹਿਰਾਜਾ। ਜਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਰਾਜਾ॥
ਏਕ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਆਸੀਨਾ। ਲਛਮਣ ਬਚਨ ਕਹੇ ਅਤਿ ਦੀਨਾ॥
ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਚਰਾਚਰ ਸਾਈਂ। ਮੈਂ ਪੂਛਉਂ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਮੋਹਿ ਸਮੁਝਾਇ ਕਹਹੁ ਸੋਇ ਦੇਵਾ। ਸਬ ਤਜ ਕਰੌਂ ਚਰਨ ਰਜ ਸੇਵਾ॥
ਕਹਹੁ ਗਿਆਨ ਬਿਰਾਗ ਅਰੁ ਮਾਯਾ। ਕਹਹੁ ਸੋ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਜੇਹਿ ਦਾਯਾ॥

ਦੋ: ਈਸ੍ਵਰ ਜੀਵਹਿ ਭੇਦ ਪ੍ਰਭੁ ਸਕਲ ਕਹਹੁ ਸਮੁਝਾਇ।
ਜਾਤੇ ਹੋਇ ਚਰਣ ਰਤਿ ਸੋਕ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਜਾਇ॥ ੧੧

ਥੋਰੇ ਮਹਿ ਸਬ ਕਹੌਂ ਬੁਝਾਈ। ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਮਤਿ ਮਨ ਚਿਤ ਲਾਈ॥
ਮੈਂ ਅਰ ਮੋਰ ਤੋਰ ਤੈਂ ਮਾਯਾ। ਜੇਹਿ ਸਬ ਕੀਨੇ ਜੀਵ ਨਿਕਾਯਾ॥
ਗੋ ਗੋਚਰ ਜਹਂ ਲਗਿ ਮਨ ਜਾਈ। ਸੋ ਸਬ ਮਾਯਾ ਜਾਨੇਹੁ ਭਾਈ॥
ਤੇਹਿ ਕਰ ਭੇਦ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਸੋਊ। ਵਿਦ੍ਯਾ ਅਪਰ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਦੋਊ॥
ਏਕ ਦੁਸ਼ਟ ਅਤਿ ਸਯ ਦੁਖ ਰੂਪਾ। ਜਾ ਬਸ ਜੀਵ ਪਰਾ ਭਵ ਕੂਪਾ॥
ਏਕ ਰਚੈ ਜਗ ਗੁਣ ਬਸ ਜਾਕੇ। ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹਿ ਨਿਜ ਬਲ ਤਾਕੇ॥
ਗਿਆਨ ਮਾਨ ਜਹਂ ਏਕੈ ਨਾਹੀਂ। ਦੇਖਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਾਨ ਸਬ ਮਾਹੀਂ॥
ਕਹਿਯ ਤਾਤ ਸੋ ਪਰਮ ਬਿਰਾਗੀ। ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਸਿਧਿ ਤੀਨਿ ਗੁਣ ਤਿਆਗੀ॥

ਦੋ: ਮਾਯਾ ਈਸ਼ ਨ ਆਪੁ ਕਹੁ ਜਾਨ ਕਹਿਯ ਸੋ ਜੀਵ।
ਬੰਧ ਮੋਖ ਪ੍ਰਦ ਸਰਬ ਪਰ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸੀਵ॥

ਧਰਮ ਤੇ ਬਿਰਤਿ ਜੋਗ ਤੇ ਗਿਆਨਾ। ਗਿਆਨ ਮੋਖ ਪ੍ਰਦ ਬੇਦ ਬਖਾਨਾ॥
ਜਾਤੇਂ ਬੇਗਿ ਦ੍ਰਵੌਂ ਮੈਂ ਭਾਈ। ਸੋ ਮਮ ਭਗਤਿ ਭਗਤ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਸੋ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਅਵਲੰਬ ਨ ਆਨਾ। ਤੇਹਿ ਆਧੀਨ ਗਿਆਨ ਬਿਗਿਆਨਾ॥
ਭਗਤਿ ਤਾਤ ਅਨੁਪਮ ਸੁਖ ਮੂਲਾ। ਮਿਲੈ ਜੋ ਸੰਤ ਹੋਹਿ ਅਨੁਕੂਲਾ॥
ਭਗਤਿ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ। ਸੁਗਮ ਪੰਥ ਮੋਹਿ ਪਾਵਹਿੰ ਪ੍ਰਾਨੀ॥

ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਵਿਪ੍ਰ ਚਰਣ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ । ਨਿਜ ਨਿਜ ਕਰਮ ਨਿਰਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਰੀਤੀ
ਯਹ ਕਰਿ ਫਲ ਪੁਨਿ ਵਿਖੈ ਵਿਰਾਗਾ । ਤਬ ਮਮ ਧਰਮ ਉਪਜ ਅਨੁਰਾਗਾ
ਸ੍ਰਵਣਾਦਿਕ ਨਵ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਹੀ । ਮਮ ਲੀਲਾ ਰਤਿ ਅਤਿ ਮਨ ਮਾਹੀ
ਸੰਤ ਚਰਣ ਪੰਕਜ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮਾ । ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਭਜਨ ਦ੍ਰਿੜ ਨੇਮਾ
ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤੁ ਬੰਧੁ ਪਤਿ ਦੇਵਾ । ਸਬ ਮੋਹਿ ਕਹੈਂ ਜਾਨੈਂ ਦ੍ਰਿੜ ਸੇਵਾ
ਮਮ ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰਾ । ਗਦ ਗਦ ਗਿਰਾ ਨਯਨ ਬਹ ਨੀਰਾ
ਕਾਮ ਆਦਿ ਮਦ ਦੰਭ ਨ ਜਾਕੇ। ਤਾਤ ਨਿਰੰਤਰ ਬਸ ਮੈਂ ਤਾਕੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਬਚਨ ਕਰਮ ਮਨ ਮੋਰਿ ਗਤਿ ਭਜਨ ਕਰਹਿ ਨਿਹਕਾਮ॥
ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਮਲ ਮਹੁੰ ਕਰੌਂ ਸਦਾ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥ ॥ ੧੨

ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵਾ । ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਨਾਵਾ
ਯਹਿ ਵਿਧਿ ਗਯੇ ਕਛੁਕ ਦਿਨ ਬੀਤੀ । ਕਹਤ ਵਿਰਾਗ ਗਯਾਨ ਗੁਣ ਨੀਤੀ
ਸੂਪਨਖਾ ਰਾਵਨ ਕੀ ਬਹਿਨੀ । ਦੁਸ਼ਟ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦਾਰੁਣ ਜਸ ਅਹਿਨੀ
ਪੰਚਬਟੀ ਸੋ ਗਈ ਇਕ ਬਾਰਾ । ਦੇਖਿ ਵਿਕਲ ਭਈ ਜੁਗਲ ਕੁਮਾਰਾ
ਭ੍ਰਾਤਾ ਪਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਉਰਗਾਰੀ। ਪੁਰਖ ਮਨੋਹਰ ਨਿਰਖਤ ਨਾਰੀ।
ਹੋਇ ਵਿਕਲ ਸਕ ਮਨਹਿ ਨ ਰੋਕੀ । ਜਿਮਿ ਰਵਿ ਮਨਿ ਦ੍ਰਵ ਰਵਿਹਿ ਬਿਲੋਕੀ
ਰੁਚਿਰ ਰੂਪ ਧਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿੰ ਜਾਈ । ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸਕਾਈ॥
ਤੁਮ ਸਮ ਪੁਰਖ ਨ ਮੋ ਸਮ ਨਾਰੀ । ਯਹ ਸੰਜੋਗ ਵਿਧਿ ਰਚਾ ਵਿਚਾਰੀ
ਮਮ ਅਨੁਰੂਪ ਪੁਰਖ ਜਗ ਮਾਹੀ । ਦੇਖਿਉਂ ਖੋਜਿ ਲੋਕ ਤਿਹੁੰ ਨਾਹੀ॥
ਤਾਤੇਂ ਅਬ ਲਗਿ ਰਹਿਉਂ ਕੁਮਾਰੀ । ਮਨ ਮਾਨਾ ਕਛੁ ਤੁਮਹਿ ਨਿਹਾਰੀ
ਸੀਤਹਿ ਚਿਤਇ ਕਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਤਾ । ਅਹੈ ਕੁਆਰ ਮੋਰ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
ਗਈ ਲਛਮਣ ਰਿਪੁ ਭਗਨੀ ਜਾਨੀ । ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ
ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਨੁ ਮੈਂ ਉਨ ਕਰ ਦਾਸਾ । ਪਰਾਧੀਨ ਨਹਿ ਤੋਰ ਸੁਪਾਸਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸਮਰਥ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਰਾਜਾ । ਜੋ ਕਛੁ ਕਰਹਿ ਉਨੈਂ ਸਬ ਛਾਜਾ
ਸੇਵਕ ਸੁਖ ਚਹੁ ਮਾਨ ਭਿਖਾਰੀ॥ ਬ੍ਯਸਨੀ ਧਨ ਸੁਭ ਗਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ
ਲੋਭੀ ਜਸ ਚਹ ਚਾਰ ਗੁਮਾਨੀ॥ ॥ ਨਭ ਦੁਹਿ ਦੂਧ ਚਹਤ ਯੇ ਪ੍ਰਾਨੀ॥

ਪੁਨਿ ਫਿਰਿ ਰਾਮ ਨਿਕਟ ਸੋ ਆਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਲਛਮਨ ਪਹਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥
ਲਛਮਨ ਕਹਾ ਤੋਹਿ ਸੋ ਬਰਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੋਰਿ ਲਾਜ ਪਰਿਹਰਈ ॥
ਤਬ ਖਿਸਿਆਨਿ ਰਾਮ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਕਹਾ ਅਨੁਜ ਸਨ ਸੈਨ ਬੁਝਾਈ ॥
ਸੀਤੈ ਸਭੈ ਦੇਖਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰੂਪ ਭਯੰਕਰ ਪ੍ਰਗਟਤ ਭਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਲਛਮਨ ਅਤਿ ਲਾਘਵ ਸੋਂ ਨਾਕ ਕਾਨ ਬਿਨ ਕੀਨਾ ॥
॥ ਤਾਕੇ ਕਰ ਰਾਵਣ ਕਹੰ ਮਨਹੁੰ ਚਨੌਤੀ ਦੀਨਾ ॥ ॥ ੧੪

ਨਾਕ ਕਾਨ ਬਿਨੁ ਭਈ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸ੍ਰਵ ਸੈਲ ਗੇਰ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥
ਖਰ ਦੂਖਣ ਪਹਿ ਗਈ ਬਿਲਪਾਤਾ ॥ ਧਿਗ ਧਿਗ ਤਵ ਪੌਰਖ ਬਲ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥
ਤਿਹਿ ਪੂਛਾ ਸਭ ਕਹਸਿ ਬੁਝਾਈ ॥ ਜਾਤੁਧਾਨ ਸੁਨਿ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥
ਧਾਏ ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਬਰੂਥਾ ॥ ਜਨੁ ਸਪੱਛ ਕਜਲ ਗਿਰਿ ਜੂਥਾ ॥
ਨਾਨਾ ਬਾਹਨ ਨਾਨਾ ਕਾਰਾ ॥ ਨਾਨਾ ਯੁਧ ਧਰ ਘੋਰ ਅਪਾਰਾ ॥
ਸੂਪਨਖਾ ਆਗੇ ਕਰ ਲੀਨੀ ॥ ਅਸੁਭ ਰੂਪ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨਾਸਾ ਹੀਨੀ ॥
ਅਸਗੁਨ ਅਮਿਤ ਹੋਹਿ ਭਯਕਾਰੀ ॥ ਗਨਹਿ ਨ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਬਸ ਸਭ ਝਾਰੀ ॥
ਗਰਜਹਿ ਤਰਜਹਿ ਗਗਨ ਉਡਾਹੀ ॥ ਦੇਖਿ ਕਟਕ ਭਟ ਅਤਿ ਹਰਖਾਹੀ ॥
ਕੋਉ ਕਹਾ ਜਿਯਤ ਧਰਹੁ ਦੋਊ ਭਾਈ ॥ ਧਰਿ ਮਾਰਹਿ ਤਿਯ ਲੇਹੁ ਛੁਡਾਈ ॥
ਧੂਰਿ ਪੂਰਿ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰਹਾ ॥ ਰਾਮ ਬੁਲਾਇ ਅਨੁਜ ਸਨ ਕਹਾ ॥
ਲੈ ਜਾਨਕਿਹਿ ਜਾਹੁ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ ॥ ਆਵਾ ਨਿਸਿਚਰ ਕਟਕ ਭਯੰਕਰ ॥
ਰਹੇਹੁ ਸਜਗ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲੇ ਸਹਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰ ਧਨੁ ਪਾਨੀ ॥
ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਰਿਪੁ ਦਲ ਚਲਿ ਆਵਾ ॥ ਬਿਹਸਿ ਕਠਿਨ ਕੋਦੰਡ ਚਢਾਵਾ ॥

ਛੰਦ ॥ ਕੋਦੰਡ ਕਠਿਨ ਚਢਾਇ ਸਿਰ ਜਟ ਜੂਟ ਬਾਂਧਤ ਸੋਹ ਕ੍ਯੋਂ ॥
ਮਰਕਤ ਸੈਲ ਪਰ ਲਰਤ ਦਾਮਨਿ ਕੋਟਿ ਸੋਂ ਜੁਗ ਭੁਜਗ ਜ੍ਯੋਂ ॥
ਕਟਿ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ਬਿਸਾਲ ਭੁਜ ਗਹਿ ਚਾਪ ਬਿਸਿਖ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥
ਚਿਤਵਤ ਮਨਹੁੰ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਪ੍ਰਭੁ ਗਜਰਾਜ ਘਟਾ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ੨

ਸੋ: ॥ ਆਇ ਗਏ ਬਗਮੇਲ ਧਰਹੁ ਧਰਹੁ ਧਾਵਤ ਸੁਭਟ ॥
॥ ਜਥਾ ਬਿਲੋਕਿ ਅਕੇਲ ਬਾਲ ਰਬਿਹਿ ਘੇਰਤ ਦਨੁਜ ॥ ੬

ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਸਰ ਸਕਹਿੰ ਨ ਡਾਰੀ ॥ ਥਕਿਤ ਭਈ ਰਜਨੀ ਚਰ ਧਾਰੀ ॥
ਸਚਿਵ ਬੋਲਿ ਬੋਲੇ ਖਰ ਦੂਖਨ ॥ ਯਹ ਕੋਉ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲਕ ਨਰ ਭੂਖਨ ॥
ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜੇਤੇ ॥ ਦੇਖੇ ਜਿਤੇ ਹਤੇ ਹਮ ਕੇਤੇ ॥
ਹਮ ਭਰਿ ਜਨਮ ਸੁਨਹੁ ਸਬ ਭਾਈ ॥ ਦੇਖੀ ਨਹਿੰ ਅਸਿ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਭਗਿਨੀ ਕੀਨਿ ਕੁਰੂਪਾ ॥ ਬਧ ਲਾਯਕ ਨਹਿ ਪੁਰੁਖ ਅਨੂਪਾ ॥
ਦੇਹੁ ਤੁਰਤ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਦੁਰਾਈ ॥ ਜੀਅਤ ਭਵਨ ਜਾਹੁ ਦੋਉ ਭਾਈ ॥
ਮੋਰ ਕਹਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਆਵਹੁ ॥
ਦੂਤਨ ਕਹਾ ਰਾਮ ਸਨ ਜਾਈ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਬੋਲੇ ਮੁਸੁਕਾਈ ॥
ਹਮ ਛਤ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਯਾ ਬਨ ਕਰਹੀ ॥ ਤੁਮ ਸੇ ਖਲ ਮ੍ਰਿਗ ਖੋਜਤ ਫਿਰਹੀ ॥
ਰਿਪੁ ਬਲਵੰਤ ਦੇਖਿ ਨਹਿੰ ਡਰਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਕਾਲਹੁ ਸਨ ਲਰਹੀ ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਮਨੁਜ ਦਨੁਜ ਕੁਲ ਘਾਲਕ ॥ ਮੁਨਿ ਪਾਲਕ ਖਲ ਸਾਲਕ ਬਾਲਕ ॥
ਜੌਂ ਨ ਹੋਇ ਬਲ ਘਰ ਫਿਰਿ ਜਾਹੂ ॥ ਸਮਰ ਬਿਮੁਖ ਮੈਂ ਹਤਉਂ ਨ ਕਾਹੂ ॥
ਰਨ ਚੜ੍ਹਿ ਕਰਿਅ ਕਪਟ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਰਮ ਕਦਰਾਈ ॥
ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਤੁਰਤ ਸਬ ਕਹੇਊ ॥ ਸੁਨਿ ਖਰ ਦੂਖਨ ਉਰ ਅਤਿ ਦਹੇਊ ॥

ਛੰਦ

ਉਰ ਦਹੇਉ ਕਹੇਉ ਕਿ ਧਰਹੁ ਧਾਏ ਬਿਕਟ ਭਟ ਰਜਨੀਚਰਾ ॥
ਸਰ ਚਾਪ ਤੋਮਰ ਸਕ੍ਤਿ ਸੂਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰਿਘ ਪਰਸੁ ਧਰਾ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ੍ਹ ਧਨੁਖ ਟਕੋਰ ਪ੍ਰਥਮ ਕਠੋਰ ਘੋਰ ਭਯਾਵਹਾ ॥
ਭਏ ਬਧਿਰ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਜਾਤੁਧਾਨ ਨ ਗ੍ਯਾਨ ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਰਹਾ ॥ ੪

ਦੋ:

ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਇ ਧਾਏ ਜਾਨਿ ਸਬਲ ਆਰਾਤਿ ॥
ਲਾਗੇ ਬਰਖਨ ਰਾਮ ਪਰ ਅਸ੍ਤ੍ਰ ਸਸ੍ਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ॥
ਤਿਨ ਕੇ ਆਯੁਧ ਤਿਲ ਸਮ ਕਰਿ ਕਾਟੇ ਰਘੁਬੀਰ ॥
ਤਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਸ੍ਰਵਨ ਲਗਿ ਪੁਨਿ ਛਾਂਡੇ ਨਿਜ ਤੀਰ ॥ ੧੯

ਛੰਦ

ਤਬ ਚਲੇ ਬਾਨ ਕਰਾਲ ॥ ਫੁੰਕਰਤ ਜਨੁ ਬਹੁ ਬ੍ਯਾਲ ॥
ਕੋਪੇਉ ਸਮਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥ ਚਲੇ ਬਿਸਿਖ ਨਿਸਿਤ ਨਿਕਾਮ ॥
ਅਵਲੋਕਿ ਖਰ ਤਰ ਤੀਰ ॥ ਮੁਰਿ ਚਲੇ ਨਿਸਿਚਰ ਬੀਰ ॥

॥ਭੁਖੇ ਭੂਪ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਇ ॥	ਜੋ ਭਾਗਿ ਰਣ ਤੇ ਜਾਇ ॥
॥ਤ੍ਰਹਿ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਜ ਪਾਨਿ	॥ਫਿਰੇ ਮਰਨ ਮਨ ਮਹਿ ਠਾਨਿ॥
॥ਆਯੁਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ॥	ਸਮੁਖ ਤੇ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ॥
॥ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਸ ਕੋਪੇ ਜਾਨਿ॥	ਪ੍ਰਭੁ ਧਨੁਖ ਸਰ ਸੰਧਾਨਿ॥
॥ਛਾਡੇ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਾਰਾਚ ॥	ਲਾਗੇ ਕਟਨ ਰਿਪੁ ਕਟਿ ਪਾਂਚ
॥ਉਰ ਸੀਸ ਭੁਜ ਕਰ ਚਰਨ	ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਲਾਗੇ ਮਹਿ ਪਰਨ॥
॥ਝਿਕਰਤ ਲਾਗਤ ਬਾਨ॥	ਧਰ ਪਰਤ ਕਦਲ ਸਮਾਨ॥
॥ਤੁਟ ਕਟਤ ਤਨ ਸਤ ਖੰਡਿ	ਪੁਨਿ ਉਠਤ ਕਰਿ ਧਾ ਖੰਡਿ॥
॥ਨਭ ਉਡਤ ਬਹੁ ਭੁਜਦੰਡਿ	॥ਬਿਨ ਮੌਲਿ ਧਾਵਤ ਰੁੰਡਿ॥
॥ਖਗ ਕੰਕ ਕਾਗ ਸ੍ਰਿਗਾਲ॥	ਕਟ ਕਟਹਿੰ ਕਠਿਨ ਕਰਾਲ॥ ੬

ਛੰਦ

॥ਕਟ ਕਟਹਿੰ ਜੰਬੁਕ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਖੱਪਰ ਸੰਚਹੀ॥
॥ਬੈਤਾਲ ਬੀਰ ਕਪਾਲ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਜੋਗਨਿ ਨੰਚਹੀ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਬਾਣ ਪ੍ਰਚੰਡ ਖੰਡਹਿ ਭੁਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੁਜ ਸਿਰੋ॥
॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਰਹਿ ਉਠਿ ਲਰਹਿੰ ਧਰ ਧਾਰ ਕਟਹਿੰ ਕੋ ਗਿਰੋ॥
॥ਅੰਤਾਵਲੀ ਗਹਿ ਉਡਹਿ ਗਿਧ ਪਿਸਾਚ ਕਰ ਗਹਿ ਧਾਵਹੀ॥
॥ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਮਨਹੁੰ ਬਹੁ ਬਾਲ ਗੁਡੀ ਉਡਾਵਹੀ॥
॥ਮਾਰੇ ਪਛਾਰੇ ਉਰ ਬਿਦਾਰੇ ਬਿਸੂਲ ਭਟ ਰਨ ਰਤ ਪਰੇ॥ ॥
॥ਅਵਿਲੋਕ ਨਿਜ ਦਲ ਵਿਕਲ ਭਟ ਤ੍ਰਿਸਿਰਾਦਿ ਖਰ ਦੂਖਨ ਭਿਰੇ॥
॥ਸਰ ਸਕਤਿ ਤੋਮਰ ਪਰਸੁ ਸੂਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਏਕਹਿ ਬਾਰਹੀ॥ ॥
॥ਕਰਿ ਕੋਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪਰ ਅਗਣਿਤ ਨਿਸਾਚਰ ਡਾਰਹੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਮਖ ਮਹਿੰ ਰਿਪੁ ਸਰ ਨਿਵਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਡਾਰੇ ਸਾਇਕਾ
॥ਦਸ ਦਸ ਬਿਸਿਖ ਉਰ ਅੰਗ੍ਰ ਮਾਰੇ ਸਕਲ ਨਿਸਿਚਰ ਨਾਇਕਾ॥
॥ਮਹਿ ਪਰਤ ਉਠਿ ਭਟ ਭਿਰਤ ਮਰਤ ਨ ਧਰਤ ਸਾਯਾ ਆਹਿ ਮਨੀ॥
॥ਸੁਰ ਫੁਰਤ ਚੋਦਾ ਸਹਸ੍ਰ ਨਿਸਚਰ ਏਕ ਸਰ ਰਘੁਕੁਲ ਮਨੀ॥
॥ਸੁਰ ਸੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਿ ਮਾਯਾ ਨਾਥ ਅਤਿ ਕੌਤੁਕ ਕਰੋ॥

ਦੇਖਹਿ ਪਰਸਪਰ ਰਾਮ ਕਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਰਿਪੁ ਦਲ ਲਰਿ ਮਰਿਓ। ੭

ਦੋ: ।ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਤਨੁ ਤਜਹਿੰ ਪਾਵਹਿੰ ਪਦ ਨਿਰਬਾਨ।
।ਕਰਿ ਉਪਾਯ ਰਿਪੁ ਮਾਰੇ ਛਿਨ ਮਹੁੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ।
।ਹਰਖਤ ਬਰਖਹਿ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਬਾਜਹਿੰ ਗਗਨ ਨਿਸਾਨ।
।ਉਸਤੁਤਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਸਬ ਚਲੇ ਸੋਭਿਤ ਬਿਬਿਧ ਬਿਮਾਨ। ੧੯

।ਜਬ ਰਘੁਨਾਥ ਸਮਰ ਰਿਪੁ ਜੀਤੇ। ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਬ ਕੇ ਭਯ ਬੀਤੇ।
ਤਬ ਲਛਮਨ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਆਏ। ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪਰਤ ਹਰਖਿ ਉਰ ਲਾਏ।
ਸੀਤਾ ਚਿਤਵ ਸ੍ਯਾਮ ਮ੍ਰਿਦ ਗਾਤਾ। ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਲੋਚਨ ਨ ਅਘਾਤਾ।
ਪੰਚਬਟੀ ਬਸਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਯਕ। ।ਕਰਤ ਚਰਿਤ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸੁਖਦਾਯਕ।
ਧੂਆਂ ਦੇਖਿ ਖਰਦੂਖਨ ਕੇਰਾ। ਜਾਇ ਸੁਪਨਖਾ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰੇਰਾ।
ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਭਾਰੀ। ਦੇਸ ਕੋਸ ਕੈ ਸੁਰਤਿ ਬਿਸਾਰੀ।
ਕਰਸਿ ਪਾਨ ਸੋਵਸਿ ਦਿਨ ਰਾਤੀ। ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਤਵ ਸਿਰ ਪਰ ਆਰਾਤੀ।
ਰਾਜਨੀਤਿ ਬਿਨ ਧਨ ਬਿਨ ਧਰਮਾ। ਹਰਿਹਿ ਸਮਰਪੇ ਬਿਨ ਸਤਕਰਮਾ।
ਬਿਦ੍ਯਾ ਬਿਨ ਬਿਬੇਕ ਉਪਜਾਏ। ਸ੍ਰਮ ਫਲ ਪਢੇ ਕਿਏ ਅਰੁ ਪਾਏ।
ਸੰਗ ਤੇ ਜਤੀ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਰਾਜਾ। ਮਾਨ ਤੇਂ ਗ੍ਯਾਨ ਪਾਨ ਤੇਂ ਲਾਜਾ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਨਯ ਬਿਨੁ ਮਦ ਤੇਂ ਗੁਨੀ। ਨਾਸਹਿ ਬੇਗਿ ਨੀਤਿ ਅਸ ਸੁਨੀ।

ਸੋ: ਰਿਪੁ ਰੁਜ ਪਾਵਕ ਪਾਪ ਪ੍ਰਭੁ ਅਹਿ ਗਨਿਅ ਨ ਛੋਟ ਕਰਿ।
ਅਸ ਕਹਿ ਬਿਬਿਧ ਬਿਲਾਪ ਕਰਿ ਲਾਗੀ ਰੋਦਨ ਕਰਨ। ੭

ਦੋ: ।ਸਭਾ ਮਾਂਝ ਪਰਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹਿ ਰੋਇ।
।ਤੋਹਿ ਜਿਅਤ ਦਸਕੰਧਰ ਮੋਰਿ ਕਿ ਅਸਿ ਗਤਿ ਹੋਇ। ੧੭

ਸੁਨਤ ਸਭਾਸਦ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ। ਸਮੁਝਾਈ ਗਹਿ ਬਾਹੁ ਉਠਾਈ।
ਕਹ ਲੰਕੇਸ ਕਹਸਿ ਨਿਜ ਬਾਤਾ। ਕਿਹਿ ਤਵ ਨਾਸਾ ਕਾਨ ਨਿਪਾਤਾ।
ਅਵਧ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਸਰਥ ਕੇ ਜਾਏ। ਪੁਰਖ ਸਿੰਘ ਬਨ ਖੇਲਨ ਆਏ।
ਸਮੁਝਿ ਪਰੀ ਮੋਹਿ ਉਨ ਕੈ ਕਰਨੀ। ਰਹਿਤ ਨਿਸਾਚਰ ਕਰਿਹਹਿ ਧਰਨੀ।
ਜਿੰਹ ਕਰ ਭੁਜ ਬਲ ਪਾਇ ਦਸਾਨਨ। ਅਭੈ ਭਏ ਬਿਚਰਤ ਮੁਨਿ ਕਾਨਨ।

੩੨੫
੪੪੪

ਦੇਖਤ ਬਾਲਕ ਕਾਲ ਸਮਾਨਾ॥ ਪਰਮ ਧੀਰ ਧਨ੍ਵੀ ਗੁਣ ਨਾਨਾ॥
ਅਤੁਲਿਤ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ • ਖਲ ਬਧ ਰਤ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸੁਖਦਾਤਾ
ਸੋਭਾ ਧਾਮ ਰਾਮ ਅਸ ਨਾਮਾ। ਤਿਨ੍ਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾਰਿ ਇਕ ਸ੍ਯਾਮ •
ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਸਵਾਰੀ॥ ਰਤਿ ਸਤਿ ਕੋਟਿ ਤਾਸ ਬਲਿਹਾਰੀ॥
ਤਾਸੁ ਅਨੁਜ ਕਾਟੇ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨਾਸਾ॥ ਸੁਨਿ ਤਵ ਭਗਿਨਿ ਕਰਹਿ ਪਰਿਹਾਸ
ਖਰ ਦੂਖਣ ਸੁਨਿ ਲਗੇ ਪੁਕਾਰਾ ਛਿਣ ਮਹਿ ਸਕਲ ਕਟਕ ਉਨ ਮਾਰਾ
ਖਰ ਦੂਖਣ ਤ੍ਰਿਸਿਰਾ ਕਰ ਘਾਤਾ॥ ਸੁਨਿ ਦਸ ਸੀਸ ਜਰੇ ਸਭ ਗਾਤ •

ਦੋ: ਸੂਪਨਖਹਿ ਸਮੁਝਾਇ ਕਰ ਬਲ ਬੋਲੇਸਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ॥
॥ਗਇਉ ਭੁਵਨ ਅਤਿ ਸੋਚ ਵਸ ਨੀਂਦ ਪਰੀ ਨਹਿ ਰੀਤਾ॥ ੧੮

ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਖਗ ਮਾਹੀ ॥ਮੋਰੇ ਅਨੁਚਰ ਕਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ॥
ਖਰ ਦੂਖਣ ਮੋਹਿ ਸਮ ਬਲਵੰਤ • ਤਿਨਕੋ ਮਾਰੇ ਬਿਨ ਭਗਵੰਤਾ॥
ਸੁਰ ਰੰਜਨ ਭੰਜਨ ਮਹਿ ਭਾਰਾ ਜੋ ਭਗਵੰਤ ਲੀਨ ਅਵਤਾਰਾ
ਤੌ ਮੈਂ ਜਾਇ ਬੈਰ ਹਠਿ ਕਰਊਂ॥ ਪ੍ਰਭ ਸਰ ਪ੍ਰਾਣ ਤਜੇ ਭਵ ਤਰਊਂ॥
ਹੋਇਹਿ ਭਜਨ ਨ ਤਾਮਸ ਦੇਹਾ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਵਚਨ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜ ਏਹਾ •
ਜੌ ਨਰ ਰੂਪ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋਊ॥ ਹਰਿਹੌ ਨਾਰਿ ਜੀਤਿ ਰਣ ਦੋਊ॥
ਚਲਾ ਅਕੇਲ ਜਾਨ ਚੜ੍ਹਿ ਤਹਵਾ ਬਸ ਮਾਰੀਚ ਸਿੰਧੁ ਤਟ ਜਹਵਾ
ਰਥ ਅਨੂਪ ਜੋਤੇ ਖਰ ਚਾਰੀ॥ ਬੇਗ ਵੰਤ ਇਮ ਜਿਮ ਉਰਗਾਰੀ

ਛੰਦ: ਉਰਗਾਰ ਸਮ ਅਤਿ ਬੇਗ ਦੌਰਤ ਜਾਤ ਨਹਿ ਉਪਮਾ ਕਹੀ
ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨ ਜਨ ਚਾਮਰ ਸੇਤ ਦ੍ਰਿਗ ਜਹੀ॥
ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਨਾਘਤ ਸਰਿਤ ਸੈਲ ਅਨੇਕ ਬਾਪੀ ਸੋਹਹੀ॥
ਬਨ ਬਾਗ ਉਪਬਨ ਬਾਟਿਕਾ ਸੁਚਿ ਨਗਰ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹਹੀ ੮

ਦੋ: ਬਹੁ ਤੜਾਗ ਸੁਚਿ ਵਿਹੰਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬੋਲਤ ਵਿਵਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ॥
ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਆਇਉ ਸਿੰਧੁ ਤਟ ਸਤ ਜੋਜਨ ਵਿਸਤਾਰ॥ ੧੯

ਸੁੰਦਰ ਜੀਵ ਵਿਵਿਧਿ ਵਿਧਿ ਜਤੀ ॥ਕਰਹਿ ਕੁਲਾਹਲ ਇਕ ਸੌ ਰਤੀ॥
ਕੂਦਹਿ ਤੇ ਗਾਵਹਿ ਘਨ ਨਾਈ॥ ਮਹਾ ਬਲੀ ਬਲ ਦਰਬਿ ਗਨਾਈ

ਜਨਕ ਬਰਨ ਨਹਿ ਰਸੁਖਦਾਈ। ਏਤਹਿੰ ਸਕਲ ਲੋਕੁ ਤਹਿ ਆਈ।
ਤ੍ਰਿਤਿ ਪਰ ਛਿਥੁ ਅਲਤ ਭੁਸਕੇ। ਜਿਹਿ ਦੇਖਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗੇ।
ਜੁਗ ਛਿਛਿ ਛਿਪਿ ਰਹਿ ਛਿਨਾਈ। ਫਿਰਤ ਤਹਾਂ ਸਾਦਰ ਮਤ ਸਕੁਚਾਈ।
ਚਲਿਓ ਜਨਾਂ ਨਿਜ ਨਰ ਦਾਸਾ। ਜਹਾਂ ਨਿਸਾਚਰ ਕਰਹਿੰ ਨਿਵਾਸਾ।
ਦਸਮੁਖ ਦੇਖ ਸਕਲ ਸਕੁਚਾਨੇ। ਜੈਸੇ ਜਨੁ ਜੀਵ ਸਜੀਵ ਪਰਾਨੇ॥
ਇਹਾਂ ਰਾਮ ਜਸਿ ਜੁਗਤਿ ਬਨਾਈ। ਸੁਨਹੁ ਉਮਾ ਸੋ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ: ਲਛਿਮਨ ਗਏ ਬਨਹਿ ਜਬ ਲੈਨ ਮੂਲ ਫਲ ਕੰਦ।
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਸਨ ਬੋਲੇ ਬਿਹੱਸ ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸੁਖਕੰਦ ॥੧੯

ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਤ ਰੁਚਿਰ ਸੁਸੀਲਾ। ਮੈਂ ਕਛੁ ਕਰਬ ਲਲਿਤ ਨਰ ਲੀਲਾ।
ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਕਰਹੁ ਨਿਵਾਸਾ। ਜਬ ਲਗਿ ਕਰੌਂ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਸਾ।
ਜਬਹਿ ਰਾਮ ਸਭ ਕਹਾ ਬਖਾਨੀ। ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਧਰ ਹਿਯ ਅਨਲ ਸਮਾਨੀ।
ਨਿਜ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਰਾਖਿ ਤਹਿ ਸੀਤਾ। ਤੈਸਇ ਰੂਪ ਸੁਸੀਲ ਬਿਨੀਤਾ।
ਲਛਮਨਹੂ ਯਹ ਮਰਮ ਨ ਜਾਨਾ। ਜੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਰਚਾ ਭਗਵਾਨਾ।
ਦਸਮੁਖ ਗਯਉ ਜਹਾਂ ਮਾਰੀਚਾ। ਨਾਇ ਮਾਥ ਸ੍ਵਾਰਥ ਰਤ ਨੀਚਾ।
ਨਵਨਿ ਨੀਚ ਕੈ ਅਤਿ ਦੁਖਦਾਈ। ਜਿਮਿ ਅੰਕੁਸ ਧਨੁ ਉਰਗ ਬਿਲਾਈ।
ਭੈਦਾਇਕ ਖਲ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ। ਜਿਮਿ ਅਕਾਲ ਕੇ ਕੁਸਮ ਭਵਾਨੀ।

ਦੋ: ਕਰਿ ਪੂਜਾ ਮਾਰੀਚ ਤਬ ਸਾਦਰ ਪੂਛੀ ਬਾਤ। ॥
ਕਵਨ ਹੇਤੁ ਮਨ ਬ੍ਯਗ੍ਰ ਅਤਿ ਅਕਸਰ ਆਯਹੁ ਤਾਤ ੨੦

ਦਸਮੁਖ ਸਕਲ ਕਥਾ ਤਿਹ ਆਗੇ। ਕਹੀ ਸਹਿਤ ਅਭਿਮਾਨ ਅਭਾਗੇ।
ਹੋਹੁ ਕਪਟ ਮ੍ਰਿਗ ਤੁਮ ਛਲਕਾਰੀ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਆਨੌ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ।
ਤਿਹਿ ਪੁਨਿ ਕਹਾ ਸੁਨਹੁ ਦਸਸੀਸਾ। ਤੇ ਨਰ ਰੂਪ ਚਰਾਚਰ ਈਸਾ।
ਤਾਸੋਂ ਤਾਤ ਬੈਰ ਨਹਿ ਕੀਜੈ। ਮਾਰੇ ਮਰਿਅ ਜਿਆਏ ਜੀਜੈ।
ਮੁਨਿ ਮਖ ਰਾਖਨ ਗਯਉ ਕੁਮਾਰਾ। ਬਿਨੁ ਫਰ ਸਰ ਰਘੁਪਤਿ ਮੋਹਿ ਮਾਰਾ।
ਸਤ ਜੋਜਨ ਆਯਉ ਛਿਨ ਮਾਹੀ। ਤਿਨ ਸਨ ਬੈਰ ਕਿਯੇ ਭਲ ਨਾਹੀ।
ਭਇ ਮਮ ਕੀਟ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕੀ ਨਾਈ। ਜਹਂ ਤਹਂ ਮੈਂ ਦੇਖੌਂ ਦੋਊ ਭਾਈ।

ਜੌ ਨਰ ਤਾਤ ਤਦਪਿ ਅਤਿ ਸੂਰਾ। ਤਿਨਹਿ ਬਿਰੋਧ ਨ ਆਇਹਿ ਪੂਰਾ॥

ਦੋ: ਜਾਹਿ ਤਾੜਕਾ ਸੁਬਾਹੁ ਹਤਿ ਖੰਡੇਉ ਹਰ ਕੋਦੰਡ॥
ਖਰ ਦੂਖਨ ਤ੍ਰਿਸਿਰਾ ਬਧੇਉ ਮਨੁਜ ਕਿ ਅਸ ਬਰਿਬੰਡ॥ ੨੧

ਜਾਹ ਭਵਨ ਕੁਲ ਕੁਸਲ ਬਿਚਾਰੀ। ਸੁਨਤ ਜਰਾ ਦੀਨਿਸਿ ਬਹੁ ਗਾਰੀ॥
ਗੁਰ ਜਿਮ ਮੂੜ੍ਹ ਕਰਸਿ ਮਮ ਬੋਧਾ। ਕਹੁ ਜਗ ਮੋਹਿ ਸਮਾਨ ਕੋ ਜੋਧਾ॥
ਤਬ ਮਾਰੀਚ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਨੁਮਾਨਾ। ਨਵਹਿ ਬਿਰੋਧੇ ਨਹਿ ਕਲਿਆਨਾ॥
ਸਸਤ੍ਰੀ ਮਰਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸਠ ਧਨੀ। ਬੈਦ ਬੰਦਿ ਕਬਿ ਭਾਨਸ ਗੁਨੀ॥
ਉਭਯ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖਾ ਨਿਜ ਮਰਨਾ। ਤਬ ਤਾਕਿਸਿ ਰਘੁਨਾਯਕ ਸਰਨਾ॥
ਉਤਰ ਦੇਤ ਮੋਹਿ ਬਧਬ ਅਭਾਗੇ। ਕਸ ਨ ਮਰੌਂ ਰਘੁਪਤਿ ਸਰ ਲਾਗੇ॥
ਅਸ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਦਸਾਨਨ ਸੰਗਾ। ਚਲਾ ਰਾਮ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਅਭੰਗਾ॥
ਮਨ ਅਤਿ ਹਰਖ ਜਨਾਵ ਨ ਤੇਹੀ। ਆਜੁ ਦੇਖਿਹੌਂ ਪਰਮ ਸਨੇਹੀ॥

ਛੰਦ
ਨਿਜ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇਖਿ ਲੋਚਨ ਸੁਫਲ ਕਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇਹੌਂ॥
ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤ ਪਦ ਮਨ ਲਾਇਹੌਂ॥
ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਦਾਯਕ ਕ੍ਰੋਧ ਜਾਂ ਕਰ ਭਗਤਿ ਅਬਸਹਿ ਬਸ ਕਰੀ॥
ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਸਰ ਸੰਧਾਨਿ ਸੋ ਮੋਹਿ ਬਧਿਹਿ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਹਰੀ॥ ੮

ਦੋ: ਮਮ ਪਾਛੇ ਧਰਿ ਧਾਵਤ ਧਰੇ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ॥
ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਿਹੌਂ ਧੰਨ ਨ ਮੋ ਸਮ ਆਨ॥ ੨੨

ਤੇਹਿ ਬਨ ਨਿਕਟ ਦਸਾਨਨ ਗਯਊ। ਤਬ ਮਾਰੀਚ ਕਪਟ ਮ੍ਰਿਗ ਭਯਊ॥
ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਛੁ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ। ਕਨਕ ਦੇਹ ਮਨਿ ਰਚਿਤ ਬਨਾਈ॥
ਸੀਤ ਪਰਮ ਰੁਚਿਰ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਾ। ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁਮਨੋਹਰ ਬੇਖਾ॥
ਸੁਨਹੁ ਦੇਵ ਰਘੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਏਹਿ ਮ੍ਰਿਗ ਕਰ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਛਾਲਾ॥
ਸਤਯਸਿੰਧੁ ਪ੍ਰਭੁ ਬਧਿ ਕਰਿ ਏਹੀ। ਆਨਹੁ ਚਰਮ ਕਹਿਤ ਬੈਦੇਹੀ॥
ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕਾਰਨ। ਉਠੇ ਹਰਖ ਸੁਰ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰਨ॥
ਮ੍ਰਿਗ ਬਿਲੋਕਿ ਕਟਿ ਪਰਿਕਰ ਬਾਂਧਾ। ਕਰ ਤਲ ਚਾਪ ਰੁਚਿਰ ਸਰ ਸਾਧਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਲਛਮਨਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ। ਫਿਰਤ ਬਿਪਨ ਨਿਸਿਚਰ ਬਹੁ ਭਾਈ॥

ਸੀਤਾ ਕੇਰਿ ਕਰਹਿ ਰਖਵਾਰੀ॥ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਬਲ ਸਮੈ ਬਿਚਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਚਲਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾਜੀ॥ ਧਾਏ ਰਾਮ ਸਰਾਸਨ ਸਾਜੀ॥
ਨਿਗਮ ਨੇਤ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਨ ਪਾਵਾ॥ ਮਾਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪਾਛੇ ਸੋਇ ਧਾਵਾ॥
ਕਬਹੁ ਨਿਕਟ ਪੁਨਿ ਦੂਰਿ ਪਰਾਈ॥ ਕਬਹੂੰਕ ਪ੍ਰਗਟੈ ਕਬਹੂੰ ਛਿਪਾਈ॥
ਪ੍ਰਗਟਤ ਦੁਰਤ ਕਰਤ ਛਲ ਭੂਰੀ॥ ਯਹਿ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਗਯੋ ਲੈ ਦੂਰੀ॥
ਤਬ ਤਕਿ ਰਾਮ ਕਠਿਨ ਸਰ ਮਾਰਾ॥ ਧਰਣਿ ਪਰੇਉ ਕਰਿ ਘੋਰ ਪੁਕਾਰਾ॥
ਲਛਿਮਨ ਕੈ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਲੈ ਨਾਮ॥ ਪਾਛੇ ਸਿਮਰੇਸਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਮ॥
ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਤ ਪ੍ਰਗਟੇਸਿ ਨਿਜ ਦੇਹਾ॥ ਸਿਮਰੇਸਿ ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਨੇਹਾ॥
ਅੰਤਰ ਪ੍ਰੇਮ ਤਾਸੁ ਪਹਿਚਾਨਾ॥ ਮੁਨਿ ਦੁਰਲਭ ਗਤਿ ਦੀਨ ਸੁਜਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਿਪੁਲ ਸੁਮਨ ਸੁਰ ਬਰਖਹਿ ਗਾਵਹਿ ਪ੍ਰਭ ਗੁਣ ਗਾਥ ॥ਨਿਜ ਪਦ ਦੀਨ ਅਸੁਰ ਕਹੁ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਰਘੁਨਾਥ॥ ੨੩

ਖਲ ਬਧਿ ਤੁਰਤ ਫਿਰੇ ਰਘੁਬੀਰ॥ ਸੋਹ ਚਾਪ ਕਰ ਕਟਿ ਤੂਨੀਰਾ॥
ਆਰਤ ਗਿਰਾ ਸੁਨੀ ਜਬ ਸੀਤਾ॥ ਕਹ ਲਛਮਨ ਸਨ ਪਰਮ ਸਭੀਤਾ॥
ਜਾਹੁ ਬੇਗ ਸੰਕਟ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ਲਛਮਨ ਬਿਹਸ ਕਹਾ ਸੁਨੁ ਮਾਤਾ॥
ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲਾਸ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਲਯ ਹੋਈ॥ ਸੁਪਨੇਹੁ ਸੰਕਟ ਪਰੈ ਕਿ ਸੋਈ॥
ਮਰਮ ਬਚਨ ਜਬ ਸੀਤਾ ਬੋਲੀ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਰਤ ਲਛਮਨ ਮਤਿ ਡੋਲੀ॥
ਬਨ ਦਿਸਿ ਦੇਵ ਸੌਂਪ ਸਭ ਕਾਹੂ॥ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਰਾਵਨ ਸਸਿ ਰਾਹੂ॥
ਸੂਨ ਬੀਚ ਦਸਕੰਧਰ ਦੇਖਾ॥ ਆਵਾ ਨਿਕਟ ਜਤੀ ਕੇ ਭੇਖਾ॥
ਜਾਕੇ ਡਰ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਡਰਾਹੀਂ॥ ਨਿਸਿ ਨ ਨੀਂਦ ਦਿਨ ਅੰਨ ਨ ਖਾਹੀਂ॥
ਸੋ ਦਸ ਸੀਸ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਨਾਈਂ॥ ਇਤ ਉਤ ਚਿਤੈ ਚਲਾ ਭੜਿਹਾਈ॥
ਇਮ ਕੁਪੰਥ ਪਗ ਦੇਤ ਖਗੇਸਾ॥ ਰਹਨ ਤੇਜ ਬੁਧਿ ਬਲ ਲੇਸਾ॥
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ॥ ਰਾਜ ਨੀਤਿ ਭਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦਿਖਾਈ॥
ਕਹੈ ਸੀਤਾ ਸੁਨ ਜਤੀ ਗੁਸਾਈਂ॥ ਬੋਲੇਹੁ ਬਚਨ ਦੁਸਟ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਤਬ ਰਾਵਨ ਨਿਜ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਾ॥ ਭਈ ਸਭਯ ਜਬ ਨਾਮ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਕਹਿ ਸੀਤਾ ਧਰਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢਾ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਰਹੁ ਖਲ ਠਾਢਾ॥
ਜਿਮ ਹਰਿ ਬਧੁਹਿ ਛੁਦ੍ਰ ਸਸਿ ਚਾਹਾ॥ ਭਯੋ ਸਿ ਕਾਲ ਬਸ ਨਿਸਚਰ ਨਾਹਾ॥

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਸਸੀਸ ਰਿਸਾਨਾ । ਮਨ ਮਹਿ ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਸੁਖ ਮਾਨਾ ॥

ਦੋ: ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਤਬ ਰਾਵਨ ਲੀਨ੍ਹਸਿ ਰਥ ਬੈਠਾਇ ।
ਚਲਾ ਗਗਨਪਥ ਆਤੁਰ ਭਯ ਰਥ ਹਾਂਕਿ ਨ ਜਾਇ ॥ ੨੪

ਹਾ ਜਗ ਏਕ ਬੀਰ ਰਘੁਰਾਯਾ । ਕੇਹਿ ਅਪਰਾਧ ਬਿਸਾਰੇਹੁ ਦਾਯਾ ॥
ਆਰਤ ਹਰਨ ਸਰਨ ਸੁਖਦਾਯਕ । ਹਾ ਰਘੁਕੁਲ ਸਰੋਜ ਦਿਨਨਾਯਕ ॥
ਹਾ ਲਛਮਨ ਤੁਮ੍ਹਾਰ ਨਹਿ ਦੋਸਾ । ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਯਉ ਕੀਨੇਉ ਰੋਸਾ ॥
ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਲਾਪ ਕਰਤ ਬੈਦੇਹੀ । ਭੂਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰ ਸਨੇਹੀ ॥
ਬਿਪਤਿ ਮੋਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੁਨਾਵਾ । ਪੁਰੋਡਾਸ ਚਹ ਰਾਸਭ ਖਾਵਾ ॥
ਸੀਤਾ ਕੈ ਬਿਲਾਪ ਸੁਨਿ ਭਾਰੀ । ਭਏ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਦੁਖਾਰੀ ॥
ਗੀਧਰਾਜ ਸੁਨਿ ਆਰਤ ਬਾਨੀ । ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਨਾਰਿ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥
ਅਧਮ ਨਿਸਾਚਰ ਲੀਨੇ ਜਾਈ । ਜਿਮਿ ਮਲੇਛ ਬਸ ਕਪਿਲਾ ਗਾਈ ॥
ਸੀਤੇ ਪੁਤ੍ਰਿ ਕਰਸਿ ਜਨਿ ਤ੍ਰਾਸਾ । ਕਰਿਹੌ ਜਾਤੁਧਾਨ ਕੇ ਨਾਸਾ ॥
ਧਾਵਾ ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਖਗ ਕੈਸੇ । ਛੂਟੈ ਪਬਿ ਪਰਬਤ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥
ਰੇ ਰੇ ਦੁਸ਼ਟ ਠਾਢ ਕਿਨ ਹੋਹੀ । ਨਿਰਭਯ ਚਲੇਸਿ ਨ ਜਾਨੇਹਿ ਮੋਹੀ ॥
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸਮਾਨਾ । ਫਿਰਿ ਦਸਾਨਨ ਕਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥
ਕੀ ਮੈਨਾਕ ਕਿ ਖਗਪਤਿ ਹੋਈ । ਮਮ ਬਲ ਜਾਨ ਸਹਿਤ ਪਤਿ ਸੋਈ ॥
ਜਾਨਾ ਜਰਠ ਜਟਾਯੂ ਏਹਾ । ਮਮ ਕਰ ਤੀਰਥ ਛਾਡਹਿ ਦੇਹਾ ॥
ਸੁਨਤ ਗੀਧ ਕ੍ਰੋਧਾਤੁਰ ਧਾਵਾ । ਕਹਿ ਸੁਨੁ ਰਾਵਨ ਮੋਰ ਸਿਖਾਵਾ ॥
ਤਜਿ ਜਾਨਕਿਹਿ ਕੁਸਲ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੂ । ਨਾਹਿ ਤ ਅਸ ਹੋਇਹਿ ਬਹੁਬਾਹੂ ॥
ਰਾਮ ਰੋਖ ਪਾਵਕ ਅਤਿ ਘੋਰਾ । ਹੋਇਹਿ ਸਕਲ ਸਲਭ ਕੁਲ ਤੋਰਾ ॥
ਉਤਰ ਨ ਦੇਤ ਦਸਾਨਨ ਜੋਧਾ । ਤਬਹਿ ਗੀਧ ਧਾਵਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥
ਧਰਿ ਕਚ ਬਿਰਥ ਕੀਨ ਮਹਿ ਗਿਰਾ । ਸੀਤਹਿ ਰਾਖਿ ਗੀਧ ਪੁਨਿ ਫਿਰਾ ॥
ਚੋਚਨ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਤ ਦੇਹੀ । ਦੰਡ ਏਕ ਭਈ ਮੂਰਛਾ ਤੇਹੀ ॥
ਤਬ ਸਕ੍ਰੋਧ ਨਿਸਾਚਰ ਖਿਸਿਆਨਾ । ਕਾਢੇਸਿ ਪਰਮ ਕਰਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ ॥
ਕਾਟੇਸਿ ਪੰਖ ਪਰਾ ਖਗ ਧਰਨੀ । ਸਿਮਰਿ ਰਾਮ ਕਰਿ ਅਦਭੁਤ ਕਰਨੀ ॥
ਸੀਤਹਿ ਜਾਨ ਚਢਾਇ ਬਹੋਰੀ । ਚਲਾ ਉਤਾਇਲ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਥੋਰੀ ॥

ਕਰਤ ਬਿਲਾਪ ਜਾਤਿ ਨਭ ਸੀਤਾ॥ ਬ੍ਯਾਧ ਬਿਬਸ ਜਨੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਭੀਤਾ॥
ਗਿਰਿ ਪਰ ਬੈਠੇ ਕਪਿਨ ਨਿਹਾਰੀ॥ ਕਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦੀਨ ਪਟ ਡਾਰੀ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸੀਤਾ ਸੋ ਲੈ ਗਯਊ॥ ਬਨ ਅਸੋਕ ਮਹਿ ਰਾਖਤ ਭਯਊ॥

ਦੋ: ਹਾਰਿ ਪਰਾ ਖਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੈ ਅਰੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦਿਖਾਇ।
ਤਬ ਅਸੋਕ ਪਾਦਪ ਤਰੇ ਰਾਖਿਸਿ ਜਤਨ ਕਰਾਇ। ੨੪

ਉਹਾਂ ਬਿਧਾਤਾ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਬੋਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸ ਠਾਨਾ॥
ਤਾਤ ਜਨਕ ਤਨਯਾ ਪਹਿ ਜਾਹੂ॥ ਸੁਧਨ ਪਾਦ ਜਿਹਂ ਨਿਸਚਰ ਨਾਹੂ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਿਆਨੀ॥ ਸਿਪ ਬਪੂਰ ਬੋਲੈ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
ਸਿਰ ਭੁਰਕਤ ਕ੍ਰਿਤ ਮ੍ਰਿਧਨ ਪਯਾਸ। ਬਰਖ ਸਹੰਸ ਦਸ ਜਿਸਜ ਨਾਸ।
ਸੋ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲੈ ਆਜੁ ਪਾਈ॥ ਚਲੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਿਮਰਤ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਕਛੁ ਬਾਸਵ ਆਜਾ ਨਿਜ ਮੈਈ॥ ਰਖਕ ਰਹੇ ਗਜੇ ਤਹਿ ਸੋਈ॥
ਤਦਪਿ ਚਕ੍ਰਤ ਸੀਤਾ ਪਹਿ ਆਜੂ। ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਨਿਜ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੂ।
ਨਿਸਚਰ ਜਾਨ ਸੁਰੇਸ ਸੁਜਾਨਾ। ਪਿਤਾ ਜਨਕ ਦਸਰਥ ਸਮ ਮਾਨ।
ਕਰ ਪਰ ਤੇਖ ਛੁਹਿ ਕਰ ਸੇਵਾ॥ ਨਖ ਖਵਾਇ ਗਏ ਨਿਜ ਲੋਕਾ॥

ਦੋ: ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਕਪਟ ਕੁਰੰਗ ਸੰਗ ਧਾਇ ਚਲੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ।
ਸੋ ਛਬਿ ਸੀਤਾ ਰਾਖਿ ਉਰ ਰਟਤ ਰਹਿਤ ਹਰਿ ਨਾਮਾ॥ ॥ ੨੫

ਰਘੁਪਤਿ ਅਨੁਜਹਿ ਆਵਤ ਦੇਖੀ॥ ਮਨ ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਕੀਨ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਪਰਹਰੇਹੁ ਅਕੇਲੀ। ਆਏਹੁ ਤਾਤ ਬਚਨ ਮਮ ਪੇਲੀ।
ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਰ ਫਿਰਹਿ ਬਨ ਮਾਹੀ। ਮਮ ਮਨ ਸੀਤਾ ਆਸ੍ਰਮ ਨਾਹੀ।
ਗਹਿ ਪਦ ਕਮਲ ਅਨੁਜ ਕਰ ਜੋਰੀ। ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਨ ਖੋਰੀ॥
ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਗਏ ਪ੍ਰਭੁ ਤਹਵਾ। ਗੋਦਾਵਰਿ ਤਟ ਆਸ੍ਰਮ ਜਹਵਾ॥
ਆਸ੍ਰਮ ਦੇਖਿ ਜਾਨਕੀ ਹੀਨਾ। ਭਏ ਬਿਕਲ ਜਸ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਦੀਨਾ॥
ਹਾ ਗੁਨ ਖਾਨਿ ਜਾਨਕੀ ਸੀਤਾ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮ ਪੁਨੀਤਾ॥
ਲਛਮਨ ਸਮੁਝਾਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ। ਪੂਛਤ ਚਲੇ ਲਤਾ ਤਰੁ ਪਾਂਤੀ॥
ਹੇ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇ ਮਧੁਕਰ ਸ੍ਰੇਨੀ। ਤੁਮ ਦੇਖੀ ਸੀਤਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ॥

ਖੰਜਨ ਸੁਕ ਕਪੋਤ ਮ੍ਰਿਗ ਮੀਨਾ ਮਧੁਪ ਨਿਕਰ ਕੋਕਿਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ
ਕੁੰਦ ਕਲੀ ਦਾੜਿਮ ਦਾਮਨੀ ਕਮਲ ਸਰਦ ਸਸਿ ਅਹਿ ਭਾਮਨੀ
ਬਰੁਨ ਪਾਸ ਮਨੋਜ ਧਨੁ ਹੰਸਾ ਗਜ ਕੇਹਰਿ ਨਿਜ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ
ਸ੍ਰੀ ਫਲ ਕਨਕ ਕਦਲਿ ਹਰਖਾਹੀਂ ਨੇਕੁ ਨ ਸੰਕ ਸਕੁਚ ਮਨ ਮਾਹੀਂ
ਸੁਨੁ ਜਾਨਕੀ ਤੋਹਿ ਬਿਨੁ ਆਜੂ ਹਰਖੇ ਸਕਲ ਪਾਇ ਜਨੁ ਰਾਜੂ
ਕਿਮਿ ਸਹਿ ਜਾਤ ਅਨਖ ਤੋਹਿ ਪਾਹੀਂ ਪ੍ਰਿਯਾ ਬੇਗਿ ਪ੍ਰਗਟਸਿ ਕਸ ਨਾਹੀਂ
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਖੋਜਤ ਬਿਲਪਤ ਸ੍ਵਾਮੀ ਮਨਹੁ ਮਹਾ ਬਿਰਹੀ ਅਤਿ ਕਾਮੀ
ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਰਾਮ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ਮਨੁਜ ਚਰਿਤ ਕਰ ਅਜ ਅਬਿਨਾਸੀ
ਆਗੇ ਪਰਾ ਗੀਧ ਪਤਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸੁਮਿਰਤ ਰਾਮ ਚਰਨ ਜਿਨ ਰੇਖਾ ॥

ਦੋ: ॥ਕਰ ਸਰੋਜ ਸਿਰ ਪਰਸੇਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਬੀਰ ॥
॥ਨਿਰਖ ਰਾਮ ਛਬਿ ਧਾਮ ਸਖ ਬਿਗਤ ਭਈ ਸਭ ਪੀਰ॥ ੨੯

ਤਬ ਕਹਿ ਗੀਧ ਬਚਨ ਧਰਿ ਧੀਰਾ ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਭੰਜਨ ਭਵ ਭੀਰਾ ॥
ਨਾਥ ਦਸਾਨਨ ਯਹ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਤੇਹਿ ਖਲ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਲੀਨੀ
ਲੈ ਦਛਿਨ ਦਿਸ ਗਯਉ ਗੁਸਾਈਂ ਬਿਲਪਤਿ ਅਤਿ ਕੁਰਰੀ ਕੀ ਨਾਈਂ
ਦਰਸ ਲਾਗਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੇਉਂ ਪ੍ਰਾਨਾ ਚਲਨ ਚਹਤ ਅਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ
ਰਾਮ ਕਹਾ ਤਨੁ ਰਾਖਹੁ ਤਾਤਾ ॥ ਮੁਖ ਮੁਸਕਾਇ ਕਹੀ ਤੇਹਿ ਬਾਤਾ
ਜਾ ਕਰ ਨਾਮ ਮਰਤ ਮੁਖ ਆਵਾ ਅਧਮੋ ਮੁਕਤ ਹੋਇ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਵਾ ॥
ਸੋ ਮਮ ਲੋਚਨ ਗੋਚਰ ਆਗੇ ॥ ਰਾਖੈਂ ਦੇਹ ਨਾਥ ਕਹਿ ਖਾਂਗੇ ॥
ਜਲ ਭਰਿ ਨਯਨ ਕਹੈਂ ਰਘੁਰਾਈ ਤਾਤ ਕਰਮ ਨਿਜ ਤੇ ਗਤਿ ਪਾਈ
ਪਰ ਹਿਤ ਬਸ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ਤਿਨ ਕਹਿ ਜਗ ਦੁਰਲਭ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ
ਤਨ ਤਜ ਤਾਤ ਜਾਹੁ ਮਮ ਧਾਮ ਦੇਉਂ ਕਹੁ ਤੁਮ ਪੂਰਨ ਕਾਮਾ
ਗੀਧ ਦੇਹ ਤਜ ਧਰਿ ਹਰਿ ਰੂਪਾ ਭੂਖਨ ਬਹੁ ਪਟ ਪੀਤ ਅਨੂਪਾ
ਸ੍ਯਾਮ ਗਾਤ ਬਿਸਾਲ ਭੁਜ ਚਾਰੀ ਅਸਤੁਤਿ ਕਰਤ ਨਯਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ

ਛੰਦ ॥ਜਯ ਰਾਮ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਨਿਰਗੁਨ ਸਗੁਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸਹੀ
॥ਦਸ ਸੀਸ ਬਾਹੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਖੰਡਨ ਚੰਡ ਸਰ ਮੰਡਨ ਮਹੀ॥

॥ਪ੍ਰੇਰ ਗਾਤ ਸੋਰ ਸੁਖ ਰਜਾਇ ਆਪਤਿ ਕੋਛਨਾ॥
॥ਨਿਤ ਕੋ ਸਰਾਸ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਬਾਤ ਕਿਸ ਸਾਲ ਭੁਵਦ ਭੁਗੇ ਸਹਨਾ
॥ਬਿਲਸ ਸੁਖ ਸੇਜ ਸਕਾਇ ਸਜ ਸਮਾਜ ਸੋਰ ਸਗੋਚਕੋ॥
॥ਕੋਟਿ ਦੇਵ ਕੋਯ ਰਛਿਓ ਹਰ ਫਿਰ ਆਨ ਸੁਨ ਧਰਨੀ ਧਰੋ॥
॥ਕੇ ਰਾਮੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜਪੰਤ ਸੰਤ ਅਨੰਤ ਜਨ ਮਨ ਰੰਜਨਾ॥
॥ਨਿਤ ਨੇਮ ਤਾਸ ਸਕਾਸ ਪ੍ਰਿਅ ਕਾਮਨੀ ਖਲ ਦਲ ਗੰਜਨਾ॥
॥ਜਾਹਿ ਸੂਤ ਨਿਕੇਤ ਸ੍ਵਸਥਯ ਆਧਾਰ ਫਿਰਤ ਸਕਲ ਲਗਾਵਹੀ
॥ਬਰਨਾ ਸਹਿ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਗਾਫੋ ਅਨੇਕ ਮੁਨਿਜਨ ਪਾਵਹੀ॥
॥ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਰਨਵੋ ਕੈ ਸੋਭਾ ਦੇਵ ਅਗਰਜਾ ਸੁਤ ਕੀ॥
॥ਮਾਸ ਬ੍ਰਿਖਗ ਪੰਕਜ ਸ਼੍ਰੀ ਹੋਗਾ ਸਨੇਕ ਸ੍ਵਸੁਰ ਸ਼ਿਸ਼ੀ॥
॥ਰੋਮਰਾਜ ਸੁਗਾਸ ਸਗ੍ਰਾਹ ਨਿਕ ਮਛ ਆਸ ਸਸਾਇਕਜਾ॥
॥ਪ੍ਰਗਟ ਨਿਕੇਤ ਕੋਰੀ ਸਤਨ ਕਰਕਤ ਸਨੇਕ ਬਾਸ ਸਜਾ॥
॥ਸਿਵ ਸਕਲ ਸਨਿ ਦਾਸ ਮੰਡਤ ਦਾਸ ਬਸ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਸਨੀ॥
॥ਸਾਸ ਭੂਰਿ ਭਾਗ ਸੋ ਸਮਨ ਸੰਸੁ ਤਿਜਸ ਕੀਰਤ ਪਾਵਨੀ॥

ਦੋ:
॥ਅਤਿ ਕਲ ਸ੍ਰੀ ਮਾਗ ਬਰਨੈ ਕਾਰ ਕਾਰਭ ਹਰਿਦਾਸਾ॥
॥ਤਿਹ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛ ਬਿਨ ਨਿਜ ਬਲ ਕੀਨ੍ਹੋ ਤਾਸਾ॥
॥ਜਿਤ ਹਰਖ ਭਾਤ ਜਸ ਕਹੇਊ ਮਿਤ੍ਰ ਸਨੇ ਜਾਇ॥
॥ਸੋ ਸੋਭਾ ਸਭ ਕੁਲ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿ॥ ੩੭

ਕਿਸਕੋ ਚਿਤ ਆਤਿ ਦੀਨ ਦੈਅਲ॰
ਗਿਸ੍ਰ ਆਦਸ ਪ੍ਰਤਾ ਆਗਿ ਸ੍ਵੇਤੀ॥
ਸੁਨਹੁ ਤਿਸ ਤੈ ਲੈਗ ਅਤ੍ਰਗੀ॥
ਪ੍ਰਸਨ ਜਿਤੀ ਸੋਲਤ ਦੇਹੁ ਤ੍ਰਸੀ
ਜਿਕ੍ਰਸ ਜਾਰਾ ਦਿਟ ਪ੍ਰਸਨਤ
ਜਿਦਤ ਧੀਰਕ ਧੀਰ ਨਿਪਤਾ॥
ਚੂਰਧਸਾ ਸੋਹਿ ਦੀਨ ਸੁਪਾ॥

ਜਿਰਤ ਬਿਨ ਤਸ੍ਰਨ ਬਿਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਕਤਿ ਦੀਨੀ ਸੈ ਜਾਚਤ ਸੋਗੀ॥
ਗਹੈ ਤ੍ਰਸੈ ਹਰਿ ਦਿਸ਼ਜ ਅਨੁਰਾਗੀ
ਹਲੀ ਦਿਲੈਕਤ ਦਨ ਬਪੁਤਸੀ
ਸੁਪ੍ਰਸਗੀ ਸਰਕ ਗਜਪੈ ਬਹਨ
ਤਹਿ ਸਕ ਕਗੋਸਾਪਰੀ ਬਾਤ॥
ਸੁਭ ਪਦ ਦੇਇ ਸਿਫ ਸੋ ਧਪਾ

ਸੁਨ ਗੰਧਰਬ ਕਹੌਂ ਮੈਂ ਤੋਹੀ। ਮੋਹਿ ਨ ਸੁਹਾਇ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਲ ਦ੍ਰੋਹੀ॥

ਦੋ: ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਕਪਟ ਤਜਿ ਜੋ ਕਰ ਭੂਸੁਰ ਸੇਵ।
ਮੋਹਿ ਸਮੇਤ ਬਿਰੰਚਿ ਸਿਵ ਬਸ ਤਾਕੇ ਸਬ ਦੇਵ॥ ੨੮

ਸਾਪਤ ਤਾੜਤ ਪਰੁਖ ਕਹੰਤਾ। ਬਿਪ੍ਰ ਪੂਜ੍ਯ ਅਸ ਗਾਵਹਿ ਸੰਤਾ॥
ਪੂਜਿਅ ਬਿਪ੍ਰ ਸੀਲ ਗੁਣ ਹੀਨਾ। ਸੂਦ੍ਰ ਨ ਗੁਣ ਗਣ ਗ੍ਯਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥
ਕਹਿ ਨਿਜ ਧਰਮ ਤਾਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ। ਨਿਜ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨ ਭਾਵਾ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਕਮਲ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਗਯਉ ਗਗਨ ਆਪਨ ਗਤਿ ਪਾਈ॥
ਤਾਹਿ ਦੇਇ ਗਤਿ ਰਾਮ ਉਦਾਰਾ। ਸਬਰੀ ਕੇ ਆਸ੍ਰਮ ਪਗ ਧਾਰਾ॥
ਸਬਰੀ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਗ੍ਰਹ ਆਏ। ਮੁਨਿ ਕੇ ਬਚਨ ਸਮੁਝਿ ਜੀਅ ਭਾਏ॥
ਸਰਸਿਜ ਲੋਚਨ ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲਾ। ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਉਰ ਬਨ ਮਾਲਾ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਗੌਰ ਸੁੰਦਰ ਦੋਊ ਭਾਈ। ਸਬਰੀ ਪਰੀ ਚਰਣ ਲਪਟਾਈ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੁਖ ਬਚਨ ਨ ਆਵਾ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਸਰੋਜ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥
ਸਾਦਰ ਜਲ ਲੈ ਚਰਣ ਪਖਾਰੇ। ਪੁਨ ਸੁੰਦਰ ਆਸਨ ਬੈਠਾਰੇ॥

ਦੋ: ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਸੁਰਸ ਅਤਿ ਦਿਏ ਰਾਮ ਕਹਿ ਆਨਿ।
ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਖਾਇਕੇ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਬਖਾਨਿ॥ ੨੯

ਪਾਨ ਜੋਰ ਆਗੇ ਭਈ ਠਾਢੀ। ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਬਾਢੀ॥
ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਉਸਤੁਤਿ ਕਰੌਂ ਤੁਮਾਰੀ। ਅਧਮ ਜਾਤਿ ਮੈਂ ਜੜ ਮਤਿ ਭਾਰੀ॥
ਅਧਮ ਤੇ ਅਧਮ ਅਧਮ ਅਤਿ ਨਾਰੀ। ਤਿਨ ਮਹਿ ਮੈਂ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਘਾਰੀ॥
ਕਹ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਨ ਭਾਮਿਨ ਬਾਤਾ। ਮਾਨੌਂ ਏਕ ਭਗਤਿ ਕਰ ਨਾਤਾ॥
ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਕੁਲ ਧਰਮ ਬਡਾਈ। ਧਨ ਬਲ ਪਰਜਨ ਗੁਣ ਚਤੁਰਾਈ॥
ਭਗਤਿ ਹੀਨ ਨਰ ਸੋਹੈ ਕੈਸਾ। ਬਿਨ ਜਲ ਬਾਰਦ ਦੇਖਿਅ ਜੈਸਾ॥
ਨਵਧਾ ਭਗਤਿ ਕਹੌਂ ਤੋਹਿ ਪਾਹੀ। ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਨ ਧਰ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਭਗਤਿ ਸੰਤਨ ਕਰ ਸੰਗਾ। ਦੂਸਰ ਰਤਿ ਮਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥

ਦੋ: ਗੁਰ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਵਾ ਤੀਸਰ ਭਗਤਿ ਅਮਾਨਿ।
ਚੌਥ ਭਗਤਿ ਮਮ ਗੁਣ ਗਣ ਕਰੈ ਕਪਟ ਤਜਿ ਗਾਨਿ॥

ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਪ ਮਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਬਿਸ੍ਵਾਸ • ਪੰਚਮ ਭਜਨ ਸੋ ਬੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ •
ਛਠਿ ਦਮ ਸੀਲ ਬਿਰਤਿ ਬਹੁ ਕਰਮ • ਨਿਰਤ ਨਿਰੰਤਰ ਸੱਜਨ ਧਰਮਾ
ਸਾਤਵਿ ਸਬ ਮੋਹਿ ਮਯ ਜਗ ਦੇਖੇ ਮੋਤੇ ਸੰਤ ਅਧਿਕ ਕਰਿ ਲੇਖੇ॥
ਆਠਵਿ ਜਥਾ ਲਾਭ ਸੰਤੋਖਾ॥ ਸੁਪਨੇਹੂ ਨਹਿ ਦੇਖਏ ਪਰ ਦੋਖਾ॥
ਨਵਮ ਸਰਲ ਸਬ ਸਨ ਛਲਹੀਨ • ਮਮ ਭਰੋਸ ਹਿਯੇ ਹਰਖ ਨ ਦੀਨਾ
ਨਵ ਮਹਿ ਏਕੋ ਜਿਨ੍ਹ ਕੇ ਹੋਈ॥ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸਚਰਾਚਰ ਕੋਈ॥
ਸੋਇ ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰਿਯ ਭਾਮਨਿ ਮੋਰੇ ॥ਸਕਲ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਤੋਰੇ
ਜੋਗਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦੁਰਲਭ ਗਤਿ ਜੋਈ॥ ਤੋ ਕਹਿ ਆਜ ਸੁਲਭ ਭਈ ਸੋਈ
ਮਮ ਦਰਸਨ ਫਲ ਪਰਮ ਅਨੂਪ • ਜੀਵ ਪਾਵ ਨਿਜ ਸਹਜ ਸਰੂਪਾ

ਦੋ: ॥ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਵ ਭਾਗਨਿ ਬਡ ਮਮ ਚਰਣਨ ਅਨੁਰਾਗ
॥ਤਵ ਮਹਿਮਾ ਜਿਹ ਉਰ ਬਸਹਿ ਤਾਸ ਪਰਮ ਬਡ ਭਾਗ॥

ਸੁਨੁ ਸੁਭ ਵਚਨ ਹਰਖ ਕਹ ਪਾਈ ਪ੍ਰਾਨ ਬੋਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਰਿਰਾ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕੈ ਸੁਧ ਭਾਮਨੀ॥ ਜਾਨਹਿ ਕਹੁ ਕਰਿਵਰ ਗਾਮਨੀ
ਪੰਪਾ ਸਰਹਿ ਜਾਹਿ ਰਘੁਰਾਈ ਤਹਿ ਹੋਇਹਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਮਿਤਾਈ
ਰਿਖ੍ਯ ਮਤੰਗ ਮਹਿਮਾ ਗੁਨ ਭਾਰੀ ਜਿਹ ਬਨ ਚਰ ਰਹਿਤ ਸੁਖਾਰੀ
ਬੈਰ ਨ ਕਰ ਕਾਹੂੰ ਸਨ ਕੋਈ॥ ਜਾ ਮਨ ਬੈਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰ ਸੋਈ
ਸਿਖਰ ਸੁਹਾਵਨ ਕਾਨਨ ਫੂਲੇ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੀਵ ਜੰਤੁ ਅਨੁਕੂਲੇ
ਕਰਹੁ ਸਫਲ ਅਸ ਸਬ ਕਰ ਜਾਈ ਤਹਿ ਹੋਇਹਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਮਿਤਾਈ॥
ਸੋ ਸਬ ਕਹਹਿ ਦੇਵ ਰਘੁਬੀਰਾ॥ ਜਾਨਤਹੂੰ ਪੂਛਹੁ ਮਤਿ ਧੀਰਾ॥
ਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਸਬ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ

ਛੰ: ॥ਕਹਿ ਕਥਾ ਸਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਹਰਿ ਮੁਖ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪਦ ਪੰਕਜ ਧਰੇ॥
॥ਤਜਿ ਜੋਗ ਪਾਵਕ ਦੇਹ ਹਰਿ ਪਦ ਲੀਨ ਭਈ ਜਹਂ ਨਹਿ ਫਿਰੇ॥੧
॥ਨਰ ਬਿਬਿਧ ਕਰਮ ਅਧਰਮ ਬਹੁ ਮਤਿ ਸੋਕ ਪ੍ਰਦ ਸਬ ਤ੍ਯਾਗਹੂ
॥ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰਿ ਕਹਿ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗਹੂ॥੧

ਦੋ: ਜਾਤਿ ਹੀਨ ਅਘ ਜਨਮ ਮਹਿ ਮੁਕਤ ਕੀਨ ਅਸਿ ਨਾਰਿ॥

॥ਮਹਾਮੰਦ ਮਨ ਸੁਖੁ ਚਹਸਿ ਏਸੇ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਸਾਰਿ॥

ਚਲੇ ਰਾਮ ਤ੍ਯਾਗਾ ਬਨ ਸੋਊ॥ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲ ਨਰ ਕੇਹਰਿ ਦੋਊ॥
ਬਿਰਹੀ ਇਵ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਤ ਬਿਖਾਦਾ॥ ਕਹਤ ਕਥਾ ਅਨੇਕ ਸੰਬਾਦਾ॥
ਲਛਿਮਨ ਦੇਖੁ ਬਿਪਿਨ ਕੈ ਸੋਭਾ॥ ਦੇਖਤ ਕੇਹਿ ਕਰ ਮਨ ਨਹਿ ਛੋਭਾ॥
ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਸਭ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬ੍ਰਿੰਦਾ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੋਰਿ ਕਰਤ ਹਹਿ ਨਿੰਦਾ॥
ਹਮਹਿ ਦੇਖਿ ਮ੍ਰਿਗ ਨਿਕਰ ਪਰਾਹੀ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹਹਿ ਤੁਮ ਕਹੁ ਭਯ ਨਾਹੀ॥
ਤੁਮ ਅਨੰਦ ਕਰਹੁ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਏ॥ ਕੰਚਨ ਮ੍ਰਿਗ ਖੋਜਨ ਏ ਆਏ॥
ਸੰਗ ਲਾਇ ਕਰਿਨੀ ਕਰਿ ਲੇਹੀ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੋਹਿ ਸਿਖਾਵਨ ਦੇਹੀ॥
ਸਾਸ੍ਤ੍ਰ ਸੁਚਿੰਤਿਤ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਦੇਖਿਅ॥ ਭੂਪ ਸੁਸੇਵਿਤ ਬਸ ਨਹਿ ਲੇਖਿਅ॥
ਰਾਖਿਅ ਨਾਰਿ ਜਦਪਿ ਉਰ ਮਾਹੀ॥ ਜੁਬਤੀ ਸਾਸ੍ਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਸ ਨਾਹੀ॥
ਦੇਖਹੁ ਤਾਤ ਬਸੰਤ ਸੁਹਾਵਾ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਹੀਨ ਮੋਹਿ ਭਯ ਉਪਜਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਬਲਹੀਨ ਮੋਹਿ ਜਾਨੇਸਿ ਨਿਪਟ ਅਕੇਲ॥
ਸਹਿਤ ਬਿਪਿਨ ਮਧੁਕਰ ਖਗ ਮਦਨ ਕੀਨ ਬਗਮੇਲ॥
ਦੇਖਿ ਗਯਉ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਹਿਤ ਤਾਸੁ ਦੂਤ ਸੁਨਿ ਬਾਤ॥
ਡੇਰਾ ਕੀਨ੍ਹੇਉ ਮਨਹੁ ਤਬ ਕਟਕੁ ਹਟਕਿ ਮਨਜਾਤ॥ ੩੭

ਬਿਟਪ ਬਿਸਾਲ ਲਤਾ ਅਰੁਝਾਨੀ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਤਾਨ ਦੀਏ ਜਨੁ ਤਾਨੀ॥
ਕਦਲਿ ਤਾਲ ਬਰ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ॥ ਦੇਖਿ ਨ ਮੋਹ ਧੀਰ ਮਨ ਜਾਕਾ॥
ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਫੂਲੇ ਤਰੁ ਨਾਨਾ॥ ਜਨੁ ਬਾਨੈਤ ਬਨੇ ਬਹੁ ਬਾਨਾ॥
ਕਹੁੰ ਕਹੁੰ ਸੁੰਦਰ ਬਿਟਪ ਸੁਹਾਏ॥ ਜਨੁ ਭਟ ਬਿਲਗ ਬਿਲਗ ਹੋਇ ਛਾਏ॥
ਕੂਜਤ ਪਿਕ ਮਾਨਹੁ ਗਜ ਮਾਤੇ॥ ਢੇਕ ਮਹੋਖ ਊਂਟ ਬਿਸਰਾਤੇ॥
ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਕੀਰ ਬਰ ਬਾਜੀ॥ ਪਾਰਾਵਤ ਮਰਾਲ ਸਬ ਤਾਜੀ॥
ਤੀਤਿਰ ਲਾਵਕ ਪਦਚਰ ਜੂਥਾ॥ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਮਨੋਜ ਬਰੂਥਾ॥
ਰਥ ਗਿਰਿ ਸਿਲਾ ਦੁੰਦਭੀ ਝਰਨਾ॥ ਚਾਤਕ ਬੰਦੀ ਗੁਨ ਗਨ ਬਰਨਾ॥
ਮਧੁਕਰ ਮੁਖਰ ਭੇਰਿ ਸਹਨਾਈ॥ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਯਾਰਿ ਬਸੀਠੀ ਆਈ॥
ਚਤੁਰੰਗਿਨੀ ਸੈਨ ਸੰਗ ਲੀਨੇ॥ ਬਿਚਰਤ ਸਬਹਿ ਚੁਨੌਤੀ ਦੀਨੇ॥

॥ਜਸੁ ਪ੍ਰਭ ਦੇਖਤ ਬਾਮ ਅਨੇਕਾ॥ ਕਹਹਿ ਧੀਰ ਤਿਨ ਕੈ ਸਭ ਨੀਕਾ
ਜਿਂਹ ਕੇ ਦੇਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਨਾਂਹੀ॥ ਭਏ ਤੇ ਭਿ ਦੂਰ ਸੁਭਾਇ ਨੇ ਰੰਗੁਰੀ

ਦੋ: ॥ਤਬ ਤੀਨਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬੈਦ ਅਰ ਤੇਤੁ॥
॥ਅਨਿ ਬਿਮਾਨ ਧਾਮ ਸਨ ਕਰਹਿ ਤਿ ਅਬ ਅਤਿ ਭੇਤ
॥ਜਿਨ ਕੇ ਇਛਾ ਦੇਖ ਬਲ ਬਾਮ ਕਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿੜ ਨਾਹੀ॥ ॥
॥ਤਿਨ ਕੇ ਪਰਖ ਸੁਜਨ ਬ੍ਰਿਜ ਅਨਿ ਦੂਰ ਕਰਹਿ ਬਿਚਾਰਿ॥ ੩੩

ਚੂਨਾ ਤਰਿ ਨੁ ਚਰਾ ਚਰ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ॥ਰਾਮ ਉਮਾ ਸਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
ਕਾਮਨ ਕੈ ਜੀਨਤ ਜਿਸ ਆਈ॥ ॥ਧੀਰਨ ਕੈ ਮਨ ਬਿਰਕਤਿ ਛਾਈ
ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋਜ ਲੋਭ ਮਦ ਮਾਯਾ॥ ॥ਛੂਟਹਿ ਸਕਲ ਰਾਮ ਕੀ ਦਾਯਾ
ਸੋਨਰ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਲ ਨਹਿ ਭੂਲਾ॥ ॥ਜਾ ਪਰ ਹੋਇ ਸੋ ਨਟ ਅਨੁਕੂਲਾ
ਉਮਾ ਕਹੌ ਮੈਂ ਅਨੁਭਵ ਅਪਨਾ॥ ॥ਸਤ ਹਰਿ ਭਜਨ ਜਗਤ ਸਭ ਸੁਪਨਾ
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਗਏ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰਾ॥ ॥ਪੰਪਾ ਨਾਮ ਸੁਭਗ ਗੰਭੀਰਾ॥
ਸੰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਜਸ ਨਿਰਮਲ ਬਾਰੀ॥ ॥ਬਾਂਧੇ ਘਾਟ ਮਨੋਹਰ ਚਾਰੀ॥
ਜਹਂ ਤਹਂ ਪਿਅਹਿ ਬਿਬਿਧਿ ਮ੍ਰਿਗ ਨੀਰਾ॥ ॥ਜਨੁ ਉਦਾਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਚਕ ਭੀਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਰਇਨਿ ਸਘਨ ਓਟ ਜਲ ਬੇਗਿ ਨ ਪਾਈਅ ਮਰਮ॥
॥ਮਾਯਾ ਛੰਨ ਨ ਦੇਖਿਐ ਜੈਸੇ ਨਿਰਗੁਨ ਬ੍ਰਹਮ॥ ॥
॥ਸੁਖੀ ਮੀਨ ਸਭ ਏਕਰਸ ਅਤਿ ਅਗਾਧ ਜਲ ਮਾਹਿ॥
॥ਜਥਾ ਧਰਮ ਸੀਲਨਿ ਕੇ ਦਿਨ ਸੁਖ ਸੰਜੁਤ ਜਾਹਿ॥ ੩੪

ਬਿਕਸੇ ਸਰਸਿਜ ਨਾਨਾ ਰੰਗਾ॥ ॥ਮਧੁਰ ਮੁਖਰ ਗੁੰਜਤ ਬਹੁ ਭ੍ਰਿੰਗਾ॥
ਬੋਲਤ ਜਲ ਕੁਕੁਟ ਕਲ ਹੰਸਾ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਜਨੁ ਕਰਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ॥
ਚਕ੍ਰਬਾਕ ਬਕ ਖਗ ਸਮੁਦਾਈ॥ ॥ਦੇਖਤ ਬਨੈ ਬਰਨਿ ਨਹਿ ਜਾਈ॥
ਸੁੰਦਰ ਖਗ ਗਨ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਜਾਤ ਪਥਿਕ ਜਨੁ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ॥
ਤਾਲ ਸਮੀਪ ਮੁਨਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਏ॥ ॥ਚਹੁ ਦਿਸ ਕਾਨਨ ਬਿਟਪ ਸੁਹਾਏ॥
ਚੰਪਕ ਬਕੁਲ ਕਦੰਬ ਤਮਾਲਾ॥ ॥ਪਾਟਲ ਪਨਸ ਪਲਾਸ ਰਸਾਲਾ॥
ਨਵ ਪਲਵ ਕੁਸੁਮਿਤ ਤਰੁ ਨਾਨਾ॥ ॥ਚੰਚਰੀਕ ਪਟਲੀ ਕਰ ਗਾਨਾ॥

ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਸੁਭਾਊ ॥ ਸੰਤਤ ਵਹੈ ਮਨੋਹਰ ਬਾਊ ॥
ਕੁਹੂ ਕੁਹੂ ਕੋਕਿਲ ਧੁਨਿ ਕਰਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਰਵ ਸਰਸ ਧਿਆਨ ਮੁਨਿ ਟਰਹੀ ॥

ਦੋ: ਫਲ ਭਾਰਨ ਨਮਿ ਬਿਟਪ ਸਬ ਰਹੇ ਭੂਮਿ ਨਿਅਰਾਇ ॥
ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ ਪੁਰਖ ਜਿਮਿ ਨਵਹਿ ਸੁ ਸੰਪਤਿ ਪਾਇ ॥ ੩੫ ॥

ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਅਤਿ ਰੁਚਿਰ ਤਲਾਵ ॥ ਮੱਜਨ ਕੀਨ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵ ॥
ਦੇਖੀ ਸੁੰਦਰ ਤਰਵਰ ਛਾਯਾ ॥ ਬੈਠੇ ਅਨੁਜ ਸਹਤ ਰਘੁਰਾਯਾ ॥
ਤਹਿ ਪੁਨਿ ਸਕਲ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥ ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰਿ ਨਿਜ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥
ਬੈਠੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਕਹਤ ਅਨੁਜ ਸਨ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥
ਬਿਰਹਵੰਤ ਭਗਵੰਤਹਿ ਦੇਖੀ ॥ ਨਾਰਦ ਮਨ ਭਾ ਸੋਚ ਬਿਸੇਖੀ ॥
ਮੋਰ ਸਾਪ ਕਰਿ ਅੰਗੀਕਾਰਾ ॥ ਸਹਤ ਰਾਮ ਨਾਨਾ ਦੁਖ ਭਾਰਾ ॥
ਐਸੇ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਉ ਜਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਨ ਬਨਹਿ ਅਸਿ ਅਵਸਰ ਆਈ ॥
ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਨਾਰਦ ਕਰ ਬੀਨ ॥ ਗਏ ਜਹਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਆਸੀਨ ॥
ਗਾਵਤ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥
ਕਰਤ ਦੰਡਵਤ ਲਿਏ ਉਠਾਈ ॥ ਰਾਖੇ ਬਹੁਤ ਬਾਰ ਉਰ ਲਾਈ ॥
ਸ੍ਵਾਗਤ ਪੂਛਿ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਰੇ ॥ ਲਛਿਮਨ ਸਾਦਰ ਚਰਨ ਪਖਾਰੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਿਯ ਜਾਨ ॥
ਨਾਰਦ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਤਬ ਜੋਰਿ ਸਰੋਰੁਹ ਪਾਨ ॥ ੩੬ ॥

ਸੁਨਹੁ ਉਦਾਰ ਪਰਮ ਰਘੁਨਾਯਕ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਗਮ ਸੁਗਮ ਬਰ ਦਾਯਕ ॥
ਦੇਹੁ ਏਕ ਬਰ ਮਾਗਉ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥ ਜਦ੍ਯਪਿ ਜਾਨਤ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥
ਜਾਨਹੁ ਮੁਨਿ ਤੁਮ ਮੋਰ ਸੁਭਾਊ ॥ ਜਨ ਸਨ ਕਬਹੁ ਕਿ ਕਰੋ ਦੁਰਾਊ ॥
ਕਵਨ ਬਸਤੁ ਅਸਿ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਲਾਗੀ ॥ ਜੋ ਮੁਨਿ ਬਰ ਨ ਸਕਹੁ ਤੁਮ ਮਾਗੀ ॥
ਜਨ ਕਹੁ ਕਛੁ ਅਦੇਯ ਨਹਿ ਮੋਰੇ ॥ ਅਸ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਤਜਹੁ ਜਨਿ ਭੋਰੇ ॥
ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲੇ ਹਰਖਾਈ ॥ ਅਸ ਬਰ ਮਾਗਉ ਕਰਉ ਢਿਠਾਈ ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਹੁ ਅਧਿਕ ਏਕ ਤੇ ਏਕਾ ॥
ਰਾਮ ਸਕਲ ਨਾਮਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ॥ ਹੋਉ ਨਾਥ ਅਘ ਖਗ ਗਨ ਬਧਿਕ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਕਾ ਰਜਨੀ ਭਗਤਿ ਤਵ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਇ ਸੋਮ॥
ਅਪਰ ਨਾਮ ਉਡਗਨ ਬਿਮਲ ਬਸਹੁ ਭਗਤ ਉਰ ਬ੍ਯੋਮ॥
॥ਏਵਮਸਤੁ ਮੁਨਿ ਸਨ ਕਹੇਉ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਰਘੁਨਾਥ॥
॥ਤਬ ਨਾਰਦ ਮਨ ਹਰਖ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਨਾਯਉ ਮਾਥ ੩੭

ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਘੁਨਾਥਹਿ ਜਾਨੀ। ਪੁਨਿ ਨਾਰਦ ਬੋਲੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ॥
ਰਾਮ ਜਬਹਿ ਪ੍ਰੇਰੇਉ ਨਿਜ ਮਾਯਾ। ਮੋਹੇਹੁ ਮੋਹਿ ਸੁਨਹੁ ਰਘੁਰਾਯਾ॥
॥ਤਬ ਬਿਬਾਹ ਮੈਂ ਚਾਹਉਂ ਕੀਨਾ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਹਿ ਕਾਰਨ ਕਰੈ ਨ ਦੀਨਾ॥
ਸੁਨੁ ਮੁਨਿ ਤੋਹਿ ਕਹਉਂ ਸਹਰੋਸਾ। ॥ਭਜਹਿੰ ਜੇ ਮੋਹਿ ਤਜਿ ਸਕਲ ਭਰੋਸਾ॥
ਕਰਉਂ ਸਦਾ ਤਿਨ ਕੈ ਰਖਵਾਰੀ॥ ਜਿਮਿ ਬਾਲਕ ਰਾਖਇ ਮਹਤਾਰੀ॥
ਗਹ ਸਿਸੁ ਬੱਛ ਅਨਲ ਅਹਿ ਧਾਈ। ॥ਤਹਂ ਰਾਖਇ ਜਨਨੀ ਅਰਗਾਈ॥
ਪ੍ਰੌਢ ਭਏਂ ਤੇਹਿ ਸੁਤ ਪਰ ਮਾਤਾ। ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪਾਛਿਲ ਬਾਤਾ॥
ਮੋਰੇ ਪ੍ਰੌਢ ਤਨਯ ਸਮ ਗ੍ਯਾਨੀ। ਬਾਲਕ ਸੁਤ ਸਮ ਦਾਸ ਅਮਾਨੀ॥
ਜਨਹਿ ਮੋਰ ਬਲ ਨਿਜ ਬਲ ਤਾਹੀ। ਦੁਹੂੰ ਕਹੰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਿਪੁ ਆਹੀ॥
ਯਹ ਬਿਚਾਰਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਭਜਹੀ। ॥ਪਾਏਹੁ ਗ੍ਯਾਨ ਭਗਤਿ ਨਹਿ ਤਜਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭਾਦਿ ਮਦ ਪ੍ਰਬਲ ਮੋਹ ਕੈ ਧਾਰਿ॥
॥ਤਿਨ ਮਹਂ ਅਤਿ ਦਾਰੁਨ ਦੁਖਦ ਮਾਯਾਰੂਪੀ ਨਾਰਿ॥ ੩੮

ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕਹਿ ਪੁਰਾਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਤਾ। ਮੋਹ ਬਿਪਿਨ ਕਹੁ ਨਾਰਿ ਬਸੰਤਾ॥
ਜਪ ਤਪ ਨੇਮ ਜਲਾਸ੍ਰਯ ਝਾਰੀ। ਹੋਇ ਗ੍ਰੀਖਮ ਸੋਖੈ ਸਬ ਨਾਰੀ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਮਤਸਰ ਭੇਕਾ॥ ਇਨਹਿ ਹਰਖ ਪ੍ਰਦ ਬਰਖਾ ਏਕਾ॥
ਦੁਰਬਾਸਨਾ ਕੁਮੁਦ ਸਮੁਦਾਈ॥ ਤਿਨ ਕਹਂ ਸਰਦ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਧਰਮ ਸਕਲ ਸਰਸੀਰੁਹ ਬ੍ਰਿੰਦਾ। ਹੋਇ ਹਿਮ ਤਿਨਹਿ ਦਹੈ ਸੁਖ ਮੰਦਾ॥
ਪੁਨਿ ਮਮਤਾ ਜਵਾਸ ਬਹੁਤਾਈ। ਪਲੁਹੈ ਨਾਰਿ ਸਿਸਿਰ ਰਿਤੁ ਪਾਈ॥
ਪਾਪ ਉਲੂਕ ਨਿਕਰ ਸੁਖਕਾਰੀ। ਨਾਰਿ ਨਿਬਿੜ ਰਜਨੀ ਅੰਧਿਆਰੀ॥
ਬੁਧਿ ਬਲ ਸੀਲ ਸਤ੍ਯ ਸਬ ਮੀਨਾ। ਬਨਸੀ ਸਮ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਹਿ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਅਵਗੁਨ ਮੂਲ ਸੂਲਪ੍ਰਦ ਪ੍ਰਮਦਾ ਸਬ ਦੁਖ ਖਾਨਿ॥

ਭਾਂਤੇ ਕੀਨ ਨਿਵਾਰਣ ਮੁਨਿ ਮੈਂ ਯਹ ਜਿਯ ਜਾਨਿ।। ੩੯

ਸੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ ਮੁਨਿ ਤਨ ਪੁਲਕ ਨਯਨ ਭਰ ਆਏ

ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਅਸਿ ਰੀਤੀ ਸੇਵਕ ਪਰ ਮਮਤਾ ਅਰੁ ਪ੍ਰੀਤੀ।।

ਜੇ ਨ ਭਜਹਿ ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਮ ਤ੍ਯਾਗੀ ਗ੍ਯਾਨ ਰੰਕ ਨਰ ਮੰਦ ਅਭਾਗੀ।।

ਪੁਨਿ ਸਾਦਰ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਬਿਸਾਰਦ

ਸੰਤਨ ਕੇ ਲਛਣ ਰਘੁਬੀਰਾ।। ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਭੀਰਾ।।

ਸੁਨੁ ਮੁਨਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਗੁਣ ਕਹਊਂ ਜਿਨ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ ਕੇ ਬਸ ਰਹਊਂ।।

ਖਟ ਬਿਕਾਰ ਜਿਤ ਅਨਘ ਅਕਾਮਾ ਅਚਲ ਅਕਿੰਚਨ ਸੁਚਿ ਸੁਖਧਾਮਾ

ਅਮਿਤ ਬੋਧ ਅਨੀਹ ਮਿਤ ਭੋਗੀ ਸਤ੍ਯ ਸਾਰ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਜੋਗੀ

ਸਾਵਧਾਨ ਮਾਨਦ ਮਦ ਹੀਨਾ।। ਧੀਰ ਧਰਮ ਗਤਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨਾ

ਦੋ: ।ਗੁਣਾਗਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦੁਖ ਰਹਿਤ ਬਿਗਤ ਸੰਦੇਹ।।
ਤਜਿ ਮਮ ਚਰਣ ਸਰੋਜ ਪ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਕਹੁੰ ਦੇਹ ਨ ਗੇਹ।। ੪੦

ਨਿਜ ਗੁਣ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਤ ਸਕੁਚਾਹੀਂ ਪਰ ਗੁਣ ਸੁਨਤ ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਹੀਂ

ਸਮ ਸੀਤਲ ਨਹਿੰ ਤ੍ਯਾਗਹਿ ਨੀਤੀ ਸਰਲ ਸੁਭਾਉ ਸਬਹਿ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤੀ

ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮਾ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਬਿਪ੍ਰ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮਾ

ਸ੍ਰਧਾ ਛਿਮਾ ਮਯਤ੍ਰੀ ਦਾਯਾ ਮੁਦਿਤਾ ਮਮ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਮਾਯਾ

ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕ ਬਿਨਯ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ ਬੋਧ ਜਥਾਰਥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ।

ਦੰਭ ਮਾਨ ਮਦ ਕਰਹਿਂ ਨ ਕਾਊ ਭੂਲਿ ਨ ਦੇਹਿ ਕੁਮਾਰਗ ਪਾਊ

ਗਾਵਹਿ ਸੁਨਹਿ ਸਦਾ ਮਮ ਲੀਲਾ ਹੇਤੁ ਰਹਿਤ ਪਰਹਿਤ ਰਤ ਸੀਲਾ

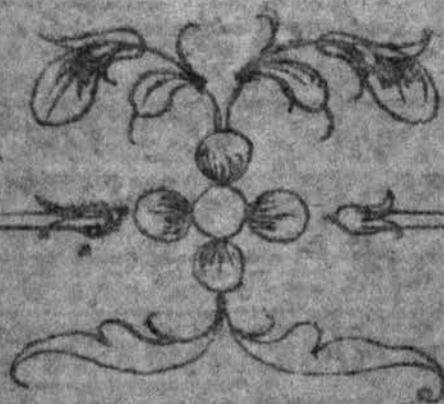
ਮੁਨਿ ਸੁਨੁ ਸਾਧੁਨ ਕੇ ਗੁਣ ਜੇਤੇ ।ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੁਤਿ ਤੇਤੇ

ਛੰ: ਕਹਿ ਸਕ ਨ ਸਾਰਦ ਸੇਖ ਨਾਰਦ ਸੁਨਤ ਪਦ ਪੰਕਜ ਗਹੇ।
ਅਸ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਪਨੇ ਭਗਤ ਗੁਣ ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਹੇ।
ਸਿਰੁ ਨਾਇ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਚਰਨਨ੍ਹ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਨਾਰਦ ਗਏ
ਤੇ ਧੰਨ੍ਯ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਆਸ ਬਿਹਾਇ ਜੇ ਹਰਿ ਰੰਗ ਰਏ

ਦੋ: ।ਰਾਵਨਾਰਿ ਜਸੁ ਪਾਵਨ ਗਾਵਹਿ ਸੁਨਹਿ ਜੇ ਲੋਗ।। ।।

ਰਾਮਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪਾਵਹੀ ਬਿਨ ਬਿਰਾਗ ਜਪ ਜੋਗ।
ਦੀਪਸਿਖਾ ਸਮ ਜੁਵਤਿ ਜਨ ਮਨ ਜਨਿ ਹੋਸਿ ਪਤੰਗ।
ਭਜਹਿ ਰਾਮ ਤਜਿ ਕਾਮ ਮਦ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਸਤਸੰਗ॥ ੪੧

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾ
ਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਬਿੰਧੁੰਸਨੇ ਬਿਮਲਵੈ
ਰਾਗ ਸੰਪਾਦਨੋ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਯ
ਸੋਪਾਨਃ ਸਮਾਪਤਃ
ਸੁਭਮਸ੍ਤੁ:
੩
ਇਤਿ

॥ ਕੁੰਦੇਂਦੀ ਵਰ ਸੁੰਦਰਾ ਵਤਿ ਬਲੌ ਵਿਗਆਨ ਧਾਮਾ
ਵੁਭੌ। ਸੋਭਾਢ੍ਯੌ ਵਰਧੰਵਿਨੌ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨੁਤੌ ਗੋਵਿਪ੍ਰ
ਵ੍ਰਿੰਦ ਪ੍ਰਿਯੌ॥ ਮਾਯਾ ਮਾਨੁਖ ਰੂਪਿਣੌ ਰਘੁਵਰੌ ਸ
ਧਰਮ ਵਰਮੌ ਹਿਤੌ॥ ਸੀਤਾਂ ਵੇਖਣ ਤਤਪਰੌ ਪਥਿਗ
ਤੌ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਦੌ ਤੌਹਿ ਨ: ॥੧॥ ਬ੍ਰਹਮੋ ਭੋਧਿ ਸਮੁਦ੍ਭ
ਵੰ ਕਲਿਮਲ ਪ੍ਰਧੁੰਸਨੰ ਚਾਵ੍ਯਯੰ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੱਛੰ ਭੁ
ਮੁਖੇਂਦੁ ਸੁੰਦਰ ਵਰੇ ਸੰਸੋਭਿਤੰ ਸਰਵਦਾ॥ ਸੰਸਾਰ
ਮਯ ਭੇਖਜੰ ਸੁਖਕਰੰ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਜੀਵਨੰ। ਧਨ੍ਯਾ •
ਸ੍ਤੇ ਕ੍ਰਿਤਿਨ: ਪਿਬੰਤਿ ਸਤਤੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮਾਮ੍ਰਿਤਮ: ੨

ਸੋ: ॥ਮੁਕ੍ਤਿ ਜਨਮ ਮਹਿ ਜਾਨਿ ਗਿਆਨ ਖਾਨਿ ਅਘ ਹਾਨਿ ਕਰ
॥ਜਹ ਬਸ ਸੰਭੁ ਭਵਾਨਿ ਸੋ ਕਾਂਸੀ ਸੇਇਅ ਕਸ ਨ॥
ਜਰਤ ਸਕਲ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਖਮ ਗਰਲ ਜੇਹ ਪਾਨ ਕਿਯ
ਤੇਹਿ ਨ ਭਜਸਿ ਮਨ ਮੰਦ ਕੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੰਕਰ ਸਰਿਸ ੧

ਆਗੇ ਚਲੇ ਬਹੁਰਿ ਰਘੁ ਰਾਯਾ॥ ਰਿਖ੍ਯਮੂਕ ਪਰਬਤ ਨਿਅਰਾਯਾ •
ਤਹਿ ਰਹ ਸਚਿਵ ਸਹਿਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵਾ • ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ਸੀਂਵਾ •

ਅਤਿ ਸਤੀਵ ਕਹੰ ਸੁਨ [illegible]
ਧਾਰਿਓ ਦ੍ਰਿੜ ਭੂਪ ਦੇਖਿ ਤੈ ਜਾਈ।
ਪਰਦਾ ਡਾਲਿ ਰਹਿ ਸਨ ਮੈਸੂ
ਦਿਪ੍ਰ ਭੂਪ ਢਰਿ ਬਪ੍ਰਤਰੰ ਕਾਜਿ
ਕੈ ਭੂਮਿ ਸੰਗ ਅਬ ਤਿਹ ਸਵੀਗਾ।
ਕੱਠਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਸਰਬ ਪਰਵਾਨੀ
ਸਿਦਸ ਸੰਨੇਤਰ ਸੇਦਵਰਾਤ੍ਰਿ
ਕੈ ਭੂਮ ਤੀਨ ਦੇਵ ਸਹੰ ਕੈ ਭੂਮਿ॥

ਸੁਰਖ ਸੁਰਗਾਲ ਬਸ ਭੂਪ ਮਿਧਨ
ਕਹੈ ਸੁਸੰਤ ਸਿਜ ਸੈਨਿ ਬ੍ਰਜਭੂ
ਸੁਕੈ ਭੂਰਣ ਤਜੈ ਯਜ ਸੈਲ
ਸਾਬੂ ਲਾਇ ਪ੍ਰਗਟਤ ਅਸ ਭੂਲਣੀ
ਭਜੀ ਭੂਪ ਕਿਰਹੁ ਬਨ ਬੀਗਾ॥
ਬਦਨ ਰੈਤ ਸਿਖਣੂ ਬਨ ਸ੍ਵਾਮੀ
ਸਿਧਤ ਸੁਸਗੁ ਬਨ ਆਭੂਖ ਬਤ
ਨਰਨਾਰ ਧਰ ਕੈ ਭੂਮ ਬੈਠੀ॥

ਦੋ: ਜਿਸ ਕਰਨ ਤਾਰਨ ਭੂਵਨ ਭੂਜਨ ਧਰਣੀ ਭੂਗਾਲੀ।
ਕਿਹੂ ਅੰਬਰ ਭੂਨ ਪਾਤਿ ਲੀਨ ਸਹਜ ਅਹਿਤ੍ਰਗੀ। ੧

[illegible] ਰਸ ਸਭ ਸਭੁ ਸਾਭ॥
[illegible] ਕੈ ਜਾਏ।
[illegible] ਦੇਹੁ ਭਈ
[illegible] ਕੈਦਹੀ।
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਸਾਈ।
[illegible]

ਦ੍ਰਿਪ੍ਰ ਕੁਰਲਿਖਾ ਕੈ ਸੇਦਨ ਹਾਰ
[illegible] ਬਚਨ ਸਾਕ [illegible]
[illegible] ਨਾਰਿ ਸੁਕ ਸਾਰ [illegible]
[illegible] ਦਾਸ ਖੇਲਤ [illegible]
[illegible] ਨਿਜ ਕਬ [illegible]
[illegible] ਜਾਇ ਨਹਿ ਬਰਨ
[illegible] ਕੈ ਰਚਨਾ॥
[illegible] ਨਿਜ ਨਾਥ ਦੀਨ
[illegible] ਨਰਦੀ ਨਾਈ
[illegible] ਨਹਿ ਪ੍ਰਭੂ ਪਹਿਚਾਨ

ਦੋ: [illegible] ਅਰਥਾਨਾ॥
[illegible] ਭ੍ਰਾਵਨਾ॥

[illegible]
[illegible] ਸੋਹਾ।
[illegible]

[illegible] ਭਏ।
ਸੋ [illegible] ਹੈ ਨਾ।
[illegible] ਨਹਿ ਕਹੁ ਭਜਨ [illegible]

੩੪੩ ਸੇਵਕ ਸੁਤ ਪਤਿ ਮਾਤੁ ਭਰੋਸੇ॥ ਰਹੈ ਅਸੋਚ ਬਨੈ ਪ੍ਰਭੁ ਪੋਸੇ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਪਰ੍ਯੋ ਚਰਣ ਅਕੁਲਾਈ। ਨਿਜ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਰ ਛਾਈ।
ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਉਠਾਇ ਉਰ ਲਾਵਾ। ਨਿਜ ਲੋਚਨ ਜਲ ਸੀਂਚਿ ਜੁੜਾਵਾ।
ਸੁਨ ਕਪਿ ਜੀਅ ਮਾਨਸਿ ਜਨਿ ਊਨਾ। ਤੈਂ ਮਮ ਪ੍ਰਿਅ ਲਛਮਨ ਤੇ ਦੂਨਾ।
ਸਮਦਰਸੀ ਮੋਹਿ ਕਹਿ ਸਬ ਕੋਊ। ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਿਯ ਅਨਨ੍ਯ ਗਤਿ ਸੋਊ।

ਦੋ: ।ਸੋ ਅਨਨ੍ਯ ਅਸ ਜਾਕੇ ਅਸਿ ਮਤਿ ਨ ਟਰੈ ਹਨੁਮੰਤ।
।ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਸਚਰਾਚਰ ਰੂਪ ਸ੍ਵਾਮਿ ਭਗਵੰਤ॥ ॥ ੩

ਦੇਖਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਪਤਿ ਅਨੁਕੂਲਾ। ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖ ਬੀਤੇ ਸਭ ਸੂਲਾ।
ਨਾਥ ਸੈਲ ਪਰ ਕਪਿ ਪਤਿ ਰਹਈ। ਸੋ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਦਾਸ ਤਵ ਅਹਈ।
ਤੇਹ ਸਨ ਨਾਥ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਕੀਜੈ॥ ਦੀਨ ਜਾਨ ਤੇਹਿ ਅਭਯ ਕਰੀਜੈ।
ਸੋ ਸੀਤਾ ਕਰ ਖੋਜ ਕਰਾਇਹਿ॥ ਜਹਂ ਤਹਂ ਮਰਕਟ ਕੋਟਿ ਪਠਾਇਹਿ।
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਕਥਾ ਸਮੁਝਾਈ। ਲੀਏ ਦੋਊ ਜਨ ਪੀਠ ਚੜ੍ਹਾਈ।
ਜਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਰਾਮ ਕਹਿ ਦੇਖਾ। ਅਤਿਸਯ ਜਨਮ ਧੰਨ ਕਰਿ ਲੇਖਾ।
ਸਾਦਰ ਮਿਲੇਉ ਨਾਇ ਪਦ ਮਾਥਾ। ਭੇਟੇਉ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਰਘੁਨਾਥਾ।
ਕਪਿ ਕਰ ਮਨ ਬਿਚਾਰ ਏਹ ਰੀਤੀ। ਕਰਿਹਹਿ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸਨ ਏ ਪ੍ਰੀਤੀ।

ਦੋ: ।ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਉਭਯ ਦਿਸ ਕੀ ਸਬ ਕਥਾ ਸੁਨਾਇ।
।ਪਾਵਕ ਸਾਖੀ ਦੇਇ ਕੈ ਜੋਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇ॥ ॥ ੪

ਕੀਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਛੁ ਬੀਚ ਨ ਰਾਖਾ। ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਬ ਭਾਖਾ।
ਕਹ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਨਯਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ। ਮਿਲਹਿ ਨਾਥ ਮਿਥਿਲੇਸ ਕੁਮਾਰੀ।
ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸਹਿਤ ਇਹਾਂ ਏਕ ਬਾਰਾ। ਬੈਠ ਰਹੇਉਂ ਮੈਂ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਾ।
ਗਗਨ ਪੰਥ ਦੇਖੀ ਮੈਂ ਜਾਤਾ॥ ਪਰਬਸ ਪਰੀ ਬਹੁਤ ਬਿਲਪਾਤਾ।
ਰਾਮ ਰਾਮ ਹਾ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰੀ॥ ਹਮਹਿ ਦੇਖਿ ਦੀਨੇਉ ਪਟ ਡਾਰੀ।
ਮਾਗਾ ਰਾਮ ਤੁਰਤ ਤਿਹ ਦੀਨਾ। ਪਟ ਉਰ ਲਾਇ ਸੋਚ ਅਤਿ ਕੀਨਾ।
ਕਹ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਹੁ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਤਜਹੁ ਸੋਚ ਮਨ ਆਨਹੁ ਧੀਰਾ॥
ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਿਹੌ ਸੇਵਕਾਈ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਮਿਲਹਿ ਜਾਨਕੀ ਆਈ।

ਦੋ:

[illegible]

[illegible]

ਦੋ:

[illegible]

[illegible]

੩੪੪

[illegible]

ਸੰਮਤ

[illegible]

॥ਜੌਂ ਕਦਾਚਿ ਮੋਹਿ ਮਾਰਹਿੰ ਤੌ ਪੁਨਿ ਹੋਉਂ ਸਨਾਥਾ॥

ਅਸ ਕਹਿ ਚਲਾ ਮਹਾ ਅਭਿਮਾਨੀ। ਤ੍ਰਿਣ ਸਮਾਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਾਨੀ।
ਭ੍ਰਾਤਿ ਦੇਖਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕ੍ਰਿਧ ਬਢਾ। ਗ੍ਰਿਹ ਸ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਨਿ ਬਹੁ ਬਿਧ ਬਢ।
ਭਿਰੇ ਉਭੌ ਬਾਲੀ ਅਤਿ ਤਰਜਾ। ਮੁਸਟਿਕ ਮਾਰਿ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਗਰਜਾ।
ਤਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਿਕਲ ਹੋਇ ਭਾਗਾ। ਮੁਸਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਬਜ੍ਰ ਸਮ ਲਾਗਾ।
ਮੈਂ ਜੋ ਕਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਬੰਧੁ ਨ ਹੋਇ ਮੋਰ ਯਹ ਕਾਲਾ।
ਏਕ ਰੂਪ ਤੁਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦੋਊ॥ ਤੇਹਿ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਨਹਿ ਮਾਰੇਉਂ ਸੋਊ।
ਕਰ ਪਰਸਾ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸਰੀਰਾ। ਤਨੁ ਭਾ ਕੁਲਿਸ ਗਈ ਸਬ ਪੀਰਾ।
ਮੇਲੀ ਕੰਠ ਸੁਮਨ ਕੀ ਮਾਲਾ। ਪਠਵਾ ਪੁਨਿ ਬਲ ਦੇਇ ਬਿਸਾਲਾ।
ਪੁਨਿ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਭਈ ਲਰਾਈ। ਬਿਟਪ ਓਟ ਦੇਖਹਿ ਰਘੁਰਾਈ।

ਦੋ: ॥ਬਹੁ ਛਲ ਬਲ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਾਰਿ ਭਯ ਮਾਨਿ॥
॥ਮਾਰਾ ਬਾਲਿ ਰਾਮ ਤਬ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਾਝ ਸਰ ਤਾਨਿ॥ ੮

ਪਰਾ ਬਿਕਲ ਮਹਿ ਸਰ ਕੇ ਲਾਗੇ। ਪੁਨਿ ਉਠਿ ਬੈਠ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗੇ।
ਸ੍ਯਾਮ ਗਾਤ ਸਿਰ ਜਟਾ ਬਨਾਏ। ਅਰੁਣ ਨਯਨ ਸਰ ਚਾਪ ਚਢਾਏ।
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਚਿਤੈ ਚਰਣ ਚਿਤੁ ਦੀਨੇ। ਸੁਫਲ ਜਨਮੁ ਮਾਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਨੇ।
ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਖ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ। ਬੋਲਾ ਚਿਤੈ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰਾ।
ਧਰਮ ਹੇਤੁ ਅਵਤਰੇਹੁ ਗੁਸਾਈ। ਮਾਰੇਹੁ ਮੋਹਿ ਬ੍ਯਾਧ ਕੀ ਨਾਈ।
ਮੈਂ ਬੈਰੀ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਿਆਰਾ। ਅਵਗੁਨ ਕਵਨ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਮਾਰਾ।
ਅਨੁਜ ਬਧੂ ਭਗਿਨੀ ਸੁਤ ਨਾਰੀ। ਸੁਨੁ ਸਠ ਏ ਕੰਨਯਾ ਸਮ ਚਾਰੀ।
ਇਨੈਂ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਲੋਕੈ ਜੋਈ। ਤਾਹਿ ਬਧੇ ਕਛੁ ਪਾਪ ਨ ਹੋਈ।
ਮੂਢ ਤੋਹਿ ਅਤਿਸਯ ਅਭਿਮਾਨਾ। ਨਾਰਿ ਸਿਖਾਵਨ ਕਰੇਸਿ ਨ ਕਾਨਾ।
ਮਮ ਭੁਜ ਬਲ ਆਸ੍ਰਿਤ ਤੇਹਿ ਜਾਨੀ। ਮਾਰਾ ਚਹਸਿ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ।

ਦੋ: ॥ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਸ੍ਵਾਮੀ ਸਨ ਚਲ ਨ ਚਾਤੁਰੀ ਮੋਰਿ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਅਜਹੂ ਮੈਂ ਪਾਪੀ ਅੰਤ ਕਾਲ ਗਤਿ ਤੋਰਿ॥ ੯

ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਅਤਿ ਕੋਮਲ ਬਾਨੀ। ਬਾਲਿ ਸੀਸ ਪਰਸੇਉ ਨਿਜ ਪਾਨੀ।

ਅਚਲ ਛੋਰਿ ਤਨ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਾਨਾ। ਬਾਲ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਸੁਨਿ ਜਤਨ ਬਨੀ ਅੰਤਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਆਵਤ ਨਾਹੀ।
ਜਾਨਹੁ ਨਾਮ ਬੁਲ ਜਿਹਿ ਹਾਂਸੀ ਵੇਤ ਸਾਖਹਿ ਸਾਮ ਗਤਿ ਅਖਿ ਨਾਸੀ
ਸਮ ਲੋਚਨ ਰੀਝਰ ਸੋਈ ਆਦਾ ਸੁਨਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਸ ਬਨਹਿ ਭੁਪਾਦ

ਛੰਦ:
ਸੋ ਨਗਨ ਹੋਵਰ ਜਾਸ ਸ਼ੁਕ ਨਿਤ ਨੇਤ ਕਹੈ ਸ਼ੁਤਿ ਗਾਵਹੀ
ਤ੍ਰਿਤਿ ਪਵਨ ਸਨਕੋ ਨਿਰ ਸਕਹਿ ਮੁਨਿ ਧਾਨ ਕਬਹੂੰ ਪਾਵਹੀ
ਸੋਹਿ ਜਾਨ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨ ਬਸ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਊ ਰਾਖੁ ਸਰੀਰ ਹੀ।
ਅਸ ਛਕਨ ਸਠ ਹਠਿ ਕਾਟਿ ਸੁਰਤਰੁ ਬਾਰ ਕਰਹਿ ਬਬੂਰ ਹੀ।
ਅਬ ਨਾਥ ਕਰ ਕਰੁਣਾ ਬਿਲੋਕਹੁ ਦੇਵਸੋ ਬਰ ਮਾਂਗਊਂ।
ਜੇਹਿ ਜੋਨਿ ਜਨਮੋ ਕਰਮ ਬਸ ਤਹਿੰ ਰਾਮ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗਊਂ
ਯਹ ਤਨਯ ਮਮ ਸਮ ਬਿਨਯ ਬਲ ਕਲਿਆਨ ਪ੍ਰਦ ਪ੍ਰਭੁ ਲੀਜੀਐ
ਗਹਿ ਬਾਂਹ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਹੁ ਅੰਗਦ ਦਾਸ ਆਪਨ ਕੀਜੀਐ। ੧

ਦੋਹਰਾ:
ਰਾਮ ਚਰਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਬਾਲਿ ਕੀਨ੍ਹ ਤਨੁ ਤਯਾਗ ॥
ਸੁਮਨ ਮਾਲ ਜਿਮਿ ਕੰਠ ਤੇ ਗਿਰਤ ਨ ਜਾਨੈ ਨਾਗ ॥ ੧੦

ਰਾਮ ਬਾਲਿ ਨਿਜ ਧਾਮ ਪਠਾਵਾ। ਨਗਰ ਲੋਗ ਸਬ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਧਾਵਾ।
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਬਿਲਾਪ ਕਰ ਤਾਰਾ। ਛੂਟੇ ਕੇਸ ਨ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰਾ ॥
ਤਾਰਾ ਬਿਕਲ ਦੇਖਿ ਰਘੁਰਾਯਾ। ਦੀਨ੍ਹ ਗਿਆਨ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ਮਾਯਾ
ਛਿਤਿ ਜਲ ਪਾਵਕ ਗਗਨ ਸਮੀਰਾ। ਪੰਚ ਰਚਿਤ ਅਤਿ ਅਧਮ ਸਰੀਰਾ
ਪ੍ਰਗਟ ਸੋ ਤਨੁ ਤਵ ਆਗੇ ਸੋਵਾ। ਜੀਵ ਨਿਤ੍ਯ ਕੇਹਿ ਲਗਿ ਤੁਮ੍ਹ ਰੋਵਾ।
ਉਪਜਾ ਗਿਆਨ ਚਰਨ ਤਬ ਲਾਗੀ। ਲੀਨੇਸਿ ਪਰਮ ਭਗਤਿ ਬਰ ਮਾਗੀ।
ਉਮਾ ਦਾਰੁ ਜੋਸ਼ਿਤ ਕੀ ਨਾਈ ॥ ਸਬਹਿ ਨਚਾਵਤ ਰਾਮ ਗੁਸਾਈਂ
ਤਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਆਯਸੁ ਦੀਨ੍ਹਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ਬਿਧਿਵਤ ਸਬ ਕੀਨ੍ਹਾ

ਰਾਮ ਕਹਾ ਅਨੁਜਹਿ ਸਮੁਝਾਈ। ਰਾਜ ਦੇਹੁ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਾਈ।
ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਨਾਇ ਕਰ ਮਾਥਾ। ਚਲੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰੇਰਤ ਰਘੁਨਾਥਾ।

ਦੋ: ॥ਲਛਮਨ ਤੁਰਤ ਬੁਲਾਲਏ ਪੁਰਜਨ ਬਿਪ੍ਰ ਸਮਾਜ॥
॥ਰਾਜ ਦੀਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕਹਿ ਅੰਗਦ ਕਹੇ ਜੁਬਰਾਜ॥ ੧੧

ਭੂਮਿ ਰਾਮ ਸਮ ਹਿਤ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਗੁਰ ਪਿਤਾ ਮਾਤ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਹੀ।
ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਬ ਕੀ ਯੇ ਰੀਤੀ। ਸ੍ਵਾਰਥ ਲਾਗਿ ਕਰੈਂ ਸਬ ਪ੍ਰੀਤੀ।
ਬਾਲਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਦਿਨ ਰਾਤੀ। ਤਨ ਬਹੁ ਬ੍ਰਣ ਚਿੰਤਾ ਜਰ ਛਾਤੀ।
ਸੋਇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੀਨ ਕਪਿ ਰਾਊ। ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਭਾਊ।
ਜਾਨਤ ਹੂੰ ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਿਹਰਹੀ। ਕਾਹੇ ਨ ਬਿਪਤਿ ਜਾਲ ਨਰ ਪਰਹੀ।
ਪੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਈ। ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਤਿ ਸਿਖਾਈ।
ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਨ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਹਰੀਸਾ। ਪੁਰ ਨ ਜਾਉਂ ਦਸ ਚਾਰ ਬਰੀਸਾ।
ਗਤ ਗ੍ਰੀਖਮ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਆਈ। ਰਹਿਹੌਂ ਨਿਕਟ ਸੈਲ ਪਰ ਛਾਈ।
ਅੰਗਦ ਸਹਿਤ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਰਾਜੂ। ਸੰਤਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰੇਹੁ ਮਮ ਕਾਜੂ।
ਜਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਭਵਨ ਫਿਰ ਆਏ। ਰਾਮ ਪ੍ਰਬਰਖਣ ਗਿਰ ਪਰ ਛਾਏ।

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਦੇਵਨ ਗਿਰਿ ਗੁਹਾ ਰਾਖੀ ਰੁਚਿਰ ਬਨਾਇ॥
॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕਛੁਕ ਦਿਨ ਬਾਸ ਕਰਹਿਂਗੇ ਆਇ॥ ੧੨

ਸੁੰਦਰ ਬਨ ਕੁਸੁਮਿਤ ਅਤਿ ਸੋਭਾ। ਗੁੰਜਤ ਚੰਚਰੀਕ ਮਧੁ ਲੋਭਾ।
ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਪਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ। ਭਏ ਬਹੁਤ ਜਬ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਏ।
ਦੇਖਿ ਮਨੋਹਰ ਸੈਲ ਅਨੂਪਾ। ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਭੂਪਾ।
ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਭਯਉ ਬਨ ਤਬ ਤੇ। ਕੀਨ ਨਿਵਾਸ ਰਮਾਪਤਿ ਜਬ ਤੇ।
ਮਧੁਕਰ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਤਨੁ ਧਰਿ ਦੇਵਾ। ਕਰਹਿਂ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਸੇਵਾ।
ਫਟਿਕ ਸਿਲਾ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰ ਸੁਹਾਈ। ਸੁਖ ਆਸੀਨ ਤਹਾਂ ਦੋਊ ਭਾਈ।
ਕਹਤ ਅਨੁਜ ਸਨ ਕਥਾ ਅਨੇਕਾ। ਭਗਤਿ ਬਿਰਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਤਿ ਬਿਬੇਕਾ।
ਬਰਖਾ ਕਾਲ ਮੇਘ ਨਭ ਛਾਏ। ਗਰਜਤ ਲਾਗਤ ਪਰਮ ਸੁਹਾਏ।

ਦੋ: ॥ਲਛਮਨ ਦੇਖਹੁ ਮੋਰ ਗਣ ਨਾਚਤ ਬਾਰਿਦ ਪੇਖਿ॥

੩੪੯

ਜਾਗੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਰਤਰਖ ਜਾਸ ਪ੍ਰਿਸਨ ਭੂਤਿ ਨਹਿ ਦੇਖ੍ਯਾ। ੫੪

ਘਨ ਘਮੰਡ ਨਭ ਗਰਜਤ ਘੋਰ [illegible]
[illegible] ਰਹਤ ਘਨਘੋਰ
[illegible] ਭੂਮਿ [illegible]
[illegible] ਅਧਾਤ ਸਨੇ ਸੋਭ ਕੈਸੇ॥
[illegible] ਨਚੀ ਭਾਰੇ ਚਲਿ [illegible]
[illegible] ਘਰਤ [illegible] ਧਾਰੀ॥
[illegible]
[illegible] ਨਿਧਿ [illegible]

[illegible] ਮਨ ਮੋਰਾ॥
[illegible] ਪ੍ਰੀਤਿ [illegible] ਨਾਹੀ
[illegible] ਹਿ [illegible] ਧਾਕੇ
[illegible] ਬਚਨ ਸੰਤ ਸਮੈ ਜੈਸੇ॥
[illegible]
[illegible] ਆਸਾ [illegible]
[illegible] ਸੰਗਨ [illegible]
[illegible] ਅਠਏ [illegible]

ਦੋ: ॥[illegible] ਭੂਮਿ [illegible] ਸਾਧੂ [illegible] ਪੰਥ॥
॥[illegible] ਤੈਂ [illegible] ਸਦ ਗ੍ਰੰਥ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਨਹਿ [illegible]॥
[illegible] ਮੂਰਿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਨਾਹੀ
[illegible] ਨਹਿ ਜਾਸ
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਹਰੀ
[illegible] ਸੰਪਤਿ [illegible]॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਜਿਮ [illegible]
[illegible]
[illegible] ਜਿਮ [illegible]
[illegible]

ਦੋ: ॥[illegible]
[illegible] ਸੰਪਤਿ [illegible]॥

ਕਬਹੂੰ ਦਿਵਸ ਮਹਿ ਨਿਬਿੜ ਤਮ ਕਬਹੂੰਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਤੰਗ ॥
ਉਪਜਹਿ ਬਿਨਸੈ ਗਿਆਨ ਜਿਮਿ ਪਾਇ ਸੁਸੰਗ ਕੁਸੰਗ ॥ ੧੫

ਬਰਖਾ ਬਿਗਤ ਸਰਦ ਰਿਤ ਆਈ । ਲਿਛਮਨ ਦੇਖਹੁ ਪਰਮ ਸੁਹਾਈ ।
ਫੂਲੇ ਕਾਸ ਸਕਲ ਮਹਿ ਛਾਈ । ਜਨੁ ਬਰਖਾ ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਬੁਢਾਈ ।
ਉਦਿਤ ਅਗਸਤਿ ਪੰਥ ਜਲ ਸੋਖਾ । ਜਿਮ ਲੋਭਹਿ ਸੋਖੈ ਸੰਤੋਖਾ ॥
ਸਰਤਾ ਸਰ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਸੋਹਾ । ਸੰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਜਸ ਗਤ ਮਦ ਮੋਹਾ ।
ਰਸ ਰਸ ਸੂਖ ਸਰਤ ਸਰ ਪਾਨੀ । ਮਮਤਾ ਤਿਆਗ ਕਰਹਿ ਜਿਮ ਗਿਆਨੀ ।
ਜਾਨਿ ਸਰਦ ਰਿਤੁ ਖੰਜਨ ਆਏ । ਪਾਇ ਸਮੈ ਜਿਮ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਹਾਏ ।
ਪੰਕ ਨ ਰੇਣ ਸੋਹਿ ਅਸ ਧਰਣੀ । ਨੀਤਿ ਨਿਪੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਜਸ ਕਰਣੀ ।
ਜਲ ਸੰਕੋਚ ਬਿਕਲ ਭਏ ਮੀਨਾ । ਅਬੁਧ ਕੁਟੰਬੀ ਜਿਮ ਧਨਹੀਨਾ ।
ਬਿਨੁ ਘਨ ਨਿਰਮਲ ਸੋਹਿ ਅਕਾਸਾ । ਹਰਿਜਨ ਇਵ ਪਰਿਹਰਿ ਸਭ ਆਸਾ ।
ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਰਦੀ ਥੋਰੀ । ਕੋਇ ਕ ਪਾਵ ਭਗਤਿ ਜਿਮ ਮੋਰੀ ।

ਦੋ: ਚਲੇ ਹਰਖ ਤਜਿ ਨਗਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਪਸ ਬਨਿਕ ਭਿਖਾਰ ॥
ਜਿਮ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪਾਇ ਸ੍ਰਮ ਤਜਹਿ ਆਸ੍ਰਮੀ ਚਾਰ ॥ ੧੬

ਸੁਖੀ ਮੀਨ ਜੇ ਨੀਰ ਅਗਾਧਾ । ਜਿਮ ਹਰਿ ਸਰਨ ਨ ਏਕੈ ਬਾਧਾ ।
ਫੂਲੇ ਕਮਲ ਸੋਹ ਸਰ ਕੈਸੇ । ਨਿਰਗੁਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਗੁਨ ਭਏ ਜੈਸੇ ।
ਗੁੰਜਤ ਮਧੁਕਰ ਮੁਖਰ ਅਨੂਪਾ । ਸੁੰਦਰ ਖਗ ਰਵ ਨਾਨਾ ਰੂਪਾ ।
ਚਕ੍ਰਬਾਕ ਮਨ ਦੁਖ ਨਿਸਿ ਪੇਖੀ । ਜਿਮ ਦੁਰਜਨ ਪਰ ਸੰਪਤਿ ਦੇਖੀ ।
ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਰਟਤ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਤਿ ਓਹੀ । ਜਿਮ ਸੁਖ ਲਹੈ ਨ ਸੰਕਰ ਦ੍ਰੋਹੀ ।
ਸਰਦਾਤਪ ਨਿਸਿ ਸਸਿ ਅਪਹਰਈ । ਸੰਤ ਦਰਸ ਜਿਮ ਪਾਤਕ ਟਰਈ ।
ਦੇਖਿ ਇੰਦੁ ਚਕੋਰ ਸਮੁਦਾਈ । ਚਿਤਵਹਿ ਜਿਮ ਹਰਿਜਨ ਹਰਿ ਪਾਈ ।
ਮਸਕ ਦੰਸ ਬੀਤੇ ਹਿਮ ਤ੍ਰਾਸਾ । ਜਿਮ ਦ੍ਵਿਜ ਦ੍ਰੋਹ ਕੀਏ ਕੁਲ ਨਾਸਾ ।

ਦੋ: ਭੂਮਿ ਜੀਵ ਸੰਕੁਲ ਰਹੇ ਗਏ ਸਰਦ ਰਿਤੁ ਪਾਇ ॥
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੇ ਜਾਹਿ ਜਿਮ ਸੰਸੈ ਭ੍ਰਮ ਸਮੁਦਾਇ ॥ ੧੭

ਬਰਖਾ ਗਤ ਨਿਰਮਲ ਰਿਤੁ ਆਈ । ਸੁਧਿ ਨ ਤਾਤ ਸੀਤਾ ਕੀ ਪਾਈ ।

ਏਕ ਬਾਰ ਕੈਸੇਉ ਸੁਧ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਲਹੰ ਜੀਤਿ ਨਿਮਖ ਮਹਿ ਆਨੋ
ਕਤਹੰ ਰਹੈ ਜੋ ਜੀਵਤ ਹੋਈ ॥ ਤਾਤ ਜਤਨ ਕਰਿ ਆਨੋ ਸੋਈ ॥
ਸੁਗ੍ਰੀਵਹੁ ਸੁਧਿ ਮੋਰਿ ਬਿਸਾਰੀ । ਪਾਵਾ ਰਾਜ ਕੋਸ ਪੁਰ ਨਾਰੀ ॥
ਜੇਹਿ ਸਾਯਕ ਮਾਰਾ ਮੈਂ ਬਾਲੀ ॥ ਤੇਹਿ ਸਰ ਹਤੌਂ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੰ ਕਾਲੀ ॥
ਜਾਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਛੂਟੈ ਮਦ ਮੋਹਾ ॥ ਤਾ ਕਹੈ ਉਮਾ ਕਿ ਸਪਨੇਹੁ ਕੋਹਾ ॥
ਜਾਨਹਿ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮੁਨਿ ਗਿਆਨੀ । ਜਿੰਨ੍ਹ ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਨ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥
ਲਛਮਨ ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਾ । ਧਨਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ਗਹੇ ਕਰ ਬਾਨਾ ॥

ਦੋ: ।ਤਬ ਅਨੁਜਹਿ ਸਮੁਝਾਵਨੈ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੁਨਾ ਸੀਵ।
।ਭਯ ਦਿਖਰਾਇ ਲੈ ਆਵਹੁ ਤਾਤ ਸਖਾ ਸੁਗ੍ਰੀਵ। ।੧੮

ਇਹਾਂ ਪਵਨ ਸੁਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ । ਰਾਮ ਕਾਜ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਿਸਾਰਾ ॥
ਨਿਕਟ ਜਾਇ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਨਾਵਾ । ਚਾਰਿਹੁ ਬਿਧਿ ਤੇਹਿ ਕਹਿ ਸਮਝਾਵਾ ।
ਸੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਰਮ ਭਯ ਮਾਨਾ । ਬਿਖਯ ਮੋਰ ਹਰਿ ਲੀਨ੍ਹੇਉ ਗਿਆਨਾ ।
ਅਬ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਦੂਤ ਸਮੂਹਾ ॥ ਪਠਵਹੁ ਜਹੰ ਤਹੰ ਬਾਨਰ ਜੂਹਾ ॥
ਕਹਹੁ ਪਾਖ ਮਹੰ ਆਵ ਨ ਜੋਈ । ਮੋਰੇ ਕਰ ਤਾ ਕਰ ਬਧ ਹੋਈ ।
ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਬੁਲਾਏ ਦੂਤਾ ॥ ਸਬ ਕਰਿ ਕਰਿ ਸਨਮਾਨ ਬਹੂਤਾ ।
ਭਯ ਅਰੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੀਤਿ ਦਿਖਰਾਈ । ਚਲੇ ਸਕਲ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਨਾਈ ।
ਏਹਿ ਅਵਸਰ ਲਛਮਨ ਪੁਰ ਆਏ । ਕ੍ਰੋਧ ਦੇਖਿ ਜਹੰ ਤਹੰ ਕਪਿ ਧਾਏ ॥

ਦੋ: ।ਧਨਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕਹੋ ਤਬ ਜਾਰ ਕਰੌ ਪੁਰ ਛਾਰ।
।ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਨਗਰ ਦੇਖਿ ਤਬ ਆਯਉ ਬਾਲਿ ਕੁਮਾਰ।

ਚਰਨ ਨਾਇ ਸਿਰ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨੀ । ਲਛਮਨ ਅਭਯ ਬਾਂਹ ਤੇਹਿ ਦੀਨੀ ।
ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਲਛਮਨ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥ ਕਹ ਕਪੀਸ ਅਤਿ ਭਯ ਅਕੁਲਾਨਾ ।
ਸੁਨੁ ਹਨੁਮੰਤ ਸੰਗ ਲੈ ਤਾਰਾ ॥ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਸਮੁਝਾਉ ਕੁਮਾਰਾ ।
ਤਾਰਾ ਸਹਿਤ ਜਾਇ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥ ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਜਸ ਬਖਾਨਾ ।
ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਮੰਦਿਰ ਲੈ ਆਏ । ਚਰਨ ਪਖਾਰਿ ਪਲੰਘ ਬੈਠਾਏ ।
ਤਬ ਕਪੀਸ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਨਾਵਾ । ਗਹਿ ਭੁਜ ਲਛਮਨ ਕੰਠ ਲਗਾਵਾ ।

ਨਾਥ ਬਿਖੈ ਸਮ ਮਦ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ। ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹ ਕਰੈ ਛਿਨ ਮਾਹੀਂ।
ਸੁਨਤ ਬਿਨੀਤ ਬਚਨ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ○ ਲਛਮਨ ਤੇਹਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਵਾ ○
ਪਵਨ ਤਨਯ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਗਏ ਦੂਤ ਸਮੁਦਾਈ।

ਦੋ: ।ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤਬ ਅੰਗਦਾਦਿ ਕਪਿ ਸਾਥ।
।ਰਾਮਾਨੁਜ ਆਗੇ ਕਰਿ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਘੁਨਾਥ॥ ੨੦

ਨਾਇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਕਹ ਕਰ ਜੋਰੀ। ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿਨ ਖੋਰੀ॥
ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਵ ਤਵ ਮਾਯਾ ○ ਛੂਟੈ ਰਾਮ ਕਰਹੁ ਜੌਂ ਦਾਯਾ
ਬਿਖਯ ਬਸ੍ਯ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸ੍ਵਾਮੀ। ਮੈਂ ਪਾਂਵਰ ਪਸੁ ਕਪਿ ਅਤਿ ਕਾਮੀ।
ਨਾਰਿ ਨਯਨ ਸਰ ਜਾਹਿ ਨ ਲਾਗਾ। ਘੋਰ ਕ੍ਰੋਧ ਤਮ ਨਿਸਿ ਜੋ ਜਾਗਾ॥
ਲੋਭ ਪਾਸ ਜੇਹਿ ਗਰ ਨ ਬੰਧਾਯਾ। ਸੋ ਨਰ ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਰਘੁਰਾਯਾ
ਯਹ ਗੁਨ ਸਾਧਨ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਈ। ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਾਵ ਕੋਇ ਕੋਈ॥
ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਬੋਲੇ ਮੁਸਕਾਈ। ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਭਰਤ ਜਿਮਿ ਭਾਈ।
ਅਬ ਸੋਇ ਜਤਨ ਕਰਹੁ ਮਨ ਲਾਈ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਸੀਤਾ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪਾਈ

ਦੋ: ।ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਬਤਕਹੀ ਆਏ ਬਾਨਰ ਜੂਥ।
।ਨਾਨਾ ਬਰਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ਦੇਖਿਅ ਕੀਸ ਬਰੂਥ। ੨੧

ਬਾਨਰ ਕਟਕ ਉਮਾ ਮੈਂ ਦੇਖਾ॥ ਸੋ ਮੂਰਖ ਜੋ ਕਰਨ ਚਹ ਲੇਖਾ
ਆਇ ਰਾਮ ਪਦ ਨਾਵਹਿ ਮਾਥਾ॥ ਨਿਰਖਿ ਬਦਨ ਸਭ ਹੋਹਿ ਸਨਾਥਾ
ਅਸ ਕਪਿ ਏਕ ਨ ਸੈਨਾ ਮਾਹੀਂ। ਰਾਮ ਕੁਸਲ ਜੇਹਿ ਪੂਛੀ ਨਾਹੀਂ।
ਯਹ ਕਛੁ ਨਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਅਧਿਕਾਈ। ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਬ੍ਯਾਪਕ ਰਘੁਰਾਈ।
ਠਾਢੇ ਜਹਾਂ ਤਹਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ। ਕਹਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸਭਹਿ ਸਮੁਝਾਈ।
ਰਾਮ ਕਾਜ ਅਰ ਮੋਰ ਨਿਹੋਰਾ॥ ਬਾਨਰ ਜੂਥ ਜਾਹੁ ਚਹੁੰ ਓਰਾ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕਹੁ ਖੋਜਹੁ ਜਾਈ। ਮਾਸ ਦਿਵਸ ਮਹਿ ਆਏਹੁ ਭਾਈ
ਅਵਧਿ ਮੇਟਿ ਜੋ ਬਿਨ ਸੁਧਿ ਪਾਏ। ਆਵਹਿ ਬਨਿਹਿ ਸੋ ਮੋਹਿ ਮਰਾਏ

ਦੋ: ।ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਭ ਬਾਨਰ ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਤੁਰੰਤ॥
।ਤਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬੁਲਾਏ ਅੰਗਦਾਦਿ ਹਨੁਮੰਤ॥ ॥ ੨੨

ਸੁਨਹੁ ਨੀਲ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਮਤਿ ਧੀਰ ਸੁਜਾਨਾ ॥
ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਮਿਲਿ ਦਛਿਨ ਜਾਹੂ ॥ ਸੀਤਾ ਸੁਧਿ ਪੂਛੇਹੁ ਸਭ ਕਾਹੂ ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਸੋ ਜਤਨ ਬਿਚਾਰੇਹੁ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕਰ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇਹੁ ॥
ਭਾਨੁ ਪੀਠ ਸੇਇਅ ਉਰ ਆਗੀ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿਹਿ ਸੇਇਆ ਸਰਬ ਛਲ ਤਿਆਗੀ ॥
ਤਜਿ ਮਾਇਆ ਸੇਇਅ ਪਰਲੋਕਾ ॥ ਮਿਟੈ ਸਕਲ ਭਵ ਸੰਭਵ ਸੋਕਾ ॥
ਦੇਹ ਧਰੇ ਕਰ ਯਹ ਫਲ ਭਾਈ ॥ ਭਜਿਐ ਰਾਮ ਸਭ ਕਾਮ ਬਿਹਾਈ ॥
ਸੋਈ ਗੁਨਗ੍ਯ ਸੋਈ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਜੋ ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥
ਆਯਸੁ ਮਾਂਗਿ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਈ ॥ ਚਲੇ ਹਰਖ ਸੁਮਿਰਤ ਰਘੁਰਾਈ ॥
ਪਾਛੇ ਪਵਨ ਤਨਯ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥ ਜਾਨ ਕਾਜ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਵਾ ॥
ਪਰਸਾ ਸੀਸ ਸਰੋਰੁਹ ਪਾਨੀ ॥ ਕਰ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਦੀਨ ਜਨ ਜਾਨੀ ॥
ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀਤਹਿ ਸਮੁਝਾਏਹੁ ॥ ਕਹਿ ਬਲ ਬਿਰਹ ਬੇਗ ਤੁਮ ਆਏਹੁ ॥
ਹਨੁਮਤ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਕਰ ਮਾਨਾ ॥ ਚਲੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ ॥
ਜਦਯਪਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਤ ਸਭ ਬਾਤਾ ॥ ਰਾਜਨੀਤਿ ਰਾਖਤ ਸੁਰ ਤ੍ਰਾਤਾ ॥

ਦੋ: ਚਲੇ ਸਕਲ ਬਨ ਖੋਜਤੇ ਸਰਤਾ ਸਰ ਗਿਰਿ ਖੋਹ ।
ਰਾਮ ਕਾਜ ਲਯ ਲੀਨ ਮਨ ਬਿਸਰਾ ਤਨ ਕਰ ਛੋਹ ॥ ੨੩

ਕਤਹੂ ਹੋਇ ਨਿਸਿਚਰ ਸਨ ਭੇਟਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਹਿ ਇਕ ਏਕ ਚਪੇਟਾ ॥
ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਿਰਿ ਕਾਨਨ ਹੇਰਹਿ ॥ ਕੋਊ ਮੁਨਿ ਮਿਲੇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਘੇਰਹਿ ॥
ਲਾਗਿ ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਤਿਸਯ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਮਿਲੈ ਨ ਜਲ ਘਨ ਗਹਨ ਭੁਲਾਨੇ ॥
ਤਬ ਹਨੁਮਾਨ ਕੀਨ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਮਰਨ ਚਹਤ ਸਭ ਬਿਨ ਜਲ ਪਾਨਾ ॥
ਚੜ੍ਹ ਗਿਰਿ ਸਿਖਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਦੇਖਾ ॥ ਭੂਮਿ ਬਿਬਰ ਇਕ ਕੌਤਕ ਪੇਖਾ ॥
ਚਕ੍ਰਬਾਕ ਬਕ ਹੰਸ ਉਡਾਹੀ ॥ ਬਹੁਤਕ ਖਗ ਪ੍ਰਬਿਸਹਿ ਤੇਹਿ ਮਾਹੀ ॥
ਗਿਰਿ ਤੇ ਉਤਰ ਪਵਨ ਸੁਤ ਆਵਾ ॥ ਸਭ ਕਹੁ ਲੈ ਸੋਇ ਬਿਬਰ ਦਿਖਾਵਾ ॥
ਆਗੇ ਕੈ ਹਨੁਮੰਤਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਪੈਠੇ ਬਿਬਰ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਨਾ ॥

ਦੋ: ਦੀਖ ਜਾਇ ਉਪਬਨ ਸਰ ਬਿਗਸੇ ਬਹੁ ਕੰਜ ॥
ਮੰਦਿਰ ਏਕ ਰੁਚਿਰ ਤਹਾਂ ਬੈਠੀ ਨਾਰਿ ਤਪ ਪੁੰਜ ॥ ੨੪

ਤੂਰਨਿ ਤੇ ਤਹਿ ਸਭ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ਪੂੰਛੇ ਸਿ ਨਿਜ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਤਬ ਤੇਹਿ ਕਹਾ ਕਰਹੁ ਜਲਪਾਨਾ। ਖਾਹੁ ਸਰਸ ਸੁੰਦਰ ਫਲ ਨਾਨਾ॥
ਮੱਜਨ ਕੀਨ੍ਹ ਮਧੁਰ ਫਲ ਖਾਏ। ਤਾਸੁ ਨਿਕਟ ਪੁਨਿ ਸਭ ਚਲਿ ਆਏ॥
ਤੇਹਿ ਸਭ ਆਪਨ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ॥ ਮੈਂ ਅਬ ਜਾਬ ਜਹਾਂ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਮੂੰਦਹੁ ਨਯਨ ਬਿਬਰ ਤਜਿ ਜਾਹੂ। ਪੈਹਹੁ ਸੀਤਹਿ ਜਨਿ ਪਛਿਤਾਹੂ॥
ਨਯਨ ਮੂੰਦਿ ਪੁਨਿ ਦੇਖਹਿਂ ਬੀਰਾ। ਠਾਢੇ ਸਕਲ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਤੀਰਾ॥
ਸੋ ਪੁਨਿ ਗਈ ਜਹਾਂ ਰਘੁਨਾਥਾ। ਜਾਇ ਕਮਲ ਪਦ ਨਾਏਸਿ ਮਾਥਾ॥
ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਬਿਨਯ ਤੇਹਿ ਕੀਨੀ॥ ਅਨਪਾਵਨੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨੀ॥

ਦੋ: ਬਦਰੀ ਬਨ ਕਹੁ ਸੋ ਗਈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਯਾ ਧਰਿ ਸੀਸ॥
ਉਰ ਧਰਿ ਰਾਮ ਚਰਨ ਜੁਗ ਜੋ ਬੰਦਤ ਅਜ ਈਸ॥ ੨੫

ਇਹਾਂ ਬਿਚਾਰਹਿ ਕਪਿ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਬੀਤੀ ਅਵਧਿ ਕਾਜ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ॥
ਸਭ ਮਿਲਿ ਕਹਹਿਂ ਪਰਸਪਰ ਬਾਤਾ। ਬਿਨ ਸੁਧਿ ਲਿਏ ਕਰਬ ਕਾ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
ਕਹਿ ਅੰਗਦ ਲੋਚਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ। ਦੁਹੂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭਈ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯ ਹਮਾਰੀ॥
ਇਹਾਂ ਨ ਸੁਧਿ ਸੀਤਾ ਕਰਿ ਪਾਈ। ਉਹਾਂ ਗਏ ਮਾਰਹਿ ਕਪਿ ਰਾਈ॥
ਪਿਤਾ ਬਧੇ ਪਰ ਮਾਰਤ ਮੋਹੀ। ਰਾਖਾ ਰਾਮ ਨਿਹੋਰ ਨ ਓਹੀ॥
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਅੰਗਦ ਕਹਿ ਸਭ ਪਾਹੀਂ। ਮਰਨ ਭਯੋ ਕਛੁ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀਂ॥
ਅੰਗਦ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕਪਿ ਬੀਰਾ। ਬੋਲਿ ਨ ਸਕਹਿਂ ਨਯਨ ਬਹ ਨੀਰਾ॥
ਛਿਨ ਇਕ ਸੋਚ ਮਗਨ ਹੈ ਰਹੇ। ਪੁਨਿ ਅਸ ਬਚਨ ਕਹਤ ਸਭ ਭਏ॥
ਹਮ ਸੀਤਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੀਨੇ ਬਿਨਾ। ਨਹਿ ਜੈਹੈਂ ਜੁਬਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਲਵਨ ਸਿੰਧੁ ਤਟ ਜਾਈ। ਬੈਠੇ ਕਪਿ ਸਭ ਦਰਭ ਡਸਾਈ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਅੰਗਦ ਦੁਖ ਦੇਖੀ। ਕਹੀ ਕਥਾ ਉਪਦੇਸ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਤਾਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਨਰ ਜਨਿ ਮਾਨਹੁ। ਨਿਰਗੁਨ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜਿਤ ਅਜ ਜਾਨਹੁ॥
ਹਮ ਸਭ ਸੇਵਕ ਅਤਿ ਬਡਭਾਗੀ। ਸੰਤਤ ਸਗੁਨ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨੁਰਾਗੀ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਜ ਇੱਛਾ ਅਵਤਰੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਰ ਮਹਿ ਗੋ ਦ੍ਵਿਜ ਲਾਗਿ॥
॥ਸਗੁਨ ਉਪਾਸਕ ਸੰਗ ਤਹਿ ਰਹਹਿ ਮੋਖ ਸਭ ਤਿਆਗਿ॥

੩੫੪
੩੮੯

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਕਥਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ। ਗਿਰਿ ਕੰਦਰਾ ਸੁਨਾ ਸੰਪ੍ਰਾਤੀ।
ਬਹੁਰ ਤੋਹਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ਸਭ ਕੀਸਾ। ਮੋਹਿ ਅਹਾਰ ਦੀਨ ਜਗਦੀਸਾ।
ਆਜ ਸਬਨ ਕਹੁੰ ਭਛ੍ਯਣ ਕਰਊਂ। ਦਿਨ ਬਹੁ ਚਲੇ ਅਹਾਰ ਬਿਨ ਮਰਊਂ।
ਕਬਹੁ ਨ ਮਿਲ ਭਰਿ ਉਦਰ ਅਹਾਰ। ਆਜ ਦੀਨ ਬਿਧਿ ਏਕਹਿ ਬਾਰਾ।
ਡਰਪੇ ਗਿਧ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ। ਅਬ ਭਾ ਮਰਣ ਸਤ੍ਯ ਹਮ ਜਾਨਾ।
ਕਪਿ ਸਭ ਉਠੇ ਗਿਧ ਕਹੁੰ ਦੇਖੀ। ਜਾਮਵੰਤ ਮਨ ਸੋਚ ਬਿਸੇਖੀ।
ਕਹਿ ਬਿਚਾਰ ਅੰਗਦ ਮਨ ਮਾਹੀ। ਧੰਨ੍ਯ ਜਟਾਯੂ ਸਰਿਸ ਕੋਊ ਨਾਹੀ।
ਰਾਮ ਕਾਜ ਕਾਰਣ ਤਨ ਤ੍ਯਾਗੀ। ਹਰਿ ਪੁਰ ਗਯਊ ਪਰਮ ਬਡਭਾਗੀ।
ਸੋ ਕਪਿ ਬੀਰ ਚਰਣ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਵੈ। ਤਿਹ ਸਮ ਧਨ੍ਯ ਆਨ ਨਹਿ ਕਾਵੈ।
ਸੁਨਿ ਖਗ ਹਰਖ ਸੋਕ ਜੁਤ ਬਾਨੀ। ਆਵਾ ਨਿਕਟ ਕਪਿਨ੍ਹ ਭਯ ਮਾਨੀ।
ਜਾਹਿ ਦੇਖਿ ਸਭ ਚਲੇ ਪਰਾਈ। ਤਾਂਹੂ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸਪਥ ਦਿਵਾਈ।
ਤਿਨ੍ਹੈਂ ਅਭਯ ਕਰਿ ਪੂਛਸਿ ਜਾਈ। ਕਥਾ ਸਕਲ ਤਿਨ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ।
ਸੁਨਿ ਸੰਪਾਤਿ ਬੰਧੁ ਕੀ ਕਰਣੀ। ਰਘੁਪਤਿ ਮਹਿਮਾ ਬਹੁਬਿਧਿ ਬਰਣੀ।

ਦੋ: ।।ਮੋਹਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ਸਿੰਧੁ ਤਟ ਦੇਊਂ ਤਿਲਾਂਜੁਲਿ ਤਾਹਿ।
।।ਬਚਨ ਸਹਾਇ ਕਰਬ ਮੈ ਪੈਹਹੁ ਖੋਜਹੁ ਜਾਹਿ।। ।। ੨੭

ਅਨੁਜ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਸਾਗਰ ਤੀਰ। ਕਹਿ ਨਿਜ ਕਥਾ ਸੁਨਹੁ ਕਪਿ ਬੀਰ।
ਹਮ ਦ੍ਵੌ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਥਮ ਤਰੁਣਾਈ। ਗਗਨ ਗਯੋ ਰਵਿ ਨਿਕਟ ਉਡਾਈ।
ਤੇਜ ਨ ਸਹਿ ਸਕ ਸੋ ਫਿਰ ਆਵਾ। ਮੈਂ ਅਭਿਮਾਨੀ ਰਵਿ ਨਿਅਰਾਵਾ।
ਜਰੇ ਪੰਖ ਅਤਿ ਤੇਜ ਅਪਾਰਾ। ਪਰੇਊਂ ਭੂਮਿ ਕਰਿ ਘੋਰ ਚਿਕਾਰਾ।
ਮੁਨਿ ਏਕ ਨਾਮ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਓਹੀ। ਲਾਗੀ ਦਯਾ ਦੇਖਿ ਕਰ ਮੋਹੀ।
ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਨ ਗ੍ਯਾਨ ਸੁਨਾਵਾ। ਦੇਹ ਜਨਿਤ ਅਭਿਮਾਨ ਛੁਡਾਵਾ।
ਤ੍ਰੇਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮਨੁਜ ਤਨੁ ਧਰਿਹੀ। ਤਾਸੁ ਨਾਰਿ ਨਿਸਿਚਰ ਪਤਿ ਹਰਿਹੀ।
ਤਾਸੁ ਖੋਜ ਪਠਇਹ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਤਾ। ਤਿਨ੍ਹੈ ਮਿਲੇ ਤੂੰ ਹੋਬ ਪੁਨੀਤਾ।।
ਜਮਿਹਹਿ ਪੰਖ ਕਰਸਿ ਜਨਿ ਚਿੰਤਾ। ਤਿਨ੍ਹੈ ਦਿਖਾਇ ਦੇਹੁ ਤੈਂ ਸੀਤਾ।।
ਜਾਹ ਤਹ ਮੁਨਿ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਗਯਊ। ਤਿਹਿ ਮਿਤ ਦ੍ਰਿਢ ਆਸਾ ਮਨ ਭਯਊ।

ਸਦਾ ਰਾਮ ਭਰਸਿ ਮਟਹੁ ਭਾਊ। ਰਿਸਿ ਲਿਟ ਮਰਾ ਸੇਵਕ ਮਿਲ ਭਾਊ
ਸਾਗਰ ਕੀ ਤੀਰਾ ਸਤ ਜੋਜਨ ਅਜੂ। ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚਨ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਜੂ
ਗਿਰਿ ਤ੍ਰਿਕੂਟ ਊਪਰ ਬਸ ਲੰਕਾ। ਤਹੰ ਰਹ ਰਾਵਣ ਸਹਜ ਅਸੰਕਾ
ਤਹੰ ਅਸੋਕ ਬਾਟਕਾ ਅਹਈ। ਸੀਅ ਬੈਠਿ ਤਹੰ ਸੋਚਤਿ ਰਹਈ

ਦੋ: ॥ਮੈਂ ਦੇਖੋਂ ਤੁਮ ਨਾਹਿਨ ਗੀਧਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਪਾਰ॥
॥ਬੂਢ ਭਯੋ ਨਤੋ ਕਰਿ ਤੇਉਂ ਕਛੁਕ ਸਹਾਇ ਤੁਮਾਰ॥ ੨੮

ਜੋ ਲਾਂਘੈ ਸਤ ਜੋਜਨ ਸਾਗਰ। ਕਰੈ ਸੋ ਰਾਮ ਕਾਜ ਅਤਿ ਆਗਰ
ਜੋ ਕੋਇ ਕਰੈ ਰਾਮ ਕਰ ਕਾਜੂ। ਤੋਹਿ ਸਮ ਮਲਅ ਆਨ ਨਹਿ ਅਜੂ
ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਧਰਹੁ ਮਨ ਧੀਰਾ। ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਸ ਭਯਉ ਸਰੀਰਾ
ਪਾਪਉ ਜਾਕਰ ਨਾਮ ਸੁਮਿਰਹੀ। ਅਤਿ ਅਪਾਰ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਹੀ
ਤਾਸੁ ਦੂਤ ਤੁਮ ਤਜਿ ਕਦਰਾਈ। ਰਾਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ
ਅਸ ਕਹਿ ਉਮਾ ਗਿਧ ਜਬ ਗਯਊ। ਤਿਨਕੇ ਮਨ ਅਤਿ ਬਿਸਮਯ ਭਯਊ
ਨਿਜ ਨਿਜ ਬਲ ਸਬ ਕਾਹੂ ਭਾਖਾ। ਪਾਰ ਜਾਨ ਕਰਿ ਸੰਸਯ ਰਾਖਾ
ਜਰਠ ਭਯਉ ਅਬ ਕਹਿਉ ਰਿਛੇਸਾ। ਨਹਿ ਤਨ ਰਹਾ ਪ੍ਰਥਮ ਬਲ ਲੇਸਾ
ਜਬਹਿ ਤ੍ਰਿਬਿਕ੍ਰਮ ਭਯੇ ਖਰਾਰੀ। ਤਬ ਮੈ ਤਰੁਨ ਰਹਾ ਬਲ ਭਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਬਲਿ ਬਾਂਧਤ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਢਉ ਸੋ ਤਨੁ ਬਰਨ ਨ ਜਾਇ॥
॥ਉਭਯ ਘਰੀ ਮਹ ਦੀਨ ਮੈਂ ਸਾਤ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਧਾਇ॥

ਅੰਗਦ ਕਹਾ ਜਾਉ ਮੈ ਪਾਰਾ॥ ਜਿਅ ਸੰਸਯ ਕਛੁ ਫਿਰਤੀ ਬਾਰ
ਜਾਮਵੰਤ ਕਹੁ ਤੁਮ ਸਬ ਲਾਯਕ। ਕਿਮਿ ਪਠਵੈਂ ਸਬਹੀ ਕਰ ਨਾਯਕ
ਕਹਾ ਰੀਛਪਤਿ ਸੁਨ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਕਾ ਚੁਪ ਸਾਧ ਰਹਾ ਬਲਵਾਨਾ
ਪਵਨ ਤਨਯ ਬਲ ਪਵਨ ਸਮਾਨਾ। ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕ ਬਿਗਯਾਨ ਨਿਧਾਨ
ਕੌਨ ਸੋ ਕਾਜ ਕਠਿਨ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਜੋ ਨਹਿ ਤਾਤ ਹੋਇ ਤੁਮ ਪਾਹੀ॥
ਰਾਮ ਕਾਜ ਲਗਿ ਤਬ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਭਯਉ ਪਰਬਤਾਕਾਰ
ਕਨਕ ਬਰਨ ਤਨ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜਾ। ਮਾਨਹੁ ਅਪਰ ਗਿਰਨ ਕਰ ਰਾਜ
ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਕਰਿ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ। ਲੀਲਹਿ ਲਾਂਘੌਂ ਜਲਨਿਧਿ ਖਾਰ

ਸਹਿਤ ਸਹਾਯ ਰਾਵਣਹਿ ਮਾਰੀ। ਆਨੌਂ ਇਹਾਂ ਤ੍ਰਿਕੂਟ ਉਪਾਰੀ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਮੈਂ ਪੂਛੌਂ ਤੋਹੀ॥ ਉਚਿਤ ਸਿਖਾਵਨ ਦੀਜੈ ਮੋਹੀ
ਇਤਨਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਤੁਮ ਜਾਈ ਸੀਤਹਿ ਦੇਖਿ ਕਹੌ ਸੁਧਿ ਆਈ
ਤਬ ਨਿਜ ਭੁਜ ਬਲ ਰਾਜਿਵ ਨੈਨਾ। ਕੌਤੁਕ ਲਾਗਿ ਸੰਗ ਕਪਿ ਸੈਨਾ

ਛੰਦ

ਕਪਿ ਸੈਨ ਸੰਗ ਸੰਘਾਰਿ ਨਿਸਚਰ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਆਨਿ ਹੈਂ
ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਪਾਵਨ ਸੁਜਸ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਹੈਂ
ਜੋ ਸੁਨਤ ਗਾਵਤ ਕਹਤ ਸਮੁਝਤ ਪਰਮ ਪਦ ਨਰ ਪਾਵਹੀ
ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਪਾਥੋਜ ਮਧੁਕਰ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਗਾਵਹੀ

॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਭਵ ਭੇਖਜ ਰਘੁਨਾਥ ਜਸ
ਸੁਨੈਂ ਜੇ ਨਰ ਅਰ ਨਾਰ
ਤਿਨ ਕਰ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ
ਸਿਧ ਕਰਹਿ ਤ੍ਰਿਸਿਰਾਰਿ॥੩੦
॥ ਸੋ: ॥ ਨੀਲੋਤਪਲ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ
ਕਾਮ ਕੋਟਿ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ॥
ਸੁਨਿਯ ਤਾਸੁ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮ
ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਅਘ
ਖਗ ਬਧਿਕ

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚਰਿਤ ਮਾਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਬਿ
ਧ੍ਵੰਸਨੇ ਵਿਮਲ ਵੈਰਾਗ੍ਯ ਸੰਪਾਦਨੋ ਨਾਮ ਚ
ਤੁਰਥ ਸੋਪਾਨ ਸਮਾਪਤੰ:
ਇਤਿ

ਅਥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਂਡ

ਸ਼ਲੋਕ

ਸ਼ਾਂਤੰ ਸਾਸ੍ਵਤਮਪ੍ਰਮੇਯ
ਮਨਘਨਿਰ੍ਵਾਣ ਸ਼ਾਂਤਿ ਪ੍ਰਦੰਮ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਸ਼ੰਭੁ ਫਣੀਂਦ੍ਰ ਸੇਬ੍ਯਮਨਿਸ਼ੰ ਵੇਦਾਂ
ਤ ਵੇਦ੍ਯੰ ਵਿਭੰ ।।ਰਾਮਾਖ੍ਯੰ ਜਗਦੀਸ਼੍ਵਰੰ ਸੁਰ ਗੁਰੰ ਮਾਯਾ ਮਨੁਖ੍ਯੰ
ਹਰੰ । ਵੰਦੇ ਹੰ ਕਰੁਣਾ ਕਰੰ ਰਘੁਬਰੰ ਭੂਪਾਲ ਚੂੜਾਮਣਿੰ ।।੧।।
ਨਾਂਯਾ ਸਪ੍ਰਿਹਾ ਰਘੁਪਤੇ ਹ੍ਰਿਦਯੇ ਸਮਦੀਯੇ ਸਤ੍ਯੰ ਵਦਾਮਿ ਚ ਭਵਾ
ਨਖਿਲਾਂਤਰ ਤਮਾ:। ਭਕ੍ਤਿੰ ਪ੍ਰਯੱਛ ਰਘੁ ਪੁੰਗਵ ਨਿਰ੍ਭਰਾਂ ਮੇ ।।ਕਾ
ਮਾਦਿ ਦੋਖ ਰਹਿਤੰ ਕੁਰੁ ਮਾਨਸੰ ਚ ।।੨।।ਅਤੁਲਿਤ ਬਲਧਾਮੰ
ਸ੍ਵਰਣੰ ਸੈਲਾਭ ਦੇਹੰ। ਦਨੁਜ ਵਨ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁੰ ਗ੍ਯਾਨਿਨਾਮ ਗ੍ਰ
ਗੰ ।।ਸਕਲ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੰ ਵਾਨਰਾਣਾਮਧੀਸੰ ।।ਰਘੁਪਤਿ
ਵਰ ਦੂਤੰ ਬਾਤ ਜਾਤੰ ਨਮਾਮਿ ।। ੩

ਚੌਪਾਈ

ਜਾਮਵੰਤ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ। ਸੁਨਿ ਹਨੁਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਤਿ ਭਾਏ
ਤਬ ਲਗਿ ਮੋਹਿ ਪਰੇਖਹੁ ਭਾਈ। ਸਹਿ ਦੁਖ ਕੰਦ ਮੂਲ ਫਲ ਖਾਈ

ਜਬ ਲਗਿ ਆਵੌਂ ਸੀਤਹਿ ਦੇਖੀ। ।ਹੋਇ ਕਾਜ ਮਨਿ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਨਾਇ ਸਬਨ ਕਹੰ ਮਾਥ ॰ ਚਲੇਉ ਹਰਖ ਹਿਯ ਧਰਿ ਰਘੁਨਾਥ
ਸਿੰਧੁ ਤੀਰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭੂ ਧਰ॥ ਕੌਤੁਕ ਕੂਦਿ ਚਢੇ ਤੇਹਿ ਊਪਰ॥
ਬਾਰ ਬਾਰ ਰਘੁ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰੀ। ਤਰਕੇਉ ਪਵਨ ਤਨਯ ਬਲ ਭਾਰੀ।
ਜੇਹਿ ਗਿਰਿ ਚਰਣ ਦੇਇ ਹਨੁਮੰਤਾ ਸੋ ਚਲਿ ਗਯਉ ਪਤਾਲ ਤੁਰੰਤ ॰
ਜਿਮਿ ਅਮੋਘ ਰਘੁ ਪਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ॰ ਤਾਹੀ ਭਾਂਤਿ ਚਲਾ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
ਜਲਨਿਧਿ ਰਘੁਪਤਿ ਦੂਤ ਬਿਚਾਰੀ ।ਤੈਂ ਮੈਨਾਕ ਭਜੋ ਸ੍ਰਮ ਹਾਰੀ॥।

ਸੋ: ।।ਸਿੰਧੁ ਵਚਨ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਤੁਰਤ ਉਠੇ ਮੈਨਾਕ ਤਬ॥
।ਕਪਿ ਕਹੌਂ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕੈ। ੧

ਦੋ: ।ਹਨੁਮਾਨ ਤਿਹ ਪਰਸਿ ਕਰ ਪੁਨਿ ਤੇਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ॥
।ਰਾਮ ਕਾਜ ਕੀਨੇ ਬਿਨਾ ਮੋਹਿ ਕਹਾਂ ਬਿਸਰਾਮਾ। ॥ ੧

ਜਾਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਦੇਵਨ ਦੇਖਾ॥ ਜਾਨੈ ਕਹ ਬਲ ਬੁਧਿ ਵਿਸੇਖਾ॥
ਸੁਰਸਾ ਨਾਮ ਅਹਿਨ ਕੀ ਮਾਤਾ ।ਪਰਠੇ ਆਇ ਕਹੀ ਤਿਹਿ ਬਾਤਾ
ਆਜੁ ਸੁਰਨ ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਅਹਾਰ ॰ ਸੁਨ ਹਸ ਬੋਲਾ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰਾ॥
ਰਾਮ ਕਾਜ ਕਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਵੌਂ। ਸੀਤਾ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੁਨਾਵੌਂ।
ਤਬ ਤਵ ਵਦਨ ਪੈਠਿਹੌਂ ਆਈ। ।ਸਤਿ ਕਹੌਂ ਮੋਹਿ ਜਾਨ ਦੇ ਮਾਈ
ਕਵਨੇਹੂੰ ਜਤਨ ਦੇਇ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ਗ੍ਰਾਸਸਿ ਨ ਮੋਹਿ ਕਹਾ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
ਜੋਜਨ ਭਰ ਤਿਹ ਵਦਨ ਪਸਾਰਾ ਕਪਿ ਤਨ ਕੀਨ ਦੁਗਣ ਬਿਸਤਾਰ ॰
ਸੋਰਹ ਜੋਜਨ ਮੁਖ ਤੀਹ ਠਯਊ ਤੁਰਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਬੱਤਿਸ ਭਯਊ
ਜਸ ਜਸ ਸੁਰਸਾ ਵਦਨ ਵਧਾਵ ॰ ਤਾਸ ਦੁਗਣ ਕਪਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਾ
ਸਤ ਜੋਜਨ ਤਿਹ ਆਨਨ ਕੀਨਾ ਅਤਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਪਵਨ ਸੁਤ ਲੀਨ ॰
ਬਦਨ ਪੈਠਿ ਪੁਨ ਬਾਹਰ ਆਵਾ ਮਾਗੀ ਬਿਦਾ ਤਾਹਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥
ਮੋਹਿ ਸੁਰਨ ਜਿਹ ਲਾਗਿ ਪਠਾਵ ॰ ਬੁਧਿ ਬਲ ਮਰਮ ਤੋਰ ਮੈਂ ਪਾਵਾ
ਨਿਸਚਰ ਏਕ ਸਿੰਧੁ ਮਹ ਰਹਈ ਕਰਿ ਮਾਯਾ ਨਭ ਕੇ ਖਗ ਗਹਈ
ਜੀਵ ਜੰਤ ਜੇ ਗਗਨ ਉਡਾਹੀ ਜਲ ਬਿਲੋਕ ਤਿਨ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀ

ਲਘੈ ਭਯੋ ਸੁਭ ਸੈਨ ਉਠਾਈ। ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਸੁਰਸਾ ਬਦਨ ਬਢਾਈ।
ਪੁਨਿ ਲਘੁ ਹਨੂਮਾਨ ਤਨ ਕੀਨ ਤਾਸੁ ਅਧਰ ਕਪਿ ਰੂਪ ਤਹਿ ਕੀਨ ॥
ਤਾਹਿ ਮਾਗਿ ਆਗਿਆ ਸੁਤ ਲੀਨਾ ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਪਾਇ ਗਯਊ ਮਹਿ ਪ੍ਰਭ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਕਾਜੁ ਸਭ ਕਰਿਹਹੁ ਤੁਮ ਬਲ ਬੁਧਿ ਨਿਧਾਨ।
॥ਆਸਿਖ ਦੈ ਸੁਰਸਾ ਚਲੀ ਹਰਖ ਚਲੇ ਹਨੁਮਾਨ। ੨

ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਦੇਖੀ ਬਨ ਸੋਭਾ। ਗੁੰਜਤ ਚੰਚਰੀਕ ਮਧੁ ਲੋਭਾ।
ਨਾਨਾ ਤਰੁ ਫਲ ਫੂਲ ਸੁਹਾਏ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬ੍ਰਿੰਦ ਦੇਖਿ ਮਨ ਭਾਏ
ਸੈਲ ਬਿਸਾਲ ਦੇਖਿ ਏਕ ਆਗੇ ਤਾ ਪਰ ਧਾਇ ਚਢੇ ਭੈ ਤਯਾਗੇ
ਉਮਾ ਨ ਕਛੁ ਕਪਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੋ ਕਾਲਹਿ ਖਾਈ
ਗਿਰਿ ਪਰ ਚਢਿ ਲੰਕਾ ਤਿਨਿ ਦੇਖੀ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਅਤਿ ਦੁਰਗ ਬਿਸੇਖੀ
ਅਤਿ ਉਤੰਗ ਜਲ ਨਿਧਿ ਚਹੁ ਪਾਸਾ। ਕਨਕ ਕੋਟ ਕਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸਾ

ਛੰ: ਕਨਕ ਕੋਟ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਮਣਿ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰਾਇਤਨ ਅਤਿ ਘਨਾ।
ਚੌਹਟ ਹਾਟ ਸੁਬਾਟ ਬੀਥੀ ਚਾਰੁ ਪੁਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਨਾ।
ਗਜ ਬਾਜਿ ਖਚਰ ਨਿਕਰ ਪਦ ਚਰ ਰਥ ਬਰੂਥਨ ਕੋ ਗਨੈ
ਬਹੁ ਰੂਪ ਨਿਸਚਰ ਜੂਥ ਅਤਿ ਬਲ ਸੈਨ ਬਰਨਤ ਨਹਿ ਬਨੈ
ਬਨ ਬਾਗ ਉਪ ਬਨ ਬਾਟਿਕਾ ਸਰ ਕੂਪ ਬਾਪੀ ਸੋਹਹੀ।
ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰ ਗੰਧਰਬ ਕੰਨਯਾ ਰੂਪ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹਹੀ
ਕਹੂੰ ਮੱਲ ਦੇਹ ਬਿਸਾਲ ਸੈਲ ਸਮਾਨ ਅਤਿ ਬਲ ਗਰਜਹੀ
ਨਾਨਾ ਅਖਾਰਨ ਭਿਰਹਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਏਕ ਏਕਨ ਤਰਜਹੀ
ਕਰਿ ਜਤਨ ਭਟ ਕੋਟਿਨ ਬਿਕਟ ਤਨ ਨਗਰ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਰੱਛਹੀ
ਕਹੂੰ ਮਹਿਖ ਮਾਨੁਖ ਧੇਨ ਖਰ ਅਜ ਖਲ ਨਿਸਾਚਰ ਭੱਛਹੀ
ਇਹ ਲਾਗਿ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਇਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੰਖੇਪ ਹੀ ਕਹੀ
ਰਘੁਬੀਰ ਸਰ ਤੀਰਥ ਸਰੀਰਨ ਤਯਾਗਿ ਗਤਿ ਪੈਹੈਂ ਸਹੀ ੧

ਦੋ: ॥ਪੁਰ ਰਖਵਾਰੇ ਦੇਖਿ ਬਹੁ ਕਪਿ ਮਨ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ॥
॥ਅਤਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਧਰੋਂ ਨਿਸਿ ਨਗਰ ਕਰੌਂ ਪੈਸਾਰ॥ ੩

ਮਸਕ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਕਪਿ ਧਰੀ । ਲੰਕਹਿ ਚਲੇਉ ਸਿਮਰ ਨਰ ਹਰੀ
ਨਾਮ ਲੰਕਨੀ ਏਕ ਨਿਸਿਚਰੀ । ਸੋ ਕਹ ਚਲੇਸਿ ਮੋਹਿ ਨਿੰਦਰੀ
ਜਾਨੇਸਿ ਨਾਹਿ ਮਰਮ ਸਠ ਮੋਰਾ • ਮੋਰ ਅਹਾਰ ਜਹਾਂ ਲਗਿ ਚੋਰਾ।
ਮੁਸਟਕ ਏਕ ਤਾਹਿ ਕਪਿ ਹਨੀ।। ਰੁਧਰ ਬਮਤ ਧਰਨੀ ਢਨਮਨੀ
ਪੁਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੀ ਸੋ ਲੰਕਾ। ਜੋਰਿ ਪਾਨਿ ਕਰ ਬਿਨੈ ਸਸੰਕਾ •
ਜਬ ਰਾਵਨਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਰ ਦੀਨਾ । ਚਲਤ ਬਿਰੰਚਿ ਕਹਾ ਮੋਹਿ ਚੀਨਾ •
ਬਿਕਲ ਹੋਸਿ ਜਬ ਕਪਿ ਕੇ ਮਾਰੇ । ਤਬ ਜਾਨੇਸਿ ਨਿਸਚਰ ਸੰਘਾਰੇ।
ਤਾਤ ਮੋਰ ਅਤਿ ਪੁੰਨ੍ਯ ਬਹੂਤਾ। ਦੇਖੇਉ ਨਯਨ ਰਾਮ ਕਰ ਦੂਤਾ।

ਦੋ: ।ਤਾਤ ਸ੍ਵਰਗ ਅਪਵਰਗ ਸੁਖ ਧਰੀ ਤੁਲਾ ਏਕ ਅੰਗ।
।ਤੂਲ ਨ ਤਾਹਿ ਸਕਲ ਮਿਲ ਜੋ ਸੁਖ ਲਵ ਸਤਸੰਗ।। ੪

ਪ੍ਰਬਿਸਿ ਨਗਰ ਕੀਜੈ ਸਭ ਕਾਜਾ । ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਖਿ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਰਾਜਾ
ਗਰਲ ਸੁਧਾ ਰਿਪੁ ਕਰੈ ਮਿਤਾਈ । ਗੋਪਦ ਸਿੰਧੁ ਅਨਲ ਸਿਤਲਾਈ
ਗਰੁਅ ਸੁਮੇਰੁ ਰੇਣ ਸਮ ਤਾਹੀ । ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਚਿਤਵਹਿ ਜਾਹੀ
ਅਤਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਧਰੇਉ ਹਨੁਮਾਨਾ • ਪੈਠਾ ਨਗਰ ਸਿਮਰ ਭਗਵਾਨਾ।।
ਮੰਦਰ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰ ਸੋਧਾ।। ਦੇਖੇ ਜਹਿ ਤਹਿ ਅਗਣਤ ਜੋਧਾ
ਗਯਉ ਦਸਾਨਨ ਮੰਦਰ ਮਾਹੀ । ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਨਾਹੀ
ਸਯਨ ਕਿਏ ਦੇਖਾ ਕਪਿ ਤੇਹੀ। ਮੰਦਰ ਮਾਹਿ ਨ ਦੇਖਿ ਬੈਦੇਹੀ
ਭਵਨ ਏਕ ਪੁਨ ਦੀਖ ਸੁਹਾਵਾ।। ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਤਹਾਂ ਭਿੰਨ ਬਨਾਵ •
ਰਾਮ ਨਾਮ ਅੰਕਿਤ ਗ੍ਰਹ ਸੋਹਾ।। ਬਰਣ ਨ ਜਾਈ ਦੇਖ ਮਨ ਮੋਹਾ •

ਦੋ: ।।ਰਾਮ ਨਾਮ ਅੰਕਿਤ ਗ੍ਰਹ ਸੋਭਾ ਬਰਣ ਨ ਜਾਇ।।
।।ਨਵ ਤੁਲਸੀ ਕੇ ਬ੍ਰਿੰਦ ਤਹ ਦੇਖਿ ਹਰਖ ਕਪਿ ਰਾਇ ੫

ਲੰਕਾ ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਰ ਨਿਵਾਸੂ • ਇਹਾਂ ਕਹਾਂ ਸਜਨ ਕਰ ਵਾਸਾ
ਮਨ ਮਹਿ ਤਰਕ ਕਰਨ ਕਪਿ ਲਾਗੇ । ਤਬਹੀ ਸਮਯ ਬਿਭੀਖਨ ਜਾਗੇ
ਰਾਮ ਨਾਮ ਤੇਹਿ ਸਿਮਰਣ ਕੀਨ • ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖ ਕਪਿ ਸਜਨ ਚੀਨ •
ਇਹ ਸਨ ਹਠਿ ਕਰਿ ਹੈ ਪਹਿਚਾਨੀ। ਸਾਧੁ ਤੇ ਹੋਇ ਨ ਕਾਰਜ ਹਾਨੀ।।

ਬਿਪ੍ਰ ਰੂਪ ਧਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਨ ਉਠਿ ਤਹ ਆਏ •
ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪੂਛੀ ਕੁਸਲਾਈ ਬਿਪ੍ਰ ਕਹਹੁ ਨਿਜ ਕਥਾ ਬੁਝਾਈ
ਕੀ ਤੁਮ ਹਰਿ ਦਾਸਨ ਮੈ ਕੋਈ ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਹੋਈ
ਕੀ ਤੁਮ ਰਾਮ ਦੀਨ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਆਯਹੁ ਮੋਹਿ ਕਰਨ ਬਡਭਾਗੀ

ਦੋ: ॥ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਕਹੀ ਸਬ ਰਾਮ ਕਥਾ ਨਿਜ ਨਾਮ ॥
ਸੁਨਤ ਜੁਗਲ ਤਨ ਪੁਲਕ ਮਨ ਮਗਨ ਸਿਮਰਿ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ੬

ਸੁਨਹੁ ਪਵਨ ਸੁਤ ਰਹਨਿ ਹਮਾਰੀ ਜਿਮ ਦਸਨਨ ਮਹਿ ਜੀਭ ਬਿਚਾਰੀ
ਤਾਤ ਕਬਹੁ ਮੋਹਿ ਜਾਨਿ ਅਨਾਥਾ • ਕਰਿਹਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਨਾਥਾ
ਤਾਮਸ ਤਨੁ ਕਛੁ ਸਾਧਨ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਪਦ ਸਰੋਜ ਮਨ ਮਾਹੀ
ਅਬ ਮੋਹਿ ਭਾ ਭਰੋਸ ਹਨੁਮੰਤਾ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਿਲਹਿ ਨਹਿ ਸੰਤਾ •
ਜੌ ਰਘੁਬੀਰ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਨਾ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ਦਰਸ ਹਠਿ ਦੀਨਾ
ਸੁਨਹੁ ਬਿਭੀਖਨ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਰੀਤੀ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਸੇਵਕ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ
ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਮੈ ਪਰਮ ਕੁਲੀਨਾ • ਕਪਿ ਚੰਚਲ ਸਬਹੀ ਬਿਧਿ ਹੀਨਾ •
ਪ੍ਰਾਤ ਲੇਇ ਜੋ ਨਾਮ ਹਮਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਨ ਮਿਲੈ ਅਹਾਰਾ •

ਦੋ: ॥ਅਸ ਮੈ ਅਧਮ ਸਖਾ ਸੁਨ ਮੋਹੂ ਪਰ ਰਘੁਬੀਰ
ਕੀਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿਮਰ ਗੁਨ ਭਰੇ ਬਿਲੋਚਨ ਨੀਰ ॥ ੭

ਜਾਨਤ ਹੂੰ ਅਸ ਸ੍ਵਾਮਿ ਬਿਸਾਰੀ ਫਿਰਹਿ ਤੇ ਕਾਹੇ ਨ ਹੋਹਿ ਦੁਖਾਰੀ ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮਾ • ਪਾਵਾ ਅਨਿਰਬਾਚ੍ਯ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ •
ਪੁਨਿ ਸਬ ਕਥਾ ਬਿਭੀਖਨ ਕਹੀ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਤਹ ਰਹੀ
ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਕਹਾ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦੇਖੀ ਚਹੌਂ ਜਾਨਕੀ ਮਾਤਾ ॥
ਜੁਗਤਿ ਬਿਭੀਖਨ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ ਚਲਿਓ ਪਵਨ ਸੁਤ ਬਿਦਾ ਕਰਾਈ
ਕਰਿ ਸੋਈ ਰੂਪ ਗਯੋ ਪੁਨਿ ਤਹਵਾ • ਬਨ ਅਸੋਕ ਸੀਤਾ ਰਹੇ ਜਹਵਾ
ਦੇਖਿ ਮਨਹਿ ਮਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ • ਬੈਠੇ ਬੀਤਿ ਜਾਤ ਨਿਸਿ ਜਾਮਾ
ਕ੍ਰਿਸ ਤਨੁ ਸੀਸ ਜਟਾ ਇਕ ਬੇਨੀ ਜਪਤਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਸ੍ਰੇਨੀ

ਦੋ: ॥ਨਿਜ ਪਦ ਨਯਨ ਦਿਏ ਮਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਮਹਿ ਲੀਨ

ਪਰਮ ਦੁਖੀ ਭਾ ਪਵਨ ਸੁਤ ਦੇਖਿ ਜਾਨਕੀ ਦੀਨਾ॥ ੮

ਤਰੁ ਪੱਲਵ ਮਹਿ ਰਹਾ ਲੁਕਾਈ ॥ਕਰੈ ਬਿਚਾਰ ਕਰੌਂ ਕਾ ਭਾਈ॥
ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਰਾਵਨ ਤਹਿ ਆਵਾ • ॥ਸੰਗ ਨਾਰਿ ਬਹੁ ਕਿਯੇ ਬਨਾਵਾ॥
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਖਲ ਸੀਤਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ • ॥ਸਾਮ ਦਾਮ ਭਯ ਭੇਦ ਦਿਖਾਵਾ॥
ਕਹ ਰਾਵਨ ਸੁਨ ਸੁਮੁਖਿ ਸਯਾਨੀ ॥ਮੰਦੋਦਰੀ ਆਦਿ ਸਬ ਰਾਨੀ॥
ਤਵ ਅਨੁਚਰੀਂ ਕਰੌਂ ਪਨ ਮੋਰਾ ॥ਏਕ ਬਾਰ ਬਿਲੋਕ ਮਮ ਓਰਾ॥
ਤ੍ਰਿਣ ਧਰ ਓਟ ਕਹਤਿ ਬੈਦੇਹੀ ॥ਸੁਮਿਰਿ ਅਵਧਪਤਿ ਪਰਮ ਸਨੇਹੀ
ਸੁਨ ਦਸਮੁਖ ਖਦ੍ਯੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ਕਬਹੂੰ ਕਿ ਨਲਿਨੀ ਕਰੈ ਬਿਕਾਸ •
ਅਸ ਮਨ ਸਮੁਝੁ ਕਹਤਿ ਜਾਨਕੀ ॥ਖਲ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਰਘੁਬੀਰ ਬਾਨ ਕੀ
ਸਠ ਸੂਨੇ ਹਰਿ ਆਨਸਿ ਮੋਹੀ ॥ਅਧਮ ਨਿਲੱਜ ਲਾਜ ਨਹਿ ਤੋਹੀ

ਦੋ: ॥ਆਪੁਹਿ ਸੁਨਿ ਖਦ੍ਯੋਤ ਸਮ ਰਾਮਹਿ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ॥
॥ਪਰੁਖ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਬੋਲਾ ਅਤਿ ਖਿਸਿਆਨ॥ ੯

ਸੀਤਾ ਤੈਂ ਮਮ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਮਾਨਾ ॥ਕਟਿਹੌਂ ਤਵ ਸਿਰ ਕਠਿਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ
ਨਾਹਿ ਤ ਸਪਦਿ ਮਾਨੁ ਮਮ ਬਾਨੀ • ॥ਸੁਮੁਖਿ ਹੋਤਿ ਨਤੁ ਜੀਵਨ ਹਾਨੀ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਸਰੋਜ ਦਾਮ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਭੁਜ ਕਰਿ ਕਰ ਸਮ ਦਸਕੰਧਰ
ਸੋ ਭੁਜ ਕੰਠ ਕਿ ਤਵ ਅਸਿ ਘੋਰਾ ॥ਸੁਨੁ ਸਠ ਅਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪਨ ਮੋਰਾ •
ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਹਰੁ ਮਮ ਪਰਿਤਾਪੰ • ॥ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਰਹ ਅਨਲ ਸੰਤਾਪੰ •
ਸੀਤਲ ਨਿਸਿਤ ਬਹਸਿ ਬਰ ਧਾਰਾ • ॥ਕਹ ਸੀਤਾ ਹਰੁ ਮਮ ਦੁਖ ਭਾਰਾ •
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਪੁਨ ਮਾਰਨ ਧਾਵਾ • ॥ਮਯ ਤਨਯਾ ਕਹਿ ਨੀਤਿ ਬੁਝਾਵਾ •
ਕਹੇਸ ਸਕਲ ਨਿਸਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ਸੀਤਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਵਹੁ ਜਾਈ॥
ਮਾਸ ਦਿਵਸ ਮਹਿ ਕਹਾ ਨ ਮਾਨਾ • ॥ਤੌ ਮੈਂ ਮਾਰਬ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ॥

ਦੋ: ਭਵਨ ਗਯਉ ਦਸਕੰਧਰ ਇਹਾਂ ਪਿਸਾਚਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ॥
॥ਸੀਤਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਵਹੀ ਧਰਹਿ ਰੂਪ ਬਹੁ ਮੰਦ॥॥ ੧੦

ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਨਾਮ ਰਾਖਸੀ ਏਕਾ॥ ॥ਰਾਮ ਚਰਨ ਰਤਿ ਨਿਪੁਨ ਬਿਬੇਕਾ •
ਸਬਹਿ ਬੁਲਾਇ ਸੁਨਾਯਸ ਸਪਨਾ • ॥ਸੀਤਹਿ ਸੇਇ ਕਰੌ ਹਿਤ ਅਪਨਾ॥

ਸੁਪਨੇ ਬਾਂਨਰ ਲੰਕਾ ਜਾਰੀ॥ ਜਾਤੁਧਾਨ ਸੈਨ ਸਭ ਮਾਰੀ॥
ਖਰ ਆਰੂੜ ਨਗਨ ਦਸਸੀਸਾ ਮੁੰਡਿਤ ਸਿਰ ਖੰਡਿਤ ਭੁਜ ਬੀਸਾ ॰
ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਦਛਨ ਦਿਸ ਜਾਈ ਲੰਕਾ ਮਨਹੋ ਬਿਭੀਖਣ ਪਾਈ
ਨਗਰ ਫਿਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਦੁਹਾਈ ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਸੀਤਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਈ
ਯਹ ਸੁਪਨਾ ਮੈਂ ਕਹੌਂ ਪੁਕਾਰੀ॥ ਹੋਇਹ ਸੱਤ ਗਏਂ ਦਿਨ ਚਾਰੀ॥
ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਸੁਨ ਤੇ ਸਭ ਡਰੀ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕੇ ਚਰਨਨ ਪਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਗਈ ਸਕਲ ਤਬ ਸੀਤਾ ਕੇ ਮਨ ਸੋਚ॥
॥ਮਾਸ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਮੋਹਿ ਮਾਰਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ਪੋਚ॥ ੧੧

ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਸਨ ਬੋਲੀ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥ਮਾਤੁ ਬਿਪਤਿ ਸੰਗਿਨਿ ਤੈਂ ਮੋਰੀ
ਤਜੌਂ ਦੇਹ ਕਰੁ ਬੇਗਿ ਉਪਾਈ॥ ਦੁਸਹ ਬਿਰਹ ਅਬ ਸਹ ਨ ਜਾਈ
ਆਨਿ ਕਾਠ ਰਚਿ ਚਿਤਾ ਬਨਾਈ ॥ਮਾਤੁ ਅਨਲ ਪੁਨ ਦੇਹ ਲਗਾਈ
ਸਤਿ ਕਰਹਿ ਮਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਿਆਨੀ ਸੁਨੈ ਕੋ ਸ੍ਰਵਨ ਸੂਲ ਸਮ ਬਾਨੀ
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਪਦ ਗਹਿ ਸਮੁਝਾਏ ॰ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲ ਸੁਜਸ ਸੁਨਾਏ ॰
ਨਿਸਿ ਨ ਅਨਲ ਮਿਲ ਸੁਨ ਸੁਕੁਮਾਰੀ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਸੋ ਨਿਜ ਭਵਨ ਸਿਧਾਰੀ
ਕਹਿ ਸੀਤਾ ਬਿਧਿ ਭਾ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ ਮਿਲੈ ਨ ਪਾਵਕ ਮਿਟੈ ਨ ਸੂਲਾ
ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਗਟ ਗਗਨ ਅੰਗਾਰਾ ॰ ॥ਅਵਨਿ ਨ ਆਵਤ ਏਕੈ ਤਾਰਾ
ਪਾਵਕ ਮਯ ਸਸਿ ਸ੍ਰਵਤ ਨ ਆਗੀ ॥ਮਾਨਹੋ ਮੋਹਿ ਜਾਨਿ ਹਤ ਭਾਗੀ॥
ਸੁਨਹੁ ਬਿਨੈ ਮਮ ਬਿਟਪ ਅਸੋਕਾ ॰ ਸਤਿ ਨਾਮ ਕਰ ਹਰ ਮਮ ਸੋਕਾ॥
ਨੂਤਨ ਕਿਸਲਯ ਅਨਲ ਸਮਾਨਾ ॰ ਦੇਹ ਅਗਿਨਿ ਮਤ ਕਰਹ ਨਿਦਾਨਾ
ਦੇਖਿ ਪਰਮ ਬਿਰਹਾਕੁਲ ਸੀਤਾ ॥ਸੋ ਛਿਨ ਕਪਹਿ ਕਲਪ ਸਮ ਬੀਤਾ ॰

ਸੋ: ॥ਕਪਿ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ਦੀਨ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਡਾਰ ਤਬ॥
॥ਜਨੁ ਅਸੋਕ ਅੰਗਾਰ ਦੀਨ ਹਰਖ ਉਠਿ ਕਰ ਗਹਿਓ॥ ੨

ਤਬ ਦੇਖੀ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਮਨੋਹਰ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਅੰਕਿਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ
ਚਕਿਤ ਚਿਤੈ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਕੁਲਾਨੀ
ਜੀਤਿ ਕੋ ਸਕੈ ਅਜਯ ਰਘੁਰਾਈ ਮਾਯਾ ਤੇ ਅਸ ਰਚੀ ਨ ਜਾਈ॥

ਸੀਤਾ ਮਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਨਾਨਾ । ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥
ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਗੁਨ ਬਰਨੈ ਲਾਗੇ । ਸੁਨਤਹਿ ਸੀਤਾ ਕਰ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥
ਲਾਗੀ ਸੁਨੈ ਸ੍ਰਵਨ ਮਨ ਲਾਈ । ਆਦਿਹਿ ਤੇ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥
ਸ੍ਰਵਣਾਮ੍ਰਿਤ ਜਿਹ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ । ਕਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤ ਕਿਨ ਭਾਈ ॥
ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਨਿਕਟ ਚਲਿ ਗਯਊ । ਫਿਰਿ ਬੈਠੀ ਮਨ ਬਿਸਮੈ ਭਯਊ ॥
ਰਾਮਦੂਤ ਮੈਂ ਮਾਤ ਜਾਨਕੀ ॥ ਸਤ੍ਯ ਸਪਥ ਕਰੁਣਾਨਿਧਾਨ ਕੀ ॥
ਯਹ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਮਾਤ ਮੈਂ ਆਨੀ । ਦੀਨ ਰਾਮ ਤੁਮ ਕੋਂ ਸਹਿਦਾਨੀ ॥
ਨਰ ਬਾਨਰਹਿ ਸੰਗ ਕਹੁ ਕੈਸੇ । ਕਹੀ ਕਥਾ ਸੰਗਤਿ ਭਈ ਜੈਸੇ ॥

ਦੋ: ॥ਕਪਿ ਕੇ ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੁਨ ਉਪਜਾ ਮਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ॥
॥ਜਾਨਾ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਯਹ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕਰ ਦਾਸ॥ ੧੨

ਹਰਿਜਨ ਜਾਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਗਾਢੀ । ਸਜਲ ਨਯਨ ਪੁਲਕਾਵਲਿ ਬਾਢੀ ॥
ਬੂਡਤ ਬਿਰਹ ਜਲਧਿ ਹਨੁਮਾਨਾ । ਭਯੋ ਤਾਤ ਮੋ ਕਹੁ ਜਲਜਾਨਾ ॥
ਅਬ ਕਹੁ ਕੁਸਲ ਜਾਉ ਬਲਿਹਾਰੀ । ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਭਵਨ ਖਰਾਰੀ ॥
ਕੋਮਲ ਚਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਰਾਈ । ਕਪਿ ਕੇਹਿ ਹੇਤੁ ਧਰੀ ਨਿਠੁਰਾਈ ॥
ਸਹਜ ਬਾਨਿ ਸੇਵਕ ਸੁਖਦਾਯਕ । ਕਬਹੁੰਕ ਸੁਰਤਿ ਕਰਤ ਰਘੁਨਾਯਕ ॥
ਕਬਹੂੰ ਨਯਨ ਮਮ ਸੀਤਲ ਤਾਤਾ । ਹੋਇਹਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗਾਤਾ ॥
ਬਚਨ ਨ ਆਵ ਨਯਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ । ਅਹਹ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਨਿਪਟ ਬਿਸਾਰੀ ॥
ਦੇਖਿ ਪਰਮ ਬਿਰਹਾਕੁਲ ਸੀਤਾ । ਬੋਲਿਓ ਕਪਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤਾ ॥
ਮਾਤ ਕੁਸਲ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤਾ । ਤਵ ਦੁਖ ਦੁਖੀ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤਾ ॥
ਜਨਨੀ ਜਨਿ ਮਾਨਹੁ ਜੀਅ ਊਨਾ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਕੇ ਦੂਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਸੰਦੇਸ ਅਬ ਸੁਨ ਜਨਨੀ ਧਰਿ ਧੀਰ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਕਪਿ ਗਦਗਦ ਭਯੋ ਭਰੇ ਬਿਲੋਚਨ ਨੀਰ॥ ੧੩

ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ ਕਹਾ ਸੁਨ ਸੀਤਾ ॥ ਮੋ ਕਹੁ ਸਕਲ ਭਏ ਬਿਪਰੀਤ ॥
ਨੂਤ ਕਿਸਲਯ ਮਨਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ । ਕਾਲ ਨਿਸਾ ਸਮ ਨਿਸਿ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ॥
ਕੁਬਲਯ ਬਿਪਿਨ ਕੁੰਤ ਬਨ ਸਰਿਸ । ਬਾਰਿਦ ਤਪਤ ਤੇਲ ਜਨੁ ਬਰਿਸੈ ॥

ਜੇਹਿ ਤਰੁ ਰਹੇ ਕਰਤ ਸੇ ਪੀਰਾ॥ ਉਰਗ ਸ੍ਵਾਸ ਸਮ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਸਮੀਰ॥
ਕਹੇਤੇ ਨਹਿ ਦੁਖ ਘਟਇ ਕਛੁ ਹੋਈ ਕਾਹਿ ਕਹੌਂ ਯਹ ਜਾਨ ਨ ਕੋਈ॥
ਤਤ੍ਵ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰ ਮਮ ਅਰੁ ਤੋਰਾ॥ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰਿਯਾ ਏਕ ਮਨ ਮੋਰਾ॥
ਸੋ ਮਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਤੋਹਿ ਪਾਹੀਂ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਸ ਇਤਨੇ ਮਾਹੀਂ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਤ ਬੈਦੇਹੀ॥ ਮਗਨ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਤੇਹੀ॥
ਕਹਿ ਕਪਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧੀਰ ਧਰ ਮਾਤ ਸਿਮਰ ਰਾਮ ਸੇਵਕ ਸੁਖ ਦਾਤਾ
ਉਰ ਆਨਹੁ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚਨ ਤਜਹੁ ਕਦਰਾਈ

ਦੋ: ॥ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਪਤੰਗ ਸਮ ਰਘੁਪਤਿ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ
॥ਜਨਨਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਿਜ ਧੀਰ ਧਰ ਜਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਨੁ॥ ੧੪

ਜੌ ਰਘੁਬੀਰ ਹੋਤ ਸੁਧਿ ਪਾਈ॥ ਕਰਤੇ ਨਹਿ ਬਿਲੰਬ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਰਾਮ ਬਾਣ ਰਵਿ ਉਦੇ ਜਾਨਕੀ॥ ਤਮ ਬਰੂਥ ਕਹਾਂ ਜਾਤੁਧਾਨ ਕੀ॥
ਅਬਹਿ ਮਾਤੁ ਮੈਂ ਜਾਉ ਲਿਵਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇਸੁ ਨਹਿ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ॥
ਕਛੁਕ ਦਿਵਸ ਜਨਨੀ ਧਰੁ ਧੀਰ ਕਪਿਨ ਸਹਿਤ ਐਹੈਂ ਰਘੁਬੀਰ
ਨਿਸਿਚਰ ਮਾਰਿ ਤੁਮਹਿ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ਤਿਹੁੰ ਪੁਰ ਨਾਰਦਾਦਿ ਜਸ ਗੈਹੈਂ॥
ਹੈਂ ਸੁਤ ਕਪਿ ਸਭ ਤੁਮ੍ਹੈ ਸਮਾਨਾ॥ ਜਾਤੁਧਾਨ ਭਟ ਅਤਿ ਬਲਵਾਨ
ਮੋਰੇ ਹਿਰਦਯ ਪਰਮ ਸੰਦੇਹਾ ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਨਿ ਨਿਜ ਦੇਹ
ਕਨਕ ਭੂਧਰਾਕਾਰ ਸਰੀਰਾ॥ ਸਮਰ ਭਯੰਕਰ ਅਤਿ ਬਲ ਬੀਰ
ਸੀਤਾ ਮਨ ਭਰੋਸ ਤਬ ਭਯਊ ਪੁਨਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਪਵਨ ਸੁਤ ਲੈਊ

ਦੋ: ॥ਸੁਨੁ ਮਾਤਾ ਸਾਖਾਮ੍ਰਿਗ ਨਹਿ ਬਲ ਬੁਧਿ ਬਿਸਾਲ
॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਗਰੁੜਹੀ ਖਾਇ ਪਰਮ ਲਘੁ ਬ੍ਯਾਲਾ॥ ੧੫

ਮਨ ਸੰਤੋਖ ਸੁਨਤ ਕਪਿ ਬਾਨੀ॥ ਤਨ ਅਤਿ ਪੁਲਕ ਨੈਨ ਜਲ ਪਾਨੀ
ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇਜ ਬਲ ਸਾਨੀ ਆਸਿਖ ਦੀਨਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਜਾਨੀ
ਅਜਰ ਅਮਰ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਸੁਤ ਹੋਹੂ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਰਘੁਨਾਇਕ ਛੋਹੂ
ਕਰਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਸ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ ਨਿਰਭਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਹਨੁਮਾਨਾ
ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਾਵਹਿ ਪਦ ਸੀਸਾ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਜੋਰ ਕਰ ਕੀਸਾ

੩੬੬ ਅਬ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਅ ਭਯੋ ਮੈ ਮਤ ॥ ਆਸਿਖ ਤਵ ਅਮੋਘ ਬਿਖ੍ਯਾਤ ॥
ਸੁਨਿਹ ਮਾਤੁ ਮੋਹਿ ਅਤਿਸੈ ਭੂਖਾ ॥ ਲਾਗੇ ਦੇਖਿ ਸੁੰਦਰ ਫਲ ਰੂਖਾ ॥
ਸੁਨੁ ਸੁਤ ਕਰਹਿ ਬਿਪੁਨ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਪਰਮ ਸੁਭਟ ਰਜਨੀਚਰ ਭਾਰੀ ॥
ਤਿਨ ਕਰ ਭਯ ਮਾਤਾ ਮੋਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜੌ ਤੁਮ ਸੁਖ ਮਾਨਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਖਿ ਬੁਧਿ ਬਲ ਨਿਪੁਣ ਕਪਿ ਕਹਾ ਜਾਨਕੀ ਜਾਹੁ ॥
॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰਿ ਤਾਤ ਮਧੁਰ ਫਲ ਖਾਹੁ ॥ ੧੯

ਚਲਾ ਨਾਇ ਸਿਰ ਪੈਠੇਉ ਬਾਗਾ ॥ ਫਲ ਖਾਏ ਤਰੁ ਤੋਰਨ ਲਾਗਾ ॥
ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਭਟ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕਛੁ ਮਾਰੇ ਕਛੁ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥
ਨਾਥ ਏਕ ਆਵਾ ਕਪਿ ਭਾਰੀ ॥ ਤੇਹ ਅਸੋਕ ਬਾਟਿਕਾ ਉਜਾਰੀ ॥
ਖਾਏਸਿ ਫਲ ਅਰ ਬਿਟਪ ਉਪਾਰੇ ॥ ਜਿਹੰ ਤਹੰ ਪਟਕਿ ਪਟਕਿ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥
ਸੁਨਿ ਰਾਵਣ ਪਠਏ ਭਟ ਨਾਨਾ ॥ ਤਿਨ੍ਹ ਦੇਖਿ ਗਰਜਾ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥
ਸਭ ਰਜਨੀਚਰ ਕਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਏ ਪੁਕਾਰਤ ਕਛੁ ਅਧ ਮਾਰੇ ॥
ਪੁਨਿ ਪਠਵਾ ਤੇਹਿ ਅਛ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਸੁਭਟ ਅਪਾਰਾ ॥
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਿਟਪ ਗਹਿ ਤਰਜਾ ॥ ਤਾਂਹਿ ਨਿਪਾਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਗਰਜਾ ॥

ਦੋ: ॥ਕਛੁ ਮਾਰੇਸਿ ਕਛੁ ਮਰਦੇਸਿ ਕਛੁ ਮਿਲਾਏਸਿ ਧਰਿ ਧੂਰਿ ॥
॥ਕਛੁ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਪ੍ਰਭ ਮਰਕਟ ਬਲ ਭੂਰਿ ॥ ੨੦

ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਬਧਿ ਲੰਕੇਸ ਰਿਸਾਨਾ ॥ ਪਠਏਸਿ ਮੇਘਨਾਦ ਬਲਵਾਨਾ ॥
ਮਾਰਸਿ ਜਨਿ ਸੁਤ ਬਾਂਧੇਸੁ ਤਾਹੀ ॥ ਦੇਖੀਐ ਕਪਿਹਿ ਕਹਾਂ ਕਰ ਆਹੀ ॥
ਚਲਾ ਇੰਦ੍ਰਜਿਤ ਅਤੁਲਿਤ ਜੋਧ ॥ ਬੰਧੁ ਨਿਧਨ ਸੁਨਿ ਉਪਜਾ ਕ੍ਰੋਧ ॥
ਕਪਿ ਦੇਖਾ ਦਾਰੁਣ ਭਟ ਆਵ ॥ ਕਟਕਟਾਇ ਗਰਜਾ ਅਰ ਧਾਵ ॥
ਅਤਿ ਬਿਸਾਲ ਤਰੁ ਏਕ ਉਪਾਰ ॥ ਬਿਰਥ ਕੀਨ ਲੰਕੇਸ ਕੁਮਾਰ ॥
ਰਹੇ ਮਹਾ ਭਟ ਤਾਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਪਿ ਮਰਦੈ ਨਿਜ ਅੰਗਾ ॥
ਤਿਨੈ ਨਿਪਾਤਿ ਤਾਹਿ ਸਨ ਬਾਜਾ ॥ ਭਿਰੇ ਜੁਗਲ ਮਾਨਹੁ ਗਜ ਰਾਜਾ ॥
ਮੁਸਟਕ ਮਾਰਿ ਚੜਾ ਤਰੁ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਏਕ ਛਿਨ ਮੂਰਛਾ ਆਈ ॥
ਉਠਿ ਬਹੋਰਿ ਕੀਨਸਿ ਬਹੁ ਮਾਯਾ ॥ ਜੀਤਿ ਨ ਜਾਇ ਪ੍ਰਭੰਜਨ ਜਾਯਾ ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਤਿਹ ਸਾਧਿਓ ਕਪਿ ਮਨ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ
ਜੌ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰ ਮਾਨਉ ਮਹਿਮਾ ਮਿਟੈ ਅਪਾਰ॥੧੯

ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਨ ਤਿਹ ਕਪਿ ਕਹੁ ਮਾਰਾ • ਪਰਤਿਹੁ ਬਾਰ ਕਟਕ ਸੰਘਾਰਾ •
ਤੇਹਿ ਦੇਖਾ ਕਪਿ ਮੁਰਛਤ ਭਯਊ ਨਾਗਪਾਸ ਬਾਂਧੇਸਿ ਲੈ ਗਯਊ
ਜਾਸ ਨਾਮ ਜਪਿ ਸੁਨਹੁ ਭਵਾਨੀ ਭਵ ਬੰਧਨ ਕਾਟਹਿ ਨਰ ਗਿਆਨੀ
ਤਾਸੁ ਦੂਤ ਕਿ ਬੰਧ ਤਰ ਆਵਾ। ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਲਗਿ ਆਪੁ ਬਧਾਵਾ •
ਕਪਿ ਬੰਧਨ ਸੁਨਿ ਨਿਸਚਰ ਧਾਏ ਕੌਤਕ ਲਾਗਿ ਸਭਾ ਲੈ ਆਏ।
ਦਸਮੁਖ ਸਭਾ ਦੀਖ ਕਪਿ ਜਾਈ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਕਛੁ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ
ਕਰ ਜੋਰੇ ਸੁਰ ਦਿਸਪ ਬਿਨੀਤਾ। ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲੋਕਤ ਸਕਲ ਸਭੀਤਾ
ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨ ਕਪਿ ਮਨ ਸੰਕਾ। ਜਿਮਿ ਅਹਿਗਨ ਮਹਿ ਗਰੁੜ ਅਸੰਕਾ

ਦੋ: ॥ਕਪਿਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਦਸਾਨਨ ਬਿਹਸਿ ਕਹੈ ਦੁਰਬਾਦ
ਸੁਤ ਬਧ ਸੁਰਤਿ ਕੀਨ ਪੁਨਿ ਉਪਜਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਖਾਦ ੨੦

ਕਹ ਲੰਕੇਸ ਕਵਨ ਤੈ ਕੀਸਾ ਕਹਿਕੇ ਬਲ ਘਾਲਿਸ ਬਨ ਖੀਸਾ
ਕੀਧੌ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨੇਸ ਨਹਿ ਮੋਹੀ ਦੇਖੌ ਅਤਿ ਅਸੰਕ ਸਠ ਤੋਹੀ
ਮਾਰੇ ਨਿਸਚਰ ਕੇਹਿ ਅਪਰਾਧਾ ਕਹੁ ਸਠ ਤੋਹਿ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀ ਬਾਧਾ
ਸੁਨੁ ਰਾਵਨ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਨਿਕਾਯਾ • ਪਾਇ ਜਾਸ ਬਲ ਬਿਰਚਤ ਮਾਯਾ
ਜਾਕੇ ਬਲ ਬਿਰੰਚ ਹਰਿ ਈਸਾ ਪਾਲਤ ਸ੍ਰਿਜਤ ਹਰਤ ਦਸਸੀਸਾ
ਜਾ ਬਲ ਸੀਸ ਧਰੈ ਸਹਸਾਨਨ ਅੰਡਕੋਸ ਸਮੇਤ ਗਿਰ ਕਾਨਨ
ਧਰੈ ਜੋ ਬਿਬਿਧ ਦੇਹ ਸੁਰ ਤ੍ਰਾਤਾ • ਤੁਮ ਸੇ ਸਠਨ ਸਿਖਾਵਨ ਦਾਤਾ •
ਹਰ ਕੋਦੰਡ ਕਠਿਨ ਜੇਹਿ ਭੰਜਾ ਤਿਹਿ ਸਮੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਲ ਮਦ ਗੰਜਾ •
ਖਰ ਦੂਖਨ ਤ੍ਰਿਸਿਰਾ ਅਰੁ ਬਾਲੀ ਬਧੇ ਸਕਲ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲਸਾਲੀ

ਦੋ: ਜਾਕੇ ਬਲ ਲਵਲੇਸ ਤੇ ਜਿਤੇਉ ਚਰਾਚਰ ਝਾਰਿ॥
ਤਾਸ ਦੂਤ ਮੈ ਜਾ ਕੀ ਹਰਿ ਆਨੇਹੁ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਰਿ॥

ਜਾਨੌ ਮੈ ਤੁਮਾਰ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥ ਸਹਸ ਬਾਹੁ ਸਨ ਪਰੀ ਲਰਾਈ
ਸਮਰ ਬਾਲਿ ਸਨ ਕਰ ਜਸੁ ਪਾਵਾ ॥ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਬਚਨ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਰਾਵਾ

੩੬੯

ਖਾਯਉ ਫਲ ਮੋਹਿ ਲਾਗੀ ਭੂਖਾ॥ ਕਪਿ ਸੁਭਾਵ ਤੇ ਤੋਰੇਉ ਰੂਖਾ॥ ॥
ਸਬ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸ੍ਵਾਮੀ। ਮਾਰਹਿ ਮੋਹਿ ਕੁਮਾਰਗ ਗਾਮੀ॥
ਜਿਨ ਮੋਹਿ ਮਾਰਾ ਤੇ ਮੈ ਮਾਰਾ। ਤੇਹਿ ਪਰ ਬਾਂਧਉ ਤਨਯ ਤੁਮਾਰਾ॥
ਮੋਹਿ ਨ ਕਛੁ ਬਾਂਧੇ ਕਰ ਲਾਜਾ॥ ਕੀਨ ਚਹੌਂ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰ ਕਾਜਾ॥
ਬਿਨਤੀ ਕਰੌਂ ਜੋਰ ਕਰ ਰਾਵਨ। ਸੁਨਹੁ ਮਾਨ ਤਜਿ ਮੋਰ ਸਿਖਾਵਨ॥
ਦੇਖਹੁ ਤੁਮ ਨਿਜ ਕੁਲਹਿ ਬਿਚਾਰੀ। ਭ੍ਰਮ ਤਜਿ ਭਜਹੁ ਭਗਤ ਭਯ ਹਾਰੀ॥
ਜਾਕੇ ਡਰ ਅਤਿ ਕਾਲ ਡਰਾਈ। ਜੋ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਰਾਚਰ ਖਾਈ॥
ਤਾਸੋਂ ਬੈਰ ਕਬਹੂ ਨਹਿ ਕੀਜੈ। ਮੋਰੇ ਕਹੇ ਜਾਨਕੀ ਦੀਜੈ॥ ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਨਤਪਾਲ ਰਘੁਬੰਸਮਨਿ ਕਰੁਨਾ ਸਿੰਧੁ ਖਰਾਰਿ॥
॥ਗਏ ਸਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖਿਹੈਂ ਤਵ ਅਪਰਾਧ ਬਿਸਾਰਿ॥ ੨੧

ਰਾਮ ਚਰਨ ਪੰਕਜ ਉਰ ਧਰਹੂ। ਲੰਕਾ ਅਚਲ ਰਾਜ ਤੁਮ ਕਰਹੂ॥
ਰਿਖਿ ਪੁਲਸਤ ਜਸ ਬਿਮਲ ਮਯੰਕ। ਤਿਹਿ ਸਸਿ ਮਹਿ ਜਨਿ ਹੋਸ ਕਲੰਕ।
ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਗਿਰਾ ਨ ਸੋਹਾ॥ ਦੇਖੁ ਬਿਚਾਰ ਤ੍ਯਾਗਿ ਮਦ ਮੋਹਾ।
ਬਸਨ ਹੀਨ ਨਹਿ ਸੋਹ ਸੁਰਾਰੀ। ਸਬ ਭੂਖਨ ਭੂਖਿਤ ਬਰ ਨਾਰੀ।
ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸੰਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ। ਜਾਇ ਰਹੀ ਪਾਈ ਬਿਨੁ ਪਾਈ।
ਸਜਲ ਮੂਲ ਜਿਨ ਸਰਤਾ ਨਾਹੀ। ਬਰਖਿ ਗਏ ਪੁਨਿ ਤਬਹਿ ਸੁਖਾਹੀ।
ਸੁਨ ਦਸਕੰਠ ਕਹੌਂ ਪ੍ਰਨ ਰੋਪੀ। ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਤ੍ਰਾਤਾ ਨਹਿ ਕੋਪੀ॥
ਸੰਕਰ ਸਹਸ ਬਿਸ਼ਨੁ ਅਜ ਤੋਹੀ। ॥ਸਕਹਿ ਨ ਰਾਖਿ ਰਾਮ ਕਰ ਦ੍ਰੋਹੀ।

ਦੋ: ॥ਮੋਹ ਮੂਲ ਬਹੁ ਸੂਲ ਪ੍ਰਦ ਤ੍ਯਾਗਹੁ ਤਮ ਅਭਿਮਾਨ।
॥ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਰਘੁਨਾਯਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਭਗਵਾਨ॥ ੨੨

ਜਦਪਿ ਕਹੀ ਕਪਿ ਅਤਿ ਹਿਤ ਬਾਨੀ। ਭਗਤਿ ਬਿਬੇਕ ਬਿਰਤਿ ਨਯ ਸਾਨੀ।
ਬੋਲਾ ਬਿਹਸਿ ਮਹਾ ਅਭਿਮਾਨੀ। ਮਿਲਾ ਹਮਹਿ ਕਪਿ ਗੁਰ ਬਡ ਗ੍ਯਾਨੀ।
ਮ੍ਰਿਤੁ ਨਿਕਟ ਆਈ ਖਲ ਤੋਹੀ। ਲਾਗੇਸਿ ਅਧਮ ਸਿਖਾਵਨ ਮੋਹੀ।
ਉਲਟਾ ਹੋਇਹਿ ਕਹਾ ਹਨੂਮਾਨਾ। ਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਤੋਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਮੈ ਜਾਨਾ।
ਸੁਨ ਕਪਿ ਬਚਨ ਬਹੁਤ ਖਿਸਿਆਨਾ। ਬੇਗਿ ਨ ਹਰਹੁ ਮੂੜ੍ਹ ਕਰ ਪ੍ਰਾਨਾ।

ਸੁਨਤ ਨਿਸਾਚਰ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥ ਸਹਿ ਨ ਸਕਿਤ ਸਿਤ੍ਰਿ ਖਿਆਏ
ਜਾਇ ਸੀਸ ਕਹਿ ਜਿਨ ਜਦੁ ਨਾ ॥ ਨੀਤਿ ਹਿਰਦੇ ਧਨ ਮਾਰਿਸ ਦੂਨਾ ॥
ਆਨ ਦੇਸ਼ ਕਛੁ ਕਰਜ ਸੁਜਾਨੀ ॥ ਸਭ ਪੀਕਰਾ ਮੰਤ੍ਰ ਭਲ ਠਾਨੀ ॥
ਸੁਨਤ ਬਿਹਾਸ ਬੋਲ ਦਸ ਕੰਧਰ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਕਰਿ ਪਠਵਹੁ ਬੰਦਰ ॥

ਦੋ: ॥ ਕਪਿ ਕੈ ਮਮਤਾ ਪੂਛ ਪਰ ਸਬਹਿ ਕਹਉ ਸਮਝਾਇ ॥
॥ ਤੇਲ ਬੋਰਿ ਪਟ ਬਾਂਧਿ ਪੁਨਿ ਪਾਵਕ ਦੇਹੁ ਲਗਾਇ ॥ ੨੪ ॥

ਪੂਛ ਹੀਨ ਬਾਨਰ ਤਹ ਜਾਇਹਿ ॥ ਤਬ ਸਠ ਨਿਜ ਨਾਥਹਿ ਲੈ ਆਇਹਿ ॥
ਜਿਨ ਕੈ ਕੀਨਿਸ ਬਹੁਤ ਬੜਾਈ ॥ ਦੇਖਉਂ ਮੈਂ ਤਿਨ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥
ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕਪਿ ਮਨ ਮੁਸੁਕਾਨਾ ॥ ਭਇ ਸਹਾਇ ਸਾਰਦ ਮੈਂ ਜਾਨਾ ॥
ਜਾਤੁਧਾਨ ਸੁਨਿ ਰਾਵਨ ਬਚਨਾ ॥ ਲਾਗੇ ਰਚੈ ਮੂੜ੍ਹ ਸੋਇ ਰਚਨਾ ॥
ਰਹਾ ਨ ਨਗਰ ਬਸਨ ਘ੍ਰਿਤ ਤੇਲਾ ॥ ਬਾਢ਼ੀ ਪੂਛ ਕੀਨ੍ਹ ਕਪਿ ਖੇਲਾ ॥
ਕੌਤੁਕ ਕਹ ਆਏ ਪੁਰਬਾਸੀ ॥ ਮਾਰਹਿ ਚਰਨ ਕਰਹਿ ਬਹੁ ਹਾਂਸੀ ॥
ਬਾਜਹਿਂ ਢੋਲ ਦੇਹਿਂ ਸਬ ਤਾਰੀ ॥ ਨਗਰ ਫੇਰਿ ਪੁਨਿ ਪੂਛ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥
ਪਾਵਕ ਜਰਤ ਦੇਖਿ ਹਨੁਮੰਤਾ ॥ ਭਯਉ ਪਰਮ ਲਘੁ ਰੂਪ ਤੁਰੰਤਾ ॥
ਨਿਬੁਕਿ ਚੜ੍ਹੇਉ ਕਪਿ ਕਨਕ ਅਟਾਰੀਂ ॥ ਭਈ ਸਭੀਤ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਰੀਂ ॥

ਦੋ: ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਚਲੇ ਮਰੁਤ ਉਨਚਾਸ ॥
॥ ਅੱਟਹਾਸ ਕਰਿ ਗਰਜਾ ਕਪਿ ਬਢ਼ਿ ਲਾਗ ਅਕਾਸ ॥ ੨੫ ॥

ਦੇਹ ਬਿਸਾਲ ਪਰਮ ਹਰੁਆਈ ॥ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਮੰਦਿਰ ਚੜ੍ਹ ਧਾਈ ॥
ਜਰਇ ਨਗਰ ਭਾ ਲੋਗ ਬਿਹਾਲਾ ॥ ਝਪਟ ਲਪਟ ਬਹੁ ਕੋਟਿ ਕਰਾਲਾ ॥
ਤਾਤ ਮਾਤੁ ਹਾ ਸੁਨਿਅ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਏਹਿ ਅਵਸਰ ਕੋ ਹਮਹਿ ਉਬਾਰਾ ॥
ਹਮ ਜੋ ਕਹਾ ਯਹ ਕਪਿ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਬਾਨਰ ਰੂਪ ਧਰੇਂ ਸੁਰ ਕੋਈ ॥
ਸਾਧੁ ਅਵਗਿਆ ਕਰ ਫਲੁ ਐਸਾ ॥ ਜਰਇ ਨਗਰ ਅਨਾਥ ਕਰ ਜੈਸਾ ॥
ਜਾਰਾ ਨਗਰੁ ਨਿਮਿਖ ਇਕ ਮਾਹੀਂ ॥ ਏਕ ਬਿਭੀਸਨ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀਂ ॥
ਤਾ ਕਰ ਦੂਤ ਅਨਲ ਜੇਹਿਂ ਸਿਰਜਾ ॥ ਜਰਾ ਨ ਸੋ ਤੇਹਿ ਕਾਰਨ ਗਿਰਿਜਾ ॥
ਉਲਟਿ ਪਲਟਿ ਲੰਕਾ ਸਬ ਜਾਰੀ ॥ ਕੂਦਿ ਪਰਾ ਪੁਨਿ ਸਿੰਧੁ ਮਝਾਰੀ ॥

ਦੋ: ॥ਪੂੰਛ ਬੁਝਾਈ ਖੋਇ ਸ੍ਰਮ ਧਰਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਬਹੋਰਿ॥
॥ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਠਾਢ ਭਯਉ ਕਰਿ ਜੋਰਿ॥ ੨੫

ਮਾਤੁ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ਕਛੁ ਚੀਨਾ॥ ਜੈਸੇ ਰਘੁਨਾਇਕ ਮੋਹਿ ਦੀਨਾ॥
ਚੂੜਾਮਨਿ ਉਤਾਰਿ ਤਬ ਦਯਊ॥ ਹਰਖ ਸਮੇਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਲਯਊ॥
ਕਹੇਹੁ ਤਾਤ ਅਸ ਮੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮਾ॥ ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਰਨ ਕਾਮਾ॥
ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰੀ॥ ਹਰਹੁ ਨਾਥ ਮਮ ਸੰਕਟ ਭਾਰੀ॥
ਤਾਤ ਸਕ੍ਰ ਸੁਤ ਕਥਾ ਸੁਨਾਏਹੁ॥ ਬਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸਮੁਝਾਏਹੁ॥
ਮਾਸ ਦਿਵਸ ਮਹਿ ਨਾਥੁ ਨ ਆਵਾ॥ ਤੌ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਜਿਅਤ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ॥
ਕਹੁ ਕਪਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਰਾਖੌਂ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਤਾਤ ਕਹਤ ਅਬ ਜਾਨਾ॥
ਤੁਮਹਿ ਦੇਖਿ ਸੀਤਲ ਭਈ ਛਾਤੀ॥ ਪੁਨਿ ਮੋ ਕਹਿ ਸੋਇ ਦਿਨ ਸੋ ਰਾਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਜਨਕ ਸੁਤਹਿ ਸਮੁਝਾਇ ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਧੀਰਜ ਦੀਨ॥
॥ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕਪਿ ਗਮਨ ਰਾਮ ਪਹਿ ਕੀਨ॥ ੨੬

ਚਲਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਗਰਜਿ ਭਾਰੀ॥ ਗਰਭ ਸ੍ਰਵਹਿ ਸੁਨਿ ਨਿਸਚਰ ਨਾਰੀ॥
ਲਾਂਘਿ ਸਿੰਧੁ ਇਹ ਪਾਰਹਿ ਆਵਾ॥ ਸਬਦ ਕਿਲਕਿਲਾ ਕਪਿਨ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਹਰਖੇ ਸਭ ਬਿਲੋਕਿ ਹਨੁਮਾਨਾ॥ ਨੂਤਨ ਜਨਮ ਕਪਿਨ ਤਬ ਜਾਨਾ॥
ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਨ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜਾ॥ ਕੀਨੇਸਿ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰ ਕਾਜਾ॥
ਮਿਲੇ ਸਕਲ ਅਤਿ ਭਏ ਸੁਖਾਰੀ॥ ਤਲਫਤ ਮੀਨ ਪਾਵ ਜਨੁ ਬਾਰੀ॥
ਚਲੇ ਹਰਖ ਰਘੁਨਾਇਕ ਪਾਸਾ॥ ਪੂਛਤ ਕਹਤ ਨਵਲ ਇਤਿਹਾਸਾ॥
ਤਬ ਮਧੁਬਨ ਭੀਤਰ ਸਬ ਆਏ॥ ਅੰਗਦ ਸਹਿਤ ਮਧੁ ਫਲ ਖਾਏ॥
ਰਖਵਾਰੇ ਜਬ ਬਰਜਨ ਲਾਗੇ॥ ਮੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹਨਤ ਸਬ ਭਾਗੇ॥

ਦੋ: ॥ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸਕਲ ਤੇ ਬਨ ਉਜਾਰ ਜੁਬਰਾਜ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਹਰਖੇ ਕਪਿ ਕਰਿ ਆਏ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਜ॥ ੨੭

ਜੌ ਨ ਹੋਤ ਸੀਤਾ ਸੁਧਿ ਪਾਈ॥ ਮਧੁਬਨ ਕੇ ਫਲ ਕਰਿ ਸਕ ਖਾਈ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਰਾਜਾ॥ ਆਇ ਗਏ ਕਪਿ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ॥
ਆਇ ਸਬਹਿੰ ਨਾਵਾ ਪਦ ਸੀਸਾ॥ ਮਿਲੇ ਸਬਹਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਪੀਸਾ॥

।ਪੂਛਉ ਕੁਸਲ ਕੁਸਲ ਪਦ ਦੇਖੀ। ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਾ ਕਾਮ ਬਿਸੇਖੀ॥
।ਨਾਥ ਕਾਜ ਕੀਨੇਉ ਹਨੁਮਾਨਾ॥ ਰਾਖੇ ਸਕਲ ਕਪਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਾ॥
।ਸੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਹੁਰਉ ਤਿਹਿ ਮਿਲੇਊ। ਕਪਿਨ੍ਹ ਸਹਿਤ ਰਘੁਪਤਿ ਪਹਿ ਚਲੇਊ॥
।ਰਾਮ ਕਪਿਨ੍ਹ ਜਬ ਆਵਤ ਦੇਖਾ॥ ਕਿਏ ਕਾਜ ਉਰ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖਾ॥
।ਫਟਿਕ ਸਿਲਾ ਬੈਠੇ ਦੋਊ ਭਾਈ। ਪਰੇ ਸਕਲ ਕਪਿ ਚਰਨਨ ਜਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਭੇਟੇ ਸਕਲ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੁਣਾ ਪੁੰਜ।
॥ਪੂਛੀ ਕੁਸਲ ਨਾਥ ਅਬ ਕੁਸਲ ਦੇਖਿ ਪਦ ਕੰਜ॥ ੨੮

।ਜਾਮਵੰਤ ਕਹ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਇਆ॥ ਜਾ ਪਰ ਨਾਥ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਦਾਇਆ
।ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਸੁਭ ਕੁਸਲ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤਾਹਿ ਊਪਰ
।ਸੋਈ ਬਿਜਈ ਬਿਨਈ ਗੁਣ ਸਾਗਰ ਤਾਸੁ ਸੁਜਸ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਉਜਾਗਰ
।ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਯਉ ਸਬ ਕਾਜੂ ਜਨਮ ਹਮਾਰ ਸੁਫਲ ਭਾ ਆਜੂ
।ਨਾਥ ਪਵਨਸੁਤ ਕੀਨਿ ਜੋ ਕਰਣੀ ਸੋ ਮੁਖ ਲਾਖਹੁ ਜਾਇ ਨ ਬਰਣੀ
।ਪਵਨ ਤਨਯ ਕੇ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਏ ਜਾਮਵੰਤ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਏ
।ਸੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਉਠਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਏ ।ਜਾਨੀ ਨਭਚਰ ਰਘੁਪਤਿ ਮਨ ਭਾਏ
।ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਕਿਹ ਭਾਂਤ ਜਾਨਕੀ॥ ਰਹਤਿ ਕਰਤਿ ਰਛਿਆ ਸ੍ਵਪ੍ਰਾਨਕੀ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਮ ਪਾਹਰੂ ਦਿਵਸ ਨਿਸਿ ਧ੍ਯਾਨ ਤੁਮਾਰ ਕਪਾਟ। ॥
॥ਲੋਚਨ ਨਿਜ ਪਦ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾ ਪ੍ਰਾਣ ਜਾਹਿ ਕੇਹਿ ਬਾਟ ॥ ੨੯

ਚਲਤੀ ਬਾਰ ਕਹੇ ਮੋਹਿ ਦੇਰੀ॥ ਸੁਰਤ ਕਰਾਵਨ ਸਭ ਸੁਭ ਕੇਰੀ॥
ਚਲਤੀ ਮੋਹਿ ਚੂੜਾਮਣਿ ਦੀਨ੍ਹੀ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਾਇ ਤੇਹਿ ਲੀਨ੍ਹੀ
ਨਾਥ ਜੁਗਲ ਲੋਚਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ ਬਚਨ ਕਹੇ ਕਛੁ ਜਨਕ ਕੁਮਾਰੀ
ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਗਹੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਾ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਣਤਾਰਤਿ ਹਰਨਾ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਕੇਹਿੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਥ ਮੈਂ ਤਿਆਗੀ
ਅਵਗੁਣ ਏਕ ਮੋਰ ਮੈਂ ਜਾਨਾ॥ ਬਿਛੁਰਤ ਪ੍ਰਾਣ ਨ ਕੀਨ੍ਹ ਪਯਾਨਾ
ਨਾਥ ਸੋ ਨਯਨਨ ਕੋ ਅਪਰਾਧਾ ਨਿਸਰਤ ਪ੍ਰਾਣ ਕਰਹਿੰ ਹਠਿ ਬਾਧਾ
ਬਿਰਹੁ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੂਲ ਸਮੀਰਾ ਸ੍ਵਾਸ ਜਰੇ ਛਿਨ ਮਾਂਹ ਸਰੀਰਾ॥

ਨਯਨ ਸ੍ਰਵੈਂ ਜਲ ਨਿਜ ਹਿਤ ਲਾਗੀ ॥ ਜਰੈ ਨ ਪਾਵ ਦੇਹ ਬਿਰਹਾਗੀ ॥
ਸੀਤ ਕੀ ਅਤਿ ਬਿਪਤ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਬਿਨਹ ਕਹੈਂ ਭਲਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲਾ ॥

ਦੋ: ਨਿਮਿਖ ਨਿਮਿਖ ਕਰੁਣਾ ਅਤਨ ਜਾਂਹਿ ਕਲਪ ਸਮ ਬੀਤਿ ॥
ਬੇਗਿ ਚਲਿਅ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨਿਅ ਭੁਜ ਬਲ ਖਲ ਦਲ ਜੀਤਿ ॥ ੩੦

ਸੁਨਿ ਸੀਤਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਅਯਨ ॥ ਭਰਿ ਆਏ ਜਲ ਰਾਜਿਵ ਨਯਨ ॥
ਬਚਨ ਕਾਯ ਮਨਿ ਮਮ ਗਤਿ ਜਾਹੀ ॥ ਸੁਪਨੇਹੁ ਬੂਝਿਅ ਬਿਪਤਿ ਕਿ ਤਾਹੀ ॥
ਕਹ ਹਨੁਮਾਨ ਬਿਪਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ॥ ਜਬ ਤਵ ਸਿਮਰਨ ਭਜਨ ਨ ਹੋਈ ॥
ਕੇਤਕ ਬਾਤ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤੁਧਾਨ ਕੀ ॥ ਰਿਪੁਹਿ ਜੀਤਿ ਆਨਿਬੀ ਜਾਨਕੀ ॥
ਸੁਨ ਕਪਿ ਤੋਹਿ ਸਮਾਨ ਉਪਕਾਰੀ ॥ ਨਹਿ ਕੋਊ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਤਨ ਧਾਰੀ ॥
ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਕਾਰ ਕਰੌਂ ਕਾ ਤੋਰਾ ॥ ਸਨਮੁਖ ਹੋਇ ਨ ਸਕਤ ਮਨ ਮੋਰਾ ॥
ਸੁਨੁ ਕਪਿ ਤੋਹਿ ਉਰਿਣ ਮੈਂ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਖਿਉ ਕਰਿ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਪਿਹਿ ਚਿਤਵ ਸੁਰਤ੍ਰਾਤਾ ॥ ਲੋਚਨ ਨੀਰ ਪੁਲਕ ਅਤਿ ਗਾਤਾ ॥

ਦੋ: ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਬਿਲੋਕਿ ਮੁਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਹਨੁਮੰਤ ॥
ਚਰਣ ਪਰਉ ਪ੍ਰੇਮਾਕੁਲ ਕਹੇ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਭਗਵੰਤ ॥ ॥ ੩੧

ਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਚਹਤ ਉਠਾਵਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਤੇਹਿ ਉਠਬ ਨ ਭਾਵਾ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕਪਿ ਕਰ ਸੀਸ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸੋ ਦਸਾ ਮਗਨ ਗੌਰੀਸ ॥
ਸਾਵਧਾਨ ਮਨ ਕਰਿ ਪੁਨਿ ਸੰਕਰ ॥ ਲਾਗੇ ਕਹਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ॥
ਕਪਿ ਉਠਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਗਾਵਾ ॥ ਕਰ ਗਹਿ ਪਰਮ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਵਾ ॥
ਕਹੁ ਕਪਿ ਰਾਵਣ ਪਾਲਤ ਲੰਕਾ ॥ ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਦਹਿਉ ਦੁਰਗ ਅਤਿ ਬੰਕਾ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਾਨਾ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਬਿਗਤ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥
ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਕੈ ਬਡਿ ਮਨੁਸਾਈ ॥ ਸਾਖਾ ਤੇਂ ਸਾਖਾ ਪਰ ਜਾਈ ॥
ਲਾਂਘ ਸਿੰਧੁ ਹਾਟਕ ਪੁਰ ਜਾਰਾ ॥ ਨਿਸਚਰ ਗਣ ਬਧਿ ਬਿਪਨ ਉਜਾਰਾ ॥
ਸੋ ਸਬ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਨਾਥ ਨ ਕਛੂ ਮੋਰਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥

ਦੋ: ਤਾ ਕਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਛੁ ਅਗਮ ਨਹਿ ਜਾ ਪਰ ਤੁਮ ਅਨੁਕੂਲ ॥
ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੜਵਾਨਲਹਿ ਜਾਰਿ ਸਕੈ ਖਲ ਤੂਲ ॥ ॥ ੩੨

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਪ੍ਰਭੁ ਬਹੁ ਸੁਖ ਮਾਨਾ । ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਦਾਸ ਨਿਜ ਜਾਨਾ ॥
ਮਾਂਗਾ ਬਚਨ ਸੁਭ ਬਰ ਅਨੁਕੂਲਾ । ਦੇਹੁ ਆਜੁ ਤੁਮ ਕੋ ਸੁਖ ਮੂਲਾ ॥
ਨਾਥ ਭਗਤਿ ਤਵ ਅਤਿ ਸੁਖਦਾਯਨੀ । ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਿਵ ਮਨ ਭਾਵਨੀ ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਸਰਲ ਕਪਿ ਬਾਨੀ । ਏਵਮਸਤੁ ਤਬ ਕਹਉ ਭਵਾਨੀ ॥
ਰਾਮ ਸੁਭਾਵ ਉਮਾ ਜਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਤਜਿ ਭਾਵ ਨ ਆਨਾ ॥
ਯਹ ਸੰਬਾਦ ਜਾਸੁ ਉਰ ਆਵਾ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਭਗਤਿ ਸੋਇ ਪਾਵਾ ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਕਹੈਂ ਕਪਿ ਬ੍ਰਿੰਦਾ । ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਖ ਕੰਦਾ ॥
ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਪਤਹਿ ਬੁਲਾਵਾ । ਕਹਾਂ ਚਲੈਂ ਕਰ ਕਰਹੁ ਬਨਾਵਾ ॥
ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਕੀਜੈ । ਤੁਰਤ ਕਪਨ ਕਹੁੰ ਆਯਸੁ ਦੀਜੈ ॥
ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਸੁਮਨ ਬਹੁ ਬਰਖੇ । ਨਭ ਤੇ ਭਵਨ ਚਲੇ ਸੁਰ ਹਰਖੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਬੇਗ ਬੁਲਾਇ ਤਬ ਆਏ ਜੂਥਪ ਜੂਥ ॥
ਨਾਨਾ ਬਰਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ਬਾਨਰ ਭਾਲ ਬਰੂਥ ॥ ॥ ੩੩

ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਨਾਵਹਿ ਸੀਸਾ । ਗਰਜਹਿ ਭਾਲ ਮਹਾ ਬਲ ਕੀਸਾ ॥
ਦੇਖੀ ਰਾਮ ਸਕਲ ਕਪਿ ਸੈਨਾ । ਚਿਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਰਾਜਵ ਨੈਨਾ ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਪਾਇ ਕਪਿੰਦਾ । ਭਏ ਪੰਖਜੁਤ ਮਨਹੁ ਗਿਰਿੰਦਾ ॥
ਹਰਖਿ ਰਾਮ ਤਬ ਕੀਨ ਪਯਾਨਾ । ਸਗੁਨ ਭਏ ਸੁੰਦਰ ਸੁਭ ਨਾਨਾ ॥
ਜਾਸ ਸਕਲ ਮੰਗਲਮਯ ਕੀਤੀ । ਤਾਸ ਪਯਾਨ ਸਗੁਨ ਯਹ ਨੀਤੀ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਯਾਨ ਜਾਨਾ ਬੈਦੇਹੀ ॥ ॥ ਫਰਕੇ ਬਾਮ ਅੰਗ ਜਨੁ ਕਹਿ ਦੇਹੀ ॥
ਜੋ ਜੋ ਸਗੁਨ ਜਾਨਕਹਿ ਹੋਈ । ਅਸਗੁਨ ਭਯਉ ਰਾਵਨਹਿ ਸੋਈ ॥
ਚਲਾ ਕਟਕ ਕੋ ਬਰਨੈ ਪਾਰਾ । ਗਰਜਹਿ ਬਾਨਰ ਭਾਲੂ ਅਪਾਰ ॥
ਨਖ ਆਯੁਧ ਗਿਰਿ ਪਾਦਪ ਧਾਰੀ । ਚਲੇ ਗਗਨ ਮਹਿ ਇੱਛਾ ਚਾਰੀ ॥
ਕੇਹਰਿ ਨਾਦ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਕਰਹੀ । ਡਗਮਗਾਹਿ ਦਿਗਾਜ ਚਿਕਰਹੀ ॥

ਛੰ: ॥ ਚਿਕਰਹਿ ਦਿੱਗਜ ਡੋਲ ਮਹਿ ਗਿਰਿ ਲੋਲ ਸਾਗਰ ਖਰਭਰੇ ॥
ਮਨ ਹਰਖ ਦਿਨਕਰ ਸੋਮ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗ ਕਿੰਨਰ ਦੁਖ ਟਰੇ ॥
ਕਟਕਟਹਿ ਮਰਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਬਹੁ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿਨ ਧਾਵਹੀਂ ॥

॥ਜੈ ਰਾਮ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋਸਲ ਨਾਥ ਗੁਣ ਗਣ ਗਾਵਹੀਂ॥
॥ਸਹਿ ਸਕਿ ਨ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਅਹਿ ਪਤਿ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਮੋਹਹੀ॥
॥ਗਹਿ ਦਸਨ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਮਠ ਪ੍ਰਿਸਠ ਕਠੋਰ ਸੋ ਕਿਮਿ ਸੋਹਹੀ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਰੁਚਿਰ ਪ੍ਰਯਾਨ ਪ੍ਰਸਥਿਤ ਜਾਨਿ ਪਰਮ ਸੁਹਾਵਨੀ॥
॥ਜਨੁ ਕਮਠ ਖੱਪਰ ਸਰਪ ਰਾਜ ਸੋ ਲਿਖਤ ਅਬਿਚਲ ਪਾਵਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਉਤਰੇ ਸਾਗਰ ਤੀਰ॥
॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਲਾਗੇ ਖਾਨ ਫਲ ਭਾਲ ਬਿਪੁਲ ਕਪਿ ਬੀਰ॥ ੩੫

ਉਹਾਂ ਨਿਸਾਚਰ ਰਹਹਿ ਸਸੰਕਾ॥ ਜਬ ਤੇ ਜਾਰ ਗਯਉ ਕਪਿ ਲੰਕਾ॥
ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਸਬ ਕਰਹਿ ਬਿਚਾਰਾ॥ ਨਹਿ ਨਿਸਚਰ ਕੁਲ ਕੇਰ ਉਬਾਰਾ॥
ਜਾਸ ਦੂਤ ਬਲ ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਈ॥ ਤੇਹਿ ਆਏ ਪੁਰ ਕਵਨ ਭਲਾਈ॥
ਦੂਤਨ ਸਨ ਸੁਨ ਪੁਰਜਨ ਬਾਨੀ॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਕੁਲਾਨੀ॥
ਰਹਸਿ ਜੋਰਿ ਕਰ ਪਤਿ ਪਦ ਲਾਗੀ॥ ਬੋਲੀ ਬਚਨ ਨੀਤ ਰਸ ਪਾਗੀ॥
ਕੰਤ ਕਰਖ ਹਰਿ ਸਨ ਪਰਿਹਰਹੂ॥ ਮੋਰ ਕਹਾ ਅਤਿ ਹਿਤ ਹਿਤ ਧਰਹੂ॥
ਸਮਝਤ ਜਾਸੁ ਦੂਤ ਕਰ ਕਰਨੀ॥ ਸ੍ਰਵਹਿ ਗਰਭ ਰਜਨੀਚਰ ਘਰਨੀ॥
ਤਾਸੁ ਨਾਰਿ ਨਿਜ ਸਚਿਵ ਬੁਲਾਈ॥ ਪਠਵਹੁ ਕੰਤ ਜੋ ਚਹਹੁ ਭਲਾਈ॥
ਤਵ ਕੁਲ ਕਮਲ ਬਿਪਿਨ ਦੁਖਦਾਈ॥ ਸੀਤਾ ਸੀਤ ਨਿਸਾ ਸਮ ਆਈ॥
ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਸੀਤਾ ਬਿਨ ਦੀਨੇ॥ ਹਿਤ ਨ ਤੁਮਾਰ ਸੰਭੁ ਅਜ ਕੀਨੇ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਬਾਣ ਅਹਿ ਗਣ ਸਰਸ ਨਿਕਰ ਨਿਸਾਚਰ ਭੇਕ॥
॥ਜਬ ਲਗ ਗ੍ਰਸਤ ਨ ਤਬ ਲਗ ਜਤਨ ਕਰਹੁ ਤਜ ਟੇਕ॥ ੩੬

ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨੀ ਸਠ ਤਾ ਕਰਿ ਬਾਨੀ॥ ਬਿਹਸਾ ਜਗਤ ਬਿਦਿਤ ਅਭਿਮਾਨੀ॥
ਸਭਯ ਸੁਭਾਉ ਨਾਰਿ ਕਰ ਸਾਚਾ॥ ਮੰਗਲ ਮਹਿ ਭਯ ਮਨ ਅਤਿ ਕਾਚਾ॥
ਜੌ ਆਵੈ ਮਰਕਟ ਕਟਕਾਈ॥ ਜੀਅਹਿ ਬਿਚਾਰੇ ਨਿਸਚਰ ਖਾਈ॥
ਕੰਪਹਿ ਲੋਕਪ ਜਾਕੇ ਤ੍ਰਾਸਾ॥ ਤਾਸੁ ਨਾਰਿ ਸਭੀਤ ਬੜਿ ਹਾਸਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਬਿਹਸਿ ਤਾਹਿ ਉਰ ਲਾਈ॥ ਚਲੇਉ ਸਭਾ ਮਮਤਾ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਰਿ ਚਿੰਤਾ॥ ਭਯੋ ਕੰਤ ਪਰ ਬਿਧਿ ਬਿਪਰੀਤਾ॥

ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਖਬਰ ਅਸਿ ਪਾਈ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ ਸੈਨਾ ਸਬ ਆਈ॥
ਬੂਝੇਸਿ ਸਚਿਵ ਉਚਿਤ ਮਤ ਕਹਹੂ। ਤੇ ਸਬ ਹੱਸੇ ਮੌਨ ਕਰ ਰਹਹੂ॥
ਜਿਤੇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਤਬ ਸ੍ਰਮ ਨਾਹੀਂ॥ ਨਰ ਬਾਨਰ ਕੇਹਿ ਲੇਖੇ ਮਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ਸਚਿਵ ਬੈਦ ਗੁਰ ਤੀਨਿ ਜੌਂ ਪ੍ਰਿਯ ਬੋਲਹਿਂ ਭਯ ਆਸ॥
ਰਾਜ ਧਰਮ ਤਨ ਸੀਸ ਕਰ ਹੋਇ ਬੇਗਹੀ ਨਾਸ॥ ੩੬॥

ਸੋਇ ਰਾਵਨ ਕਹੁੰ ਬਨੀ ਸਹਾਈ। ਅਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰਹਿਂ ਸੁਨਾਇ ਸੁਨਾਈ।
ਅਵਸਰ ਜਾਨਿ ਬਿਭੀਖਣ ਆਵਾ। ਭ੍ਰਾਤਾ ਚਰਣ ਸੀਸ ਤੇਹ ਨਾਵਾ॥
ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ਬੈਠ ਨਿਜ ਆਸਨ। ਬੋਲਾ ਬਚਨ ਪਾਇ ਅਨੁਸਾਸਨ।
ਜੌ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਪੂਛਿਹੁ ਮੋਹਿ ਬਾਤਾ। ਮਤਿ ਅਨੁਰੂਪ ਕਹਉਂ ਮੈਂ ਤਾਤਾ॥
ਜੋ ਆਪਨ ਚਾਹੇ ਕਲਿਯਾਨਾ। ਸੁਜਸ ਸੁਮਤਿ ਸੁਭ ਗਤਿ ਸੁਖ ਨਾਨਾ।
ਸੋ ਪਰ ਨਾਰਿ ਲਿਲਾਰ ਗੁਸਾਈਂ। ਤਜੌ ਚੌਥਿ ਚੰਦਾ ਕੀ ਨਾਈਂ॥ ॥
ਚੌਦਹ ਭੁਵਨ ਏਕ ਪਤਿ ਹੋਈ॥ ਭੂਤ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਸ੍ਟੈ ਨਹਿ ਸੋਈ॥ ॥
ਗੁਣ ਸਾਗਰ ਨਾਗਰ ਨਰ ਜੋਊ। ਅਲਪ ਲੋਭ ਭਲ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ॥

ਦੋ: ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਲੋਭ ਸਬ ਨਾਥ ਨਰਕ ਕੇ ਪੰਥ॥
ਸਬ ਪਰ ਹਰਿ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਭਜਹੁ ਕਹਹੁੰ ਸਦਗ੍ਰੰਥ॥ ੩੭

ਤਾਤ ਰਾਮ ਨਹਿ ਨਰ ਭੂਪਾਲਾ॥ ਭੁਵਨੇਸ੍ਵਰ ਕਾਲਹੁ ਕੇ ਕਾਲਾ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਅਨਾਮਯ ਅਜ ਭਗਵੰਤਾ। ਬ੍ਯਾਪਕ ਅਜਿਤ ਅਨਾਦਿ ਅਨੰਤਾ।
ਗੋ ਦ੍ਵਿਜ ਧੇਨੁ ਦੇਵ ਹਿਤ ਕਾਰੀ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਮਾਨੁਖ ਤਨੁ ਧਾਰੀ।
ਜਨ ਰੰਜਨ ਭੰਜਨ ਖਲ ਬ੍ਰਾਤਾ। ਬੇਦ ਧਰਮ ਰਛਕ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
ਤਾਂਹਿ ਬੈਰ ਤਜਿ ਨਾਇਅ ਮਾਥਾ। ਪ੍ਰਣਤਾਰਤਿ ਭੰਜਨ ਰਘੁਨਾਥਾ।
ਦੇਹੁ ਨਾਥ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹੁੰ ਬੈਦੇਹੀ। ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕਾਮ ਸਨੇਹੀ।
ਸਰਣ ਗਏ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਹਿ ਨ ਤ੍ਯਾਗਾ। ਬਿਸ੍ਵ ਦ੍ਰੋਹ ਕ੍ਰਿਤ ਅਘ ਜੇਹਿ ਲਾਗਾ।
ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਤ੍ਰੈ ਤਾਪ ਨਸਾਵਨ। ਸੋਇ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਗਟ ਸਮੁਝ ਜਿਯ ਰਾਵਨ।

ਦੋ: ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਲਾਗਉਂ ਬਿਨਯ ਕਰਉਂ ਦਸਸੀਸ॥
ਪਰਿਹਰਿ ਮਾਨ ਮੋਹ ਮਦ ਭਜਹੁ ਕੋਸਲਾਧੀਸ॥

੩੭੬

॥ਮੁਨਿ ਪੁਲਸ੍ਤਿ ਨਿਜ ਸਿਖ੍ਯ ਸਨ ਕਹਿ ਪਠਈ ਯਹ ਬਾਤ
ਤੁਰਤ ਸੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭ ਸਨ ਕਹੀ ਪਾਇ ਸੁ ਅਵਸਰ ਤਾਤ॥

ਮਾਲ੍ਯਵੰਤ ਅਤਿ ਸਚਿਵ ਸਯਾਨਾ। ਤਾਸੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਾਨਾ।
ਤਾਤ ਅਨੁਜ ਤਵ ਨੀਤਿ ਬਿਭੂਖਨ। ਸੋ ਉਰ ਧਰਹੁ ਜੋ ਕਹਤ ਬਿਭੀਖਨ।
ਰਿਪੁ ਉਤਕਰਖ ਕਹਤ ਸਠ ਦੋਊ। ਦੂਰਿ ਨ ਕਰਹੁ ਇਹਾਂ ਤੇ ਕੋਊ॥
ਮਾਲ੍ਯਵੰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯਉ ਬਹੋਰੀ। ਕਹਉ ਬਿਭੀਖਨੁ ਪੁਨਿ ਕਰ ਜੋਰੀ।
ਸੁਮਤਿ ਕੁਮਤਿ ਸਬ ਕੇ ਉਰ ਰਹਹੀ। ਨਾਥ ਪੁਰਾਣ ਨਿਗਮ ਅਸ ਕਹਹੀ।
ਜਹਾਂ ਸੁਮਤਿ ਤਹਾਂ ਸੰਪਤਿ ਨਾਨਾ। ਜਹਾਂ ਕੁਮਤਿ ਤਹਾਂ ਬਿਪਤਿ ਨਿਦਾਨਾ।
ਤਵ ਉਰ ਕੁਮਤਿ ਬਸੀ ਬਿਪਰੀਤੀ। ਹਿਤ ਅਨਹਿਤ ਮਾਨਹੁ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰੀਤੀ।
ਕਾਲਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਸਚਰ ਕੁਲ ਕੇਰੀ। ਤੇਹਿ ਸੀਤਾ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੇਰੀ।

ਦੋ: ॥ਤਾਤ ਚਰਨ ਗਹਿ ਮਾਂਗੌਂ ਰਾਖਹੁ ਮੋਰ ਦੁਲਾਰ।
॥ਸੀਤਾ ਦੇਹੁ ਰਾਮ ਕਹਾਂ ਅਹਿਤ ਨ ਹੋਇ ਤੁਮ੍ਹਾਰ। ॥

ਬੁਧ ਪੁਰਾਣ ਸ਼੍ਰੁਤਿ ਸੰਮਤਿ ਬਾਨੀ। ਕਹੀ ਬਿਭੀਖਨ ਨੀਤਿ ਬਖਾਨੀ।
ਸੁਨਤ ਦਸਾਨਨ ਉਠਾ ਰਿਸਾਈ। ਖਲ ਤੋਹਿ ਨਿਕਟ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਅਬ ਆਈ।
ਜਿਅਸਿ ਸਦਾ ਸਠ ਮੋਰ ਜਿਆਵਾ। ਰਿਪੁ ਕਰ ਪੱਛ ਮੂੜ੍ਹ ਤੋਹਿ ਭਾਵਾ।
ਕਹਸਿ ਨ ਖਲ ਅਸ ਕੋ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਭੁਜ ਬਲ ਜਾਹਿ ਜਿਤਾ ਮੈਂ ਨਾਹੀ।
ਮਮ ਪੁਰ ਬਸਿ ਤਪਸਿਨ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ। ਸਠ ਮਿਲੁ ਜਾਇ ਤਿਨਹਿ ਕਹੁ ਨੀਤੀ।
ਅਸ ਕਹਿ ਕੀਨੇਸਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਹਾਰਾ। ਅਨੁਜ ਗਹੇ ਪਦ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ।
ਉਮਾ ਸੰਤ ਕੈ ਇਹੈ ਬਡਾਈ॥ ਮੰਦ ਕਰਤ ਜੋ ਕਰੈ ਭਲਾਈ।
ਤੁਮ ਪਿਤੁ ਸਰਿਸ ਭਲੇ ਮੋਹਿ ਮਾਰਾ। ਰਾਮ ਭਜੇ ਹਿਤ ਹੋਇ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ।
ਸਚਿਵ ਸੰਗ ਲੈ ਨਭ ਪਥ ਗਯਊ। ਸਬਹਿ ਸੁਨਾਇ ਕਹਤ ਅਸ ਭਯਊ।

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਸਤ੍ਯ ਸੰਕਲਪ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭਾ ਕਾਲ ਬਸ ਤੋਰਿ।
॥ਮੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਸਰਨ ਅਬ ਜਾਉਂ ਦੇਹੁ ਜਨਿ ਖੋਰਿ।

ਅਸ ਕਹਿ ਚਲਾ ਬਿਭੀਖਨੁ ਜਬਹੀ। ਆਯੁਹੀਨ ਭਏ ਸਬ ਤਬਹੀ।
ਸਾਧੁ ਅਵਗ੍ਯਾ ਤੁਰਤ ਭਵਾਨੀ। ਕਰ ਕਲ੍ਯਾਨ ਅਖਿਲ ਕੈ ਹਾਨੀ।

ਰਾਵਣ ਜਬਹਿ ਬਿਭੀਖਣ ਤ੍ਯਾਗਾ। ਭਯਉ ਬਿਭਵ ਬਿਨ ਤਬਹਿ ਅਭਾਗਾ॥
ਚਲੇਉ ਹਰਖਿ ਰਘੁਨਾਯਕ ਪਾਹੀ॥ ਕਰਤ ਮਨੋਰਥ ਬਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਦੇਖਿਹੌਂ ਜਾਇ ਚਰਣ ਜਲਜਾਤਾ॥ ਅਰੁਣ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਸੇਵਕ ਸੁਖਦਾਤਾ॥
ਜੇ ਪਦ ਪਰਸਿ ਤਰੀ ਰਿਖਿ ਨਾਰੀ॥ ਦੰਡਕ ਕਾਨਨ ਪਾਵਨ ਕਾਰੀ॥
ਜੇ ਪਦ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਮਨ ਲਾਗੇ। ਕਪਟ ਕੁਰੰਗ ਸੰਗ ਧਰਿ ਧਾਗੇ॥
ਹਰ ਉਰ ਸਰ ਸਰੋਜ ਪਦ ਜੋਈ। ਅਹੋ ਭਾਗ ਮੈਂ ਦੇਖਹੁ ਸੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਜਿਨ ਪਾਯਨ ਕੀ ਪਾਦੁਕਾ ਭਰਤ ਰਹੇ ਮਨ ਲਾਇ॥
ਤੇ ਪਦ ਆਜ ਬਿਲੋਕਿ ਹੌਂ ਇਨ ਨਯਨਨ ਅਬ ਜਾਇ॥ ੪੧

ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰਾ। ਆਯਉ ਸਪਦਿ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਪਾਰਾ॥
ਕਪਿਨ ਬਿਭੀਖਣ ਆਵਤ ਦੇਖਾ। ਜਾਨ੍ਯੋ ਕੋਉ ਰਿਪੁ ਦੂਤ ਬਿਸੇਖਾ॥
ਤਾਹਿ ਰਾਖਿ ਕਪੀਸ ਪਹਿ ਆਏ। ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਏ॥
ਕਹਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਹੁ ਰਘੁਰਾਈ। ਆਵਾ ਮਿਲਨ ਦਸਾਨਨ ਭਾਈ॥
ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸਖਾ ਬੂਝਿਐ ਕਾਹਾ॥ ਕਹੈ ਕਪੀਸ ਸੁਨਹੁ ਨਰ ਨਾਹਾ॥
ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਇ ਨਿਸਾਚਰ ਮਾਯਾ। ਕਾਮਰੂਪ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਆਯਾ॥
ਭੇਦ ਹਮਾਰ ਲੇਨ ਸਠ ਆਵਾ॥ ਰਾਖਿਅ ਬਾਂਧਿ ਮੋਹਿ ਅਸ ਭਾਵਾ॥
ਸਖਾ ਨੀਤਿ ਤੁਮ ਨੀਕਿ ਬਿਚਾਰੀ। ਮਮ ਪਨ ਸਰਣਾਗਤਿ ਭਯਹਾਰੀ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਹਰਖ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਸਰਣਾਗਤਿ ਬਛਲ ਭਗਵਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਰਣਾਗਤ ਕਹੁ ਜੇ ਤਜਹਿ ਨਿਜ ਅਨਹਿਤ ਅਨੁਮਾਨਿ।
ਤੇ ਨਰ ਪਾਮਰ ਪਾਪਮਯ ਤਿਨਹਿੰ ਬਿਲੋਕਤ ਹਾਨਿ॥ ੪੨

ਕੋਟਿ ਬਿਪ੍ਰ ਬਧ ਲਾਗਹਿ ਜਾਹੂ। ਆਏ ਸਰਣ ਤਜੌਂ ਨਹਿ ਤਾਹੂ॥
ਸਨਮੁਖ ਹੋਇ ਜੀਵ ਮੁਹਿ ਜਬਹੀ। ਜਨਮ ਕੋਟਿ ਅਘ ਨਾਸੈਂ ਤਬਹੀ॥
ਪਾਪਵੰਤ ਕਰ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ। ਭਜਨ ਮੋਰ ਤੇਹਿ ਭਾਵ ਨ ਕਾਊ॥
ਜੌਂ ਪੈ ਦੁਸ਼ਟ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੋ ਹੋਈ॥ ਮੋਰੇ ਸਨਮੁਖ ਆਵ ਕਿ ਸੋਈ॥
ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਜਨ ਸੋ ਮੋਹਿ ਪਾਵਾ॥ ਮੋਹਿ ਕਪਟ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਨ ਭਾਵਾ॥
ਭੇਦ ਲੈਨ ਪਠਵ ਦਸ ਸੀਸਾ॥ ਤਬਹੂੰ ਨ ਕਛੁ ਭਯ ਹਾਨਿ ਕਪੀਸਾ॥

ਲਗਮਾਨਿਸਖ੍ਰਾਹਿਜਾਤਕੀਤੈ ਜਾਪ੍ਰਾਭ ਤੂਨਾਹੋਨਿੰਮਿਤਾਤੋ
ਤੌ ਸਤ੍ਰਿਗੁਰ ਆਵਾ ਸਰਣਾਈ ਰਾਖਿਹੋਤਾਹੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਨਾਈ

ਦੋ: ॥ਇਤ੍ਰ ਜ ਤ੍ਰਾਤੇ ਲੈ ਆਵਹੁ ਹੋਸ ਕਹੁ ਭ੍ਰਿਆਨਿਧਾਨ॥
ਨਿਕਸੇ [illegible] ਕਹੇ ਕਪਿ ਚਲੇ ਅੰਗਦਾਦਿ ਹਨੁਮਾਨ॥ ੪੩

[illegible] ਆਗੇ ਕਰਿ ਬਾਨਰ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੁਣਾ ਕਰ
ਦੂਰਹਿ ਤੇ ਦੇਖੇ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ਨਯਨਾਨੰਦ ਦਾਨ ਕੇ ਦਾਤਾ॥
[illegible] ਧਾਮ ਛਬਿ ਧਾਮਾ [illegible] ਰਹਾ ਸੇਨ ਥਾਂਭ ਏਕ ਪਦ [illegible]
[illegible] ਆਨਨ ਬਾਰਿ [illegible] [illegible]
[illegible] ਅਜਾਨ ਭੁਜ ਸੋਹਾ॥ ਆਨਨ ਅਮਿਤ ਮਦਨ [illegible]
ਨੈਨ ਨੀਰ [illegible] ਪੁਲਕ ਅਤਿ ਗਾਤਾ ਮਨ ਧਰ ਧੀਰ ਕਹੀ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਤਾ
ਨਾਥ ਦਸਾਨਨ ਕਰ ਮੈਂ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ [illegible]
[illegible] ਤਾਮਸ ਦੇਹਾ॥ ਜਥਾ ਉਲੂਕਹਿ ਤਮ ਪਰ ਨੇਹਾ॥

ਦੋ: ॥ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਜਸੁ ਸੁਨਿ ਆਯਉਂ ਪ੍ਰਭੁ ਭੰਜਨ ਭਵ ਭੀਰ॥
ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਆਰਤਿ ਹਰਣ ਸਰਣ ਸੁਖਦ ਰਘੁਬੀਰ॥ ੪੪

ਅਸ ਕਹਿ ਕਰਤ ਦੰਡਵਤ ਦੇਖੀ ਤੁਰਤ ਉਠੇ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ
ਦੀਨ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨ ਭਾਵਾ ਭੁਜ ਬਿਸਾਲ ਗਹਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਵਾ
ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਮਿਲਿ ਢਿਗ ਬੈਠਾਰੀ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਭਗਤ ਭਯ ਹਾਰੀ
ਕਹੁ ਲੰਕੇਸ ਸਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾ ਕੁਸਲ ਕੁਠਾਹਰ ਬਾਸ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ
ਖਲ ਮੰਡਲੀ ਬਸਹੁ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਸਖਾ ਧਰਮ ਨਿਬਹਇ ਕੇਹਿ ਭਾਂਤੀ
ਮੈ ਜਾਨਉਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਿ ਸਬ ਰੀਤੀ ਅਤਿ ਨਯ ਨਿਪੁਨ ਨ ਭਾਵ ਅਨੀਤੀ
[illegible] ਭਲ ਬਾਸ ਨਰਕ ਕਰ ਤਾਤਾ ਦੁਸਟ ਸੰਗ ਜਨਿ ਦੇਇ ਬਿਧਾਤਾ
[illegible] ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਸੁਖਦਾਯਕ [illegible] ਅਬ ਕੁਸਲ ਮਿਟੇ ਭਯ ਭਾਰੇ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਲਗਿ ਕੁਸਲ ਨ ਜੀਵ ਕਹੁ ਸਪਨੇਹੁ ਮਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥
ਜਬ ਲਗਿ ਭਜਤ ਨ ਰਾਮ ਕਹੁ ਸੋਕ ਧਾਮ ਤਜਿ ਕਾਮ॥ ੪੫

ਤਬ ਲਗਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸਤ ਖਲ ਨਾਨਾ ਲੋਭ ਮੋਹ ਮਤਸਰ ਮਦ ਮਾਨਾ॥

ਜਬ ਲਗਿ ਉਰ ਨ ਬਸਤ ਰਘੁਨਾਥਾ ਧਰੇ ਚਾਪ ਸਾਯਕ ਕਟਿ ਭਾਥਾ
ਮਮਤਾ ਤਿਮਰ ਤਰੁਣ ਅੰਧਿਆਰੀ ਰਾਗ ਦ੍ਵੇਸ਼ ਉਲੂਕ ਸੁਖਕਾਰੀ॥
ਤਬ ਲਗਿ ਬਸਤ ਜੀਵ ਉਰ ਮਾਹੀਂ ਜਬ ਲਗਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਵਿ ਨਾਹੀਂ
ਅਬ ਮਮ ਕੁਸਲ ਮਿਟੇ ਭਯ ਭਾਰੇ॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਪਦ ਕਮਲ ਤੁਮਾਰੇ॥
ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜਾ ਪਰ ਅਨੁਕੂਲਾ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਭਵ ਸੂਲਾ
ਮੈਂ ਨਿਸਿਚਰ ਅਤਿ ਅਧਮ ਸੁਭਾਊ ਸੁਭ ਆਚਰਣ ਕੀਨ ਨਹਿ ਕਾਊ॥
ਜੋ ਸ੍ਵਰੂਪ ਮੁਨਿ ਧ੍ਯਾਨ ਨ ਆਵਾ। ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਖਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮੁਹਿ ਲਾਵਾ

ਦੋ: ਅਹੋ ਭਾਗ੍ਯ ਮਮ ਅਮਿਤ ਅਤਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਖ ਪੁੰਜ॥
॥ਦੇਖਿਉਂ ਨਯਨ ਬਿਰੰਚਿ ਸਿਵ ਸੇਵ੍ਯ ਜੁਗਲ ਪਦ ਕੰਜ॥ ੪੬

ਸੁਨਹੁ ਸਖਾ ਨਿਜ ਕਹਉਂ ਸੁਭਾਊ ਜਾਨਹਿ ਭੁਸੁੰਡਿ ਸੰਭੁ ਗਿਰਿਜਾਊ॥
ਜੋ ਨਰ ਹੋਇ ਚਰਾਚਰ ਦ੍ਰੋਹੀ॥ ਆਵੈ ਸਭਯ ਸਰਣ ਤਕਿ ਮੋਹੀ॥
ਤਜਿ ਮਦ ਮੋਹ ਕਪਟ ਛਲ ਨਾਨਾ ਕਰੌਂ ਸਦ੍ਯ ਤੇਹਿ ਸਾਧੁ ਸਮਾਨਾ
ਜਨਨੀ ਜਨਕ ਬੰਧੁ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਤਨ ਧਨ ਭਵਨ ਸੁਹ੍ਰਿਦ ਪਰਿਵਾਰਾ
ਸਭ ਕੈ ਮਮਤਾ ਤਾਗ ਬਟੋਰੀ॥ ਮਮ ਪਦ ਮਨਹਿ ਬਾਂਧਿ ਬਟ ਡੋਰੀ
ਸਮਦਰਸੀ ਇੱਛਾ ਕਛੁ ਨਾਹੀ। ਹਰਖ ਸੋਕ ਭਯ ਨਹਿੰ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਅਸ ਸੱਜਨ ਮਮ ਉਰ ਬਸ ਕੈਸੇ ਲੋਭੀ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸਤ ਧਨ ਜੈਸੇ
ਤੁਮ ਸਾਰਿਖੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਰੇ॥ ਧਰੌਂ ਦੇਹ ਨਹਿੰ ਆਨ ਨਿਹੋਰੇ॥

ਦੋ: ॥ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਕ ਪਰਹਿਤ ਨਿਰਤ ਨੀਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨੇਮ
ਤੇ ਨਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਾਨ ਮੋਹਿ ਜਿਨ ਕੇ ਦ੍ਵਿਜ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ॥੪੭

ਸੁਨ ਲੰਕੇਸ ਸਕਲ ਗੁਣ ਤੋਰੇ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਰੇ॥
ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਾਨਰ ਜੂਥ ਸਕਲ ਕਹਹਿ ਜਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰੂਥ
ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਬਾਨੀ ਨਹਿ ਅਘਾਤ ਸ੍ਰਵਣਾਮ੍ਰਿਤ ਜਾਨੀ
ਪਦ ਅੰਬੁਜ ਗਹਿ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤ ਨ ਪ੍ਰੇਮ ਅਪਾਰਾ
ਸੁਨਹੁ ਦੇਵ ਚਰਾਚਰ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਪ੍ਰਣਤਪਾਲ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ
ਉਰ ਕਛੁ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਸਨਾ ਰਹੀਊ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਰਿਤ ਸੋ ਬਹੀਊ

ਚੌ: ਅਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨਿਜ ਭਗਤਿ ਪਾਵਨੀ। ਦੇਹੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਮਨ ਭਾਵਨੀ॥
ਏਵਮਸਤੁ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਣਧੀਰਾ॥ ਮਾਂਗਾ ਤੁਰਤ ਸਿੰਧੁ ਕਰ ਨੀਰਾ॥
ਜਦਪਿ ਸਖਾ ਤਵ ਇਛਾ ਨਾਹੀਂ। ਮੋਰ ਦਰਸੁ ਅਮੋਘ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਤੇਹਿ ਸਾਰਾ। ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਨਭ ਭਈ ਅਪਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਵਣ ਕ੍ਰੋਧ ਅਨਲ ਨਿਜ ਸ੍ਵਾਸ ਸਮੀਰ ਪ੍ਰਚੰਡ॥
॥ਜਰਤ ਬਿਭੀਖਣ ਰਾਖੇਉ ਦੀਨ੍ਹੇਉ ਰਾਜ ਅਖੰਡ॥
॥ਜੋ ਸੰਪਤ ਸਿਵ ਰਾਵਣਹਿ ਦੀਨ੍ਹ ਦਿਏਂ ਦਸ ਮਾਥ॥
॥ਸੋ ਸੰਪਦਾ ਬਿਭੀਖਣਹਿ ਸਕੁਚਿ ਦੀਨ੍ਹ ਰਘੁਨਾਥ॥ ੪੮

ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਛਾਡਿ ਭਜਹਿ ਜੇ ਆਨਾ। ਤੇ ਨਰ ਪਸੁ ਬਿਨੁ ਪੂਛ ਬਿਖਾਨਾ॥
ਨਿਜ ਜਨ ਜਾਨਿ ਤਾਹਿ ਅਪਨਾਵਾ। ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਭਾਵ ਕਪਿ ਕੁਲ ਮਨ ਭਾਵਾ॥
ਪੁਨਿ ਸਰਬਗ੍ਯ ਸਰਬ ਉਰ ਬਾਸੀ। ਸਰਬ ਰੂਪ ਸਬ ਰਹਿਤ ਉਦਾਸੀ॥
ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਨੀਤਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ। ਕਾਰਣ ਮਨੁਜ ਦਨੁਜ ਕੁਲ ਘਾਲਕ॥
ਸੁਨੁ ਕਪੀਸ ਲੰਕਾਪਤਿ ਬੀਰਾ। ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਤਰਿਅ ਜਲਧਿ ਗੰਭੀਰਾ॥
ਸੰਕੁਲ ਮਕਰ ਉਰਗ ਝਖ ਜਾਤੀ। ਅਤਿ ਅਗਾਧ ਦੁਸਤਰ ਸਬ ਭਾਂਤੀ॥
ਕਹ ਲੰਕੇਸ ਸੁਨਹੁ ਰਘੁਨਾਯਕ। ਕੋਟਿ ਸਿੰਧੁ ਸੋਖਕ ਤਵ ਸਾਯਕ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਤਦਪਿ ਨੀਤਿ ਅਸ ਗਾਈ। ਬਿਨੈ ਕਰਿਅ ਸਾਗਰ ਸਨ ਜਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਭੁ ਤੁਮਾਰ ਕੁਲ ਗੁਰ ਜਲਧਿ ਕਹਹਿ ਉਪਾਯ ਬਿਚਾਰਿ॥
॥ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਯਾਸ ਸਾਗਰ ਤਰਹਿ ਸਕਲ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਧਾਰਿ॥ ੪੯

ਸਖਾ ਕਹੀ ਤੁਮ ਨੀਕਿ ਉਪਾਈ। ਕਰਿਅ ਦੈਵ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ॥
ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਯਹ ਲਛਮਨ ਮਨ ਭਾਵਾ। ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵਾ॥
ਨਾਥ ਦੈਵ ਕਰ ਕਵਨ ਭਰੋਸਾ। ਸੋਖਿਅ ਸਿੰਧੁ ਕਰਿਅ ਮਨ ਰੋਸਾ॥
ਕਾਦਰ ਮਨ ਕਹੁ ਏਕ ਅਧਾਰਾ। ਦੈਵ ਦੈਵ ਆਲਸੀ ਪੁਕਾਰਾ॥
ਸੁਨਤ ਬਿਹਸਿ ਬੋਲੇ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਐਸੇਹਿ ਕਰਬ ਧਰਹੁ ਮਨ ਧੀਰਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਜਹਿ ਸਮਝਾਈ। ਸਿੰਧੁ ਸਮੀਪ ਗਏ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕੀਨ੍ਹ ਸਿਰੁ ਨਾਈ। ਬੈਠੇ ਤਟ ਪੁਨਿ ਦਰਭ ਡਸਾਈ॥

ਜਬਹਿ ਬਿਭੀਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਪਾਛੇ ਰਾਵਣ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥

ਦੋ: ॥ਸਕਲ ਚਰਿਤ ਤਿਨ ਦੇਖੇਉ ਧਰੇ ਕਪਟ ਕਪਿ ਦੇਹ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਣ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਰਾਹਿ ਅਤਿ ਸਰਣਾਗਤਿ ਪਰ ਨੇਹ॥ ੫੦

ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨਤ ਰਾਮ ਸੁਭਾਊ॥ ਅਤਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਗਾ ਬਿਸਰਿ ਦੁਰਾਊ॥
ਰਿਪੁ ਕਰ ਦੂਤ ਕਪਿਨ ਜਬ ਜਾਨੇ॥ ਤਾਂਹਿ ਬਾਂਧਿ ਕਪਿਪਤਿ ਪਹਿਂ ਆਨੇ॥
ਕਹ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਹੁ ਸਬ ਬਾਨਰ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਕਰਿ ਪਠਵਹੁ ਨਿਸਚਰ॥
ਸੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਚਨ ਕਪਿ ਧਾਏ॥ ਬਾਂਧਿ ਕਟਕ ਚਹੁੰ ਪਾਸ ਫਿਰਾਏ॥
ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਰਨ ਕਪਿ ਲਾਗੇ॥ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰਤ ਤਦਪਿ ਨ ਤਿਆਗੇ॥
ਜੋ ਹਮਾਰ ਹਰ ਨਾਸਾ ਕਾਨਾ॥ ਤੇਹਿ ਕੋਸਲਾਧੀਸ ਕੀ ਆਨਾ॥
ਸੁਨਿ ਲਛਮਨ ਤੇਹਿ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਏ॥ ਦਯਾ ਲਾਗਿ ਹੰਸਿ ਦੀਨ ਛੁਡਾਏ॥
ਰਾਵਣ ਕਰ ਦੀਜੇਹੁ ਯਹ ਪਾਤੀ॥ ਲਛਮਨ ਬਚਨ ਬਾਂਚੁ ਕੁਲਘਾਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਕਹੇਹੁ ਮੁਖਾਗਰ ਮੂੜ੍ਹ ਸਨ ਮਮ ਸੰਦੇਸ ਉਦਾਰ॥
॥ਸੀਤਾ ਦੇਹੁ ਮਿਲਹੁ ਨਤੁ ਆਵਾ ਕਾਲ ਤੁਮਾਰ॥ ੫੧

ਤੁਰਤ ਨਾਇ ਲਛਮਨ ਪਦ ਮਾਥਾ॥ ਚਲਾ ਦੂਤ ਬਰਨਤ ਗੁਣ ਗਾਥਾ॥
ਕਹਤ ਰਾਮ ਜਸ ਲੰਕਾ ਆਏ॥ ਰਾਵਣ ਚਰਣ ਸੀਸ ਤਿਨ ਨਾਏ॥
ਬਿਹੰਸਿ ਦਸਾਨਨ ਪੂੰਛਿਸ ਬਾਤਾ॥ ਕਹਸਿ ਨ ਸੁਕ ਆਪਨਿ ਕੁਸਲਾਤਾ॥
ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਖਬਰ ਬਿਭੀਖਣ ਕੇਰੀ॥ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਆਈ ਅਤਿ ਨੇਰੀ॥
ਕਰਤ ਰਾਜ ਲੰਕਾ ਸਠ ਤਿਆਗੀ॥ ਹੋਇਹਿ ਜਵ ਕਰ ਕੀਟ ਅਭਾਗੀ॥
ਪੁਨਿ ਕਹੁ ਭਾਲੁ ਕੀਸ ਕਟਕਾਈ॥ ਕਠਿਨ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਤ ਚਲਿ ਆਈ॥
ਜਿਨ ਕੇ ਜੀਵਨ ਕਰ ਰਖਵਾਰਾ॥ ਭਯਉ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਚਿਤ ਸਿੰਧੁ ਬਿਚਾਰਾ॥
ਕਹੁ ਤਪਸਿਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਹੋਰੀ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡ ਮੋਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਕੀ ਭਈ ਭੇਂਟ ਕੀ ਫਿਰ ਗਏ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਜਸ ਸੁਨਿ ਮੋਰ॥
॥ਕਹਸਿ ਨ ਰਿਪੁ ਦਲ ਤੇਜ ਬਲ ਬਹੁਤ ਚਕਿਤ ਚਿਤ ਤੋਰ॥ ੫੨

ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਪੂੰਛੇਹੁ ਜੈਸੇ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਤਜਿ ਤੈਸੇ॥
ਮਿਲਾ ਜਾਇ ਜਬ ਅਨੁਜ ਤੁਮਾਰ॥ ਜਾਤਹਿ ਰਾਮ ਤਿਲਕ ਤੇਹਿ ਸਾਰ॥

ਰਾਵਣ ਦੂਤ ਹਮਹਿ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥ ਕਪਿਨ੍ਹ ਬਾਂਧਿ ਦੀਨ੍ਹੇ ਦੁਖ ਨਾਨਾ
ਸ੍ਰਵਣ ਨਾਸਕਾ ਕਾਟਨਿ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਮ ਸਪਥ ਦੀਨੀ ਤਬ ਤਿਆਗੇ
ਪੂੰਛਿਹੁ ਨਾਥ ਰਾਮ ਕਟਕਾਈ ॥ ਬਦਨ ਕੋਟਿ ਸਤਿ ਬਰਣ ਨ ਜਾਈ
ਨਾਨਾ ਬਰਨ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬਿਕਟਾਨਨ ਬਿਸਾਲ ਭਯਕਾਰੀ
ਜੇਹਿ ਪੁਰ ਦਹੇਉ ਹਤਿਉ ਸੁਤ ਤੋਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕਪਿਨ ਮਹਂ ਤਿਹ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥
ਅਮਿਤ ਨਾਮ ਭਟ ਕਠਿਨ ਕਰਾਲਾ ॥ ਬਿਪੁਲ ਬਰਣ ਤਨ ਤੇਜ ਬਿਸਾਲਾ ॥

ਦੋ: ਦ੍ਵਿਵਿਦ ਮਯੰਦ ਨੀਲ ਨਲ ਅੰਗਦਾਦਿ ਵਿਕਟਾਸਿ ॥
ਦਧਿ ਮੁਖ ਕੇਹਰਿ ਕੁਮੁਦ ਕੋਦ ਜਾਮਵੰਤ ਬਲਰਾਸਿ ॥ ੫

ਏ ਕਪਿ ਸਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸਮਾਨਾ ॥ ਇਨ ਸਮ ਕੋਟਿ ਗਨੈ ਕੋ ਨਾਨਾ ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲ ਤਿਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਸਮਾਨ ਤ੍ਰੈਲੋਕਹਿ ਗਿਨਹੀ
ਅਸ ਮੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਾ ਦਸਕੰਧਰ ॥ ਪਦਮ ਅਠਾਰਹ ਜੂਥਪ ਬੰਦਰ
ਨਾਥ ਕਟਕ ਮਹਂ ਸੋ ਕਪਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜੋ ਨ ਤੁਮਹਿ ਜੀਤਹਿ ਰਣ ਮਾਹੀ
ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੀਜਹਿ ਸਬ ਹਾਥਾ ॥ ਆਯਸੁ ਪੈ ਨ ਦੇਹਿ ਰਘੁ ਨਾਥਾ ॥
ਸੋਖਹਿ ਸਿੰਧੁ ਸਹਿਤ ਝਖ ਬ੍ਯਾਲਾ ॥ ਪੂਰਹਿ ਨ ਤਰ ਧਰਿ ਕੁਧਰ ਬਿਸਾਲਾ ॥
ਮਰਦ ਗਰਦ ਮਿਲਵਹਿ ਦਸ ਸੀਸਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਕਹਹਿ ਸਬ ਕੀਸਾ ॥
ਗਰਜਹਿ ਤਰਜਹਿ ਸਹਜ ਅਸੰਕਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰਸਨ ਚਹਤ ਅਬ ਲੰਕਾ ॥

ਦੋ: ਸਹਜ ਸੂਰ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਸਬ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਪਰ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਮ
ਰਾਵਣ ਕਾਲ ਕੋਟਿ ਕਹਿ ਜੀਤ ਸਕਹਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ੫੪

ਰਾਮ ਤੇਜ ਬਲ ਬੁਧਿ ਬਿਪੁਲਾਈ ॥ ਸੇਖ ਸਹਸ ਸਤ ਸਕਹਿ ਨ ਗਾਈ
ਸਕ ਸਰ ਏਕ ਸੋਖਿ ਸਤ ਸਾਗਰ ॥ ਤਵ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਪੂਛਿਉ ਨਯ ਨਾਗਰ
ਤਾਸ ਬਚਨ ਸੁਨ ਸਾਗਰ ਪਾਹੀ ॥ ਮਾਂਗਤ ਪੰਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਨ ਮਾਹੀ
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬਿਹਸਾ ਦਸ ਸੀਸਾ ॥ ਜੌ ਅਸ ਮਤਿ ਸਹਾਯ ਕ੍ਰਿਤ ਕੀਸਾ ॥
ਸਹਜ ਭੀਰੁ ਕਰ ਬਚਨ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ॥ ਸਾਗਰ ਸਨ ਠਾਨੀ ਮਚਲਾਈ
ਮੂੜ੍ਹ ਮ੍ਰਿਖਾ ਕਾ ਕਰਸਿ ਬਡਾਈ ॥ ਰਿਪੁ ਬਲ ਬੁਧਿ ਥਾਹ ਮੈਂ ਪਾਈ
ਸਚਿਵ ਸਭੀਤ ਬਿਭੀਖਨ ਜਾਕੇ ॥ ਬਿਜੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕਹਾਂ ਜਗ ਤਾਂਕੇ

[illegible]

ਦੋ: [illegible]

[illegible]

ਦੋ: [illegible]

[illegible]

ਅਸ ਕਹਿ ਰਘੁਪਤਿ ਚਾਪ ਚਢਾਵਾ ॥ ਯਹ ਮਤਿ ਲਛਿਮਨ ਕੇ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥
ਸੰਧਾਨਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ ॥ ਉਠੀ ਉਦਧਿ ਉਰ ਅੰਤਰ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥
ਮਕਰ ਉਰਗ ਝਖ ਗਨ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਜਰਤ ਜੰਤੁ ਜਲਨਿਧਿ ਜਬ ਜਾਨੇ ॥
ਕਨਕ ਥਾਰ ਭਰਿ ਮਣਿ ਗਨ ਨਾਨਾ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਰੂਪ ਆਯੋ ਤਜਿ ਮਾਨਾ ॥

ਦੋ: ॥ਕਾਟੇ ਪੈ ਕਦਲੀ ਫਰੈ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕੋਉ ਸੀਂਚ ॥
॥ਬਿਨਯ ਨ ਮਾਨ ਖਗੇਸ ਸੁਨਿ ਡਾਟੇ ਪੈ ਨਵ ਨੀਚ ॥ ੫੭

ਸਭਯ ਸਿੰਧੁ ਗਹਿ ਪਦ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੇ ॥ ਛਿਮਹੁ ਨਾਥ ਸਭ ਅਵਗੁਨ ਮੇਰੇ ॥
ਗਗਨ ਸਮੀਰ ਅਨਲ ਜਲ ਧਰਨੀ ॥ ਇਨ੍ਹ ਕੈ ਨਾਥ ਸਹਜ ਜੜ ਕਰਨੀ ॥
ਤਵ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਮਾਯਾ ਉਪਜਾਏ ॥ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੇਤੁ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਨ ਗਾਏ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਜੇਹਿ ਕਹਂ ਜਸ ਅਹਈ ॥ ਸੋ ਤੇਹਿ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ ਸੁਖ ਲਹਈ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਭਲ ਕੀਨ੍ਹ ਮੋਹਿ ਸਿਖ ਦੀਨ੍ਹੀ ॥ ਮਰਜਾਦਾ ਪੁਨਿ ਤੁਮਰੀ ਕੀਨ੍ਹੀ ॥
ਢੋਲ ਗਵਾਰ ਸੂਦ੍ਰ ਪਸੁ ਨਾਰੀ ॥ ਏ ਸਭ ਤਾੜਨ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮੈਂ ਜਾਬ ਸੁਖਾਈ ॥ ਉਤਰਹਿ ਕਟਕੁ ਨ ਮੋਰਿ ਬਡਾਈ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਯਾ ਅਪੇਲ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਈ ॥ ਕਰਉਂ ਸੁ ਬੇਗਿ ਜੋ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਤ ਬਿਨੀਤ ਬਚਨ ਅਤਿ ਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੁਸਕਾਇ ॥
ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਉਤਰੈ ਕਪਿ ਕਟਕੁ ਤਾਤ ਸੋ ਕਹਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ੫੮

ਨਾਥ ਨੀਲ ਨਲ ਕਪਿ ਦ੍ਵੈ ਭਾਈ ॥ ਲਰਿਕਾਈ ਰਿਖਿ ਆਸਿਖ ਪਾਈ ॥
ਤਿਨ ਕੇ ਪਰਸ ਕਿਏ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥ ਤਰਿਹੈਂ ਜਲਧਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਮਾਰੇ ॥
ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਉਰ ਧਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਕਰਿਹੌਂ ਬਲ ਅਨੁਮਾਨ ਸਹਾਈ ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਨਾਥ ਪਯੋਧਿ ਬੰਧਾਇਅ ॥ ਜੇਹਿ ਯਹ ਸੁਜਸ ਲੋਕ ਤਿਹੁ ਗਾਇਅ ॥
ਏਹਿ ਸਰ ਮਮ ਉਤਰ ਤਟ ਬਾਸੀ ॥ ਹਤਹੁ ਨਾਥ ਖਲ ਨਰ ਅਘ ਰਾਸੀ ॥
ਸੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਾਗਰ ਮਨ ਪੀਰਾ ॥ ਤੁਰਤਹਿੰ ਹਰੀ ਰਾਮ ਰਣ ਧੀਰਾ ॥
ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਬਲ ਪੌਰਖ ਭਾਰੀ ॥ ਹਰਖਿ ਪਯੋਨਿਧਿ ਭਯੋ ਸੁਖਾਰੀ ॥
ਸਕਲ ਚਰਿਤ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੁਨਾਵਾ ॥ ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਪਾਥੋਧਿ ਸਿਧਾਵਾ ॥

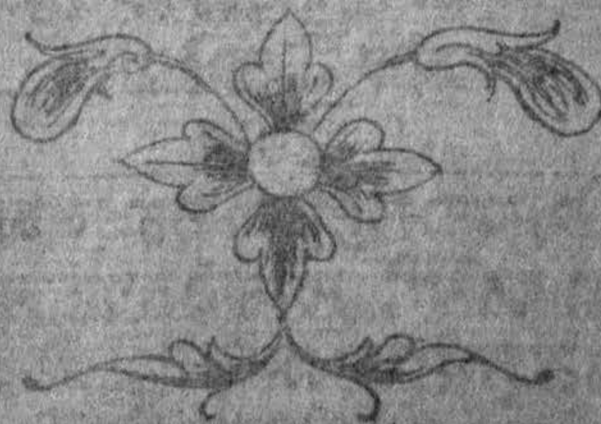
ਛੰਦ॥

॥ਨਿਜ ਭਵਨ ਗਵਨੇਉ ਸਿੰਧੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਯਹ ਮਤ ਭਾਯਉ
॥ਯਹ ਚਰਿਤ ਕਲਿਮਲ ਹਰਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਗਾਯਉ
॥ਸੁਖ ਭਵਨ ਸੰਸਯ ਸਮਨ ਦਵਨ ਬਿਖਾਦ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਗਨਾ
॥ਤਜਿ ਆਸ, ਸਕਲ ਭਰੋਸ ਗਾਵਹਿ ਸੁਨਹਿ ਸੰਜਨ ਸੁਚਿ ਮਨਾ॥ ੩

॥ ਦੋਹਾ ॥

ਸਕਲ ਸੁਮੰਗਲ ਦਾਇਕ ਰਘੁਨਾਇਕ ਗੁਨ ਗਾਨ॥
ਸਾਦਰ ਸੁਨਹਿੰ ਤੇ ਤਰਹਿੰ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਬਿਨਾ ਜਲਜਾਨ॥ ੫੯

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ
ਕਲੁਖ ਬਿਧੰਸਨੇ ਬਿਮਲ ਬੈਰਾਗ ਸੰਪਾ
ਦਨੋ ਨਾਮ ਪੰਚਮ ਸੋਪਾਨ
ਸਮਾਪਤੰ॥
।੫।

ਅਥ ਲੰਕਾ ਕਾਂਡ

ਸਲੋਕ

ਸੰਖੇ ਦ੍ਵਾਭਮਤੀਵ ਸੁੰਦਰ ਤਨੁੰ ਸਾਰ ਦੂਲ ਚਾਮਾਂਬਰੰ ॥
॥ਕਾਲ ਬ੍ਯਾਲ ਕਰਾਲ ਭੂਖਣ ਧਰੰ ਗੰਗਾ ਸਸਾਂਕ ਪ੍ਰਿਯੰ ॥ ਕਾ
ਸੀਸੰ ਕਲਿ ਕਲ੍ਮਖ: ਉਘ ਸਮਨੰ ਕਲ੍ਯਾਣ ਕਲਪ ਦ੍ਰੁਮੰ ॥ ਨੌਮੀਡੰ ਗਿ
ਰਿਜਾਪਤੰ ਗੁਣਨਿਧੰ ਸੀ ਸੰਕਰੰ ਕਾਮਹੰ ॥੧॥ ॥ਯੋ ਦਦਾਤਿ ਸਤਾਂ ਸੰ
ਭੁ: ਕੈਵਲ੍ਯਮ: ਅਪਿ ਦੁਰਲਭੰ ॥ ਖਲਾਨਾਂ ਦੰਡ ਕ੍ਰਿਤ ਯੋਸੌ ਸੰਕਰ:
ਸੰ ਤਨੋਤੁ ਮੇ ॥

ਦੋਹਰਾ

॥ਲਵ ਨਿਮੇਖ ਪਰਮਾਨੁ ਜੁਗ ਬਰਖ ਕਲਪ ਸਰ ਚੰਡ॥
॥ਭਜਸਿ ਨ ਮਨ ਤੇਹਿ ਰਾਮ ਕਹੰ ਕਾਲ ਜਾਸੁ ਕੋਦੰਡ॥ ੧

ਸੋ: ॥ਸਿੰਧੁ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਸਚਿਵ ਬੋਲਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਸ ਕਹੇਉ॥
॥ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਕੇਹਿ ਕਾਮ ਕਰਹੁ ਸੇਤੁ ਉਤਰੈ ਕਟਕ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਭਾਨੁ ਕੁਲ ਕੇਤੁ ਜਾਮਵੰਤ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹੇ॥

ਨਾਥ ਨਾਮ ਤਵ ਸੇਤੁ ਨਰ ਚੜ੍ਹ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਹਿ ॥ 1

ਯਹ ਲਘੁ ਜਲਧਿ ਤਰਤ ਕਤ ਬਾਰਾ ॥ ਅਸ ਸੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹ ਪਵਨਕੁਮਾਰਾ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੜਵਾਨਲ ਭਾਰੀ ॥ ਸੋਖ੍ਯੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪਯੋਨਿਧਿ ਬਾਰੀ ॥

ਤਵ ਰਿਪੁ ਨਾਰਿ ਰੁਦਨ ਜਲ ਧਾਰਾ ॥ ਭਰ੍ਯੋ ਬਹੋਰ ਭਯੋ ਤੇਹਿ ਖਾਰਾ ॥

ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਉਕਤਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਕੇਰੀ ॥ ਹਰਖੇ ਕਪਿ ਰਘੁਪਤਿ ਤਨ ਹੇਰੀ ॥

ਜਾਮਵੰਤ ਬੋਲੇ ਦੋਊ ਭਾਈ ॥ ਨਲ ਨੀਲਹਿ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥

ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿਮਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਕਰਹੁ ਸੇਤੁ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥

ਬੋਲਿ ਲਿਯੇ ਕਪਿ ਨਿਕਰ ਬਹੋਰੀ ॥ ਸਕਲ ਸੁਨਹੁ ਬਿਨਤੀ ਇਕ ਮੋਰੀ ॥

ਰਾਮ ਚਰਨ ਪੰਕਜ ਉਰ ਧਰਹੂ ॥ ਕੌਤੁਕ ਏਕ ਭਾਲ ਕਪਿ ਕਰਹੂ ॥

ਧਾਵਹੁ ਮਰਕਟ ਬਿਕਟ ਬਰੂਥਾ ॥ ਆਨਹੁ ਬਿਟਪ ਗਿਰਨ ਕੇ ਜੂਥਾ ॥

ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਭਾਲ ਚਲੇ ਕਰ ਹੂਹਾ ॥ ਜਯ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਮੂਹਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਅਤਿ ਉਤੰਗ ਤਰੁ ਸੈਲ ਗਨ ਲੀਲਹਿ ਲੇਹਿ ਉਠਾਇ ॥
ਆਨਿ ਦੇਹਿੰ ਨਲ ਨੀਲ ਕਹਿ ਤੇ ਰਚਹਿ ਸੇਤੁ ਬਨਾਇ ॥ 2

ਸੈਲ ਬਿਸਾਲ ਆਨ ਕਪਿ ਦੇਹੀ ॥ ਕੰਦੁਕ ਇਵ ਨਲ ਨੀਲ ਸੋ ਲੇਹੀ ॥

ਦੇਖਿ ਸੇਤੁ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਚਨਾ ॥ ਬਿਹਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਬੋਲੇ ਬਚਨਾ ॥

ਪਰਮ ਰਮ੍ਯ ਸੁੰਦਰ ਯਹ ਧਰਨੀ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਜਾਇ ਨਹਿ ਬਰਨੀ ॥

ਕਰਿਹੌਂ ਇਹਾਂ ਸੰਭੁ ਕੀ ਥਾਪਨਾ ॥ ਮੋਰੇ ਹਿਰਦਯ ਪਰਮ ਕਲਪਨਾ ॥

ਸੁਨਿ ਕਪੀਸ ਬਹੁ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਮੁਨਿਬਰ ਨਿਕਰ ਬੋਲਿ ਲੈ ਆਏ ॥

ਲਿੰਗ ਥਾਪਿ ਬਿਧਿ ਵਤ ਕਰ ਪੂਜਾ ॥ ਸਿਵ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਨ ਦੂਜਾ ॥

ਸਿਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਮ ਦਾਸ ਕਹਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਸੁਪਨੇਹੁ ਮੋਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥

ਸੰਕਰ ਬਿਮੁਖ ਭਗਤਿ ਚਹ ਮੋਰੀ ॥ ਸੋ ਨਾਰਕੀ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਥੋਰੀ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੰਕਰ ਪ੍ਰਿਯ ਮਮ ਦ੍ਰੋਹੀ ਸਿਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਮ ਦਾਸ ॥
ਤੇ ਨਰ ਕਰਹਿ ਕਲਪ ਭਰ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮਹਿ ਬਾਸ ॥ 3

ਜੋ ਰਾਮੇਸੁਰ ਦਰਸਨ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ਤੇ ਤਨ ਤਜਿ ਮਮ ਧਾਮ ਸਿਧਰਿਹੈਂ ॥

ਜੋ ਗੰਗਾ ਜਲ ਆਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਸੋ ਸਾਯੁਜ ਮੁਕਤਿ ਨਰ ਪਾਈ ॥

ਹੋਇ ਅਕਾਮ ਜੋ ਛਲ ਤਜਿ ਸੇਵਹਿ ॥ ਭਗਤਿ ਮੋਰਿ ਤਿਹਿ ਸੰਕਰ ਦੇਵਹਿ ॥
ਮਮ ਕ੍ਰਿਤ ਸੇਤੁ ਜੋ ਦਰਸਨ ਕਰਿਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਿਹੈ ॥
ਰਾਮ ਬਚਨ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਭਾਏ ॥ ਮੁਨਿਵਰ ਨਿਜ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਆਏ ॥
ਗਿਰਿਜਾ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਯਹ ਰੀਤੀ ॥ ਸੰਤਤ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਣਤ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥
ਬਾਂਧੇਉ ਸੇਤ ਨੀਲ ਨਲ ਨਾਗਰ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਸੁ ਭਯਉ ਉਜਾਗਰ ॥
ਬੂਡਹਿ ਆਨਹਿ ਬੋਰਹਿ ਜੇਈ ॥ ਭਏ ਉਪਲ ਬੋਹਿਤ ਸਮ ਤੇਈ ॥
ਮਹਿਮਾ ਯਹ ਨ ਜਲਧਿ ਕੀ ਬਰਨੀ ॥ ਪਾਹਨ ਗੁਨ ਨ ਕਪਿਨ ਕੀ ਕਰਣੀ ॥

ਦੋ: ॥ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ਪਾਖਾਨ ॥
॥ਤੇ ਮਤਿ ਮੰਦ ਜੋ ਰਾਮ ਤਜਿ ਭਜਹਿ ਜਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨ ॥ ੩

ਬਾਂਧਿ ਸੇਤੁ ਅਤਿ ਸੁਦ੍ਰਿੜ ਬਨਾਵਾ ॥ ਦੇਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥
ਚਲੀ ਸੈਨ ਕਛੁ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਗਰਜਹਿ ਮਰਕਟ ਭਟ ਸਮੁਦਾਈ ॥
ਸੇਤੁ ਬੰਧ ਢਿਗ ਚੜ੍ਹਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਚਿਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਿੰਧੁ ਬਹੁਤਾਈ ॥
ਦੇਖਨ ਕਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੁਣਾ ਕੰਦਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਸਭ ਜਲ ਚਰ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ॥
ਮਕਰ ਨਕ੍ਰ ਨਾਨਾ ਝਖ ਬ੍ਯਾਲਾ ॥ ਸਤ ਜੋਜਨ ਤਨ ਪਰਮ ਬਿਸਾਲਾ ॥
ਐਸੇ ਏਕ ਤਿਨਹਿ ਜੇ ਖਾਹੀਂ ॥ ਏਕਨਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇਪਿ ਡਰਾਹੀਂ ॥
ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਹਿ ਟਰਹਿ ਨ ਟਾਰੇ ॥ ਮਨ ਹਰਖਿਤ ਸਭ ਭਏ ਸੁਖਾਰੇ ॥
ਤਿਨ ਕੀ ਓਟ ਨ ਦੇਖਿਅ ਬਾਰੀ ॥ ਮਗਨ ਭਏ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੀ ॥
ਚਲਾ ਕਟਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਪਾਈ ॥ ਕੋ ਕਹਿ ਸਕ ਕਪਿ ਦਲ ਬਿਪੁਲਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ਸੇਤੁ ਬੰਧ ਭਈ ਭੀਰ ਅਤਿ ਕਪਿ ਨਭ ਪੰਥ ਉਡਾਹਿਂ ॥
॥ਅਪਰ ਜਲ ਚਰਨਿ ਊਪਰ ਚੜ੍ਹਿ ਚੜ੍ਹਿ ਪਾਰਹਿ ਜਾਹਿਂ ॥ ੪

ਅਸ ਕੌਤੁਕ ਬਿਲੋਕਿ ਦ੍ਵੈ ਭਾਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਚਲੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਰਾਈ ॥
ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਉਤਰੇ ਰਘੁਬੀਰਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਜਾਇ ਕਪਿ ਜੂਥਪ ਭੀਰਾ ॥
ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਡੇਰਾ ਕੀਨ੍ਹਾ ॥ ਸਕਲ ਕਪਿਨ ਕਹੁ ਆਯਸੁ ਦੀਨ੍ਹਾ ॥
ਖਾਹੁ ਜਾਇ ਫਲ ਮੂਲ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸੁਨਤ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਧਾਏ ॥
ਸਭ ਤਰੁ ਫਰੇ ਰਾਮ ਹਿਤ ਲਾਗੀ ॥ ਰਿਤੁ ਅਰੁ ਕੁਰਿਤੁ ਕਾਲ ਗਤਿ ਤਿਆਗੀ ॥

ਧਨੀ ਮਦਨ ਬਲ ਵਿਦਯਾ ਜਾਵਨੀ
ਜਾਂ ਕਹਿ ਦੇਵਕੀ ਨਿਜ ਭਾਮਾਨੀ
ਦਾਨਨ ਕਰਿ ਨਾਨਿਕਾ ਨਾਨਾ॥
ਨਿਜ ਕਰ ਜਨਾਵਨ ਨਿਧਾਨਾ॥
ਸੁਨਤ ਸੁਖਦ ਬਾਤਾਪਿ ਸੰਧਾਨ ॥
ਭੇਤੁ ਨ ਸਾਖਿ ਸਿਖਯ ਭਗਵਾਨ
ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਤ ਕਿੰਨਰ ਗਨ ਨਰ ਤੀ
ਕੰਠੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਜਸ ਦੋਨਹੁ ਜਨ ॥
ਤੈਸਿ ਗਾਵਹੀ ਕਹੀ ਜਸ ਬਾਤਾ
ਜਸ ਪ੍ਰਭੁ ਬੋਲਿ ਉਠਿ ਅਕੁਲਾਨ

ਦੋ: ॥ਅਪੋਹੂ ਨ ਕਾਨਿਧਿ ਨੀਰਨਿਧਿ ਜਲਧਿ ਸਿੰਧੁ ਬਾਰੀਸ॥
॥ਜਿਅੰਤੈ ਕਾਨਿਧਿ ਕੰਧਨਿਧਿ ਜਲਧਿ ਪਯੋਧਿ ਨਦੀਸ॥ ੯

ਧਰਾ ਭ੍ਰਮਤ ਨਿਤ ਸਾਗਰ ਘੇਰੇ
ਸੋ ਦਿਵਰੀ ਸੁਨ ਪ੍ਰਭੁ ਆਏ॥
ਭੁਰਨਾਦਿ ਪਰਿ ਭੁਵਨਨਿ ਆਨਿ
ਦਰਸ ਨਹਿ ਸਿਰ ਅੰਤਰ ਰੋਖ
ਨਾਥ ਬੀਰ ਕੀਜੈ ਤਾਹੀ ਸੋਂ॥
ਧਰਨ ਸੁਭਾਵਤਿ ਅੰਤਰ ਕੈਸ
ਅਤਿ ਬਲ ਸਧੁ ਦੇਵਤ ਜਿਨ ਸਾ ॥
ਨਿਤ ਘਾਲਿ ਧੰਧਿ ਸਹਿਸ ਭੁਜਾਸ ॥
ਭੂਜ ਦਿਤੈ ਸੁਨ ਕੀਜਿਕ ਨਾਥ
ਖਿਤਸਿ ਚਸਾ ਰਾਜ ਕਰਿ ਭਰ ਤੋਰ
ਕੈਤੁਕ ਹੀ ਪਯੋਧਿ ਬੰਧਾਯੋ॥
ਵਿਲੀ ਪਰਮ ਸਨੇਹਨ ਬਾਨੀ
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਿਤ ਧਰਿ ਤਰਿ ਰੋਖ ॥
ਬੁਧਿ ਬਲ ਜੀਤਿ ਸਕਹਿ ਸਾਹਿ ਸੋਂ
ਸਭ ਦੁਰੈਤ ਦਿਵਸ ਜੈਸ
ਸਾਗਰ ਬੀਰ ਕਿਤ ਸੁਭ ਸੋ ਧਾਰਾ॥
ਸੁਨਿ ਅੰਤਰ ਤੇ ਉਰ ਰਹਿ ਸਾਰ ॥
ਕਾਲ ਬਸ ਭਾਨ ਨਿਰਦੇ ਤਾਪ ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਗਰ ਸਿੰਧੁ ਜਾਕਿਰਿ ਨਗਰ ਕਾਲ ਪਰ ਸਾਥ॥
॥ਸੁਤ ਰਹੈ ਰਾਜ ਸਮਰਥ ਸਨ ਭੁਜਨ ਜਾਸ ਰਘੁਨਾਥ॥ ੭

ਨਾਥ ਚੀਨ ਦਯਾਲ ਰਘੁਰਾਈ
ਕਾਰਜ ਕਰਤ ਸੋ ਸਭ ਦਰਿ ਬੀਤੈ
ਸੋ ਕਹਿ ਆਨ ਨਿਤ ਦਾਨਨ
ਭੁਜ ਭੁਜਨ ਕਰਿ ਰੰਗ ਭੁਰਤਾ
ਜੈਸੇ ਨਾਥ ਬੀਰ ਪੂਰਤ ਅਨੁਰਾਗੀ
ਸਾਹਿਬ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਾਰੀ
ਸੋ ਇਹ ਨਾਸ ਧਰਿ ਰਘੁਨਾਥ
ਜਾਂ ਸੁਖ ਭਾਖੇ ਨ ਸਾਈ॥
ਤੁਮ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਰਾਚਰ ਜੀਤੇ
ਤਿਵੇ ਪਰਹਿ ਜਾਇ ਨਿਪੁਨ ਨਾ
ਜੋ ਕਰਤਾ ਪਾਲਨ ਸੰਘਰਤਾ
ਭੁਜਨ ਨਾਥ ਸਾਤਾ ਸਾਗਰ ਕਾ
ਭੂਪ ਰਾਜ ਤਜਿ ਤੇਹਿ ਬਿਹਾਰੀ
ਸੋ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਧ ਚਾਹਾ

[illegible] ਜਾਨ ਤੈਂ ਸਖਾ ਹਮਾਰਾ॥ ਹੋਇਹੋ ਸੁਜਸ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਵਨ॥

ਦੋ: ॥ਅਸ ਕਹਿ ਲਛਮਨ ਬਾਹਿ ਭਰਿ ਗਹੇ ਪਦ ਨੈ ਪ੍ਰੇਮ ਗਾਤ
॥ਨਾਥ ਭਜਹੁ ਰਘੁਨਾਥ ਪਦ ਅਚਲ ਹੋਇ ਅਹਿਵਾਤ॥ ੮

ਭੁਜ ਬਲ ਰਚਿ ਅਸ ਜੁਗਤਿ ਉਨਈ ॥ਕਹੇ ਲਾਗਾ ਪਲ ਨਿਸਪ੍ਰਭੁ ਭਾਈ
ਸੁਨਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਰ ਭੁਜ ਮਾਨ॥ ਜਾਗਿਹੈ ਪਾਹੈ ਮੋਹਿ ਸਮਾਨਾ॥
ਭ੍ਰਾਤ ਭਸੇ ਰ ਪਵਨ ਜਸ ਕਹੂੰ॥ ਕੁਸਲ ਖਬਰਿ ਜਿਤੇ ਸਕਲ ਤਿਗਪਨ॥
ਰੇਹੂ ਦਸਾਤ ਨਰ ਸਭ ਧੂਨਿ ਕੇਹੀ॥ ਰਾਵਨ ਹੈਤ ਭਯ ਉਪਜ ਤੇਰੇ॥
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕਹਿ ਤਿਤ ਪਾਸਾਈ॥ ਜਾਨਾ ਬੋਹਿ ਬੈਠ ਸੋ ਜਾਈ॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਹਿਰਦਾ ਅਸ ਜਾਨਾ॥ ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਉਪਜ ਅਭਿਮਾਨ॥
ਸਭ ਜਾਇ ਮੰਡਨ ਸੋ ਭਾਖਾ॥ ਕਹਿ ਜਬ ਰਾਵਨ ਬਿਧਿ ਰਿਪੁ ਸਾਖਾ॥
ਭਾਗੇ ਸਹਿਤ ਸੁਨਿ ਨਿਸ ਚਰ ਨਾਹਾ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਕਤ ਕਹਾ॥
ਬਾਹੁ ਰਾਵਨ ਭੁਜ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰ॥ ਨਰ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਅਹਾਰ ਹਮਾਰ॥

ਦੋ: ॥ਬਚਨ ਸਖਾਨਿ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੇ ਜੋਰ
॥ਨੀਤਿ ਬਿਰੋਧ ਨ ਕਰਿਅ ਪ੍ਰਭੁ ਮੰਤ੍ਰਿਨ੍ਹ ਮਤਿ ਅਤਿ ਥੋਰ॥ ੯

ਕਹਹਿ ਸਚਿਵ ਸਠ ਠਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ॥ ਨਾਥ ਨ ਪੂਰ ਆਵ ਏਹਿ ਭਾਂਤੀ॥
ਬਾਰਿਧਿ ਲਾਂਘਿ ਏਕ ਕਪਿ ਆਵਾ॥ ਤਾਸੁ ਚਰਿਤ ਮਨ ਮਹੁੰ ਸਬੁ ਗਾਵਾ॥
ਛੁਧਾ ਨ ਰਹੀ ਤੁਮਹਿ ਸਬ ਕਾਹੂ॥ ਜਾਰਤ ਨਗਰ ਨ ਸਕ ਧਰਿ ਆਹੂ॥
ਸੁਨਤ ਨੀਕ ਆਗੇ ਦੁਖ ਪਾਵਾ॥ ਸਚਿਵਨ ਅਸ ਮਤ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਜੇਹਿ ਬਾਰੀਸ ਬੰਧਾਏਉ ਹੇਲਾ॥ ਉਤਰੇ ਕਪਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਸੁਬੇਲਾ॥
ਸੋ ਭਨੁ ਮਨੁਜ ਖਾਬ ਹਮ ਭਾਈ॥ ਬਚਨ ਕਹਹਿ ਸਬ ਗਾਲ ਫੁਲਾਈ॥
ਤਾਤ ਬਚਨ ਮਮ ਸੁਨੁ ਅਤਿ ਆਦਰ॥ ਜਨਿ ਮਨ ਗੁਨਹੁ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਕਾਦਰ॥
ਪ੍ਰਿਯ ਬਾਨੀ ਜੇ ਸੁਨਹਿ ਜੇ ਕਹਹੀ॥ ਐਸੇ ਨਰ ਨਿਕਾਯ ਜਗ ਅਹਹੀ॥
ਬਚਨ ਪਰਮ ਹਿਤ ਸੁਨਤ ਕਠੋਰੇ॥ ਸੁਨਹਿ ਜੇ ਕਹਹਿ ਤੇ ਨਰ ਪ੍ਰਭੁ ਥੋਰੇ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਬਸੀਠ ਪਠਉ ਸੁਨੁ ਨੀਤੀ॥ ਸੀਤਾ ਦੇਇ ਕਰਹੁ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰੀਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਰਿ ਪਾਇ ਫਿਰਿ ਜਾਹਿ ਜੌਂ ਤੌ ਨ ਬਢਾਇਅ ਰਾਰਿ॥

ਨਾਹਿ ਤੌ ਸਮੁਖ ਸਮਰ ਮਹਿ ਤਾਤ ਕਰਿਅ ਹਠ ਮਾਰ॥ ੧੦

ਜਹ ਮਤਿ ਜੌ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰਾ। ਉਭਯ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਜਸ ਜਗ ਤੋਰਾ।
ਸੁਤ ਸਨ ਕਹਿ ਦਸਕੰਠ ਰਿਸਾਈ। ਅਸ ਮਤਿ ਤੁਹਿ ਸਠ ਕਵਨ ਸਿਖਾਈ।
ਅਬਹੀ ਤੇ ਉਰ ਸੰਸਯ ਹੋਈ॥ ਬੇਣੁ ਬੰਸ ਸੁਤ ਭਯਸਿ ਘਮੋਈ।
ਸੁਨਿ ਪਿਤੁ ਗਿਰਾ ਪਰੁਖ ਅਤਿ ਘੋਰਾ। ਚਲਾ ਭਵਨ ਕਹਿ ਬਚਨ ਕਠੋਰਾ।
ਹਿਤ ਮਤਿ ਤੋਹਿ ਨ ਲਾਗਤ ਕੈਸੇ॥ ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਕਹੁੰ ਭੇਖਜ ਜੈਸੇ॥
ਸੰਧਿਆ ਸਮਯ ਜਾਨਿ ਦਸਸੀਸਾ। ਭਵਨ ਚਲਾ ਨਿਰਖਤ ਭੁਜ ਬੀਸਾ।
ਲੰਕਾ ਸਿਖਰ ਰੁਚਿਰ ਆਗਾਰਾ॥ ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਤਹੰ ਹੋਇ ਅਖਾਰਾ॥
ਬੈਠ ਜਾਇ ਤੇਹਿ ਮੰਦਿਰ ਰਾਵਨ॥ ਲਾਗੇ ਕਿੰਨਰ ਗੁਨ ਗਨ ਗਾਵਨ॥
ਬਾਜੈ ਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਬੀਨਾ॥ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਹਿ ਅਪਸਰਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ॥

ਦੋ: ਸੁਨਾਸੀਰ ਸਤ ਸਰਿਸ ਸੋ ਸੰਤਤ ਕਰੈ ਬਿਲਾਸ॥
ਪਰਮ ਪ੍ਰਬਲ ਰਿਪੁ ਸੀਸ ਪਰ ਤਦਪਿ ਨ ਕਛੁ ਮਨ ਤ੍ਰਾਸ॥ ੧੧

ਇਹਾਂ ਸੁਬੇਲ ਸੈਲ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਉਤਰੇ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਅਤਿ ਭੀਰਾ।
ਸੈਲ ਸ੍ਰਿੰਗ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਦੇਖੀ॥ ਅਤਿ ਉਤੰਗ ਸਮ ਸੁਭ੍ਰ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਤਹੰ ਤਰੁ ਕਿਸਲਯ ਸੁਮਨ ਸੁਹਾਏ। ਲਛਮਨ ਰਚਿ ਨਿਜ ਹਾਥ ਡਸਾਏ।
ਤਾ ਪਰ ਰੁਚਿਰ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਮ੍ਰਿਗਛਾਲਾ। ਤੇਹਿ ਆਸਨ ਆਸੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ।
ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਤ ਸੀਸ ਕਪੀਸ ਉਛੰਗਾ। ਬਾਮ ਦਾਹਿਨ ਦਿਸ ਚਾਪ ਨਿਖੰਗਾ।
ਦੁਹੁ ਕਰ ਕਮਲ ਸੁਧਾਰਤ ਬਾਨਾ। ਕਹ ਲੰਕੇਸ ਮੰਤ੍ਰ ਲਗਿ ਕਾਨਾ।
ਬਡਭਾਗੀ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਚਰਨ ਕਮਲ ਚਾਂਪਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ।
ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਬੀਰਾਸਨ। ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਕਰ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ॥

ਦੋ: ਇਹ ਬਿਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੀਲ ਗੁਣ ਧਾਮ ਰਾਮ ਆਸੀਨ।
ਧੰਨਿ ਤੇ ਨਰ ਏਹ ਧਿਆਨ ਰਤਿ ਰਹਿਤ ਸਦਾ ਲਿਵਲੀਨ॥
ਪੂਰਬ ਦਿਸਾ ਬਿਲੋਕ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਾ ਉਦਿਤ ਮਯੰਕ॥
ਕਹਤ ਸਬਹਿ ਦੇਖਹੁ ਸਸਿਹਿ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਸਰਿਸ ਅਸੰਕ॥ ੧੨

ਪੂਰਬ ਦਿਸ ਗਿਰਿ ਗੁਹਾ ਨਿਵਾਸੀ। ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇਜ ਬਲ ਰਾਸੀ॥

੩੯੨

ਮੱਤ ਨਾਗ ਤਮ ਕੁੰਭ ਬਿਦਾਰੀ। ਸਸਿ ਕੇਸਰੀ ਗਗਨ ਬਨ ਚਾਰੀ।
ਬਿਥੁਰੇ ਨਭ ਮੁਕੁਤਾਹਲ ਤਾਰਾ। ਨਿਸਿ ਸੁੰਦਰੀ ਕੇਰ ਸਿੰਗਾਰਾ।
ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸਸਿ ਮਹਿ ਮੇਚਕ ਤਾਈ। ਕਹਹੁ ਕਾਹ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਤਿ ਭਾਈ।
ਕਹ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਹੁ ਰਘੁਰਾਈ। ਸਸਿ ਮਹਿੰ ਪ੍ਰਗਟ ਭੂਮਿ ਕੀ ਛਾਈ।
ਮਾਰੇਉ ਰਾਹੁ ਸਸਿਹਿ ਕਹ ਕੋਈ। ਉਰ ਮਹਿੰ ਪਰੀ ਸ੍ਯਾਮਤਾ ਸੋਈ।
ਕੋਉ ਕਹ ਜਬ ਬਿਧਿ ਰਤਿ ਮੁਖ ਕੀਨਾ। ਸਾਰ ਭਾਗ ਸਸਿ ਕਰ ਹਰਿ ਲੀਨਾ।
ਛਿਦ੍ਰ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਇੰਦੁ ਉਰ ਮਾਹੀਂ। ਤੇਹਿ ਮਗ ਦੇਖਿਅ ਨਭ ਪਰਿਛਾਹੀਂ।
ਪ੍ਰਭੁ ਕਹ ਗਰਲ ਬੰਧੁ ਸਸਿ ਕੇਰਾ। ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਨਿਜ ਉਰ ਦੀਨ੍ਹ ਬਸੇਰਾ।
ਬਿਖ ਸੰਜੁਤ ਕਰ ਨਿਕਰ ਪਸਾਰੀ। ਜਾਰਤ ਬਿਰਹਵੰਤ ਨਰ ਨਾਰੀ।

ਦੋ: ।ਕਹ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸਸਿ ਤੁਮਾਰ ਪ੍ਰਿਯ ਦਾਸ।
।ਤਵ ਮੂਰਤਿ ਬਿਧੁ ਉਰ ਬਸਤਿ ਸੋਇ ਸ੍ਯਾਮਤਾ ਭਾਸ।
।ਪਵਨ ਤਨਯ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਿਹੰਸੇ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ।
।ਦੱਛਿਨ ਦਿਸਿ ਅਵਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬੋਲੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ। ੧੩

ਦੇਖੁ ਬਿਭੀਖਨ ਦੱਛਿਨ ਆਸਾ। ਘਨ ਘਮੰਡ ਦਾਮਿਨੀ ਬਿਲਾਸਾ।
ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਗਰਜਇ ਘਨ ਘੋਰਾ। ਹੋਇ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਜਨਿ ਉਪਲ ਕਠੋਰਾ।
ਕਹਤ ਬਿਭੀਖਨ ਸੁਨਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਹੋਇ ਨ ਤੜਿਤ ਨ ਬਾਰਿਦ ਮਾਲਾ।
ਲੰਕਾ ਸਿਖਰ ਉਪਰ ਆਗਾਰਾ। ਤਹਿੰ ਦਸਕੰਧਰ ਦੇਖ ਅਖਾਰਾ।
ਛਤ੍ਰ ਮੇਘ ਡੰਬਰ ਸਿਰ ਧਾਰੀ। ਸੋਇ ਜਨੁ ਜਲਦ ਘਟਾ ਅਤਿ ਕਾਰੀ।
ਮੰਦੋਦਰੀ ਸ੍ਰਵਨ ਤਾਟੰਕਾ। ਸੋਇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨੁ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮੰਕਾ।
ਬਾਜਹਿੰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਨੂਪਾ। ਸੋਇ ਰਵ ਮਧੁਰ ਸੁਨਹੁ ਸੁਰਭੂਪਾ।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਸਕਾਨ ਦੇਖਿ ਅਭਿਮਾਨਾ। ਚਾਪ ਚਢਾਇ ਬਾਨ ਸੰਧਾਨਾ।

ਦੋ: ।ਛਤ੍ਰ ਮੁਕਟ ਤਾਟੰਕ ਸਭ ਹਤੇ ਏਕਹੀ ਬਾਨ। ਧ
।ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤ ਮਹਿ ਪਰੇ ਮਰਮ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨਾ।
।ਅਸ ਕੌਤਕ ਕਰ ਰਾਮ ਸਰ ਪ੍ਰਬਿਸੇ ਆਇ ਨਿਖੰਗ।
।ਰਾਵਣ ਸਭਾ ਸਸੰਕ ਸਭ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਰਸ ਭੰਗ। ੧੪

ਕੰਪਹਿ ਭੂਮਿ ਨ ਮਰੁਤ ਬਿਸੇਖਾ। ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਛੁ ਨਯਨ ਨ ਦੇਖਾ॥
ਸੋਚਹਿ ਸਬ ਨਿਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਝਾਰੀ। ਅਸਗੁਨ ਭਯਉ ਭਯੰਕਰ ਭਾਰੀ॥
ਦਸਮੁਖ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਭਯ ਪਾਈ। ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਕਹ ਜੁਗੁਤਿ ਬਨਾਈ॥
ਸਿਰਉ ਗਿਰੇ ਸੰਤਤ ਸੁਭ ਜਾਹੀ। ਮੁਕੁਟ ਪਰੇ ਕਸ ਅਸਗੁਨ ਤਾਹੀ॥
ਸਯਨ ਕਰਹੁ ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਈ। ਗਵਨੇ ਭਵਨ ਸਕਲ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਸੋਚ ਉਰ ਬਸੇਊ। ਜਬ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਪੂਰ ਮਹਿ ਖਸੇਊ॥
ਸਜਲ ਨਯਨ ਕਹ ਜੁਗ ਕਰ ਜੋਰੀ। ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਬਿਨਤੀ ਮੋਰੀ॥
ਕੰਤ ਰਾਮ ਬਿਰੋਧ ਪਰਿਹਰਹੂ। ਜਾਨਿ ਮਨੁਜ ਜਨਿ ਹਠ ਉਰ ਧਰਹੂ॥

ਦੋ: ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਰਘੁਬੰਸ ਮਨਿ ਕਰਹੁ ਬਚਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ।
ਲੋਕ ਕਲਪਨਾ ਬੇਦ ਕਰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਸ॥ ੧੫

ਪਦ ਪਾਤਾਲ ਸੀਸ ਅਜ ਧਾਮਾ। ਅਪਰ ਲੋਕ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ॥
ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲਾਸ ਭਯੰਕਰ ਕਾਲਾ। ਨਯਨ ਦਿਵਾਕਰ ਕਚ ਘਨ ਮਾਲਾ॥
ਜਾਸੁ ਘ੍ਰਾਨ ਅਸ੍ਵਨੀ ਕੁਮਾਰਾ। ਨਿਸਿ ਅਰੁ ਦਿਵਸ ਨਿਮੇਖ ਅਪਾਰਾ॥
ਸ੍ਰਵਨ ਦਿਸਾ ਦਸ ਬੇਦ ਬਖਾਨੀ। ਮਾਰੁਤ ਸ੍ਵਾਸ ਨਿਗਮ ਨਿਜ ਬਾਨੀ॥
ਅਧਰ ਲੋਭ ਜਮ ਦਸਨ ਕਰਾਲਾ। ਮਾਯਾ ਹਾਸ ਬਾਹੁ ਦਿਗਪਾਲਾ॥
ਆਨਨ ਅਨਲ ਅੰਬੁਪਤਿ ਜੀਹਾ। ਉਤਪਤਿ ਪਾਲਨ ਪ੍ਰਲਯ ਸਮੀਹਾ॥
ਰੋਮਾਵਲੀ ਅਸਟਦਸ ਭਾਰਾ। ਅਸਥਿ ਸੈਲ ਸਰਿਤਾ ਨਸ ਜਾਰਾ॥
ਉਦਰ ਉਦਧਿ ਅਧਗੋ ਜਾਤਨਾ। ਜਗਮਯ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾ ਬਹੁ ਕਲਪਨਾ॥

ਦੋ: ਅਹੰਕਾਰ ਸਿਵ ਬੁੱਧਿ ਅਜ ਮਨ ਸਸਿ ਚਿਤ ਮਹਾਨ।
ਮਨੁਜ ਬਾਸ ਚਰ ਅਚਰ ਮਯ ਰੂਪ ਰਾਮ ਭਗਵਾਨ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨੁ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨ ਬੈਰ ਬਿਹਾਇ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਹੁ ਰਘੁਬੀਰ ਪਦ ਮਮ ਅਹਿਵਾਤਿ ਨ ਜਾਇ॥ ੧੬

ਬਿਹੰਸਾ ਨਾਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਾਨਾ। ਅਹੋ ਮੋਹ ਮਹਿਮਾ ਬਲਵਾਨਾ॥
ਨਾਰਿ ਸੁਭਾਵ ਸਤ੍ਯ ਕਵਿ ਕਹਹੀਂ। ਅਵਗੁਨ ਆਠ ਸਦਾ ਉਰ ਰਹਹੀਂ॥
ਸਾਹਸ ਅਨ੍ਰਿਤ ਚਪਲਤਾ ਮਾਯਾ। ਭਯ ਅਬਿਬੇਕ ਅਸੌਚ ਅਦਾਯਾ॥

੩੬੪

ਰਿਪੁ ਕਰ ਰੂਪ ਸਕਲ ਤੈਂ ਗਾਵਾ॥ ਅਤਿ ਬਿਸਾਲ ਭੁਜ ਸੋਹਿ ਸੁਨਾਵਾ
ਸਿ ਸਬ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਜਿਸ ਸੋਊ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖੈ ਤੋਊ॥
ਜਨੇਉ ਪ੍ਰਿਯਾ ਤੋਰਿ ਚਤੁਰਾਈ ਜਹਿ ਸਿਸ ਕਹੋ ਸੋਇ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ
ਤਦ ਸੁਤ ਕਹੀ ਗੂਢ ਮਿਗਲੋਚਨ ਸਾਂਝ ਭਏ ਸੁਖ ਦਾਨ ਤਜੇ ਸੋਚਨ
ਮੰਦੋਦਰੀ ਮਨ ਮਹਿ ਜਾਨ ਤਜਉ ਪ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਿ ਕਾਲ ਬਸ ਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਭਜਉ

ਦੋ: ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜਲਪ ਸਕਲ ਨਿਸਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਦਸ ਕੰਧ॥
ਸਭਾ ਅਸੰਕ ਸੁ ਲੰਕਪਤਿ ਸਭਾ ਗਯੋ ਮਦ ਅੰਧ॥ ॥ ੧੬

ਸੋ: ਫੂਲੈ ਫਲੈ ਨ ਬੇਤ ਜਦਪਿ ਸੁਧਾ ਬਰਖਹਿ ਜਲਦ॥ ॥
ਮੂਰਖ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਚੇਤ ਜੌ ਗੁਰ ਮਿਲਹਿ ਬਿਰੰਚਿ ਸਮ॥ ੨

॥ ਅਥ ਅੰਗਦ ਪਰਵ ॥

ਦੋ: ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸਹਿਤ ਦਸਾਨਨ ਚਢਿਉ ਧਵਰਹਰ ਜਾਇ॥
ਸਾਰਨ ਕਹਿ ਤੁਝ ਰਾਜ ਸਨ ਦੇਖਹੁ ਕਪਿ ਸਮੁਦਾਇ॥

ਜਿਹ ਕੇ ਸਿੰਘਨਾਦ ਕਿਲਕਾਰੀ ਸਭ ਭਾਲ ਉਨਤ ਸੰਚਾਰੀ
ਸਹੰਸ ਕੋਟਿ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲਵੰਤੇ • ਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਨਰ ਧਰਿ ਮਾਨ
ਕਹ ਅਜੀਤ ਏ ਸਹਜ ਅਸੰਕਾ ਨਾਦ ਸੁਨੇ ਕਾਂਪੈ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕਾ॥
ਨਲ ਨਿਰਖਹੁ ਇਨ ਕੇ ਲੰਗੂਰੇ ਜਿਨ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਜਿਉਂ ਘਨ ਪੂਰੇ
ਬਿਸਕਰਮਾ ਕੇ ਸੁਤ ਗੁਣ ਖਾਨੀ ਇਨ ਪਰਸੇ ਪਗ ਸਿਲ ਉਤਰਾਨੀ
ਬਸਹਿ ਤਾਮ੍ਰਗਿਰਿ ਕੰਦਰ ਮਾਹੀਂ ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਿਮਲ ਜਲ ਪਾਹੀਂ॥
ਅਤਿ ਬਲ ਆਗੇ ਧਾਵਹਿ ਬੀਰ ਇਨ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਰਘੁਬੀਰ •
ਕਰਹਿ ਅਮਨ ਕਰ ਸੰਗਰ ਧੀਰ • ਕਜਲ ਬਰਨ ਨਾਮ ਨਲ ਨੀਲ •

ਦੋ: ਪਦਮ ਅਠਾਰਹ ਕਪਿ ਕਟਕ ਚਲਹਿ ਇਨ ਕੀ ਛਾਂਹ
ਨਿਜ ਕਰ ਸੁਰਤਿ ਸੁਮਨ ਲੈ ਰਘੁਪਤਿ ਪੂਜੀ ਜਾਹ॥

ਜਾ ਕੈ ਆਵਤ ਅਚਲ ਸਮਾਨ ਜਿਨ ਕੇ ਤਾਰ ਰੂਪ ਪਰਮਾਨ •
ਜਾਮਵੰਤ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰ ਡਰਹੀ ਅੰਗਦ ਨਿਕਟ ਸਿਧਿ ਬਰ ਧਰਹੀ
ਰਘੂ ਕਮਲ ਦਲ ਸਮ ਸਬ ਦੇਗ ਜਿਨ ਪਿਕ ਸੇਉ ਸੰਧਿਆ ਕਰ ਮੇਗ

ਰਤੈ ਮੇਦਨੀ ਮੂੰਛ ਭੁਵਾਈ॥ ਲੰਕਾ ਸੋਹ ਚਿਤਵ ਜਨੁ ਖਾਈ॥
ਭ੍ਰਾਤਾ ਸੁਅਨ ਬਾਲਿ ਕੇ ਜਾਏ॥ ਅਤਿ ਜੁਝਾਰ ਰਘੁਪਤਿ ਮਨ ਭਾਏ॥
ਪ੍ਰਿਦ ਜਗਾਲ ਇਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਨੂ॥ ਪੰਚ ਪਚਾਸ ਕੋਟਿ ਨਿਕਰ ਪ੍ਰਮਾਨੂ॥
ਕਰੈ ਬੰਜ ਬਾਸਵ ਕਰ ਭੰਗਾ॥ ਉਦਿਆਚਲ ਕਹੰ ਲੇਹਿ ਉਛੰਗਾ॥
ਪਰਮ ਚਤੁਰ ਸੇਨਪ ਇਹ ਲਾਗੀ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤ ਬਡਭਾਗੀ॥

ਦੋ: ॥ਪਾਉ ਧਰਾ ਧਰ ਚਾਪ ਪੰਨਗ ਹੋਇ ਅਕਾਜ॥
॥ਸੈਨ ਅਗ੍ਰ ਸੁਰ ਦੇਖਿਯ ਸਹਿ ਅੰਗਦ ਜੁਵਰਾਜ॥

ਸਾ ਜੋ ਸ੍ਵੇਤ ਵਰਣ ਤਨੁ ਰੇਖਾ॥ ਅਨਹੁ ਰਜਤ ਗਿਰਿ ਸਿੰਗ ਬਿਸੇਖਾ॥
ਦੀਰਘ ਕੇਸ ਦਾਰੁਣ ਭੁਜ ਚੰਡਾ॥ ਚਲਤ ਚਪਲ ਬਲ ਜੁਧ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥
ਵਾਸ ਕਰੈ ਜਲ ਨਿਧਿ ਕੇ ਤੀਰਾ॥ ਪਾਨ ਕਰੈ ਗੋਮਤੀ ਸੁ ਨੀਰਾ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੇਰ ਅਧਿਕਾਰੀ॥ ਸਬਲ ਜੂਹ ਅਹਰਦੇ ਸੰਵਾਰੀ॥
ਜਨਮਤ ਚੰਦ੍ਰ ਗਿਰਿ ਕਾਨਨ ਉਤ੍ਰਾਨਾ॥ ਇਹ ਕਰ ਮੂੰਹ ਧਾਰਬ ਜਥਾ ਜਾਨ॥
ਨਿਰਖ ਰਾਗਾ ਨਰਾਕ ਸਮਿ ਸੋਹਾ॥ ਸਿਸੁ ਅਜਾਨ ਤੇ ਹੈ ਲਾਗਿ ਮੋਹਾ॥
ਧਰਣੀ ਧਸਕਿ ਮੂਰਨ ਜਬ ਉਠਿ ਦੇਉ॥ ਸੰਤਰਿ ਜੋਜਨ ਤੇ ਪੁਨਾ ਫਿਰਿ ਭੂ॥

ਦੋ: ॥ਕੋਟਿ ਪੰਚ ਸਤ ਮਰਕਟ ਫਿਰੈ ਸਰ ਬਦਾ ਸਾਥ॥
॥ਕਾਲਹੁ ਤੇ ਰਣ ਲਰਿ ਸਕੇ ਕੁਮਦ ਨਾਮ ਕਪਿ ਨਾਥ॥

ਜੋ ਦੇਖਹੁ ਜੋ ਚਤੁਰ ਦਿਸ ਭ੍ਰਮਤੋ॥ ਅਨਹੁ ਲੰਕ ਸਾਵਨ ਘਨ ਉਮਤੋ॥
ਆਗੂ ਪੀਛੂ ਦਸ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿ॥ ਸਿਲਾ ਸਿੰਗ ਤਰ ਤੋਰਤ ਆਵਹਿ॥
ਸਹਸ ਨਾਗ ਬਲ ਸਬਹਿ ਸਮਾਨਾ॥ ਸਿਖੁ ਪਚਾਸ ਇਨ ਕਰ ਪਰਮਾਨਾ॥
ਬਾਜੀ ਮੁਗੀ ਬਾਸ ਇਨ ਕੇਰੀ॥ ਸਮਰ ਕਰਤ ਦਿ ਜਿਨ ਪੀਠ ਨ ਫੇਰੀ॥
ਤੀਖਣ ਦੰਤ ਨਖ ਜੁਧ ਧਾਰੀ॥ ਦੂੰਦ ਜੁਧ ਜੋ ਜਾਨਹਿ ਭਾਰੀ॥
ਧੂਮ੍ਰ ਕੇਤੁ ਜੂਥਪ ਇਨ ਕੇਰਾ॥ ਲੰਕਾ ਨਿਕਟ ਕੀਨ ਜਿਹ ਡੇਰਾ॥
ਇਹੁ ਕਹੁ ਜੋਰ ਬਲ ਜਾਮਵੰਤਾ॥ ਤਿਨਿ ਕੇ ਬਲ ਕਰ ਪਾਵ ਕੋ ਅੰਤਾ॥
ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਕੇ ਜੁਝੇ ਤਾਹੀ॥ ਧਰਾ ਹੋਇ ਕਰ ਕੰਦਰ ਜਾਹੀ॥
ਬਸੈ ਅਸੰਕ ਨਰਮਦਾ ਤੀਰਾ॥ ਅਸਨ ਸਮਾਨ ਅਭੇਦ ਸਰੀਰ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਚਿਵ ਸੁਕੰਠ ਰਾਜ ਕਰ ਰਘੁਬਰ ਕਰ ਪ੍ਰਿਯ ਦਾਸ॥
ਸੋ ਜਨ ਮੰਦਿ ਜੋ ਜਾਹਿ ਰਣ ਚਾਹ ਜੀਤਨ ਕੀ ਆਸ॥

ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਜਹ ਸੁਭਟ ਅਪਾਰਾ ॥ਜਿਤ ਦੂਰਣ ਹੋਇ ਗਯਉ ਪ੍ਰਹਾਰਾ
ਸ੍ਵਾਤ ਅਰਣ ਮਰੀਚ ਜਸੁ ਫੂਟੀ ॥ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਰ ਤਮੀ ਚਹੁ ਫੂਟੀ
ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਅਰਬੁਦ ਇਨਕਰ ਜੂਹਾ ॥ਸਹਸ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸਮੂਹਾ॥
ਜਿਲ੍ਹ ਸੈਲ ਜੇ ਆਗੇ ਪਰਹੀਂ॥ ਧਾਵਨ ਮੰਦਿਰ ਗਾਦ ਸਮੰਕਰਹੀ
ਕੰਚਨ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ ਕੇ ਵਾਸੀ ॥ਇਨਕਰ ਜੂਥ ਨਾਥ ਅਬਿਨਾਸੀ
ਅਤਿ ਬਲ ਬਾਸਵ ਕਰ ਹਿਤ ਕਾਰੀ ॥ਸਖਾ ਸੁਕੰਠ ਕੇਰ ਸੁਖਕਾਰੀ॥
ਧਾਨ ਕਰੈ ਹੀਰਾ ਕਰ ਨੀਰਾ ॥ਪਰਬਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸਮਾਨ ਸਰੀਰਾ
ਛਿਨ ਛਿਨ ਸਿੰਧੁ ਨਾਦ ਜੋ ਹੋਈ ॥ਗਾਜਤ ਆਵਤ ਹੈ ਕਪਿ ਸੋਈ

ਦੋ: ॥ਗਜਸ ਤਿਹੂ ਅੰਡ ਗਲਿਤ ਗਜ ਬਲ ਕਰ ਨਹਿਨ ਅੰਤ
॥ਗਾਹ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕੇਸਰੀ ਸੂਵਨ ਜਾਸ ਹਨੁਮੰਤ॥

ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦੇਖਹੁ ਰਜ ਧਾਨੀ॥ ਜਨੁ ਕੁਰਾਲ ਲਾਗ ਸਤਤ ਉਰਾਨੀ
ਮਰਕਟ ਨਿਕਰ ਬਿਕਲ ਬਲ ਫੂਟੇ ॥ਆਵਤ ਉਦਧਿ ਕੂਲ ਜਨੁ ਛੂਟੇ।
ਇਹ ਦਲ ਜੂਥ ਨਾਥ ਜੋ ਅਹਈ ॥ਅਤਿ ਬਲਵੰਤ ਰਾਜ ਸੰਗਰ ਹਈ
ਕਪਿ ਕੇ ਰੂਪ ਅਨਲ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ਜੇਉਂ ਪਾਰਿ ਧਾਤੁ ਕੇ ਵਾਸੀ॥।
ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਅਭ ਸਮਰ ਬਿਪੱਛਾ • ॥ਮਹਾ ਬਲੀ ਦੋਉ ਗਾਦਜ ਗਾਵੱਛਾ •
ਜੇਊ ਗਰਜਤ ਅਤਿ ਰਣ ਧੀਰਾ ॥ਜਿਹਿ ਗੋ ਤ੍ਰਿਗ ਭਛ ਕਰ ਨੀਰਾ॥
ਸੰਤਰ ਸਨੀਸ ਨਗ ਬਲ ਜਾਹੀਂ ॥ਇਨ ਮਹਿ ਏਕ ਕਹੌਂ ਮੈਂ ਤਾਹੀ॥
ਅਪਰ ਬਲੀ ਗੰਧ ਮਾਦਨ ਨਾਮਾ ॥ਰਣ ਅਜੇਜ ਪ੍ਰਨਿ ਸਬ ਗੁਨ ਧਾਮਾ •

ਦੋ: ॥ਬਾਸਵ ਬਿਬੁਧ ਬ੍ਰਿੰਦ ਮਹਿ ਤੇਜਨ ਮਹਿ ਜਸ ਭਾਨ।
॥ਪਨਸ ਨਾਮ ਜਹ ਬਾਨਰ ਅਤਿ ਬਲ ਨੀਤਿ ਨਿਧਾਨ।

ਜਾਹਿ ਜੋ ਕੁਮਦ ਧਬ ਸਮ ਦੇਹਾ ॥ਜਾਸ ਕੇਲਾਸ ਸੁਦਰ ਕਰ ਮੇਹਾ॥
ਲੋਚਨ ਮਸ੍ਰਿ ਪਿੰਗਲ ਅਤਿ ਲੋਨੇ ॥ਕਾਮ ਰੂਪ ਚਿਤ ਵਤ ਚਹੂ ਕੋਨੇ॥
ਲੰਕਾ ਸੋਹ ਲੰਗੂਰ ਬਿਰਾਜੀ॥ ਗਰਜਤ ਪ੍ਰਲਯ ਮੇਘ ਕੀ ਨਾਈ

ਸੁਰਪਤਿ ਸਾਖ ਭੂਪ ਕਾਂਗ ਜੋਗੂ ਤਬ ਤੇ ਕਾਮ ਰੂਪ ਸਾਭੁ ਗਤੂ
ਅਸਪਦ ਇਹੁ ਸਨ ਕੀਨ੍ਹਿ ਨਿ ਬਾਈ ਕਰੈ ਸਦਾ ਜਾ ਵੈਦ ਸਹਾਈ॥ ॥
ਸਹਸੋ ਬੈਰ ਕਪਿ ਲਿਹਿ ਕੇ ਸੰਗਾ॥ ਰਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਸੇਤ ਬਾਨੂ ਰੰਗਾ॥
ਵਚਨ ਸਿਖ੍ਯਾ ਮਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨ ਨਾਹੀ ਅਪਰ ਬਾਲਿ ਜਨਹਿ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਦਰ ਦੂਰ ਸੈਲ ਸਦਨ ਇਹ ਕੇਰਾ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕਰ ਕੇਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਗਿਰਿ ਦਰ ਲਾਂਘਤ ਆਵਤੇ ਚਲਤ ਉਡਾਵਤ ਰੇਨੂ॥
॥ਤਨਹਿ ਤੇਜ ਇਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਤ੍ਰਾਤਾ ਤਨਯ ਸੁਖੇਨ॥

ਜਾ ਕਪਿ ਨਿਲਸਤ ਮਨਹੁ ਗਿਰਿ ਗੇਰੂ ਦਿਨ ਮੁਖ ਛਬਿ ਜਾਸਿ ਲਸਤ ਸੁਮੇਰੂ
ਜੋਧੇ ਕਪਿ ਮੁਖ ਅਨਲ ਭੋਜੇਰਿ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਰਿ ਹਿਲਾਗੈ ਆਵਤ ਹਿ ਬਾਰੀ
ਅੰਗਦ ਨਾਮ ਜਨਮ ਜਸ ਭਾਗਊ ਭੂਪਤਿ ਜਨਨਿ ਸਨ ਅਰਤ ਸਠ ਗਊ
ਤੇਹਿ ਬ੍ਰਹ ਸੁ ਪਰ ਅਤੁਲ ਬਲਧਾਰੂ ਮਨਜਾ ਰਤ ਦ੍ਰਾਸਤ ਉਤ ਚਿਤ ਚਾਰੂ
ਬਾਲ ਅਰਤ ਲਖਿ ਗਗਨ ਉਡਾਨਾ ਗਿ ਜੋਸਿ ਤਨ ਜਾਸ ਦਤ ਬਜਾਨਾ
ਮਾਰਿਉ ਬੰਸ੍ਰ ਚਿਬੁਕ ਭੁਏ ਦੇਢੀ ਗੋਪਿ ਪਵਨ ਸਮੀਰ ਸਮ ਬੇਢੀ
ਦੇਵ ਬਿਕਲ ਹੋਇ ਉਸਤੁਤਿ ਕੀਨ੍ਹੀ ਕੁਲਿਸ ਹੋਉ ਤਨੁ ਅਜ ਬਰ ਦੀਨ੍ਹਾ
ਬਿਦਿਆ ਪਵਨ ਭਾਨ ਕੇ ਪਾਹੀ॥ ਉਲਟੀ ਗਤਿ ਰਵਿ ਆਗੇ ਜਾਹੀ
ਬਾਰਿਧਿ ਲਾਂਘਉ ਗੋਪਦ ਜੈਸੇ॥ ਜਿਹ ਕਪੀਸ ਸਨ ਸੁਮਰਤ ਕੈਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਅੰਬਰ ਪੀਤ ਕਾਲ ਕਟਿ ਬਦਨ ਤੇਜ ਅਤਿ ਰਾਜ॥
॥ਪਵਨ ਤੇ ਬੇਗ ਅਧਕ ਜਨੁ ਅਨਲ ਨਿਤੰਬ ਸੁਭੂਜ॥

ਅਨਾ ਸਾਕੁ ਸੁਮ ਵਰਨ ਤਨੁ ਰੇਖਾ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਣ ਧਰੇ ਨਰ ਦੇਖਾ॥ ॥
ਮਤ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ਸੁੰਡ ਭੁਜ ਦੀਰਘ ਸੁਲਖ ਬਾਣ ਅਸ ਧਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡਾ
ਉਰ ਬਿਸਾਲ ਅਤਿ ਉੰਨਤ ਕੰਧਰ ਗ੍ਰੀਵ ਰੇਖਾ ਪ੍ਰਮੋਦ ਵਰ॥ ॥
ਮੁਖ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਜੈਹੈ ਸਸਿ ਸਰੋਜ ਜਾ ਕਹੇ ਨ ਸੋਹੈ॥
ਦਸਨ ਪਾਂਤਿ ਕੀ ਕਾਂਤਿ ਕਹੈ ਕੋ ਲਲਕਤ ਮਨ ਪਦ ਜਾਹਿ ਲਖੈ ਕੋ
ਦੇਖਤ ਅਧਰਨ ਕੀ ਅਰੁਣਾਈ ਬਿੰਬਾ ਫਲ ਭੀ ਸੁਰ ਲਜਾਈ
ਸੁਕ ਤੁੰਡ ਹਿ ਨਾਸਕਾ ਲਜਾਵੈ॥ ਬਕੇ ਸੁ ਕਾਂਦਿ ਨਹਿ ਪਰਤਰ ਆਵੈ

੩੯੮ ਜੀਅ ਜਗ ਜਾਕੇ ਮੁਕਟ ਬਨਾਏ | ਭ੍ਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਤਿਲਕ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਜੇ

੫੧ ਦਛਨ ਦਿਸ ਲਛਮਨ ਬਲਬੀਰਾ | ॥ਰਾਮ ਬਾਹ ਸਮ ਅਤਿ ਰਣ ਧੀਰਾ

ਦੋ: ॥ਬਾਮ ਭਾਗ ਬਿਭੀਖਣੰ ਸਿਰ ਆਤ੍ਰਿ ਦੇਵ ਰਾਜਾ॥ ॥
॥ਦਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭ ਜਾਨਹਿ ਅਰ ਸਰ ਕਰਹਿ ਸੁਕਾਜਾ॥

ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਜਹ ਸੈਨ ਸੁਹਾਈ | ਭ੍ਰਾਵੇ ਮੋਘ ਘਦਾ ਜਨੁ ਛਾਈ॥
ਕੈਨਆ ਏਕ ਕੁਮ ਉਪਜਾਈ | ਜਿਨ ਭੂਰਿ ਅਭੁ ਰੂਪ ਲੁਕਾਈ॥
ਬਾਲ ਭਾਵ ਦਿਨਕਰ ਬਲ ਦੀਨ॰ | ॥ਤਿਭੁ ਜਨੀ ਬਾਸਵ ਗਤਿ ਕੀਨਾ
ਜਾਤਕ ਜਮਲ ਬੀਰ ਦੈ ਜਾਏ | ॥ਦੇਵ ਅੰਸ ਬਾਨਰ ਤਨੁ ਪਾਜੇ॥
ਕਿਸਿਕੰਧਾ ਪਰ ਇਨਕਰ ਬਾਨ॰ | ਮਹੇਂਦ੍ਰ ਸਰਿਸ ਮਹੁ ਬਨ ਉਦਿਆਨ
ਰਿਖਮੂਕ ਇਨ ਕਰ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ॥ | ਚਾਤੁਰ ਮਾਸ ਬਸੇ ਜਹੰ ਰਾਮਾ॥
ਬਾਲੀ ਜੇਸ਼ਟ ਰਾਮ ਹਣ ਮਾਰਾ॥ | ਜਾਹਿ ਕੰਠਿ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਰ॰
ਤਾਰਾ ਤਾਸੁ ਭਈ ਪਟਰਾਨੀ॥ | ਜਿਹਿ ਕਰ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਅਤਿਗਯਾਨੀ
ਸਹਸ ਸੰਖ ਕਰ ਅਰਬੁਦ ਏਕਾ॥ | ਅਰ ਬੁਦ ਸਹਸ ਖਿਖਿੰਦ ਬਿਬੇਕ॰
ਸਹਸ ਖਿੰਦ ਗਣ ਕਰ ਗਣ ਆਨਾ | ਮਹਾ ਪਦਮ ਤੇਹਿ ਕਰ ਪਰਿਮਾਨਾ
ਐਸੇ ਪਦਮ ਅਠਾਰਹਿ ਸਾਜਾ | ਬਿਰਾਜਹਿ ਭੂਪ ਰਾਮ ਕੇ ਕਾਜਾ
ਬੀਰ ਬੇਸ ਅਰੁ ਨਗਨ ਬਿਸਾਲਾ॰ | ॥ਕਿਤੁ ਕੀਟ ਸੋਤਿ ਨਹੀ ਮਾਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਹਨੁਮੰਤ ਸਾਠਿ ਸਹਸ ਬਲ ਸਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਸੀਵ
॥ਸੁਇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਸੋਭਿਤੇ ਜਾਹਿ ਰਾਜਾ ਸੁਗ੍ਰੀਵਾ॥
॥ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਦੇਖਾਏ ਸਾਰਨ ਕਪਿ ਦਲ ਜੂਹ
॥ਰਾਨੈ ਨ ਰਾਵਣ ਕਾਲ ਬਸ ਅਤਿ ਸੁਜਸ ਬਰਸਮੂਹ

॥ ਇਤਿ ॥

ਇਹਾਂ ਪ੍ਰਾਤ ਜਾਗੇ ਰਘੁਰਾਈ | ॥ਪੂਛਾ ਮਤ ਸਭ ਸਚਿਵ ਬੁਲਾਈ
ਕਹਹੁ ਬੇਗ ਕਾ ਕਰਯ ਉਪਾਈ | ਜਾਮਵੰਤ ਕਹਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ
ਸੁਨਹੁ ਸਰਬੱਗ ਸਕਲ ਉਰਬਾਸੀ | ॥ਸਰਬ ਰੂਪ ਸਭ ਰਹਤ ਉਦਾਸੀ
ਮੰਤ੍ਰ ਕਹਉ ਨਿਜ ਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰਾ॰ | ॥ਦੂਤ ਪਠਾਇਯ ਬਾਲਿਕੁਮਾਰਾ

ਨੀਕ ਮੰਤ੍ਰ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮਾਨਾ। ਅੰਗਦ ਸਨ ਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ।
ਬਾਲਿਤਨਯ ਬੁਧਿ ਬਲ ਗੁਨਧਾਮ। ਲੰਕਾ ਜਾਹੁ ਤਾਤ ਮਮ ਕਾਮਾ।
ਬਹੁਤ ਬੁਝਾਇ ਤੁਮਹਿ ਕਾ ਕਹਊਂ। ਪਰਮ ਚਤੁਰ ਮੈ ਜਾਨਤ ਅਹਊਂ।
ਕਾਜ ਹਮਾਰ ਤਾਸੁ ਹਿਤ ਹੋਈ। ਰਿਪੁ ਸਨ ਕਰਹੁ ਬਤਕਹੀ ਸੋਈ।

ਸੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਿਆ ਧਰ ਸੀਸ, ਚਰਨ ਬੰਦਿ ਅੰਗਦ ਕਹਿਉ।
ਸੋਇ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਈਸ, ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾ ਪਰ ਕਰਹਿ।
ਸ੍ਵਯੰ ਸਿੱਧ ਸਬ ਕਾਜ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਆਦਰ ਦਯਊ।
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਜੁਵਰਾਜ ਤਨੁ ਪੁਲਕਿਤ ਹਰਖਿਤ ਹਿਯਊ। ੩

ਬੰਦਿ ਚਰਨ ਉਰ ਧਰਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ। ਅੰਗਦ ਚਲੇਉ ਸਬਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ।
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਸਹਜ ਅਸੰਕਾ। ਰਨ ਬਾਂਕੁਰਾ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਬੰਕਾ।
ਪੁਰ ਪੈਠਤ ਰਾਵਣ ਕਰ ਬੇਟਾ। ਖੇਲਤ ਰਹਾ ਸੋ ਹੋਇ ਗਏ ਭੇਂਟਾ।
ਬਾਤਹਿ ਬਾਤ ਕਰਖ ਬਢਿ ਆਈ। ਜੁਗਲ ਅਤੁਲ ਬਲ ਪੁਨਿ ਤਰੁਨਾਈ।
ਤਿਹ ਅੰਗਦ ਕਹਿ ਲਾਤ ਉਠਾਈ। ਗਹਿ ਪਦ ਪਟਕਉ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਮਾਈ।
ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਰ ਦੇਖਿ ਭਟ ਭਾਰੀ। ਜਹਁ ਤਹਁ ਚਲੇ ਨ ਸਕਹਿ ਪੁਕਾਰੀ।
ਏਕ ਏਕ ਸਨ ਮਰਮ ਨ ਕਹਹੀ। ਸਮੁਝਿ ਤਾਸੁ ਬਧ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹਹੀਂ।
ਭਯਉ ਕੁਲਾਹਲ ਨਗਰ ਮਝਾਰੀ। ਆਵਾ ਕਪਿ ਲੰਕਾ ਜਿਹ ਜਾਰੀ।
ਅਬ ਧੌਂ ਕਹਾ ਕਰਹਿ ਕਰਤਾਰਾ। ਅਤਿ ਸਭੀਤ ਸਬ ਕਰਹਿ ਬਿਚਾਰਾ।
ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਮਗੁ ਦੇਹਿ ਬਤਾਈ। ਜਿਹ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋ ਜਾਹਿ ਸੁਖਾਈ।

ਦੋ: ਗਯੋ ਸਭਾ ਦਰਬਾਰ ਤਬ ਸੁਮਿਰਿ ਰਾਮ ਪਦ ਕੰਜ।
ਸਿੰਘ ਠਵਨਿ ਇਤ ਉਤ ਚਿਤੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਬਲ ਪੁੰਜ। ੧੮

ਤੁਰਤ ਨਿਸਾਚਰ ਏਕ ਪਠਾਵਾ। ਸਮਾਚਾਰ ਰਾਵਣਹਿ ਜਨਾਵਾ।
ਸੁਨਤ ਬਿਹਸਿ ਬੋਲਉ ਦਸਸੀਸਾ। ਆਨਹੁ ਬੋਲਿ ਕਹਾ ਕਰ ਕੀਸਾ।
ਆਇਸ ਪਾਇ ਦੂਤ ਬਹੁ ਧਾਏ। ਕਪਿ ਕੁੰਜਰਹਿ ਬੋਲਿ ਲੈ ਆਏ।
ਅੰਗਦ ਦੇਖ ਦਸਾਨਨ ਬੈਸਾ। ਸਹਤ ਪ੍ਰਾਣ ਕੱਜਲ ਗਿਰ ਜੈਸਾ।
ਭੁਜਾ ਬਿਟਪ ਸਿਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸਮਾਨਾ। ਰੋਮਾਵਲੀ ਲਤਾ ਜਨੁ ਨਾਨਾ।

ਮੁਖ ਨਾਸਿਕਾ ਨਯਨ ਅਰੁ ਕਾਨਾ। ਗਿਰਿ ਕੰਦਰਾ ਖੋਹ ਅਨੁਮਾਨਾ॥
ਗਯਉ ਸਭਾ ਮਨ ਨੇਕੁ ਨ ਮੁਰਾ। ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਅਤਿ ਬਲ ਬਾਂਕੁਰਾ॥
ਉਠੀ ਸਭਾ ਸਭ ਕਪਿ ਕਹੁੰ ਦੇਖੀ। ਰਾਵਣ ਉਰ ਭਾ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਸੇਖੀ॥

ਦੋ: ਜਥਾ ਮਤ ਗਜ ਜੂਥ ਮਹਿ ਪੰਚਾਨਨ ਚਲਿ ਜਾਇ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੰਭਾਰਿ ਉਰ ਬੈਠ ਸਭਾ ਸਿਰ ਨਾਇ॥ ੧੯

ਕਹਿ ਦਸਕੰਧ ਕਵਨ ਤੈਂ ਬੰਦਰ। ਮੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਦੂਤ ਦਸਕੰਧਰ॥
ਮਮ ਜਨਕਹਿ ਤੋਹਿ ਰਹੀ ਮਿਤਾਈ। ਤਵ ਹਿਤ ਕਾਰਨ ਆਯਉ ਭਾਈ॥
ਉਤਮ ਕੁਲ ਪੁਲਸਤਿ ਕਰ ਨਾਤੀ। ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਪੂਜਹਿ ਬਹੁ ਭਾਤੀ॥
ਬਰ ਪਾਯਉ ਕੀਨ੍ਹਿਉ ਸਭ ਕਾਜਾ। ਜੀਤੇ ਲੋਕਪਾਲ ਸੁਰ ਰਾਜਾ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਅਭਿਮਾਨ ਮੋਹ ਬਸ ਕਿੰਬਾ। ਹਰਿ ਆਨੀਹ ਸੀਤਾ ਜਗਦੰਬਾ॥
ਅਬ ਸੁਭ ਕਹਾ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਮੋਰਾ। ਸਬ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤੋਰਾ॥
ਦਸਨ ਗਹਹੁ ਤ੍ਰਿਨ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰੀ। ਪਰਿਜਨ ਸੰਗ ਸਹਿਤ ਨਿਜ ਨਾਰੀ॥
ਸਾਦਰ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਆਗੇ। ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਚਲਹੁ ਸਕਲ ਭੈ ਤ੍ਯਾਗੇ॥

ਦੋ: ਪ੍ਰਨਤ ਪਾਲ ਰਘੁਬੰਸ ਮਨਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਅਬ ਮੋਹਿ॥
ਸੁਨਤ ਤਹਿ ਆਰਤ ਬਚਨ ਪ੍ਰਭੁ ਅਭਯ ਕਰਹਿਗੇ ਤੋਹਿ॥ ੨੦

ਰੇ ਕਪਿ ਪੋਚ ਬੋਲਿ ਸੰਭਾਰੀ। ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਜਾਨਹਿ ਮੋਹਿ ਸੁਰਾਰੀ॥
ਕਹੁ ਨਿਜ ਨਾਮ ਜਨਕ ਕਰ ਭਾਈ। ਕਿਹਿ ਨਾਤੇ ਮਾਨਿਯੇ ਮਿਤਾਈ॥
ਅੰਗਦ ਨਾਮ ਬਾਲਿ ਕਰ ਬੇਟਾ। ਤਾਸੋਂ ਕਬਹੁੰ ਭਈ ਹੁਇ ਭੇਟਾ॥
ਅੰਗਦ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਕੁਚਾਨਾ। ਰਹਾ ਬਾਲਿ ਬਾਨਰ ਮੈਂ ਜਾਨਾ॥
ਅੰਗਦ ਤਹੀ ਬਾਲਿ ਕਰ ਬਾਲਕ। ਉਪਜਯੋ ਬੰਸ ਅਨਲ ਕੁਲ ਘਾਲਕ॥
ਗਰਭ ਨ ਗਯਉ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤੁਮ ਜਾਯੇ। ਨਿਜ ਮੁਖ ਤਾਪਸ ਦੂਤ ਕਹਾਯੇ॥
ਅਬ ਕਹੁ ਕੁਸਲ ਬਾਲਿ ਕਹੰ ਅਹਈ। ਬਿਹੰਸਿ ਬਚਨ ਤਬ ਅੰਗਦ ਕਹਈ॥
ਦਿਨ ਦਸ ਗਏ ਬਾਲਿ ਪਹੰ ਜਾਈ। ਬੂਝੇਹੁ ਕੁਸਲ ਸਖਾ ਉਰ ਲਾਈ॥
ਰਾਮ ਬਿਰੋਧ ਕੁਸਲ ਜਸ ਹੋਈ। ਸੋ ਸਬ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਇਹਿ ਸੋਈ॥
ਸੁਨ ਸਠ ਭੇਦ ਹੋਇ ਮਨ ਤਾਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਹਿ ਜਾਕੇ॥

ਦੋ: ॥ਹਮ ਕੁਲ ਘਾਲਕ ਸਤ੍ਯ ਤੁਮ ਕੁਲ ਪਾਲਕ ਦਸ ਸੀਸ॥
॥ਅੰਧਉ ਬਧਿਰ ਨ ਅਸ ਕਹਹਿੰ ਨਯਨ ਕਾਨ ਤਵ ਬੀਸ॥

ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਮੁਦਾਈ ॥ਚਾਹਤ ਜਾਸੁ ਚਰਨ ਸੇਵਕਾਈ
ਤਾਸੁ ਦੂਤ ਹੋਇ ਹਮ ਕੁਲ ਬੋਰਾ॥ ਐਸੀਂ ਮਤਿ ਉਰ ਬਿਹਰ ਨ ਤੋਰਾ॥
ਸੁਨਿ ਕਠੋਰ ਬਾਨੀ ਕਪਿ ਕੇਰੀ ॥ਕਹਤ ਦਸਾਨਨ ਨਯਨ ਤਰੇਰੀ
ਖਲ ਤਵ ਬਚਨ ਕਠਿਨ ਮੈਂ ਸਹਊਂ ॥ਨੀਤਿ ਧਰਮ ਮੈਂ ਜਾਨਤ ਅਹਊਂ
ਕਹਿ ਕਪਿ ਧਰਮ ਸੀਲਤਾ ਤੋਰੀ ॥ਹਮਹਿ ਸੁਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰੀ
ਦੇਖਿਉ ਨਯਨ ਦੂਤ ਰਖਵਾਰੀ॥ ਬੂਡਿ ਨ ਮਰਹੁ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ
ਨਾਕ ਕਾਨ ਬਿਨ ਭਗਿਨਿ ਨਿਹਾਰੀ ਛਿਮਾ ਕੀਨਿ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਚਾਰੀ
ਧਰਮ ਸੀਲਤਾ ਤਵ ਜਗ ਜਾਗੀ ॥ਪਾਵਾ ਦਰਸ ਹਮਹਿ ਬਡਭਾਗੀ

ਦੋ: ॥ਜਨਿ ਜਲਪਸਿ ਜੜ ਜੰਤੁ ਕਪਿ ਸਠ ਬਿਲੋਕਿ ਮਮ ਬਾਹੁ
॥ਲੋਕਪਾਲ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਸਸਿ ਗ੍ਰਸਨ ਹੇਤੁ ਸਭ ਰਾਹੁ॥
॥ਪੁਨਿ ਨਭ ਸਰ ਮਮ ਕਰ ਨਿਕਰ ਕਮਲਨਿ ਪਰ ਕਰਿ ਬਾਸ॥
॥ਸੋਭਿਤ ਭਯਉ ਮਰਾਲ ਇਵ ਸੰਭੁ ਸਹਿਤ ਕੈਲਾਸ॥ ॥੨੨

ਤੁਮਰੇ ਕਟਕ ਮਾਹਿ ਸੁਨ ਅੰਗਦ ਮੋ ਸਨ ਭਿਰਹਿ ਕਵਨ ਜੋਧਾ ਬਦ
ਤਵ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਰਿ ਬਿਰਹੁ ਬਲ ਹੀਨਾ ॥ਅਨੁਜ ਤਾਸੁ ਦੁਖ ਦੁਖਤ ਮਲੀਨਾ
ਤੁਮ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੂਲ ਦ੍ਰੁਮ ਦੋਊ॥ ਅੰਨੁਜ ਹਮਾਰ ਭੀਰੁ ਅਤਿ ਸੋਊ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਤਿ ਬੂਢਾ॥ ਸੋ ਕਿਮਿ ਹੋਇ ਸਮਰ ਆਰੂਢਾ॥
ਸਿਲਪ ਕਰਮ ਜਾਨਤ ਨਲ ਨੀਲਾ ਹੈ ਕਪਿ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲ ਸੀਲਾ
ਆਵਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨਗਰ ਜਿਹ ਜਾਰਾ॥ ਸੁਨਿ ਹਸਿ ਬੋਲਿਉ ਬਾਲ ਕੁਮਾਰ
ਸਤ੍ਯ ਬਚਨ ਕਹਿ ਨਿਸਚਰ ਨਾਹਾ ॥ਸਾਚਹੁ ਕੀਸ ਕੀਨ ਪੁਰ ਦਾਹਾ
ਰਾਵਣ ਨਗਰ ਅਲਪ ਕਪਿ ਦਹਈ ॥ਕਿਅਸ ਝੂਠਿ ਕਹੈਂ ਕੋ ਸੁਨਈ॥
ਜੋ ਅਤਿ ਸੁਭਟ ਸਰਾਹੁ ਰਾਵਨਾ॥ ਸੋ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੇਰ ਲਘੁ ਧਾਵਨਾ॥
ਚਲੈ ਬਹੁਤ ਸੋ ਬੀਰ ਨ ਹੋਈ॥ ਪਠਵਾ ਖਬਰ ਲੇਨ ਹਮ ਸੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਅਬ ਜਾਨਾ ਪੁਰ ਦਾਹਿਉ ਕਪਿ ਬਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਪਾਇ

॥ਗਯਉ ਨ ਫਿਰਿ ਨਿਜ ਨਾਥ ਪਹਿ ਤੇਹਿ ਭ੍ਰਮ ਰਹੇਉ ਲੁਕਾਇ
॥ਸਤ੍ਯ ਕਹਹਿ ਦਸਕੰਠ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ਨ ਸੁਨਿ ਕਛੁ ਕੋਹ॥
॥ਕੋਉ ਨ ਹਮਾਰੇ ਕਟਕ ਅਸ ਤੁਮ ਸਨ ਲਰਤ ਜੋ ਸੋਹ॥
॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਰੋਧ ਸਮਾਨ ਸਨ ਕਰਿਯ ਨੀਤਿ ਅਸ ਆਹਿ
॥ਜੌ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਬਧ ਮੇਡਕਨਿ ਭਲੋ ਕਹੈ ਕੋ ਤਾਹਿ॥
॥ਜਦ੍ਯਪਿ ਲਘੁਤਾ ਰਾਮ ਕਹਿ ਤੋਹਿ ਬਧੇ ਬਡ ਦੋਖ॥
॥ਤਦਪਿ ਕਠਿਨ ਦਸਕੰਠ ਸੁਨ ਛਤ੍ਰਿ ਜਾਤਿ ਕਰ ਰੋਖ॥ ੨੩

॥ਹੰਸਿ ਬੋਲਿਓ ਦਸਮੌਲਿ ਤਬ ਕਪਿ ਕਰ ਗੁਣ ਬਡ ਏਕ
॥ਜੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਤਾਸ ਹਿਤ ਕਰੈ ਉਪਾਯ ਅਨੇਕ॥ ੨੪

ਧੰਨ੍ਯ ਕੀਸ ਜੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਜਾ ॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਾਚਹਿ ਪਰਹਰਿ ਲਾਜਾ
ਨਾਚਿ ਕੂਦ ਕਰ ਲੋਗ ਰਿਝਾਈ ॥ਪਤਿ ਹਿਤ ਕਰਤਿ ਧਰਮ ਨਿਪੁਣਾਈ
ਅੰਗਦ ਸ੍ਵਾਮਿ ਭਗਤ ਤਵ ਜਾਤੀ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਣ ਕਸ ਨ ਕਹਸਿ ਇਹਿ ਭਾਤੀ
ਮੈ ਗੁਣ ਗਾਹਕ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨਾ ॥ਤਵ ਕਟ ਬਚਨ ਕਰੌਂ ਨਹਿ ਕਾਨ
ਕਹਿ ਕਪਿ ਤਵ ਗੁਣ ਗਾਹਕ ਤਾਈ ॥ਸਤ੍ਯ ਪਵਨ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਸੁਨਾਈ
ਬਨ ਬਿਧੰਸਿ ਸੁਤ ਬਧਿ ਪੁਰ ਜਾਰ • ॥ਤਦਪਿ ਨ ਤੇਇ ਕ੍ਰਿਤ ਕਛੁ ਅਪਕਾਰ •
ਸੋਇ ਬਿਚਾਰ ਤਵ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਸੁਹਾਈ ॥ਦਸਕੰਧਰ ਮੈਂ ਕੀਨ ਢਿਠਾਈ॥
ਦੇਖਿਉ ਆਇ ਜੋ ਕਛੁ ਕਪਿ ਭਾਖ • ॥ਤੁਮਰੇ ਲਾਜ ਨ ਰੋਖ ਨ ਮਾਖਾ॥

ਦੋ:
॥ਬਕ੍ਰ ਉਕਤਿ ਧਨੁ ਬਚਨ ਸਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦਹੇਉ ਰਿਪੁ ਕੀਸ॥
॥ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਸਡਸਿਨ ਮਨੋ ਕਾਢਤ ਭਟ ਦਸਸੀਸ॥ ੨੫

ਜੌ ਅਸ ਮਤਿ ਪਿਤ ਖਾਯਉ ਕੀਸ • ॥ਕਹਿ ਅਸ ਬਚਨ ਹੰਸਾ ਦਸਸੀਸ •
ਪਿਤਹਿ ਖਾਇ ਖਾਤੇਉ ਅਬ ਤੋਹੀ ॥ਅਬਹੀ ਸਮੁਝ ਪਰਾ ਕਛੁ ਮੋਹੀ
ਬਾਲਿ ਬਿਮਲ ਜਸ ਭਾਜਨ ਜਾਨੀ ॥ਹਤੋਂ ਨ ਤੋਹਿ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ
ਕਹੁ ਰਾਵਣ ਰਾਵਣ ਜਗ ਕੇਤੇ॥ ਮੈਂ ਨਿਜ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨੇ ਸੁਨ ਜੇਤੇ॥
ਬਲਿ ਜੀਤਨ ਏਕ ਗਯਉ ਪਤਾਲ • ॥ਰਾਖਾ ਬਾਂਧ ਸਿਸੁਨ ਹਯਸਾਲਾ
ਖੇਲਹਿੰ ਬਾਲਕ ਮਾਰਹਿੰ ਜਾਈ ॥ਦਯਾ ਲਾਗਿ ਬਲਿ ਦੀਨ ਛੁਡਾਈ

ਏਕ ਬਹੋਰ ਸਹਸ ਭੁਜ ਦੇਖਾ॥ ਧਾਇ ਧਰਾ ਜਨੁ ਜੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ॥
ਕੌਤੁਕ ਲਾਗਿ ਭਵਨ ਲੈ ਆਵਾ॥ ਸੋ ਪੁਲਸਤਿ ਮੁਨਿ ਜਾਇ ਛੁਡਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਏਕ ਕਹਤ ਮੋਹਿ ਸਕੁਚ ਅਤਿ ਰਹਾ ਬਾਲਿ ਕੀ ਕਾਂਖ॥
॥ਇਨ ਮਹਿ ਰਾਵਣ ਕਵਨ ਤੁਮ ਸਤ੍ਯ ਕਹਹੁ ਤਜਿ ਮਾਖ॥ ੨੬

ਸੁਨੁ ਸਠ ਸੋਇ ਰਾਵਨ ਬਲਸੀਲਾ। ਹਰਗਿਰਿ ਜਾਨ ਜਾਸੁ ਭੁਜ ਲੀਲਾ।
ਜਾਨ ਉਮਾਪਤਿ ਜਾਸੁ ਸੁਰਾਈ॥ ਪੂਜੇ ਜੇਹਿ ਸਿਰ ਸੁਮਨ ਚਢਾਈ॥
ਸਿਰ ਸਰੋਜ ਨਿਜ ਕਰਨ ਉਤਾਰੀ। ਪੂਜੇ ਅਮਿਤ ਬਾਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ॥
ਭੁਜ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾਨਹਿ ਦਿਗਪਾਲਾ। ਸਠ ਅਜਹੂੰ ਜਿਨ ਕੇ ਉਰ ਸਾਲਾ।
ਜਾਨਹਿ ਦਿੱਗਜ ਉਰ ਕਠਿਨਾਈ। ਜਬ ਜਬ ਭਿਰਉਂ ਜਾਇ ਬਰਿਆਈ।
ਜਿਨ ਕੇ ਦਸਨ ਕਰਾਲ ਨ ਫੂਟੇ॥ ਉਰ ਲਾਗਤ ਮੂਲਕ ਇਵ ਟੂਟੇ।
ਜਾਸੁ ਚਲਤ ਡੋਲਤ ਇਮ ਧਰਨੀ। ਚੜ੍ਹਤ ਮੱਤ ਗਜ ਜਿਮ ਲਘੁ ਤਰਨੀ।
ਸੋਇ ਰਾਵਣ ਜਗ ਬਿਦਤ ਪ੍ਰਤਾਪੀ। ਸੁਨੇ ਨ ਸ੍ਰਵਨ ਅਲੀਕ ਪ੍ਰਲਾਪੀ।

ਦੋ: ॥ਤੇਹਿ ਰਾਵਣ ਕਹੁ ਲਘੁ ਕਹਸਿ ਨਰ ਕਰ ਕਰਸਿ ਬਖਾਨ॥
॥ਰੇ ਕਪਿ ਬਰਬਰ ਖਰਬ ਖਲ ਅਬ ਜਾਨਾ ਤਵ ਗਿਆਨ॥ ੨੭

ਸੁਨਿ ਅੰਗਦ ਸਕੋਪ ਕਹ ਬਾਨੀ। ਬੋਲੁ ਸੰਭਾਰਿ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਸਹਸਬਾਹੁ ਭੁਜ ਗਹਨ ਅਪਾਰਾ। ਦਹਨ ਅਨਲ ਸਮ ਜਾਸੁ ਕੁਠਾਰਾ।
ਜਾਸੁ ਪਰਸੁ ਸਾਗਰ ਖਰ ਧਾਰਾ। ਬੂਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਗਨਿਤ ਬਹੁ ਬਾਰਾ।
ਤਾਸੁ ਗਰਬ ਜਿਹਿ ਦੇਖਤ ਭਾਗਾ। ਸੋ ਨਰ ਕਿਮ ਦਸਸੀਸ ਅਭਾਗਾ।
ਰਾਮ ਮਨੁਜ ਕਸ ਰੇ ਸਠ ਬੰਗਾ। ਧਨ੍ਵੀ ਕਾਮ ਨਦੀ ਪੁਨਿ ਗੰਗਾ।
ਪਸੁ ਸੁਰਧੇਨੁ ਕਲਪਤਰੁ ਰੂਖ। ਅੰਨ ਦਾਨ ਅਰੁ ਰਸ ਪੀਯੂਖ।
ਬੈਨਤੇਯ ਖਗ ਅਹਿ ਸਹਸਾਨਨ। ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਪੁਨਿ ਉਪਲ ਦਸਾਨਨ।
ਸੁਨੁ ਮਤਿਮੰਦ ਲੋਕ ਬੈਕੁੰਠਾ। ਲਾਭ ਕਿ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਅਕੁੰਠਾ।

ਦੋ: ॥ਸੇਨ ਸਹਿਤ ਤਵ ਮਾਨ ਮਥਿ ਬਨ ਉਜਾਰਿ ਪੁਰ ਜਾਰਿ॥
॥ਕਸ ਰੇ ਸਠ ਹਨੁਮਾਨ ਕਪਿ ਗਯਉ ਜੁ ਤਵ ਸੁਤ ਮਾਰਿ॥ ੨੮

ਸੁਨੁ ਰਾਵਣ ਪਰਿਹਰਿ ਚਤੁਰਾਈ। ਭਜਸਿ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਰਘੁਰਾਈ।

ਜੌਂ ਖਲ ਭਯਸਿ ਰਾਮ ਕਰ ਦ੍ਰੋਹੀ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਕ ਰਾਖਿ ਨ ਤੋਹੀ॥
ਮੂਢ ਮਿਥ੍ਯਾ ਜਨਿ ਮਾਰਸਿ ਗਾਲਾ। ਰਾਮ ਬੈਰ ਹੋਇਹਿ ਅਸ ਹਾਲਾ॥
ਤਵ ਸਿਰ ਨਿਕਰ ਕਪਿਨ ਕੇ ਆਗੇ। ਪਰਿਹੈਂ ਧਰਨਿ ਰਾਮ ਸਰ ਲਾਗੇ॥
ਤੇ ਤਵ ਸਿਰ ਕੰਦੁਕ ਇਵ ਨਾਨਾ। ਖੇਲਹਿ ਭਾਲੁ ਕੀਸ ਚੌਗਾਨਾ॥
ਜਬਹਿੰ ਸਮਰ ਕੋਪਹਿ ਰਘੁਨਾਯਕ। ਛੁਟਹਿ ਅਤਿ ਕਰਾਲ ਬਹੁ ਸਾਯਕ।
ਤਬ ਕਿ ਚਲਿਹਿ ਅਸ ਗਾਲ ਤੁਮ੍ਹਾਰ। ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਭਜ ਰਾਮ ਉਦਾਰਾ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਵਣ ਪਰਜਰਾ। ਜਰਤ ਅਨਲ ਮਹਿ ਜਨੁ ਘ੍ਰਿਤ ਪਰਾ।

ਦੋ: ॥ਕੁੰਭਕਰਣ ਸਮ ਬੰਧੁ ਮਮ ਸੁਤ ਪ੍ਰਸਿਦ੍ਧ ਸਕ੍ਰਾਰਿ॥
ਮੋਰ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਸੁਨਿਸਿ ਨਹਿ ਜਿਤੇਉਂ ਚਰਾਚਰ ਝਾਰਿ॥ ੨੯

ਸਠ ਸਾਖਾਮ੍ਰਿਗ ਜੋਰਿ ਸਹਾਈ। ਬਾਂਧਾ ਸਿੰਧੁ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
ਲਾਘਹਿ ਖਗ ਅਨੇਕ ਬਾਰੀਸਾ। ਸੂਰ ਨ ਹੋਇ ਸੁਨਹੁ ਸਭ ਕੀਸਾ॥
ਮਮ ਭੁਜ ਸਾਗਰ ਜਲ ਬਲ ਪੂਰਾ। ਜਹਿ ਬੂਡੇ ਸੁਰ ਨਰ ਬਰ ਸੂਰਾ॥
ਬੀਸ ਪਯੋਧਿ ਅਗਾਧਿ ਅਪਾਰ। ਕੋ ਅਸ ਬੀਰ ਜੋ ਪਾਇਹਿ ਪਾਰਾ॥
ਦਿਗਪਾਲਨ ਮੈਂ ਨੀਰ ਭਰਾਵਾ। ਭੂਪ ਸੁਜਸ ਖਲ ਮੋਹਿ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਜੌ ਪੈ ਸਮਰ ਸੁਭਟ ਤਵ ਨਾਥਾ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹਸਿ ਜਾਸੁ ਗੁਨ ਗਾਥਾ।
ਤੌ ਬਸੀਠ ਪਠਵਤ ਕਿਹ ਕਾਜਾ। ਰਿਪੁ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਤ ਨਹਿ ਲਾਜਾ।
ਹਰਿਗਿਰਿ ਮਥਨ ਨਿਰਖੁ ਮਮ ਬਾਹੂ। ਪੁਨਿ ਸਠ ਕਪਿ ਨਿਜ ਸ੍ਵਾਮਿ ਸਰਾਹੂ॥

ਦੋ: ॥ਸੂਰ ਕਵਨ ਰਾਵਣ ਸਰਿਸ ਨਿਜ ਕਰ ਕਾਟੇ ਸੀਸਾ॥
ਹੋਮੇਉਂ ਅਨਲ ਮਹਿ ਬਾਰ ਬਹੁ ਹਰਖਿਤ ਸਾਖਿ ਗਿਰੀਸ॥ ੩੦

ਜਰਤ ਬਿਲੋਕਿਉਂ ਜਬਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਬਿਧਿ ਕੇ ਲਿਖੇ ਅੰਕ ਨਿਜ ਭਾਲਾ।
ਨਰ ਕੇ ਕਰ ਆਪਨ ਬਧ ਬਾਂਚੀ। ਹਸੇਉਂ ਜਾਨਿ ਬਿਧਿ ਗਿਰਾ ਅਸਾਂਚੀ।
ਸੋ ਮਨ ਸਮੁਝਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਹਿ ਮੋਰੇ॥ ਲਿਖਾ ਬਿਰੰਚਿ ਜਰਠ ਮਤਿ ਭੋਰੇ॥
ਆਨ ਬੀਰ ਕੇ ਸਠ ਮਮ ਆਗੇ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹਸਿ ਲਾਜ ਪਰਤਯਾਗੇ।
ਕਹ ਅੰਗਦ ਸਲੱਜ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਰਾਵਣ ਤੋਹਿ ਸਮਾਨ ਕੋਊ ਨਾਹੀ॥
ਲਾਜਵੰਤ ਤਵ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ॥ ਨਿਜ ਗੁਣ ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਹਸਿ ਨ ਕਾਊ

ਸਿਰ ਅਰ ਸੈਲ ਕਥਾ ਚਿਤ ਰਹੀ। ।ਤਾਤੇਂ ਬਾਰ ਬੀਸ ਤੈਂ ਕਹੀ।
ਸੋ ਭੁਜ ਬਲ ਰਾਖਿਉ ਉਰ ਘਾਲੀ ।ਜਿਤਿਉਂ ਸਹੰਸ ਬਾਹੁ ਬਲ ਬਲੀ
ਸੁਨ ਮਤਿ ਮੰਦ ਦੇਹੁ ਅਬ ਪੂਰਾ ਕਾਟੇ ਸੀਸੁ ਨ ਹੋਇਅ ਸੂਰਾ।
ਬਾਜੀਗਰ ਕਹੁ ਕਹਿਅ ਨ ਬੀਰਾ। ਕਾਟੈ ਨਿਜ ਕਰ ਸਕਲ ਸਰੀਰਾ।

ਦੋ: ।ਜਰਹਿ ਪਤੰਗ ਬਿਮੋਹ ਬਸ ਭਾਰ ਬਹਹਿ ਖਰ ਬ੍ਰਿੰਦ।
।ਤੇ ਨਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਵਹੀ ਸਮਝਿ ਦੇਖੁ ਮਤਿ ਮੰਦ।। ।। ੩੧

ਅਬ ਜਨ ਬਤ ਬਢਾਵ ਖਲ ਕਰਹੀ ।ਸੁਨ ਮਮ ਬਚਨ ਮਾਨ ਪਰਿਹਰਹੀ
ਦਸ ਮੁਖ ਮੈਂ ਨ ਬਸੀਠੀ ਆਯਉਂ ।ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਰਘੁਬੀਰ ਪਠਾਯਉਂ
ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਮ ਕਹਿਉ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ।ਨਹਿ ਗਜਾਰਿ ਜਸ ਬਧੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲਾ
ਮਨ ਮਹਿ ਸਮੁਝਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੇ ।ਸਹਿਉਂ ਕਠੋਰ ਬਚਨ ਸਠ ਤੇਰੇ।
ਨਾਹਿ ਤ ਕਰਿ ਮੁਖ ਭੰਜਨ ਤੋਰਾ। ਲੈ ਜਾਤਿਉਂ ਸੀਤਹਿ ਬਰ ਜੋਰਾ।
ਜਾਨਿਉਂ ਤਵ ਬਲ ਅਧਮ ਸੁਰਾਰੀ ।ਸੂਨੇ ਹਰਿ ਆਨੀ ਪਰ ਨਾਰੀ।
ਤੈਂ ਨਿਸਚਰ ਪਤਿ ਗਰਬ ਬਹੂਤਾ ਮੈਂ ਰਘੁਪਤਿ ਸੇਵਕ ਕਰ ਦੂਤਾ
ਜੌਂ ਨ ਰਾਮ ਅਪਮਾਨਹਿ ਡਰਊਂ। ਤੈਂ ਦੇਖਤ ਅਸ ਕੌਤੁਕ ਕਰਊਂ।

ਦੋ: ।ਤੋਹਿ ਪਟਕਿ ਮਹਿ ਸੈਨ ਹਤਿ ਚੌਪਟ ਕਰਿ ਤਵ ਗਾਉਂ।
।ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੇਤ ਸਠ ਜਨਕ ਸੁਤਹਿ ਲੈ ਜਾਉਂ।।। ੩੨

ਜੋ ਅਸ ਕਰਉਂ ਨ ਤਦਪਿ ਬਡਾਈ ।ਮੁਏ ਬਧੇ ਕਛੁ ਨਹਿ ਮਨਸਾਈ
ਕੌਲ ਕਾਮ ਬਸ ਕ੍ਰਿਪਨ ਬਿਮੂਢ ° ।ਅਤਿ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਅਜਸੀ ਅਤਿ ਬ੍ਰਿਧ °
ਸਦਾ ਰੋਗ ਬਸ, ਸੰਤਤ ਕ੍ਰੋਧੀ। ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਤ ਬਿਰੋਧੀ
ਤਨ ਪੋਖਕ ਨਿੰਦਕ ਅਘ ਖਾਨੀ ।ਅਨ ਜੀਵਨ ਸਮ ਚੌਦਹ ਪ੍ਰਾਨੀ
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਖਲ ਬਧੈਂ ਨ ਤੋਹੀ ।ਅਬ ਜਨਿ ਰਿਸ ਉਪਜਾਵਸਿ ਮੋਹੀ
ਸੁਨ ਸਕੋਪ ਕਹ ਨਿਸਚਰ ਨਾਥ ° ।ਅਧਰ ਦਸਨ ਦਸਿ ਮੀਜਤ ਹਾਥ °
ਰੇ ਕਪਿ ਪੋਚ ਮਰਣ ਅਬ ਚਹਸੀ ਛੋਟੇ ਬਦਨ ਬਾਤ ਬਡ ਕਹਸੀ
ਕਟ ਜਲਪਸਿ ਜੜ ਕਪਿ ਬਲ ਜਾਕੇ ।ਬੁਧਿ ਬਲ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨ ਤਾਕੇ

ਦੋ: ।ਅਗੁਣ ਅਮਾਨ ਬਿਚਾਰ ਤੋਹਿ ਦੀਨ ਪਿਤਾ ਬਨ ਬਾਸ

ਸੋ ਦੁਖ ਅਰੁ ਸੁਰਪਤੀ ਵਿਰਹੁ ਪ੍ਰਾਨਿ ਨਿਸ ਦਿਨ ਮਮ ਤ੍ਰਾਸ॥
ਜਿਨ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਗਰਬੁ ਤੋਹਿ ਐਸੇ ਮਨੁਜ ਅਨੇਕ॥
ਖਾਂਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਦਿਵਸ ਨਿਸ ਮੂੜ੍ਹ ਸਮਝੁ ਤਜ ਟੇਕ॥ ੩੩

ਜਬ ਤੇ ਕੀਨ ਰਾਮ ਕਰ ਨਿੰਦਾ। ਕ੍ਰੁਧਵੰਤ ਤਬ ਭਯੋ ਕਪਿੰਦਾ।
ਹਰਿ ਹਰ ਨਿੰਦਾ ਸੁਨਹਿ ਜੋ ਕਾਨਾ। ਹੋਇ ਪਾਪ ਗੋ ਘਾਤ ਸਮਾਨਾ।
ਕਟਕਟਾਇ ਕਪਿ ਕੁੰਜਰ ਭਾਰੀ। ਦੋਉ ਭੁਜਦੰਡ ਤਮਕਿ ਮਹਿ ਮਾਰੀ।
ਡੋਲਤ ਧਰਨਿ ਸਭਾਸਦ ਖਸੇ। ਚਲੇ ਭਾਗਿ ਭਯ ਮਾਰੁਤ ਗ੍ਰਸੇ।
ਗਿਰਤ ਦਸਾਨਨ ਉਠਾ ਸੰਭਾਰੀ। ਭੂਤਲ ਪਰੇ ਮੁਕਟ ਖਟ ਚਾਰੀ।
ਕਛੁ ਨਿਜ ਕਰ ਲੈ ਸਿਰਨ ਸੰਭਾਰੇ। ਕਛੁ ਅੰਗਦ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸ ਪਵਾਰੇ।
ਆਵਤ ਮੁਕਟ ਦੇਖ ਕਪਿ ਭਾਗੇ। ਦਿਨਹੀ ਲੂਕ ਪਰਨ ਬਿਧਿ ਲਾਗੇ।
ਕੈ ਰਾਵਨ ਕਰ ਕੋਪ ਚਲਾਏ। ਕੁਲਿਸ ਚਾਰ ਆਵਤ ਅਤਿ ਧਾਏ।
ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹੰਸ ਜਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਹੂ। ਲੂਕ ਨ ਅਸਨਿ ਕੇਤੁ ਨਹਿ ਰਾਹੂ।
ਏ ਕਿਰੀਟ ਦਸ ਕੰਧਰ ਕੇਰੇ। ਆਵਤ ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ।

ਦੋ: ॥ਕੂਦ ਗਹੇ ਕਰ ਪਵਨ ਸੁਤ ਆਨਿ ਧਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸ॥
ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਹਿ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਦਿਨ ਕਰ ਸਰਸ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ੩੪

ਉਹਾਂ ਕਹਤ ਦਸ ਕੰਧਰ ਰਿਸਾਈ। ਧਰ ਮਾਰਹੁ ਕਪਿ ਭਾਗ ਨ ਜਾਈ।
ਏਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲ ਸੁਭਟ ਸਬ ਧਾਵਹੁ। ਖਾਹੁ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਜਹੰ ਤਹੰ ਪਾਵਹੁ।
ਮਹਿ ਅਕਪੀਸ ਕਰਿ ਫੇਰ ਦੁਹਾਈ। ਜੀਅਤ ਧਰਹੁ ਤਪਸੀ ਦੋਊ ਭਾਈ।
ਪੁਨਿ ਸਕੋਪ ਬੋਲਿਓ ਜੁਵਰਾਜਾ। ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ਤੋਹਿ ਨ ਲਾਜਾ।
ਮਰੁ ਗਰ ਕਾਟਿ ਨਿਲਜ ਕੁਲਘਾਤੀ। ਬਲ ਬਿਲੋਕ ਬਿਹਰਤ ਨਹਿ ਛਾਤੀ।
ਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰਿ ਕੁਮਾਰਗ ਗਾਮੀ। ਖਲ ਮਲ ਰਾਸ. ਮੰਦ ਮਤਿ ਕਾਮੀ।
ਸੰਨਿਪਾਤ ਜਲਪਸਿ ਦੁਰਬਾਦ • ਭਯਸਿ ਕਾਲ ਬਸ ਸਠ ਮਨੁਜਾਦ •
ਯਾਕੋ ਫਲ ਪਾਵਹੁਗੇ ਆਗੇ। ਬਾਨਰ ਭਾਲੁ ਚਪੇਟਨ ਲਾਗੇ।
ਰਾਮ ਮਨੁਜ ਬੋਲਤ ਅਸ ਬਾਨੀ। ਗਿਰਹਿ ਨ ਤਵ ਰਸਨਾ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਗਿਰਹੈਂ ਰਸਨਾ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀ। ਸਿਰਨ ਸਮੇਤ ਸਮਰ ਮਹਿ ਜਾਹੀਂ।

ਸੋ: ॥ਸੋ ਨਰ ਕ੍ਯੋਂ ਦਸਕੰਧ ਬਾਲਿ ਬਧਿਉ ਜੇਹਿ ਏਕ ਸਰ॥
॥ਬੀਸਹੁ ਲੋਚਨ ਅੰਧ ਧ੍ਰਿਕ ਤਵ ਜਨਮ ਕੁਜਾਤਿ ਜੜ॥
॥ਤਵ ਸੋਣਤ ਕੀ ਪ੍ਯਾਸ ਤ੍ਰਿਖਤ ਰਾਮ ਸਾਯਕ ਨਿਕਰ॥
॥ਤਜਿਉ ਤੋਹਿ ਤਿਹ ਆਸ. ਕਟੂ ਜਲਪਸਿ ਨਿਸਿਚਰ ਅਧਮ ੪

ਮੈਂ ਤਵ ਦਸਨ ਤੋਰਿਬੇ ਲਾਯਕ॥ ਆਯਸੁ ਮੋਹਿ ਨ ਦੀਨ ਰਘੁਨਾਯਕ॥
ਅਸ ਰਿਸ ਹੋਤਿ ਦਸੋ ਮੁਖ ਤੋਰੋਂ॥ ਲੰਕਾ ਗਹਿ ਸਮੁਦ੍ਰ ਮਹਿ ਬੋਰੋਂ॥
ਗੂਲਰ ਫਲ ਸਮਾਨ ਤਵ ਲੰਕ॥ ਬਸਹਿ ਮਧ੍ਯ ਜਨ ਜੰਤ ਅਸੰਕਾ॥
ਮੈਂ ਬਾਨਰ ਫਲ ਖਾਤ ਨ ਬਾਰਾ॥ ਆਯਸੁ ਦੀਨ ਨ ਰਾਮ ਉਦਾਰਾ॥
ਜੁਗਤਿ ਸੁਨਤ ਰਾਵਣ ਮੁਸਕਾਈ॥ ਮੂਢ ਸਿਖੇ ਕਹਂ ਅਧਿਕ ਝੁਠਾਈ॥
ਬਾਲਿ ਕਬਹੂੰ ਅਸ ਗਾਲ ਨ ਮਾਰਾ॥ ਮਿਲਿ ਤਪਸਿਨ ਤੈਂ ਭਯਸਿ ਲਬਾਰਾ॥
ਸਾਂਚਿਹੁੰ ਮੈਂ ਲਬਾਰ ਭੁਜ ਬੀਹਾ॥ ਜੌਂ ਨ ਉਪਾਰੌਂ ਤਵ ਦਸ ਜੀਹਾ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿਮਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪੀ॥ ਸਭਾ ਮਾਂਝ ਕਰਿ ਪ੍ਰਣ ਪਦ ਰੋਪੀ॥
ਜੌਂ ਮਮ ਚਰਣ ਸਕਹਿ ਸਠ ਟਾਰੀ॥ ਫਿਰਹਿੰ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਮੈਂ ਹਾਰੀ॥
ਸੁਨਹੁ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕਹ ਦਸਸੀਸ॥ ਪਦ ਗਹਿ ਧਰਨਿ ਪਛਾਰਹੁ ਕੀਸਾ॥
ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਆਦਿਕ ਬਲਵਾਨਾ॥ ਹਰਖ ਉਠੇ ਜਹਂ ਤਹਂ ਭਟ ਨਾਨਾ॥
ਝਪਟਹਿੰ ਕਰਿ ਬਲਿ ਬਿਪੁਲ ਉਪਾਈ॥ ਪਦ ਨ ਟਰੈ ਬੈਠਹਿ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
ਪੁਨਿ ਉਠਿ ਝਪਟਹਿੰ ਸੁਰ ਆਰਾਤੀ॥ ਟਰੈ ਨ ਕੀਸ ਚਰਣ ਇਹਿ ਭਾਂਤੀ॥
ਪੁਰਖ ਕੁਜੋਗੀ ਜਿਮਿ ਉਰਗਾਰੀ॥ ਮੋਹਿ ਬਿਟਪ ਨਹਿ ਸਕਹਿ ਉਪਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਭੂਮਿ ਨ ਛਾਡੈ ਕਪਿ ਚਰਣ ਦੇਖਤ ਰਿਪੁ ਮਦ ਭਾਗ॥
॥ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਨਿਸਿ ਸੰਤ ਕਹਿ ਤਦਪਿ ਨੀਤ ਨਾ ਤ੍ਯਾਗ॥ ੩੫

ਕਪਿ ਬਲ ਦੇਖ ਸਕਲ ਹਿਯ ਹਾਰੇ॥ ਉਠਾ ਆਪੁ ਕਪਿ ਕੇ ਪਰਚਾਰੇ॥
ਗਹਤ ਚਰਣ ਕਹ ਬਾਲਿ ਕੁਮਾਰਾ॥ ਮਮ ਪਦ ਗਹੇ ਨ ਤੋਰ ਉਬਾਰਾ॥
ਗਹਸਿ ਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਸਠ ਜਾਈ॥ ਸੁਨਤ ਫਿਰਾ ਮਨ ਅਤਿ ਸਕੁਚਾਈ॥
ਭਯੋ ਤੇਜਹਤ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਗਈ॥ ਮਧ੍ਯ ਦਿਵਸ ਜਿਮਿ ਸਸਿ ਸੋਹਈ॥
ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਾ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੰਪਤ ਸਕਲ ਗਵਾਈ॥

੧੦੮
੯੧

ਜਗਦਾਧਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਰਾਮਾ॥ ਤਾਸ ਬਿਮੁਖ ਕਿਮਿ ਲਹਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ:
ਉਮਾ ਰਾਮ ਕ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਬਿਲਾਸਾ • ਹੋਇ ਬਿਸ੍ਵ ਪੁਨਿ ਪਾਵੈ ਨਾਸਾ॥
ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਕੁਲਿਸ ਕੁਲਿਸ ਤ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀ ਤਾਸੁ ਦੂਤ ਪਣ ਕਹੁ ਕਿਮਿ ਟਰਹੀ
ਪੁਨਿ ਕਪਿ ਕਹੀ ਨੀਤਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ • ਮਾਨਤ ਨਾਹਿ ਕਾਲ ਨਿਅਰਾਨਾ॥
ਰਿਪੁ ਮਦ ਮਥਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਜਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ਅਸ ਕਹਿ ਚਲੇ ਬਾਲਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਯੋ
ਅਬਹੀ ਸੁਖ ਕਾ ਕਰੌਂ ਬਡਾਈ ਹਤੌਂ ਨ ਤੋਹਿ ਖਿਲਾਇ ਖਿਲਾਈ
ਪ੍ਰਿਥਮਹਿ ਤਾਸੁ ਤਨਯ ਕਪਿ ਮਾਰਾ • ਸੋ ਸੁਨਿ ਰਾਵਣ ਭਯੋ ਦੁਖਾਰਾ॥
ਜਾਤੁਧਾਨ ਅੰਗਦ ਬਲ ਦੇਖੀ ਭੈ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਸਬ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਸੇਖੀ

ਦੋ: ਰਿਪੁ ਬਲ ਧਰਖਿ ਹਰਖਿ ਕਪਿ ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਬਲ ਪੁੰਜ
ਸਜਲ ਨਯਨ ਤਨ ਪੁਲਕ ਤਨ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਦ ਕੰਜ॥
ਸਾਂਝ ਜਾਨਿ ਦਸਕੰਠ ਤਬ ਭਵਨ ਗਯੋ ਬਿਲਖਾਇ॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਬਹੁਰ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਇ॥ ॥੩੬

ਕੰਤ ਸਮੁਝਿ ਮਨ ਤਜਹੁ ਕੁਮਤਹੀ ਸੋਹ ਨ ਸਮਰ ਤੁਮਹਿ ਰਘੁਪਤਿਹੀ
ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਧਨ ਰੇਖ ਖਚਾਈ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਲਾਘਯੁ ਅਸ ਮਨੁਸਾਈ
ਪਿਯ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਜੀਤਬ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ॥ ਜਾਕੇ ਦੂਤਨ ਕੇ ਅਸ ਕਾਮਾ॥
ਕੌਤੁਕ ਸਿੰਧੁ ਲਾਘਿ ਤਬ ਲੰਕਾ ਆਯਉ ਕਪਿ ਕੇਹਰੀ ਅਸੰਕਾ॥
ਰਖਵਾਰੇ ਹਤ ਬਿਪਿਨ ਉਜਾਰਾ ਦੇਖਤ ਤੁਮਹਿ ਅਖਯ ਤਿਨ ਮਾਰਾ •
ਜਾਰਿ ਨਗਰ ਸੋਇ ਕੀਨਿ ਸਿਛਾਰ • ਕਹਾ ਰਹਾ ਬਲ ਗਰਬ ਤੁਮਾਰਾ॥
ਅਬ ਪਤਿ ਮ੍ਰਿਖਾ ਗਾਲ ਜਨ ਮਾਰਹੁ ਮੋਰ ਕਹਾ ਕਛੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਹੁ
ਪਤਿ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਮਨੁਜ ਜਨ ਜਾਨਹੁ ਅਗ ਜਗ ਨਾਥ ਅਤੁਲ ਬਲ ਮਾਨਹੁ
ਬਾਣ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨ ਮਾਰੀਚਾ॥ ਤਾਸੁ ਕਹਾ ਨਹਿ ਮਾਨਿਉ ਨੀਚਾ॥
ਜਨਕ ਸਭਾ ਅਗਣਿਤ ਮਹਿਪਾਲਾ • ਰਹੇਉ ਤਹਾ ਤੁਮ ਗਰਬ ਬਿਸਾਲਾ
ਭੰਜਿ ਧਨੁਖ ਜਾਨਕੀ ਬਿਵਾਹੀ॥ ਤਬ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜਿਤੇਹੁ ਨਹਿ ਤਾਹੀ॥
ਸੁਰਪਤਿ ਸੁਤ ਜਾਨਾ ਬਲ ਥੋਰਾ ਰਾਖਾ ਜਿਯਤ ਆਖਿ ਗਹਿ ਫੋਰਾ॥
ਸੂਪਨਖਾ ਕੀ ਗਤਿ ਤੁਮ ਦੇਖੀ॥ ਤਦਪਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਹਿ ਲਾਜ ਬਿਸੇਖੀ

ਦੋ: ।।ਬੰਧਿ ਬਿਰਾਧ ਖਰ ਦੂਖਨਹਿ ਲੀਲਾ ਹਤਉ ਕਬੰਧ।।
।।ਬਾਲਿ ਏਕ ਸਰ ਮਾਰਿਓ ਤਾਹਿ ਨਰ ਕਹੁ ਦਸਕੰਧ।।

ਜਿਹਿ ਜਲਨਾਥ ਬੰਧਾਯੋ ਹੇਲਾ। ਉਤਰਿਓ ਕਪਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਸੁਬੇਲ •
ਕਾਰੁਨੀਕ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਕੇਤੂ। ਦੂਤਿ ਪਠਾਯਓ ਤਵ ਹਿਤ ਹੇਤੂ।
ਸਭਾ ਮਾਝ ਜਿਹ ਤਵ ਬਲ ਮਥਾ ਕਰਿ ਬਰੂਥ ਮਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਜਥ •
ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਤ ਅਨੁਚਰ ਜਾਕੇ। ਰਣ ਬਾਂਕੁਰੇ ਬੀਰ ਅਤਿ ਬਾਂਕੇ।
ਤਿਹ ਕਹੰ ਪਿਯ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਨਰ ਕਹਹੂੰ ਮ੍ਰਿਖਾ ਮਾਨ ਮਮਤਾ ਮਦ ਗਹਹੂ।
ਅਹਹ ਕੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਬਿਰੋਧਾ। ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਮਨ ਹੋਜਨ ਬੋਧਾ।
ਕਾਲ ਦੰਡ ਗਹਿ ਕਾਹੁ ਨ ਮਾਰਾ। ਹਰੈ ਧਰਮ ਬਲ ਬੁਧਿ ਬਿਚਾਰਾ।
ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਜਿਹ ਆਵਤ ਸਾਈਂ। ਤਿਹ ਭ੍ਰਮੁ ਹੋਇ ਤੁਮਾਰਿਹ ਨਾਈਂ।

ਦੋ: ।ਦੁਇ ਸੁਤ ਮਾਰਿਓ ਦਹਿਤ ਪੁਰ ਅਜਹੂ ਪੂਰ ਪ੍ਰਿਯ ਦੇਹੁ।
।ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਬੀਰ ਭਜ ਨਾਥ ਬਿਮਲ ਜਸ ਲੇਹੁ। ੩੮

ਨਾਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਿਸਿਖ ਸਮਾਨਾ • ।ਸਭਾ ਗਯਓ ਉਠਿ ਹੋਤ ਬਿਹਾਨਾ
ਬੈਠਾ ਜਾਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਫੂਲੀ। ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨ ਤ੍ਰਾਸ ਸਬ ਭੂਲੀ
ਇਹਾ ਰਾਮ ਅੰਗਦਹਿ ਬੁਲਾਵਾ। ਆਇ ਚਰਣ ਪੰਕਜ ਸਿਰ ਨਾਵਾ।
ਅਤਿ ਆਦਰ ਸਮੀਪ ਬੈਠਾਰੀ। ਬੋਲੇ ਬਿਹੰਸ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਰਾਰੀ
ਬਾਲਤਨਯ ਅਤਿ ਕੌਤੁਕ ਮੋਹੀ। ਤਾਤ ਸੱਤ ਕਹੁ ਪੂਛੋਂ ਤੋਹੀ। ।।
ਰਾਵਣ ਜਾਤੁਧਾਨ ਕੁਲ ਟੀਕਾ। ਭੁਜ ਬਲ ਅਤੁਲ ਜਾਸੁ ਜਗ ਲੀਕ •
ਤਾਸ ਮੁਕਟ ਤੁਮ ਚਾਰਿ ਚਲਾਯੇ। ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਕਵਨੀ ਬਿਧਿ ਪਾਯੇ।
ਕਹਾ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਸੁਨਹੁ ਖਰਾਰੀ ਮੁਕਟ ਨ ਹੋਇ ਭੂਪ ਗੁਣ ਚਾਰੀ।
ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰ ਦੰਡ ਬਿਭੇਦਾ।। ਨ੍ਰਿਪ ਉਰ ਬਸਹਿੰ ਨਾਥ ਕਹ ਬੇਦਾ।
ਨੀਤਿ ਧਰਮ ਕੇ ਚਰਣ ਸੁਹਾਏ ।ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਨਾਥ ਪਹਿੰ ਆਏ

ਦੋ: ।ਧਰਮਹੀਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਬਿਮੁਖ ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਦਸ ਸੀਸ
।।ਆਏ ਗੁਣ ਤਜਿ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਹੁ ਕੋਸਲਾਧੀਸ।। ।।
।।ਪਰਮ ਚਤੁਰਤਾ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਿ ਬਿਹਸੇ ਰਾਮ ਉਦਾਰ।।।

।ਸਮਾਚਾਰ ਤਬ ਸਬ ਕਹੇ ਗੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਲਿ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯

ਰਿਪੁ ਕੇ ਸਮਾਚਾਰ ਜਬ ਪਾਏ॥ ਰਾਮ ਸਚਿਵ ਤਬ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਏ
ਲੰਕਾ ਬਾਂਕਾ ਚਾਰਿ ਦੁਆਰਾ॥ ਕਿਹਿ ਬਿਧਿ ਲਾਗਿਅ ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰ ॰
ਤਬ ਕਪੀਸ ਰਿਛੇਸ ਬਿਭੀਖਣ ।ਸਿਮਰਿ ਰਿਦਯ ਦਿਨਕਰ ਕੁਲ ਭੂਖਣ
ਕਰਿ ਬਿਚਾਰ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵਾ॥ ਚਾਰਿ ਅਨੀ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਨਾਵਾ
ਜਥਾਜੋਗ ਸੇਨਾਪਤਿ ਕੀਨ੍ਹੇ। ਜੂਥਪ ਸਕਲ ਬੋਲਿ ਤਿਨ ਲੀਨੇ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਬ ਕਹਿ ਸਮੁਝਾਏ ।ਸਿੰਘਨਾਦ ਕਰਿ ਸਬ ਕਪਿ ਧਾਏ
ਹਰਖਤ ਰਾਮ ਚਰਣਾ ਸਿਰ ਨਾਵੈਂ। ।ਗਹਿ ਗਿਰਿ ਸਿਖਰ ਬੀਰ ਸਬ ਧਾਵੈਂ
ਗਰਜਹਿ ਤਰਜਹਿ ਭਾਲੁ ਕਪੀਸਾ ਜਯ ਰਘੁਬੀਰ ਕੌਸਲਾ ਧੀਸਾ॥
ਜਾਨਤ ਪਰਮ ਦੁਰਗ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਪਿ ਚਲੇ ਅਸੰਕਾ॥
ਘਟਾਟੋਪ ਕਰਿ ਚਹੁ ਦਿਸ ਘੇਰੀ॥ ਮੁਖਹਿ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਿ ਭੇਰੀ॥

ਦੋ: ।ਜਯਤਿ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਹਿਤ ਜਯ ਕਪੀਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ॥
।ਗਰਜੇ ਕੇਹਰਿ ਨਾਦ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਮਹਾ ਬਲ ਸੀਵ॥ ॥ ੪੦

ਲੰਕਾ ਭਯਉ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ॥ ਸੁਨਿਓ ਦਸਾਨਨ ਅਤਿ ਹੰਕਾਰੀ
ਦੇਖਹੁ ਬਾਨਰਨ੍ਹ ਕੇਰਿ ਢਿਠਾਈ ਬਿਹੰਸਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸੇਨ ਬੁਲਾਈ
ਆਏ ਕੀਸ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ॥ ਛੁਧਾਵੰਤ ਰਜਨੀਚਰ ਮੇਰੇ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਅਟ੍ਹਹਾਸ ਸਠ ਕੀਨ੍ਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬੈਠੇ ਅਹਾਰ ਬਿਧਿ ਦੀਨ੍ਹ
ਸੁਭਟ ਸਕਲ ਚਾਰਿਹੁ ਦਿਸ ਜਾਹੂ ਧਰਿ ਧਰਿ ਭਾਲੁ ਕੀਸ ਸਬ ਖਾਹੂ
ਉਮਾ ਰਾਵਣਹਿ ਅਸ ਅਭਿਮਾਨਾ ਜਿਮਿ ਟਿਟਭ ਖਗ ਸੂਤ ਉਤਾਨਾ॥
ਚਲੇ ਨਿਸਾਚਰ ਆਯਸੁ ਮਾਗੀ ਗਹਿ ਕਰ ਭਿੰਡਿ ਪਾਲ ਬਰ ਸਾਂਗੀ
ਤੋਮਰ ਮੁਦਗਰ ਪਰਘ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ਸੂਲ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਰਸੁ ਗਿਰਿ ਖੰਡਾ ॰
ਜਿਮਿ ਅਰੁਣੋਪਲ ਨਿਕਰ ਨਿਹਾਰੀ ।ਧਾਏ ਖਗ ਸਠ ਮਾਸ ਅਹਾਰੀ
ਚੋਂਚ ਭੰਗ ਦੁਖ ਤਿਨਹਿ ਨ ਸੂਝ ॰ ।ਤਿਮਿ ਧਾਏ ਮਨੁਜਾਦ ਅਬੂਝ

ਦੋ: ।ਨਾਨਾ ਜੁਧ ਸਰ ਚਾਂਪ ਧਰਿ ਜਾਤੁਧਾਨ ਬਲ ਬੀਰ
।ਕੋਟਿ ਕੰਗੂਰਨ ਚੜ੍ਹ ਗਯੇ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਰਣਧੀਰ॥ ੪੧

ਕੋਟਿ ਕੰਗੂਰਨਿ ਸੋਹਹਿ ਕੈਸੇ। ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਪਰ ਜਨੁ ਘਨ ਬੈਸੇ॥
ਬਾਜਹਿ ਢੋਲ ਨਿਸਾਨ ਜੁਝਾਊ। ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਹੋਇ ਭਟਨਿ ਮਨ ਚਾਊ॥
ਬਾਜਹਿ ਭੇਰਿ ਨਫੀਰਿ ਅਪਾਰਾ। ਸੁਨਿ ਕਾਦਰ ਉਰ ਜਾਹਿ ਦਰਾਰਾ॥
ਦੇਖਿਨ ਜਾਇ ਕਪਿਨ ਕੇ ਠਟਾ। ਅਤਿ ਬਿਸਾਲ ਤਨੁ ਭਾਲੁ ਸੁਭਟਾ॥
ਧਾਵਹਿ ਗਨਹਿ ਨ ਅਵਘਟ ਘਾਟਾ। ਪਰਬਤ ਫੋਰਿ ਕਰਹਿ ਗਹਿ ਬਾਟਾ॥
ਕਟਕਟਾਹਿ ਕੋਟਿਨ ਭਟ ਗਰਜਹਿ। ਦਸਨ ਓਠ ਕਾਟਹਿ ਅਤਿ ਤਰਜਹਿ॥
ਉਤ ਰਾਵਨ ਇਤ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ। ਜਯਤਿ ਜਯਤਿ ਜਯ ਪਰੀ ਲਰਾਈ॥
ਨਿਸਚਰ ਸਿਖਰ ਸਮੂਹ ਢਹਾਵਹਿ। ਕੂਦਿ ਧਰਹਿ ਕਪਿ ਫੇਰਿ ਚਲਾਵਹਿ॥

ਛੰਦ॥ ਧਰਿ ਕੁਧਰ ਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਰਕਟ ਭਾਲੁ ਗੜ੍ਹ ਪਰ ਡਾਰਹੀ॥
॥ ਝਪਟਹਿ ਚਰਨ ਗਹਿ ਪਟਕਿ ਮਹਿ ਭਜਿ ਚਲਤ ਬਹੁਰਿ ਪਚਾਰਹੀ॥
॥ ਅਤਿ ਤਰਲ ਤਰੁਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਰਪਹਿ ਤਮਕਿ ਗੜ੍ਹ ਚੜ੍ਹਿ ਚੜ੍ਹਿ ਗਏ॥
॥ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਚੜ੍ਹਿ ਮੰਦਿਰਨ ਜਹ ਤਹ ਰਾਮ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਭਏ॥
॥ ਏਕ ਏਕ ਨਿਸਿਚਰ ਗਹਿ ਪੁਨਿ ਕਪਿ ਚਲੇ ਪਰਾਇ॥
॥ ਊਪਰ ਆਪੁਨ ਹੇਠ ਭਟ ਗਿਰਹਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ॥

ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਬਲ ਕਪਿ ਜੂਥਾ। ਮਰਦਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ਸੁਭਟ ਬਰੂਥਾ॥
ਚੜ੍ਹੇ ਦੁਰਗ ਪੁਨਿ ਜਹ ਤਹ ਬਾਨਰ। ਜਯ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਵਾਕਰ॥
ਚਲੇ ਨਿਸਾਚਰ ਨਿਕਰ ਪਰਾਈ। ਪ੍ਰਬਲ ਪਵਨ ਜਿਮਿ ਘਨ ਸਮੁਦਾਈ॥
ਹਾਹਾਕਾਰ ਭਯੋ ਪੁਰ ਭਾਰੀ। ਰੋਵਹਿ ਆਰਤ ਬਾਲਕ ਨਾਰੀ॥
ਸਬ ਮਿਲਿ ਦੇਹਿ ਰਾਵਨਹਿ ਗਾਰੀ। ਰਾਜ ਕਰਤ ਏਹਿ ਮਿਤ੍ਯੁ ਹੰਕਾਰੀ॥
ਨਿਜ ਦਲ ਬਿਚਲ ਸੁਨਾ ਸ੍ਰਵਨ। ਫਿਰੇ ਸੁਭਟ ਲੰਕੇਸ ਰਿਸਾਨਾ॥
ਜੋ ਰਨ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰਾ ਮੈਂ ਜਾਨਾ। ਤੇਹਿ ਮਾਰਿ ਹੌਂ ਕਰਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ॥
ਸਰਬਸੁ ਖਾਹਿ ਭੋਗ ਕਰਿ ਨਾਨਾ। ਸਮਰ ਭੂਮਿ ਭਏ ਦੁਰਲਭ ਪ੍ਰਾਨਾ॥
ਉਗ੍ਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਸਕਲ ਡਰਾਨੇ। ਫਿਰੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਲਜਾਨੇ॥
ਸਨਮੁਖ ਮਰਨ ਬੀਰ ਕੀ ਸੋਭਾ। ਤਬ ਤਿਨ ਤਜਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਿ ਲੋਭਾ॥

ਦੋਹਾ॥ ਬਹੁ ਆਯੁਧ ਧਰਿ ਸੁਭਟ ਸਬ ਭਿਰਹਿ ਪਚਾਰ ਪਚਾਰ॥

੪੧੨
੪੧੨

ਲੰਕੇ ਦੁਆਰ ਲਗ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਪਰਿਅ ਪੂਰਿ ਤਹਿ ਸਾਥੇ ॥ ੪੩

ਭੁਜ ਅਤੁਰ ਕਪਿ ਭਾਗਨ ਲਾਗੇ ॥ ਜਬ ਆਪਿ ਭਿਆ ਜੀਤਿ ਤਹਿ ਆਗੇ ॥
ਦੇਖਿ ਸਾਕਾ ਕਹੋ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮੰਤ ॥ ਕਹੈਂ ਨਲ ਨੀਲ ਦੁਵਿਦ ਜਾਮੰਤ ॥
[illegible] ਬਿਚਲਿ ਸੁਨ ਹਨੂਮੰਤ ॥ ਸੰਭ੍ਰਮ ਦੁਆਰ ਠਹਾ ਬਲਵਾਨ ॥
ਮੇਘਨਾਦ ਤੰਹ ਕਰੈ ਲਰਾਈ ॥ ਦੂਵਨ ਦੁਆਰ ਪਰਮ ਕਠਿਨਾਈ ॥
ਪਵਨ ਤਨਜ ਮਨ ਭਯਅ ਰਿਸਿ [illegible] ॥ ਤਬ ਜਿਹ ਪ੍ਰਹਸਤ ਕਾਲ ਸਮੋਦ ॥
ਗਾਜੇ ਲੰਕ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਆਏ ॥ ਜਿਹ ਗਿਰਿ ਮੇਘਨਾਦ ਪਰ ਧਾਏ ॥
ਭੁਜਬਲ ਰਥ ਸਾਰਥੀ ਨਿਪਾਤ ॥ ਜਾਮੁ ਮ੍ਰਿਦ ਅਸ ਅਹਿ ਮਾਰਿਓ ਲਾਤ ॥
ਦੂਸਰ ਸੂਤ ਫਿਰ ਲਿਓ ਜਾਨ ॥ ਲੰਦਨ ਧਾਯਲਿ ਤੁਰਤ ਪਰ ਅਨ ॥

ਦੋ: ॥ਅੰਗਦ ਸੁਨਿਓ ਕਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਗਢ ਪਰ ਗਇਓ ਅਕੇਲ ॥
ਸਾਮਰ ਬਾਂਕੁਰ ਤਾਂ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਤਮਾਕਿ ਚਲ੍ਹਓ ਕਪਿ ਖੇਲ ॥ ੪੪

ਜੁਧ ਵਿਰੁਦ ਕ੍ਰਦ ਦੋਊ ਬੀਰ ॥ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੰਭਾਰਿ ਉਰ ਅੰਦਰ ॥
[illegible] ਭਵਨ ਚਢੇ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਈ ॥ ਕਰਹਿ ਕੋਸਲਾ ਧੀਸ ਦੁਹਾਈ ॥
ਕਲਸ ਸਹਿਤ ਸਭ ਭਵਨ ਢਾਹੀਂ ॥ ਦੇਖਿ ਨਿਸਚਰ ਅਤਿ ਭੁਜ ਪਾਵੀਂ ॥
ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਕਰ ਪੀਟਹਿ ਛਾਤੀ ॥ ਅਬ ਦੋਊ ਕਪਿ ਆਏ ਉਤਪਾਤੀ ॥
ਕਪਿ ਲੀਲਾ ਕਰਿ ਸਭਹਿ ਡਰਾਵੀਂ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰ ਸੁਜਸੁ ਸੁਨਾਵੀਂ ॥
ਪੁਨਿ ਕਰ ਗਹਿ ਕੰਚਨ ਕੇ ਖੰਭਾ ॥ ਕਹਨ ਲਾਗੇ ਉਤਪਾਤ ਅਰੰਭਾ ॥
ਕੂਦ ਪਰੇ ਰਿਪੁ ਕਟਕ ਮਝਾਰੀ ॥ ਲਾਗੇ ਮਰਦਨ ਭੁਜ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥
ਕਾਹੂ ਲਾਤ ਚਪੇਟਨ ਕੇਹੂ ॥ ਭਜਹੁ ਨ ਰਾਮਹਿ ਸੋ ਫਲ ਲੇਹੂ ॥

ਦੋ: ਏਕ ਏਕ ਸਨ ਮਰਦ ਕਰਿ ਤੋਰਿ ਚਲਾਵਹਿ ਮੁੰਡ ॥
ਰਾਵਨ ਆਗੇ ਪਰਹਿ ਤੇ ਜਨੁ ਫੂਟਹਿ ਦਧਿ ਕੁੰਡ ॥ ੪੫

ਮਹਾ ਮਹਾ ਮੁਖਿਆ ਜੋ ਪਾਵਹਿ ॥ ਤੇ ਪਦ ਗਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸ ਚਲਾਵਹਿ ॥
ਕਹਹਿ ਬਿਭੀਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮਾ ॥ ਦੇਹਿ ਰਾਮ ਤਿਨਹੂ ਨਿਜ ਧਾਮਾ ॥
ਖਲ ਮਨੁਜਾਦ ਦ੍ਵਿਜ ਆਮਿਖ ਭੋਗੀ ॥ ਪਾਵਹਿ ਗਤਿ ਜੋ ਜਾਚਤ ਜੋਗੀ ॥
ਉਮਾ ਰਾਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਚਿਤ ਕਰੁਨਾਕਰ ॥ ਬੈਰ ਭਾਵ ਸੁਮਿਰਤ ਮੋਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ॥

ਦੇਹਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਅਸ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਅਸ ਔਰ ਭਵਾਨੀ ॥
ਜੋ ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਨ ਭਜਹਿ ਭ੍ਰਮ ਤ੍ਯਾਗੀ ॥ ਤੇ ਮਤਿ ਮੰਦ ਸੋ ਪਰਮ ਅਭਾਗੀ ॥
ਅੰਗਦ ਅਰੁ ਹਨੁਮੰਤ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਕੀਨ੍ਹ ਦੁਰਗ ਅਸ ਕਹ ਅਵਧੇਸਾ ॥
ਲੰਕਾ ਮਹਿ ਕਪਿ ਸੋਹਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਮਥਹਿ ਸਿੰਧੁ ਦੁਇ ਮੰਦਰ ਜੈਸੇ ॥

ਦੋ: ॥ ਭੁਜ ਬਲ ਰਿਪੁ ਦਲ ਦਲਿ ਮਲਿ ਦੇਖਿ ਦਿਵਸ ਕਰ ਅੰਤ ॥
ਕੂਦੇ ਜੁਗਲ ਪ੍ਰਯਾਸ ਬਿਨੁ ਆਏ ਜਹਾਂ ਭਗਵੰਤ ॥ ੪੬ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਸੀਸ ਤਿਨ ਨਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਸੁਭਟ ਰਘੁਪਤਿ ਮਨ ਭਾਏ ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਜੁਗਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਭਏ ਬਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਪਰਮ ਸੁਖਾਰੇ ॥
ਗਏ ਜਾਨਿ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥ ਫਿਰੇ ਭਾਲੁ ਮਰਕਟ ਭਟ ਨਾਨਾ ॥
ਜਾਤੁਧਾਨ ਪ੍ਰਦੋਖ ਬਲ ਪਾਈ ॥ ਧਾਏ ਕਰਿ ਦਸ ਸੀਸ ਦੁਹਾਈ ॥
ਨਿਸਿਚਰ ਅਨੀ ਦੇਖਿ ਕਪਿ ਫਿਰੇ ॥ ਕਟਕਟਾਇ ਜਹ ਤਹ ਭਟ ਭਿਰੇ ॥
ਦੋਉ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਪਚਾਰਿ ਪਚਾਰੀ ॥ ਲਰਹਿ ਸੁਭਟ ਨਹਿ ਮਾਨਹਿ ਹਾਰੀ ॥
ਬੀਰ ਤਮੀਚਰ ਸਬ ਅਤਿ ਕਾਰੇ ॥ ਨਾਨਾ ਬਰਨ ਬਲੀਮੁਖ ਭਾਰੇ ॥
ਸਬਲ ਜੁਗਲ ਦਲ ਸਮ ਅਤਿ ਜੋਧਾ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਰਹਿ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥
ਪ੍ਰਾਵਟ ਸਰਦ ਪਯੋਦ ਘਨੇਰੇ ॥ ਲਰਤ ਮਨਹੁ ਮਾਰੁਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥
ਅਕੰਪਨਿ ਅਰੁ ਪੁਨਿ ਅਤਿਕਾਯਾ ॥ ਬਿਚਲਤ ਸੈਨ ਕਰੀ ਤਿਨ ਮਾਯਾ ॥
ਭਯਉ ਨਿਮਿਖ ਮਹਿ ਅਤਿ ਅੰਧਿਯਾਰਾ ॥ ਸੂਝ ਨ ਪਰੈ ਆਪਨ ਪਰਾਯਾ ॥
ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਸਬ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਹੋਇ ਰੁਧਿਰੋਪਲ ਛਾਰਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਦੇਖਿ ਨਿਬਿੜ ਤਮ ਦਸਹੁ ਦਿਸਿ ਕਪਿ ਦਲ ਭਯਉ ਖਭਾਰ ॥
ਏਕਹਿ ਏਕ ਨ ਦੇਖਈ ਜਹ ਤਹ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ॥ ੪੭ ॥

ਸਕਲ ਮਰਮ ਰਘੁਨਾਯਕ ਜਾਨਾ ॥ ਲਿਯੇ ਬੋਲਿ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨਾ ॥
ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਕਹਿ ਸਮੁਝਾਏ ॥ ਸੁਨਤ ਕੋਪਿ ਕਪਿ ਕੁੰਜਰ ਧਾਏ ॥
ਪੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਸਿ ਚਾਪ ਚਢਾਵਾ ॥ ਪਾਵਕ ਸਾਯਕ ਸਪਦਿ ਚਲਾਵਾ ॥
ਭਯਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਤਹੁ ਤਮ ਨਾਹੀ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਉਦਯ ਜਿਮਿ ਸੰਸਯ ਜਾਹੀ ॥
ਭਾਲੁ ਬਲੀਮੁਖ ਪਾਇ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਧਾਏ ਹਰਖਿ ਬਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥

ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥ ਹਾਂਕ ਸੁਨਤ ਰਜਨੀਚਰ ਭਾਜੇ ॥
ਭਾਗਤ ਭਟ ਪਟਕਹਿ ਗਹਿ ਧਰਣੀ ॥ ਕਰਹਿ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਅਦਭੁਤ ਕਰਣੀ ॥
ਗਹਿ ਪਦ ਡਾਰਹਿ ਸਾਗਰ ਮਾਹੀ ॥ ਮਕਰ ਉਰਗ ਝਖ ਧਰਿ ਧਰਿ ਖਾਹੀ ॥

ਦੋ: ਕਛੁ ਘਾਇਲ ਕਛੁ ਰਣ ਪਰੇ ਕਛੁ ਗੜ ਚਢੇ ਪਰਾਇ ॥
ਗਰਜਹਿ ਮਰਕਟ ਭਾਲੂ ਭਟ ਰਿਪੁ ਦਲ ਬਲ ਬਿਚਲਾਇ ॥ ੪੮

ਨਿਸਾ ਜਾਨ ਕਪਿ ਚਾਰਿਓ ਅਨੀ ॥ ਆਏ ਜਹਾਂ ਕੋਸਲਾ ਧਨੀ ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਚਿਤਵਾ ਸਬਹੀ ॥ ਭਏ ਬਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਬਾਨਰ ਤਬਹੀ ॥
ਉਹਾਂ ਦਸਾਨਨ ਸਚਿਵ ਹਕਾਰੇ ॥ ਸਬ ਸਨ ਕਹਸਿ ਸੁਭਟ ਜੇ ਮਾਰੇ ॥
ਆਧਾ ਕਟਕ ਕਪਿਨ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਕਹਹੁ ਬੇਗ ਕਾ ਕਰਿਅ ਬਿਚਾਰਾ ॥
ਮਾਲਵੰਤ ਅਤਿ ਜਰਠ ਨਿਸਾਚਰ ॥ ਰਾਵਣ ਮਾਤੁ ਪਿਤਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਰ ॥
ਬੋਲਾ ਬਚਨ ਨੀਤਿ ਅਤਿ ਪਾਵਨ ॥ ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਕਛੁ ਮੋਰ ਸਿਖਾਵਨ ॥
ਜਬ ਤੇ ਤੁਮ ਸੀਤਾ ਹਰਿ ਆਨੀ ॥ ਅਸਗੁਨ ਹੋਹਿ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਜਾਸ ਜਸ ਗਾਵਾ ॥ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਕਾਹੂ ਨ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥

ਦੋ: ਹਿਰਨਾਖ੍ਯ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਹਤ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਲਵਾਨ ॥
ਜੇਹਿ ਮਾਰਿਓ ਸੋਇ ਅਵਤਰਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਭਗਵਾਨ ॥
ਕਾਲਰੂਪ ਖਲ ਬਨ ਦਹਨ ਗੁਣਾਗਾਰ ਘਨ ਬੋਧ ॥
ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਜਿਹ ਸੇਵਹਿ ਤਾਸੋਂ ਕਵਨ ਬਿਰੋਧ ॥ ੪੯

ਪਰਿਹਰਿ ਬੈਰ ਦੇਹੁ ਬੈਦੇਹੀ ॥ ਭਜਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਪਰਮ ਸਨੇਹੀ ॥
ਤਾਕੇ ਬਚਨ ਬਾਣ ਸਮ ਲਾਗੇ ॥ ਕਰਿਆ ਮੁਖ ਕਰਿ ਜਾਹੁ ਅਭਾਗੇ ॥
ਬੂਢ ਭਏਸਿ ਨ ਤੁ ਮਰਤੇਓਂ ਤੋਹੀ ॥ ਅਬ ਜਨਿ ਨਯਨ ਦਿਖਾਵਸਿ ਮੋਹੀ ॥
ਤਿਹ ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਬਧਯੋ ਚਹਤ ਏਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ ॥
ਸੋ ਉਠਿ ਗਯਉ ਕਹਤ ਦੁਰਬਾਦਾ ॥ ਤਬ ਸਕੋਪ ਬੋਲਿਓ ਘਨਨਾਦਾ ॥
ਕੌਤੁਕ ਪ੍ਰਾਤ ਦੇਖਿਅਹੁ ਮੋਰਾ ॥ ਕਰਿਹੌਂ ਬਹੁਤ ਕਹੌਂ ਕਾ ਥੋਰਾ ॥
ਸੁਨ ਸੁਤ ਬਚਨ ਭਰੋਸਾ ਆਵਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ ਅੰਕ ਬੈਠਾਵਾ ॥
ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਭਯੋ ਭਿਨਸਾਰਾ ॥ ਲਾਗੇ ਕਪਿ ਪੁਨ ਚਹੂੰ ਦੁਆਰਾ ॥

ਕੋਪ੍ਯੋ ਕਪਿਨ ਦੁਰਜੈ ਅਗਾਧ੍ਯੋਰ ।ਨਗਰ ਕੋਲਾਹਲ ਭਯੋ ਘੋਰ
ਬਿਬਿਧਿ ਅਸ੍ਤ੍ਰ ਗਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ਧਾਏ ।ਗਹਿ ਤੇ ਪਰਬਤ ਸਿਖਰ ਚਲਾਏ

ਛੰ: ਧਾਏ ਮਹੀਧਰ ਸਿਖਰ ਕੋਟਿਨ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਗੋਲਾ ਚਲੇ॥
॥ਘਹਰਾਤ ਜਿਮਿ ਪਬਿਪਾਤ ਗਰਜਤ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲਯ ਕੇ ਬਾਦਲੇ॥
॥ਮਰਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੁਟਤ ਕਟਤ ਨ ਲਟਤ ਤਨ ਜਰਜਰ ਭਏ॥
॥ਗਹਿ ਸੈਲ ਤੇ ਗੜ੍ਹ ਪਰ ਚਲਾਵਹਿ ਜਹਂ ਸੋ ਤਹਂ ਨਿਸਿਚਰ ਹਏ॥੨

ਦੋ: ॥ਮੇਘਨਾਦ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਅਸ ਗੜ੍ਹੁ ਪੁਨਿ ਛੇਂਕਾ ਆਇ
॥ਉਤਰ੍ਯੋ ਦੁਰਗ ਤੇਂ ਬੀਰ ਬਰ ਸਨਮੁਖ ਚਲ੍ਯੋ ਬਜਾਇ॥ ੫੦

ਕਹਂ ਕੋਸਲਾਧੀਸ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ ।ਧਨ੍ਵੀ ਸਕਲ ਲੋਕ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ
ਕਹਂ ਨਲ ਨੀਲ ਦ੍ਵਿਬਿਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ।ਅੰਗਦ ਹਨੂਮੰਤ ਬਲ ਸੀਂਵਾ
ਕਹਾਂ ਬਿਭੀਸਨ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦ੍ਰੋਹੀ॥ ਆਜ ਸਠਹਿ ਹਠਿ ਮਾਰਉਂ ਓਹੀ
ਅਸ ਕਹਿ ਕਠਿਨ ਬਾਨ ਸੰਧਾਨੇ ।ਅਤਿਸਯ ਕ੍ਰੋਧ ਸ੍ਰਵਨ ਲਗਿ ਤਾਨੇ
ਸਰ ਸਮੂਹ ਸੋ ਛਾਡੈ ਲਾਗਾ ।ਜਨੁ ਸਪੱਛ ਧਾਵਹਿਂ ਬਹੁ ਨਾਗਾ
ਜਹਂ ਤਹਂ ਪਰਤ ਦੇਖਿਅਹਿ ਬਾਨਰ ।ਸਨਮੁਖ ਹੋਇ ਨ ਸਕਹਿ ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ
ਭਾਗੇ ਭਜ ਕ੍ਰਾਲੁ ਕਪਿ ਰਿੱਛਾ ।ਬਿਸਰੀ ਸਬਹਿ ਜੁੱਧ ਕੀ ਈਛਾ
ਸੋ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਨ ਰਨ ਮਹਂ ਦੇਖਾ ।ਕੀਨ੍ਹੇਸਿ ਜਿਹਿ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਅਵਸੇਖਾ

ਦੋ: ॥ਮਾਰੇਸਿ ਦਸ ਦਸ ਬਿਸਿਖ ਉਰ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਸਬ ਬੀਰ
॥ਸਿੰਘਨਾਦ ਕਰਿ ਗਰਜਿਓ ਮੇਘਨਾਦ ਰਣਧੀਰ॥ ੫੧

ਦੇਖਿ ਪਵਨਸੁਤ ਕਟਕ ਬਿਹਾਲਾ ।ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਧਾਯਉ ਜਨੁ ਕਾਲਾ॥
ਮਹਾ ਮਹੀਧਰ ਤਮਕਿ ਉਪਾਰਾ ।ਅਤਿ ਰਿਸ ਮੇਘਨਾਦ ਪਰ ਡਾਰਾ
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਗਯੋ ਨਭ ਸੋਈ ।ਰਥ ਸਾਰਥੀ ਤੁਰਗ ਸਬ ਖੋਈ
ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਚਾਰੈ ਹਨੁਮਾਨਾ ।ਨਿਕਟ ਨ ਆਵ ਮਰਮ ਸੋ ਜਾਨਾ
ਰਾਮ ਸਮੀਪ ਗਯੋ ਘਨਨਾਦਾ ।ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਕਰੇਸਿ ਦੁਰਬਾਦਾ
ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਆਯੁਧ ਡਾਰੇ॥ ਕੌਤੁਕ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਟਿ ਨਿਵਾਰੇ
ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮੂੜ੍ਹ ਖਿਸਿਆਨਾ ।ਕਰੈ ਲਾਗ ਮਾਯਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ

੪੧੬

ਜਿਮ ਬੈਠਿ ਕਰੈ ਤਨ ਰੂਪ ਸਨਮੌਖ • ਤ੍ਰਹਿ ਪਾਵਕ ਤੇ ਕਰਿ [illegible] ਸਮੋਖ

ਦੋ: ॥ਜਾਨ ਪ੍ਰਬਲ ਆਪ ਹਿ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰ ਦਿਵੈਰ ਬਾਨੁ ਛੋਰ ।
ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਕਰਿ ਜਾਨਿ ਚਰ ਨਿਜ ਆਯਾ ਮਤ ਜੋਰ ॥ ੫੨

ਨਭ ਚਰ ਦਾਰੇ ਬਿਪੁਲ ਅੰਗਾਰ ॥ ਆਗਿ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੋਇ ਜਲ ਧਾਰ
[illegible] ਸ਼ਾਂਤਿ ਸਿਸ [illegible] ਪਿਆਸੀ ॥ ਅਰੁ ਕਾਢ਼ ਸਾਨਿ ਬੈਲ ਹਿ ਨਾਥੀ •
[illegible] ਬਾਨ ਕਰਿ ਦੁਹਾਰੇ ॥ ਦੂਰ ਕੇਤਕ ਬਾਨ ਉਪਲ ਬਾਨ ਛਾੜੇ
[illegible] ਕਲਿ ਅੰਧਿਆਰ • ਸੂਰਜ ਨ ਆਪਨ ਹਾਥ ਪਸਾਰਾ ॥
[illegible] ਆਯਾ ਦੇਖੋ ॥ ਸਬ ਕਰ ਮਰਣਾ ਦਨਾਇ [illegible]
[illegible] ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਸੁ ਕਾਨੇ ॥ ਤ੍ਰਗੇ ਸਭ ਤਿ ਸਕਲ ਕਪਿ ਜਾਨੇ
[illegible] ਸਬ ਮਾਯਾ ॥ ਜਿਮਿ ਦਿਨ ਕਰ ਹਰਤਿ ਸਭ ਨਿਰਜ •
[illegible] ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਬਿਲੋਕੇ ॥ ਭਜੇ ਪ੍ਰਬਲ ਰਣ ਰਹਿ ਨ ਰੋਕੇ

ਦੋ: ॥[illegible] ਰਾਮ ਪੰਤ ਅੰਗਦਾਦਿਕ ਕਪਿ ਸਾਥ ॥
[illegible] ਚਲੇ ਸਕੋਪ ਤਬ ਬਾਣ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥ ॥ ੫੩

[illegible] ਬਾਨ ਬਿਸਲਾ ॥ ਜਿਮ ਗਿਰ ਦਰਣ ਕਛੁਕ ਇਕ [illegible]
[illegible] ਪਠਾਯੋ ॥ ਨਾਨਾ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਧਾਏ
[illegible] ਧਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਧਾਏ ਕਪਿ ਜਯ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥
[illegible] ਜੈਸੀ ॥ ਇਤ ਉਤ ਜਗ ਇੱਛ ਨਹਿ ਤੈਸੀ
[illegible] ਕਪਿ ਗਿਰ ਸਿਲਾ ਮਾਰਿ ਪੁਨ [illegible]
[illegible] ॥ ਸੀਸ ਤੋਰਿ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਉਪਾਰੂ
[illegible] ਪਾਵਹਿ ਜਹੰ ਤਹ ਫੇਰ ਪ੍ਰਚੰਡੀ
[illegible] • ਕਛੂਕ ਬਿ ਸਮਰ ਕਪਿ ਆਨਿਦਾ

ਦੋ: ॥[illegible] ਭੂਧਰ ਉਪਰ ਸੂਰ ਉਡਾਇ ॥
[illegible] ਪਰਿ ਮਿਤਕ ਭੂਮਿ ਗਹਿ ਛਾਇ ੫੪

[illegible] ਜੈਸੇ ॥ [illegible] ਬਰ ਭੂਰ ਜੈਸੇ
[illegible] • ਤ੍ਰਿਭੰਗਿ ਪ੍ਰਕਾਸ [illegible] •

ਏਕਹਿ ਏਕ ਸਕੈਂ ਨਹਿ ਜੀਤੀ। ਨਿਸਚਰ ਛਲ ਬਲ ਕਰੈਂ ਅਨੀਤੀ॥
ਕ੍ਰੋਧਵੰਤ ਤਬ ਭਯੋ ਅਨੰਤਾ। ਭੰਜਉ ਰਥ ਸਾਰਥੀ ਤੁਰੰਤਾ॥
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ਸੇਖਾ। ਰਾਛਸ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਅਵਸੇਖਾ॥
ਰਾਵਨ ਸੁਤ ਨਿਜ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ। ਸੰਕਟ ਭਯੋ ਹਰਿਹਿ ਮਮ ਪ੍ਰਾਨਾ॥
ਬੀਰਘਾਤਨੀ ਛਾਡਿਸਿ ਸਾਂਗੀ। ਤੇਜਪੁੰਜ ਲਛਮਨ ਉਰ ਲਾਗੀ॥
ਮੁਰਛਾ ਭਈ ਸਕਤਿ ਕੇ ਲਾਗੇ। ਤਬ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟ ਭੈ ਤ੍ਯਾਗੇ॥

ਦੋ: ॥ਮੇਘਨਾਦ ਸਮ ਕੋਟਿ ਸਤ ਜੋਧਾ ਰਹੇ ਉਠਾਇ॥
ਜਗਦਾਧਾਰ ਅਨੰਤ ਸੋ ਉਠਹਿ ਨ ਚਲੇ ਖਿਸਾਇ॥ ੫੫

ਸੁਨ ਗਿਰਿਜਾ ਕ੍ਰੋਧਾਨਲ ਜਾਸੂ। ਜਾਰੈ ਭੁਵਨ ਚਾਰਿਦਸ ਆਸੂ॥
ਸਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੀਤਿ ਕੋ ਤਾਹੀ। ਸੇਵਹਿ ਸੁਰ ਨਰ ਅਗ ਜਗ ਜਾਹੀ॥
ਯਹ ਕੌਤੁਕ ਜਾਨਹਿ ਜਨ ਸੋਈ। ਜਾਂਹਿ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਕੀ ਹੋਈ॥
ਸੰਧ੍ਯਾ ਭਈ ਫਿਰ ਦ੍ਵੌ ਬਾਹਨੀ। ਲਗੇ ਸੰਭਾਰਨ ਨਿਜ ਨਿਜ ਅਨੀ॥
ਬ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜਿਤ ਭੁਵਨੇਸ੍ਵਰ। ਲਛਮਨ ਕਹਾਂ ਬੂਝ ਕਰੁਨਾਕਰ॥
ਤਬ ਲਗਿ ਲੈ ਆਏ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਅਨੁਜ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਦੁਖ ਮਾਨਾ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਕਹਿ ਬੈਦ ਸੁਖੇਨਾ। ਲੰਕਾ ਰਹੈ ਕੋ ਪਠਏ ਲੈਨਾ॥
ਧਰਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਗਯੋ ਹਨੁਮੰਤਾ। ਆਨਿਉ ਭਵਨ ਸਮੇਤ ਤੁਰੰਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਸਿਰ ਨਾਯਉ ਆਇ ਸੁਖੇਨ॥
ਕਹਾ ਨਾਮ ਗਿਰਿ ਔਖਧੀ ਜਾਹੁ ਪਵਨ ਸੁਤ ਲੈਨ॥ ੫੬

ਰਾਮ ਚਰਨ ਸਰਸਿਜ ਉਰ ਰਾਖੀ। ਚਲਿਉ ਪ੍ਰਭੰਜਨ ਸੁਤ ਬਲ ਭਾਖੀ॥
ਉਹਾਂ ਦੂਤ ਇਕ ਮਰਮ ਜਨਾਵਾ। ਰਾਵਨ ਕਾਲਨੇਮਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਾ॥
ਦਸਮੁਖ ਕਹਾ ਮਰਮ ਤੇਹਿ ਸੁਨਾ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਾਲਨੇਮਿ ਸਿਰ ਧੁਨਾ॥
ਦੇਖਤ ਤੁਮਹਿ ਨਗਰ ਜਿਨ ਜਾਰਾ। ਤਾਸੁ ਪੰਥ ਕੋ ਰੋਕਨ ਪਾਰਾ॥
ਭਜਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੁ ਹਿਤ ਅਪਨਾ। ਛਾਂਡਹੁ ਨਾਥ ਮ੍ਰਿਖਾ ਜਲਪਨਾ॥
ਨੀਲ ਕੰਜ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮਾ। ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਖੁ ਲੋਚਨਾਭਿਰਾਮਾ॥
ਮੈਂ ਤੈਂ ਮੋਰ ਮੂਢਤਾ ਤ੍ਯਾਗੂ। ਮਹਾ ਮੋਹ ਨਿਸਿ ਸੋਵਤ ਜਾਗੂ॥

ਕਾਲ ਬ੍ਯਾਲ ਕਰ ਭਛਕ ਜੋਈ॥ ਸਪਨੇਹੁ ਸਮਰ ਕਿ ਜੀਤਿਐ ਸੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਦਸਕੰਧ ਰਿਸਾਨ ਅਤਿ ਤੇਹਿ ਮਨ ਕੀਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ
॥ਰਾਮ ਦੂਤ ਕਰ ਮਰੌਂ ਬਰੁ ਯਹ ਖਲ ਰਤ ਮਲ ਭਾਰ॥ ੫੬

ਅਸ ਕਹਿ ਚਲਾ ਰਚੀ ਮਗ ਮਾਯਾ॥ ਸਰ ਮੰਦਿਰ ਬਰ ਬਾਗ ਬਨਾਯਾ॥
ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਦੇਖਾ ਸੁਭ ਆਸ੍ਰਮ॥ ਮੁਨਿਹਿ ਬੂਝਿ ਜਲ ਪਿਯੌਂ ਜਾਇ ਸ੍ਰਮ॥
ਰਾਛਸ ਕਪਟ ਬੇਖ ਤਹਿ ਸੋਹਾ॥ ਮਾਯਾ ਪਤਿ ਦੂਤਹਿ ਚਹਿ ਮੋਹਾ॥
ਜਾਇ ਪਵਨ ਸੁਤ ਨਾਯੋ ਮਾਥਾ॥ ਲਾਗਾ ਕਹਨ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਥਾ॥
ਹੋਤ ਮਹਾ ਰਨ ਰਾਵਨ ਰਾਮਹਿ॥ ਜਿਤਿਹਹਿ ਰਾਮ ਨ ਸੰਸਯ ਯਾ ਮਹਿ॥
ਇਹਾਂ ਭਯੇ ਮੈਂ ਦੇਖੌਂ ਭਾਈ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਬਲ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਮਾਗਾ ਜਲ ਤਿਹਿ ਦੀਨ ਕਮੰਡਲ॥ ਕਹ ਕਪਿ ਨਹਿ ਅਘਾਉਂ ਥੋਰੇ ਜਲ॥
ਸਰ ਮਜਨ ਕਰ ਆਤੁਰ ਆਵਹੁ॥ ਦੀਛਾ ਦੇਉਂ ਗ੍ਯਾਨ ਜਿਹ ਪਾਵਹੁ॥

ਦੋ: ॥ਸਰ ਪੈਠਤ ਕਪਿ ਪਦ ਗਹਾ ਮਕਰੀ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਨ
॥ਮਕਰੀ ਸੋ ਧਰਿ ਦਿਬ੍ਯ ਤਨ ਚਲੀ ਗਗਨ ਚੜਿ ਜਾਨ॥ ੫੭

ਕਪਿ ਤਵ ਦਰਸ ਭਈ ਨਿਸਪਾਪਾ॥ ਮਿਟਾ ਤਾਤ ਮੁਨਿਬਰ ਕਰ ਸਾਪਾ॥
ਮੁਨਿ ਨ ਹੋਇ ਯਹ ਨਿਸਚਰ ਘੋਰਾ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਤ੍ਯ ਬਚਨ ਕਪਿ ਮੋਰਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਗਈ ਅਪਸਰਾ ਜਬਹੀ॥ ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਟ ਗਯੋ ਕਪਿ ਤਬਹੀ॥
ਕਹ ਕਪਿ ਮੁਨਿ ਗੁਰ ਦਛਨਾ ਲੇਹੂ॥ ਪਾਛੈ ਹਮਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਮ ਦੇਹੂ॥
ਸਿਰ ਲੰਗੂਰ ਲਪੇਟਿ ਪਛਾਰਾ॥ ਨਿਜ ਤਨ ਪ੍ਰਗਟੇਸਿ ਮਰਤੀ ਬਾਰਾ॥
ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਛਾਡੇਸਿ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਹਰਖ ਚਲੇ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
ਦੇਖਾ ਸੈਲ ਨ ਔਖਧਿ ਚੀਨ੍ਹਾ॥ ਸਹਿਸਾ ਕਪਿ ਉਪਾਰਿ ਗਿਰਿ ਲੀਨਾ॥
ਗਹਿ ਗਿਰਿ ਨਿਸਿ ਨਭ ਧਾਵਤ ਭਯੋ॥ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਊਪਰ ਕਪਿ ਗਯੋ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਖਾ ਭਰਤ ਬਿਸਾਲ ਅਤਿ ਨਿਸਚਰ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨ
॥ਬਿਨ ਫਰ ਸਾਯਕ ਮਾਰਿਉ ਚਾਂਪ ਸ੍ਰਵਣ ਲਗਿ ਤਾਨਿ॥ ੫੮

ਪਰਿਓ ਮੂਰਛਿ ਮਹਿ ਲਾਗਤ ਸਾਯਕ॥ ਸਿਮਰਤ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਘੁਨਾਯਕ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਭਰਤ ਤਬ ਧਾਏ॥ ਕਪਿ ਸਮੀਪ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਆਏ॥

ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਕੀਸ ਉਰ ਲਾਵਾ । ਜਾਗਤ ਨਹਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਜਗਾਵਾ ॥
ਮੁਖ ਮਲੀਨ ਮਨ ਭਏ ਦੁਖਾਰੀ । ਕਹਤ ਬਚਨ ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਬਾਰੀ ॥
ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਮੋਹਿ ਕੀਨ੍ਹ । ਤੇਹਿ ਪੁਨਿ ਯਹ ਦਾਰੁਣ ਦੁਖ ਦੀਨ੍ਹ ॥
ਜੌਂ ਮੋਰੇ ਮਨ ਬਚ ਅਰ ਕਾਯਾ । ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਮ ਪਦ ਕਮਲ ਅਮਾਯਾ ॥
ਤੌ ਕਪਿ ਹੋਉ ਬਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਸੂਲਾ । ਜੌਂ ਮੋ ਪਰ ਰਘੁਪਤਿ ਅਨੁਕੂਲਾ ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਠਿ ਬੈਠ ਕਪੀਸ । ਕਹਿ ਜਯ ਜਯਤਿ ਕੌਸਲਾਧੀਸ ॥

ਸੋ: ॥ ਲੀਨ੍ਹ ਕਪਿਹਿ ਉਰ ਲਾਇ ਪੁਲਕਿਤ ਤਨੁ ਲੋਚਨ ਸਜਲ ॥
ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਇ ਸੁਮਿਰਿ ਰਾਮ ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ॥ ੬ ॥

ਤਾਤ ਕੁਸਲ ਕਹੁ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਕੀ । ਸਹਿਤ ਅਨੁਜ ਅਰੁ ਮਾਤੁ ਜਾਨਕੀ ॥
ਕਪਿ ਸਬ ਚਰਿਤ ਸੰਖੇਪ ਬਖਾਨੇ । ਭਏ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮਹਿ ਪਛਿਤਾਨੇ ॥
ਅਹਹ ਦੈਵ ਮੈਂ ਕਤ ਜਗ ਜਾਯੋ । ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਏਕੌ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥
ਜਾਨਿ ਕੁਅਵਸਰ ਮਨ ਧਰਿ ਧੀਰਾ । ਪੁਨਿ ਕਪਿ ਸਨ ਬੋਲੇ ਬਲਬੀਰਾ ॥
ਤਾਤ ਗਹਰ ਹੋਇਹਿ ਤੋਹਿ ਜਾਤਾ । ਕਾਜ ਨਸਾਇਹਿ ਹੋਤ ਪ੍ਰਭਾਤਾ ॥
ਚੜ੍ਹੁ ਮਮ ਸਾਯਕ ਸੈਲ ਸਮੇਤਾ । ਪਠਵੋਂ ਤੋਹਿ ਜਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤਾ ॥
ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਮਨ ਉਪਜਾ ਅਭਿਮਾਨਾ । ਮੋਰੇ ਭਾਰ ਚਲਹਿ ਕਿਮ ਬਾਨਾ ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਚਾਰਿ ਬਹੋਰੀ । ਬੰਦਿ ਚਰਨ ਬੋਲਿਓ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥
ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਰਾਖਿ ਗੁਸਾਈਂ । ਜੈਹੌਂ ਨਾਥ ਖਗਪਤਿ ਕੀ ਨਾਈਂ ॥
ਹਰਖ ਭਰਤ ਤਬ ਆਯਸੁ ਦੀਨ੍ਹ । ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਇ ਚਲਾ [illegible] ਕੀਨ੍ਹ ॥

ਦੋ: ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਰਾਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜੈਹੌਂ ਨਾਥ ਤੁਰੰਤ ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਆਯਸੁ ਪਾਇ ਪਦ ਬੰਦਿ ਚਲੇ ਹਨੁਮੰਤ ॥
ਭਰਤ ਬਾਹੁ ਬਲ ਸੀਲ ਗੁਣ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥
ਜਾਤ ਸਰਾਹਤ ਮਨਹਿ ਮਨ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ॥

ਉਹਾਂ ਰਾਮ ਲਛਮਨਹਿ ਨਿਹਾਰੀ । ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਮਨੁਜ ਅਨੁਸਾਰੀ ॥
ਅਰਧ ਰਾਤ ਗਈ ਕਪਿ ਨਹਿ ਆਯੋ । ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਅਨੁਜ ਉਰ ਲਾਯੋ ॥
ਸਕਹੁ ਨ ਦੁਖਿਤ ਦੇਖਿ ਮੋਹਿ ਕਾਊ । ਬੰਧੁ ਸਦਾ ਤਵ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਸੁਭਾਊ ॥

ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਤਜੇ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ॰ ਸਹੇਹੁ ਬਿਪਿਨ ਹਿਮ ਆਤਪ ਬਾਤ ॰
ਸੋ ਅਨੁਰਾਗ ਕਹਾਂ ਅਬ ਭਾਈ। ਉਠਹੁ ਨ ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚ ਬਿਕਲਾਈ।
ਜੌ ਜਨਤੇਉਂ ਬਨ ਬੰਧੁ ਬਿਛੋਹਾ। ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਮਨਤੇਉਂ ਨਹਿ ਓਹੂ
ਸੁਤ ਬਿਤ ਨਾਰਿ ਭਵਨ ਪਰਿਵਾਰ ॰ ਹੋਹਿ ਜਾਹਿ ਜਗ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ।
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਜਿਯ ਜਾਗਹੁ ਤਾਤ ॰ ਮਿਲੈ ਨ ਜਗਤ ਸਹੋਦਰ ਭ੍ਰਾਤ
ਜਥਾ ਪੰਖ ਬਿਨੁ ਖਗ ਅਤਿ ਦੀਨ ॰ ਮਨਿ ਬਿਨੁ ਫਨਿ ਕਰਿਬਰ ਕਰ ਹੀਨ ॰
ਅਸ ਮਮ ਜਿਵਨ ਬੰਧੁ ਬਿਨੁ ਤੋਹੀ। ਜੌ ਜੜ ਦੈਵ ਜਿਆਵੈ ਮੋਹੀ।
ਜੈਹੌਂ ਅਵਧ ਕਵਨ ਮੁਹਿ ਲਾਈ। ਨਾਰਿ ਹੇਤੁ ਪ੍ਰਿਯ ਬੰਧੁ ਗਵਾਈ।
ਬਰੁ ਅਪਜਸ ਸਹਿਤੇਉਂ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਨਾਰਿ ਹਾਨਿ ਬਿਸੇਖ ਛਤਿ ਨਾਹੀ।
ਅਬ ਅਪਲੋਕ ਸੋਕ ਸੁਤ ਤੋਰਾ। ਸਹੈ ਕਠੋਰ ਨਿਠੁਰ ਉਰ ਮੋਰਾ।
ਨਿਜ ਜਨਨੀ ਕੇ ਏਕ ਕੁਮਾਰਾ। ਤਾਤ ਤਾਸੁ ਤੁਮ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ।
ਸੌਂਪੇਸਿ ਮੋਹਿ ਤੁਮਹਿ ਗਹਿ ਪਾਨੀ। ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੁਖਦ ਪਰਮ ਹਿਤ ਜਾਨੀ।
ਉਤਰ ਕਾਹ ਦੈਹੌਂ ਤੇਹਿ ਜਾਈ। ਉਠਿ ਕਿਨ ਮੋਹਿ ਸਿਖਾਵਹੁ ਭਾਈ।
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੋਚਤ ਸੋਚ ਬਿਮੋਚਨ। ਸ੍ਰਵਤ ਸਲਿਲ ਰਾਜਿਵ ਦਲ ਲੋਚਨ।
ਉਮਾ ਏਕ ਅਖੰਡ ਰਘੁਰਾਈ। ਨਰ ਗਤਿ ਭਗਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਈ।

ਸੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲਾਪ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਬਿਕਲ ਭਏ ਬਾਨਰ ਨਿਕਰ।
ਆਇ ਗਯੋ ਹਨੁਮਾਨ ਜਿਮਿ ਕਰੁਣਾ ਮਹਿ ਬੀਰ ਰਸ॥

ਹਰਖਿ ਰਾਮ ਭੇਟੇ ਹਨੁਮਾਨਾ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ
ਤੁਰਤ ਬੈਦ ਤਬ ਕੀਨ ਉਪਾਈ। ਉਠਿ ਬੈਠਿਓ ਲਛਮਨ ਹਰਖਾਈ।
ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਾਇ ਭੇਟੇ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਹਰਖੇ ਸਕਲ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਬ੍ਰਾਤ ॰
ਪੁਨਿ ਕਪਿ ਬੈਦ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਾਵਾ॥ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਤਬਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਵ ॰
ਯਹ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਦਸਾਨਨ ਸੁਨਿਓ। ਅਤਿ ਬਿਖਾਦ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਧੁਨਿਓ
ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਕੁੰਭਕਰਨ ਪਹਿ ਗੈਊ। ਕਰਿ ਬਹੁ ਜਤਨ ਜਗਾਵਤ ਭੈਊ।
ਜਾਗਾ ਨਿਸਚਰ ਦੇਖਿਅ ਕੈਸਾ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਦੇਹ ਧਰਿ ਬੈਸਾ॥
ਕੁੰਭਕਰਨ ਬੂਝਾ ਕਹੁ ਭਾਈ॥ ਕਹੇ ਤਵ ਮੁਖ ਰਹਾ ਸੁਖਾਈ॥

ਕਥਾ ਕਹੀ ਤਿਹ ਸਕਲ ਸੁਭਾਵਨੀ ਜਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀਤਾ ਹਰਿ ਆਨੀ॥
ਤਬ ਕਪਿ ਪੁਨਿ ਨਿਸਚਰ ਸੰਘਾਰੇ ਮਹਾਂ ਮਹਾਂ ਜੋਧਾ ਸਭ ਮਾਰੇ॥
ਦੁਰਮੁਖ ਸੁਰ ਰਿਪੁ ਮਨੁਜ ਅਹਾਰੀ ਭਟ ਅਤਿਕਾਯ ਅਕੰਪਨ ਭਾਰੀ॥
ਅਪਰ ਮਹੋਦਰ ਆਦਿਕ ਬੀਰਾ ਪਰੇ ਸਮਰ ਮਹਿ ਸਭ ਰਣਧੀਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਦਸ ਕੰਧਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕੁੰਭਕਰਣ ਬਿਲਖਾਨਿ॥
॥ਜਗਦੰਬਾ ਹਰਿ ਆਨਿ ਕੈ ਸਠ ਚਾਹਸਿ ਕਲਿਆਨ॥

ਭਲ ਨ ਕੀਨ ਤੈਂ ਨਿਸਚਰ ਨਾਹਾ ਅਬ ਮੋਹਿ ਆਨ ਜਗਾਯਹੁ ਕਾਹਾ॥
ਅਜਹੂ ਤਾਤ ਤਿਆਗ ਅਭਿਮਾਨਾ ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਹੋਇਹਿ ਕਲਿਆਨਾ॥
ਹੈ ਦਸਸੀਸ ਮਨੁਜ ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਾਕੇ ਹਨੂਮਾਨ ਸੇ ਪਾਇਕ॥
ਅਹੋ ਬੰਧੁ ਤੈਂ ਕੀਨ ਖੁਟਾਈ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਜਗਾਯਹੁ ਆਈ॥
ਕੀਨੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਰੋਧ ਤਿਹ ਦੇਵਕ ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਸੁਰ ਜਾਕੇ ਸੇਵਕ॥
ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਗਿਆਨ ਜੋ ਕਹੇਉ ਕਹਤੇਉਂ ਤੋਹਿ ਸਮਾਂ ਨਹਿ ਰਹੇਉ॥
ਅਬ ਭਰਿ ਅੰਕ ਭੇਟ ਮੋਹਿ ਭ੍ਰਾਈ ਲੋਚਨ ਸਫਲ ਕਰੌਂ ਮੈ ਜਾਈ॥
ਸ੍ਯਾਮ ਗਾਤ ਸਰਸੀਰੁਹ ਲੋਚਨ ਦੇਖੌਂ ਜਾਇ ਤਾਪ ਤ੍ਰਯ ਮੋਚਨ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸਿਮਰ ਮਨ ਮਗਨ ਭਇਆ ਛਿਨ ਏਕ
॥ਰਾਵਣ ਮਾਗੇਉ ਕੋਟਿ ਘਟ ਮਦ ਅਰ ਮਹਿਖ ਅਨੇਕ॥੬੨

ਮਹਿਖ ਖਾਇ ਕਰ ਮਦਿਰਾ ਪਾਨਾ ਗਰਜੇਉ ਬਜ੍ਰ ਘਾਤ ਸਮਾਨਾ॥
ਕੁੰਭਕਰਣ ਦੁਰਮਦ ਰਣ ਰੰਗਾ ਚਲਿਓ ਦੁਰਗ ਤਜ ਸੈਨ ਨ ਸੰਗਾ॥
ਅਨੁਜ ਉਠਾਇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਇ ਨਿਧ੍ਯ ਪਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਸਾਨਿ ਮਨਿ ਭਾਇ
ਤਾਤ ਲਾਤ ਮਾਰਿ ਰਾਵਣ ਮਾਰਾ ਕਹਤ ਪਰਮ ਹਿਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ
ਤਿਹ ਗਲਾਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਯੋ ਦੀਨ ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਮਨ ਭਾਯੋ॥
ਸੁਨ ਸੁਤ ਭਯੋ ਕਾਲ ਬਸ ਰਾਵਨ ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨੈ ਅਬ ਸਿਖਾਵਨ
ਧੰਨ ਧੰਨ ਤੈਂ ਧੰਨ ਬਿਭੀਖਣ ਭਯੋ ਤਾਤ ਨਿਸਚਰ ਕੁਲ ਭੂਖਣ
ਬੰਧੁ ਬੰਸ ਤੈਂ ਕੀਨ ਉਜਾਗਰ॥ ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਸੋਭਾ ਸੁਖ ਸਾਗਰ

ਦੋ: ॥ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਕਪਟ ਤਜਿ ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਰਣਧੀਰ

[illegible] ॥੬੩

[illegible]

ਦੋ: [illegible] ੬੪

[illegible]

ਦੋ: [illegible] ੬੫

ਕੁੰਭਕਰਨ ਰਣ —— ਰੰਗਾ। ਬਿਰੋਧਾ ॥ ਸਨਮੁਖ ਚਲਾ ਕਾਲ ਜਨੁ ਕ੍ਰੋਧਾ॥
ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕਪਿ ਧਾਰਿ ਧਾਰਿ ਖਾਈ। ਜਨੁ ਟਿੱਡੀ ਗਿਰਿ ਗੁਹਾ ਸਮਾਈ॥
ਕੋਟਿਨ ਗਹਿ ਸਰੀਰ ਸਨ ਮਰਦੀ। ਕੋਟਿਨ ਮੀਜਿ ਮਿਲਾਵਹਿ ਮਹਿ ਗਰਦੀ॥
ਮੁਖ ਨਾਸਾ ਸ੍ਰਵਨ ਕੀ ਬਾਟਾ। ਨਿਕਸਿ ਪਰਾਹਿ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਠਾਟਾ॥
ਰਣ ਮਦ ਮਤ ਨਿਸਾਚਰ ਦਰਪਾ। ਮਨਹੁ ਗ੍ਰਸਿਹ ਸਮਸਤ ਕਉ ਅਰਪਾ॥
ਮੁਰੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਫਿਰਹਿ ਨ ਫੇਰੇ। ਸੂਝਨ ਨਯਨ ਸੁਨੇ ਨਹਿ ਟੇਰੇ॥
ਕੁੰਭਕਰਨ ਕਪਿ ਫੌਜ ਬਿਡਾਰੀ। ਸੁਨਿ ਧਾਈ ਰਜਨੀਚਰ ਧਾਰੀ॥
ਦੇਖੀ ਰਾਮ ਬਿਕਲ ਕਟਕਾਈ। ਰਿਪੁ ਅਨੀਕ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਆਈ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਿਭੀਖਣ ਅਨੁਜ ਸੰਭਾਰਹੁ ਸੈਨਾ॥
ਮੈਂ ਦੇਖੌਂ ਖਲ ਬਲ ਦਲਹਿ ਬੋਲੇ ਰਾਜਿਵ ਨੈਨਾ॥ ੬੭

ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਸਾਜਿ ਕਟਿ ਭਾਥਾ। ਅਰਿ ਦਲ ਦਲਨ ਚਲੇ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਕੀਨ ਪ੍ਰਭੁ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਾ। ਰਿਪੁ ਦਲ ਬਧਿਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਸੋਰਾ॥
ਸਤਿਸੰਧਾਨ ਛਾਡੇ ਸਰ ਲੱਛਾ। ਕਾਲ ਸਰਪ ਜਨੁ ਚਲੇ ਸਪੱਛਾ॥
ਜਹਿ ਤਹਿ ਚਲੇ ਬਿਪੁਲ ਨਰਾਚਾ। ਲਗੇ ਕਟਨ ਭਟ ਬਿਕਟ ਪਿਸਾਚਾ॥
ਕਟਹਿ ਚਰਨ ਉਰ ਸਿਰ ਭੁਜਦੰਡਾ। ਬਹੁਤਕ ਬੀਰ ਹੋਹਿ ਸਤ ਖੰਡਾ॥
ਘੁਮਿ ਘੁਮਿ ਘਾਇਲ ਮਹਿ ਪਰਹੀ। ਉਠਿ ਸੰਭਾਰ ਸੁਭਟ ਫਿਰ ਲਰਹੀ॥
ਲਾਗਤ ਬਾਣ ਜਲਦ ਜਿਮ ਗਾਜਹਿ। ਬਹੁਤਕ ਦੇਖਿ ਕਠਿਨ ਸਰ ਭਾਜਹਿ॥
ਰੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਨ ਧਾਵਹਿ। ਧਰੁ ਧਰੁ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ॥

ਦੋ: ॥ਛਿਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਸਾਇਕਨਿ ਕਾਟੇ ਬਿਕਟ ਪਿਸਾਚਾ॥
ਪੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਖੰਗ ਮਹਿ ਪ੍ਰਬਿਸੇ ਆਇ ਨਰਾਚਾ॥ ੬੮

ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਨ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ। ਛਿਨ ਮਹਿ ਹਤੇ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਰੀ॥
ਭਯੋ ਕ੍ਰੁਧ ਮਹਾ ਬਲ ਬੀਰਾ। ਕੀਓ ਮ੍ਰਿਗਨਾਯਕ ਨਾਦ ਗੰਭੀਰਾ॥
ਕੋਪਿ ਮਹੀਧਰ ਲਿਯੋ ਉਪਾਰੀ। ਡਾਰਿ ਜਹਾਂ ਮਰਕਟ ਭਟ ਭਾਰੀ॥
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸੈਲ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਰੇ। ਸਰਨਿ ਕਾਟਿ ਰਜ ਸਮ ਕਰਿ ਡਾਰੇ॥
ਪੁਨਿ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਕੋਪਿ ਰਘੁਨਾਯਕ। ਛਾਡੇ ਅਤਿ ਕਰਾਲ ਬਹੁ ਸਾਇਕ॥

੪੨੪ ੯੫

ਤਨ ਮਨ ਤਾਪ ਦੂਰ ਸਿਭ ਨਿਸਚਰ ਜਾਰੀ ਜਿਮ ਦਵ ਲਾਗਿ ਬਿਪਨ ਆਦਿ ਸਮਾਰੀ
ਸੋਹਿਤ ਸ੍ਰਵਤ ਸੋਣਤ ਤਨ ਕਾਰੇ॥ ਜਿਮ ਕਜਲ ਗਿਰਿ ਗੇਰ ਪਨਾਰੇ॥
ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਧਾਏ ਬਿਗਸਾ ਜਬਹਿ ਨਿਕਟ ਕਪਿ ਆਏ

ਦੋ: ॥ਭਾਗਤ ਪਾਛੇ ਦੇਵਤਾ ਆਤਿ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਗਹਿ ਕੀਸਾ॥
॥ਮਹਿ ਪਟਕੈ ਗਜ ਰਾਜ ਇਵ ਸਪਥ ਕਰੈ ਦਸਸੀਸਾ॥ ੭੧

ਭਾਗੇ ਭਾਲੂ ਬਲੀਮੁਖ ਜੂਥਾ॥ ਬ੍ਰਿਕ ਬਿਲੋਕ ਜਿਮਿ ਮੇਖ ਬਰੂਥਾ॥
ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕਪਿ ਭਾਲੂ ਭਵਾਨੀ॥ ਬਿਕਲ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ਬਾਨੀ॥
ਯਹ ਨਿਸਿਚਰ ਦੁਕਾਲ ਸਮ ਅਹਈ॥ ਕਪਿ ਕੁਲ ਦੇਸ ਪਰਨ ਅਬ ਚਹਈ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਾਰਿਧਰ ਰਾਮ ਖਰਾਰੀ॥ ਪਾਹਿ ਪਾਹਿ ਪ੍ਰਨਤਾਰਤ ਹਾਰੀ॥
ਸਕਰੁਨ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਭਗਵਾਨਾ॥ ਚਲੇ ਸੁਧਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨਾ॥
ਰਾਮ ਸੇਨ ਨਿਜ ਪਾਛੇ ਘਾਲੀ॥ ਚਲੇ ਸਕੋਪ ਮਹਾ ਬਲਸਾਲੀ॥
ਖੈਂਚ ਧਨੁਖ ਸਤ ਸਰ ਸੰਧਾਨੇ॥ ਛੂਟੇ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਮਾਨੇ॥
ਲਾਗਤ ਸਰ ਧਾਵਾ ਰਿਸ ਭਰਾ॥ ਕੁਧਰ ਡਗਮਗਤ ਡੋਲਤਿ ਧਰਾ॥
ਲੀਨ ਏਕ ਤੇਹਿ ਸੈਲ ਉਪਾਟੀ॥ ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਭੁਜਾ ਸੋਇ ਕਾਟੀ॥
ਧਾਵਾ ਬਾਮ ਬਾਹੁ ਗਿਰਿ ਧਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਉ ਭੁਜਾ ਕਾਟਿ ਮਹਿ ਪਾਰੀ॥
ਕਾਟੇ ਭੁਜਾ ਸੋਹ ਖਲ ਕੈਸਾ॥ ਪੱਛਹੀਨ ਮੰਦਰ ਗਿਰਿ ਜੈਸਾ॥
ਉਗ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਾ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰਸਨ ਚਹਤ ਤ੍ਰੈਲੋਕਾ॥

ਦੋ: ॥ਕਰਿ ਚਿਕਾਰ ਮੁਖ ਘੋਰ ਅਤਿ ਧਾਵਾ ਬਦਨ ਪਸਾਰ॥
॥ਗਗਨ ਸਕਲ ਸੁਰ ਤ੍ਰਸਤ ਅਤਿ ਹਾਹਾਕਾਰ ਪੁਕਾਰ॥ ੭੨

ਸਭਯ ਦੇਵ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਨੇ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਪ੍ਰਜੰਤ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨੇ॥
ਬਿਸਿਖ ਨਿਕਰ ਨਿਸਿਚਰ ਮੁਖ ਭਰੇਉ॥ ਤਦਪਿ ਮਹਾਬਲ ਭੂਮਿ ਨ ਪਰੇਉ॥
ਸਰਨਿ ਭਰਾ ਮੁਖ ਸਨਮੁਖ ਧਾਵਾ॥ ਕਾਲ ਤ੍ਰੋਨ ਸਜੀਵ ਜਨੁ ਆਵਾ॥
ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਪਿ ਤੀਬ੍ਰ ਸਰ ਲੀਨਾ॥ ਧਰ ਤੇ ਭਿੰਨ ਤਾਸੁ ਸਿਰ ਕੀਨਾ॥
ਸੋ ਸਿਰ ਪਰਾ ਦਸਾਨਨ ਆਗੇ॥ ਬਿਕਲ ਭਏਉ ਜਿਮਿ ਫਨਿ ਮਨਿ ਤਿਆਗੇ॥
ਧਰਨਿ ਧਸੈ ਧਰ ਧਾਵ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਟਿ ਕੀਨ ਜੁਗ ਖੰਡਾ॥

ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਜਿਮਿ [illegible] ਤੇ ਬ ਧਾਗਾ। ।ਹੇਠ ਦਾਬ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਨਿਸਚਰ
।ਤਾਸੁ [illegible] ਭੁ ਬਦਨ ਸਮਾਨਾ ।ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਬਨ ਅਚੰਭਾ ਮਾਨਾ
।ਨਭ [illegible] ਦਭੀ ਬਜਾਵਹਿ ਹਰਖਹਿ ।ਜਯ ਜਯ ਕਹਿ ਪ੍ਰਸੂਨ ਸੁਰ ਬਰਖਹਿ
ਕਰਿ ਬਿ[illegible]ਤੀ ਸੁਰ ਸਕਲ ਸਿਧਾਯੇ ।ਤਬ ਤਿਹ ਸਮਯ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਆਯੇ
।ਗਗ[illegible]ਨਪਰਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਣ ਗਾਯੇ। ।ਰੁਚਿਰ ਬੀਰਰਸ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨ ਭਾਯੇ।
।ਬੇਗ ਹਤਹੁ ਖਲ ਮੁਨਿ ਕਹਿ ਗਯੇ ।ਰਾਮ ਸਮਰ ਮਹਿ ਸੋਭਿਤ ਭਯੇ।

ਛੰਦ

ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜ ਰਘੁਪਤਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ਕੋਸਲ ਧਨੀ।
ਸ੍ਰਮ ਬਿੰਦੁ ਮੁਖ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰੁਚਿਰ ਤਨ ਸੋਣਿਤ ਕਨੀ।
ਭੁਜ ਜੁਗਲ ਫੇਰਤ ਸਰ ਸਰਾਸਨ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਚਹੁ ਦਿਸ ਬਨੇ
ਕਹ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਕਹਿ ਨ ਸਕ ਛਬਿ ਸੇਖ ਜੇਹਿ ਆਨਨ ਘਨੇ। ੮

ਦੋ:

।ਨਿਸਚਰ ਅਧਮ ਮਲਾਕਰ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ਨਿਜ ਧਾਮ।
।ਗਿਰਿਜਾ ਤੇ ਨਰ ਮੰਦ ਮਤਿ ਜੇ ਨ ਭਜਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ।। ੭੩

।ਦਿਨ ਕੇ ਅੰਤ ਫਿਰੀ ਦੋਉ ਅਨੀ।। ਸਮਰ ਭਈ ਸੁਭਟਨ ਸ੍ਰਮ ਘਨੀ।।
।ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਕਪਿ ਦਲ ਬਾਢਾ ।ਜਿਮਿ ਤ੍ਰਿਣ ਬਢੇਂ ਲਗੇ ਅਤਿ ਡਾਢਾ
।ਛੀਜਹਿ ਨਿਸਚਰ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰਾਤੀ।। ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਹੇ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਿਹ ਭਾਂਤੀ।।
।ਬਹੁ ਬਿਲਾਪ ਦਸਕੰਧਰ ਕਰਈ ।ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਬੰਧੁ ਸੀਸ ਉਰ ਧਰਈ।।
।ਰੋਦਹਿੰ ਨਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਤਿ ਪਾਨੀ। ਤਾਸੁ ਤੇਜ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਬਖਾਨੀ।।
।ਮੇਘਨਾਦ ਤਹਿੰ ਅਵਸਰ ਆਵਾ।। ਕਹਿ ਬਹੁ ਕਥਾ ਪਿਤਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ
।ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ੍ਹਿ ਮੋਰਿ ਮਨੁਸਾਈ।। ਅਬਹਿ ਬਹੁਤ ਕਾ ਕਰੌਂ ਬਡਾਈ।।
।ਇਸ਼ਟ ਦੇਵ ਸਨ ਜੋ ਵਰ ਪਾਯਉ ।ਸੋ ਵਰ ਤਾਤ ਨ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਯਉ
।ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਜਲਪਤ ਭਯੋ ਬਿਹਾਨਾ ।ਲਗੇ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਨਾਨਾ
।ਇਤ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਕਾਲ ਸਮ ਬੀਰਾ। ਉਤ ਰਜਨੀਚਰ ਅਤਿ ਰਣ ਧੀਰਾ।।
।ਲਰਹਿੰ ਸੁਭਟ ਨਿਜ ਨਿਜ ਜਯ ਹੇਤੂ ।ਬਰਣਿ ਨ ਜਾਇ ਸਮਰ ਖਗ ਕੇਤੂ।।

ਦੋ:

।ਮੇਘਨਾਦ ਮਾਯਾ ਬਿਰਚਿ ਰਥ ਚਢਿ ਗਯਉ ਅਕਾਸ।।
।ਗਰਜਤ ਪ੍ਰਲਯ ਪਯੋਦ ਜਿਮਿ ਭਾ ਕਪਿ ਦਲ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ।। ੭੪

ਪ੍ਰ੨੬
੧੨੫

ਸ੍ਤ੍ਰਿ ਸੂਲ ਸਰ ਪ੍ਰਬਧ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ। ਅੰਸ੍ਤ੍ਰ ਸੱਸ੍ਤ੍ਰ ਕੁਲਿਸਾਯੁਧ ਨਾਨਾ॥
ਡਾਰੈ ਪਰਸੁ ਪ੍ਰੀਤ ਪਖਾਨਾ॥ ਲਾਗਾ ਬ੍ਰਿਸ੍ਟ ਕਰੈ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥
ਰਹੇ ਦਸਹ ਦਿਸਿ ਸਾਯਕ ਛਾਈ। ਮਾਨਹੁੰ ਮਘਾ ਮੇਘ ਝੜਿ ਲਾਈ॥
ਧਰੁ ਧਰੁ ਮਾਰ ਸੁਨੀਐਂ ਕਪਿ ਬਾਨਾ। ਜੋ ਮਾਰੈ ਤਿਹ ਕੋਊ ਨ ਜਾਨਾ॥
ਗਹਿ ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਅਕਾਸ ਕਪਿ ਧਾਵੈਂ। ਦੇਖੈਂ ਤਿਹ ਨ ਦੁਖਿਤ ਫਿਰਿ ਆਵੈਂ॥
ਅਵਘਟ ਘਾਟ ਬਾਟ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ। ਮਾਯਾ ਬਲ ਕੀਨਿਸਿ ਸਰ ਪੰਜਰ॥
ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਨਲ ਨੀਲਾ। ਕੀਨਿਸਿ ਬਿਕਲ ਸਕਲ ਬਲ ਸੀਲਾ॥
ਪੁਨਿ ਲਛਮਣ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਿਭੀਖਣ। ਸਰਨ੍ਹ ਮਾਰਿ ਕੀਨਿਸਿ ਜਰਜਰ ਤਨ॥
ਪੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਸਨ ਜੂਝਨ ਲਾਗਾ। ਸਰ ਛਾਡਤ ਹੋਇ ਲਾਗਹਿ ਨਾਗਾ॥
ਬ੍ਯਾਲ ਫਾਸ ਬਸ ਭਯੇ ਖਰਾਰੀ। ਸ੍ਵ ਬਸ ਅਨੰਤ ਏਕ ਅਬਿਕਾਰੀ॥
ਨਟ ਇਵ ਚਰਿਤ ਕਰਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਸਦਾ ਸ੍ਵਤੰਤ੍ਰ ਰਾਮ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਰਣ ਸੋਭਾ ਹਿਤ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵਾ। ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਦੇਵਨ ਭਯ ਪਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਖਗਪਤਿ ਜਾਕਾ ਨਾਮ ਜਪਿ ਨਰ ਕਾਟਹਿਂ ਭਵ ਪਾਸ॥
॥ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵ ਕਿ ਬੰਧ ਤਰ ਬ੍ਯਾਪਕ ਬਿਸ੍ਵ ਨਿਵਾਸ॥ ॥ ੭੫

ਚਰਿਤ ਰਾਮ ਕੇ ਸਗੁਣ ਭਵਾਨੀ॥ ਤਰਕਿ ਨ ਜਾਇ ਬੁੱਧਿ ਬਲ ਬਾਨੀ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਜੇ ਪਰਮ ਬਿਰਾਗੀ॥ ਰਾਮਹਿਂ ਭਜਹਿ ਤਰਕ ਸਬ ਤ੍ਯਾਗੀ॥
ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਕਟਕ ਕੀਨ ਘਨ ਨਾਦਾ॥ ਪੁਨਿ ਭਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਿਤ ਦੁਰਬਾਦਾ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਕਹਾ ਖਲ ਰਹੁ ਠਾਂਢਾ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਬਾਢਾ॥
ਬੂਢ ਜਾਨਿ ਸਠ ਛਾਂਡਉਂ ਤੋਹੀ॥ ਲਾਗੇਸਿ ਅਧਮ ਪਚਾਰਸਿ ਮੋਹੀ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਚਲਾਵਾ। ਜਾਮਵੰਤ ਸੋ ਕਰ ਗਹਿ ਧਾਵਾ॥
ਮਾਰਿਤ ਮੇਘਨਾਦ ਕੀ ਛਾਤੀ। ਪਰਾ ਧਰਣਿ ਘੁਮਿਤ ਸੁਰ ਘਾਤੀ॥
ਪੁਨਿ ਰਿਸਾਇ ਗਹਿ ਚਰਨ ਫਿਰਾਵ। ਮਹਿ ਪਛਾਰਿ ਨਿਜ ਬਲਹਿ ਦਿਖਾਵ।
ਬਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੋ ਮਰੈ ਨ ਮਾਰਾ॥ ਤਬ ਪਦ ਗਹਿ ਲੰਕਾ ਪਰ ਡਾਰਾ॥
ਇਹਾ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਗਰੁੜ ਪਠਾਯੋ। ਰਾਮ ਸਮੀਪ ਸਪਦ ਚਲਿ ਆਯੋ।

ਦੋ: ॥ਪੰਨਗਾਰਿ ਖਾਯੇ ਸਕਲ ਖਗਣ ਮਾਂਹ ਬ੍ਯਾਲ ਬਰੂਥਾ॥

ਛੰਦ: ਚੌ:

੪੩੨

॥ਭੂਤ ਜੇ ਬਿਕਟ ਮਾਇਆ ਕੁਰਤ ਹਨਬੇ ਬਾਨਰ ਜੂਥ ਬ੍ਰਾ॥ ॥
ਖਗਾਹਿ ਗਿਰਿ ਪਾਦਪ ਉਪਲ ਬਹੁ ਧਾਏ ਨੀਸ ਬਿਜਾਇ
॥ਚਲੇ ਨਿਸੀਚਰ ਬਿਕਲ ਅਤਿ ਗਰਜਤ ਪਰਚੰਡੇ ਪਰਾਈ॥ ੭੬

ਮੇਘਨਾਦ ਕੀ ਮੁਰਛਾ ਜਾਗੀ॥ ਪਿਤਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜ ਅਤਿ ਲਾਗੀ॥
ਤੁਰਤ ਗਯਉ ਸੋ ਗਿਰਿਬਰ ਕੰਦਰ ਕਰੌਂ ਅਜਯ ਮਖ ਅਸ ਮਨ ਧਰ॥
ਇਹਾਂ ਬਿਭੀਖਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ। ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਬਲ ਅਤੁਲ ਉਦਾਰਾ॥
ਮੇਘਨਾਦ ਮਖ ਕਰੈ ਅਪਾਵਨ। ਖਲ ਮਾਯਾਵੀ ਦੇਵ ਸਤਾਵਨ॥
ਜੌ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਧ ਹੋਇ ਸੋ ਪਾਇਹਿ। ਨਾਥ ਬੇਗਿ ਪੁਨਿ ਜੀਤਿ ਨ ਜਾਇਹਿ॥
ਸੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਅਤਿਸਯ ਸੁਖ ਮਾਨਾ ਬੋਲੇ ਅੰਗਦਾਦਿ ਕਪਿ ਨਾਨਾ॥
ਲਛਿਮਨ ਸੰਗ ਜਾਹੁ ਸਭ ਭਾਈ। ਕਰਹੁ ਬਿਧੰਸ ਜਗ੍ਯ ਕਰ ਜਾਈ॥
ਤੁਮ ਲਛਿਮਨ ਮਾਰੇਹੁ ਰਨ ਓਹੀ। ਦੇਖਿ ਸਭਯ ਸੁਰ ਦੁਖ ਅਤਿ ਮੋਹੀ॥
ਮਾਰੇਹੁ ਤੇਹਿ ਬਲ ਬੁਧਿ ਉਪਾਈ। ਜੇਹਿ ਛੀਜੈ ਨਿਸਿਚਰ ਸੁਨੁ ਭਾਈ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਬਿਭੀਖਨ। ਸੈਨ ਸਮੇਤ ਰਹਹੁ ਤੀਨਿਉ ਜਨ॥
ਜਬ ਰਘੁਬੀਰ ਦੀਨ ਅਨੁਸਾਸਨ ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਕਸਿ ਸਾਜਿ ਸਰਾਸਨ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਧਰਿ ਰਨਧੀਰਾ। ਬੋਲਿਓ ਘਨ ਇਵ ਗਿਰਾ ਗੰਭੀਰ॥
ਜੌ ਤਿਹ ਆਜ ਬਧੇ ਬਿਨੁ ਆਵੌਂ। ਤੌ ਰਘੁਪਤਿ ਸੇਵਕ ਨ ਕਹਾਵੌਂ॥
ਜੌ ਸਤ ਸੰਕਰ ਕਰਹਿ ਸਹਾਈ। ਤਦਪਿ ਹਤੌਂ ਰਘੁਬੀਰ ਦੁਹਾਈ॥

ਦੋ:

॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਰ ਚਲੇ ਤੁਰੰਤ ਅਨੰਤ॥
॥ਅੰਗਦ ਨੀਲ ਮਯੰਦ ਨਲ ਸੰਗ ਸੁਭਟ ਹਨੁਮੰਤ॥ ੭੭

ਜਾਇ ਕਪਨ ਦੇਖਾ ਸੋ ਬੈਸਾ॥ ਆਹੁਤ ਦੇਤ ਰੁਧਿਰ ਅਰੁ ਭੈਂਸਾ॥
ਕੀਨ ਕਪਿਨ ਸਭ ਜਗ੍ਯ ਬਿਧੰਸਾ। ਜਬ ਨ ਉਠੈ ਤਬ ਕਰਹਿੰ ਪ੍ਰਸੰਸਾ॥
ਤਦਪਿ ਨ ਉਠੈ ਧਰਨਿ ਕਚ ਜਾਈ ਲਾਤਨ ਹਤਿ ਹਤਿ ਚਲਿ ਪਰਾਈ
ਲੈ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਾਵਾ ਕਪਿ ਭਾਗੇ॥ ਆਵਾ ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਕੇ ਆਗੇ॥
ਆਵਤ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਮਾਰਾ ਗਰਜ ਘੋਰ ਰਵ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ
ਕੋਪ ਮਰੁਤ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਧਾਏ॥ ਹਤ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਉਰ ਧਰਨਿ ਗਿਰਾਏ

ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਛਾਡਿਸਿ ਸੂਲ ਪ੍ਰਚੰਡਾ। ਸਰ ਹਤਿ ਕ੍ਰਿਤ ਅਨੰਤ ਜੁਗ ਖੰਡਾ
ਉਠਿ ਬਹੋਰਿ ਮਾਰੁਤ ਜੁਬਰਾਜਾ ਹਤਿਓ ਕ੍ਰੋਧ ਤਹਿ ਘਾਵ ਨ ਬਾਜਾ
ਫਿਰੇ ਬੀਰ ਰਿਪੁ ਮਰੈ ਨ ਮਾਰਾ। ਪੁਨ ਧਾਵਾ ਕਰ ਘੋਰ ਚਿਕਾਰਾ।
ਧਾਵਤ ਦੇਖਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਨ ਕਾਲਾ ਲਖਮਨ ਛਾਡੈ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ
ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਜ੍ਰ ਸਮ ਬਾਨਾ। ਤੁਰਤ ਭਯੋ ਖਲ ਅੰਤਰਧਾਨਾ
ਬਿਬਿਧਿ ਭੇਖ ਧਰਿ ਕਰੈ ਲਰਾਈ ਕਬਹੁੰਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਬਹੁੰ ਦੁਰ ਜਾਈ
ਤਬ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਛਾਡਿਸਿ ਲਛਮਨ ਪਰ ਕਾਟਿ ਕੀਨ ਸਤ ਖੰਡ ਧਰਨਿ ਧਰ।
ਸਿਖਰ ਏਕ ਲੈ ਪੁਨਿ ਸੋ ਧਾਵਾ। ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਸੋ ਕਾਟਿ ਖਸਾਵਾ

ਦੋ: ॥ਆਯੁਧ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯ ਰਜ ਸਮ ਕੀਨ ਫਣੀਸਾ।
॥ਤਰਕ ਬਿਬਸ ਕੁਪ੍ਰੀਤਿ ਸਬ ਬਿਫਲ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਈਸਾ॥ ੭੮

ਪੁਨਿ ਬਿਬਿਧਿ ਸਰ ਛਾਡਨ ਲਾਗਾ। ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕੂਟਨੀਤਿ ਮਨ ਰਾਗਾ।
ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਸਰ ਗਰਜ ਸਮਾਨਾ। ਤ੍ਰਿਮਾਗਸਤ ਕੂਟਨਹਿ ਅਭਿਮਾਨਾ।
ਦੇਖਿ ਅਜਯ ਰਿਪੁ ਡਰਪੇ ਕੀਸਾ। ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤਬ ਭਯੋ ਅਹੀਸਾ।
ਦੇਖਿ ਜਗਤ ਈਸ ਗਹਿ ਤਿਨ ਸਮਾਨਾ। ਡੂਕ ਰਤ ਮਨਹੁ ਖਗਾਲ ਅਭਿਮਾਨ
ਲਛਮਨ ਮਨ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵ ਇਹਿ ਪਾਪੀ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖਿਲਾਵਾ
ਸਿਮਰ ਕੋਸਲਾਧੀਸ ਪ੍ਰਤਾਪਾ। ਸਰ ਸੰਧਾਨ ਕੀਨ ਕਰਿ ਦਾਪਾ।
ਛਾਡਾ ਬਾਣ ਤਾਸ ਉਰ ਲਾਗਾ ਜੀਸ ਭੁਜਾ ਕਟਿ ਦੇਖਿ ਨਿਰਾਗਾ।
ਸਪਨ ਸਮਾਨ ਸੋ ਗਰਜ ਅਕੁਲਾਨਾ। ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਕਪਟ ਸਬ ਤ੍ਯਾਗਾ

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਅਸ ਕਹਿ ਛਾਡੇਸਿ ਪ੍ਰਾਨ
॥ਧੰਨ ਧੰਨ ਤਵ ਮਾਤੁ ਤਵ ਕਹਿ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨ॥ ੭੯

ਬਿਨ ਪ੍ਰਯਾਸ ਹਨੁਮਾਨ ਉਠਾਯੋ। ਲੰਕਾ ਦ੍ਵਾਰ ਰਾਖਿ ਪੁਨਿ ਆਯੋ॥
ਤਾਸ ਮਰਣ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਮਾਨ ਆਏ ਨਭ ਸਰਬਾ
ਬਰਖਿ ਸੁਮਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਵਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਬਿਮਲ ਜਸ ਗਾਵਹਿ
ਜਯ ਅਨੰਤ ਜਯ ਜਗਦਾਧਾਰਾ। ਤੁਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸਬ ਦੇਵਨ ਨਿਸਤਾਰਾ
ਅਸਤੁਤਿ ਕਰ ਸੁਰ ਸਿਧ ਸਿਧਾਏ ਲਛਮਨ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਪਹਿ ਆਏ

॥ ਚੌਪਈ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਹਿ ਬਿਲੋਕੇ ਸੀਸ ਧਰ ਸੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਸਰ ਧਰ ਦ੍ਰਿਗ ਕੈ ॥
ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਰਿ ਅਨਜਾਗੈ ਭੇਰਾ ॥ ਬਿਗਰ ਭੋਜੈ ਸਾਸ ਸਮਝ ਕਰ ਦੇਨ ॥
ਅਧਰ ਧਰਿ ਤਨ ਦੀਖਤ ਕੈਸੋ ॥ ਬਨਕ ਭੂਤ ਸਰ ਪ੍ਰਗਟ ਜੈਸੋ ॥
ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਾਈ ਇਹ ਕਰੇ ਸਭਾ ॥ ਗਿਰ ਭਯਕ ਤਾਂਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਯੋ ਤਬ ॥
ਧਰਿ ਕਰਿ ਸੀਸ ਆਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗੇ ॥ ਅਨਰ ਭਲੂ ਬਿਲੋਕਿਨ ਲਾਗੇ ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਕੈਰੂ ਕੀ ਨਿਰਖਿ ਸਿਖ ਸੀਸਾ ॥ ਕਾਧਨ ਕਹਿ ਓ ਕੌਨ ਕਾ ਧੀਸਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨਨ ਸੁਨਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭਾਖਿ ਓ ਜਤਨ ਕਰਨ ॥
॥ ਕਰ ਸਾਹਿਬ ਰਸ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹਿ ਸੋਭਿਤ ਅਤਿ ਦੋਊ ਭੁਜਾ ॥ ੮੦

ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਨਿ ਸਭ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਬੋਲੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮ ਬੇਤਾਰੋ ॥
ਸੁਨਤ ਉਆ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਆ ਹੋ ॥ ਸੁਰ ਰੀਸ ਪ੍ਰਥ ਸੁਨ ਭਏ ਸੁਖਾਰੋ ॥
ਅਬ ਸੋ ਸੁਨਹੁ ਭੁਜ ਜਾਤਿ ਹਿ ਕੇਰੀ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਸ ਗਾਈ ਸਭ ਸਭ ਕੇਰੀ ॥
ਰੋਖ ਨਾਰ ਅੰਗਨ ਸੋ ਧਰੀ ॥ ਸਕ ਦੇਖਿ ਸੋਭਿਤ ਜਨਿ ਭਰੀ ॥
ਦੇਖਤ ਭਾ ਸੋਲਹਿਨਿ ਕੈਸੀ ॥ ਗਤਿ ਤੇ ਰੁਚਿਰ ਭੂਪ ਰੂਪ ਜੈਸੀ ॥
ਨਗ ਸੁਤਾ ਦਾਸ ਕੀਧ ਅਤਿ ਹੂਆ ॥ ਬ੍ਰਾਸ ਦੁ ਰਿਪ ਤਿਸ ਕਾਢਿ ਆਜਸੋ ਹੂ ॥
ਸੋਮ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸੋਭਤ ਬਾਲਾ ॥ ਜਿਸ ਤ ਦਿਆ ਧਰਿ ਗਲ ਮਾਲਾ ॥
ਸੁਨਤ ਬਿਧਿ ਬਿਨ ਜਰਤ ਹੀ ॥ ਸੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੈ ਸਕਤ ਸਕਾਹੀ ॥
ਤਉ ਧਰਿ ਭੁਜਾ ਪਗੀ ਇਹ ਭੂਤੀ ॥ ਮਨ ਸਕਲ ਸਮਝਨ ਕੀ ਕੀ ਜੂਤੀ ॥

ਦੋ: ॥ ਤਬ ਕਿਨ ਦਾਸਨ ਦੇਖਿ ਭਾਗੇ ਸੋਹਿ ਸੁਵਤ ਭੁਜ ਦੰਡਾ ॥
॥ ਭੁਜ ਓ ਸਮਰ ਅਸਚਰਜ ਜਾਸ ਮਨਹੁ ਅਖੰਡ ਨ ਖੰਡਾ ॥ ੮੧

ਸੁਨ ਕਰ ਸਕਲ ਸਖੀ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥ ਤਜਿ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਠੀ ਸੁਨੈਨ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਸਕੁਚਾ ਸੁਕ ਰਹੀ ਸਰਕੀ ॥ ਸੁਚਰ ਅਲਭ ਦਾਸ ਨਿਕੂ ਸਰਕੀ ॥
ਨਿਤ ਸਮਾਨ ਰਾਵਨ ਗਾਮਾਹਿ ॥ ਵੀਰ ਸੁਰੰਗ ਸੋਰ ਧਿਸ ਤਾਗਾਹਿ ॥
ਸਕਲ ਸੁਤਾ ਸੁਰ ਸਕਾਹਿ ਨਸੂਝੀ ॥ ਬਿਧਿ ਬਾਸਤਾ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਸੂਝੀ ॥
ਜਿਤ ਨਰਤ ਬਾਈ ਭਜਿ ਆਇ ॥ ਪਤਿ ਭੁਜ ਲਖਿ ਕਰਿ ਕੇ ਰਿਸਾਇ ॥

ਕੰਚਨ ਮਣਿ ਗਣ ਭੂਖਨ ਸੋਹੀ॥ ਮਹਾਂ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਸਾਮ ਅਨਨ ਹੋਹੀ॥
ਦੇਖਤ ਮਨਹਿ ਨ ਆਵਤ ਤੇਹੀ॥ ਜਾਸੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁਨਹੁ ਕਿਨ ਕੇਹੀ॥
ਕੀਰਤਿ ਨਾਹਿ ਤ੍ਰਿਸਨ ਮਹਿ ਹਰਨੀ॥ ਬਾਰਨ ਬਾਰਖ ਜਾਸੁ ਕਰ ਸਰਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਆਨਿ ਵਿਚਾਰ ਮਨ ਦੇਵ ਕੇ ਮੈਂ ਪਤਿ ਦੇਵਤ ਨਾਰਿ॥ ੧
॥ਤੁਮ ਜਿਥਿ ਸੇਵਹੁ ਭੂਰਿ ਭਈ ਸੁਨ ਕਰ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰਿ॥ ੯੨

ਜਿਮਿ ਕਮਲਾ ਸੁ ਸਦਾ ਉਠ ਧਾਈ ਸੋ ਤਿਨਿ ਚਿਤ ਧਰੀ ਲੈ ਆਈ॥ ੪
ਦੀਨ ਦਯਾਲੁ ਮਹਿ ਸਭ ਐਨ ਕਹੀ ਜਿਸ ਕਨ ਲਖਹਿ ਕੀਰਤਿ ਕੁਹਿ ਰਹੀ
ਨੀਦ ਨਾਹਿ ਤੈ ਸਨ ਸਤਿ ਵੇਦੀ॥ ਭਨਤ ਜਾਸੁ ਮਹਿਮਾ ਅਤਿ ਛੇਦੀ॥
ਅਖੰਡ ਅਖੰਡ ਅਗਾਧ ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਜ ਅਗੋਚਰ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਬਾਸੀ
ਪ੍ਰਗਟਹਿ ਪਾਲਹਿ ਪੁਨ ਸੰਘਰਹੀ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਰੂਪ ਤ੍ਰੈ ਮੂਰਤਿ ਧਰਹੀ
ਜੋ ਕਾਲਹਿ ਕਰ ਕਾਲ ਤ੍ਰਿਲੋਕਾ॥ ਵੰਦਤ ਸੇਸ ਸਾਰਦਾ ਸੰਕਾ॥
ਨੀਲ ਤਨੁ ਸੁਰ ਸੇਵਕ ਜੇਤੂ॥ ਜਾਸੁ ਨਾਮ ਭਵ ਸਾਗਰ ਸੇਤੂ॥
ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੰਗਲ ਜਾਕੇ ਪਾਵਾ॥ ਕਰਨ ਦਿਵੈਨ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨਿ ਬਰ

ਦੋ: ॥ਕੋਟਿ ਕਲਪ ਬਰਨਤ ਨਿਗਮ ਅਗਮ ਜਾਸੁ ਗੁਨ ਗਾਥ
॥ਤਮ ਸਰੀਰ ਸਭ ਜੀਵ ਕੇ ਤਿਮ ਵਰਨਤ ਸ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਥ॥ ੯੩

ਸਮ ਸਿਰ ਜੋਰੇ ਕਰ ਮਰ ਧਰਹੀ ਤਬ ਪ੍ਰਤੀਤ ਲਗਿ ਭੁਜਾ ਪਠਾਈ
ਏਹੀ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿਆ ਕਰ ਭੁਜ ਸਾਤ ॰ ਪਰੀ ਭੂਮਿ ਤਬ ਅਤਿ ਬਿਕਲਾਤ
ਦੀਸ ਸਕਲ ਭੁਜ ਲਿਖਤ ਸਬਾਰਥ ਲਖ ਸਮਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵਾ
ਤਿਸ ਸੁਭਾਵ ਕਾਦੰਬ ਭਾਤੀ॥ ਕਿਲਕਤ ਸਕਲ ਮੁਖਿ ਨਰ ਪ੍ਰਾਤਿ
ਅਤ ਗਰ ਸਰਿਸ ਸੀਸ ਨਾਹੂ ਲੋ ਗਹਿ ਤੋਰਤ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਬਾਹੁ ਕੋ
ਜੋਰੀ ਭੁਜ ਬਲ ਸੁਰ ਨਾਥ ਵਿਰੋਧ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਆਜੁ ਸਮਰ ਮਹਿ ਸੋਧਾ॥
ਮਹਿ ਗਰ ਭੂਖਨ ਧਮਨ ਵਿਜਾਤ ਮਹਿ ਲੋਟਤ ਕਰ ਤਲ ਸਿਰ ਮਾਰਤ
ਅਗਨ ਦਿਪਤ ਨਿਜ ਤਨ ਸੁਪਿਨ ਦੀ ਦਾਰੁਨ ਬਿਲਲ ਕਰਤ ਕਿਹ ਪਾਨੀ
ਛਿਨ ਕਪੋਲ ਸਖੀ ਕੋਊ ਰੰਨੀ॥ ਸੂਰ ਸੋਕ ਦਾਵਾਨਲ ਜਰਹੀ॥
ਸਿਰ ਖਿਨ ਉਠ ਧਾਮ ਧਰਨੀ ਤਲ ਪਤਿ ਪਰਿਸ ਸਰਨ ਪਤਿ ਕੇ ਬਲ

ਦੋ:
॥ਤਿਨ ਮੈਂ ਸਖੀ ਸਜਾਨ ਇਕ ਕਹਿ ਸੁਖਦਾਇਕ ਬੈਨ॥
॥ਜੋਰ ਕਾਂਤਿ ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਸੁਮਤਿ ਕਰੈ ਮਤਿ ਐਨ॥ ੮੪

ਸੁਨਹੁ ਸਕਲ ਸਯਾਨਨ ਤਨ ਜੇਤਾ। ਸਭ ਅਬ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਸਾਖੀ ਹੁਮਤਾ।
ਧਿਧਿ ਸਿੰਗਾਰ ਤੁਖ ਧੋਏ ਬਹੁ ਰਾਨੂੰ। ਮੁਖ ਪੁਨਿ ਸੂਰ ਭੁਵਨ ਸਭ ਕਾਨੂੰ।
ਇਨ ਸਭ ਮਾਂਝ ਤੁਮਰ ਕਹੌਂ ਆਦਾ। ਸੁਜਾ [illegible]
ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਹੁ ਸਯਾਂ ਤੇ ਬਿਧਿ ਬਿਧੁ [illegible] [illegible]
ਲੈ ਇਹ ਬੈਦ ਆਸ ਸੁਰ ਭਾਲ ਤੇਰੀ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਮਗਨ ਭਾਰਾਜੀ ਫੇਰੀ॥
ਮੁਨਿ ਮੁਖ ਸਕਲ ਜਗਤ ਜਾਨਸਾ। ਅਬ ਦਿਸਿ [illegible]
ਤੋਮਰ ਹੇਤ ਪਾਵਕ ਪਾਣਿ ਤਰੇ ਭੂਖਾ॥ ਸੁਧ ਸਮੀਰ ਆਪੁ ਅਪਨੇ ਸੁਖ।
ਸਲਿਲ ਸੀਂਚ [illegible] ਜਲ ਆਨੁ। [illegible] ਕਾਨੂੰ॥

ਦੋ:
॥ਜਿਮ ਸੁਖੇਰ ਦਿਗਪਾਲ ਸਭ ਪੂਜਤ ਗੁਰ ਸਨਮਾਨ॥
॥ਪੂਜਿ ਸੁਧਾਇ ਇਮ ਸਭ ਦੁਖ ਪੂਜਾ ਸੁਜਸ ਬਿਧਾਨ॥ ੮੫

ਇਤਨ ਕਹਾ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਆਈ। ਦੇਖਤ ਮਹਿ ਗਣ ਜਨ ਸਮੁਦਾਈ।
ਸੁਰ ਪਤਿ ਭੁਵਨ ਸੁਪਦ ਤਰਨਾਈ। ਜਹਿ ਤਿਹਿ ਸਿਧ ਗਨ ਪਰੇ ਕਾਮਈ।
ਦੇਖਤ ਦਿਨਕਰ ਨ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗਾ। ਪਤਿ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਧੁ ਮਨ ਪਾਗਾ।
ਤੇਤ ਜਨ ਮਹਿ ਭੂਖਣ ਚੀਰਾ। ਧੇਨੁ ਦਸਨ ਮਨ ਭਾਵਣ ਨੀਰਾ।
ਮਹਿ ਮਹਾਸਿੰਘ ਕਰ ਹਿਤ ਸੁਨਾਈ। ਭੂਸ ਸਜਾਇ ਪਾਇ ਬਿਆਸ ਦਨਾਈ।
ਆਸਨ ਚਰਨ ਤ੍ਰਈ ਪੁਨਿ ਆਈ। ਸੁਰ ਦੂਰ ਲਭ ਸੁਖ ਸਦਨ ਇਹਾਈ।
ਅਤਿ ਤਮ ਜਿਮਿ ਤਜਤ ਦਿਵਿ ਗਨ। ਤਿਹਿ ਤਜ ਭਾਂਤਿ ਦਿਵੈ ਮਡਿ ਪਦਾਨ।
ਸੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸੁਲੋਚਨ ਜਾਗੋ। ਬੈਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਜਸ ਪਾਗੋ।
ਇਮ ਭੂਲ ਕਹੰ ਕਹੰ ਜਤ ਭੁਨਜਨ। ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਸੁਪਰਿਧਾ ਇਨ ਸਜਨ।
ਭਜੇ ਦਿਵ ਲਖਾ ਸਿਰ ਇਤ ਭਤੀ। ਆਦਰ ਦਸਾ ਬੈਸੇ ਕਹਿ ਜਾਤੀ॥
ਪੂਜਾ ਕੈਲਾਸ ਤਜ ਸੰਗ ਲਾਗੋ। ਪ੍ਰੇਮ ਭਿਨੀ ਲੋਚਨ ਜਲ ਪਾਗੋ।

ਦੋ:
॥ਜ੍ਯਾਨ ਲਖੇ ਨਿਸਾਨ ਬਹੁ ਦੈਨ ਲੁਟ ਦਈ ਛੀਰਾ॥
॥ਪੁਰਜਨ ਪੁਨਿ ਜਨ ਸੰਗ ਸਭ ਚਲੇ ਪਾਲਕੀ ਘੇਰਾ॥ ੮੬

ਦੇਖਿ ਬੀਰ ਦਸ ਕੰਧਰ ਦ੍ਵਾਰੇ ॥ [illegible] ਸਬ ਬੀਰ [illegible]
[illegible] ਕਰ [illegible] ਸੰਸੂ [illegible] ਕਰ ਪਾਵਾ
[illegible] ਸਕਾਨੇ [illegible] ॥
[illegible] ਸੁਤ [illegible] ॥
[illegible] ਪਗ [illegible]
[illegible] ਬੀਰਾ
[illegible] ਆਈ ॥ [illegible]
[illegible] ਤ੍ਰਿਭਵਨ [illegible] ੦

ਦੋ: [illegible] ॥
[illegible] ੮੭

[illegible] ਅਧਿਕਾਰੀ ॥
[illegible] ਭਰਾ ॥
[illegible] ਅਤਿ [illegible] ਕਰ [illegible] ॥
[illegible] ਤਿਨ
[illegible] ਪਾਊ [illegible] ॥
[illegible]
[illegible] ੦ [illegible] ॥
[illegible] ॥
[illegible] ੦ [illegible]

ਦੋ: [illegible] ॥
[illegible] ॥ ੮੮

[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥
[illegible] ॥ [illegible] ॥

ਤਿਸਕੋ ਸੰਗ ਭਲ ਬਾਤ੍ਰ ਮਤੇਰ੍ਹਾ॥ ਭਿਨ ਸਾਦਰ ਸਨੇ ਸਾਹਿ ਸਿ ਮੇਰ੍ਹਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਲਣ ਚਢ ਚਾਰੀ॥ ਦੇਖ੍ਯੋ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਚਢਤ ਤ੍ਯਾਰੀ॥
ਆਨਦ ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਸਭ ਨੇਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸਨਕੀ ਕਰੈਂ ਫੇਰਾ॥
ਤ੍ਰਿਗਤ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚਤੁਰ ਸੋ ਕਾਮ॥ ਜਨਤ੍ਰ ਤਿਨ ਨਿਸ੍ਤਰ ਸ਼ਕਾਰ ਜੋਗਾ

ਦੋ: ਜੋਰ ਉਪਾਰਨ ਤਾਂਹੀ ਧਰਾ ਧਰਨ ਕਰ ਥੀਤ॥
ਤਿ ਭੂਟ ਖਾਖੀ ਸਮੁਖ ਜਿਸੁ ਕਾਲ ਹੂਦਿਖਤ ਕੀਨ॥ ੮੯

ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਲਖਤ ਹੈ ਭੋਲੀ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸੰਕਤ ਨ ਆਨਨ ਖੋਲੀ
ਤਸ਼ਾ ਧਨ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਸੇਵੀ॥ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਖਨ ਹੋਵੀ
ਕਰ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਰਥ ਦੇਖਤਾ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਫੇਰ ਕਰ ਲੇਖਤ॥
ਕੁਦਿਸਿ ਕੁਰਖਿ ਲੈ ਕਾਸਾਈ॥ ਕਸ਼ਟ ਕਰ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ ਸੁਰਾਗੀ॥
ਤੁਰੰਗ ਰਤਨ ਅਤਿ ਕਾਜ ਸਹਿਤਾ॥ ਸਮਪਤਿ ਲਿਖਿ ਸਭੇ ਤਸ ਸੋਦਰ
ਤੇ ਸ਼ਿਖ ਚਲਤ ਦਸਨ ਨਨ ਜੀਤੀ॥ ਦੇਖ ਤੁ ਸਤਾ ਮੋਹ ਗਰ ਕੀਨੀ॥
ਭਿਤਰ ਦੇਹੋ ਤੇ ਪਾਤਕ ਹੋਈ॥ ਕਹੁ ਬਿਧਾਦ ਰਹ ਸਰਬ ਸੰਜੋਈ
ਫਿਰੀ ਗਾਲ ਕਹੁ ਸੋ ਨਿਰ ਧਾਮੂ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਿਯ ਸਦਨ ਨਰ ਕਰਤ ਸ੍ਰੂ

ਦੋ: ਸ੍ਰੀ ਭਰਤ ਹਿ ਉਚੀ ਸੁ ਲੋਚਨਾ ਗਏ ਸਭਾ ਤਨਜਾ ਪਾਸ॥
ਸ਼ਿਵ ਗਹਿ ਰੋਦਤ ਸਕਲ ਕਰ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇ ਸੋ ਲਿਖ ਲਿਖਤ ਹਾਸਾ॥ ੯੦

ਆਗਿਆ ਤੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ਬਖਾਨੇ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਰੋਦਤ ਰਾਵਣ ਵਾਨੀ
ਕਹਿ ਨਿਜ ਪਤਿ ਭ੍ਰਮ ਨਿਸਚਤ ਭਾਰੀ ਭਸਮ ਲਖਤ ਆਗਿਆ ਨਹਿ ਥੋਰੀ
ਤਬ ਸੋ ਬਾਹੁ ਦੇਖਾ ਸੰਗ ਫੂਧਾ॥ ਸਖੇ ਖਿੜੇ ਖਨ ਕੀ ਨਮਿ ਥੋਪਾ
ਸੁਨਿ ਨਿਜ ਪਤਿ ਬਾਹੁ ਕੀ ਰਾਨੀ ਬੋਲੀ ਦੁਖਤ ਸਦੈ ਦਹਿ ਕਾਨੀ॥
ਕਰਤ ਸੋ ਸਾਲਾ ਸਭਾ ਸਜਨੀ ਸੁਨੀ ਸੋ ਨਰਦ ਸੁਨਿ ਕੀ ਬਾਨੀ
ਪਾਛੇ ਲਿਖਤ ਭਈ ਸਭ ਸਾਚੀ ਅਨਭੁਵ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਦੇਖਹਿ ਬਾਚੀ
ਦੇਵ ਨਰਹਿ ਸ਼ਿਖਾ ਲਿਖ ਭਾਖਤ ਸਪਨੇ ਸਰਾ ਮੋਹ ਮਨ ਭਾਖ੍ਯਾ॥
ਅਗਾਲੀ ਕਥਾ ਸਮਾਜ ਸਾਥੇਤਾ ਸੁਨ ਪੁਤ੍ਰੀ ਲਿਖੁ ਦਰਹਿਓ ਜੇਤਾ
ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦਸ ਕੰਸਰ ਸੁਨਤ ਪੂਛਹਿ ਤਾਹਿ ਨੀਤਿ ਨੀ ਸੁਨਤ

੪੩੪

।ਜਿਮਿ ਲੋਭੀ ਸੰਕਟ ਤੇਂ ਛੂਟਹਿ।	।ਬਾਨਰ ਭਾਲੂ ਰਾਮ ਪਹਿ ਛੂਟਹਿ
ਤੁਰਤ ਸਕਲ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਦੀਨਾ।	ਭੇਟਤ ਭਏ ਅਨਚਾਰ ਨੂਤਨ ਨਾਨਾ।

ਦੋ:
।ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਪਾਇ ਕੈ ਆਤਰ ਬਲ ਦੀਪ ਦਿਖ ਬਾਤ।
।ਭਈ ਬਸ ਦੁਖ ਸੁਖ ਜਗਤ ਉਪਦੇਸਿ ਜਥਾ ਬਾਤ। ੯੧

ਪੁਨਿ ਦੁਰ ਬਚਨ ਮੋਹ ਪਰਤੀਤੀ	ਅਨੁਭਵ ਦੋਉ ਹਾਰ ਅਰ ਜੀਤੀ।
।ਅਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਰਿ ਹਰਿ ਸਬ ਸੇਵਾ	ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ ਦੇਖਿ ਸਾਧੁ ਪਰਮੇਵਾ।
।ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਪਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਰ ਲਾਗੀ।	ਤਜ ਸੰਕੋਚ ਆਨ ਦਿਨ ਮਾਂਗੀ।
।ਅਸ ਨੰਦ ਨੇਹ ਲਾਜ ਕਰ ਭੂਪਾ।	ਸਮ ਜਾਹਿ ਨਿਗ੍ਰਹ ਗਨਿ ਜਨ ਰੂਪਾ
ਮੈ ਪ੍ਰਨ ਸਮਰ ਬਿਭੀਖਣ ਤੇਰਾ	ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਬਾਲਕ ਸਮ ਮੇਰਾ।
ਏਕ ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਤ ਰਘੁ ਬਰ ਕੇਰਾ।	ਲਖਣ ਸੁਜਸ ਤੁਮ ਸੁਨਿਓ ਘਨੇਰ ॰
ਜਾਮਵੰਤ ਮਤੀ ਸੁਗ੍ਰੀਵਾ।	ਦ੍ਵਿਵਿਦ ਮਯੰਦ ਮਹਾ ਬਲ ਸੀਵਾ
ਜਨਪ੍ਰ ਸ੍ਵਾਮ ਕ੍ਰਸ ਹਨੁਮੰਤਾ	ਸਿਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਵ ਹਰ ਭਗਵੰਤਾ
ਸਬ ਨੀਤ ਰਤ ਰਾਮ ਨਰੇਸਾ	ਤਾ ਜਾਤ ਕਹ ਕਵਨ ਕਲੇਸਾ

ਦੋ:
।ਹ੍ਰਿਦਿ ਦਿਤ ਤੋਰ ਪ੍ਰਤਿ ਭੁਜਾ ਲਿਖਤ ਲਖਨ ਮਨ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁ
।ਜਮਭੂੰ ਦਿਖ ਭਾਖਤ ਕਹਿਓ ਅਬ ਦਿਲੀ ਬਜਾਨਿ ਲਾਗਾ। ੯੨

ਸੁਨਤ ਸਾਸੁ ਮੁਖ ਕਰ ਹਿਤ ਬਨੀ	ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਪਹ ਅਸ ਜਿਯ ਠਾਨੀ
ਸੁਭ ਸਾਜ ਦਰਸਤ ਨਿਭ ਨਾਰੀ	ਚਲੀ ਜਹਾ ਬਸਤ ਮਹਿ ਬਲਧਾਰੀ
ਦੇਖਤ ਕਟਕ ਭਾਲ ਕਪਿ ਕੇਰਾ।	ਸਿੰਧੁ ਸੁਬੇਲ ਮਹੀ ਧਰ ਘੇਰਾ
ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਨੋ ਮਨੋ ਰਥ ਦ੍ਰਿਸਟ	ਹਰਿਤ ਪੀਤ ਕਪਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਰੰਗਾ।
ਦੇਖਿ ਮਾਲ ਭਾਖਤ ਅਨੁਰਾਗੀ	ਮਨਹੁੰ ਲੇਤ ਸਭ ਦਾਨਵ ਘੇਰੀ।
ਗਿਰਿ ਤਰ ਧਰ ਭੁਜ ਨਗਨ ਭੁਜ ਜੋਰ	ਜਹੇਂ ਤਹੇਂ ਪਰਦ ਹੋਇ ਜਨੁ ਜਲਧਰ
ਲਛਮਨ ਸੋਖਿ ਸੁਅੰਗ ਸਜਿ	ਕਟਕ ਜਲਧਿ ਸੋਵਤ ਰਘੁਬਰ
ਅਬ ਦਟ ਜਾਹੁ ਤਹ ਭੇਟਿ ਬਿਭੀਖਨ	ਅਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨੈਨ ਦੀਖਨਾ।

ਦੋ:
।ਦੇਖਤ ਡਰਤ ਸੁਲੋਚਨਾ ਧੀਰਜ ਧਰਤ ਬਹੋਰਿ।
।ਮਹਾ ਰਾਮ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੰ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਵੈ ਸੋਰਿ।। ੯੩

[illegible]

ਬਾਨਰ ਸਕਲ ਉਠੇ ਅਸ ਬੋਲੀ। ਅਹਿ ਪ੍ਰਭਾਤੇ ਆਵਤ ਇਕ ਟੋਲੀ॥
ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਭਾਤ ਰਾਵਨ ਅਬ ਸੂਝਾ। ਭੂਏ ਮਾਤ੍ਰਿ ਸੋਧ੍ਯ ਲਾਵ ਕਾਜ ਸੁਝਾ॥
ਹਨੂਮਾਨ ਸੀਤਹਿ ਦੀਨ ਪਠਾਈ। ਭਸਮ ਹੁੰ ਸੋਚ ਅਬ ਮਿਟੀ ਸਦਾਈ॥
ਜਿਹ ਲਗਿ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਨ ਪੁਰਸਾਰਥ। ਸੰਧਿ ਸੇਤ ਹੇਤ ਜਿਹ ਲਾਗੀ॥
ਸੋਈ ਸੀਤਾ ਅਬ ਬਿਨ ਸ੍ਰਮ ਪਾਈ। ਜਾਨਹੁ ਬਿਧਿ ਅਨੁਕੂਲ ਸਹਾਈ॥
ਵਿਜਯ ਰਾਮ ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਆਵਾ। ਸੁਜਸ ਬੀਰ ਬਾਨਰ ਕੁਲ ਪਾਵਾ॥
ਬਿਸਰ੍ਯੋ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਕਰ ਦੂਰ। ਬਿਨ ਕਲੇਸ ਲੰਕਾ ਗਢ ਚੂਰਾ॥
ਸੁਖ ਜੁਗ ਕੀਰਤਿ ਚਲ ਦਰਿ ਆਗੇ। ਜੌਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਸ ਕਹੌਂ ਲਉ ਮਨ ਚਾਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਬਿਚਾਰ ਕਰ ਨਿਲਜ ਧਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ।
॥ਭੂਪਤਿ ਕਾਜ ਕਰ੍ਯੋ ਰਾਜ ਕਰਿ ਬਾਤ ਦੂਸਰੀ ਨਾਹਿ॥ ੯੪

ਪੇਖਤ ਕਟਕ ਅਤਿਹਿ ਸਕੁਚਾਈ। ॥ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸਨ ਪੰਕਜ ਧਾਰਿ ਆਦਿ
ਆਗੇਹਿ ਜਾਇ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਕਛੁ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਆਮ ਸਲੋਨੀ ਰ ਸਰੀਰਾ॥
ਮਰਕਤ ਕਨਕ ਛਬਿ ਜਿਨ ਨਿੰਦਤ। ਪੰਕਜ ਸੁਜਸ ਮਹਿਮਾ ਤੇ ਬਿਦਤ॥
ਸੋਤ ਗਜੰਦ ਸੁੰਡ ਭੁਜ ਦੰਡਾ॥ ਧਨਖ ਬਾਨ ਅਸਿ ਧਰਿਜ ਪ੍ਰਚੰਡਾ
ਉਰ ਬਿਸਾਲ ਅਤਿ ਉੱਨਤ ਕੰਧਰਾ। ਕੰਬੁ ਕੰਠ ਰੇਖਾ ਤ੍ਰਯ ਸੁੰਦਰਾ॥
ਦਸਨ ਪੰਗਤਿ ਦਾਮਨਿ ਕੀ ਸੋਭਾ॥ ਲਾਜਤ ਮਨ ਪਦ ਤਰੌ ਲਹੈ ਕੋ॥
ਦੇਖਤ ਅਧਰ ਨਵੀ ਅਰੁਨਾਈ। ਬਿੰਬਾ ਫਲ ਬੰਧੂਕ ਲਜਾਈ॥
ਸੁਕ ਤੁੰਡ ਕੁਲ ਨਾਸਿਕ ਲਜਾਈ। ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਕਹਿ ਪਟਤਰ ਨਹਿ ਪਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋਜ ਰੂਪ ਮਦ ਤੇਜ ਮਨੋਜ ਕਾਮ ਉਦਧਿ ਅਵਗਾਹ
॥ਜਿਹ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਸਭ ਬ੍ਰਿਮਿ ਵਰਨੈ ਕਵਿ ਕਾਹਿ॥ ੯੫

ਭ੍ਰਕੁਟੀ ਲਲਿਤ ਕਪੋਲ ਸੁਹਾਏ। ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਰ ਮੁਕਟ ਬਨਾਏ॥
ਭਾਲ ਬਿਸਾਲ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਸੋਹੈ। ਧਨੁ ਸਾਯਕ ਮਾਨੇ ਮਾਨਸ ਮੋਹੈ॥
ਬਲਕਲ ਬਸਨ ਕੁਟਿ ਕਟਿ ਬਾਂਧੇ। ਕਰ ਸਰ ਸੁਭਗ ਸਰਾਸਨ ਕਾਂਧੇ॥
ਬੀਰਾਸਨ ਆਸੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ। ਨਵ ਪੱਲਵ ਪ੍ਰਸੂਨ ਕਰ ਮਾਲਾ॥
ਰਾਜਤ ਸੋਭਿਤ ਦਰਹਿ ਨ ਜਾਈ। ਜਾਂ ਸੁਨ ਮਨ ਮਧੁਕਰ ਮੋਹ ਲੁਭਾਈ॥

ਪੂਰਬ ਭ੍ਰਾਤੀ ਸਿਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਂ ਗੰਗ੍ਯਾ
ਰਣਤ ਅਨੇਕ ਸ੍ਰਿਦੁੰਦਭ ਮਾਂਹਿ [illegible]
[illegible] ਜਾਨੇ ਜੇ ਏਵੀ॥

ਤੁਰਤਿ ਅਰਾਵ [illegible]
[illegible] ਹੋਤਿ ਨਾਹਿ ਦੌ॥
[illegible] ਕੈ ਸੋਈ॥

ਦੋ: ॥[illegible] ਪ੍ਰਾਨ [illegible] ਚਰਨਨ [illegible]॥
॥[illegible] ਸੰਗ [illegible] ਆਨ॥ ੯੬

ਕਰ ਜੋਰੇ ਅੰਚਾਚ ਰਹੇ ਆਨ॥
[illegible] ਸ੍ਰੀ ਬਲੀ॥ •
[illegible]
ਜਿਤ ਭ੍ਰਾਖਤ ਪ੍ਰਭੁ ਦਰਸ [illegible]
ਸਭੁ [illegible] ਅਪ [illegible]
[illegible] ਸਿਰ ਧਰਿ [illegible]
ਪ੍ਰਦ [illegible] ਜੇਰੀ॥
[illegible] ਨਾਹਿ [illegible]
[illegible] ਪ੍ਰੇਮ [illegible] ਜੇਰੋ॥

[illegible] ਸਹਿਤ [illegible] •
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਨਿਰਖ [illegible]
ਤਿਹਿ ਕਰ ਚਰਿਤ [illegible]
ਕਰਿ ਪਾਤਿ [illegible]
[illegible] ਰਾਤਿ [illegible] •
[illegible] ਜੋਰੇ॥

ਦੋ: ॥[illegible] ਤਬ [illegible]॥
॥[illegible] ਆਪੀ [illegible]॥ ੯੭

ਛੰਦ ਪਰਮ [illegible] ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ [illegible] ਪ੍ਰਾਲ [illegible]॥
[illegible] ਮੰਗਲ [illegible]॥
ਪ੍ਰਭੁ [illegible]
[illegible]
[illegible] ਪਤੀ॥
[illegible]
[illegible] ਆਗਰੇ॥
[illegible]
[illegible]

ਜਿਹਿ ਭਾਂਤਿ ਦਸਰੈਨ ਰਘੁਨਾਥ ਗਾਤ ਕਰੀ ਜਤ ਮਾਨਿ ਸਬਦੀ
ਜੇਹਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਵਹੀ ਸ ਮਹੇਸ ਸਾਰਦ ਸਾਰਦ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਾਵਹੀ
ਤੇਹੂ ਰਿਭਾਗ ਮਾਨਿ ਸਾਰ ਸੈਸ਼ੀ ਹਰਖ ਸਿਰ ਮਿਲ ਗਾਵਹੀਂ॥ ੯

ਛੰਦ ਲਹ ਕਰ ਖਨੀ ਸਾਂਗ ਪਾਨੀ ਸਬ ਗੁਨ ਖਾਨੀ ਰਾਮ ਕਸੀ
ਸੁਰ ਸੁਕ੍ਰਤੀ ਹੰਧਮ ਕਰ ਧਨ ਸਭ ਥਕ ਭ੍ਰਮਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਮਾਨ ਕਸੀ
ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਕ ਗਰੀ ਸਾਗ ਅਧਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਹਿ ਦੁਖ ਤਰੀ
ਹਰਿ ਗਿਰ ਤਰ ਹਾਰੀ ਅਤਿ ਭ੍ਰਮ ਨਾਰੀ ਸਾ ਬਪੁ ਦਾਰੀ ਦੁਖ ਹਰੀ
ਤੁਲਸਾ ਕਰਨ ਆਈ ਜਨ ਸੁਖਦਾਈ ਰਘੁਰਾਈ ਕਰਿ ਸਦਾਰ
ਪ੍ਰਤਿ ਮਸਤਕ ਪਾਵੈ ਸਹਿ ਸੰਤ ਜਾਵੈ ਸਿਰ ਪਾਵੈ ਸੋਭਾ ਆਗਾਰ॥
ਪ੍ਰਤਿ ਮਮਤਾ ਤਜਾਰੀ ਅਤਿ ਬਡਭਾਗੀ ਅਨੁਰਾਗੀ ਜਿਨ ਮਨ ਸੁਹਾਈ
ਮਮਤਾ ਤਿਆਗ ਤਨੁ ਕਰਹੈ ਆਨੁਸਾਸ ਅਸਤ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ
ਜਗ ਬ੍ਰਿਧਿ ਮਦ ਪੰਕਜ ਸੇਵਾ ਰਮਾ ਅਨਾਸਿਨਾਮ ਦੇਉਂ ਕਰੋ ਸੇਵਰਹੇ
ਸੁਨਿ ਪੰਕਜ ਲੋਚਨ ਬਚਨ ਸਲੋਚਨ ਲੋਚਨ ਮੇਂ ਜਲ ਧਾਰ ਬਹੀ॥ ੧੦

ਦੋ: ॥ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਰਹਿਤ ਦਯਾਲ॥
॥ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਸਠ ਤਾਹਿ ਭਜਿ ਛਾਡਿ ਕਪਟ ਜੰਜਾਲ॥ ੨੮

॥ਤੁਮ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ਭਗਵਾਨਾ। ਜਹਿ ਤਹਿ ਆਦਿ ਮਧ ਅਵਸਾਨ ੦
ਕਰੁਨਾ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਘੁਬੀਰਾ ਪੁਲਕ ਭੰਧ ਭਰੇ ਲਿਖਿਤ ਸਰੀਰ ੦
ਦੇਹੁ ਲਿਵਾਕੇ ਮੋਰ ਪਤਿ ਆਜੂ। ਕਰਹੋ ਲੰਕ ਕਲਪ ਸਤ ਰਾਜੂ॥
ਛਡੁ ਸੋਚ ਅਬ ਮਨ ਹਰਖਾਹੂ ਤੁਰਤ ਭਵਨ ਅਪਨੇ ਲੈ ਜਾਹੂ॥
ਸੁਨਿ ਅਸ ਬਚਨ ਸਿੰਧੁਰ ਬਾਨੀ ਮਨਮੈ ਬਨਚਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਨੀ
ਕਹਿਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਖ ਦੇਖੀ। ਕਹਾ ਕਰਬ ਹਰ ਤਾਰ ਬਿਸੇਖੀ
ਸਭ ਦੇਵਨ ਸੁਰ ਸੋਚ ਨਸਾਈ। ਜੈ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਮ ਸ੍ਰਿਗ ਜਸਾਈ

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭੀਖਨ ਲੰਕ ਦਰ ਕਿਹਿ ਬਿਧਿ ਕਹਿਹਹਿ ਜਾਨਿ।
॥ਜਾਨਕੀ ਪੈ ਰਘੁਨਾਥ ਨਾਦ ਜਸ ਗਾਵਤ ਸਭਾਸਨ ਧਾਮਿ। ੨੯

ਮੁਖ ਰੂਪ ਦੇਖਿ ਕਪਿਨ ਤਜ ਮਾਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਗਤ ਧਾਮ ਗਰਿਵੇ ਸੁਜਾਨਾ॥

੫੩੭

ਦੇਖਿ ਬ੍ਰਤ ਰਘੁਬਰ ਬਰੇ ਹੋਰਾ। ਉਨਸ ਕਰਤ ਦਸਕੰਧ ਪਤੇਰਾ॥
ਭੁਮ ਉਦਾਰ ਸਤ੍ਰ ਦੇਖੇ ਲਾਕਾ। ਕਰਤਾ ਮਜ ਦੇਖੇ ਮਧੁ ਨਾਕਾ॥
ਹਮਾਰੁ ਵਿਚਾਰ ਦੀਖਮ ਨਮਾਹੀ। ਜਿਵਤ ਤੈਂ ਅਸ ਮਰਣ ਸਰਾਹੀ॥
ਭੁਜ ਬਲ ਜੀਤਿ ਲੋਕ ਬਸ ਕੀਨੇ। ਚੌਦਹ ਭੁਵਨ ਭੋਗ ਕਰਿ ਲੀਨੇ॥
ਰਣ ਤੀਰਥ ਬਾਬਕ ਬਹੁ ਚੀਨਾ। ਪੂਜਨ ਸੁਧਨ ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਿ ਦੀਨਾ॥
ਅਬ ਨ ਉਚਿਤ ਪਡਿਏ ਉਪਚਾਰਾ। ਸੋ ਤਪ ਅਧਿਕ ਸੋ ਦਰਸ ਤੁਮਾਰਾ॥
ਹਮਹੂੰ ਜਾਇ ਮਖ ਸਤ ਸਾਧੀ। ਮਿਲਬ ਤੁਮਹਿ ਜਸ ਮਿਲਤ ਸਮਾਧੀ॥

ਦੋ: ॥ ਨਿਰਮਲ ਗਤਿ ਅਵਸਰ ਭੁਜਬ ਲਨਹੁ ਸਤ ਅਰਬੁ ਬੀਰ॥
ਜਾਹਿ ਮਿਲਤ ਨਹਿ ਤੋਹਿ ਭਵ ਜਬ ਸਿੰਧੁ ਗਤਿ ਨੀਰ॥ ੧੦੦

ਮਨਹੀ ਜਾਨਨ ਤਾਰ ਸੁਜੋਧਾ॥ ਭੂਵ ਮਾਰ ਤਾਰਹੁ ਜਨ ਖੋਧਾ॥
ਜਹਿ ਨਿਓ ਕਸ ਕਪਿਸ ਭੁਲਈ। ਮੋਧ ਨਾਦ ਸਿਰ ਚੀਨ ਮੰਗਾਈ॥
ਪਾਕ ਭ੍ਰਿਤ ਰਥ ਮਾਨਿਓ ਆਪੂ। ਜਸ ਬੀਰਹ ਸੰਭਵ ਪਰਤਾਪੂ॥
ਅਚਲ ਪੈਠਤ ਮੁਖਕੀ ਧੂਰੀ॥ ਕਹਮਸ ਪਾਨ ਸਜੀਵਨ ਮੂਰੀ॥
ਦੇਖ ਸੁਦੇਹ ਕਹਿਤ ਨੁਹਾਵਾ॥ ਭੁਜ ਗਹਿ ਲਿਖਤ ਜੀਹ ਬਿਨ ਗੀਦ ॰
ਹੁੰਸਿਹਹਿ ਬਦਨ ਤੋਹਿ ਹੇ ਸਾਚੀ॥ ਨਾਤਰ ਨਿਸਿਚਰ ਮਾਯਾ ਜਾਚੀ॥
ਕਤ ਅਸ ਗਨਹੀ ਮੁਤਕ ਕੁਜ ਗਾਵੈਂ। ਸੋ ਨਲਦਰ ਸਾਧਨ ਨਹਿ ਪਾਵੈਂ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਅਸ ਕਹਿ ਓਤੇਂ ਸਬ ਜਾਸਿ ॰ ਕਰਹ ਭੂਤਰਕ ਨ ਉਚਿਤ ਕਪੀਸਾ॥

ਦੋ: ॥ ਜਿਸ ਸੋ ਕਹਤ ਸਲੋਚਨਾ ਹੰਸਹੁ ਦੇਗ ਅਸ ਨਾਥ॥
ਨਾਤਰ ਸਤਅ ਨ ਮਾਨਹੋਂ ਸਿਖ ਜਾਨੁ ਤੁਮਰੇ ਹਾਥ॥ ॥ ੧੦੧

ਇਨਕ ਬਿਲੀਬ ਕੀਨ ਨਹਿ ਬੋਲ ॰ ਮਿਲਕ ਵਚਨ ਸੁੰਦਤ ਨਹਿ ਬੋਲ
ਮਿ ਪੁਨਿ ਕਹਤ ਸੁਨਗ ਕੁਮਾਰੀ। ਸਮਤ ਭੁਜਬ ਰਣ ਮੈਂ ਭਰਿ ਭਾਰੀ॥
ਜਬੀ ਲਖਣ ਸਰ ਬੋਲੇ ਬਢਾਵ। ਪ੍ਰਭੁ ਸਮੀਪ ਰਹੇ ਮੋਹ ਲਗਾਵਾ॥
ਲੀ ਮਨ ਵਚਨ ਕਰਮ ਜਹ ਦੇਹੀ। ਪਤਿ ਦੇਵਤਾ ਨ ਆਨ ਸਨੇਹੀ॥
ਤੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭਾ ਬੀਚ ਸਿਰ ਬੋਲੈ॥ ਰਹਹਿ ਛਡਜ ਸਸ ਸੁਜਸ ਅਮੋਲੈ॥
ਜੋ ਜਾਨਤ ਤਵਜਤ ਗਤਿ ਸਾਚੀ॥ ਬੋਲ ਪਰਵਤ ਪ੍ਰਿਤਹਿ ਸਹਾਈ॥

ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਵਚਨ ਹੱਸੇ ਉਤ ਭ੍ਰਮੀਸ • ਹ੍ਵੈ ਕੇ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਾਲੁ ਭਟ ਕੀਸਾ॥
ਹੰਸੇਉ ਠਠਾਯ ਬਦਨ ਸਬ ਦੇਖਾ ਬਿਸਮਯ ਭਯਉ ਸਕਲ ਜਿਂਹ ਪੇਖ •
ਕੁਲਿਸ ਸਮਾਨ ਸੁਦਾ ਨਹਿ ਸਾਈ ਕਹਿਓ ਸੋ ਬਦਨ ਬਹੁਰ ਅਰਨਾਈ
ਸੁਕਰ ਕਪੀਸਹਿ ਤੇ ਖੇਓ ਨਾਹੀ॥ ਬਹੁ ਆਭੂਰਣ ਭੂਖੇ ਬਨ ਚਾਰੀ॥
ਸੁਨਤ ਕਪਿ ਪਤਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ ਲਾਗਹੁ ਕਹਨੁ ਹੰਸਾ ਜਿਰ ਸਾਈ
ਪ੍ਰਭੁ ਕਹ ਸੁਨਹੁ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕਪੀਸਾ॥ ਸੀਸ ਹੰਸੇ ਕਹੁ ਸੁਨਹੁ ਅਧੀਸਾ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਪਤਿਨਿ ਜਿਂਹ ਕਰਈ ਤ੍ਰਿਯ ਹਿਯ ਇਹ ਸਮ ਆਨ ਨ ਪਾਈ
ਆਸਿ ਜਿਹ ਜਾਨਿ ਕਰਹਿ ਪਤਿ ਸੇਵ • ਤਿਂਹ ਪਰ ਸਾਨੁਕੂਲ ਸੁਨਿ ਦੇਵਾ॥
ਜਾ ਸਤ ਵੈਤਿ ਅਹਿ ਰਜ ਕੁਮਾਰੀ ਤਿਹ ਸਤਿ ਤੇ ਹੰਸ ਸੀਸ ਸੁਰਾਰੀ॥
ਸੁਨ ਪ੍ਰਭੁ ਵਚਨ ਕਪਿਨ ਸੁਖ ਮਾਨ • ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਚਰਨਹੁ ਗਹੇ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
ਸੁਨੁ ਗਿਰਿਜਾ ਅਸ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ਕੇਵਲ ਭਗਤਹਿ ਦੇਤ ਬਡਾਈ॥
ਆਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਰਾ ਉਪਜਤ ਨਾਸਾ॥ ਅਸੋ ਕੌਤੁਕ ਕਰ ਕੇਤਿਕ ਆਸਾ॥

ਦੋ: ॥ਜੀਤ ਪਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਣ ਗਹਿ ਕਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਯ
॥ਆਜ ਮੋਹਿ ਦਿਨ ਕਹਨ ਪਰਿ ਹਰਹੁ ਸਾਮ ਹਿਤ ਕੌਸਲ ਰਾਜ॥ ੧੦੨

ਬਹੁਰਿ ਬਿਭੀਖਣ ਪਗਨ ਪਰੀਸੈਂ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਦਿਯੋ ਮਨ ਪ੍ਰੀਸੈਂ
ਕੁਮਪਿਤ ਸਮ ਦਸ ਕੰਧਰ ਭ੍ਰਾਈ॥ ਇਹ ਕੁਲ ਕੀ ਤੋਹਿ ਲਾਗਿ ਬਡਾਈ॥
ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਲਸਤ ਜਸ ਪਰ ਵਾਰਕ ਦੀਪਾ ਪਾਯੋ ਕੁਲ ਰਘੁ ਬੀਰ ਸਮੀਪਾ॥
ਮਹਾ ਮੋਹ ਬਸ ਅਨਭਲ ਮਾਨਾ॥ ਗਯਾਨ ਭਯੋ ਤਬ ਭੂਲ ਪਹਿਚਾਨਾ
ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਵਾ ਕਬਹੂ ਅਕੰਦਕ ਰਾਜੂ॥ ਸਹਿਤ ਸੁਕੀਰਤਿ ਸੁਕ੍ਰਤ ਸਮਾਜੂ॥
ਜਿਮਿ ਕਰ ਤ੍ਰਮਹਿ ਸੁਜਨ ਪਤਿ ਪਾਵ • ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਸੰਗ ਕਰ ਰਾਵ
ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖ ਮਨ ਕਰਣਾ ਭਰਾ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਹਤ ਸਮਝ ਬਿਰਹਾਕੁਰ
ਕਾਲ ਕਰਮ ਗਤਿ ਕਹਿ ਸਮਝਾਈ ਚਲੀ ਤੁਰਤ ਗੁਰ ਆਜ ਨ ਪਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਹਿਰ ਭਰਿ ਕਪਿ ਕਟਕ ਤੇ ਫਿਰਿਓ ਬਿਭੀਖਣ ਆਪ॥
॥ਬਿਸਰਿਓ ਰਾਮ ਸੁਖ ਵੈਰ ਹੀ ਹਿਰਦੇ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਪ॥ ॥੧੦੩

ਸਿਰ ਚੜਾਇ ਪਾਲਕੀ ਚੜ੍ਹੀਸੋ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਡੀਸੋ

ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਖਿ ਮੂਰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਯਾਮਾ। ਰਸਨਾ ਰਟਤ ਨਿਰੰਤਰ ਨਾਮਾ॥
ਸਰਿਤ ਸਿੰਧੁ ਸੰਗਮ ਜਹਂ ਪਾਵਨ ਆਸ ਸੁਪ੍ਰਿਧਾਮ ਗਜੋਤ ਤਾਰਾਦਨ
ਸੰਗ ਮੰਦੋਦਰਿ ਸਬ ਰਨਵਾਸ੍ਹਾ। ਮਨੋ ਸੋਕ ਰਵਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ੍ਹਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਰਜਾਇਸੁ ਸੇਵਕ ਧਾਏ ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਭਾਰ ਬਹੁ ਲਾਏ
ਰਚਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦਾਰੁਣ ਚਿਤਾ ਬਨਾਈ ਜਨੁ ਸੁਰਲੋਕ ਨਿਸੇਨੀ ਲਾਈ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਬ ਜਨ ਪਰਿਤੋਖੀ ਧੀਰਜ ਪੁਰਾਨਿ ਤਾਸੁ ਮਤਿ ਪੋਖੀ॥
ਸਿਰ ਭੁਜ ਧਰ ਬੈਠੀ ਕਰ ਆਸਨ ਭਏ ਜਨੁ ਜੋਗਿ ਜਿਮ ਧਰ ਕਰ ਭਜਨ

ਦੋ: ॥ਦਿਤ ਅਨਲ ਜ੍ਵਾਲਾ ਬਢੀ ਲਪਟ ਗਗਨ ਲਗਿ ਜਾਇ॥
॥ਲਖੀ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਤ ਤਿਹ ਸੁਰਪੁਰ ਪਹੁਚੀ ਆਇ॥ ੧੦੪

ਇਤਿ

॥ਸੁਤ ਬਧ ਸੁਨਾ ਦਸਾਨਨ ਜਬਹੀ ਸਭ੍ਰਮ ਮੂਰਛਿ ਪਰਾ ਮਹਿ ਤਬਹੀ
ਦੁਖਤ ਭਯੋ ਲੋਚਨ ਜਲ ਭਰਿ ਆਵ੍ਹ ° ਜਨ ਨਿਜ ਮਾਹਿ ਆਹਿ ਗਜਰਾਵਦ °
ਹਾ ਸੁਤ ਸੰਤਤ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ॥ ਕਰਿ ਬਿਲਾਪ ਦਸ ਕੰਧ ਪੁਕਾਰੀ॥
ਸਕ੍ਰ ਆਦਿ ਜੀਤੇਹੁ ਸਬ ਦੇਵਾ। ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰਾਯਹੁ ਸੇਵਾ॥
ਦੂਸਰ ਰਹਾ ਨ ਭੁਜ ਬਲ ਦਾਪ ° ਸੂਨਾ ਭੂਮਿ ਤਲ ਤਾਪ ਪ੍ਰਤਾਪ °
ਇਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਬਿਲਾਪ ਲੰਕੇਸ ° ਭੁਜਉ ਤੇਜ ਹਤ ਸੁਨੁ ਉਰਗੇਸ °
॥ਮੰਦੋਦਰੀ ਰੁਦਨ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ਉਰ ਤਾੜਤਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰੀ
ਨਗਰ ਲੋਗ ਸਬ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਸੋਚਾ ਸਕਲ ਕਹਹਿੰ ਦਸਕੰਧਰ ਪੋਚਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਦਸਕੰਧਰ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਸਮਝਾਈ ਸਬ ਨਾਰਿ
॥ਨਸ੍ਵਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਬ ਦੇਖਹੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ੧੦੫

ਤਿਨਹਿ ਗ੍ਯਾਨ ਉਪਦੇਸੋ ਰਾਵਨ ਆਪਨ ਮੰਦ ਕਥਾ ਅਤਿ ਪਾਵਨ
ਪਰ ਉਪਦੇਸ ਕੁਸਲ ਬਹੁਤੇਰੇ। ਜੇ ਆਚਰਹਿੰ ਤੇ ਨਰ ਨ ਘਨੇਰੇ॥
ਤਾਸ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਿ ਨਿਸਿਚਰ ਨਾਹਾ ਭਯੋ ਤੇਜ ਹਤ ਅਤਿ ਮਨ ਮਾਹਾ
ਨਿਸਿ ਬਿਤ ਆਇ ਸਬਲ ਗਏ ਬਹੁਲ ਬਾਦਿ ਬਿਖਾਦ ਕਹਿਅ ਜਨੁ ਰਾਵਨ
ਸੁਤ ਹਿਤ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਦੁਖ ਭੇਰੇ ਉਪਜਹਿ ਪਦਾ ਸੋਧ ਨਭ ਜੈਸੇ॥

ਰ ਜਿਮ ਜਾਨਿ ਸੁਨਾਹੁ ਦਸ ਭਾਲੂ । ਬ ਦਹਿੰਨ ਕੋਊ ਜਗ ਆਯੋ ਕਾਲੂ
ਅਬ ਪ੍ਰਭੂ ਜਤਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ਸੋਈ । ਰਿਪੁ ਕਰ ਨਾਸ ਜਵਨ ਬਿਧਿ ਹੋਈ

॥ ਐਪ੍ਰਕ ॥

ਦੋ: ॥ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਬਿਚਾਰ ਪੁਨਿ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਸ ਸੀਸ॥
॥ਸਮੁਝ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਹਿਰਾਵਣਹਿ ਆਯੋ ਜਹਾਂ ਗਿਰੀਸ

ਦੋਊ ਜਾਮ ਤਬ ਤਹਾਂ ਨਿਸਿ ਬੀਤੀ । ਸੰਧਿਆ ਬੰਦਨ ਕੀਨ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਧਿਆਨ ਦਸ ਸੀਸ । ਕਰਿ ਹਰਿਖਿਤ ਸੰਪਟ ਕਰ ਬੀਸਾ
ਸ਼ਿਵ ਕਰ ਸੇਵਕ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੀ । ਸੁਨਿ ਖਗੇਸ ਤਹਿਤੇ ਬਡ ਭਾਗੀ
ਮੰਤ੍ਰ ਗਰਧਨ ਜਪਿ ਦਸ ਮਾਲਾ । ਅਹਿਰਾਵਣ ਚਿਤ ਡੋਲ ਪਤਾਲਾ
ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਸੋ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ । ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਦਸ ਮੁਖ ਅਕੁਲਾਨਾ
ਨਿਸਚਰ ਨਾਥ ਭੁਵਨ ਬਸ ਜਾਕੇ । ਜੀਤ ਨ ਕਹਿਨ ਬੀਰ ਕੋਊ ਤਾਕੇ॥
ਅਨੁਪਮ ਬਚਨ ਆਨ ਨਹਿੰ ਸੇਵੀ । ਧਰੇ ਧਿਆਨ ਉਰ ਕਾਮਦ ਦੇਵੀ
ਭਲਿ ਓ ਬਹੁਰ ਆਯੋ ਸੋਭ ਹਵਾ । ਸਿਵ ਮੰਡਪ ਗਾਵਤ ਜਹਾਂ ਨਾਰਦ
ਸ਼ਿਵ ਕਿਰ ਪਤਿ ਕਹਿ ਤਹਿ ਸਿਰ ਨਾਯੋ । ਕਰ ਗਹਿ ਨਿਜ ਆਸਨ ਬੈਠਾਯੋ॥

ਦੋ: ॥ਅਹਿਰਾਵਣ ਤਬ ਰਾਵਣਹਿ ਬੂਝੀ ਕੁਸਲ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਮ ਕਹੀ ਤਹਿੰ ਸਬ ਕਥਾ ਜੈਸੇ ਭਈ ਅਨੀਤਿ॥ ੨

ਬਧ ਖਰ ਦੂਖਣ ਜਿਮ ਸੁਧਿ ਪਾਈ । ਸੁਭਾ ਮਰੀਚ ਕਪਟ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾਈ
ਕੁਸਮ ਸ੍ਰੂਪ ਸੀਤਾ ਕਰ ਹਰਣਾ । ਬਾਲਿ ਦਾਨਵ ਹਨਮਤ ਕਰ ਦਰਣਾ
ਸੇਤੁ ਬਾਂਧਿ ਜਿਮ ਪ੍ਰਭੂ ਚਲਿ ਆਯੋ । ਬਾਲਿ ਕੁਮਾਰ ਬਿਬਾਦ ਸੁਨਾਯੋ॥
ਅਨੀ ਅਖੰਡ ਮਰ ਅਤਿ ਕਾਜਾ । ਪੁਨਿ ਸਮਰ ਮਹਿ ਸੁਨਿ ਅਹਿ ਰਾਜਾ
ਭ੍ਰਾਤ ਕੁਮਲ ਆਬ ਸਬਹਿ ਸਿਰਾਨੀ । ਕਟਕ ਨਿਸਾਚਰ ਸਕਲ ਨਸਾਨੀ
ਕੁੰਭਕਰਨ ਪੁਨਿ ਨਾਦਹਿ ਮਾਰੋ । ਰਾਮ ਲਖਣ ਦੋਊ ਮਨੁਜ ਵਿਚਾਰੇ
ਅਨੀਕ ਬੋਲਿ ਤੋਹਿ ਨਿਜ ਪਾਸਾ । ਕਰਹੁ ਸੁਜਤਨ ਹੋਇ ਰਿਪੁ ਨਾਸਾ॥
ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਭੁਜ ਅਹਿਰਾਵਣ ਮਨ । ਬੋਲਾ ਬਚਨ ਸੁਹਾਵਨ ਪਾਵਨ॥
ਸੁਨੁ ਰਾਵਣ ਜਗ ਨੀਤਿ ਪਿਆਰੀ । ਕਰੇ ਅਨੀਤਿ ਹੋਇ ਭਯ ਭਾਰੀ॥

੪੪੨ ੧੧੪

ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਕਰਾ ਭੂਮ ਠਾਨੀ • ਕੀਨ ਸੈਨ ਸਭ ਸਰਬਸ ਹਾਨੀ।
ਮਨੁਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨ ਜਾਨੇ। ਜਿਨ੍ਹ ਤੇ ਖਰ ਤਾਹਿ ਲਪ੍ਰਭ ਮਾਨੇ।
ਜਦਪਿ ਨਜੋਗ ਮੋਹਿ ਅਸ ਬਾਤਾ। ਤਦਪਿ ਪ੍ਰਹਰਾ ਤਬ ਸਖਿ ਕੈ ਭ੍ਰਾਤਾ •
ਸ਼ੈ ਪ੍ਰਤਾਲ ਦੇਈ ਬਲ ਦੇਤੋਂ। ਅਸ ਪ੍ਰਭੂ ਹਨ ਨਿਸਿਚਰ ਕੁਲ ਕੈਤੇ।
ਸ਼ੈ ਜੈਤੇ ਭੂਮ ਜਾਨਿਓ ਤਬਹੀ। ਕਹੇ ਜਾਮ ਤੇ ਜੋ ਹੋਇ ਕਿਨਸਿ ਜਬਹੀ।

ਦੋ: ।ਕਹਿ ਅਸ ਬਚਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਿ ਸੀਰ ਨਾਇ ਬਲਭਦ੍ਰ
।ਆਗੇ ਰਘੁਪਤਿ ਕਵਨ ਤਬ ਨਿਜ ਦੇਹੀ ਉਰ ਰਾਖਾ। ੩

ਸੁਨਹਿ ਨਿਜ ਕਰ ਆਤਿ ਅੰਧਿਆਰੀ। ਮਹਾਂ ਕਵਚ ਕਰ ਜਾ ਭਾਗਿ ਤਨ ਭਾਰੀ।
ਕਹੈਂ ਜਗਤਿ ਜਗਜੈਤ ਤ੍ਰਿਪਲ • ਅਤਿ ਹਿੰ ਅਗਮ ਜਾਨ ਨਹਿੰ ਗਤ ਬਲ •
ਤਹਾਂ ਮਾਰਤ ਸੁਤ ਗਏਉ ਉਪਾਈ। ਕਰ ਲੰਗੂਰ ਕੋਟ ਕਠਿਨਾਈ।
ਸੋ ਸਿਤਾ ਜਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਸੁਨਾਈ। ਭੁਜਬਲ ਰਜ ਕੈ ਭੂਲੀ ਲਗਾਈ।
ਦੋਊ ਦੋਊ ਉਨਤ ਸੈਲ ਸਮਾਨਾ। ਦਾਂਤ ਜਹਾਂ ਜਹਿ ਮੁਖ ਦਹਨ ਮਾਨਾ।
ਦੇਖਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਜਸ ਅਤਿ ਦਵਨ ਹਾਰਾ। ਤਿਮਿ ਹਰਿ ਰਾਮ ਕਰਤ ਪ੍ਰਸਾਰਾ •
ਏਵੈਂ ਸ਼ਾਕ੍ਰਿਨ ਮਨ ਠਹਿਰਾਨੀ। ਕਪਟ ਭੇਖ ਤਹਿ ਕੀਨ ਬਖਾਨੀ।
ਭੇਖ ਬਿਭੀਖਨ ਸਭ ਅਨੁਹਾਰੀ। ਪਵਨ ਤਨਯ ਪਹਿ ਗਏਉ ਕਪਟ ਕਾਰੀ।

ਦੋ: ।ਜਰਤ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਪਵਨ ਸੁਤ ਮੁਨਿ ਸੁਰ ਪਤਿ ਪਤਿ ਦਾਸ
।ਤਿਨਹਿ ਲਿਵ ਚਲ ਰਾਮ ਪਹਿੰ ਮੂਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ

ਸਮਰ ਨ ਜਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਜਨ ਜਾਤਾ। ਕੀਨ ਸਿਰ ਗਮਨ ਬਿਭੀਖਨ ਭ੍ਰਾਤਾ •
ਰਘੁ ਹੋਤ ਬੋਲਿਓ ਸੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਤ੍ਰਿਪੁ ਲਖਨ ਰਘੁਨਾਥ •
ਮੈਂ ਰਘੁਪਤਿ ਸਨ ਆਜਸੁ ਪਾਈ। ਸੰਧਿਆ ਕਰਨ ਗਯੋ ਸੁਨ ਭਾਈ।
ਤੁਹਿ ਤੇ ਤੁਰਤ ਚਲੇ ਪ੍ਰਭ ਪਾਹੀ। ਭਏ ਬਿਲੰਬ ਸਨ ਰਾਮ ਰਿਸਾਹੀ।
ਸੰਅ ਬਚਨ ਕਪਿ ਲਿਆ ਮਨ ਮਨ • ਸੁਨੁ ਪਰੇਸ ਭਾਈ ਬਲ ਦਾਨਾ।
ਕਪਟ ਚਤੁਰ ਗਤਿ ਜਾਨ ਨ ਜਾਈ। ਪ੍ਰਭ ਮਨ ਹਰੈ ਹਰਹਿ ਮਨ ਭਾਈ।
ਆਜਸੁ ਪਾਇ ਗਏ ਸੈਤ ਦਾਵਾ। ਕਹੇ ਫਣਿ ਸਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਿ ਜਰਤ •
ਕਪਿ ਪਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ • ਬਾਲੀ ਸੁਤ ਸੁਖੇਣ ਬਲ ਸੀਲ •

ਦੋ: ॥ਇੰਦ੍ਰਜਿਤ ਅਗੰਦਰੂ ਕੀ ਸੁਰਗਾਮਨ ਰਾਮ ਅਗਾਵ ਰਾਖਿ ਕਪਿ ਬੀਰ॥
॥ਸੰਤ ਬਿਭੀਖਨ ਆਪ ਠਾਟ ਟੇਕੇ ਸਬ ਰਣਧੀਰ॥ ੫

ਤ੍ਰਿਨਹਿ ਸ ਧਾਰ ਵਰਣ ਸਮਿ ਰਾਗੂ ॥ ਏਕ ਸੰਗ ਸੋਵਤ ਫਹਿ ਨਾਗੂ॥
ਦੱਖਿਣ ਦਿਸਿ ਸੋਵਤ ਰਘੁ ਤਾਤਾ ॥ ਅਨੁਜ ਬਾਮ ਦਿਸਿ ਤੇਹਿ ਸਰ ਹਾਥਾ
ਪ੍ਰਭੁ ਕਰ ਕਰ ਸਰ ਰਾਜਤ ਕੈਸਾ ॥ ਜਨੁ ਰਾਮ ਪੰਕਜ ਫਹਿ ਜੈਸਾ॥
ਰਵਿ ਸਮੂਹ ਜਨੁ ਸਾਜਾ ਧਰਿ ॥ ਤਹਿ ਸੋਏ ਆਨਹੂੰ ਦੋਊ ਬੀਰਾ॥
ਸੁਭਗ ਬਾਣ ਧਨੁ ਧਰੇ ਬਨਾਈ ॥ ਲਖਿ ਆਨੰਦ ਸਾ ਸਮੀਪ ਰਘੁਰਾਈ
ਅਤਿ ਹਰਖ ਮਨ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮਾ ॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਸੁੰਦਰ ਘਨ ਸਯਾਮਾ
ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਜੇਹਿ ਧਯਾਨ ਨ ਪਾਵਹਿੰ ॥ ਸਿਵ ਮਹੇਸ ਪੂਜਾ ਮਨ ਲਾਵਹਿੰ॥
ਕਰਹਿੰ ਜਿਹਿ ਜਪ ਜੋਗ ਬਿਰਾਗੀ ॥ ਜਪਹਿੰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਸਿਦਿਨ ਜਾਗੀ
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜਿਹਿ ਦੇਖਾ ਭਰ ਲੋਚਨਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸੇਵਕ ਭਯ ਮੋਚਨ
ਬਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤਹਿੰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਰਾਵਣ ਅਨੁਸਾਰਾ
ਬਹੁ ਨਿਜ ਆਯਾ ਲ੍ਹਿਤ ਭਾਵ ਅਥੀ ॥ ਕਵਨੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਹਿ ਦੋਊ ਭਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਸਿਹਨ ਤੇ ਸੋਹੇ ਸਕਲ ਮੰਦਰਨੁ ਤੇ ਮੁਖ ਮੂੰਦਿ॥
ਭੂਮ ਅਹਿਰਾਵਣ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਿ ਚਲਿਓ ਲੈ ਗੂੰਦਿ ੬

ਅਹਿ ਬਿਧਿ ਗਯੋ ਪਾਤਾਲ ਲੈ ਸੋਈ ॥ ਜਨੁ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਤਿ ਹੋਈ॥
ਜੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਬ ਰਾਵਣ ਦੇਖਾ ॥ ਦਿਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਤਹਿੰ ਬਚਨ ਵਿਸੇਖ
ਮਨ ਮਾਹ ਹਰਖ ਕਰਹਿੰ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਅਹਿਰਾਵਣ ਲੈ ਗਯਾ ਅਸੁਰਾਰੀ॥
ਲੈ ਨਿਜ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਲ ਮਾਹੀ ॥ ਭੂਮ ਸੋਰ ਤਬ ਕਪਿ ਦਲ ਮਾਹੀ॥
॥ਜਾਗੇ ਬਾਨਰ ਸ੍ਰੀ ਹਤ ਭਾਰੀ॥ ਦੀਖਤ ਜਿਮਿ ਸਰਤਾ ਬਿਨ ਬਾਰੀ॥
ਪੁਨਿ ਦੇਖਿਯ ਜਿਮਿ ਨਿਸਿ ਬਿਨੁ ਇੰਦੂ ॥ ਤੇ ਬਾਨਰ ਜਿਮਿ ਉਡ ਬਿਨ ਚੰਦੂ॥
ਜਿਮਿ ਧਨ ਬਿਨੁ ਦ੍ਰਿਢ ਜੀਵ ਬਿਨ ਦੇਹਾ ॥ ਜਿਮਿ ਦੇਖਿਯ ਦੀਪਕ ਬਿਨ ਗੇਹਾ
ਏਵਹਿ ਏਕ ਲਗੇ ਤਬ ਬੂਝਨ॥ ਕਹਾਂ ਗਯੇ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਬਿਭੂਖਨ॥

ਦੋ: ॥ਜਿਹਿ ਸਬ ਮਿਲਿ ਕਰਹਿ ਤਿਨ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ਦੋਊ ਬੀਰ॥
॥ਤੈ ਬਿਆਕੁਲ ਸਬ ਭਾਲ ਕਪਿ ਜਿਮਿ ਜਲਚਰ ਬਿਨ ਨੀਰ ੭

ਸਕਲ ਕਹੈ ਸਠ ਬਿਧਿ ਕਹ ਕੀਨ ਭ੍ਰਾਤ ਪਤਿ ਬਿਰਹ ਪ੍ਰਾਣ ਕਤ ਲੀਨ
ਲੋਕ ਗ੍ਰਸਿਤ ਧਰਿ ਸਕਹਿ ਨ ਧੀਰ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਦੋਊ ਬੀਰ
ਕਰਹੁ ਕਰਹਿ ਕਪੀਸ ਅਪਾਰਾ ਬਨੀ ਬਾਤ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ਬਿਗਾਰਾ
ਕਟਕ ਨਿਸਾਚਰ ਸਕਲ ਸੰਹਾਰੀ ਰਹਾ ਏਕ ਰਿਪੁ ਰਾਵਣ ਭਾਰੀ॥
ਸੋਊ ਨ ਰਹਿਤ ਰਾਮ ਸਰ ਲਾਗੇ॥ ਭਾਇਓ ਹਮ ਸਬ ਮਰਨ ਅਭਾਗੇ॥
ਬਹੁ ਕਦਸ ਸਿਰ ਅਰ ਭੁਜ ਜੀਤਿ ਉਤਰ ਕਵਨ ਦੇਬ ਹਮ ਸੀਤਹਿ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਬਿਕਲ ਮੂਰਛਾ ਮਹਿ ਪਰੇ ਲਾਗਤ ਬੰਸ ਸੈਲ ਜਿਮਿ ਗਿਰੇ॥
ਦਸਾ ਬਿਭੀਖਣ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ਬਿਰਤ ਬਤਸ ਜਨ ਧੇਨ ਲਵਾਈ

ਦੋ: ॥ਸਹਿਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਰੀਛ ਪਤਿ ਦੁਖ ਮਨ ਭਾ ਬਹੁ ਭਾਤਿ॥
॥ਖਗ ਪਤਿ ਸੁਜਨ ਕਰਹੁ ਕਛੁ ਤਮ ਅਪਾਰ ਤੁਹਿ ਰਾਤਿ॥ ੬

ਪਵਨ ਤਨਜ ਮਨਿ ਕਹ ਸਬ ਪਾਹੀ ਬਿਸਮ ਮਗਜ ਏਕ ਹੇਤ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਕਿਊ ਇਕ ਆਵ ਬਿਭੀਖਣ ਬੇਖ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਨਿਕਟ ਜਾਤ ਹਮ ਦੇਖਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਹਿਤ ਵਚਨ ਕਹਿਤ ਅਤਿ ਨੀਕ ਕਪਟ ਨ ਜਾਨਿ ਜਨ ਨਿਸ ਚਰ ਜੀਕ
ਵਚਨ ਸੁਨਤ ਬੋਲੇ ਲੰਕੇਸਾ ਅਹਿ ਰਾਵਣ ਲੈ ਗਾ ਅਵਧੇਸਾ
ਪੰਨਗ ਲੋਗ ਨਿਵਾਸੀ ਸੋਈ॥ ਮਮ ਤਨ ਬੇਖ ਅਵਰ ਨਹਿ ਕੋਈ
ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਜਾਨੈ ਸਬ ਮਾਯਾ॥ ਨਿਸਚਰ ਤਹਿ ਵੇਸ ਸੀਸ ਪਠਾਯਾ
ਜਹਿੰ ਬਲ ਹੋਇ ਤਹਾਂ ਸੋ ਜਾਈ॥ ਤਾਂਹਿ ਜੀਤ ਆਨਹਿ ਦੋਊ ਭਾਈ॥
ਕਰਿਓ ਭੂਲ ਪਤਿ ਸੁਨ ਹਨੂਮਾਨ ਤਵ ਬਲ ਤਾਤ ਸਕੁਲ ਜਗ ਜਾਨ
ਕਰੋ ਸੋ ਜਤਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ਤਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਆਨਹੁ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ

ਦੋ: ॥ਬਿਭੀਖਣ ਕਹੇ ਕਪਿ ਪਤਿ ਬਹੁਰ ਸੁਨ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਤਾਤ
॥ਬਿਨ ਰਘੁਨਾਥ ਜਨਮ ਧ੍ਰਿਗ ਪਲ ਸਮ ਸਾਗਰ ਬਿਹਾਤ ੯

ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਕੁਟ ਬਿਨ ਦਾਰਿਦ ਖਾਰੀ ਗਰਦੀ ਬਿਨ ਜਲ ਜਲ ਸੀਮ ਬਿਨੁ ਬਾਰੀ
ਪੁਰ ਅਸੰਖ ਰਣ ਅਨੀ ਅਨਾਥਾ ਵਿਦ ਆਨਿ ਪਨ ਗਾਡ ਅਸਾਥਾ
ਦੀਪ ਅਵਰ ਲਿ ਸਕਲ ਖਿਣ ਭੰਗੀ ਤਿਮ ਹਮ ਸਬ ਦੇਖੋ ਬਜਰੰਗੀ
ਜਿਮਿ ਸੀਤਾ ਸੁਧਿ ਲੈ ਖਗ ਆਨੀ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਨਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਾਨੀ॥

ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਬੋਲਾ। ਰਾਖਹੁ ਚਿਤ ਥਿਰ ਕਰਨ ਅਡੋਲਾ
ਭੁਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਤੀਨਹੁ ਲੋਕਾ। ਆਨਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਬਲ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਸੋਕਾ
ਅਬ ਤੁਮ ਅਸ ਜਗ ਕਰਤ ਸਬ ਭ੍ਰਾਈ ਲਰਹੁ ਕਾਲ ਸਨੇ ਸੋਚਹੁ ਆਈ।
ਆਸ ਕਰਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੇਉ ਤਜੁ ਮਨ ਰਾਰ ਜਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਪ੍ਰਯੋਧਿ ਸਮਾਨ
ਤੁਮ ਕਰਤ ਆਪ ਬਿਕਤਰ ਭਾਖੇ ਗੀਧ ਨਿਗ੍ਰਧ ਕਹਤ ਤਹੰ ਭ੍ਰਾਖੇ।

ਦੋ: ।ਨਾਹਿ ਬਾਰਤਕੀ ਕਥਾ ਕਹਿ ਬੋਲੀ ਪਾਤਿ ਸਨ ਬੈਨਾ।
।ਆਨਹੁ ਆਮਖ ਮਨਜ ਪ੍ਰਿਜ ਖਾਹੂ ਹੋਇ ਜਿਸ ਚੈਨਾ। ੧੦

ਤਾਸ ਬਚਨ ਸੁਨ ਖਗ ਆਸ ਕਹਿਊ ।ਆਹਿ ਕਾਦ੍ਰਤ ਰਾਮ ਹਿ ਲੈ ਗਹਿਊ
ਜੋਇਹਿ ਬਲਿ ਦੇਹੀ ਸੋ ਜਾਈ। ਜਿ ਆਮਖ ਬਡ ਭਾਗਨ ਪਾਈ।
ਕਵਨਿਊ ਜਤਨ ਦੇਵ ਮੈਂ ਆਨੀ ਅਸ ਕਹਿ ਗਿਰਿ ਗਾ ਬਾਮ ਸਨਮਾਨੀ
ਜਬਹਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਆਸ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ਚਲੇਉ ਤਹਾਂ ਜਿਮ ਰਤ ਖਗ ਰਾਈ।
ਅਕ੍ਰਮ ਪਕਰਾ ਖਾਤ ਕਹਿ ਗਜਊ ਆਹਿ ਕਾਦ੍ਰਤ ਪੁਰ ਪ੍ਰਬਿਸਤ ਭੁਜਊ
ਦੂਰ ਪਾਸ ਮਕਰੀ ਧੂਸ ਕੀਸਾ। ਕਪਿ ਸਰ ਡਾਰਿ ਕਹਤ ਬਹੁ ਰੀਸਾ
ਕੈ ਵਰਿ ਜਾਤੁ ਮੋਹਿ ਤੋਹਿ ਡਰ ਨਾਹੀ ਦੀਪ ਹਿ ਜਿਮਿ ਨ ਪਤੰਗ ਡਰਾਹੀ
ਜਾਨਿ ਸਿ ਮੋਹਿਨ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਤੇਜ ਨ ਸੁਖ ਕਾਲਕ।

ਸੋ: ।ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਨੁਮਾਨ ਬੋਲਤ ਭੇ ਬਿਸਮੈ ਬਿਬਸਾ।
।ਅਰੇ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗਿਆਨ ਮੋਹੇ ਸਭ ਸੁਪਨੇਹੁ ਨਹੀਂ॥੧॥ ੧

ਕਹਤ ਬਚਨ ਸਠ ਮਸ੍ਰਤ ਬੋਲੀ ਕਾਮ ਬਿਬਸ ਕਬ ਭੁਵ ਮਹਿ ਡੋਲੀ
ਆਮ ਸੁਤ ਬਨ ਸਿੰਧੁ ਕਿ ਨਕਜ ਇਤਨ ਕਹਿ ਤੇ ਤੋਹਿ ਨਹਿ ਲਾਜਾ
ਕਹਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੁਵ ਮਮ ਸੁਕ੍ਰਤ ਜਊ ਜਿਉ ਤ ਪਤਿ ਮੋ ਸਨ ਕਿਨ ਕਹੇਊ
ਸੁਨਤ ਕਹਹਿ ਮਕਰੀ ਕਹਿ ਬਚਨਾ ਕਿਹੇਊ ਦਾਹੁ ਕਾਦ੍ਰਤ ਪੁਰ ਰਚਨਾ
ਬਸਹੁ ਆਪਨ ਕਹਿ ਉਦਧਿ ਸਮੀਪ ਕਹਿ ਉਪਦੇਸ ਤਦ ਤਨ ਕਪਿ ਦੀਪਾ
ਜੋ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਾਗਰ ਮਹਿ ਬਾਸਊ। ਪਿਯੋ ਮੀਨ ਤੋਹਿ ਤੇ ਮੈਂ ਭਜਊ।
ਅਜਹੂ ਕਹਤ ਮੈਂ ਕਹਉ ਸੁਤ ਤਾਤਾ। ਗੀਧ ਕਹੁ ਕਹੇ ਨਿਜ ਧਿਆਨ ਮਤਾ
ਅਹਿ ਕਾਦ੍ਰਤ ਦੇਹੁ ਮੈ ਕਰਹੂ। ਕਾਖੇਹੁ ਬਚਨ ਨ ਕਦਹੂ ਟਰਹੂ।

੪੪੬
੮੯੫

ਦੋ:
॥ਸੰਛਿਪ ਬਚਨ ਹਨੂਮਾਨ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪੂਛੀ ਸਬ ਬਾਤ॥
॥ਲਾਵਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਕਹਿ ਕਹਾ ਕਰਤ ਸੋ ਤਾਤ॥ ੧੧

ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਤੋਹਿ ਅਸ ਬਲ ਨਾਹੂੰ। ਜਾਨ ਚਹਉਂ ਮੈਂ ਤਵ ਪ੍ਰਭੁ ਠਾਹੂੰ॥
ਕਹਿ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਅਸ ਜਾਨੋ ਤਾਤਾ। ਜਾਹਿ ਮੈਂ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਨਿਉ ਕਛੁ ਵਤ
ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਅਰ ਫਣਿਪਤਿ ਮਾਥਾ। ਸੋ ਲੈ ਆਯਉ ਨਿਸਿਚਰ ਨਾਥਾ॥
ਕਰਤ ਹੋਮ ਤਿਹ ਕਾਰਣ ਆਜੂ। ਦੇਵਹਿ ਬਲ ਦੇਵੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜੂ॥
ਸੋਵਹੁ ਨਿਸ ਸ੍ਰਵਣਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯਉ। ਤਾਤ ਸਕਲ ਸੋ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਯਉ॥
ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਜ ਲਾਗਿ ਦੁਖ ਸਹਿਊਂ। ਤੁਮ ਸਨ ਸੰਤਤ ਬਚਨ ਮੈਂ ਕਹਿਊਂ॥
ਜਾਨ ਕਹਹੁ ਤੁਮ ਜਾਨ ਨ ਦੇਊਂ। ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਯਾ ਤਜਿ ਅਜਸ ਨ ਲੇਊਂ॥
ਸੁਨਿ ਅਸ ਪੇਲਿ ਚਲਯੋ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਭਯੋ ਕ੍ਰੁਧ ਮਕਰੰਧ੍ਵਜ ਜਾਨਾ॥

ਦੋ:
॥ਤੇਹਿ ਮੁਸਟ ਕਪਿ ਕਹਿ ਹਨਿਓ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ਕਪਿ ਤਾਹਿ
ਗਹਨਹਿ ਪਰਸਪਰ ਏਕ ਇਕ ਬਲਿ ਸਮਾਨ ਘਾਟਿ ਨਾਹਿ ੧੨

ਏਕਹਿ ਏਕ ਸਕਹਿੰ ਨਹਿ ਧਾਰੀ। ਪਿਤਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੋਊ ਭਟ ਭਾਰੀ॥
ਸੁਤਹਿ ਲੂਮ ਸੁਤ ਬਾਂਧਿ ਭਵਾਨੀ। ਚਲਯੋ ਵਾਤ ਸੁਤਿ ਬਿਲੰਬ ਨ ਆਨੀ।
ਧਰਿ ਲਘੁ ਰੂਪ ਹੋਮ ਗ੍ਰਹ ਦੇਖਾ। ਜੀਵ ਸਜੀਵ ਧਰੈ ਨਹਿ ਲੇਖਾ॥
ਤਹਿ ਦੇਵੀ ਕਰਿ ਮੰਡਪ ਰਹਈ। ਸੋਭਤ ਧ੍ਵਜ ਬਹੁ ਕੋ ਕਹਿ ਸਕਈ॥
ਬਿਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਮੇਵਾ ਪਕਵਾਨਾ। ਧਰੇ ਆਨਿ ਦੇਵੀ ਅਸਥਾਨਾ॥
ਮਾਲਿਨਿ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਸੂਨ ਲੈ ਆਈ। ਸੁਮਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਵਿਸ਼ਯੋ ਕਪਿ ਰਾਈ॥
ਸੁਮਨਹੁ ਤੇ ਕਰਿ ਅਤਿ ਹਲੁਕਾਈ। ਲੇਤ ਪਾਣਿ ਜਿਹ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਈ॥
ਜਬ ਦੇਵਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਸਨ ਚਢਾਯੋ। ਬਿਕਟ ਰੂਪ ਤਬ ਕਪਿ ਦਿਖਰਾਯੋ॥

ਦੋ:
॥ਛੂਟਤ ਚਰਣ ਦੇਵੀ ਤੁਰਤ ਧਰਣੀ ਰਹੀ ਸਮਾਇ॥
॥ਮੁਖ ਬਗਾਰਿ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਕਪਿ ਛਬਿ ਲਖਤ ਡਰਾਇ॥ ੧੩

ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਸਮਾਝਿ ਖਲ ਭਾਰੀ। ਕਰਹਿ ਬਿਚਾਰ ਪਿਸ਼ਾਚ ਅਤਿ ਭਾਰੀ।
ਕਹਹਿ ਬਿਲੰਬ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਆਜ। ਬਡ ਭਾਗੀ ਜਾਨਿ ਸਬ ਰਾਜੂ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪੁਨਿ ਪੂਜਾ ਕਰਹੀ। ਜੋ ਚਢਾਵਹਿ ਸੋ ਕਪਿ ਮੁਖ ਪਰਹੀ।

ਜੇ ਜਾਂਹਿ ਕਹੀ ਬਸ੍ਤੁ ਸਮੁਦਾਈ। ਬਜੀ ਨ ਬਕ੍ਤੁ ਸਕਲ ਕਪਿ ਖਾਈ।
ਕਪਿ ਖਿਲਾਰ ਕੌਤਿਕ ਬਿਸਤਾਰਾ ਭਾਜਤ ਨਿਸਚਰ ਕੁਲ ਅੰਧਿਆਰਾ
ਅਹਿਰਾਵਣ ਉਰ ਭਾ ਸੁਖ ਕੈਸੇ। ਚਢੈਂ ਕੰਧ ਪਰ ਰਾਹਿ ਪਰੂ ਜੈਸੇ।
ਸਬਹੀ ਹੋਮ ਸਿੱਧ ਤੀਹਿ ਜਾਨਾ। ਲਛਮਣ ਰਾਮ ਤੁਰਤ ਤਹਿ ਆਨਾ। °
ਕੰਢ ਕੀਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿ ਤਹਿ ਆਨੀ ਨਿਸਚਰ ਬਹੁ ਆਯੁਧ ਧਰਿ ਪਾਨੀ
ਕੋਊ ਗਦਾ ਕੋਊ ਧਨੁ ਬਾਨਾ। ਸਕ੍ਤਿ ਸੂਲ ਧਰਿ ਕੋਊ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ।

ਦੋ: ।ਤਿਮਰ ਸੂਹਰ ਪਰਸ ਅਸੁ ਪਾਸ ਪਰਘੁ ਅਰ ਵੇਤ।
।ਸੂਲ ਭੁਸੁੰਡੀ ਪਟਿ ਪਰਸੁ ਦੇਖਤ ਬਿਸਰਤ ਚੇਤ। ॥ ੧੪

ਸਾਜਾ ਬਲ ਤੇ ਸਕਲ ਬਿਚੰਅਹ ਅਤਿ ਬਿਕਾਰ ਅਜ ਮੂਢ ਕੁਲੰਘਾਨ
ਕਹੇ ਬਿਬਿਧ ਸਕਲ ਬੀਰਤ ਹਿਰਾਤੀ ਅਹਿਰਾਵਣ ਆਗਿਆ ਬਿਢ ਗਾਹਹੀ।
ਆਸਨ ਪ੍ਰਾਇ ਖੜਗ ਤਿਨ ਕਾਢੇ। ਮਾਰਨ ਕਹੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਭੇ ਠਾਢੇ।
ਕੋਊ ਕਹਿ ਰਾਜ ਨੀਤ ਅਨੁਸਰਹੂ। ਝਾਰਿ ਦੈ ਦੰਡ ਬਿਲੰਬ ਅਬ ਕਰਹੂ
ਪ੍ਰਨਿ ਅਸਿ ਬਚਨ ਮੂਢ ਮਤ ਕਹਹੀ। ਸਿਮਰਹੁ ਜੈਤ੍ਰ ਮਰੇ ਹਿਤ ਅਹਹੀ।
ਨਾਹਿ ਤੈਂ ਕਾਲ ਆਇ ਨਿਸਰਾਨਾ। ਨਿਸਾ ਸ੍ਰੂਪ ਸਾਮ ਦੋਊ ਜਨ ਪਾਨਾ
ਬੋਲਹਿ ਮੂਢ ਅਸੰਭਵ ਬਾਨੀ। ਸਕਲ ਸੁਰਾਂਤਿ ਸੈ ਕਰਤ ਭੁਵਾਨੀ

ਦੋ: ।ਫਿਰਿ ਪਤਿ ਚਿਤ ਭਇ ਰਾਮ ਤਨ ਰਾਮ ਚਿਤਵ ਅਹਿਰਾਜ।
।ਪ੍ਰਭੁ ਬਰ ਕੌਤੁਕ ਕਹਿਯ ਕਿਮਿ ਸੁਨੈ ਦਸਾ ਖਗ ਰਾਜ। ੧੫

ਬਿਹਸਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਾ ਜਪੇ ਸਕਲ ਜਗ ਨਾਮ ਹਮਾਰਾ
ਜਾਨਾ ਦੇਵ ਰੂਪ ਹਨੂਮਾਨਾ। ॥ ਬਿਹਸਿ ਕਹਾ ਤਬ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨਾ।
ਕਾਲ ਰੈਣ ਤ੍ਰਾਸ ਸਿਮਰਹੁ ਰੱਖਕ ਭਈ ਕੁਮਾਰ ਦੇਵਿ ਤਬ ਭੱਖਕ
ਸੁਨਤ ਗਿਰਾ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ਅਨ ਸਮਾਨ ਕਪਿ ਗਰਜਤ ਭਯਊ
ਨਿਸਚਰ ਸਕਲ ਤ੍ਰਸਤ ਭੇ ਭਾਰੀ। ਕਾਹਿ ਵਚਨ ਭੁਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਦਾਰੀ
ਅਹਿਰਾਵਣ ਛਲ ਕੀਨ ਨ ਕਾਹੂ। ਆਨੇ ਕਾਰਣ ਬੇਖ ਸੁਰ ਰਾਹੂ।
ਤੱਹਿ ਤੇ ਦੇਵਿ ਕ੍ਰੂਰ ਚਿਤ ਆਹੂ। ਅਬ ਕਾ ਸਬ ਕਰਹਣ ਸਮਾਹੂ
ਸਾਭ੍ਰਮ ਵਸ ਤਬ ਨਿਸੂਰ ਭਾਗੀ। ਖੂਠ ਕੀਸ. ਗਰਜਤ ਅਤਿ ਭਾਰੀ।

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਗਟ ਭੂਪ ਕਰਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਅਟ੍ਟਹਾਸ ਕੀਨ੍ਹੀਰ॥
॥ਅਤਿ ਭੁਜ ਤ੍ਰਸਤ ਭਜਾਨਿ ਚਰ ਸੁਨਤ ਭੂਮਿ ਆਪਤਿ ਧੀਰ॥ ੧੬

ਭਰ ਮਹਾਨ ਨਿਸਚਰ ਅਭਿਮਾਨੀ ਆਰਤ ਦੇਖਿ ਜਾਤ ਨਦ ਪਾਨੀ॥
ਤਿਹਿ ਖਣ ਕਪਿ ਲੀਨੇ ਦੋਊ ਭਾਈ ਭਨਤ ਭੂਲ ਨਿਸਚਰ ਸਮੁਦਾਈ॥
ਲੀਨਾ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀਨ ਹਨੂ ਮਾਨਾ॥ ਕਾਟਤ ਭੁਜ ਸਿਰ ਨ੍ਰਿਖੀ ਸਮਾਨਾ॥
ਖੰਡ ਖੰਡ ਸਬ ਖਲ ਦਲ ਕੀਨਾ॥ ਗਹਿ ਪਦ ਡਾਰੈ ਅਗਨ ਮਹਿ ਦੀਨਾ
ਕਰਿ ਲੰਕ੍ਰਾਰ ਕੋਟ ਕਪਿ ਭਾਈ॥ ਤਿਹਿ ਮਹਿ ਪਿਖਰ ਕੋਊ ਭਾਗਨ ਜਾਈ
ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਬ ਨਿਸਚਰ ਸੰਘਾਰੇ॥ ਆਹਿ ਰਾਵਣ ਲਖ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
ਰੇ ਕਪਿ ਬੀਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨਹਿ ਤੋਹੀ॥ ਆਹਿ ਰਾਵਣ ਤੈ ਜਾਨ ਮੋਹੀ॥
ਜੰਬੁ ਮਾਲ ਕਹਿ ਜਿਹਿ ਤੈ ਮਾਰਾ॥ ਅਰ ਰਾਵਣ ਸੁਤ ਹਤਿਓ ਬਿਚਾਰਾ

ਦੋ: ॥ਕਾਲਨੇਮ ਸਮ ਨਹਿ ਮੈ ਕਰਿ ਕਪਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਾ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯ ਕਪਿ ਤਨ ਬਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ੧੭

ਲੈ ਅਸ ਤਾਹਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਮਾਰ ਕਾਟਿ ਸੀਸ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਡਾਰਾ॥
ਆਹੂਤ ਪੂਰਣ ਦੀਨ ਤਬ ਕੀਸਾ ਲੈ ਪੁਨ ਚਲੇ ਲਖਣ ਸਗਰੀਸ
ਅਕਰ ਧੂਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਬ ਕੀਨਾ॥ ਬੰਧਨ ਛੋਰਿ ਰਾਮ ਸੋ ਦੀਨਾ॥
ਇਹਾਂ ਰਾਮ ਸੋ ਭੇਰਾਉ ਤੁਮ ਤਾਤਾ॥ ਭਜਹੁ ਸਦਾ ਮਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ
ਅਸ ਕਹਿ ਕਪਿ ਨਿਜ ਦਲ ਮੈ ਆਵ ਹਰਖੇ ਕਟਕ ਸਬਨ ਸੁਖ ਪਾਵਾ
ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਪ੍ਰਾਣ ਜਿਮ ਆਵਹਿ ਅਤਿ ਗਤ ਪਾਇ ਫਣੀ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ
ਬਿਛੁਰਿ ਅਲਭ ਜਿਮ ਮਿਲਿ ਜਨ ਆਈ ਤਿਮਿ ਹਰਖੇ ਸਬ ਲਖਿ ਦੋਊ ਭਾਈ
ਮਿਲੇ ਕਪੀਸ ਚਰਣ ਧਰ ਮਾਥਾ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਗਟਹੇ ਨਿਸਾਚਰ ਨਾਥਾ॥

ਦੋ: ॥ਜਾਮਵੰਤ ਅੰਗਦ ਸਹਿਤ ਮਿਲੇ ਭਾਲੂ ਅਰ ਕੀਸਾ॥
॥ਮਨ ਮਾਨੇ ਕਹਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਿਯ ਲਖਣ ਕੌਸਲਾਧੀਸਾ॥ ੧੮

ਪੂਰ ਸਬਹਿ ਤੋਹੇ ਹਨੂਮਾਨਾ॥ ਕਹਹਿ ਤਾਤ ਤੁਮ ਰਾਖੇ ਪ੍ਰਾਨਾ॥
ਦੇਵਨ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਤਬ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਮੁਦਤ ਦ੍ਰਿਵਸ ਦੁੰਦਭੀ ਦੀਨੀ॥
ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਹਰਖਤ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੇ ਵਚਨ ਸੁਨ ਤਨਯ ਸਮੀਰਾ॥

ਤਬ ਸਮਾਨ ਲਾਗੇ ਫੇਰੂ ਹਿਤਕਾਰੀ	ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਅਗ ਤਰੁ ਧਾਰੀ
ਅਸ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਮਹਿ ਭੂਪਤਿ	ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਵਚਨ ਚਰਨ ਕਪਿਨ ਜਊ
ਨਾਥ ਕੀਨ ਸਬ ਮੈਂ ਕੀਨੋ ਨੈਨੋ॥	ਤਰਨੀ ਚਲਤ ਅਗਮ ਜਲ ਦੇਖੈ
ਤੈਸੇ ਸਬ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਵ ਨਾਥਾ॥	ਪੁਨਿ ਅਸ ਮਿਲੇ ਕਪਹਿ ਰਘੁਨਾਥ
ਕਟਕ ਸਹਿਤ ਕਰਕੇ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤੀ॥	ਤਹਿ ਅਵਸਰ ਸੁਖ ਕਿਮ ਕਹਿ ਜਾਈ

ਛੰ:
॥ ॥ਕਹਿ ਜਾਇ ਸੁਖ ਕਿਮ ਤਿਹਿ ਸਮਾਗਮ ਸੁਨਹੁ ਗਿਰਿਜਾ ਚਿਤ ਧਰੇ
॥ ਰਘੁਬੀਰ ਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕਿ ਹਰਖਿਤ ਆਰਤੀ ਸੁਰ ਗਣ ਕਰੇ॥ ॥
॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਆਰਤ ਸੁਵਨ ਜਸ ਗਾਇ ਵਿਵਧਨ ਅਸ ਕਹਾ॥
॥ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਹਿ ਕੀਰਤ ਸੁਨਤ ਗਾਵਤ ਲਹਿਤ ਮੰਗਲ ਜਹਾਂ॥

ਦੋ:
॥ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਆਰਤੀ ਬਾਨੀ ਸਕਲ ਸੁਨਾਇ॥
॥ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗਿਊ ਅਮਰ ਸੁਮਨ ਝਰਿ ਲਾਇ॥ ੧੯

ਦੇਵਨਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਨ ਗਾਵ ਗਾਵਹਿ	॥ਆਵਤ ਹਰਿ ਕਹਿ ਵਿਜਯ ਸੁਨਾਵਹਿ
ਵਿਭਿਖਨ ਵਿਨਯ ਕਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਤਿ ਸੁਨਕਾ	ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਕਲ ਸਿਖਿ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਛੂਰ ਜਨ ਸਬ ਦੀਨ ਅਧੇਲਾ॥	ਤਿਹਿ ਕਾਰਣ ਜਾਤ ਬਹੁਤੋ ਖੇਲਾ॥
ਨਹਿਤ ਲਖਨ ਏਕ ਪਲ ਮਾਹੀ॥	ਰਾਖਤ ਜਾਤੁਧਾਨ ਕੁਲ ਨਾਹੀ॥
ਅਜਹੂੰ ਹੋਇ ਰਨ ਕੌਤੁਕ ਭਾਰੀ॥	ਨਿਰਖਹੁ ਤੁਮ ਸਬ ਸੋਚ ਬਿਸਾਰੀ
ਅਬ ਜੋ ਰਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸੇਖਾ॥	ਭਟ ਮਹਾਂ ਜਾਸੁ ਭੁਜਾ ਕਰ ਰੇਖਾ॥
ਤਿਨ ਕਹ ਮਹਿ ਮਾਂ ਹਤਹੁ ਪ੍ਰਚਾਰੀ॥	ਖਿਨ ਸਮ ਸਬ ਸੋਂ ਕਰਤ ਖਰਾਰੀ
ਸੋਊ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਬ ਸੰ ਸਜ ਨਾਹੀ॥	ਸੁਨਿ ਸੁਰਿ ਹਰਖ ਅਤਿ ਮਨ ਮਾਹੀ

ਦੋ
॥ਸਤ੍ਰਅ ਬਰਨ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਕਰ ਆਨੰਦਿਤ ਸੁਰ ਜੂਹ॥
॥ਦੁਲੈਕਹ ਜੂਥ ਜਗਤ ਪ੍ਰਭੁ ਬਰਖੇ ਸੁਮਨ ਸਮੂਹ॥ ੨੦

ਜਬੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਚਿ ਸੁਭ ਗਾਹ ਨਹਾਵ	॥ਖਗਪਤਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਹਿ ਕਾਵ
ਅਵ ਤਿਜ ਹਰਖ ਸੁਨਹੁ ਦ੍ਵਿਜਰਾਈ	ਮਾਨਸ ਕਹਹੁ ਸਿਮਰ ਰਘੁਰਾਈ
ਸੁਖਮ ਵਚਨ ਪ੍ਰਭਿ ਬੰਦਿ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤੀ	ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਬੋਲੇ ਸੁਚਿ ਨੀਤੀ॥
ਸਹ ਭਾਇ ਅਤਿ ਰੁਚਿਰ ਸੁਹਾਵਾ॥	ਸੁਨਿ ਮਾਨ ਨਾਥ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾ

ਪ੍ਰ੦ ੮੫੮

ਜਹਿ ਬਾਦਲ ਸੰਘ ਤ ਭੁਭਾਦਲ ॰ ਗਾਵਤ ਤਿਸਿ ਸੋ ਕਰਹੁ ਬਖਾਨ ॰
ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਦੈਨ ਜ ਵਿਖੁ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਲੈ ਦਿਵਸ ਸਿ ਸਹਿਤ ਰਾਹੀ ।
ਸਿਰਨ ਭ੍ਰਾਤ ਆਦਿ ਆਦਨ ਸਨ ਸੁਭ ਗ ਸਜਨ ਮਨ ਭਾਦਨ
ਮਾਨਸ ਤਰਿ ਸੁਰਿ ਸੁਨਿ ਨਿਰਾ । ਸੁਨਤ ਕ੍ਰਤ ਜੋ ਦੈ ਉ ਮਨ ਭਾਵਾ ।

ਦੋ: ਮੋਹੀ ਜਗ ਦੈਤਕ ਸੁਨਹੁ ਤਿਹਿ ਮਾਨਸ ਨ ਸੁਹਾਇ ।
ਕੇਹੂ ਕੋ ਆਧਾਰ ਮਨ ਭ੍ਰਮਤ ਸੋ ਅਜਿਤ ਕਲਪ ਬਲਿ ਜਾਇ । ੨੧

ਮਾਨਸ ਸਨਤ ਨ ਮਨਹਿ ਅਘਾਈ ਤ ਸਮ ਧਨਆ ਅਫ ਕੋਉ ਨਾਹੀ ।
ਧਨਅ ਧਨਅ ਤੁਮ ਸਨਕੇਉ ਆਨਾ ਕਲਿਤ ਚਰਿਤ ਅਤਿ ਸੁਨਤ ਸੁਜਾਨ ॰
ਕਮਲ ਦਲ ਸਜਤ ਬਿਰਜੇ ਸਤਿ ਦਾਮ ਕਰਿ ਨਿਰਧਿ ਕਹਿਗਾਏ
ਰਾਮ ਸੇਨ ਸੁਖਮਾ ਅਧਿਕਾਈ ਨਿਰਮਾਨ ਮਨਾਨਿ ਉ ਸਮ ਭਾਈ
ਜਹਾਂ ਦਸਾਨਨ ਸਭ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ਆਹੂਤ ਸੰਦੇਸ ਚੀਨ ਸਭ ਜਾਈ
ਆਇ ਬਾਦਲ ਕਰ ਬਧ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਭੂਜੋ ਤੇਸ ਰਤ ਆਤਿ ਦੁਖ ਮਾਨਾ
ਬਚਨ ਕਹਿ ਸਭ ਲਾਗੇ ਤਾਹੀ ਸਿੰਧੁ ਮਮ ਸੁਨਹਿ ਧਨਿਓ ਮਹਿ ਆਈ
ਕਰੇ ਪਥ ਜਿਮਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਾਲਾ ਕੈਗ ਚੀਰ ਗਤ ਜਿਮਿ ਤਿਮ ਕਰਾ
ਮੁਖ ਸੁਖਾਨ ਲੋਚਨ ਜਲ ਧਾਰੀ ਬਚਨ ਨ ਆਵਹਿ ਸਬ ਨਿਰਧਾਰੀ

ਦੋ: ॥ਅਸ ਤਰਜਨਾ ਤਬ ਆਇ ਪੁਨਿ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮੁਝਾਇ ।
॥ਮਾਨ ਨ ਸੁਰਖ ਕਾਲ ਬਸ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਪਾਇ ॥ ॥ ੨੨

ਨਹਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਤਿਸ ਬਹੁ ਉਠਿ ਸੋ ਜੋ ਮਹਿ ਧੀਰਜ ਪਾਈ
ਤਹਿ ਆਦਰ ਸਭ ਮਹਿ ਇਕ ਆਦਾ ਕਰਿ ਆਦਰ ਦਸਮੁਖ ਬੈਠਾਇਆ
ਸਿੰਧੁ ਕਹੇ ਨਾਮ ਬਲ ਦਾਨਾ ਬ੍ਰਿਦ ਗਮਨ ਮਗ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ ॰
ਸਦਾ ਬਿਭੀਖਨ ਕਰ ਸੰਗ ਨਾਹੂ ਕਹੀ ਦਸਮੁਖ ਸਭ ਨ ਕਾਜ ਹੂ
ਆਗੇ ਸੋ ਕੁਲ ਅਵਸਰ ਪਾਈ ਕਹਿ ਜਿਨਿ ਤਿਹ ਬਾਦਲੀ ਸੁਨਾਈ
ਤਜਾ ਨ ਕਬਾ ਦਸ ਮੁਖ ਸੁਜਾਨ ਕਰ ਧਰਿ ਰਹਿ ਬਲ ਨਹਿ ਆਨੀ
ਕਹਿ ਫਟਨ ਦ ਹ੍ਰਿਦ ਕਾਜ ਕਰਿ ਉ ਪ੍ਰਭੁ ਦੁਖ ਤਜਾ ਹ੍ਰਿਦ ਧਰ ਹਰਿ ਉ
ਅਬ ਕਰਿ ਕੋ ਸੁਜਾਨ ਉਪਾਈ ਜਿਹ ਜਾਹਿ ਸੂਲ ਸਮੂਲ ਨਸਾਈ

ਦੋ: ॥ਜਾਨ ਦਿਆਰ ਬੋਲੋ ਸਭਿ ਦੂ [illegible] ॥
॥ਸੀਰ ਧਰ [illegible] ਕਰਤ [illegible] ਪਾਇ॥ ੨੩

ਅਧਿਕਾਦਿਕਨ [illegible] ਕਰਾ ਭੂਰ । ਕਸ [illegible] ਸਨਮਾਨਹੁ ਉਨਾ॥
ਸਭਿ ਦਵਨ [illegible] ਆਇ । [illegible] ਭਟਾ [illegible]॥
[illegible] ਸਨਮਾਨਿ [illegible] । ਕੈ ਨਰਾਂਤਕ ਤਨਜ [illegible]॥
[illegible] ਆਤੁਰ [illegible] ਭਾ ਸੋਈ॥ । ਜਿਸੋ [illegible] ਅਕਾ ਨਹਿ ਸੋਈ॥
[illegible] ਕਰਿ ਬਹੁਤ [illegible]॥ । [illegible] ਦਾਲ [illegible]
ਕੋਇ [illegible] ਸਕੇ [illegible]॥ । ਰਾਜਾ ਪਰਜਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਕਾਊ॥
[illegible] ਭਾਗੀ। । ਜੀਹਹਿ ਸੋ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਮਹਿਮਾਰੀ
[illegible] ਭਰਪੂਰੋ । [illegible] ਸੀਰ ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ [illegible]

ਦੋ: ॥[illegible] ਸੁਨਿ ਦਸ ਬਦਨ ਹ੍ਰਿਦਯ [illegible] ਅਮਾਨ॥
॥[illegible] ਸਮੁਝਾਯੋ ਸਨਮਾਨ॥ ੨੪

[illegible] ਸਜਾਨਾ । ਜੈਸਮ [illegible] ਕਰਹੁ ਪਯਾਨਾ॥
[illegible] ਨਰਾਂਤਕ ਰਾਜਾ॥ । ਤਤਾਂ ਨਤਾਤ ਅਵਰ ਕਰ ਕਾਜਾ॥
[illegible] ਸਮੁਝਾਈ॥ । ਸਪਦਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਨੋ ਭਾਈ॥ ॥
[illegible] ਕਰਿ ਤਹ [illegible] । [illegible] ਅਹਿ ਦਵਨ ॰
[illegible] ਨਾਥ [illegible] ਸੁਹਾਈ॥ । ਸੋ ਦਨ ਤਾਤ ਕਹਹੁ ਸਮੁਝਾਈ॥
ਨਰਾਂਤਕ ਉਤਪਤਿ ਜਥਾ ਬਿਧਿ । [illegible]
[illegible] ਪਤਿ [illegible] । [illegible] ਕਹੁ [illegible] ॰
ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ [illegible] ਸੰਬਾਦੂ । ਚਿਤ [illegible] ਕਰਿ ਸੁਨਿਯੇ [illegible]

ਦੋ: ॥[illegible] ਤਹਿ ਸਪੁ [illegible]॥
॥ਇਤਨੇ ਨਿਸਚਰ ਏਕ ਦਿਨ [illegible] ਆਇ॥ ੨੫

[illegible] ॰ [illegible] ਨਿਸਿਚਰ ਨਾਥ
[illegible] ਸਿਰਿ ਨਾਈ । [illegible] ਦਿਯੋ [illegible] ਧਰਾਈ
[illegible] ਨੰਦਨ ਤਬ [illegible] । [illegible] ਮੂਲਨ [illegible]

ਸਤ੍ਰੁਜ ਕਹਿਤ ਦਸਮੁਖ ਭ੍ਰਮ ਪਾਗੀ। ਭ੍ਰਮੇ ਅਗ੍ਰ ਸੋ ਤਬ ਮਤਿ ਮਾਹੀ॥
ਜੇ ਸੁਤ ਸਭ ਨਿਜ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਗੀ। ਸਭ ਦੇਖਤ ਸੁਨ ਸੁਰ ਆਰਾਤੀ॥
ਧਰਿ ਰਾਖੇ ਧਨ ਸਹਿਤ ਵਿਨਾਸ • ਹੋਇਆ ਦਸ ਨਹਿ ਉਦ੍ਵਰਨ ਆਸ •
ਸੁਨ ਵਚਨ ਸੁਨਿ ਛੋਰੇ ਨਿਸਾਚਰ। ਕਹਿ ਕਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਬਾਦ ਪ੍ਰਗਸ ਪਰ
ਨਿਸੁ ਚਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ਨਿਸੁ ਆਗੂ। ਸੋਂਪਿ ਗਸ ਸਿੰਧੁ ਹਿ ਅਵਰ ਨ ਕਾਜੂ॥

ਦੋ:
॥ਸਪਦਿ ਕਰਹਿ ਸਭ ਕਾਜ ਜਹ ਲਾਵਹੁ ਬਾਲ ਬਰੇਰ।
॥ਜਾਤੇ ਹੋਇ ਹਾਨਿ ਅਤਿ ਜਹ ਦਸ ਵਦਨ ਵਰੇਰ॥ ॥ ੨੬

ਸੇਵਕ ਦਸਮੁਖ ਆਗ੍ਯਾ ਪਾਈ। ਧਾਏ ਤੁਰਿਤ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਈ
ਰਾਵਨ ਆਗ੍ਯਾ ਸੁਨ ਗੋਰ ਪੁਕਾਰੀ। ਸੁਨਹੁ ਸਕਲ ਪੁਰ ਨਰ ਅਰ ਨਾਰੀ
ਆਜੁ ਅਮੁਕ ਮੂਲਿ ਭਏ ਬਾਲਿਕ। ਡਾਰਹੁ ਸਾਗਰ ਸਬ ਕੁਲ ਘਾਲਕ
ਜੇਤੇ ਸਬਨ ਬਾਲ ਇਕ ਠਾਈ। ਡਾਰੀ ਬਸ ਮਾਤੁ ਸਾਖੀ ਨਾਈ॥
ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ਵਿਯੋਗ ਬਰ ਬੌਰਾ। ਪੀਵਨ ਲਾਗੀ ਧੀਰ ਚਾਤ੍ਰਿ ਭੌਰਾ॥
ਪੀਵਤ ਖੀਰ ਅਵਰ ਤੁਰ ਰਾਤੀ। ਪ੍ਰਸੁ ਭਏ ਖਲ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਤੀ॥
ਸੁਨਿ ਸਬ ਏਕ ਸੰਗ ਤਜਿ ਜਾਈ। ਸੁਰ ਸਰ ਸੰਗਮ ਭਾਗੀਰਥ ਠਾਈ॥
ਤਹ ਸਿਵ ਮੰਦਰ ਪਰਮ ਸੁਹਾਵਾ। ਸਬਨਿ ਵਿਲੋਕਿ ਮੁਦਿਤ ਸਿਰ ਨਾਵ •

ਛੰ:
ਸਿਰ ਨਾਇ ਮੁਦਿਤ ਵਿਲੋਕਿ ਸਿਵ ਮੰਦਰ ਸੁਹਾਵਨਿ ਪਾਵਨੀ।
ਬਹੁ ਦਿਨ ਰਹੇ ਤਹਿ ਸਕਲ ਪੁਨਿ ਉਠਿ ਚਲੇ ਸੁਨ ਅਹਿਵਾਹਨੀ
ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਾਚੀ ਕੋਸ ਸਤਿ ਤਸ ਚਲਿ ਰਾਖੇ॥
ਜੈਹੈ ਜਨਕਾਪੇ ਮਾਹਿ ਧਰਿ ਬਲ ਦਸਸੀਸ ਕਰਨ ਚਿਤ ਚੁਏ॥ ੨

ਦੋ:
॥ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਉਤ ਪੁੰਤਿ ਨਿਜ ਮਨ ਮਾਹਿ ਕਰਤ ਵਿਚਾਰ
॥ਕੋ ਤੇਨਿ ਵਿਰਾਗ ਜਾਕਰ ਵਿਦਿਤ ਗਾਵਤ ਤੇਰਹੀ ਦਾਰ॥ ੨੭

ਹਰਿ ਆਰਿ ਬਾਰਕ ਨਿਜ ਸਿਸੁ ਨਾਕੀਰ • ਕਰਤ ਪ੍ਰਨਾਮ ਅਸਿਖਾ ਦੀਨਾ॥
ਕਹਿ ਨਿਜ ਨਾਮ ਸਬਨਿ ਸੁਨਾਵਾ। ਕੁਲ ਗੁਰ ਜਾਨਾ ਬਿਨ ਅਗ੍ਯਾ ਨਾਵਾ
ਨਿਜ ਕੁਤ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਛੀ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਤ੍ਰਿਗੁ ਨੰਦਨ ਸੋ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ
ਸੁਨਤ ਅਪੁਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਅਜਾਨੇ। ਲਾਗਿ ਦੁਖ ਵ੍ਰਿਗੁ ਨਾਇਕ ਸਨਮਾਨੇ

ਕਰਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਮੰਤ੍ਰ ਗੁਰਿ ਦੀਨਾ। ਸਿਖ੍ਯਾ ਪਾਇ ਗ੍ਯਾਨ ਤਿਨ ਕੀਨਾ।
[illegible] ਸਭ ਜਗ [illegible]। ਤੈ ਭਿਕ੍ਯੋ [illegible] ਅਨੁਸਾਰੀ।
ਨਿਰੰਕਾਰ [illegible]। [illegible] ਸਤ ਸਤ [illegible]
ਸੁਨ [illegible]। ਤੌ ਉ[illegible] ਪ੍ਰਥਮ [illegible] ਅਹਾਰਾ।

ਦੋ: [illegible] ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਤ ਸੀ [illegible] ਅਪਰ [illegible] ਅਨਆਸਾ।
[illegible] ਸੁਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਤ [illegible] ਨਆਸ। ੨੮

ਤਪ [illegible] ਬਿਚਾਰ [illegible]। ਤਿਸ [illegible] ਮਨੇ ਮੁਖ ਮੁਸਕਾਤਾ।
[illegible] ਲਾਭ [illegible]। ਜੇਤ ਮਰਕਟ [illegible] ਸਾਧੇ।
[illegible] ਨਿਜਨ [illegible]। ਹਾਰੇ [illegible] ਦੀਕੇ।
ਉਪਮਾ [illegible] ਜਗ [illegible]। [illegible] ਸਦਨ [illegible]
[illegible] ਅਨ [illegible]। ਸੁਨਿ [illegible] ਸਿਰ ਨਾਵਾ।
[illegible]। [illegible] ਜੀਤੇ [illegible]
[illegible]। [illegible] ਨਹਿ [illegible]
[illegible] ਹੁਕਮ ਭਾਰੀ॥ [illegible] ਕਰਾਰੀ।

ਦੋ: [illegible] ਸਮਾਜ [illegible] ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ।
[illegible] ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ॥ ੨੯

[illegible]। [illegible] ਜੇ ਧਾਰਿ [illegible]
ਤਿਨ ਸਨ [illegible]। ਸੁਨਤ [illegible] ਸਭਾ [illegible]
[illegible] ਸੁਆਮੀ। [illegible] ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ।
ਦੇਵਾਸੁਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ [illegible]। [illegible]
ਅਸ ਕਹਿ [illegible]। ਤਿਨ ਸਨ [illegible]
[illegible] ਸਭ [illegible]। [illegible]
[illegible]। [illegible] ਸੁਜਾਨਾ।
[illegible]। [illegible]

ਦੋ: [illegible] ਨਾਮਾ।

ਚੌ:

	।ਜੋਰਿ ਜਗਾਮਗ ਕਰਿ ਏਵ ਪ੍ਰਦ ਲਿਨਿ ਦਿਸ਼ ਅੰਬਰ ਗਮ	੩੦

ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਂਹ ਕੇ ਸਮ ਭਯੋ । ਸਭਾ ਬਿਸਮ ਹੋਇ ਬਿਸਮ ਭਈ
ਬ੍ਰਹਮ ਸਨੰਦਨ ਸਨਤ ਸਨਕ ਔਰੇ । ਰਾਜੇ ਸੀਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋਇ ਤਬ ਜੈਸੇ
ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੀਸ ਪ੍ਰਭਿ ਅਰਪੀਨ • ਭਿਤ ਕਰਤ ਉਪਮਾਨ ਕੀ ਸਾ
ਜੋਰੇ ਕਰ ਨਿਰਲੇਪ ਕਰ [illegible] । ਜਸ ਪ੍ਰਗਟਿ ਅੰਤਰ ਸੰਕਰ [illegible]
ਮਹਿ ਗਾਨ ਤਿਨ ਕਰ ਸਾਧਨ ਦੇਸੀ । ਅ ਮਹਿਮਾ ਨਰ [illegible] ਮੇਰੀ
ਤੇਇ ਇੰਦ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸੁਰ ਦੇਵੀ । ਲਿਖ [illegible] ਪ੍ਰਭਿ [illegible] ਕਾਰੀ
ਅਨੁਰਾਗ ਅਧਿਕ [illegible] ਜਨ । ਤ੍ਰੈ ਪ੍ਰਗਟਿ ਸਿਵ ਜਨ [illegible]
ਕਹੈ [illegible] । ਆਦਿ ਤਿਨ ਤਰ ਹ੍ਰਿਦਾ [illegible]

ਦੋ:

	।ਜਿਲੇ ਤਿਨਹਿ ਪ੍ਰਭਿ ਜਿਹ ਆਰਾਧ੍ਯ ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਰਾਗ ।	
	ਮਨੋ ਤੰਤਰ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹ ਬੋਲ ਸੁਨ ਸੁਭ ਭਾਗ ॥	੩੧

ਮੋਹਨ ਕਹਿ ਓਦਰ ਨਤ ਕਰ ਲਈ । ਸਭ ਬੀਨ ਸਨ ਨਿਕ ਅਨੁਰਾਗੀ
[illegible] ਆਦਿ ਸੋਹਿ [illegible] • ਨਰ ਹਰਿ ਨਿਮਿਤ ਕਾਜ
[illegible] ਤਜਿ ਅਸਰ [illegible] । ਨਾਰੰਤਰ [illegible] ਅਗਾਧ [illegible]
ਮੋਹਿ ਬਿਸਤਰ ਆਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭ ਸਾਰੀ । ਤ੍ਰਪ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ
ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸ਼ [illegible] • ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਕਹਾ ਜੋ [illegible] ਨਾਥ •
ਏਹੁ ਅਸ੍ਰੁ ਕਹਿ ਰਾਮ ਸੁਨ ਲੀਨਾ । ਗਾਵਹੇ [illegible] ਸਹਿਤ [illegible]
ਸਿਵ ਪ੍ਰਭਾਇ ਨਰਾਂਤਰ [illegible] । ਅੰਤ ਓਅਮ ਪ੍ਰਭ [illegible] •
ਪ੍ਰਭ [illegible] ਕੀ [illegible] । ਸਤ ਤਰ [illegible] ਸਨਕਾਈ

ਦੋ:

	।ਜਿਹ ਕਹਿ ਦੂਨੇ ਕੋਟਿ ਸੇ ਭੁਵਨ ਆਸੇ ਏਹਿ ਕੈਰਾ ।	
	।ਜਾਤ ਰੂਪ ਮਗਨ ਕਰ ਸਹਿਤ ਆਤਿ ਸੋਭ ਚਹੁੰ ਔਰ ।	

ਸੋਭਨ ਦਈ ਸਤ ਚਕਲਾਈ । ਚੌਸਠ ਕੋਸ [illegible] ਸੁਹਾਈ
[illegible] ਕਰਾਇ ਛਬਿ ਦੈਰਾ । [illegible]
• ਜੁਗ [illegible] ਭੂਵਿਸ [illegible] ਰੂਰੋ । • [illegible] ਦੀਪਟ [illegible]
[illegible] ਬਖਾਨਾ । [illegible] ਨਾਨਾ

ਸੁਮਤ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸੀਘ੍ਰ ਅਪਾਰ • ਨਿਰੰਤਰ ਚਰਨ ਅੰਬੁਜ ਸਭਾਰਾ
ਬੈਸ ਕੇਲ ਹੋਇ ਚਹੂ ਓਰਾ। ਸਕਿ ਸਾਹਿਬ ਲਾਗੇ ਨਹਿ ਜੋਰਾ
ਹਜ ਭਾਜ ਰਵ ਪਰਮ ਅਪ੍ਰਾਰੀ। ਭਵਿਨ ਜਾਇ ਖਗੀ ਸੁਖਦਿ ਭਾਰੀ
ਕਿਹਿ ਕੁਤਰਨ ਹੋਇ ਭਾਗਾ। ਛਿਦ ਆਪਨ ਲਗੇ ਅੰਗਨਾਰੁ •

ਦੋ: ।ਤਾਹਿ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਤਾਹਿ ਕਾਲ ਮਹਿ ਦਾਸਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇ
ਸੁਰਗਿ ਸਭਾ ਨਿਰਖ ਸੌਂ ਕਛੁ ਦਿਨ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ। ੩੩

ਭੁਵਿ ਜਸ ਲਿਜਿਹਤ ਸਭ ਕੀਜਾ। ਸੁਰਥ ਹੋਕ ਪਛ ਸੁਨਤ ਮੁਨੀਸ •
ਗਾਰ ਇਕ ਦਾਰ ਨਹਿ ਲਿਸ ਜਾਈ। ਤਤਿ ਤਜਿਤੇ ਆਪਨ ਸੁਰ ਭਾਈ
ਹਿਨ ਅਪਜਸਿ ਦਪਿ ਦਲ ਰੂਪ ਸਮ • ਛਿਦਾ ਸੰਗੀ ਚਾਹਨਾ ਕਤਿ ਚਾਪਾ।
ਮਾਰਗ ਮਿਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਰਿਖ ਤੇਹੀ। ਚਾਹੇ ਸੁ ਕੰਠ ਸੁਦਨ ਪਗ ਨੇਹੀ।
ਕਿਖ ਅੰਸੀਸ ਦੈ ਸੁਕ ਤੇਹੀ। ਦਪਿ ਸੁਨ ਕਦਨ ਕਾਰੇ ਜੈਹੀ
ਭਨ ਨਰੰਤਰ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਈ। ਦਾਸਿ ਸੁਨ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸੁਨਾਈ
ਸੁਨੀ ਕਿ ਸਾਚਰ ਸੀ ਪ੍ਰਭ ਭੁਜਗ। ਭੋ ਸੁਮ ਸੁਤਿ ਹ੍ਰਿਦਜ ਵਿਚਾਰੀ
ਪਿਤਰ ਏਹ ਰਿਖ ਕੀਨ ਨਮਾਨਾ। ਆਰ ਬਾਰ ਸਿਮਰੇ ਭਗਵਾਨਾ।

ਦੋ: ।ਦਾਸਿ ਸੁਨ ਤੇ ਨਾਰਦ ਕਹਿਓ ਸੁਨਹੁ ਭਰ ਚਿਤ ਲਾਇ
ਤਨ ਧਾਰਿ ਜਿਹ ਹਰਿ ਭਜਿ ਨਹਿ ਜਨਮ ਬਾਦਿ ਜਗ ਜਾਇ ੩੪

ਸਾ ਦ੍ਰਿਢਾਰ ਭਜੁ ਰਾਮ ਹਿ ਤਾਤਾ। ਭੂਪ ਸੋ ਸੁਨਤ ਗਯਾਨ ਮੁਨ ਬਾਤ •
ਰਿਖ ਸੁਦ ਸੁਭਗ ਅਗਿਆ ਪਾਈ। ਕਹਿ ਮਤਿ ਸੁਤ ਗਯਨ ਓਰ ਧਾਈ
ਸਪਰ ਕੀਨ ਤਪ ਪਰਮ ਸੁਹਾਵਾ • ਸੁਸਿ ਸਿਧਿ ਮੰਗਲ ਭੁਵਿ ਗਿਰ ਤਾਂਦ •
ਸੁਦਰ ਗਿਰਿ ਤੀਰ ਨਾਮ ਸੁਹਾਵਾ। ਸੁਭਗ ਦੇਖਿ ਕਪ ਦਰ ਮਨ ਭਾਵ •
ਗੌਰ ਗਿਰੀਸ ਸਿਮਰਗਣ ਭਖੀ। ਕੀਨ ਨਿਵਾਸ ਬੈਠ ਹਰ ਧਾਈ।
ਨਾਰਦ ਤਾਹਿ ਦੇਇ ਉਪਦੇਸਾ। ਤਾਸੋ ਬਿਰੰਚ ਧਾਮ ਕਰ ਬੇਸਾ।
ਤਿਤ ਦਸ ਸਹਸ ਸੁਤ ਵਿਦਿਆ ਪਾਈ। ਲਾਂ ਤਾਂਗੀ ਪ੍ਰਿਥਿਪ ਜਾਈ
ਜਿਦਨਾਮ ਇਕ ਨਿਸਚਰ ਆਵਾ। ਸਿਖਲ ਰਹਾ ਚਿਤ ਲਬ ਬਲ ਮਾਹਾ

ਸੋ: ।ਆਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜੁਝਾਰ ਚਡੇ ਸਭ ਧਰ ਸੁਨਿ ਵਿਪੁਲ

੪੫੬ ੬੭੫

॥ਕੀਨਿ ਨਿਸਿ ਜਾਮਰ ਅਪਾਰ ਅਬਹੁ ਏਕ ਸੁਤ ਮੰਤ ਭਨਾ॥

ਸਪ੍ਤ ਕੋਟਿ ਨਿਸਚਰ ਸੰਗ ਤਾਕੇ॥ ਅਮਿਤ ਸੂਰ ਬਲਧਾਮ ਅਭੰਗ ਬਾਂਕੇ॥
ਮੂਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹਿਓ ਇਕ ਬਾਰਾ॥ ਸਬ ਕਹ ਜਾਮਰ ਅਪਾਰ ਸੰਘਾਰਾ॥
ਭੁਜ ਬਿੰਦ ਕੇਵਲ ਰਹ ਗਯਊ॥ ਤਾਸੁ ਨਾਰਿ ਨਿਸਚਰ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯਊ॥
ਸਬ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਰਾ ਖਲ ਪਾਪੀ॥ ਉਪਜੇ ਬਹੁ ਬਾਲਕ ਅਤ ਤਾਪੀ॥
ਸਪ੍ਤ ਕੋਟਿ ਸੁਤ ਨਾਨਾ ਨਾਮਾ॥ ਉਦਰ ਬਹੁ ਸਬਲ ਬਲਧਾਮਾ॥
ਕੋਟਿ ਦੁਹਤਾਰਿ ਤਨਯਾ ਜਾਕੇ॥ ਲਾਜ ਨੰਮ੍ਰਤਾ ਲੋਚਨ ਬਾਂਕੇ॥
ਤਿਨ ਮਹਿ ਬਿੰਦ ਮਤੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਨਭ ਚਾਰਿਨਿ ਗਤਿ ਰੂਪ ਨਿਕੇਤਾ॥
ਨਿਰਖਿ ਪਿਤਾ ਨਿਜ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ਨਹਿ ਨਾਰਾਂਤਕ ਸਮ ਕੋਊ ਆਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਐਸਾ ਬਿਚਾਰਿ ਚਿਤ ਬਿੰਦ ਤਬ ਨਾਰਾਂਤਕਹਿ ਬੁਲਾਇਓ॥
॥ਬਿੰਦ ਮਤੀ ਆਦਿਕ ਸੁਤਾ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਪਠਾਇਓ॥

ਸਕਲ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੰਗ ਬਿਆਹੀ ਜਦ ਜੋਗ ਸਿਧਿ ਕਹੈ ਜਾਸ ਚਾਹੀ
ਨਾਰਾਂਤਕ ਸਬ ਸੈਨ ਸਮੇਤਾ॥ ਕਰਿ ਬਿਆਹ ਫਿਰ ਗੋਜ ਨਿਕੇਤਾ॥
ਮਹਿਲ ਬਿਲਾਸ ਕੀਨ ਬਸੇਰਾ ਪੂਜਾ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਕਰਤ ਅਨੇਰਾ
ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹਿ ਸੁਖ ਪਤਿ ਭਾਈ ਸੋ ਭਾਵੀ ਬਸ ਨਿਜ ਬਰ ਪਾਈ॥
ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਜੇਹਿ ਘਰ ਮਾਹੀਂ॥ ਤਦਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਿਜ ਅਮਰ ਰਹਾਹੀਂ
ਬਿੰਦ ਮਤੀ ਇਹਾਂ ਸਮ ਤਾਤਾ॥ ਸੁਧਿ ਜਨ ਸਭਾ ਚਰਿਤ ਬਿਖਿਆਤਾ
ਨਾਰਾਂਤਕ ਉਤਪਤਿ ਸੋ ਗਾਵਾ॥ ਸੁਨਿ ਖਗੇਸ ਪੁਨਿ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਵਾ
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਤਰ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ ਭੁਭਸਨ ਸੁਨਿਓ ਸੋ ਕਹਿ ਹਉ ਗਾਈ

ਦੋ: ॥ਜਾਰਨ ਦਾਸ ਸੁਖ ਕੈ ਤੁਰਤ ਸਭਾ ਚਲਿ ਪਹੁਚਾਇਓ॥
॥ਰਾਮ ਅਵਤਰ ਜੋਜਨ ਜੁਗਲ ਤਾਂਦੂ ਭੂਮਿ ਹਰਿ ਬਸਾਇਓ॥ ੨੯

ਤਿਹ ਮਹਿ ਤਿਸ ਕਾਨਨ ਭਾਰੀ॥ ਪਰਨ ਲੋਭ ਦੇਖਿ ਉਤਰਿ ਝਾਰੀ॥
ਸਕੁਚਿ ਸਮੀਪ ਜਾਇ ਭਾਰਾ ਢਾਰਾ॥ ਕੁਲਿਸ ਤਾਹਿ ਧੀਰ ਧਰਿ ਗਾਢਾ॥
ਬਦਨ ਰੀਤਿ ਗਹਿ ਪ੍ਰਗਟੀ ਭਈ॥ ਤਬ ਪੁਰ ਚਲਤ ਭੂਪ ਸੁਤ ਆਈ॥
ਚਾਰ ਬਦਨ ਸੁਨਿ ਸੋ ਮੁਸਕਾਨਾ॥ ਬਦਨ ਨਗਰ ਭੂਮ ਬਸਤ ਅਜਾਨਾ॥

ਨਾਰਾਂਤਕ ਨ੍ਰਿਪ ਛੈ ਜਹ ਭਾਰੀ॥ ਤਹਿ ਬਰ ਸੇਵਕ ਮੈਂ ਲਖ ਚਾਰੀ॥
ਧੂਮ੍ਰਕੇਤੁ ਤਹਿ ਉਤਰ ਨ ਦੀਨਾ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਹੇਰਿ ਮੁਖ ਨਿਜ ਮਾਰਗ ਲੀਨਾ॥ •
ਲਿਖੇ ਕਨਕ ਪਟ ਸੁਖਮਾ ਪੂਰੀ॥ ਚਾਰੁ ਲੇਖਨਿ ਆਛੀ ਤਿਸ ਰੂਰੀ॥
ਦੇਖਿ ਭਯੋ ਤਿਹਿ ਸੰਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ॥ ਭੂਪ ਸਕਲ ਕਹਹੁ ਸੁਕੁਮਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਭ੍ਰਮਰੇ ਪੂਰਬ ਹੋ ਦੇਰਿ ਨਹਿ ਰਾਨੀ ਕਹਹੁ ਸੁਭਾਵ॥
॥ਆਇਓ ਭ੍ਰਮ ਜਲ ਭਰਨ ਕਹ ਬੈਠ੍ਯੋ ਤਰੁ ਕੀ ਛਾਵ॥ ੩੭

ਭੂਤ ਵਚਨ ਸੁਨ ਲਿਪਿ ਤਰ ਹੇਰੀ॥ ਬੋਲੀ ਹੱਸਿ ਕਹ ਭੇਦਹਿ ਬੇਰੀ॥
ਨਾਰਾਂਤਕ ਦਾਸਿਨ ਕੀ ਦਾਸੀ॥ ਹਮ ਤਾਕੀ ਦਾਸੀ ਇਕ ਦਾਸੀ॥
ਸਦਾ ਭਰੈ ਜਾਹਿ ਸਾਂਗਰ ਪਾਨੀ॥ ਇਹ ਆਵਹਿ ਹੋ ਰਾਜਨ ਰਾਨੀ॥
ਕਹਿ ਹਾ ਅਵਰ ਕਹਾ ਅਸ ਬਾਤ॥ • ਸੇਵਹੁ ਮਾਰ ਮੁਸਕ ਕਾ ਲਾਤਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਗਾਵਨੀ ਲੈ ਜਲ ਨਾਰੀ॥ ਤਿਨ ਸੰਗ ਧੂਮ੍ਰਕੇਤੁ ਮਗ ਧਾਰੀ॥
ਗਢ ਭੀਤਰ ਕੀਨਸ ਪੈਸਾਰੀ॥ ਨਿਰਖੇ ਬਿਪੁਲ ਭੂਪ ਸਭ ਝਾਰੀ॥
ਨਾਨਾ ਰਤਨ ਭਾਖ ਖਚਰ ਔਰਾ॥ ਫਿਰਤ ਬਿਲੋਕਤ ਪਾਹਰੂ ਠੌਰਾ॥
ਅੰਤਰ ਗਢ ਤੇਹਿ ਧਾਰਿ ਦੁਆਰਾ॥ ਤਹਾਂ ਨ ਚਰ ਪਾਵਹਿ ਪੈਸਾਰਾ॥ ੪

ਛੰ: ਪਾਵਤ ਨਹੀ ਪੈਸਾਰ ਚਰ ਰਾਤਿ ਦ੍ਵਾਰ ਲਗਿ ਫਿਰਿ ਆਇਓ॥
ਜਾਹਿ ਭ੍ਰਾਂਤਿ ਰਾਵਨ ਦੂਤ ਧਾਇ ਕਾਸੁਰ ਲਾਲ ਦਿਵਸ ਗਵਾਇਓ॥
ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਸੂਰਤ ਠਾਢ ਚੋਹਟ ਮਧ੍ਯ ਸੋ ਜਬ ਨਾਹਿ ਗਾਯੋ॥
ਨਿਸਚਰ ਨਿਕੰਦਨ ਹੇਤ ਲਗਿ ਵਿਧਿ ਤਾਹਿ ਇਕ ਅਵਸਰ ਦਯੋ॥

ਸੋ: ॥ਨਾਰਾਂਤਕ ਭੂਪਤਿ ਧਾਮ ਨਿਤ੍ਯ ਕਰਨ ਇਕ ਕੌਤੁਕੀ॥ ·:·॥
॥ਲੀਨ ਧਾਰਿ ਤੇਹਿ ਭੂਰ ਗਢ ਤਿਸ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਚਰ॥

ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਨਾਰਾਂਤਕ ਜਾਈ॥ ॥ਕੋਟਿ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਸੰਪਤ ਭਾਈ॥
ਭਯੋ ਮਤੀਨ ਜਸ ਗੁਣ ਸ੍ਰੁਤ ਲੇਖਾ॥ ਅੰਰ ਰੀਤਿ ਲਿਖਿ ਗਾਵੀ ਵਿਵੇਕਾ॥
ਦੇਈ ਜਨ ਨਟ ਕੌਤੁਕ ਕਰਹੀ॥ ਪ੍ਰਤਿ ਦਿਨ ਕਾਵ੍ਯੈ ਕੋਵਿਦ ਉੱਚਰਹੀ॥
ਗਾਵਕ ਦੂਤ ਸਭਾ ਸੇ ਦੇਖੀ॥ ॥ ਮਨ ਮਾਹਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਵਿਸੇਖੀ॥
ਤਬ ਚਾਰਣ ਮਨ ਅਸ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ਕੋਟਿ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਭੂਪ ਨ ਆਨਾ॥

੨੫੬ ੬੦੧

ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਸੁ ਆਸਨ ਜੇਤਾ॥ ਦੇਖਿ ਸੁਖਦ ਚਾਹਤ ਮਨ ਜੇਤਾ॥
ਦਾਮ ਵਿਭਵ ਸਭ ਅਦਭੁਤ ਪਾਏ • ਨਰਾਂਤਕ ਕਹੈਂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ॥
ਦੀਨ ਪਠਾਵਾ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ॥ ਕੁਸਲ ਤਾਸੁ ਬੂਝੀ ਹਰਖਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਨਰਾਂਤਕ ਨਿਜ ਕੁਸਲ ਕਹਿ ਬੂਝਾ ਦਸ ਮੁਖ ਹੇਤੁ॥
॥ਜਾਮਾਚਾਰ ਗਾਢ ਲੰਕ ਕਰ ਦਸਰਥ ਪੂਤ ਸਚੇਤੁ॥ ॥ ੩੯

ਤਬ ਭਾਖਤ ਨਰਾਂਤਕ ਸਨੇਹੀ ਪ੍ਰਿਤਕ ਮਾਨਿ ਮਨ ਗੁਰਜ ਗਰਾਨਿ
ਪਾਨਿ ਪਕ੍ਰੀ ਨਿਸਚਰ ਪਤਿ ਬਾਨੀ ਆਨੀ ਚਾਰ ਬਾਤ ਸਭ ਸਾਚੀ॥
ਤੈਠੇ ਸਭਾ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦ ਜਰਿ ਜਾਈ ਗਨਿ ਸਭ ਕਹਿਨ ਸੋਚ ਸਰ ਸਾਈ
ਇੰਦ ਮਤੀ ਕਹੰ ਬਾਣੀ ਸੁਨਾਈ ਪਿਤੁ ਪਰ ਭੀਰ ਪਰੀ ਕਾ ਆਈ
ਸਮਾਚਾਰ ਸੁਨਿ ਕਹਤੇ ਭੀ ਨਾਹੀ ਤੁਮ ਜਾਨਿ ਕਰਹੁ ਸਮਸਨ ਕਹੀ
ਗਹਹੁ ਚਰਨ ਪਿਤ ਮਾਤ ਜਾਈ ਰਸਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਈ
ਮਾਗਿ ਬਿਦਾ ਚਲਿ ਪ੍ਰੇਮ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥ ਨ੍ਰਿਭਜ ਰਾਜ ਕਰਹੁ ਸੁਖ ਮਾਈ
ਨਾਰਿ ਵਚਨ ਤਿਹਿ ਮਨਹਿੰ ਨ ਭਾਵ • ਤਬ ਫਿਰਿ ਬੈਨ ਉਚਰਤ ਆਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਪਾਤ ਕਲਾਵ ਨਿਸਾਨ ਘਨ ਸਜਹੁ ਸੈਨ ਬਹੁ ਭੈਰਾ॥
॥ਜਿਨ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਜਾਵਾ ਬਹਾਂ ਪਿਤੁ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੰਗਾ॥

ਅਪਰ ਦਿਨ ਨਰਾਂਤਕ ਰਾਜਾ॥ ਕਹੇ ਨਿਸਾਚਰ ਸਜਨ ਸਮਾਜ •
ਅਮਿਤ ਪਾਜ ਗਜ ਉਸ਼ਟ ਨਗ ਰਥ ਪਦਚਰ ਸੈਨ ਬਹੁ ਜਾਨਾ॥
ਨਾਨਾ ਅੰਸਤ੍ਰ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨੀ॥ ਨਿਸਿਚਰ ਅਨਿਕ ਸਾਇ ਬਖਾਨੀ
ਜੇ ਸਭ ਸਫੂਤ ਸੂਰ ਸੁਜਾਨੀ ਖਿਖਿ ਪਿਨਿ ਸਾਜ ਚਲੇ ਹਰਖਾਈ
ਕੈਤ ਮਾਤ ਨਿਸਚ ਜਾਨਿ ਜਨੀ ਖਿਦ ਮਤੀ ਨਿਜ ਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨੀ
ਕਾਮ ਵਿਸ਼ੇਧ ਨ ਸਾਤਿ ਕਮਾਨਾ ਮਨੂੰ ਸੰਗ ਅਬ ਕਰਹੁ ਪਯਾਨਾ
ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਸੁ ਅੰਗ ਬਨਾਈ ਕੈਤ ਚਰਨ ਗਹਿ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਈ
ਮਾਤ ਪਦ ਕਰ ਦਰਸਨ ਹਿਤ ਨਾਥਾ ਜਾਵਹੁ ਬਨਦ ਪ੍ਰਭੁ ਪਤਿ ਸਾਥ •

ਦੋ: ॥ਦਸ ਮੁਖ ਸੁਤ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖ ਮਾਨ॥
॥ਕਹਯੋ ਚਲਹੁ ਸਭ ਸਖਿਨ ਸਹਿ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਕੀਨ ਪਯਾਨ॥ ੪੦

ਜਨਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਚਨ ਨਾਰਿ ਹਰਖਾਨੀ। ਚਲੀ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਸਿਆਨੀ॥
ਲੈ ਚਲਨ ਲਾਂਗੂਰ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਰਾ। ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਕ ਪਾਰਾ॥
ਕੂਦਤ ਜਨ ਕਰਤ ਸੁਨਹੁ ਖਗਰਾਜਾ। ਅਦਭੁਤ ਸਭਾਦਨ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ॥
ਧੂਮਕੇਤੁ ਜਹਿ ਦਿਗਸੰਗ ਕੀਨ੍ਹੋ। ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਗਾਵਨ ਹਰਿਜਸ ਕੀਨ੍ਹੋ।
ਚਲਤ ਸਭਨ ਭਲ ਭਾਂਤਿ ਨ ਹੋਈ। ਗਾਨ ਇਨ ਸਿੰਧੁ ਅਸ ਬਿਚ ਜਸ ਸੋਈ।
ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨ ਜਾਨਿ ਕਿਆ ਪਾਲਾ। ਸਿਰ ਸਹਿ ਸੰਜਮ ਕਰਤ ਬਿਸਾਲਾ।
ਚਿਲ ਭੂਰਮ ਜਾਂਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਅਤਿ ਭਰਹੀ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਚਰਣ ਚਿਤ ਧਰਹੀ।
ਸਾਖਿ ਕ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਬਲ ਸਿਸਨ ਭਾਗੀ। ਸੁਖ ਦੇਇ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗੀ।

ਦੋ: ਪਹੁੰਚਤ ਕੁ ਲੰਕਾ ਤੁਰਤ ਦਲ ਸਮੇਤ ਨਿਸਚਰਾਨਾ।
ਸ੍ਵਿਗ ਬੋਲਨ ਦਲ ਰਹੇ ਜਬ ਸੁਨਿ ਮੁਨੀਸ ਸਨਮਾਨਾ। ੪੧

ਇਹਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਮੇਸ ਖਰਾਰੀ। ਅਮਿਤ ਜਲਦ ਸਮ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਅਨੀਤਿ ਹਿਤ ਸੇਤੂ। ਸਚਿਵ ਬੋਲਿ ਕਹਿ ਰਘੁਕੁਲਕੇਤੂ॥
ਸਖਾ ਬਿਲੋਕਹੁ ਦੱਖਣ ਓਰਾ। ਗਰਜਤ ਘਨ ਆਵਤ ਕਹਿ ਘੋਰਾ।
ਉਮਾ ਰਾਮ ਸਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ। ਚਰਿਤ ਹੇਤੁ ਬੂਝਾ ਅਸ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
ਰਾਮ ਵਚਨ ਸੁਨਿ ਦਸਮੁਖ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਕਹ ਹੰਸਿ ਗਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਜਲਜਾਤ।
ਦੇਵ ਦੇਵ ਨਹਿ ਦਲ ਜਲ ਬਾਹਾ। ਅਹਹਿ ਨਰਾਂਤਕ ਨਿਸਚਰ ਨਾਹਾ।
ਇਹ ਚਿਤ ਲਖੁ ਰਘੁ ਬਸਤ ਗੁਸਾਈਂ। ਪਠਵਾ ਤਿਹ ਦਸਕੰਧ ਬੁਲਾਈਂ।
ਆਵਤ ਧੂਮਕੇਤੁ ਚਰ ਸੰਗਾ। ਕਰਤ ਕੁਲਾਹਲ ਨਾਦ ਉਤੰਗਾ।

ਦੋ: ਤਿਹਿ ਸੰਗ ਗੁਣੀ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਵਤ ਹਨਤ ਨਿਸਾਨਾ॥
ਸੈਨ ਸੰਗ ਚਤੁਰੰਗ ਖਲ ਡੋਲਤ ਬਿਬਿਧਿ ਦਿਸਾਨਾ॥ ੪੨

ਕਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇਹਿ ਸੁਨਿ ਭਗਵਾਨਾ। ਬਿਹੰਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਬਲ ਬੁਧਿ ਨਿਧਾਨਾ।
ਪਠਇ ਰਾਮ ਕ੍ਰਪ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰਾ। ਉਠੇ ਹਰਖਿ ਹਿ ਜਗ ਰਾਜਿ ਪੁਕਾਰ।
ਸਹਿਤ ਲਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਧਾਏ ਕਹਿ ਜਯ ਜਯ ਰਘੁਰਾਈ॥
ਜਾਤ ਜਾਤ ਨਿਸਿਚਰ ਸਮੁਦਾਈ। ਦੇਖਿ ਸਪਦਿ ਦਿਗ ਪਹੁਚੇ ਜਾਈ।
ਕਟਕ ਦਾਇ ਰਾਰ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਰੀ। ਦੇਖਯੋ ਕੀਸ ਆਵਤ ਬਨਚਾਰੀ।

੪੬੦

ਕ੍ਰੁਧ ਲੇਮੂ ਤਨਿ ਨਿਸਿਚਰ ਰੂਪਾ ਜਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਕੇ ਭੂਪਾ॥
ਸੂਰਜ ਸੈਲ ਸ੍ਰਿਕੁਟਰ ਸਰੀਰਾ ਗਰਜਤ ਮ੍ਰਿਗਜ ਜਲਦ ਸਮ ਬੀਰਾ •
ਤਬ ਨਲ ਕਾਂਤਕ ਸਨ ਕਹਿ ਭੂਤਾ॥ ਜਹਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਬਲੀ ਅਭੂਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਸਿੰਧੁ ਸਮ ਅਸ ਲੰਕਹਿ ਦਵਾਗਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹਤਿ ਅੰਬੁਜ ਭੂਮਾਰ॥
॥ਕਾਲਨੇਮਿ ਬਲ ਸਾਰਿ ਮਗ ਲਾਵਾ ਮੇਰ ਉਪਾਰ॥ ੪੨

ਪੁਨਿ ਅਤਿ ਰਾਵਨੁ ਸਹਿ ਪਰਿਵਾਰ • ਪੈਠਿ ਪਤਾਲ ਸਦਲ ਸੰਘਾਰਾ॥
ਲੈ ਆਵਾ ਤਾਪਸ ਦੇਉ ਭ੍ਰਾਤੀ॥ ਆਵਤ ਅਬ ਤਦ ਦਿਗ ਜੋ ਸੈ ਦੀਪਈ
ਜਾਤ ਕਰ ਭੁਜ ਬਲ ਅਤਿ ਅਪਾਰ • ਸੁਨਿ ਰਿਸਾਨ ਦਸਕੰਠ ਕੁਮਾਰਾ
ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਸੁਧਾਰਿਸਿ ਬਾਨਾ॥ ਤਜਤ ਨ ਪਾਵ ਗਹੇ ਹਨੁਮਾਨਾ
ਜੋ ਸਰ ਧਨੁਖ ਤੋਰਿ ਕਪਿ ਡਾਰਾ ਪੁਨਿ ਰਿਸਾਇ ਉਰ ਮੁਸਟਕ ਮਾਰਾ
ਪਰਾ ਦਸਾਨਨ ਸੁਤ ਮਹਿ ਕੈਸੇ ਮਨਹੁ ਰਸਾਤਲ ਗੋ ਗਿਰਿ ਜੈਸੇ॥
ਪਵਨ ਪੂਤ ਬਲ ਭੂਮਿ ਪਸਾਰਾ ਕੋਟਿਨ ਰਥ ਗਹਿ ਤਾਂ ਪਰ ਡਾਰਾ॥
ਰਥ ਸਾਰਥੀ ਤੁਰੰਗ ਸਮ ਭਜਊ ਬਿਧਿ ਬਸ ਤੇਹ ਬਰ ਪਲੁਨਿ ਗੇਊ

ਦੋ: ॥ਏਕ ਦੰਡ ਅਤਿ ਬਿਕਲ ਖਲ ਰਹ ਭੂਤਲ ਪੁਨਿ ਸਾਥ॥
॥ਪੁਨਿ ਸਚਰਿਤਾ ਸੰਭਾਰਿ ਤਨ ਧਾਏ ਧਰਿ ਧਨੁ ਹਾਥ॥ ੪੪

ਛਾਡਿਸਿ ਸਰ ਬਾਹਿਤ ਸਮ ਕੋਪੀ ਖਿਨ ਇਕ ਕੀਸ ਕਟਕ ਗਤ ਤੇਪੀ
ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭੰਜਨ ਜਾਯਾ॥ ਕਰ ਗਹਿ ਆਰਿ ਸਰ ਤੋਰਿ ਬਹਾਯਾ •
ਦੇਖਿ ਪਵਨਸੁਤ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥ ਬਰਖਤ ਸੁਮਨ ਬਿਬੁਧ ਦਿਬ ਲਾਈ
ਜਯ ਜਯ ਪ੍ਰਿੰਤਾ ਅਖਜ ਸਰਭੂਖ • ਸੁਨਿ ਦਸਕੰਧ ਤਨਯ ਮਨ ਮਾਖ •
ਨਰਾਂਤਕ ਅਤਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਿਸਾਈ ਕਪਿ ਤਟ ਪਹੁੰਚਾ ਆਤੁਰ ਧਾਈ॥
ਕਹ ਕਲ ਕੀਸ ਜੋ ਕਛੁ ਬਲ ਧਰੂ ਸੋ ਸਨ ਮੰਲ ਸੁਮ ਰਣ ਕਰਹੂੰ॥
ਗਾਵਹਿੰ ਬਿਬਿਧਿ ਤੇਰਿ ਭੁਜ ਜੋਰ • ਲਿਖਿ ਉਰ ਸਹੁ ਇਕ ਮੁਸਟਕ ਮੋਰ •
ਜਾਵਤ ਨੰਦਨ ਹੇਹਿ ਜੋ ਬਾਨਰ ਤੋ ਜਾਨਹੁ ਤਵ ਭੁਜ ਬਲ ਆਗਰ

ਸੋ: ॥ਹਰਿ ਸੁਨਿ ਤਬ ਕਹਿ ਬਾਤ ਰਾਮ ਦੂਤ ਰਿਸਿ ਰੋਕਿ ਉਰ॥
॥ਅਤਿ ਸਮੀਪ ਸੁ ਸਮਝ ਜਾਤ ਖਿਨ ਇਕ ਰਹ ਸਾਮੁਖ ਰਹ੍ਯੋ॥ ੪੫

ਤਬ ਕ੍ਰੋਧਿ ਕਪਿ ਬਹੁ ਮੁਸਟਕ ਮਾਰਾ। ਭੁਜੇ ਭਜਿਤ ਜਾਮ ਸਬਦ ਅਪਾਰ
ਦਰਾਨ ਤਹਿ ਤੇਂ ਧਾ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਹ੍ਰਿਦਯਜ ਨ ਨਿਸਿਚਰ ਨੈਨੁ ਜਾਨਾ।
ਭੁਜਨਿ ਮੁਸਕ ਤੋਹਿ ਫੇਰ ਚਲਾਵਾ ਤਬ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਕੋਪ ਬਢਾਵਾ
ਗਹਿ ਕਿਲਕਾਰਿ ਲੰਗੂਰ ਲਪੇਟਾ ਭੁਜਾ ਭੂਮਿ ਤਿਨ ਦੀਨ ਚਪੇਟਾ।
ਬਿਕਲ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਕਪਿ ਅਤਿ ਗਾਜੇ ਭੇ ਬਿਆਕੁਲ ਨਿਸਚਰ ਜੁਗ ਭਾਜੇ
ਕੋਟਿਨ ਨਿਸਿਚਰ ਕਪਿ ਬਰ ਗਾਹੀ। ਰਾਮ ਦੂਤ ਕਰ ਕੌਤੁਕ ਆਹੀ।
ਮਰਦਿ ਮਰਦਿ ਬਹੁ ਭਾਗਹਿ ਡਾਰੇ ਦੇਖਿ ਦੇਵ ਜਯ ਜਯਤਿ ਪੁਕਾਰੇ।
ਤੇਰੁ ਦੰਡ ਗਾਤਿ ਨਿਸਚਰ ਜਾਗਾ। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮਰ ਕਰਨੋ ਲਾਗ।

ਛੰ: ॥ਲਾਗਿਓ ਕਰਨ ਅਨਿ ਸਮਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨਿਜ ਸੁਭਟ ਕਹ ਫੇਰਿ ਕੈ
॥ਖਲ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਾਇਕ ਕਪਾਹਿੰਰਨ ਮਾਹਿ ਘੇਰਿ ਕੈ॥ ॥
॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗਤ ਬੀਰ ਮਾਰੁਤ ਪੂਤ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਗਰਜਹੀ॥
॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਬਿਪੁਲ ਦਨੁਜਾਹਿ ਪਛਾਰਤ ਰਿਪੁ ਦਿਦਾਰਤ ਤਰਜਹੀ॥

ਦੋ: ॥॥ਸਾਇਕ ਬਾਨ ਵਾਹੈ ਨਿਜ ਨਜਰ ਬਨ ਜਿਮਿ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਤ ਉਤਪਾਤ
ਭਿਖਨ ਹਨਤ ਜਿਮਿ ਵਾਅ ਸੁਤ ਬਿਨ ਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਗਾਤ ੪੬

ਕਰਤ ਸਮਰ ਆਯੁਤ ਤਹਿ ਠਾਮ ਜਹਿ ਨਿਤ ਹੋਤ ਰਹਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ।
ਲਰਤ ਅਕੇਲ ਤਹਾ ਹਨੁਮਾਨਾ। ਧਾਏ ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਬਲਵਾਨਾ
ਤੇਂ ਪਾਛੇ ਕਪਿ ਚਮੂ ਅਪਾਰਾ। ਚਲੇ ਕਹਿਤ ਜਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਗਾਰਾ
ਲੀਨੇ ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਰਜ ਪਾਖਾਨਾ ਜਹਾਂ ਤਹਿ ਕਰਤ ਲਰੇ ਮੈਦਾਨਾ।
ਅੰਗਦ ਆਇ ਪਵਨ ਸੁਤ ਪਾਹ ਕਹਿ ਜਯ ਰਘੁਬਰ ਸੁਨਿ ਦੁਨਾਹ
ਦੋਊ ਭਟ ਇਕ ਸੰਗ ਕਰਿ ਭੂਹਾ। ਹਤਨ ਲਗੇ ਅਰਿ ਸੇਨ ਸਮੂਹਾ।
ਦੇਖਤ ਭਾਲ ਕੀਸ ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਰੀ। ਭਾਗਿ ਚਲੇ ਨਿਸਚਰ ਭੈ ਭਾਰੀ
ਦੇਖ ਅਨੀ ਨਿਜ ਤ੍ਰਸਤ ਬਹੂਤਾ। ਭਾ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਦਸਾਨਨ ਪੂਤਾ।

ਛੰ: ॥ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਭਾ ਦਸਆਸ੍ਯ ਸੁਵਨ ਨਿਜ ਭਟਨ ਸਪਥ ਦਿਵਾਇ ਕੈ
॥ਫੇਰਿਓ ਸਬਨ ਕਰ ਕੋਪ ਬੋਲਾ ਜਾਤ ਕਹਹੂੰ ਪਰਾਇ ਕੈ॥ ॥
ਬਿਧਿ ਦੀਨ ਬਿਬਿਧਿ ਅਹਾਰ ਕਪਿ ਦਲ ਖਾਤ ਕਸ ਨ ਅਘਾਇ ਕੈ

॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਮਾਹਿ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹਠ ਧਰਹੁ ਤਾ ਪ੍ਰਸਧਾਇ ਹੈਂ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਿ ਨਾਰਾਂਤਕ ਸਰਿਖ ਬਚ ਰਜਨੀਚਰ ਸਮੁਦਾਯ॥
॥ਲਗੇ ਲਰਨ ਸੰਕੋਪ ਸਬ ਮਾਯਾ ਕਪਟ ਕ੍ਰਿਆਯ॥ ॥ ੪੭

ਮਾਯਾ ਤਿਮਿਰ ਪਸਾਰ ਅਪਾਰਾ। ਅਸ੍ਤ੍ਰ ਸਸ੍ਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ॥
ਸੰਕੁਲ ਸੂਲ ਫੂਰ ਖਿਖਿਮ ਕਰਾਲਾ। ਡਾਰਹਿੰ ਰਸ ਤਰੁ ਸੈਲ ਬਿਸਾਲਾ॥
ਬਿਰਤ ਬਿਖੁ ਕਪਿ ਲਾਗਤ ਸਾਜਨ। ਭਿਨਹਿ ਬਹੁਰ ਬਹਿ ਜਸ ਰਬ ਨਿਸ॥
ਨਿਜ ਦਲ ਬਿਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਖਰਾਰੀ। ਸਤਅੰ ਸੰਧਿ ਇਕ ਸਰ ਸੰਚਾਰੀ॥
ਰਿਪੁ ਸਰ ਕਾਟਿ ਤਿਮਿਰ ਕਰ ਦੂਰੀ। ਪ੍ਰਭੁ ਸਰ ਹਤੇ ਨਿਸਾਚਰ ਭੂਰੀ॥
ਹਰਿ ਨਿਖੰਗ ਮਹਿੰ ਆਨਿ ਸੋ ਤੀਰਾ। ਪ੍ਰਬਿਸੇ ਆਇ ਸੁਨਹੁ ਗੁਨਿ ਧੀਰਾ॥
ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਾਲੁ ਅਰੁ ਕੀਸਾ। ਗਹਿ ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਗਹਿ ਜਯ ਜਗਦੀਸਾ॥
ਨਿਸਚਰ ਅਨੀ ਮੰਧ ਰੋ ਜਬਹੀ। ਦਿਯੇ ਡਾਰ ਗਿਰਿ ਰਜਬਰ ਤਬਹੀ॥

ਦੋ: ॥ਅਸੇ ਤਮੀਚਰ ਕੋਟਿ ਬਹੁ ਜਾਨਿ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਦੋਸ॥ ॥
॥ਦਲ ਜੂਤ ਅੰਗਦ ਪਵਨ ਸੁਤ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਅਵਧੇਸ॥ ੪੮

ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਦਾਦਿ ਕਪਿ ਭਾਲੂ। ਆਯੇ ਜਹਾਂ ਰਘੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ॥
ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਚਰਨ ਸਿਰ ਧਰੇ। ਭੇ ਸ੍ਰਮ ਰਹਿਤ ਸਕਲ ਸੁਖ ਭਰੇ॥
ਅਤਿ ਆਦਰ ਪ੍ਰਭੁ ਕਿਯ ਸਨਮਾਨਾ। ਸਬ ਕਹਿ ਬੈਠਨ ਕਹਿ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਪੁਨਿ ਰਜਾਇ ਲੈ ਯੂਥ ਨਿਜ ਧਾਏ। ਛਾਡਿ ਦਾਰਿਦ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਏ॥
ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਤ ਨਿਕਟ ਨਿਵਾਸੀ। ਰਾਮ ਚਰਣ ਸੁਖਮਾ ਗੁਣ ਰਾਸੀ॥
ਦੇਉ ਭੁਟ ਕਰ ਪਰਸਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਊ। ਦੇਖ ਸੁਰਨ ਮਨ ਭਾ ਅਤਿ ਚਾਊ॥
ਸਾਮੁਹੇ ਹੋਤ ਜਰੇ ਕੇਸ ਸ੍ਵਰੂਪਾ। ਪਦ ਗਹਿ ਨਿਤ ਰਹਤ ਨਰ ਭੂਪਾ॥
ਹਾਰਿਨ ਸਹਾਹਿ ਸਮਨ ਝਰ ਲਾਏ। ਨਿਜ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਅਮਰ ਸਿਧਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਬੈਧੁ ਸਚਿਵ ਸੇਨਾ ਸਹਿਤ ਸੋਭਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ॥
॥ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਤੇ ਧਨ ਨਰ ਜੇ ਯਹ ਧਯਾਨ ਲੁਭਾਨ॥

ਉਤ ਨਾਰਾਂਤਕ ਸੈਨ ਸਮੇਤਾ। ਗਯੋ ਜਹਾ ਦਸ ਕੰਧ ਨਿਕੇਤਾ॥
ਸੁਤਹਿ ਸੁਭਾਹਿ ਮਿਲ ਪੁਲਕਾਈ। ਕੁਸਲ ਬੂਝਿ ਬੈਠੇ ਹਰਖਾਈ।

ਦੇਖਿ ਨਰਾਂਤਕ ਕੈ ਸਮੁਦਾਈ। ਦਸਮੁਖ ਸਠ ਸਬ ਸੋਚ ਦੁਰਾਈ
ਜੰਹਿ ਵਿਧਿ ਹਰਿ ਲਾਵ ਜਗਮਾਤ • ਤਾਂਹਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਿਤ ਦਿਖਰਾਤ •
ਕੁੰਭਕਰਣ ਘਨਨਾਦ ਨਿਪਾਤਾ ਕਹਿ ਬਿਲਖਾ ਅਹਿ ਰਾਵਣ ਘਾਤ •
ਪਿਤ ਮਨ ਮਲਨ ਨਰਾਂਤਕ ਦੇਖਾ ਬੋਲਾ ਖਲ ਭੂਰ ਗਰਭ ਵਿਸੇਖਾ
ਤਜਹੁ ਸਕਲ ਸੰਸਯ ਬਿਖਧਾਰੀ ਕਰਿਹਹੁੰ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮਰ ਅਤਿ ਭਾਰੀ
ਦਸਮੁਖ ਸੀਸ ਬਿਨੁ ਦਿਤਿ ਕਰਿ ਤਾਤਾ ਧਰਿਹੌਂ ਤਾਪਸ ਹੋਤ ਪ੍ਰਭਾਤਾ॥

ਛੰ: ॥ਧਰਿ ਆਨਿ ਤਾਪਸ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਪਰ ਭਾਤ ਬਾਰ ਨ ਲਾਇ ਹੌਂ॥ ॥
॥ਧਰਿ ਧਾਰਿ ਵਿਪੁਲ ਕੀਪ ਭਾਲੁ ਦੀਨ ਨਿਸਾਚਰਨ ਅਘਵਾਇ ਹੌਂ॥
॥ਭੁਜ ਬਲ ਕਹਹੁੰ ਦਿਜ ਨਹਿੰ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ਰਿਪਨ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਇ ਹੌਂ
॥ਬਿਨ ਸ੍ਰਮ ਹਿ ਤਾਤ ਕੌ ਬੈ[illegible]ਰ ਲੈ ਤਵ ਚਰਨ ਨਿ ਸਿਰ ਨਾਇ ਹੌਂ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਤ ਬੀਸ ਭੁਜ ਸੁਤ ਬਚਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਰ ਲਾਇ
॥ਲਾਗ ਕਰਾਵਨ ਨ੍ਰਿਤ ਜਹ ਗੁਣੀ ਸਮੂਹ ਬੁਲਾਇ॥

ਬਿੰਦੁਮਤੀ ਆਦਿਕ ਰਨਵਾਸੂ। ਸਬ ਚਲਿ ਗਈ ਮੰਦੋਦਰਿ ਪਾਸੂ
ਜਾ ਸੁਹਿ ਮਿਲ ਬੈਠੀ ਸਬ ਨਾਰੀ। ਮਯ ਤਨਜਾ ਕਰਿ ਆਦਰ ਭਾਰੀ।
ਬੂਝਿ ਪਰਸ ਪਰ ਰਾਵਣ ਘਰਨੀ। ਪ੍ਰਭੁ ਜਸ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯਉ ਵਰਨੀ
ਦੋਇ ਪਤੋ ਤੇ ਹੁਨ ਬਾਸ ਸੁਹਾਵਨਾ। ਆਪ ਲਗੀ ਸਿਮਰਨ ਜਗ ਪਾਵਨ
ਸਜਨ ਕਰਹੁ ਕਹਾ ਸੁਤਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਭ੍ਰਿਨਾ ਆਪ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਧਾ ਕਰ।
ਕਾਂਤਹਿ ਭਵ ਨਕੁਟਿਲ ਦਸ ਗੀਵ • ਜਿਹ ਮਯ ਤਨਜਾ ਸਦ ਗੁਣ ਸੀਵ •
ਆਲੋ ਪ੍ਰਿਯ ਮੰਦੋ ਦਰਿ ਜਾਨੀ। ਪਾਇ ਸੁ ਅਵਸਰ ਗਹਿ ਪਗ ਪਾਨੀ
ਤਿਜ ਸੁਨਾਇ ਅਤਿ ਕੋਮਲ ਬੈਨ ਲਗੀ ਕਹਿਨ ਜਲ ਭਰ ਯੁਗ ਨੈਨ •

ਦੋ: ॥ਨਾਥ ਨਿਗਮ ਆਗਮ ਬਿਬੁਧ ਕਹਤ ਪ੍ਰਗਟ ਯਹ ਬਾਤ
॥ਬ੍ਰਿਧ ਜਨੇਸ ਜੋ ਆਪਹੂੰ ਰਾਖੇ ਸਰਬਸ ਜਾਤ॥ ॥ ੫੧

ਤਜਹਿ ਨ ਹਠ ਸਠ ਸਰਬਸ ਖੋਵੈਂ ਜਦਪਿ ਅੰਤ ਸੀਸ ਧੁਨਿ ਰੋਵੈ।
ਸੋ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨਾ। ਮੋਰ ਵਚਨ ਸੁਨਿ ਕੀਜਿਯ ਕਾਨਾ
ਅਜਹੂੰ ਕਰਹੁ ਹਠ ਦੂਰ ਗੁਸਾਈ ਅਨੁਜ ਭਾਂਤਿ ਮਿਲਿਯੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਈ

ਪ੍ਰਥਮਾਹਿੰ ਜਿਤਾਹਿ ਦੇਹ ਪਠਾਈ॥ ਪੁਨਿ ਤੁਮ ਗਵਨਹੁੰ ਪਤ੍ਰ ਲਖਾਈ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਗਹਿ ਮਾਗਹੁ ਵਰ ਏਹੂ॥ ਪਦ ਪੰਕਜ ਰਤਿ ਵਿਮਲ ਸਨੇਹੂ॥
ਪ੍ਰਿਯਾ ਵਚਨ ਤਜਿ ਵਿਖ ਸਮ ਲਾਗਾ ° ਸੋ ਗਹਿ ਤਜਤਾ ਅਨਤ ਅਭਾਗਾ॥
ਜਿਨ ਨਾਰੀ ਕਹਿ ਕਹੁ ਅਭਿਮਾਨੀ ਕੀਨ ਸਯਨ ਨਿਸਿ ਗਈ ਬਹੁ ਜਾਨੀ
ਸੋ ਰਜਨੀ ਗਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭਾਤਾ॥ ਜਾਗੇ ਰਘੁਬਰ ਤਜ ਜਗ ਤ੍ਰਾਤਾ॥

ਦੋ: ॥ਰਿਖਯ ਕੀਸ ਜਗ ਦੀਸ ਪਦ ਸੀਸ ਨਾਇ ਰੁਖ ਪਾਇ॥
॥ਧਰਿ ਗਿਰ ਤਰੁ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਜਯ ਜਯ ਰਘੁਰਾਇ॥

ਕਪਿ ਘੇਰਾ ਗਢ ਸੁਨਿ ਜਹ ਕਾਨਾ॥ ਰਾਵਣ ਸੁਤ ਲਖਿ ਨਿਪਟ ਰਿਸਾਨ °
ਸਾਜਿ ਵਿਪੁਲ ਦਲ ਹਨਤ ਨਿਸਾਨ ° ਗਢ ਤੇ ਚਲਾ ਨਿਕਰ ਦਲ ਦਾਨਾ॥
ਚਾਰੋ ਦ੍ਵਾਰ ਕਰਿ ਕਠਨ ਲਰਾਈ ਦਿਸਿ ਅਵਰਖਿ ਕਪਿ ਦਲ ਖਿਚਲਾਈ
ਨਿਕਰੇ ਨਿਸਿਚਰ ਗਢ ਤੇ ਕੈਸੇ॥ ਸਲਭ ਸਮੂਹ ਸੈਲ ਤੇ ਜੈਸੇ॥
ਮਾਰਤ ਸੁਤ ਦੇਖਾ ਕਪਿ ਭਾਜਾ॥ ਕਟਿ ਕਟਾਇ ਅਤਿ ਵਿਕ੍ਰਮ ਗਾਜਾ॥
ਕਪਿ ਲੰਗੂਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਭੁਦਾਈ॥ ਰੋਕੇ ਖਲ ਨਿਸਿਚਰ ਸਮੁਦਾਈ॥
ਪਟਕਤ ਮਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ਦਲ ਬੇਲੂ ਕੇਤਨ ਦੇਤ ਵਿਦਸਿ ਦਿਸਿ ਮੇਲੂ॥
ਇਹ ਵਿਧਿ ਇਮਿ ਵਰਿ ਕ੍ਰਿਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ° ਦਿਸ ਭੁਜੀ ਅੰਗਦ ਬਲ ਦਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਨਿਸਿਚਰ ਸੇਨ ਉਦਧਿ ਸਮ ਮੰਦਰ ਇਵ ਦੋਉ ਕੀਸ॥
॥ਮਥਤ ਦੇਖਿ ਜਯ ਰਤਨ ਲਗਿ ਹਸੇ ਵਿਬੁਧ ਸੁਰਈਸ॥ ੫੩

ਛੰਦ ਪਧਾਤਿਕਾ

ਇਮਿ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕਰਤ ਕੀਸ ਭਾ ਕ੍ਰੋਧ ਪਰਮ ਰਜਨੀ ਚਰੀਸ॥
ਕਰਿ ਪ੍ਰਲਯ ਕੰਦ ਤੇ ਘੋਰ ਸੋਰ॥ ਧਰ ਕ੍ਰਮਰ ਸਸ੍ਤ੍ਰ ਧਾਏ ਕਠੋਰ॥
ਇਕ ਵਾਰ ਮਾਰ ਕਰ ਸਰ ਸਮੂਹ॥ ਨਿਜ ਵਿਕਲ ਅਸ੍ਤ੍ਰ ਹਰਿ ਕੀਸ ਜੂਹ
ਕੋਊ ਰੋਵਤ ਕਪਿ ਪਤਿ ਚਿਤ ਉਚਾਟ ਕੋਊ ਸੁਖ ਕਰਤ ਨਿਜ ਧਾਮ ਬਾਟ
ਬਹੁ ਚਲੇ ਕੰਦਰਾ ਸੈਲ ਤਾਕ॥ ਕੋਊ ਦਬਕਤ ਇਤ ਉਤ ਤਾਕ ਝਾਕ
ਕੋਊ ਦੇਤ ਦੁਹਾਈ ਲਖਣ ਰਾਮ॥ ਕੋਊ ਕਹਤ ਵਿਧਾਤਾ ਭਯੋ ਬਾਮ॥
ਜਹਿ ਕੀਚ ਨਰਾਂਤਕ ਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਹਿ ਧਾਇ ਗਹਿਓ ਜੁਵਰਾਜ ਪਾਨ

ਬਹੁ ਤਰ ਲਪਟਾਨੇ ਅੰਗ ਸੰਗਾ॥ ਸਬ ਸੰਗ ਤੁਟੇ ਅੰਗਦ ਉਤੰਗਾ॥
ਨਭ ਕੀਸ ਕੀਨ ਕੌਤੁਕ ਅਭੂਤਾ॥ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਪਹੁਚਯੋ ਬਾਲ ਪੂਤਾ॥
ਅੰਗ ਝਾਰੇ ਜਾਰੇ ਤਪਨਿ ਆਂਚਾ॥ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਜਹਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਰਾਚਾ॥
ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਅਪਰ ਤੂਣ ਅਪਿਸਤੁ ਤੂਰ ਆਇ ਗਾਜੇ ਸੇਨਾ ਸਮਾਚਾ॥
ਜੈ ਵਿਸ਼੍ਰਾਮ ਸੂਲ ਮਾਗਿਸਿ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ਉਰ ਆਨਿ ਲਾਗੀ ਅਤਿ ਕਠਨ ਦੰਡ
ਮਾਨੀ ਪਰਿਓ ਤਨਜ ਧਾਰਾ ਤੁਰੰਤਾ॥ ਲਖਿ ਵੈਰ ਪਰਿਓ ਹਨਮੰਤ ਮੰਤਾ॥
ਜਿਹ ਸੂਲ ਖੈਚਿ ਮਾਰਿਓ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ਹੋਇ ਗਿਰਿਓ ਜੂਥਪਤਿ ਸਹਸ ਖੰਡਾ॥
ਸਬ ਚਰਿਤ ਸੁਨੇ ਰਵਿ ਕੁਲ ਦਿਨੇਸ ਕਹਿ ਜਾਹੁ ਵੇਗ ਆਹਿ ਰਾਜ ਸੇਸਾ॥
ਚਲੇ ਨਾਇ ਮਾਥ ਸੰਕਰ ਮਨਾਇ॥ ਧਨੁ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਵਿਕਰਾਲ ਲਾਇ
ਉਰ ਅੰਗਦ ਕਰ ਧਰ ਸਿਮਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਿਗਤ ਭੁਯੋ ਬਲ ਅਤੁਲ ਧਾਮ

ਦੋ: ॥ਬਿਗਤ ਭਈ ਮੂਰਛਾ ਤੁਰਤ ਬਹੁਰ ਚਲਿਓ ਜੁਵਰਾਜ
॥ਲਖਣ ਚਾਪ ਟੰਕੋਰ ਸੁਨਿ ਫਿਰਾ ਕੀਸ ਦਲ ਲਾਜ॥ ॥ ੫੪

ਸੁਨਿ ਟੰਕੋਰ ਸਰਾਸਨ ਨਿਸਿਚਰ ਧਰਿ ਭੁਯੋ ਨਹਿ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਧੁਨ
ਹਰਖ ਵਿਸਮ ਕੀਨ ਅਹਿ ਨਾਥ • ਕਾਟੇ ਪਾਦ ਪਾਸ ਬਹੁ ਮਾਥਾ॥
ਉਠਹਿ ਅਕਾਸ ਸੀਸ ਭੁਜ ਕੈਸੇ॥ ਸਨਕਤ ਤੂਲ ਰੋਮ ਗਣ ਜੈਸੇ॥
ਉਡਿਆ ਸੀਸ ਫਿਰਹਿ ਰਣ ਧਰਣੀ ਜਬ ਅਕਾਲ ਅਪਧਾਰ ਤਕ ਕਰਣੀ॥
ਇਤ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਵਿਜਨ ਅਭਿਲਾਖੇ॥ ਉਤਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਜਸ ਹਿਤ ਰਾਖੇ॥
ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਬਲ ਬੀਰਾ॥ ਸਮਰ ਬਾਂਕੁਰੇ ਅਤਿ ਰਣ ਧੀਰਾ॥
ਸਿੰਘਨਾਦ ਕੀਨਾ ਹਰਿ ਦੋਊ॥ ॥ ਭਾਰੇ ਕਪਿ ਠਾਣ ਗਾਜੇ ਸੋਊ॥ ॥
ਦੋਊ ਦਲ ਜੁਧ ਪਰਸਪਰ ਕਰਹੀ ਪ੍ਰਮੁਦਤਿ ਭਟ ਰਾਮ ਰਿਦ ਧਰਹੀ॥

ਛੰ: ॥ਧਾਵਹਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸੁਭਟ ਸਬ ਲਰਤ ਹਾਰਿ ਨ ਮਾਨਹੀਂ॥
॥ਜੌ ਤੌ ਗਿਰਹਿ ਪੁਨਿ ਉਠਿ ਭਿਰਹਿ ਭਟ ਜਸ ਅਤਿ ਬਖਾਨਹੀਂ॥
॥ਕੌਤੁਕ ਵਿਲੋਕਤ ਬਿਬੁਧ ਗਣ ਵਿਸਮਤ ਹਰਖ ਉਰ ਆਨਹੀਂ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਸੇਨਹਿ ਪਰਤਾਪਨ ਭਰਿ ਲਾਜ ਵਿਨਤੀ ਠਾਨਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਅਤਿ ਅੰਗਤ ਕਰਣੀ ਕਰਹਿ ਰਿਖ ਕੀਸ ਬਲ ਭੂਰਿ।

॥ਚਰ ਪਦ ਬਿਨੁ ਫਿਰਿ ਰੈਨ ਚਰ ਤਿਨ ਮੁਖ ਡਾਰਹਿ ਧੂਰਿ॥ ੫੫

ਧਾਵਤ ਨਕੋ ਸਿਰ ਤੋਰਿ ਗਿਰਾਵਹਿ । ਨਿਜ ਭੁਜ ਬਲ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਾਵਹਿ ।
ਗਜੇ ਜਾਮਸੁਭ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਵਨੀ । ਨਾਰਾਂਤਕ ਅਧ ਜੇਨ ਸਿਰਾਨੀ॥
ਮਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਅਮਿਤ ਨਿਹਾਰੀ । ਰਾਵਣ ਸੁਵਨ ਕ੍ਰੋਪ ਅਤਿ ਭਾਰੀ॥
ਰਥ ਸਮੇਤ ਉਪਰ ਨਭ ਜਾਈ॥ ਭਯੋ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅਸ੍ਰ ਝਰਿ ਲਾਈ॥
ਬ੍ਰਿਥ ਮਹਾ ਕਰ ਸੂਲ ਹਤ ਕਪਿ ਸੈਨਾ । ਪੁਨਿ ਸਠ ਗਾਜਉ ਗਰਜਤ ਨੈਨਾ॥
ਗਰਜ ਜਾਮਵੰਤ ਮੇਘ ਸਮੁਦਾਈ॥ ਕਹਨ ਲਗਾ ਕਟੁ ਬਚਨ ਰਿਸਾਈ ।
ਰਹੁ ਸਠ ਸਜਗ॥ ਨਿਸਿਚਰ ਕੁਲ ਦ੍ਰੋਹੀ । ਗਬੀਧ੍ਰ ਵੈਰ ਲਾਗਿ ਮਾਰਹੁ ਤੋਹੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਕਹ ਕਟੁਕ ਕਹਤ ਸਠ ਨਿਕਾਨਾ । ਕੋਪਯੋ ਜਾਮਵੰਤ ਬਲ ਵਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੂਲ ਏਕ ਤਹਿ ਛਾਡਿਓ ਸੋ ਕਰ ਗਹਿ ਰਿਛੇਸ॥
॥ਮਘਨਾਦ ਤਾਸੁ ਉਰ ਮਾਰਿਓ ਭੂਮਿ ਜਯਾਤਿ ਅਦੇਸ॥ ੫੬

ਲਾਗਤ ਸੂਲ ਸੋ ਮੁਰਛਤ ਭਯਊ । ਜਾਮਵੰਤ ਤਬ ਕਰ ਗਹਿ ਲਯਊ ।
ਬਾਰ ਅਮਿਤ ਮਹਿ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰਾ । ਬਾਂਧਿ ਗਾਂਠ ਬਾਰੂ ਮਹਿ ਡਾਰਾ॥
ਜਾਗੇ ਸਕਲ ਬਲੀ ਸੁਖ ਰਿਛਾ । ਲਰੋ ਕਰਣ ਕਰਣ ਨਿਜ ਨਿਜ ਇਛਾ ॰
ਜਾਮਵੰਤ ਨਿਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਵਿਚਾਰਾ॥ ਮਰੈ ਨਹਿ ਸਠ ਖਲ ਮਮ ਮਾਰਾ॥
ਬਿਬਿਧਿ ਇਛਾ ਮੁਨਿ ਕਹੇ ਉਚਾਰੀ॥ ਮੂਸਿ ਚਾਰ ਉਰ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਚਾਰੀ॥
ਗਹਿ ਪਦ ਲੰਕਾ ਓਰ ਮਾਰਾ । ਸੁਪਦਿ ਪਰਾ ਜਹਿ ਨਿਸਿਚਰ ਨਾਹ ॰
ਦੇਖੀ ਬਦਨ ਹਾਹਾ ਕਰ ਧਾਵਾ॥ ਨਰਾਂਤਕ ਹਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤਬ ਲਾਵਾ॥
ਨਿਰਖਿ ਨਿਸਾਚਰ ਗਣ ਸਮੁਦਾਈ । ਗਿਦ ਕਹਹੋ ਸਬ ਸੰਭ੍ਰਮ ਧਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਕਪਿ ਗਣ ਮਾਹ ਪ੍ਰੇਖ ਲਖਿ ਰਾਮ ਚਰਣ ਧਰ ਮਾਥ
॥ਠਾਂਢੇ ਭਯੇ ਸਬ ਤਨ ਚਿਤੇ ਦ੍ਰਿਗ ਅਮਿ ... ਨਾਥ॥ ੫੭

ਬਿਨੁ ਸਮ ਬੀਨ ਸਭਨਿ ਜਗਦੀਸ ॰ ਕਿਧੋ ਸੁਬਾਸ ਭਾਨੁ ਅਰੁ ਕੇਤਾ॥
ਸੂਚਿਰ ਸਨ ਆਸੀਨ ਰਮੇਸਾ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬੀਰਾਸਨ ਉਰਬਨ ਰੇਸਾ॥
ਅੰਗਦ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਣਾ॥ ਲਾਗ ਪਲੋਟਨ ਸੁਨਹੁ ਅਧਰਣਾ ।
ਸੁਖਮ ਪੁੰਜ ਅਰੁ ਗ੍ਰਾਹਜ ਨਿਧਾਨ ॰ ਸਿਨ ਪਰਗਿਤ ਪ੍ਰਸਿਧ ਭੁਲਾਵਨਾ॥

ਦੂਹਾ ਸੁਰਾਰਿ ਸੁਤਹਿ ਪੌਢਾਈ॥ ਬਿਲਖਾਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਾਰਿ ਸਮੁਦਾਈ
ਤੈਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ਨਰਾਂਤਕ ਜਾਗਾ॥ ਪਿਤੁ ਬਿਲੋਕ ਲਜਾ ਰਸ ਪਾਗਾ॥
ਰਥ ਚਢ ਤੁਰਤਿ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਧਾਵਾ • ਨਭ ਪਥ ਸਾਮਰ ਪੋਹਿਅਸੋ ਆਵ •
ਕੀਸ ਕਟਕ ਜਹ ਮਰਮ ਨਜਾਨ • ਹੋਇ ਲੋਪ ਕੀਨਸਿ ਝਰਿ ਬਾਨਾ॥

ਦੋ: ॥ਧਾਵਹਿ ਬਿਓਮਹਿ ਭਾਲੂ ਕਪਿ ਤੁੰਹਿ ਨ ਹੇਰੈਂ ਨੈਨਾ॥ ॥
॥ਆਕੁਲ ਹੋਇ ਹੋਇ ਗਿਰਹਿੰ ਮਹਿ ਭਾਖਹਿ ਆਰਤ ਬੈਨਾ॥ ੫੮

ਬਾਨ ਏਕ ਸਤ ਤੜਿਤ ਸਮਾਨਾ॥ ਛਾਂਡਿਸਿ ਸਠ ਜਹਾਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ
ਲਾਗਤ ਬਿਪੁਲ ਕੀਸ ਮੁਰਝਾਨੇ॥ ਬਹੁਤਕ ਕਾਜਰ ਦੇਖਿ ਪਰਾਨੇ॥
ਭਾਗਿ ਸੇਤ ਫਿਰਾ ਏਕ ਅਜਾਨਾ॥ ਟੇਰੇ ਫਿਰਹਿ ਨ ਸੁਨਹੁ ਹਰਿ ਯਾਨਾ॥
ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵਾ॥ ਕੁਮੁਦ ਮਯੰਦ ਦ੍ਵਿਵਿਦ ਬਲਸੀਵ •
ਜੇਸਬ ਬੀਰ ਹਾਂਕ ਦੈ ਧਾਵਹਿੰ॥ ਨਭ ਪਥ ਤਾਹਿ ਨ ਖੋਜਤ ਪਾਵਹਿ
ਤਬ ਸਬ ਬੀਰ ਏਕ ਮਤਿ ਠਾਂਨਾ॥ ਲੈ ਗਿਰਿ ਤਰ ਕਿਯ ਲੰਕ ਪਯਾਨ •
ਦਸਮੁਖ ਭਵਨ ਤਾਸੁ ਕੰਗੂਰਾ॥ ਬੈਠੇ ਕਪਿ ਪਸਾਰਿ ਲੰਗੂਰਾ॥
ਕਰਤੇ ਫਾਰਿ ਦੇਹਿ ਪਾਖਾਨਾ॥ ਬਹਤ ਦਨੁਜ ਭੇ ਚੂ ਣ ਸਮਾਨਾ

ਛੰਦ ਤੋਮਰ

॥ਭੇ ਚੂਰਣ ਨਿਸਿਚਰ ਜੂਥਾ॥ ਗੇ ਨਿਸਿਚਰੀ ਭਜ ਗੂਥਾ॥
॥ਮੁਖ ਥੀਨ ਆਰਤ ਦੀਨਾ॥ ਭਏ ਭਵਨ ਰਾਵਣ ਲੀਨਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਬੋਲਿ ਭਟ ਦਸ ਭਾਲਾ॥ ਕਹ ਖਾਹੁ ਕੀਸ ਕਰਾਲਾ॥
॥ਕਰਿ ਜਤਨ ਭਾਗੇਂ ਕੀਜਾ॥ ਅਸ ਕਹਿਓ ਦਚ ਦਸ ਸੀਸ
॥ਅਮਲਾਹੁ ਆਯੁਧ ਬੀਰ ॥ਤੁਮਹੋ ਸਰਲ ਰਣ ਧੀਰ॥
॥ਜੋ ਸੂਰ ਸੋ ਕਹਾਂ ਪਜਾਰ॥ ਜੋ ਖਾਇ ਮਰਕਟ ਧਾਰ॥
॥ਜੋ ਜਾਇ ਆਯਸੁ ਛੋਰ॥ ਸੋਇ ਜਾਨਿਹੋਂ ਰਿਪੁ ਮੋਰ॥

ਦੋ: ॥ਏਤੁ ਏਤੁ ਗੁਣ ਗੌਨਿ ਚਰ ਏਕ ਏਕ ਭੁਜ ਜੋਰ॥
॥ਰਾਵਣ ਪਾਵਨ ਰਾਖਿ ਸਿਰ ਧਾਏ ਕਰ ਰਦ ਘੋਰ॥ ੫੯

ਦੇਖਿ ਲੰਗੂਰ ਸਕਲ ਹਰਖਾਨੇ॥ ਮਧੁ ਮਾਖੀ ਸਮ ਸਬ ਲਪਟਾਨੇ

ਕਪਿ ਉਰ ਸਿਮਰ ਰਮੇਸ ਪ੍ਰਤਾਪਾ । ਡਾਰੇ ਸਬਨ ਪਟਕਿ ਕਰਿ ਚਾਪਾ ।
ਕਾਟੇ ਪਦ ਸਮ ਦਨੁਜ ਬਿਦਾਰੀ । ਜਯਤਿ ਰਾਮ ਜਯ ਲਛਮਣ ਕਰੀ ।
ਸਭਟ ਭੁਜਨਿ ਆਨਿ ਫੇਰਿ ਲੰਗੂਰ । ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵਹਿ ਕੋਟਿ ਕੰਗੂਰਾ ।
ਅਤਿ ਬਿਸਾਲ ਗਹਿ ਕੰਚਨ ਖੰਭਾ । ਜਿਮਿ ਪ੍ਰਯਾਸ ਬਿਨੁ ਕਰ ਆਰੰਭਾ ॥
ਲੈ ਧਾਵਤ ਅਪੰਰ ਪਟ ਜੂਹਾਂ । ਕਪਿ ਤਿਮਿ ਤੋਰਤ ਦਨੁਜ ਸਮੂਹਾ ।
ਪੁਨਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ਪਦ ਧਾਏ । ਨਿਸਿਚਰ ਨਿਕਰ ਮਜਜ ਚਲਿ ਆਏ ।
ਕਰਿ ਕੋਟਿਨ ਛਿਨ ਨਾਸ ਕਾਨਾ । ਕਰ ਪਦ ਹੀਨ ਕੀਨ ਰਿਪੁ ਨਾਨਾ ।

ਛੰ: ॥ਰਿਪੁ ਕੀਨ ਕਰ ਪਦ ਹੀਨ ਅਗਣਿਤ ਦੀਨ ਬਚਨ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ।
ਗੜ੍ਹ ਤੇ ਨਿਕਰਿ ਨਿਸਿਚਰ ਅਖਿਲ ਖਲ ਬਿਪਿਨ ਬਾਟ ਸਿਧਾਰਹੀ ।
ਪੁਰ ਪਰਣ ਸਮ ਧਰਿ ਲੰਕਾ ਕੰਪ ਪਟ ਕੀਸਨਿ ਕਰਾ ॥
ਤੋਰੇ ਕਪਾਟ ਨਿਪਾਟ ਅਰਿ ਤਿਜ ਕੀਸ ਖੈਂਚਤ ਗਹਿ ਕਰਾ ॥

ਦੋ: ॥ਭੂਲੇ ਕੁਲਾਹਲ ਲੰਕ ਅਤਿ ਨਾਰਾਂਤਕ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ।
॥ਨਭ ਤੇ ਸੰਜੀਵਨ ਸਹਤ ਸਠ ਪ੍ਰਗਟ ਪਰਮ ਰਿਸਿਆਨ ॥ ੯੦

ਨਿਰਖ ਦਸਾ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਨ ਕੇਰੀ । ਕਹਿਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ਕਟੁ ਗਿਰਾ ਘਨੇਰੀ ।
ਸਠ ਆਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਬਿਹਾਈ । ਲਰਤ ਤਿਯਨ ਸੰਗ ਲਾਜ ਨ ਆਈ ।
ਅਬਲਨ ਪੈ ਬਲ ਭੁਟਨ ਕਰਾਹੀਂ । ਢਾਰਹੁ ਤਿਯਨ ਨਾਰਹੁ ਸਮ ਪਾਹੀਂ ।
ਸੁਨਿ ਮਰਕਟਨਿ ਭਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੀ । ਤਜੀ ਨਿਸਾਚਰਿ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰੀ ॥
ਭਾਜਿ ਭਵਨ ਭਯ ਜੁਤ ਰਜਨੀਚਰੀ । ਲੀਨ ਕਪਿਨ ਕਰ ਸਿਲ ਉਪਾਰੀ ।
ਸਿਲ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹਯ ਸਯੰਦਨ ਭੰਜਾ । ਆਯੁਧ ਤੋਰ ਸਾਰਥੀ ਗੰਜਾ ॥
ਧਰਿ ਪਛਾਰਿ ਰਾਵਨ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਾ । ਕੌਤੁਕ ਕੀਸਨਿ ਕੀਨ ਬਿਸੇਖਾ ।
ਲਾਗੇ ਪਦ ਗਹਿ ਖਲਨਿ ਫਿਰਾਵਨ । ਨਾਚਹਿ ਗਾਇ ਰਾਮ ਜਸ ਪਾਵਨ ।

ਦੋ: ।ਫਿਰਤ ਤਿਨੈ ਤਨ ਪਟਕਿ ਮਹਿ ਕਹਿਤ ਜਯਤਿ ਰਘੁਬੀਰ ।
॥ਕਰਤ ਸੁਜਸ ਗਤਿ ਜੰਮਪੁਰ ਕੀਸ ਛੁਟੇ ਰਣ ਧੀਰ । ੯੧

ਅਸਤਾਚਲ ਰਵਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸਾ । ਦੋਊ ਚਰਣ ਜਾਇ ਅਵਧੇਸਾ ।
ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੌਰਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਤਨ ਦੇਖੀ । ਪਦ ਧਰੈ ਸਿਰ ਸੁਖ ਲਹ੍ਯੋ ਬਿਸੇਖੀ ।

ਰਾਮ ਸਬੁਨਿ ਸਾਦਰ ਸਨਮਾਨਾ॥ ਕੈ ਦਿਜਾਨੁ ਰਘੁਬੀਰ ਸਮਾਨਾ
ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਹੇਤੁ ਬਲਨਿ ਆਸੀਨਾ॥ ਆਜਸੁ ਪਾਇ ਭਏ ਸਮ ਹੀਨਾ॥
ਭਏ ਵਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਬਾਨਰ ਭੂਪਾ॥ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਸਮ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ ੦
ਸੁਨਹੁ ਭ੍ਰਿਮਾ ਭਾਨਿਸਿਰ ਪ੍ਰਸਕਾਰ ਗਾਵਤ ਜਨ ਰਾਜ ਸਭ ਗੁਣ ਦਾਸ
ਕਾਮ ਤੀਨਿ ਆਨਿ ਭਾਤ ਜਪਾਹੀ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਨਾਰਾਇਣ ਜਾਗਿ ਭਾਵਹੀ॥
ਸੋਰ ਵਿਵ੍ਹਸ ਮੀਤ ਤੇਵੈ ਹਾਥਾ॥ ਲੰਕਿਤ ਪ੍ਰਿਵਸਨਿਸ ਚਲ ਨਾਥਾ॥

ਪਛੰਦਾ॥ ॥

॥ਲਾਜ ਕੈ ਰਥੈ ਸੰਭਾਰਿ ਬਾਜਿ ਸਾਜਿ ਭੂਪ ਪਾਸਾ॥
॥ਸੰਕ ਛਾਂਡਿ ਸੰਤ ਮਾਂਡਿ ਗਾਦ ਬੀਰ ਸੰਗ ਭੂਸਾ॥
॥ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਰੀ ਨਿਸਾਨਿ ਗਾਨ ਕਾਢ ਬੈਰ ਕਰਤ॥
॥ਧੀਰ ਬੀਰ ਅੰਬ੍ਰੰਰੀਨ ਰਾਜਿ ਗਜਿ ਸਾਦ ਭਰਤ॥
॥ਜੀਵ ਆਸ ਤਾਸ ਨਾਸ ਬਾਜ ਸੋਰ ਛੈਤ ਛੰਡਾ॥੧॥
॥ਝੰਗ ਸੂਰ ਸੰਗ ਭੂਰ ਦੀਰਤ ਸਮੂਹ ਚੰਡਾ॥ ॥
॥ਬਾਜਿ ਨਾਗ ਸੋਰ ਘੋਰ ਭੂਰਗੇ ਦਸੋ ਦਿਸਾਨਾ॥
॥ਧੂਰਿ ਪੂਰਿ ਮੇਘ ਬੇਸ ਸੋਧਨ ਪਰੀ ਅਪਾਨਾ॥
॥ਭੂਰ ਭੂਰ ਬਜੇ ਪੰਥ ਜਾਤ ਆਨਿ ਜਾਇ ਭੂਮਿ॥
॥ਅੰਸੁ ਸੰਸੁ ਹਾਥ ਕਾਢਿ ਦਾਪ ਭੂਪ ਭੂਮਿ ਭੂਮਿ॥
ਦੋ੪ ॥ਪ੍ਰਲਭ ਮਨਹੁ ਤੀਹਤ ਚਰਨ ਅਨੀਤ ਸੀਰ ਚੰਡਾ॥
॥ਜਨ ਬਤੇਜ ਮਰਦ ਬਿਰਦ ਜਿਮਿ ਧਾਸੋ ਧੁਤ ਚੰਡਾ॥
ਛੰ: ॥ਲਿਤਾਲ ਹਰੀ ਖਰੀਸ ਬਿਧਨ ਭੂਲਿ ਭੂਲਿ ਸੈਕ ਭੈ॥
॥ਬਾਨਾਇ ਕਟਕ ਭਾਇ ਭੂਹ ਬੇਲ ਬਾਰ ਕੈ ਆਤੈ॥
॥ਭਿਮਾਹਿ ਭੂਪਰਾ ਅਪਾਰ ਬ੍ਰਮਨ ਅਸੋ ਅਸਿਗ ਹੂ॥
॥ਮੇਰੇ ਨਿਸਾਚਰਾਨਿ ਵੈਰ ਭੈਰ ਸਹਿਤ ਤੀਰ ਹੂ॥੬॥
॥ਰਚੀ ਹਰੀ ਮਿਆਦਨੀ ਸਵਾਰ ਉਸਦੂ ਮੰਤ ਹੂ॥
॥ਸੋਨੈ ਦਿਵਿਦ ਬਾਹਿਨੀ ਦਸੀ ਮਨੋਜ ਮੰਤ ਹੂ॥

॥ਹਠੈ ਧਰ ਥਲੈ ਵਿਦਾਰਿ ਭਾਰ ਧਾਰਿ ਕੈ ਸਕੈ॥
॥ਸੁਨੈ ਪੁਕਾਰਿ ਜਾਗਤਿ ਰਾਮ ਸਤ੍ਰੁ ਸੋ ਨਹੀ ਧਕੈ
॥ਲੰਗੂਰ ਸੂਲ ਸੇ ਅਕਾਸ ਭੀਤ ਉੱਚ ਸੋ ਚਢੈ॥
॥ਗਿਰੈ ਪਯੋਦ ਪੌਨ ਤੇ ਝਪੇਟ ਛੂਟ ਤੇ ਕਢੈ॥

ਸੋ: ਜਬ ਰਵ ਕਰਤ ਅਤਿ ਘੋਰ ਇਮਿ ਪਹੁਚੇ ਦਲ ਭਾਲੁ ਕਪਿ॥
ਆਯੁਧ ਫਰਿ ਅਤਿ ਜੋਰਿ ਧਰੇ ਲਾਗਿ ਘਨ ਪ੍ਰਲਯ ਸਮਾ॥ ੬੨

ਜਾਗ ਹੋਤ ਕਪਿ ਭਾਲੂ ਨ ਧਾਏ॥ ਅਤਿ ਜਸ ਨਿਕਟ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਏ
ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਜਾਚਰ ਅਤਿ ਅਧਿਕਾਈ ॥ਤਾਪਰ ਕਰਹਿ ਸੰਭ ਕੇ ਮਾਰੀ॥
ਤੂਟਹਿ ਕਪਿਨ ਕਹਾਤ੍ਰ ਪਸਾਰੇ॥ ਜਹੰ ਤਹੰ ਏਕਨਿ ਏਕ ਪੁਕਾਰੇ॥
ਸਨਮੁਖ ਕੋਊ ਨ ਕਰਤ ਲਰਾਈ ਕਪਿਨ ਮਾਰਿ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਈ
ਗੇ ਅਨੇਕ ਭਾਜਿ ਸਿੰਧੁ ਸਮੀਪਾ॥ ਸੈਨ ਬਿਕਲ ਲਖਿ ਰਘੁਬਰ ਦੀਪ
ਸਜਿ ਸਾਰੰਗ ਤਜਾ ਇਕ ਬਾਨਾ॥ ਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸ ਦਿਗ ਤਰਣ ਸਮਾਨਾ॥
ਲਖਿ ਤਮ ਦਿਗਤ ਭਾਲ ਕਪਿ ਹਰਖੇ ਲਟ ਕਟਾਈ ਧਾਏ ਰਿਪੁ ਧਰਖੇ
ਫਿਰੇ ਏਕ ਸਨ ਏਕ ਪੁਚਾਰੀ॥ ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਕਟਿਨ ਹਠ ਭਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਸੀਸ ਸਿਲਾ ਤਰ ਕਰਨ ਧਰਿ ਕਾਢਨ ਭਰਿ ਭਰਿ ਝੂਰਿ
॥ਗਰਜੇ ਭਾਲੁ ਬਲੀ ਫਟਨ ਧਾਇ ਧਾਇ ਨਭ ਧੂਰਿ॥ ੬੩

ਡਾਰਹਿ ਗਿਰਿ ਤਰੁ ਨਿਸਿ ਚਰ ਸੀਸ · ਦਾਪਿ ਘਟ ਸਮੇ ਕਰਹਿ ਭਟ ਕੀਸ ·
ਚਲਹਿ ਅਨੇਕ ਕੰਧ ਪਰ ਜਾਈ॥ ਕਾਟਹਿ ਕਾਨ ਦਿਗਨ ਰਸਨਾਈ॥
ਛੋਰਹਿ ਸੂਲ ਚਾਪ ਨਾਰਾਚਾ॥ ਅਰ ਦਲ ਆਪੂ ਨ ਏਕੌ ਬਾਚਾ
ਸੰਗ੍ਰ ਹੰਨ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਪਰਾਈ॥ ਦੇਖਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਗਜਿਓ ਠਠਾਈ
ਬੈਠਿ ਅਦ੍ਰਿਨਿ ਅਤਿ ਭੂੰਭ ਕਰਾਈ ਅਤਿ ਉਤੰਗ ਦੀਰਘ ਚੌੜਾਈ
ਤਰਕਸ ਧਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਜੈਸੇ॥ ਪੰਖ ਹੀਨ ਨਭ ਤੇ ਖਗ ਜੈਸੇ॥
ਗਿਰਤ ਕੀਸ ਭਾਗਹਿ ਚਰਣ ਫਿਰਾਈ ਪਟਕਿ ਭੂਮਿ ਗਾਡਹਿ ਖਿਸਿਆਈ
ਤੂੰਬਰ ਸਮ ਅਗਣਿਤ ਭੁਜ ਤੋਰਤ ਅਗਣਿਤ ਰੁੰਡ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਬੋਰਤ॥

ਦੋ: ॥ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕਪਿ ਲਾਤ ਅਤਿ ਮੰਦਿਰ ਨਰਾਂਤਕ ਕਰ ਭ੍ਰਾਤਾ॥

॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਲ ਹਤਿ ਖਲਨਿ ਕਪਿਨ ਬਿਤਾਈ ਰਾਤਿ ੬੪

ਪ੍ਰਭੁ ਤੂਣੀਰ ਮਾਹਿ ਧਰਿ ਸਰ ਜਬਹੀ । ਪ੍ਰਵਿਸੇ ਕੀਨ ਉਦਯ ਰਵਿ ਤਬਹੀ
ਦੇਖਿ ਕਟਕ ਨਿਜ ਪਰਮ ਬਿਹਾਲਾ । ਨਾਰਾਂਤਕ ਭਟ ਕੋਟਿ ਕਰਾਲਾ॥
ਕਰ ਬਰ ਸਪਥ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ਬੀਰ । ਤਰੁ ਖਤ ਸਕਿ ਉਪਲ ਗਹਤ ਤੀਰਾ
ਸਰ ਅਸ੍ਰੁਭਨ ਬਿਪੁਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ॥ ਭੂਜੇ ਅਚਰ ਕਪਿ ਟਰਹਿ ਨ ਟਾਰੇ॥
ਲੈ ਲੈ ਪਾਸ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਈ॥ ਬਾਂਧਤ ਕੀਸਿ ਚੁਰਾਲੀ ਨਕ ਪਾਈ
ਜਨਾਧ ਪੀਜਰ ਸਮ ਬਹੁ ਜਾਨਾ॥ ਭੁਰੇ ਸਾਨ ਪਤਿ ਅਦੁਭਤ ਪ੍ਰਮਾਨਾ॥
ਜੇ ਕਪਿ ਲਖੇ ਬਿਪੁਲ ਬਲ ਠੰਕਾ । ਤੇ ਮੂਰਛਤ ਭੈ ਕੈਂ ਗਢ ਲੰਕਾ॥
ਰਾਵਣ ਦੇਖਿ ਤਨਜ ਕੀ ਕਰਣੀ । ਫੂੰਦੀ ਜਨਨ ਜਿਮਿ ਭੁਜ ਬਲ ਦਰਣੀ

ਦੋ: ॥ਹਰਿ ਇੱਛਾ ਜਾਨੈ ਨਕਸ ਸੁਤਹਿ ਸਰਾਹਤ ਸੂਚਾ॥ ॥
॥ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਮਤਿ ਸੰਭ੍ਰਮਿਤ ਸੁਨਹੁ ਬਿਸੇਂ ਬੁਧਿ ਗੂਢ ੬੫

ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ ਤਬ ਜਾਗੇ॥ ਨਾਰਾਂਤਕ ਜਨਨ ਜੂ ਬਨ ਲਾਗੇ॥
ਖਿਨ ਇਕ ਕੋਸ ਨ ਪਾਯੋ ਲਰਣੀ । ਪੁਨਿ ਸਰ ਹਤਿ ਮੂਰਛਾ ਬਸ ਕਰਣੀ
ਜਾਮਸੁਤ ਕਾਲ ਤਿਹ ਕਰ ਫਰਚਾਣ । ਰਾਖਿਓ ਤਹਿੰ ਕਾਰਣ ਭਗਵਾਨਾ
ਰਿਪੁ ਹਿ ਬਿਲਾਵਤ ਰਘੁਕੁਲ ਕੇਤੂ । ਪਾਲਤ ਭ੍ਰਮਿ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੇਤੂ॥
ਸਿਯੁਗ ਜਾਮ ਗਯੇ ਜਬ ਬੀਤੀ । ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਸਜੀ ਜਯ ਰੀਤੀ
ਹੰਕਿ ਏਕ ਕਪਿ ਭ੍ਰਾਲੂ ਜਗਾਯੇ । ਭੂਜੇ ਬਿਗਤ ਮੂਰਛਾ ਸਬ ਧਾਯੇ
ਹਨੂਮਾਨ ਅੰਗਦ ਜਬ ਜਾਗੇ॥ ਰਾਮ ਲਖਣ ਚਰਣਨ ਅਨੁਰਾਗੇ
ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਜਲਜ ਭਰੇ ਧਰ ਕੀਸਾ । ਤਬ ਹੱਸ ਬੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸਾ

ਸੋ: ॥ਬਿਧਿ ਫਾਂਸਾ ਲਗਿ ਆਜੁ ਤਾਤ ਤੁਮੇ ਮੂਰਛਾ ਭਈ॥
॥ਪੁਨ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਘੁਰਾਜ ਅਬ ਸਮ ਸੁਪਨੈ ਆਨਤ ਨਹਿ ੬੬

ਤੁਮਹਿ ਸਿਮਰ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨ । ਜਿਤਿਹੈ ਜਗਤ ਮਨੁਜ ਸੰਗ੍ਰਾਮ
ਅਸ ਬਰ ਜਬਹਿ ਸੁਮਾਪਤ ਭਾਖ । ਸੁਨਤ ਗਿਰਾ ਹਰਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਖ
ਕਹਿਓ ਬਤੋਰ ਬਚਨ ਰਘੁਬੀਰ । ਸੁਨ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਤ ਰਣ ਧੀਰ
ਤਾਤ ਤੁਰਿਤ ਤੁਮ ਉਭਯ ਸਿਧਾਵਹੁ । ਲੈ ਗਯੇ ਕਪਿ ਜਿਨਹਿ ਛੁਟਾਵਹੁ

ਸੁਨੇ ਦੇਵਿਭ੍ਰਟ ਸੈਲ ਬਿਸਾਲਾ। ਸਿਮਰ ਕੋਸਲਾਧੀਸ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਸਪਦ ਠੀਸ ਗੜ੍ਹ ਪਰ ਚਢਿ ਗਯੋ ਦੇਖਿ ਲੰਕ ਅਪੰ ਖਰ ਭੁਰ ਭੁਜੋ।
ਸਕਲ ਕਪਨ ਕੈਂ ਮੁਰਛਾ ਬੀਤੀ ਤੋਰਿ ਪਾਸ ਛੂਟੇ ਰਾਮ ਸੁਪ੍ਰੀਤੀ।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਨ ਜੁਵਰਾਜ ਨਿਹਾਰੀ। ਹਰਖੇ ਕਹਿ ਜਯ ਜਯਤਿ ਸੁਰਾਰੀ

ਦੋ: ॥ਸੋਚ ਵਰੂ ਬਾਹਿ ਪ੍ਰਾਣਸ਼ ਜਿਮਿ ਸੂਕਰ ਗਾਤ ਕਰਹਿ ਸਿਗਾਰ
॥ਤਿਮਿ ਮਰਦਹਿ ਦਲ ਜੈ ਸੁਭਟ ਕੀਸ ਭਾਲੂ ਕਰਿ ਆਰ॥ ੬੭

ਜਾਮ ਏਕ ਬਾਸਰ ਅਵਸੇਸਾ। ਕ੍ਰਧ ਅੰਗਦ ਕੀਸਨ ਤਨ ਦੇਸਾ।
ਚਲਤ ਤਤ ਅਬ ਜਹਾਂ ਸੁਰ ਭੂਪ ਦੇਖਤ ਪਦ ਪਾਬੇਸ ਅਨੂਪਾ।
ਅੰਗਦ ਵਰਨ ਪਵਨ ਸੁਤ ਭ੍ਰਾਜੇ ਸਪਦਿ ਸਤ ਦਲ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਆਏ
ਨਿਸਿਚਰ ਕੋਟਿ ਨਰਾਂਤਕ ਸੰਗਾ। ਕਰਤ ਰਹੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਣ ਰੰਗਾ।
ਮਾਯਾ ਕਰ ਨਿਜ ਗਾਤ ਬਢਾਵਹਿੰ ਜਹਂ ਤਹਂ ਖਲ ਰਾਵਣ ਜਸ ਗਾਵਹਿੰ
ਅਦਿਤਿ ਨੰਦ ਲਖਿ ਤਿਨ ਕਰਮਾ। ਸਭਯ ਭਏ ਜਾਨਾ ਰਘੁਰਾਯਾ।
ਦੀਨ ਨਾਥ ਅਨੁਜਹਿ ਅਨੁਸਾਸਨ ਭੁਰੇ ਲੀਮਤ ਗਹਿ ਬਿਸਜ ਸਰਾਸਨ
ਆਹਿ ਪ੍ਰਤ ਕਹੋ ਤਿਸ ਪ੍ਰਤਿ ਏਕਾ ਤੈਂ ਕੀਨੇ ਰਣ ਖੇਲ ਅਨੇਕਾ।।

ਛੰ: ॥ਤੈਂ ਕੀਨ ਖੇਲ ਅਨੇਕ ਬਿਧਿ ਅਬ ਤਿਸ ਖਲ ਰਣ ਭੂਸਲਾ।
॥ਇਸ ਕਹਿ ਅਹੀਸ ਚਢਾਇ ਧਨੁ ਸਰ ਕਰਨ ਨਿਸਿਚਰ ਦਲ ਮਲਾ
॥ਨਿਜ ਅਨੀ ਨਿਰਖਿ ਨਿਦਾਨ ਗਹਿ ਹਰ ਸੁਵਨ ਦਾਵਾਗਿ ਭੂਤਾ
॥ਡਾਰਤ ਅਨੇਕ ਨਰਾਂਤ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰ ਸਿਲਾ ਤਰਵਰ ਭੂਧਰਾ।
॥ਰਘੁਬੀਰ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਬੀਨ ਖਲ ਬਲ ਦਲਨ ਸੁਜਿਸ ਗਾਵਹੀ
॥ਤਰੁ ਭੂਧਲ ਗਿਰ ਅਰਤੀਰ ਭੂ ਪਰਹਿ ਬਾਣ ਲਖਣ ਚਲਾਵਹੀ।
॥ਰਿਪੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਕਨਕ ਕਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਹੀਂ।।
॥ਸਰ ਗਣ ਪ੍ਰਕਾਸਿਤ ਮਾਨ ਛਬਿ ਕਹਿ ਜਗਤ ਲਖਣ ਪ੍ਰਕਾਰਹੀਂ।

ਦੋ: ॥ਮਾਯਾ ਪਤਿ ਕੇ ਅਨੁਜ ਸਨ ਮਾਯਾ ਕਰਤ ਅਜਾਨਾ।
॥ਲਗਾਤਨ ਏਕੈ ਜਾਨ ਜਿਸ ਤਵ ਖਲ ਨਿਕਟ ਭੁਲਾਨਾ। ੬੭

ਜਨ ਲਖਣ ਉਰ ਧਰਿ ਜਾਮਸਕ ਲਗਾਤ ਗਿਰਿ ਰਣ ਮਹਿ ਅਹਿ ਨਿਜ ਗਰ

ਸੁਨਿ ਖਲ ਬਚਨ ਭਾ ਪ੍ਰਬਲ ਅਪਾਰ • ਭੂ ਅਲੂ ਸ੍ਵਰਾ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਧਾਰ
ਚਲੇ ਪਰਾਇ ਕੀਸ ਭਯ ਭੀਤਾ। ਅਘਨ ਸੁਭਟ ਸੁ ਕਹਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਤੀਤੀ
ਨਿਸਚਰ ਧਾਇ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਦੇਖਾ। ਭਾਗੇ ਖਾਨ ਕਪਿ ਨਿਅਸ ਦੇਖਾ।
ਕਪਿ ਡਰ ਕੀਸ ਭਾਲ ਡਰ ਭੱਖਾ। ਆਪੁ ਆਪੁ ਭਜ ਮਿਲਨ ਅਨਿਕ •
ਕੌਤੁਕ ਕਾਹੂ ਨਿਕਟ ਨਿਸਰਾਈ। ਜੋ ਜਿਹ ਪਾਵ ਤਾਂਹਿ ਤੇਹਿ ਖਾਈ।
ਸੁਨਿ ਸਠ ਸਾਧੁ ਬਿਭੀਖਣ ਭੂਪਾ ਗਹਿ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਤ ਕਪ ਭੂਖਾ
ਕਾਹੂ ਨ ਯਹ ਮਾਯਾ ਕਛੂ ਜਾਨੀ। ਕਪਟ ਮਿਲਾਪ ਬਿਭੀਖਣ ਗਾਨੀ

ਦੋ: ।ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਜਾਗੇ ਲਖਣ ਦੇਖਾ ਸੈਨ ਬਿਹਾਲ।
।ਅਹਿ ਰਾਵਣ ਭੁਜ ਲਖਣ ਸੁਤ ਸਮੇਤ ਉਡਾ ਅਕਾਸ।

ਗਰਜਿਓ ਜਾਇ ਭਯੰਕਰ ਭਾਰੀ। ਫਰਿਓ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਨਿਸਚਰ ਝਾਰੀ
ਮਾਯਾ ਹਤ ਸਰ ਲਖਣ ਪੰਵਾਰਾ। ਉਘਰੇ ਕਪਟ ਕਪਾਟ ਅਪਾਰਾ।
ਨਾਰਾਂਤਕ ਕੈ ਮਾਯਾ ਬੀਤੀ। ਗਯੋ ਸਗਰ ਜਲਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ
ਖੋਜਸਿ ਸਕਲ ਸੱਮਧੀ ਵਾਰੀ। ਕੀਨ ਅਰੰਭ ਬਿਜਯ ਨਿਜ ਤਾਰੀ
ਜਗਯ ਆਸੁਰੀ ਤੇਹਿ ਤਬ ਠਾਨਾ ਪਸੁ ਸਮੂਹ ਬਲਿ ਕਰਣ ਆਨ •
ਭੁਖੇ ਨਿਸਾ ਸੁਖ ਸੁਮ ਬਸ ਸੈਨਾ। ਫਿਰੇ ਸਿਮਰ ਸਬ ਰਨਿਵ ਨੈਨਾ
ਤੁਰਤ ਅਹੀਸ ਰਾਮ ਪਹ ਆਏ। ਸਹਿਤ ਅਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਏ
ਪ੍ਰਭੁ ਪਾ ਅਯਨ ਨਿਰਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਖਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਮ ਛੀਨ ਦੀਨ ਅਭਿਲਾਖਾ

ਦੋ: ।।ਟਿਕਹੁ ਬਲਨ ਸਬ ਸਨ ਕਹਾ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਰਘੁਨਾਥ
।।ਪਾਯਸੁ ਪਾਯਸੁ ਭਾਲ ਕਪਿ ਚਲੇ ਸਿਮਰ ਸੀ ਨਾਥ।। ੬੯

ਤਬ ਕਪਿਰਾਜ ਅਨਜ ਉਰ ਲਾਵ • ਨਿਜ ਆਸਨ ਸਮੀਪ ਬੈਠਾਵਾ
ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਸੁਤ ਅਰ ਹਨੁਮਾਨ ਇਨ ਸਮ ਤ੍ਰਯ ਸਕੰਤ ਨਹਿ ਆਨਾ
ਆਮਾ ਭੁਜ ਪਦ ਗਹਿ ਨਿਜ ਪਾਨੀ ਹਰਸੇ ਸਬਨਿ ਸਨੇਹ ਭੁਵਾਨੀ
ਜਾਮਵੰਤ ਲੰਕੇਸ ਹਰੀਸਾ। ਪ੍ਰਭੁ ਸਮੀਪ ਸਭ ਮੁਦਿਤ ਮਨੀਸ •
ਅਨੁਜ ਸਖਾ ਨਰਾਂਤਕ ਕਰਣੀ ਜੁਧ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਬਹੁ ਬਿਧ ਬਰਣੀ
ਸਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਹਿ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ • ਅਰਣ ਨ ਦੀਨੇ ਬਹੁ ਸੰਤਾਪਾ।

ਸੁਨੇ ਬਚਨ [illegible] ਪ੍ਰਸੰਨੇ। ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨੇ।
ਸੁਨਹੁ [illegible] ਸੰਭੁ [illegible]। ਜਿਨਹਿ ਭੇਦ ਤੇ ਬਸ ਅਗਿਆਨਾ।

ਦੋ: ਜੋ ਸਿਮਰਹਿ ਸਿਵ ਸਹਿ ਉਮਾ ਤੇ ਜਾਨਹੁ ਮਮ ਪ੍ਰੀਤ
ਸੰਕਰ ਭਜਹਿ ਸੁ ਮੁਹਿ ਭਜੈ ਮੋਹਿ ਸੋ ਸੰਭੁ ਅਤੀਤ।। ੪

ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ [illegible] ਤਾਕੇ। ਬਸਹਿ ਅੰਗਸ ਉਮਾ ਉਰ ਜਾਕੇ।
ਜੋ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭ ਸਿਵ ਸਦਾ ਨਿਬਾਹਾ। ਜੋ ਜਗ ਦੇਵ ਨ ਸੰਸੈ ਆਹਾ।
ਸੁਖ [illegible] ਭੁਜਗ ਵਿਭੂਤੀ। ਸੰਕਰ ਸਿਮਰਤ ਹੋਇ ਅਭੂਤੀ।
ਭਗਤਿ ਮੋਰਿ ਸੰਕਰ ਆਧੀਨਾ। ਜਾਕਾ ਧਨਿ [illegible] ਜਿਮਿ ਜਲ ਮੀਨਾ।
ਕਹਾ ਆਸ [illegible] ਨਰੰਤਰ ਏਹਾ। ਸੋ ਪਾਵਤ ਗਿਰਿ ਧਾਤ੍ਰਿ ਪਰਮ ਸਨੇਹਾ।
ਸਿਮਰਹੁ [illegible] ਨਾਥਾ। [illegible] ਨਾਵਹੁ ਮਾਥਾ।
[illegible] ਪਾਵਹੁ। [illegible] ਸੁਖ [illegible]।
ਸੰਭੁ ਉਮਾ ਸਨ [illegible] ਮਮ ਦਾਸਾ। [illegible] ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ।

ਦੋ: ਜਿਨਕੋ ਚਾਹਤ ਭਗਤਿ ਮਮ ਸੋ [illegible] ਕਪਟ [illegible]।।
[illegible] ਨਿਸਿ ਦਿਨ [illegible]। ੭੧

[illegible] ਬਚਨ ਸੰਭੁ ਪਦ [illegible]। [illegible] ਉਰ ਸਬ [illegible]।
[illegible] ਕਰ ਜੋ [illegible]। ਤਾ ਉਰ ਰਮਾ ਸਹਤ ਮਮ ਗੇਹੂ।
[illegible]। [illegible] ਸੇਵਹਿ।
[illegible] ਉਪਦੇਸਾ। [illegible] ਰਮੇਸਾ।
[illegible]। [illegible] ਰਾਮ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਵਹਿ।
[illegible] ਹਨੂਮਾਨ ਨਲ ਨੀਲਾ। [illegible] ਅਰ ਰਿਖੀਸ ਸੁਸੀਲਾ।
[illegible]। [illegible] ਜਸ [illegible]।
ਰਾਮਹਿ [illegible] ਜੋ ਜਾਨੇ। [illegible] ਨਾਮ ਜਪਤ ਹਰਖਾਨੇ।

ਦੋ: [illegible] ਸੁਨਤ [illegible] ਨਿਸਿ ਬੀਤੀ [illegible] ਜਾਮ
[illegible] ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ।। ੭੨

ਰਾਮ ਲਖਣ ਸੁਖ [illegible]। [illegible] ਨਿਹਾਰਤ ਲਾਜੈ।।

ਨਿਰਖਿ ਮਾਨਿ ਮੁਨਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਨਾਥ • ਉਠੇ ਹਰਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਘੁਕੁਲ ਨਾਥ •
ਸੀਸ ਨਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਸਨ ਦੀਨਾ। ਆਸਿਖ ਪਾਇ ਹਰਖਿ ਹਿਤ ਕੀਨ •
ਸੁਨਿ ਨੀਕੇ ਹਰਿ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਾ। ਸਬ ਹਿਤ ਲਖਿ ਸੁਖ ਲਹ ਕੋਕਾ।
ਪ੍ਰਨਾਮਿ ਗਾਤ ਤਬ ਕਹ ਰਿਖਰਾਜਾ ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਆਯੋ ਜੇਹਿ ਕਾਜਾ।
ਭਤਰਾਨਨ ਪਰਵਾ ਮੋਹਿ ਸੁਆਮੀ। ਜਦਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਅੰਤਰਜਾਮੀ।
ਸਦਾ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਭਗਵਾਨਾ। ਬਿਨਯ ਬਿਰੰਚ ਕਰਿਯ ਪਰਿਮਾਨ •
ਜਬ ਲਗਿ ਧੌਲ ਪ੍ਰਭਾਤ ਨ ਪਾਵਹਿ। ਤਬ ਲਗਿ ਹਰਿ ਰਹ ਸੁਰ ਸੈਆਵਹਿ

ਦੋ: ॥ਕਿਪਤ ਨਿਰੰਤਰ ਨਾਮ ਤਰੁ ਸੋ ਜਾਨਹੁ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਅਬਿਧਿ ਵਰ ਹਿਤ ਚਿਤ ਆਨਿ ਜੇ ਤੋਹਿ ਕਹੇਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ॥ ੬੩

ਨਾਰਦ ਤਰੁ ਬਧ ਏ ਤੋਹਿ ਹਾਥਾ। ਦਾਧਿ ਬਲ ਨਾਮ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰਿ ਰਵ ਨਾਥਾ
ਨਾਥ ਬਹੁਤ ਸਾਹਿ ਖਲਨਿ ਖਿਲਾਏ। ਰਿਸ ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵਨਿ ਦੁਖ ਪਾਏ
ਅਬ ਰਘੁਬੀਰ ਕਰਹੁ ਜੇਹਿ ਬਾਤ • ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਜਾਸ ਬਿਪ੍ਰ ਮਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਤ •
ਤੋਹਿ ਸਨ ਤੁਮ ਹਿਨ ਸੋਹ ਲਰਾਈ। ਦਾਧਿ ਬਲ ਸਨਮੁਖ ਕਰਹੁ ਲਰਾਈ
ਸਬਿਨਯ ਨਾਇ ਸੀਸ ਵਰ ਭਾਖੀ। ਗਵਨੇ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਬਿ ਉਰ ਰਾਖੀ
ਨਾਰਦ ਗਏ ਜਸ ਬਿਧਿ ਲੋਕਾ। ਬਾਜਤ ਨਸਾ ਤਨ ਰਾਮ ਬਿਲੋਕਾ
ਤਾਤ ਤੁਰਿਤ ਤੁਮ ਬਾਹਨਾਹੁ ਤਾਹਾ। ਦ੍ਵਾਰਿਧਿ ਮਾਹ ਧੌਰਾ ਗਿਰਿ ਜਾਹ ਵੰ
ਤਾਤ ਦਾਧਿ ਦਲ ਹਾਥ ਮਨ ਲਗਾਏ। ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਚਲਿ ਗਏ ਸੁਭਾਏ

ਦੋ: ॥ਅਹੋ ਕਪਿ ਬਲ ਤੇਜਸੀ ਤਾਤ ਤਾਸੁ ਦਿਗ ਜਾਇ॥
ਸਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਿ ਭਤਰਵੀ ਆਨਹੁ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਇ॥ ੬੪

ਪਵਨਕੁਮਾਰ ਪਾਇ ਅਨੁਸਾਸਨ। ਚਲੇ ਬੰਦਿ ਪਦ ਹਰਖਿ ਉਦਾਸਨ।
ਬੇਗਵੰਤ ਧਾਵਾ ਕਪਿ ਕੈਸੇ॥ ਸੁਰ ਨਰਾਚ ਦਾਧਿ ਸੁਤ ਤੇ ਤੈਸੇ।
ਲੰਘ ਸਾਗਰ ਪਹਿਗਾ ਤੇਹਿ ਠਾਮ। ਪਹੁਚੇ ਵਾਯੁ ਪੁਤ੍ਰ ਬਲ ਧਾਮਾ।
ਦੇਖਿ ਤਰਕ ਸਮ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ। ਠਾਢੇ ਭਏ ਕਪਿ ਮੰਦਿਰ ਪਾਸਾ।
ਦੇਵ ਭੂਪਾਲ ਕਪਿ ਇਸ ਬ੍ਰਤ ਹੋਊ। ਹਿਯ ਮਹਿ ਕਾਮ ਰਾਮ ਅਸ ਕਹੋਊ
ਉਤਰ ਨ ਦੇਈ ਹੋਤ ਪ੍ਰਭਾਤਾ॥ ਇਤ ਇਨ ਕਰ ਚਿਤ ਹਰਿ ਪਦ ਰਾਤੇ •

ਖਿਨ ਇਕ ਕਪਿ ਮਨ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰਾ । ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿੰ ਚਲਿਯ ਜੇ ਕੌਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾ॥
ਸੋਰਹ ਸਹਿਤ ਚਲਹੁੰ ਲੈ ਏਹੀ॥ ਕਹਿ ਆਸ ਆਯਸੁ ਭਗਤਿ ਸਨੇਹੀ॥

ਦੋਹ: ॥ਸ੍ਰਵਧ ਜਨ ਸੀਸ ਸਿਰੋਰ ਤਠ ਅਤਿ ਸੁਜਾਤ ਮੁਨਿ ਰਾਤਿ
॥ਤਾਹਿ ਜਗਾਵਨ ਹੇਤ ਤਬ ਕੀਨੇ ਅਮਿਤ ਉਪਾਉ॥ ੨੫

ਅਚਲ ਧ੍ਯਾਨ ਕਪਿ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਮਾਨਾ । ਤਜਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਤਾ ਭਜਿ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਰਾਮ ਚਰਨ ਚਿਤ ਕਪਿ ਦਰਸਾਈ । ਦੀਨ੍ਹ ਫੇਰ ਸੋਰੇ ਭਲਿ ਗਾਜਊ
ਸ੍ਰਵਧਿ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਲਖ ਸੋਰ । ਖਰਨ ਉਠਿ ਸੋ ਦੇਖਾ ਭੂਟ ਬੰਕਾ॥
ਕਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸੁਤ ਬੋਲਾ । ਸੁਨਿ ਦਾਸੀ ਬਲ ਨਿਜ ਲੋਚਨ ਖੋਲਾ
ਸੁਭ੍ਰ ਹਰਿਹਿ ਕੀਜਹਿ ਉਰ ਲਾਈ । ਕਹੀ ਪਰਸਪਰ ਦੋਉ ਕੁਸਲਾਈ
ਪੁਨਿ ਹਨੁਮਾਨ ਕਹਿਉ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤ । ਚਲਹੁ ਬਿਲੋਕਨ ਸ੍ਰੀਭਗਵਨ ਤ੍ਰਾਤ
ਸਨਜਨਾਥ ਸੁਖਦ ਪ੍ਰਦ ਕੰਜਾ । ਜਿਨ ਮਕਰੰਦ ਸਿਤਾ ਆਘਰੀਸ
ਜੇਹਿ ਲਾਗਿ ਤਪ ਕੀਨ ਉਦਾਰਨ । ਸਿਤ੍ਰਾ ਪਰ ਅਨਕੂਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ

ਦੋਹ: ॥ਸੁਰ ਜਟੀ ਹ੍ਰਿਦ ਮਾਨਸਰ ਬਸਤ ਹੰਸ ਇਵ ਜੋਇ।
॥ਜਾਹਰ ਤ੍ਰਾਮ ਕਹ ਲੋਨ ਲਾਗਿ ਪਠਵਾ ਮੋਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ॥ ੨੩

ਸੁਨਿ ਸੁਭ ਬਚਨ ਸੁਕੰਠ ਪ੍ਰਮਾਦ । ਹਰਿ ਪਹ ਹਰਿ ਸੰਗ ਭੂਰਿਤ ਸਿਧਾਏ
ਆਏ ਨਾਥ ਨਿਕਟ ਮ੍ਰਿਗਸਾਖ । ਦੇਖੇ ਪਦ ਜੇ ਹਰ ਹਿਯ ਰਾਖਾ॥
ਗਹਿਉ ਚਰਨ ਗਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੇਤ । ਦਿਧਿ ਬਲ ਨਿਰਖਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤ
ਸਾਨੁਜ ਹਰਖਿ ਮਿਲੇ ਸੁਖ ਪੁੰਜਾ । ਤਾਸੁ ਪਾਣਿ ਗਹਿ ਨਿਜ ਕਰ ਕੰਜ
ਬੈਠੇ ਤਾਹਿ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਵਾ॥ ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਸੁਕੰਠ ਤਹਁ ਆਏ
ਨਿਰਖਤ ਤਨ ਜਕਪਿ ਪਤਿ ਹਰਖਾਨੇ । ਮਿਲਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨ
ਭਏ ਮਾਹਿ ਪੰਨਗਾਜਨੁ ਪਾਨਿ ਪਾਈ । ਦੇਹੀ ਦੇਹ ਸੀਲ ਜਨ ਜਾਈ
ਸੁਖ ਸੁਗਹਿ ਲਹਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਭੇਟੇ । ਅਬ ਗ੍ਰਹ ਭੀਨ ਤਾਹਿ ਸਮੇਟੇ

ਸੋ: ॥ਦਧਿ ਬਲ ਬਾਲਕੁਮਾਰ ਮਿਲੇ ਪਰਸਪਰ ਹਰਖਿ ਜਿਹ
ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਆਇ ਬਿਨੁ ਜਾਰ ਨਾਇ ਸਬਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਗਹੇ॥ ੨੬

ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮਰ ਕਰਨ ਬਨਚਾਰੀ । ਚਲੇ ਕਹਤ ਜਯ ਲਖਣ ਖਰਾਰੀ

ਤਿਹਾਂ ਨਰਾਂਤਕ ਪ੍ਰਾਤ ਪ੍ਰਬੋਧਾ। ਰਥ ਚੜ੍ਹ ਚਲਿਓ ਭ੍ਰਜੋਕਰ ਜੋਧਾ॥
ਨਿਸਿਚਰ ਹਠੀ ਸੁਭਟ ਸੰਗ ਤਾਂਕੇ। ਆਯੁਧ ਅਖਿਲ ਭਯਾਨਕ ਜਾਂਕੇ।
ਆਹਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰ ਠਾਢੇ। ਅਮਿਤ ਮੇਘ ਸਮ ਅਤਿ ਰਿਸ ਬਾਢੇ।
ਕਰਿ ਮਾਯਾ ਤੇਹਿ ਗਾਤ ਛਿਪਾਵਾ। ਭੁਜਉ ਪ੍ਰਗਟ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਢਿਗ ਆਵਾ।
ਦਧਿਬਲਿ ਲਖਿ ਪਾਸ ਖਾ ਚਲਿ ਆਯੋ। ਭੁਜਾ ਪਸਾਰਿ ਹਠਕਿ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
ਨਰਾਂਤਕਹ ਦੀਖ ਗੁਰ ਭ੍ਰਾਈ। ਮੁਦਿਤ ਮਿਲੇ ਉਠ ਉਭਯ ਅਘਾਈ।
ਭੇਂਟਿ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਬੂਝਿ ਕੁਸਲਾਤਾ। ਨਿਜ ਨਿਜ ਦਸਾ ਕੀਨ ਬਿਰਖਯਾਤਾ।

ਦੋ: ॥ਹਰਿ ਪਤਿ ਪੂਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਤਿ ਸੁਨਾਤਿ ਹਿ ਮੁਖ ਬਿਰ ਬਾਤ
ਸਕਲ ਬੂਝ ਆਦਰ ਨਿਮਤ੍ਰ ਕਹ ਸੁਨਹੁ ਪੀਲ ਪਤਿ ਬਾਤਾ॥ ੭੮

ਬੰਸ ਸੁਭਾਵ ਸਤਜ ਕਹਿ ਕਹ ਤੋਹੀ। ਫਲ ਪਿਤੁ ਪਖ ਦਿਖ ਬੋਲਿਨ ਲਾਹੀ।
ਸਮਝਹੁ ਤਾਤ ਬਿਚਾਰਿ ਨਿਦਾਨਾ। ਕਿਹੇ ਅਨੀਤਿ ਨ ਜਗ ਕਲਿਆਨਾ।
ਪਿਤੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ। ਰਾਮ ਵਿਰੋਧ ਕਰਹੁ ਸੁਜ ਨਾਹੀ।
ਤੁਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤਾਂ ਮਤਿ ਭ੍ਰਮ ਕੈਸੇ। ਭੂਪ ਧਜਤ ਵਿਕ ਬਾਟ ਅਨੈਸੇ।
ਤੁਮਹੁ ਕੀਨ ਬਿਨ ਚਾਰ ਲਰਾਈ। ਜਾਨਿਓ ਭਾਲੂ ਕੀਸ ਬਲ ਭਾਈ।
ਤਜਿ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਸੰਭ੍ਰਮ ਅਗਯਾਨਾ। ਕਰਹੁ ਪਾਹਿ ਰਛ੍ਯ ਬਰ ਭਗਵਾਨਾ।
ਸਫਲ ਕਰਹੁ ਭਵ ਪ੍ਰਭ ਪਦ ਪਰਸੀ। ਕਹੌ ਅਜਸ ਤੋਹਿ ਸਮ ਦਰਸੀ।
ਮਾਨਹੁ ਸੀਖ ਮੋਰਿ ਸੁਖਕਾਰੀ। ਪ੍ਰਣਤ ਪਾਲ ਰਘੁਬੀਰ ਖਰਾਰੀ।

ਦੋ: ॥ਸਾਰੰਗੀ ਸਰ ਤਰਨਿ ਸਮ ਦਸ ਮੁਖ ਬਪੁ ਖਗ ਲੇਖ॥
॥ਜਰਤ ਰਾਖੁ ਜਹਿ ਸਮਾਜ ਤੁਰ ਕਰਿ ਬਿਗਸਾਨ ਵਿਸੇਖ॥ ੭੯

ਸੁਨਤ ਵਚਨ ਗੁਰ ਭ੍ਰਾਤਾ ਕੇਰਾ। ਨਰਾਂਤਕ ਭਾ ਕ੍ਰੋਧ ਘਨੇਰਾ॥
ਕਹਨ ਲਾਗ ਖਲ ਤਾਹਿ ਕੁਭਾਂਤੀ। ਸਹਜ ਸਭੀਤ ਕੀਸ ਦਿਨ ਰਾਤੀ।
ਬਾਲਹਿ ਹਤੇ ਜ ਬਨ ਤਪ ਧਾਰੀ। ਤਾ ਅੰਗਦ ਤਿਨ ਆਗਯਾਕਾਰੀ।
ਦਧਿ ਬਲ ਜਾ ਬਾਨਰ ਕੁਲ ਰੀਤੀ। ਹਮਰੇ ਕਹਹਿ ਨ ਅਰਿ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤੀ।
ਜਾ ਕਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਮੁਖ ਸੋ ਧਾਵਾ। ਚਪਿ ਬਲ ਭੂਮ ਲਪੇਟ ਟਿਕਾਵਾ।
ਨਰਾਂਤਕ ਕਹੇ ਸਠ ਬਾਨਰ। ਤਵ ਤਨ ਨਹੀ ਮੋਰ ਡਰ ਕਾਵਨ।

ਭਾਗਹੁ ਮੂਢ ਸਮਾਇ ਗੁਰ ਭਾਈ ਕਹਿ ਅਸਿ ਪੇਲ ਚਲਾ ਕਰਿ ਲਈ
ਤਬ ਸੁਕੰਠ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤ ਭੁਜਾਊ ਸਪਦ ਕੂਦ ਆਗੇ ਭਾਹਿ ਲਗਾਊ

ਦੋ: ॥ਸ੍ਰਾਂਤਕ ਦਧਿ ਬਲ ਭਿਰੇ ਨਿਰਖ ਭਾਲੂ ਅਰੂ ਕੀਸ॥
॥ਫਿਰੇ ਕਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ਨਿਸਿ ਚਰਨ ਕਹਿ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ॥ ੮੦

॥ਛੰਦ॥

ਦਧਿਪ੍ਰ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਿਨ ਰਾਰਿ ਬਹੁ ਮਰਦਿ ਕਰੇ ਜਿਕ ਭਾ ਪਹਾਰਿ
ਤਬ ਭਿਰ ਬ੍ਰਿਹਬਾਬਲ ਦਾਸੀ ਜਿਤੇਕ ਕਪਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਬਚਨ ਏਕ
ਤਹ ਏਕਾਕੀ ਮਨੁਜਾਦ ਬੀਰ ਬਿਜ ਦੀਰ ਸੁਧ ਉਠ ਗਾਦ ਬੀਰ
ਦੋਊ ਲਰਤ ਲਸੈਂ ਛਬਿ ਏਕ ਭਾਂਤ ਗਿਰਿ ਕਜਲ ਕੰਚਨ ਉਭ ਜਗਾਤ
ਗੁਰ ਘਾਵ ਕਰਤ ਭੂਪਰ ਏਕ ਜਾਂਮ ਦੋਊ ਭਿਰੇ ਸਮਰ ਬਲ ਛਿਜ ਧਾਮ
ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਮ ਲਾਜ ਸੋਭਤ ਸੁਧ ਦਧਿ ਬਲ ਦੇਤ ਉਭਯ ਸਮਾਗਤ ਸੁਰੂਪ
ਬਹੁ ਖਟ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੂਤ ਸੁਪ੍ਰ ਰੀਤਿ ਸੁਧ ਮਾਨਿਓ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸੁਪ੍ਰੀਤਿ
ਲਿਖ ਮੁਝ ਇਕਾਕੀ ਅਲਕ ਤਾਤ ਕਹ ਬਾਲਿ ਮਨੁਜ ਅਤਿ ਹਰਖ ਬਾਤ

ਦੋ: ॥ਜਾਮਵੰਤ ਸਨ ਵਚਨ ਇਮਿ ਕਹਿਓ ਸੁਕੰਠ ਕੁਮਾਰ॥
॥ਗਹਹੁ ਤਾਤ ਦਧਿ ਬਲ ਕਬਹਿ ਦਨਜਹਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ॥ ੮੧

ਸਮਰ ਕਰਤ ਲਾਗੀ ਅਤਿ ਬਾਰਾ ਜਾਨ ਮਾਨਿ ਬੋਲਿ ਭਿਰਿ ਦੂਹ ਭੁਆਰਾ
ਖਿਣ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰ ਧੀਰ ਕਪੀਸ ਦਧਿ ਬਲ ਗੁਰ ਸਨ ਲਹਿ ਆਸੀਸ
ਸੋ ਅਦ੍ਰਿ ਸਰ ਅਬ ਆਨ ਤੁਲਾਨਾ ਏਕ ਪਲਕ ਮਹਿ ਮਰਿਹਿ ਅਜਾਨਾ
ਸੁਨਿ ਹਰੀਸ ਮਨ ਮਹਿ ਅਤਿ ਹਰਖੇ ਤਬਹੀ ਬਿਬੁਧ ਸੁਮਨ ਬਹੁ ਬਰਖੇ
ਦਧਿ ਬਲ ਧਨਜ ਭੁਜਾ ਬਲ ਤੇਰਾ ਰਣ ਕੌਤੂਹਲ ਕੀਨ ਨ ਥੋਰਾ॥
ਹਰਿ ਉਨ੍ਮਤ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਅਰਿ ਕੋਪਾ ਕਪਿਹਿ ਸਹਤ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਰੋਪਾ
ਜੋਜਨ ਅਯੁਤ ਅਸ ਨਭ ਜਾਈ ਦਧਿ ਬਲ ਸਿਮਰਿ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਘੁਰਾਈ
ਲਹਿ ਮਨੁਜਾਦ ਭੂਮਿ ਪਰ ਡਾਰਾ॥ ਕਰਿ ਚਿਕਾਰ ਤੇਹਿ ਮਰਤੀ ਬਾਰਾ॥

ਛੰ: ਮਰਤੀ ਸਮਯ ਅਤਿ ਸਬਦ ਕਰ ਦਸਮੁਖ ਤਨਯ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਹੀ॥
ਤਜਿ ਅਧਮ ਤਨ ਧਰਿ ਸੁਭਗ ਵਪੁ ਦ੍ਵਿਜਨਾਥ ਸੁਤਿ ਸੋ ਗਤਿ ਲਹੀ॥

ਜੇਹਿ ਹੇਤੁ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਜਪੁ ਤਪੁ ਮਖ ਕਿਯੋ॥
ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਕਰਣਾ ਸਿੰਧੁ ਸੋਂ ਫਲ ਸਹਜਹੀਂ ਦਨੁਜੈ ਦਿਯੋ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਖਿ ਤਾਸੁ ਗਤਿ ਬਿਬੁਧ ਗਨ ਅਭੁਜੇ ਭਜੇ ਖਗ ਰਾਇ
॥ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਵਰਖੈਂ ਪੁਹਪ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਨ ਚਿਤੁ ਲਾਇ॥

ਮਰਾ ਨਰਾਂਤਕ ਦਧਿਬਲ ਜਾਨੀ ॥ ਤੋਰਿ ਤਾਸ ਸਿਰ ਗਦਾ ਨਿਸਾਨੀ
ਭੇਤੂ ਤਾਸੁ ਗਨਿ ਲੰਕ ਸਿਧਾਰੀ॥ ਆਪੁ ਚਲੇ ਜਹਿ ਨਾਥ ਖਰਾਰੀ॥
ਨਿਸਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਭੂਤਿ ਬੇਤਾਲਾ॥ ਚਾਹਿ ਚਾਹਿ ਬਾਹਨ ਬੇਖ ਕਰਾਲਾ
ਜਾਇ ਸਮਰ ਮਹਿ ਸੁਖਦ ਸਮੇਤ ॥ ਫਿਰਿ ਦਰ ਅਘਾਇ ਗਏ ਜਨੁ ਨਿਕੇਤਾ
ਆਯੋ ਦਧਿਬਲ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਪਾਸਾ॥ ਦੇਖਿ ਤਰਕੁ ਉਠਿ ਰਮਾ ਨਿਵਾਸਾ
ਸਨੁਕਾਮ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਥ ਕਿਤ ਰੀਤੀ
ਬੈਠੇ ਲਖਣ ਲਲਨ ਮਹਿ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤੀ ॥ ਸਖਾ ਸਹਿਤ ਨਿਜ ਨਿਕਟ ਬੈਠਾਈ
ਹਨੁਮਾਨਾਦਿ ਸਰਵ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹੀਂ ॥ ਜਾਇ ਸਬ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਰਜਾਜਸੁ ਪਾਯ ਪੁਨਿ ਹੋਇ ਵਿਗਤ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨ॥ ਪੁ
॥ਤਬ ਦਧਿਬਲਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨ ਗਹਿ ਆਯੋ ਧਾਰਿ ਅਸੀਸ ॥ ੬੩

ਜਾਗੇ ਕੌਤਕੀ ਰਿਖਿ ਸੁਤਿ ਧੀਸਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁਕੇਤ ਕਹੋ ਜਗਦੀਸਾ
ਨਰਾਂਤਕ ਕਰ ਸੀਸ ਧਰਾਵਹੁ॥ ਜਤਨ ਸਮੇਤਨ ਸੇਤ ਚਲਾਵਹੁ॥
ਨਾਥ ਕਜਾਇ ਪਾਇ ਰੁਪ ਰਾਖੀ॥ ਅਧਿਪੂਰਬ ਸੋ ਸਿਰ ਜਤਨ ਕਰਾਈ
ਪੁਨਿ ਦਧਿਬਲ ਗਹਿ ਕੀਨ ਬੜਾਈ॥ ਸੀਯ ਪਤਿ ਸੀ ਸੁਖ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਾਈ
ਜਾਸ ਬਡਾਈ ਕਿਯ ਬਹੁ ਈਸਾ॥ ਸਖਹਿ ਨਰਾਂਤ ਸੋ ਕਰਾ ਧੀਸਾ
ਦਧਿਬਲ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਯੋ ਰੀ॥ ਸਹਬਲ ਨਾਮ ਸਾਧੁ ਭਯੋ ਦੀਸੈ ਰੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਰ ਲੋਚਨ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ਬੋਲਿਓ ਗਿਰਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਸ ਬੋਰੀ
ਜਗ ਦਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਸ ਖਾਨਾ ॥ ਸੋਹਤ ਕਰਤ ਦੀਨ ਮਨ ਮਾਨਾ

ਦੋ: ॥ਸ੍ਰੀਨਾਰਦ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਸ ਸਭ ਬੁਧਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਅਗਮਨ
॥ਦੀਨ ਰਵਨ ਭੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਕ ਸੁਜਸ ਬਖਾਨ॥ ੬੪

ਤਵ ਜਸ ਬਿਮਲ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਅਗਾਧਾ॥ ਕਹਤ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵ ਸੁਤਿ ਸੇਸਾ

ਸੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਿ ਸਕਹੁ ਨ ਕੈਸੇ। ਪਰਤ ਦ੍ਰਵਿਤ ਬਾਨ ਮਹਿ ਗੁਣ ਜੈਸੇ
ਅਸ ਕਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪਦ ਲਪਟਾਨੇ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਪਿ ਬਿਭੀਖਨ ਸਿਹਾਨੇ।
ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਮਨ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਾ ਦੀਨ ਦਿਆਲੁ ਬਹੁਰਿ ਸਨਮਾਨਾ
ਮਾਂਗੁ ਬਰੁ ਜੋ ਤੁਮ ਮਨ ਭਾਵਾ। ਸੁਨਿ ਚਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਿ ਬਿਜਸੁਨ ਸੁ
ਨਾਥ ਤੁਮਾਰ ਰੂਪ ਦ੍ਰਗ ਨਾਮਾ। ਕਰਹਿੰ ਨਿਰੰਤਰ ਮਮ ਉਰ ਧਾਮਾ।
ਹੁਇ ਸੁਹਿੰ ਪਦ ਪੰਕਜ ਮਧੁਪ ਜੈਸੇ। ਰਹੀਅਹਿ ਬਾਮ ਸੁਮ ਮਨ ਜੈਸੇ॥
ਏਵਮਸਤੁ ਤੁਮ ਕਹ ਬਰ ਦੇਊ। ਮਮ ਸਿੱਖਿਆ ਕਰਹੁ ਔਰ ਭੇਦੁ ਮਮ॥

ਸੋ: ॥ਕਰਿਹੁ ਕਲਪ ਭਰਿ ਰਾਜ ਕਰਹੁ ਤਾਤ ਤੁਮ ਸੁਮਿਰਿ ਮਨ॥
॥ਪੁਨਿ ਅਵਰ ਸਕਲ ਕਾਲ ਨਿਵਾਸ ਮਮ ਪਦ ਪਾਵਹਿਗਾ॥

ਜਹਿ ਕਲ ਸੁਭ ਸੰਤਤ ਰਹਈ। ਜੋਇ ਜੋਇ ਪੂਛੀ ਮਮ ਮਨ ਰਹਈ
ਭਿਆਰ ਮਕਰ ਜਹੌ ਸਦ ਰਾਊ॥ ਜਨ ਪਰ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਕਰਹੁ ਭੁਲਾਊ॥
ਸੋਹਿ ਸਿਜਰੂਪ ਤਮ ਮਮ ਜਾਨੈ ਤਾਤੇ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਬਖਾਨੈ॥
ਜਪਹਿੰ ਜੋ ਮਮ ਨਾਮ ਸਹਿਤ ਭਾਵ ਬਿਨ ਸਾਧਤ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਮਮ ਤਿਨ
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ਸਮ ਤਿਨ। ਮਹਿਮਾ ਤਾਸੁ ਕਹਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਾਰਦ
ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਬ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਜੋ ਸਹਜਹਿ ਆਵਤ ਤਿਨਹਿ ਭੁਲਾਏ
ਤਾਹਿ ਸੁਧ ਸਿਖ ਦੈ ਰਘੁਨਾਥਾ। ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ ਤਿਲਕ ਨਿਜ ਹਾਥਾ।
ਸਾਰੰਗੀ ਰੂਪ ਸਬਹੀ ਪਾਵਾ। ਅੰਗਦਾਦਿ ਤਾਕਹਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਨਿ ਲਛਮਨ ਕਹ ਰਾਜ ਦੇਹ ਪ੍ਰਭੁ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸਿਰ ਨਾਇਓ।
॥ਦੇਖਿ ਸਕਲ ਪਠਾਏ ਭੂਸ਼ਿਤ ਤਨ ਸਮਾਜੁ ਨਿਬਾਸ ਸਭ ਭਾਏ॥ ੯੨

ਤਨ ਮਨ ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੇ। ਦੇਖਿ ਸਕਲ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੋਭਾਗੇ
ਸੇਨ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਨਗਨ ਰਾਜਤ ਦੇਖਿ ਬਿਭੀਖਨ ਚਿਤ ਚਾਹਨ
ਜਾਤ ਦੂਰ ਕੀ ਬਿਭੀਖਨ ਪੁਕਾਰਾ ਪੁਸ਼ਪਕ ਮਾਨ ਸੁ ਕਰਿ ਕਰਤ ਅਪਾਰ
ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਸ਼ਤ ਦਰ ਦਿਨ ਸੁਪਕਾਰੇ ਅਦਿਤ ਸੁਨਿ ਜਿਨ ਰੋਤ ਸਿਧਾਰੇ।
ਉਤਰਹਿ ਜਾਹ ਬੈਠੇ ਦਸ ਭਾਲਾ। ਜਿਨ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਸੈ ਪਥ ਸਾਲਾ
ਦੇਖਿ ਬਿਕਲ ਅਧਿ ਤ੍ਰਿਨ ਧਾਵਾ। ਪਹਿ ਬਾਂਨਰ ਤੋਹਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵ

।ਨਾਰਾਂਤਕ ਕਰਿ ਖਲ ਘਨਾ। ।ਮਹਾਂ ਖਤ੍ਰਾਰ ਲੀਓ ਗਹਿ ਹੇਰਾ
ਸਭ ਭਜਾਜਾ ਆਪਤੋ ਨਿਸਚਰੀ ।ਸੈਨ ਸਮਾਜ ਦਿਖਾਵਹਿ ਭੁਰੀ।

ਦੋ: ।ਦਿਵੰਤੂ ਮਤ੍ਰੀ ਆਦਿਕ ਸਕਲ ਨਾਰਾਂਤਕ ਕੀ ਨਾਰਿ।
।ਕ੍ਰਮਾਕੁਲ ਮਹਿ ਲੈਦਲੀ ਪਹੀ ਨਿਜ ਤਨ ਦਸਾ ਵਿਸਾਰਿ ੮੬

ਕਰਿ ਬਿਲਾਪ ਸਿਮਿ ਨਿਬੁਰ ਨਾਰੀ ।ਸੈਨ ਜਾਤ ਕਹਿ ਸੁਨ ਨਭ ਚਾਰੀ।
ਸੋਕ ਜਲਧਿ ਲਿਖ਼ਾ ਮਾਪਤ ਕਹੀ ਭਈ ਸਕਲ ਨਿਸਿਚਰ ਕੀ ਅਰਧੀ
ਸੁਭਤ ਜਾਨਿ ਨ ਕਰਹੁ ਨਿਵਾਹਾ ।ਕਹਤ ਮੰਦੋਦਰ ਤਬ ਸਭ ਪਾਹਾ
ਦਿਵੰਤੂ ਮਤੀ ਕਰ ਗਹਿ ਬੈਠਾਈ ।ਨਗਰ ਸੁਤਾਂਕੈ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ।
ਸੁਨਤ ਸੁਨਨ ਨਾਰੀ ਸੁਭ ਕਰਨੀ ।ਧਰ ਧੀਰ ਨਾਰਾਂਤਕ ਘਰਨੀ
ਸਖਨ ਬੁਲਾਇ ਸਾਜੁ ਘਰਾ ਸਜੀ ।ਚਲਿ ਧਨ ਧਾਮ ਸੁਨਿ ਅਨੁਰਾਗੀ
ਆਤ ਕਹੂ ਸੋ ਸਕਨ ਉਤਾਉਲ ।ਮਿਲਹਿ ਜਾਇ ਜਿਹ ਪਦ ਨਿਜ ਉਲ
ਸੁਨ ਸੁਤ ਬਹੂ ਨ ਆਨ ਉਪਾਉ ।ਜਾਉ ਜਹਾਂ ਰਜਤ ਰਘੁਰਾਉ।

ਦੋ: ।ਜੋਹਿ ਬਿਧਿ ਗਈ ਸੁਲੋਚਨ ਤੇਹਿ ਜਾਹ ਤੁਮ ਤੈ ਭਾਗ।
।ਨਿਰਖਹੁ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਕਮਲ ਲਾਵਹੁ ਪਤਿ ਸਿਰ ਮਾਗਿ ੮੭

ਸਾਸੁ ਬਚਨ ਸੁਨ ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਭਾਤਾ ।ਉਠਿ ਨਿਸਚਰ ਤਿਅ ਪੁਲਕਤ ਗਾਤ
ਸਾਜ ਤੂਪ ਸਜਾਯਾਨ ਮੰਗਾਈ। ।ਨਿਜ ਕਰ ਗਹਿ ਪਦ ਰੇਹ ਚਢ਼ਾਈ।
ਭਈ ਅਨੇਕਿ ਜਾਨ ਚਢਿ ਜਬਹੀਂ ।ਭਾਸੁ ਸਕਤ ਇਕ ਆਈ ਤਬਹੀ
ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਅਸ ਤਾਸੂ। ।ਗੁਣ ਗੀਰ ਸੁਭਗ ਬਸੈਤ ਨ ਜਾਸੂ
ਸੋ ਕਰ ਬਿਨਤਾ ਚਢੀ ਤੇਹਿ ਸੰਗਾ ।ਚਲਿ ਪਯਾਨ ਰੰਗੀ ਸਭ ਰੰਗਾ।
ਰਥ ਅਨੇਕ ਆਛਤ ਕਪਿ ਦੇਖਾ। ।ਬਾਨਰ ਭੂਰਪੈ ਧ੍ਰਿਗ ਵਿਸੇਖਾ।
ਆਵਤ ਜਾਨ ਸਕਲ ਕਪਿ ਕੋਊ ।ਨਲ ਅਰੁ ਨੀਲ ਸੁਭਟ ਦਲ ਦੋਊ
ਆਗੇ ਚਲਸਪਦਿ ਤਬ ਆਗੇ ।ਭੁਜਬਲ ਨਾਰਿ ਤਨ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੇ।

ਦੋ: ।ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਦੋਉ ਫਿਰ ਆਗੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸਾ।
।ਕੀਨ ਦੰਡ ਪਦ ਉਤਰ ਕਹਾ ਸੁਨਿਕੇ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸਾ। ੮੮

।ਨਾਰਾਂਤਕ ਕੀ ਦੋਉ ਨਾਰੀ। ।ਆਵਤ ਸਾਜ ਸੁਭਗ ਘਨ ਹਾਰੀ।

ਸੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਖ ਸਰਨੀ
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਬਹੁਰ ਸੈ ਧਾਈ
ਪ੍ਰਿਯਾ ਮਤੀ ਪਟ ਰੇਖਾ ਭੂਲੋ।
ਕਹਹੁ ਜਾਇ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੁਨਾਈ
ਤਸ ਅਵਧ ਕਹਿ ਦਿਨ ਦੈ ਤੇ ਹੀ
ਨਾਰਿ ਦਿਨ ਜਸ ਨ ਕਹਿ ਦੈ ਬ੍ਰਿਜੇ
ਬਿਨਤੀ ਲਾਗਿ ਜਾਇ ਨ ਬਰਨੀ

ਉਤਰੀ ਤਿਕ ਦਿਤ ਸਬ ਸਜਨੀ
ਸਕਲ ਬਿਮਾਨ ਰਾਮ ਪੁਰ ਦਿਕ ਜਉ
ਬਿਨਯ ਹਮਾਰਿ ਕਹਿਅਸ ਸੁਨੋ
ਕਿਹ ਕਰਹੁ ਹਮ ਬਰਨਸ ਨ ਪਾਈ।
ਸੁਨਿ ਨਾਥ ਸਨ ਕਹ ਦੇ ਜੈ ਤੇ ਹੀ।
ਨੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ਰਾਮ ਧਾਰ ਚਲੇ।
ਸੁਨਿ ਬਿਧੀਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਨ ਕੈ ਕਰਨੀ

ਦੋ: ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਲਨ ਰਘੁਨਾਥ ਸਿਉ ਕਰਤ ਸਤਿ ਸੁਖ ਦੇਵ।
ਤਾਂ ਕਹੁ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਨ ਖਗੇਸ ਸੋ ਭੇਵ। ੧ ॥੮੯॥

ਪ੍ਰੇਮ ਪਰੀਖ੍ਯਾ ਹਿਤ ਰਘੁਨਾਥ
ਨਾਥ ਸਖਾ ਸਬ ਬਹੁਰ ਸੁਭਾਈ
ਕਹਹੁ ਕਪਿ ਸੁਨਹੁ ਨਰਾਂਤਕ ਨਾਰੀ
ਤੁਮ ਕਹ ਜਾਹੁ ਬਦਨ ਸਮਝਾਨੀ
ਨਾਮ ਅਬ ਲਾ ਦਰਸਨ ਹਿਤ ਆਈ
ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਦਿਨ ਜੈ ਦੈ ਕੀਨੀ
ਆਦਤ ਨਿਕਟ ਜਾਨਿ ਬਿਧ ਕਰਨੀ
ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਥ ਤਿਨਿ ਦਰਸਨ ਦੇਹੀ

ਚਿਤਵਤ ਅਤਿ ਆਸਰ ਸੁਖ ਦਾਤਾ
ਪੁਨਿ ਨਾਨਾ ਨਾਰਿ ਨ ਪਾਸ ਪਰਈ
ਦਰਸਨ ਭ੍ਰਮਤਿ ਨ ਦੇਤ ਖਰਾਰੀ।
ਸਿਖੀ ਸੋ ਤਿਯ ਰਚਨ ਸਜਾਨੀ
ਨਯਨ ਸਕਲ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨ ਭਾਈ
ਜਿਸ ਨ ਕਹ ਕੀਨ ਧੂੰਜਾਰੀ।
ਜਦਪਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਹੈ ਸਭ ਬਰਨੀ
ਜਾਇ ਨਿਕਟ ਬਿਨਤੀ ਕੀ ਦੇਹੀ

ਦੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਸੀਤਾ ਭ੍ਰਾਤਿ ਜਗਾਤ ਪਤਿ ਸੁਰ ਨਰ ਪਤਿ ਸਭਨਾਥ।
ਦੇਹਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਜ ਤਨ ਦੀਨ ਸੀਸ ਸੁਤਿ ਸਾਥ। ॥੯੦॥

ਬਿਲੇ ਰਾਮ ਨ ਸੈ ਤ੍ਰਿਯ ਬੇਨੀ।
ਨਾਥ ਸਤ ਜਗ ਨੀਤਿ ਬਖਾਨੇ
ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਤ ਸਬ ਦਿਨ ਧੀਰ ਜੇਤੀ
ਸਮ ਦਰਸੀ ਬਹੁ ਦੈਸਨ ਸੁਆਮੀ।
ਆਰਤ ਦੇਖ ਬਿਲੋਕਨ ਕੀਜੈ
ਨਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਨਿ ਸੋ ਕਹਹੀ

ਬਿਮਲ ਜਾਨਤ ਪਤਿ ਪਦ ਸੁਖ ਨੈਨੀ
ਪੂਰਬ ਕਨ ਧਰ ਤਿਮ ਸੁਖ ਨਿਗਮ ਨੇ
ਜਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਦਰਸ ਪਦ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ
ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ।
ਕਿਹ ਕਰ ਦੋਰ ਦਰਸਨ ਦੀਜੈ।
ਤਿਹ ਦਾਸ ਆਸ ਪੂਰਿ ਕਰਤ ਆਸੀ

ਗੀਤਮ ਧਾਮ ਧਾਮ ਭੂਮ ਭਾਰੀ। ਅਧਮ ਜਾਤਿ ਤਿਲਕੀ ਨਿਸਤਾਰੀ
ਸੁਨਿ ਮਮ [illegible] ਪੁਰੀ [illegible]। ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ [illegible]

ਦੋ: [illegible] ਅਮਿਤ [illegible]।
[illegible] ॥ ੪੧

[illegible] ਨ [illegible] ਦੇਹੀ। [illegible] ਪ੍ਰੇਮ [illegible]
[illegible] ਨਾਰੰਤਰ [illegible] • [illegible]
[illegible] ਪ੍ਰਭੁ [illegible] ਪਰਮ [illegible]
[illegible] ਭੂਮ [illegible]। [illegible] ਅੰਤਰ [illegible]
[illegible] ਪ੍ਰਭੁ [illegible] • [illegible] ਨਾਮ [illegible]
[illegible] ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਮ [illegible] [illegible] ਨਾਮ [illegible]
[illegible] ਨਾਰ [illegible] [illegible]
[illegible] ਸਭ [illegible] [illegible] ਪ੍ਰੇਮ [illegible]

ਦੋ: [illegible] ਨ੍ਰਿਪ [illegible]।
[illegible] ਨਾਥ [illegible]। ੪੨

[illegible] [illegible] ਦੀਨ ਦਯਾਲ [illegible]
[illegible] ਦੀਨ [illegible] [illegible] ਪ੍ਰਭੁ [illegible]
[illegible] ਕਾਮ [illegible] • [illegible] ਬਚਨ [illegible]
[illegible] ਪਰਮ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ਮਨ [illegible]।
[illegible] ਲੋਚਨ [illegible] [illegible]।
[illegible] [illegible]
[illegible] ਭਈ [illegible] [illegible] ਨਾਮ [illegible]

ਛੰ: ਜੈ ਦੀਨ [illegible] ਸ੍ਰੀ [illegible]।
ਜੈ [illegible] ਪਾਵਨ ਨਾਮ [illegible]।
[illegible]।

ਜਹਿ ਮਿਲੈਂ ਪਤਿ ਕਹ ਜਾਇ ਬਿਨ ਸੁਖ ਬਹੁ ਰੈ ਤਪ ਜਸ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ

ਸੋ: ॥ਜਾ ਕਹਿ ਖਿਦ ਕੁਮਾਰ ਸਹਿਤ ਸੀਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪਰੀ॥
ਤਿਨ੍ਹੈਂ ਉਠਾਇ ਖਰਾਰਿ ਸਗ ਜੁਤਾ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤ ਮਾਨਿ॥ ੯੧

ਧੀਰ ਤੁਮ ਜਾਨਿ ਅਬ ਭਰਤੂ　ਜਿਸ ਪਤਿ ਲਿਹੁ ਭਵਨ ਸੁਖ ਕਰਹੁ॥
[illegible] ਦੇਵ ਹਮ ਕਹਁ ਜਾ ਲੀਕਾ　ਹਮਹੂੰ ਕਰਤ ਅਵ ਭਾਵਤ ਜੀਕਾ
[illegible] ਜਾ ਸਹਿਤ ਗਿਰਿਜਾ ਬਿਰਾਗੀ॥　ਨਾਦ ਕੁਮਾਰ ਵਰਸ ਅਨੁਰਾਗੀ॥
ਨਾਰਦਾਦਿ ਸਨਕਾਦਿਕ ਜੇਤੇ॥　ਜਪ ਤਪ ਕਰਹਿ ਬਿਬਧਿ ਬ੍ਰਿਤ ਤੇਤੇ
ਤਿਉ ਨ ਕਬਹੂੰ ਹਮਾਰੀ ਨਾਈ॥　ਦੇਖਹਿ ਪਦ ਜਲ ਜਾਤ ਅੰਘਾਈ
ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਲਵ ਲੇਸ ਪ੍ਰਮਾਨਾ　ਜਿਨ ਕੇ ਸਬ ਸੁਖ ਨਾਹਿ ਸਮਾਨਾ
[illegible]　ਬਿਨ ਜਤਨ ਹਮਾਰੇ ਗਏ ਹੋ ਗਰ ਸਾਈ
ਹੁ ਬੈਰ ਸਿਰ ਜਪਹਿ ਅੰਗਾਈ॥　ਦਯਾ ਸੀਲ ਸਾਗਰ ਰਘੁਰਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਅਨੰਤਰ ਕਰ ਸੀਸ ਭਬੁ ਦੀਨ ਮੰਗਾਇ ਕਮੰਡਲ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇ ਸੁਖ ਸਿਰ ਅਨੁਦਿਤ ਹੋਇ ਬੋਲੀ [illegible]॥

ਨ ਬ੍ਰਿਨ ਜਤਨ ਹਮ ਅਵਰੋ ਕਰਹੀਂ॥　ਦਾਹ ਬਿਨਾ ਹਮ [illegible] ਜਰਹੀ
ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਾ　ਹਨੁਮਤ ਅੰਗਦਾਦਿ ਭੁਟ ਲੇਨਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸਖਾ ਲੈ ਕਹ ਪਾਵਹੂ॥　ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਭਾਰ ਬਹੁ ਲਾਵਹੂ॥
ਭਾਇ ਭਾਮਾ ਅਰੁ ਸਾਸਨ ਧਾਏ॥　ਲਿਕਾ ਕਾਹੂ ਕਹ ਗਹ ਸਭੂ ਪਾਸੀ॥
ਨ ਸੋਧਿ ਚੰਦਨ ਬਹੁ ਭਾਰਾ॥　ਲਾਏ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਨਾਥ ਉਦਾਰਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਬੀਰਨ ਨਹੁ ਲੀਕੇ ਸਾ॥　ਤਾਤ ਜਹੋ ਖਰ ਹਿਤ ਉਪਦੇਸਾ॥
ਦੋਵਾ ਮਤੀ ਜਹ ਚਾਹਤ ਨਾਹੂ॥　ਦਾਹ ਭਾਵ ਸੰਗ ਤੁਮ ਗਹੋ ਨਾਹੂ॥
ਦਸ ਕੰਧਰ ਕਰ ਬੈਰ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥　ਚਿਤਾ ਚਾਰ ਸੁਹਿ ਦੇਹੁ ਬਨਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਪ੍ਰਭੁ ਵਰ ਆਗਜ ਧਾਰਿ ਸਿਰ ਉਠੇ ਦਸਸਾਨ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਅਗੁਤ ਭਾਰ ਚੰਦਨ ਅਗਰ ਤੋਹ ਸੰਗ ਚਲੇ ਲਵਾਇ॥ ੯੪

ਜਹਾਂ ਜਰੀ ਮਧੂਵਾ ਜਿਤ ਨਾਰੀ॥　ਤੇਹੀ ਠਾਹਰ ਚਿਤਾ ਸੰਵਾਰੀ॥
ਇਹਕੰ ਅਸਾਰ ਸੈਤ ਸੁਨ ਨਾਰੀ॥　ਬਿਧੂ ਮਤੀ ਮਨੁ ਭਾਵ ਪਿਆਰੀ॥

ਮੁਰਛਤ ਪਰੀ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਬਿਰਲੀ ਸੁਨਤ ਗਾਤਿ ਦੁਖ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥
ਚਲੀ ਚਤੁਰਦਸ ਨਿਸਿਚਰ ਕੈਸੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਸਾ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਣ ਜੈਸੇ ॥
ਹਾ ਹਾ ਬਿੰਦਮਤੀ ਪਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਗਈ ਤੁਵ ਨਾਮ ਹਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥
ਪਹੁੰਚੀ ਮਾਹ ਬਿਲਾਪ ਕਰੰਤ ਸੋਊ ॥ ਰਾਖੀ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਲੋਕਤ ਦੋਊ ॥
ਖਿੰਡ ਸ ਨਿਸਿਚਰ ਭੁਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਪਤਿ ਪਦ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥
ਸਕਲ ਅਨਾਇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਨਦਾਈ ॥ ਸਿਮਰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਮ ਗਤਿ ਦਾਈ ॥

ਦੋ: ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਦਸ ਕੰਧਰ ਜਾਗਿਓ ਸਠ ਸੁਨਿਓ ਸੁਦਨ ਸਬ ਹੇਤੁ ॥
॥ ਸੰਗ ਮੰਦੋਦਰ ਆਦਿ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਗਵਨ ਨਾਲੈ ਖਗ ਕੇਤੁ ॥

ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਕੀਨ ਸੁਨ ਕਾਨਾ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤਿਨ ਅਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥
ਆਵਤ ਪ੍ਰਭ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਕੇਊ ਧੀਰਾ ॥ ਹਮ ਕਹ ਠਾਂਢ ਕਰਤ ਜਗ ਤੀਰਾ ॥
ਕੀਨ ਅਭੂਤ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਏ ॥
ਤਬ ਉਤਰਹਿ ਦਸ ਕੰਧਰ ਜਾਤਾ ॥ ਕੀਸ ਏਕ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਤ੍ਰਾਤਾ ॥
ਪ੍ਰਭ ਕਹ ਕੁਮੁਦ ਤੁਰਤ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ॥ ਬੇਗਿ ਬਿਭੀਖਣ ਕਹ ਲੈ ਆਵਹੁ ॥
ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਜਹ ਸਿਰ ਧਰਿ ਧਾਏ ॥ ਸਪਦ ਵਿਭੀਖਣ ਪਹਿ ਸੋ ਆਏ ॥
ਤਾਤ ਤੁਮਹਿ ਰਘੁਰਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਸੁਨਤ ਲੰਕ ਪਤਿ ਆਤੁਰ ਆਵਾ ॥
ਰਿਪੁ ਦੇਖਿ ਨ ਕਛ ਸਮੁਝਾਵਾ ॥ ਕੁਮੁਦ ਸਹਿਤ ਰਘੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਵਾ ॥

ਦੋ: ॥ ਮੋਹ ਨਿਸਾ ਤੁਹ ਤਰਹਿ ਰਵਿ ਤਿਨ ਚਰਣਨ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥
॥ ਭ੍ਰਾਮਵੰਤ ਰਾਵਣ ਅਨੁਜ ਬੈਠਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ॥

ਦਸ ਮੁਖ ਬਿਲਪਤ ਸਹਿਤ ਕਾਤਰ ॥ ਬਿੰਦਮਤੀ ਚਿਤ੍ਰਰੇਖਾ ਜਾਹਾ ॥
ਦੇਖਤ ਮਾਤ ਬਿਲਖਾ ਬਿਸਪਾਰੀ ॥ ਕਰਣਾ ਕਰਤ ਨਿਸਾਚਰਿ ਸਾਰੀ ॥
ਜਾਸੁ ਸੁਰ ਕਹਿ ਦੇਖ ਦੁਖ ਭੀ ॥ ਜਾਨ ਨਵੀਨ ਨਵਾਂਤਕ ਨਾਰੀ ॥
ਕਹਿ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਸਖਨ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਸਹਿਤ ਸਮੇਤ ਚਿਤਾ ਪਰ ਆਈ ॥
ਜਦ ਕੈਲਾਸ ਬੈਠੀ ਸਬ ਤੈਸੇ ॥ ਪਤਿ ਗ੍ਰਹ ਰਹਤ ਰਹੀ ਨਿਤ ਜੈਸੇ ॥
ਅਗਨਿ ਕੀਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ਅਤਿ ਧਾਈ ॥ ਪਹੁਚੀ ਸੁਰਪੁਰ ਸਬ ਤਿਯ ਜਾਈ ॥
ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨਕੀ ਸੁਰ ਬਦਨੀ ॥ ਤਿਨਹਿ ਸਰਾਹਿ ਭਵਨ ਨਿਜ ਗਵਨੀ ॥

॥ਰਾਵਨ ਸਹਿਤ ਸੁਭਟ ਨਿਜ ਬੋਹਾ ॥ਗਯਿ ਰਿਤੇ ਜਾ ਸਤ ਸੰਦੇਹਾ॥

ਛੰ
॥ਸੰਦੇਹ ਸਾਸਤ ਛਾਡਿ ਰਾਵਨ ਸਹਿਤ ਦਾਰਨ ਰਹਿ ਗਯੋ॥ ੧॥
॥ਦਸਿ ਮਸਜ ਸੁਤ ਇਕ ਨਿਸਿਚਰਿ ਨਕਗਹਿ ਬਲ ਬਾਨ ਮੁਖ ਭਰੋ ਭਯੋ
॥ਦਸ ਨਾਥ ਗਾਤਿ ਦੇਖਤ ਬਿਪੁਲ ਖਿਲਜੋਂ ਨਿਸਾਚਰ ਨਿਸਿਚਰੀ
॥ਸੀਤਾ ਸੋਕ ਬਿਲਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਕਰਤ ਲੰਕਾ ਮਹਿ ਪਰੀ॥ ੨॥

ਦੋ:
॥ਰਾਮ ਬਿਰੋਧ ਪਹਿ ਜਸ ਉਚਿਤ ਤਾ ਦਿਨ ਪਹੁਚਾਯਾਏ॥
॥ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ਲੰਕ ਗਢ ਉਤਰੀ ਬਿਪਤਿ ਬਜਾਇ॥

॥ਇਹਾਂ ਦੇਵ ਦੇਵ ਸਜਸੁ ਜਾਨਾ॥ ॥ਵਰ ਆਸਨ ਸੋਭਤ ਭਵ ਦਾਨਾ॥
॥ਜਥਾ ਜੋਗ ਬੈਠੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸਾਖਾ ॥ਸਬ ਕੀਨੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਅਭਿਲਾਖਾ
॥ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰੇ ਹਰਖ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ॥ਉਠਿ ਪਾਨਿ ਹੇਰਤ ਸਭ ਤਾਮਸ ਭਜਨ
॥ਤਿਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤਿ ਲਖਿ ਦੀਨ ਆਸਾ ॥ਸਿਵ ਜਸ ਗਾਵਹੁ ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ
॥ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਮ ਪਾਵਾ ॥ਗਾਵਹਿ ਕਿੰਨਰ ਬਿਕਲ ਕੰਠ ਜਾਈ
॥ਨਰ ਸੁਰ ਭੂਰਿ ਸਿੰਗ ਕਰਤ ਤਾਰੀ॥ ॥ਆਨ ਪਾਂਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬਨਚਾਰੀ
॥ਗਾਵਹੁ ਤੰਤੁ ਬੇਨ ਮੰਜੀਰਾ॥ ॥ਸੰਖ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਾਦ ਗੰਭੀਰਾ॥
॥ਨਿਤ ਕਰ ਕੀਸ ਸੁਭਾਵ ਦਿਖਾਵਤ ॥ਸਿਵ ਸਹਿਤ ਸਿਵ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ

ਛੰ:
॥ਸਿਵ ਸਿਵਾ ਕੀਰਤਿ ਬਿਮਲ ਗਾਵਤ ਭਾਲ ਬਾਨਰ ਸੁਖ ਭਰੇ॥
॥ਅਨਿਲ ਨਾਥ ਪ੍ਰਭੁ ਤਨ ਪਾਇ ਹਰਖਿ ਰਿਖਤ ਸਕਲ ਚਿਤ ਮਦ ਧਰੇ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਿ ਕੌਤੁਕ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਸਪਟ ਬਖਾਨਤ ਸੀ ਮੁਖ ਮਾ
॥ਤੁਲਸੀ ਪਰੀ ਜੇਹਿ ਧਮਾਲ ਜੋ ਜਨ ਪਾਇਹੈਂ ਨਿਤ ਜਸ ਸੁਖ ਮਾ

ਸੋ:
॥ਭਾਤ ਰਜਨੀ ਸੁਰਾ ਜਾਮ ਤਬ ਚੀਨਹ ਬਰਨ ਕਹਾਨਾ॥
॥ਕਰਿ ਪੂਰਨ ਸੇਨ ਕਾਮ ਸ[illegible] ਬਿਭੀਖਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਖਾਨਾ॥

॥ਬੈਠੇ ਨਿਜ ਨਿਜ ਥਲ ਰਨ ਧੀਰਾ ॥ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਜਗਤ ਰਘੁਬੀਰਾ
॥ਸੁਖਮਾ ਸੀਵ ਸੇਨ ਭੂਤ ਰਾਜੇ॥ ॥ਜਲ ਗਨ [illegible] ਸਮਾਜੇ
॥ਤੇ ਮਾ ਚਰਿਤ ਜਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥ਨਾਥ ਬੁਧਿ ਨ ਮੇਂ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਵਾ॥
॥ਸੁਪਰ ਚਰਿਤ ਗਿਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥ਸੁਨਹੁ ਕਹਤ ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਹਾਰੀ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਮਾਜ ਜਿਨਿ ਸਿਖਾਵਨ ਲਾਗਾ ॥ ਜਿਉ ਤਿਉ ਸਚਿਵ ਸਿਖਾਵਨ ਲਾਗਾ ॥
ਤਿਨ ਸਿਖ ਦੇਨ ਕਹਿ ਭੂਪ ਬੰਕੇ ॥ ਸੁਨੇ ਨ ਕਛੁ ਮਨ ਮਾਨੇ ਤਾਕੇ ॥੧॥
ਕਹਿ ਮਨ ਐਸੇ ਕਛੁ ਨ ਸਖੀ ॥ ਐਸੇ ਸਕਹਿ ਜੁਧ ਮਿਤ੍ਰ ਬਸੀ ॥
ਸੁਨਿ ਕਹਿ ਹੈ ਕਲਮਾਨਾ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਸਭ ਅਭਿਮਾਨਾ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਸੁਨਤ ਤੇਹਿ ਕਛੁ ਸ੍ਰਮ ਨ ॥ ਕਾਲ ਚਿਤ੍ਰ ਸਜ ਸਤ੍ਰਹਿ ਬਰਮਨ ॥
ਪ੍ਰਸਲ ਪਤਭ ਭਿਨ ਸਾਰਾ ॥ ਸਕੋ ਛੁਛੁ ਕੀਏ ਚਾਹਿ ਦੁਰਾਰਾ ॥
ਭਰ ਭੁਲਾਏ ਦਸਾਨਨ ਬੋਲਾ ॥ ਕਰ ਸਮੁਖ ਜਾਵਰ ਮਨੇ ਡੋਲਾ ॥
ਜੈ ਅਬਹੀ ਵਰ ਜਾਇ ਪਰਾਈ ॥ ਕਰ ਸਮੁਖ ਭਾਗੋ ਨ ਭਜਾਈ ॥
ਨਿਸ ਕੁਲ ਸਬ ਲੋਗੈਂ ਵੈਰ ਸਦਾਵ ॥ ਦੇਵੋਂ ਭ੍ਰਿਤ ਜੋ ਰਿਪੁ ਚਢਿ ਆਵਾ ॥
ਸਕਹਿ ਮਾਰ ਯੋਰਾ ਰਬ ਲਾਜਾ ॥ ਜਾਹਿਂ ਸਕਲ ਜੁਝ ਭਿ ਖਾਜਾ ॥
ਤੇ ਬੀਰ ਸਬ ਅਕੁ ਹਿਤ ਚਲੀ ॥ ਜਿਨ ਕਰਨ ਗਿਰਿ ਆਂਧੀ ਚਲੀ ॥
ਸੂਰਨ ਅਭਿ ਤੋਹਿ ਤਿਹ ਕਲਾ ॥ ਜਿਨੇ ਨ ਭੂਜ ਬਲ ਕਰਬ ਵਿਸਾਲਾ ॥

ਦੋ: ਅਤਿ ਬਲ ਬਾਨਤ ਨ ਸਹਨ ਅਸਹਨ ਸਦਾਹਿ ਆਯੁਧ ਹਾਥ ਕੇ ॥
ਭੂਰ ਬਿਰਹਿ ਰਥ ਤੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਰਨ ਚਿਰਤ ਭੂਜਾਹਿ ਸਾਥ ਕੇ ॥੨॥
ਕੇ ਮਾਜ ਬਾਧ ਕਰਾਲ ਖਰ ਰਬ ਸਜਿ ਬੋਲਹਿ ਅਤਿ ਘਨੋ ॥
ਜਨੁ ਕਾਲ ਦੂਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬੋਲਹਿਂ ਸਕਲ ਮਰਮ ਸੁਨਾਵਨੋ ॥

ਦੋ: ਬਹਿ ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਸਹਨ ਸੁਭ ਸੁਪਨੇਹੁ ਮਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥
ਭੂਜ ਭੂਪ ਬਲ ਮੋਹ ਬਸ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਰਤ ਕਾਮ ॥੩॥ ੧੦੬

ਸੀ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਨੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਅਨੀ ਬਾਹੁ ਬਲ ਧਾਰਾ ॥
ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਬਾਹਨ ਰਥ ਜਾਨ ॥ ਬਿਪੁਲ ਬਰਨ ਪਤਾਕ ਧੁਜ ਨਾਨ ॥
ਚਲੇ ਮਤ ਗਜ ਜੂਥ ਅਨੇਕੇ ॥ ਮਨਹੁ ਜਲਦ ਮਾਰੁਤ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥
ਬਰਨ ਬਰਨ ਬਰ ਦੈਤ ਨਿਕਾਜਾ ॥ ਸਮਰ ਭੂਮ ਜਾਨਹਿ ਬਹੁ ਮਾਜਾ ॥
ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਵਾਹਨੀ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਬੀਰ ਬਸੰਤ ਸੇਨ ਜਨੁ ਸਾਜੀ ॥
ਚਲਤ ਕਟਕ ਦਿਗ ਸਿੰਧੁਰ ਡੁਗਾਹੀਂ ॥ ਛੁਭਿਤ ਪਯੋਧਿ ਕੁਧਰ ਡਗਮਗਾਹੀਂ ॥

ਪੁ: ੯੮੯

॥ਉਠੀ ਰੇਣ ਰਵਿ ਗਯਉ ਛਿਪਾਈ॥ ॥ਮਰੁਤ ਥਕਤ ਬਸੁਧਾ ਅਕੁਲਾਈ॥
॥ਪਣਵ ਨਿਸਾਨ ਘੋਰ ਰਵ ਬਾਜਹਿ॥ ॥ਮਹਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕੇ ਜਨੁ ਘਨ ਗਾਜਹਿ॥
॥ਭੇਰਿ ਨਫੀਰਿ ਬਾਜੂ ਸਹਨਾਈ॥ ॥ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸੁਭਟ ਸੁਖਦਾਈ॥ ॥
॥ਕੇਹਰਿ ਨਾਦ ਬੀਰ ਸਭ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਬਲ ਪੌਰਖ ਉਚਰਹੀ॥
॥ਕਹੈ ਦਸਾਨਨ ਸੁਨਹੁ ਸੁਭਟਾ॥ ॥ਮਰਦਹੁ ਭਾਲੂ ਕਪਿਨ ਕੇ ਠਟਾ॥
॥ਹੌਂ ਮਾਰਿ ਹੌਂ ਭੂਪ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਸਨਮੁਖ ਫੌਜ ਚਲਾਈ॥
॥ਯਹ ਸੁਧਿ ਸਕਲ ਕਪਿਨ ਜਬ ਪਾਈ॥ ॥ਧਾਏ ਕਰਿ ਰਘੁਬੀਰ ਦੁਹਾਈ॥

ਛੰ: ॥ਧਾਏ ਬਿਸਾਲ ਕਰਾਲ ਮਰਕਟ ਭਾਲੂ ਕਾਲ ਸਮਾਨ ਤੇ॥
॥ਮਨਹੁ ਸਪਛ ਉਡਾਹੀ ਭੂਧਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਾਨਾ ਬਾਨ ਤੇ॥ ॥
॥ਨਖ ਦਸਨ ਸੈਲ ਮਹਾਂਦ੍ਰੁਮਾਯੁਧ ਸਬਲ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨਹੀਂ॥
॥ਜਯ ਰਾਮ ਰਾਵਣ ਮਤ ਗਜ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸੁਜਸ ਬਖਾਨਹੀ॥॥

ਦੋ: ॥ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਜਯ ਜਯਕਾਰ ਕਰਿ ਨਿਜ ਨਿਜ ਜੋਰੀ ਜਾਨਿ॥
॥ਭਿੜੇ ਬੀਰ ਇਤ ਰਘੁਪਤਹਿ ਉਤ ਰਾਵਣਹਿ ਬਖਾਨਿ॥

॥ਰਾਵਣ ਰਥੀ ਬਿਰਥ ਰਘੁਬੀਰਾ॥ ॥ਦੇਖਿ ਬਿਭੀਖਣ ਭਯਉ ਅਧੀਰਾ॥
॥ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਰ ਭਾ ਸੰਦੇਹਾ॥ ॥ਬੰਦਿ ਚਰਣ ਕਹ ਸਹਿਤ ਸਨੇਹਾ॥ ॥
॥ਨਾਥ ਨ ਰਥ ਨਾਹੀਂ ਪਦ ਤ੍ਰਾਨਾ॥ ॥ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤਬ ਰਿਪੁ ਬਲਵਾਨਾ॥
॥ਸੁਨਹੁ ਸਖਾ ਕਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ॥ ॥ਜੇਹਿ ਜਯ ਹੋਇ ਸੋ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਨਾ॥
॥ਸੌਰਜ ਧੀਰਜ ਤੇਹਿ ਰਥ ਚਾਕਾ॥ ॥ਸਤ੍ਯ ਸੀਲ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ॥
॥ਬਲ ਬਿਬੇਕ ਦਮ ਪਰਹਿਤ ਘੋਰੇ॥ ॥ਛਿਮਾ ਦਯਾ ਸਮਤਾ ਰਜੁ ਜੋਰੇ॥॥
॥ਈਸ ਭਜਨ ਸਾਰਥੀ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥ਬਿਰਤਿ ਚਰਮ ਸੰਤੋਖ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ॥
॥ਦਾਨ ਪਰਸੁ ਬੁਧਿ ਸਕਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ॥ਬਰ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਕਠਿਨ ਕੋਦੰਡਾ॥ ॥
॥ਸੰਜਮ ਨਿਯਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਨਾਨਾ ॥ਅਮਲ ਅਚਲ ਮਨ ਤ੍ਰੋਣ ਸਮਾਨਾ
॥ਕਵਚ ਅਭੇਦ ਬਿਪ੍ਰ ਪਦ ਪੂਜਾ॥ ॥ਇਹ ਸਮ ਬਿਜਯ ਉਪਾਯ ਨ ਦੂਜਾ॥
॥ਸਖਾ ਧਰਮ ਮਯ ਅਸ ਰਥ ਜਾਕੇ॥ ॥ਜੀਤਨ ਕਹਿਤ ਕਤਹੂ ਰਿਪੁ ਤਾਕੇ॥

ਦੋ: ॥ਮਹਾ ਘੋਰ ਸੰਸਾਰ ਰਿਪੁ ਜੀਤਿ ਸਕੈ ਸੋ ਬੀਰ॥ ॥

॥ਜਾਕੇ ਅਸ ਰਥ ਹੋਇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੁਨਹੁ ਸਖਾ ਮਤਿ ਧੀਰ।
॥ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਨ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਹਰਖ ਗਹੇ ਪਦ ਕੰਜ।
॥ਇਹਿ ਮਿਸਿ ਮੋਹਿ ਉਪਦੇਸ ਕਿਯ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਖ ਪੁੰਜ।
॥ਉਤ ਪਚਾਰ ਦਸਕੰਧ ਇਤ ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ।
॥ਲਰਤ ਨਿਸਾਚਰ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਕਰਿ ਨਿਜ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਆਨ। ੧੦੬

ਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਨਾਨਾ। ਦੇਖਹਿਂ ਰਣ ਨਭ ਚਢੇ ਬਿਮਾਨਾ।
ਹਮਹੂੰ ਉਮਾ ਰਹੇ ਤਿਹਿ ਸੰਗਾ। ਦੇਖਤ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਰਣ ਰੰਗਾ।
ਸੁਭਟ ਸਮਰ ਰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਮਾਤੇ। ਕਪਿ ਜਯਸੀਲ ਰਾਮ ਬਲ ਤਾਤੇ।
ਇਕ ਇਕ ਸਨ ਭਿੜਹਿਂ ਪ੍ਰਚਾਰਹਿਂ। ਇਕ ਇਕ ਮਰਦਹਿ ਮਹਿ ਪਾਰਹਿਂ।
ਮਾਰਹਿਂ ਕਾਟਹਿ ਧਰਹਿਂ ਪਛਾਰਹਿਂ। ਸੀਸ ਤੋਰਿ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਉਪਾਰਹਿ।
ਉਦਰ ਬਿਦਾਰਹਿਂ ਭੁਜਾ ਉਪਾਰਹਿਂ। ਗਹਿ ਪਦ ਅਵਨਿ ਪਟਕਿ ਭਟ ਡਾਰਹਿਂ।
ਨਿਸਿਚਰ ਭਟ ਮਹਿ ਗਾਡਹਿਂ ਭਾਲੂ। ਊਪਰਿ ਢਾਰਿ ਦੇਹਿਂ ਬਹੁ ਬਾਲੂ।
ਬੀਰ ਬਲੀਮੁਖ ਜੁਧ ਬਿਰੁਧੇ। ਦੇਖਿਅਤ ਬਿਪੁਲ ਕਾਲ ਜਨੁ ਕ੍ਰੁਧੇ।

ਛੰ: ਕ੍ਰੁਧੇ ਕ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸਮਾਨ ਕਪਿ ਤਨ ਸ੍ਰਵਤ ਸ੍ਰੋਣਿਤ ਰਾਜਹੀਂ।
ਮਰਦਹਿ ਨਿਸਾਚਰ ਕਟਕ ਭਟ ਬਲਵੰਤ ਜਿਮਿ ਘਨ ਗਾਜਹੀਂ।
ਮਾਰਹਿ ਚਪੇਟਨ ਡਾਟਿ ਦਾਂਤਨ ਕਾਟਿ ਲਾਤਨ ਮੀਜਹੀਂ।
ਚਿਕਰਹਿਂ ਮਰਕਟ ਭਾਲੁ ਛਲ ਬਲ ਕਰਹਿਂ ਜੇਹਿ ਖਲ ਛੀਜਹੀਂ।
ਧਰਿ ਗਾਲ ਫਾਰਹਿਂ ਉਰ ਬਿਦਾਰਹਿਂ ਗਲ ਅੰਤਾਵਰਿ ਮੇਲਹੀਂ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਪਤਿ ਜਨੁ ਬਿਬਿਧ ਤਨੁ ਧਰਿ ਸਮਰ ਅੰਗਨ ਖੇਲਹੀਂ।
ਧਰੁ ਮਾਰੁ ਕਾਟੁ ਪਛਾਰੁ ਘੋਰ ਗਿਰਾ ਗਗਨ ਮਹਿ ਭਰਿ ਰਹੀਂ।
ਜਯ ਰਾਮ ਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਕੁਲਿਸ ਕਰ ਕੁਲਿਸ ਤੇ ਕਰ ਤ੍ਰਿਣ ਸਹੀ। ੧੩

ਦੋ: ॥ਨਿਜ ਦਲ ਬਿਚਲਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬੀਸ ਭੁਜਾ ਦਸ ਚਾਪ।
॥ਚਲਾ ਦਸਾਨਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਫਿਰਹਿ ਫਿਰਹਿ ਕਹਿ ਦਾਪ।

ਧਾਯਉ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁਧ ਦਸਕੰਧਰ। ॥ਸਨਮੁਖ ਚਲੇ ਹੂਹ ਦੈ ਬੰਦਰ।
ਗਹਿ ਕਰ ਪਾਦਪ ਉਪਲ ਪਹਾਰਾ। ਡਾਰਹਿ ਤਿਹ ਪਰ ਏਕਹਿ ਬਾਰਾ।

ਲਾਗਹਿ ਸੈਲ ਬਜ੍ਰ ਤਨ ਤ੍ਰਾਸਾ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੋਇ ਫੂਟਹਿ ਆਸਾ॥
ਚਲਨ ਅਚਲ ਰਹਾ ਰਥ ਰੋਪੀ। ਰਣ ਦੁਰਮਦ ਰਾਵਣ ਅਤਿ ਕੋਪੀ।
ਇਤ ਉਤ ਝਪਟ ਦਪਟ ਕਪਿ ਜੋਧਾ ਮਰਹਿੰ ਲਾਗ ਛੁਐ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਾ।
ਚਲੇ ਪਰਾਇ ਭਾਲ ਕਪਿ ਨਾਨਾ। ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਅੰਗਦ ਹਨੁਮਾਨਾ।
ਪਾਹਿ ਪਾਹਿ ਰਘੁਬੀਰ ਗੁਸਾਂਈ। ਜਹ ਖਲ ਆਵ ਕਾਲ ਕੀ ਨਾਈ
ਤਿਂਹ ਦੇਖੇ ਕਪਿ ਸਕਲ ਪਰਾਨੇ। ਦਸਹੂੰ ਚਾਪ ਸਾਇਕ ਸੰਧਾਨੇ।

ਛੰ: ॥ਸੰਧਾਨ ਧਨ ਸਰ ਨਿਕਰ ਛਾਡੇਸਿ ਉਰਗ। ਜਿਮ ਉਡਿ ਲਾਗਹੀ
॥ਰਹਿ ਪੂਰ ਸਰ ਧਰਣੀ ਗਗਨ ਦਿਸ ਬਿਦਿਸਿ ਕਹ ਕਪਿ ਭਾਗਹੀ
॥ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਲਾਹਲ ਬਿਕਲ ਦਲ ਕਪਿ ਭਾਲ ਬੋਲਹਿ ਆਤੁਰੇ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਕਰੁਣਾ ਸਿੰਧੁ ਆਰਤ ਬੰਧੁ ਜਨ ਰਛਕ ਹਰੇ॥ ੧੪

ਦੋ: ॥ਬਿਚਲਤ ਦੇਖਾ ਕੀ ਪ੍ਰਕਟਕ ਕਟਿ ਨਿਖੰਗ ਧਨ ਹਾਥ।
॥ਲਛਮਣ ਚਲੇ ਸਕ੍ਰੋਧ ਤਬ ਨਾਇ ਰਾਮ ਪਦ ਮਾਥ॥ ੧੧੦

ਰੇ ਖਲ ਕਾ ਮਾਰਸਿ ਕਪਿ ਭਾਲੂ॥ ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕ ਤੋਰ ਮੈਂ ਕਾਲੂ॥
ਖੋਜਤ ਰਹੇਂ ਤੋਹਿ ਸੁਤ ਘਾਤੀ ॥ਆਜ ਨਿਪਾਤ ਜੁੜਾਵੋਂ ਛਾਤੀ॥
ਕਹਿ ਅਸ ਛਾਡੇਸਿ ਬਾਣ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ਲਛਮਣ ਕੀਏ ਸਰ ਹਤ ਸਤ ਖੰਡਾ
ਕੋਟਨ ਆਯੁਧ ਰਾਵਣ ਡਾਰੇ॥ ਤਿਲ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਟਿ ਨਿਵਾਰੇ
ਪੁਨ ਨਿਜ ਬਾਣਨ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰਾ॥ ਸੰਧਨ ਭੰਜ ਸਾਰਥੀ ਮਾਰਾ॥
ਸਤ ਸਤ ਸਰ ਮਾਰੇ ਦਸ ਭਾਲਾ ਗਿਰ ਸ੍ਰਿੰਗਨ ਜਨ ਪ੍ਰਵਿਸਹਿ ਬ੍ਯਾਲਾ
ਪੁਨ ਸਤ ਸਰ ਮਾਰੇ ਉਰ ਮਾਹੀ॥ ਪਰਿਓ ਅਵਨ ਤਨ ਸੁਧ ਕਛੁ ਨਾਹੀ
ਉਠਿ ਪ੍ਰਬਲ ਪੁਨ ਮੁਰਛਾ ਜਾਗੀ॥ ਛਾਡੇ ਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦਤ ਜੋ ਸਾਂਗੀ॥

ਛੰ: ਸੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਕਤ ਅਨੰਤ ਉਰ ਲਾਗੀ ਸਹੀ॥
ਪਰਿਓ ਬਿਕਲ ਬੀਰ ਉਠਾਵ ਦਸ ਮੁਖ ਅਤੁਲ ਬਲ ਮਹਿਮਾ ਰਹੀ
॥ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਭੁਵਨ ਬਿਰਾਜ ਜਾਕੇ ਏਕ ਸਿਰ ਜਿਮ ਰਜ ਕਨੀ॥
॥ਸੋ ਚਹਿ ਉਠਾਵਨ ਮੂੜ ਰਾਵਣ ਜਾਨ ਨਹਿ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਧਨੀ। ੧੫

ਦੋ: ॥ਦੇਖਤ ਧਾਏ ਪਵਨ ਸੁਤ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਕਠੋਰ।

॥ਆਵਤ ਤੋਹਿ ਉਰ ਮਾਹਿ ਹਨਿਓ ਮੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗ॥

ਜਾਨ ਟੇਕ ਕਪਿ ਭੂਮਿਨ ਪਰਿਓ॥ ਫਿਰਾ ਸੰਭਾਰਿ ਬਹੁਰ ਰਿਸ ਭਰਿਓ
ਮੁਸ਼ਟ ਏਕ ਤਾਂਹਿ ਕਪਿ ਮਾਰਾ॥ ਪਰਿਓ ਸੈਲ ਜਿਮ ਬਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਾ॥
ਮੂਰਛਾ ਗਈ ਬਹੁਰ ਸੋ ਜਾਗਾ॥ ਕਪਿ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗ •
ਧਿਕ ਧਿਕ ਧਿਕ ਬਲ ਪੌਰਖ ਮੋਹੀ ਜੌ ਤੈ ਜਿਅਤ ਉਠੇਸ ਸੁਰ ਦ੍ਰੋਹੀ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਕਪਿ ਲਛਮਣ ਕਹ ਲਿਆਵ • ਦੇਖ ਦਸਾਨਨ ਬਿਸਮਯ ਪਾਵਾ॥
ਕਹਿ ਰਘੁਬੀਰ ਸਮਝ ਜਿਯ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਤਾਂਤ ਭਛਕ ਸੁਰ ਤ੍ਰਾਤਾ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਠਿ ਬੈਠ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਗਗਨ ਗਈ ਸੋ ਸਕਤਿ ਕਰਾਲਾ॥
ਪੁਨਿ ਕੋਦੰਡ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਾਯੋ॥ ਰਿਪੁ ਸਨਮੁਖ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਆਯੋ

ਛੰ: ਆਤੁਰ ਬਹੋਰਿ ਬਿਭੰਜ ਸਜੀਧਨ ਮਾਰਿ ਤੋਹਿ ਬਿਆਕੁਲ ਕਿਯੋ॥
ਗਿਰਯੋ ਧਰਣ ਦਸਕੰਧਰ ਬਿਕਲ ਤਨੁ ਬਾਣ ਸਤ ਬੇਧਯੋ ਹਿਯੋ॥
॥ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਘਾਲਿ ਤੁਰਤ ਤਾਂਹਿ ਲੰਕਾ ਲੈ ਗਿਯੋ॥ ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੁੰਜ ਬਹੋਰ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਨਯੋ॥ ॥ ੮੬

ਦੋ: ॥ਉਹਾ ਦਸਾਨਨ ਬਹੁਰ ਉਠਿ ਕਰਣ ਲਾਗ ਕਛੁ ਜਗ੍ਯ॥
॥ਜਗ੍ਯ ਚਾਹਤ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਮੁਖ ਸਠ ਹਠ ਬਸ ਅਤਿ ਅਗ੍ਯ॥

ਇਹਾ ਬਿਭੀਖਣ ਸਬ ਸੁੱਧ ਪਾਈ ਸਪਦਿ ਜਾਇ ਰਘੁਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਈ
ਨਾਥ ਕਰੈ ਰਾਵਣ ਇਕ ਜਾਗਾ॥ ਸਿੱਧ ਭਏ ਨਹਿ ਮਰਹਿ ਅਭਾਗਾ॥
ਪਠ ਵਹੁ ਨਾਥ ਬੇਗ ਭਟ ਬੰਦਰ ਕਰਹਿ ਬਿਧੰਸ ਆਵ ਦਸਕੰਧਰ
ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਭਟ ਪਠਾਏ॥ ਹਨੁਮਦਾਦਿ ਬੰਦਰ ਸਬ ਧਾਏ॥
ਕੌਤੁਕ ਕੂਦਿ ਚਢੇ ਕਪਿ ਲੰਕਾ॥ ਪੈਠੇ ਰਾਵਣ ਭਵਨ ਅਸੰਕਾ॥
ਜਬਹੀ ਜਗ੍ਯ ਕਰਤ ਤਹਿ ਦੇਖਾ ॥ਸਕਲ ਕਪਿਨ ਭਾ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਸੇਖਾ॥
ਰਣ ਤੇ ਭਾਜ ਨਿਲਜ ਗ੍ਰਹਿ ਆਵਾ ਇਹਾਂ ਆਇ ਬਕ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਵਾ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਅੰਗਦ ਮਾਰਯੋ ਲਾਤਾ ਚਿਤਵਨ ਸਠ ਸ੍ਵਾਰਥ ਮਦ ਰਾਤਾ

ਛੰ: ਨਹਿ ਚਿਤਵ ਜਬ ਕਪਿ ਕੋਪਿ ਤਬ ਗਹਿ ਦਸਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਹੀ
ਧਰਿ ਕੇਸ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰ ਬਾਹਰ ਜਬ ਸੋ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰਹੀ॥ ॥

ਤਬ ਉਠਾ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਤਾਂਤ ਸਮ ਗਹਿ ਚਰਣ ਬਾਨਰ ਡਾਰਹੀ
ਇਹ ਭਾਤਿ ਜਰਗ ਵਿਧੁੰਸ ਕਰਿ ਕਪਿ ਨੇਕੁ ਮਨ ਨਹਿ ਹਾਰਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਮਖ ਵਿਧੁੰਸ ਕਰਿ ਕਪਿ ਸਕਲ ਆਏ ਰਘੁਪਤਿ ਪਾਸ
॥ਚਲਾ ਦਸਾਨਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਛਾਡੀ ਜਿਅ ਕੀ ਆਸਾ॥ ॥ ੧੧੩

॥ਚਲਤ ਹੋਹਿ ਤਿਹ ਅਸੁਭ ਭੁਯੰਕਰ॥ ॥ਬੈਠਹਿੰ ਗਿਧ ਉਡੈਹੈਂ ਸਿਰਨ ਪਰ॥
॥ਭਯੋ ਕਾਲ ਬਸ ਕਾਹੂ ਨ ਮਾਨਾ • ॥ਕਹਿਸ ਬਜਾਵਹੁ ਜੁਧ ਨਿਸਾਨਾ •
॥ਚਲੀ ਤਮੀਚਰ ਅਨੀ ਅਪਾਰਾ॥ ॥ਬਹੁ ਗਜ ਰਥ ਪਦਚਰ ਅਸਵਾਰਾ •
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਨਮੁਖ ਖਲ ਧਾਵਹਿ ਕੈਸੇ॥ ॥ਸਲਭ ਸਮੂਹ ਅਨਲ ਕਹੁ ਜੈਸੇ॥
॥ਇਹਾਂ ਦੇਵ ਸਬ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨੀ॥ ॥ਦਾਰਣ ਬਿਪਤਿ ਹਮਹਿ ਇਨ ਦੀਨੀ॥
॥ਅਬ ਜਨ ਨਾਥ ਖਿਲਾਵਹੁ ਏਹੀ॥ ॥ਅਤਿਸਯ ਦੁਖਤ ਹੋਤ ਬੈਦੇਹੀ॥
॥ਦੇਵ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਸਕਾਨਾ • ॥ਉਠਿ ਰਘੁਬੀਰ ਸੁਧਾਰਿਓ ਬਾਨਾ
॥ਜਟਾ ਜੂਟ ਬਾਂਧਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਮਾਥੇ॥ ॥ਸੋਹਤ ਸੁਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚ ਗਾਥੇ॥
॥ਅਰੁਣ ਨਯਨ ਬਾਰਦ ਤਨ ਸ੍ਯਾਮ • ॥ਅਖਿਲ ਲੋਕ ਲੋਚਨ ਅਭਿਰਾਮ •
॥ਕਟਿ ਜਟ ਪਰ ਕਰ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗ • ॥ਕਰ ਕੋਦੰਡ ਕਠਿਨ ਸਾਰੰਗਾ॥

ਛੰ: ਸਾਰੰਗ ਕਰ ਸੁੰਦਰ ਨਿਖੰਗ ਸਿਲੀਮੁਖਾ ਕਰ ਕਟ ਕਰਿਓ
ਭੁਜ ਦੰਡ ਪੀਨ ਮਨੋਹਰਾ ਆਤਿ ਉਰ ਧਰਾ ਸੁਰ ਪਦ ਲਸਿਓ
ਕਹਿ ਦਾਸ ਤੁਲਸੀ ਜਬਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰ ਚਾਂਪ ਕਰ ਫੇਰਨ ਲਗੇ॥
ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਦਿੱਗਜ ਕਮਠ ਅਹਿ ਮਹਿ ਸਿੰਧੁ ਭੂਧਰ ਡਗਮਗੇ॥

ਦੋ: ॥ਹਰਖੇ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕਿ ਛਬਿ ਬਰਖਹਿੰ ਸੁਮਨ ਅਪਾਰ॥
॥ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਣ ਗਯਾਨ ਬਲ ਧਾਮ ਹਰਣ ਮਹਿ ਭਾਰ॥

॥ਇਹਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸਾਚਰ ਅਨੀ॥ ॥ਕਸਮਸਾਤਿ ਆਈ ਅਤਿ ਘਨੀ॥
॥ਦੇਖ ਚਲੇ ਸਨਮੁਖ ਕਪਿ ਭਟਾ ॥ਪ੍ਰਲਯ ਕਾਲ ਕੇ ਜਿਮ ਘਨ ਘਟ •
॥ਸਕ੍ਤਿ ਸੂਲ ਤਲਵਾਰ ਚਮੰਕਹਿਂ ॥ਜਨੁ ਦਸ ਦਿਸ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮੰਕਹਿ
॥ਗਜ ਰਥ ਤੁਰਗ ਚਿਕਾਰ ਕਠੋਰਾ॥ ॥ਗਰਜਤ ਮਨਹਿ ਬਲਾਹਕ ਘੋਰਾ॥
॥ਕਪਿ ਲੰਗੂਰ ਬਿਪੁਲ ਨਭ ਛਾਏ॥ ॥ਮਨਹੁੰ ਇੰਦ੍ਰ ਧਨੁ ਉਗਿਓ ਸੁਹਾਏ॥

।ਉਠੀ ਰੇਣੁ ਮਾਨਹੁ ਜਲ ਧਾਰਾ। ਬਾਨ ਬੂੰਦ ਭਈ ਬ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਅਪਾਰਾ।
।ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਪਰਬਤ ਕਰਹਿੰ ਪ੍ਰਹਾਰਾ। ।ਬਜ੍ਰ ਪਾਤ ਜਨੁ ਬਾਰਹਿੰ ਬਾਰਾ।
।ਰਘੁਪਤਿ ਕੋਪਿ ਬਾਨ ਝਰ ਲਾਈ। ।ਘਾਇਲ ਭੇ ਨਿਸਚਰ ਸਮੁਦਾਈ।
।ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਬੀਰ ਚਿਕਰਹੀਂ। ।ਘੁਮਿ ਘੂਮਿ ਅਗਣਿਤ ਮਹਿ ਪਰਹੀਂ।
।ਸ੍ਰਵਹਿੰ ਸੈਲ ਜਨੁ ਨਿਰਝਰ ਬਾਰੀ। ।ਸ੍ਰੋਣਿਤ ਸਰ ਕਾਦਰ ਭਯਕਾਰੀ।।

ਛੰ: ।ਕਾਦਰ ਭਯੰਕਰ ਰੁਧਿਰ ਸਰਿਤਾ ਚਲਿ ਪਰਮ ਅਪਾਵਨੀ।।
।ਦੋਉ ਕੂਲ ਦਲ ਰਥ ਰੇਤ ਚਕ੍ਰ ਅਵ੍ਰਤਰ ਬਹਤ ਭਯਾਵਨੀ।।
।ਜਲਜੰਤੁ ਗਜ ਪਦ ਚਰ ਤੁਰਗ ਖਰ ਬਿਬਿਧਿ ਬਾਹਨ ਕੋ ਗਨੇ।
।ਸਰ ਸਕ੍ਤਿ ਤੋਮਰ ਸਰਪ ਚਾਪ ਤਰੰਗ ਚਰਮ ਕਮਠ ਘਨੇ।।।

ਦੋ: ।ਬੀਰ ਪਰੇ ਜਨੁ ਤੀਰ ਤਰੁ ਮੱਜਾ ਬਹੁ ਜਨੁ ਫੇਨ।
।ਕਾਦਰ ਦੇਖਤ ਡਰਹਿੰ ਤਿਹ ਸੁਭਟਨ ਕੇ ਮਨ ਚੈਨ। ੧੧੪

।ਮਜਹਿੰ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਬੇਤਾਲਾ। ।ਕੇਲਿ ਕਰਹਿੰ ਜੋਗਨੀ ਕਰਾਲਾ।
।ਕਾਕ ਕੰਕ ਧਰ ਭੁਜਾ ਉਡਾਹੀਂ। ।ਇਕ ਤੇ ਏਕ ਛੀਨਿ ਧਰਿ ਖਾਹੀਂ।
।ਏਕ ਕਹਹਿੰ ਐਸੀ ਸੌਂ ਘਾਈ।। ।ਸਠ ਤੁਮਾਰ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਨ ਜਾਈ।
।ਕਹਰਤ ਭਟ ਘਾਇਲ ਤਟ ਗਿਰੇ। ।ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮਨਹੁੰ ਅਰਧ ਜਲ ਪਰੇ।
।ਖੈਂਚਹਿੰ ਆਂਤ੍ਰ ਗਿਧ ਤਟ ਭਏ। ।ਜਨੁ ਬਨਸੀ ਖੇਲਤ ਚਿਤ ਦਏ।
।ਬਹੁ ਭਟ ਬਹੇ ਚੜ੍ਹੇ ਖਗ ਜਾਹੀਂ। ।ਜਿਮਿ ਨਾਵਰਿ ਖੇਲਹਿੰ ਜਲ ਮਾਹੀਂ
।ਜੋਗਿਨਿ ਭਰਿ ਭਰਿ ਖਪਰ ਸੰਚਹਿ ।ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਨਚਹਿ
।ਭਟ ਕਪਾਲ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਵਹਿੰ ।ਚਾਮੁੰਡਾ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਹਿੰ।
।ਜੰਬੁਕ ਨਿਕਰ ਤਹਾਂ ਕਟ ਕਟਹੀਂ। ।ਖਾਂਹਿ ਅਘਾਹਿੰ ਹੁਆਹਿੰ ਦਪਟਹੀਂ
।ਕੋਟਿਨ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਨ ਡੋਲਹਿੰ। ।ਸੀਸ ਪਰੇ ਮਹਿ ਜਯ ਜਯ ਬੋਲਹਿੰ

ਛੰ: ।ਬੋਲਹਿੰ ਜੋ ਜਯ ਜਯ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਿਰ ਬਿਨੁ ਧਾਵਹੀਂ।
।ਖਪਰਿਨ ਖਗ ਅਲੁਝਿ ਜੁਝਹਿ ਸੁਭਟ ਭਟ ਢਹਾਵਹੀਂ।
।ਨਿਸਚਰ ਦਵੂਥਨ ਮਰਦਿ ਗਰਜਾਹਿੰ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਦਰਪਿਤ ਭਏ।
।ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅੰਗਨ ਸੁਭਟ ਸੋਵਹਿੰ ਰਾਮ ਸਰ ਨਿਕਰਨਿ ਹਏ।।੨੦

੪੯੪

ਦੋ: ਪਹਿ ਦਿਵਸ ਬਿਚਾਰਿ ਰਿਸ ਦਸ ਬਦਨ ਭੁ ਨਿਸਚਰ ਸੰਘਾਰ॥
ਨੈਂ ਅਕੇਲ ਕਪਿ ਭਾਲੂ ਬਹੁ ਮਾਯਾ ਕਰੌਂ ਅਪਾਰ॥ ॥ ੧੧੬

ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਪਯਾਦੇਂ ਦੇਖਾ॥
ਸੁਰ ਪਤਿ ਨਿਜ ਰਥ ਤੁਰਤ ਪਠਾਵਾ॥
ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਰਥ ਦਿੱਬ ਅਨੂਪਾ॥
ਚੰਚਲ ਤੁਰਗ ਮਨੋਹਰ ਚਾਰੀ॥
ਰਥਹਿ ਚੜ੍ਹ ਰਘੁਨਾਥਹਿ ਦੇਖੀ॥
ਸਹੀ ਨ ਜਾਇ ਕਪਿਨ ਕੀ ਮਾਰੀ॥
ਸੋ ਮਾਯਾ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਬਾਂਚੀ॥
ਦੇਖੀ ਕਪਿਨ ਨਿਸਾਚਰ ਅਨੀ॥

ਉਪਜਾ ਅਤਿ ਛੋਭ ਬਿਸੇਖਾ॥
ਹਰਖ ਸਹਿਤ ਮਾਤਲਿ ਲੈ ਆਵਾ॥
ਬਿਹਸ ਚੜ੍ਹੇ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਭੂਪਾ॥
ਅਜਰ ਅਮਰ ਮਨ ਸਮ ਗਤਿਕਾਰੀ॥
ਧਾਏ ਕਪਿ ਬਲ ਪਾਇ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਤਬ ਰਾਵਨ ਮਾਯਾ ਬਿਸਤਾਰੀ॥
ਸਬ ਕਾਹੂ ਮਾਨੀ ਕਰਿ ਸਾਂਚੀ॥
ਬਹੁਰ ਅੰਗਦ ਕਪਿ ਲਛਮਣ ਧਨੀ॥

ਛੰ: ਬਹੁ ਬਾਨ ਸੁਤ ਲਛਮਣ ਕਪੀਸ ਬਿਲੋਕ ਮਰਕਟ ਅਪਡਰੇ॥
ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖਤ ਸਮੇਤ ਲਛਮਣ ਜਹਿ ਸੋ ਤਹਿ ਚਿਤਵਹਿੰ ਖਰੇ॥
ਨਿਜ ਸੈਨ ਚਕਤ ਬਿਲੋਕ ਹਸ ਧਨ ਬਾਨ ਸਜ ਕੋਸਲ ਧਨੀ॥
ਮਾਯਾ ਹਰੀ ਹਰਿ ਨਿਮਖ ਮਹਿ ਹਰਖੀ ਸਕਲ ਮਰਕਟ ਅਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਬਹੁਰ ਰਾਮ ਸਬ ਤਨ ਚਿਤੈ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਗੰਭੀਰ
ਦ੍ਵੰਦ ਜੁੱਧ ਦੇਖਹੁ ਸਕਲ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਅਤਿ ਬੀਰ॥ ੧੧੭

ਅਸ ਕਹਿ ਰਥ ਰਘੁਨਾਥ ਚਲਾਵਾ
ਤਬ ਲੰਕੇਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਧਾਵਾ॥
ਜੀਤਿਹੁ ਜੋ ਭਟ ਸੰਜੁਗ ਮਾਹੀ॥
ਰਾਵਨ ਨਾਮ ਜਗਤ ਜਸੁ ਜਾਨਾ
ਖਰ ਦੂਖਨ ਬਿਰਾਧ ਤੁਮ ਮਾਰਾ॥
ਨਿਸਚਰ ਸੁਭਟ ਸਕਲ ਸੰਘਾਰੇ
ਆਜੁ ਬੈਰ ਸਬੁ ਲੇਉਂ ਨਿਬਾਹੀ
ਆਜੁ ਕਰੌਂ ਖਲ ਕਾਲ ਹਵਾਲੇ॥
ਸੁਨਿ ਦੁਰਬਚਨ ਕਾਲ ਬਸ ਜਾਨਾ

ਬਿਪ੍ਰ ਚਰਨ ਪੰਕਜ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥
ਗਰਜਤ ਤਰਜਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨਮੁਖ ਆਵਾ
ਸੁਨ ਤਾਪਸ ਮੈਂ ਤਿਨ ਸਮ ਨਾਹੀ॥
ਲੋਕਪਾਲ ਜਾਹਿ ਬੰਦੀਖਾਨਾ
ਹਤੇ ਬਧਾਧ ਬਿਦ ਬਾਲ ਬਿਚਾਰਾ
ਕੁੰਭਕਰਨ ਘਨਨਾਦਹਿ ਮਾਰੇ
ਜੌ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਾਗ ਨਹਿ ਜਾਹੀ॥
ਪਰੇਹੁ ਕਠਿਨ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪਾਲੇ॥
ਬਿਹਸ ਬਚਨ ਕਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ

ਸਤ੍ਯ ਅਸਤ੍ਯ ਤਦਪਿ ਸਭ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਜਿਨ ਜਲਪਸੁ ਦੇਖਵ ਮਨਸਾਈ

ਛੰ: ॥ਜਨਿ ਜਲਪਨਾ ਕਰਿ ਸੁਜਸੁ ਨਾਸੈ ਨੀਤਿ ਸੁਨਿ ਸਠ ਕਰਹਿ ਛਿਮਾ॥
॥ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ ਪੂਰਖ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਪਾਟਲ ਰਸਾਲ ਪਨਸ ਸਮਾ॥
॥ਇਕ ਸੁਮਨ ਪ੍ਰਦ ਇਕ ਸੁਮਨ ਫਲ ਇਕ ਫਲੈ ਕੇਵਲ ਲਾਗਹੀ॥
ਇਕ ਕਹਹਿ ਕਹਹਿ ਕਰਹਿ ਅਪਰ ਇਕ ਕਰਹਿ ਕਹਤ ਨ ਬਾਗਹੀ

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਿਹਸਾ ਕਹੇ ਮੋਹਿ ਸਿਖਾਵਹੁ ਗਿਆਨ॥
॥ਬੈਰ ਕਰਤ ਤਬ ਨਹਿ ਡਰੇਹੁ ਅਬ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਾਨ॥੧੧੮

ਕਹਿ ਦੁਰਬਚਨ ਕ੍ਰੋਧ ਦਸਕੰਧਰ ॥ ਕੁਲਿਸ ਸਮਾਨ ਲਾਗ ਛਾਡੈ ਸਰ
ਨਾਨਾ ਕਾਰ ਸਿਲੀਮੁਖ ਧਾਏ ॥ ਦਿਸਿ ਅਰੁ ਬਿਦਿਸਿ ਗਗਨ ਮਹਿ ਛਾਏ
ਅਨਲ ਬਾਣ ਛਾਡੇ ਰਘੁਬੀਰਾ ॥ ਛਿਨ ਮਹਿ ਜਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਤੀਰਾ
ਛਾਡਿਸ ਤੀਬ੍ਰ ਸਕ੍ਤਿ ਖਿਸਿਆਈ ॥ ਬਾਣ ਸੰਗ ਪ੍ਰਭੁ ਫੇਰ ਪਠਾਈ॥
ਕੋਟਨਿ ਚੱਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪਵਾਰੇ ॥ ਤਿਣ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਟਿ ਨਿਵਾਰੇ
ਨਿਫਲ ਹੋਹਿ ਰਾਵਣ ਸਰ ਕੈਸੇ ॥ ਖਲ ਕੇ ਸਕਲ ਮਨੋਰਥ ਜੈਸੇ॥
ਤਬ ਸਤ ਬਾਣ ਸਾਰਥਹਿ ਮਾਰਸਿ ॥ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਜੈ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਸਿ
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸੂਤ ਉਠਾਵਾ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਪਾਵਾ

ਛੰ: ਭੁਏ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁਧ ਵਿਰੁਧ ਰਘੁਪਤਿ ਤ੍ਰੋਣ ਸਾਯਕ ਕਸਮਸੇ॥
ਕੋਦੰਡ ਧੁਨ ਸੁਨ ਚੰਡ ਅਤਿ ਦਨੁਜਾਦਿ ਸਭ ਮਾਰਤ ਗ੍ਰਸੇ॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਉਰ ਕੰਪ ਕੰਪਤ ਕਮਠ ਭੂਧਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਸੇ॥ ॥
ਚਿਕਰਹਿ ਦਿੱਗਜ ਦਸਨ ਗਹਿ ਮਹਿ ਦੇਖਿ ਕੌਤਕ ਸੁਰ ਹਸੇ॥

ਦੋ: ॥ਤਾਨਿਓ ਚਾਪ ਸ੍ਰਵਣ ਲਗ ਛਾਡੇ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ॥
ਰਾਮ ਬਾਣ ਨਭ ਮਗ ਚਲੇ ਲਹਿ ਲਹਾਤ ਜਨੁ ਬ੍ਯਾਲਾ॥੧੧੯

ਚਲੇ ਬਾਣ ਸਪੱਛ ਜਨੁ ਉਰਗਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਹਤੇ ਸਾਰਥੀ ਤੁਰਗਾ
ਰਥ ਬਿਭੰਜ ਹਤ ਕੇਤ ਪਤਾਕਾ ॥ ਗਰਜਾ ਅਤਿ ਅੰਤਰ ਬਲ ਥਾਕਾ
ਤੁਰਤ ਆਨ ਰਥ ਚਢਿ ਖਿਸਿਆਨਾ ॥ ਛਾਡਿਸਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ
ਬਿਫਲ ਹੋਇ ਸਭ ਉਦ੍ਯਮ ਤਾਕੇ ॥ ਜਿਮ ਪਰ ਦ੍ਰੋਹ ਨਿਰਤ ਮਨਸਾ ਕੇ

॥ਤਬ ਰਾਵਣ ਦਸ ਸੂਲ ਚਲਾਯੋ ॥ਬਾਜਿ ਚਾਰਿ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ॥
॥ਤੁਰਗ ਉਠਾਇ ਕੋਪਿ ਰਘੁਨਾਯਕ॥ ॥ਛਾਡੇ ਅਤਿ ਕਰਾਲ ਬਹੁ ਸਾਯਕ॥
॥ਰਾਵਣ ਸਿਰ ਸਰੋਜ ਬਨ ਚਾਰੀ॥ ॥ਚਲੇ ਰਘੁਨਾਥ ਸਿਲੀਮੁਖ ਧਾਰੀ॥
॥ਦਸ ਦਸ ਬਾਣ ਭਾਲ ਦਸ ਮਾਰੇ ॥ਨਿਸਰਿ ਗਏ ਚਲੇ ਰੁਧਿਰ ਪਨਾਰੇ
॥ਸ੍ਰਵਤ ਰੁਧਿਰ ਧਾਯਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਨਿ ਕ੍ਰਿਤ ਧਨੁ ਸਰ ਸੰਧਾਨਾ
॥ਤੀਸ ਤੀਰ ਰਘੁਬੀਰ ਪਵਾਰੇ॥ ॥ਭੁਜਨਿ ਸਮੇਤ ਸੀਸ ਮਹਿ ਪਾਰੇ॥
॥ਕਾਟਤਹੀਂ ਪੁਨਿ ਭਯੇ ਨਵੀਨੇ॥ ॥ਰਾਮ ਬਹੋਰਿ ਭੁਜਾ ਸਿਰ ਛੀਨੇ॥
॥ਕਟਤ ਝਟਿਤ ਪੁਨਿ ਨੂਤਨ ਭਯੇ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਹੁ ਬਾਰ ਬਾਹੁ ਸਿਰ ਹਯੇ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਟਹਿ ਭੁਜ ਸੀਸ • ॥ਅਤਿ ਕੌਤੁਕੀ ਕੋਸਲਾ ਧੀਸਾ॥
॥ਰਹੇ ਛਾਇ ਨਭ ਸਿਰ ਅਰੁ ਬਾਹੂ॥ ॥ਮਾਨਹੁੰ ਅਮਿਤ ਕੇਤੁ ਅਰੁ ਰਾਹੂ॥

ਛੰ: ॥ਜਨੁ ਰਾਹੁ ਕੇਤੁ ਅਨੇਕ ਨਭ ਪਥ ਸ੍ਰਵਤ ਸੋਣਿਤ ਧਾਵਹੀ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਤੀਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਾਵਹਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਨ ਨ ਪਾਵਹੀਂ॥ ॥
॥ਇਕ ਏਕ ਸਰ ਸਿਰ ਨਿਕਰ ਛੇਦੇ ਨਭ ਉੜਤ ਇਮਿ ਸੋਹਹੀ॥
॥ਜਨੁ ਕੋਪਿ ਦਿਨ ਕਰ ਕਰ ਨਿਕਰ ਜਹਿਂ ਤਹਿਂ ਬਿਧੁੰਤੁਦ ਪੋਹਹੀ॥ ੨੪

ਦੋ: ਜਿਮ ਜਿਮ ਪ੍ਰਭੁ ਹਤ ਤਾਸੁ ਸਿਰ ਤਿਮ ਤਿਮ ਹੋਹਿਂ ਅਪਾਰ॥॥
॥ਸੇਵਤ ਬਿਖਯ ਬਿਬਰਧ ਜਿਮ ਜਿਮ ਨਿਤ ਨੂਤਨ ਮਾਰ॥ ੧੨੦

॥ਦਸ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਸਿਰਨ ਕੀ ਬਾਢੀ ॥ਬਿਸਰਾ ਮਰਣ ਭਈ ਰਿਸਿ ਗਾਢੀ
॥ਗਰਜਿਉ ਮੂੜ੍ਹ ਮਹਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ਧਾਯਉ ਦਸਹੁ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨੀ॥
॥ਸਮਰ ਭੂਮਿ ਦਸ ਕੰਧਰ ਕੋਪਾ॥ ॥ਬਰਖੇ ਬਾਣ ਰਘੁਪਤਿ ਰਥ ਤੋਪਾ
॥ਦੰਡ ਏਕ ਰਥ ਦੇਖਿ ਨ ਪਰਿਊ॥ ॥ਜਨੁ ਨਿਹਾਰ ਮਹਿਂ ਦਿਨਕਰ ਦੁਰਿਊ
॥ਹਾਹਾਕਾਰ ਸੁਰਨ ਜਬ ਕੀਨਾ॥ ॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਪਿ ਧਨੁਖ ਕਰ ਲੀਨ •
॥ਸਰ ਨਿਵਾਰ ਰਿਪੁ ਕੇ ਸਿਰ ਕਟੇ॥ ॥ਤੇ ਦਿਸਿ ਬਿਦਿਸਿ ਗਗਨ ਮਹਿ ਪਟੇ
॥ਕਾਟੇ ਸਿਰ ਨਭ ਮਾਰਗ ਧਾਵਹਿ ॥ਜਯ ਜਯ ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਭਯ ਉਪਜਾਵਹਿ
॥ਕਹਿ ਲਛਮਣ ਹਨੁਮਾਨ ਕਪੀਸ • ॥ਕਹਿ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋਸਲਾ ਧੀਸਾ॥

ਛੰ: ॥ਕਹਿ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਿਰ ਨਿਕਰ ਧਾਵਹਿ ਦੇਖਿ ਮਰਕਟ ਭਜ ਚਲੇ॥

॥ਸੰਧਾਨਿ ਸਰ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਤਬ ਸਰਨਿ ਸਿਰ ਬੇਧੇ ਭਲੇ॥
॥ਸਿਰ ਮਾਲਿਕਾ ਗਹਿ ਕਾਲਿਕਾ ਤਹਂ ਛਿੰਨ ਛਿੰਦਨਿ ਜੋ ਮਿਲੀ॥
॥ਕਰਿ ਰੁਧਿਰ ਸਰ ਮੰਜਨਿ ਮਨਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਬਟ ਪੂਜਨ ਚਲੀ॥ ੨੫

ਦੋ:
॥ਪੁਨਿ ਰਾਵਣ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਛਾਡੀ ਸਕਤ ਪ੍ਰਚੰਡ॥
॥ਸਨਮੁਖ ਚਲੀ ਬਿਭੀਖਣਹਿ ਮਨਹੁ ਕਾਲ ਕੋ ਦੰਡ॥ ੧੨੧

॥ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸਕ੍ਤਿ ਅਤਿ ਘੋਰਾ॥ ॥ਪ੍ਰਣਤਾਰਤ ਹਰਿ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰਾ॥
॥ਤੁਰਤ ਬਿਭੀਖਣ ਪਾਛੇ ਮੇਲਾ॥ ॥ਸਨਮੁਖ ਰਾਮ ਸਹਿਓ ਸੋ ਸੇਲਾ॥
॥ਲਗੀ ਸਕ੍ਤਿ ਮੁਰਛਾ ਕੁਛ ਭਈ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਤ ਖੇਲ ਸੁਰਿੰਦ ਬਿਕਲਈ॥
॥ਦੇਖਿ ਬਿਭੀਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰਮ ਪਾਯੋ॥ ॥ਗਹਿ ਕਰਿ ਗਦਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਧਾਯੋ॥
॥ਰੇ ਕੁਭਾਗ ਸਠ ਮੰਦ ਕੁਬੁਧੇ॥ ॥ਤੈ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗ ਬਿਰੁਧੇ॥
॥ਸਾਦਰ ਸਿਵ ਕਹਿ ਸੀਸ ਚਢਾਏ॥ ॥ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਕੋਟਿਨ ਪਾਏ॥
॥ਤੇਹ ਕਾਰਣ ਖਲ ਅਬ ਲਗਿ ਬਾਂਚਾ॥ ॥ਅਬ ਤਵ ਕਾਲ ਸੀਸ ਪਰ ਨਾਚਾ॥
॥ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸਠ ਚਹਸਿ ਸੰਪਦਾ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਹਨਿਸ ਮਾਂਝ ਉਰ ਗਦਾ

ਛੰ:
ਉਰ ਮਾਂਝ ਗਦਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ਘੋਰ ਕਠੋਰ ਲਾਗਤ ਮਹਿ ਪਰੋ॥
॥ਦਸ ਬਦਨ ਸ੍ਰੋਣਿਤ ਸ੍ਰਵਤ ਪੁਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਓ ਰਿਸ ਭਰੋ॥
॥ਦੋਊ ਭਿੜੇ ਅਤਿ ਬਲ ਮਲ ਜੁਧ ਬਿਰੋਧ ਏਕ ਹਿ ਇਕ ਹਨੈ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਬਲ ਦਰਪਿਤ ਬਿਭੀਖਣ ਘਾਲਿ ਨਹਿ ਤਾ ਕਹ ਗਨੈ

ਦੋ:
॥ਉਮਾ ਬਿਭੀਖਣ ਰਾਵਨਹਿ ਸਨਮੁਖ ਚਿਤਵ ਕਿ ਕਾਉ॥
॥ਸੋ ਭਿਰਤ ਸੋ ਕਾਲ ਸਮਾਨ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਭਾਉ॥ ੧੨੨

॥ਦੇਖਾ ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਭੀਖਣ ਭਾਰੀ॥ ਧਾਯਉ ਹਨੂਮਾਨ ਗਿਰ ਧਾਰੀ॥
॥ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਾਰਥੀ ਨਿਪਾਤਾ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਾਂਝ ਮਾਰਿਓ ਤੇਹਿ ਲਾਤਾ॥
॥ਠਾਢ ਰਹਾ ਅਤਿ ਕੰਪਤ ਗਾਤਾ॥ ॥ਗਯਉ ਬਿਭੀਖਣ ਜਹ ਜਨ ਤ੍ਰਾਤਾ
॥ਪੁਨਿ ਰਾਵਣ ਕਪਿ ਹਤਿਓ ਪਚਾਰੀ॥ ॥ਚਲਾ ਗਗਨ ਕਪਿ ਪੂਛ ਪਸਾਰੀ॥
॥ਗਹਿਸਿ ਪੂਛ ਕਪਿ ਸਹਤ ਉਡਾਨਾ॥ ॥ਪੁਨਿ ਫਿਰਿ ਭਿਰਿਓ ਪ੍ਰਬਲ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
॥ਲਰਤ ਅਕਾਸ ਜੁਗਲ ਸਮ ਜੋਧਾ ॥ਏਕਹਿ ਏਕ ਹਨਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ॥

॥ਸੋਣਿਤ ਨਭ ਛਲ ਕਲ ਬਹੁ ਕਰਹੀਂ । ਕਿਜਲਗਿਰਿ ਸੁਮੇਰ ਜਨ ਲਰਹੀਂ ।
॥ਬੁਧਿ ਬਲ ਨਿਸਿਚਰ ਪਰੈ ਨ ਪਾਰ ॥ ॥ਤਬ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸੰਭਾਰਾ॥

॥ਛੰਦ॥

॥ਸੰਭਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਧੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਿ ਕਪਿ ਰਾਵਣ ਹਨ੍ਯੋ॥
॥ਮਹਿ ਪਰਤ ਪੁਨ ਉਠਿ ਲਰਤ ਦੇਵਨ ਜੁਗਲ ਕਹਿ ਜਯ ਜਯ ਭਨ੍ਯੋ॥
॥ਹਨੁਮੰਤ ਸੰਕਟ ਦੇਖਿ ਮਰਕਟ ਭਾਲੁ ਕ੍ਰੁਧਾ ਤੁਰ ਚਲੇ॥
॥ਰਣ ਮਤ ਰਾਵਣ ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜ ਬਲ ਦਲ ਮਲੇ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਬੀਰ ਸਭ ਧਾਏ ਕੀਸ ਪ੍ਰਚੰਡ॥
॥ਕਪਿ ਦਲ ਬਿਪੁਲ ਬਿਲੋਕ ਤੇਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਗਟ ਪਾਖੰਡ॥ ੯੩

॥ਅੰਤਰ ਧਯਾਨ ਭਯੋ ਛਿਨ ਏਕਾ॥ ॥ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਗਟੇ ਖਲ ਰੂਪ ਅਨੇਕਾ॥
॥ਰਘੁਬਰ ਕਟਕ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਜੇਤੇ॥ ॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਦਸਾਨਨ ਤੇਤੇ॥
॥ਦੇਖੇ ਕਪਿਨ ਅਮਿਤ ਦਸ ਸੀਸਾ॥ ॥ਭਾਗੇ ਭਾਲੁ ਬਿਕਲ ਭਟ ਕੀਸਾ॥
॥ਚਲੇ ਬਲੀ ਮੁਖ ਧਰਹਿ ਨ ਧੀਰਾ॥ ॥ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਲਛਮਣ ਰਘੁਬੀਰਾ॥
॥ਦਹੁੰ ਦਿਸਿ ਕੋਟਿਨ ਧਾਵਹਿੰ ਰਾਵਣ॥ ॥ਗਰਜਹਿ ਘੋਰ ਕਠੋਰ ਭਯਾਵਨ॥
॥ਡਰੇ ਸਕਲ ਸੁਰ ਚਲੇ ਪਰਾਈ॥ ॥ਜਯ ਕੀ ਆਸ ਤਜਹੁ ਹੇ ਭਾਈ॥
॥ਸਭ ਸੁਰ ਜਿਤੇ ਏਕ ਦਸਕੰਧਰ॥ ॥ਅਬ ਬਹੁ ਭਯੇ ਤਕਹੁ ਗਿਰਿ ਕੰਦਰ॥
॥ਰਹੇ ਬਿਰੰਚ ਸੰਭੁ ਮੁਨਿ ਗਯਾਨੀ॥ ॥ਜਿਨ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਜਾਨੀ॥

ਛੰ: ਜਾਨਹਿੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਭੁਯ ਕਪਿਨ ਰਿਪੁ ਮਾਨੇ ਫੁਰੇ॥
ਚਲੇ ਬਿਚਲਿ ਮਰਕਟ ਭਾਲੁ ਸਕਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪਾਹਿ ਭਯਾਤੁਰੇ
ਹਨੁਮੰਤ ਅੰਗਦ ਨੀਲ ਨਲ ਬਲ ਦੇਤ ਪ੍ਰਤਿ ਰਣ ਬਾਂਕੁਰੇ॥ ॥
ਮਰਦਹਿ ਦਸਾਨਨ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿਨ ਕਪਟ ਭਟ ਕੇ ਅੰਕੁਰੇ॥ ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਰ ਬਾਨਰ ਦੇਖੇ ਬਿਕਲ ਹਸੇ ਕੋਸਲਾ ਧੀਸ॥
॥ਸਜਿ ਸਰਾਸਨ ਨਿਮਖ ਮਹਿ ਹਤੇ ਸਕਲ ਦਸ ਸੀਸਾ॥ ੯੪

॥ਪ੍ਰਭੁ ਛਿਨ ਮਹ ਮਾਯਾ ਸਭ ਕਟੀ॥ ॥ਜਿਮ ਰਵਿ ਉਦੈ ਜਾਹਿ ਤਮ ਫਟੀ॥
॥ਰਾਵਣ ਏਕ ਦੇਖਿ ਸੁਰ ਹਰਖੇ॥ ॥ਫਿਰੇ ਸੁਮਨ ਬਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਬਰਖੇ॥

॥ਭੁਜ ਉਠਾਇ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਫੇਰੇ॥ ॥ਫਿਰੇ ਏਕ ਏਕਨ ਕੇ ਟੇਰੇ॥੫
॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਲ ਪਾਇ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਧਾਏ ॥ਤਰਲ ਤਮਕਿ ਸੰਜੁਗ ਮਹਿ ਆਏ
॥ਕਰਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਸੁਰ ਤੇਹਿ ਦੇਖੇ॥ ॥ਭਯਉ ਏਕ ਮੈ ਇਨ ਕੇ ਲੇਖੇ॥
॥ਸਠਹੁ ਸਦਾ ਤੁਮ ਮੋਰ ਮਰਾਯਲ ॥ਅਸ ਕਹਿ ਗਗਨ ਪੰਥ ਕਹ ਧਾਯਲ
॥ਹਾਹਾਕਾਰ ਕਰਤ ਸੁਰ ਭਾਗੇ॥੪॥ ॥ਸਠਹੁ ਜਾਹੁ ਕਹ ਮੋਰੇ ਆਗੇ॥
॥ਦੇਖਿ ਬਿਕਲ ਸੁਰ ਅੰਗਦ ਧਾਵਾ ॥ਕੂਦਿ ਚਰਣ ਗਹਿ ਧਰਣਿ ਗਿਰਾਵਾ •

ਛੰ: ॥ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਾਰੜੋ ਲਾਤ ਮਾਰੜੋ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹ ਗਯੋ॥
॥ਸੰਭਾਰਿ ਉਠਿ ਦਸ ਕੰਠ ਘੋਰ ਕਠੋਰ ਰਵ ਗਰਜਤ ਭਯੋ॥
॥ਕਰਿ ਦਾਪ ਧਨੁਖ ਚਢਾਇ ਦਸ ਸੰਧਾਨ ਸਰ ਬਹੁ ਬਰਖਈ॥
॥ਕਿਯ ਸਕਲ ਭਟ ਘਾਯਲ ਭਯਾਕੁਲ ਦੇਖਿ ਨਿਜ ਬਲ ਹਰਖਈ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਭੁਜਾ ਸਰ ਚਾਪ॥
॥ਕਾਟੇ ਭੁਜੇ ਬਹੋਰ ਜਿਮਿ ਬਰਮ ਮੂਢ ਕੇ ਪਾਪਾ॥ ॥ ੧੨੫

॥ਸਿਰ ਭੁਜ ਬਾਢਿ ਦੇਖਿ ਰਿਪੁ ਕੇਰੀ ॥ਭਾਲੁ ਕਪਿਨ ਰਿਸ ਭਈ ਘਨੇਰੀ
॥ਮਰਤ ਨ ਮੂਢ ਕਟੇ ਭੁਜ ਸੀਸਾ॥ ॥ਧਾਏ ਕੋਪਿ ਭਾਲੁ ਅਰੁ ਕੀਸਾ॥
॥ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਮਾਰੁਤ ਨਲ ਨੀਲਾ ॥ਦ੍ਵਿਵਿਦ ਮਯੰਦ ਮਹਾਂਬਲ ਸੀਲਾ •
॥ਬਿਟਪ ਮਹੀਧਰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ॥ ॥ਸੋਇ ਗਿਰ ਤਰ ਗਹਿ ਕਪਨ ਸੋਂ ਮਾਰਾ
॥ਏਕ ਨਖਨ ਰਿਪੁ ਬਪੁਖ ਬਿਦਾਰੀ॥ ॥ਭਾਗਿ ਚਲਹਿਂ ਇਕ ਲਾਤਨ ਮਾਰੀ
॥ਤਬ ਨਲ ਨੀਲ ਸਿਰਨ ਚਢਿ ਗੈਊ ॥ਨਖਨ ਲਿਲਾਟ ਬਿਦਾਰਤ ਭੈਊ
॥ਰੁਧਰ ਬਿਲੋਕਿ ਸਕੋਪ ਸੁਰਾਰੀ॥ ॥ਤਿਨਹ ਧਰਨ ਕਹੁੰ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰੀ
॥ਗਹੇ ਨ ਜਾਹਿ ਸਿਰਨ ਪਰ ਫਿਰਹੀ ॥ਜਨੁ ਜੁਗ ਮਧੁਪ ਕਮਲ ਬਨ ਚਰਹੀ
॥ਕੋਪਿ ਕੂਦਿ ਦੋਊ ਧਰਿਸ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ਮਹਿ ਪਟਕਸਿ ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਮਰੋਰੀ
॥ਪੁਨਿ ਸਕੋਪਿ ਦਸ ਧਨ ਕਰ ਲੀਨ • ॥ਸਰਨ ਮਾਰ ਘਾਯਲ ਕਪਿ ਕੀਨ •
॥ਹਨੁਮਦਾਦਿ ਮੁਰਛਿਤ ਸਭ ਬੰਦਰ ॥ਪਾਇ ਪ੍ਰਦੋਖ ਹਰਖ ਦਸ ਕੰਧਰ॥
॥ਮੁਰਛਿਤ ਦੇਖਿ ਸਕਲ ਕਪਿ ਬੀਰ ॥ਜਾਮਵੰਤ ਧਾਵਾ ਰਣ ਧੀਰਾ॥
॥ਸੰਗ ਭਾਲ ਭੂਧਰ ਤਰ ਧਾਰੀ॥ ॥ਮਾਰਨ ਲਾਗੇ ਪਚਾਰ ਪਚਾਰੀ॥

॥ਭਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਵਣ ਬਲਵਾਨਾ॥ ਗਹਿ ਪਦ ਮਹਿ ਪਟਕੇ ਭਟ ਨਾਨਾ॥
॥ਦੇਖਿ ਭਾਲੁ ਪਤਿ ਨਿਜ ਦਲ ਘਾਤਾ ॰ ॥ਕੋਪਿ ਮਾਂਝ ਉਰ ਮਾਰਿਸ ਲਾਤਾ॥

ਛੰ:
ਉਰ ਲਾਤ ਘਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਾਗਤ ਬਿਕਲ ਰਥ ਤੇ ਮਹਿ ਗਿਰਾ॥
ਗਹਿ ਭਾਲੁ ਬੀਸਹੁ ਕਰਨਿ ਮਾਨਹੁ ਕਮਲਨਿ ਨਿਸਿ ਬਸਿ ਮਧੁਕਰਾ ॰
ਮੁਰਛਤ ਬਹੋਰਿ ਬਿਲੋਕਿ ਪਦ ਹਤਿ ਭਾਲੁ ਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਗਯੋ॥
ਨਿਸਿ ਜਾਨਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਘਾਲਿ ਤੇਹਿ ਤਬ ਸੂਤ ਜਤਨ ਕਰਤ ਭਯੋ ੩੦

ਦੋ:
॥ਮੂਰਛਾ ਗਈ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਤਬ ਸਭ ਆਏ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸ
॥ਸਕਲ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਵਣਹਿ ਘੇਰਿ ਰਹੇ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ॥ ੧੨੬

॥ਤੇਹਿ ਨਿਸਿ ਮਹਿ ਸੀਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਕਹਿ ਸਭ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ
॥ਸਿਰ ਭੁਜ ਬਾਢ ਸੁਨਤ ਰਿਪੁ ਕੇਰੀ ॥ਸੀਤਾ ਉਰ ਭੈ ਤ੍ਰਾਸ ਘਨੇਰੀ॥
॥ਮੁਖ ਮਲੀਨ ਉਪਜੀ ਮਨ ਚਿੰਤਾ ॥ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਸਨ ਬੋਲੀ ਤਬ ਸੀਤਾ॥
॥ਹੋਇਹੈ ਕਹਾਂ ਕਹਸਿ ਕਿਨ ਮਾਤਾ॥ ॥ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਮਰਿਹਿ ਬਿਸ੍ਵ ਦੁਖ ਦਾਤਾ ॰
॥ਰਘੁਪਤਿ ਸਰ ਸਿਰ ਕਟੇ ਨ ਮਰਈ ॥ਬਿਧਿ ਬਿਪਰੀਤ ਚਰਿਤ ਸਭ ਕਰਈ
॥ਮੋਰ ਅਭਾਗ ਜਿਆਵਤ ਓਹੀ॥ ॥ਜੇਹਿ ਹੌਂ ਹਰਿ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਛੋਹੀ
॥ਜੇਹਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕਨਕ ਕਪਟ ਮ੍ਰਿਗ ਝੂਠਾ ॰ ॥ਅਜਹੁ ਸੋ ਦੈਵ ਮੋਹਿ ਪਰ ਰੂਠਾ॥
॥ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਦੁਸਹ ਸਹਾਏ ॰ ॥ਲਛਮਨ ਕਹੁ ਕਟੁ ਬਚਨ ਕਹਾਏ
॥ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਰਹੁ ਬਿਖਮ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ਤਕਿ ਤਕਿ ਮਾਰ ਬਾਰ ਮੋਹਿ ਮਾਰੀ॥
॥ਐਸੇਹੁ ਦੁਖ ਜੋ ਰਾਖ ਮਮ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ਸੋ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਜਿਆਵ ਨ ਆਨਾ
॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਤਿ ਬਿਲਾਪ ਜਾਨਕੀ ॥ਕਰ ਕਰਿ ਸੁਰਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਕੀ
॥ਕਹਿ ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਸੁਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ॥ ॥ਉਰ ਸਰ ਲਾਗਤ ਮਰਿਹਿ ਸੁਰਾਰੀ
॥ਤਾਂਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਉਰ ਹਤਹਿ ਨ ਤੇਹੀ॥ ॥ਇਹਿ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸਤਿ ਬੈਦੇਹੀ॥

ਛੰ:
ਇਹਿ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸੁ ਜਾਨਕੀ ਮਮ ਜਾਨਕੀ ਉਰ ਬਾਸ ਹੈ॥
ਮਮ ਉਦਰ ਭੁਵਨ ਅਨੇਕ ਲਾਗਤ ਬਾਣ ਸਭ ਕੋ ਨਾਸ ਹੈ॥
ਅਸ ਸੁਨਤ ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਉਰ ਅਤਿ ਦੇਖਿ ਪੁਨ ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਕਹਾ ॰
ਅਬ ਮਰਹਿ ਰਿਪੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਜਹੁ ਭ੍ਰਮ ਸੰਸਯ ਮਹਾ॥

ਦੋ: ॥ਕਾਟਤ ਸਿਰ ਹੋਇਹਿ ਬਿਕਲ ਛੂਟਿ ਜਾਇਹਿ ਤਬ ਧਿਆਨ॥
॥ਤਬ ਰਾਵਣ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਹਿ ਮਰਿਹਹਿੰ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨ॥ ੧੨੭

ਅਸ ਕਹਿ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮੁਝਾਈ ॥ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਜਟਾ ਨਿਜ ਭਵਨ ਸਿਧਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਸੁਭਾਵ ਸਿਮਰਿ ਬੈਦੇਹੀ॥ ॥ਉਪਜੀ ਬਿਰਹ ਬ੍ਯਥਾ ਅਤਿ ਤੇਹੀ॥
॥ਨਿਸਿਹਿ ਸਸਿਹਿ ਨਿੰਦਤਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ॥ ॥ਜੁਗ ਸਮ ਭਈ ਸਿਰਾਤਿ ਨ ਰਾਤੀ॥
॥ਕਰਤਿ ਬਿਲਾਪ ਮਨਹਿੰ ਮਨ ਭਾਰੀ॥ ॥ਰਾਮ ਬਿਰਹੁ ਜਾਨਕੀ ਦੁਖਾਰੀ॥
॥ਜਬ ਅਤਿ ਭਯੋ ਬਿਰਹੁ ਉਰ ਦਾਹੂ॥ ॥ਫਰਕੇਉ ਬਾਮ ਨਯਨ ਅਰ ਬਾਹੂ॥
॥ਸਗੁਨ ਬਿਚਾਰ ਧਰੀ ਉਰ ਧੀਰਾ॥ ॥ਅਬ ਮਿਲਿਹਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਰਘੁਬੀਰਾ॥
॥ਇਹਾਂ ਅਰਧ ਨਿਸਿ ਰਾਵਣ ਜਾਗਾ॥ ॥ਨਿਜ ਸਾਰਥ ਸਨ ਖੀਝਨ ਲਾਗਾ॥
॥ਸਠ ਰਣ ਭੂਮਿ ਛੁਡਾਏਹੁ ਮੋਹੀ॥ ॥ਧ੍ਰਿਕ ਧ੍ਰਿਕ ਅਧਮ ਮੰਦ ਮਤਿ ਤੋਹੀ॥
॥ਤੇਹਿੰ ਪਦ ਗਹਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਵਾ॥ ॥ਭੋਰ ਭਏ ਰਥ ਚੜ੍ਹਿ ਪੁਨਿ ਆਵਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਆਗਮਨ ਦਸਾਨਨ ਕੇਰਾ॥ ॥ਕਪਿ ਦਲ ਖਰਭਰ ਭਯੋ ਘਨੇਰਾ॥
॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਭੂਧਰ ਬਿਟਪ ਉਪਾਰੀ॥ ॥ਧਾਏ ਕਟਕਟਾਇ ਭਟ ਭਾਰੀ॥

ਛੰ: ਧਾਏ ਜੋ ਮਰਕਟ ਬਿਕਟ ਭਾਲੂ ਕਰਾਲ ਕਰ ਭੂਧਰ ਧਰਾ
ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਮਾਰਤ ਭਜਿ ਚਲੇ ਰਜਨੀ ਚਰਾ॥
ਬਿਚਲਾਇ ਦਲ ਬਲਵੰਤ ਕੀਸਨ ਘੇਰ ਪੁਨਿ ਰਾਵਣ ਲਿਯੋ
ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰ ਨਖਨ ਬਿਦਾਰਿ ਤੇਹਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਕਿਯੋ

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਮਰਕਟ ਪ੍ਰਬਲ ਰਾਵਣ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ॥
॥ਅੰਤਰ ਹਿਤ ਹੋਇ ਨਿਮਿਖ ਮਹਿ ਕ੍ਰਿਤ ਮਾਯਾ ਬਿਸਤਾਰ॥ ੧੨੮

॥ ਛੰਦ ॥

ਜਬ ਕੀਨ ਤੇਹਿੰ ਪਾਖੰਡ ਭਏ ਪ੍ਰਗਟ ਜੰਤ ਪ੍ਰਚੰਡ॥ ॥
ਬੈਤਾਲ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨੁ ਨਾਰਾਚ॥ ॥
ਜੋਗਿਨਿ ਗਹੇ ਕਰ ਬਾਲ ਇਕ ਹਾਥ ਮਨੁਜ ਕਪਾਲ ॥
ਕਰਿ ਸਦ੍ਯ ਸੋਣਿਤ ਪਾਨ ਨਾਚਹਿ ਕਰਹਿੰ ਬਹੁ ਗਾਨ॥ ॥

੧੦੨ ੧੦੪ ਧਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹਿਂ ਘੋਰ ਰਹਿ ਪੂਰਿ ਧੁਨਿ ਚਹੁ ਫੇਰ॥ ॥
॥ਮੁਖ ਬਾਣ ਬਾਦਲਹਿਂ ਖਾਨ ਤੁਰਤ ਲਗੇ ਕੀਸ ਪਰਾਨ॥
॥ਜਹਂ ਜਾਂਹਿ ਮਰਕਟ ਭਾਗਿ ਤਂਹਿ ਬਰਤ ਦੇਖਹਿਂ ਆਗਿ॥
॥ਭਏ ਬਿਕਲ ਬਾਨਰ ਭਾਲੁ ਪੁਨਿ ਲਾਗੁ ਬਰਖਣ ਬਾਰਿ॥
॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਥਕਿਤ ਕਰਿ ਕੀਸ ਗਰਜੇਓ ਬਹੁਰਿ ਦਸ ਸੀਸ॥
॥ਲਛਮਣ ਕਪੀਸ ਸਮੇਤ ਭਏ ਸਕਲ ਬੀਰ ਅਚੇਤ॥
॥ਹਾ ਰਾਮ ਹਾ ਰਘੁਨਾਥ ਕਹਿ ਸੁਭਟ ਮੀਜਹਿ ਹਾਥ॥
॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਬਲ ਤੋਰਿ ਤੇਹਿ ਕੀਨ ਕਪਟ ਬਹੋਰਿ॥
॥ਪ੍ਰਗਟੇ ਬਿਪੁਲ ਹਨੁਮਾਨ ਧਾਏ ਗਹੇ ਪਾਖਾਨ॥ ॥
॥ਤਿਨ ਘੇਰਿ ਰਾਮਹਿ ਜਾਇ ਚਹੁ ਦਿ ਸਿ ਬਰੂਥ ਬਨਾਇ॥
॥ਮਾਰਹੁ ਧਰਹੁ ਜਨਿ ਜਾਇ ਕਟਕਟਹਿ ਪੂੰਛ ਉਠਾਇ॥
॥ਦਸ ਦਿਸ ਲੰਗੂਰ ਬਿਰਾਜ ਤੇਹਿ ਮਧ੍ਯ ਕੌਸਲ ਰਾਜ॥ ੨੨

॥ਛੰਦ॥

ਤਹਿ ਮੱਧ੍ਯ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਤਨੇ ਸੋਭਾ ਲਹੀ॥
ਜਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਧਨੁਖ ਅਨੇਕ ਕਿਜ ਬਰ ਬਾਰਿ ਤੁੰਗ ਤਮਾਲਹੀਂ
ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਿ ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਉਰ ਸੁਰ ਬਦਤ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਕਰੀ
ਰਘੁਬੀਰ ਏਕਹਿ ਤੀਰ ਕੋਪਿ ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਮਾਯਾ ਹਰੀ॥
ਮਾਯਾ ਬਿਗਤ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਹਰਖੇ ਬਿਟਪ ਗਿਰਿ ਗਹਿ ਸਭ ਫਿਰੇ
ਸਰ ਨਿਕਰ ਛਾਡੇ ਰਾਮ ਰਾਵਣ ਬਾਹੁ ਸਿਰ ਮਹਿਂ ਮਹੁਂ ਗਿਰੇ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਰਾਵਣ ਸਮਰ ਚਰਿਤ ਅਨੇਕ ਕਲਪ ਜੋ ਗਾਵਹੀ
ਸਤ ਸੇਖ ਸਾਰਦ ਨਿਗਮ ਕਬਿ ਤੇਊ ਤਦਪਿ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਹੀ

ਦੋ: ॥ਕਹੇ ਤਾਸ ਗੁਣ ਗਣ ਕਛੁਕ ਜੜਮਤ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ॥
॥ਨਿਜ ਪੌਰਖ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਮਿ ਮਸਕ ਉਡਹਿਂ ਅਕਾਸ॥
॥ਕਾਟ ਸੀਸ ਭੁਜ ਬਾਰ ਬਹੁ ਮਰੈ ਨ ਭਟ ਲੰਕੇਸ॥ ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰੀੜਤ ਸੁਨਿ ਸਿੱਧ ਸੁਰ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਦੇਖਿ ਕਲੇਸ॥ ੧੨੯

॥ਕਾਟਤ ਬਢਹਿ ਸੀਸ ਸਮੁਦਾਈ॥ ਜਿਮਿ ਪ੍ਰਤਿਲਾਭ ਲੋਭ ਅਧਿਕਾਈ॥
॥ਮਰੈ ਨ ਰਿਪੁ ਸ੍ਰਮ ਭਯਉ ਬਿਸੇਖਾ॥ ਰਾਮ ਬਿਭੀਖਣ ਤਨ ਤਬ ਦੇਖਾ॥
॥ਉਮਾ ਕਾਲ ਮਰ ਜਾ ਕੀ ਇੱਛਾ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕੀ ਲੇਤ ਪਰੀਛਾ॥
॥ਸੁਨੁ ਸਰਬੱਗ ਚਰਾਚਰ ਨਾਯਕ॥ ਪ੍ਰਨਤਪਾਲ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸੁਖਦਾਯਕ॥
॥ਨਾਭਿਕੁੰਡ ਸੁਧਾ ਬਸ ਯਾਕੇ॥ ਨਾਥ ਜਿਅਤ ਰਾਵਣ ਬਲ ਤਾਕੇ॥
॥ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਣ ਬਚਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ਹਰਖਿ ਗਹੇ ਪ੍ਰਭੁ ਬਾਣ ਕਰਾਲਾ॥
॥ਅਸੁਭ ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਤਬ ਨਾਨਾ॥ ਰੋਵਹਿੰ ਬਹੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਖਰ ਸ੍ਵਾਨਾ॥
॥ਬੋਲਹਿ ਖਗ ਜਗ ਆਰਤ ਹੇਤੂ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਭ ਕੇਤੂ॥
॥ਦਸ ਦਿਸ ਦਾਹ ਹੋਨ ਤਬ ਲਾਗਾ॥ ਭਯੋ ਪਰਬ ਬਿਨੁ ਰਵਿ ਉਪਰਾਗਾ॥
॥ਮੰਦੋਦਰਿ ਉਰ ਕੰਪਤ ਭਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸ੍ਰਵਹਿੰ ਨਯਨ ਮਗ ਬਾਰੀ॥

॥ਛੰਦ॥

ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸ੍ਰਵਹਿੰ ਪਬਿ ਪਾਤ ਨਭ ਅਤਿ ਬਾਤ ਬਹੁ ਡੋਲਤਿ ਮਹੀ।
ਬਰਖਹਿੰ ਬਲਾਹਕ ਰੁਧਿਰ ਕਚ ਰਜ ਅਸੁਭ ਅਤਿ ਸਕ ਕੋ ਕਹੀ।
ਉਤਪਾਤ ਅਮਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਨਭ ਸੁਰ ਬਿਕਲ ਬੋਲਹਿੰ ਜਯ ਜਏ
ਸੁਰ ਸਭਯ ਜਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਪਤਿ ਚਾਪ ਸਰ ਜੋਰਤ ਭਏ॥ ੩੫

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਆਕਰਖਿ ਧਨੁ ਸ੍ਰਵਣ ਲਗਿ ਛਾਡੇ ਸਰ ਇਕਤੀਸ
॥ਰਘੁਨਾਯਕ ਸਾਯਕ ਚਲੇ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਫਣੀਸ॥ ॥ ੧੩੦

॥ਸਾਯਕ ਏਕ ਨਾਭਿ ਸਰ ਸੋਖਾ॥ ॥ਅਪਰ ਲਗੇ ਸਿਰ ਭੁਜ ਕਰ ਰੋਖਾ
॥ਲੈ ਸਿਰ ਬਾਹੁ ਚਲੇ ਨਾਰਾਚਾ॥ ॥ਸਿਰ ਭੁਜ ਹੀਨ ਰੁੰਡ ਮਹਿ ਨਾਚਾ
॥ਧਰਣ ਧਸੈ ਧਰ ਧਾਵ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ਤਬ ਸਰ ਹਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਤ ਜੁਗ ਖੰਡਾ
॥ਗਰਜਿਉ ਮਰਤ ਘੋਰ ਰਵ ਭਾਰੀ॥ ॥ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਰਣ ਹਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰੀ॥
॥ਡੋਲੀ ਭੂਮਿ ਗਿਰਤ ਦਸਕੰਧਰ॥ ਛੁਭਤ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿ ਦਿੱਗਜ ਭੂਧਰ
॥ਧਰਿਓ ਭੂਮਿ ਜੁਗ ਖੰਡ ਬਢਾਈ॥ ॥ਚਾਪ ਭਾਲੁ ਮਰਕਟ ਸਮੁਦਾਈ॥
॥ਮੰਦੋਦਰਿ ਆਗੇ ਭੁਜ ਸੀਸਾ॥ ॥ਧਰਿ ਸਰ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਜਗਦੀਸਾ

॥ਪ੍ਰਵਸੇ ਸਭ ਨਿਖੰਗ ਮਹਿ ਜਾਈ। ॥ਦੇਖਿ ਸੁਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ॥
॥ਤਾਸੁ ਤੇਜ ਸਮਾਨ ਸਭ ਆਨਨਾ। ॥ਹਰਖੇ ਦੇਖਿ ਸੰਭੁ ਚਤੁਰਾਨਨਾ॥
॥ਜਯ ਧੁਨਿ ਪੂਰ ਰਹੀ ਨਭ ਖੰਡਾ। ॥ਜਯ ਰਘੁਬੀਰ ਪ੍ਰਬਲ ਭੁਜ ਦੰਡਾ॥
॥ਬਰਖਹਿਂ ਸੁਮਨ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦਾ। ॥ਜਯ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਜਯ ਜਯਤਿ ਮੁਕੰਦਾ॥

॥ਛੰਦ॥

ਜਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਹਰਿ ਮਰਦਨ ਨਿਸਾਚਰ ਮਦ ਪ੍ਰਭੋ।
ਖਲ ਦਲ ਵਿਦਾਰਣ ਪਰਮ ਕਾਰਣ ਕਾਰੁਣੀਕ ਸਦਾ ਵਿਭੋ
ਸੁਰ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਹਰਖੇ ਬਾਜ ਦੁੰਦਭਿ ਗਹਗਹੀ
ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅੰਗਨ ਰਾਮ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਹੁ ਸੋਭਾ ਲਹੀ॥
ਸਿਰ ਜਟਾ ਮੁਕੁਟ ਪ੍ਰਸੂਨ ਵਿਚ ਵਿਚ ਅਤਿ ਮਨੋਹਰ ਰਾਜਹੀਂ।
ਜਨੁ ਨੀਲ ਗਿਰਿ ਪਰ ਤੜਿਤ ਪਟਲ ਸਮੇਤ ਉਡਗਣ ਭ੍ਰਾਜਹੀ
ਭੁਜ ਦੰਡ ਫੇਰਤ ਸਰ ਸਰਾਸਨ ਰੁਧਿਰ ਕਣ ਤਨ ਅਤਿ ਬਨੇ।
ਜਨੁ ਰਾਯ ਮੁਨਿ ਖਗ ਤਮਾਲ ਤਰ ਪਰ ਬੈਠ ਬਹੁ ਸੁਖ ਆਪਨੇ

ਦੋ ॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਕਰਿ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਭਯ ਕਿਯੇ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿੰਦ॥
॥ਹਰਖੇ ਬਾਨਰ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਜਯ ਸੁਖ ਧਾਮ ਮੁਕੰਦ॥ ੧੦੩

ਪਤਿ ਸਿਰ ਦੇਖਿ ਜਬਹਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ॥ਮੁਰਛਤ ਬਿਕਲ ਖਸੀ ਧਰਣੀ ਪਰ
ਜੁਵਤਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਰੋਵਤਿ ਉਠਿ ਧਾਈ ਤਿਹ ਉਠਾਇ ਰਾਵਣ ਪਹੁ ਆਈ
ਪਤਿ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਸੁ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ਛੂਟੇ ਕੇਸ ਨ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰਾ॥
॥ਉਰ ਤਾੜਨਾ ਕਰੈਂ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਰੋਦਨ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਖਾਨਾ॥
ਤਵ ਬਲ ਨਾਥ ਡੋਲ ਨਿਤ ਧਰਣੀ ॥ਤੇਜ ਹੀਨ ਪਾਵਕ ਸਸਿ ਤਰਣੀ॥
॥ਸੇਖ ਕਮਠ ਸਹਿ ਸਕਹਿ ਨ ਭਾਰ ॥ਸੋ ਤਨੁ ਆਜੁ ਪਰਾ ਮਹਿ ਛਾਰਾ॥
ਬਰੁਣ ਕੁਬੇਰ ਸੁਰੇਸ ਸਮੀਰਾ ਰਣ ਸਨਮੁਖ ਧਰ ਕਾਹੁ ਨ ਧੀਰਾ॥
ਭੁਜ ਬਲ ਜੀਤ ਕਾਲ ਜਮ ਸਾਈਂ ॥ਆਜੁ ਸੋ ਪਰਿਓ ਅਨਾਥ ਕੀ ਨਾਈਂ
॥ਜਗਤ ਵਿਦਿਤ ਤੁਮਾਰਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ਸੁਤ ਪਰਿਜਨ ਬਲ ਬਰਣ ਨ ਜਾਈ
ਰਾਮ ਵਿਮੁਖ ਅਸ ਹਾਲ ਤੁਮਾਰਾ। ਰਹਾ ਨ ਕੁਲ ਕੋਊ ਰੋਵਨ ਹਾਰਾ॥

॥ਤਵ ਬਸ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਬ ਨਾਥਾ ॥ਸਭ੍ਯ ਦਿਗਪਾਤਿ ਤੋਹਿੰ ਨਾਵਹਿ ਮਾਥਾ

॥ਅਬ ਤਵ ਸਿਰ ਭੁਜ ਜੰਬੁਕ ਖਾਹੀਂ ॥ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਯਹ ਅਨੁਚਿਤ ਨਾਹੀਂ

॥ਕਾਲ ਬਿਬਸ ਪਤਿ ਕਹਾ ਨ ਮਾਨਾ ॥ਅਗ ਜਗ ਨਾਥ ਮਨੁਜ ਕਰ ਜਾਨਾ

॥ਛੰਦ॥

ਜਾਨ੍ਯੋ ਮਨੁਜ ਕਰ ਦਨੁਜ ਕਾਨਨ ਦਹਨ ਪਾਵਕ ਹਰਿ ਸ੍ਵਯੰ॥
ਜਿਹਿ ਨਵਤ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸੁਰ ਪਿਯ ਭਜਹੁ ਨਹਿ ਕਰੁਣਾਮਯੰ
ਆਜਨਮ ਤੇ ਪਰਦ੍ਰੋਹ ਰਤ ਪਾਪੌਘ ਮਯ ਤਵ ਤਨ ਅਯੰ॥
ਤੁਮਹੂੰ ਦਿਯੋ ਨਿਜ ਧਾਮ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਾਮਯੰ॥

ਦੋ:
॥ਅਹਹੁ ਨਾਥ ਰਘੁਨਾਥ ਸਮ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕੋ ਆਨ॥
॥ਮੁਨਿ ਦੁਰਲਭ ਜੋ ਪਰਮ ਗਤਿ ਤੁਮਹਿੰ ਦੀਨਿ ਭਗਵਾਨ ॥੧੦੨

ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਾਨਾ॥ ॥ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਸਬਹਿ ਸੁਖ ਮਾਨਾ

॥ਅਜ ਮਹੇਸ ਨਾਰਦ ਸਨਕਾਦੀ॥ ॥ਜੇ ਮੁਨਿਬਰਿ ਪਰਮਾਰਥ ਬਾਦੀ

॥ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਰਘੁਪਤਹਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਸਬ ਭਏ ਸੁਖਾਰੀ॥

॥ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਬਿਲੋਕੀ ਨਾਰੀ॥ ॥ਗਯੋ ਬਿਭੀਖਣ ਮਨ ਦੁਖ ਭਾਰੀ॥

॥ਬੰਧੁ ਦਸਾ ਦੇਖਤ ਦੁਖ ਭਯਊ॥ ॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨੁਜਹਿ ਆਯਸੁ ਦਯਊ॥

॥ਲਛਮਣ ਤਾਹਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ਸਹਿਤ ਬਿਭੀਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਆਯੋ

॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਾ ॥ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਪਰਿਹਰਿ ਸਬ ਸੋਕਾ

॥ਕੀਨਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਮਾਨੀ॥ ॥ਬਿਧਿਵਤ ਦੇਸ ਕਾਲ ਜਿਯ ਜਾਨੀ॥

ਦੋ:
॥ਮਯਤਨਜਾਦਿਕ ਨਾਰਿ ਸਬ ਦੇਈ ਤਿਲਾਂਜਲਿ ਤਾਹਿ॥
॥ਭਵਨ ਗਈ ਰਘੁਬੀਰ ਗੁਣ ਗਣ ਬਰਨਤਿ ਮਨ ਮਾਹਿ॥ ੧੦੩

॥ਆਇ ਬਿਭੀਖਣ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਨਾਵਾ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਤਬ ਅਨੁਜ ਬੁਲਾਵਾ

॥ਤੁਮ ਕਪੀਸ ਅੰਗਦ ਨਲ ਨੀਲਾ ॥ਜਾਮਵੰਤ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਸੀਲਾ॥

॥ਸਬ ਮਿਲਿ ਜਾਹੁ ਬਿਭੀਖਣ ਸਾਥ ॥ਸਾਰਹੁ ਤਿਲਕ ਕਹਿਓ ਰਘੁਨਾਥ

॥ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਮੈਂ ਨਗਰ ਨ ਜਾਊਂ॥ ॥ਆਪੁ ਸਰਿਸ ਕਪਿ ਅਨੁਜ ਪਠਾਊਂ

॥ਤੁਰਤ ਚਲੇ ਕਪਿ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨਾ ॥ਕੀਨੀ ਜਾਇ ਤਿਲਕ ਕੀ ਰਚਨਾ॥

॥ਸਾਦਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਾਰੀ॥ ॥ਤਿਲਕ ਕੀਨ ਉਸਤੁਤਿ ਅਨੁਸਾਰੀ॥
॥ਜੋਰਿ ਪਾਣਿ ਸਬਹੀਂ ਸਿਰ ਨਾਏ॥ ॥ਸਹਿਤ ਬਿਭੀਖਣ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਆਏ॥
॥ਤਬ ਰਘੁਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕਪਿ ਲੀਨੇ॥ ॥ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਖੀ ਸਬ ਕੀਨੇ॥

ਛੰ:
ਕੀਨਿਓ ਸੁਖੀ ਸਬ ਕਪਿ ਸੁਬਾਣੀ ਬਲ ਤੁਮਾਰੇ ਰਿਪੁ ਹਯੋ॥
॥ਪਾਯੋ ਬਿਭੀਖਣ ਰਾਜ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਜਸ ਤੁਮਾਰੋ ਨਿਤ ਨਯੋ॥
॥ਮੋਹਿ ਸਹਿਤ ਸੁਭ ਕੀਰਤਿ ਤੁਮਾਰੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੋ ਗਾਇਹੈਂ॥
॥ਸੰਸਾਰ ਸਿੰਧੁ ਅਪਾਰ ਪਾਰ ਪ੍ਰਯਾਸ ਬਿਨ ਤਰਿ ਜਾਇਹੈਂ॥ ੩੮

ਦੋ:
॥ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਕੇ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦ ਨਹਿੰ ਅਘਾਤ ਕਪਿ ਪੁੰਜ॥
॥ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਖ ਗਹੇ ਸਕਲ ਪਦ ਕੰਜ॥ ੧੩੪

॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਬੋਲਿ ਲਿਯੇ ਹਨੁਮਾਨਾ॥ ॥ਲੰਕਾ ਜਾਹੁ ਕਹਿਓ ਭਗਵਾਨਾ॥
॥ਸਮਾਚਾਰ ਜਾਨਕਿਹਿ ਸੁਨਾਵਹੁ॥ ॥ਤਾਸ ਕੁਸਲ ਲੈ ਤੁਮ ਚਲ ਆਵਹੁ॥
॥ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਨਗਰ ਮਹ ਆਏ॥ ॥ਸੁਨਿ ਨਿਸਚਰੀ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਏ॥
॥ਪੂਜਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਨ ਕੀਨੀ॥ ॥ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਦਿਖਾਯ ਪੁਨਿ ਦੀਨੀ॥
॥ਦੂਰਿਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਪਿ ਕੀਨਾ॥ ॥ਰਘੁਪਤਿ ਦੂਤ ਜਾਨਕੀ ਚੀਨਾ॥
॥ਕਹਹੁ ਤਾਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ॥ ॥ਕੁਸਲ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਭੁ ਸੈਨ ਸਮੇਤਾ॥
॥ਸਬ ਬਿਧਿ ਕੁਸਲ ਕੌਸਲਾਧੀਸਾ॥ ॥ਮਾਤੁ ਸਮਰ ਜੀਤਯੋ ਦਸ ਸੀਸਾ॥
॥ਅਬਿਚਲ ਰਾਜ ਬਿਭੀਖਣ ਪਾਵਾ॥ ॥ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਬਚਨ ਹਰਖ ਉਰ ਛਾਵਾ॥

॥ਛੰਦ॥

॥ਅਤਿ ਹਰਖ ਮਨ ਤਨ ਪੁਲਕ ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਪੁਨ ਪੁਨ ਕਹ ਰਮਾ॥
॥ਕਾ ਦੇਉਂ ਤੋਹਿ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਮਹਿ ਕਪਿ ਕਿਮਪਿ ਨਹਿੰ ਬਾਣੀ ਸਮਾ॥
॥ਸੁਨੁ ਮਾਤੁ ਮੈਂ ਪਾਯਓ ਅਖਿਲ ਜਗ ਰਾਜ ਆਜੁ ਨ ਸੰਸਯੰ॥
॥ਰਣ ਜੀਤਿ ਰਿਪੁ ਦਲ ਬੰਧੁ ਜੁਤ ਪਸ੍ਯਾਮਿ ਰਾਮ ਨਮਾਮਯੰ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਸਦਗੁਣ ਸਕਲ ਤਵ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸੈਂ ਹਨੁਮੰਤ॥
॥ਸਾਨੁਕੂਲ ਰਘੁਬੀਰ ਸਮਾਨ ਰਹਹਿੰ ਸਮੇਤ ਅਨੰਤ॥ ੧੩੫

॥ਅਬ ਸੋਇ ਜਤਨ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਤਾਤ॥ ॥ਦੇਖੌਂ ਨਯਨ ਸ੍ਯਾਮ ਮ੍ਰਿਦੁ ਗਾਤਾ॥

॥ਤਬ ਹਨੁਮੰਤ ਰਾਮ ਪਹਿਂ ਆਯੋ॥ ॥ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਕਰ ਕੁਸਲ ਸੁਨਾਯੋ॥
॥ਸੁਨਿ ਬਾਣੀ ਪਤੰਗ ਕੁਲ ਭੂਖਣ॥ ॥ਬੋਲਿ ਲਿਯੇ ਕਪਿ ਰਾਜ ਵਿਭੀਖਣ॥
॥ਮਾਰਤ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਵਹੁ॥ ॥ਸਾਦਰ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਲੈ ਆਵਹੁ॥
॥ਤੁਰਿਤਹਿਂ ਸਕਲ ਗਯੇ ਜਹਂ ਸੀਤਾ॥ ॥ਸੇਵਹਿਂ ਸਬ ਨਿਸਿਚਰੀ ਬਿਨੀਤਾ॥
॥ਬੇਗਿ ਵਿਭੀਖ ਤਿਨਹਿਂ ਸਿਖਾਵਾ॥ ॥ਸਾਦਰ ਤਿਨ ਸੀਤਹਿਂ ਅਨਵਾਵਾ॥
॥ਦਿਬ੍ਯ ਬਸਨ ਭੂਖਣ ਪਹਿਰਾਯੇ॥ ॥ਸਿਵਕਾ ਰੁਚਿਰ ਸਾਜਿ ਪੁਨਿ ਲ੍ਯਾਯੇ॥
॥ਤਿਹਿ ਪਰ ਹਰਖਿ ਚਢੀ ਵੈਦੇਹੀ॥ ॥ਸਿਮਰਿ ਰਾਮ ਸੁਖ ਧਾਮ ਸਨੇਹੀ॥
॥ਬੇਤ ਪਾਣਿ ਰੱਛਕ ਚਹੁੰ ਪਾਸਾ॥ ॥ਚਲੇ ਸਕਲ ਮਨ ਪਰਮ ਹੁਲਾਸਾ॥
॥ਦੇਖਨ ਭਾਲੁ ਕੀਸ ਬਹੁ ਧਾਯੇ॥ ॥ਰਛਕ ਕੋਟਿ ਨਿਵਾਰਣ ਆਯੇ॥
॥ਕਹੁ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹਾਂ ਮਮ ਮਾਨਹੁ॥ ॥ਸੀਤਹਿਂ ਸਖਾ ਪਯਾਦੇਹੁ ਆਨਹੁ॥
॥ਦੇਖਹਿ ਕਪਿ ਜਨਨੀ ਕੀ ਨਾਈ॥ ॥ਬਿਹਂਸਿ ਕਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਗੁਸਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਵਚਨ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਹਰਖੇ॥ ॥ਨਭ ਤੇ ਸੁਰਨ ਸੁਮਨ ਬਹੁ ਬਰਖੇ॥
॥ਸੀਤਹਿਂ ਪ੍ਰਥਮ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਰਾਖੀ॥ ॥ਪ੍ਰਕਟ ਕੀਨ ਚਹੁ ਅੰਤਰ ਸਾਖੀ॥

ਦੋ: ॥ਤਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਰੁਣਾ ਯਤਨ ਕਹੇ ਕਛੁਕ ਦੁਰਵਾਦ॥
॥ਸੁਨਤ ਜਾਤੁ ਧਾਨੀ ਸਕਲ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਵਿਖਾਦ॥ ੧੩੯

॥ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਵਚਨ ਸੀਸ ਧਰ ਸੀਤਾ॥ ॥ਬੋਲੀ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਵਚਨ ਪੁਨੀਤਾ॥
॥ਲਛਮਣ ਹੋਹੁ ਧਰਮ ਕੇ ਨੇਗੀ॥ ॥ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਬੇਗੀ॥
॥ਸੁਨਿ ਲਛਮਣ ਸੀਤਾ ਕੀ ਬਾਨੀ॥ ॥ਬਿਰਹੁ ਵਿਵੇਕ ਧਰਮ ਗਤਿ ਸਾਨੀ॥
॥ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਜੋਰਿ ਕਰ ਦੋਊ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਸਕਤ ਨ ਓਊ॥
॥ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਰੁਖ ਲਛਮਣ ਧਾਯੇ॥ ॥ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਾਠ ਬਹੁ ਲਾਯੇ॥
॥ਪ੍ਰਬਲ ਅਨਲ ਬਿਲੋਕ ਵੈਦੇਹੀ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖ ਕਛੁ ਭੁਯ ਨਹਿ ਤੇਹੀ॥
॥ਜੋ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਮਮ ਉਰ ਮਾਹੀ॥ ॥ਤਜਿ ਰਘੁਬੀਰ ਆਨ ਗਤਿ ਨਾਹੀ॥
॥ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਾਨੁ ਸਬ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨਾ॥ ॥ਮੋ ਕਹੁੰ ਹੋਉ ਸ੍ਰੀ ਖੰਡ ਸਮਾਨਾ॥ ॥

॥ਛੰਦ॥

ਸ੍ਰੀ ਖੰਡ ਸਮ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਿਯ ਸਿਮਿਰ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇਹਿ ਮਮ ਚਲੀ

॥ਜਅੰਸ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਬੰਦਿਤ ਚਰਨ ਰਜ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲੀ॥
॥ਪ੍ਰਤਿ ਸ੍ਰਿਯ ਅਵਲੋਕਿਤ ਕਲੰਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪਾਵਕ ਮਾਹਿ ਜਬੈ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਿਤ ਕਾਹੂ ਨ ਲਖਿਯੋ ਨਭ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਿੱਧ ਸਭ ਦੇਖਹਿੰ ਖਰੇ
॥ਤਬ ਅਨਲ ਭੂਸੁਰ ਰੂਪ ਕਰ ਗਹਿ ਸਤ੍ਯ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਬਿਦਿਤ ਜੋ॥
॥ਜਿਮਿ ਖੀਰ ਸਾਗਰ ਇੰਦਿਰਾ ਰਾਮਹਿ ਸਮਰਪੀ ਆਨਿ ਸੋ॥
॥ਸੋਇ ਰਾਮ ਬਾਮ ਬਿਭਾਗ ਰਾਜਿਤ ਰੁਚਿਰ ਅਤਿ ਸੋਭਾ ਭਲੀ॥
॥ਨਵ ਨੀਲ ਨੀਰਜ ਨਿਕਟ ਮਾਨਹੁੰ ਕਨਕ ਪੰਕਜ ਕੀ ਕਲੀ॥ ੪੦

ਦੋ: ॥ਹਰਖਿ ਸੁਮਨ ਬਰਖਹਿੰ ਬਿਬੁਧ ਬਾਜਹਿੰ ਗਗਨ ਨਿਸਾਨ
॥ਗਾਵਹਿੰ ਕਿੰਨਰ ਅਪਸਰਾ ਨਾਚਹਿੰ ਚੜ੍ਹੀਂ ਬਿਮਾਨ॥ ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਭਾ ਅਮਿਤ ਅਪਾਰ॥ ॥
॥ਦੇਖਿ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਹਰਖਿ ਜਯ ਰਘੁਪਤਿ ਸੁਖ ਸਾਰ॥ ॥ ੧੨੦

॥ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਈ ॥ਮਾਤਲਿ ਚਲੇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
॥ਆਏ ਦੇਵ ਸਦਾ ਹਿਤ ਸ੍ਵਾਰਥੀ॥ ॥ਬਚਨ ਕਹਹਿੰ ਜਨੁ ਕੈ ਪਰਮਾਰਥੀ॥
॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਯਾਲ ਰਘੁ ਰਾਜਾ॥ ॥ਦੇਵ ਕੀਨ ਦੇਵਨ ਪਰ ਦਾਜਾ॥ ॥
॥ਬਿਸ੍ਵ ਦ੍ਰੋਹ ਰਤ ਖਲ ਅਤਿ ਕਾਮੀ ॥ਨਿਜ ਅਘ ਗਯਉ ਕੁਮਾਰਗ ਗਾਮੀ
॥ਤੁਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਬ੍ਰਹਮ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ਸਦਾ ਏਕ ਰਸ ਸਹਿਜ ਉਦਾਸੀ॥
॥ਅਕਲ ਅਗੁਣ ਅਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨਾਮੈ ॥ਅਜਿਤ ਅਮੋਘ ਸ਼ਕਤਿ ਕਰੁਣਾਮੈ॥
॥ਮੀਨ ਕਮਠ ਸੂਕਰ ਨਰ ਹਰੀ॥ ॥ਬਾਮਨ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਪੁ ਧਰੀ॥
॥ਜਬ ਜਬ ਨਾਥ ਸੁਰਨ ਦੁਖ ਪਾਵਾ ॥ਨਾਨਾ ਤਨੁ ਧਰਿ ਤੁਮਹਿ ਨਸਾਵਾ॥
॥ਯਹ ਖਲ ਮਲਿਨ ਸਦਾ ਸੁਰ ਦ੍ਰੋਹੀ॥ ॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਰਤ ਅਤਿ ਕੋਹੀ॥
॥ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਵ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵਾ ॥ਯਹ ਹਮਰੇ ਮਨ ਅਚਰਜ ਆਵਾ
॥ਹਮ ਦੇਵਤਾ ਪਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ॥ ॥ਸ੍ਵਾਰਥ ਰਤ ਤਵ ਭਗਤਿ ਬਿਸਾਰੀ
॥ਭਵ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੰਤਤ ਹਮ ਪਰੇ॥ ॥ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਿ ਸਰਣ ਅਨੁਸਰੇ

ਦੋ: ॥ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਸਿੱਧ ਸਭ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
॥ਅਤਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸਰੋਜ ਭਵ ਉਸਤਤਿ ਕਰਤ ਬਹੋਰਿ॥ ॥ ੧੨੮

॥ਛੰਦ॥

॥ਜਯ ਰਾਮ ਸਦਾ ਸੁਖ ਧਾਮ ਹਰੇ ਰਘੁਨਾਯਕ ਸਾਯਕ ਚਾਪ ਧਰੇ॥
॥ਭਵ ਵਾਰਨ ਦਾਰਣ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਭੋ ਗੁਣ ਸਾਗਰ ਨਾਗਰ ਨਾਥ ਵਿਭੋ॥
॥ਤਨ ਕਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੂਪ ਛਬੀ ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਂਦ੍ਰ ਕਵੀ॥
॥ਜਸੁ ਪਾਵਨ ਰਾਵਣ ਨਾਗ ਮਹਾਂ ਖਗ ਨਾਥ ਯਥਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਗਹਾ॥
॥ਜਨ ਰੰਜਨ ਭੰਜਨ ਸੋਕ ਭਯੰ ਗਤ ਕ੍ਰੋਧ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਬੋਧ ਮਯੰ॥
॥ਅਵਤਾਰ ਉਦਾਰ ਅਪਾਰ ਗੁਨੰ ਮਹਿ ਭਾਰ ਵਿਭੰਜਨ ਗਯਾਨ ਘਨੰ॥
॥ਅਜ ਵਯਾਪਕ ਮੇਕ ਮਨਾਦਿ ਸਦਾ ਕਰੁਣਾਕਰ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਮੁਦਾ॥
॥ਰਘੁਬੰਸ ਵਿਭੂਖਣ ਦੂਖਣ ਹਾ ਕ੍ਰਿਤ ਭੂਪ ਵਿਭੀਖਣ ਦੀਨ ਰਹਾ॥
॥ਗੁਣ ਗਯਾਨ ਨਿਧਾਨ ਅਮਾਨ ਅਜੰ ਨਿਤ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਵਿਭੁੰ ਵਿਰਜੰ॥
॥ਭੁਜਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲੰ ਖਲ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਿਕੰਦ ਮਹਾ ਕੁਸਲੰ॥
॥ਬਿਨੁ ਕਾਰਣ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਹਿਤੰ ਛਬਿ ਧਾਮ ਨਮਾਮਿ ਰਮਾ ਸਹਿਤੰ॥
॥ਭਵ ਤਾਰਣ ਕਾਰਣ ਕਾਜ ਪਰੰ ਮਨ ਸੰਭਵ ਦਾਰੁਣ ਦੋਖ ਹਰੰ॥
॥ਸਰ ਚਾਪ ਮਨੋਹਰ ਤ੍ਰੋਣ ਧਰੰ ਜਲ ਜਾਰੁਣ ਲੋਚਨ ਭੂਪ ਬਰੰ॥
॥ਸੁਖ ਮੰਦਿਰ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮਨੰ ਮਦ ਮਾਰ ਸੁਧਾ ਮਮਤਾ ਸਮਨੰ॥
॥ਅਨ ਵਦ੍ਯ ਅਖੰਡ ਨ ਗੋਚਰ ਗੋ ਸਬ ਰੂਪ ਸਦਾ ਸਬ ਹੋਇ ਨ ਗੋ॥
॥ਇਤਿ ਵੇਦ ਵਦੰਤਿ ਨ ਦੰਤ ਕਥਾ ਰਵਿ ਆਤਪ ਭਿੰਨ ਨ ਭਿੰਨ ਯਥਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਯ ਵਿਭੋ ਸਭ ਬਾਨਰ ਏ ਨਿਰਖੰਤਿ ਤਵਾਨਨ ਸਾਦਰ ਏ॥
॥ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਨ ਦੇਵ ਸਰੀਰ ਹਰੇ ਤਵ ਭਕ੍ਤਿ ਵਿਨਾ ਭਵ ਭੂਲਿ ਪਰੇ॥
॥ਅਬ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਯੇ ਮਤਿ ਮੋਰਿ ਵਿਭੇਦ ਕਰੀ ਹਰਿਯੇ॥
॥ਜਿਹਿ ਤੇ ਵਿਪਰੀਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿਯੇ ਦੁਖ ਸੋਂ ਸੁਖ ਮਾਨ ਸੁਖੀ ਚਰਿਯੇ॥
॥ਖਲ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਰਮਯ ਛਮਾ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਵਤ ਸੰਭੁ ਉਮਾ॥
॥ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਯਕ ਦੇ ਵਰ ਦਾਨ ਮਿਦੰ ਚਰਣਾਂਬੁਜ ਪ੍ਰੇਮ ਸਦਾ ਸੁਭਦੰ॥

ਦੋ: ॥ਬਿਨਯ ਕੀਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਗਾਤ੍ਰ॥
॥ਬਦਨ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਮ ਕਰ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿ ਅਘਾਤ॥ ੧੨੯

॥ਤਿਹਿ ਅਵਸਰ ਦਸਰਥ ਤਹਿ ਆਏ ॥ਤਨਯ ਬਿਲੋਕਿ ਨਯਨ ਜਲ ਛਾਏ
॥ਸਹਿਤ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਾ॥ ਆਸਿਰਵਾਦ ਪਿਤਾ ਤਬ ਦੀਨਾ॥
॥ਤਾਤ ਸਕਲ ਤਵ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਊ॥ ਜੀਤੇਉ ਅਜਯ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਊ॥
॥ਸੁਨਿ ਸੁਤ ਬਚਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਬਾਢੀ ॥ਨੈਨ ਸਲਿਲ ਰੋਮਾਵਲਿ ਠਾਢੀ॥
॥ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਥ ਪ੍ਰੇਮ ਅਨੁਮਾਨਾ॥ ਚਿਤੈ ਪਿਤਹਿ ਦੀਨੇਉ ਦ੍ਰਿੜ ਗਿਆਨ
॥ਤਾਤੇ ਉਮਾ ਮੋਖ੍ਯ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ॥ ਦਸਰਥ ਭੇਦ ਭਗਤਿ ਮਨ ਲਾਵਾ॥
॥ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਕ ਮੋਖ੍ਯ ਨ ਲੇਹੀਂ ॥ਤਿਨ ਕਹੁ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਨਿਜ ਦੇਹੀਂ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ਦਸਰਥ ਹਰਖਿ ਗਏ ਨਿਜ ਧਾਮ

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਅਨੁਜ ਜਾਨਕੀ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੁਸਲ ਕੌਸਲਾ ਧੀਸ॥
॥ਛਬਿ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨ ਹਰਖਿ ਅਤਿ ਉਸਤੁਤਿ ਕਰ ਸੁਰ ਈਸ॥ ੧੪੦

॥ਛੰਦ॥

॥ਜਯ ਰਾਮ ਸੋਭਾ ਧਾਮਾ॥ ॥ਦਾਯਕ ਪ੍ਰਣਤ ਬਿਸ੍ਰਾਮ
॥ਧ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੋਣ ਵਰ ਸਰ ਚਾਪ ॥ਭੁਜਦੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ॥
॥ਜਯ ਦੂਖਣਾਰਿ ਖਰਾਰਿ॥ ॥ਮਰਦਨ ਨਿਸਾਚਰ ਧਾਰਿ॥
॥ਯਹਿ ਦੁਸਟ ਮਾਰਿਓ ਨਾਥ॥ ॥ਭੇ ਦੇਵ ਸਕਲ ਸਨਾਥ॥
॥ਜਯ ਹਰਣ ਧਰਣੀ ਭਾਰ॥ ॥ਮਹਿਮਾ ਉਦਾਰ ਅਪਾਰ॥
॥ਜਯ ਰਾਵਣਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ ॥ਕਿਯੇ ਜਾਤੁਧਾਨ ਬਿਹਾਲ॥
॥ਲੰਕੇਸ ਅਤਿ ਬਲ ਗਰਬ ॥ਕਿਯੇ ਵਸ੍ਯ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ॥
॥ਮੁਨਿ ਸਿਧ ਨਰ ਖਗ ਨਾਗ॥ ॥ਹਠਿ ਪੰਥ ਸਭ ਕੇ ਲਾਗ॥
॥ਪਰ ਦ੍ਰੋਹ ਰਤ ਅਤਿ ਦੁਸ਼ਟ॥ ॥ਪਾਯੋ ਸੋ ਫਲ ਪਾਪਿਸ਼ਟ॥
॥ਅਬ ਸੁਨਹੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ॥ਰਾਜੀਵ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ॥
॥ਮੋਹਿੰ ਰਹਾ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨ ॥ਨਹਿ ਕੋਊ ਮੋਹਿੰ ਸਮਾਨ॥
॥ਅਬਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕੰਜ॥ ॥ਗਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਦ ਦੁਖ ਪੁੰਜ॥
ਕੋਊ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਗੁਣ ਧਿਆਵ ॥ਅਬ੍ਯਕਤ ਜਿਹ ਸ਼ੁਤਿ ਗਾਵ॥

॥ਸੋਇ ਭਾਵੈ ਕੋਸਲ ਭੂਪਾ॥ ॥ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਗੁਨ ਸਰੂਪਾ॥
॥ਬੈਦੇਹਿ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤਾ॥ ॥ਮਮ ਹ੍ਰਿਦਯੰ ਕਰਹੁ ਨਿਕੇਤ
॥ਮੋਹਿ ਜਾਨਿਐ ਨਿਜ ਦਾਸਾ॥ ॥ਦੇ ਭਗਤਿ ਰਮਾ ਨਿਵਾਸਾ॥

॥ਛੰਦ॥

ਦੇ ਭਗਤਿ ਰਮਾਨਿਵਾਸ ਤ੍ਰਾਸ ਹਰਨ ਸਰਨ ਸੁਖ ਦਾਯਕੰ॥
॥ਸੁਖ ਧਾਮ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਕਾਮ ਅਨੇਕ ਛਬਿ ਰਘੁਨਾਯਕੰ
॥ਸੁਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਰੰਜਨ ਦ੍ਵੰਦ ਭੰਜਨ ਮਨੁਜ ਤਨ ਅਤੁਲਿਤ ਬਲੰ
॥ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸੰਕਰ ਸੇਬ੍ਯ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਕਰੁਨਾ ਕੋਮਲੰ॥ ॥੪੩

ਦੋ: ॥ਅਬ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਲੋਕਿ ਮੋਹਿ ਆਯਸੁ ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
॥ਕਾਹ ਕਰੌਂ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਦੀਨ ਦਯਾਲ॥ ॥੧੪੧

॥ਸੁਨੁ ਸੁਰਪਤਿ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਹਮਾਰੇ ॥ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਨਿਸਚਰਨ ਜੋ ਮਾਰੇ॥
॥ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਤਜੇ ਇਨ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ਸਕਲ ਜਿਆਉ ਸੁਰੇਸ ਸੁਜਾਨਾ
॥ਸੁਨ ਖਗੇਸ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਯਹ ਬਾਨੀ ॥ਅਤਿ ਅਗਾਧ ਜਾਨਹਿੰ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਕ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਮਾਰਿ ਜਿਆਈ ॥ਕੇਵਲ ਸਕ੍ਰਹਿ ਦੀਨ ਬਡਾਈ॥
॥ਸੁਧਾ ਬਰਖਿ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਜਿਆਏ ॥ਹਰਖਿ ਉਠੇ ਸਬ ਪ੍ਰਭੁ ਪਹਿ ਆਏ
॥ਸੁਧਾ ਬ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਭੈ ਦੁਹੁ ਦਲ ਊਪਰ ॥ਜਿਏ ਭਾਲੁ ਕਪਿ ਨਹਿੰ ਰਜਨੀਚਰ
॥ਰਾਮਾਕਾਰ ਭਏ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨਾ॥ ॥ਗਏ ਬ੍ਰਹਮਪਦ ਤਜਿ ਸਰੀਰ ਰਨ
॥ਸੁਰ ਅੰਸਿਕ ਸਬ ਕਪਿ ਅਰੁ ਰਿੱਛਾ ॥ਜਿਏ ਸਕਲ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ
॥ਰਾਮ ਸਰਿਸ ਕੋ ਦੀਨ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ਕੀਨੇ ਮੁਕ੍ਤਿ ਨਿਸਾਚਰ ਝਾਰੀ॥ ॥
॥ਖਲ ਮਲ ਧਾਮ ਕਾਮ ਰਤ ਰਾਵਨ ॥ਗਤਿ ਪਾਈ ਜੋ ਮੁਨਿਵਰ ਪਾਵਨ

ਦੋ: ॥ਸੁਮਨ ਬਰਖ ਸਬ ਸੁਰ ਚਲੇ ਚਢਿ ਚਢਿ ਰੁਚਿਰ ਬਿਮਾਨ
॥ਦੇਖਿ ਸੁਅਵਸਰ ਰਾਮ ਪਹਿ ਆਏ ਸੰਭੁ ਸੁਜਾਨਾ॥ ॥
॥ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰ ਜੋਰਿ ਜੁਗ ਨੈਨ ਨਲਿਨ ਭਰਿ ਬਾਰਿ॥
॥ਪੁਲਕਿਤ ਤਨ ਗਦ ਗਦ ਗਿਰਾ ਬਿਨਯ ਕਰਤ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ॥੧੪੨

॥ਦੋਹਰਾ॥

੫੧੨

॥ ॥ਮਾਮਭਿ ਰੱਖ੍ਯ ਰਘੁਕੁਲ ਨਾਯਕ॥ ॥
॥ ॥ਧ੍ਰਿਤ ਵਰ ਚਾਪ ਰੁਚਿਰ ਕਰ ਸਾਯਕ॥ ॥
॥ ॥ਮੋਹ ਮਹਾ ਘਨ ਪਟਲ ਪ੍ਰਭੰਜਨ॥ ॥
॥ ॥ਸੰਸਯ ਵਿਪਿਨ ਅਨਲ ਸੁਰ ਰੰਜਨ॥ ॥
॥ ॥ਅਗੁਨ ਸਗੁਨ ਗੁਨ ਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ॥ ॥
॥ ॥ਭ੍ਰਮ ਤਮ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਵਾਕਰ॥ ॥
॥ ॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਗਜ ਪੰਚਾਨਨ॥ ॥
॥ ॥ਬਸਹੁ ਨਿਰੰਤਰ ਜਨ ਮਨ ਕਾਨਨ॥ ॥
॥ ॥ਵਿਖਯ ਮਨੋਰਥ ਪੁੰਜ ਕੰਜ ਵਨ॥ ॥
॥ ॥ਪ੍ਰਬਲ ਤੁਖਾਰ ਉਦਾਰ ਪਾਰ ਮਨ॥ ॥
॥ ॥ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਮੰਦਰ ਪਰ ਮੰਦਰ॥ ॥
॥ ॥ਬਾਰਯ ਤਾਰਯ ਸੰਸ੍ਰਿਤ ਦੁਸਤਰ ॥
॥ ॥ਸ੍ਯਾਮ ਗਾਤ ਰਾਜੀਵ ਵਿਲੋਚਨ॥ ॥
॥ ॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਣਤਾਰਤ ਮੋਚਨ॥ ॥
॥ ॥ਅਨੁਜ ਜਾਨਕੀ ਸਹਿਤ ਨਿਰੰਤਰ॥ ॥
॥ ॥ਬਸਹੁ ਰਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਮਮ ਉਰ ਅੰਤਰ॥ ॥
॥ ॥ਮੁਨਿ ਰੰਜਨ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਮੰਡਨ॥ ॥
॥ ॥ਤੁਲਸਿ ਦਾਸ ਪ੍ਰਭੁ ਤ੍ਰਾਸ ਵਿਖੰਡਨ॥ ॥ ੪੪

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਨਾਥ ਜਬਹਿ ਕੋਸਲ ਪੁਰੀ ਹੋਇਹਿ ਤਿਲਕ ਤੁਮਾਰ॥
॥ਤਬ ਮੈਂ ਆਵਬ ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਦਾਰ॥ ੧੪੩

॥ਕਰ ਵਿਨਤੀ ਜਬ ਸੰਭੁ ਸਿਧਾਏ ॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਕਟ ਵਿਭੀਖਨ ਆਏ
॥ਨਾਇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਕਹ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਣੀ ॥ਵਿਨਯ ਸੁਨਹੁ ਮਮ ਸਾਰੰਗ ਪਾਣੀ
॥ਸਕਲ ਸਦਲ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਵਣ ਮਾਰ ॥ਪਾਵਨ ਜਸ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਵਿਸਤਾਰ
॥ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਹੀਨ ਮਤਿ ਜਾਤੀ॥ ॥ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ॥

॥ਅਬ ਜਨ ਗ੍ਰਹ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ॥ਮੱਜਨੁ ਕਰਿਜ ਸਮਰ ਸ੍ਰਮ ਛੀਜੈ
॥ਦੇਖਿ ਕੋਸ ਮੰਦਿਰ ਸੰਪਦਾ। ॥ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਪਿਨ ਕਹਿ ਮੁਦਾ॥
॥ਸਬ ਬਿਧਿ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਅਪਨਾਈਅ ॥ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਸਹਿਤ ਅਵਧਪੁਰ ਜਾਈਅ
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ॥ਸਜਲ ਭਏ ਦੋ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ

॥ਦੋਹਰਾ॥

ਤੋਰ ਕੋਸ ਗ੍ਰਹ ਮੋਰ ਸਭ ਸਤ੍ਯ ਬਚਨ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤ।
॥ਭਰਤ ਦਸਾ ਸਿਮਰਤ ਮੋਹਿ ਨਿਮਖ ਕਲਪ ਸਮ ਜਾਤ
॥ਤਾਪਸ ਭੇਖ ਗਾਤ ਕ੍ਰਿਸ ਜਪੈ ਨਿਰੰਤਰ ਮੋਹਿ।
॥ਦੇਖੌਂ ਬੇਗਿ ਸੋ ਜਤਨ ਕਰਿ ਸਖਾ ਨਿਹੋਰੌਂ ਤੋਹਿ॥
॥ਜੌ ਜੈਹੌਂ ਬੀਤੇ ਅਵਧਿ ਜਿਅਤ ਨ ਪਾਊ ਬੀਰ।
॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਰਤ ਕੀ ਸਮੁਝਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ

॥ਸੁਨਤ ਬਿਭੀਖਨ ਬਚਨ ਰਾਮ ਕੇ ॥ਹਰਖਿ ਗਹੇ ਪਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਮ ਕੇ॥
॥ਬਾਨਰ ਭਾਲੁ ਸਕਲ ਹਰਖਾਨੇ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਗਹਿ ਗੁਨ ਬਿਮਲ ਬਖਾਨੇ
॥ਬਹੁਰਿ ਬਿਭੀਖਨ ਭਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ਮਣਿ ਗਣ ਬਸਨ ਬਿਮਾਨ ਭਰਾਯੋ
॥ਲੈ ਪੁਸਪਕ ਪ੍ਰਭੁ ਆਗੇ ਰਾਖਾ ॥ਹੰਸਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਅਸ ਭਾਖਾ
॥ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਮਾਨ ਸੁਨ ਸਖਾ ਬਿਭੀਖਨ ॥ਗਗਨ ਜਾਇ ਬਰਖਹੁ ਪਟ ਭੂਖਨ
॥ਨਭ ਪਰ ਜਾਇ ਬਿਭੀਖਨ ਤਬਹੀ ॥ਬਰਖਿ ਦਿਏ ਪਟ ਭੂਖਨ ਸਬਹੀ
॥ਜੋ ਜੋ ਮਨ ਭਾਵੈ ਸੋ ਲੇਹੀਂ ॥ਮਣਿ ਮੁਖ ਮੇਲ ਡਾਰਿ ਕਪਿ ਦੇਹੀਂ
॥ਹੰਸੇ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਅਨੁਜ ਸਮੇਤਾ ॥ਪਰਮ ਕੌਤੁਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ॥

ਦੋ:
॥ਧ੍ਯਾਨ ਨ ਪਾਵਹਿੰ ਜਾਸ ਮੁਨਿ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਹਿ ਬੇਦ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸੋਇ ਕਪਿਨ ਸੰਗ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਬਿਨੋਦ॥
॥ਉਮਾ ਜੋਗ ਜਪ ਦਾਨ ਤਪ ਨਾਨਾ ਬ੍ਰਤ ਮਖ ਨੇਮ॥
॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਹਿੰ ਕਰਹਿੰ ਤਸ ਜਸ ਨਿਹਕੇਵਲ ਪ੍ਰੇਮ॥

॥ਭਾਲੁ ਕਪਿਨ ਪਟ ਭੂਖਨ ਪਾਏ ॥ਪਹਿਰ ਪਹਿਰ ਰਘੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ
॥ਨਾਨਾ ਜਿਨਸ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਸਾ ॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹੰਸਤ ਕੋਸਲਾਧੀਸਾ

ਚਿਤੈ ਸਬਨਿ ਪਰ ਕੀਨੀ ਦਾਯਾ। ਬੋਲੇ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਰਘੁਰਾਯਾ॥
ਤੁਮਰੇ ਬਲ ਮੈਂ ਰਾਵਣੁ ਮਾਰ੍ਯੋ। ਤਿਲਕ ਬਿਭੀਖਨ ਕਹੰ ਪੁਨਿ ਸਾਰ੍ਯੋ॥
ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਅਬ ਤੁਮ ਸਬ ਜਾਹੂ। ਸਿਮਰਹੁ ਮੋਹਿ ਡਰਪਹੁ ਜਨਿ ਕਾਹੂ॥
ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮਾਕੁਲ ਬਾਨਰ। ਜੋਰਿ ਪਾਨਿ ਬੋਲੇ ਸਬ ਸਾਦਰ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਕਹਹੁ ਤੁਮਹਿ ਸਭੁ ਸੋਹੀ। ਹਮਰੇ ਹਿਯ ਉਪਜੈ ਸੁਨਿ ਮੋਹਾ॥
ਦੀਨ ਜਾਨਿ ਕਪਿ ਕਿਯੇ ਸਨਾਥਾ। ਤੁਮ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਈਸ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਲਾਜ ਹਮ ਮਰਹੀ। ਮਸਕ ਕਹੂੰ ਖਗਪਤਿ ਹਿਤ ਕਰਹੀ॥
ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਰੁਖ ਬਾਨਰ ਰਿਛਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਨਹਿੰ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਇੱਛਾ॥

ਦੋਹਰਾ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਪਿ ਭਾਲੁ ਸਬ ਰਾਮ ਰੂਪ ਉਰ ਰਾਖਿ।
ਹਰਖ ਬਿਖਾਦ ਸਮੇਤ ਸਬ ਚਲੇ ਬਿਨਯ ਬਹੁ ਭਾਖਿ॥
ਜਾਮਵੰਤ ਕਪਿਰਾਜ ਨਲ ਅੰਗਦਾਦਿ ਹਨੁਮਾਨ।
ਸਹਿਤ ਬਿਭੀਖਣ ਅਪਰ ਜੇ ਜੂਥਪ ਕਪਿ ਬਲਵਾਨ॥
ਕਹਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕਛੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਸ ਭਰਿ ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਬਾਰਿ।
ਸਨਮੁਖ ਚਿਤਵਹਿ ਰਾਮ ਤਨ ਨਯਨ ਨਿਮੇਖ ਨਿਵਾਰਿ॥ ੧੧੮

ਅਤਿਸਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੇਖਿ ਰਘੁਰਾਈ। ਲੀਨੇ ਸਕਲ ਬਿਮਾਨ ਚਢਾਈ॥
ਮਨ ਮਹਿ ਬਿਪ੍ਰ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਯੋ। ਉਤਰ ਦਿਸਹਿ ਬਿਮਾਨ ਚਲਾਯੋ॥
ਚਲਤ ਬਿਮਾਨ ਕੋਲਾਹਲ ਹੋਈ। ਜਯ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੈਂ ਸਬ ਕੋਈ॥
ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਤਿ ਊਚ ਮਨੋਹਰ। ਸ੍ਰੀ ਸਮੇਤ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾ ਪਰ॥
ਰਾਜਤ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਭਾਮਿਨੀ। ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਜਨੁ ਘਨ ਦਾਮਨੀ॥
ਰੁਚਿਰ ਬਿਮਾਨ ਚਲਾ ਅਤਿ ਆਤੁਰ। ਕੀਨੀ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਹਰਖੇ ਸੁਰ॥
ਪਰਮ ਸੁਖਦ ਚਲਿ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਬਯਾਰੀ। ਸਾਗਰ ਸਰ ਸਰਿ ਨਿਰਮਲ ਬਾਰੀ॥
ਸਗੁਨ ਹੋਹਿ ਸੁੰਦਰ ਚਹੁ ਪਾਸਾ। ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਿਰਮਲ ਅਕਾਸਾ॥
ਕਹ ਰਘੁਬੀਰ ਦੇਖੁ ਰਣ ਸੀਤਾ। ਲਛਮਣ ਹਨੇ ਇਹਾਂ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤਾ॥
ਅੰਗਦ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ। ਰਣ ਮਹਿ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਭਾਰੇ॥

॥ਕੁੰਭਕਰਣ ਰਾਵਣ ਦੋਊ ਭਾਈ॥ ॥ਇਹਾਂ ਹਤੇ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਦੁਖਦਾਈ॥

ਦੋ:

॥ਸੁੰਦਰ ਸੇਤੁ ਦੇਖ ਸਹ ਥਾਪ੍ਯੋ ਸਿਵ ਸੁਖ ਧਾਮ॥
॥ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਯਤਨ ਸੰਭੁਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ॥
॥ਜਹਂ ਜਹਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਬਨ ਕੀਨ ਬਾਸ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥
॥ਸਕਲ ਦੇਖਾਏ ਜਾਨਕਿਹਿ ਕਹੇ ਸਬਨ ਕੇ ਨਾਮ॥ ੧੪੨

॥ਤੁਰਤ ਬਿਮਾਨ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵਾ ॥ਦੰਡਕ ਬਨ ਜਹਂ ਪਰਮ ਸੁਹਾਵਾ
ਕੁੰਭਜਾਦਿ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਨਾਨਾ॥ ॥ਗਏ ਰਾਮ ਸਬ ਕੇ ਅਸਥਾਨਾ॥
॥ਸਕਲ ਮੁਨਿਨ ਸੇ ਪਾਇ ਅਸੀਸਾ ॥ਆਏ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੂਟ ਜਗਦੀਸਾ॥
॥ਤਹਿੰ ਕਰਿ ਰਿਖਨ ਕੇਰ ਸੰਤੋਖਾ ॥ਚਲਾ ਬਿਮਾਨ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚੋਖਾ॥
॥ਬਹੁਰ ਰਾਮ ਜਾਨਕੀ ਦਿਖਾਈ ॥ਜਮੁਨਾ ਕਲਿਮਲ ਹਰਣ ਸੁਹਾਈ
ਪੁਨਿ ਦੇਖੀ ਸੁਰਸਰੀ ਪੁਨੀਤਾ॥ ॥ਰਾਮ ਕਹਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰ ਸੀਤਾ॥
॥ਤੀਰਥ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਦੇਖ ਪ੍ਰਯਾਗਾ॥ ॥ਦੇਖਤ ਜਾਂਹਿ ਪਾਪ ਸਬ ਭਾਗਾ॥
॥ਦੇਖ ਰਾਮ ਪਾਵਨ ਪੁਨਿ ਬੇਨੀ॥ ॥ਹਰਣ ਸੋਕ ਸੁਰਲੋਕ ਨਿਸੇਨੀ
ਦੇਖੀ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਪਾਵਨਿ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਤਾਪ ਭਵ ਦਾਪ ਨਸਾਵਨਿ

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਤਬ ਰਘੁ ਨੰਦਨ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਅਵਧਹਿਂ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ॥
॥ਸਜਲ ਬਿਲੋਚਨ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹਰਖਤ ਰਾਮ॥
॥ਬਹੁਰ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਆਇ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਖਤਿ ਮੱਜਨ ਕੀਨ॥
॥ਕਪਿਨ ਸਮੇਤ ਮਹੀ ਸੁਰਨ ਦਾਨ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧ ਦੀਨ॥

॥ਪ੍ਰਭੁ ਹਨੂਮੰਤਹਿ ਕਹਾ ਬੁਝਾਈ॥ ॥ਧਰਿ ਦ੍ਵਿਜ ਰੂਪ ਅਵਧਪੁਰ ਜਾਈ
॥ਭਰਤਹਿ ਕੁਸਲ ਹਮਾਰ ਸੁਨਾਵਹੁ ਸਮਾਚਾਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਚਲਿ ਆਵਹੁ
॥ਤੁਰਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਗਵਨਤ ਭੇਊ ॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਭਰਦ੍ਵਾਜ ਪਹਿਂ ਗੇਊ॥
ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਪੂਜਾ ਮੁਨਿ ਕੀਨੀ॥ ॥ਉਸਤੁਤਿ ਕਰਿ ਪੁਨਿ ਆਸਿਖ ਦੀਨੀ
ਮੁਨਿ ਪਦ ਬੰਦ ਜੁਗਲ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥ਚੜ੍ਹ ਬਿਮਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲੇ ਬਹੋਰੀ॥
॥ਇਹਾਂ ਨਿਖਾਦ ਸੁਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਏ ॥ਨਾਵ ਨਾਵ ਕਹਿ ਲੋਗ ਬੁਲਾਏ॥

੫੧੬
੭੧੫

॥ਸੁਰਸਰਿ ਨਾਘਿ ਜਾਨ ਜਬ ਆਯੋ॥ ਉਤਰਾ ਤਟ ਪ੍ਰਭੁ ਆਯਸੁ ਪਾਯੋ॥
॥ਤਬ ਸੀਤਾ ਪੂਜੀ ਸੁਰ ਸਰੀ॥ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੁਨ ਚਰਨਨ ਪਰੀ॥
॥ਦੀਨ ਅਸੀਸ ਮੁਦਤ ਮਨ ਗੰਗਾ॥ ਸੁੰਦਰ ਤਵ ਅਹਿਵਾਤ ਅਭੰਗਾ॥
॥ਸੁਨਿ ਗੁਹ ਧਾਯੋ ਪ੍ਰੇਮਾਕੁਲ॥ ਆਯਾ ਨਿਕਟ ਪਰਮ ਸੁਖ ਸੰਕੁਲ॥
॥ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਬਿਲੋਕ ਸਹਿਤ ਬੈਦੇਹੀ॥ ਪਰਿਉ ਅਵਨਿ ਤਨ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਤੇਹੀ॥
॥ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਲੋਕਿ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਹਰਖਿ ਉਠਾਇ ਲੀਨਿ ਉਰ ਲਾਈ॥

॥ਛੰਦ॥

॥ਲਿਯ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਸੁਜਾਨ ਰਾਮ ਰਮਾਪਤੀ॥
॥ਬੈਠਾਰਿ ਪਰਮ ਸਮੀਪ ਬੂਝੀ ਕੁਸਲ ਸੋ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ॥
॥ਅਬ ਕੁਸਲ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿਰੰਚ ਸੰਕਰ ਸੇਵ੍ਯ ਜੇ॥
॥ਸੁਖ ਧਾਮ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਜੇ॥
॥ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਅਧਮ ਨਿਖਾਦ ਸੋ ਹਰਿ ਭਰਤ ਜ੍ਯੋਂ ਉਰ ਲਾਇਓ॥
॥ਮਤਿ ਮੰਦ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹ ਵਸ ਬਿਸਰਾਇਓ॥
॥ਯਹ ਰਾਵਣਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਰਾਮ ਪਦ ਰਤਿ ਪ੍ਰਦ ਸਦਾ॥
॥ਕਾਮਾਦਿ ਹਰਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਕਰ ਸੁਰ ਸਿਧ ਮੁਨਿ ਗਾਵਹਿਂ ਮੁਦਾ॥ ੪੫

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਸਮਰ ਬਿਜਯ ਰਘੁਨਾਥ ਕੀ ਸੁਨਹਿ ਜੋ ਸੰਤ ਸੁਜਾਨ॥
॥ਬਿਜਯ ਬਿਵੇਕ ਬਿਭੂਤਿ ਨਿਤਿ ਤਿਨਹਿਂ ਦੇਹਿਂ ਭਗਵਾਨ॥
॥ਯਹ ਕਲਿ ਕਾਲ ਮਲਾਯਤਨ ਮਨ ਕਰਿ ਦੇਖੁ ਬਿਚਾਰ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਨਾਮ ਤਜਿ ਨਹਿਂ ਕਛੁ ਆਨ ਅਧਾਰ॥

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕਲੁਖ
ਬਿਧੰਸਨੇ ਬਿਮਲ ਬੈਰਾਗ ਸੰਪਾਦਨੋ ਨਾਮ
ਖਸ਼ਟ ਸੋਪਾਨ ਸਮਾਪਤ ॥੬॥
॥ਇਤਿ॥

॥ਸਿਖੀ ਕੰਠਾਭ ਨੀਲੰ ਸੁਰਵਰ ਵਿਲ
ਸਦ੍ਵਿਪ੍ਰ ਪਾਦਾਬ੍ਜ ਚਿਨ੍ਹੰ॥ ਸੋਭਾਢ੍ਯੰ ਪੀਤਵਸ੍ਤ੍ਰੰ
ਸਰਸਿਜ ਨਯਨੰ ਸਰਬਦਾ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੰ॥ ਪਾਣੌ ਨਾਰਾਚ
ਚਾਪੰ ਕਪਿ ਨਿਕਰ ਯੁਤੰ ਬੰਧੁਨਾ ਸੇਵ੍ਯਮਾਨੰ॥ ਨੌਮੀਡ੍ਯੰ ਜਾਨਕੀਸੰ
ਰਘੁਵਰ ਮਨਿਸੰ ਪੁਸਪਕਾਰੂੜ੍ਹ ਰਾਮੰ॥ ੧ ॥ਕੋਸਲੇਂਦ੍ਰ ਪਦ ਕੰਜ
ਮੰਜੁਲੌ ਕੋਮਲਾਵਜ ਮਹੇਸ ਬੰਦਿਤੌ॥ ਜਾਨਕੀ ਕਰ ਸਰੋਜ ਲ
ਲਿਤੌ ਚਿੰਤਕਸ੍ਯ ਮਨ ਭ੍ਰਿੰਗ ਸੰਗਿਨੌ॥ ੨ ॥ਕੁੰਦ ਇੰਦੀਵਰ ਗੌਰੰ
ਸੁੰਦਰ ਅੰਬਿਕਾ ਪਤਿਮਭੀਸ੍ਟ ਸਿਧਿ ਦੰ॥ ਕਾਰੁਣੀਕ ਕਲ ਕੰਜ
ਲੋਚਨੰ ਨੌਮਿ ਸੰਕਰ ਮਨੰਗ ਮੋਚਨੰ॥ ੩ ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਰਹਾ ਏਕ ਦਿਨ ਅਵਧਿ ਕਰ ਅਤਿ ਆਰਤ ਪੁਰ ਲੋਗ॥
॥ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸੋਚਹਿੰ ਨਾਰ ਨਰ ਕ੍ਰਿਸ ਤਨੁ ਰਾਮ ਬਿਯੋਗ॥
॥ਸਗੁਨ ਹੋਹਿੰ ਸੁੰਦਰ ਸਕਲ ਮਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਬ ਕੇਰ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਆਗਮਨ ਜਨਾਵ ਜਨੁ ਨਗਰ ਰੰਮ੍ਯ ਚਹੁੰ ਫੇਰ॥

॥ਕੌਸਲਆਦਿ ਮਾਤੁ ਸਬ ਮਨ ਅਨੰਦ ਅਸ ਹੋਇ॥ ॥
॥ਆਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰਿਯ ਅਨੁਜ ਜੁਤ ਕਹਨ ਚਹਤ ਅਬ ਕੋਇ
॥ਭਰਤ ਨਯਨ ਭੁਜ ਦਖ੍ਯਣੀ ਫਰਕਹਿੰ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ॥
॥ਜਾਨਿ ਸਗੁਨ ਮਨ ਹਰਖ ਅਤਿ ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਬਿਚਾਰ॥

॥ਰਹਾ ਏਕ ਦਿਨ ਅਵਧਿ ਅਧਾਰ • ॥ਸਮੁਝਤ ਮਨ ਦੁਖ ਭਯੋ ਅਪਾਰਾ
॥ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਨਾਥ ਨਹਿ ਆਯੇ ॥ਜਾਨਿ ਕੁਟਲ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹਿ ਬਿਸਰਾਯੇ
॥ਅਹਹੁ ਧਨ੍ਯ ਲਛਮਣ ਬਡਭਾਗੀ ॥ਰਾਮ ਪਦਾਰਬਿੰਦ ਅਨੁਰਾਗੀ॥
॥ਕਪਟੀ ਕੁਟਲ ਨਾਥ ਮੁਹਿ ਚੀਨਾ॥ ॥ਤਾਂਤੇ ਨਾਥ ਸੰਗ ਨਹਿੰ ਲੀਨਾ॥
॥ਜੋ ਕਰਨੀ ਸਮੁਝੈਂ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਰੀ॥ ॥ਨਹਿ ਨਿਸਤਾਰ ਕਲਪ ਸਤ ਕੋਰੀ॥
॥ਜਨ ਅਵਗੁਣ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨ ਨ ਕਾਊ ॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਅਤਿ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਸੁਭਾਊ॥
॥ਮੋਰੇ ਜਿਯ ਭਰੋਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੋਈ॥ ॥ਮਿਲਿਹਹਿੰ ਰਾਮ ਸਗੁਨ ਸੁਭ ਹੋਈ॥
॥ਬੀਤੇ ਅਵਧਿ ਰਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ॥ਅਧਮ ਕਵਨ ਜਗ ਮੋਹਿ ਸਮਾਨਾ

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਬਿਰਹੁ ਸਾਗਰ ਮਾਂ ਭਰਤ ਮਗਨ ਮਨ ਹੋਤ॥
॥ਵਿਪ੍ਰ ਰੂਪ ਧਰ ਪਵਨ ਸੁਤ ਆਇ ਗਯੋ ਜਿਮ ਪੋਤ॥
॥ਬੈਠੇ ਦੇਖਿ ਕੁਸਾਸਨੇ ਜਟਾ ਮੁਕਟ ਕ੍ਰਿੰਸ ਗਾਤ॥:॥
॥ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਘੁਪਤਿ ਜਪਤ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ ਜਲ ਜਾਤ॥

॥ਦੇਖਤ ਹਨੂਮਾਨ ਅਤਿ ਹਰਖੇ॥ ॥ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਲੋਚਨ ਜਲ ਬਰਖੇ
॥ਮਨ ਮਾਂ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖ ਮਾਨੀ॥ ॥ਬੋਲੇ ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਧਾ ਸਮ ਬਾਨੀ॥
॥ਜਾਸ ਬਿਰਹ ਸੋਚਹੁ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥ ॥ਰਟਹੁ ਨਿਰੰਤਰ ਗੁਣ ਗਣ ਪਾਤੀ
॥ਰਘੁਕੁਲ ਤਿਲਕ ਸੁਜਨ ਸੁਖਦਾਤੁ • ॥ਆਯੋ ਕੁਸਲ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਰਿਪੁ ਰਣ ਜੀਤਿ ਸੁਜਸ ਸੁਰ ਗਾਵਤ ॥ਸੀਤਾ ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵਤ
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬਿਸਰੇ ਸਬ ਦੂਖ • ॥ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਜਨੁ ਪਾਯ ਪਿਯੂਖਾ॥
॥ਕੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਕਹਾਂ ਤੇ ਆਏ॥ ॥ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ
॥ਮਾਰਤ ਸੁਤ ਮੈਂ ਕਪਿ ਹਨੂਮਾਨ • ॥ਨਾਮ ਮੋਰ ਸੁਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ॥
॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰ ਕਿੰਕਰ ॥ਸੁਨਤ ਭਰਤ ਭੇਂਟੇ ਉਠ ਸਾਦਰ॥

॥ਮਿਲਤ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹਿਂ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤੁ • ॥ਨਯਨ ਸ੍ਰਵਤ ਜਲ ਪੁਲਕਤ ਗਾਤੁ •
॥ਕਪਿ ਤਵ ਦਰਸ ਸਕਲ ਦੁਖ ਬੀਤੇ ॥ਮਿਲੇ ਆਜੁ ਮੋਹਿਂ ਰਾਮ ਸੁਪ੍ਰੀਤੇ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੂਝੀ ਕੁਸਲਾਤਾ॥ ਤੋਂ ਕਹ ਕਾਹੁ ਦੇਉ ਸੁਨ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
॥ਏਹ ਸੰਦੇਸ ਸਰਸ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ਕਰਿ ਬਿਚਾਰ ਦੇਖਾ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ॥
॥ਨਾਹਿਨ ਉਰਿਣ ਤਾਤ ਮੈਂ ਤੋਹੀਂ॥ ॥ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹੁ ਮੋਹੀ
॥ਤਬ ਹਨੁਮਾਨ ਨਾਇ ਪਦ ਮਾਥਾ ॥ਕਹੇ ਸਕਲ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਣ ਗਾਥਾ •
॥ਕਹੁ ਕਪਿ ਕਬਹੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੁਸਾਈ ॥ਸਿਮਰਤ ਮੋਹਿਂ ਦਾਸ ਕੀ ਨਾਈ

ਛੰ: ॥ਨਿਜ ਦਾਸ ਜਯੋਂ ਰਘੁ ਬੰਸ ਭੂਖਣ ਕਬਹੂੰ ਮਮ ਸਿਮਰਣ ਕਰ੍ਯੋ॥
॥ਸੁਨਿ ਭਰਤ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਅਤਿ ਕਪਿ ਪੁਲਕ ਤਨ ਚਰਨਨ ਪਰ੍ਯੋ॥
॥ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਜ ਮੁਖ ਜਾਸੁ ਗੁਣ ਗਣ ਕਹਤ ਅਜ ਜਗ ਨਾਥ ਜੋ॥
॥ਕਾਹੇ ਨ ਹੋਇ ਬਿਨੀਤ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਸਦ ਗੁਣ ਸਿੰਧ ਸੋ॥ ੧

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਣ ਪ੍ਰਿਯ ਨਾਥ ਤੁਮ ਸਤ੍ਯ ਬਚਨ ਮਮ ਤਾਤ॥
॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮਿਲਤ ਭਰਤ ਸੁਨ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਤ॥

ਸੋ: ॥ਭਰਤ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਇ ਤੁਰਿਤ ਗਯੋ ਕਪਿ ਰਾਮ ਪਹ
॥ਕਹੀ ਕੁਸਲ ਸਬ ਜਾਇ ਹਰਖਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨ ਚਢਿ

॥ਹਰਖ ਭਰਤ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਆਏ ॥ਸਮਾਚਾਰ ਸਬ ਗੁਰਹਿ ਸੁਨਾਏ॥
॥ਪੁਨਿ ਮੰਦਿਰ ਮਹੰ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ਆਵਤ ਨਗਰ ਕੁਸਲ ਰਘੁਰਾਈ
॥ਸੁਨਤ ਸਕਲ ਜਨਨੀ ਉਠਿ ਧਾਈ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੁਸਲ ਭਰਤ ਸਮੁਝਾਈ
॥ਸਮਾਚਾਰ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਪਾਏ॥ ॥ਨਰ ਅਰ ਨਾਰਿ ਹਰਖਿ ਉਠ ਧਾਏ
॥ਦਧਿ ਦੁਰਬਾ ਰੋਚਨ ਫਲ ਫੂਲਾ ॥ਨਵ ਤੁਲਸੀ ਦਲ ਮੰਗਲ ਮੂਲਾ
॥ਭਰਿ ਭਰਿ ਹੇਮ ਥਾਰ ਵਰ ਭਾਮਨਿ ॥ਗਾਵਤ ਚਲੀ ਸਿੰਧੁਰ ਗਾਮਨਿ॥
॥ਜੇ ਜੈਸਹਿ ਤੈਸਹਿ ਉਠਿ ਧਾਵਹਿਂ ॥ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨ ਲਾਵਹਿਂ
॥ਏਕ ਏਕ ਸਨ ਬੂਝਹਿ ਧਾਈ॥ ॥ਤੁਮ ਦੇਖੇ ਦਿਆਲ ਰਘੁਰਾਈ
॥ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵਤ ਜਾਨੀ ॥ਭਈ ਸਕਲ ਸੋਭਾ ਕੀ ਖਾਨੀ॥
॥ਭਾ ਸਰਜੂ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਨੀਰ • ॥ਬਹੈ ਸੁਹਾਵਨ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਸਮੀਰਾ

ਦੋ:

॥ਹਰਖਿਤ ਗੁਰ ਪਰਜਨ ਅਨੁਜ ਭੂਸੁਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸਮੇਤ
॥ਚਲੇ ਭਰਤ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨ ਸਨਮੁਖ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤ॥
॥ਬਹੁਤਕ ਚਢੀ ਅਟਾਰਿਨ ਨਿਰਖਹਿ ਗਗਨ ਬਿਮਾਨ॥
॥ਦੇਖਿ ਮਧੁਰ ਸੁਰ ਹਰਖਤ ਕਰਹਿਂ ਸੁਮੰਗਲ ਗਾਨ॥
॥ਰਾਕਾ ਸਸਿ ਰਘੁਪਤਿ ਪੁਰੀ ਸਿੰਧੁ ਦੇਖਿ ਹਰਿਖਾਨ॥
॥ਬਢੇ ਕੋਲਾਹਲ ਕਰਤ ਜਨੁ ਨਾਰਿ ਤਰੰਗ ਸਮਾਨ॥ ੪

ਰਵਿਕੁਲ ਕਮਲ ਦਿਵਾਕਰ ਆਵਤ ।ਨਗਰ ਮਨੋਹਰ ਕਪਿਨ ਦੇਖਾਵਤ
॥ਸੁਨ ਕਪੀਸ ਅੰਗਦ ਲੰਕੇਸਾ॥ ।ਪਾਵਨ ਪੁਰੀ ਰੁਚਿਰ ਜਹ ਦੇਸਾ॥
।ਜਦਪਿ ਸਬ ਬੈਕੁੰਠ ਬਖਾਨਾ। ।ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਜਾਨਾ
॥ਅਵਧ ਸਰਿਸ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਨ ਸੋਊ ।ਜਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜਾਨੈ ਕੋਊ ਕੋਊ॥
।ਜਨਮ ਭੂਮ ਮਮ ਪੁਰੀ ਸੁਹਾਵਨ। ।ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਸਰਜੂ ਬਹੈ ਪਾਵਨ
।ਜੋ ਮੱਜਹਿ ਸੋ ਬਿਨਹਿਂ ਪ੍ਰਯਾਸਾ। ।ਮਮ ਸਮੀਪ ਨਰ ਪਾਵਹਿ ਬਾਸਾ।
।ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਇਹਾਂ ਕੇ ਵਾਸੀ। ।ਮਮ ਧਾਮਦਾ ਪੁਰੀ ਸੁਖ ਰਾਸੀ॥
।ਹਰਖੇ ਕਪਿ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਬਾਨੀ ।ਧਨਜ ਅਵਧੁ ਜਿਹਿ ਰਾਮ ਬਖਾਨੀ

ਦੋ:

॥ਆਵਤ ਦੇਖੇ ਲੋਗ ਸਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਭਗਵਾਨ॥
॥ਨਗਰ ਨਿਕਟ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਹੂ ਉਤਰੇ ਭੂਮਿ ਬਿਮਾਨ॥
॥ਉਤਰ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਸਪ ਕਹਿਂ ਤੁਮ ਕੁਬੇਰ ਪਹਿ ਜਾਹੁ
॥ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਰਾਮ ਚਲਿਓ ਸੋ ਹਰਖ ਬਿਰਹੁ ਅਤਿ ਤਾਹੁ॥ ੫॥

॥ਆਏ ਭਰਤ ਸੰਗ ਸਬ ਲੋਗਾ॥ ।ਕ੍ਰਿਸ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗਾ।
।ਬਾਮਦੇਵ ਵਸਿਸਟ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ। ।ਦੇਖਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਹਿ ਧਰਿ ਧਨੁ ਸਾਯਕ।
।ਧਾਇ ਧਰੇ ਗੁਰ ਚਰਣ ਸਰੋਰੁਹ। ।ਅਨੁਜ ਸਹਿਤ ਅਤਿ ਪੁਲਕ ਤਨੋਰੁਹ
ਭੇਟੇ ਕੁਸਲ ਬੂਝਿ ਮੁਨਿ ਰਾਯਾ। ।ਹਮਰੇ ਕੁਸਲ ਤੁਮਾਰਹਿ ਦਾਯਾ।
।ਸਕਲ ਦ੍ਵਿਜਨ ਕੋ ਨਾਯਉ ਮਾਥਾ ।ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ ਰਘੁ ਕੁਲ ਨਾਥਾ
।ਗਹੇ ਭਰਤ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ।ਨਮਹਿ ਜਿਨਹਿ ਸੰਕਰ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਅਜ
।ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਨਹਿ ਉਠਤ ਉਠਾਏ ।ਬਲ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਉਰ ਲਾਏ

॥ਸ੍ਯਾਮਲ ਗਾਤ ਰੋਮ ਭੁਜ ਠਾਢੇ ॥ਨਵ ਰਾਜੀਵ ਨਯਨ ਜਲ ਬਾਢੇ

॥ਛੰਦ॥

॥ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰਵਤ ਜਲ ਤਨ ਲਲਿਤ ਪੁਲਕਾਵਲਿ ਬਨੀ॥
॥ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਇ ਅਨੁਜਹਿ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਧਨੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਤ ਅਨੁਜਹਿ ਸੋਹ ਮੋ ਪਹਿਂ ਜਾਤ ਨਹਿਂ ਉਪਮਾ ਕਹੀ॥
॥ਜਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਅਰੁ ਸਿੰਗਾਰ ਤਨੁ ਧਰਿ ਮਿਲਤ ਵਰ ਸੁਖਮਾ ਲਹੀ॥
॥ਬੂਝਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕੁਸਲ ਭਰਤਹਿਂ ਬਚਨ ਬੇਗਿ ਨ ਆਵਈ॥
॥ਸੁਨ ਸਿਵਾ ਸੋ ਸੁਖ ਬਚਨ ਮਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵਈ॥
॥ਅਬ ਕੁਸਲ ਕੌਸਲ ਨਾਥ ਆਰਤ ਜਾਨਿ ਜਨ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ॥
॥ਬੂਡਤ ਬਿਰਹੁ ਬਾਰਿਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕਾਢਿ ਮੋਹਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲਿਯੋ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਖਿਤ ਸਤ੍ਰੁਹਨ ਭੇਟੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਲਗਾਇ॥
॥ਲਛਮਨ ਭੇਟੇ ਭਰਤ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਇ॥ ੬

॥ਭਰਤ ਅਨੁਜ ਲਛਮਨ ਤਬ ਭੇਟੇ ॥ਦੁਸਹ ਬਿਰਹ ਸੰਭਵ ਦੁਖ ਮੇਟੇ॥
॥ਸੀਤਾ ਚਰਨ ਭਰਤ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥ ॥ਅਨੁਜ ਸਮੇਤ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਹਰਖੇ ਪੁਰ ਬਾਸੀ॥ ਜਨਿਤ ਬਿਯੋਗ ਬਿਪਤ ਸਬ ਨਾਸੀ॥
॥ਪ੍ਰੇਮਾਤੁਰ ਸਬ ਲੋਗ ਨਿਹਾਰੀ॥ ॥ਕੌਤੁਕ ਕੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਰਾਰੀ॥
॥ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤੇਹਿਂ ਕਾਲਾ॥ ॥ਜਥਾ ਜੋਗ ਮਿਲਿ ਸਬਹਿਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾਦ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਸਬ ਲੋਗ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਕਿਯੇ ਸਕਲ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਸੋਕੀ॥
॥ਛਿਨ ਮਹਿ ਸਬਹਿਂ ਮਿਲੇ ਭਗਵਾਨਾ॥ ॥ਉਮਾ ਮਰਮ ਯਹ ਕਾਹੂ ਨ ਜਾਨਾ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸਬਹਿਂ ਸੁਖੀ ਕਰ ਰਾਮਾ॥ ॥ਆਗੇ ਚਲੇ ਸੀਲ ਗੁਨ ਧਾਮਾ॥
॥ਕੌਸਲ੍ਯਾਦਿ ਮਾਤੁ ਸਬ ਧਾਈ॥ ॥ਨਿਰਖ ਬੱਛ ਜਨੁ ਧੇਨ ਲਵਾਈ॥

ਛੰ: ॥ਜਨੁ ਧੇਨੁ ਬਾਲਕ ਬੱਛ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹ ਚਰਨ ਬਨ ਪਰਬਸ ਗਈ॥
॥ਦਿਨ ਅੰਤ ਪੁਰ ਰੁਖ ਸ੍ਰਵਤ ਥਨ ਹੁੰਕਾਰ ਕਰਿ ਧਾਵਤ ਭਈ॥ ॥
॥ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸਬ ਮਾਤੁ ਭੇਟੇ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਹੇ॥
॥ਗਈ ਬਿਖਮ ਬਿਪਤਿ ਬਿਯੋਗ ਭਵ ਤਿਨ ਹਰਖ ਸੁਖ ਅਗਨਿਤ ਲਹੇ

ਦੋ: ॥ਭੇਟਿਓ ਤਨਯ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤਿ ਜਾਨਿ॥
॥ਰਾਮਹਿੰ ਮਿਲਤ ਕੈਕਈ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਹੁਤ ਸਕੁਚਾਨਿ
॥ਲਛਮਣ ਸਭ ਮਾਤਨ ਮਿਲੇ ਹਰਖੇ ਆਸਿਖ ਪਾਇ॥
॥ਕੈਕਈ ਕਹੁ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕਰ ਛੋਭ ਨ ਜਾਇ॥

॥ਸਾਸੁਨਿ ਸਬਹਿੰ ਮਿਲੀ ਬੈਦੇਹੀ ॥ਚਰਣਨ ਲਾਗਿ ਹਰਖ ਅਤਿ ਤੇਹੀ
॥ਦੇਹਿੰ ਅਸੀਸ ਬੂਝਿ ਕੁਸਲਾਤਾ॥ ਹੋਇ ਅਚਲ ਤੁਮਾਰ ਅਹਿਵਾਤਾ॥
॥ਸਬ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਲੋਕੈ ॥ਮੰਗਲ ਜਾਨਿ ਨਯਨ ਜਲ ਰੋਕੈ॥
॥ਕਨਕ ਥਾਰ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰਹਿ॥ ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਤ ਨਿਹਾਰਹਿੰ॥
॥ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਨਿਛਾਵਰਿ ਕਰਹੀਂ॥ ॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਹਰਖ ਉਰ ਧਰਹੀਂ॥
ਕੌਸਲਿਆ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ॥ਚਿਤਵਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਰਣਧੀਰਹਿ
ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰਤਿ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ॥ ॥ਕਵਨਿ ਭਾਂਤਿ ਲੰਕਾਪਤਿ ਮਾਰਾ॥
॥ਅਤਿ ਸੁਕੁਮਾਰ ਜੁਗਲ ਮਮ ਬਾਰੇ ॥ਨਿਸਚਰ ਸੁਭਟ ਮਹਾਂ ਬਲ ਭਾਰੇ॥

ਦੋ: ॥ਲਛਮਣ ਅਰੁ ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਬਿਲੋਕਤ ਮਾਤੁ ·
॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਗਨ ਮਨ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪੁਲਕਤ ਗਾਤੁ॥

॥ਲੰਕਾਪਤਿ ਕਪੀਸ ਨਲ ਨੀਲ · ॥ਜਾਮਵੰਤ ਅੰਗਦ ਸੁਭ ਸੀਲਾ॥
ਹਨੁਮਦਾਦਿ ਸਭ ਬਾਨਰ ਬੀਰ · ॥ਧਰੇ ਮਨੋਹਰ ਮਨੁਜ ਸਰੀਰਾ॥
॥ਭਰਤ ਸਨੇਹ ਸੀਲ ਬ੍ਰਤ ਨੇਮ · ॥ਸਾਦਰ ਸਭ ਬਰਨਹਿੰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ·
॥ਦੇਖਿ ਨਗਰ ਬਾਸਨ ਕੈ ਰੀਤੀ॥ ॥ਸਕਲ ਸਰਾਹਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤੀ
॥ਪੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਨਿਜ ਸਖਾ ਬੁਲਾਏ ॥ਪੁਨਿ ਪਦ ਲਾਗਹੁ ਸਬਹਿ ਸਿਖਾਏ
॥ਗੁਰ ਬਸਿਸ੍ਟ ਕੁਲ ਪੂਜ੍ਯ ਹਮਾਰੇ॥ ॥ਇਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਨੁਜ ਰਣ ਮਾਰੇ॥
॥ਏ ਸਭ ਸਖਾ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨਿ ਮੇਰੇ॥ ॥ਭਏ ਸਮਰ ਸਾਗਰ ਕਹੁ ਬੇਰੇ॥
॥ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਜਨਮ ਇਨ ਹਾਰੇ ॥ਭਰਤਹੁ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਪਿਆਰੇ
॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਮਗਨ ਸਭ ਭਏ ॥ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਉਪਜਤ ਸੁਖ ਨਏ

ਦੋ: ॥ਕੌਸਲਿਆ ਕੇ ਚਰਨ ਪਰ ਪੁਨਿ ਤਿਨ ਨਾਯੋ ਮਾਥ॥ ॥
॥ਆਸਿਖ ਦੀਨ ਸੁ ਹਰਖ ਹਿਤ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਯ ਜਿਮ ਰਘੁਨਾਥ

ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਨਭ ਸੰਕੁਲ ਭਵਨ ਚਲੇ ਸੁਖ ਕੰਦ॥
ਚੜ੍ਹੇ ਅਟਾਰਿਨ ਦੇਖਹੀਂ ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਬ੍ਰਿੰਦਾ॥ ੯

ਕੰਚਨ ਕਲਸ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਸਵਾਰੇ ।ਸਬਹਿ ਧਰੇ ਸਜਿ ਨਿਜ ਨਿਜ ਦ੍ਵਾਰੇ
ਬੰਦਨ ਵਾਰ ਪਤਾਕਾ ਕੇਤੂ॥ ।ਸਬਨਿ ਬਨਾਏ ਮੰਗਲ ਹੇਤੂ॥
ਬੀਥੀਂ ਸਕਲ ਸੁਗੰਧਿ ਸਿੰਚਾਏ ।ਗਜ ਮਨਿ ਰਚਿ ਬਹੁ ਚੌਕ ਪੁਰਾਏ
ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਸੁਮੰਗਲ ਸਾਜੇ॥ ।ਹਰਖਿ ਨਿਸਾਨ ਨਗਰ ਬਹੁ ਬਾਜੇ
ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਾਰਿ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਹੀਂ॥ ।ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਹਰਖ ਉਰ ਭਰਹੀਂ
ਕੰਚਨ ਥਾਰ ਆਰਤੀ ਨਾਨਾ॥ ।ਜੁਵਤੀ ਸਾਜਿ ਕਰਹਿਂ ਕਲ ਗਾਨਾ
ਕਰਹਿਂ ਆਰਤੀ ਆਰਤ ਹਰ ਕੇ॥ ।ਰਘੁਕੁਲ ਕਮਲ ਬਿਪਨ ਦਿਨ ਕਰ ਕੇ
ਪੁਰ ਸੋਭਾ ਸੰਪਤ ਕਲਿਆਨਾ॥ ।ਨਿਗਮ ਸੇਖ ਸਾਰਦਾ ਬਖਾਨਾ॥
ਤੇਊ ਚਰਿਤ ਦੇਖਿ ਠਗਿ ਰਹਹੀਂ॥ ।ਉਮਾ ਤਾਸ ਗੁਨ ਨਰ ਕਿਮਿ ਕਹਹੀਂ

ਦੋ: ਨਾਰਿ ਕੁਮੁਦਨੀ ਅਵਧ ਸਰ ਰਘੁਪਤਿ ਬਿਰਹ ਦਿਨੇਸ॥
ਅਸਤ ਭਏ ਬਿਕਸਤ ਭਈ ਨਿਰਖਿ ਰਾਮ ਰਾਕੇਸ॥
ਹੋਹਿਂ ਸਗੁਨ ਸੁਭ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਬਾਜਹਿ ਗਗਨ ਨਿਸਾਨ
ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਨਾਥ ਕਰਿ ਭਵਨ ਚਲੇ ਭਗਵਾਨ॥ ੧੦

ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ਕੈਕਈ ਲਜਾਨੀ॥ ।ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਸੁ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਭਵਾਨੀ
ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਦੀਨਾ॥ ।ਤਬ ਨਿਜ ਭਵਨ ਗਵਨ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨ •
ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਜਬ ਮੰਦਿਰ ਗਏਊ ।ਪੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸੁਖੀ ਸਬ ਭਏਊ
ਗੁਰ ਬਸਿਸ਼ਟ ਦ੍ਵਿਜ ਲਿਏ ਬੁਲਾਈ ।ਆਜੁ ਸੁਘਰੀ ਸੁਦਿਨ ਸੁਖਦਾਈ
ਸਬ ਦ੍ਵਿਜ ਦੇਹੁ ਹਰਖ ਅਨੁਸਾਸਨ ।ਰਾਮਚੰਦ ਬੈਠਹਿ ਸਿੰਘਾਸਨ
ਮੁਨਿ ਬਸਿਸ਼ਟ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ ।ਸੁਨਤ ਸਕਲ ਬਿਪ੍ਰਨ ਮਨ ਭਾਏ
ਕਹਹਿਂ ਬਚਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਿਪ੍ਰ ਅਨੇਕ • ।ਜਗ ਅਭਿਰਾਮ ਰਾਮ ਅਭਿਸ਼ੇਕ •
ਅਬ ਮੁਨਿਬਰ ਬਿਲੰਬ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ।ਮਹਾਂਰਾਜ ਕਹੁ ਤਿਲਕ ਕਰੀਜੈ॥

ਦੋ: ਤਬ ਮੁਨਿ ਕਹਿਓ ਸੁਮੰਤ ਸਨ ਤੁਰਤ ਚਲੇ ਹਰਖਾਈ॥
ਰਥ ਅਨੇਕ ਗਜ ਬਾਜ ਬਹੁ ਸਕਲ ਸਵਾਰੇ ਜਾਈ॥

॥ਜਹੌਂ ਤਹੌਂ ਧਾਵਨ ਪਠੇ ਪੁਨ ਮੰਗਲ ਦ੍ਰਬ ਮੰਗਾਇ॥
॥ਹਰਖ ਸਮੇਤ ਬਸਿਸਟ ਪਦ ਪੁਨ ਸਿਰ ਨਾਯਉ ਆਇ॥ ੧੧

॥ਅਵਧਪੁਰੀ ਅਤਿ ਰੁਚਿਰ ਬਨਾਈ। ॥ਦੇਵਨ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਝਰਿ ਲਾਈ॥
॥ਰਾਮ ਕਹਾ ਸੇਵਕਨੁ ਬੁਲਾਈ। ॥ਪ੍ਰਥਮ ਸਖਨੁ ਅਨਵਾਵਹੁ ਜਾਈ॥
॥ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਜਨ ਜਹੌਂ ਤਹੌਂ ਧਾਏ। ॥ਸੁਗ੍ਰੀਵਾਦਿ ਤੁਰਤ ਅਨਵਾਏ॥
॥ਪੁਨਿ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਭਰਤ ਹਕਾਰੇ। ॥ਨਿਜ ਕਰ ਜਟਾ ਰਾਮ ਨਿਰਵਾਰੇ॥
॥ਅਨੁਵਾਏ ਪ੍ਰਭੁ ਤੀਨਉ ਭਾਈ। ॥ਭਗਤ ਬਛਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਰਾਈ॥
॥ਭਰਤ ਭਾਗ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਮਲਤਾਈ। ॥ਸੇਖ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਕਹਿਂ ਨ ਗਾਈ॥
॥ਪੁਨਿ ਨਿਜ ਜਟਾ ਰਾਮ ਬਿਬਰਾਏ। ॥ਗੁਰ ਅਨੁਸਾਸਨ ਪਾਇ ਅਨੁਹਾਏ॥
॥ਕਰਿ ਮੰਜਨ ਭੂਖਨ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਜੇ। ॥ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਕੋਟਿ ਛਬਿ ਲਾਜੇ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਸਾਸੁਨ ਸਾਦਰ ਜਾਨਕਿਹਿ ਮੱਜਨ ਤੁਰਤਿ ਕਰਾਇ॥
॥ਦਿੱਬ੍ਯ ਬਸਨ ਬਰ ਭੂਖਨੈ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸਜੇ ਬਨਾਇ॥
॥ਰਾਮ ਬਾਮ ਦਿਸਿ ਸੋਭਤੀ ਰਮਾ ਰੂਪ ਗੁਨ ਖਾਨਿ॥
॥ਦੇਖਿ ਮਾਤੁ ਸਬ ਹਰਖੀਂ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਨਿਜ ਜਾਨਿ॥
॥ਸੁਨਿ ਖਗੇਸ ਤਹਿਂ ਅਵਸਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਿੰਦ॥
॥ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਮਾਨ ਆਏ ਸਕਲ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਸੁਖ ਕੰਦ॥ ੧੨

॥ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਲੋਕਿ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੁਰਾਗਾ। ॥ਤੁਰਤਿ ਦਿੱਬ੍ਯ ਸਿੰਘਾਸਨ ਮਾਗਾ॥
॥ਰਵਿ ਸਮ ਤੇਜ ਬਰਨਿ ਨਹਿ ਜਾਈ। ॥ਬੈਠੇ ਰਾਮ ਦ੍ਵਿਜਨ ਸਿਰ ਨਾਈ॥
॥ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਸਮੇਤ ਰਘੁਰਾਈ। ॥ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸਮੁਦਾਈ॥
॥ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਵਿਜ ਬਰ ਉਚਾਰੇ। ॥ਨਭ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਜਯ ਜਯਤਿ ਪੁਕਾਰੇ॥
॥ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਲਕ ਬਸਿਸ਼ਟ ਮੁਨਿ ਕੀਨ • ॥ਪੁਨਿ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰਨ ਆਯਸੁ ਦੀਨ •
॥ਸੁਤ ਬਿਲੋਕਿ ਹਰਖੀਂ ਮਹਤਾਰੀ। ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਰਤੀ ਉਤਾਰੀ॥
॥ਬਿਪ੍ਰਨ ਦਾਨ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਦੀਨ੍ਹੇ। ॥ਜਾਚਕ ਸਕਲ ਅਜਾਚਕ ਕੀਨ੍ਹੇ॥
॥ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਸਾਂਈਂ। ॥ਦੇਖਿ ਸੁਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈਂ॥

ਛੰ: ਨਭ ਦੁੰਦਭੀ ਬਾਜਹਿ ਬਿਪੁਲ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਗਾਵਹੀਂ॥
ਨਾਚਹਿਂ ਅਪਸਰਾ ਬ੍ਰਿੰਦ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਪਾਵਹੀਂ॥
ਭਰਤਾਦਿ ਅਨੁਜ ਬਿਭੀਖਣਾਂਗਦ ਹਨੁਮਤਾਦਿ ਸਮੇਤ ਜੇ॥
ਗਹੇ ਛਤ੍ਰ ਚਾਂਮਰ ਬੱਜਨ ਧਨੁ ਅਸਿ ਚਰਮ ਸਕ੍ਤਿ ਬਿਰਾਜਤੇ॥
ਸ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਦਿਨ ਕਰ ਬੰਸ ਭੂਖਣ ਕਾਮ ਬਹੁ ਛਬਿ ਸੋਹਈ॥
ਨਵ ਅੰਬੁਧਰ ਬਰ ਗਾਤ ਅੰਬਰ ਪੀਤ ਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹਈਂ॥
ਮੁਕੁਟਾਂਗਦਾਦਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਭੂਖਣ ਅੰਗ ਅੰਗਨ ਪ੍ਰਤਿ ਸਜੇ॥
ਅੰਭੋਜ ਨਯਨ ਬਿਸਾਲ ਉਰ ਭੁਜ ਧੰਨ੍ਯ ਨਰ ਨਿਰਖੰਤ ਜੇ॥ ੪

॥ਦੋਹਰਾ॥

ਜਹ ਸੋਭਾ ਸਮਾਜ ਸੁਖ ਕਹਤ ਨ ਬਨੈ ਖਗੇਸ॥
ਬਰਨੈ ਸਾਰਦ ਸੇਖ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੋ ਰਸ ਜਾਨ ਮਹੇਸ॥
ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਉਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰੀ ਗੇ ਸੁਰ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਾਮ॥
ਬੰਦੀ ਬੇਖ ਸੁ ਬੇਦ ਧਾਰਿ ਆਏ ਜਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਬੱਗ੍ਯ ਕੀਨ ਅਤਿ ਆਦਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ॥
ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਕਾਹੂ ਮਰਮ ਕਛੁ ਲਗੇ ਕਰਨ ਗੁਣ ਗਾਨ॥ ੧੨

ਛੰ: ਜਯ ਸਗੁਣ ਨਿਰਗੁਣ ਰੂਪ ਰਾਮ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਸਿਰੋਮਨੇ॥
ਦਸਕੰਧਰਾਦਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਿਸਚਰ ਪ੍ਰਬਲ ਖਲ ਭੁਜ ਬਲ ਹਨੇ॥
ਅਵਤਾਰ ਨਰ ਸੰਸਾਰ ਭਾਰ ਬਿਭੰਜ ਦਾਰਣ ਦੁਖ ਦਹੇ॥
ਜਯ ਪ੍ਰਣਤ ਪਾਲ ਦਿਆਲ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਜੁਕ੍ਤ ਸਕ੍ਤਿ ਨਮਾਮਹੇ॥
ਤਵ ਬਿਖਮ ਮਾਯਾ ਬਸ ਸੁਰਾਸੁਰ ਨਾਗ ਨਰ ਅਗ ਜਗ ਹਰੇ॥
ਭਵ ਪੰਥ ਭ੍ਰਮਤ ਅਮਿਤ ਦਿਵਸ ਨਿਸਿ ਕਾਲ ਕਰਮ ਨ ਗੁਣ ਭਰੇ॥
ਜੇ ਨਾਥ ਕਰਿ ਕਰੁਣਾ ਬਿਲੋਕਹੁ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਦੁਖ ਤੇ ਨਿਰਬਹੇ॥
ਭਵ ਖੇਦ ਛੇਦਨ ਦੱਛ ਹਮ ਕਹੁੰ ਰੱਛ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਹੇ॥
ਜੇ ਗ੍ਯਾਨ ਮਾਨ ਬਿਮੱਤ ਤਵ ਭਵ ਹਰਣਿ ਭਕ੍ਤਿ ਨ ਆਦਰੀ॥
ਤੇ ਪਾਇ ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਪਦਾਦਪਿ ਪਰਤ ਹਮ ਦੇਖਤ ਹਰੀ॥

੧੫

॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਕਰਿ ਸਭ ਆਸ ਪਰਿਹਰਿ ਦਾਸ ਤਵ ਜੇ ਹੋਇ ਰਹੇ ॥
॥ ਜਪਿ ਨਾਮ ਤਵ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਤਰਹਿੰ ਭਵ ਨਾਥ ਸੋ ਸਮਰਾਮਹੇ ॥
॥ ਜੇ ਚਰਨ ਸਿਵ ਅਜ ਪੂਜ੍ਯ ਰਜ ਸੁਭ ਪਰਸਿ ਮੁਨਿਪਤਨੀ ਤਰੀ ॥
॥ ਨਖ ਨਿਰਗਤਾ ਸੁਰ ਬੰਦਿਤਾ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਪਾਵਨ ਸੁਰਸਰੀ ॥
॥ ਧ੍ਵਜ ਕੁਲਿਸ ਅੰਕੁਸ ਕੰਜ ਜੁਤ ਬਨ ਫਿਰਤ ਕੰਟਕ ਕਿਨ ਲਹੇ ॥
॥ ਪਦ ਕੰਜ ਦ੍ਵੰਦ ਮੁਕੁੰਦ ਰਾਮ ਰਮੇਸ ਨਿੱਤ ਭਜਾਮਹੇ ॥
॥ ਅਬ੍ਯਕਤ ਮੂਲ ਮਨਾਦਿ ਤਰੁ ਤ੍ਵਚ ਚਾਰਿ ਨਿਗਮਾਗਮ ਭਨੇ ॥
॥ ਖਟ ਕੰਧ ਸਾਖਾ ਪੰਚਬਿੰਸ ਅਨੇਕ ਪਰਨ ਸੁਮਨ ਘਨੇ ॥
॥ ਫਲ ਜੁਗਲ ਬਿਧਿ ਕਟੁ ਮਧੁਰ ਬੇਲਿ ਅਕੇਲਿ ਜੇਹਿ ਆਸ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ॥
॥ ਪੱਲਵਤ ਫੂਲਤ ਨਵਲ ਨਿਤ ਸੰਸਾਰ ਬਿਟਪ ਨਮਾਮਹੇ ॥
॥ ਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜ ਅਦ੍ਵੈਤ ਅਨੁਭਵ ਗਮ੍ਯ ਮਨ ਪਰ ਧ੍ਯਾਵਹੀਂ ॥
॥ ਤੇ ਕਹਹੁ ਜਾਨਹੁ ਨਾਥ ਹਮ ਤਵ ਸਗੁਨ ਜਸ ਨਿਤ ਗਾਵਹੀਂ ॥
॥ ਕਰੁਨਾਯਤਨ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਗੁਨਾਕਰ ਦੇਵ ਯਹ ਬਰ ਮਾਗਹੀਂ ॥
॥ ਮਨ ਬਚਨ ਕਰਮ ਬਿਕਾਰ ਤਜਿ ਤਵ ਚਰਨ ਹਮ ਅਨੁਰਾਗਹੀਂ ॥

॥ ਦੋਹਰਾ ॥

॥ ਸਭ ਕੇ ਦੇਖਤ ਬੇਦਨ੍ਹ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨਿ ਉਦਾਰ ॥
॥ ਅੰਤਰ ਧਾਨ ਭਏ ਤਬ ਗਏ ਬ੍ਰਹਮ ਆਗਾਰ ॥
॥ ਬੈਨਤੇਯ ਸੁਨ ਸੰਭੁ ਤਬ ਆਏ ਜਹਿਂ ਰਘੁਬੀਰ ॥
॥ ਬਿਨਯ ਕਰਤ ਗਦਗਦ ਗਿਰਾ ਪੂਰਿਤ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ ॥ ੧੪

ਛੰ: ॥ ਜਯ ਰਾਮ ਰਮਾ ਰਮਣੰ ਸਮਨੰ ਭਵ ਤਾਪ ਭਯਾਕੁਲ ਪਾਹਿ ਜਨੰ ॥
॥ ਅਵਧੇਸ ਸੁਰੇਸ ਰਮੇਸ ਬਿਭੋ ਸਰਣਾਗਤ ਮਾਂਗਤ ਪਾਹਿ ਪ੍ਰਭੋ ॥
॥ ਦਸ ਸੀਸ ਬਿਨਾਸਨ ਬੀਸ ਭੁਜਾ । ਕ੍ਰਿਤ ਦੂਰਿ ਮਹਾਂ ਮਹਿ ਭੂਰਿ ਰੁਜਾ ।
॥ ਰਜਨੀਚਰ ਬ੍ਰਿੰਦ ਪਤੰਗ ਰਹੇ ਸਰ ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਦਹੇ ॥
॥ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਮੰਡਨ ਚਾਰੁ ਤਰੰ ਧ੍ਰਿਤ ਸਾਯਕ ਚਾਪ ਨਿਖੰਗ ਬਰੰ ॥
॥ ਮਦ ਮੋਹ ਮਹਾ ਮਮਤਾ ਰਜਨੀ ਤਮ ਪੁੰਜ ਦਿਵਾਕਰ ਤੇਜ ਅਨੀ ॥

॥ਮਨਜਾਤ ਕਿਰਾਤ ਨਿਪਾਤ ਕੀਏ ॥ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਗ ਕੁਭੋਗ ਸਰੇਨ ਹੀਏ
॥ਹਤਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥਨਿ ਪਾਹਿ ਹਰੇ ॥ਬਿਖਯਾ ਬਨ ਪਾਵਰ ਭੂਲਿ ਪਰੇ
॥ਬਹੁ ਰੋਗ ਬਿਯੋਗਨ ਲੋਗ ਹਏ ॥ਭਵ ਦੰਘ੍ਰਿ ਨਿਰਾਦਰ ਕੇ ਫਲ ਏ॥
॥ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਅਗਾਧ ਪਰੇ ਨਰ ਤੇ॥ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਜੇ ਕਰਤੇ॥
॥ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਦੁਖੀ ਨਿਤਹੀਂ॥ ॥ਜਿਨ ਕੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹੀਂ॥
॥ਅਵਲੰਬ ਭਵੰਤ ਕਥਾ ਜਿਨ ਕੇ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਸੰਤ ਅਨੰਤ ਸਦਾ ਤਿਨ ਕੇ॥
॥ਨਹਿੰ ਰਾਗ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮਾਨ ਮਦਾ ॥ਤਿਨ ਕੇ ਸਮ ਬੈਭਵ ਵਾ ਬਿਪਦਾ॥
॥ਮੁਨਿ ਤਿਆਗਤ ਜੋਗ ਭਰੋਸ ਸਦਾ ॥ਏਹਿ ਤੇ ਤਵ ਸੇਵਕ ਹੋਤ ਮੁਦਾ॥
॥ਕਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਰੰਤਰ ਨੇਮ ਲੀਏ॥ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਵਤ ਸੁਧ ਹੀਏ॥
॥ਸਮ ਮਾਨ ਨਿਰਾਦਰ ਆਦਰਹੀਂ ॥ਸਬ ਸੰਤ ਸੁਖੀ ਬਿਚਰੰਤਿ ਮਹੀ॥
॥ਮੁਨਿ ਮਾਨਸ ਪੰਕਜ ਭ੍ਰਿੰਗ ਭਜੇ॥ ਰਘੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਅਜੇ॥
॥ਤਵ ਨਾਮ ਜਪਾਮਿ ਨਮਾਮਿ ਹਰੀ ॥ਭਵ ਰੋਗ ਮਹਾਂ ਗਦ ਮਾਨ ਅਰੀ॥
॥ਗੁਨ ਸੀਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਰਮਾਯਤਨੰ ॥ਪ੍ਰਨਮਾਮਿ ਨਿਰੰਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮਨੰ॥
॥ਰਘੁਨੰਦ ਨਿਕੰਦਨ ਦ੍ਵੰਦ ਘਨੰ॥ ॥ਮਹਿਪਾਲ ਬਿਲੋਕਿਯ ਦੀਨ ਜਨੰ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਰ ਮਾਗਉਂ ਹਰਖਿ ਦੇਹੁ ਸ੍ਰੀ ਰੰਗ॥
॥ਪਦ ਸਰੋਜ ਅਨਪਾਯਨੀ ਭਗਤਿ ਸਦਾ ਸਤ ਸੰਗ॥
॥ਬਰਨਿ ਉਮਾਪਤਿ ਰਾਮ ਗੁਨ ਹਰਖਿ ਗਏ ਕੈਲਾਸ
ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕਪਿਨ ਦਿਵਾਏ ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੁਖ ਪ੍ਰਦ ਬਾਸ॥

॥ਸੁਨੁ ਖਗਪਤਿ ਯਹ ਕਥਾ ਪਾਵਨੀ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਤਾਪ ਭਵ ਭੈ ਦਾਵਨੀ
॥ਮਹਾਰਾਜ ਕਰ ਸੁਭ ਅਭਿਖੇਕਾ॥ ॥ਸੁਨਤ ਲਹਹਿੰ ਨਰ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕਾ॥
॥ਜੇ ਸਕਾਮ ਨਰ ਸੁਨਹਿੰ ਜੇ ਗਾਵਹਿੰ ॥ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਪਾਵਹਿੰ
॥ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਸੁਖ ਕਰਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ ॥ਅੰਤ ਕਾਲ ਰਘੁਪਤਿ ਪੁਰ ਜਾਹੀਂ॥
॥ਸੁਨਹਿੰ ਬਿਮੁਕਤ ਬਿਰਤ ਅਰੁ ਬਿਖਈ ॥ਲਹਹਿੰ ਭਗਤਿ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਨਿਤ ਨਈ
॥ਖਗਪਤਿ ਰਾਮ ਕਥਾ ਮੈਂ ਬਰਨੀ॥ ॥ਸ੍ਵਮਤਿ ਬਿਲਾਸ ਤ੍ਰਾਸ ਦੁਖ ਹਰਨੀ॥

॥ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨੀ ॥ਮੋਹ ਨਦੀ ਕਹ ਸੁੰਦਰ ਤਰਨੀ॥
॥ਨਿਤ ਨਵ ਮੰਗਲ ਕੌਸਲ ਪੁਰੀ ॥ਹਰਖਿਤ ਰਹਹਿ ਲੋਗ ਸਭ ਕੁਰੀ॥
॥ਨਿਤ ਨਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਮ ਪਦ ਪੰਕਜ ॥ਸਭ ਕੇ ਜਿਨਹਿ ਨਮਤ ਸਿਵ ਮੁਨਿ ਅਜ॥
॥ਮੰਗਨ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਹਿਰਾਏ ॥ਦ੍ਵਿਜਨ ਦਾਨ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਪਾਏ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਮਗਨ ਕਪਿ ਸਭ ਕੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ॥
॥ਜਾਤ ਨ ਜਾਨੇ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਗਏ ਮਾਸ ਖਟ ਬੀਤਿ॥ ੧੫

॥ਬਿਸਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਪਨੇ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥ਜਿਮਿ ਪਰਦ੍ਰੋਹ ਸੰਤ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
॥ਤਬ ਰਘੁਪਤਿ ਸਭ ਸਖਾ ਬੁਲਾਏ ॥ਆਇ ਸਭਨਿ ਸਾਦਰ ਸਿਰ ਨਾਏ॥
॥ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮੀਪ ਬੈਠਾਰੇ ॥ਭਗਤ ਸੁਖਦ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
॥ਤੁਮ ਅਤਿ ਕੀਨ ਮੋਰਿ ਸੇਵਕਾਈ ॥ਮੁਖ ਪਰ ਕੇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰੌਂ ਬਡਾਈ॥
॥ਤਾਤੇ ਮੋਹਿ ਤੁਮ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਲਾਗੇ ॥ਮਮ ਹਿਤ ਲਾਗਿ ਭਵਨ ਸੁਖ ਤ੍ਯਾਗੇ॥
॥ਅਨੁਜ ਰਾਜ ਸੰਪਤਿ ਬੈਦੇਹੀ ॥ਦੇਹ ਗੇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸਨੇਹੀ॥
॥ਸਭ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਨਹਿ ਤੁਮਹਿ ਸਮਾਨਾ ॥ਮ੍ਰਿਖਾ ਨ ਕਹੌਂ ਮੋਰ ਯਹ ਬਾਨਾ॥
॥ਸਭ ਕੇ ਪ੍ਰਿਯ ਸੇਵਕ ਯਹ ਨੀਤੀ ॥ਮੋਰੇ ਅਧਿਕ ਦਾਸ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਅਬ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੁ ਸਖਾ ਸਭ ਭਜਹੁ ਮੋਹਿ ਦ੍ਰਿੜ ਨੇਮ॥
॥ਸਦਾ ਸਰਬਗਤ ਸਰਬ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਕਰਿਹੁ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ॥

॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਮਗਨ ਸਭ ਭਏ ॥ਕੋ ਹਮ ਕਹਾ ਬਿਸਰਿ ਤਨ ਗਏ॥
॥ਏਕ ਟਕ ਰਹੇ ਜੋਰਿ ਕਰ ਆਗੇ ॥ਸਕਹਿ ਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗੇ॥
॥ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਕਰ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖੀ ॥ਕਹਾ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਸੇਖੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਸਨਮੁਖ ਕਛੁ ਕਹਨ ਨ ਪਾਰਹਿ ॥ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਚਰਨ ਸਰੋਜ ਨਿਹਾਰਹਿ॥
॥ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਮੰਗਾਏ ॥ਨਾਨਾ ਰੰਗ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਸੁਗ੍ਰੀਵਹਿ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਪਹਿਰਾਏ ॥ਬਸਨ ਭਰਤ ਨਿਜ ਹਾਥ ਬਨਾਏ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲਛਮਨ ਪਹਿਰਾਏ ॥ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਰਘੁਪਤਿ ਮਨ ਭਾਏ॥
॥ਅੰਗਦ ਬੈਠਿ ਰਹੇ ਨਹਿ ਡੋਲਾ ॥ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਾਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਹਿ ਨ ਬੋਲਾ॥

ਦੋ: ॥ਜਾਮਵੰਤ ਨੀਲਾਦਿ ਸਭ ਪਹਿਰਾਏ ਰਘੁਨਾਥ॥

॥ਹਿਯ ਧਰਿ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭ ਚਲੇ ਨਾਇ ਪਦ ਮਾਥ॥
॥ਤਬ ਅੰਗਦ ਉਠਿ ਨਾਇ ਸਿਰ ਸਜਲ ਨਯਨ ਕਰ ਜੋਰਿ
॥ਅਤਿ ਬਿਨੀਤ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਮਨਹੁੰ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਬੋਰਿ॥

॥ਸੁਨ ਸਰਬੱਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਖ ਸਿੰਧੋ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਕਰ ਆਰਤ ਬੰਧੋ॥
॥ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਬਾਲੀ ॥ਗਯੋ ਤੁਮਾਰੇ ਮਾਤਰ ਘਾਲੀ
॥ਅਸਰਨ ਸਰਨ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰੀ ॥ਮੋਹਿ ਜਨਿ ਤਜਹੁ ਭਗਤ ਹਿਤਕਾਰੀ॥
॥ਮੋਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤੁਮ ਗੁਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਤਜਿ ਪਦ ਜਲਜਾਤਾ॥
॥ਤੁਮਹਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਹੁ ਨਰਨਾਹਾ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਤਜਿ ਭਵਨ ਕਾਜ ਮਮ ਕਾਹਾ॥
॥ਬਾਲਕ ਗਯਾਨ ਬੁਧ ਬਲ ਹੀਨਾ ॥ਰਾਖਹੁ ਸਰਨ ਜਾਨਿ ਜਨ ਦੀਨਾ॥
॥ਨੀਚ ਟਹਲ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਕਰਿਹੌਂ ॥ਪਦ ਪੰਕਜ ਬਿਲੋਕ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਿਹੌਂ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਚਰਨ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹੀ ॥ਅਬ ਜਨਿ ਨਾਥ ਕਹਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਹੀ॥

ਦੋ:
॥ਅੰਗਦ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਸੁਨ ਰਘੁਪਤਿ ਕਰੁਣਾ ਸੀਂਵ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਉਠਾਇ ਉਰ ਲਾਯਊ ਸਜਲ ਨਯਨ ਰਾਜੀਵ॥
॥ਨਿਜ ਉਰ ਮਾਲਾ ਬਸਨ ਮਣਿ ਬਾਲਿ ਤਨਯ ਪਹਿਰਾਇ
॥ਬਿਦਾ ਕੀਏ ਭਗਵਾਨ ਤਬ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਮੁਝਾਇ॥ ੧੮

॥ਭਰਤ ਅਨੁਜ ਸੌਮਿਤ੍ਰ ਸਮੇਤਾ ॥ਪਠਵਨ ਚਲੇ ਭਗਤ ਕ੍ਰਿਤ ਚੇਤਾ॥
॥ਅੰਗਦ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰੇਮ ਨਹਿ ਥੋਰਾ ॥ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਚਿਤਵਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਓਰਾ॥
॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਿ ਦੰਡ ਪ੍ਰਣਾਮਾ ॥ਮਨ ਅਸ ਰਹਨ ਕਹਹਿ ਮੋਹਿ ਰਾਮ
॥ਰਾਮ ਬਿਲੋਕਨਿ ਬੋਲਨਿ ਚਲਨੀ ॥ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੋਚਤ ਹੰਸਿ ਮਿਲਨੀ॥
॥ਪ੍ਰਭੁ ਰੁਖ ਦੇਖਿ ਬਿਨਯ ਬਹੁ ਭਾਖੀ ॥ਚਲੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪਦ ਪੰਕਜ ਰਾਖੀ॥
॥ਅਤਿ ਆਦਰ ਸਭ ਕਪਿ ਪਹੁਚਾਏ ॥ਭ੍ਰਾਤਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਫਿਰ ਆਏ
॥ਤਬ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਚਰਣ ਗਹਿ ਨਾਨਾ ॥ਭਾਂਤਿ ਬਿਨਯ ਕੀਨੇ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
॥ਦਿਨ ਦਸ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਸੇਵਾ ॥ਤਵ ਫਿਰ ਚਰਣ ਦੇਖਿਹੌਂ ਦੇਵਾ॥
॥ਪੁੰਨ੍ਯ ਪੁੰਜ ਤੁਮ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ॥ਸੇਵਹੁ ਜਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਆਗਾਰਾ॥
॥ਅਸ ਕਹਿ ਕਪਿ ਸਭ ਚਲੇ ਤੁਰੰਤ ॥ਅੰਗਦ ਕਹੈ ਸੁਨਹੁ ਹਨੁਮੰਤਾ॥

ਪ੍ਰਸੰ: ੮੩

ਕਹਿਹੁ ਦੰਡਵਤ ਪ੍ਰਭੂ ਸਨ ਤੁਮਹਿ ਕਹੌਂ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
ਬਾਰ ਬਾਰ ਰਘੁਨਾਯਕਹਿ ਸੁਰਤਿ ਕਰਾਯਹੁ ਮੋਰਿ॥
ਅਸ ਕਹਿ ਚਲਿਉ ਬਾਲਿਸੁਤ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ਹਨੁਮੰਤ॥
ਤਾਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਨ ਕਹੀ ਮਗਨ ਭਯੇ ਭਗਵੰਤ॥
ਕੁਲਿਸਹੁ ਚਾਹਿ ਕਠੋਰ ਅਤਿ ਕੋਮਲ ਕੁਸੁਮਹੁ ਚਾਹਿ॥
ਚਿਤ ਖਗੇਸ ਰਘੁਨਾਥ ਅਸ ਸਮਝਿ ਪਰੈ ਕਹੁ ਕਾਹਿ॥ ੨੦

ਪੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਲਿਯ ਬੋਲਿ ਨਿਖਾਦ। ਦੀਨੇਉ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਪ੍ਰਸਾਦਾ॥
ਜਾਹੁ ਭਵਨ ਮਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇਹੂ। ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਧਰਮ ਅਨੁਸਰੇਹੂ॥
ਤੁਮ ਮਮ ਸਖਾ ਭਰਤ ਸਮ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਸਦਾ ਰਹੇਹੁ ਪੁਰ ਆਵਤ ਜਾਤਾ॥
ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਉਪਜਾ ਸੁਖ ਭਾਰੀ। ਪਰਿਉ ਚਰਨ ਲੋਚਨ ਭਰਿ ਬਾਰੀ॥
ਚਰਨ ਕਮਲ ਉਰ ਧਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਾ। ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਭਾਉ ਪਰਿਜਨਹਿ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਦੇਖਿ ਪੁਰਬਾਸੀ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਹਹਿੰ ਧੰਨ੍ਯ ਸੁਖਰਾਸੀ॥
ਰਾਮ ਰਾਜ ਬੈਠੇ ਤ੍ਰੈਲੋਕਾ। ਹਰਖਿਤ ਭਯੇ ਗਯੇ ਸਬ ਸੋਕਾ॥
ਬੈਰ ਨ ਕਰ ਕਾਹੂ ਸਨ ਕੋਈ। ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਿਖਮਤਾ ਖੋਈ॥

ਦੋ: ਬਰਨਾਸ਼੍ਰਮ ਨਿਜ ਨਿਜ ਧਰਮ ਨਿਰਤ ਬੇਦ ਪਥ ਲੋਗ॥
ਚਲਹਿੰ ਸਦਾ ਪਾਵਹਿ ਸੁਖਹਿ ਨਹਿੰ ਭਯ ਸੋਕ ਨ ਰੋਗ॥ ੨੧

ਦੈਹਿਕ ਦੈਵਿਕ ਭੌਤਿਕ ਤਾਪਾ। ਰਾਮ ਰਾਜ ਨਹਿ ਕਾਹੁਹਿ ਬ੍ਯਾਪਾ॥
ਸਬ ਨਰ ਕਰਹਿੰ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ। ਚਲਹਿੰ ਸੁਧਰਮ ਨਿਰਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨੀਤੀ॥
ਚਾਰਿਉ ਚਰਨ ਧਰਮ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਪੂਰਿ ਰਹਾ ਸੁਪਨੇਹੁ ਅਘ ਨਾਹੀ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਰਤ ਨਰ ਅਰੁ ਨਾਰੀ। ਸਕਲ ਪਰਮ ਗਤਿ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
ਅਲਪ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਨਹਿ ਕਵਨਿਉ ਪੀਰਾ। ਸਬ ਸੁੰਦਰ ਸਬ ਬਿਰੁਜ ਸਰੀਰਾ॥
ਨਹਿ ਦਰਿਦ੍ਰ ਕੋਊ ਦੁਖੀ ਨ ਦੀਨਾ। ਨਹਿ ਕੋਊ ਅਬੁਧ ਨ ਲਛਨ ਹੀਨਾ॥
ਸਬ ਨਿਰਦੰਭ ਧਰਮ ਰਤਿ ਧਰਨੀ। ਨਰ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਚਤੁਰ ਸੁਭ ਕਰਨੀ॥
ਸਬ ਗੁਨਗ੍ਯ ਸਬ ਪੰਡਿਤ ਗ੍ਯਾਨੀ। ਸਬ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯ ਨਹਿੰ ਕਪਟ ਸਯਾਨੀ॥

ਦੋ: ਰਾਮ ਰਾਜ ਖਗੇਸ ਸੁਨ ਸਚਰਾਚਰ ਜਗ ਮਾਹਿ॥

॥ਕਾਲ ਕਰਮ ਸੁਭਾਵ ਗੁਣ ਕ੍ਰਿਤ ਦੁਖ ਕਾਹੂੰਹਿ ਨਾਹਿ॥੨੧॥ ੨੨

॥ਭੁਵਨ ਅਨੇਕ ਰੋਮ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਸੂ॥ ॥ਯਹ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਕਛੁ ਬਹੁਤ ਨ ਤਾਸੂ॥
॥ਸੋ ਮਹਿਮਾ ਸਮੁਝਤ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇਰੀ॥ ॥ਯਹ ਬਰਨਤ ਹੀਨਤਾ ਘਨੇਰੀ॥
॥ਸੋਉ ਮਹਿਮਾ ਖਗੇਸ ਜਿਨ ਜਾਨੀ॥ ॥ਫਿਰ ਯਹ ਚਰਿਤ ਤਿਨਹੂੰ ਰਤਿ ਮਾਨੀ॥
॥ਸੋ ਜਾਨੇ ਕਰ ਫਲ ਯਹਿ ਲੀਲਾ॥ ॥ਕਹਹਿੰ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸੁਮਤਿ ਸੁਸੀਲ॥ ०
॥ਰਾਮ ਰਾਜ ਕਰ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ॥ ॥ਬਰਨ ਨ ਸਕਹਿੰ ਫਨੀਸ ਸਾਰਦਾ॥
॥ਸਭ ਉਦਾਰ ਸਭ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ॥ ॥ਦ੍ਵਿਜ ਸੇਵਕ ਸਭ ਨਰ ਅਰੁ ਨਾਰੀ॥
॥ਏਕ ਨਾਰਿ ਬ੍ਰਤ ਰਤ ਨਰ ਝਾਰੀ॥ ॥ਤੇ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਪਤਿ ਹਿਤਕਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਦੰਡ ਜਤਿਨ ਕਰ ਭੇਦ ਜਹਿੰ ਨਰਤਕ ਨ੍ਰਿਤ੍ਯ ਸਮਾਜ॥
॥ਜੀਤਿਓ ਜਗ ਮਨ ਸੁਨਿਯ ਅਸ ਰਾਮਚੰਦ ਕੇ ਰਾਜ॥ ੨੩

॥ਫੂਲਹਿੰ ਫਲਹਿੰ ਸਦਾ ਤਰੁ ਕਾਨਨ॥ ॥ਰਹਹਿੰ ਏਕ ਸੰਗ ਗਜ ਪੰਚਾਨਨ॥
॥ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਬੈਰ ਸਹਜ ਬਿਸਰਾਈ॥ ॥ਸਬਨਿ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਈ॥
॥ਕੂਜਹਿੰ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਨਾ ਬ੍ਰਿੰਦਾ॥ ॥ਅਭਯ ਚਰਹਿੰ ਬਨ ਕਰਹਿੰ ਅਨੰਦ॥ ०
॥ਸੀਤਲ ਸੁਰਭਿ ਪਵਨ ਬਹੁ ਮੰਦਾ॥ ॥ਗੁੰਜਤ ਅਲਿ ਲੈ ਚਲ ਮਕਰੰਦਾ॥
॥ਲਤਾ ਬਿਟਪ ਮਾਂਗੇ ਫਲ ਦੂਵਹੀ॥ ॥ਮਨਭਾਵਤੋ ਧੇਨੁ ਪਯ ਸ੍ਰਵਹੀਂ॥
॥ਸਸਿ ਸੰਪੰਨ ਸਦਾ ਰਹ ਧਰਨੀ॥ ॥ਤ੍ਰੇਤਾ ਮੇ ਸਤਜੁਗ ਕੀ ਕਰਨੀ॥
॥ਪ੍ਰਕਟੇ ਗਿਰਿ ਨਾਨਾ ਮਣਿ ਖਾਨੀ॥ ॥ਜਗ ਦਾਤਮਾ ਭੂਪ ਪਹਿਚਾਨੀ॥
॥ਸਰਿਤਾ ਸਕਲ ਬਹੈਂ ਬਰ ਬਾਰੀ॥ ॥ਸੀਤਲ ਅਮਲ ਸ੍ਵਾਦ ਸੁਖਕਾਰੀ॥
॥ਸਾਗਰ ਨਿਜ ਮਰਜਾਦਾ ਰਹਹੀਂ॥ ॥ਡਾਰਹਿੰ ਰਤਨ ਤਟਨਿ ਨਰ ਲਹਹੀਂ॥
॥ਸਰਸਿਜ ਸੰਕੁਲ ਸਕਲ ਤੜਾਗਾ॥ ॥ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦਸ ਦਿਸਾ ਬਿਭਾਗਾ॥ ०

ਦੋ: ॥ਬਿਧੁ ਮਹਿ ਪੂਰ ਮਯੂਖਨ ਰਵਿ ਤਪ ਤੇਜ ਨ ਕਾਜ॥
॥ਮਾਂਗੇ ਬਾਰਿਦ ਦੇਹਿੰ ਜਲ ਰਾਮਚੰਦ ਕੇ ਰਾਜ॥੨੩॥ ੨੪

॥ਕੋਟਿਨ ਬਾਜਿਮੇਧ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨ੍ਹਾ॥ ॥ਅਮਿਤ ਦਾਨ ਦ੍ਵਿਜਨ ਕਹ ਦੀਨ੍ਹਾ॥
॥ਸ੍ਰੁਤਿ ਪਥ ਪਾਲਕ ਧਰਮ ਧੁਰੰਧਰ॥ ॥ਗੁਣਾਤੀਤ ਅਰੁ ਭੋਗ ਪੁਰੰਦਰ॥
॥ਪਤਿ ਅਨੁਕੂਲ ਸਦਾ ਰਹ ਸੀਤ ० ॥ਸੋਭਾ ਖਾਨ ਸੁਸੀਲ ਬਿਨੀਤਾ॥

।ਜਾਨਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ। ।ਸੇਵਤ ਚਰਣ ਕਮਲ ਮਨ ਲਾਈ।
।ਜਦ੍ਯਪਿ ਗ੍ਰਹਿ ਸੇਵਕ ਸਿਵਕਨੀ। ।ਸਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇਵਾ ਬਿਧਿ ਲੀਨੀ।
।ਨਿਜ ਕਰ ਗ੍ਰਹ ਪਰਚਰਜਾ ਕਰਹੀਂ। ।ਰਾਮਚੰਦ ਆਯਸੁ ਅਨੁਸਰਹੀਂ।
।ਜਿਹਿ ਬਿਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਸੁਖ ਮਾਨੈ। ।ਸੋਇ ਸਿਯ ਸੇਵਾ ਬਿਧਿ ਉਰ ਆਨੈ।
।ਕੌਸਲ੍ਯਾਦਿ ਸਾਸੁ ਗ੍ਰਹ ਮਾਹੀਂ। ।ਸੇਵਹਿਂ ਸਬੈ ਮਾਨ ਮਦ ਨਾਹੀਂ।
।ਉਮਾ ਰਮਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਬੰਦਿਤਾ। ।ਜਗਦੰਬਾ ਸੰਤਤ ਸਾਮਨਿੰਦਿਤਾ।

ਦੋ: ।ਜਾਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖ੍ਯ ਸੁਰ ਚਾਹਤ ਚਿਤਵਨਿ ਸੋਇ।
।ਰਾਮ ਪਦਾਰਬਿੰਦ ਰਤ ਰਹਿਤ ਸੁਭਾਵਹਿਂ ਜੋਇ॥ ੨੫

।ਸੇਵਹਿਂ ਸਾਨੁਕੂਲ ਸਬ ਭਾਈ। ।ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਹਾਈ।
।ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਬਿਲੋਕਤ ਰਹਹੀਂ। ।ਕਬਹਿਂ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਮਹਿ ਕਛੁ ਕਹਹੀਂ।
।ਰਾਮ ਕਰਹਿ ਭ੍ਰਾਤਨ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤੀ। ।ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਵਹਿਂ ਨੀਤੀ।
।ਹਰਖਿਤ ਰਹਹਿਂ ਨਗਰ ਕੇ ਲੋਕਾ। ।ਕਰਹਿਂ ਸਕਲ ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਭੋਗਾ।
।ਅਹਿ ਨਿਸਿ ਬਿਧਿਹਿ ਮਨਾਵਤ ਰਹਹੀਂ। ।ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਚਰਣ ਰਤਿ ਚਹਹੀਂ।
।ਦੁਇ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸੀਤਾ ਜਾਯੇ॥ ।ਲਵ ਕੁਸ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਗਾਯੇ॥
।ਦੋਊ ਬਿਜਈ ਬਿਨਈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ। ।ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਮਨਹੁ ਗੁਣ ਮੰਦਰ।
।ਦੁਇ ਦੁਇ ਸੁਤ ਸਬ ਭ੍ਰਾਤਨ ਕੇਰੇ। ।ਭਯੇ ਰੂਪ ਗੁਣ ਸੀਲ ਘਨੇਰੇ।

ਦੋ: ।ਗ੍ਯਾਨ ਗਿਰਾ ਗੋਤੀਤ ਅਜ ਮਾਯਾ ਗੁਣ ਕੌ ਪਾਰ।
।ਸੋਇ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਘਨ ਕਰਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਪਾਰ॥ ੨੬

।ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਸਰਜੂ ਕਰਿ ਮੱਜਨ। ।ਬੈਠਹਿਂ ਸਭਾ ਸੰਗ ਦ੍ਵਿਜ ਸੱਜਨ।
।ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਬਸਿਸ਼ਟ ਬਖਾਨਹਿਂ। ।ਸੁਨਹਿਂ ਰਾਮ ਜਦ੍ਯਪਿ ਸਬ ਜਾਨਹਿਂ।
।ਅਨੁਜਨ੍ਹ ਸੰਜੁਤ ਭੋਜਨ ਕਰਹੀਂ। ।ਦੇਖਿ ਸਕਲ ਜਨਨੀ ਸੁਖ ਭਰਹੀਂ।
।ਭਰਤ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਦੋਨੌ ਭਾਈ। ।ਸਹਿਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਉਪਬਨ ਜਾਈ।
।ਬੂਝਹਿ ਬੈਠਿ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਹਾ। ।ਕਹ ਹਨੁਮਾਨ ਸੁਮਤਿ ਅਵਗਾਹਾ।
।ਸੁਨਤ ਬਿਮਲ ਗੁਣ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿਂ। ।ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਕਰਿ ਬਿਨਯ ਸੁਨਾਵਹਿਂ।
।ਸਬਕੇ ਗ੍ਰਹ ਗ੍ਰਹ ਹੋਯ ਪੁਰਾਨਾ। ।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ।

॥ਨਰ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਨਹਿਂ ॥ਕਰਹਿ ਦਿਵਸ ਨਿਸਿ ਜਾਤ ਨ ਜਾਨਹਿਂ

ਦੋ: ॥ਅਵਧਪੁਰੀ ਵਾਸਿਨ ਕਰਿ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਸਮਾਜ॥ ॥
॥ਸਹਿਸ ਸੇਖ ਨਹਿਂ ਕਹਿ ਸਕਹਿਂ ਜਹਿਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜ ੨੭

॥ਨਾਰਦਾਦਿ ਸਨਕਾਦਿ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਦਰਸਨ ਲਾਗਿ ਕੌਸਲਾਧੀਸਾ॥
॥ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਸਕਲ ਅਯੁਧਯਾ ਆਵਹਿਂ ॥ਦੇਖਿ ਨਗਰ ਬਿਰਾਗ ਬਿਸਰਾਵਹਿਂ
॥ਰਤਨ ਜੜਿਤ ਮਣਿ ਕਨਕ ਅਟਾਰੀ ॥ਨਾਨਾ ਰੰਗ ਰੁਚਿਰ ਗਚਿ ਢਾਰੀ॥
॥ਪੁਰ ਚਹੁ ਪਾਸ ਕੋਟ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ॥ ਰਚੇ ਕੰਗੂਰਾ ਰੰਗ ਰੰਗ ਬਰ॥ ॥
॥ਨਵ ਗ੍ਰਹ ਸੁੰਦਰ ਨਿਕਰ ਬਨਾਈ ॥ਜਨਹੁ ਘੇਰ ਅਮਰਾਵਤਿ ਆਈ॥
॥ਮਹਿ ਬਹੁ ਰੂਪ ਰੁਚਿਰ ਗਚਿ ਕਾਚਾ॥ ਜੋ ਬਿਲੋਕ ਮੁਨਿਵਰ ਮਨ ਨਾਚਾ॥
॥ਧਵਲ ਧਾਮ ਊਪਰ ਨਭ ਚੁੰਬਤ॥ ਕਲਸ ਮਨਹੁ ਸਸਿ ਰਵਿ ਦੁਤਿ ਨਿੰਦਤ
॥ਬਹੁ ਮਣਿ ਰਚਿਤ ਝਰੋਖਨ ਭ੍ਰਾਜੈਂ ॥ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਮਣਿ ਦੀਪ ਬਿਰਾਜੈਂ

॥ਛੰਦ॥

ਮਣਿ ਦੀਪ ਰਾਜਹਿਂ ਭੁਵਨ ਭ੍ਰਾਜਹਿਂ ਦੇਹਰੀ ਵਿਦ੍ਰੁਮ ਰਚੀ॥
ਸੁੰਦਰ ਮਨੋਹਰ ਮੰਦਿਰਾਇਤ ਅਜਿਰ ਅਤਿ ਫਟਿਕਨ ਖਚੀ॥
ਮਣਿ ਖੰਭ ਭੀਤਿ ਬਿਰੰਚਿ ਬਿਰਚਿਤ ਕਨਕ ਮਣਿ ਮਰਕਤ ਰਚੇ
ਪ੍ਰਤਿ ਦੁਆਰ ਦੁਆਰ ਕਪਾਟ ਪੁਰਟ ਬਨਾਇ ਬਹੁ ਬਜ੍ਰਨ ਖਚੇ॥ ੧

ਦੋ: ॥ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਲਾ ਅਮਿਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਰਚੇ ਬਨਾਇ॥
॥ਰਾਮ ਧਾਮ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਲੇਤ ਚੁਰਾਇ॥ ੨੮

॥ਸੁਮਨ ਵਾਟਿਕਾ ਸਬਹਿਂ ਲਗਾਈ ॥ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਜਤਨ ਬਨਾਈ
॥ਲਤਾ ਲਲਿਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਈ ॥ਫੂਲਹਿ ਸਦਾ ਬਸੰਤ ਕਿ ਨਾਈ॥
॥ਗੁੰਜਤ ਮਧੁਕਰ ਮੁਖਰ ਮਨੋਹਰ ॥ਮਾਰੁਤ ਤ੍ਰਿਵਿਧ ਸਦਾ ਬਹੁ ਸੋਹਰ
॥ਨਾਨਾ ਖਗ ਬਾਲਕਨ ਜਿਆਏ॥ ॥ਬੋਲਤ ਮਧੁਰ ਉਡਾਤ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਮੋਰ ਹੰਸ ਸਾਰਸ ਪਾਰਾਵਤ॥ ॥ਭਵਨਨ ਪਰ ਸੋਭਾ ਅਤਿ ਪਾਵਤ
॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਦੇਖਹਿ ਨਿਜ ਪਰਿਛਾਹੀ ॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੂਜਹਿਂ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰਾਹੀ
॥ਸੁਕ ਸਾਰਕਾ ਪਢਾਵਹਿ ਬਾਲਕ ॥ਕਹਹੁ ਰਾਮ ਰਘੁਪਤਿ ਜਨ ਪਾਲਕ

॥ਰਾਜ ਦ੍ਵਾਰ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਚਾਰੂ॥ ॥ਬੀਥੀ ਚੌਹਟ ਰੁਚਿਰ ਬਜਾਰੂ॥

ਛੰ: ਬਾਜ਼ਾਰ ਰੁਚਿਰ ਨ ਬਨੈ ਵਰਣਤ ਬਸਤੁ ਬਿਨ ਗਥ ਪਾਈਐ
ਜਹਂ ਭੂਪ ਰਮਾ ਨਿਵਾਸ ਤਹਂ ਕੀ ਸੰਪਦਾ ਕਿਮਿ ਗਾਈਐ॥
ਬੈਠੇ ਬਜਾਜ ਸਰਾਫ ਬਣਿਕ ਅਨੇਕ ਮਨਹੁ ਕੁਬੇਰ ਤੇ॥
ਸਬ ਸੁਖੀ ਸਬ ਸੁਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਸਿਸੁ ਜਰਠ ਜੇ ੮

ਦੋ: ॥ਉਤਰ ਦਿਸਿ ਸਰਜੂ ਵਹੈ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਗੰਭੀਰ॥
॥ਬਾਂਧੇ ਘਾਟ ਮਨੋਹਰ ਸ੍ਵਲਪ ਪੰਕ ਨਹਿਂ ਤੀਰ॥ ॥ ੨੯

॥ਦੂਰ ਫਰਾਕ ਰੁਚਿਰ ਸੋ ਘਾਟਾ॥ ॥ਜਹਿ ਜਲ ਪਿਵਹਿਂ ਬਾਜਿ ਗਜ ਠਾਟ॥
॥ਪਨਿਘਾਟ ਪਰਮ ਮਨੋਹਰ ਨਾਨਾ॥ ॥ਤਹਾਂ ਨ ਪੁਰਖ ਕਰਹਿ ਅਸਨਾਨਾ॥
॥ਰਾਜ ਘਾਟ ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ॥ ॥ਮੰਜਹਿਂ ਤਹਾਂ ਵਰਣ ਚਾਰਹੁ ਨਰ॥
॥ਤੀਰ ਤੀਰ ਦੇਵਨ ਕਰ ਮੰਦਿਰ॥ ॥ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਤਿਨਿ ਕੇ ਉਪਬਨ ਸੁੰਦਰ॥
॥ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਸਰਿਤਾ ਤੀਰ ਉਦਾਸੀ॥ ॥ਬਸਹਿਂ ਗਿਆਨ ਰਤ ਮੁਨਿ ਸੰਨਿਆਸੀ॥
॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਤੁਲਸੀ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੁਹਾਏ॥ ॥ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਬ ਮੁਨਿਨ ਲਗਾਏ॥
॥ਪੁਰ ਸੋਭਾ ਕਛੁ ਵਰਣਿ ਨ ਜਾਈ॥ ॥ਬਾਹਰ ਨਗਰ ਪਰਮ ਰੁਚਿਰਾਈ॥
॥ਦੇਖਤ ਪੁਰੀ ਅਖਿਲ ਅਘ ਭਾਗਾ॥ ॥ਬਨ ਉਪਬਨ ਬਾਪਿਕਾ ਤੜਾਗਾ॥

ਛੰ: ॥ਬਾਪੀ ਤੜਾਗ ਅਨੂਪ ਕੂਪ ਮਨੋਹਰਾਯਤ ਸੋਹਈ॥
ਸੋਪਾਨ ਸੁੰਦਰ ਨੀਰ ਨਿਰਮਲ ਦੇਖਿ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਈ
ਬਹੁ ਰੰਗ ਕੰਜ ਅਨੇਕ ਖਗ ਕੂਜਹਿਂ ਮਧੁਪ ਗੁੰਜਾਰਹੀ
ਆਰਾਮ ਰੰਮਯ ਪਿਕਾਦਿ ਖਗ ਰਵ ਮਨਹੁ ਪਥਿਕ ਹਕਾਰਹੀ

ਦੋ: ਰਮਾ ਨਾਥ ਜਹਂ ਰਾਜਾ ਸੋ ਪੁਰ ਵਰਣਿ ਨ ਜਾਇ॥
ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਸੁਖ ਸੰਪਦਾ ਰਹੀ ਅਵਧ ਪੁਰ ਛਾਇ

॥ਜਹਂ ਤਹਂ ਨਰ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿਂ॥ ॥ਬੈਠ ਪਰਸਪਰ ਇਹੈ ਸਿਖਾਵਹਿਂ॥
॥ਭਜਹੁ ਪ੍ਰਣਤ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਰਾਮਹਿਂ॥ ॥ਸੋਭਾ ਸੀਲ ਰੂਪ ਗੁਣ ਧਾਮਹਿਂ॥
॥ਜਲਜ ਬਿਲੋਚਨ ਸ੍ਯਾਮਲ ਗਾਤਹਿ॥ ॥ਪਲਕ ਨਯਨ ਇਵ ਸੇਵਕ ਤ੍ਰਾਤਹਿਂ॥
॥ਧ੍ਰਿਤ ਸਰ ਰੁਚਿਰ ਚਾਪ ਤੂਣੀਰਹਿਂ॥ ॥ਸੰਤ ਕੰਜ ਬਨ ਰਵਿ ਰਣਧੀਰਹਿਂ॥

ਕਾਲ ਬ੍ਯਾਲ ਕਰਾਲ ਖਗਰਾਜਹਿਂ ॥ ਨਮਤ ਰਾਮ ਅਕਾਮ ਮਮਤਾ ਜਹਿਂ ॥
ਲੋਭ ਮੋਹ ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥ ਕਿਰਾਤਹਿਂ ॥ ਮਨਸਿਜ ਕਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਸੁਖਦਾਤਹਿਂ ॥
ਸੰਸਯ ਸੋਕ ਨਿਬਿੜ ਤਮ ਭਾਨਹਿਂ ॥ ਦਨੁਜ ਗਹਨ ਘਨ ਦਹਨ ਕ੍ਰਿਸਾਨਹਿਂ ॥
ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਸਮੇਤ ਰਘੁਬੀਰਹਿਂ ॥ ਕਸ ਨ ਭਜਹੁ ਭੰਜਨ ਭਵ ਭੀਰਹਿਂ ॥
ਬਹੁ ਬਾਸਨਾ ਮਸਕ ਹਿਮ ਰਾਸਹਿਂ ॥ ਸਦਾ ਏਕਰਸ ਅਜ ਅਵਿਨਾਸਹਿਂ ॥
ਮੁਨਿ ਰੰਜਨ ਭੰਜਨ ਮਹਿ ਭਾਰਹਿਂ ॥ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਕੇ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਉਦਾਰਹਿਂ ॥

ਦੋ: ॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਨਗਰ ਨਾਰਿ ਨਰ ਕਰਹਿਂ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਨ ॥
॥ਸਾਨੁਕੂਲ ਸੰਤਤ ਰਹਤ ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ॥ ੩੧

ਜਬ ਤੇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਖਗੇਸਾ ॥ ਉਦਿਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਦਿਨੇਸਾ ॥
ਪੂਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਹਿਓ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾ ॥ ਬਹੁਤਨ ਸੁਖ ਬਹੁਤਨ ਮਨ ਸੋਕਾ ॥
ਜਿਨਹਿ ਸੋਕ ਤਿਹ ਕਹੌਂ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਵਿਦਆ ਨਿਸਾ ਨਸਾਨੀ ॥
ਅਘ ਉਲੂਕ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਲੁਕਾਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈਰਵ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥ ॥
ਬਿਬਿਧ ਕਰਮ ਗੁਣ ਕਾਲ ਸੁਭਾਊ ॥ ਏ ਚਕੋਰ ਸੁਖ ਲਹਹਿਂ ਨ ਕਾਊ ॥
ਮਤਸਰ ਮਾਨ ਮੋਹ ਮਦ ਚੋਰਾ ॥ ਇਨ ਕਹੁ ਸੁਖ ਨਹ ਕਵਨਿਹ ਓਰਾ ॥
ਧਰਮ ਤੜਾਗ ਗ੍ਯਾਨ ਵਿਗ੍ਯਾਨਾ ॥ ਏ ਪੰਕਜ ਵਿਕਸੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥
ਸੁਖ ਸੰਤੋਖ ਵਿਰਾਗ ਵਿਵੇਕਾ ॥ ਵਿਗਤ ਸੋਕ ਏ ਕੋਕ ਅਨੇਕਾ ॥

ਦੋ: ॥ਯਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਵਿ ਜਾਹਿ ਕੇ ਉਰ ਜਬ ਕਰੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ॥
॥ਪਾਛਲ ਬਾਢਹਿਂ ਪ੍ਰਥਮ ਜੇ ਕਹਿ ਤੇ ਪਾਵਹਿਂ ਨਾਸ ॥ ॥ ੩੨

ਭ੍ਰਾਤਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਸੰਗ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰਾ ॥
ਸੁੰਦਰ ਉਪਬਨ ਦੇਖਨ ਗਯਊ ॥ ਸਭ ਤਰ ਕੁਸੁਮਿਤ ਪਲਵ ਨਯਊ ॥
ਜਾਨਿ ਸਮਯ ਸਨਕਾਦਿਕ ਆਏ ॥ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਗੁਣ ਸੀਲ ਸੁਹਾਏ ॥ ॥
ਬ੍ਰਹਮਾਨੰਦ ਸਦਾ ਲਿਵ ਲੀਨਾ ॥ ਦੇਖਤ ਬਾਲਕ ਬਹੁ ਕਾਲੀਨਾ ॥
ਧਰੇ ਦੇਹ ਜਨ ਚਾਰਿਉ ਵੇਦਾ ॥ ਸਮਦਰਸੀ ਮੁਨਿ ਵਿਗਤ ਵਿਭੇਦਾ ॥
ਆਸਾ ਬਸਨ ਬ੍ਯਸਨ ਯਹਿ ਤਿਨਹੀ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਹੋਇ ਤਹਿ ਸੁਨਹੀ ॥
ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਸਨਕਾਦਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਜਹਿ ਘਟ ਸੰਭਵ ਮੁਨਿਵਰ ਗ੍ਯਾਨੀ ॥

॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਰਨੀ॥ ॥ਗਿਆਨ ਜੋਗ ਪਾਵਕ ਜਿਮਿ ਅਰਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਮੁਨਿ ਆਵਤੇ ਹਰਖ ਦੰਡ ਵਤ ਕੀਨਾ॥
॥ਸ੍ਵਾਗਤ ਪੂਛੀ ਪੀਤ ਪਟ ਪ੍ਰਭੁ ਬੈਠਨ ਕਹ ਦੀਨਾ॥ ੩੩

॥ਕੀਨ ਦੰਡਵਤ ਤੀਨਉ ਭਾਈ॥ ॥ਸਹਿਤ ਪਵਨ ਸੁਤ ਸੁਖ ਅਧਿਕਾਈ॥
॥ਸੁਨਿ ਰਘੁਪਤ ਛਬਿ ਅਤੁਲ ਬਿਲੋਕੀ॥ ॥ਭਏ ਮਗਨ ਮਨ ਸਕਤ ਨ ਰੋਕੀ॥
॥ਸ੍ਯਾਮਲ ਗਾਤ ਸਰੋਰੁਹ ਲੋਚਨ॥ ॥ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੰਦਿਰ ਭਵ ਮੋਚਨਾ॥
॥ਇਕ ਟਕ ਰਹੇ ਨਿਮੇਖ ਨ ਲਾਵਹਿ॥ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਕਰ ਜੋਰੇ ਸੀਸ ਨਵਾਵਹਿ॥
॥ਤਿਨ ਕੀ ਦਸਾ ਦੇਖਿ ਰਘੁਬੀਰਾ॥ ॥ਸ੍ਰਵਤ ਨਯਨ ਜਲ ਪੁਲਕ ਸਰੀਰ॥
॥ਕਰ ਗਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਨਿਵਰ ਬੈਠਰੇ॥ ॥ਪਰਮ ਮਨੋਹਰ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ॥
॥ਆਜ ਧੰਨ੍ਯ ਮੈਂ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨੀਸਾ॥ ॥ਤੁਮਰੇ ਦਰਸ ਜਾਂਹਿ ਅਘ ਖੀਸਾ॥
॥ਬਡੇ ਭਾਗ ਪਾਏ ਸਤਸੰਗਾ॥ ॥ਬਿਨਹਿੰ ਪ੍ਰਯਾਸ ਹੋਹਿੰ ਭਵ ਭੰਗਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੰਤ ਪੰਥ ਅਪਵਰਗ ਕਰ ਕਾਮੀ ਭਵ ਕਰ ਪੰਥਾ॥
॥ਕਹਹਿੰ ਸੰਤ ਕਵਿ ਕੋਵਿਦ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਸਦ ਗ੍ਰੰਥਾ॥ ੩੪

॥ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਹਰਖਿ ਮੁਨਿ ਚਾਰੀ॥ ॥ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਉਸਤੁਤਿ ਅਨੁਸਾਰੀ॥
॥ਜਯ ਭਗਵੰਤ ਅਨੰਤ ਅਨਾਮਯ॥ ॥ਅਨਘ ਅਨੇਕ ਏਕ ਕਰੁਣਾ ਮਯ॥
॥ਜਯ ਨਿਰਗੁਣ ਜਯ ਜਯ ਗੁਣ ਸਾਗਰ॥ ॥ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਉਜਾਗਰ॥
॥ਜਯ ਇੰਦਰਾ ਰਮਣ ਜਯ ਭੂਧਰ॥ ॥ਅਨੁਪਮ ਯਸ ਅਨਾਦਿ ਸੋਭਾ ਕਰ॥
॥ਗਯਾਨ ਨਿਧਾਨ ਅਮਾਨ ਮਾਨ ਪ੍ਰਦ॥ ॥ਪਾਵਨ ਸੁਯਸ ਪੁਰਾਣ ਵੇਦ ਵਦ॥
॥ਅਗਯ ਕ੍ਰਿਤਗਯ ਅਗਯਤਾ ਭੰਜਨ॥ ॥ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨਾ॥
॥ਸਰਬ ਸਰਬਗਤ ਸਰਬ ਉਰਾਲਯ॥ ॥ਬਸਹੁ ਸਦਾ ਹਮ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਯ॥
॥ਦ੍ਵੰਦ ਬਿਪਤ ਭਵ ਫੰਦ ਵਿਭੰਜਨ॥ ॥ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸ ਰਾਮ ਕਾਮ ਮਦ ਗੰਜਨ॥

ਦੋ: ॥ਪਰਮਾਨੰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਯਤਨ ਤੁਮ ਪਰਿਪੂਰਣ ਕਾਮਾ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਅਨਪਾਵਨੀ ਦੇਹੁ ਹਮਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ॥ ੩੫

॥ਦੇਹੁ ਭਗਤਿ ਰਘੁਪਤਿ ਅਤਿ ਪਾਵਨ॥ ॥ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਤਾਪ ਭਵ ਦਾਪ ਨਸਾਵਨ॥
॥ਪ੍ਰਣਤ ਪਾਲ ਸੁਰ ਧੇਨੁ ਕਲਪਤਰ॥ ॥ਹੁਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਜੈ ਯਹ ਵਰ॥

ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਕੁੰਭਜ ਰਘੁਨਾਇਕ। ਸੇਵਕ ਸੁਲਭ ਸਕਲ ਸੁਖ ਦਾਇਕ॥
ਮਨੁ ਸੰਭਵ ਦਾਰੁਣ ਦੁਖ ਦਾਰਕ। ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਸਮਤਾ ਬਿਸਤਾਰਕ॥
ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਈਰਖਾਦਿ ਨਿਵਾਰਕ। ਬਿਨਯ ਬਿਬੇਕ ਬਿਰਤਿ ਬਿਸਤਾਰਕ॥
ਭੂਪ ਮੌਲਿ ਮਣਿ ਮੰਡਨ ਧਰਣੀ। ਦੇਹੁ ਭਗਤਿ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਸਰ ਤਰਣੀ॥
ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਾਨਸ ਹੰਸ ਨਿਰੰਤਰ। ਚਰਣ ਕਮਲ ਬੰਦਿਤ ਅਜ ਸੰਕਰ॥
ਰਘੁਕੁਲ ਕੇਤੁ ਸੇਤੁ ਸ੍ਰੁਤਿ ਰਛਕ। ਕਾਲ ਕਰਮ ਸੁਭਾਵ ਗੁਣ ਭਛਕ॥
ਤਾਰਣ ਤਰਣ ਹਰਣ ਸਭ ਦੂਖਣ। ਤੁਲਸਿਦਾਸ ਪ੍ਰਭੁ ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਭੂਖਣ॥

ਦੋ: ॥ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਸਿਰ ਨਾਇ॥
॥ਬ੍ਰਹਮ ਭਵਨ ਸਨਕਾਦਿ ਗੇ ਅਤਿ ਅਭਿਸ੍ਟ ਵਰ ਪਾਇ॥

ਸਨਕਾਦਿਕ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ। ਭ੍ਰਾਤਨ ਰਾਮ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਏ॥
ਪੂਛਤ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸਕਲ ਸਕੁਚਾਹੀਂ। ਚਿਤਵਹਿ ਸਭ ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਪਾਹੀਂ॥
ਸੁਨਾ ਚਹਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਖ ਕੀ ਬਾਨੀ। ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੋਇ ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਹਾਨੀ॥
ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਭ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਾ। ਬੂਝਤ ਕਹਹੁ ਕਹਾਂ ਹਨੁਮਾਨਾ॥
ਜੋਰਿ ਪਾਨ ਤਬ ਕਹਿ ਹਨੁਮੰਤਾ। ਸੁਨਿਯੇ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਭਗਵੰਤਾ॥
ਨਾਥ ਭਰਤ ਕਛੁ ਪੂਛਨ ਚਹਹੀਂ। ਪ੍ਰਸਨ ਕਰਤ ਮਨ ਸਕੁਚਤ ਅਹਹੀਂ॥
ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ ਕਪਿ ਮੋਰਿ ਸੁਭਾਊ। ਭਰਤਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਕਛੁ ਦੁਰਾਊ॥
ਸੁਨ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਭਰਤ ਗਹਿ ਚਰਣ • ਸੁਨਿਯ ਨਾਥ ਪ੍ਰਣਤਾਰਤਿ ਹਰਣ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਥ ਨ ਮੋਹਿ ਸੰਦੇਹ ਕਛੁ ਸੁਪਨੇਹੁ ਸੋਕ ਨ ਮੋਹਿ॥
॥ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ॥ ॥ ੩੭

ਕਰੌ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਏਕ ਢਿਠਾਈ। ਮੈਂ ਸੇਵਕ ਤੁਮ ਜਨ ਸੁਖਦਾਈ॥
ਸੰਤਨ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਰਘੁਰਾਈ। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣਨ ਗਾਈ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਤੁਮ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ਬਡਾਈ। ਤਿਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭੁਹਿੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਸੁਨਾ ਚਹੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਨ ਕਰ ਲੱਛਣ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਬਿਚੱਛਣ॥
ਸੰਤ ਅਸੰਤ ਭੇਦ ਬਿਲਗਾਈ। ਪ੍ਰਣਤ ਪਾਲ ਮੋਹਿ ਕਹੌ ਬੁਝਾਈ॥
ਸੰਤਨ ਕੇ ਲਛਣ ਸੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤਾ। ਅਗਣਿਤ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਬਿਖਿਆਤਾ॥

[illegible]

ਦੋ: ਤਾਤੇ ਸੁਤ ਸੰਜਨ [illegible]
[illegible] ॥

[illegible]

ਦੋ: [illegible]
[illegible] ॥

[illegible]

ਦੋ: [illegible]
[illegible] ॥ ੪੦

[illegible]

ਜਬ ਕਾਹੂ ਕੀ ਦੇਖਹਿਂ ਬਿਪਤੀ॥ ਸੁਖੀ ਹੋਹਿਂ ਮਾਨਹੁਂ ਜਗ ਨ੍ਰਿਪਤੀ॥
ਸ੍ਵਾਰਥ ਰਤ ਪਰਵਾਰ ਬਿਰੋਧੀ॥ ਲੰਪਟ ਕਾਮ ਲੋਭ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧੀ॥
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਗੁਰ ਬਿਪ੍ਰ ਨ ਮਾਨਹਿਂ। ਆਪ ਗਏ ਅਰੁ ਘਾਲਹਿ ਆਨਹਿ।
ਕਰਹਿਂ ਮੋਹ ਬਸ ਦ੍ਰੋਹ ਪਰਾਵਾ। ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨ ਭਾਵਾ॥
ਅਵਗੁਨ ਸਿੰਧੁ ਮੰਦ ਮਤ ਕਾਮੀ। ਬੇਦ ਬਿਦੂਖਕ ਪਰਧਨ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
ਬਿਪ੍ਰ ਦ੍ਰੋਹ ਪਰ ਦ੍ਰੋਹ ਬਿਸੇਖੀ॥ ਦੰਭ ਕਪਟ ਜਿਯ ਧਰੇ ਸੁਬੇਖੀ॥

ਦੋ: ॥ਐਸੇ ਅਧਮ ਮਨੁਜ ਖਲ ਕ੍ਰਿਤ ਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਨਾਹਿਂ॥
॥ਦ੍ਵਾਪਰ ਕਛੁਕ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਹੁ ਹੋਇ ਹੈਂ ਕਲਿ ਜੁਗ ਮਾਹਿਂ॥ ੪੧

ਪਰਹਿਤ ਸਰਿਸ ਧਰਮ ਨਹਿ ਭਾਈ। ਪਰ ਪੀੜਾ ਸਮ ਨਹਿ ਅਧਮਾਈ॥
ਨਿਰਨੈ ਸਕਲ ਪੁਰਾਣ ਬੇਦ ਕਰ। ਕਹਿਉ ਤਾਤ ਜਾਨਹਿ ਕੋਬਿਦ ਨਰ।
ਨਰ ਸਰੀਰ ਧਰਿ ਜੋ ਪਰ ਪੀਰਾ। ਕਰਹਿ ਸਹਹਿ ਮਹਾ ਭਵ ਭੀਰਾ॥
ਕਰਹਿ ਮੋਹ ਬਸ ਨਰ ਅਘ ਨਾਨਾ। ਸ੍ਵਾਰਥ ਰਤ ਪਰਲੋਕ ਨਸਾਨਾ॥
ਕਾਲ ਰੂਪ ਮੈ ਤਿਨ ਕਹੁ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ਸੁਭ ਅਰੁ ਅਸੁਭ ਕਰਮ ਫਲ ਦਾਤਾ •
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਜੇ ਪਰਮ ਸਿਆਨੇ। ਭਜਹਿਂ ਮੋਹਿ ਸੰਸ੍ਰਤਿ ਦੁਖ ਜਾਨੇ
ਤ੍ਯਾਗਹਿ ਕਰਮ ਸੁਭਾਸੁਭ ਦਾਇਕ। ਭਜੈਂ ਮੋਹਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਨਾਇਕ
ਸੰਤ ਅਸੰਤਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭਾਖੇ॥ ਤੇ ਨ ਪਰਹਿ ਭਵ ਜਿਨ ਲਖਿ ਰਾਖੇ॥

ਦੋ: ॥ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਗੁਨ ਅਰੁ ਦੋਖ ਅਨੇਕ॥
॥ਗੁਨ ਯਹ ਉਭਯ ਨ ਦੇਖੀਅਹਿ ਦੇਖੀਅ ਸੋ ਅਬਿਬੇਕ॥ ੪੨

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਬ ਭਾਈ। ਹਰਖੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਸਮਾਈ॥
ਕਰਹਿਂ ਬਿਨਯ ਅਤਿ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰਾ • ਹਨੂਮਾਨ ਹਿਯ ਹਰਖ ਅਪਾਰਾ॥
ਪੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਨਿਜ ਮੰਦਿਰ ਗਏ। ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਕਰਤ ਨਿਤ ਨਏ
ਬਾਰ ਬਾਰ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਆਵਹਿ। ਚਰਿਤ ਪੁਨੀਤ ਰਾਮ ਕੇ ਗਾਵਹਿਂ॥
ਨਿਤ ਨਵ ਚਰਿਤ ਦੇਖਿ ਮੁਨਿ ਜਾਹੀਂ॥ ਬ੍ਰਹਮਲੋਕ ਸਬ ਕਥਾ ਕਹਾਹੀਂ॥
ਸੁਨਿ ਬਿਰੰਚਿ ਅਤਿਸਯ ਸੁਖ ਮਾਨਹਿ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਤਾਤ ਕਰਹੁ ਗੁਨ ਗਾਨਾ॥
ਸਨਕਾਦਿਕ ਨਾਰਦਹਿ ਸਰਾਹਹਿਂ॥ ਜਦਪਿ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਤ ਮੁਨਿ ਆਹਹਿਂ

ਸੁਨਿ ਗੁਨ ਗਾਨ ਸਮਾਧਿ ਬਿਸਾਰੀ। ਸਾਦਰ ਸੁਨਹਿੰ ਪਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ॥

ਦੋ: ॥ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਚਰਿਤ ਸੁਨਹਿੰ ਤਜ ਧਿਆਨ।
॥ਜੋ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨ ਕਰਹਿੰ ਰਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪਖਾਂਨ॥ ੪੩

ਏਕ ਬਾਰ ਰਘੁਨਾਥ ਬੁਲਾਏ। ਗੁਰ ਦ੍ਵਿਜ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਸਭ ਆਏ॥
ਬੈਠੇ ਗੁਰ ਦ੍ਵਿਜ ਮੁਨਿ ਅਰੁ ਸੱਜਨ। ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਭਗਤ ਭਵ ਭੰਜਨ॥
ਸੁਨਹੁ ਸਕਲ ਪੁਰਜਨ ਮਮ ਬਾਨੀ। ਕਹੌਂ ਨ ਕਛੁ ਮਮਤਾ ਉਰ ਆਨੀ॥
ਨਹਿੰ ਅਨੀਤਿ ਨਹਿ ਕਛੁ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ। ਸੁਨੈ ਕਰਹੁ ਜੋ ਤੁਮਹਿ ਸੁਹਾਈ॥
ਸੋਇ ਸੇਵਕ ਪ੍ਰਿਅਤਮ ਮਮ ਸੋਈ। ਮਮ ਅਨੁਸਾਸਨ ਮਾਨੈ ਜੋਈ॥
ਜੌਂ ਅਨੀਤਿ ਕਛੁ ਭਾਖੌਂ ਭਾਈ। ਤੌ ਮੋਹਿ ਬਰਜਿਹੁ ਭਯ ਬਿਸਰਾਈ॥
ਬਡੇ ਭਾਗ ਮਾਨੁਖ ਤਨ ਪਾਵਾ। ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਸਦ ਗ੍ਰੰਥਨ ਗਾਵਾ॥
ਸਾਧਨ ਧਾਮ ਮੋਖ ਕਰ ਦ੍ਵਾਰਾ। ਪਾਇ ਨ ਜੇਹਿ ਪਰਲੋਕ ਸਵਾਰਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੋ ਪਰਤ੍ਰ ਦੁਖ ਪਾਵਈ ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਧੁਨਿ ਪਛਤਾਇ।
॥ਕਾਲਹਿ ਕਰਮਹਿ ਈਸ੍ਵਰਹਿ ਮਿਥਿਆ ਦੋਖ ਲਗਾਇ॥ ੪੪

ਏਹਿ ਤਨ ਕਰ ਫਲ ਬਿਖਯ ਨ ਭਾਈ। ਸ੍ਵਰਗਉ ਸ੍ਵਲਪ ਅੰਤ ਦੁਖ ਦਾਈ॥
ਨਰ ਤਨ ਪਾਇ ਬਿਖਯ ਮਨ ਦੇਹੀਂ। ਪਲਟਿ ਸੁਧਾ ਤੇ ਸਠ ਬਿਖ ਲੇਹੀਂ॥
ਤਾਹਿ ਕਬਹੁੰ ਭਲ ਕਹੈ ਨ ਕੋਈ॥ ਗੁੰਜਾ ਗ੍ਰਹੈ ਪਰਸ ਮਨਿ ਖੋਈ॥
ਆਕਰ ਚਾਰਿ ਲਾਖ ਚੌਰਾਸੀ॥ ਜੋਨਿ ਭ੍ਰਮਤ ਯਹ ਜਿਵ ਅਬਿਨਾਸੀ॥
ਫਿਰਤ ਸਦਾ ਮਾਯਾ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ। ਕਾਲ ਕਰਮ ਸੁਭਾਵ ਗੁਨ ਘੇਰੇ॥
ਕਬਹੁੰਕ ਕਰਿ ਕਰੁਨਾ ਨਰ ਦੇਹੀ। ਦੇਤ ਈਸ ਬਿਨ ਹੇਤੁ ਸਨੇਹੀ॥
ਨਰ ਤਨ ਭਵ ਬਾਰਿਧਿ ਕਹੁੰ ਬੇਰੇ। ਸਨਮੁਖ ਮਰੁਤ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਮੇਰੋ॥
ਕਰਨਧਾਰ ਸਦ ਗੁਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨਾਵਾ। ਦੁਰਲਭ ਸਾਜ ਸੁਲਭ ਕਰਿ ਪਾਵਾ॥

ਦੋ: ॥ਜੋ ਨ ਤਰੈ ਭਵ ਸਾਗਰਹਿ ਨਰ ਸਮਾਜ ਅਸ ਪਾਇ।
॥ਸੋ ਕ੍ਰਿਤ ਨਿੰਦਕ ਮੰਦ ਮਤਿ ਆਤਮ ਹਨ ਗਤਿ ਜਾਇ॥ ੪੫

ਜੌਂ ਪਰਲੋਕ ਇਹਾਂ ਸੁਖ ਚਹਹੂ॥ ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਗਹਹੂ॥
ਸੁਲਭ ਸੁਖਦ ਅਹ ਤਾਸ ਨ ਭਾਈ। ਭਗਤਿ ਮੋਰ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਈ॥

ਅਲਨ ਅਗਮ ਪ੍ਰਭੁ ਅਲੇਖਾ। ਜਾਪ ਕਠਿਨ ਮਨ ਕਹ ਟੇਕਾ।
ਧਰਤ ਬਸਤੁ ਸੁ ਪਾਵਤ ਕੋਈ। ਭਗਤਿ ਹੀਨ ਪ੍ਰਿਅ ਮੋਹਿ ਨ ਸੋਈ।
ਭਗਤਿ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਸਕਲ ਸੁਖ ਖਾਨੀ। ਬਿਨ ਸਤ ਸੰਗ ਨ ਪਾਵਹਿ ਪ੍ਰਾਨੀ।
ਪੁੰਨ ਪੁੰਜ ਬਿਨੁ ਮਿਲਹਿੰ ਨ ਸੰਤਾ। ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਕਰ ਅੰਤਾ।
ਪੁੰਨ ਏਕ ਜਗ ਮੇਂ ਨਹਿੰ ਦੂਜਾ। ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਪ੍ਰ ਪਦ ਪੂਜਾ।
ਸਾਨੁਕੂਲ ਤਿਹਿ ਪਰ ਸਭ ਦੇਵਾ। ਜੋ ਤਜਿ ਕਪਟ ਕਰੈ ਦ੍ਵਿਜ ਸੇਵਾ।

ਦੋ: ਅਉਰੌ ਏਕ ਸੇ ਗੁਪਤ ਮਤ ਸਭਹਿ ਕਹੌਂ ਕਰ ਜੋਰਿ।
ਸੰਕਰ ਭਜਨ ਬਿਨਾ ਨਰ ਭਗਤਿ ਨ ਪਾਵੈ ਮੋਰਿ। ੪੫

ਕਹਹੁ ਭਗਤਿ ਪਥ ਕਵਨ ਪ੍ਰਯਾਸਾ। ਜੋਗ ਨ ਮਖ ਜਪ ਤਪ ਉਪਵਾਸਾ।
ਸਰਲ ਸੁਭਾਵ ਨ ਮਨ ਕੁਟਿਲਾਈ। ਜਥਾ ਲਾਭ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾਈ।
ਮੋਰ ਦਾਸ ਕਹਾਇ ਨਰ ਆਸਾ। ਕਰੈ ਤੌ ਕਹਹੁ ਕਹਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ।
ਬਹੁਤ ਕਹੌਂ ਕਾ ਕਥਾ ਬਢਾਈ। ਏਹਿ ਆਚਰਨ ਬਸ੍ਯ ਮੈਂ ਭਾਈ।
ਬੈਰ ਨ ਬਿਗ੍ਰਹ ਆਸ ਨ ਤ੍ਰਾਸਾ। ਸੁਖ ਮਯ ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਸਭ ਆਸਾ।
ਅਨਾਰੰਭ ਅਨਿਕੇਤ ਅਮਾਨੀ। ਅਨਘ ਅਰੋਖ ਦੱਛ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਸੱਜਨ ਸੰਸਰਗਾ। ਤ੍ਰਿਣ ਸਮ ਸੁਰਗ ਅਪਬਰਗਾ।
ਭਗਤਿ ਪੱਛ ਹਠ ਨਹਿੰ ਸਠਤਾਈ। ਦੁਸ਼ਟ ਤਰਕ ਸਭ ਦੂਰਿ ਬਹਾਈ।

ਦੋ: ਮਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਤ ਗਤ ਮਮਤਾ ਮਦ ਮੋਹ।
ਤਾ ਕਰ ਸੁਖ ਸੋਈ ਜਾਨੈ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ। ੪੬

ਸੁਨਤ ਸੁਧਾ ਸਮ ਬਚਨ ਰਾਮ ਕੇ। ਸਭਨਿ ਗਹੇ ਪਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇ।
ਜਨਨਿ ਜਨਕ ਗੁਰ ਬੰਧੁ ਹਮਾਰੇ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਿਆਰੇ।
ਤਨ ਧਨ ਧਾਮ ਰਾਮ ਹਿਤਕਾਰੀ। ਸਭ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਪ੍ਰਨਤਾਰਤਿ ਹਾਰੀ।
ਅਸ ਸਿਖ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਦੇਇ ਨ ਕੋਊ। ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸ੍ਵਾਰਥ ਰਤ ਓਊ।
ਹੇਤੁ ਰਹਿਤ ਜਗ ਜੁਗ ਉਪਕਾਰੀ। ਤੁਮ ਤੁਮਾਰ ਸੇਵਕ ਅਸੁਰਾਰੀ।
ਸ੍ਵਾਰਥ ਮੀਤ ਸਕਲ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਸਪਨੇਹੁ ਕੋਊ ਪਰਮਾਰਥ ਨਾਹੀ।
ਸਭ ਕੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਸਾਨੇ। ਸੁਨਿ ਰਘੁਨਾਥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਹਰਖਾਨੇ।

੫੪੩
੫੪੧

॥ਨਿਜ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਆਯਸੁ ਪਾਈ ॥ਬਰਨਤ ਪ੍ਰਭੁ ਬਤਕਹੀ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਉਮਾ ਅਵਧਬਾਸੀ ਨਰ ਨਾਰਿ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਰੂਪ॥
॥ਬ੍ਰਹਮ ਸੱਚਦਾ ਨੰਦ ਘਨ ਰਘੁਨਾਇਕ ਜਹਿੰ ਭੂਪ॥ ੪੮

॥ਏਕ ਬਾਰ ਬਸਿਸ੍ਟ ਮੁਨਿ ਆਏ॥ ॥ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਸੁਖਧਾਮ ਸੁਹਾਏ॥
॥ਅਤਿ ਆਦਰ ਰਘੁਨਾਇਕ ਕੀਨਾ॥ ॥ਪਦ ਪਖਾਰਿ ਪਾਦੋਦਕ ਲੀਨਾ॥
॥ਰਾਮ ਸੁਨਹੁ ਮੁਨਿ ਕਹ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਬਿਨਤੀ ਕਛੁ ਮੋਰੀ॥
॥ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਆਚਰਨ ਤੁਮਾਰਾ॥ ॥ਹੋਤ ਮੋਹ ਮਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਪਾਰਾ॥
॥ਮਹਿਮਾ ਅਮਿਤ ਬੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਾ॥ ॥ਮੈਂ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੋਂ ਭਗਵਾਨਾ॥
॥ਉਪਰੋਹਿਤੀ ਕਰਮ ਅਤਿ ਮੰਦਾ॥ ॥ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸਿਮ੍ਰਤਿ ਕਰ ਨਿੰਦਾ॥
॥ਜਬ ਨ ਲੇਉਂ ਮੈਂ ਤਬ ਬਿਧਿ ਮੋਹੀ॥ ॥ਕਹਾ ਲਾਭੁ ਆਗੇ ਸੁਤ ਤੋਹੀ॥
॥ਪਰਮਾਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਨਰ ਰੂਪਾ॥ ॥ਹੋਇਹਿ ਰਘੁਕੁਲ ਭੂਖਨ ਭੂਪਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਮੈਂ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯ ਜੋਗ ਜਗ੍ਯ ਬ੍ਰਤ ਦਾਨ॥
॥ਜਾ ਕਹਿ ਕਰਿਯ ਸੋ ਪਾਇਹੌਂ ਧਰਮ ਨ ਏਹਿ ਸਮ ਆਨ॥ ੪੯

॥ਜਪ ਤਪ ਨਿਯਮ ਜੋਗ ਨਿਜ ਧਰਮਾ॥ • ॥ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਭਵ ਨਾਨਾ ਸ਼ੁਭ ਕਰਮਾ॥
॥ਗ੍ਯਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਤੀਰਥ ਮੱਜਨ॥ ॥ਜਹਂ ਲਗਿ ਧਰਮ ਕਹੈਂ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੱਜਨ॥
॥ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਪੁਰਾਣ ਅਨੇਕਾ॥ • ॥ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਨੇ ਕਰ ਫਲ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕਾ॥
॥ਤਵ ਪਦ ਪੰਕਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਰੰਤਰ॥ ॥ਸਬ ਸਾਧਨ ਕਰ ਫਲ ਯਹ ਸੁੰਦਰ॥
॥ਛੂਟੈ ਮਲ ਕਿ ਮਲਹਿੰ ਕੇ ਧੋਏ॥ ॥ਘ੍ਰਿਤ ਕਿ ਪਾਵ ਕੋਊ ਬਾਰਿ ਬਿਲੋਏ॥
॥ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਲ ਬਿਨ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਅਭ੍ਯੰਤਰ ਮਲ ਕਬਹੁੰ ਨ ਜਾਈ॥
॥ਸੋਈ ਸਰਬਗ੍ਯ ਤਗ੍ਯ ਸੋਈ ਪੰਡਿਤ॥ ॥ਸੋਈ ਗੁਣ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਅਖੰਡਿਤ॥
॥ਦੱਛ ਸਕਲ ਲੱਛਨ ਜੁਤ ਸੋਈ॥ ॥ਜਾਕੇ ਪਦ ਸਰੋਜ ਰਤਿ ਹੋਈ॥

ਦੋ: ॥ਨਾਥ ਏਕ ਬਰ ਮਾਂਗਉਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਦੇਹੁ॥
॥ਜਨਮ ਜਨਮ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਕਮਲ ਕਬਹੂੰ ਘਟੈ ਜਿਨ ਨੇਹੁ॥ ੫੦

॥ਅਸ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਬਸਿਸ੍ਟ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ॥ ॥ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕੇ ਮਨ ਅਤਿ ਭਾਏ॥
॥ਹਨੂਮਾਨ ਭਰਤਾਦਿਕ ਭ੍ਰਾਤਾ॥ ॥ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੇਵਕ ਸੁਖਦਾਤਾ॥

।ਪੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪੁਰ ਬਾਹਰ ਗੈਊ। ।ਗਜ ਰਥ ਤੁਰਗ ਮੰਗਾਵਤ ਭੈਊ।
।ਦੇਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਸਕਲ ਸਰਾਹੇ। ।ਦਿਏ ਉਚਿਤ ਜਿਨ ਜਿਨ ਤੇਹ ਚਾਹੇ।
।ਹਰਨ ਸਕਲ ਸ੍ਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰਮ ਪਾਈ। ।ਗਏ ਜਹਾਂ ਸੀਤਲ ਅਵਰਾਈ।
।ਭਰਤ ਦੀਨ ਨਿਜ ਬਸਨ ਡਸਾਈ। ।ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਹਿਂ ਸਭ ਭਾਈ॥
।ਮਾਰੁਤ ਸੁਤ ਮਾਰੁਤ ਤਬ ਕਰਈ। ।ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਲੋਚਨ ਜਲ ਭਰਈ।
।ਹਨੁਮਾਨ ਸਮ ਕੋ ਬਡ ਭਾਗੀ। ।ਨਹਿਂ ਕੋਊ ਰਾਮ ਚਰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ।
।ਗਿਰਿਜਾ ਜਾਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੇਵਕਾਈ। ।ਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਜ ਮੁਖ ਗਾਈ।

ਦੋ: ।ਤੇਹਿ ਅਵਸਰ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਏ ਕਰਤਲ ਲੀਨੇ ਬੀਨ
।ਗਾਵਨ ਲਾਗੇ ਰਾਮ ਗੁਣ ਕੀਰਤਿ ਸਦਾ ਨਵੀਨ॥ ੫੧

।ਮਾਮਵਿਲੋਕਯ ਪੰਕਜ ਲੋਚਨਾ। ।ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਲੋਕਨਿ ਸੋਚ ਬਿਮੋਚਨ
।ਨੀਲਤਾਮਰਸ ਸ੍ਯਾਮ ਕਾਮ ਅਰਿ ।ਹ੍ਰਿਦਯ ਕੰਜ ਮਕਰੰਦ ਮਧੁਪ ਹਰਿ
।ਜਾਤੁਧਾਨ ਬਰੂਥ ਬਲ ਭੰਜਨ। ।ਮੁਨਿ ਸੱਜਨ ਰੰਜਨ ਅਘ ਗੰਜਨ
।ਭੂਸੁਰ ਸਸਿ ਨਵ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਲਾਹਕ ।ਅਸਰਨ ਸਰਨ ਦੀਨ ਜਨ ਗਾਹਕ
।ਭੁਜ ਬਲ ਬਿਪੁਲ ਭਾਰ ਮਹਿ ਖੰਡਤ ।ਖਰ ਦੂਖਨ ਬਿਰਾਧ ਬਧ ਪੰਡਿਤ
।ਰਾਵਨਾਰਿ ਸੁਖ ਰੂਪ ਭੂਪ ਵਰ। ।ਜਯ ਦਸਰਥ ਕੁਲ ਕੁਮੁਦ ਸੁਧਾਕਰ
।ਸੁਜਸ ਪੁਰਾਣ ਬਿਦਿਤ ਨਿਗਮਾਗਮ ।ਗਾਵਤ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ।
।ਕਾਰੁਨੀਕ ਬ੍ਯਲੀਕ ਮਦ ਖੰਡਨ। ।ਸਬ ਬਿਧਿ ਕੁਸਲ ਕੋਸਲਾ ਮੰਡਨ
।ਕਲਿ ਮਲ ਮਥਨ ਨਾਮ ਮਮਤਾਹਨ ।ਤੁਲਸਿਦਾਸ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਿ ਪ੍ਰਨਤ ਜਨ

ਦੋ: ।ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਬਰਨਿ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗ੍ਰਾਮ।
।ਸੋਭਾ ਸਿੰਧੁ ਹ੍ਰਿਦਯ ਧਰਿ ਗਏ ਜਹਾਂ ਬਿਧਿ ਧਾਮ।

ਗਿਰਿਜਾ ਸੁਨਹੁ ਬਿਸਦ ਯਹ ਕਥਾ ।ਮੈਂ ਸਬ ਕਹੀ ਮੋਰਿ ਮਤਿ ਜਥਾ
।ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਤ ਕੋਟਿ ਅਪਾਰਾ। ।ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਾਰਦਾ ਨ ਬਰਨੈ ਪਾਰਾ
।ਰਾਮ ਅਨੰਤ ਅਨੰਤ ਗੁਨਾਨੀ। ।ਜਨਮ ਕਰਮ ਅਨੰਤ ਨਾਮਾਨੀ।
।ਜਲ ਸੀਕਰ ਮਹਿ ਰਜ ਗਨਿ ਜਾਹੀ। ।ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਨ ਬਰਨਿ ਸਰਾਹੀ
।ਬਿਮਲ ਕਥਾ ਹਰਿ ਪਦ ਦਾਇਨਿ ।ਭਗਤਿ ਹੋਇ ਸੁਨਿ ਅਨਪਾਇਨਿ

੫੪੪
੬੧੧

॥ਉਮਾ ਕਹੇਉਂ ਸੋ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ। ਜੋ ਭੁਸੁੰਡਿ ਖਗਪਤਹਿੰ ਸੁਨਾਈ
ਕਛੁਕ ਰਾਮ ਗੁਣ ਕਹਉਂ ਬਖਾਨੀ ॥ਅਬ ਕਾ ਕਹੌਂ ਸੋ ਕਹਹੁ ਭਵਾਨੀ॥
ਸੁਨਿ ਸੁਭ ਕਥਾ ਉਮਾ ਹਰਖਾਨੀ॥ ਬੋਲੀ ਅਤਿ ਬਿਨੀਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ
ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਮੈਂ ਧੰਨ੍ਯ ਪੁਰਾਰੀ॥ ॥ਸੁਨਿਓ ਰਾਮ ਗੁਣ ਭਵ ਭਯ ਹਾਰੀ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪਾਯਤਨ ਅਬ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਨ ਮੋਹ॥
॥ਜਾਨੇਉਂ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ॥
॥ਨਾਥ ਤਵਾਨਨ ਸਸਿ ਸ੍ਰਵਤ ਕਥਾ ਸੁਧਾ ਰਘੁਬੀਰ॥
॥ਸ੍ਰਵਣ ਪੁਟਨ ਮਨ ਪਾਨ ਕਰ ਨਹਿ ਅਘਾਤ ਮਤਿਧੀਰ ੫੩

ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਜੇ ਸੁਨਤ ਅਘਾਹੀਂ ॥ਰਸ ਬਿਸੇਖ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਨਾਹੀਂ॥
ਜੀਵਨਮੁਕਤ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਜੇਊ॥ ਹਰਿ ਸੁਖ ਸੁਨਤ ਅਘਾਤ ਨ ਤੇਊ
ਭਵ ਸਾਗਰ ਚਹ ਪਾਰ ਜੋ ਪਾਵਾ ॥ਰਾਮ ਕਥਾ ਤਾ ਕਹੁ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨਾਵਾ॥
ਬਿਖਇਨ ਕਹੁ ਪੁਨ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮ ॥ਸ੍ਰਵਣ ਸੁਖਦ ਅਰ ਮਨ ਬਿਸ੍ਰਾਮ
ਸ੍ਰਵਣਵੰਤ ਅਸ ਕੋ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ਜਾਹਿ ਨ ਰਘੁਪਤ ਕਥਾ ਸੁਹਾਹੀਂ॥
ਤੇ ਜੜ ਜੀਵ ਨਿਜਾਤਮ ਘਾਤੀ ॥ਜਿਨਹਿ ਨ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਤੀ
ਹਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾਨਸ ਤੁਮ ਗਾਵਾ ॥ਸੁਨ ਮੈਂ ਨਾਥ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਾ
ਤੁਮ ਜੋ ਕਹੀ ਯਹ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ॥ ॥ਕਾਕਭੁਸੁੰਡ ਗਰੁੜ ਪ੍ਰਤਿ ਗਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਬਿਰਤਿ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਾਮ ਚਰਣ ਅਤਿ ਨੇਹ॥
॥ਬਾਯਸ ਤਨ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਸੰਦੇਹ॥ ੫੪

ਨਰ ਸਹਸ੍ਰ ਮਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪੁਰਾਰੀ ॥ਕੋਊ ਏਕ ਹੋਇ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੀ
ਧਰਮ ਸੀਲ ਕੋਟਿਨ ਮਾਹਿ ਕੋਈ ਬਿਖਯ ਬਿਮੁਖ ਬਿਰਾਗ ਰਤ ਹੋਈ
ਕੋਟਿ ਬਿਰਕਤ ਮਧ੍ਯ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਹਈ ॥ਸਮ੍ਯਕ ਗ੍ਯਾਨ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕੋਊ ਲਹਈ
ਗ੍ਯਾਨਵੰਤ ਕੋਟਿਨ ਮਹਿ ਕੋਈ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਗ ਸੋਈ
ਤਿਨ ਸਹਸ੍ਰ ਮਾਹਿ ਸਬ ਸੁਖ ਖਾਨੀ ॥ਦੁਰਲਭ ਬ੍ਰਹਮ ਲੀਨ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ॥
ਸਬਤੇ ਸੋ ਦੁਰਲਭ ਸੁਰ ਰਾਯਾ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਰਤ ਗਤ ਮਦ ਮਾਯਾ

॥ਸੋ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਾਗ ਕਿਮ ਪਾਈ॥ ॥ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਮੋਹਿ ਕਹਹੁ ਬੁਝਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਪਰਾਯਣ ਗ੍ਯਾਨ ਰਤ ਗੁਣਾਗਾਰ ਮਤਿ ਧੀਰ॥
॥ਨਾਥ ਕਹਹੁ ਕਿਹ ਕਾਰਣੈ ਪਾਯਉ ਕਾਕ ਸਰੀਰ॥ ॥ ੫੪

ਯਹ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਹਾਵਾ॥ ਕਹਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਗ ਕਿਮ ਪਾਵਾ॥
ਤੁਮ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾ ਮਦਨਾਰੀ॥ ਕਹਹੁ ਮੋਹਿ ਅਤਿ ਕੌਤੁਕ ਭਾਰੀ॥
ਗਰੁੜ ਮਹਾਂ ਗ੍ਯਾਨੀ ਗੁਣ ਰਾਸੀ॥ ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਅਤਿ ਨਿਕਟ ਨਿਵਾਸੀ॥
ਤਿਹ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ਕਾਗ ਸਨ ਜਾਈ॥ ਸੁਨੀ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨਿਕਰ ਬਿਹਾਈ॥
ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਭਾ ਸੰਬਾਦਾ॥ ਦੋਊ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਾਗ ਉਰਗਾਦਾ॥
ਗੌਰਿ ਗਿਰਾ ਸੁਨਿ ਸਰਲ ਸੁਹਾਈ॥ ਬੋਲੇ ਸਿਵ ਸਾਦਰ ਸੁਖ ਪਾਈ॥
ਧੰਨ੍ਯ ਸਤੀ ਪਾਵਨ ਮਤਿ ਤੋਰੀ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਹਿ ਥੋਰੀ॥
ਸੁਨਹੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਇਤਿਹਾਸਾ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੋਇ ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸਾ॥
ਉਪਜਹਿ ਰਾਮ ਚਰਣ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ॥ ਭਵ ਨਿਧਿ ਤਰ ਨਰ ਬਿਨਹਿ ਪ੍ਰਯਾਸਾ॥

ਦੋ: ॥ਐਸਿਅ ਪ੍ਰਸਨ ਬਿਹੰਗ ਪਤਿ ਕੀਨ ਕਾਗ ਸਨ ਜਾਇ॥
॥ਸੋ ਸਬ ਸਾਦਰ ਕਹਿਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਉਮਾ ਚਿਤ ਲਾਇ॥ ੫੬

ਮੈਂ ਜਿਮ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਭਵ ਮੋਚਨਿ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨੁ ਸੁਮੁਖਿ ਸੁਲੋਚਨਿ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਦੱਛ ਗ੍ਰਹ ਤਵ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਸਤੀ ਨਾਮ ਤਬ ਰਹਾ ਤੁਮਾਰਾ॥
ਦੱਛ ਜੱਗ ਤਵ ਭਾ ਅਪਮਾਨਾ॥ ਤੁਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਤਜੇ ਤਬ ਪ੍ਰਾਨਾ॥
ਮਮ ਅਨੁਚਰਨ ਕੀਨ ਮਖ ਭੰਗਾ॥ ਜਾਨਹੁ ਤੁਮ ਸੋ ਸਕਲ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥
ਤਬ ਅਤਿ ਸੋਚ ਭਯਉ ਮਨ ਮੋਰੇ॥ ਦੁਖੀ ਭਯਉਂ ਬਿਯੋਗ ਪ੍ਰਿਯ ਤੋਰੇ॥
ਸੁੰਦਰ ਬਨ ਗਿਰਿ ਸਰਿਤ ਤੜਾਗਾ॥ ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਤ ਫਿਰੌਂ ਬਿਰਾਗਾ॥
ਗਿਰਿ ਸੁਮੇਰ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਦੂਰੀ॥ ਨੀਲ ਸੈਲ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭੂਰੀ॥
ਤਾਸੁ ਕਨਕ ਮਯ ਸਿਖਰ ਸੁਹਾਏ॥ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਮੋਰੇ ਮਨ ਭਾਏ॥
ਤਿਨ ਪਰ ਇਕ ਇਕ ਬਿਟਪ ਬਿਸਾਲਾ॥ ਬਟ ਪੀਪਰ ਪਾਕਰੀ ਰਸਾਲਾ॥
ਸੈਲੋਪਰਿ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹਾ॥ ਮਣਿ ਸੋਪਾਨ ਦੇਖਿ ਮਨ ਮੋਹਾ॥

ਦੋ: ॥ਸੀਤਲ ਅਮਲ ਮਧੁਰ ਜਲ ਜਲਜ ਬਿਪੁਲ ਬਹੁਰੰਗ

ਦੋ: ॥ਕੂਜਤ ਕਲਰਵ ਹੰਸ ਗਨ ਗੁੰਜਤ ਨਾਨਾ ਭ੍ਰਿੰਗ॥ ੫੭

ਤੇਹਿ ਗਿਰਿ ਰੁਚਿਰ ਬਸੈ ਖਗ ਸੋਈ। ਤਾਸੁ ਨਾਸ ਕਲਪਾਂਤ ਨ ਹੋਈ॥
ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਗੁਣ ਦੋਖ ਅਨੇਕਾ। ਮੋਹ ਮਨੋਜ ਆਦਿਕ ਅਬਿਵੇਕਾ॥
ਰਹੇ ਬ੍ਯਾਪ ਸਮਸਤ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਤੇਹਿ ਗਿਰਿ ਨਿਕਟ ਕਬਹੁੰ ਨਹਿ ਜਾਹੀਂ॥
ਤਹੰ ਬਸਿ ਹਰਿਹਿ ਭਜੈ ਜਿਮਿ ਕਾਗਾ। ਸੋ ਸੁਨੁ ਉਮਾ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਾ॥
ਪੀਪਰ ਤਰੁ ਤਰ ਧ੍ਯਾਨ ਸੋ ਧਰਈ। ਜਾਪ ਜੱਗ ਪਾਕਰ ਤਰ ਕਰਹੀਂ॥
ਅੰਬ ਛਾਂਹ ਕਰਿ ਮਾਨਸ ਪੂਜਾ। ਤਜਿ ਹਰਿ ਭਜਨ ਕਾਜ ਨਹਿ ਦੂਜਾ॥
ਬਰ ਤਰ ਕਹਹਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗਾ। ਆਵਹਿੰ ਸੁਨਤ ਅਨੇਕ ਬਿਹੰਗਾ॥
ਰਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਕਰ ਸਾਦਰ ਗਾਨਾ॥
ਸੁਨਹਿ ਸਕਲ ਮਤਿ ਬਿਮਲ ਮਰਾਲਾ। ਬਸਹਿ ਨਿਰੰਤਰ ਜੇ ਤਿਂਹ ਤਾਲਾ॥
ਜਬ ਮੈਂ ਜਾਇ ਸੋ ਕੌਤੁਕ ਦੇਖਾ। ਉਰ ਉਪਜਾ ਆਨੰਦ ਬਿਸੇਖਾ॥

ਦੋ: ॥ਤਬ ਕਛੁ ਕਾਲ ਮਰਾਲ ਤਨੁ ਧਰਿ ਤਹ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸ॥
॥ਸਾਦਰ ਸੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਕੈਲਾਸ॥ ੫੮

ਗਿਰਜਾ ਕਹਿਉ ਸੋ ਸਬ ਇਤਿਹਾਸਾ। ਮੈਂ ਜਿਂਹ ਸਮਯ ਗਯੋਂ ਖਗ ਪਾਸਾ॥
ਅਬ ਸੋ ਕਥਾ ਸੁਨਹੁ ਜਿਹ ਹੇਤੂ। ਗਯੋ ਕਾਗ ਪਹਿ ਖਗ ਕੁਲ ਕੇਤੂ॥
ਜਬ ਰਘੁਨਾਥ ਕੀਨ ਰਣ ਕ੍ਰੀੜਾ। ਸਮੁਝਤ ਚਰਿਤ ਹੋਤ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰੀੜਾ॥
ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਕਰ ਆਪੁ ਬੰਧਾਵਾ। ਤਬ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਗਰੁੜ ਪਠਾਵਾ॥
ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਗਯੋ ਉਰਗਾਦਾ। ਉਪਜਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਿਖਾਦਾ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਬੰਧਨ ਸਮੁਝਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤੀ। ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਉਰਗ ਆਰਾਤੀ॥
ਬ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਰਜ ਬਾਗੀਸਾ। ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਪਾਰ ਪਰਮੀਸਾ॥
ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਸੁਨਿਓ ਜਗ ਮਾਹੀਂ। ਦੇਖਿਉਂ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਭਵ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੂਟਹੀਂ ਨਰ ਜਪਿ ਜਾਕਰ ਨਾਮ॥
॥ਖਰਬ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਂਧਿਓ ਨਾਗ ਪਾਸ ਸੋਈ ਰਾਮ॥ ੫੯

ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਮਨਹਿ ਸਮੁਝਾਵਾ। ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਗ੍ਯਾਨ ਹਿਰਦਯ ਭ੍ਰਮ ਛਾਵਾ॥
ਖੇਦ ਖਿੰਨ ਮਨ ਤਰਕ ਬਢਾਈ। ਭਯੋ ਮੋਹ ਬਸ ਤੁਮਰੀ ਨਾਈਂ॥

ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਗਯਉ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਪਾਹੀਂ। ਕਹੇਸਿ ਜੋ ਸੰਸਯ ਨਿਜ ਮਨ ਮਾਹੀਂ॥
ਸੁਨਿ ਨਾਰਦਹਿਂ ਲਾਗਿ ਅਤਿ ਦਾਯਾ। ਸੁਨਿ ਖਗ ਪ੍ਰਬਲ ਰਾਮ ਕੀ ਮਾਯਾ॥
ਜੋ ਗ੍ਯਾਨਿਨਿ ਕਰ ਚਿਤ ਅਪਹਰਈ। ਬਰਿਆਈਂ ਬਿਮੋਹ ਮਨ ਕਰਈ॥
ਜੇਹਿਂ ਬਹੁ ਬਾਰ ਨਚਾਵਾ ਮੋਹੀ। ਸੋਇ ਬ੍ਯਾਪੀ ਬਿਹੰਗਪਤਿ ਤੋਹੀ॥
ਮਹਾ ਮੋਹ ਉਪਜਾ ਮਨ ਤੋਰੇਂ। ਮਿਟਹਿ ਨ ਬੇਗਿ ਕਹੇ ਖਗ ਮੋਰੇਂ॥
ਚਤੁਰਾਨਨ ਪਹਿ ਜਾਹੁ ਖਗੇਸਾ। ਸੋਇ ਕਰਿਓ ਜੋ ਦੇਹਿਂ ਉਪਦੇਸਾ॥

ਦੋ: ਅਸ ਕਹਿ ਚਲੇਉ ਦੇਵ ਰਿਖਿ ਕਰਤ ਰਾਮ ਗੁਨ ਗਾਨ।
ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਬਲ ਬਰਨਤ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨ॥ ੬੦॥

ਤਬ ਖਗਪਤਿ ਬਿਰੰਚਿ ਪਹਿਂ ਗਯਊ। ਨਿਜ ਸੰਦੇਹ ਸੁਨਾਵਤ ਭਯਊ॥
ਸੁਨਿ ਬਿਰੰਚਿ ਰਾਮਹਿਂ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ਸਮੁਝਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰੇਮ ਉਰ ਛਾਵਾ॥
ਮਨ ਮਹਿਂ ਕਰਹਿਂ ਬਿਚਾਰ ਬਿਧਾਤਾ। ਮਾਯਾ ਬਸ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਗ੍ਯਾਤਾ॥
ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਕਰ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾ। ਬਿਪੁਲ ਬਾਰ ਜੇਹਿਂ ਮੋਹਿਂ ਨਚਾਵਾ॥
ਅਗ ਜਗ ਮਯ ਜਗ ਮਮ ਉਪਰਾਜਾ। ਨਹਿਂ ਆਚਰਜ ਮੋਹ ਖਗਰਾਜਾ॥
ਤਬ ਬੋਲੇ ਬਿਧਿ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ। ਜਾਨ ਮਹੇਸ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
ਬੈਨਤੇਯ ਸੰਕਰ ਪਹਿਂ ਜਾਹੂ। ਤਾਤ ਅਨਤ ਪੂਛਹੁ ਜਨਿ ਕਾਹੂ॥
ਤਹਾਂ ਹੋਇ ਤਵ ਸੰਸਯ ਹਾਨੀ। ਚਲੇਉ ਬਿਹੰਗ ਸੁਨਤ ਬਿਧਿ ਬਾਨੀ॥

ਦੋ: ਪਰਮਾਤੁਰ ਬਿਹੰਗਪਤਿ ਆਯਉ ਤਬ ਮਮ ਪਾਸ॥
ਜਾਤ ਰਹੇਉਂ ਕੁਬੇਰ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਿ ਉਮਾ ਕੈਲਾਸ॥ ੬੧॥

ਤੇਹਿਂ ਮਮ ਪਦ ਸਾਦਰ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ਪੁਨਿ ਆਪਨ ਸੰਦੇਹ ਸੁਨਾਵਾ॥
ਸੁਨਿ ਤਾ ਕਰਿ ਬਿਨਤਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ। ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਮੈਂ ਕਹੇਉਂ ਭਵਾਨੀ॥
ਮਿਲੇਹੁ ਗਰੁੜ ਮਾਰਗ ਮਹਿਂ ਮੋਹੀ। ਕਵਨ ਭਾਂਤਿ ਸਮਝਾਵੌਂ ਤੋਹੀ॥
ਜਬ ਬਹੁ ਕਾਲ ਕਰਿਅ ਸਤਸੰਗਾ। ਤਬਹਿ ਹੋਇ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਭੰਗਾ॥
ਸੁਨਿਅ ਤਹਾਂ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ। ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਮੁਨਿਨ ਜੋ ਗਾਈ॥
ਜੇਹਿ ਮਹਿਂ ਆਦਿ ਮਧ੍ਯ ਅਵਸਾਨਾ। ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦ੍ਯ ਰਾਮ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਨਿਤ ਹਰਿ ਕਥਾ ਹੋਤਿ ਜਹਂ ਭਾਈ। ਪਠਵੌਂ ਤਹਾਂ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ॥

੫੪੮
੭੫੧

ਜਾਸੀਹੈ ਨੂਰਕ ਸਭਨ ਸੰਦੇਹਾ। ਹੋਇ ਸੈ ਭਾਅ ਭਰਹਿ ਪ੍ਰਿਤ ਨੇਹਾ।

ਦੋ: ਜਿਨ੍ਹ ਸਤ ਸੰਗਨ ਹਰਿ ਕਥਾ ਤੇ ਹਿਤ ਨ ਮੋਹ ਨ ਤੂਰਾ।
ਮੋਹ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਭਾਅ ਧਰੇ ਹੋਇ ਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਅਨੁਰਾਗਾ॥ ੪੨॥

ਜਿਮ ਜਾਨੈ ਨਰ ਅਧਮ ਬਿਨ ਆਨਕਾ। [illegible] ਜਪ ਤਪ ਜਗ ਦਿਵਸਾ।
ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਸੁੰਦਰ ਬਿਰ ਨੀਲਾ। ਤਾ ਤਾ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਸੁਸੀਲਾ।
ਨਾਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨਾ। [illegible]
[illegible] ਕਥਾ ਸੋਈ ਕਹੈ ਨਿਰੰਤਰਾ। [illegible]
[illegible] ਸੁਨਤ ਤਤ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਭੂਲੀ। [illegible] ਮੋਹ [illegible]
ਮੈਂ ਜਬ ਸਚੁ ਤੇਰੇ [illegible]। [illegible]
ਤਾਤੇ ਉਮਾ ਨਮੋ ਸਾਧੂ ਸੰਗਾ। [illegible]
ਹੋਇ ਬਿਨੁ ਕੀਨ ਕਛੂ ਅਭਿਮਾਨਾ। [illegible] ਨਿਧਾਨਾ।
[illegible] ਪੁਨਿ [illegible]। [illegible] ਬੀ [illegible]।
[illegible] ਤਾਰਨੀ। [illegible] ਨ ਮੋਹਿ [illegible]

ਦੋ: [illegible] ਸੁਨੈ ਮਹਿ [illegible]।
[illegible] ਮੋਹ ਮਾਯਾ [illegible]।
[illegible] ਮੋਰੀ ਕੈਸੇ [illegible] ਆਨਾ।
[illegible] ਜਾਨਿ [illegible]॥ ੪੩॥

[illegible] ਮੈ [illegible]। [illegible]
[illegible] ਮਨ [illegible]। [illegible]
[illegible]। [illegible]
[illegible] ਤਾ ਆਗੇ। [illegible] ਭਾਅ ਰੇ [illegible]।
[illegible] ਕਹੈ ਸੋ [illegible]। [illegible]
[illegible]। [illegible]
[illegible]। [illegible]
[illegible] ਅਨੁਰਾਗਾ। [illegible]

ਦੋ: ।ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਭਯਉ ਮੈਂ ਤਵ ਦਰਸਨ ਖਗਰਾਜ।
।ਆਇਸੁ ਦੇਹੁ ਸੋ ਕਰੌਂ ਅਬ ਪ੍ਰਭੁ ਆਏਹੁ ਕਿਹ ਕਾਜ।
।ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਰੂਪ ਤੁਮ ਕਹ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਖਗੇਸ।
ਜਾਂਕੀ ਉਸਤੁਤਿ ਸਾਦਰ ਨਿਜ ਮੁਖ ਕੀਨ ਮਹੇਸ। ੬੩

ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਆਯੌਂ। ਸੋ ਸਬ ਭਯੋ ਦਰਸ ਤਵ ਪਾਯੌਂ।
ਦੇਖਿ ਪਰਮ ਪਾਵਨ ਤਵ ਆਸ੍ਰਮ। ਗਯਉ ਮੋਹ ਸੰਸਯ ਨਾਨਾ ਭ੍ਰਮ।
ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਥਾ ਅਤਿ ਪਾਵਨਿ। ਸਦਾ ਸੁਖਦ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਨਸਾਵਨਿ।
ਸਾਦਰ ਤਾਤ ਸੁਨਾਵਹੁ ਮੋਹੀਂ। ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਿਨਵੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਤੋਹੀਂ।
ਸੁਨਤ ਗਰੁੜ ਕੀ ਗਿਰਾ ਬਿਨੀਤਾ। ਸਰਲ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖਦ ਸੁਪੁਨੀਤਾ।
ਭਯੋ ਤਾਸੁ ਮਨ ਪਰਮ ਉਛਾਹਾ। ਲਾਗੈ ਕਹੈ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਨ ਗਾਹਾ।
ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਅਤਿ ਅਨੁਰਾਗ ਭਵਾਨੀ। ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਰ ਕਹਿਸ ਬਖਾਨੀ।
ਪੁਨਿ ਨਾਰਦ ਕਰ ਮੋਹ ਅਪਾਰਾ। ਕਹਿਸ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵਨ ਅਵਤਾਰਾ।
ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਪੁਨਿ ਗਾਈ। ਪੁਨਿ ਸਿਸੁ ਚਰਿਤ ਕਹਿਸ ਮਨ ਲਾਈ।

।।ਦੋਹਰਾ।।

ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਕਹਿ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਮਨ ਮਹਿ ਪਰਮ ਉਛਾਹ।
ਰਿਖਿ ਆਗਮਨ ਕਹਿਸਿ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਬਾਹ।। ੬੪

ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਅਭਿਖੇਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾ। ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਰਾਜਰਸ ਭੰਗਾ।
ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕਰ ਬਿਰਹੁ ਬਿਖਾਦਾ। ਕਹਿਸਿ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਸੰਬਾਦਾ।
ਬਿਪਿਨ ਗਵਨ ਕੇਵਟ ਅਨੁਰਾਗਾ। ਸੁਰਸਰਿ ਉਤਰਿ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਯਾਗਾ।
ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਨ ਬਖਾਨਾ। ਚਿਤ੍ਰਕੂਟ ਜਿਮਿ ਬਸੇ ਭਗਵਾਨਾ।
ਸਚਿਵਾਗਵਨ ਨਗਰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਨਾ। ਭਰਤਾਗਵਨ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਬਰਨਾ।
ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਪੁਰਬਾਸੀ। ਭਰਤ ਗਏ ਜਹਂ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਰਾਸੀ।
ਪੁਨਿ ਰਘੁਪਤਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਮਝਾਏ। ਲੈ ਪਾਦੁਕਾ ਅਵਧ ਫਿਰ ਆਏ।
ਭਰਤ ਰਹਨਿ ਸੁਰਪਤਿ ਸੁਤ ਕਰਨੀ। ਪ੍ਰਭੁ ਅਰ ਅਤ੍ਰਿ ਭੇਂਟ ਪੁਨਿ ਬਰਨੀ।

ਦੋ: ਕਹਿ ਬਿਰਾਧ ਬਧ ਜਹਿ ਬਿਧਿ ਦੇਹ ਤਜੀ ਸਰਭੰਗਾ।

੫੫੦
੮੮

ਦੁਰਾਹਿ ਸੁਤੀਖਣ ਪ੍ਰੇਮ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਰਾਧ੍ਯ ਸਤ ਸੰਗਾ।

ਕਹਹਿ ਦੇਵ੍ਰਥ ਵਨ ਪਾਵਨ ਤਾਸੋ। ਕਰਿ ਪ੍ਰਬ ਮਜਨੁ ਮੁਨਿ ਤੇਹਿੰ ਕਾਈ।।
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪੰਚ ਬਟੀ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਸਾ। ਭ੍ਰਮਿ ਸਭ ਸਕਲ ਮੁਨਿਨ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸਾ।
ਪੁਨਿ ਲਛਮਨ ਉਪਦੇਸ ਅਨੂਪਾ। ਸੂਪਨਖਾ ਜਿਮਿ ਕੀਨ ਕੁਰੂਪਾ।।
ਖਰ ਦੂਖਨ ਬਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨਾ। ਜਿਮਿ ਸਭ ਮਰਮੁ ਦਸਾਨਨ ਜਾਨਾ।
ਦਸਕੰਧਰ ਮਾਰੀਚ ਬਤ ਕਹੀ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਜਿਹ ਕਹੀ।
ਪੁਨਿ ਮਾਯਾ ਸੀਤਾ ਕਰ ਹਰਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਰਹ ਕਛੁ ਬਰਨਾ।
ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਗੀਧ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਮਿ ਕੀਨੀ। ਬਧਿ ਕਬੰਧ ਸਬਰਿਹਿ ਗਤਿ ਦੀਨੀ।
ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਹ ਬਰਨਤ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਗਏ ਸਰੋਵਰ ਤੀਰਾ।

ਦੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਰਦ ਸੰਬਾਦ ਕਹਿ ਮਾਰੁਤਿ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਸੰਗ।
ਪੁਨਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਮਿਤਾਈ ਬਾਲਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰ ਭੰਗ।।
ਕਪਿਹਿ ਤਿਲਕ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਤ ਸੈਲ ਪ੍ਰਬਰਖਨ ਬਾਸ।
ਬਰਨਨ ਬਰਖਾ ਸਰਦ ਅਰੁ ਰਾਮ ਰੋਖ ਕਪਿ ਤ੍ਰਾਸ।। ੬੭

ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਪਿਪਤਿ ਕੀਸ ਪਠਾਏ। ਸੀਤਾ ਖੋਜ ਸਕਲ ਦਿਸਿ ਧਾਏ।।
ਬਿਬਰ ਪ੍ਰਬੇਸ ਕੀਨ ਜੇਹਿ ਭਾਂਤੀ। ਕਪਿਨ੍ਹ ਬਹੋਰਿ ਮਿਲਾ ਸੰਪਾਤੀ।
ਸੁਨਿ ਸਭ ਕਥਾ ਸਮੀਰ ਕੁਮਾਰਾ। ਨਾਘਤ ਭਯਉ ਪਯੋਧਿ ਅਪਾਰਾ।
ਲੰਕਾ ਕਪਿ ਪ੍ਰਬੇਸ ਜਿਮਿ ਕੀਨਾ। ਪੁਨਿ ਸੀਤਹਿ ਧੀਰਜੁ ਜਿਮਿ ਦੀਨਾ।
ਬਨ ਉਜਾਰਿ ਰਾਵਨਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੀ। ਪੁਰ ਦਹਿ ਨਾਘੇਉ ਬਹੁਰਿ ਪਯੋਧੀ।
ਆਏ ਕਪਿ ਸਬ ਜਹ ਰਘੁਰਾਈ। ਬੈਦੇਹੀ ਕੈ ਕੁਸਲ ਸੁਨਾਈ।
ਸੇਨ ਸਮੇਤਿ ਜਥਾ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਉਤਰੇ ਜਾਇ ਬਾਰਿਨਿਧਿ ਤੀਰਾ।
ਮਿਲਾ ਬਿਭੀਖਨ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਆਈ। ਸਾਗਰ ਨਿਗ੍ਰਹ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ।

ਦੋ: ਸੇਤੁ ਬਾਂਧਿ ਕਪਿ ਸੇਨ ਜਿਮਿ ਉਤਰੀ ਸਾਗਰ ਪਾਰ।
ਗਯਉ ਬਸੀਠੀ ਬੀਰਬਰ ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਬਾਲਿ ਕੁਮਾਰ।।
ਨਿਸਿਚਰ ਕੀਸ ਲਰਾਈ ਬਰਨਿਸਿ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ।
ਕੁੰਭਕਰਨ ਘਨਨਾਦ ਕਰ ਬਲ ਪੌਰੁਖ ਸੰਘਾਰ।। ੬੮

ਨਿਸਚਰ ਨਿਕਰ ਮਰਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਰਾਵਣ ਸਮਰ ਬਖਾਨਾ ॥
ਰਾਵਣ ਬਧ ਮੰਦੋਦਰਿ ਸੋਕਾ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਖਣ ਦੇਵ ਅਸੋਕਾ ॥
ਸੀਤਾ ਰਘੁਪਤਿ ਮਿਲਨ ਬਹੋਰੀ ॥ ਸੁਰਨ ਕੀਨ ਉਸ੍ਤੁਤਿ ਕਰ ਜੋਰੀ ॥
ਪੁਨਿ ਪੁਸਪਕ ਚੜ੍ਹਿ ਕਪਿ ਸਮੇਤਾ ॥ ਅਵਧ ਚਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਕੇਤਾ ॥
ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਨਗਰ ਨਿਜ ਆਏ ॥ ਬਾਯਸ ਬਿਸਦ ਚਰਿਤ ਸਭ ਗਾਏ ॥
ਕਹਿਸ ਬਹੋਰ ਰਾਮ ਅਭਿਖੇਕਾ ॥ ਪੁਰ ਬਰਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਤਿ ਅਨੇਕਾ ॥
ਕਥਾ ਸਮਸ੍ਤ ਭੁਸੁੰਡ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸਨ ਕਹਾ ਭਵਾਨੀ ॥
ਸੁਨਿ ਸਭ ਰਾਮ ਕਥਾ ਖਗਨਾਹਾ ॥ ਕਹਤ ਬਚਨ ਮਨ ਪਰਮ ਉਛਾਹਾ ॥

ਸੋ: ॥ ਗਯਉ ਮੋਰ ਸੰਦੇਹ ਸੁਨਿਉ ਸਕਲ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ॥
॥ ਭਯਉ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹੁ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਾਯਸ ਤਿਲਕ ॥
॥ ਮੋਹਿ ਭਯਉ ਅਤਿ ਮੋਹ ਬੰਧਨ ਰਣ ਮਹਿ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰਭ ॥
॥ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ ਰਾਮ ਬਿਕਲ ਕਾਰਣ ਕਵਨ ॥ ੨

ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ ਅਤਿ ਨਰ ਅਨੁਹਾਰੀ ॥ ਭਯਉ ਹ੍ਰਿਦਯ ਮਮ ਸੰਸਯ ਭਾਰੀ ॥
ਸੋ ਭ੍ਰਮ ਅਬ ਹਿਤ ਕਰਿ ਮੈਂ ਜਾਨਾ ॥ ਕੀਨ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨਾ ॥
ਜੋ ਅਤਿ ਆਤਪ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਹੋਈ ॥ ਤਰ ਛਾਯਾ ਸੁਖ ਜਾਨੈ ਸੋਈ ॥
ਜੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਮੋਹ ਅਤਿ ਮੋਹੀ ॥ ਮਿਲਤਿਉ ਤਾਤ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਤੋਹੀ ॥
ਸੁਨਤਿਉ ਕਿਮਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ ॥ ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਗਾਈ ॥
ਨਿਗਮਾਗਮ ਪੁਰਾਣ ਮਤਿ ਏਹਾ ॥ ਕਹਹਿੰ ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਨਹਿ ਸੰਦੇਹਾ ॥
ਸੰਤ ਬਿਸੁਧ ਮਿਲਹਿ ਪਰਿ ਤੇਹੀ ॥ ਚਿਤਵਹਿ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਜੇਹੀ ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਵ ਦਰਸਨ ਭਯਊ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਮ ਸੰਸਯ ਗਯਊ ॥

ਦੋ: ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਹੰਗ ਪਤਿ ਕੀ ਗਿਰਾ ਸਹਿਤ ਬਿਨਯ ਅਨੁਰਾਗ ॥
॥ ਪੁਲਕ ਗਾਤ ਲੋਚਨ ਸਜਲ ਮਨ ਹਰਖੇ ਅਤਿ ਕਾਗ ॥
॥ ਸ੍ਰੋਤਾ ਸੁਮਤਿ ਸੁਸੀਲ ਅਤਿ ਕਥਾ ਰਸਿਕ ਹਰਿ ਦਾਸ ॥
॥ ਪਾਇ ਉਮਾ ਅਤਿ ਗੋਪ੍ਯ ਮਤਿ ਸੱਜਨ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੬੯

ਬੋਲੇਉ ਕਾਗ ਭੁਸੰਡ ਬਹੋਰੀ ॥ ਨਭਗ ਨਾਥ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਥੋਰੀ ॥

ਸੁਖ ਰਿਧਿ ਨਾਥ ਮੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮੋਹੋ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਤੁ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੇਰੋ॥
ਤੁਮ ਹਹਿ ਨ ਸੰਸੇ ਮੋਹ ਨ ਮਾਯਾ॥ ਸੋ ਪਰ ਨਾਥ ਕੀਨ ਭ੍ਰਮ ਦਾਯਾ॥
ਪਠੈ ਮੋਹਿ ਸੁ ਖਗਪਤਿ ਤੋਹੀ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਦੀਨ ਬਡਾਈ ਮੋਹੀ॥
ਤੁਮ ਨਿਜ ਮੋਹ ਕਹਾ ਖਗ ਸਾਈਂ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਕਛੁ ਆਚਰਜ ਗੁਸਾਈਂ॥
ਨਾਰਦ ਸਿਵ ਬਿਰੰਚਿ ਸਨਕਾਦੀ॥ ਜੋ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਆਤਮ ਬਾਦੀ॥
ਮੋਹ ਨ ਅੰਧ ਕੀਨ ਕੇਹਿ ਕੇਹੀ॥ ਕੋ ਜਗ ਕਾਮ ਨਚਾਵ ਨ ਜੇਹੀ॥
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕੇਹਿ ਨ ਕੀਨ ਬੌਰਾਹਾ॥ ਕੇਹਿ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕ੍ਰੋਧ ਨਹਿ ਦਾਹਾ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਗਿਆਨੀ ਤਾਪਸ ਸੂਰ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਗੁਨ ਆਗਾਰ॥
॥ਕੇਹਿ ਕੈ ਲੋਭ ਬਿਡੰਬਨਾ ਕੀਨ ਨ ਏਹਿ ਸੰਸਾਰ॥
॥ਸ੍ਰੀ ਮਦ ਬਕ੍ਰ ਨ ਕੀਨ ਕੇਹਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਬਧਿਰ ਨ ਕਾਹਿ॥
ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨਿ ਕੇ ਨੈਨ ਸਰ ਕੋ ਅਸ ਲਾਗ ਨ ਜਾਹਿ॥ ੭੦

ਗੁਨ ਕ੍ਰਿਤ ਸੰਨ੍ਯ ਪਾਤ ਨਹਿ ਕੇਹੀ॥ ਕੋਉ ਨ ਮਾਨ ਮਦ ਤਜੇਉ ਨਿਬੇਹੀ॥
ਜੋਬਨ ਜ੍ਵਰ ਕੇਹਿ ਨਹਿ ਬਲਕਾਵਾ॥ ਮਮਤਾ ਕੇਹਿ ਕਰ ਜਸ ਨ ਨਸਾਵਾ॥
ਮਤਸਰ ਕਾਹਿ ਕਲੰਕ ਨ ਲਾਵਾ॥ ਕਾਹਿ ਨ ਸੋਕ ਸਮੀਰ ਡੋਲਾਵਾ॥
ਚਿੰਤਾ ਸਾਂਪਿਨਿ ਕਾਹਿ ਨ ਖਾਯਾ॥ ਕੋ ਜਗ ਜਾਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪੀ ਮਾਯਾ॥
ਕੀਟ ਮਨੋਰਥ ਦਾਰ ਸਰੀਰਾ॥ ਜੇਹਿ ਨ ਲਾਗ ਘੁਨ ਕੋ ਅਸ ਧੀਰਾ॥
ਸੁਤ ਬਿਤ ਲੋਕ ਈਖਨਾ ਤੀਨੀ॥ ਕੇਹਿ ਕੀ ਮਤਿ ਇਨ ਕ੍ਰਿਤ ਨ ਮਲੀਨੀ॥
ਯਹ ਸਬ ਮਾਯਾ ਕਰ ਪਰਿਵਾਰ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਅਮਿਤ ਕੋ ਬਰਨੈ ਪਾਰ॥
ਸਿਵ ਚਤੁਰਾਨਨ ਜੇਹਿ ਡਰਾਹੀਂ॥ ਅਪਰ ਜੀਵ ਕਿਹ ਲੇਖੇ ਮਾਹੀਂ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਯਾਪਿ ਰਹੇਉ ਸੰਸਾਰ ਮਹਿ ਮਾਯਾ ਕਟਕ ਪ੍ਰਚੰਡ॥
॥ਸੇਨਾਪਤਿ ਕਾਮਾਦਿ ਭਟ ਦੰਭ ਕਪਟ ਪਾਖੰਡ॥
॥ਸੋ ਦਾਸੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕੀ ਸਮੁਝੇਂ ਮਿਥ੍ਯਾ ਸੋਪਿ॥
ਛੂਟੈ ਨ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨ ਨਾਥ ਕਹਉਂ ਪਦ ਰੋਪਿ॥ ੭੧

ਜੋ ਮਾਯਾ ਸਬ ਜਗਹਿ ਨਚਾਵਾ॥ ਜਾਸੁ ਚਰਿਤ ਲਖਿ ਕਾਹੁ ਨ ਪਾਵਾ॥

॥ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰੂ ਵਿਲਾਸ ਖਗ ਰਾਜਾ ॥ਨਾਚ ਨਟੀ ਇਵ ਸਹਿਤ ਸਮਾਜਾ॥
ਵ੍ਯਾਪਕ ਬ੍ਰਹਮ ਅਖੰਡ ਅਨੰਤਾ ॥ਅਖਿਲ ਅਮੋਘ ਸ਼ਕਤਿ ਭਗਵੰਤਾ॥
॥ਸੋਇ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਘਨ ਰਾਮਾ ॥ਅਜ ਵਿਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਗੁਣ ਧਾਮਾ॥
॥ਅਗੁਣ ਅਦਭ੍ਰ ਗਿਰਾ ਗੋਤੀਤਾ॥ ॥ਸਮਦਰਸੀ ਅਨਵਦ੍ਯ ਅਜੀਤਾ॥
॥ਨਿਰਗੁਣ ਨਿਰਾਕਾਰ ਨਿਰਮੋਹਾ ॥ਨਿਤ੍ਯ ਨਿਰੰਜਨ ਸੁਖ ਸੰਦੋਹਾ॥
ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਉਰ ਬਾਸੀ ॥ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੀਹ ਵਿਰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ॥
॥ਇਹਾਂ ਮੋਹ ਕਰ ਕਾਰਣ ਨਾਹੀਂ॥ ॥ਰਵਿ ਸਨਮੁਖ ਤਮ ਕਬਹੁ ਕਿ ਜਾਹੀ॥

ਦੋ:
॥ਭਗਤ ਹੇਤੁ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਮ ਧਰਿਓ ਤਨ ਭੂਪ॥
॥ਕਿਏ ਚਰਿਤ ਪਾਵਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਨਰ ਅਨੁਰੂਪ॥
॥ਜਥਾ ਅਨੇਕ ਸੁ ਭੇਖ ਧਰਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਨਟ ਕੋਇ॥
॥ਸੋਇ ਸੋਇ ਭਾਵ ਦੇਖਾਵੈ ਆਪੁਨ ਹੋਇ ਨ ਸੋਇ॥ ੭੨

॥ਅਸ ਰਘੁਪਤਿ ਲੀਲਾ ਉਰਗਾਰੀ ॥ਦਨੁਜ ਵਿਮੋਹਨ ਜਨ ਸੁਖਕਾਰੀ॥
ਜੇ ਮਤਿ ਮਲਿਨ ਵਿਖਯ ਬਸ ਕਾਮੀ ॥ਪ੍ਰਭੁ ਪਰ ਮੋਹ ਧਰਹਿੰ ਇਮਿ ਸ੍ਵਾਮੀ॥
॥ਨਯਨ ਦੋਖ ਜਾ ਕਹ ਜਬ ਹੋਈ ॥ਪੀਤ ਵਰਣ ਸਸਿ ਕਹ ਕਹੁ ਸੋਈ॥
ਜਬ ਜੇਹ ਦਿਸਿ ਭ੍ਰਮ ਹੋਇ ਖਗੇਸਾ ॥ਸੋ ਕਹ ਪਛਮ ਉਗਉ ਦਿਨੇਸਾ॥
ਨੌਕਾਰੂੜ੍ਹ ਚਲਤ ਜਗ ਦੇਖਾ॥ ॥ਅਚਲ ਮੋਹ ਬਸ ਆਪਹਿ ਲੇਖਾ॥
ਬਾਲਕ ਭ੍ਰਮਹਿੰ ਨ ਭ੍ਰਮਹਿੰ ਗ੍ਰਿਹਾਦੀ ॥ਕਹਹਿੰ ਪਰਸਪਰ ਮਿਥ੍ਯਾਬਾਦੀ॥
ਹਰਿ ਵਿਖਯਿਕ ਅਸ ਮੋਹ ਵਿਹੰਗਾ ॥ਸਪਨੇਹੁ ਨਹਿ ਅਗ੍ਯਾਨ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥
॥ਮਾਯਾ ਬਸ ਮਤਿ ਮੰਦ ਅਭਾਗੀ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਜਮਨਿਕਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਾਗੀ॥
ਤੇ ਸਠ ਹਠ ਬਸ ਸੰਸਯ ਕਰਹੀ ॥ਨਿਜ ਅਗ੍ਯਾਨ ਰਾਮ ਪਰ ਧਰਹੀ॥

ਦੋ:
॥ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦ ਲੋਭ ਰਤ ਗ੍ਰਿਹਾਸਕ੍ਤ ਦੁਖ ਰੂਪ॥
ਤੇ ਕਿਮਿ ਜਾਨਹਿੰ ਰਘੁਪਤਿਹਿੰ ਮੂੜ੍ਹ ਪਰੇ ਤਮ ਕੂਪ॥
॥ਨਿਰਗੁਣ ਰੂਪ ਸੁਲਭ ਅਤਿ ਸਗੁਣ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ॥
॥ਸੁਗਮ ਅਗਮ ਨਾਨਾ ਚਰਿਤ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਮਨ ਭ੍ਰਮ ਹੋਇ॥ ੭੩

ਸੁਨ ਖਗੇਸ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ਕਹੌਂ ਜਥਾ ਮਤਿ ਕਥਾ ਸੁਹਾਈ॥

੫੫੪

ਜੇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੋਹ ਭਯਉ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹੀ। ਸੋ ਸਬ ਚਰਿਤ ਸੁਨਾਵਉਂ ਤੋਹੀ॥
ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਾਜਨ ਤੁਮ ਤਾਤਾ। ਹਰਿ ਗੁਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੋਹਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ॥
ਤਾਤੇ ਨਹਿ ਕਛੁ ਤੁਮਹਿ ਦੁਰਾਵਉਂ। ਪਰਮ ਰਹਸ੍ਯ ਮਨੋਹਰ ਗਾਵਉਂ॥
ਸੁਨਹੁ ਰਾਮ ਕਰ ਸਹਜ ਸੁਭਾਊ। ਜਨ ਅਭਿਮਾਨ ਨ ਰਾਖਹਿ ਕਾਊ॥
ਸੰਸ੍ਰਿਤ ਮੂਲ ਸੂਲ ਪ੍ਰਦ ਨਾਨਾ। ਸਕਲ ਸੋਕ ਦਾਯਕ ਅਭਿਮਾਨਾ॥
ਤਾਤੇ ਕਰਹਿਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦੂਰੀ। ਸੇਵਕ ਪਰ ਮਮਤਾ ਅਤਿ ਭੂਰੀ॥
ਜਿਮਿ ਸਿਸੁ ਤਨ ਬ੍ਰਨ ਹੋਇ ਗੁਸਾਈਂ। ਮਾਤੁ ਚਿਰਾਵ ਕਠਿਨ ਕੀ ਨਾਈਂ॥

ਦੋ: ਜਦਪਿ ਪ੍ਰਥਮ ਦੁਖ ਪਾਵਇ ਰੋਵਇ ਬਾਲ ਅਧੀਰ॥
ਬ੍ਯਾਧਿ ਨਾਸ ਹਿਤ ਜਨਨੀ ਗਨੈ ਨ ਸੋ ਸਿਸੁ ਪੀਰ॥
ਤਿਮਿ ਰਘੁਪਤਿ ਨਿਜ ਦਾਸ ਕਰ ਹਰਹਿਂ ਮਾਨ ਹਿਤ ਲਾਗਿ।
ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਐਸੇ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਕਸ ਨ ਭਜਹੁ ਭ੍ਰਮ ਤ੍ਯਾਗਿ॥ ੭੪

ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਆਪਨ ਜੜਤਾਈ। ਕਹੌਂ ਖਗੇਸ ਸੁਨਹੁ ਮਨ ਲਾਈ॥
ਜਬ ਜਬ ਰਾਮ ਮਨੁਜ ਤਨ ਧਰਹੀਂ। ਭਕ੍ਤ ਹੇਤੁ ਲੀਲਾ ਬਹੁ ਕਰਹੀਂ॥
ਤਬ ਤਬ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਮੈਂ ਜਾਊਂ। ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਬਿਲੋਕਿ ਹਰਖਾਊਂ॥
ਜਨਮ ਮਹੋਤਸਵ ਦੇਖੌਂ ਜਾਈ। ਬਰਖ ਪਾਂਚ ਤਹਂ ਰਹੌਂ ਲੁਭਾਈ॥
ਇਸ਼੍ਟ ਦੇਵ ਮਮ ਬਾਲਕ ਰਾਮਾ। ਸੋਭਾ ਬਪੁਖ ਕੋਟਿ ਸਤ ਕਾਮਾ॥
ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ। ਲੋਚਨ ਸੁਫਲ ਕਰੌਂ ਉਰਗਾਰੀ॥
ਲਘੁ ਬਾਯਸ ਬਪੁ ਧਰਿ ਹਰਿ ਸੰਗਾ। ਦੇਖੌਂ ਬਾਲ ਚਰਿਤ ਬਹੁ ਰੰਗਾ॥

ਦੋ: ਲਰਿਕਾਈ ਜਹਂ ਜਹਂ ਫਿਰਹਿਂ ਤਹਂ ਤਹਂ ਸੰਗ ਉੜਾਊਂ।
ਜੂਠਨ ਪਰੈ ਅਜਿਰ ਮਹਿ ਸੋ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ਖਾਊਂ॥
ਏਕ ਬਾਰ ਅਤਿਸਯ ਸਬ ਚਰਿਤ ਕੀਨ ਰਘੁਬੀਰ।
ਸੁਮਿਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਲੀਲਾ ਸੋਈ ਪੁਲਕਿਤ ਭਯੋ ਸਰੀਰ॥ ੭੫

ਕਹੈ ਭੁਸੁੰਡ ਸੁਨਹੁ ਖਗ ਨਾਯਕ। ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸੇਵਕ ਸੁਖ ਦਾਯਕ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦਿਰ ਸੁੰਦਰ ਸਬ ਭਾਂਤੀ। ਖਚਿਤ ਕਨਕ ਮਨਿ ਨਾਨਾ ਜਾਤੀ॥
ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਇ ਰੁਚਿਰ ਅੰਗਨਾਈ। ਜਹਂ ਖੇਲਹਿਂ ਨਿਤ ਚਾਰੌਂ ਭਾਈ॥

॥ਬਾਲਬਿਨੋਦ ਕਰਤ ਰਘੁਰਾਈ॥ ॥ਬਿਚਰਤ ਅਜਰ ਜਨਨਿ ਸੁਖਦਾਈ
॥ਮਰਕਤ ਮ੍ਰਿਦੁਲ ਕਲੇਵਰ ਸ੍ਯਾਮ ॥ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤਿ ਛਬਿ ਬਹੁ ਕਾਮਾ
॥ਨਵ ਰਾਜੀਵ ਅਰੁਨ ਮ੍ਰਿਦੁ ਚਰਨਾ ॥ਪਦਜ ਰੁਚਿਰ ਨਖ ਸਸਿ ਦੁਤਿ ਹਰਨਾ
॥ਲਲਿਤ ਅੰਕ ਕੁਲਿਸਾਦਿਕ ਚਾਰੀ॥ ॥ਨੂਪੁਰ ਚਾਰੁ ਮਧੁਰ ਰਵਕਾਰੀ॥
॥ਚਾਰੁ ਪੁਰਟ ਮਨਿ ਰਚਿਤ ਬਨਾਈ॥ ॥ਕਟਿ ਕਿੰਕਿਨਿ ਕਲ ਮੁਖਰ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋਃ ॥ਰੇਖਾ ਤ੍ਰਯ ਸੁੰਦਰ ਉਦਰ ਨਾਭੀ ਰੁਚਿਰ ਗੰਭੀਰ॥
॥ਉਰ ਆਯਤ ਭ੍ਰਾਜਤ ਬਿਬਿਧਿ ਬਾਲ ਬਿਭੂਖਨ ਚੀਰ॥ ੭੬

॥ਅਰੁਨ ਪਾਨਿ ਨਖ ਕਰਜ ਮਨੋਹਰ ॥ਬਾਹੁ ਬਿਸਾਲ ਬਿਭੂਖਨ ਸੁੰਦਰ
॥ਕੰਧ ਬਾਲ ਕੇਹਰਿ ਦਰ ਗ੍ਰੀਵਾ॥ ॥ਚਾਰੁ ਚਿਬੁਕ ਆਨਨ ਛਬਿ ਸੀਂਵਾ
॥ਕਲਬਲ ਬਚਨ ਅਧਰ ਅਰੁਨਾਰੇ ॥ਦੁਇ ਦੁਇ ਦਸਨ ਬਿਸਦ ਬਰ ਬਾਰੇ
॥ਲਲਿਤ ਕਪੋਲ ਮਨੋਹਰ ਨਾਸਾ॥ ॥ਸਕਲ ਸੁਖਦ ਸਸਿ ਕਰ ਸਮ ਹਾਸਾ
॥ਨੀਲ ਕੰਜ ਲੋਚਨ ਭਵ ਮੋਚਨ॥ ॥ਭ੍ਰਾਜਤ ਭਾਲ ਤਿਲਕ ਗੋਰੋਚਨ॥
॥ਬਿਕਟ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਸਮ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਹਾਏ ॥ਕੁੰਚਿਤ ਕਚ ਮੇਚਕ ਛਬਿ ਛਾਏ
॥ਪੀਤ ਝੀਨਿ ਝਗੁਲੀ ਤਨ ਸੋਹੀ॥ ॥ਕਿਲਕਨਿ ਚਿਤਵਨਿ ਭਾਵਤ ਮੋਹੀ
॥ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਜਰ ਬਿਹਾਰੀ ॥ਨਾਚਹਿੰ ਨਿਜ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਨਿਹਾਰੀ
॥ਮੋਹਿ ਸਨ ਕਰਹਿੰ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ਬਰਨਤ ਮੋਹਿ ਹੋਤਿ ਅਤਿ ਬ੍ਰੀੜਾ॥
॥ਕਿਲਕਤ ਮੋਹਿ ਧਰਨ ਜਬ ਧਾਵਹਿੰ ॥ਚਲੌਂ ਭਾਗਿ ਤਬ ਪੂਪ ਦੇਖਾਵਹਿੰ॥

ਦੋਃ ॥ਆਵਤ ਨਿਕਟ ਹੰਸਹਿੰ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਜਤ ਰੁਦਨ ਕਰਾਹਿੰ॥
॥ਜਾਉਂ ਸਮੀਪ ਗਹਨ ਪਦ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਚਿਤੈ ਪਰਾਹਿੰ॥
॥ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਸਿਸੁ ਇਵ ਲੀਲਾ ਦੇਖਿ ਭਯਉ ਮੋਹਿ ਮੋਹ॥
॥ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ॥ ॥ ੭੭

॥ਏਤਨਾ ਮਨ ਆਨਤ ਖਗਰਾਜਾ॥ ॥ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਬ੍ਯਾਪੀ ਮਾਯਾ॥
॥ਸੋ ਮਾਯਾ ਨ ਦੁਖਦ ਮੋਹਿ ਕਾਹੀਂ॥ ॥ਆਨ ਜੀਵ ਇਵ ਸੰਸ੍ਰਿਤ ਨਾਹੀਂ
॥ਨਾਥ ਇਹਾਂ ਕਛੁ ਕਾਰਨ ਆਨਾ॥ ॥ਸੁਨਹੁ ਸੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹਰਿਜਾਨਾ॥
॥ਗ੍ਯਾਨ ਅਖੰਡ ਏਕ ਸੀਤਾਬਰ ॥ਮਾਯਾ ਬਸ੍ਯ ਜੀਵ ਸਚਰਾਚਰ

ਜੌ ਸਬਕੇ ਰਹ ਗ੍ਯਾਨ ਏਕ ਰਸਾ ॥ ਈਸ੍ਵਰ ਜੀਵਹਿ ਭੇਦ ਕਹਹੁ ਕਸਾ ॥
ਮਾਯਾ ਬਸ੍ਯ ਜੀਵ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਈਸ ਬਸ੍ਯ ਮਾਯਾ ਗੁਣ ਖਾਨੀ ॥
ਪਰ ਬਸ ਜੀਵ ਸ੍ਵਬਸ ਭਗਵੰਤਾ • ਜੀਵ ਅਨੇਕ ਏਕ ਸ੍ਰੀ ਕੰਤਾ ॥
ਮੁਧਾ ਭੇਦ ਜਦ੍ਯਪਿ ਕ੍ਰਿਤ ਮਾਯਾ ॥ ਬਿਨ ਹਰਿ ਜਾਇ ਨ ਕੋਟਿ ਉਪਾਯਾ ॥

ਦੋ: ॥ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਜੋ ਚਹਿ ਪਦ ਨਿਰਬਾਣ
॥ਗ੍ਯਾਨਵੰਤ ਅਪਿ ਸੋ ਨਰ ਪਸੁ ਬਿਨ ਪੂਛ ਬਿਖਾਨ
॥ਰਾਕਾ ਪਤਿ ਖੋੜਸ ਉਅਹਿ ਤਾਰਾ ਗਨ ਸਮੁਦਾਇ॥
॥ਸਕਲ ਗਿਰਿਨ ਦਵ ਲਾਇਯੇ ਬਿਨ ਰਵਿ ਰਾਤਿ ਨ ਜਾਇ॥ ੭੮

ਐਸੇ ਬਿਨ ਹਰਿ ਭਜਨ ਖਗੇਸਾ ॥ ਮਿਟੈ ਨ ਜੀਵਨ ਕੇਰ ਕਲੇਸਾ ॥
ਹਰਿ ਸੇਵਕਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪ ਅਵਿਦ੍ਯਾ • ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰੇਰਤ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਪੈ ਬਿਦ੍ਯਾ
ਤਾਤੇ ਨਾਸ ਨ ਹੋਇ ਦਾਸ ਕਰ॥ ਭੇਦ ਭਗਤਿ ਬਾਢੈ ਬਿਹੰਗ ਬਰ॥
ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਚਕਿਤ ਰਾਮ ਮੋਹਿ ਦੇਖਾ ॥ ਬਿਹਸੇ ਸੋ ਸੁਨ ਚਰਿਤ ਬਿਸੇਖਾ ॥
ਤਿਹ ਕੌਤਕ ਕਰ ਮਰਮ ਨ ਕਾਹੂ ॥ ਜਾਨਾ ਅਨੁਜ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤਾਹੂ ॥
ਜਾਨੁ ਪਾਨਿ ਧਾਏ ਮੋਹਿ ਧਰਨਾ • ਸ੍ਯਾਮਲ ਗਾਤ ਅਰੁਣ ਕਰ ਚਰਨਾ •
ਤਬ ਮੈਂ ਭਾਗਿ ਚਲਿਓ ਉਰਗਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਗਹਨ ਕਹੰ ਭੁਜਾ ਪਸਾਰੀ॥
ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਦੂਰਿ ਉਡਾਓ ਅਕਾਸਾ • ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਭੁਜ ਦੇਖੌਂ ਨਿਜ ਪਾਸਾ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਲੌ ਗਯੋ ਮੈਂ ਚਿਤਯੋ ਪਾਛੈ ਉਡਾਤ॥
॥ਜੁਗ ਅੰਗੁਲ ਕਰ ਬੀਚ ਸਬ ਰਾਮ ਭੁਜਹਿ ਮੋਹਿ ਤਾਤ॥
॥ਸਪ੍ਤਾ ਵਰਣ ਭੇਦ ਕਰ ਜਹਾਂ ਲਗੇ ਗਤਿ ਮੋਰਿ॥
॥ਗਯੋ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਭੁਜ ਨਿਰਖਿ ਬ੍ਯਾਕੁਲ ਭਯੋ ਬਹੋਰਿ॥ ੭੯

ਮੂੰਦਿਓਂ ਨਯਨ ਤ੍ਰਸਿਤ ਜਬ ਭਯਊ ॥ ਪੁਨਿ ਚਿਤਵਤ ਕੋਸਲ ਪੁਰ ਗਯਊ ॥
ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਰਾਮ ਮੁਸਕਾਹੀਂ ॥ ਬਿਹਸਤ ਤੁਰਤ ਗਯੋ ਮੁਖ ਮਾਹੀਂ ॥
ਉਦਰ ਮਾਂਝ ਸੁਨ ਅੰਡਜ ਰਾਯਾ • ਦੇਖਿਓ ਬਹੁ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਨਿਕਾਯਾ॥
ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਤਹਾਂ ਲੋਕ ਅਨੇਕਾ ॥ ਰਚਨਾ ਅਧਿਕ ਏਕ ਤੇ ਏਕਾ ॥
ਕੋਟਿਨ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗੌਰੀਸਾ ॥ ਅਗਨਿਤ ਉਡਗਨ ਰਵਿ ਰਜਨੀਸਾ

।ਅਗਣਤ ਲੋਕ ਪਾਲ ਜਮ ਕਾਲਾ ।ਅਗਣਤ ਭੂਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਸਲਾ
।ਸਾਗਰ ਸਰਿ ਸਰ ਬਿਪਨ ਅਪਾਰ • ।ਨਾਨਾ ਭਾਂਤ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਸਤਾਰਾ॥
।ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਸਿੱਧ ਨਾਗ ਨਰ ਕਿੰਨਰ ।ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੀਵ ਸੁ ਚਰਾਚਰ॥

ਦੋਃ ।ਜੋ ਨਹਿ ਦੇਖਾ ਨਹਿ ਸੁਨਾ ਮਨ ਮਹਿ ਨ ਸਮਾਇ॥
।ਅਸ ਅੰਦ੍ਰਭੁਤ ਤਹਿ ਦੇਖਿਓ ਬਰਨਿ ਕਵਨਿ ਬਿਧਿ ਜਾਇ
।ਏਕ ਏਕ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਮਹਿ ਰਹਿਓ ਬਰਖ ਸਤ ਏਕ॥
।ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੈ ਦੇਖਤ ਫਿਰਿਓ ਅੰਡ ਕਟਾਹ ਅਨੇਕ॥ ੮੦

।ਲੋਕ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤਿ ਭਿੰਨ ਬਿਧਾਤਾ। ।ਭਿੰਨ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਮਨੁ ਦਿਸਤ੍ਰਾਤ •
।ਨਰ ਗੰਧਰਬ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲਾ। ।ਕਿੰਨਰ ਨਿਸਚਰ ਪਸੁ ਖਗ ਬਯਾਲ •
।ਦੇਵ ਦਨੁਜ ਗਣ ਨਾਨਾ ਜਾਤੀ। ।ਸਕਲ ਜੀਵ ਤਹਾਂ ਆਨਹਿ ਭਾਂਤੀ।
।ਮਹਿ ਸਰ ਸਾਗਰ ਸਰ ਗਿਰ ਨਾਨ • ।ਸਬ ਪ੍ਰਪੰਚ ਤਹਿ ਆਨਹਿ ਆਨ •
।ਅੰਡ ਕੋਸ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਨਿਜ ਰੂਪਾ ।ਦੇਖਿਓ ਜਿਨਸ ਅਨੇਕ ਅਨੂਪ •
।ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ਭੁਵਨ ਨਿਆਰੀ ।ਸਰਜੂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਨਰ ਨਾਰੀ।
ਦਸਰਥ ਕੌਸਲਯਾਦਿਕ ਮਾਤਾ ।ਬਿਬਿਧ ਰੂਪ ਭਰਤਾਦਿਕ ਭ੍ਰਾਤ •
।ਪ੍ਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ। ।ਦੇਖਿਓ ਬਾਲ ਬਿਨੋਦ ਅਪਾਰਾ।

ਦੋਃ ।ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਬ ਦੇਖਿਓ ਅਤਿ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਹਰਿਜਾਨਾ।
।ਅਗਣਤ ਦੇਖਤ ਫਿਰਿਓ ਮੈਂ ਰਾਮ ਨ ਦੇਖਾ ਆਨ॥
।ਸੋਈ ਸਿਸੁ ਪਨ ਸੋਇ ਸੁਭਾ ਸੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਰਘੁਬੀਰ
।ਭੁਵਨ ਭੁਵਨ ਦੇਖਤ ਫਿਰਿਓ ਪ੍ਰੇਰਤ ਮੋਹ ਸਰੀਰ॥ ੮੧

।ਭ੍ਰਮਤ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਅਨੇਕਾ। ।ਬੀਤੇ ਮਨਹੁ ਕਲਪ ਸਤ ਏਕਾ।
।ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਆਯੋ ।ਤਹਿੰ ਪੁਨ ਰਹਿ ਕਛੁ ਕਾਲ ਗਵਾਯੋ।
।ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਜਨਮ ਅਵਧ ਸੁਨ ਪਾਯੋ। ।ਨਿਰਭਰ ਪ੍ਰੇਮ ਹਰਖਿ ਉਠਿ ਧਾਯੋ।
।ਦੇਖਿਓ ਜਨਮ ਮਹੋਤਸਵ ਜਾਈ। ।ਜਹਿ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹਾ ਮੈ ਗਾਈ।
।ਰਾਮ ਉਦਰ ਦੇਖਿਓ ਜਗ ਨਾਨਾ। ।ਦੇਖਤ ਬਨੈ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨਾ॥
।ਤਹਿੰ ਪੁਨ ਦੇਖਿਓ ਰਾਮ ਸੁਜਾਨਾ। ।ਮਾਯਾ ਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਗਵਾਨਾ।

ਕੌਰੈ ਬਿਚਾਰ ਬਹੋਰਿ ਬਹੋਰੀ॥ ॥ ਮੋਹ ਕਲਿਤ ਵਯਾਪਤਿ ਮਤਿ ਮੋਰੀ
ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਅਘਰੀ ਮਹਿ ਮੈਂ ਜਬ ਦੇਖਾ॥ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮਿਤ ਮਨ ਮੋਹ ਬਿਸੇਖਾ

ਦੋ:
॥ਦੇਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਬਿਕਲ ਮੋਹਿ ਬਿਹੱਸੇ ਜਬ ਰਘੁਬੀਰ॥
॥ਬਿਹੱਸਤ ਹੀ ਮੁਖ ਬਾਹਰ ਆਯਉ ਸੁਨ ਮਤਿਧੀਰ॥
॥ਸੋਈ ਲਰਕਾਈ ਮੋਹਿ ਮਨ ਲਗੀ ਕਰਨ ਪੁਨਿ ਕਾਮਾ॥
॥ਕੋਟਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮੁਝਾਇਓ ਮਨ ਨ ਲਹੈ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ॥ ੮੨

ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ ਹਰਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ॥ ਸਮੁਝਤ ਦੇਹ ਦਸਾ ਬਿਸਰਾਈ॥
ਧਰਣਿ ਪਰਿਓ ਮੁਖ ਆਵਨ ਬਾਤਾ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਆਰਤ ਜਨ ਤ੍ਰਾਤਾ॥
ਪ੍ਰੇਮਾਕੁਲ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕੀ ॥ ਨਿਜ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਤਬ ਰੋਕੀ॥
ਕਰ ਸਰੋਜ ਪ੍ਰਭੁ ਮਮ ਸਿਰ ਧਰਿਊ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਸਕਲ ਦੁਖ ਹਰਿਊ॥
ਕੀਨ ਰਾਮ ਮੋਹਿ ਬਿਗਤ ਬਿਮੋਹਾ ॥ ਸੇਵਕ ਸੁਖਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੰਦੋਹਾ॥
ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ਹਰਖ ਅਤਿ ਭਾਰੀ॥
ਭਗਤਿ ਬਛਲਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਦੇਖੀ॥ ਉਪਜੀ ਮਮ ਉਰ ਹਰਖ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਸਜਲ ਨਯਨ ਪੁਲਕਤ ਕਰ ਜੋਰੀ॥ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਨਯ ਬਹੋਰੀ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਨ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਮਮ ਬਾਨੀ ਦੇਖਿ ਦੀਨ ਨਿਜ ਦਾਸ॥
॥ਬਚਨ ਸੁਖਦ ਗੰਭੀਰ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੋਲੇ ਰਮਾਨਿਵਾਸ॥
॥ਕਾਕ ਭਸੁੰਡੀ ਮਾਂਗ ਬਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੋਹਿ ਜਾਨਿ॥
॥ਅਣਿਮਾਦਿਕ ਸਿਧ ਅਪਰ ਨਿਧਿ ਮੋਖ ਸਕਲ ਸੁਖ ਖਾਨਿ॥ ੮੩

ਗਯਾਨ ਬਿਬੇਕ ਬਿਰਤਿ ਬਿਗਯਾਨਾ॥ ਮੁਨਿ ਦੁਰਲਭ ਗੁਨ ਜੇ ਜਗ ਨਾਨਾ॥
ਆਜ ਦੇਉ ਸਬ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀ॥ ਮਾਂਗੁ ਜੋ ਤੋਹਿ ਭਾਵ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਚਨ ਬਹੁਤ ਅਨੁਰਾਗੇ॥ ਮਨ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰਨ ਤਬ ਲਾਗੇ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਕਹ ਦੇਨ ਸਕਲ ਸੁਖ ਸਹੀ॥ ਭਗਤਿ ਆਪਨੀ ਦੇਨ ਨ ਕਹੀ॥
ਭਗਤਿ ਹੀਨ ਗੁਨ ਸਬ ਸੁਖ ਐਸੇ॥ ਲਵਣ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਜੈਸੇ॥
ਭਗਤਿ ਹੀਨ ਸੁਖ ਕਵਨੇ ਕਾਜਾ॥ ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਬੋਲਿਓ ਖਗਰਾਜਾ॥
ਜੌ ਪ੍ਰਭ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਰ ਦੇਹੂ॥ ਮੋਪਰ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਨੇਹੂ॥

ਮਨ ਭਾਵਤ ਬਰ ਮਾਂਗੌਂ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਤੁਮ ਉਦਾਰ ਉਰ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥

ਦੋ: ॥ਅਬਿਰਲ ਭਗਤਿ ਬਿਸੁਧ ਤਵ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਜੋ ਗਾਵ॥
॥ਜੇਹਿ ਖੋਜਤ ਜੋਗੀਸ ਮੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕੋਊ ਪਾਵ॥
॥ਭਗਤਿ ਕਲਪ ਤਰੁ ਪ੍ਰਣਤ ਹਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸੁਖ ਧਾਮ॥
॥ਸੋਈ ਨਿਜ ਭਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਹੁ ਦਯਾ ਕਰਿ ਰਾਮ॥ ੮੪

ਏਵਮਸ੍ਤੁ ਕਹਿ ਰਘੁਕੁਲ ਨਾਯਕ। ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਪਰਮ ਸੁਖਦਾਯਕ।
ਸੁਨ ਬਾਯਸ ਤੈਂ ਪਰਮ ਸਯਾਨਾ। ਕਾਹਿ ਨ ਮਾਂਗਸਿ ਅਸ ਬਰਦਾਨਾ।
ਸਬ ਸੁਖ ਖਾਨ ਭਗਤਿ ਤੈਂ ਮਾਂਗੀ॥ ਨਹਿ ਕੋਊ ਤੋਹਿ ਸਮਾਨ ਬਡਭਾਗੀ।
ਜੋ ਮੁਨਿ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਨਹਿਂ ਲਹਹੀ। ਜੇ ਜਪ ਜੋਗ ਅਨਲ ਤਨ ਦਹਹੀ।
ਰੀਝਿਉ ਦੇਖਿ ਤੋਰਿ ਚਤੁਰਾਈ। ਮਾਂਗਿਓ ਭਗਤਿ ਮੋਹਿ ਅਤਿ ਭਾਈ।
ਸੁਨਿ ਬਿਹੰਗ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਬ ਮੋਰੇ। ਸਬ ਸੁਭ ਗੁਣ ਬਸਹੈਂ ਉਰ ਤੋਰੇ।
ਭਗਤਿ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗਾ। ਜੋਗ ਚਰਿਤ੍ਰ ਰਹਸ੍ਯ ਬਿਭਾਗਾ।
ਜਾਨਬ ਤੈਂ ਸਬਹੀ ਕਰ ਭੇਦਾ। ਮਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਹਿ ਸਾਧਨ ਖੇਦਾ।

ਦੋ: ॥ਮਾਯਾ ਸੰਭਵ ਭਰਮ ਸਬ ਅਬ ਨਹਿਂ ਬ੍ਯਾਪੈ ਤੋਹਿ॥
॥ਜਾਨੇਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਅਨਾਦਿ ਅਜ ਅਗੁਣ ਗੁਣਾਕਰ ਮੋਹਿ॥
॥ਮੋਹਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਿਯ ਸੰਤਤ ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸੁਨ ਕਾਗ॥
॥ਕਾਯ ਬਚਨ ਮਨ ਮਮ ਪਦ ਕਰੇਹੁ ਅਚਲ ਅਨੁਰਾਗ॥ ੮੫

ਅਬ ਸੁਨ ਪਰਮ ਬਿਮਲ ਮਮ ਬਾਨੀ। ਸਤ੍ਯ ਸੁਗਮ ਨਿਗਮਾਦਿ ਬਖਾਨੀ।
ਨਿਜ ਸਿੱਧਾਂਤ ਸੁਨਾਊਂ ਤੋਹੀ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਧਰਿ ਸਬ ਤਜਿ ਭਜੁ ਮੋਹੀ।
ਮਮ ਮਾਯਾ ਸੰਭਵ ਸੰਸਾਰਾ॥ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ।
ਸਬ ਮਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸਬ ਮਮ ਉਪਜਾਏ। ਸਬ ਤੇਂ ਅਧਿਕ ਮਨੁਜ ਮੋਹਿ ਭਾਏ।
ਤਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵਿਜ ਦ੍ਵਿਜ ਮਹਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਧਾਰੀ। ਤਿਨ ਮਹਿ ਨਿਗਮ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰੀ।
ਤਿਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਰਕਤ ਪੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨੀ। ਗ੍ਯਾਨਿਹੁ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ।
ਤਿਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਨਿਜ ਦਾਸਾ। ਜੇਹਿ ਗਤਿ ਮੋਰਿ ਨ ਦੂਸਰਿ ਆਸਾ।
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਯ ਕਹੌਂ ਤੋਹਿ ਪਾਹੀਂ। ਮੋਹਿ ਸੇਵਕ ਸਮ ਪ੍ਰਿਯ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ।

ਭਗਤਿ ਹੀਨ ਬਿਰੰਚਿ ਕਿਨ ਹੋਈ। ਸਭ ਜੀਵਨ ਮਾਹਿ ਅਪ੍ਰਿਯ ਸੋਈ।
ਭਗਤਿਵੰਤ ਅਤਿ ਨੀਚੌ ਪ੍ਰਾਣੀ। ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸੁਨ ਮਮ ਬਾਨੀ।

ਦੋ: ॥ਸੁਚਿ ਸੁਸੀਲ ਸੇਵਕ ਸੁਮਤਿ ਕਹੁ ਪ੍ਰਿਯ ਕਾਹੁ ਨ ਲਾਗ॥
॥ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਕਹੁ ਨੀਤਿ ਅਸ ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਨ ਕਾਗ॥ ੮੬

ਇਕ ਪਿਤਾ ਕੇ ਬਿਪੁਲ ਕੁਮਾਰਾ। ਹੋਇ ਪ੍ਰਿਥਕ ਗੁਣ ਸੀਲ ਅਚਾਰ ॰
ਕੋਊ ਪੰਡਿਤ ਕੋਊ ਤਾਪਸ ਗਿਆਤ ॰ ਕੋਊ ਧਨਵੰਤ ਸੂਰ ਕੋਊ ਦਾਤਾ।
ਕੋਊ ਸਰਬਗ੍ਯ ਧਰਮਰਤ ਕੋਈ। ਸਭ ਪਰ ਪਿਤਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮ ਹੋਈ।
ਕੋਊ ਪਿਤ ਭਗਤਿ ਵਚਨ ਮਨ ਕਰਮ ॰ ਸੁਪਨੇਹੂ ਜਾਨ ਨ ਦੂਸਰ ਧਰਮਾ।
ਸੋ ਪ੍ਰਿਯ ਸੁਤ ਪਿਤ ਪ੍ਰਾਣ ਸਮਾਨ ॰ ਜਦਯਪਿ ਸੋ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਅਯਾਨਾ
ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਜੇਤੇ। ਤ੍ਰਿਜਗ ਦੇਵ ਨਰ ਅਸੁਰ ਸਮੇਤੇ
ਅਖਿਲ ਬਿਸ੍ਵ ਯਹ ਮਮ ਉਪਜਾਯਾ। ਸਭ ਪਰ ਮੋਰ ਬਰਾਬਰ ਦਾਯਾ।
ਤਿਨ ਮਹਿ ਜੋ ਪਰਿਹਰ ਮਦ ਮਾਯਾ। ਭਜਹਿ ਮੋਹਿ ਮਨ ਬਚ ਅਰ ਕਾਯਾ।

ਦੋ: ॥ਪੁਰਖ ਨਪੁੰਸਕ ਨਾਰਿ ਵਾ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਕੋਇ।
॥ਸਰਬ ਭਾਵ ਭਜੁ ਕਪਟ ਤਜਿ ਮੋਹ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ੮੭

ਸੋ: ॥ਸਤ੍ਯ ਕਹੌਂ ਖਗ ਤੋਹਿ ਸੁਚਿ ਸੇਵਕ ਮਮ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਿਯ।
॥ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਭਜੁ ਮੋਹਿ ਪਰਿਹਰਿ ਆਸ ਭਰੋਸ ਸਭ।

ਕਬਹੂੰ ਕਾਲ ਨਹਿੰ ਬ੍ਯਾਪੈਂ ਤੋਹੀ। ਸਿਮਰਸੁ ਭਜਸੁ ਨਿਰੰਤਰ ਸੋਈ।
ਪ੍ਰਭੁ ਵਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਨ ਅਘਾਊਂ। ਤਨ ਪੁਲਕਤ ਮਨ ਅਤਿ ਹਰਖਾਊਂ
ਸੋ ਸੁਖ ਜਾਨੈ ਮਨ ਅਰ ਕਾਨਾ। ਨਹਿ ਰਸਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨਾ
ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਭਾ ਸੁਖ ਜਾਨਤ ਨਯਨਾ ਕਹਿ ਕਿਮ ਸਕੈਂ ਤਿਨੈਂ ਨਹਿ ਬਯਨਾ ॰
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮੋਹਿ ਸਿਖ ਦੇਈ। ਲਗੇ ਕਰਨ ਸਿਸੁ ਕੌਤੁਕ ਸੋਈ
ਸਜਲ ਨਯਨ ਕਛੁ ਮੁਖ ਕਰ ਰੂਖ ॰ ਚਿਤੈ ਮਾਤੁ ਤਨੁ ਲਾਗੀ ਭੂਖਾ।
ਦੇਖਿ ਮਾਤੁ ਆਤੁਰ ਉਠਿ ਧਾਈ। ਕਹਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਚਨ ਲੀਏ ਉਰ ਲਾਈ
ਗੋਦ ਰਾਖ ਕਰਾਵ ਪਯ ਪਾਨਾ ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਿਤ ਲਲਿਤ ਕਰ ਗਾਨਾ

ਸੋ: ॥ਜਿਹ ਸੁਖ ਲਾਗ ਪੁਰਾਰ ਅਸੁਭ ਭੇਖ ਕ੍ਰਿਤ ਸਿਵ ਸੁਖਦ

॥ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤੇਹਿ ਸੁਖ ਮਹਿ ਸੰਤਤ ਮਗਨ
॥ਸੋਈ ਸੁਖ ਲਵ ਲੇਸ ਜਿਨ ਬਾਰਕ ਸੁਪਨੇਹੁ ਲਹਿਓ॥
॥ਤੇ ਨਹਿੰ ਗਨਹਿੰ ਖਗੇਸ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਖਹਿੰ ਸਜਨ ਸੁਮਤਿ॥ ੪

ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਅਵਧ ਰਹਿਓ ਕਛੁ ਕਾਲਾ • ॥ਦੇਖਿਓ ਬਾਲ ਬਿਨੋਦ ਰਸਾਲਾ॥
ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਭਗਤਿ ਵਰ ਪਾਯਓ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਬੰਦ ਨਿਜਾਸ੍ਰਮ ਆਯਓ
ਤਬ ਤੇ ਮੋਹਿੰ ਨ ਵਯਾਪੀ ਮਾਯਾ॥ ॥ਜਬ ਤੇ ਰਘੁਨਾਯਕ ਅਪਨਾਯਾ॥
ਯਹ ਸਭ ਗੁਪਤ ਚਰਿਤ ਮੈਂ ਗਾਵਾ॥ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਜਿਮਿ ਮੋਹਿੰ ਨਚਾਵਾ॥
॥ਨਿਜ ਅਨੁਭਵ ਅਬ ਕਹੌਂ ਖਗੇਸਾ ॥ਬਿਨ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨ ਜਾਹਿ ਕਲੇਸਾ
॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਸੁਨ ਖਗਰਾਈ॥ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਇ ਰਾਮ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
ਜਾਨੇ ਬਿਨ ਨ ਹੋਇ ਪਰਤੀਤੀ॥ ॥ਬਿਨ ਪਰਤੀਤਿ ਹੋਇ ਨਹਿ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਈ॥ ॥ਜਿਮਿ ਖਗੇਸ ਜਲ ਕੀ ਚਿਕਨਾਈ

॥ਸੋਰਠਾ॥

॥ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਹੋਇ ਕਿ ਗਯਾਨ ਗਯਾਨ ਕਿ ਹੋਇ ਬਿਰਾਗ ਬਿਨ
॥ਗਾਵਹਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਸੁਖ ਕਿ ਲਹਹਿੰ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ॥
॥ਕੋਊ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਕਿ ਪਾਵ ਤਾਤ ਸਹਜ ਸੰਤੋਖ ਬਿਨੁ॥
॥ਚਲੈ ਕਿ ਜਲ ਬਿਨ ਨਾਵ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਪਚਿ ਪਚਿ ਮਰੈ॥

ਬਿਨ ਸੰਤੋਖ ਨ ਕਾਮ ਨਸਾਹੀਂ॥ ਕਾਮ ਅਛਤ ਸੁਖ ਸਪਨੇਹੁ ਨਾਹੀ
ਰਾਮ ਭਜਨ ਬਿਨ ਮਿਟਹਿੰ ਕਿ ਕਾਮ • ॥ਥਲ ਬਿਹੀਨ ਤਰੁ ਕਬਹੁੰ ਕਿ ਜਾਮ •
॥ਬਿਨ ਗਯਾਨ ਕੀ ਸਮਤਾ ਆਵੈ॥ ਕੋਊ ਅਵਕਾਸ ਕਿ ਨਭ ਬਿਨੁ ਪਾਵੈ
ਸਰਧਾ ਬਿਨਾ ਧਰਮ ਨਹਿ ਹੋਈ॥ ॥ਬਿਨ ਮਹਿ ਗੰਧ ਕਿ ਪਾਵੈ ਕੋਈ
॥ਬਿਨੁ ਤਪ ਤੇਜ ਕਿ ਕਰੁ ਬਿਸਤਾਰ • ॥ਜਲ ਬਿਨੁ ਰਸ ਕਿ ਹੋਇ ਸੰਸਾਰ
ਸੀਲ ਕਿ ਮਿਲ ਬਿਨ ਬੁਧ ਸੇਵਕਾਈ ਜਿਮਿ ਬਿਨ ਤੇਜ ਨ ਰੂਪ ਗੁਸਾਂਈ॥
॥ਨਿਜ ਸੁਖ ਬਿਨੁ ਮਨ ਹੋਇ ਕਿ ਥੀਰ • ॥ਪਰਸ ਕਿ ਹੋਇ ਬਿਹੀਨ ਸਮੀਰਾ॥
ਕਵਨਿਉ ਸਿਧਿ ਕਿ ਬਿਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ ॥ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨ ਭਵ ਭਯ ਨਾਸ •

ਦੋ: ॥ਬਿਨੁ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਭਗਤਿ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਬਿਨ ਦ੍ਰਵਹਿੰ ਨ ਰਾਮਾ॥

॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਸੁਪਨੇਹੁੰ ਮਨ ਕਿ ਲਹੈ ਬਿਸ੍ਰਾਮ॥ ੮੮

ਸੋ: ॥ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਮਤਿ ਧੀਰ ਤਜਿ ਕੁਤਰਕ ਸੰਸਯ ਸਕਲ
॥ਭਜਹਿ ਰਾਮ ਰਘੁਬੀਰ ਕਰੁਣਾ ਕਰ ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦਾ॥ ੬

ਨਿਜ ਮਤਿ ਸਰਿਸ ਨਾਥ ਮੈਂ ਗਾਈ। ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਹਿਮਾ ਖਗਰਾਈ॥
ਕਹਿਉਂ ਨ ਕਛੁ ਕਰਿ ਜੁਗਤਿ ਬਿਸੇਖੀ। ਯਹ ਸਬ ਮੈਂ ਨਿਜ ਨਯਨਨ ਦੇਖੀ॥
ਮਹਿਮਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਗੁਣ ਗਾਥਾ। ਸਕਲ ਅਮਿਤ ਅਨੰਤ ਰਘੁਨਾਥਾ॥
ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਤਿ ਮੁਨਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿਂ। ਨਿਗਮ ਸੇਖ ਸਿਵ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਹਿਂ॥
ਤੁਮਹਿ ਆਦਿ ਖਗ ਮਸਕ ਪ੍ਰਜੰਤਾ। ਨਭ ਉਡਾਹਿਂ ਨਹਿਂ ਪਾਵਹਿਂ ਅੰਤਾ॥
ਤਿਮਿ ਰਘੁਪਤਿ ਮਹਿਮਾ ਅਵਗਾਹਾ। ਤਾਤ ਕਬਹੂੰ ਕੋਊ ਪਾਵ ਕਿ ਥਾਹਾ॥
ਰਾਮ ਕਾਮ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸੁਭਗ ਤਨ। ਦੁਰਗਾ ਕੋਟਿ ਅਮਿਤ ਅਰਿ ਮਰਦਨ॥
ਸਕ੍ਰ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਰਿਸ ਬਿਲਾਸਾ। ਨਭ ਸਤ ਕੋਟਿ ਅਮਿਤ ਅਵਕਾਸਾ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

ਮਰੁਤ ਕੋਟਿ ਸਤ ਬਿਪੁਲ ਬਲ ਰਵਿ ਸਤ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਸਸਿ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸੁਸੀਤਲ ਸਮਨ ਸਕਲ ਭਵ ਤ੍ਰਾਸ
ਕਾਲ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਰਿਸ ਅਤਿ ਦੁਸਤਰ ਦੁਰਗ ਦੁਰੰਤ
ਧੂਮਕੇਤੁ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸਮ ਦੁਰਾਧਰਖ ਭਗਵੰਤ॥ ੮੯

ਪ੍ਰਭੁ ਅਗਾਧ ਸਤ ਕੋਟਿ ਪਤਾਲਾ। ਸਮਨ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਰਿਸ ਕਰਾਲਾ॥
ਤੀਰਥ ਅਮਿਤ ਕੋਟਿ ਸਤ ਪਾਵਨ। ਨਾਮ ਅਖਿਲ ਅਘ ਪੁੰਜ ਨਸਾਵਨ॥
ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਕੋਟਿ ਅਚਲ ਰਘੁਬੀਰਾ। ਸਿੰਧੁ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਰਿਸ ਗੰਭੀਰਾ॥
ਕਾਮਧੇਨੁ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸਮਾਨਾ। ਸਕਲ ਕਾਮ ਦਾਯਕ ਭਗਵਾਨਾ॥
ਸਾਰਦ ਕੋਟਿ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰਾਈ। ਬਿਧਿ ਸਤ ਕੋਟਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਪੁਣਾਈ॥
ਬਿਸਨੁ ਕੋਟਿ ਸਤ ਪਾਲਨ ਕਰਤਾ। ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਮ ਸੰਹਰਤਾ॥
ਧਨਦ ਕੋਟਿ ਸਤ ਸਮ ਧਨਵਾਨਾ। ਮਾਯਾ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਨਿਧਾਨਾ॥
ਭਾਰ ਧਰਣ ਸਤ ਕੋਟਿ ਅਹੀਸਾ। ਨਿਰਵਧਿ ਨਿਰੁਪਮ ਪ੍ਰਭੁ ਜਗਦੀਸਾ॥

ਛੰ: ਨਿਰਵਧਿ ਨਿਰੁਪਮ ਰਾਮ ਸਮ ਨਹਿ ਆਨ ਨਿਗਮਾਗਮ ਕਹੈ।

ਜਿਮਿ ਕੋਟਿ ਸਤ ਖਦ੍ਯੋਤ ਰਵਿ ਕਹੰ ਕਹਤ ਅਤਿ ਲਘੁਤਾ ਲਹੈ।
ਏਹਿ ਭਾਂਤਿ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮੁਨੀਸ ਹਰਿਹਿ ਬਖਾਨਹੀਂ।
ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵ ਗਾਹਕ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਪ੍ਰੇਮ ਸੁਨਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ।

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਰਾਮ ਅਮਿਤ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਥਾਹ ਕਿ ਪਾਵੈ ਕੋਇ॥
॥ਸੰਤਨ ਸਨ ਜਸ ਕਛੁਕ ਸੁਨਿਉ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ਸੋਇ॥ ੯੦

ਸੋ: ॥ਭਾਵ ਬਸ੍ਯ ਭਗਵਾਨ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਕਰੁਣਾ ਭਵਨ॥
॥ਤਜਿ ਮਮਤਾ ਮਦ ਮਾਨ ਭਜਿਅ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਰਮਣ॥ ੭

ਸੁਨਿ ਭੁਸੁੰਡਿ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਹਾਏ। ਹਰਖਿਤ ਖਗਪਤਿ ਪੰਖ ਫੁਲਾਏ।
ਨਯਨ ਨੀਰ ਮਨ ਅਤਿ ਹਰਖਾਨਾ। ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਰ ਆਨਾ।
ਪਛਿਲ ਮੋਹ ਸਮੁਝਿ ਪਛਿਤਾਨਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਅਨਾਦਿ ਮਨੁਜ ਕਰਿ ਮਾਨਾ।
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਾਗ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਵਾ। ਜਾਨਿ ਰਾਮ ਸਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਵਾ।
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਭਵ ਨਿਧਿ ਤਰੈ ਨ ਕੋਈ। ਜੋ ਬਿਰੰਚਿ ਸੰਕਰ ਸਮ ਹੋਈ॥
ਸੰਸਯ ਸਰਪ ਗ੍ਰਸਿਓ ਮੋਹਿ ਤਾਤਾ। ਦੁਖਦ ਲਹਰਿ ਕੁਤਰਕ ਬਹੁ ਬ੍ਰਾਤਾ।
ਤਵ ਸਰੂਪ ਗਾਰੁੜੀ ਰਘੁਨਾਯਕ। ਮੋਹਿ ਜਿਆਯਹੁ ਜਨ ਸੁਖਦਾਯਕ।
ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਮ ਮੋਹ ਨਸਾਨਾ। ਰਾਮ ਰਹਸ੍ਯ ਅਨੂਪਮ ਜਾਨਾ।

ਦੋ: ॥ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਸੰਸਿ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਸੀਸ ਨਾਇ ਕਰ ਜੋਰਿ।
॥ਬਚਨ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨੀਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੋਲੇਉ ਗਰੁੜ ਬਹੋਰਿ।
॥ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੇ ਅਬਿਵੇਕ ਤੇਂ ਬੂਝਉਂ ਸ੍ਵਾਮੀ ਤੋਹਿ॥ੑ॥
॥ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸਾਦਰ ਕਹਹੁ ਜਾਨਿ ਦਾਸ ਨਿਜ ਮੋਹਿ।

ਤੁਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਤਗ੍ਯ ਤਮ ਪਾਰਾ। ਸੁਮਤਿ ਸੁਸੀਲ ਸਰਲ ਆਚਾਰਾ।
ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਤਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਨਿਵਾਸਾ। ਰਘੁਨਾਯਕ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਦਾਸਾ।
ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਦੇਹ ਯਹ ਪਾਈ। ਤਾਤ ਸਕਲ ਮੋਹਿ ਕਹੌ ਬੁਝਾਈ।
ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਵਾਮੀ। ਪਾਯਹੁ ਕਹਾਂ ਕਹਹੁ ਨਭਗਾਮੀ।
ਨਾਥ ਸੁਨਾ ਮੈਂ ਅਸ ਸਿਵ ਪਾਹੀਂ। ਮਹਾ ਪ੍ਰਲਯਹੁ ਨਾਸ ਤਵ ਨਾਹੀਂ।

ਮਿਖ੍ਯਾਵਰਨ ਨਾਹਿੰ ਸੰਕਰ ਕਹਹੀਂ ॥ ਸੋ ਮੋਰੇ ਮਨ ਸੰਸਯ ਅਹਹੀਂ ॥
ਅਗ ਜਗ ਜੀਵ ਨਾਗ ਨਰ ਦੇਵਾ ॥ ਨਾਥ ਸਕਲ ਜਗ ਕਾਲ ਕਲੇਵਾ ॥
ਅੰਡ ਕਟਾਹ ਅਮਿਤ ਲਯ ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਲ ਸਦਾ ਦੁਰਗਮ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥

ਤੁਮਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪੈ ਕਾਲ ਅਤਿ ਕਰਾਲ ਕਾਰਣ ਕਵਨ ॥
ਸੋ ਮੋਹਿ ਕਹਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗ੍ਯਾਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿ ਜੋਗ ਬਲ ॥ ੮

ਦੋ: ਪ੍ਰਭੁ ਤਵ ਆਸ੍ਰਮ ਆਯੇ ਮੋਰ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਭਾਗ ॥
ਕਾਰਣ ਕਵਨ ਸੋ ਨਾਥ ਅਬ ਕਹਹੁ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ੯੨

ਗਰੁੜ ਗਿਰਾ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਕਾਗਾ ॥ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਸਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥
ਧੰਨ੍ਯ ਧੰਨ੍ਯ ਤਵ ਮਤਿ ਉਰਗਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਤੁਮਾਰ ਮੋਹਿ ਅਤਿ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥
ਸੁਨਿ ਤਵ ਪ੍ਰਸ੍ਨ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਮੋਹਿ ਆਈ ॥
ਸਬ ਨਿਜ ਕਥਾ ਕਹੋਂ ਮੈਂ ਗਾਈ ॥ ਤਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸਾਦਰ ਮਨ ਲਾਈ ॥
ਜਪ ਤਪ ਮਖ ਸੰਜਮ ਬ੍ਰਤ ਦਾਨਾ ॥ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕ ਜੋਗ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ ॥
ਸਬ ਕਰ ਫਲ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਪ੍ਰੇਮਾ ॥ ਤੇਹਿ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵੈ ਖ੍ਯੇਮਾ ॥
ਏਹਿ ਤਨ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਮੈਂ ਪਾਈ ॥ ਤਾਤੇ ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਅਧਿਕਾਈ ॥

ਸੋ: ਪੰਨਗਾਰਿ ਅਸਿ ਨੀਤਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਮਤ ਸੱਜਨ ਕਹਹਿ ॥
ਅਤਿ ਨੀਚਹੁ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿਯ ਜਾਨਿ ਨਿਜ ਪਰਮ ਹਿਤ ॥
ਪਾਟ ਕੀਟ ਤੇ ਹੋਇ ਤਾਤੇ ਪਾਟੰਬਰ ਰੁਚਿਰ ॥
ਕ੍ਰਿਮਿ ਪਾਲੈ ਸਬ ਕੋਇ ਪਰਮ ਅਪਾਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮ ॥ ੯

ਸ੍ਵਾਰਥ ਸਾਂਚ ਜੀਵ ਕਹੁ ਏਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹਾ ॥
ਸੋਇ ਪਾਵਨ ਸੋਇ ਸੁਭਗ ਸਰੀਰਾ ॥ ਜੋ ਤਨੁ ਪਾਇ ਭਜਿਯ ਰਘੁਬੀਰਾ ॥
ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਲਹਿ ਬਿਧਿ ਸਮ ਦੇਹੀ ॥ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਨ ਪ੍ਰਸੰਸਹਿੰ ਤੇਹੀ ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਜਹਿੰ ਤਨ ਮਹਿ ਜਾਮੀ ॥ ਤਾਤੇ ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸ੍ਵਾਮੀ ॥
ਤਜੌਂ ਨ ਤਨ ਨਿਜ ਇੱਛਾ ਮਰਣਾ ॥ ਤਨ ਬਿਨੁ ਬੇਦ ਭਜਨ ਨਹਿੰ ਬਰਣਾ ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਮੋਹ ਮੋਹਿ ਬਹੁਤ ਬਿਗੋਵਾ ॥ ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸੁਖ ਕਬਹੁੰ ਨ ਸੋਵਾ ॥

ਨਾਨਾ ਜਨਮ ਕਰਮ ਪੁਨਿ ਨਾਨਾ। ਕਿਏ ਜੋਗ ਜਪ ਤਪ ਮਖ ਦਾਨਾ॥
ਕਵਨ ਜੋਨਿ ਜਨਮੇਉਂ ਜਹਂ ਨਾਹੀਂ। ਮੈਂ ਖਗੇਸ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥
ਦੇਖਿਉਂ ਸਬ ਕਰਿ ਕਰਮ ਗੁਸਾਈਂ। ਸੁਖੀ ਨ ਭਯਉਂ ਅਬਹਿੰ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਸੁਧਿ ਮੋਹਿ ਨਾਥ ਜਨਮ ਬਹੁ ਕੇਰੀ। ਸਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਤਿ ਮੋਹਿੰ ਘਨੇਰੀ॥

॥ ਦੋਹਰਾ॥

॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਨਮ ਕੇ ਚਰਿਤ ਸਬ ਕਹੌਂ ਸੁਨਹੁ ਬਿਹਗੇਸ।
॥ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਦ ਰਤਿ ਊਪਜੈ ਜਾਤੇਂ ਮਿਟੈਂ ਕਲੇਸ॥
॥ ਪੂਰਬ ਕਲਪ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਭੁ ਕਲਿਜੁਗ ਮਲ ਕਰ ਮੂਲ।
॥ ਨਰ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਅਧਰਮ ਰਤ ਸਕਲ ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲ॥ ੯੩

ਤੇਹਿ ਕਲਿਜੁਗ ਕੋਸਲਪੁਰ ਜਾਈ। ਜਨਮਤ ਭਯਉਂ ਸੂਦ੍ਰ ਤਨੁ ਪਾਈ॥
ਸਿਵ ਸੇਵਕ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਅਰੁ ਬਾਨੀ। ਆਨ ਦੇਵ ਨਿੰਦਕ ਅਭਿਮਾਨੀ॥
ਧਨ ਮਦ ਮੱਤ ਪਰਮ ਬਾਚਾਲਾ। ਉਗ੍ਰ ਬੁੱਧਿ ਉਰ ਦੰਭ ਬਿਸਾਲਾ॥
ਜਦਪਿ ਰਹਿਉਂ ਰਘੁਪਤਿ ਰਜਧਾਨੀ। ਤਦਪਿ ਨ ਕਛੁ ਮਹਿਮਾ ਤਬ ਜਾਨੀ॥
ਅਬ ਜਾਨਾ ਮੈਂ ਅਵਧ ਪ੍ਰਭਾਵਾ। ਨਿਗਮਾਗਮ ਪੁਰਾਨ ਅਸ ਗਾਵਾ॥
ਕਵਨੇਹੁ ਜਨਮ ਅਵਧ ਬਸ ਜੋਈ। ਰਾਮ ਪਰਾਯਨ ਸੋ ਪਰਿ ਹੋਈ॥
ਅਵਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਨ ਤਬ ਪ੍ਰਾਨੀ। ਜਬ ਉਰ ਬਸਹਿੰ ਰਾਮ ਧਨੁਪਾਨੀ॥
ਸੋ ਕਲਿਕਾਲ ਕਠਿਨ ਉਰਗਾਰੀ। ਪਾਪ ਪਰਾਯਨ ਸਬ ਨਰ ਨਾਰੀ॥

ਦੋ:
॥ ਕਲਿਮਲ ਗ੍ਰਸਿਤ ਧਰਮ ਰਤ ਲੁਪਤ ਭਯਉ ਸਦ ਗ੍ਰੰਥ।
॥ ਦੰਭਿਨ ਨਿਜ ਮਤਿ ਕਲਪਿ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਨ ਬਹੁ ਪੰਥ॥
॥ ਭਯੇ ਲੋਗ ਸਬ ਮੋਹ ਬਸ ਲੋਭ ਗ੍ਰਸਿਤ ਸੁਭ ਕਰਮ।
॥ ਸੁਨੁ ਹਰਿਜਾਨ ਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਿ ਕਹੌਂ ਕਛੁਕ ਕਲਿ ਧਰਮ॥ ੯੪

ਬਰਨ ਧਰਮ ਨਹਿ ਆਸ੍ਰਮ ਚਾਰੀ। ਸ੍ਰੁਤਿ ਬਿਰੋਧ ਰਤ ਸਬ ਨਰ ਨਾਰੀ॥
ਦ੍ਵਿਜ ਸ੍ਰੁਤਿ ਬੇਚਕ ਭੂਪ ਪ੍ਰਜਾਸਨ। ਕੋਊ ਨ ਮਾਨ ਨਿਗਮ ਅਨੁਸਾਸਨ॥
ਮਾਰਗ ਸੋਇ ਜਾ ਕਹੁ ਮਨ ਭਾਵਾ। ਪੰਡਿਤ ਸੋਇ ਜੋ ਗਾਲ ਬਜਾਵਾ॥
ਮਿਥ੍ਯਾਰੰਭ ਦੰਭ ਰਤ ਜੋਈ। ਤਾ ਕਹੁੰ ਸੰਤ ਕਹੈਂ ਸਬ ਕੋਈ॥

ਸੋਈ ਸਯਾਨ ਜੋ ਪਰਧਨ ਹਾਰੀ । ਜੋ ਕਰ ਦੰਭੁ ਸੋ ਬਡ ਅਚਾਰੀ॥
ਜੋ ਕਹ ਝੂਠ ਮਸਖਰੀ ਜਾਨਾ । ਕਲਿਜੁਗ ਸੋਇ ਗੁਣਵੰਤ ਬਖਾਨਾ॥
ਨਿਰਾਚਾਰ ਜੋ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪਥ ਤਿਆਗੀ । ਕਲਿਜੁਗ ਸੋਈ ਗਿਆਨੀ ਬੈਰਾਗੀ॥
ਜਾਕੇ ਨਖ ਅਰ ਜਟਾ ਬਿਸਾਲਾ । ਸੋਇ ਤਾਪਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਿਕਾਲਾ॥

ਦੋਹਰਾ॥

॥ਅਸੁਭ ਭੇਖ ਭੂਖਣ ਧਰੈਂ ਭਛਾ ਭਛ ਜੋ ਖਾਹਿਂ॥
ਤੇ ਜੋਗੀ ਤੇ ਸਿੱਧ ਨਰ ਪੂਜਯ ਤੇ ਕਲਿਜੁਗ ਮਾਹਿਂ॥ ੯੫

ਸੋ: ਜੇ ਅਪਕਾਰੀ ਚਾਰ ਤਿਨ ਕਰ ਗੌਰਵ ਮਾਨਯ ਤੇ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਲਬਾਰ ਤੇ ਵਕਤਾ ਕਲਿਕਾਲ ਮਹਾ॥ ੧੦

ਨਾਰਿ ਬਿਬਸ ਨਰ ਸਕਲ ਗੁਸਾਈ । ਨਾਚਹਿਂ ਨਟ ਮਰਕਟ ਕੀ ਨਾਈ॥
ਸੂਦ੍ਰ ਦ੍ਵਿਜਨਹਿਂ ਉਪਦੇਸਹਿਂ ਗਿਆਨਾ ॰ ਮੇਲਿ ਜਨੇਊ ਲੇਹਿਂ ਕੁਦਾਨਾ॥
ਸਭ ਨਰ ਕਾਮ ਲੋਭ ਰਤ ਕ੍ਰੋਧੀ । ਦੇਵ ਬਿਪ੍ਰ ਗੁਰ ਸੰਤ ਬਿਰੋਧੀ॥
ਗੁਣ ਮੰਦਿਰ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਤਿਆਗੀ । ਭਜਹਿਂ ਨਾਰਿ ਪਰ ਪੁਰਖ ਅਭਾਗੀ॥
ਸੌਭਾਗਿਨੀ ਬਿਭੂਖਣ ਹੀਨਾ । ਬਿਧਵਨ ਕਹ ਸਿੰਗਾਰ ਨਵੀਨਾ ॰
ਗੁਰ ਸਿਖ ਅੰਧ ਬਧਿਰ ਕਾ ਲੇਖਾ ॰ ਇਕ ਨ ਸੁਨੈ ਇਕ ਨਹਿ ਦੇਖਾ॥
ਹਰੈ ਸਿਖ੍ਯ ਧਨ ਸੋਕ ਨ ਹਰਹੀ । ਸੋ ਗੁਰ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮਹਿਂ ਪਰਈ॥
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਾਲਕਨ ਬੁਲਾਵਹਿਂ । ਉਦਰ ਭਰੈ ਸੋਈ ਕਰਮ ਸਿਖਾਵਹਿਂ॥

ਦੋ: ॥ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਨਰ ਕਹਹਿ ਨ ਦੂਸਰ ਬਾਤ
॥ਕੌਡੀ ਲਾਗਿ ਲੋਭ ਬਸ ਕਰਹਿਂ ਬਿਪ੍ਰ ਗੁਰ ਘਾਤ॥
॥ਬਾਦ ਸੂਦ੍ਰ ਕਹ ਦ੍ਵਿਜਨ ਸਨ ਹਮ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਘਾਟਿ॥
॥ਜਾਨੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋ ਬਿਪ੍ਰਵਰ ਆਖਿ ਦੇਖਾਵਹਿਂ ਡਾਟਿ॥ ੯੬

ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਲੰਪਟ ਕਪਟ ਸਯਾਨੇ । ਮੋਹ ਦ੍ਰੋਹ ਮਮਤਾ ਲਪਟਾਨੇ॥
ਤੇ ਅਭੇਦ ਬਾਦੀ ਗਿਆਨੀ ਨਰਾ । ਦੇਖਾ ਮੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਲਿਜੁਗ ਕਰਾ॥
ਆਪ ਗਏ ਅਰ ਆਨਹਿ ਘਾਲਹਿ । ਜੋ ਕੋਊ ਸ੍ਰੁਤਿ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਹਿ॥
ਕਲਪ ਕਲਪ ਭਰ ਇਕ ਇਕ ਨਰਕ ॰ ਪਰਹਿਂ ਜੇ ਦੂਖਹਿਂ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰ ਤਰਕਾ॥

ਜੇ ਵਰਣਾਧਮ ਤੇਲਿ ਕੁਮ੍ਹਾਰਾ। ਸ੍ਵਪਚ ਕਿਰਾਤ ਕੋਲ ਕਲਿਵਾਰ ॥
ਨਾਰਿ ਮੁਈ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਪਤਿ ਨਾਸੀ। ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਇ ਭਯੇ ਸੰਨਯਾਸੀ।
ਤੇ ਵਿਪ੍ਰਨ ਸਨ ਪਾਂਵ ਪੁਜਾਵਹਿਂ। ਉਭਯ ਲੋਕ ਨਿਜ ਹਾਥ ਨਸਾਵਹਿਂ।
ਵਿਪ੍ਰ ਨਿਰਖ੍ਯਰ ਲੋਲਪ ਕਾਮੀ। ਨਿਰਾਚਾਰ ਸਠ ਬ੍ਰਿਖਲੀ ਸ੍ਵਾਮੀ।
ਸੂਦ੍ਰ ਕਰਹਿਂ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਦਾਨਾ। ਬੈਠਿ ਵਰਾਸਨ ਕਹਹਿਂ ਪੁਰਾਨਾ।
ਸਬ ਨਰ ਕਲਪਤ ਕਰਹਿਂ ਅਚਾਰਾ। ਜਾਇ ਨ ਵਰਣਿ ਅਨੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥

।ਦੋਹਰਾ।

।ਭਯੇ ਬਰਣ ਸੰਕਰ ਕਲਿਹਿਂ ਭਿੰਨ ਸੇਤ ਸਬ ਲੋਗ ॥
।ਕਰਹਿਂ ਪਾਪ ਪਾਵਹਿਂ ਦੁਖ ਭਯ ਰੁਜ ਸੋਕ ਵਿਯੋਗ ॥
।ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਮਤ ਹਰਿ ਭਕ੍ਤਿ ਪਥ ਸੰਜੁਤ ਗਯਾਨ ਵਿਵੇਕ ॥
।ਤੇਹਿਂ ਨ ਚਲਹਿਂ ਨਰ ਮੋਹਿ ਬਸ ਕਲਪਹਿਂ ਪੰਥ ਅਨੇਕ ॥ ੯੭

।ਛੰਦ।

ਬਹੁ ਧਾਮ ਸਵਾਰਹਿਂ ਜੋਗ ਜਤੀ। ਵਿਖਯਾ ਹਰ ਲੀਨ ਗਈ ਵਿਰਤੀ।
ਤਪਸੀ ਧਨਵੰਤ ਦਰਿਦ੍ਰ ਗ੍ਰਹੀ। ਕਲਿ ਕੌਤੁਕ ਤਾਤ ਨ ਜਾਤ ਕਹੀ।
ਕੁਲਵੰਤ ਨਿਕਾਰਹਿਂ ਨਾਰ ਸਤੀ। ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਹਿ ਚੇਰਹਿ ਚੇਰ ਗਤੀ।
ਸੁਤ ਮਾਨਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੌ ਲੌਂ। ਅਬਲਾ ਤਨ ਦੀਖ ਨਹੀ ਜੌਂ ਲੌਂ।
ਸਸੁਰਾਰ ਪਿਆਰ ਲਗੀ ਜਬ ਤੇ। ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਕੁਟੰਬ ਭਯੇ ਤਬ ਤੇ।
ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਪ ਪਰਾਯਣ ਧਰਮ ਨਹੀ। ਕਰ ਦੰਡ ਵਿਦੰਡ ਪ੍ਰਜਾ ਨਿਤਹੀ।
ਧਨਵੰਤ ਕੁਲੀਨ ਮਲੀਨ ਅਪੀ। ਦ੍ਵਿਜ ਚਿਨ ਜਨੇਉ ਉਘਾਰ ਤਪੀ।
ਨਹਿ ਮਾਨ ਪੁਰਾਣਹਿ ਵੇਦਹਿ ਜੋ। ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਸੰਤ ਸਹੀ ਕਲਿ ਸੋ।
ਕਵਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਉਦਾਰ ਦੁਨੀ ਨ ਸੁਨੀ। ਗੁਣ ਦੂਖਕ ਬ੍ਰਾਤ ਨ ਕੋਪਿ ਗੁਨੀ।
ਕਲਿ ਬਾਰਹਿਂ ਬਾਰ ਦੁਕਾਲ ਪਰੈ। ਬਿਨ ਅੰਨ ਦੁਖੀ ਸਬ ਲੋਗ ਮਰੈ।

ਦੋ:
।ਸੁਨ ਖਗੇਸ ਕਲਿ ਕਪਟ ਹਠ ਦੰਭ ਦ੍ਵੇਖ ਪਾਖੰਡ ॥
।ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭਾਦਿ ਮਦ ਵ੍ਯਾਪ ਰਹੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥
।ਤਾਮਸ ਧਰਮ ਕਰਹਿਂ ਨਰ ਜਪ ਤਪ ਮਖ ਬ੍ਰਤ ਦਾਨ ॥

ਪ੍ਰ੬੮
੭੫੮

॥ਦੇਵ ਨ ਬਰਖੇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਬੋਏ ਨ ਜਾਮਹਿਂ ਧਾਨਾ॥ ੯੮

॥ਛੰਦ॥

॥ਅਬਲਾ ਕਚ ਭੂਖਨ ਭੂਰਿ ਛੁਧਾ॥ ਧਨ ਹੀਨ ਦੁਖੀ ਮਮਤਾ ਬਹੁਧਾ॥
॥ਸੁਖ ਚਾਹਹਿਂ ਮੂਢ ਨ ਧਰਮ ਰਤਾ॥ ਮਤਿ ਥੋਰਿ ਕਠੋਰਿ ਨ ਕੋਮਲਤਾ॥
॥ਨਰ ਪੀੜਿਤ ਰੋਗ ਨ ਭੋਗ ਕਹੀਂ॥ ਅਭਿਮਾਨ ਬਿਰੋਧ ਅਕਾਰਨਹੀ॥
॥ਲਘੁ ਜੀਵਨ ਸੰਬਤ ਪੰਚ ਦਸਾ॥ ਕਲਪਾਂਤ ਨ ਨਾਸ ਗੁਮਾਨ ਅਸਾ॥
॥ਕਲਿਕਾਲ ਬਿਹਾਲ ਕਿਏ ਮਨੁਜਾ॥ ਨਹਿਂ ਮਾਨਤ ਕ੍ਵੌ ਅਨੁਜਾ ਤਨੁਜਾ॥
॥ਨਹਿ ਤੋਖ ਬਿਚਾਰ ਨ ਸੀਤਲਤਾ॥ ਸਬ ਜਾਤ ਕੁਜਾਤ ਭਏ ਮਗਤਾ॥
॥ਇਰਖਾ ਪਰੁਖਾਛਰ ਲੋਲੁਪਤਾ॥ ਭਰਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਸਮਤਾ ਬਿਗਤਾ॥
॥ਸਬ ਲੋਗ ਬਿਯੋਗ ਬਿਸੋਕ ਹਏ॥ ਬਰਨਾਸ੍ਰਮ ਧਰਮ ਅਚਾਰ ਗਏ॥
॥ਦਮ ਦਾਨ ਦਯਾ ਨਹਿ ਜਾਨਪਨੀ॥ ਜੜਤਾ ਪਰਬੰਚਨਤਾਤਿ ਘਨੀ॥ ੧੨

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਸੁਨ ਬ੍ਯਾਲਾਰ ਕਰਾਲ ਕਲਿ ਮਲ ਅਵਗੁਣ ਆਗਾਰ॥
॥ਗੁਣਉ ਬਹੁਤ ਕਲਿਜੁਗ ਕਰ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਯਾਸ ਨਿਸ੍ਤਾਰ॥
॥ਕ੍ਰਿਤਜੁਗ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦ੍ਵਾਪਰਹੁ ਪੂਜਾ ਮਖ ਅਰ ਜੋਗ॥
॥ਜੋ ਗਤਿ ਹੋਇ ਸੋ ਕਲਿ ਹਰੀ ਨਾਮ ਤੇ ਪਾਵਹਿ ਲੋਗ॥ ੯੯

ਕ੍ਰਿਤਜੁਗ ਸਬ ਜੋਗੀ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ॥ ਕਰ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਤਰਹਿ ਭਵ ਪ੍ਰਾਨੀ॥
ਤ੍ਰੇਤਾ ਬਿਬਿਧ ਜਗ੍ਯ ਨਰ ਕਰਹੀ॥ ਪ੍ਰਭੁਹਿ ਸਮਰਪ੍ਯ ਕਰਮ ਭਵ ਤਰਹੀ॥
ਦ੍ਵਾਪਰ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਪਦ ਪੂਜਾ॥ ਨਰ ਭਵ ਤਰਹਿਂ ਉਪਾਯ ਨ ਦੂਜਾ॥
ਕਲਿ ਕੇਵਲ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਣ ਗਾਹਾ॥ ਗਾਵਤ ਨਰ ਪਾਵਹਿਂ ਭਵ ਥਾਹਾ॥
ਕਲਿਜੁਗ ਜੋਗ ਨ ਜਗ੍ਯ ਨ ਗ੍ਯਾਨਾ॥ ਏਕ ਅਧਾਰ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਨਾ॥
ਸਬ ਭਰੋਸ ਤਜਿ ਜੋ ਭਜ ਰਾਮਹਿ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸਮੇਤ ਗਾਵ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮਹਿ॥
ਸੋ ਭਵ ਤਰ ਕਛੁ ਸੰਸਯ ਨਾਹੀ॥ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਕਲਿ ਮਾਹੀ॥
ਕਲਿ ਕਰ ਏਕ ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਤਾਪਾ॥ ਮਾਨਸ ਪੁੰਨ ਹੋਇ ਨਹਿ ਪਾਪਾ॥

ਦੋ: ॥ਕਲਿਜੁਗ ਸਮ ਜੁਗ ਆਨ ਨਹਿ ਜੌਂ ਨਰ ਕਰ ਬਿਸ੍ਵਾਸ॥

॥ਗਾਯ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਣ ਬਿਮਲ ਭਵ ਤਰੁ ਬਿਨਹਿ ਪ੍ਰਯਾਸ॥
॥ਪ੍ਰਗਟ ਚਾਰਿ ਪਦ ਧਰਮ ਕੇ ਕਲਿ ਮਹਿ ਏਕ ਪ੍ਰਧਾਨ॥
॥ਜੇਨ ਕੇਨ ਬਿਧਿ ਦੀਨ੍ਹੇ ਦਾਨ ਕਰਯ ਕਲਯਾਨ॥

॥ਨਿਤ ਜੁਗ ਧਰਮ ਹੋਇ ਸਬ ਕੇਰੇ ॥ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਮ ਮਾਯਾ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ॥
॥ਸੁਧ੍ਯ ਸਤ੍ਵ ਸਮਤਾ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਨ ਜਾਨਾ॥
॥ਸਤ੍ਵ ਬਹੁਤ ਕਛੁ ਰਜ ਰਤਿ ਕਰਮਾ ॥ਸਬ ਬਿਧਿ ਸੁਖ ਤ੍ਰੇਤਾ ਕਰ ਧਰਮਾ॥
॥ਬਹੁ ਰਜ ਸਤ੍ਵ ਸ੍ਵਲਪ ਕਛੁ ਤਾਮਸ ॥ਦ੍ਵਾਪਰ ਹਰਖ ਸੋਕ ਭਯ ਮਾਨਸ॥
॥ਤਾਮਸ ਬਹੁਤ ਰਜੋ ਗੁਣ ਥੋਰਾ॥ ਕਲਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਿਰੋਧ ਚਹੁ ਓਰਾ॥
॥ਬੁਧ ਜੁਗ ਧਰਮ ਜਾਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ਤਜਿ ਅਧਰਮ ਰਤ ਧਰਮ ਕਰਾਹੀਂ॥
॥ਕਾਲ ਧਰਮ ਨਹਿੰ ਬ੍ਯਾਪਹਿੰ ਤਾਹੀ ॥ਰਘੁਪਤਿ ਚਰਣ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ ਜਾਹੀ॥
॥ਨਟ ਕ੍ਰਿਤ ਕਪਟ ਬਿਕਟ ਖਗਰਾਯਾ ॥ਨਟ ਸੇਵਕਹਿੰ ਨ ਬ੍ਯਾਪੈ ਮਾਯਾ॥

ਦੋ: ॥ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਕ੍ਰਿਤ ਦੋਖ ਗੁਣ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨ ਜਾਹਿੰ॥
॥ਭਜਿਯ ਰਾਮ ਸਬ ਕਾਮ ਤਜਿ ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿੰ॥
॥ਤੇਹਿੰ ਕਲਿਕਾਲ ਬਰਖ ਬਹੁ ਬਸ੍ਯੋ ਅਵਧ ਬਿਹਗੇਸ॥
॥ਪਰਿਯੋ ਦੁਕਾਲ ਬਿਪਤਿ ਬਸ ਤਬ ਮੈ ਗਯੋ ਬਿਦੇਸ॥ ੧੦੧

॥ਗਯੋ ਉਜੈਨ ਸੁਨਹੁ ਉਰਗਾਰੀ ॥ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਦਰਿਦ੍ਰ ਦੁਖਾਰੀ॥
॥ਗਯੇ ਕਾਲ ਕਛੁ ਸੰਪਤਿ ਪਾਈ॥ ਤਹਿੰ ਪੁਨਿ ਕਰੌਂ ਸੰਭੁ ਸੇਵਕਾਈ॥
॥ਬਿਪ੍ਰ ਏਕ ਵੈਦਿਕ ਸਿਵ ਪੂਜਾ॥ ਕਰੈ ਸਦਾ ਤਿਹ ਕਾਜ ਨ ਦੂਜਾ॥
॥ਪਰਮ ਸਾਧੁ ਪਰਮਾਰਥ ਬਿੰਦਕ॥ ਸੰਭੁ ਉਪਾਸਕ ਨਹਿੰ ਹਰਿ ਨਿੰਦਕ॥
॥ਸੇਵੌਂ ਮੈਂ ਤਿਹ ਕਪਟ ਸਮੇਤਾ॥ ਦ੍ਵਿਜ ਦਯਾਲ ਅਤਿ ਨੀਤਿ ਨਿਕੇਤਾ॥
॥ਬਾਹਿਰ ਨਮ੍ਰ ਦੇਖਿ ਮੋਹਿੰ ਸਾਈਂ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਪੜ੍ਹਾਵ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
॥ਸੰਭੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮੋਹਿੰ ਦ੍ਵਿਜ ਬਰ ਦੀਨਾ॥ ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ॥
॥ਜਪਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਵ ਮੰਦਿਰ ਜਾਈ॥ ਹ੍ਰਿਦਯ ਦੰਭ ਅਹਿਮਤਿ ਅਧਿਕਾਈ॥

ਦੋ: ॥ਮੈਂ ਖਲ ਮਲ ਸੰਕੁਲ ਮਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਬਸ ਮੋਹ॥
॥ਦ੍ਵਿਜ ਹਰਿ ਜਨ ਦੇਖਤ ਜਰੌਂ ਕਰੌਂ ਬਿਸਨ ਕਰ ਦ੍ਰੋਹ॥ ੧੦੨

੫੭੦
੮੮.

॥ ਸੋਰਠਾ॥

॥ਗੁਰ ਨਿਤ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦੁਖਤ ਦੇਖਿ ਅਚਾਰ ਮਮ॥
ਮੋਹਿ ਉਪਜੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਦੰਭਹਿਂ ਨੀਤਿ ਕਿ ਭਾਵਈ॥ ੧੧

ਏਕ ਬਾਰ ਗੁਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਈ॥ ਮੋਹਿਂ ਨੀਤਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਈ॥
ਸਿਵ ਸੇਵਾ ਕਰ ਫਲ ਸੁਤ ਸੋਈ॥ ਅਵਿਰਲ ਭਗਤਿ ਰਾਮ ਪਦ ਹੋਈ॥
ਰਾਮਹਿ ਭਜਹਿਂ ਤਾਤ ਸਿਵ ਧਾਤਾ॥ ਨਰ ਪਾਮਰ ਕਰ ਕੇਤਕ ਬਾਤਾ॥
ਜਾਸੁ ਚਰਣ ਸਿਵ ਅਜ ਅਨੁਰਾਗੀ॥ ਤਾਸੁ ਦ੍ਰੋਹ ਸੁਖ ਚਹਸਿ ਅਭਾਗੀ॥
ਹਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਸੇਵਕ ਗੁਰ ਕਹੇਊ॥ ਸੁਨਿ ਖਗਨਾਥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਮ ਦਹੇਊ॥
ਅਧਮ ਜਾਤਿ ਮੈਂ ਬਿਦਯਾ ਪਾਏ॥ ਭਯੋ ਜਥਾ ਅਹਿ ਦੂਧ ਪਿਆਏਂ॥
ਮਾਨੀ ਕੁਟਿਲ ਕੁਭਾਗ੍ਯ ਕੁਜਾਤੀ॥ ਗੁਰ ਸਨ ਦ੍ਰੋਹ ਕਰੌਂ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥
ਅਤਿ ਦਯਾਲੁ ਗੁਰ ਸ੍ਵਲਪ ਨ ਕ੍ਰੋਧ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਮੋਹਿਂ ਸਿਖਾਵ ਸੁਬੋਧਾ॥
ਜਿਹਿਂ ਤੇ ਨੀਚ ਬਡਾਈ ਪਾਵਾ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮਹਿਂ ਹਤਿ ਤਾਹਿ ਨਸਾਵਾ॥
ਧੂਮ ਅਨਲ ਸੰਭਵ ਸੁਨ ਭਾਈ॥ ਤਿਹਂ ਬੁਝਾਵ ਘਨ ਪਦਵੀ ਪਾਈ॥
ਰਜ ਮਗ ਪਰੀ ਨਿਰਾਦਰ ਰਹਹੀ॥ ਸਬ ਕਰ ਪਦ ਪ੍ਰਹਾਰ ਨਿਤ ਸਹਹੀ॥
ਮਰੁਤ ਉਡਾਇ ਪ੍ਰਥਮ ਸੋ ਭਰਈ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਯਨ ਕਿਰੀਟਨ ਪਰਈ॥
ਸੁਨਿ ਖਗਪਤਿ ਅਸ ਸਮਝ ਪ੍ਰਸੰਗਾ॥ ਬੁਧ ਨ ਕਰਹਿਂ ਅਧਮ ਕਰ ਸੰਗਾ॥
ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਗਾਵਹਿਂ ਅਸ ਨੀਤੀ॥ ਖਲ ਸਨ ਕਲਹੁ ਨ ਭਲ ਸਨ ਪ੍ਰੀਤੀ॥
ਉਦਾਸੀਨ ਨਿਤ ਰਹਿਅ ਗੁਸਾਈਂ॥ ਖਲ ਪਰਿਹਰਿਅ ਸ੍ਵਾਨ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਮੈਂ ਖਲ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਪਟ ਕੁਟਿਲਾਈ॥ ਗੁਰ ਹਿਤ ਕਹੌਂ ਨ ਮੋਹਿਂ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ:

॥ਇਕ ਬਾਰ ਹਰ ਮੰਦਿਰਹਿ ਜਪਤ ਰਹੇਉ ਸਿਵ ਨਾਮ॥
॥ਗੁਰ ਆਯੇ ਅਭਿਮਾਨ ਤੇ ਉਠਿ ਨਹਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਣਾਮ॥
॥ਸੋ ਦਯਾਲ ਨਹਿਂ ਕਹੇਓ ਕਛੁ ਉਰ ਨ ਰੋਖ ਲਵਲੇਸ॥
॥ਅਤਿ ਅਘੁ ਗੁਰ ਅਪਮਾਨਤਾ ਸਹਿ ਨਹਿ ਸਕੇ ਮਹੇਸ॥ ੧੦੬

ਮੰਦਿਰ ਮਾਝ ਭਈ ਨਭ ਬਾਨੀ॥ ਰੇ ਹਤਭਾਗ੍ਯ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ॥
ਜਦ੍ਯਪਿ ਤਵ ਗੁਰ ਸ੍ਵਲਪ ਨ ਕ੍ਰੋਧਾ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਚਿਤ ਸੰਮ੍ਯਕ ਬੋਧਾ॥

॥ਤਦਪਿ ਸਾਪ ਦੇਤੋਂ ਸਠ ਤੋਹੀ॥ ॥ਨੀਤਿ ਬਿਰੋਧ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋਹੀ॥
॥ਜੋ ਨਹਿ ਕਰੋਂ ਦੰਡ ਸਠ ਤੋਰਾ॥ ॥ਭ੍ਰਸ੍ਟ ਹੋਇ ਸ੍ਰੁਤਿ ਮਾਰਗ ਮੋਰਾ॥
॥ਜੇ ਸਠ ਗੁਰ ਸਨ ਈਰਖਾ ਕਰਹੀ॥ ॥ਰੌਰਵ ਨਰਕ ਕਲਪ ਸਤ ਪਰਹੀ॥
॥ਤ੍ਰਿਜਗ ਜੋਨਿ ਪੁਨਿ ਧਰਹਿਂ ਸਰੀਰ॥ ॥ਅਜੁਤ ਜਨਮ ਭਰਿ ਪਾਵਹਿਂ ਪੀਰ॥
॥ਬੈਠਿ ਰਹਿਸਿ ਅਜਗਰ ਇਵ ਪਾਪੀ॥ ॥ਹੋਹਿ ਸਰਪ ਖਲ ਮਲ ਮਤਿ ਬ੍ਯਾਪੀ॥
॥ਮਹਾ ਬਿਟਪ ਕੋਟਰ ਮਹੁ ਜਾਈ॥ ॥ਰਹੁ ਅਧਮਾਧਮ ਅਧਗਤਿ ਪਾਈ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ ਕੀਨ ਗੁਰ ਸੁਨਿ ਦਾਰੁਣ ਸਿਵ ਸਾਪ॥
॥ਕੰਪਿਤ ਮੋਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿ ਉਰ ਉਪਜਾ ਪਰਿਤਾਪ॥
॥ਕਰਿ ਦੰਡਵਤ ਸਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਸਿਵ ਸਨਮੁਖ ਕਰ ਜੋਰਿ॥
॥ਬਿਨਯ ਕਰਤ ਗਦ ਗਦ ਗਿਰਾ ਸਮੁਝਿ ਘੋਰ ਗਤਿ ਮੋਰਿ॥

ਛੰ: ਨਮਾਮੀਸਮੀਸਾਨ ਨਿਰਬਾਣ ਰੂਪੰ॥ ॥ਬਿਭੁੰ ਬ੍ਯਾਪਕੰ ਬ੍ਰਹਮ ਵੇਦ ਸ੍ਵਰੂਪੰ॥
॥ਅਜੰ ਨਿਰਗੁਣੰ ਨਿਰਬਿਕਲਪੰ ਨਿਰੀਹੰ॥ ॥ਚਿਦਾਕਾਸ ਮਾਕਾਸ ਵਾਸੰ ਭਜੇਹੰ॥
॥ਨਿਰਾਕਾਰ ਮੋਂਕਾਰ ਮੂਲੰ ਤੁਰੀਯੰ॥ ॥ਗਿਰਾ ਗ੍ਯਾਨ ਗੋਤੀਤ ਮੀਸੰ ਗਿਰੀਸੰ॥
॥ਕਰਾਲੰ ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ॥ ॥ਗੁਣਾਗਾਰ ਸੰਸਾਰ ਪਾਰੰ ਨਤੋਹੰ॥
॥ਤੁਖਾਰਾਦ੍ਰਿ ਸੰਕਾਸ ਗੌਰੰ ਗੰਭੀਰੰ॥ ॥ਮਨੋ ਭੂਤ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਰੰ॥
॥ਸਫੁਰੰ ਮੌਲਿ ਕਲੋਲਿਨੀ ਚਾਰੁ ਗੰਗਾ॥ ॥ਲਸਦ ਭਾਲ ਬਾਲੇਂਦੁ ਕੰਠੇ ਭੁਜੰਗਾ॥
॥ਚਲਤ ਕੁੰਡਲੰ ਭ੍ਰੂ ਸੁਨੇਤ੍ਰੰ ਬਿਸਾਲੰ॥ ॥ਪ੍ਰਸੰਨਾਨਨੰ ਨੀਲਕੰਠੰ ਦਯਾਲੰ॥
॥ਮ੍ਰਿਗਾਧੀਸ ਚਰਮਾਂਬਰੰ ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ॥ ॥ਪ੍ਰਿਯੰ ਸੰਕਰੰ ਸਰਬ ਨਾਥੰ ਭਜਾਮੀ॥
॥ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਸ਼ਟੰ ਪ੍ਰਗਲਭੰ ਪਰੇਸੰ॥ ॥ਅਖੰਡੰ ਅਜੰ ਭਾਨੁ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ॥
॥ਤ੍ਰਯੀ ਸੂਲ ਨਿਰਮੂਲਨੰ ਸੂਲ ਪਾਣੰ॥ ॥ਭਜੇਹੰ ਭਵਾਨੀ ਪਤੰ ਭਾਵਗਮ੍ਯੰ॥
॥ਕਲਾਤੀਤ ਕਲਿਆਣ ਕਲਪਾਂਤ ਕਾਰੀ॥ ॥ਸਦਾ ਸੱਜਨਾਨੰਦ ਦਾਤਾ ਪੁਰਾਰੀ॥
॥ਚਿਦਾਨੰਦ ਸੰਦੋਹ ਮੋਹਾ ਪਹਾਰੀ॥ ॥ਪ੍ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਭੋ ਮਨਮਥਾਰੀ॥
॥ਨ ਜਾਵਤ ਉਮਾ ਨਾਥ ਪਦਾਰਬਿੰਦੰ॥ ॥ਭਜੰਤੀਹ ਲੋਕੇ ਪਰੇ ਵਾ ਨਰਾਣੰ॥
॥ਨ ਤਾਵਤ ਸੁਖੰ ਸਾਂਤਿ ਸੰਤਾਪ ਨਾਸੰ॥ ॥ਪ੍ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਭੋ ਸਰਬ ਭੂਤਾਧਿ ਵਾਸੰ॥

੫੭੨ ੬੪੮

ਨ ਜਾਨਾਮਿ ਯੋਗੰ ਜਪੰ ਨੈਵ ਪੂਜਾਂ ਨਤੋਹੰ ਸਦਾ ਸਰ੍ਵਦਾ ਸੰਭੁ ਤੁਭ੍ਯੰ।
ਜਰਾ ਜਨਮ ਦੁਃਖੌਘ ਤਾਤਪ੍ਯਮਾਨੰ ਪ੍ਰਭੋ ਪਾਹਿ ਆਪੰਨ ਮਾਮੀਸ ਸੰਭੋ॥ ੧੩

॥ ਸ਼ਲੋਕ॥

ਰੁਦ੍ਰਾਸ਼ਟਕ ਮਿਦੰ ਪ੍ਰੋਕ੍ਤੰ ਵਿਪ੍ਰੇਣ ਹਰ ਤੋਸ਼ਯੇ।
ਯੇ ਪਠੰਤਿ ਨਰਾ ਭਕ੍ਤ੍ਯਾ ਤੇਸ਼ਾਂ ਸ਼ੰਭੁਃ ਪ੍ਰਸੀਦਤਿ॥

॥ ਦੋਹਰਾ॥

ਸੁਨਿ ਬਿਨਤੀ ਸਰਬਗ੍ਯ ਸਿਵ ਦੇਖਿ ਵਿਪ੍ਰ ਅਨੁਰਾਗ।
ਪੁਨਿ ਮੰਦਿਰ ਬਾਣੀ ਭਈ ਦ੍ਵਿਜਵਰ ਵਰ ਮਾਂਗ॥
ਜੌ ਪ੍ਰਸੰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹਿ ਪਰ ਨਾਥ ਦੀਨ ਪਰ ਨੇਹੁ।
ਨਿਜ ਪਦ ਭਗਤਿ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਨਿ ਦੂਸਰ ਵਰ ਦੇਹੁ॥
ਤਵ ਮਾਯਾ ਬਸ ਜੀਵ ਜੜ ਸੰਤਤ ਫਿਰੈ ਭੁਲਾਨ।
ਤਿਹ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਕਰਿਅ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਭਗਵਾਨ॥
ਸੰਕਰ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਅਬ ਯਹਿ ਪਰ ਹੋਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ।
ਸ੍ਰਾਪ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਹੋਇ ਜਿਹ ਨਾਥ ਥੋਰਹੀ ਕਾਲ॥ ੧੦੫

ਇਹ ਕਰ ਹੋਇ ਪਰਮ ਕਲ੍ਯਾਨਾ। ਸੋਈ ਅਬ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨਾ॥
ਬਿਪ੍ਰ ਗਿਰਾ ਸੁਨਿ ਪਰਹਿਤ ਸਾਨੀ। ਏਵਮਸ੍ਤੁ ਕਹਿ ਭਇ ਨਭ ਬਾਨੀ॥
ਜਦਪਿ ਕੀਨ ਇਹ ਦਾਰੁਣ ਪਾਪਾ। ਮੈਂ ਪੁਨਿ ਦੀਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਸਾਪਾ॥
ਤਦਪਿ ਤੁਮਾਰ ਸਾਧੁਤਾ ਦੇਖੀ। ਕਰਿਹੌਂ ਇਹ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਵਿਸੇਖੀ॥
ਛਿਮਾ ਸੀਲ ਜੇ ਪਰ ਉਪਕਾਰੀ। ਤੇ ਦ੍ਵਿਜ ਪ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਜਥਾ ਖਰਾਰੀ॥
ਮੋਰ ਸਾਪ ਦ੍ਵਿਜ ਮਿਥ੍ਯਾ ਨ ਹੋਈ। ਜਨਮ ਸਹਸ੍ਰ ਪਾਵ ਯਹ ਸੋਈ॥
ਜਨਮਤ ਮਰਤ ਦੁਸਹਿ ਦੁਖ ਹੋਈ। ਇਹ ਕਹ ਸ੍ਵਲਪ ਨ ਬ੍ਯਾਪਹਿ ਸੋਈ॥
ਕਵਨਿਉ ਜਨਮ ਮਿਟਹਿ ਨਹਿ ਗ੍ਯਾਨਾ। ਸੁਨਹੁ ਸੂਦ੍ਰ ਮਮ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਾ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਪੁਰ ਜਨਮ ਤਵ ਭਯਊ। ਪੁਨਿ ਤੈਂ ਮਮ ਸੇਵਾ ਮਨ ਦਯਊ॥
ਪੁਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਮੋਰੇ। ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਉਪਜਹਿ ਉਰ ਤੋਰੇ॥
ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚਨ ਸਤ੍ਯ ਅਬ ਭਾਈ। ਹਰਿ ਤੋਖਣ ਬ੍ਰਤ ਦ੍ਵਿਜ ਸੇਵਕਾਈ॥

॥ਅਬ ਜਨਿ ਕਰਸਿ ਬਿਪ੍ਰ ਅਪਮਾਨਾ ॥ਜਾਨਿਸਿ ਬ੍ਰੰਮ ਅਨੰਤ ਸਮਾਨਾ॥
ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਲਿਸ ਮਮ ਸੂਲ ਬਿਸਾਲਾ ॥ਕਾਲ ਦੰਡ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਕਰਾਲਾ॥
ਜੋ ਇਨ ਕਰ ਮਾਰਾ ਨਹਿ ਮਰਈ ॥ਬਿਪ੍ਰ ਦ੍ਰੋਹ ਪਾਵਕ ਸੋ ਜਰਈ॥
॥ਅਸ ਬਿਬੇਕ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ਤੁਮ ਕਹ ਜਗ ਦੁਰਲਭ ਕਛੁ ਨਾਹੀ॥
ਔਰੌ ਏਕ ਆਸਿਖਾ ਮੋਰੀ॥ ॥ਅਪ੍ਰਤਿਹਤ ਗਤਿ ਹੋਇਹੈ ਤੋਰੀ॥

ਦੋ:
॥ਸੁਨਿ ਸਿਵ ਬਚਨ ਸੁਪ੍ਰੇਮ ਗੁਰ ਏਵਮਸਤੁ ਇਤਿ ਭਾਖਿ॥
॥ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਗਯਊ ਗ੍ਰਹ ਸੰਭੁ ਚਰਣ ਉਰ ਰਾਖਿ॥
॥ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਾਲ ਬਿੰਧ ਗਿਰਿ ਜਾਇ ਭਯਉਂ ਮੈਂ ਬ੍ਯਾਲ॥
॥ਬਿਨ ਪ੍ਰਯਾਸ ਸੋ ਤਨੁ ਤਜਿਓ ਨਾਥ ਬੀਤੇ ਹੀ ਕਾਲ॥॥
॥ਜੋ ਤਨੁ ਧਰੌ ਸੋ ਤਜੌਂ ਪੁਨਿ ਅਨਾਯਾਸ ਹਰਿਜਾਨ॥
॥ਜਿਮਿ ਨੂਤਨ ਪਟ ਪਹਿਰਕੈ ਨਰ ਪਰਿਹਰੈ ਪੁਰਾਨ॥
॥ਸਿਵ ਰਾਖਿਓ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨੀਤਿ ਵਿਧਿ ਮੈਂ ਨਹਿੰ ਪਾਵ ਕਲੇਸ॥
॥ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਧਰੇਓ ਬਿਬਿਧਿ ਤਨ ਗ੍ਯਾਨ ਨ ਗਯੋ ਖਗੇਸ ੧੦੯

ਤ੍ਰਿਜਗ ਦੇਵ ਨਰ ਜੋ ਤਨੁ ਧਰਊਂ॥ ॥ਤਹਂ ਤਹਂ ਰਾਮ ਭਜਨ ਅਨਸਰਊਂ॥
ਏਕ ਸੂਲ ਮੋਹਿ ਬਿਸਰ ਨ ਕਾਊ॥ ॥ਗੁਰ ਕਰ ਕੋਮਲ ਸੀਲ ਸੁਭਾਊ॥
ਚਰਮ ਦੇਹ ਦ੍ਵਿਜ ਕਰ ਮੈਂ ਪਾਈ॥ ॥ਸੁਰ ਦੁਰਲਭ ਪੁਰਾਣ ਸ੍ਰੁਤ ਗਾਈ॥
ਖੇਲੌਂ ਤਹਾਂ ਬਾਲਕਨ ਮੀਲਾ॥ ॥ਕਰੌਂ ਸਕਲ ਰਘੁਨਾਯਕ ਲੀਲਾ
ਪ੍ਰੌਢ ਭਯੇ ਮੋਹਿ ਪਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਵਾ ॥ਸਮਝੌਂ ਸੁਨੌਂ ਗੁਨੌਂ ਨਹਿੰ ਭਾਵਾ॥
ਮਨ ਤੇ ਸਕਲ ਬਾਸਨਾ ਭਾਗੀ॥ ॥ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਚਰਣ ਲਿਵ ਲਾਗੀ
ਕਹੁ ਖਗੇਸ ਅਸ ਕਵਨ ਅਭਾਗੀ ॥ਖਰੀ ਸੇਵ ਸੁਰ ਧੇਨਹਿ ਤ੍ਯਾਗੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮੋਹਿ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ਹਾਰਿਉ ਪਿਤਾ ਪੜ੍ਹਾਇ ਪੜ੍ਹਾਈ॥
ਭਏ ਕਾਲ ਬਸ ਜਬ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ॥ਮੈਂ ਬਨ ਗਯਉਂ ਭਜਨ ਜਨ ਤ੍ਰਾਤਾ
ਜਹਿੰ ਜਹਿੰ ਬਿਪਨ ਮੁਨੀਸੁਰ ਪਾਵੌਂ ॥ਆਸ੍ਰਮ ਜਾਇ ਜਾਇ ਸਿਰ ਨਾਵੌਂ॥
ਬੂਝੌਂ ਤਿਨਹਿੰ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਹਾ॥ ॥ਕਹੈਂ ਸੁਨੌਂ ਹਰਖਿਤ ਖਗਨਾਹਾ॥॥
॥ਸੁਨਤ ਫਿਰੌਂ ਹਰਿ ਗੁਣ ਅਨੁਬਾਦਾ ॥ਅਬ੍ਯਾਹਤ ਗਤਿ ਸੰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦਾ॥

।ਛੂਟੀ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਈਰਖਣਾ ਗਾਢੀ। ।ਏਕ ਲਾਲਸਾ ਉਰ ਅਤਿ ਬਾਢੀ॥
।ਰਾਮ ਚਰਣ ਪੰਕਜ ਜਬ ਦੇਖੋਂ। ।ਤਬ ਨਿਜ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਕਰ ਲੇਖੋਂ॥
।ਜਾਹਿ ਪੂਛੋਂ ਸੋ ਮੁਨਿ ਅਸ ਕਹਈ। ।ਈਸਰ ਸਰਬ ਭੂਤ ਮਯ ਅਹਈ॥
।ਨਿਰਗੁਣ ਮਤ ਨਹਿ ਮੋਹਿ ਸੁਹਾਈ। ।ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਰਤਿ ਉਰ ਅਧਿਕਾਈ॥

ਦੋ:
।ਗੁਰ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁ ਸੁਰਤਿ ਕਰਿ ਰਾਮ ਚਰਣ ਮਨ ਲਾਗ।
।ਰਘੁਪਤਿ ਜਸ ਗਾਵਤ ਫਿਰੌਂ ਖਿਨ ਖਿਨ ਨਵ ਅਨੁਰਾਗ॥
।ਮੇਰੁ ਸਿਖਰ ਬਟ ਛਾਇਆ ਮੁਨਿ ਲੋਮਸ ਆਸੀਨ।
।ਦੇਖਿ ਚਰਣ ਸਿਰ ਨਾਯਓਂ ਬਚਨ ਕਹੇ ਅਤਿ ਦੀਨ॥
।ਸੁਨਿ ਮਮ ਬਚਨ ਬਿਨੀਤ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਗ ਰਾਜ।
।ਮੋਹਿ ਸਾਦਰ ਬੂਝਤ ਭਯਓ ਦ੍ਵਿਜ ਆਯਹੁ ਕਹਿ ਕਾਜ॥
।ਤਬ ਮੈਂ ਕਹਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਤੁਮ ਸਰਬੱਗਯ ਸੁਜਾਨ।
।ਸਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਰਾਧਨਾ ਮੋਹਿ ਕਹਹੁ ਭਗਵਾਨ॥ ੧੦੭

।ਤਬ ਮੁਨੀਸ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਣ ਗਾਥ। ।ਕਹੇ ਕਛੁਕ ਸਾਦਰ ਖਗ ਨਾਥਾ।
।ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਰਤਿ ਮੁਨਿ ਬਿਗਯਾਨੀ। ।ਮੋਹਿ ਪਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਨੀ॥
।ਲਾਗੇ ਕਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਉਪਦੇਸਾ। ।ਅਜ ਅਦ੍ਵੈਤ ਅਗੁਣ ਹ੍ਰਿਦਯੇਸਾ।
।ਅਕਲ ਅਨੀਹ ਅਨਾਮ ਅਰੂਪਾ। ।ਅਨੁਭਵ ਗਾਮਯ ਅਖੰਡ ਅਨੂਪਾ।
।ਮਨ ਗੋਤੀਤ ਅਮਲ ਅਬਿਨਾਸੀ। ।ਨਿਰ ਬਿਕਾਰ ਨਿਰਬਧਿ ਸੁਖ ਰਾਸੀ।
।ਸੋ ਤੈਂ ਤਾਹਿ ਤੋਹਿ ਨਹਿ ਭੇਦਾ। ।ਬਾਰਿ ਬੀਚਿ ਇਵ ਗਾਵਹਿ ਬੇਦਾ।
।ਬਿਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹਿ ਮੁਨਿ ਸਮੁਝਾਵਾ। ।ਨਿਰਗੁਣ ਮਤ ਮਮ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨ ਆਵ।
।ਪੁਨਿ ਮੈਂ ਕਹਿਓ ਨਾਇ ਪਦ ਸੀਸਾ। ।ਸਗੁਣ ਉਪਾਸਨ ਕਹਹੁ ਮੁਨੀਸਾ।
।ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਜਲ ਮਮ ਮਨ ਮੀਨਾ। ।ਕਿਮਿ ਬਿਲਗਾਇ ਮੁਨੀਸ ਪ੍ਰਬੀਨ।
।ਸੋਇ ਉਪਦੇਸ ਕਹਹੁ ਕਰਿ ਦਾਯਾ। ।ਨਿਜ ਨਯਨਨ ਦੇਖੋਂ ਰਘੁਰਾਯਾ।
।ਭਰਿ ਲੋਚਨ ਬਿਲੋਕਿ ਅਵਧੇਸਾ। ।ਤਬ ਸੁਨਿਹੋਂ ਨਿਰਗੁਣ ਉਪਦੇਸਾ।
।ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕਹਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਅਨੂਪਾ। ।ਖੰਡਿ ਸਗੁਣ ਮਤ ਅਗੁਣ ਨਿਰੂਪਾ।
।ਤਬ ਮੈਂ ਨਿਰਗੁਣ ਮਤ ਕਰ ਦੂਰੀ। ।ਸਗੁਣ ਨਿਰੂਪੌਂ ਕਰਿ ਹਠ ਭੂਰੀ।

ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਮੈਂ ਦੀਨਾ। ॥ਜਾਨਿ ਉਚਿਤ ਭਾਰਥ ਤੈਂ ਪਰ ਕੀਨ ੦
ਸੁਨ ਪ੍ਰਭੁ ਬਹੁਤ ਅਚਰਜ ਕੀਨੋ। ਉਪਜ੍ਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਬਨਾ ਨਹਿ ਰੀਝੇ॥
॥ਅਤਿ ਸੰਘਰਖਣ ਕਰੈ ਜੋ ਕੋਈ। ॥ਅਨਲ ਪ੍ਰਗਟ ਚੰਦਨ ਤੇ ਹੋਈ।

ਦੋ:
॥ਖਾਰ ਰਹਿ ਖਾਰ ਸਕੋਪਿ ਮੁਨਿ ਕਰਹਿਂ ਨਿਭੂ ਪ੍ਰਗਾਸਾਨਾ।
॥ਮੈਂ ਅਪਨ ਮਨ ਬੈਠਿ ਤਬ ਕਰੈ ਬਿਬਿਧਿ ਅਨੁਮਾਨ॥
॥ਭੇਦ ਕਿ ਦ੍ਵੈਤ ਬੁਧਿ ਬਿਨੁ ਦ੍ਵੈਤ ਕਿ ਬਿਨ ਅਗਯਾਨ॥
॥ਮਾਯਾ ਬਸ ਪਾਰਿ ਛਿਨਹਿ ਜਾਹੂ ਜੀਵ ਕਿ ਈਸ ਸਮਾਨ ੧੦੪

ਕਬਹੁਕ ਦੁਖ ਸਬ ਕਲਪਿਤ ਤਾਕੇ। ॥ਤ੍ਯਾਗਹਿ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਪਾਰਸ ਜਾਕੇ
ਕਾਮੀ ਪੁਨਿ ਕਿ ਰਹੈ ਨਿਕਲੰਕਾ। ॥ਪਰਦ੍ਰੋਹੀ ਕਿ ਹੋਇ ਨਿਸੰਕਾ।
॥ਬੰਸ ਕਿ ਰਹ ਦ੍ਵਿਜ ਅਨਹਿਤ ਕੀਨੇ। ਕਰਮ ਕਿ ਹੋਹਿ ਸਰੂਪਹਿ ਚੀਨੇ।
ਕਾਹੂ ਸੁਮਤਿ ਕਿ ਖਲ ਸੰਗ ਜਾਮੀ। ॥ਸੁਭਗਤਿ ਪਾਵ ਕਿ ਪਰਤ੍ਰਿਯ ਗਾਮੀ
ਰਾਜ ਕਿ ਰਹੈ ਨੀਤਿ ਬਿਨ ਜਾਨੇ। ॥ਅਘ ਕਿ ਰਹੈ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨੇ
ਭਵ ਕਿ ਪਰਹਿਂ ਪਰਮਾਤਮ ਬਿੰਦਕ। ॥ਸੁਖੀ ਕਿ ਹੋਹਿ ਕਬਹੁੰ ਹਰਿ ਨਿੰਦਕ
ਪਾਵਨ ਜਸ ਕਿ ਪੁੰਨ ਬਿਨੁ ਹੋਈ। ਬਿਨ ਅਘ ਅਜਸ ਕਿ ਪਾਵੈ ਕੋਈ।
ਲਾਭੁ ਕਿ ਕਛੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸਮਾਨਾ। ॥ਜੇਹਿ ਗਾਵਹਿ ਸ਼ਰੁਤਿ ਸੰਤ ਪੁਰਾਨਾ।
ਹਾਨਿ ਕਿ ਜਗ ਏਹਿ ਸਮ ਕਛੁ ਭਾਈ। ਭਜਿਅ ਨ ਰਾਮਹਿ ਨਰ ਤਨ ਪਾਈ
ਅਘ ਕਿ ਹੋਹਿਂ ਤਾਮਸ ਸਮ ਆਨ ੦ ॥ਧਰਮ ਕਿ ਦਯਾ ਸਰਿਸ ਹਰਿਜਾਨ ੦
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਅਮਿਤ ਜੁਗੁਤਿ ਮਨ ਗੁਨਿਓ। ਮੁਨਿ ਉਪਦੇਸ ਨ ਸਾਦਰ ਸੁਨਿਓ
ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਗੁਨ ਪਛ ਮੈਂ ਰੋਪਾ। ਤਬ ਮੁਨਿ ਬੋਲੇ ਬਚਨ ਸਕੋਪਾ।
ਮੂਢ ਪਰਮ ਸਿਖ ਦੇਉਂ ਨ ਮਾਨਸਿ। ॥ਉਤਰ ਪ੍ਰਤਿਉਤਰ ਬਹੁ ਆਨਸਿ।
ਸਤ੍ਯ ਬਚਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਨ ਕਰਹੀ। ॥ਬਾਯਸ ਇਵ ਸਬਹੀ ਸਨ ਡਰਹੀ।
ਸਠ ਸ੍ਵਪੱਛ ਤਵ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਸਾਲਾ ੦ ॥ਸਪਦਿ ਹੋਹਿ ਪੱਛੀ ਚੰਡਾਲਾ।
ਲੀਨ ਸ੍ਰਾਪ ਮੈਂ ਸੀਸ ਚੜ੍ਹਾਈ। ਨਹਿਂ ਕਛੁ ਭਯ ਨ ਦੀਨਤਾ ਆਈ।

ਦੋ:
॥ਤੁਰਤ ਭਯਉਂ ਮੈਂ ਕਾਗ ਤਬ ਪੁਨਿ ਮੁਨਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਇ।
॥ਸੁਮਿਰ ਰਾਮ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣਿ ਹਰਖਿਤ ਚਲਿਓਂ ਉਡਾਇ।

॥ਉਮਾ ਜੇ ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤ ਬਿਗਤ ਕਾਮ ਮਦ ਕ੍ਰੋਧ॥
॥ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਮਯ ਦੇਖਹਿ ਜਗਤ ਕੇਹਿ ਸਨ ਕਰਹਿੰ ਬਿਰੋਧ॥ ੧੦੯

ਸੁਨਿ ਖਗੇਸ ਨਹਿੰ ਕਛੁ ਰਿਖਿ ਦੂਖਣ ॥ ਉਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਰਘੁਬੰਸ ਬਿਭੂਖਣ॥
ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਮੁਨਿ ਮਤਿ ਕਰਿ ਭੋਰੀ ॥ ਲੀਨ੍ਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਰੀਛ੍ਯਾ ਮੋਰੀ॥
ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਮੋਹਿ ਜਨ ਜਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਤਿ ਪੁਨਿ ਫੇਰੀ ਭਗਵਾਨਾ
ਰਿਖਿ ਮਮ ਸਹਿਤ ਸੀਲਤਾ ਦੇਖੀ ॥ ਰਾਮ ਚਰਣ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਬਿਸੇਖੀ॥
ਅਤਿ ਬਿਸਮਯ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਛਤਾਈ ॥ ਸਾਦਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਈ॥
ਮਮ ਪਰਿਤੋਖ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ॥ ਹਰਖਿਤ ਰਾਮ ਮੰਤ੍ਰ ਮੋਹਿ ਦੀਨਾ॥
ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਰਾਮ ਕਰ ਧ੍ਯਾਨਾ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਮੋਹਿੰ ਮੁਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ
ਸੁੰਦਰ ਸੁਖਦ ਮੋਹਿੰ ਅਤਿ ਭਾਵ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਮੈਂ ਤੁਮਹਿੰ ਸੁਨਾਵਾ
ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਤਹਿੰ ਰਾਖ ॥ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸ ਤਬ ਭਾਖਾ
ਸਾਦਰ ਮੁਹਿ ਯਹ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਮੁਨਿ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ॥
ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਸਰ ਗੁਪਤ ਸੁਹਾਵ ॥ ਸੰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਾਤ ਮੈਂ ਪਾਵਾ॥
ਤੁਹਿ ਨਿਜ ਭਗਤ ਰਾਮ ਕਰ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੈਂ ਸਭ ਕਹਉਂ ਬਖਾਨੀ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਜਿਨ ਕੇ ਉਰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਕਬਹੁੰ ਨ ਤਾਤ ਕਹਿਯ ਤਿਹਿ ਪਾਹੀਂ
ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਬਿਬਿਧ ਭਾਂਤਿ ਸਮੁਝਾਵ ॥ ਮੈਂ ਸਪ੍ਰੇਮ ਮੁਨਿ ਪਦ ਸਿਰ ਨਾਵਾ॥
ਨਿਜ ਕਰ ਕਮਲ ਪਰਸਿ ਮਮ ਸੀਸ ॥ ਹਰਖਿਤ ਆਸਿਖ ਦੀਨ ਮੁਨੀਸ
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਅਬਿਰਲ ਉਰ ਤੋਰੇ ॥ ਬਸਹਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਬ ਮੋਰੇ

ਦੋ:
॥ਸਦਾ ਰਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਵ ਤੁਮ ਸੁਭ ਗੁਣ ਭਵਨ ਅਮਾਨ
॥ਕਾਮ ਰੂਪ ਇੱਛਾ ਮਰਣ ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਨਿਧਾਨਾ॥
॥ਜੇਹਿੰ ਆਸ੍ਰਮ ਤੁਮ ਬਸਵ ਪੁਨਿ ਸਿਮਰਤ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ
॥ਬ੍ਯਾਪਹਿ ਤਹਿੰ ਨ ਅਬਿਦ੍ਯਾ ਜੋਜਨ ਏਕ ਪ੍ਰਯੰਤ ੧੧੦

ਕਾਲ ਕਰਮ ਗੁਣ ਦੋਖ ਸੁਭਾਊ ॥ ਕਛੁ ਦੁਖ ਤੁਮਹਿ ਨ ਬ੍ਯਾਪਿਹਿ ਕਾਊ
ਰਾਮ ਰਹਸ੍ਯ ਲਲਿਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰਗਟ ਇਤਿਹਾਸ ਪੁਰਾਨਾ॥
ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਤੁਮ ਜਾਨਬ ਸਭ ਸੋਊ ॥ ਨਿਤ ਨਵ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਪਦ ਹੋਊ॥

ਜੋ ਇੱਛਾ ਕਰਿਹੋ ਮਨ ਮਾਹੀਂ। ਹਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕਛੁ ਦੁਰਲਭ ਨਾਹੀਂ।
ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਆਸਿਖ ਸੁਨੁ ਮਤਿਧੀਰ • ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਰਾ ਭਈ ਗਗਨ ਗੰਭੀਰਾ।
ਏਵਮਸਤੁ ਤਵ ਬਚ ਮੁਨਿ ਗਿਆਨੀ। ਯਹ ਮਮ ਭਗਤ ਕਰਮ ਮਨ ਬਾਨੀ।
ਸੁਨਿ ਨਭ ਗਿਰਾ ਹਰਖ ਮਨ ਭਯਊ। ਪ੍ਰੇਮ ਮਗਨ ਮਨ ਸੰਸਯ ਗਯਊ।
ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਮੁਨਿ ਆਯਸੁ ਪਾਈ। ਪਦ ਸਰੋਜ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਸਿਰ ਨਾਈ।
ਹਰਖ ਸਹਿਤ ਇਹ ਆਸ੍ਰਮ ਆਯੋ। ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਰਲਭ ਬਰ ਪਾਯੋ।
ਇਹਾਂ ਬਸਤ ਮੋਹਿ ਸੁਨ ਖਗ ਈਸਾ। ਬੀਤੇ ਕਲਪ ਸਾਤ ਅਰ ਬੀਸਾ।
ਕਰੋਂ ਸਦਾ ਰਘੁਪਤਿ ਗੁਣ ਗਾਨਾ। ਸਾਦਰ ਸੁਨਹਿੰ ਬਿਹੰਗ ਸੁਜਾਨਾ।
ਜਬ ਜਬ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਰਘੁਬੀਰ • ਧਰਹਿੰ ਭਗਤਿ ਹਿਤ ਮਨੁਜ ਸਰੀਰਾ।
ਤਬ ਤਬ ਜਾਇ ਅਵਧ ਪੁਰ ਰਹਊਂ। ਸਿਸੁ ਲੀਲਾ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਖ ਲਹਊਂ।
ਪੁਨਿ ਉਰ ਰਾਖਿ ਰਾਮ ਸਿਸੁ ਰੂਪਾ। ਨਿਜ ਆਸ੍ਰਮ ਆਵੋਂ ਖਗ ਭੂਪਾ।
ਕਥਾ ਸਕਲ ਮੈਂ ਤੁਮਹਿੰ ਸੁਨਾਈ। ਕਾਗ ਦੇਹ ਜਿਹ ਕਾਰਣ ਪਾਈ।
ਕਹਿਓ ਤਾਤ ਸਬ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੁਮਾਰੀ। ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਮਹਿਮਾ ਅਤਿ ਭਾਰੀ।

ਦੋ
ਤਾਤੇ ਯਹ ਤਨ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਯਓ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹ।
ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁ ਦਰਸਨ ਪਾਯਓ ਗਏ ਸਕਲ ਸੰਦੇਹ।
ਭਗਤਿ ਪੱਛ ਹਠ ਕਰਿ ਰਹਿਓ ਦੀਨ ਮਹਾਰਿਖ ਸਾਪ।
ਮੁਨਿ ਦੁਰਲਭ ਬਰ ਪਾਯਓ ਦੇਖਹੁ ਭਜਨ ਪ੍ਰਤਾਪ। ੧੧੧

ਜੋ ਅਸਿ ਭਗਤਿ ਜਾਨਿ ਪਰਹਰਹੀ। ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਹੇਤ ਸ੍ਰਮ ਕਰਹੀ।
ਤੇ ਜੜ ਕਾਮਧੇਨੁ ਗ੍ਰਹ ਤਿਆਗੀ। ਖੋਜਤ ਆਕ ਫਿਰਹਿੰ ਪਯ ਲਾਗੀ।
ਸੁਨ ਖਗੇਸ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਿਹਾਈ। ਜੋ ਸੁਖ ਚਾਹਹਿੰ ਆਨ ਉਪਾਈ।
ਤੇ ਸਠ ਮਹਾਂ ਸਿੰਧੁ ਬਿਨ ਤਰਣੀ। ਪੈਰ ਪਾਰ ਚਾਹਤ ਜੜ ਕਰਣੀ।
ਸੁਨਿ ਭੁਸੁੰਡਿ ਕੇ ਬਚਨ ਭਵਾਨੀ। ਬੋਲਿਓ ਗਰੁੜ ਹਰਖਿ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਨੀ।
ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਭੁ ਮਮ ਉਰ ਮਾਹੀਂ। ਸੰਸਯ ਸੋਕ ਮੋਹ ਭ੍ਰਮ ਨਾਹੀਂ।
ਸੁਨਿਓ ਪੁਨੀਤ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮਾ। ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਹਿਓ ਬਿਸ੍ਰਾਮਾ।
ਏਕ ਬਾਤ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਛੋਂ ਤੋਹੀਂ। ਕਹਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮੋਹੀ।

੫੭੮
੪੮੧

ਕਹਹਿਂ ਸੰਤ ਮੁਨਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ। ਨਹਿਂ ਕਛੁ ਦੁਰਲਭ ਗ੍ਯਾਨ ਸਮਾਨਾ॥
ਸੋ ਮੁਨਿ ਤੁਮ ਸਨ ਕਹੇਉ ਗੁਸਾਈਂ। ਨਹਿਂ ਆਦਰੇਹੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਨਾਈਂ॥
ਗ੍ਯਾਨਹਿਂ ਭਗਤਿਹਿਂ ਅੰਤਰ ਕੇਤਾ। ਸਕਲ ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਕੇਤਾ॥
ਸੁਨਿ ਉਰਗਾਰਿ ਬਚਨ ਸੁਖ ਮਾਨਾ। ਸਾਦਰ ਬੋਲੇਉ ਕਾਗ ਸੁਜਾਨਾ॥
ਗ੍ਯਾਨਹਿ ਭਗਤਿ ਨਹਿਂ ਕਛੁ ਭੇਦਾ। ਉਭਯ ਹਰਹਿ ਭਵ ਸੰਭਵ ਖੇਦਾ॥
ਨਾਥ ਮੁਨੀਸ ਕਹਹਿਂ ਕਛੁ ਅੰਤਰ। ਸਾਵਧਾਨ ਸੋਉ ਸੁਨੁ ਬਿਹੰਗਬਰ॥
ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਜੋਗ ਬਿਗ੍ਯਾਨਾ। ਏ ਸਬ ਪੁਰਖ ਸੁਨਹੁ ਹਰਿਜਾਨਾ॥
ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਬਲ ਸਬ ਭਾਂਤੀ। ਅਬਲਾ ਅਬਲ ਸਹਜ ਜੜ ਜਾਤੀ॥

ਦੋ: ॥ਪੁਰਖ ਤ੍ਯਾਗਿ ਸਕ ਨਾਰਹਿ ਜੋ ਬਿਰਕ੍ਤ ਮਤਿ ਧੀਰ॥
॥ਨਹਿ ਤੋ ਕਾਮੀ ਬਿਖਯ ਬਸ ਬਿਮੁਖ ਜੋ ਪਦ ਰਘੁਬੀਰ॥ ੧੧੨

ਸੋ: ॥ਸੋ ਮੁਨਿ ਗ੍ਯਾਨ ਨਿਧਾਨ ਮ੍ਰਿਗ ਨਯਨੀ ਬਿਧੁ ਮੁਖ ਨਿਰਖ॥
॥ਬਿਬਸ ਹੋਹਿਂ ਹਰਿਜਾਨ ਨਾਰਿ ਬਿਸ਼ਨੁ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਗਟ॥ ੧੧੨

ਇਹਾਂ ਨ ਪਛਪਾਤ ਕਛੁ ਰਾਖੋਂ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸੰਤ ਮਤ ਭਾਖੋਂ॥
ਮੋਹ ਨ ਨਾਰਿ ਨਾਰਿ ਕੇ ਰੂਪਾ। ਪੰਨਗਾਰਿ ਯਹ ਰੀਤਿ ਅਨੂਪਾ॥
ਮਾਯਾ ਭਗਤਿ ਸੁਨਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਦੋਊ। ਨਾਰਿ ਬਰਗ ਜਾਨੈ ਸਬ ਕੋਊ॥
ਪੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰਹਿ ਭਗਤਿ ਪਿਆਰੀ। ਮਾਯਾ ਖਲ ਨਰਤਕੀ ਬਿਚਾਰੀ॥
ਭਗਤਿਹਿਂ ਸਾਨੁਕੂਲ ਰਘੁਰਾਯਾ। ਤਾਤੇ ਤੇਹਿ ਡਰਪਤਿ ਅਤਿ ਮਾਯਾ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਨਿਰੁਪਮ ਨਿਰੁਪਾਧੀ। ਬਸੈ ਜਾਸ ਉਰ ਸਦਾ ਅਬਾਧੀ॥
ਤੇਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਮਾਯਾ ਸਕੁਚਾਈ। ਕਰਿ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਜੋ ਮੁਨਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨੀ। ਜਾਚਹਿ ਭਗਤਿ ਸਕਲ ਸੁਖ ਖਾਨੀ॥

ਦੋ: ॥ਯਹ ਰਹਸ੍ਯ ਰਘੁਨਾਥ ਕਰ ਬੇਗਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ।
॥ਜਾਨੈ ਤੇ ਰਘੁਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁਪਨੇਹੁ ਮੋਹ ਨ ਹੋਇ॥
॥ਔਰੋ ਗ੍ਯਾਨ ਭਗਤਿ ਕਰ ਭੇਦ ਸੁਨੋ ਪਰਬੀਨ॥
॥ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੋਇ ਰਾਮ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਅਬਛੀਨ॥ ੧੧੩

ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਯਹ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ। ਸਮੁਝਤ ਬਨੈ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ॥

॥ਈਸ੍ਵਰ ਅੰਸ ਜੀਵ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ਚੇਤਨ ਅਮਲ ਸਹਜ ਸੁਖਰਾਸੀ
॥ਸੋ ਮਾਯਾ ਬਸ ਭਯੋ ਗੁਸਾਂਈ॥ ॥ਬੰਧ੍ਯੋ ਕੀਰ ਮਰਕਟ ਕੀ ਨਾਈ
॥ਜੜ ਚੇਤਨਹਿੰ ਗ੍ਰੰਥਿ ਪਰਿ ਗਈ॥ ॥ਜਦਪਿ ਮ੍ਰਿਖਾ ਛੂਟਤ ਕਠਨਈ॥
ਤਬ ਤੇ ਜੀਵ ਭਯੋ ਸੰਸਾਰੀ॥ ॥ ਗ੍ਰੰਥਿ ਨ ਛੂਟ ਨ ਹੋਇ ਸੁਖਾਰੀ॥
॥ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਣ ਬਹੁ ਕਹੇਉ ਉਪਾਈ ਛੂਟ ਨ ਅਧਿਕ ਅਧਿਕ ਉਰਝਾਈ
ਜੀਵ ਹ੍ਰਿਦਯ ਤਮ ਮੋਹਿ ਬਿਸੇਖੀ॥ ਗ੍ਰੰਥਿ ਛੂਟੈ ਕਿਮਿ ਪਰੈ ਨ ਦੇਖੀ॥
॥ਅਸ ਸੰਜੋਗ ਈਸ ਜਬ ਕਰਈ ਤਬਹੁੰ ਕਦਾਚਿਤ ਸੋਂ ਨਿਰਅਰਈ॥
ਸਾਤ੍ਵਿਕ ਸਰਧਾ ਧੇਨੁ ਸੁਹਾਈ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਸ ਆਈ
ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਜਮ ਨਿਯਮ ਅਪਾਰ ॰ ਜੋ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਹੈ ਸੁਭ ਧਰਮ ਅਚਾਰਾ॥
ਤੇਈ ਤ੍ਰਿਣ ਹਰਿਤ ਚਰੈ ਜਬ ਗਾਈ ਭਾਵ ਬਛ ਸਿਸੁ ਪਾਇ ਪਨਾਈ॥
ਨੋਇ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਪਾਤ੍ਰ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ॥ ॥ਨਿਰਮਲ ਮਨ ਅਹੀਰ ਨਿਜ ਦਾਸ ॰
ਪਰਮ ਧਰਮ ਮਯ ਪਯ ਦੁਹਿ ਭਾਈ ॥ਅਵਟੈ ਅਨਲ ਅਕਾਮ ਬਨਾਈ
ਤੋਖ ਮਰੁਤ ਤਬ ਛਿਮਾ ਜੁੜਾਵੈ॥ ਧ੍ਰਿਤ ਸਮ ਜਾਵਨ ਦੇਤ ਜਮਾਵੈ
ਮੁਦਿਤਾ ਮਥੈ ਬਿਚਾਰ ਮਥਾਨੀ॥ ਦਮ ਅਧਾਰ ਰਜੁ ਸਤ ਸੁਬਾਨੀ
॥ਤਬ ਮਥਿ ਕਾਢਿ ਲੇਇ ਨਵਨੀਤ ॰ ॥ਬਿਮਲ ਬਿਰਾਗ ਸੁਭਗ ਸੁਪੁਨੀਤ ॰

ਦੋ: ॥ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਬ ਕਰਮ ਸੁਭਾ ਸੁਭ ਲਾਇ
॥ਬੁਧਿ ਸਿਰਾਵੈ ਗਯਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਮਮਤਾ ਮਲ ਜਰਿ ਜਾਇ॥
॥ਤਬ ਬਿਗਯਾਨ ਨਿਰੂਪਿਣੀ ਬੁਧਿ ਬਿਸਦ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਇ॥
॥ਚਿਤ ਦਿਯਾ ਭਰਿ ਧਰੈ ਦ੍ਰਿੜ ਸਮਤਾ ਦਿਅਟ ਬਨਾਇ॥
॥ਤੀਨਿ ਅਵਸਥਾ ਤੀਨਿ ਗੁਣ ਤਿਹਿ ਕਪਾਸ ਤੇ ਕਾਢਿ॥
॥ਤੂਲ ਤੁਰੀਯ ਸੰਵਾਰਿ ਪੁਨਿ ਬਾਤੀ ਕਰੈ ਸੁਗਾਢਿ॥

ਸੋ: ॥ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਲੇਸੈ ਦੀਪ ਤੇਜ ਰਾਸਿ ਬਿਗਯਾਨ ਮਯ॥
ਜਾਤਹਿ ਜਾਸੁ ਸਮੀਪ ਜਰਹਿੰ ਮਦਾਦਿਕ ਸਲਭ ਸਬ

॥ਸੋਹਮਸਿ ਇਤਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਅਖੰਡਾ॥ ਦੀਪ ਸਿਖਾ ਸੋਇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥
ਆਤਮ ਅਨੁਭਵ ਸੁਖ ਸੁਪ੍ਰਕਾਸਾ ਤਬ ਭਵ ਮੂਲ ਭੇਦ ਭ੍ਰਮ ਨਾਸਾ॥

ਪ੍ਰਬਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਮੋਹ ਆਦਿ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟੈ ਅਪਾਰਾ
ਤਬ ਸੋਇ ਬੁਧਿ ਪਾਇ ਉਜਿਆਰ ਉਰ ਗ੍ਰਹਿ ਬੈਠਿ ਗ੍ਰੰਥਿ ਨਿਰੁਆਰ
ਛੋਰਨ ਗ੍ਰੰਥਿ ਪਾਵ ਜੋ ਸੋਈ॥ ਤਬ ਯਹ ਜੀਵ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਹੋਈ॥
ਛੋਰਤ ਗ੍ਰੰਥਿ ਜਾਨਿ ਖਗ ਰਾਜਾ ਬਿਘਨ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਤਬ ਮਾਯਾ
ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਪ੍ਰੇਰੈ ਬਹੁ ਭਾਈ॥ ਬੁਧਿਹਿ ਲੋਭ ਦੇਖਾਵੈ ਆਈ॥॥
ਕਲ ਬਲ ਛਲ ਕਰਿ ਜਾਇ ਸਮੀਪ ਅੰਚਲ ਬਾਤ ਬੁਝਾਵੈ ਦੀਪਾ॥
ਹੋਇ ਬੁਧਿ ਜੋ ਪਰਮ ਸਯਾਨੀ ਤਿਨ ਤਨ ਚਿਤਵ ਨ ਅਨਹਿਤ ਜਾਨੀ
ਜੌ ਤੇਹਿ ਬਿਘਨ ਬੁਧਿ ਨਹਿੰ ਬਾਧੀ ਤੌ ਬਹੋਰਿ ਸੁਰ ਕਰਹਿ ਉਪਾਧੀ॥
ਇੰਦ੍ਰੀ ਦ੍ਵਾਰ ਝਰੋਖਾ ਨਾਨਾ ਤਹ ਤਹ ਸੁਰ ਬੈਠੇ ਕਰ ਥਾਨਾ॥
ਆਵਤ ਦੇਖਹਿੰ ਬਿਖੈ ਬਿਆਰੀ ਤੇ ਹਠਿ ਦੇਹਿੰ ਕਪਾਟ ਉਘਾਰੀ॥॥
ਜਬ ਸੋ ਪ੍ਰਭੰਜਨ ਉਰ ਗ੍ਰਹ ਜਾਈ ਤਬਹਿੰ ਦੀਪ ਬਿਗਿਆਨ ਬੁਝਾਈ॥
ਗ੍ਰੰਥਿ ਨ ਛੂਟਿ ਮਿਟਾ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ਬੁਧਿ ਬਿਕਲ ਭਈ ਬਿਖੈ ਬਤਾਸਾ
ਇੰਦ੍ਰਿਨ ਸੁਰਨ ਨ ਗਿਆਨ ਸੁਹਾਈ ਬਿਖੈ ਭੋਗ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾਈ
ਬਿਖੈ ਸਮੀਰ ਬੁਧਿ ਕ੍ਰਿਤ ਭੋਰੀ ਤੇਹਿ ਬਿਧਿ ਦੀਪ ਕੋ ਬਾਰ ਬਹੋਰੀ

ਦੋ:
ਤਬ ਫਿਰਿ ਜੀਵ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਪਾਵੈ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਕਲੇਸ॥
ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਅਤਿ ਦੁਸਤਰ ਤਰਿ ਨ ਜਾਇ ਬਿਹਗੇਸ
ਕਹਤ ਕਠਿਨ ਸਮਝਤ ਕਠਿਨ ਸਾਧਨ ਕਠਨ ਬਿਬੇਕ॥
ਹੋਇ ਘੁਨਾਛਰ ਨ੍ਯਾਇ ਜੌ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਤ੍ਯੂਹ ਅਨੇਕ॥ ੧੧੫

ਗਿਆਨ ਪੰਥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਧਾਰਾ॥ ਪਰਤ ਖਗੇਸ ਨ ਲਗੈ ਬਾਰਾ॥
ਜੋ ਨਿਰਬਿਘਨ ਪੰਥ ਨਿਰਬਹਈ ਸੋ ਕੈਵਲ ਪਰਮ ਪਦ ਲਹਈ
ਅਤਿ ਦੁਰਲਭ ਕੈਵਲ ਪਰਮ ਪਦ ਸੰਤ ਪੁਰਾਨ ਨਿਗਮ ਆਗਮ ਬਦ
ਰਾਮ ਭਜਤ ਸੋਇ ਮੁਕਤਿ ਗੋਸਾਈਂ॥ ਅਨਇਛਤ ਆਵੈ ਬਰਿਆਈ॥
ਜਿਮਿ ਥਲ ਬਿਨੁ ਜਲ ਰਹਿ ਨ ਸਕਾਈ ਕੋਟਿ ਭਾਂਤਿ ਕੋਊ ਕਰੈ ਉਪਾਈ॥॥
ਤਥਾ ਮੋਛ ਸੁਖ ਸੁਨਿ ਖਗਰਾਈ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਬਿਹਾਈ
ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਹਰਿ ਭਗਤ ਸਯਾਨੇ॥ ਮੁਕਤਿ ਨਿਰਾਦਰਿ ਭਗਤਿ ਲੁਭਾਨੇ॥॥

ਭਗਤਿ ਕਰਤ ਬਿਨੁ ਜਤਨ ਪ੍ਰਯਾਸ ॰ ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਮੂਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਨਾਸਾ॥
ਭੋਜਨ ਕਰਿਅ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਹਿਤ ਲਾਗੀ। ਜਿਮਿ ਸੋ ਅਸਨ ਪਚਵੈ ਜਠਰਾਗੀ।
ਅਸ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁਗਮ ਸੁਖਦਾਈ। ਕੋ ਅਸ ਮੂੜ ਨ ਜਾਹਿ ਸੁਹਾਈ॥

ਦੋ:
॥ਸੇਵਕ ਸੇਵ੍ਯ ਭਾਵ ਬਿਨ ਭਵ ਨ ਤਰੈ ਉਰਗਾਰਿ।
॥ਭਜਹੁ ਰਾਮ ਪਦ ਪੰਕਜਹਿ ਅਸ ਸਿੱਧਾਂਤ ਬਿਚਾਰਿ॥
॥ਜੋ ਚੇਤਨ ਕਹ ਜੜ ਕਰੈ ਜੜਹਿ ਕਰਹਿ ਚੈਤੰਨ੍ਯ॥
॥ਅਸ ਸਮਰਥ ਰਘੁਨਾਯਕਹਿ ਭਜਹਿ ਜੀਵ ਤੇ ਧੰਨ੍ਯ॥ ੧੧੯

ਕਹੇਉ ਗ੍ਯਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਬੁਝਾਈ। ਸੁਨਹੁ ਭਗਤਿ ਮਨਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਸੁੰਦਰ। ਬਸੈ ਗਰੁੜ ਜਾਕੇ ਉਰ ਅੰਤਰ।
ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਦਿਨ ਰਾਤੀ। ਨਹਿੰ ਕਛੁ ਚਹਿਅ ਦੀਆ ਘ੍ਰਿਤ ਬਾਤੀ
ਮੋਹ ਦਰਿਦ੍ਰ ਨਿਕਟ ਨਹਿੰ ਆਵਾ। ਲੋਭ ਬਾਤ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਝਾਵਾ।
ਪ੍ਰਬਲ ਅਵਿਦ੍ਯਾ ਤਮ ਮਿਟਿ ਜਾਈ। ਹਾਰਹਿ ਸਕਲ ਸਲਭ ਸਮੁਦਾਈ
ਖਲ ਕਾਮਾਦਿ ਨਿਕਟ ਨਹਿੰ ਜਾਹੀਂ। ਬਸੈ ਭਗਤਿ ਜਾਕੇ ਉਰ ਮਾਹੀਂ
ਗਰਲ ਸੁਧਾ ਸਮ ਅਰਿ ਹਿਤ ਹੋਈ। ਤੇਹਿ ਮਨਿ ਬਿਨੁ ਸੁਖ ਪਾਵ ਨ ਕੋਈ
ਬ੍ਯਾਪਹਿ ਮਾਨਸ ਰੋਗ ਨ ਭਾਰੀ। ਜਿਨ੍ਹ ਕੇ ਬਸ ਸਬ ਜੀਵ ਦੁਖਾਰੀ॥
ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਮਨਿ ਉਰ ਬਸ ਜਾਕੇ। ਦੁਖ ਲਵਲੇਸ ਨ ਸੁਪਨੇਹੁ ਤਾਕੇ।
ਚਤੁਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਤੇ ਜਗ ਮਾਹੀ। ਜੇ ਮਨਿ ਲਾਗਿ ਸੁ ਜਤਨ ਕਰਾਹੀ
ਸੋ ਮਨਿ ਜਦਪਿ ਪ੍ਰਗਟ ਜਗ ਅਹਈ। ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨ ਕੋਉ ਨ ਲਹਈ।
ਸੁਗਮ ਉਪਾਇ ਪਾਇਬੇ ਕੇਰੇ। ਨਰ ਹਤ ਭਾਗ੍ਯ ਦੇਤ ਭਟ ਭੇਰੇ॥
ਪਾਵਨ ਪਰਬਤ ਵੇਦ ਪੁਰਾਨਾ। ਰਾਮ ਕਥਾ ਰੁਚਿਰਾਕਰ ਨਾਨਾ।
ਮਰਮੀ ਸੱਜਨ ਸੁਮਤਿ ਕੁਦਾਰੀ। ਗ੍ਯਾਨ ਬਿਰਾਗ ਨਯਨ ਉਰਗਾਰੀ
ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਜੋ ਖੋਜੈ ਪ੍ਰਾਨੀ। ਪਾਵ ਭਗਤਿ ਮਨਿ ਸਬ ਸੁਖ ਖਾਨੀ
ਮੋਰੇ ਮਨ ਪ੍ਰਭੁ ਅਸ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ। ਰਾਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰਾਮ ਕਰ ਦਾਸਾ।
ਰਾਮ ਸਿੰਧੁ ਘਨ ਸੱਜਨ ਧੀਰਾ। ਚੰਦਨ ਤਰ ਹਰਿ ਸੰਤ ਸਮੀਰਾ।
ਸਬ ਕਰ ਫਲ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਸੁਹਾਈ। ਸੋ ਬਿਨ ਸੰਤਨ ਕਾਹੂ ਪਾਈ॥

ਅਸ ਬਿਚਾਰਿ ਜੋ ਕਰਿ ਸਤ ਸੰਗਾ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਤੇਹਿ ਸੁਲਭ ਬਿਹੰਗਾ॥

ਦੋਹਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਪਯੋਨਿਧਿ ਮੰਦਰ ਗਿਆਨ ਸੰਤ ਸੁਰ ਆਹਿ॥
ਕਥਾ ਸੁਧਾ ਮਥਿ ਕਾਢਹੀਂ ਭਗਤਿ ਮਧੁਰਤਾ ਜਾਹਿ॥
ਬਿਰਤਿ ਚਰਮ ਅਸਿ ਗਿਆਨ ਮਦ ਲੋਭ ਮੋਹ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ॥
ਜਯ ਪਾਈ ਸੋਇ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਦੇਖੁ ਖਗੇਸ ਬਿਚਾਰਿ॥

ਪੁਨਿ ਸਪ੍ਰੇਮ ਬੋਲੇਉ ਖਗ ਰਾਊ॥ ਜੌ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਊਪਰ ਭਾਊ॥
ਨਾਥ ਮੋਹਿ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਜਾਨੀ॥ ਸਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮਮ ਕਹਹੁ ਬਖਾਨੀ॥
ਪ੍ਰਥਮਹਿੰ ਕਹਹੁ ਨਾਥ ਮਤਿ ਧੀਰਾ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੁਰਲਭ ਕਵਨ ਸਰੀਰਾ॥
ਬਡ ਦੁਖ ਕਵਨ ਕਵਨ ਸੁਖ ਭਾਰੀ॥ ਸੋਉ ਸੰਛੇਪਹਿ ਕਹਹੁ ਬਿਚਾਰੀ॥
ਸੰਤ ਅਸੰਤ ਮਰਮ ਤੁਮ ਜਾਨਹੁ॥ ਤਿਨ ਕਰ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਵ ਬਖਾਨਹੁ॥
ਕਵਨ ਪੁੰਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਬਿਦਤ ਬਿਸਾਲਾ॥ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਅਘ ਪਰਮ ਕਰਾਲਾ॥
ਮਾਨਸ ਰੋਗ ਕਹਹੁ ਸਮਝਾਈ॥ ਤੁਮ ਸਰਬਗ੍ਯ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਤਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸਾਦਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤੀ॥ ਮੈਂ ਸੰਛੇਪ ਕਹੌਂ ਯਹਿ ਨੀਤੀ॥
ਨਰ ਤਨ ਸਮ ਨਹਿੰ ਕਵਨਿਉ ਦੇਹੀ॥ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਜਾਚਤ ਜੇਹੀ॥
ਨਰਕ ਸ੍ਵਰਗ ਅਪਬਰਗ ਨਿਸੇਨੀ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਰਾਗ ਭਗਤਿ ਸੁਖ ਦੇਨੀ॥
ਸੋ ਤਨੁ ਧਰਿ ਹਰਿ ਭਜਹਿ ਨ ਜੇ ਨਰ॥ ਹੋਹਿ ਬਿਖੈ ਰਤ ਮੰਦ ਮੰਦ ਤਰ॥
ਕਾਂਚ ਕਿਰਚ ਬਦਲੇ ਤੇ ਲੇਹੀਂ॥ ਕਰ ਤੇ ਡਾਰਿ ਪਰਸ ਮਣਿ ਦੇਹੀਂ॥
ਨਹਿ ਦਰਿਦ੍ਰ ਸਮ ਦੁਖ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ਸੰਤ ਮਿਲਨ ਸਮ ਸੁਖ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ॥
ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਬਚਨ ਮਨ ਕਾਯਾ॥ ਸੰਤ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਵ ਖਗ ਰਾਯਾ॥
ਸੰਤ ਸਹਹਿੰ ਦੁਖ ਪਰ ਹਿਤ ਲਾਗੀ॥ ਪਰ ਦੁਖ ਹੇਤੁ ਅਸੰਤ ਅਭਾਗੀ॥
ਭੂਰਜ ਤਰੁ ਸਮ ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ਪਰ ਹਿਤ ਸਹਿ ਨਿਤਿ ਬਿਪਤਿ ਬਿਸਾਲਾ॥
ਸਨ ਇਵ ਖਲ ਪਰ ਬੰਧਨ ਕਰਈ॥ ਖਾਲ ਕਢਾਇ ਬਿਪਤ ਸਹਿ ਮਰਈ॥
ਖਲ ਬਿਨੁ ਸ੍ਵਾਰਥ ਪਰ ਅਪਕਾਰੀ॥ ਅਹਿ ਮੂਖਕ ਇਵ ਸੁਨੁ ਉਰਗਾਰੀ॥
ਪਰ ਸੰਪਦਾ ਬਿਨਾਸਿ ਨਸਾਹੀਂ॥ ਜਿਮ ਸਸਿ ਹਤਿ ਹਿਮ ਉਪਲ ਬਿਲਾਹੀਂ॥
ਦੁਸ਼ਟ ਉਦੈ ਜਗ ਆਰਤਿ ਹੇਤੂ॥ ਜਥਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਧਮ ਗ੍ਰਹ ਕੇਤੂ॥

ਸੰਤ ਉਦਯ ਅਸੰਤ ਸੁਖਕਾਰੀ। ਬਿੱਸ੍ਵ ਸੁਖਦ ਜਿਮ ਇੰਦੁ ਤਮਾਰੀ।
ਪਰਮ ਧਰਮ ਸ੍ਰੁਤਿ ਬਿਦਿਤ ਅਹਿੰਸ • ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਸਮ ਅਘ ਨ ਗਰੀਸ •
ਹਰਿ ਗੁਰ ਨਿੰਦਕ ਦਾਦਰ ਹੋਈ। ਜਨਮ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪਾਵ ਤਨ ਸੋਈ।
ਦ੍ਵਿਜ ਨਿੰਦਕ ਬਹੁ ਨਰਕ ਭੋਗ ਕਰ। ਜਗ ਜਨਮੈ ਬਾਯਸ ਸਰੀਰ ਧਰ।
ਸੁਰ ਸ੍ਰੁਤਿ ਨਿੰਦਕ ਜੋ ਅਭਿਮਾਨੀ। ਰੌਰਵ ਨਰਕ ਪਰਹਿੰ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨੀ।
ਹੋਹਿੰ ਉਲੂਕ ਸੰਤ ਨਿੰਦਾ ਰਤ। ਮੋਹ ਨਿਸਾ ਪ੍ਰਿਯ ਗ੍ਯਾਨ ਭਾਨੁ ਗਤ।
ਸਭ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਜੇ ਜੜ ਕਰਹੀਂ। ਤੇ ਚਮਗਾਦਰ ਹੋਇ ਅਵਤਰਹੀਂ।
ਸੁਨਹੁ ਤਾਤ ਅਬ ਮਾਨਸ ਰੋਗਾ। ਜਿਹ ਤੇ ਦੁਖ ਪਾਵਹਿ ਸਭ ਲੋਗਾ।
ਮੋਹ ਸਕਲ ਬ੍ਯਾਧਿਨ ਕਰ ਮੂਲਾ। ਤਿਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਉਪਜਹਿੰ ਬਹੁ ਸੂਲਾ।
ਕਾਮ ਵਾਤ ਕਫ ਲੋਭ ਅਪਾਰਾ। ਕ੍ਰੋਧ ਪਿੱਤ ਨਿਤ ਛਾਤੀ ਜਾਰਾ।
ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਹਿੰ ਜੌ ਤੀਨਹੁ ਭਾਈ। ਉਪਜੈ ਸੰਨਪਾਤ ਦੁਖ ਦਾਈ।
ਵਿਖਯ ਮਨੋਰਥ ਦੁਰਗਮ ਨਾਨਾ। ਤੇ ਸਭ ਸੂਲ ਨਾਮ ਕੋ ਜਾਨਾ।
ਮਮਤਾ ਦਾਦੁ ਕੰਡੁ ਇਰਖਾਈ। ਕੁਸ੍ਟ ਦੁਸ੍ਟਤਾ ਮਨ ਕੁਟਲਾਈ।
ਅਹੰਕਾਰ ਅਤਿ ਦੁਖਦ ਡਮਰੂਆ। ਦੰਭ ਕਪਟ ਮਦ ਮਾਨ ਨਹਰੂਆ •
ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਉਦਰ ਵ੍ਰਿਧਿ ਅਤਿ ਭਾਰੀ। ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਈਰਖਨਾ ਤਰੁਨ ਤਿਜਾਰੀ।
ਜੁਗ ਬਿਧਿ ਜ੍ਵਰ ਮਤਸਰ ਅਬਿਬੇਕਾ • ਕਹਾਂ ਲਗ ਕਹੌਂ ਕੁਰੋਗ ਅਨੇਕਾ।

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਏਕ ਬ੍ਯਾਧਿ ਤੇ ਨਰ ਮਰਹਿੰ ਏ ਅਸਾਧ ਬਹੁ ਬ੍ਯਾਧਿ।
॥ਸੰਤਤ ਪੀੜਹਿੰ ਜੀਵ ਕਹਿੰ ਸੋ ਕਿਮ ਲਹਹਿ ਸਮਾਧਿ।
॥ਨੇਮ ਧਰਮ ਅਚਾਰ ਤਪ ਗ੍ਯਾਨ ਜਗ੍ਯ ਜਪ ਦਾਨ।
॥ਭੇਖਜ ਪੁਨਿ ਕੋਟਨਿ ਕਰਹਿ ਰੁਜ ਨ ਜਾਹੀ ਹਰਿ ਆਨ ॥੧੨੦

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਕਲ ਜੀਵ ਜਗ ਰੋਗੀ। ਸੋਕ ਹਰਖ ਭੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਜੋਗੀ।
ਮਾਨਸ ਰੋਗ ਕਛੁਕ ਮੈਂ ਗਾਏ। ਹੈਂ ਸਭ ਕੇ ਲਖਿ ਬਿਰਲਨ ਪਾਏ।
ਜਾਨੇ ਤੇ ਛੀਜਹਿੰ ਕਛੁ ਪਾਪੀ। ਨਾਸ ਨ ਪਾਵਹਿੰ ਜਨ ਪਰਤਾਪੀ।
ਵਿਖਯ ਕੁਪਥ ਪਾਇ ਅੰਕੁਰੇ। ਮੁਨਿਨ ਹ੍ਰਿਦਯ ਕਾ ਨਰ ਬਾਪੁਰੇ।

ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਸਹਿ ਸਬ ਰੋਗਾ। ਜੌ ਏਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨੈ ਸੰਜੋਗਾ॥
ਸੰਗੁਰ ਬੈਦ ਕ ਬਚਨ ਬਿਸ੍ਵਾਸਾ। ਸੰਜਮ ਯਹ ਨ ਬਿਖੈ ਕੀ ਆਸਾ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਸਜੀਵਨ ਮੂਰੀ। ਅਨੂਪਾਨ ਸ੍ਰਧਾ ਮਤਿ ਪੂਰੀ॥
ਏਹਿ ਬਿਧਿ ਭਲੇਹਿ ਸੁ ਰੋਗ ਨਸਾਹੀ। ਨਾਹਿ ਤ ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਨਹਿ ਜਾਹੀ॥
ਜਾਨਿਅ ਤਬ ਮਨ ਬਿਰੁਜ ਗੁਸਾਂਈ। ਜਬ ਉਰ ਬਲ ਬਿਰਾਗ ਅਧਿਕਾਈ॥
ਸੁਮਤਿ ਛੁਧਾ ਬਾਢੈ ਨਿਤਿ ਨਈ। ਬਿਖਯ ਆਸ ਦੁਰਬਲਤਾ ਗਈ॥
ਬਿਮਲ ਗ੍ਯਾਨ ਜਲ ਪਾਇ ਅਨਾਈ। ਤਬ ਰਹ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਉਰ ਛਾਈ॥
ਸਿਵ ਅਜ ਸੁਕ ਸਨਕਾਦਿਕ ਨਾਰਦ। ਜੇ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਚਾਰ ਬਿਸਾਰਦ॥
ਸਬ ਕਰ ਮਤ ਖਗ ਨਾਯਕ ਏਹਾ। ਕਰਿਅ ਰਾਮ ਪਦ ਪੰਕਜ ਨੇਹਾ॥
ਸ੍ਰੁਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਦ ਗ੍ਰੰਥ ਕਹਾਹੀਂ। ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ॥
ਕਮਠ ਪੀਠ ਜਾਮਹਿਂ ਬਰ ਬਾਰਾ। ਬੰਧ੍ਯਾ ਸੁਤ ਬਰ ਕਾਹੁਹਿ ਮਾਰਾ॥
ਫੂਲਹਿਂ ਨਭ ਬਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਫੂਲਾ। ਜੀਵ ਨ ਲਹ ਸੁਖ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਤਿਕੂਲਾ॥
ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਾਇ ਬਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜਲ ਪਾਨਾ। ਬਰ ਜਾਮਹਿਂ ਸਸ ਸੀਸ ਬਿਖਾਨਾ॥
ਅੰਧਕਾਰ ਬਰ ਰਬਹਿ ਨਸਾਵੈ। ਰਾਮ ਬਿਮੁਖ ਸੁਖ ਜੀਵ ਨ ਪਾਵੈ॥
ਹਿਮ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਅਨਲ ਬਰ ਹੋਈ। ਬਿਮੁਖ ਰਾਮ ਸੁਖ ਪਾਵ ਨ ਕੋਈ॥

ਦੋਹਰਾ॥

ਬਾਰ ਮਥੇ ਬਰ ਹੋਇ ਘ੍ਰਿਤ ਸਿਕਤਾ ਤੇ ਬਰ ਤੇਲ॥
ਬਿਨ ਹਰਿ ਭਜਨ ਨ ਭਵ ਤਰਯ ਯਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪੇਲ॥
ਮਸਕਹਿ ਕਰਹਿਂ ਬਿਰੰਚਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਜਹਿਂ ਮਸਕ ਤੇਂ ਹੀਨ॥
ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਸੰਸਯ ਤਜਹਿਂ ਰਾਮਹਿ ਭਜਹਿਂ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ ੧੧੯

ਕਹੇਉਂ ਨਾਥ ਹਰਿ ਚਰਿਤ ਅਨੂਪਾ। ਬ੍ਯਾਸ ਸਮਾਸ ਸ੍ਵਮਤਿ ਅਨੁਰੂਪਾ॥
ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹੈ ਉਰਗਾਰੀ। ਰਾਮ ਭਜਹਿ ਸਬ ਕਾਮ ਬਿਸਾਰੀ॥
ਪ੍ਰਭੁ ਰਘੁਪਤਿ ਤਜ ਸੇਇਅ ਕਾਹੀ। ਮੋਹਿ ਸੇ ਸਠ ਪਰ ਮਮਤਾ ਜਾਹੀ॥
ਤੁਮ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਰੂਪ ਨਹਿ ਮੋਹਾ। ਕੀਨ ਨਾਥ ਮੋ ਪਰ ਅਤਿ ਛੋਹਾ॥
ਪੂਛਿਹੁ ਰਾਮ ਕਥਾ ਅਤਿ ਪਾਵਨ। ਸੁਕ ਸਨਕਾਦਿ ਸੰਭੁ ਮਨ ਭਾਵਨ॥

॥ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਲਭ ਸੰਸਾਰਾ॥ ਨਿਮਖ ਦੰਡ ਭਰਿ ਏਕੌ ਬਾਰਾ॥
ਦੇਖ ਗਰੁੜ ਨਿਜ ਹ੍ਰਿਦਯ ਬਿਚਾਰੀ॥ ਮੈਂ ਰਘੁਬੀਰ ਭਜਨ ਅਧਿਕਾਰੀ॥
ਸਕੁਨਾਧਮ ਸਬ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਵਨ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੋਹਿ ਕੀਨ ਬਿਦਤ ਜਗ ਪਾਵਨ

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਆਜੁ ਧੰਨ ਮੈਂ ਧੰਨ ਅਤਿ ਜੱਦਪਿ ਸਬ ਬਿਧਿ ਹੀਨ॥
॥ਨਿਜ ਜਨ ਜਾਨਿ ਰਾਮ ਮੁਹਿ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਦੀਨ॥
॥ਨਾਥ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖਿਉਂ ਰਾਖਿਉ ਕਛੁ ਨਹਿ ਗੋਯ॥
॥ਚਰਿਤ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਨਾਥ ਕਰਿ ਥਾਹ ਕਿ ਪਾਵੈ ਕੋਯ॥ ੧੨੦

॥ਸਿਮਰ ਰਾਮ ਕੇ ਗੁਣ ਗਣ ਨਾਨਾ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਹਰਖ ਭੁਸੰਡ ਸੁਜਾਨਾ॥
ਮਹਿਮਾ ਨਿਗਮ ਨੇਤਿ ਕਰਿ ਗਾਈ॥ ਅਤੁਲਤ ਬਲ ਪਰਤਾਪ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ॥
ਸਿਵ ਅਜ ਪੂਜਿ ਚਰਣ ਰਘੁਰਾਈ॥ ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪਰਮ ਮ੍ਰਿਦੁਲਾਈ॥
ਅਸ ਸੁਭਾਵ ਕਹੁੰ ਸੁਨੈ ਨ ਦੇਖੋਂ॥ ਕਹਿ ਖਗੇਸ ਰਘੁਪਤਿ ਸਮ ਲੇਖੋਂ॥
ਸਾਧਕ ਸਿੱਧ ਬਿਮੁਕਤ ਉਦਾਸੀ॥ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯ ਸੰਨਿਆਸੀ॥
ਜੋਗੀ ਸੂਰ ਅਰੁ ਤਾਪਸ ਗਿਆਨੀ॥ ਧਰਮ ਨਿਰਤ ਪੰਡਿਤ ਬਿਗਿਆਨੀ॥
ਤਰਹਿ ਨ ਬਿਨ ਸੇਏ ਮਮ ਸ੍ਵਾਮੀ॥ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਨਮਾਮਿ ਨਮਾਮੀ॥
ਸਰਣ ਗਏ ਮੋ ਸੇ ਅਘ ਰਾਸੀ॥ ਹੋਹਿ ਸੁੱਧ ਨਮਾਮਿ ਅਬਿਨਾਸੀ॥

॥ ✽ ॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ✽ ॥

॥ਜਾਸ ਨਾਮ ਭਵ ਭੇਖਜ ਹਰਣ ਘੋਰ ਤ੍ਰਯ ਸੂਲ॥
॥ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਤੋਹਿ ਪਰ ਸਦਾ ਰਹਹਿ ਅਨੁਕੂਲ॥
॥ਸੁਨਿ ਭੁਸੁੰਡ ਕੇ ਬਚਨ ਵਰ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਪਦ ਨੇਹੁ॥
॥ਬੋਲੇ ਗਰੁੜ ਸਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਬਿਗਤ ਮੋਹ ਸੰਦੇਹੁ॥॥

ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਯ ਭਯੋ ਤਵ ਬਾਨੀ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਬੀਰ ਭਗਤਿ ਰਸ ਸਾਨੀ॥
ਰਾਮ ਚਰਣ ਨੂਤਨ ਰਤਿ ਭਈ॥ ਮਾਯਾ ਜਨਤ ਬਿਪਤਿ ਸਬ ਗਈ॥
ਮੋਹ ਜਲਧਿ ਬੋਹਿਤ ਤੁਮ ਭਏ॥ ਮੋ ਕਹੁ ਨਾਥ ਬਿਬਿਧਿ ਸੁਖ ਦਏ॥
ਮੋ ਸਨ ਹੋਇ ਨ ਪ੍ਰਤਿਉਪਕਾਰਾ॥ ਬੰਦੌ ਤਵ ਪਦ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਾ॥

॥ਪੂਰਨ ਕਾਮ ਰਾਮ ਅਨੁਰਾਗੀ। ਤੁਮ ਸਮ ਤਾਤ ਨ ਕੋਉ ਬਡਭਾਗੀ॥
॥ਸੰਤ ਬਿਟਪ ਸਰਿਤਾ ਗਿਰ ਧਰਨੀ। ਪਰ ਹਿਤ ਹੇਤੁ ਇਨਾਂ ਕੈ ਕੀ ਕਰਨੀ॥
॥ਸੰਤ ਹ੍ਰਿਦਯ ਨਵਨੀਤ ਸਮਾਨਾ। ਕਹਾ ਕਬਿਨ ਪੈ ਕਹੈ ਨ ਜਾਨਾ॥
॥ਨਿਜ ਪਰਿਤਾਪ ਦ੍ਰਵੈ ਨਵਨੀਤਾ। ਪਰ ਦੁਖ ਦ੍ਰਵਹਿੰ ਸੁਸੰਤ ਪੁਨੀਤ •
॥ਜੀਵਨ ਜਨਮ ਸੁਫਲ ਮਮ ਭੈਊ। ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਬ ਸੰਸਯ ਗੈਊ॥
॥ਜਾਨੇਹੁ ਮੋਹਿ ਸਦਾ ਨਿਜ ਕਿੰਕਰ। ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਉਮਾ ਕਹੈ ਬਿਹੰਗਬਰ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਤਾਸੁ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਮਤਿਧੀਰ।
॥ਗਯਉ ਗਰੁੜ ਬੈਕੁੰਠ ਤਬ ਹ੍ਰਿਦਯ ਰਾਖਿ ਰਘੁਬੀਰ॥
॥ਗਿਰਜਾ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਸਮ ਨ ਲਾਭ ਕਛੁ ਆਨ॥
॥ਬਿਨ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨ ਹੋਇ ਸੋ ਗਾਵਹਿੰ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ॥ ੧੨੨

॥ਕਹੇਉਂ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਇਤਿਹਾਸ • ॥ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਛੂਟਹਿੰ ਭਵ ਪਾਸ •
॥ਪ੍ਰਨਤ ਕਲਪ ਤਰੁ ਕਰੁਨਾ ਪੁੰਜ • ॥ਉਪਜੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਮ ਪਦ ਕੰਜਾ॥
॥ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਜਨਿਤ ਅਘ ਜਾਈ। ॥ਸੁਨਹਿੰ ਜੋ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮਨ ਲਾਈ॥
॥ਤੀਰਥਾਟਨ ਸਾਧਨ ਸਮੁਦਾਈ। ॥ਜੋਗ ਬਿਰਾਗ ਗਿਆਨ ਨਿਪੁਨਾਈ॥
॥ਨਾਨਾ ਕਰਮ ਧਰਮ ਬ੍ਰਤ ਦਾਨਾ। ॥ਸੰਜਮ ਦਮ ਜਪ ਤਪ ਮਖ ਨਾਨਾ •
॥ਭੂਤ ਦਯਾ ਦ੍ਵਿਜ ਗੁਰ ਸੇਵਕਾਈ। ॥ਬਿਦ੍ਯਾ ਬਿਨਯ ਬਿਬੇਕ ਬਡਾਈ॥
॥ਜਹਾਂ ਲਗਿ ਸਾਧਨ ਬੇਦ ਬਖਾਨੀ। ॥ਸਬ ਕਰ ਫਲ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਵਾਨੀ॥
॥ਸੋਇ ਰਘੁਨਾਥ ਭਗਤਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਾਈ। ॥ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਹੂੰ ਇਕ ਪਾਈ॥

ਦੋ:
॥ਮੁਨਿ ਦੁਰਲਭ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਨਰ ਪਾਵਹਿੰ ਬਿਨਹਿੰ ਪ੍ਰਯਾਸ
॥ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਨਹਿੰ ਮਾਨਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸ॥ ੧੨੩

॥ਸੋਇ ਸਰਬਗ੍ਯ ਗੁਨੀ ਸੋਇ ਗ੍ਯਾਤਾ • ॥ਸੋਇ ਮਹਿ ਮੰਡਿਤ ਪੰਡਿਤ ਦਾਤਾ॥
॥ਧਰਮ ਪਰਾਯਨ ਸੋਇ ਕੁਲ ਤ੍ਰਾਤਾ • ॥ਰਾਮ ਚਰਨ ਜਾ ਕਰ ਮਨ ਰਾਤਾ॥
॥ਨੀਤਿ ਨਿਪੁਨ ਸੋਇ ਪਰਮ ਸਯਾਨਾ • ॥ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿੱਧਾਂਤ ਨੀਕ ਤੇਹਿ ਜਾਨਾ॥
॥ਸੋਇ ਕਬਿ ਕੋਬਿਦ ਸੋਇ ਰਨਧੀਰ • ॥ਜੋ ਛਲ ਛਾਡਿ ਭਜੈ ਰਘੁਬੀਰਾ॥

ਧੰਨ੍ਯ ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਅਨੁਸਰੀ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਸੋ ਦੇਸ ਜਹਾਂ ਸੁਰਸਰੀ ॥
ਧੰਨ੍ਯ ਸੋ ਭੂਪ ਨੀਤਿ ਜੋ ਕਰਈ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਸੋ ਦ੍ਵਿਜ ਨਿਜ ਧਰਮ ਨ ਟਰਈ ॥
ਸੋ ਧਨ ਧੰਨ੍ਯ ਪ੍ਰਥਮ ਗਤਿ ਜਾਕੀ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਪੁੰਨ੍ਯ ਰਤ ਮਤਿ ਸੋਇ ਪਾਕੀ ॥
ਧੰਨ੍ਯ ਘਰੀ ਸੋਇ ਜਬ ਸਤਸੰਗਾ ॥ ਧੰਨ੍ਯ ਜਨਮ ਦ੍ਵਿੰਜ ਭਗਤਿ ਅਭੰਗਾ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਸੋ ਕੁਲ ਧੰਨ੍ਯ ਉਮਾ ਸੁਨ ਜਗਤ ਪੂਜ੍ਯ ਸੁਪੁਨੀਤ ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਪਰਾਯਣ ਜਿਹਿੰ ਕੁਲ ਉਪਜ ਬਿਨੀਤ

ਮਤਿ ਅਨੁਰੂਪ ਕਥਾ ਮੈ ਭਾਖੀ ॥ ਜਦ੍ਯਪਿ ਪ੍ਰਥਮ ਗੁਪਤ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ॥
ਤਵ ਮਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੇਖਿ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਤਬ ਮੈਂ ਰਘੁਪਤਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥
ਯਹ ਨ ਕਹਿਯ ਸਠਹੀ ਹਠਸੀਲਹਿ ॥ ਜੋ ਮਨ ਲਾਇ ਨ ਸੁਨ ਹਰਿ ਲੀਲਹਿ ॥
ਕਹਿਯ ਨ ਲੋਭਹਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕਾਮਹਿ ॥ ਜੋ ਨ ਭਜਹਿ ਸਚਰਾਚਰ ਸ੍ਵਾਮਹਿ ॥
ਦ੍ਵਿਜ ਦ੍ਰੋਹਹਿ ਨ ਸੁਨਾਇਯ ਕਬਹੂੰ ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਸਰਸ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬਹੂੰ ॥
ਰਾਮ ਕਥਾ ਕੇ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਜਿਨਕੋ ਸਤਸੰਗਤਿ ਅਤਿ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥
ਗੁਰ ਪਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੀਤਿ ਰਤ ਜੋਈ ॥ ਦ੍ਵਿਜ ਸੇਵਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੋਈ ॥
ਤਾਂ ਕਹੁੰ ਯਹ ਬਿਸੇਖ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਜਾਹਿੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਈ ॥

ਦੋ: ਰਾਮ ਚਰਣ ਰਤਿ ਜੋ ਚਹੈ ਅਥਵਾ ਪਦ ਨਿਰਵਾਨ ॥
ਭਾਵ ਸਹਿਤ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਕਰੈ ਸ੍ਰਵਣ ਪੁਟ ਪਾਨ ॥ ੧੨੫

ਰਾਮ ਕਥਾ ਗਿਰਜਾ ਮੈ ਬਰਣੀ ॥ ਕਲਿ ਮਲ ਸਮਨ ਮਨੋ ਮਲ ਹਰਣੀ ॥
ਸੰਸ੍ਰਿਤਿ ਰੋਗ ਸੰਜੀਵਨ ਮੂਰੀ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਗਾਵਹਿੰ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੂਰੀ ॥
ਇਹ ਮੈ ਰੁਚਿਰ ਸਪ੍ਤ ਸੋਪਾਨਾ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਭਗਤਿ ਕੇਰ ਪਥ ਨਾਨਾ ॥
ਅਤਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਂਹਿ ਪਰ ਹੋਈ ॥ ਪਾਂਵ ਦੇਇ ਯਹ ਮਾਰਗ ਸੋਈ ॥
ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸਿਧ ਨਰ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਕਪਟ ਤਜ ਗਾਵੈ ॥
ਕਹਹਿ ਸੁਨਹਿ ਅਨੁਮੋਦਨ ਕਰਹੀ ॥ ਤੇ ਗੋਪਦ ਇਵ ਭਵਨਿਧਿ ਤਰਹੀ ॥
ਸੁਨਿ ਸਭ ਕਥਾ ਹ੍ਰਿਦਯ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥ ਗਿਰਜਾ ਬੋਲੀ ਗਿਰਾ ਸੁਹਾਈ ॥
ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਮ ਗਤਿ ਸੰਦੇਹਾ ॥ ਰਾਮ ਚਰਣ ਉਪਜਾ ਨਵ ਨੇਹਾ ॥

ਦੋਹਰਾ॥

॥ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤਗ੍ਯ ਭਯਉਂ ਅਬ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਿਸ੍ਵੇਸਾ॥
ਉਪਜੀ ਰਾਮ ਸੁ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਬੀਤੇ ਸਕਲ ਕਲੇਸਾ॥ ॥੧੨੯

ਯਹ ਸੁਭ ਸੰਭੁ ਉਮਾ ਸੰਬਾਦਾ॥ ਸੁਖਦ ਸਦਾ ਅਰੁ ਸਮਨ ਬਿਖਾਦਾ॥
ਭਵ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ ਸੰਦੇਹਾ॥ ਜਨ ਰੰਜਨ ਸਜਨ ਪ੍ਰਿਯ ਏਹਾ॥
ਰਾਮ ਉਪਾਸਕ ਜੇ ਜਗ ਮਾਹੀਂ॥ ਇਹ ਸਮ ਪ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਕਹ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ॥
ਰਘੁਪਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਥਾ ਮਤਿ ਗਾਵਾ॥ ਮੈਂ ਯਹ ਪਾਵਨ ਚਰਿਤ ਸੁਹਾਵਾ॥
ਏਹਿ ਕਲੀਕਾਲ ਨ ਸਾਧਨ ਦੂਜਾ॥ ਜੋਗ ਜੱਗ੍ਯ ਜਪ ਤਪ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾ॥
ਰਾਮਹਿ ਸਿਮਰਹਿ ਗਾਇਅ ਰਾਮਹਿ॥ ਸੰਤਤ ਸੁਨਿਅ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗ੍ਰਾਮਹਿ॥
ਜਾਸੁ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਜਗ ਬਾਨਾ॥ ਗਾਵਹਿੰ ਕਵਿ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸੰਤ ਪੁਰਾਨਾ॥
ਤਾਹਿ ਭਜਹਿ ਤਜਿ ਮਨ ਕੁਟਿਲਾਈ॥ ਰਾਮ ਭਜੇ ਕਿਹ ਗਤਿ ਨਹਿ ਪਾਈ॥

ਗੀਆ ਛੰਦ

ਪਾਈਂ ਨ ਗਤਿ ਕਿਸ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਰਾਮ ਭਜ ਸੁਨਿ ਸਠ ਮਨ
ਗਣਕਾ ਅਜਾਮਲ ਗਿਧ ਬ੍ਯਾਧ ਗਜਾਦਿ ਖਲ ਤਾਰੇ ਘਨਾ
ਆਭੀਰ ਜਵਨ ਕਿਰਾਤ ਖਲ ਸ੍ਵਪਚਾਦਿ ਅਤਿ ਅਘ ਰੂਪ ਜੋ॥
ਕਹਿ ਨਾਮ ਬਾਰਿਕ ਤੇਪਿ ਪਾਵਨ ਹੋਤ ਰਾਮ ਨਮਾਮਿ ਤੇ॥ ॥
ਰਘੁਬੰਸ ਭੂਖਣ ਚਰਿਤ ਯਹ ਕਹਹਿ ਸੁਨਹਿ ਜੋ ਗਾਵਹੀਂ॥
ਕਲਿਮਲ ਮਨੋਮਲ ਧੋਇ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਮ ਰਾਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵਹੀਂ॥
ਸਤ ਪੰਚ ਚੌਪਾਈਂ ਮਨੋਹਰ ਜਾਨਿ ਜੋ ਨਰ ਉਰ ਧਰੈਂ॥ ॥
ਦਾਰੁਣ ਅਵਿੱਦ੍ਯਾ ਪੰਚ ਜਨਿਤ ਬਿਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਹਰੈ
ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਅਨਾਥ ਪਰ ਕਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੋ॥
ਸੋ ਏਕ ਰਾਮ ਅਕਾਮ ਹਿਤ ਨਿਰਬਾਣ ਪ੍ਰਦ ਸਮ ਆਨ ਕੋ॥
ਜਾਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਵਲੇਸ ਤੇ ਮਤਿ ਮੰਦ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸਹੂੰ॥
ਪਾਯੋ ਪਰਮ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਹੀ ਕਹੂੰ॥

॥ਦੋਹਰਾ॥

॥ਮੋ ਸਮ ਦੀਨ ਨ ਦੀਨ ਹਿਤ ਤੁਮ ਸਮਾਨ ਰਘੁਬੀਰ॥
॥ਅਸ ਬਿਚਾਰ ਰਘੁਬੰਸ ਮਨਿ ਹਰਹੁ ਬਿਖਮ ਭਵ ਭੀਰ॥
॥ਕਾਮਹਿ ਨਾਰਿ ਪਿਆਰਿ ਜਿਮਿ ਲੋਭਹਿ ਪ੍ਰਿਯ ਜਿਮਿ ਦਾਮ॥
॥ਐਸੇ ਹੋਇ ਕੇ ਲਾਗਹੁ ਤੁਲਸੀ ਕੇ ਮਨ ਰਾਮ॥

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚਰਿਤ ਮਾਨਸੇ ਸਕਲ ਕਲਿ ਕਲੁਖ ਬਿਧੁੰਸ
ਨੇ ਬਿਮਲ ਵੈਰਾਗ ਸੰਪਾਦਨੋ ਨਾਮ ਸਪਤਮ
ਸੋਪਾਨ ੭ ਸਮਾਪਤ॥
ਸੌਨੋਸਪੂਰੰਭ

॥ਅਥ ਆਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਜੀ ਕੀ॥

॥ਆਰਤੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਜੀ ਕੀ ॥ਕੀਰਤਿ ਕਲਿਤ ਲਲਿਤ ਸਿਯ ਪੀ ਕੀ॥

॥ਟੀਕਾ॥

॥ਗਾਵਤ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਬਾਲਮੀਕਿ ਬਿਗਯਾਨ ਬਿਸਾਰਦ:
ਸੁਕ ਸਨਕਾਦਿ ਸੇਸ ਅਰੁ ਸਾਰਦ ਬਰਨਿ ਪਵਨ ਸੁਤ ਕੀਰਤਿ ਨੀਕੀ
ਸੰਤਤ ਗਾਵਤ ਸੰਭੁ ਭਵਾਨੀ ਅਰੁ ਘਟਸੰਭਵ ਮੁਨਿ ਬਿਗਯਾਨੀ ਬ੍ਯਾ
ਸ ਆਦਿ ਕਬਿ ਪੁੰਗਵ ਬਖਾਨੀ ਕਾਗ ਭੁਸੁੰਡਿ ਗਰੁੜ ਕੇ ਹੀ ਕੀ॥
ਚਾਰਿਉ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਅਸ਼ਟ ਦਸ ਛਿਅ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਬ ਗ੍ਰੰਥਨਿ ਕੋ
ਰਸ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਸਰਬਸ ਸਾਰ ਅੰਸ ਸੰਮਤ
ਸਬਹੀ ਕੀ॥ਕਲਿ ਮਲਿ ਹਰਨਿ ਬਿਖਯ ਰਸ ਫੀ
ਕੀ ਸੁਭਗ ਸਿੰਗਾਰ ਮੁਕ੍ਤਿ ਜੁਵਤੀ ਕੀ
ਹਰਨਿ ਰੋਗ ਭਵ ਭੂਰਿ ਅਮੀ ਕੀ
ਤਾਤ ਮਾਤ ਸਬ ਬਿਧਿ
ਤੁਲਸੀ ਕੀ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਬਾਲਕਾਨੰਦ ਵਿਰਚਿਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਿ ਤ੍ਰਿਸ੍ਰਾਸ: ਸੰਜਾਤ: ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਲੀ ਤਲੇ ਵਾਨ੍ਰਿਕਲੋ ਮਾਯਾ ਮਾਨੁਸ਼ੋ ਅਜ: ਨਿਜਰੂਪੀ ਹਤ ਰਾਖਸ: ਮੁਨਿਵਰਾ ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰਾਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤੰ ਪ੍ਰਾਪਹਰੰ ਵਿਧਾਨ ਜਗਤਾਤੰ ਜਾਨਕੀ ਸੰ ਭੁਨੋ:

ਯਤ ਪੂਰਵੰ ਪ੍ਰਭੁਣਾ ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁਕਵਿਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਭੁਨਾ ਦੁਰਗਮੰ ਸ੍ਰੀਮਦ੍ਰਾਮ ਪਦਾਬਜ ਭਕਤਿਮਨਿਸੰ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ੍ਯੈ ਤੁ ਰਾਮਾਯਣੰ॥ ਮਤ੍ਵਾ ਤਦ੍ਰਘੁਨਾਥ ਨਾਮ ਨਿਰਤੰ ਸ੍ਵਾਂਤਸਤਮ: ਸਾਂਤਯੇ॥ ਭਾਖਾ ਬਧਮਿਦੰ ਚਕਾਰ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਸਤਥਾ ਮਾਨਸੰ॥

੧

ਪੁੰਨੰ ਪਾਪਹਰੰ ਸਦਾ ਸਿਵਕਰੰ ਵਿਗਯਾਨ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰਦੰ ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਮਲਾਪਹੰ ਸੁਵਿਮਲੰ ਪ੍ਰੇਮਾਂਬੁ ਪੂਰੰ ਸੁਭੰ॥ ਸ੍ਰੀਮਦ੍ਰਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਾਨਸ ਮਿਦੰ ਭਕ੍ਤ੍ਯਾਵਗਾਹੰਤਿ ਯੇ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਪਤੰਗ ਘੋਰ ਕਿਰਣੈਰ ਦਹ੍ਯੰਤਿ ਨੋ ਮਾਨਵਾ:

ਦੋਹਰਾ।

॥ਚਾਰ ਬੇਦ ਦਸ ਆਠ ਖਟ ਗੀਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਧਾਮ॥
॥ਸਭ ਕੇ ਮਤ ਨਿਰਨੈ ਜਬੈ ਤੌ ਮੇ ਰਾਮੈ ਨਾਮ॥

ਆਗਮ ਨਿਗਮ ਨਾਥ ਸਸਿ ਜਾਨੋ। ਸੰਮਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਭੂਪ ਪਰਮਾਨੋ॥
ਮਾਘ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਸਨ ਦਿਨਾ। ਲਿਖ੍ਯਾ ਸੰਪੂਰਨ ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਤ ਗ੍ਰਿੰਥ

ਉਤ੍ਰ ਕਾ:

੧ ੴ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਤੇ ਨਮਃ ॥

ਦੋ: ॥ਸਾਰਦ ਰਸਨਾ ਰਾਖ ਸ੍ਰਨ ਗਣਪਤਿ ਕਰਿ ਲਿਅ ਈਸ
॥ਸਤਿਗੁਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਦਾ [illegible] ਸੰਤ ਸਰਨ ਰਮਈਸ

ਚੌ: ਜੋ ਤੁਲਸੀ ਕ੍ਰਿਤ ਰਘੁਪਤਿ ਭੰਨ੍ਹੀ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸੁਭ ਚਾਰ ਸੁਹਾਵੰਨ੍ਹੀ
ਮੁਕ੍ਤਿ ਭਕ੍ਤਿ ਦਾਨ ਸੁੰਦ ਪੂਰੀ॥ ਸਕਲ ਰਾਕਾ ਰਾ ਅਤਨੇ ਭੂਰੀ॥
ਜਹ ਅਦ੍ਹਾ ਸਵਾਰ ਸਤਿ ਭਗਿਸੋ॥ ਰਾਮ ਸੁਜਸ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸਹਿਸੋ
ਤਾਕੇ ਸਤਰ ਸਰਨ ਸੁਰ ਪਤਾ॥ ਸੇਵਾ ਭਜਨ ਮਨ ਸੁਨ ਸਾਤ ਵਿਕਰ॥ 1
ਤੁ ਦਵਰਿ ਬਸੀ ਤੁਲੈ ਸੁਭ ਸਾਧੂ॥ ਲਹਿ ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਅਗਾਧੂ॥
ਸ੍ਵਨ ਸਨਨ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਿਭੋ॥ ਜਨਕ ਸਕਿ ਸਸੂ ਤਿਲਤ ਤਿਥੋ॥
ਤਿਸ ਤਟਿ ਸੁਖ ਆਸਨ ਆਸੀਨੇ॥ ਕੈਠੇ ਸੰਤ ਭਗਤਿ ਮਨ ਭੀਨੇ॥
ਸਿਵ ਸੁਭਗ। ਨਲ ਕਬਾ ਪ੍ਰਸੰਗ॥ ਫੂਲੈ ਭੂਸਮ ਛੰਦ ਸ਼੍ਰੁਤਿ ਰੰਗਾ॥ ੨
ਸਕਲ ਸੁਗੰਧ ਸਮਰ ਮਨ ਸੰਤੀ॥ ਪਰਤਨ ਸੋਹਨ ਸੁਖਦ ਸੁਹਾਤੀ
ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਪਵਨ ਚਲਤ ਤਟ ਸਿੰਧੂ॥ ਜਲ ਤਮ ਸਤ [illegible] ਸਿੰਧੂ
ਤਹਿ ਸਾਗਰ ਰਘੁਪਤਿ ਜਸ ਸੇਤੂ॥ ਥਾਵ ਸੋਨਿਹਰਿ ਬਿੰਬ ਸਿੰਧ ਭੇਤੂ॥
ਤਾਸ ਪ੍ਰਸਾਦ ਭਵਾਨੀ ਸੰਕਰੀ॥ ਸੁਨੀ ਸੁਨਾਵੈ ਸੀ ਸੁਖ ਕਰਤੀ॥ ੩
ਪੁਨ ਭੁਸੁੰਡ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੈ॥ ਮਨ ਸੇਤਿ ਨ ਅਵਗਾਹਨ ਦ੍ਰਿਢ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਗ ਪਾਵਨਾ॥ ਤਿਨਿ ਤਾਪ ਕਲਿ ਮਲ ਪਹਿਆਵਨ
ਸੋ ਤੁਲਸੀ ਜੀ ਬਰਨਨ ਕੀਨਾ॥ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਰਹਸ ਹਿਤ ਲੀਨਾ॥
ਸੋ ਗ੍ਰੰਥ ਪਾਠ ਨਿਤ ਕਰਹੀ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਕਾਸ [illegible] ਕਰਹੀ॥ ੪
ਰਾਮ ਨਾਮ ਤੈ ਨਵਿਕਾ ਭਾਤੀ॥ ਸੰਤ ਸਮਾਗਮ ਖੇਵਟ ਜਾਤੀ॥
ਕਰੈ ਪਾਰ ਬੈਤਰਨੀ ਪਲ ਮੋ॥ ਪਾਪ ਮਲੀਨ ਲੀਨ ਹੁੰ ਜਲ ਮੋ

ਦੋ: ॥ਅਨੁ ਸੋਧ ਰਜ ਸੋਧ ਹੂੰ ਪੁਨ ਨਰ ਸੋਧ ਅਨੇਕ॥
॥ਸੁਰਨ ਦਾਨ ਕੋ ਕੋਟਿ ਲਖ ਸਮ ਨ ਰਾਮ ਗੁਨ ਏਕ॥

ਜੇਹੁ ਸ੍ਰਰ ਛੰਦ ਦਾਸ ਪ੍ਰਸੀਦਾ ਸੰਧ [illegible] ਮਹਾਤਮ ਰਾਮਾਇਣ ਕਾ [illegible] ਕੀਆ ਹੈ॥

॥ਵਿਗ੍ਯਾਪਨ॥

[illegible]

[illegible]

[illegible] ਛਾਪੀ॥